فرهنگ روز

عربی - فارسی

تألیف

کمال موسوی

فارغ التحصیل دوره دکتری دانشکده معقول ومنقول

ناشر :

۱۳۴۳

چاپخانه جاوید - تلفن ۵۶۷۴

هزار و پانصد نسخه از این کتاب بسرمایه کتابفروشی شهریار اصفهان
درچاپخانه جاوید بطبع رسید

بنام خدا

مقدمه ناشر

کسانیکه با چاپ وانتشار کتاب سروکار دارند بخوبی میدانند چاپ کتاب بویژه درشهرستانها آنهم کتابیکه ریزه کاریهای زیاددرآن باشد ومأخذ وسند خوانندگان قرارگیرد ، باچه مشکلات توانفرسائی روبرو میشود .

فرهنك حاضر که بدون تردید از بهترین ودر عین حال مشکلترین فرهنگهائیست که تاکنون در ایران بچاپ رسیده است ثمره سالها رنج و زحمت مؤلف محترم میباشد واین موسسه مفتخر است که چنین کتابیرا تا حد امکان بدون عیب ونقص بخوانندگان ارجمند عرضه میدارد .

این کتاب جوابگوی خواسته کسانیست که از دیر باز با زبان عربی سروکارداشته وهمواره براین اندیشه بوده‌اند تا برای کلمات و اصطلاحات جدید عربی ومعانی‌فارسی آنها فرهنك مناسبی بیابند، دراین فرهنك کلمات، ترکیبات واصطلاحات جدیدی که هر روز درمطبوعات ورادیوهای عربی بکار برده میشود بابهترین معادل فارسی آنها ، بخوانندگان عزیزتقدیم گردیده است .

دانشجویان ، نویسندگان ، مترجمان وهمه کسانیکه دررشته‌های زبان و ادبیات فارسی وعربی بمطالعه وتحقیق میپردازند ازاین کتاب تمتع شایانی خواهند برد .

اصطلاحات علمی ، ادبی ، فرهنگی ، اقتصادی ، سیاسی ، نظامی و هزاران ترکیب واصطلاح دیگر را که تا کنون در هیچیك از فرهنگهای عربی - فارسی سابقه نداشته است در این کتاب خواهید یافت .

لغات این کتاب طبق معمول‌فرهنگهای اروپائی بترتیب الفبا ازحرف اول تا سوم مطابق‌تلفظ کلمه ردیف بندی شده است وبراحتی میتوان معنی کلمه دلخواه را درآن یافت .

درپایان برخود لازم میداند اززحمات‌وکوششهای مداوم مدیروکارکنان چاپخانه جاوید که دراینراه تحمل زحمت فراوان کرده اند صمیمانه تشکر نماید .

مرتضی نوری

تمهيد

طالما فكرا صدقائى ممن لهم المام باللغة العربية فى قامـوس يسهّـل عليهم الكلمات والمصطلحات الحديثة التى ترديوميةفى الصحافةالعربية من ناحية والتى يستمعون اليهامن حين لاخر من الاذاعات الكبرى فى البلدان العربية وغيرها من ناحيةاخرى، ولمالم تكن القواميس الموجودة تفى بالمقصود ولم تكن الكلمات الواردة فيهـا تتجاوب ومتطلّبات الحياة العصرية وضعت لهم هذا الكتاب فى اللغتين العربية والفارسية كخطوة اولى لانجـازات ربما سيتمّ التوصل اليهـا فى المستقبل على ايدى الباحثين فى هذا المضمار .

والحق ان اللغة خاضعة لناموس النشوء والارتقاء لها حياتها الخاصة فلا بد لهـا من التجدّد فى كل المجـالات حتى تجـارى ركب الحضارة البشرية وتبقى خالدة طوال القرون والاعصار فان التوسع فى الصناعات والمخترعات الحديثة ونشأة المعانى المستحدثة فى العلوم النفسية وغيرها كل ذلك قد سبّب تطوراً جذريّاً فى كيان مفردات اللغة وجعلهـا اكثر عدداً ودلالة من ذى قبل على نطاق اوسع نتيجة لقلب مجارى الحياة و مرافقها فى مختلف الشؤون رأساً على عقب فتولّدت بذلك فى اللغة اساليب متنوعة و كلمات رائعة جديدة ليس بد من اثباتها فى المعاجم واشاعتها بين الاوساط المعنية من العلمية والادبية وغيرها ولذلك اضطرت الحكومات والشعوب الى انشاء الاكاديميات والمجـامع العلمية واللغوية لوضع الكلمات التى تنـاسب والحياة الحاضرة مما لم يعهد له مثيل فى اى معجم من المعاجم .

فطلاب العربية والمترجمون والكتبة يشعرون فى هذه الاونة بمسيس الحاجة الى قاموس يوضح لهم هذه المعانى الجديدة ويرشدهم الى تفهم الصحف والمجلات والكتب العربية الحديثة وهذا الكتاب يظهر بهذا الصدد لاول مرة فى ايران ليساعد الطلبة الايرانيين الذين يتعلمـون اللغة العربية اوالذين تخرّجوا فى الجامعـات الايرانية فى فـروع الاداب العربية والفارسية وارادوا ان يقوموا بدراسة شاملة فى هذه اللغة .

فلذلك عدلت فى هذا المعجم عن الطرائق المألوفة التى سلكها واضعوا القواميس العربية القدماء والذين حذوا حذوهم من المتاخرين كشرح الكلمات القديمة شرحاً لايزيد القارئ الاسئماً ولايجديه نفعاًوبالتالى يسبّب تشتيت ذهن الطالب او الباحث العصرى ويصرفه عما هو بصدده من

فهم الكلمات والنصوص الجديدة الحيّة مما يستعملها يومياً فى كل شؤون حياته العصرية بل انا بحثت عن الكلمات والتراكيب التى لها اتصال وثيق بالحياة اليومية فى هذا العصر عصر الفضاء والصواريخ وادرجتها فى هذا المعجم على غرار المعاجم الافرنجية حتى يكون عوناً للطالبين و نجدة لمن يهمّه فهم ما يستمع اليه من الاخبار والمحادثات والخطابات الاذاعية العربية او ما يقرأه فى الجرائد والمجلات والكتب العلمية والادبية الحديثة التى تنشر اليوم فى الاقطار العربية .

و اذا اعتقدنا لمن المعاجم واسطة التفاهم بين مختلف الامم فاذاً يجب علينا ان نودعها كلمات اوجملا اصطلاحية تستعمل فى الكتابة والمحادثة حتى يفهمها الناس وتوطدت فيهم بذلك اواصر الحياة المتينة من اجتماعية واقتصادية وسياسية وغيرها ولذلك فالحاجة الملحّة تدعوالى وضع هذه المعاجم العصرية لتيسير التفاهم المتبادل بين افراد الشعوب المختلفة .

وهاانا اليوم يسرنى ان اسدّ فراغاً وجد حتى الان فى هذا الحقل و اقدم للمواطنين الاعزّاء هذا المجهود الضئيل فيرى الطالب فيه المصطلحات العلمية والادبية والفلسفية والاجتماعية والاقتصادية والسياسية والعسكرية وغيرها مع ما يقابلها فى اللغة الفارسية وبما ان تاليف المعجم على هذا المنهج حديث النشأة فى ايران ارجو من الاساتذه الكرام ان يوافونى بآرائهم الفذة وملاحظاتهم القيّمة واشكر حضراتهم سلفاً .

كمال موسوى

اصفهان ـ ابان ١٣٤٣ ف

تشرين الثانى ١٩٦٤ م

ترتيب الكلمات فى هذا المعجم

رتبت الكلمات العربية وفقا للتلفظ بترتيب هجائى بسيط كما فعله الافرنج فى معاجمهم تسهيلا للطالب فيما يريدان يبحث عنه من كلمة او كلمات فما عليه الان يطلب الكلمة فى هذا الكتاب فى اول حرف فالثانى فالثالث من حروفها من دون اعتبار بال فى اوائلها فمثلا يجد **«الْاَجْيال»** فى (ا ج ى) و **«الْاَسْلِحَة»** فى (ا س ل) و **«الْاِقْطاعِيَّة»** فى (ا ق ط) و **«التَفاؤُل»** فى (ت ف ا) و **«الْمُؤْتَمَر»** فى (م ء ت) وهكذا ...

اصطلاحات

ج تعنى الجمع جج » جمع الجمع س » اللهجة السورية واللبنانية و الاردنيـة والسعودية على ماأورده فى القاموس العصرى	ص تعنى اللهجة المصرية ع » اللهجة العراقية غ » الكلمة غـير عربيه	ـ هذه العلامة بعد الكلمات العربية تعنى اَىْ = هذه العلامة تعنى ان الكلمـة تساوى فى جميع معانيها الكلمة التى وردت بعد الخطتين المتوازيتين

المصادر

١ - **القاموس المحيط** لمجد الدين ابى طاهر محمد الفيروزآبادى المتوفى سنة ١٤١٤ م

٢ - **اقرب الموارد فى فصح العربية والشوارد** لسعيد الشرتونى طبع فى بيروت

٣ - **محيط المحيط** للمعلم بطرس البستانى طبع فى بيروت

٤ - **المنجد فى اللغة والادب والعلوم** الطبعة السابعة عشرة ١٩٦٠ م بيروت

٥ - **القاموس العصرى** - عربى - انكليزى تاليف : الياس انطون الياس - الطبعة السابعة ١٩٥٤ م - القاهره

٦ - **القاموس العصرى** - انكليزى عربى تاليف : الياس انطون اليـاس - الطبعة الثالثة عشرة ١٩٦٢ م - القاهرة

٧ - مجلة **«الدراسات الادبية»** - باللغتين العربية والفارسية التى تصدرها الجامعة اللبنانية فى بيروت (من السنة الاولى الى الان)

٨ - **كلمات مختارة من اللغة العربية الحديثة** - عربى، انكليزى لمعهد الشرق الاوسط للدراسات العربية ١٩٥٩ م بيروت

٩ - **تبسيط العلوم** تـاليف : و . ه . كراوس تعريب : احمد مصطفى ١٩٥٤ مطبعة السعادة بمصر

١٠ - المجلد الثانى من مذكرات للعلامة القزوينى **(ياد داشتهاى قزوينى)** عنى بتصحيحها ايرج افشار-من منشورات جامعة طهران رقم ٢٥٣ - سنة ١٣٣٤ف

١١ -- مجلة **«الاخاء»** التى تصدرهـا دار اطلاعات باللغة العربية فى طهران (من السنة الاولى الى الان)

١٢ - مجلة **«العالم»** التى تنشر فى بيروت - من سنة ١٩٥٩ - ١٩٦٤ م

١٣ - القاموس الفارسى **(فرهنك فارسى)** للدكتورمحمد معين الاستاذ بجـامعة طهـران طبع سنة ١٣٤٢ ف

١٤ - **قاموس حييم** - انكليزى - فـارسى - من منشورات مكتبة بروخيم بطهران طبع سنة ١٩٥٢ م

١٥ - **درس اللغة والادب** الجزء الاول فى النثر العربى الحديث للدكتورمحمد محمدى استاذ اللغة العربية وادابها بجامعة طهران والاداب الفارسية بالجامعة اللبنانية

١٦ - **درس اللغة والادب** الجزء الثانى فى الشعر العربى الحديث للدكتورمحمد محمدى الطبعة الثانية بيروت ١٩٥٩ م

١٧ - قاموس صغير لطلاب العلوم **(فرهنك دانش آموزان علمى)** عربى - فارسى مع

شرح نبذة من المصطلحات الجديدة فى اللغة العربية تاليف: محمد على خليلى طبع فى طهران ١٣٣٢ ف

١٨ - كيف تتعلم اللغة الانجليزية بدون معلم تاليف: اسماعيل موسى اليوسف طبع فى بيروت

١٩- قاموس صغير فارسي - **للاصطلاحات الاجنبية التى آسربت فى اللغة الفارسية** تاليف : هاشم رضى طبع فى طهران سنة ١٣٣٩ ف

٢٠ - The Concise Oxford Dictionary الطبعة الرابعة. طبع فى بريطانيا العظمى

٢١ - The Essential of Arabic تـاليف : انيس فريحه -- من منشورات الجامعة الامير كية فى بيروت ١٩٥٨ م

٢٢ - An Introduction to Modern Arabic - تاليف : فرحات . ج زياده - ر . بيلى ويندر - الطبعة الثانية ١٩٥٨ م - طبع فى الولايات المتحدة الامير كية

٢٣ - قاموس شرح الكلمات لكتاب : Deutsche Sprachlehre باللغات الالمـانيه والانكليزية والعربية

٢٤ - منشورات دار العلوم العربية - من المجلات (الحوادث المهمة) والكتب وغيرها لمديرها الشيخ احمد النجفى بطهران

٢٥ - المحادثات اليومية فى البلاد العربية -- تـاليف حسين الخراسانى - من منشورات مكتبة المحمدى بطهران

٢٦ - النهج المستقيم لتعليم اللغة العربية وادابها - تـاليف حسين الخراسانى - من منشورات جامعة طهران رقم ٦٤٩ سنة ١٣٣٩ ف

((ا))

اَ - آیا ؟ (همزه استفهام)

اَقرأتَ خِطابی ؟ - نامه مراخواندی ؟

اَ - چه (برای بیان تساوی حکم درموارد مختلف)

هُوَلایُبالی اَذَهَبْتُ اَمْ بَقیتُ - بروم یا بمانم برای او فرق نمیکند ، چه بروم چه بمانم برای او فرق نمیکند

آئِبٌ - (ازسفر) برگشته

اِئتَزَرَ - حود را باجامه بلند پوشاند یا پیچید

اِئتِلاف - ائتلاف ، اتحاد، پیوستگی، یکی شدن ، سازگاری ، سازش ، اتحاد موقتی، آمیزش یاسازش مصلحتی

حُکُومَة اِئتِلافِیَّة - دولت ائتلافی

اِئْتَلَفَ - ائتلاف کردبا ، پیوست به، متحد شدبا سازش کرد با ، آشنا شد با ، عادت کرد به

اِئتِمار - مشورت کردن ، انجمن کردن برای مشاوره ، کنفرانس تشکیل‌دادن

اِئتِمان - بستانکاری ، طلب ، وعده، مهلت ، نسیه

اِئتَمَروا - باهم مشورت کردند، رای زدند

اِئتَمَنَ - اطمینان کرد به ،اعتماد کردبه ، وثوق پیدا کرد به

آبَ - برگشت

آبٍ - ناراضی ، مُکرَه ، بی‌میل، اکراه‌آمیز، مخالفت کننده ، رام نشو

اَلآبُ - پدر آسمانی ، پدر بهشتی (درتثلیث)

اَبٌ - پدر ، پدر روحانی

آبْ (غ) - یکی از ماههای شمسی مطابق اوت هشتمین ماه فرنگی

اَباءَ الرَّجُلَ مَنزِلاً - منزل دادبه ،جاداد به ، مسکن داد به

اِباء - ناسازگاری ، بیزاری ، تنفر، بی میلی، نفرت ، ابا ، امتناع ، استنکاف، رد ،عدم قبول ، تناقض

اَبا الوَلَدَ - طفلی‌راچون فرزندخودپرورد،فرزند خواند

اَبی - نفرت کرد از،بیزاربود از، بددانست، تنفر داشت از، ردکرد، امتناع کرد ، خودداری کرد، دریغ و مضایقه کـرد ، استنکاف کرد ، قبول نکرد ، ابا کرد

اَبابَة - دلتنگی برای میهن ، شوق وطن

اَبات (ص) - وسیله خواب کسی رافراهم کرد (ازقبیل تختخواب ، پتو وامثال اینها) ، وسیله خفت و خواب فراهم کرد

الاَباتی - عنوان رئیس کل بعضی‌ازدیرهای‌مسیحی، درجـه افتخاری کلیسا (برای کشیشان)

اَباحَ - حلال‌دانست، مباح‌دانست، بحق دانست ، بجا دانست ، تجویز کرد ، اجازه داد ، اختیار داد، جایز شمرد

اَباحَ الشَّیئَ - همه چیز را مباح دانست ، همه چیزرا مال همه دانست

اِباحَة - توجیه کردن ، موجّه‌جلوه دادن، تبرئه ، اجازه

اِباحَةُالسِّرِ - فاش کردن راز

ظُرُوفُ الْاِباحَةِ - موقعیتهای رفع مسئولیت ، موقعیتها و شرایط تبرئه آمیز وتوجیه بردار

اِباحِیّ - سوسیالیست‌افراطی، کسی که همه چیز را مباح داند (مانند ارتکاب معاصی و ترك واجبات)

اِباحِیَّة - سوسیالیسم افراطی ، مباح‌دانستن همه چیز

اَبادَ - از میان برد ، معدوم کرد، هلاك کرد ، تلف کرد ، خراب و ویران کرد ، برانداخت ، بکلی‌نابودکرد ، منهدم کرد ، منقرض کرد ،از بیخ‌برانداخت، ریشه‌کن کرد ، نیست کرد ، باطل کرد ، فانی ساخت ، قلع و قمع کرد

اِبادَة - مصدر اَبادَ

اَبّار - سوزن ساز، سوزن فروش

آبارارْتِوازِیَّة - چاههای ارتزین

آبارالزَّیْت - چاههای نفت

آبارسَیّالَة - چاههای فورانی

اُباشَة - اراذل ، اوباش، گروه و توده اراذل

اِباضَة - قسمت داخلی ترمز که‌بچرخ ماشین‌یا غیرآن متصل است

اَباعَ - چیزی را برای فروش عرضه‌داشت

اِبالَة - سیاست، سیاستمداری، دیپلماسی، کاردانی تدبیر ،احتیاط ، دوراندیشی ، رویّه ، خط مشی

اِبّالَة - دسته ، بقچه ، بسته ، عدل ، (پارچـه مثلا) ، لنگه

ضِغْثٌ عَلَی اِبّالَة - بلای روی بلا ، غصه‌روی‌غصه، قوز بالاقوز

اِبّان - فصل، موسم، هنگام ،موقع(مناسب) وقت ، زمان ، روزگار، فرصت

اَبانَ - آشکار کرد ، توضیح داد ، شرح داد

اَبَّ - گیاه ، علف، سبزه،چمن،چرا(گاه)، رستنی

اَبَّ اِلَیه - آرزو داشت ، اشتیاق داشت ، آرزو کرد ، بچیزی اشتیاق داشت

اِبْتاعَ - خرید ، خرید کرد

اِبْتاعَ صَفْقَةً واحِدَةً - احتکار کرد ، جنسی را تا آنجاکه مقدور بود خرید

اِبتداءاً مِنْ ... - از تاریخ ...

اِبْتِدائِیّ - ابتدائی ، مقدماتی ، تهیه یی

دارُالمُعَلِّمِینَ الاِبْتِدائِیَّة - دانش‌سرای‌مقدماتی

شَهادَة اِبْتِدائِیَّة - گواهینامه ابتدائی

مَحْکَمَةاِبْتِدائِیَّة- دادگاه شهرستان، محکمه‌بدایت

مَدْرَسَة اِبْتِدائِیَّة - دبستان

اِبْتَدَأَ - آغاز کرد ، شروع کرد ، ابتدا کرد ، وارد شد (در کار)

اِبْتَدَأَالْحَدِیثَ - بحث را شروع کرد ، گفتگو را آغاز کرد

اِبْتَدَأَالْفَصْلُ - فصل فرا رسید

اِبْتَدَرَاِلیٰ - پیشدستی کرد ، مبادرت کرد به

اِبْتَدَهَ - بالبداهة ساخت، بداهةً گفت ، فی المجلس ساخت

اِبْتَذَلَ - دراثر کثرت استعمال از رونق انداخت ، بدرفتاری کرد با

اَبْتَر - بی دم ، بی دنباله ، کوتاه ، کم شده (ازآخر) محروم (کسیکه خلف ندارد)

رِیشیّ اَبْتَر - (درگیاه شناسی) دارای یك رشته برك در دوسوی برك دم ، پرمانند

اِبْتَزَّ - اختلاس کرد ، دزدید ، چپاول کرد (در گفتگوی از اموال)

اِبْتِزازُ (الاَمْوال) - اختلاس کردن ، دستبرد در مال (دولت) ، چپاول اموال ، اموال‌را بناروا گرفتن

اِبْتَسَرَالْخَبَرَ - پیش ازوقت خبرداد ، قبل‌ازموقع خبرداد ،

اِبْتَسَمَ - لبخند زد ، لبخند بلب داشت

اِبْتِسام - لبخند

تَکَلُّفُ الاِبْتِسامَ - خنده زورکی کرد ، سفیهانه خندید

اِبْتَعَدَ - اجتناب کرد از ، فاصله گرفت با ، ترك کرد ، بیرون رفت از ، ول کرد ، دست کشید از

اِبْتَغیٰ - آرزو کرد ، رغبت کرد به ، متمایل شد، اشتیاق داشت به

اِبْتِغاء - آرزو، میل، رغبت ، شوق، تمنی، خواست، تمایل

اِبْتَکَرَ - اختراع کرد ، ابتکار کرد، طرح ریزی کرد (برای)، استنباط کرد ، تدبیر کرد .

اِبْتَکَرَالشَّیْئَ - نوبر چیزی رابرد

اِبْتَلَعَ - بلعید ، فروبرد

اِبْتَلَّ بِالْماءِ - ترشد ، خیس شد ، نم برداشت

اِبْتَلیٰ - آزمایش کرد ، دچار ساخت ، مبتلا وگرفتار کرد

اِبْتَنیٰ - ساخت ، ساختمان کرد ، بنا کرد

اِبْتَهَجَ بِهِ - خوشحالی کرد،خوشی کرد ، بوجد آمد ، لذت برد از

اِبْتَهَلَ - درخواست کرد از، التماس کرد به ، لابه کرد ، با خواهش و دعا خواست ، استغاثه کرد، بلابه طلب کرد .

اِبْتِیاع - خریدن ، خرید کردن

اَبْجَدیّ - الفبایی ، با ترتیب حروف تهجی

اَلْحُروفُ الاَبْجَدِیَّة - حروف الفبا

اَبْجَرُ - شکم گنده

اَبْحاث عِلْمِیَّة - تحقیقات علمی، پژوهشهای علمی

اَبَحَّ - صدا گرفته کرد، خرخری کرد ، صدای اورا خشن وگرفته کرد، سینه‌اش را گرفت

اَبَحّ - صدا گرفته ، خرخری ، دارای صدای گرفته و خشن ، سینه گرفته

اَبْحَرَ - سفر دریا کرد ، کشتی یا قایق راند

اَبْخَرُ - کسیکه دهانش بوی بدمیدهد

اَبْخِرَةٌ وَبائِیَّة - بخارهای طاعونی، همه‌جاگیر، ساری

اَبَدَ بِالْمَکانِ - اقامت کرددر، ساکن شد در، منزل کرد، ماند

اَبَدَ الْحَیوانُ - وحشی بود یا شد(حیوان)، بیابانی بود، بری بود، کوهی بود، (حیوان)

اَبَّدَ - جاوید ساخت، جاویدان کرد، پاینده داشت

اَبَدٌ - ابدیت، همیشگی، ابد

اِلَی الْاَبَدِ - برای همیشه

ما، لا ... اَبَداً - هرگز نه

اِلٰی اَبَدِ الْآبِدِین - تاابد، ابداً، بطورابدی، جاودان

آبِدٌ - وحشی، بری، بیابانی، جنگلی، کوهی (درگفتگوی ازحیوان)

اِبْداءُ النُّصْحِ - راهنمایی (کردن)

اَبْدیٰ - نشان‌داد، فهمانید، حالی کرد، آشکار کرد، مکشوف‌ساخت، ابراز واظهارکرد، ارائه داد، جلوه داد، در معرض نمایش قرار داد

اَبْدیٰ مُلاحَظاتِهِ - نظریات خود را بیان کرد

اِبْدال - تغییر دادن، عوض کردن،مبدل ساختن

آبِدَةٌ -هیولا، جانوربزرك، شگفتانگیز، مخلوق ناقص یاکلان وبسیاربزرك

اَبْدَعَ- ساخت، بوجودآورد، درست کرد، ایجاد کرد، قالب‌ریزی کرد، ابداع کرد، کاری‌بدیع انجام داد، شاهکاری بوجودآورد

اَبْدَلَ - تغییر داد، مبدل کرد، عوض کرد

اَبَدِیَّة - لانهایت، همیشگی، بی‌پایانی، ابدیت

اَبَرَ - بکسی‌سوزن‌زد، آمپول‌زد،غیبت کرد، پشت سر کسی بدگویی کرد، تهمت‌زد،افترابست، بهتان زد، گزید، نیش زد.

اَبْرَأَ مِنْ کَذا -تبرئه کرداز، آزاد کرد

اَبْرَأَ الْمَرِیضَ وَالْجَرِیحَ - بهبود داد، معالجه کرد، شفاداد

اِبْراء - تبرئه کردن، آزادساختن

اِبْراز- ارائه، عرض،معرفی، تولید،استخراج، عرضه داشت، تقدیم

اِبْرام - تابیدن(ریسمان)،استواروثابت کردن، تأیید کردن، تصویب کـردن، تصدیق و تجویز کردن

اِبْرامُ الْمُعاهَدَةِ اَوِالْاِتِّفاق-قرارداد راتصویب یا تأیید کردن

مَحْکَمَةُ النَّقْضِ وَالْاِبْرامِ -دیوان کشور،دیوان عالی تمیز

اَبْرامِیس (غ) - ماهی سیم

اِبْرَةٌ ج اِبَر، اِبار، اِبَرات - سوزن،سوزن‌تزریق، نوك، حد، سر، طرف‌تیز هر چیز.

اِبْرَةُ الْخِیاطَةِ - سوزن خیاطی

اِبْرَةُ الْحِیاکَةِ - میل جوراب‌بافی،میل کش‌بافی،

میلی که با آن هر بافتنی را میبافند .

إبْرَةُ النَّبات - (در گیاه شناسی) پرچم

إبْرَةُ الْحَشَرة - نیش حشره

ابرة الملاّحین - قطب نما ، قطب نمای دریائی

ابرة مغنطیسیّة - عقربه مغناطیسی

إبْرَة إنْحراف مِغْنَطیسیّ - عقربه انحراف مغناطیسی

شُغْلُ الإبْرَة - گلدوزی ، برودری‌دوزی

أبْرَدَ - باپست فرستاد (در گفتگوی‌ازنامه وامثال آن)

أبْرَدَ - پلنك

أبْرَدَتِ السَّماءُ - تگرك بارید

أبْرَزَ - آشکار ساخت ، ظاهر کرد ، بوجود آورد ، تقدیم داشت ، ارائه داد ، بمعرض نمایش گذاشت ، جلوه داد ، عمل آورد ، استخراج کرد، منتشر کرد

أبْرَزَ الْکِتابَ - کتاب رامنتشر کرد ، انتشارداد

أبْرَشُ - خالدار ، لكدار ، خالخالی ، دارای خالهای متعدد

أبْرَشِیَّة - بخشی ازشهرستان که کلیسا و کشیش جداگانه دارد ، قلمرو اسقف ، اسقفیّه

أبْرَصُ - جذامی ، کسیکه‌مبتلا به‌بیماری‌جذام‌است

أبْرَصُ - (ص) زال ، آدم موسفید چشم سرخ

أبْرَقَ - تلگراف کرد ، تلگرام فرستاد به، برق گرفت (درمورد کسی گفته میشود که برق اورا میگیرد)

أبْرَقَ - بتُون ، بتُن

أبْرَقَتْ أسِرَّتُهُ - صورتش باز شد ، گل ازگلش شکفت ، قیافه‌اش ازهم بازشد

أبْرَقَتِ السَّماءُ - برق جست (از آسمان)

أبْرَكَ الْجَمَلَ - شتر را خواباند

أبْرَمَ الْحَبْلَ - ریسمان را تابید ، تاب داد ، تابیده کرد

أبْرَمَ الأمْرَ - تایید کرد ، تصدیق کرد ، پابرجا وثابت کرد ، اثبات کرد ، تصویب کرد ، تصدیق یاتجویز کرد

أبْرَمیس - به‌آبرامیس نگاه کنید

إبْریز (غ) زرناب طلای خالص

إبْرِیسَم(غ) ، ابریشم

إبْریق ج اباریق - کوزه ، لیوان ، تنك ، لگن آفتابه مانند ، سبو ،کوزه آب ، کوزه‌یك‌دسته‌یی

إبْرِیق الْخَلّ والزَّیْتِ-تنك‌کوچك شیشه‌یی که درآن سرکه یاروغن‌زیتون وامثال‌اینها میریزند و سرسفره میگذارند

ابْریق الشّای - قوری چای

إبْریق الشَّراب - تنك‌شراب ، تنك شراب که دسته ولولـه ودر دارد ، یکجور قرابه

إبْرِیقُ الْغَسیل- آفتابه ،کوزه

إبْریق الْقَهْوَةِ - قهوه جوش

إبْریقُ اللّبَنِ - شیرخوری

اِبْریق وَطِشت - افتابه لگن

اِبْریل (غ) - آوریل : ماه چهارم فرنگی مطابق با نیسان

اَبْزَیٰ - کسی که دارای قوز سینه است ، سینه کبوتری

اَبْزار ، **اَبازیر** - ادویه ، چاشنی (که برای خوشبو ساختن غذا وطعام بکار میبرند)

اَبْزَن (غ) - روشویی

اِبْزیم - قزن قفلی ، سگك

اِبْسِن (غ) - هنریك ابسن شاعر نروژی

اِبْسیط (ص) - دوره یا زهوار بیرونی چرخ

اَبَشَ ، **اَبَشَ القَومُ** - جمع شدند ، اجتماع کردند ، جمع آوری کردند

اَبْشَمَ - سیر کرد ، وازده کرد

اَبْصَرَ - دید ، مشاهده کرد، دانست، دریافت

اُبْض - پشت زانو ، زیر زانو

اِبْط ج آباط - بغل ، زیر بغل

اَبْطَأَ - تأخیر کرد ، درنك کرد، بتأخیر انداخت ، معطل کرد ، باطفره گذراند ، دیر کرد ، کند روبود ، بتعویق انداخت ، با هستگی کار کرد ، یواش یواش انجام داد ، بکندیعمل کرد

اِبْطال - الغاء ، نسخ ، برانداختن، نقض ، فسخ

اَبْطال - قهرمانان (اعم از حقیقی و افسانه‌یی یاداستانی)

اَبْطَرَ - کافر نعمت کرد، بر کفران نعمت برانگیخت، سرمست کرد، حق ناشناس کرد

اَبْطَلَ - باطل کرد ، منسوخ کرد ، الغا کرد ، نقض یا فسخ کرد

اَبْطَنَ - پنهان کرد ، مستورداشت

اِبْطِیّ - بغلی ، مربوط بزیربغل

اِبْعاد - جدائی یا مفارقت انداختن ، تفکیك تجزیه ، جدا سازی ، تغییر محل ، انتقال ، برطرف‌سازی ، رفع ، اخراج ، محو ، حذف

اَبْعادِیَّة (ص) - کشتزار ، مزرعه ، ملك

اَبْعَدَ - دور کرد ، فاصله انداخت ، زایل کرد ، جابجا کرد ، برداشت ، رفع کرد ، برطرف کرد، حذف کرد ، محو کرد ، بیرون کرد ، انتقال‌داد ، معزول کرد ، تبعید کرد ، جدا ساخت ، مجزا ومنفرد کرد ، از کار بر کنار کرد، بیرون فرستاد، روانه کرد ، رد کرد ، مرخص کرد ، مستثنی کرد، محروم کرد، خارج کرد ، کنار گذاشت، باطل کرد، الغا کرد

اَلأَبْعَدُ - دورترین، فاصله‌دارترین

اَبْغَضَ - نفرت وتنفر داشت از، بیزار بود یاشد از

اَبَقَ - فرار کرد ، گریخت

آبِقٌ - فراری ، گریزان ، گریز

اَبَقٌ - بذرك، درخت کتان، لیف کتان

اَبْقَیٰ - نگهداشت، باقی گذاشت، حفظ وحراست کرد

اَبْقَیٰ عَلیٰ حَیاتِه - او را نجات داد، حیاتش را حفظ کرد

اَبُقراط - بقراط پدر علم پزشکی

اَبْقَعُ - خالدار ، خالخالی، لك‌دار

اَبْکیٰ - گریاند

اَبْکَمَ - خاموش یا ساکت کرد، گنك یا لال کرد
گیج ومبهوت کرد ؛ مات کرد

اَبْکَمُ - گنـك ، لال ، بی زبـان ، خاموش
وساکت ، بیصدا

اِبِل، اِبْل ج آبال - شتران

اَبْلیٰ - تلف کرد، مصرف کرد، فرسوده کرد (دراثر
زیادپوشیدن)

اَبْلَعَ - اورا وادار ببلعیدن کرد، ببلعیدن انداخت

اَبْلَغَ - خبرداد ، گفت

اَبْلَغَ الْخَبَرَ - خبررساند ، ابلاغ کرد، خبرآورد

اَبْلَغَ عَنْهُ - گزارش داد، گزارش‌تهیه کرد از ،
معرفی کرد ، انتشار یا شیوع داد ، سخن چینی
کرد

اَبْلَقُ - سیاه وسفید ، ابلق

اَلطّائِرُ الْاَبْلَقُ - مرغ‌خواننده ،مرغی که‌چهچه‌میزند

اَبْلَکاش (غ) - تخته چندلا

اَبَلَّ مِنْ مَرَضٍ - شفا یافت ، بهبودیافت، سلامت
خودرا بازیافت

اِبْنُ بِالتَّبَنّی - پسرخوانده ، فرزند خوانده

اِبْنُ الْاَرْضِ - برده ، بنده

اِبْنُ اَصْلٍ - اصیل ، دارای اصـالت خانوادگی،
نجیب ، استخوان‌دار

اِبْن آوىٰ - شغال

اِبْنُ الْاَیّام - مرد روزگار

اِبْنُ الدِّهْلیز - بچه‌سرراهی ، لقیط

اِبْنُ زِنا - حرامزاده ، ولدالزنا

اِبْن السَّبیل - رهرو ، رهگذر ، مسافر پیاده
آدم در بدر، بچه بی صاحب ،آدم خانه بدوش ،
آواره

اِبْنُ الشَّرق (مثلا) - شرقی ، اهل شرق

اِبْنُ غَیَّة - حرامزاده ، فرزندغیرقانونی،

اِبْن غَیرشَرعِیّ - فرزندغیرقانونی ، زنازاده

اَبَّنَ الْمَیِّتَ - در فضائـل ومناقب شخصی که در
گذشته است سخن گفت

اُبْنَة - میخچه که روی انگشتان پا میزند ، گره
چوب

اِبْنَة - دختر

اَبْنُوس ، آبْنُوس ، آبِنُوز - آبنوس، درخت
آبنوس، آبنوسی(رنك)

اِبْنُ یَوْمِه - يك روزه ،کم دوام ، بیدوام ،کسیکه
فکرفردای‌خود نیست

اَبُو بَیْض (ص) - عنکبوت ، بته‌ارزن

اَبُوجُعْران (ص) - سرگین غلتان ، جعل

اَبُوجَلَمْبُو (ص) - خرچنك

اَبُوالحارث - شیر (درنده)

اَبُوحُدَیج - لکلك

اَبُوالحُصَین - روباه ، آقا روباه (اسم خاص روباه)

اَبُوخَنجَر - گل لادن

اَبُودَقیق (ص) - پروانه

اَبُورُکبَة (ص) - کلم قمری ، شلغم مَجَری

اَبُوشَبَت (ص) - رتیل

اَبُوصاحِبی - پدررفیقم

اَبُوطُوَّل - قسمی مرغ پا بلند

اَبُوفَحْت (ص) - مرغ دراز پای نوك دراز که چون ماهیخوار در آب راه می‌رود

اَبُوفَروَة (ص) - شاهبلوط

اَبُوفَصادَة (ص) - دم جنبانك ، دم لرزانك (پرنده ایکه در اصفهان آنرا سقاچی گویند)

اَبُوقَتَب - قوزی ، کسیکه گرده او قوز دارد

اَبُوقِردان (ص) - لکلك مصری ، ماهیخوارسفید

اَبُوکَبیر (ص) - آنقوزه

اَبُوکَذا - صاحبِ ، دارایِ، دارندهِ

اَبُوکِرش (ص) - شکم گنده

اَبُوکُعَیب (ص) - ورم غده بناگوش ، ورم عفونی غده بناگوش

اَپُولُّون (غ) - اپولون : یکی ازخدایان یونان وروم

اَبُولَهَب - (درجانورشناسی) پاخلاق ، مرغ آتشی

اَبُومُعاوِیَة - یوز پلنك

اَبُومَغازِل - کسیکه دارای پاهای درازو باریك است

اَبُومِلعَقَة - کفچه نوك ، نوعی پرنده که منقارش شبیه قاشق است

اَبُومِنقار - نیزه ماهی

اَبُونَظّارَة (ص) - عینکی، عینك زده

اَبُوالنَّوم (ص) - خشخاش

اَبُونِیَة (غ) - آبونه ، مشترك ، (کسیکه مجله یا روزنامه‌وامثال اینهارا مشترك است)

اَبُوهارون - بلبل ، هزار دستان

اَبُوهُبَیرَة - غورباغه نر

اَبُویَقْظان (ص) - خروس

اَبَوِیّ - همخون ، صلبی،تنی ، پدرانه ، پدروار

اَبَهَ لَه - ملتفت شد ، رعایت کرد ، ملاحظه کرد ، اعتنا کرد ، مشاهده کرد ، توجه کرد

اِبْهامُ الرِّجل - شست پا

اِبْهامُ الْیَد - شست دست

اَبْهَجَ - خشنود ساخت ، خوشحال کرد ؛ فرح بخشید ، بهجت آورد

اَبْهَر - اورتا (نوعی شریان)

اَبْهَظَ - سنگینی کرد بر

اَبْهَمَ - برای اونامفهوم ومبهم بود (در گفتگوی از کلام) ، نامفهوم سخن گفت ، مبهم صحبت کرد

اَبِیس (غ) - آپیس : گوساله یی که مصریان قدیم آنرا مقدس میدانستند

اَبْیَض - سفید ، ننوشته ، جای خالی در کاغذ یا فرمهای چاپی ، جای خالی (درنوشته)

اِبْيَضَّ الشَّعرُ وغيرُه - سفید شد (در گفتگوی از موو امثال آن)

اِبْيَضَّ الْوَجْهُ والنَّباتُ واللَّوْنُ - رنك خودرا باخت، رنگش پرید، بیرنك شد (در گفتگوی ازگیاه یارنك)

اَبْيَضُ الْبَشَرَة - خوبرو

اَبْيَض كَاللَّبَنِ - سفید مانند شیر، بسفیدی شیر

اَبْيَض اَوْاَسْمَر - روشن یا گرفته و تیره (در رنك)

اَبْيَض ناصِع (كَالثلج) - سفید مثل برف

مَوت اَبْيَض - سکته، مرك ناگهانی

اَبْيَضانّي (ص) - خوبروی، دارای قیافه روشن

اَبيقُور (غ) - اپیکور فیلسوف یونانی

اَبيل - رئیس دیر، راهب بزرك یا کل، سرراهب

اَبيلَة - زنی که رئیس دیر است، زنی که بعنوان راهب بزرك خوانده میشود

اَبِيّ - بامناعت، گردنکش، کسیکه خودرا بالاتر ازاین میداند که بکارهای پست تن دردهد

آتٍ - آینده، واردشونده، شخص آینده، چیزی که بعد میآید

اَتي - آمد، وارد شد

آتي - موافقت کرد، موافق بود، مساعدت و همراهی کرد، برله چیزی بود، طرفداری کرد از، اعطا کرد

آتاهُ الشَّيءَ وبِه- چیزی را بکسی اعطا کرد، بخشید، تقدیم کرد، اهدا کرد

اَتي عَلَى الشَّيْءِ - پایان داد به، تماماً مصرف کرد، تحلیل برد، تهی کرد، موقوف یا لغو کرد

اَتي عَلَى الْاَمْرِ - تمام کرد، با تمام یا بپایان رساند

اَتَى الْمَرْاَة - همخوابگی کرد با

اَتَى الْجُرْمَ - مرتکب جرم شد، جنایتی را ارتکاب کرد

اَتَى الْاَمْرَ- انجام داد، اجرا کرد، بانجام رساند، کرد

اَتي بِه - آورد، تهیه کرد، دردسترس قرارداد

اَتاحَ لَه - فرصت یا مجال داد به، موقعیت را مهیا کرد (برای)، موفق کرد، اجازه داد (بمعنی گذاشت)، مقدر کرد، درنظر گرفت، مقررداشت، قرارداد

اِتَّأَدَ فِي الْاَمْرِ - باهستگی کارکرد، باتأنی انجام داد، فس‌فس کرد، یواش یواش کاری را بانجام رساند

اَتامَتِ الْمَرْاَة - دوقلو زایید

اَتان - ماده الاغ، خرماده

اَتاوَة - مالیات، باج

اَتاهَ - گمراه کرد

اِتْبْ جاتُوب - بلوز بی آستین، روپوش دختران مدرسه

اِتَّبَعَ - پیروی کرد از، متابعت کرد از، دنبال رفت، دنبال چیزی را گرفت، ملحق شد به، تحت تعقیب (قانونی) قرار داد

اتّجاه - تمایل ، روش ، مرام ، جنبه ، لحاظ ، وضع ، نقطه نظر، موقعیت ، رفتار، جهت ، خط ، مسیر ، سمت ، سو

الاتّجاهات السّیاسیّة - تمایلات سیاسی ، جنبه های سیاسی

اتّجر - تجارت کرد ، سودا گری کرد

اتّجر فی کذا - تجارت چیزی را کرد (مثل اینکه گویند فلانی تجارت چای میکند)

اتّجه الی - رو بطرف چیزی کرد، متوجه چیزی یا کسی شد ، روآورد به ، متوجه شد (در گفتگوی از سخن یا خطر)

اتّجه له رأی - فکری بنظرش رسید ، بخاطرش خطور کرد

الاتّحاد القومیّ - وحدت ملی

علم الاتّحاد البریطانیّ - پرچم مملکت متحده بریطانیا

الاتّحاد الدّولیّ العامّ - اتحادیه کل بین المللی

الاتّحاد الدّولی لنقابات العمّال - اتحادیه بین المللی سندیکا های کارگران

الاتّحاد السّوفیتیّ - اتحاد جماهیر شوروی

بالاتّحاد - مشترکاً ، باهم ، متفقاً ، توأماً

باتّحاد الآراء - باتفاق آراء

اتّحاد الاتّجاه - توجه بیك نقطه ، هم مسلکی ، هم گرایی ، هم مرامی ، وحدت مسیر

اتّحادیّ - عضو یا هواخواه اتحادیه ، مربوط بوحدت واتحاد

اتّحد القوم - اتفاق کردند ، هم آهنك شدند، متحد شدند ، مشترکاً انجام دادند

اتّحد الشّیئ بالشّیئ - ترکیب شد، ممزوج شد

اتّحد الشیئان - یکی شد ، یك چیز شد

اتّحدت الآراء - وحدت نظر پیدا شد ، آراء یکی شد

اتحفه الشّیئ و به - هدیه داد به، تحفه یا سوغات داد به

اتّخاذ الاجراء - بکار بردن دستور، اقدام کردن

اتّخذ الشّیئ - قبول کرد ، پذیرفت، اختیار کرد، اتخاذ کرد، اقتباس کرد ، برداشت ، اشغال کرد، کشید ، حذب کرد ، دردست گرفت

اتّخذ له محلاً مختاراً - اقامتگاهی اختصاص داد به ، مقر یا مسکنی تعیین کرد برای

اتّخذ قراراً - تصمیم گرفت، تصویب نامه یی گذراند

اتّخم باعث بدهضمی شد ، سبب سوء هاضمه شد، موجب رودل وامتلاء معده گشت

اتّخم من کذا - تخمه شد از ، ثقل کرد، امتلاء معده حاصل کرد

اترب - گردآلود کرد ، خاك آلود کرد

اترجّ ، اترجّ - اتراج ، بالنك ، بادرنك

اترح - محزون کرد ، غمناك ساخت ، اندوهگین نمود ، غصه دار کرد

اترع - پر کرد ، مملو ساخت ، لبریز نمود

اِتّزان - موازنه ، توازن ، تعادل

اِتّزان العَقْل - تعادل فکر ، تعادل عقل

اِتَّزَرَ - لُنك پوشید یا بخود گرفت ، مرتکب گناه شد

اِتَّزَرَ بِکَذا - چیزی را پوشید

اِتِّساع - وسعت ، اندازه ، حد ، مقدار، فضای وسیع . جاداری ، پهنا ، دامنه ، حوزه ، قلمرو، امتداد ، جامعیت

اِتَّسَخَ - چرك بود یاشد ، کثیف بود یاشد

اِتَّسَعَ - گشادشد ، پهن‌شد ، وسعت‌یافت ، وسیع وجادار شد، پول‌دارشد ، ثروتمند و غنی شد

اِتَّسَقَ الأَمْرُ - منظم ومرتب شد ، خوب تنظیم یافت، خوب‌فراهم‌شد(درگفتگوی ازوسیله)، نظم گرفت ، دارای نظم‌وترتیب بود

اِتَّسَمَ - مُهرخورد ، نشان‌یاداغ‌یافت ، علامت یا نشان پیدا کرد

اِتَّشَحَ بِسَیفٍ - شمشیر حمایل کرد ، شمشیربست

اِتَّشَحَ بِکَذا - چیزی‌راحمایل کرد(اعم ازشمشیر یا غیرآن)، چیزی را روی لباس خود پوشید

اِتِّصال - پیوستگی ، اتصال، ربط،اتحاد، الحاق، بستگی ، ارتباط ، رابطه نامشروع ، استمرار ، ادامه، دوام

عَلَى اِتِّصالٍ بِ - در تماس با ، در ارتباط با

ضابِط اِتِّصال - رابط ، سرپرست، افسررابط

اِتَّصَفَ بِ - معروف یا شناخته شد به ، اتصاف یافت به

اِتَّصَلَ اِلى - رسیدبه ، واصل‌شدبه ،واردشددر، آمد به

اِتَّصَلَ اِلَى الْعائِلَةِ الفُلانِیَّة - بفلان خانواده انتساب داشت

اِتَّصَلَ بِهِ - تماس گرفت‌با ، درتماس‌بودبا، ملاقات کردبا ، تشکیل جلسه داد با ، نزدیك بود با ، مجاوربود ، پیوسته‌بود با ، در نزدیکی چیزی یا کسی‌قرارداشت

اِتَّصَلَ بِهِ الْخَبَرُ - خبربا‌ورسید،اطلاع برخبری پیداکرد

اِتَّصَلَ بِالشَّیْئِ - متصل‌شدبه ، وصل‌شدبه،ضمیمه شدبه ، ارتباط پیداکردبا

اِتَّصَلَ الْعَمَلُ - کارادامه یافت یاداشت

اِتِّضاح - ظهور ، آشکاری ، وضوح

اِتَّضَحَ - روشن‌شد ، صراحت‌پیداکرد،ساده‌شد ، قابل‌فهم شد ، واضح ومعلوم وبدیهی شد ،آشکار شد ، ظاهرشد

اِتَّضَعَ - فروتنی کرد ، تواضع‌کرد ، بافروتنی رفتار کرد

اَتْعابُ الْمُحامِی اَوِ الطَّبِیبِ - پایمزد ، حق‌الزحمة ، حق‌القدم برای پزشك وحق الوکاله (برای وکیل مدافع)

اَتْعَبَ - خسته کرد ، زحمت داد به - در زحمت انداخت ، ناراحت‌کرد ، سنگین‌بودبر ، سنگینی کرد بر

اَتْعَبَ سِرَّهُ - بستوه آورد ، عاجز کرد ، اذیت کرد ، نگران ساخت ، بزحمت انداخت .

اَتْعَسَ - بدبخت کرد ، بیچاره کرد ، ببدبختی یا بیچارگی کشاند

اِتَّعَظَ - پند گرفت

اِتَّعَظَ بِ - عبرت گرفت از ، درس عبرت گرفت

اِتِّفاق - پیمان ، قرارداد. پیمان[نامه]عهد نامه، معاهده

اِتِّفاقُ الْآراء - اتفاق آراء

اِتِّفاق - توافق ، سازش ، هم آهنگی ، انطباق، تصادف ، قرارداد ، مقاطعه یا کنترات

اِتِّفاق اِضافِيّ - قرارداد الحاقی

اِتِّفاقِيّ - تصادفی ،اتفاقی ، قراردادی ، رسمی، مطابق قاعده یا ردیف ، مربوط به قرارداد یا پیمان (نامه)

اِتِّفاقِيَّة ج اِتِّفاقِيّات - پیمان ،قرارداد ، معاهده

اِتِّفاقِيَّة تِجارِيَّة - قرارداد تجارتی

اِتَّفَقَ لَهُ كَذا - فلان امر اتفاق افتاد ، رخ داد، پیش آمد

اِتَّفَقَ مَعَ - توافق کرد با

اِتَّفَقَ الرَّجُلان - باهم توافق کردند،سازش کردند، کنار آمدند

كَيْفَمَا اتَّفَقَ، كَيْفَمَا اتُّفِقَ - بهروسیله که باشد

كَيْفَمَا اتَّفَقَ ، كَيْفَمَا اتُّفِقَ - ازروی بی فکری، با بی ملاحظگی ،ازروی بی پروائی ، بطوراله بختی، همینطوری ، اتفاقی ، تصادفی ، تصادفاً ، بدون داشتن هدف یامقصود .

اِتَّفَقُوا عَلَى - درباره چیزی توافق کردند

اِتَّفَقُوا - قرارداد بستند

اِتَّقِ كَذا - بپرهیزاز ، متوجه باش ، مواظب باش که ...

اِتْقان - کمال ، دقت ، درستی

بِاِتْقان - بدقت ، بدرستی ، بحد کمال ، کاملا، بطور کامل یا بی‌عیب ، خوبِ خوب

اِتَّقَى كَذا - پرهیز کرد از ، احتیاط کرد از ، اجتناب کرد از ، خائف و بیمناك بود از

اِتَّقَدَ - شعله‌ورشد - افروخت - آتش گرفت ، شعله کشید ، روشن شد ، مشتعل شد

اِتَّقَدَ غَضَباً - آتشی شد ، ازجا در رفت ، آتش خشمش زبانه کشید یا شعله‌ورشد

اَتْقَنَ - کامل کرد ، بکمال رساند

اَتْقَنَ الْعِلْمَ الْفُلانِيَّ - درعلم یاهنری سرآمدشد، متخصص شد ، تبحر کامل پیدا کرد (در فلان علم مثلا)

اِتِّكاء - تکیه ، میل ، شیب ، تمایل و در علم عروض بمعنی حشو است

اِتَّكَأَ عَلَى الْحائِط - بدیوار تکیه داد

اِتَّكَأَ عَلَى السَّرِير - به تخت یا نیمکت تکیه‌داد، روی نیمکت نشست

اِتَّكَأَ عَلَى عَصاه - برعصای خودتکیه داد

اِتّکال - اعتماد، اطمینان، امید، وثوق، توکل،

اِتَّکَلَ عَلی - اعتماد کرد بر، اطمینان داشت به، توکل کرد بر، امیدوار بود به

اَثْل (ص) - گز، درخت گز

اَتْلَفَ - تلف کرد، زیان وارد کرد به، آسیب زد، لطمه زد، فاسد کرد، تباه وضایع کرد، خسارت وارد آورد به

اَتَمَّ بِالْمَکانِ - درجائی اقامت کرد، منزل کرد، سکنی گزید، ماند، مقیم شد

اَتَمَّ - تکمیل کرد، کامل کرد، بطور کامل انجام داد، باتمام رساند، کاری را خلاص کرد

اُتُمبیل (غ) - ماشین (سواری)

اِتَوحَّسَ - درگل ولای فرورفت، درورطه افتاد، فرورفت در

اَتُّون - تنور، اجاق، تون، کوره، مجازاً بوته آزمایش

اِتّهام - تنظیم ادعانامه یا کیفرخواست، اتهام، تهمت‌زدن، اسناد، نسبت

وَرَقَةُ الْاِتّهام - ادعانامه، کیفرخواست

اِتَّهَمَ بِکَذا - چیزی را بکسی نسبت داد، متهم ساخت به، شکایت کرد از، باتنظیم ادعانامه یا کیفرخواست متهم کرد، نسبت داد، اسناد بست

اِتَّهَمَ الرَّجُلَ - مظنون شد به، بدگمان شد از، ظنین بود از، تردید داشت از

اِتَّهَمَ الرَّجُلَ باطلاً - برای کسی پرونده سازی کرد، اسناد دروغین داد به

اَلْآتی - آینده، وارد شونده، شخص آینده، چیزی که بعد میآید

اَلْجُمْلَةُ الْآتِیَةُ (مثلا) - جمله زیر، جمله ذیل (آینده)

اَلسَّنَةُ الْآتِیَةُ - سال آینده

لَوْ اُتیحَ لی - اگرموفق میشدم یابشوم، اگر برایم مقدر میشد یابشود

اَثابَ - پاداش داد، ثواب داد، اجرومزدداد، جبران وتلافی کرد

اَثاث - اثاث خانه، اثاث

اِثْأَرَ - انتقام گرفت

آثار - نشانه ها، علامت ها، آثار تاریخی، بقایا

اَثارَ اِعْجابَهُ - چیزی را بسیارپسندید، متعجب ساخت

آثارقَدیمَة - آثار باستانی

عِلْمُ الْآثار (الْقَدیمَة) - باستانشناسی

تَخْریبُ الْآثارِ الْقَدیمَةِ - دشمنی باآثارتمدن، واندالیسم

دارُ الْآثار - موزه

شاهِدُ اِثْبات - شاهد برای تعقیب

اَثْبَتَ - اثبات کرد، تأیید کرد، تقویت کرد، محقق ومسلم کرد

اَثْبَتَ بِالْبُرهانِ - استدلال کرد، بادلیل اثبات کرد

اَثْبَتَ الذَّنْبَ عَلیٰ - محکوم کرد ، مقصر دانست، مقصر کرد

اَثْبَتَ الذاتِیَّة اَوِ الشَّخْصِیَّة - هویت چیزی یا کسی‌را تعیین کرد، تشخیص داد، اصلیت چیزی را شناخت

اَثَّ النَّباتُ وَالشَّعْرُ - زیاد روییده ، پر پشت شد (مو ،گیاه)

اَثَّثَ الْبَیْتَ - مبله کرد

اَثَّثَ الْفِراشَ - اثاث منزل را مرتب ومنظم کرد

اَثْخَنَ فی - مبالغه کرد در ، افراط کرد در ، زیاده‌روی کرد در

اَثْخَنَتْهُ الْجِراحُ - جراحات وارده اورا ضعیف ساخت ، ازپا درآورد ، بی‌قوت کرد

اَثَرٌ ج آثار - علامت ، نشانه ، اثر، نشان ، رد(پا) بقایا ، آثار ، بقایای تاریخی (از چیزی که در اثر طول زمان خراب شده است) ، بنای یاد - گاری ، اثر تاریخی ، ستونی که بیادبود مرده بر پا کنند ، بنای یاد بود یا تاریخی ، دست خوردگی ، دست کاری ، اثر جزئی ، اشاره(قلم یا قلم مو) عیب ، لکه ، خط ، راه ، مسیر ، تاثیر

اَثَرُ الْقرآنِ عَلیَ الْاَدَبِ العربی - تأثیر قرآن در ادبیات عرب

اَضاعَ الْاَثَر - پی گم کرد

تَیَّهَ عَنِ الْاَثَرِ - گمراه کرد ، پرت کرد ، از جاده منحرف کرد

عَلیَ الْاَثَرِ - فوراً ، بلافاصله

اَثَرٌ سَیِّئٌ - تاثیر بد ، تأثیر نامطلوب،اثر نامطلوب یا بد ، گمان بد

فی اَثَرِ ،فی اِثْرِ ، بعد ، دنبالِ ، در عقبِ ، درپیِ

اَثَرَ الْحَدیثَ - حدیث نقل کرد ، روایت کرد ، ذکر کرد ، بیان داشت ، ایراد کرد

اَثَرٌ قدیم - اثر باستانی ، بنای کهن

اَثْریٰ الرَّجُلُ - ثروتمند شد ، توانگر شد ، پول دار شد

اَثَرَة - خود ستائی ، خود بینی ، خود پرستی ، خود پسندی ، انانیّت

اَثَّرَ - تاثیر کرد ، تحت تاثیر قرار داد ، عمل کرد ، اثری بوجود آورد

آثَرَ الرَّجُلَ - احترام کرد ، احترام گذاشت به، گرامی داشت

آثَرَ عَلیٰ - ترجیح داد بر ، بهتر دانست از ، مقدم دانست از ، برگزید ، انتخاب واختیار کرد

اَثَّرَ عَلَیْهِ - اثر گذاشت بر ، تأثیر کرد بر

اَثَّرَ فی النَّفْسِ - احساسات را تحریك کرد ، بدل نشست (درگفتگوی ازکلام وامثال آن) ، اثر کرد(در دل)

اَثَّرَ الْکَلامُ اَوِ الدَّواءُ - سخن یادوا تأثیر کرد،

دارو خاصیت بخشید

الاَثْرَجَة (غ) - اِتِرسازی ، عمل اِتِرسازی

اَثَرِیّ - باستانشناس ، مربوط بآثار تاریخی یا باستانی ، خرابه ، باقیمانده بناهای کهن ، طلل

عُضْواَثَرِیّ - عضو ناقص ، رشد نکرده

اُثْفِیَةُالنّار - سه پایه پیش بخاری ، سه پایه اجاق

اَثْقالُالاَرْض - ذخایر زیرزمینی ، منابع زیر زمینی

اُثْکِلَالاُمّ وَلَدَها - مادری را داغ فرزند نصیب کرد

اَثْل - گز ، درخت گز

اَثَلَ - خوب جایگیرشد ، کاملا جایگزین شد

اَثَّلَ - صرفه جوئی کرد - رعایت اقتصاد کرد ، با صرفه جوئی خرج کرد

اَثْلَجَ صَدْرَهُ - خشنود ساخت ، خوشحال کرد ، دل اورا خنك کرد

اَثْلَجَتِ السَّماءُ - برف بارید

اَثِمَ - مرتکب گناه شد ، گناه کرد ، خطا کرد

اِثْم - بدی ، گناه ، زیان ، شرارت ، تبه کاری ، فساد ، عیب

اِثْمٌ فَظیع - عمل شرارت انگیز ، کار بیرحمانه ، جنایت عظیم ، بیرحمی

اَثْمان مُخَفَّضَة - قیمتهای نازله ، بهای کم

اُثْمُد ، اِثْمِد - سنك سرمه ، انتیمون

اَثْمَرَ - میوه داد ، نتیجه داد ، باردار شد (در گفتگوی از درخت)

اَثْمَلَ - مست کرد ، سر کیف آورد ، ازخودبیخود کرد ، بمستی انداخت

اَثْناء ، فی اَثْناءِ - درطیِ ، در خلالِ ، در مدتِ ، مادامیکه

فی اَثْناءِ ذلك - ضمناً ، ضمنِ ، دراین ضمن

اَثْنی عَلی - تعریف کرد ، مدح کرد ، ستود ، تمجید کرد ، ستایش کرد ، تشکر کرد ، شکر گزاری کرد

اَثْنی عَن - منصرف کرد ، بازداشت

اَلاِثْناعَشَرِیّ (اول الاَمعاء) - روده اثناعشر ، دوازدهه

اِثْنان - در موسیقی : قطعه یی که برای دو خواننده یا دو نوازنده ساخته باشند ، جفت ، یك جفت مثلا زن وشوهر ، دونامزد ، دوحریف در رقص وغیره ، کوپل

الاِثْنولوجیا (غ) - نژاد شناسی ، علم طوایف بشر

اَلاِثْنَین ، یومُ الاِثْنَین - دو شنبه

اَثْوَیَ الْمَکانَ وفیه وبه - اقامت کرد در ، سکونت کرد در ، مسکن گزید در ، ماند (در جایی)

اَثْوی صاحِبَهُ - منزل داد به ، مسکن داد به ، جا داد به ، پذیرایی کرد از ، کسی را بمنزل

خود وارد کرد

اَثیثٌ - فراوان ، بسیار ، وافر ، پرپشت، انبوه، فربه ، چاق ، گوشتالو

اَثیث (ص) - گیاهی که ریشه بدواند ، شاخه یا ساقه‌یی که روی زمین بخوابد وریشه پیدا کند

اَثیر (غ) - اِتِر ، عنصر آسمانـی ، اثیر : جسم قابل ارتجاعی که فضا وحتی فواصل میان ذرات اجسام را پر کرده وسیله انتقال روشنائی وگرما میشود (درشیمی) : مایع سبکی که ازتأثیر جوهر گوگرد برالکل بدست میآید وبرای بیهوش کردن بکار میرود

مَوجُ الْاَثیر - امواج که بوسیله رادیو فرستاده میشود

الْاَثیراتُ الْمِلْحِیَّة - مواد نمکی ، اتر ِسل نمك اِتِری

الْاَثیرِیّ (غ) - اِتِری ، اثیری ، رقیق ، نازك ، لطیف ، آسمانی ، روحانی

اَثیم - گناهکار ، جانی ، جنایتکار ، شرانگیز

اَجابَ - جواب داد ، پاسخ داد ، اجابت کرد

اِجابَةً عَنْ،اِلی - در پاسخِ ، در جوابِ

اِجابَةً لِطَلَبِکُم - بر طبق درخواست شما ، در جواب تقاضای شما

اُجاج - تند (درطعم) ، تیز ، زننده

اَجاج - ماهی نمك زده ، ماهی نمك سود

اَجّاج - با حرارت ، گـرم ، سوزان ، سخت ، تیز ، تند

ماء اُجاج - آب شور ، آب شور و تلخ ، آب نمك

اَجادَ - نیكانجام داد ، نیك گفت ، خوب گذراند (این کلمه بر هرچه بخوبی انجام گیرد اطلاق میشود)

اَجارَ - حمایت کـرد ، نجات داد ، پناه داد ، دفاع کرداز ، بفریاد رسید

اَجازَ - اجازه داد ، اختیار داد ، مباح ساخت ، تجویز کرد

اَجازَعَنْهُ - دریغ داشت از ، مضایقه کـرد از ، بازداشت ، خودداری کرداز

اِجازَة - اجازه ، مرخصی ، پروانه ، جـواز ، پروانه کار

اِجازَة عِلْمِیَّة - گواهینامه علمی ، دیپلم

اِجازَة مَرَضِیَّة - مرخصی بابت ناخوشی، مرخصی استعلاجی

اِجازَة غِیاب - مرخصی که کارمندی ازیك بنگاه رسمی میگیرد ، مرخصی استحقاقی

اِجازَة سَنَوِیَّة - مرخصی سالانه

اِجازَة الصَّیْف - مرخصی تابستانی

غـائِبٌ بالْاِجـازَة ، / **هُـوَ فـی اِجـازَة** } او در مرخصی است

اِجازَة قِیادَة سَیّارَة - تصدیق رانندگی، پروانه رانندگی

اِجّاص - گلابی ، آلو ، آلوسیاه ، آلوچه

اِجّانَة ج اَجاجین - طشت که در آن لباس میشویند

اِجْتابَ - سوراخ کرد ، شکافت ، رخنه کرد

اِجْتابَ الْبِلادَ - پی گردی کرد در ، جستجو کرد در ، اکتشاف کرد ، پیمود ، طی کرد ، عبور کرد ، بشهرها سفر کرد ، ~~سوراخ کرد ، شکافت، رخنه کرد~~

اِجْتاحَ - نیست و نابود کرد ، هلاك ساخت ، از ریشه کند ، قلع و قمع کرد ، خراب کرد

اِجْتاحَ الْجَیْشُ - ارتش بتسلط خود درآورد

اِجْتازَ - عبور کرد از ، گذشت از ، رد شد از ، پیمود ، طی کرد

اِجْتازَ الامْتِحانَ - در امتحان قبول شد ، در امتحان موفق شد

اِجْتازَ الشِّدةَ - از خطر گذشت دوره بحران را گذراند

اِجْتاسَ - پی گردی کرد در ، کاوید ، جستجو کرد در ، تحقیق کرد

اِجْتَثَّ - از ریشه بر کند، از بیخ درآورد یا کند

اِجْتَذَبَ الْقَلْبَ - مجذوب کرد ، شیفته کرد ، مفتون کرد

اِجْتَذَبَ - تطمیع کرد ، اغوا کرد ، تحت تأثیر قرار داد

اِجْتِذاب رُؤوسِ الْاَمْوالِ الْخارِجِیَّة - جلب سرمایه‌های خارجی

اِجْتَرَأَ - جرأت کرد ، جسارت کرد ، اقدام بکار مخاطره آمیز کرد

اِجْتَرَحَ الْاِثْمَ - گناه کرد ، مرتکب خلاف شد

اِجْتَرَعَ - جرعه جرعه نوشید ، غورت غورت نوشید

اِجْتَرَمَ - مرتکب جرم شد ، جنایت کرد

اِجْتَزَأَ بِ - قانع شد به ، اکتفا کرد به ، راضی شد به

اِجْتَسَّ - لمس کرد

اِجْتَسَرَ - ازپل گذشت ، عبور کرد

اِجْتَلَبَ - بدست آورد ، حاصل کرد ، کسب کرد ، کالائی را وارد کرد

اِجْتِماع - انجمن ، مجمع ، مصاحبه

عِلْمُ الْاِجْتِماع - جامعه شناسی

اِجْتِماعُ الْاَنْهُر - برخورد و تلاقی رودها بیکدیگر

اِجْتِماعُ الطُّرُق ، چهارراه ، نقطه تقاطع راهها

اِجْتِماعیّ - اجتماعی ،مربوط بجامعه ، مربوط بامور جامعه بشری

الْهَیْئَةُ الْاِجْتِماعِیَّة - جامعه ، جامعه بشری

الْعَدالَةُ الْاِجْتِماعِیَّة - عدالت اجتماعی

الْمُساواةُ الْاِجْتِماعِیَّة -تساوی درحقوق اجتماعی، تساوی اجتماعی

الشُّؤونُ الْاِجْتِماعِیَّة - امور اجتماعی

اِجْتَمَعَ الْقَوْمُ - انجمن کردند ، انجمن بر پا

کردند ، اجتماع کردند

اِجْتَمَعَ - جمع شد، منضم شد، پیوست ، متمرکز شد (در گفتگوی از نیروی لشکری وغیر آن)

اِجْتَمَعَ بِه - ملاقات کرد با ، تشکیل جلسه داد با ، مصاحبه کرد با ، بازدید کرد (از کسی)

اِجْتَنَبَ - پرهیز کرد ، اجتناب کرد ، احتیاط کرد

اِجْتِهاد - پشت کار ، ملازمت ، قید در کار ، تدرب ، سعی و کوشش

اِجْتَهَدَ - کوشید ، بکوشش بر خاست ، تمام کوشش خودرا کرد

اِجْتِیازُ الْحُدود - عبور ازمرز

اِجْتِیاس ، پی گردی ، استکشاف ، کاوش ، جستجو ،

اَجَّجَ النّارَ - آتش بر افروخت ، آتش روشن کرد

اَجَّتِ النّارُ - آتش شعله ور شد . شعله کشید ، برافروخت

اِجْحاف - بیعدالتی ، ستم ، ظلم ، تمایل یا تنفر بی جهت ، تعصب

اَجْحَفَ بِه - بیعدالتی کرد (نسبت به) اجحاف کرد بر ، ظلم کرد

اَجَدَّ - تازه کرد ، تجدید کرد ، نو کرد

اَجْدیٰ - سودمند بود ، بدرد خورد ، فایده رساند ، استفاده داشت ، مفید بود ، نفع داد

اَجْدیٰ - سودمندتر ، مفیدتر

اَجْدَبَ الْقَوْمُ - بینوا شدند ، فقیر شدند ، تنگدست شدند

اَجْدَبَ الْمَکانُ - خشك و بی ثمر شد ، شوره‌زار شد ، لم یزرع شد

اَجْدَرُ - مناسبتر ، شایسته‌تر ، سزاوارتر

اَجْدَعُ - بینی یا دست یاانگشت بریده ، چلاق، فلج

اَجْدَل ج اَجادِل - بازشکاری

اَجْذَلَ - خوشحال ساخت ، خشنود کرد ، سر- زنده کرد ، بشاش کرد

اَجْذَم - چلاق ، فلج ، مبتلا بجذام

اَجَرَ - پاداش داد ، تلافی کرد ، جبران کرد ، جزاداد ، عوض داد

اَجَّرَ - کرایه داد ، اجاره داد ، کرایه کرد ، اجاره کرد ، اجیر گرفت ، مزدور گرفت

اَجَرَّ - نشخوار کرد

اَجْر - پاداش ، مزد ، اجر ، عوض ، جبران ، تلافی ، دستمزد ، اجرت ، پایمزد

آجُرّ - آجر

آجِر - استخدام کننده ، اجیر گیرنده ، ارباب

اَجْرِ اضافِیّ - فوق‌العاده کار ، اضافه کار

اِجْراء - اجرا کردن ، انجام دادن ، اقدام (کردن)

اِجْراءُ الْمُفاوَضات - گفتگو کردن ، بگفتگو

پرداختن (دربارهٔ)

اِجْراءات شديدة اَوْعَنيفَة - اقدامات مؤثر ، جـدی

اِجْراءات شَكْلِيَّة - تشريفات اداری يا رسمی

اِجْراءات قانونِيَّة اوقضائِيَّة - اقـدامـات قانونی

اَلْاِجراءات الْاِسْتِفْزازِيَّة - اقدامات تحريك آميز

اِجْراءات تَمهيدِيَّة - اقـدامـات اوليه يا مقدماتی

اَجْرىٰ - جاری ساخت ، روان كرد

اَجْرىٰ عَلَيْهِ قِصاصاً - كيفر بسراو آورد

اَجْرىٰ الامر - (دستوررا) اجرا كرد ، (كاری را) بجريان انداخت ، انجام داد

اَجْرىٰ عليه الرِّزْقَ - مدد معاش برای او مقرر كرد ، مقرری تعيين كرد

اَجْرى مُحادَثاتٍ اومُباحَثاتٍ مَعَ - گفتگو كرد با

اِجْرائِيّ - مربوط باقدام يا عمل (دربارهٔ چيزی)

الْاَعْمالُ الْاِجْرامِيَّة - كارهای جنايت آميز

اَجْرَبُ - خارش دار ، گر ، گردار ، جرب دار ، خنش دار

اُجْرَة - كرايه

سَيّارَة اُجْرَة - ماشين كرايه

اُجْرَةُ التّاكسی - كرايه تاكسی

اُجْرَةُ التَعليمِ اَوِالتَّرْبِيَة - شهريه ، پول ماهانه كه بمدرسه ميپردازند

اُجْرَةُ السَّفَرِ بِقِطار - كرايه قطار ، كرايـه راه آهن

اُجْرَةُ السَّفَرِ اَوِالرُّكوبَة - كرايـه مسافرت ، پول كرايه

اُجْرَةُ الطَّبيبِ اَوِالْمُحامِی - حق الزحمة ، حق القدم ، پايمزد پزشك يا حق الوكاله وكيل دادگستری

اُجْرَةُ الْعَرَبَة - كرايـه درشكـه ، كالسكـه و امثال اينها

اُجْرَةُ العَقار - مال الاجاره ، پول اجاره ، كرايه زمين وملك ومستغل

اُجْرَةُ النَّقل - كرايه حمل ونقل

اُجْرَةُ النَّقل بِعَرَبَةِ كارَّة - كرايه بار (باگاری وامثال آن)

اُجْرَة نَقْل (شَحْن) البَضائِع - كرايه حمل ونقل بار بوسيله كشتی

اَجْرَد ، اَجْرود (س) - بی مو ، دارای موی تنك

اَجْرَضَ - خفه كرد

اَجْرَمَ - مرتكب جرم شد ، جنايت كرد

آجُرُّومِيَّة ، اَجْرومِيَّة (ص) - دستور زبان ، صرف ونحو زبان ، گرامر

اَجْزائِيّ - داروساز ، داروفروش

اَجْزائِيَّة - داروخانه

اَجْزاجیّ (ص) - داروساز ، داروفروش

اجزاجی فی صیدلیّة مجانیّة - کمك داروساز ، نسخه پیچ

اَجْزاخانَة (ص) - داروخانه

اَجْزیٰ عَنْ - جای چیزی‌را گرفت و بی‌نیاز کرد از ، جانشین چیزی شد

اَجْزَلَ لَهُ الْعَطاءَ - بخشش فراوان کرد

اَجَشُّ - دارای صدای درشت ، درشت آواز ، صداگرفته

اَجْعَدُ - دارای موی‌فری ، کسیکه دارای‌موی مجعد است

اَجْفَلَ - رماند ، رم داد ، ترساند ، رمید ، رم کرد ، ترسید

اَجَّلَ - بتأخیر انداخت ، معطل کرد ، عقب انداخت ، بتعویق انداخت ، موکول کرد ، ازسر خود رفع کرد ، منصرف کرد ، دست بسر کرد ، بوقت دیگر موکول کرد

اَجِلَ - تاخیر کرد ، درنك کرد ، دیر کرد ، منتظر شد ، ماند

اَجَلَّ - احترام گزارد ، حرمت نگاه داشت ، محترم شمرد ، تکریم کرد ، تبجیل کرد ، بدیده احترام نگریست ، بزرك گردانید ، محترم ساخت ، باوقار کرد

اَجَلَّ عَنْ - منزه دانست از ، مبرا دانست ، عالی وخوب پنداشت

اَجَلْ - بلی ، آری

اَجَلٌ - سر رسید ، موعد پرداخت ، وعده ، پایان عمر ، مرك ، آخرین روز های حیات ، دوره ، مدت ، وقت ، موقع ، عصر ، روزگار ، نوبت ، مرحله

لِاَجْلِ ، مِنْ اَجْلِ - برای ، بخاطر ، بواسطه‌ی ، بعلت

آجِلاً اَمْ عاجِلاً - دیر یا زود

لِاَجَلٍ - بطور نسیه ، نسیه ، ضدنقد ، با مدت ، موقتی ، موقت ، برای مدتی

لِاَجْلِ اَنْ - بمنظورِ

لِاَجْلِ خاطِرِ كَذا - بخاطرِ ، برای خاطرِ

اَجْلیٰ - اخراج کرد ، بیرون کرد ، بیرون‌فرستاد ، طرد کرد ، منفصل کرد از

اَجْلیٰ عَنْ - روانه شد ، کوچید ، حرکت کرد

اَجْلَبَ لِاَهْلِهِ - تحصیل معاش کرد (برای عیال)

اَجْلَبَ الدَّمُ - خون بسته شد ، بصورت لخته در آمد

اَجْلَبَ الْقَوْمُ - سروصدا کردند ، شلوغ کردند ، داد وفریاد راه انداختند ، همهمه کردند

اَجْلَحُ - طاس ، بیمو ، کسیکه دارای سرطاس است

اَجْلَدَ - یخ بست ، منجمد شد ، منجمد کرد ، سرد نگاه داشت

اَجْلَسَ عَلَی الْعَرْشِ - بتخت سلطنت نشاند

اَجْلَعَ - بی تربیت بود یا شد ، بی ادب گشت

بِالْاِجماعِ - باتفاق آراء

اِجْمالاً - بطور کلی ، اجمالا ، رویهمرفته

اِجْمالِیّ - عمومی ، کلی ، همگانی ، سربسته ، جامع

اَجْمَعْ (للتوکید) - تماماً ، کاملا ، رویهمرفته

اَجْمَعُوا عَلی اَمْرٍ - اتفاق کردند بر ، توافق کردند بر ، هم رای شدند

اَجْمَلَ - بطور کلی سخن گفت - اجمالا گفت ، مجمل وسر بسته حرف زد ، جمع زد ، افزود ، علاوه نمود ، جمع کرد ، اضافه کرد

اَجَمَةٌ ج آجام - بیشه ، درختزار ، نیزار ، جنگل

اَجَمُّ - بی‌شاخ ، حیوان بی‌شاخ

اَجْنَبِیّ ج اَجانِب - خارجی ، غریب ، بیگانه

اَجْنَة (ص) - اسکنه ، قلم درز

اَجْنَحَ اِلَیهِ - متمایل شد به ، تکیه کرد بر

اَجْنَحَتِ السَّفِینَةُ - کشتی بگل نشست

اَجَنَّ - خشمگین کرد ، از خشم دیوانه کرد ، محفوظ داشت ، حفظ کرد ، حمایت کرد ، پناه داد ، در زیر پوشش نگاه داشت ، دیوانه کرد ، مجنون ساخت

اَجْوائِیّ - هواشناس

اَجْوازُ الْفَضاء - دل آسمان ، قلب فضا ، میان جو

اَجْوَجُ - فروزان ، تابان ، برافروخته ، شعله‌ور ، درخشنده

اَجْوَفُ - میان تهی ، پوك

اَجْهی - بی‌سقف ، بی طاق

اَجْهَدَ - کوشش زیاد کرد ، اعمال کرد ، بکار برد ، زیاد خسته کرد

اَجْهَرُ - روزکور ، کسیکه روز هنگام نمیبیند

اَجْهَرُ (ص) - نزدیك بین

اَجْهَزَ عَلَی الجَرِیحِ - کار مجروح را یکسره یا تمام کرد ، تسریع کرد در قتل ، ضربه آخر را فرود آورد ، ضربه مرگ را زد بر

اَجْهَضَتِ الْمَرْأةُ - بچه سقط کرد ، بچه انداخت

الْاَجْیالُ الْقادِمَة - نسلهای آینده

اَجِیر - نوکر ، مزدور ، مستخدم ، کارگر ، عمله ، (کسیکه کارش بیشتر رنج بدنی بخواهد نه استادی) ، کسیکه باستخدام درآمده‌است .

اَحَّ - سرفه کرد

آحّ - سفیده تخم مرغ

اَحادِیثُ الْهَوی - داستانهای عشقی

اَحارَ جَواباً - جواب داد ، پاسخ داد

اَحاطَ بِالْمَوضُوعِ - احاطه داشت (بمطلب) ، از عهده (مطلبی) بر آمد

اَحاطَ بِهِ عِلْماً - کاملا شناخت ، تماماً دانست

اَحاطَ بِهِ - احاطه کرد ، فراگرفت ، محاصره کرد ، دور چیزی یا کسی را گرفت

اَحاقَ بِهِ - احاطه کرد، حلقه زد ، دور گرفت،

شامل بود

اَحالَ عَلَى المَعاشِ - باز نشسته کرد ، متقاعد کرد

اَحالَ الدَّيْنَ عَلىٰ - حواله کرد ، حواله داد ، دین خودرا واگذار کرد یاانتقال داد به

اَحالَ الْاَمْرَعَلىٰ - مطاب را (بجای دیگر) احاله کرد ، محول کرد ، بازگشت داد به

اَحالَ عَلىٰ - مراجعه کرد به ، رجوع کرد به ، عطف کرد به ، اشاره کرد به

اَحَبَّ - دوست داشت ، پسندید ، خوشش آمد از ، عاشق شد ، اشتیاق پیدا کرد ، بعشق گرفتارشد

اَحَبَّ الزَّرْعُ -گیاه دارای دانه شد ، دانه بست، تخم کرد یا داد

هواَحَبُّ اِلَيَّ مِنْ ... - اونزد من محبوبتراست از ... ، اورا بیشتر دوست دارم تا ..

اَحْبَرَ - خشنود ساخت ، مسرور کرد ، خوشحال وخوشوقت نمود

اَحْبَطَ - نا امید ساخت ، شکست داد ، ابطال کرد ، الغاء کرد ، محروم ساخت ، بی نتیجه یا عقیم گذاشت ، خنثی کرد ، بی‌اثر کرد ، پایمال کرد ، برهم زد ، باطل کرد

اَحْبَطَ مَسْعاهُ - کوشش اورا بهدر داد

اَحْبَلَ - آبستن کرد ، باردار کرد ، حامله کرد

اُحْبُولَةٌ - دام ، کمند ، تله ، زه ، تور (ماهیگیری)

اِحْتاجَ - احتیاج داشت ، نیاز داشت ، نیازمند (چیزی) بود

اِحْتارَ - حیران شد ، متحیر گشت ، آشفته و سراسیمه شد ، پریشان شد ، حیرت زده شد ، سرگردان شد

اِحْتازَ - تصرف کرد ، در اختیار گرفت ، استیلا یافت بر ، حیازت کرد

اِحْتاطَ بِهِ - احاطه کرد ، محاصره کرد ، دایره یا حلقه زد (دور)

اِحْتاطَ عَلىٰ -مواظب بود، دقت کرد، مواظبت کرد، احتیاط کرد

اِحْتاطَ لِ - احتیاط لازم را بعمل آورد ، پیش بینی کرد ، منظور کرد

اِحْتالَ - چاره جویی کرد ، سیاست یا تدبیر بکار برد

اِحْتالَ عَلَيْهِ -فریب داد ، گول زد ، خدعه کرد، نیرنك زد ، اغفال کرد ، سرگرم کرد ، حقه - بازی کرد

اِحْتِباسٌ - جلوگیری ، ممانعت ، سد کردن ، تولید مانع

اِحْتِباسُ الْبَولِ - شاش بند ، حبس بول

اِحْتَبَسَ-مسدود کرد، بست ، مانع شد، (مجازاً) کارشکنی کرد ، اشکال‌تراشی کرد

اِحْتَبَلَ - در کمند یا دام انداخت ، با کمند یا

دام شکار کرد ، بوسیله دام گرفت ، بدام انداخت

اِحْتَجَّ بِ - استدلال کرد به ، دلیل آورد ، دفاع کرد ، بهانه‌انگیخت ، لایحه دفاعیه‌خودرا تقدیم داشت

اِحْتَجَّ عَلیٰ - اعتراض کرد بر

اِحْتِجاجٌ - دلیل آوردن ، اعتراض کردن ، استدلال

اِحْتِجاجاًعَلیٰ ... - اعتراض بر ... ، از نظر اعتراض به ... ، برای اعتراض به ...

اِحْتَجَبَ - ناپدید شد ، مخفی شد ، پنهان‌شد ، از دیده نهان شد

اِحْتَجَبَتِ الْجَرِیدَةُ اَوِالمَجَلَّة - منتشر نشد ، توقیف شد

اِحْتَدَّ - آتشی شد ، ازجا دررفت

اِحْتَدَّ علیه فِی الْکَلامِ - با خشونت سخن گفت به ، باناراحتی وخشم صحبت کرد

اِحْتَدَمَ غَیْظاً - ازجا دررفت ، بهیجان آمد

اِحْتَدَمَتِ النّارُ - شعله کشید ، گُر کشید (آتش)، افروخته شد

اِحْتَدَمَتِ الْمَعْرَکَةُ - نزاع در گیر شد ، نزاع بر پا شد

اِحْتَذیٰ - کفش پوشید

اِحْتَذیٰ بِهِ - تقلید کرداز ، تأسی کرد به ، اقتدا کردبه ، پیروی کرداز ، سرمشق قرارداد

اِحْتَذَرَ - بر حذر بود ، احتیاط کرد ، متوجه (خطر) بود

اِحْتِراف حِرْفَةٍ - اتخاذ حرفه ، پیشه گرفتن حرفه

اِحْتِراق - سوزش ، احتراق ، اشتعال

اِحْتِرامُ الذّات - شرافت نفس ، مناعت

اِحْتَرَزَ مِنْهُ - پرهیز کرد از ، احتراز کرداز ، احتیاط کرد ، مواظب بود ، متوجه بود

اِحْتَرَسَ مِنْ - مواظب بود ، متوجه (خطر) بود ، احتیاط کرد ، با احتیاط بود ، تحفظ داشت از

اِحْتَرِسْ مِنْ - بر حذر باش ! مواظب باش ! متوجه باش ! الحذر !

اِحْتَرَفَ کَذا - کاری را پیشه کرد ، حرفه خود قرار داد

اِحْتَرَقَ - سوخت ، تش گرفت ، طعمه حریق شد ، محترق شد

اِحْتَرَمَ - احترام گزارد ، احترام کرد ، محترم شمرد ، بااحترام رفتار کرد

اِحْتَزَّ - فاق زد ، شکاف دار کرد ، برید ، چاك داد ، دارای بریدگی کرد

اِحْتَزَمَ - کمر بند بست

اِحْتَسَبَ - حساب کرد ، بشمار آورد ، روی‌چیزی حساب کرد ، مورد ملاحظه قرار داد ، اعتنا کرد

اِحْتَسَبَ بِهِ - اکتفا کرد به ، راضی شد بـه ، قانع شد به

اِحْتَسَبَ وَلَداً - فرزندی را از دست داد ، داغ دید (ازمرك فرزند)

اِحْتَشَدَ الجُنُودُ - سربازان متمرکز شدند در ، جمع شدند ، بسیج شدند در

اِحْتَشَمَ - خجالت کشید ، خجالت زده شد، محجوب وباحیا گشت

اُحْتُضِرَ - مشرف بر مـرك شد ، محتضر شد ، مرگش فرا رسید

اِحْتَضَنَ - درآغوش کشید ، پرورش داد ، تربیت کرد ، پرستاری کرد از

اِحْتَفَّ بِهِ وَحَوْلَهُ - احاطه کرد ، دور (اورا) گرفت ، محاصره کرد ، حلقه زد (بدور)

اِحْتَفَى بِهِ - مهمان نوازی کرد ، استقبال کرد، پذیرایی کرد ، بگرمی پذیرایی واستقبال کرد

اِحْتِفال - مراسم ، آئین ، تشریفات ، جشن ، عید ، دسته ، حرکت دسته جمعی ، بادسته رفتن ، دسته راه انداختن

اِحْتِفال تَأبِينِيّ - مجلس ختم ، مجلس تذکر و یادبود (برای مرده) ، مجلس ترحیم

اِحْتِفال رائع - مراسم جالب ، جشن بدیع

اِحْتِفالٌ شَعْبِيّ - جشن ومراسم ملی

اُقِيمَ احْتِفالٌ فِي يَومِ كذا - درفلان روزمراسمی بر پا بود

اِحْتَفَرَ - کند ، حفر کرد ، گود کرد ، کاوش کرد

اِحْتَفَزَ لِلْعَمَلِ - آماده کارشد ، بکارچسبید

اِحْتَفَظَ بِهِ - در اختیار داشت ، نگهداشت ، نگهداری کرد ، ذخیره کـرد ، حفظ کـرد ، حراست کرد

اِحْتَفَظَ الشَّيْءَ وَبِهِ لِنَفْسِهِ - برای خود نگهداشت

اِحْتَفَلَ بِالأمْرِ - اهتمام داشت (درکار) ، اهمیت داد به ، مواظب کاری بود ، دقت کرد یاداشت در

اِحْتَفَلَ بِالرَّجُلِ - استقبال کرد از ، پذیرایی کرد از ، بگرمی استقبال یا پذیرایی کرد از

اِحْتَفَلَ بِعِيدٍ - عیدی را جشن گرفت ، جشنی آراست ، مراسم جشن برپا کرد

اِحْتَفَلَ الْقَومُ - اجتماع کردند ، جمع شدند ، تشکیل جلسه دادند ، گردآمدنددر ، مجمع تشکیل دادند ، انجمن کردند

اِحْتِقان - انبوه شدن ، در یك جا جمع شدن (درگفتگوی ازجراحت وامثال آن)

اِحْتَقَرَ - حقیر شمرد ، تحقیر کرد ، اهانت کرد ، ناچیز وپست شمرد

اُحْتُقِنَ - آمپول باو تزریق شد

اِحْتَقَنَ الدَّمُ وَغَيرُه - انبوه شد ، در یك جا جمع شد (مانند اندامی که خون زیاد در آن جمع شود)

اِحْتِكار - انحصار ، امتیاز انحصار ، خریـدن چیزی وانبارکردن بمنظور بالا رفتن قیمت آن .

اِحْتِكاك - خارش ، مالش، (مجازاً)اصطکاک، برخورد

اِحْتَكَّ بِالْحائِطِ (مثلا) - خودرا بدیوارمالید، خودرا بدیوار کشید

اِحْتَكَّ بِالْقَوْمِ - تماس داشت ، تماس وبرخورد داشت با مردم

اِحْتَكَّ الْقَولُ فِي صَدْرِه - سخن بردلاونشست ، گفتار تأثیر کرد بر

اِحْتَكَرَ الشَّيْءَ - احتکار کرد ، بانحصار خود درآورد ، منوپول کرد ، امتیاز انحصار چیزی را گرفت

اِحْتَكَمَ اِلى ،فِي ،عَلى - شکایت بردنزد ، مطابق میل رفتار کرد ، تصرف کرد

اِحْتَلَّ الْمَكانَ - جایی را اشغال کرد ، تصرف کرد ، ساکن شد در

اِحْتِلال - اشغال ، تصرف ، سکونت

اِحْتِلالٌ عَسْكَرِيّ - اشغال نظامی ، اشغال منطقه‌یی بانیروی نظامی

اِحْتَلَبَ الْبَقَرَةَ - گاورا دوشید

اِحْتَلَمَ - محتلم شد،خواب جماع دید

اِحْتَمى مِنْهُ - پرهیز کرد از ، احتیاط کرد از ، برحذر بوداز

اِحْتَمَلَ - تحمل کرد ، طاقت داشت ، متحمل‌شد، درخورد کرد ، رنج برد ، مبتلا بود بـه ، طاقت چیزی را آورد ، دوام داشت ، دوام کرد ، ماند،

کار کرد (درگفتگوی از پارچه وامثال آن)

اِحْتَوى الشَّيْءَ وعَلَيْهِ - دارا بود ، متصرف بود، مستولی شد بر ، بدست آورد ، شامل بود یاشد ، مشتمل بود یا شد بر ، دربر داشت ، متضمن بود

اِحْتِياطُ الطَّوارِئ - احتیاط فوق‌العاده ، پیش بینی واحتیاط برای رویدادهای ناگهانی

عَلى سَبِيلِ الاِحْتِياطِ - از نظر احتیاط وپیش بینی ، احتیاطاً

اِحْتِياطِيّ - احتیاطی ، مبنی‌براحتیاط ، احتیاط آمیز ، مصلحت‌آمیز ، پشتوانه

مالٌ اِحْتِياطِيّ - وجوه اندوخته یااحتیاطی، پول ذخیره

حَجْزٌ اِحْتِياطِيّ - توقیف مصلحت‌آمیزیااحتیاطی اموال یااشیاء دیگر ، توقیف‌اموال بعنوان وثیقه تضمین

اِحْتِياطِيُّ الْعُمْلَة - پشتوانه(اسکناس)

اِحْتِيالِيّ - شخص کلاه بردار - متقلب ، فریب آمیز ، مبنی، برفریب وخدعه

اَحْجارٌ خامات - سنگهای ناسفته

اِحْجام - خودداری کردن ، عقب نشینی کردن ، عقب زدن ، تو زدن ، پس زدن ، کناره‌گیری ، امتناع ، پرهیز

اَحْجَمَ عَنْ - دست برداشت از ، دست‌کشیداز ، خودداری کرد از ، دست نگاهداشت ، صرف نظر کرد ، امتناع کرد ، پرهیز کرد ، عقب نشینی

کرد ، عقب زد ، تو زد ، پس زد

اَحْجَنُ - قلاب وار ، خمیده ، پیچیده ، منحنی

اُحْجِیَّة ج اَحاجِیّ - معما ، چیستان ، لغز ، رمز

اَحَدَّ السِّکّینَ - تیز کرد (کارد ، چاقو و امثال آنها) ، تند کرد

اَحَدَّ عَلَیْهِ - لباس عزا پوشید ، لباس ماتم در بر کرد ، عزادار بود یا شد

اَحَدَّ اِلَیْه - خیره شد به ، کاملا نگاه کرد به ، خیره نگاه کرد

اَحَدٌ ما - یك کسی ، یك شخصی

اَحَد ، یوم الاَحَد - یکشنبه

اَلاَحَدُ الْجَدید (ص) - اولین یکشنبه پس از عید پاك

اَحَدُ المَرافِع - یکشنبه‌یی که روز اعتراف بگناهان وطلب آمرزش است

لا اَحَد - هیچکس

اَحَّدَ - یکی کرد ، متحد کرد

اَحْداث سِیاسِیَّة - پیش آمدهای سیاسی

اَحْدَب - قوزپشت ، گوژ پشت - نام نوعی شمشیر

اَحْدَثَ - ایجاد کرد ، بوجود آورد ، ابداع کرد ، اختراع کرد ، سبب شد ، موجب شد ، باعث شد ، فراهم آورد

اَحْدَقَ بِه - احاطه کرد (اورا) ، دور گرفت ، محاصره کرد ، حلقه زد ، شامل بود

اُحْدوثَة - موضوع سخن ، داستان ، افسانه (داستان فولکلوری)

اِحْدَوْدَبَ - منحنی شد ، خم شد ، دولا شد ، قوز در آورد ، خمید

اُحْدُور - سرازیری ، نشیب ، سرپایینی ، سرازیری (برای غلتیدن)

اَحَدِیّ - مربوط به یکشنبه ، یکشنبه‌یی

اَحْرىٰ بِه اَنْ ... - برای او بهتر یا مناسبتر است که ...

بالاَحْرىٰ - بطریق اولی ، بلکه

اِحْراز - اکتساب ، تحصیل ، احراز کردن ، نیل ، حصول کمال و فضیلت

اَحْرَجَ - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور وادار کرد ، مضطر کرد

اَحْرَجَ عَلَیْهِ الاَمْرَ - تحریم کرد ، حرام دانست ، نهی کرد از ، قدغن کرد ، بازداشت از ، ممنوع کرد از ، محروم کرد از ، محجور کرد

اَحْرَجَ مَرْکَزَهُ - در موقعیت بحرانی قرارداد ، در تنگنا گذاشت ، در مضیقه انداخت ، بمخاطره انداخت ، موقعیت (کسی) را بخطر انداخت یا متزلزل کرد

اَحْرَزَ - نائل شد به ، رسید به ، بدست آورد ، حائز شد ، حاصل کرد ، غلبه کرد بر چیزی و آنرا بدست آورد

اَحْرَزَ نَجاحاً - موفقیت کسب کرد ، موفق شد ،

کامیاب گشت ، بموفقیت نائل آمد

اَحْرَزَشُهْرَةً - مشهورشد ، شهرت بدست آورد ، نامور یا نامدار گشت

اَحْرَزَقَصَبَ السَّبْقِ - اول شد در هر کاری ، گوی سبقت را ربود ، پرچم پیروزی را بدست گرفت ، اعتبار بدست آورد ، مسابقه را برد

اَحْرَقَ - سوزاند ، آتش زد ، طعمه حریق ساخت ، محترق کرد

اَلْاَحْزِمَةُالمَطَّاطَة - کمر بندهای لاستیکی یا کش دار

اَحْزَنَ - غمناك کرد ، اندوهناك ساخت ، محزون نمود ، غصه دار کرد

اَحْسَبُ - زال ، کسیکه دارای موی سفید وچشم سرخ است .

اَحْسَنَ - نیکی کرد ، نیکو کاری کـرد ، خوبی کرد ، کارنیك انجام داد

اَحْسَنَ اِلَیْهِ - صدقه داد به ، خیرخواهی کـرد (برای) ، دستگیری کرد

اَحْسَنَ اِلَیْهِ وَبِهِ - باکسی بنیکی رفتار کـرد ، خوشرفتاری کرد

اَحْسَنَ وِفادَتَهُ - مقدم اورا گرامی داشت ، استقبال شایان کرد از

اَحَشَّتِ الْیَدُ - دست لاغرشد ، خشك شد

اَحْشَمَ - خجالت داد

اَحَصَّ - قسمت کرد ، بسهام درآورد ، بخش کرد ، اختصاص داد به ، حصه یا قسمت کسی را تعیین کـرد

اِحْصاء - آمار ، شمارش ، آمارگرفتن

اَلْاِحْصاءاتُ الثَّقافِیَّة - آمارفرهنگی

اِحْصاءُالنُّفوس - سرشماری

اَلْاِحْصاءاتُ الصِّحِّیَّة - آمارهای بهداشتی

اَحْصَی - یکایك بر شمرد ، آمارگیری کرد ، تعداد چیزی را بیان داشت ، شماره گزاری کرد ، شمرد ، حساب کرد

اَلْاِحْصاءاتُ الطِّبِّیَّة - آمارهای پزشکی

اِحْصائِیّ - آماری ، مربوط باحصائیه یاآمار

اِحْصائِیَّة - آمار

اِجْراء دِراسات اِحْصائِیَّة - (عمل) آمارگیری

اَحْصَنَ - دارای استحکامات یاسنگربندی کرد ، محصور کرد ، حراست کرد ، تقویت کرد یا داد ، تأیید کرد

اَحْضانُ الوَطَنِ - آغوش (مام) میهن

لَجَأَاِلی اَحْضانِ الْیَأْسِ - نومید گشت ، باناکامی مواجه گشت

اَحْضَرَ - آورد ، بدست آورد ، فراهم کـرد و آورد

اَحَطُّ - پست تر ، پایین تر ، کمتر (از لحاظ درجه ومقام)

اَحْفَظَ - رنجاند ، متغیر کرد ، آزرد

اُحْفُور - چیزیکه در اثـر حفاری و کاوشهای

باستانشناسی بدست میآید

اُحْفُور(حَیَوانِی‌اونباتِی) - فسیل ، سنگواره

اَلْاَحَقُّ - سزاوار ترین ، شایسته ترین ، با لیاقت ترین

اَحْقاب خالِیَة - دوران ماقبل تاریخ

اَحْقَدَ - بکینه توزی واداشت ، ذهن کسی را مشوب کرد ، برعلیه کسی برانگیخت

اَحَكَّ - خارش داشت ، خارش کرد ، خارید

اَحَلَّ - حلال دانست ، چیزی را حلال شمرد ، روا پنداشت ، حلال کرد ، درجایی فرود آورد ، منزل داد ، جایگیر کرد ، جا داد ، قرارداد

اِحْلَولَكَ‌اللَّيلُ - شب درتاریکی‌فرورفت

اَحَمَّ - گرم کرد ، داغ کرد

اَحَمُّ - سیاه

اَحْمَی - گرم کرد ، داغ کرد

اَحْمَر - سرخ ، قرمز ، چیزی که با رنك قرمز رنك‌آمیزی شده باشد

اَحْمَرقانِ - سرخ چون رنك خون

اَحْمَرقَرَنْفُلِیّ - سرخ چون گل میخك

اَحْمَر كَالدَّمِ(للعیون) - قرمز ، خون گرفته (درگفتگوی ازچشم)

اَحْمَروَرْدِیّ - گلی رنك ، رنك‌گلی

اِحْمَرَّخَجَلًا - ازخجالت سرخ شد ،ازشرم‌قرمز شد ، خجالت کشید

اَحْمَرُالْخُدودِ - سرخاب

اَحْمَرالشِّفاه - ماتیك‌لب ، روژلب

اَحْمَس - با حرارت - شیفته - مجذوب ، غیور ، با غیرت . کسیکه دارای شوروهیجان است

اَحْمَضَ - (چیزی را) ترش کرد ، میخوش کرد

اَحْمَق (ص) زودخشم ، زود رنج ، تند مزاج . کج خلق ، کله شق ، تند

اَحْنَی عَلَيْهِ - شفقت ورحم کرد بر ، داسوزی کرد بر ، مهر ورزید با

اَحْنَف - پاچنبری ، کج پا

اَحْنَقَ - خشمگین کرد ، برانگیخت (از خشم) ازجا دربرد ، اوقات تلخ کرد

اَحْنَكَهُ‌الدَّهْرُ - روزگار اورا با تجربه کرد ، مجرب وآزموده کرد

اَحْواض‌الرَّشْح - حوضهای تصفیه آب

اَحْواض‌الرَّیّ - برکه‌ها یاتالابهای‌آبیاری

دفترالاَحْوال(فی‌مرکزالبولیس) (ص) برك شناسایی وشرح حال که در شهربانی تنظیم میشود

اَحْوَجَ اِلَی - ایجاب کرد ، مستلزم بود ، مجبور ساخت ، ناگزیر کرد ، واجب ساخت ، محتاج و نیازمند ساخت ، احتیاج داشت ، لازم داشت ، نیاز داشت به

اَحْوَجَهُ - فقیر کرد ، محتاج ساخت ، بفقر - انداخت ، بینوا کرد

اَحْوَذَ - (در راندن) سرعت گرفت ، سریع راند

اَحْوَل‌العین - لوچ ، دوبین

اَحْیی - حیات داد ، زنده کرد ، جان داد ، دارای حیات کرد ، نیروی تازه داد ، دو باره رونق ورواج داد ، به جنبش آورد ، از خستگی درآورد ، ازرکودو کسادی درآورد

اَحْیی حَفْلَةَ - مجلس آراست ، مهمانی ترتیب داد ، ضیافت کرد ، مهمانی داد ، جلسه بر پا کرد .

اَحْیی الذِّکرَ - مراسمی برای یادبود برپاکرد، تجدید خاطره کرد ، یادآوری کرد ، برای یادبود(یا برسم یادگار) نگه داشت

اَحْیی اللَّیلَ - شب نشینی ترتیب داد ، شب بیداری کرد ، تا دیرگاه بیدار بود ، تا نصف شب نشست

عِلْمُ الاَحْیاء - زیست شناسی ، بیولوژی

عِلْمُ الاَحْیاء المائِیَّة - زیست شناسی دریایی ، بیولوژی دریایی

اَحْیائِیّ - وابسته بعلم حیات یا زیست شناسی ، مربوط به بیولوژی

عالِمُ اَحْیائِیّ - زیست شناس ، بیولوژیست

اَحْیاناً - گاهگاهی ، اتفاقاً ، احیاناً ، برحسب تصادف ، بعضی اوقات

اَخ فِی الرِّضاعَة - برادر رضاعی

اَخ مِنَ الاَبِ - برادرصلبی (برادریکه فقط از پدریکی است)

اَخ مِنَ الاُمِّ - برادر بطنی (برادریکه فقط از مادر یکی است

اَخ مِنْ اَحَدِالوالدین - برادر ناتنی

اَخٌ شَقیقٌ - برادر تنی

اَخ کَلالَة - برادرناتنی

اخاء - برادری ، اخوت

آخی - برادری کرد دوستی کرد ، اتفاق کرد

اَخّاذ - جالب ، جذاب ، گیرنده ، سحرانگیز، مسحور کننده

اَخافَ - ترساند

اخاوَة - برادری ، اخوت

اَخبار - اخبار ، خبرها

وِکالَةُ الاَخبار - خبرگزاری

اَخْبَرَ - خبرداد ، آگاه کرد ، اعلام کرد، گفت، اخطارکرد ، اعلان کرد

اُخْبُوط (غ) - چرتنه ، روده پای ، هشت تا ، دوال پا ، (مجازاً) سازمان نیرومندی که دارای چندین شاخه یا شعبه باشد

اُخْت شَقیقَة - خواهرتنی

اِخْتَبَأَ - پنهان شد یاکرد ، مخفی‌شد ، خودرا پنهان کرد

اِخْتِبار - امتحان ، آزمایش ، دورهٔ آزمایش ، معاینه ، دوره کارآموزی ، تجربه ، آزمودگی ، مشاهده ، علم ، آگاهی ، آشنایی ، سابقه

عَدَم اوقِلَّة اِخْتِبار - بی‌تجربگی، کم تجربگی عدم تجربه ، کمی تجربه

اِخْتَبَّ الحِصانُ - اسب یورغه رفت

اِخْتَبَرَ الرَّجُلَ والشَّیْیَ - امتحان کرد ، آزمایش کرد ، معاینه کـرد ، در باره چیزی تجربـه بکار برد

اِخْتَبَرَ الاَمْرَ - مـوضوعی را بوسیله آزمـایش فهمید

اِخْتَبَزَ العَجِینَ - نان پخت،خمیررا پخت

اِخْتَبَطَ - کورمالی کرد ، باکور مالی یا دست مالی پی چیزی گشت ، ناهنجار باینطرف وآنطرف حرکت کرد

اِخْتَتَمَ - بپایان رساند ، خاتمه داد ، تمام کرد

اِخْتِراق - نفوذ ، حلول ، تداخل

خاصِیَّةُ الاِخْتِراق - قابلیت نفوذ -آمادگی برای سوراخ شدن

اِخْتَرَعَ - اختراع کرد ، ساخت ، جعل کرد ، طرح ریزی کرد ، تدبیر کرد

اِخْتَرَقَ الشَّیْیَ - پاره کرد ، نفوذ کـرد در ، سوراخ کرد ، شکافت

اِخْتَرَمَ - نابود و خراب کرد ، معدوم کـرد ، هلاك ساخت ، برانداخت ، ریشه کن کرد

اِخْتِزال - تلخیص ، اختصار

کاتِبُ الاِخْتِزال - تند نویس ، خلاصه‌نویس

کِتابَةُ الاِخْتِزال - تندنویسی ، خلاصه‌نویسی

اِخْتِزالِیّ (فی الکتابَة) - مربوط به تند نویسی

اِخْتَزَّ - کمی سوراخ کرد ، نیش زد ، سوزن‌زد، آزار داد ، سوراخ سوراخ کرد

اِخْتَزَلَ بِرَأْیِه - خودرأی بود ، مستبد بود

اِخْتَزَلَ الکَسْرَ - کسررا کوچك کرد

اِخْتَزَلَ الکَلامَ - خلاصه کرد ، خلاصه ومختصر کلام را نوشت ، خلاصه نویسی کرد

اِخْتَزَنَ - اندوخته کرد ، ذخیره کرد ، انبار کرد

اِخْتَزَنَ الطَّرِیقَ - میان بر زد ، از راه میان - بر رفت

اِخْتَشَی (ص)- خجالت کشید

اِخْتِصاصِیّ - متخصص ، ماهـر ، اهل فـن ، خبره

اِخْتِصاص - اختیار قانونی ، حدود اختیار ، حق قضاوت ، صلاحیت قضائی ، قلمرو ، حـوزه

اِخْتِصاصُ المَحْکَمَة اَوِ القاضِی - حوزه قضائی، قلمرو دادگاه ، صلاحیت دادگاه یا قاضی

عَدَم اخْتِصاصِ المَحْکَمَة -عدم صلاحیت دادگاه

اِخْتَصَرَ - مختصر کرد ، خلاصه کرد

اِخْتَصَّ بِ - مخصوص بود به ، اختصاص یافت به

اِخْتَصَّ بِه - ربط داشت به ، دخل داشت به ، مربوط بود به ، متعلق بود به ، وابسته بـود به ، تعلق داشت به

اِخْتَصَّ فُلاناً بِکَذا - چیزی را بکسی اختصاص داد ، مخصوص گردانید

اِخْتَصَمَ - مشاجره کرد ، منازعه کرد ، خصومت کـرد

اِخْتَطَّ - طرح ریزی کرد ، نقشه کشید برای ، پروژه داد ، طرح کرد (نقشه)

اِخْتَطیٰ - گام برداشت

اِخْتِطاف - ربودن (بچه‌ها) ، دزدیدن آدم ، بزور بردن

اِخْتَطَفَ - ربود ، برد ، برداشت وبرد ، از جای خود بیرون کرد ، بزور کسی را برداشت وفرار کرد

اِخْتَطَفَ اِمْرأةً - زنی را برداشت وفرار کرد ، با زنی فرار کرد

اِخْتَطَفَ الْبَصَرَ - چشم را خیره کرد

اِخْتَطَفَ وَلَداً اَوْاِنساناً - بچه یا آدم بزرك را ربود ، دزدید ، بزور برد

اِخْتَفیٰ - مخفی شد ، پنهان شد ، ناپدید شد ، خودرا پنهان کرد ، پنهان بود

اِخْتَلیٰ بِهِ وَاِلَیْهِ وَمَعَهُ - خلوت کرد با ، تنها بود با

اِخْتِلاس مالِ الْحُکومَة - اختلاس در اموال دولت ، دستبرد بدارائی دولت

اِخْتِلاط - در هم آمیختن - در هم وبرهمی ، آشفتگی

اِخْتِلاط العَقْل - اختلال حواس ، جنون ، دیوانگی

اِخْتَلَبَ - گول زد ، فریب داد ، اغفال کرد

اِخْتَلَجَ - لرزید ، تکان خورد ، مرتعش شد ، ارتعاش پیدا کرد

اِخْتَلَجَ الاَمْرُ فِی الصَّدرِ - فکر چیزی اورا بستوه آورد ، اذیت کرد ، بزحمت انداخت ، غصه خورد ، فکر کردوغصه خورد

اِخْتَلَجَ الفِکْرُ - بخاطر رسید ، خطور کرد ، قبلا خطور کرد ودر ذهن جایگیر شد (فکر)

اِخْتَلَجَتِ الْعَینُ - پلك چشم بال بال زد ، تکان خورد ، مرتعش شد

اِخْتَلَسَ شیئاً زهیداً - دله دزدی کرد ، ناخنك زد ، کش رفت

اِخْتَلَسَ - دزدید ، اختلاس کرد ، دستبرد زد

اِخْتَلَطَ - مخلوط شد ، درهم آمیخت ، ممزوج شد

اِخْتَلَطَ الحابِلُ بِالنّابِلِ - مغشوش شد ، در هم وبرهم شد ، آشفته شد

اِخْتَلَطَ عَقْلُهُ - اختلال حواس پیدا کرد ، دیوانه شد

اِخْتَلَفا - توافق نکردند (دو نفر) ، اختلاف پیدا کردند

اِخْتَلَفَ اِلَی الْمَکانِ - آمد وشد کرد به ، رفت وآمد زیاد کرد در

اِخْتَلَفَ عَنْ - فرق داشت با ، تفاوت داشت با ، متفاوت بود با

اِخْتَلَقَ کَذِباً - دروغ ساخت ، جعل کرد ، دروغ درآورد

اِخْتَلَقَ - تدبیری اندیشید ، شیوه‌یی بکار برد، چاره جویی کرد ، از خود چیزی ساخت یا اختراع کرد

اِخْتَلَّ - مختل شد ، ناسالم شد ، نا درست بود یا شد ، ناقص بود یاشد معیوب بود یا شد

اِخْتَلَّ عَقْلُه - اختلال فکر پیدا کرد ، دچار اختلال عقل شد

اِخْتَلَّ النِّظامُ - نامنظم شد ، نامرتب بود یاشد ، نظام مختل شد

اِخْتِمار - تخمیر

اِخْتَمَرَ - نقاب زد ، نقاب برروی افکند

اِخْتَمَرَ العَجینُ وغیرُه - خمیر ترش‌شد ، مخمر شد ، ورآمد ، بالاآمد

اِخْتِناق دَمَوِیّ - خناق ، خفگی

اِخْتَنَقَ بِهَواءٍ فاسِدٍ - دراثرهوای فاسد خفه‌شد

اَخْثَرَ - دلمه کرد ، غلیظ کرد ، بست

اَخْجَلَ - خجالت داد ، رسوا کرد ، خجالت زده ساخت

اَخْدَرَ - تخدیر کرد ، بیحس کرد

اُخْدود ج اَخادید خط گود ، شیار

اَخْذٌ - دریافت ، قبول ، وصول تلقی ، تناول ، گرفتن

اَخَذَ - خورد ، آشامید ،گرفت ، دریافت داشت، برد ، برداشت ، وصول کرد ، تلقی کرد ، درك کرد ، فرا گرفت ، یاد گرفت ، بدست آورد ، حاصل کرد ، گیر آورد ، فراهم کرد

اَخَذَ اِخْذَه - بکسی شباهت داشت (از نظر ظاهر یا اخلاق) ، تقلید کرد از ، تأسی کرد به ، ادای کسی‌را درآورد ، مانند بود به

اَخَذَ اِسْماً - شهرت یافت ، مشهورشد ، نامدار گشت

اَخَذَ بِه - بادست گرفت ، محکم گرفت ، درچنك آورد

اَخَذَ حِذْرَهُ - مواظب بود ، متوجه بود ، دقت کرد ، ملتفت بود ، توجه کرد ، متوجه خطر بود، درسر نگهبانی بود ، درپاسگاه بود

اَخَذَ دَماً - رك زد ، خون گرفت از

اَخَذَ رأیَه - مشورت کرد ، نظر کسی را درباره چیزی پرسید

اَخَذَه العَجَبُ - تعجب کرد از ، درشگفت شد از، بحیرت آمد از

اَخَذَ علیٰ غِرَّةٍ - بیخبر گرفت ، ناگهان گرفت ، غافلگیر کرد ، ناگهان حمله کرد ، شبیخون‌زد

اَخَذَ عِلْماً ب - ملاحظه کرد ، مورد ملاحظه قرار داد

اَخَذَ علیٰ نَفْسِه او عاتِقِه - بر عهده گرفت ، متعهد شد ، ملتزم شد

اَخَذَ علیٰ عادَةٍ (ص) بعادتی معتاد شد

اَخَذَ علَیه (ص) - عادت کرد به ، مانوس‌شد با،

محرم شد با ، معمولی‌شد با ، خودمانی‌شد با

اَخَذَ علیهِ وَجْهاً (ص) - زیاد با کسی خودمانی رفتار کرد

اَخَذَ علیٰ خاطِرِه (ص) رنجید از ، سخنی را مثلا بخود گرفت ورنجید

اَخَذَ علیٰ یَدِه - دستش را در کار بست

اَخَذَ فی - شروع کرد به ، آغاز کرد به

اَخَذَ مَرَضاً (ص) مریض شد ، مرض گرفت

اَخَذَ نَفَسَهُ - نفس کشید ، دم فرو برد ، نفس را فروبرد ، تنفس کرد

اَخَذَ نَفَسَهُ (ص) - نفسی باسودگی کشید ، راحت شد

اَخَذَه ،آخَذَه بِذَنْبِه اوعلیه - مجازات کرد بر ، مؤاخذه کرد ، تنبیه کرد برایِ

اَخَذَ واَعْطیٰ - مبادله کرد ، معامله متقابل کرد، معاوضه کرد ، گرفت وداد

اَخْذٌ ورَدٌّ - بحث ، مناظره ، مشاجره

اَخْذٌ وَعَطاءٌ - دادوستد ،معامله متقابل ، مبادله

اَخَذَ یَفْعَلُ کَذا - شروع بانجام کاری کرد

آخَر - دیگر ، دیگری

الآخَر - دومی

اَخَّرَ -بتاخیر انداخت ، موکول کرد ، ازسرخود واکرد ، بتعویق انداخت ، باز داشت ، ممانعت کرد ، جلوگیری کرد ، عقب انداخت ، مانع شد ، متوقف کرد ، تاخیر کرد ، معطل کرد ، درنك کرد ، کند کرد ، آهسته کرد

اِخْراجُ الْفِلْم - کارگردانی فیلم(سینما)

حُکْم بِالْاِخراجِ - دعوای استرداد حق تصرف ملك ومطالبه خسارت

اَخَّرَتِ السّاعَةُ - ساعت عقب کار کرد ، عقب افتاد

اَخْرَجَ - بیرون کرد ، خارج کرد ، بیرون انداخت ، اخراج کرد ، حذف کرد ، جدا کرد ، جابجا کرد ، استثنا کرد ، تعلیم داد ، تربیت کرد ، پرورش داد ، تمرین ومشق داد

اَخْرَسَ - گنك کرد ، ساکت کرد ، آرام کرد ، بیصدا کرد ، گیج ومبهوت کرد ، لال کرد

اَخْرَسُ - گنك ، لال ، ساکت ، آرام ، بیصدا

اَخْرَقُ - سفیه ، ابله ، نادان ، کودن

اَخْزیٰ - خجالتمند کرد ، رسوا کرد ، خجالت زده کرد ، شرمسار کرد

اَخْسَرَ - خسارت وارد آورد(بر)، زیان‌رساند ، ضرر زد ، لطمه زد

اِخْشَوشَنَ - با سختی زندگی کرد

اِخْصائِیّ ج اِخْصائِیّون - متخصص

اِخْصائِیّ الْاَنْفِ والْاُذُن - متخصص بینی‌وگوش (پزشك)

اَخْصَبَ - حاصلخیز بود یا شد ، بار ور شد ، حاصلخیز کرد ، دارای نعمت فراوان گرد

اِخْضاع - مقهور ساختن ، مطیع ساختن ، غلبه

کردن بر ، شکست دادن

اِخْضَرَّ - سبزشد ، برنك سبز درآمد

اَخْضَرُ - سبز (درمیوه) : تازه ، خام ، نرسیده، نارس ، سبز

اَخْضَرحَشِیشِیٌّ - سبز برنك گیاه

اَخْضَعَ - تحت انقیاد در آورد ، خاضع کرد ، مقهور کرد ، رام کرد ، مغلوب کرد ، پیروزشدبر، شکست داد

اَخْضَلَ - تر کرد ، نم کرد ، مرطوب ساخت

اَخْطَأَ - اشتباه کرد ، درست نفهمید ، عوضی گرفت ، خطا کرد ، گمراه شد ، مقصر بود ، تقصیر کار بود ، گناهکار بود ، مرتکب گناه شد

اَخْطَأَبَیْنَ الشَّیْئَیْنِ - دوچیزرا باهم اشتباه کرد ، عوضی گرفت

اَخْطَأَالتَّقدِیرَاوِالحِسابَ - بد حساب کرد ، در ارزش یا حساب چیزی بخطا رفت ، درست حساب نکرد

اَخْطَأَالغَرَضَ - بهدف نزد ، ازدست‌داد ، اصابت نکرد ، (مجازاً) نفهمید ، از نظر رد کرد ، خطا کرد

اَخْطَأَالفَهْمَ - سوء تفاهم داشت (نسبت به) ، بد تعبیر کرد ، درست نفهمید

اَخْطَأَفِی الاِسْتِنْتاجِ - بد نتیجه گرفت ، بد استنباط کرد

اَخْطَأَفِی التَّسْمِیَةِ - غلط نامید ، با نام غلط صدا کرد

اَخْطَأَفِی التَّهْجِئَةِ - با املای غلط نوشت (در گفتگوی از کلمه)

اَخْطَأَفِی اللَّفْظِ - غلط تلفظ کرد ، درست تلفظ نکرد

اَخْطَأَفِی النَّقلِ(ای التَرجمة) -غلط ترجمه کرد، بد تعبیر یاتفسیر کرد

اِخْطار - اخطار ، تذکر ، اعلان ، اشاره ، خبر آگاهی ، اعلام

اَخْطَرَ - اخطار کرد ، آگاهی داد ، اعلام کرد

اَخْطَلَ فی کَلامِهِ - یاوه سرایی کرد ، چرند گفت ، بیهوده گفت

اَخْفَی - پنهان کرد ، نهفت ، مخفی کرد

اَخْفَی الْمَسْروقاتِ - جا داد یا ضبط کرد (در گفتگوی ازمال دزدی)

اَخْفَی مُجْرِماً - مقصریا مجرمی‌را پناه داد

اِخْفاق - شکست ، ناکامی ، عدم موفقیت

اَخْفَشُ - روز کور

اَخْفَقَ - شکست خورد ، موفق نشد یا نبود ، رد شد (درامتحان) ، بجایی نرسید، کامیاب نشد، نتیجه نداد ، بمقصد نرسید

اَخْفَقَ النَّجْمُ - ستاره غروب کرد

اَخْفَقَ بِرَأْسِهِ - سر تکان داد ، با سر اشاره کرد ، با سر فهماند ، دراثر چرت زدن سرش تکان خورد

اَخْفَقَ الطّائِرُ والعَلَمُ - بال زد ، پر پـر زد ، (پرنده) دراهتزاز بود ، موج وارجنبید ، باهتزاز درآمد (پرچم)

اَخْلیٰ سَبیلَهُ - آزاد کرد ، رها کـرد ، خلاص کرد (از بند)

اَخْلَی السَّبیلَ لِغَیرِه - جاداد به ، راه داد به

اَخْلیٰ طَرَفَهُ - از کار بر کنار کـرد ، معزول کرد ، منفصل کرد ، از کار انـداخت ، بیکار کـرد

اَخْلیٰ مَکاناً - جادادبه ، جا خالی کرد (برای)، جا باز کرد

اَخْلَی الْمَکانَ والاِناءَ - تهی کرد ، خالی کرد (ظرف) ، ترك کردوتخلیه کرد(مکان)

اَخْلَی الْمَکانَ - از مجرای قانونی پس گرفت ، تخلیه کرد ، مسترد داشت ، خلع ید کرد

اِخْلاء - اخراج ، تهی سازی ، تخلیه ، عزل ، رفـع

اِخْلاص - رك گویی ، صمیمیت

بِاِخْلاصٍ - بی پرده ، با صمیمیت ، با صداقت

اَخْلاطُ النّاس - تـوده ، گـروه ، جمعیت ، ازدحام

اَخْلاطُ الْجَسَد - اخلاط چهارگانه ، چارطبع

اِخْلالٌ بِالاَمْنِ - بهمزدن آرامش عمومی یا نظم عمومی

اِخْلالٌ بِالْعَهْدِ - نقض پیمان ، بدقولی ، بد - عهدی ، نقض عهد

اَخْلَدَ - جاویدان کرد ، ابدی کرد

اَخْلَدَ اِلیٰ - میل کرد به ، تکیه کرد به ، متمایل شد به

اَخْلَدَ اِلیٰ و بِالْمَکانِ - اقامت کرد در ، ماند ، توقف کرد (درجایی)

اَخْلَفَ الظَّنَّ - ناامید کرد ، مأیوس کرد

اَخْلَفَ عَلَیْهِ - جبران کرد ، تلافی در آورد ، پاداش داد ، اصلاح کرد ، چیزی را عوض کـرد وچیزی بهتر بجای آن گذاشت

اَخْلَفَ وَعْدَهُ وَبِوَعْدِهِ - خلف وعده کرد ، بد قولی کرد ، بگفته وقول خود عمل نکرد

اَخْلَقَ الثَّوبَ - کهنه کرد ، فرسوده کرد (در اثر استعمال)

اَخَلَّ بِالاَمْنِ - آرامش عمومی را بر هـم زد ، مخل نظم شد ، امنیت عمومی را مختل کرد

اَخَلَّ بِالاَمْرِ - کوتاهی کرد در ، تقصیر کرد ، عاجزشد (ازانجام امری)

اَخَلَّ بِالْعَهْدِ - پیمان شکست ، زیرقول خودزد، بوعده وفا نکرد

اَخْمَدَ - خاموش کرد (آتش) ، فرو نشاند ، خوابانید ، از میان برد ، آرام کـرد ، ساکت کـرد

اَخْمَدَ اَنْفاسَهُ - خفه کرد ، زیـاد فشرد ، (در گفتگوی ازگلو)

اَخْمَدَالصَّوتَ - صدارا خاموش کرد ، ساکت کرد

اَخْمَدَالْهِمَّةَ - دلسرد کرد ، بی جرأت کرد

اَخْمَرَ - کینه بدل گرفت

اَخْمَصُ الْقَدَمِ - گودی کف پا

اَخَنُّ - کسیکه تو دماغی حرف میزند

اَخْنیٰ - سخن زشت گفت - حرف بدزد به ، ناسزا گفت ، دشنام داد ، فحش داد

اخْنیٰ علیه الدَّهْرُ - روزگار بر او سخت شد ، ورق ازاو برگشت

اَخْنَفُ - کسیکه تو دماغی حرف میزند

اَخُو - برادر ، رفیق

اَلْاِخْوانُ الْمُسْلِمُونَ - اخوان المسلمین (حزبی که تا چندی پیش درمصر دارای تشکیلات بود)

اُخُوَّة - برادری، اُخُوَت ، انجمن برادری یااخوت

اِخْوَة ، اِخْوان - برادران ، برادران از لحاظ وطن ، مرام ، دوستی وامثال اینها

اَخُوثِقَةٍ - قابل اطمینان ، قابل اعتماد ، معتمد ، امین ، وفادار

اَخُور - اصطبل ، طویله ، آخور

اَخْوَصُ - تنك چشم

اَخَوِیّ - برادرانه ، مبنی بر برادری

اَلْعَلاقاتُ الْاَخَوِیَّة - روابط برادرانه ، روابط برادری

اَلاَخیذ ج اَخْذیٰ - اسیر ، بندی

اَلْاَخِیذَة - غنیمت جنگی

اَخیر، اَلْاَخیر - آخرین ، آخرین بار ، در آخرین وهله ، آخر از همه ، بالاخره، گذشته، اخیر

اَخیراً - سرانجام، عاقبت الامر ، بالاخره ، بتازگی ، اخیراً

اَخیلُوس (غ) - قهرمان داستان الیاذه که هومر شاعر بزرك یونان آنرا بنظم کشیده است

اَخِیَّة - میخ طویله ، میخی که سرآن حلقه باشد و برای بستن چارپایان بکار برند

اَدَّ - پریشان کرد ، در فشار گذاشت ، آزرد ، غمگین کرد ، رنجور کرد ، گرفتار کرد ، مبتلا کرد

اِدٌّ - بدبختی ، بلا ، مصیبت ، گرفتاری ، بیچارگی ، فاجعه

آدَهُ الْحِمْلُ - (بار) فشار آورد بر ، سنگینی کرد بر ، با سنگینی پایین آورد

اَدّیٰ - قرض را ادا کرد ، پرداخت ، حساب را واریخت ، بدهی را پرداخت کرد

اَدّیٰ اِلیٰ - منتج شد به ، منجر شد به ، منتهی شد به ، راهنمایی کرد به ، رساند به ، واصل کرد به

اَدّیَ السَّلامَ - سلام داد ، سلام کرد

اَدّیَ الشَّهادَةَ - گواهی داد ، شهادت داد

اَدّیٰ عَمَلَهُ - انجام داد ، اجرا کرد ، عمل کرد

اَدَّی الْواجِبَ اَوِالْوَظیفَةَ - وظیفه خودرا عمل کرد ، تکلیف خودرا انجام داد

اَدَّی الْیَمینَ - قسم خورد

اَدَّی مُدَّةَ التَّمرینِ - دوره کار آموزی را تمام کرد ، دوره شاگردی یانوآموزی را گذراند

اَداة ج اَدَوات - وسیله ، ابزار ، چیز ، ماده ، جنس ، آلت ، (درنحو) حرف تعریف

اَداة تَعریف - حرف تعریف معین

اَداة تَنْکیر - حرف تعریف غیرمعین

اَداة سَبْق - پیشاوند

اَداة تَصدیر - پیشاوند

اَدارَ - بدوران انداخت ، به دور انداخت ، دورگرداند ، دور چرخاند ، باعث دورزدن شد ، موجب حرکت دورانی شد ، وارونه کرد ، واژگون کرد ، معکوس کرد ، دگرگون ساخت ، پشت رو کرد ، (لباس) وارونه کار انداخت (ماشین)

اَدارَالشَّیئَ عَلَی الْقَومِ - چیزی را یك دور (باهل مجلس) داد ، یك دور سرو کرد ، (مثلا درگفتگوی از چای وشراب)

اَدارَاِتّجاهَ اومرکَزَالشَّیئِ - جهت چیزی را تغییرداد ، مسیرچیزی را تغییرداد

اَدارَالرَّأسَ - گیج کرد ، سررا بدوران انداخت

اَدارَعَنْ - دور اخت ، دور کرد

اَدارَالسّاعَةَ - ساعت را کوك کرد

اَدارَالْعَمَلَ اَوْحَرَکَتَه - اداره کرد ، بکار انداخت ، راهنمایی کرد

اَدارَالْآلَةَ - بکار انداخت (درگفتگوی ازماشین وامثال آن)

اَدارَ عَلَی الشَّیئِ (ص) - جستجوکرد از ، دنبال چیزی گشت

اَدارَعَقْلَهُ (ص) - قانع ساخت ، عقل(کسی را) پیچاند ، اغواکرد

اَدارَاَرْقامَ الهاتِف - شماره تلفن را گرفت ، تلفن کرد

اِدارَةَالشِّفْرَة (غ) اداره رمز

اِدارَةالْمُخابَراتِ السِّرِیَّة - اداره آگاهی

اِدارَةالدَّرَك - اداره ژاندارمری

مَرْکَزالْاِدارَةِ - اداره مرکزی ، مرکز فرماندهی

مَجْلِس الْاِدارَة - هیئت مدیره ، هیئت مدیران

اِدارَةُالْآلات - بکارانداختن (موتوروهرچه از این قبیل باشد)

اِدارِیّ - وابسته باداره ، مربوط باداره ، اداری

اَدالَ - متداول کرد ، رایج کرد ، رواج داد

اَدامَ - همیشگی کرد ، دائمی کرد ، ادامه داد

اِدام (ص) روغن ، چربی

اِدام - ادویه ، چاشنی ، نان خورش

اَدانَ - وام داد ، قرض داد

اِدانَة - مجاب کردن ، متقاعد کردن ، الـزام کردن

اَدُبَ - مؤدب بود ، باتربیت بـود، ادب داشت، تحصیلات داشت

اَدَبَ - پذیرایی کـرد ، ولیمه داد ، سور داد ، مهمانی یاضیافت کرد

اَدَّبَ - تربیت کرد ،پرورد ، تحت انضباط در آورد، تأدیب کرد ، تنبیه کرد ، مجازات کرد ،کیفرداد، زد ، گوشمال داد

اَدَبٌ - ادب ، تـربیت ، آداب دانی ، سلوك ، شایستگـی ، تهـذیب ، آراستگـی ، ظرافت ، تشخیص لطیف ، پـرورش ، فرهنك ، آمـوزش وپرورش ، محجوبیت ،کمال ، تـواضع ، حیا ، شرم ، فروتنی

اَدَبُ السُّلوكِ اَوِالْمُعاشَرَةِ - آداب معاشرت ، اِتیکت

اَدَبُ الْمائِدَةِ - (مثلا) آداب غذا خوردن ،اتیکت مربوط به غذا ، آداب ورسوم سرمیزغذا

عِلْمُ الْاَدَبِ - ادبیات

عِلْمُ الْاَدَبِ (فی اللغة العربیّة) - علـم زبـان ، فیلولوژی ، لغت شناسی

بِاَدَبٍ - مؤدبانه

آدِبٌ - پذیرایی کننده ، میزبان ، مهمانـدار (کسیکه در جلسه مهمانـی پذیـرایی میکند ، سرو میکند)

آدِبَة - مؤنث آدب

اَدَبْخانَة (ص) - مستراح

اَدْبَرَ - گذشت ، منقضی شد ، درگذشت ، مُرد ، پشت کرد ، گریخت ، عقب نشینی کرد

اَدِبِّی - ادبی ، مـربـوط بادبیات ، ادیبانـه ، اخلاقی ، مبنی بر اخلاق ، وابسته بعلم اخلاق

اَلْفَلْسَفَةُ الْاَدَبِیَّة - فلسفه اخلاق ، علم اخلاق

اِدَّة - بد بختی ، بـلا ، مصیبت ، گـرفتاری ، بیچارگی ، فاجعه

اَدْجَنَ اللَّیلُ - شب تاریك شد ، تاریکی همه جارا فرا گرفت

اَدْجَنُ - تاریك

اَدْحَضَ الْحُجَّةَ - دلیل را ردکرد ، باطل کرد ، تکذیب کرد

اِدِّخار - پس اندازی ، ذخیره کردن

اِدَّخَرَ - اندوخت ، ذخیره کرد ، کنارگـذاشت (درگفتگوی از پول) پس انداز کرد ، احتکار کرد ، گردآورد ، گنج نهاد

اَدْخَلَ - داخل کرد ، درج کرد ، جا داد ، در میان گذاشت ، اجازه ورود داد ، وارد کرد

اَدْخَنَتِ النّارُ - آتش دود کرد ، دود برخاست از

اَدْرَی بِ - آشنا کـرد با ، آگاه ساخت از ، مطلع ساخت از ، آگهی داد از ، خبرداد از

اَدْراج‌الکُتُب - قفسه‌های کتاب

ذَهَبَ اَدْراجَ‌الرِّیاحِ - برباد رفت ، هیچ شد

رَجَعَ اَدْراجَهُ - رد پای اورا در بر گشتن گرفت

اُدْرَة - فتق ، فتق خایه ، فتق کیسه خایه

اَدْرَجَ‌الشَّیْیءَ فی‌الشَّیْیءِ - گنجاند ، داخل کرد در ، درج کرد در

اِدْرُجین (غ) ایدروژن ، هیدروژن

اَدْرَدُ - بی‌دندان

اَدْرَسَ - تعلیم داد ، یاد داد ، آموخت ، درس داد ، تدریس کرد

اَدْرَكَ - رسید ، وارد شد ، نائل شد ، دانست ، آگاه بود ، ملتفت بود ، هوشیار بود ، بدست آورد ، فراهم کرد ، فهمید ، تشخیص داد ، دریافت ، درك کرد ، مشاهده کرد ، دید ، فرا رسید به ، گیرآورد ، گرفت ، ملحق شد به

اَدْرَكَ‌الثَّمَرُ - میوه رسید

اَدْرَكَ‌الشّابُ - بسن قانونی رسید ، کبیر شد - (ازنظرحقوقی)

اَدْرَكَ‌الْقِطارَ - بقطار رسید ، سوارقطارشد

اَدْرَكَ‌الْمَعْنیٰ - معنی چیزی را درك کرد ، دریافت

اَدْرَكَ‌الْوَلَدُ - بالغ شد (بچه)

اَدْرَنَ - کثیف شد ، چرك شد

اَدْسَمَ - چرب ، روغن‌آلود ، روغنی ، اچربی‌دار

اِدَّعَی‌الاَمْرَ - ادعا کرد ، وانمود کرد ، بخود بست ، مطالبه کرد ، اقامه دعوی کرد

اِدَّعیٰ بِکَذا - تظاهر کرد به ، وانمود کرد ، تزویر کرد

اِدَّعیٰ عَلَیْهِ بِکَذا - متهم کرد ، اتهام وارد کرد بر

اِدَّعیٰ عَلَیْهِ کَذِباً - تهمت زد ، بهتان زد ، دروغی را جعل کرد وبکسی نسبت داد ، دروغ در بارهٔ کسی جعل کرد

اِدِّعاء - ادعاء ، اتهام ، تظاهر ، وانمود ، بخود بستگی

اَلْاِدِّعاءالعامّ - دادستانی کل

اِدِّعاءالْعِلْم - علم فروشی ، فضل‌فروشی

اِدِّعاءالْمَرَضِ (تَخَلُّصاً من واجِبٍ) - تمارض کردن ، از زیر کار دررفتن ، خودرا بناخوشی زدن

اِدَّعَمَ عَلیٰ - تکیه کرد بر ستون ، (مجازاً) حمایت یا پشتیبانی شد

اِدْغام - ترکیب ، یکی‌سازی ، ادخال

اَدْغَمَ - حرفی را در حرف دیگر ادغام کرد ، دو چیز را باهم یکی کرد ، متحد کرد ، ترکیب کرد ، آمیخت

اَدْفَأَ - گرم کرد

اِدَّفَأَ - خودرا گرم کرد

اَدَقَّ - سایید ، نرم کرد ، صلایه کرد ، بصورت

پودر درآورد

اَدْقَعَ - چاپلوسانه فروتنی کرد ، بخاك افتاد ، پست شد

اَدْکَنُ - تیره مایل بسیاهی

اَدَلَّ عَلَیهِ - زیاد خودمانی رفتار کرد با ، جرأت یافت بر

اَدْلیٰ - معلق کرد ، آویزان کرد

اَدْلیٰ بِتَصرِیحٍ - اعلام داشت ، اظهار داشت ، بیان داشت ، ایراد کرد

اَدْلیٰ بِحُجَّتِهِ - اقامه دلیل کرد

اَدْلیٰ بِشَهادَتِهِ - شهادت داد ، گواهی داد ، گواهی کرد

اَدْلیٰ فیه - بدگویی کرداز ، افترا زدبه ، رسوا کرد ، افتضاح کرد ، بهتان وافترا بست ، بدنام کرد ، هتك شرف کرد

اَدْلیٰ بِکَلِمَةٍ - سخن گفت ، مطلبی بیان کرد

اِدْلَهَمَّ اللَّیلُ - شب بسیار تاریك شد

اُدْم - ادویه ، چاشنی ، نان خورش

اَدَمَ - ادویه زد ، چاشنی زد ، خوش مزه کرد ، با نانخورش خورد

اَدَم،اَدَمَة - پوست ، جلد ، پوشش

اَدْمَجَ الحَبْلَ - ریسمان را خوب تابید

اَدْمَجَ الشَّیئَ فی الشَّیئِ ترکیب کرد ، آمیخت یکی کرد

اَلْاَدْمِغَةُ الاِلِکْتِرُونِیَّة - مغزهای الکترونی

آدَمِیّ - انسانی ، بشری ، دارای خوی انسانی ، شایسته آدمی ، مربوط بانسان یاآدم

اَدْنَفَ الْمَرِیضُ - حال مریض سخت شد ، بحرانی شد

اَدَوات - وسائل ، ابزار ، لوازم ، آلات ، مواد ، ملزومات ، مصالح (ساختمانی وامثال آن)

اَدَوات اِحْتِیاطِیَّة - ابزاریدکی ، وسایل یدکی

اَدَوات الْبِناء - مصالح ساختمانی

اَدَوات صَوّانِیَّة - آلات وابزار آتش زنه

اَدَوات الْمَطْبَخ - لوازم آشپزخانه ، وسائل آشپزخانه

اَدَوات مَکْتَبِیَّة - لوازم التحریر

اَدَوات مَنْزِلِیَّة - اثاث ولوازم خانه ، ملزومات منزل

اَدْوار الرُّعْب - رلهای هول انگیز یا وحشتناك (درفیلم)

اَدْهَشَ - متحیر ساخت ، مبهوت کرد ، بشگفتی انداخت

اَدْهَقَ - پر کرد ، لبریز کرد ، مالامال کرد ، لبالب کرد

اَدْهَمُ - بسیار سیاه ، سیاه وبراق مانندکهربای سیاه

اَدِیبٌ ج اُدَباء - ادیب ، دانشمند ، عالم ، نویسنده ، با ادب ، با تربیت ، مؤدب ، آراسته شایسته

اديمُ الأرْضِ - روی زمین ، پوست زمین ، پهنای زمین

اَديم - چرم ، پوست دباغی شده ، پوست خام

اِذْ - چون ، چونکه ، نظر باینکه

اِذا - اگر

اِلاّ اِذا - مگراینکه ، جزاینکه

اِذاً - بنا بر این ، آنگاه ، درآن هنگام ، پس ،

اَذیٰ - لطمه ، زیان ، آسیب ، صدمه ، خسارت ، شکایت ، گله ، نگرانی ، ناله ، تظلم

لَمْ يُصِبْهُ اَذیً - آزاری ندید ، رنجش پیدا نکرد ، ضرری متوجه او نشد ، لطمه یا آسیبی ندید

آذیٰ - آسیب رساند به ، آزار رساند به ، اذیت کرد ، صدمه‌ولطمه‌زد ، موردظلم یا بیعدالتی قرار داد

اَذابَ - ذوب کرد ، آب کرد ، حل کرد

آذار - ماه سوم شمسی مطابق با مارس

اَذاعَ - انتشار داد ، نشر داد ، بسط داد ، اعلام کرد ، بعموم آگهی داد

اَذاعَ السِّرَ - رازرا فاش کرد

اَذاعَ مَبْدءاً - (تز یا نظریه یی را) تبلیغ کرد ، ترویج کرد ، ایده یا عقیده یی را انتشار داد

اَذاعَ بِاللاّسِلْكِیّ - با دستگاه بی سیم پخش کرد

اِذاعَةُ الأخْبار) بِاللاّسِلْكی) - پخش اخبار (بوسیله دستگاه بی‌سیم)

دارُ الاِذاعَة - اداره رادیو

مَحَطَّةُ الاِذاعَة - ایستگاه رادیو

هَيْئَةُ الاِذاعَةِ الْبَريطانيَّة - بنگاه سخن‌پراکنی انگلستان ، رادیو انگلیس

اَلْاِذاعَة والتِّلفِزيُون - رادیو وتلویزیون

اَلتَّمْثيلُ الاِذاعِیّ - نمایش رادیویی

مُقابَلَة اِذاعِيَّة - مصاحبه رادیویی

اَذاقَ - چشاند

اِذاما - هنگامیکه ، وقتیکه ، موقعیکه

آذانُ الْفار ، آذانُ الْفارِ الجَبَلِیّ - گل‌مرا فراموش مکن (صحرائی)

آذانُ الدُّب - پامچال ، زهرالربیع

اِذْذاكَ - بنا براین ، نتیجةً ، درنتیجه

اَذْریٰ - انداخت ، افکند ، پرت کرد بطرف پایین

اَذْرَتِ الْعَيْنُ الدَّمْعَ - اشك فرو ریخت (چشم) ، اشکبارشد

اَذْرَقَ الطّائِرُ - فضله انداخت (پرنده) چلغوز کرد

اِذعان - اطاعت ، قبول ، اطاعت

اَذْعَرَ - ترساند ، بوحشت‌انداخت، وحشت‌زده کرد

اَذْعَنَ لَهُ - اطاعت کرد ، پیروی کرد ، پذیرفت ، تن درداد به

اَذْقَنَ - زنخ دار ، زنخ دراز
اَذْکیٰ - شعله ور ساخت ، برافروخت ، تابش‌داد
اَذْکَرَهُ - یادآوری کرد ، بخاطر کسی آورد
اَذَلَّ - شکست داد ، تحقیر کرد ، غلبه کرد بر ، خاضع ساخت ، رام کرد ، کوچك ساخت، ذلت‌داد
اِذْما - اگر
اِذَنْ - بنا براین ، آنگاه ، درآن هنگام ، پس ، درآنصورت
اُذُنٌ - گوش ، دسته هرچیزرا گویند مانند دسته کوزه وامثال آن ، (مجازاً) آدمی که زود تحت تأثیر قرار میگیرد ، آدمی که هرچه از راه گوش میشنود باور میکند
آذَنَ - اذان گفت ، اعلام کرد ، خبر کرد ، اطلاع داد
اَذَّنَ لِلصَّلاة - اذان گفت (برای نماز)
اَذَّنَ فی مالْطَة (ص) - نصیحت بیهوده کرد ، یس بگوش خر خواند
اَذِنَ اِلَیْهِ - گوش داد به ، شنید ، استماع کرد
اَذِنَ لَهُ - اجازه داد ، پروانه کارداد ، مرخص کرد ، اختیارداد
اِذْنٌ - اجازه ، پروانه کسب و کار ، اختیار
اِذْن بَرید - حواله پستی
عَنْ اِذْنِکُم - بااجازه شما
آذِنٌ - تیریا چراغ راهنما (درراه‌آهن یا کرانه دریا) ، سیمافور

بِنْت‌الاُذُن - لوزه ، بادامك
اُذُن داخِلِیَّة - بطن پیچیده گوش ، قسمت درونی گوش
اُذُن خارِجِیَّه - قسمت بیرونی گوش
اُذُن الظُّفْر - گوشت زیرناخن
اَذْنَبَ - مرتکب گناه شد ، جنایت کرد ، خطا کرد ، تقصیر کرد ، خلاف کاری کرد ، گناه کرد
اُذَنَة (فی‌النبات) - برگچه ، برك کوچکی که بساق یك برك بزرك روییده باشد
اَذْهَبَ - برد ، بیرون فرستاد
اَذْهَلَ - آشفت ، گیج کرد ، دیوانه وار کرد ، ازخود بیخودکرد ، بفراموشی انداخت
اَذِیَ - آسیب دید ، عذاب کشید ، صدمه دید ، زحمت دید ، لطمه یا زیان دید ، آزرده واذیت‌شد
اُذَیْنُ الْقَلْب (فی‌التشریح) - گوشك ، دهلیز قلب
اُذَیْنَة (فی‌النبات) - برگچه ، برك کوچکی که بساق یك برك بزرك روییده باشد
اَرَیٰ - نشان داد
اَراب‌َاللَّبَنَ - شیررا دلمه کرد ، شیررا ماست کرد (مثلا)
اَراجیف - اخبار تحریك‌آمیز ، اغتشاش‌آمیز ، اخباری که تولید اضطراب وآشفتگی میکند
اَراحَ - آسوده کرد ، راحت کرد ، تسکین داد ،

راحت رساند

اَرادَ - خواست ، اراده کرد ،آرزو داشت ، مایل بود ، اختیار کرد ، انتخاب کرد ، منظورداشت ، قصد کرد ، مقصودداشت ، اختیارداشت

اَرادَ اَوْلَمْ یُرِدْ - خواهی نخواهی - چه بخواهد چه نخواهد ، خواه ناخواه

اِرادَة - اراده ، خواست، مشیت، آرزو ، رغبت، میل ، تمنی ، اختیار

بِاِرادَةِاللّه - با خواست خدا ، انشاءالله

اِرادَة ماسیَّة اراده قاطع ، اراده آهنین

بِحَسَبِ الْاِرادَةِ - بطوردلخواه ، موافق میل

اِرادیّ - ارادی ، اختیاری

اَراروُط (غ) - اراروت : قسمی گیاه نشاسته‌یی ، نشاسته اراروت

اَراضی اَمیریَّة - خالصه جات

اَراعَ - لذت داد ، مشعوف ومحظوظ کرد ، لذت برد از ، پسندش آمد ، ترساند ، بفزع انداخت ، احساسات را بحرکت آورد ، تکان درونی داد ، بهیجان انداخت

اَراقَ - ریخت

اِراقَةُالدِّماء - کشتاروخونریزی

اَراوِلَه ، اَراوِیَة (ص) - گل داودی

اَرَبٌ - احتیاج ، نیاز ، آرزو ، میـل ، تمنـی ، پایان ، مهارت ، استادی ، صداقت ، زیرکی ، فطانت ، زرنگی

اَرَّبَ الْعُقْدَةَ - گره زد ، گرهی را محکم بست

اَرِبَ - حاذق شد ، ماهرشد ، مهارت پیدا کرد

اِرْباً اِرْباً - قطعه قطعه ، تکه تکه

اَرْبابُ الْمَناصِب (العالیة) - صاحبان مقام ، شخصیتهای عالیمقام ، کارمندان عـالی رتبه ، صاحبمنصبان

اُرْبَة ج اُرَب - گره ، کراوات ، پاپیون

اَرْبَحَ - استفاده رساند ، نفع داد ، سودرساند ، پیروز ساخت

اَرْبَدُاللَّونِ - خـاکی (رنك) ، تیره رنك ، خاکستری رنك

اِرْبَدَّ - تیره رنك شد

اُرْبیان - مِیْ

اُرْبیَّة - کشاله ران ، کش ران ، بیخ ران (در معماری) ، ماهیچه

اِرْتَأَی الْاَمْرَ - مورد بررسی قـرار داد ، تأمل واندیشه کرد در

اِرْتَأَی رَأْیاً - پیشنهادی تقدیم داشت ، پیشنهـاد کـرد

اِرْتاحَ (ص) - استراحت کرد ، راحت بود ، در آسایش بود

اِرْتاحَ لِلْاَمْرِوَاِلَیْهِ - خوشنود بود از ، راضی بود از ، خوشوقت شد از ، ممنون شد از

اِرْتَأَسَ الْقَومَ - ریاست داشت بر ، ریاست کرد بر ، ریاست آنهارا برعهده داشت

اِرْتاعَ مِنْهُ - ترسید از ، وحشت داشت از

اِرْتِجاجُ الْمُخِّ - صدمه مغزی ، ضربه یا تکان سخت مغز

اِرْتِجاج - لرزیدن ، لرزه ، ارتعاش ، تلاطم ، اضطراب ، جنبش

اُرْتِجَ عَلَيْهِ الْاَمْرُ - گیج شد ، متحیر شد ، معطل ماند که چه کند

اُرْتِجَ عَلَيْهِ الْكَلامُ - زبانش از گفتار بسته شد ، دست پاچه شد ، اشتباه وخلط کرد

اِرْتَجَحَ فِي الْاُرْجُوحَة - تاب خورد (در تاب) ، در تاب نشست ، باینطرف وآنطرف تاب خورد

اِرْتَجَفَ - لرزید ، مرتعش شد

اِرْتِحال - حرکت کردن ، کوچیدن ، جلای وطن کردن ، مهاجرت کردن

اِرْتَحَلَ - روانه شد ، کوچید ، حرکت کرد

اِرْتَحَلَ عَنِ الْوَطَنِ - از وطن مهاجرت کرد ، جلای وطن کرد

اِرْتَدَّ - برگشت ، عقب نشینی کرد ، کناره گیری کرد ، عقب افتاد ، عقب کشید

اِرْتَدَّ راجِعاً اِلى - بهمان حالت یامکانی که بود برگشت

اِرْتَدَّ عَنْ - دست کشید از ، ترك کرد ، رها کرد ، ول کرد ، دست برداشت از

اِرْتِداد عَنِ الدّين اَوِالْعَقيدَة - از دین بر - گشتگی ، ارتداد ، ترك عقیده یا دین ، مرتد شدن

اِرْتَدَعَ عَنْ - متنفر شد از ، بیزار شد از ، توی ذوقش خورد ، خود داری کرد از ، دست برداشت از

اِرْتَزَقَ - معاش بدست آورد ، ارتزاق کرد ، اعاشه کرد

اِرْتَشى - رشوه گرفت

اِرْتَشَحَ الْاِناءُ - آب پس داد (در گفتگوی از ظرف) ، تراوید

اِرْتَشَحَ الْجَسَدُ - بدن عرق کرد

اِرْتَشَحَ الْماءُ - تراوش کرد ، نفوذ کرد ، صاف شد ، پالوده شد

اِرْتَشَفَ الشَّرابَ - آب یا هرمایعی را مکید

اِرْتَضَى الشَّيْئَ - قناعت کرد به ، اکتفا کرد به ، راضی وقانع شد به

اِرْتَضَى الشَّيْئَ وبه وفيه - قبول کرد ، پسندید ، موافقت کرد با ، راضی شد به

اِرْتَطَمَ - بگل فرورفت

اِرْتَطَمَ الْمَرْكَبُ - کشتی بگل نشست

اِرْتِعاش شَيْخُوخِيّ - رعشه پیری

اِرْتَعَدَ - لرزید ، تکان خورد ، جنبید

اِرْتَعَدَ خَوفاً اَوْغَضَباً - ازترس یا خشم لرزید

اِرْتَعَدَتْ فَرائِصُه - اندامش را لرزه گرفت

اِرْتَعَشَ - لرزید ، مرتعش شد ، تکان خورد ، جنبید

اِرْتَعَشَ بَرْداً اَوْخَوْفاً - از سرما یا از ترس بخود لرزید

اِرْتَعَصَ - پیچ وتاب خورد ، لولید

اِرْتِفاع - بالا رفتن ، افزایش یافتن ، ارتفاع داشتن

اِرْتِفاق - بهره مند شدن ، مورد استفاده قرار دادن ، سود مندی (درکالبد شکافی) ، پیوستگی ، اتصال

حَقّ الْاِرْتِفاق (فی القانون) - حق مشاع ، حق ارتفاقی

اِرْتَفَعَ - طلوع کرد ، برآمد ، بالاآمد ، صعود کرد ، بالا رفت ، زیاد شد ، افزایش یافت ، ناپدید شد ، زایل شد ، مرتفع شد

اِرْتَفَقَ بِهِ - استفاده کرد از ، سود برد از ، فایده برد از

اِرْتِقاء - بالا رفتن ، صعود کردن ، پیشرفت کردن

اِرْتَقَى - صعود کرد ، بالا رفت ، پیشرفت کرد ، بمقام بالاتر رسید

اِرْتِکاب - عمل ناروا کردن

اِرْتِکاضُ الْجَنین (فی البطن) - جنبیدن بچه در شکم ، جان گرفتن

اِرْتَکَبَ الذَّنْبَ - جنایت کرد ، عمل ناروا کرد ، مرتکب خلاف شد

اِرْتَکَبَ الْفَحْشاءَ - زنا کرد ، جنده بازی کرد

اِرْتَکَبَتِ الْفَحْشاءَ - زنا داد (در گفتگوی از زن)

اِرْتَکَزَ - درنك کرد ، مکث کرد ، استقرار یافت ، جایگزین شد

اِرْتَکَزَ عَلَى - تکیه کرد بر ، تکیه داشت بر

اِرْتَکَضَ - جنبید ، حرکت کرد ، متلاطم شد ، مضطرب شد ، بالا وپایین افتاد

اِرْتَکَضَ الْجَنینُ فی الْبَطْنِ - بچه در شکم بحرکت آمد ، جنبید ، جان گرفت

اِرْتَکَمَ - متراکم شد ، جمع شد ، بصورت توده وکپه درآمد ، انبوه شد

اِرْتَکَنَ عَلَى - تکیه داد ، استناد کرد ، تکیه کرد بر ، پناه والتجا برد به

اِرْتَمَى عَلَى قَدَمَى فُلانٍ - روی پای کسی افتاد

اِرْتَمَسَ فِی الْماءِ - فرو رفت در آب ، غوطه خورد

اِرْتَوَى الْاِنْسانُ وَالْحَیَوانُ - سیر آب شد ، تشنگی او تسکین یافت

اِرْتَوَى الْحَقْلُ - مزرعه آبیاری شد

اَرْتوازِیّ (غ) - آرتزین

آبار اَرْتوازِیَّة - چاههای آرتزین

اِرْتَهَنَ الشَّیْئَ - بگرو گرفت ، بعنوان رهن گرفت

اِرْتَهَنَ بِالْاَمْرِ - وابسته بود به ، مربوط یامنوط شد به ، موکول شد به ، مقید شد به

اُرْثوذُکْسِیّ (غ) - درست ، صحیح ، دارای نظریه

صائب

کَنیسَة اُرثوذُکسیَّة ـ کلیسای خاور یا ارتودکس، (کلیسای روسی ویونانی)

اَرِج ـ بوی عطرداد ، معطر بود

اَرَّجان ـ نام یکی ازنواحی بهبهان

اَرْجَحَ ـ ترجیح داد ، تفضیل داد ، مزیت داد

اَرْجَح ـ بهتر ، دارای مزیت بیشتر

اَرْجَحیَّة ـ برتری ، مزیت ، تفوق ، افزونی

اَرْجَعَ ـ برگرداند ، پس داد ، مسترد داشت

اَرْجَفَ ـ اخبار ناراحت کننده منتشر کرد ، اخبار اغتشاش آمیز انتشارداد

اُرْجُوان ، اُرْجُوانیّ ـ ارغوانی (رنك) ، قرمز سیر

الرُّقْعَة الاُرجُوانیَّة ـ تعبیر زیبایی که در یك قطعه نثر ضعیف وسست بکار رفته باشد

اُرجوحَة ـ الهُکُلَنْك ، حرکت پس وپیش یا بالا وپایین ، تاب (ازوسایل ورزش)

اُرْجُون (غ) ـ گازی که بمقدار کم در هوا موجود است و برای ساختن چراغهای برق بکار میرود

اَرَّخَ ـ کتاب تاریخ نوشت

اَرَّخَ الخطابَ وَغَیْرَهُ ـ نامه یا چیز دیگر را تاریخ گذاشت ، تاریخ دار کرد

اَرْخبیل (غ) ـ بحرالجزائر ، مجمع الجزایر ، دریای پرجزیره

اَرْخَصَ ـ ارزان کرد

اَرْخِیولُوجِیا (غ) ـ باستانشناسی

اَرْدَأَ ـ چیزی را زشت کرد ، بد کرد ، بد جلوه داد

اَرْدَأ مِن ـ بدتراز ...

اِرْدَبّ ـ پیمانه مصری برای حبوبات (۱/۹۸۰ هکتولیتر)

اَرْدُواز (غ) ـ تخته سنك ، لوح سنك ، سنك لوح

قَلَم اَرْدُواز ـ قلم تخته سنك

اَرَذَّتِ السَّماءُ ـ باران ریز بارید

اَرْذَلَ ـ ردکرد ، ترك کرد ، دورانداخت

اَرُزّ ، رُزّ ـ برنج (خوراکی)

اَرزلُبْنان ـ درخت ارز که در لبنان میروید ودارای چوبی محکم است

اَرْزَن ـ چوب سخت یا محکم

اَرْسیٰ حَجَرَ الاَساسِ ـ سنك بنارا کارگذاشت

اَرْسَی السَّفینَةَ ـ کشتی‌را با لنگر بست ، لنگر انداخت

اِرْسالِیات دِینیَّة ـ مبشران دینی ، هیأت مبلغان مسیحی

اَرِسْتُقْراطیّ (غ) ـ آشرافی ، شخص از طبقه اشراف

اَرِسْتُقْراطیَّة ـ طبقه اشراف ، حکومت اشراف یا اشرافی ، اشرافیت ، سیستم و نوعی حکومت که در آن قدرت و نظارت در دست اشراف

باشد

اَرْسَخَ - پا برجا کرد ، ثابت واستوار کرد

اَرْسَخَ فِی الذِّهْنِ - مرکوز ذهن ساخت ، بزور تکرار جایگیر درذهن کرد ، تلقین کرد

اَرْسَلَ الشَّیْیٔ وبِهِ - (چیزی را) فرستاد

اَرْسَلَ فی طَلَبِه - دنبال کسی فرستاد ، کس فرستاد تااورا بیاورد

اَرْسَلَ نُقُوداً - پول فرستاد

اِرْشادات فَنِیَّة - راهنمائیهای فنی

اَرَشَّتِ السَّماءُ - رگبار بارید (درگفتگوی از باران)

اَرَّشَ بَیْنَهُم - تخم اختلاف و نفاق در میانشان پاشید ، ایجاد مزاحمت وناراحتی در میان آنها کرد

اَرْشَمَنْدرِیت (غ) - رئیس دیر ، راهب بزرك ، راهب کل ، کشیش بزرك کلیسا

اَرْشیدوق (غ) - دوكِ بزرك (لقب اروپایی برای مرد)

ارشیدوقة (غ) - زنِ دوك بزرك (لقب اروپایی برای زن)

ارشیف (غ) - آرشیو ، بایگانی ، جای نگهداری اسناد واوراق

اَرْصَدَلَهُ شَیْئاً - آماده کرد ، فراهم ساخت ،تهیه کرد ، دراختیار گذاشت

اَلاَرْصِدَةُ المُسْتَثْمَرَة - سرمایه های بکار افتاده (موجودی هایی که ازآنها بهره برداری میشود)

اُرْصُوصَة - قسمی کلاه سبك تابستانی مانند کلاه خود که بندی هم زیر گلو دارد ، کلاه پاسبانان یا آتش نشانان

اَرْض - خشکی ، زمین ، روی زمین

اَلاَرْض - کرد زمین ، دنیا

اَرْض زِراعِیَّة - خاك ، ملك ، زمین زراعتی

الاَرْضُ المُقَدَّسَة - فلسطین

كَوْكَبُ الاَرْضِ - طلق ، تلق

اَرْضُ المَوْعِد - زمین موعود (کنعان)

اَرْضُ النَّعْل - کفِ کفش ،آن قسمت از کفِ کفش که با زمین برخورد میکند

اَرْض خارِجَ الذِّمام (ص) - زمین مرزی ، برزخ

اَرْضَی - راضی کرد ، خشنود کرد ، متقاعد یا قانع کرد ، ارضاء کرد

اَرَضَة - موریانه

اَرْضِیّ - زمینی ، دنیوی ، جهانی ، خاکی ، ساکن زمین ، مربوط بزمین ، وابسته بدنیا یا جهان ، زراعتی ، روستایی

اَرْضِیّ شَوْکِیّ - انگنار ، کنگر فرنگی ، اردشاهی

دَوْر اَوْطابِق اَرْضِیّ - طبقه اول عمارت،اشکوب هم تراز زمین ، طبقه محاذی کف زمین

اَرْضِيَّة (ص) ـ کف اطاق ، روی زمین (اطاق)، کرایه انبارداری ، انبارداری

اَرْضِيَّةُالصُّورَة (ص) ـ زمینه (در تابلوی نقاشی وغیر آن) ، دورنمای عقب ، زمینه که طرح را روی آن رسم میکنند

اَرْضَع ـ شیرداد

اَرْطَب ـ کمی تر کرد ، نم زد ، مرطوب کرد ، رطوبت داد

اُرْطَة (ص) **اُورْطَة** (ص) ـ گردان (در اصطلاح نظامی)

اَرْطَنْسِيَة ، **اَرْطَنْسِيا** (غ) ـ گل ادریسی ، نوعی گل ژاپنی

اَرْعَبَ ـ ترساند ، وحشت زده کرد ، برعب انداخت ، ارعاب کرد

اَرْعَدَ ـ لرزاند ، تکان داد به

اَرْعَشَ ـ لرزاند ، مرتعش ساخت

اَرْعَصَ ـ جنباند ، تکان داد ، حرکت داد

اَرْغَىٰ وَاَزْبَدَ غَضَباً ـ جوش وخروش کرد (از روی خشم) ، کف وپف کرد (از غضب)

اِرْغَام ـ اجبار

اَرْغَبَ ـ تطمیع کرد ، بطمع انداخت ، وادار کرد ،اغواکرد ، جلب یا جذب کرد ، متمایل کرد ، برغبت انداخت ، آرزومند کرد

اُرْغُل ـ قسمی نی ، قسمی ساز بادی

اَرْغَمَ ـ مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، باجبار واداشت

اُرْغُن ، **اُرْغُنُون** (غ) ـ اُرك ، ارغنون

اُرْغُول ـ نی ، فلوت ، قره نی ، اُبُوا ، (قسمی ساز بادی)

اُرْغُون (غ) نام نوعی گاز

اَرَفَّ الطَّائِرُوَالرَّايَةُ ـ بال بال زد ، پر پر زد (پرنده) باهتزازآمد (پرچم)

اَرْفَدَ ـ راست نگهداشت ، شمع زد (در زیر) تیرك زد

اِرْفَضَّ النَّاسُ ـ مردم متفرق شدند ، رفتند ، پراکنده شدند

اِرْفِضَاضُ الْجَلْسَةِ ـ پایان یافتن جلسه ، برچیده شدن جلسه

اَرْفَقَ ـ سودمند بود ، بدردخورد، فایده داشت ، استفاده داد

اَرْفَقَ بِكَذَا (ص) ـ ضمیمه کرد ـ پیوست دادبه ، ملحق کرد به

اَرِقَ ـ بیخوابی کشید ، با بی‌خوابی گذراند

اَرَقٌ ـ بیخوابی

اَرَقَّ ـ نازك کرد ، لاغر کرد ، بی‌قوت کرد

اَرَقَّ قِوامَ الشَّيْءِ ـ رقیق کرد ، لطیف کرد ، منبسط کرد

اَرَقَّ اللَّفْظَ ـ بسادگی وظرافت سخن گفت

اَرْقَأَالدَّمَ وَالدَّمْعَ ـ از ریزش خون یا اشك جلوگیری کرد

اَرَقان - زردیان ، زردی ، یرقان ، بادزدگی، زنگ گیاهی ، شته ، شپشه

اَرَقة - کرم (حشره)

اَرْقَدَ - خواباند ، اورا دراز کشاند

اَرْقَشُ - خال دار ، خال خالی ، لك دار

اَرْقَص - رقصاند

اَرْقَطُ - خال دار ، خال خالی - پلنك

اِرْکان - اعتماد ، اطمینان، توکل ، امیدواری به

اَرْکان حَرْب - ستاد ارتش

رَئیس اَرْکان حَرْب - رئیس ستاد ارتش

اَرْکان حَرْب (ص) - افسرستاد

اَرْکَبَ - سوار کرد

اَرْکَزَ (ص) - تثبیت کرد ، ثابت کرد ، راسخ کرد

اَرْکَنَ اِلَیْهِ - اطمینان کرد به ، اعتماد کرد به ، تکیه کرد به ، امید وار بود به ، توکل کرد به، استناد کرد به

اَرْکَنَ اِلَی الْفِرار - پا بفرار گذاشت ، فرار اختیار کرد

اَرْکیُولُوجیا - باستانشناسی

اَرَمَّ الْعَظْمُ - استخوان پوسید ، فاسد شد، سائیده شد ، فرسوده شد

اُرَّم - دندانهای (آسیا)

حَرَّقَ الْاُرَّمَ - دندان قرچه کرد ، دندانهارا بهم سایید یافشرد

اُرْمَة - نیم تنه یا کتی که دارای نشان های خانوادگی است ، تابلو ، آگهی دیواری ، پلاکارد ، شعارهاییکه در میتینگ ها واجتماعات باخودحمل میکنند، آرم ، پرچم ، نشان پرچم

اُرْمِدَ الرَّجُلُ - چشم درد گرفت

اَرْمَدُ - کسیکه دارای چشم درد است

اَرْمَل ، اَرْمَلَة - زن شوهرمرده ، بیوه زن

اَرْمَل - مرد زن مرده ، بیوه مرد

اَرْمَلَ الرَّجُلُ - بیوه مردشد ، زنش مرد

اَرْمَلَتِ الْمَرْأَة - بیوه زن شد ، شوهرش مرد

اَرْمَلَةُ الْمَلِك - ملکه بیوه ، زنی که شوهرش پادشاه بوده ومرده است

اَرْمَنِیّ - شخص ارمنی ، وابسته و مربوط به ارمنستان

اَرْمینِیَّة - ارمنستان

اَرْناؤوطِیّ (ص) ،**اَرْناؤودی** (ص) - بومی اسکاتلند

اُرْنیك (ص) - مدل ، نمونه ، سرمشق

اُرْنیك ، اُورنیك (ص) - فرم چاپی که در ادارات وبانکها و همچنین بنگاهها میدهند تا شخص آنرا پر کند و مشخصات خود وکارش را در آن بنویسد ، ورقه درخواست کار ، مناقصه و امثال اینها

اَرْوی - سیرآب کرد ، عطش را فرو نشاند ، آبیاری کرد

اُروّبا (غ) ـ اروپا ، فرنك

اُروّبِی (غ) ـ اروپایی ، فرنگی

اَروپلان (غ) ـ هواپیما ، طیاره

اَروَحَ الماءُ ـ بوی بد داد ، بوی بد کرد

اَروِقَةُ القِمار ـ تالارهای قمار

اَرُومَة ـ کُنده درخت ، ریشه ، بیخ ، اصل ، نژاد ، گوهر نژادی ، مبدأ ، منبع

اِرْهاب ـ ترساندن ، تشر زدن ، تهدید کردن

اِرْهابِیّ ـ مربوط به تهدید یا ترس(تروریستی)

اِرْهابِیّ ج اِرْهابِیُّون ـ تروریست

اِرْهابِیَّة ـ تروریسم (اصول حکومت یا مخالفت با دولت بوسیله تهدید وایجاد وحشت)

قامُوا بِالأَعْمالِ الإِرْهابِیَّة ـ بـه تروریستی دست زدند

اَرْهَبَ ـ ترسانـد ، تشر زد ، نهیب داد بـه ، ایجاد وحشت کرد در ، باتهدید مواجه کرد

اَرْهَجَ ـ گردهوا کرد ،گرد بلند کرد

اَرْهَجَ بَیْنَهُم ـ آنها را علیه یگدیگر تحریك کـرد

اَرْهَفَ ـ رقیق کرد ، نازك کرد ـ تیز کرد

اَرْهَفَ السَّیْفَ والذِّهْنَ ـ شمشیر یا ذهـن را تیز کرد

اَرْهَفَ اُذُنَیْهِ - گوشهایش را تیز کرد

اَرْهَنَ الشَّیْئَ ـ گروگذاشت ، رهن گذاشت

آرِیّ (غ) ـ آریائی ، منسوب به نژاد آریایی

اَرِیبّ ـ ماهر ، حاذق ، زرنگ، هوشیار ، زیرك فطن ، دارای هوش اختراع، هنرمند، بااستعداد، کاردان

اَرِیج ـ بوی خوش ، عطر

اَرْیَحِیّ ـ دارای طبع عالـی ، نیکو سیرت ، نیك نهاد ، نیك سرشت ، دارای سعه صدر ، دست ودل باز

اَرْیَحِیَّة ـ علو طبع ، بلند نظری ، بلند همتی ، نیکو سرشتی ، نیك سیرتی ، سعه صدر

اَرِیکَة ج اَرائِك ـ تخت ، تختخواب ، نیمکت، تختخواب مجلل وعـالـی ، تختخواب یا تخت ونیمکت متکا دار

اَرِیکَة ـ تخت سلطنت

اَرْیُوسِیّ (غ) ـ تابع طریقه یا مذهب اریوس ، مربوط باریوس

اَزَّ الشَّرابُ الفَوّارُ ـ گاز بیرون‌داد (درگفتگوی از نوشابه‌گاز دار) ، صدای فِش کـرد (هنگام برداشتن در نوشابه)

اَزَّ الطَّبْخ عَلَی النّار ـ (خوراك روی آتش) جوشید وصدا کرد ، نزدیك بجوش بود ، آهسته جـوشید

اَزَّ النَّفَسُ فِی الصَّدْرِ ـ خِس خِس کرد ، (صدا) صدادار نفس کشید

اِزاء ـ رو برو ، سَمْت مقابل ، سَمْت مخالف ، برابر ، راست رو ، مقابل

اَزاحَ - جابجا کرد ، بُرد ، برطرف کرد ، زایل کرد ، دور کرد

اَزاحَ اللِّثامَ عَنْ - نقاب از چهره گشود ، پرده برداشت ، آشکار کرد ، واضح وهویدا ساخت ، (در گفتگوی از مطلب)

اَزادَ - غذا یا وسیله فراهم کرد برای ، خواربار یا سورسات تهیه کرد

اِزار - پوشش ، چادرشب ، لباس خانه ، پوشه ، لفاف ، جلد کاغذی

اِزارُالْحائِط - اِزارهٔ دیوار

اَزالَ - زایل کرد ، برطرف کرد ، دور کرد ، محو کرد ، جابجا کرد

اَزالَ الْاَثَرَ - پاك کرد ، محو کرد ، حك کرد ، ازمیان برد

اَزالَ الضَّرورَةَ (ص) - شاشید ، شاش کرد ، قضاء حاجت کرد

اِزالَة برطرف سازی ، انتقال ، رفع ، اخراج ، حذف ، اِمحاء

اِزْبٌ - آدم کوتاه و کلفت ، خِپل ، خِپله

اَزَبُّ - پرمو ، داری موی پر پشت ، مو دار ، پشمالو

اَزَبَ الْماءُ - جاری شد ، جاری بود ، روان بود یا شد

اَزْبَدَ - کف دار کرد ، کف ازچیزی بالا آورد ، بکف آورد ، خشم او بجوش آمد ، جوش خورد ، بهیجان آمد (در اصطلاح محاوره) ، کف کرد

اَزَّتِ الرّيحُ والْقَذيفَةُ (باد یا گلوله) صدای غژّ کرد ، وِزّ کرد (صدای باد هنگام وزیدن وصدای گلوله هنگام دررفتن)

اِزْجاء التَّهانی - تقدیم داشتن تبریك و تهنیت

اَزْجیٰ - جلو برد ، بحرکت انداخت ، با مدارا پیش برد ، راند

اَزْجَی التَّحيَّةَ اَوِالشُّكْرَ - درود گفت ، تشکر خودرا تقدیم داشت

اَزْحَلَ - جابجا کرد ، انتقال داد ، دور ساخت ، برطرف کرد ، بُرد

اَزْخَمَ اللَّحْمُ - (گوشت) بو گرفت ، بو افتاد ، اندکی فاسد شد

اِزْدادَ - زیاد شد ، افزوده شد ، اضافه شد ، علاوه شد

اِزْدانَ - زینت یافت ، زیور گرفت ، مزین شد ، متحلی گشت ، تزیین شد

اِزْدَجَرَهُ - جلوگیری کرد از ، محدود ومحروم کرد ، بانك بر او زد ، سرزنش وتوبیخ کرد

اِزْدحام - جمعیت ، ازدحام

اِزْدَحَمَ بِكَذا - شلوق شد از ، پرشداز ، ازدحام شد در ، پراز جمعیت شد

اِزْدراء - تحقیر کردن ، ناچیز وحقیر شمردن ، اهانت ، خواری ، خفّت

اِزْدَریٰ - خواروحقیرشمرد ، تحقیر کرد ، ناقابل

دانست ، عار داشت از

اِزْدَرَى بِالْخَطَر - با خطر مقاومت کرد ، بی - اعتنایی کرد (بخطر) ، ناچیز گرفت ، بانگاه حقارت آمیز بخطر نگریست

اِزْدَقَمَ - بلعید ، غورت داد

اِزْدَهَرَ - درخشید ، تابید ، پرتوافکند ، رونق گرفت

اِزْر - پوشش ، چادرشب ، لباس خانه ، پوشه ، لفاف ، جلد کاغذی

اَزْر - پشت ، گرده ، کمر ، نیرو ، قدرت ، توانایی ، توان ، قوه ، طاقت

شَدَّ اَزْرَهُ - کمك کرد به ، پشتیبانی کرد از ، یاری وهمراهی کرد ، (نسبت بکسی)، معاضدت ومساعدت کرد

آزَرَ - کمك کرد ، حمایت کرد ، پشتیبانی کرد ، یاری کرد ، معاضدت کرد ، مساعدت کرد ، همراهی کرد

اَزَّرَ - پوشاند ، مستور کرد ، پوشانید ، در لفافه پیچید ، قنداق کرد ، چیزی را بخود پیچید

اَزْرَى بِالاَمْرِ - بی‌ارزش دانست ، ناچیزشمرد ، جزیی وحقیر پنداشت

اَزْرَى بِهِ - تحقیر کرد ، بی احترامی کرد ، سبك کرد

اَزْرَقُ - آبی (رنك) ، نیل

اَزْرَق پِرُوسِیّ - نیل‌فرنگی ، نیل پروسی

اَزْرَق داکِن - آبی سیر (درگفتگوی ازرنك)

اَزْرَق سَماوِیّ - آبی آسمانی ، برنك آسمان

اِزْرَقَّ - آبی رنك شد

اَزْعَجَ - ناراحت کرد ، آسفته کرد ، تولید زحمت کرد برای ، بزحمت انداخت ، مزاحم شد

اَزْعَرُ (س) آدم رذل ، بی‌شرف ، پست (فطرت)، حقه باز

اَزْعَرُ (ص) - بی دُم ، بی دنباله

اَزْعَرُ - تُنُك موی ، دارای موی کم پشت

اَزْعَلَ - ناراحت کرد ، آشفته کرد ، بزحمت انداخت ، به تشویش انداخت ، زحمت داد به ، آزرد ، اذیت کرد ، سر خر شد ، موی دماغ کسی شد

اَزْغَبُ - کُرك دار ، کُرکی ، دارای پر ریز یا نرم

اَزْغَلَ - ریخت ، پاشید

اَزِفَ الْوَقْتُ - وقت نزدیك شد ، موقع فرا رسید

اَزَقَ الْمَکانُ - جا تنك شد ، باریك شد (راه)

اَزْقَمَ - ببلعیدن انداخت ، وادار ببلعیدن کرد

اَزَلَّ - لغزاند ، (مجازاً) باشتباه انداخت

اَزْلَحُ (ص) - طاس ، بیمو ، دارای کله طاس یا بیمو

اَزْما (غ) - تنگی‌نفس ، آسم ، تنگه نفس

الاَزْماتُ الاِقْتِصادِیَّة - بحرانهای مالی ،

مشکلات اقتصادی

اَزْمَة ج اَزْمات - بحران ، شدت

اَزْمَة (ص) - کلنك دوسر ، کلنك روسی

اَزْمَة (غ) - تنگی نفس ، آسم ، تنگه نفس

حِدَّةُ الاَزْمَة - شدت بحران

اَزْمَعَ عَلیٰ - تصمیم گرفت بر ، عزم کرد بر

اَزْمَنَ - طولانی شد ، طول کشید ،بطول انجامید، مدتی درازکشید

اَزْمَنَ الْمَرَض - مزمن شد ،کهنه شد ، دامنگیر شد ، همیشگی شد

اِزْمَهَرَّ - قرمز شد ، خون گرفته شد

اِزْمیل - اُسکنه ، قلم درز ، اُشکنه

اِزْمیلُ الْمَعادِن - قلم حکاکی

اِزْمیلُ الْجَواهِریّ - قلم حکاکی ، قلم کنده ـ کاری ، قلم قلمزنی

اَزْنَمُ - گوش شکافته

اَزُوت (غ) - ازت ، نیتروژن

اَزُوتات (غ) - نمك تیزآب

اَزُوتیك (غ) شوره‌یی ، تیزآبی

اَزْوَجَ بَیْنَهُما - وصلت داد ، برای هم عروسی کرد ، ازدواج داد

اَزْهیٰ - خودنمایی کرد ، تکبر کرد ، باد درسر انداخت ، رشد ونمو کـرد ، تـرقی و پیشرفت کرد ، خوب رشد کرد ، فراوان وپرپشت شد

اَزْهَرُ - درخشان ، تابان ، مشعشع

اَزْهَرَ - شکوفه داد ، شکوفه کرد

اَلْاَزْهَران - ماه وخورشید

اَزْهَقَ رُوحَهُ - کشت ، جانش راگرفت

اَزْهَقَ - خراب کرد ، معدوم کرد ، نابودکرد ، پایان داد به

اَزِیز - صدای جستن آب از فواره یا غیرآن ، صدای فوران ، صدای غُلّ غُلّ چیزی که میجوشد

اَزِیزُ الطّائِرات - صـدای هـوا پیما ، بارّبارّ هوا پیما

اَزِیزُ الرِّیح اَوِ الْقَذیفَة - صدای‌باد یا چیزی که بهوا پرتاب میشود غِژّ ، وِزّ

اَزِیزُ النَّفَس - خِس خِس (صدا) ، صدای نَفَس

آس - مُورد ، آس

آس (ص) - تك خال (دوورق بازی)

اُسّ - (درجبر) توان ، قوه

اَساءَ الِاسْتِعْمالَ - بد بکار برد ، سوء استفاده کرد از

اَساءَ اِلَیْه رنجاند ، متغیر کرد ، مکدر ساخت ، اوقات کسی را تلخ کرد ، بدی کرد با ، بیعدالتی کرد با ، بد رفتاری کرد با

اَساءَ التَّصَرُّف - بد رفتاری کرد

اَساءَ الشَّیْئَ ضایع وفاسد کـرد ، تباه کـرد ، زیان زد ، معیوب کرد ، خسارت آورد بر

اَساءَ الْفَهْم - سوء تفاهم داشت (نسبت به) ، بد تعبیر کرد ، درست نفهمید

اِساءَة - رنجاندن ، آزردن ، متغیر کـردن ، اوقات تلخ کردن ، نا خشنود ساختن ، مکـدر کردن

اِساءَةُ الْاِسْتِعْمالِ - کارغیرقانونی کردن (برای استفاده شخصی) ، استعمال بیجا

اِساءَةُ الْمُعامَلَة - بد رفتاری

آسَیٰ - کمك کرد ، یاری وهمراهی ومساعدت کرد ، دستگیری کرد

اَسَّیٰ معالجه کرد ، علاج کرد ، مرهم گذاشت ، کمك کرد

اَسَیٰ - دلداری دادبه ، تسلیت گفت به ، دلخوشی داد ، تعزیت گفت ، تسلی داد

اَسیً - غصه ، غم ،اندوه ، حزن ، تأسف

اَساحَ الْماءَ - جاری ساخت ، روان ساخت

اَسارَ - بحرکت آورد ، بجلوراند ، سیرداد

اِسار تسمه ، بند تسمه‌یی ، شلاق

اَسارِیر - خطوط کف دست و پیشانی

اَسارِیرُ الْوَجْهِ - خطوط صـورت ، طرح بندی صورت

حَجَرُ اَساس - سنك بنا ، (مجازاً) اساس کار

اَساسُ النَّسَبِ الرِّیاضِیّ - پایه لوگاریتم

حَجَرُ اَساسِیّ - سنك بنا وشالوده که باتشریفات کارمیگذارند ، (مجازاً) اساس وپایه کار

اَساغَ - گوارا ساخت ، فروبردن غذارا آسان کـرد

اَسالَ الدَّمْعَ - اشك را جاری ساخت

اَسالَ جاری ساخت ، روان ساخت ، ذوب کرد ، آب کرد

اَسالَ اللُّعابَ - دهن کسی را آب انداخت

اَسالَهُ سُؤْلَهُ - درخواستش را پذیرفت ، خواهش اورا برآورد

اَسْاَمَ - خسته کرد ، ملول کرد ، بیزار کرد

اِسْبان (غ) - مردم اسپانیا

اِسْبانَخ (غ) - اسفناج

اِسْبانِیّ ، اِسْبانْیُولِیّ - مربوط باسپانیا ، زبان یا مذهب اسپانیائی ، شخص اسپانیائی

اِسْبِتالِیَّة (غ) - بیمارستان

اَسْبَتَ - بشنبه رسید

اِسْبِسْتُوس (غ) - پنبه نسوز

اَسْبَطَ - زبانش از تـرس بنـد آمـد ، گیـج ومبهوت شد

اَسْبَغَ عَلَیْهِ - کامل کرد ، تمام کـرد ، تکمیل کرد ، بپایان رساند

اَسْبَقِیَّة - پیشی ، تقـدم ، سبقت ، برتـری ، تفوق

اَسْبَلَ السِّتارَ - پرده کشید ، پـرده انـداخت ، پرده را آویزان کرد

اَسْبَلَ السِّتْرَ عَلیٰ - روی چیزی را پوشانید

اَسْبَلَ الدَّمْعَ - اشك ریخت

اَسْبَلَ الزَّرْعُ - خوشه کرد

شَعْرِ اَسْبَل - موی صاف ، ضد مجعد

اَسْبلیطَة (غ) - سردوشی ، سردوشی منگوله‌دار

اُسْبُوع ج اَسابیع - هفته

اُسْبُوعِیّ ، اُسْبُوعِیّاً - هفتگی

اِسْپیداج (ص) - سفیدآب

اِسْتاء مِنَ الْعَمَلِ اَوِ الْاَمْر - تقبیح کـرد ، قبیح دانست ، زشت شمرد ، بد دانست

اِسْتاء مِنْهُ - رنجید از ، متغیر شد از ، بـد بین شد به

اِسْتاثَرَ بِکَذا - اختصاص‌داد ، برای‌خودبرداشت، ضبط کرد

اِسْتاثَرَ اللّه بِهِ - مرد ، درگذشت ، وفات یافت

اُسْتاذ ج اَساتِذَة ، اَساتید - استاد ، پـرفسور معلم

دَفْتَرُ الْاُسْتاذ - دفتر کل (تجارتی)

اِسْتاذَن - اجازه مرخصی گرفت ، اجازه گرفت

الْاِسْتار (غ) ج **اَساتیر** - چهارتا ودرگفتگوی‌از وزن چهارمثقال ونیم است

اِسْتاسَر - خودرا تسلیم کرد ، واگذار کـرد ، تسلیم شد ، صرفنظر کرداز

اِسْتِئْصالُ الزّائِدَةِ الدّودِیَّة - عمل آپاندیس

اِسْتاصَل - از ریشه کند - از بیخ درآورد ،قلع وقمع کرد ، برانداخت ، بکلی نابـود کـرد ، منهدم کرد ، منقرض کرد ، ریشه کن کرد ، از بیخ برانداخت

اِسْتاصَلَ شَافَتَه - معدوم ساخت ، ازریشه‌درآورد، پاك ویران کرد ، بکلی خراب یا محو کرد

اِسْتاصَلَ الشَّعْبَ الضّار - علف هرزه را چید ، وجین کرد العشب

اِسْتاق - بجلو راند ، سوق داد ، بر انگیخت ، تحریك کرد

اِسْتِئْمارَة (ص) - ورقه درخواست مناقصه‌وامثال آن ، فرم چاپی، که جای مشخصات در آن خالی است وباید آنرا پر کنند وتسلیم اداره یابنگاهی نمایند ، تقاضا نامه ، گواهی‌نامه ، اجازه

اِسْتامَن - اطمینان‌واعتماد کرد به ، وثوق‌داشت‌به

اِسْتانی - منتظر شد ، معطل چیزی یاکسی شد ، باهستگی انجام داد ، بتأنی پیش رفت ، بکندی کار کرد

آسْتانَة - اسْتانبول

اِسْتانَس - معاشر شد ، خـوش مشرب و قـابل مماشرت شد

اِسْتانَسَ لَهُ - گوش داد به ، گوش کرد به

اِسْتانَسَ بِهِ وَاِلَیْه - آشنا شد با ، خودمانی شد با ، از قید آداب آزاد شد ، خـوگرفت بـه ، محرم شد با ، بی رودربایستی شد با

اِسْتانَسَ الْحَیَوان - حیوان اهلی‌شد ، رام شد

اِسْتانَفَ الدَّعْوی - استیناف داد ، بـدادگاه بالاتر برد

عَرِیضَةُ الْاِسْتِئْناف - درخواست استیناف ، تقاضا

نامه استیناف

قُضاةُالاِسْتِئْناف - داوران استیناف ، قضات استیناف

مَحْکَمَةُالاِسْتِئْناف - دادگاه استان ، دادگاه استیناف

اِسْتِئْنافِیّ - استینافی ؛ پژوهشی ، مربوط به استیناف

اِسْتَأْهَلَ - لیاقت وکفایت داشت ، شایسته بود ، ارزش (چیزی را) داشت

اِستَبیَ الرَّجُلَ - تبعید کرد

اِسْتَبیَ العَدُوَّ - اسیر کرد ، زندانی کرد

اِستَبیَ العَقْلَ - شیفته کرد ، مجذوب کرد ، مفتون کرد

اِسْتَباحَ دَمَهُ - خون اورا مباح کرد ، از حقوق اجتماعی محروم کرد ، کسی را ازحقوق وحفاظت قانون بی بهره کرد

اِسْتَباحَ العَمَلَ - مباح یا روا دانست ، کاری را تجویز کرد ، مجاز دانست ، قانونی ومشروع وحلال دانست

اِسْتَباحَ مالَهُ - اموال کسی را مصادره کرد ، مال کسی را از لحاظ قانونی ضبط یا توقیف کرد

اِسْتِباحَةُالدَّمِ اَوِالاَمْوال محرومیت ازحقوق اجتماعی وحفاظت قانون

اِسْتَبَدَّ - خودسر شد ، مستبد گشت ، مطلق العنان شد ، خیره شد

اِسْتَبَدَّ بِفِکْرِه - خود رای شد ، سرسخت شد ، متمرد ولجوج شد

اِسْتَبَدَّ بِهِ - خودرای شد ،زورگویی کرد ، مستبد شد ، ظالمانه حکومت کرد

اِسْتِبْدال - معاوضه کردن ، جانشین کردن

اِسْتِبْدالُ العُقُوبَة - تخفیف جرم

اِسْتَبْدَلَ - جانشین ساخت ، معاوضه کرد ، بچیزی دیگر تبدیل کرد

اِسْتَبْرَق (غ) - زربفت ، پارچه زری

اِسْتَبْسَلَ - خودرا بمخاطره انداخت

اِسْتَبْشَرَ - خوشبین شد ، امیدوار بود

اِسْتَبْشَعَ زشت شمرد ، زشت دانست ، قبیح دانست ، تقبیح کرد ، بدنما پنداشت

اِسْتَبْطَنَ - عمق پیمایی کرد ، بکُنه چیزی رسید ، حقیقت (چیزی را) درك کرد ، بباطن چیزی پی برد

اِسْتَبْعَدَ - حذف کرد ، محو کرد

اِسْتَبْعَدَالاَمْرَ - کاری را بعید دانست ، مطلبی را غیرممکن پنداشت ، استبعاد کرد

اِسْتَبْعَدَالشَّیْءَ - چیزی رادورتصور کرد، چیزی را دور پنداشت

اِسْتَبْقَی - حفظ و حراست کرد ، نگهداری کرد

اِسْتَبَقُوا - باهم مسابقه دادند ، سبقت گرفتند

اِسْتَبْکَی بگریه انداخت

اِسْتَتَبَّ الْأَمْرُ - پا بر جا بود ، مستحکم و ثابت بود ، متعادل بود ، برقرار ودایر بود ، بروفق مراد بود

اِسْتِتْباب - برقراری ، استمرار ، ثبوت ، تعادل استحکام

اِسْتَتَرَ - پنهان شد ، خودرا پنهان کرد

اِسْتَثْمَرَ الشَّيْءَ - بهره برداری کرداز

اِسْتَثْمَرَ الْمالَ في - سرمایه گذارد در ، سرمایه گذاری کرد ، سرمایه‌را بکار انداخت در ، پول گذاشت در

اِسْتَثْنَى استثنا کرد ، جدا کرد

اِسْتَثْنَى فُلاناً - معاف داشت ، معاف کـرد ، بخشود

اِسْتِثْناء - استثنا ، اخراج ، محرومیت، معافیت ، بخشودگی

حالَة اِسْتِثْنائِيَّة حالت استثنایی ، حالت فوق - العاده ، موقعیت و وضع فوق‌العاده

اِسْتِثْنائِيًّا بطور استثنایی

اِسْتَجابَ - مستجاب کرد ، لبیك گفت ، دعایی‌را شنید ، حاجتی را برآورد

اِسْتَجارَ بِهِ - پناه برد بـه ، پناهنده شد بـه ، حمایت خواست از ، استغاثه کرد ، طلب فریاد رسی کرد

اِسْتَجارَ مِنْهُ - ازدست کسی بدیگری پناه برد

اِسْتَجْلَى - جستجو کرد ، تحقیق کرد، بررسی کرد مورد بررسی وتحقیق قرارداد

اِسْتَجَمَّ الْماءُ - آب فراوان بود یاشد

اِسْتَجَمَّ عافِيَتَهُ - بهبود یـافت ، نیروی تـازه گرفت

اِسْتِجْمام - بهبودی ، رفـع خستگی ، استرداد سلامت ، نیروی تازه گرفتن ، جبران خسارت (بدنی)

اِسْتَجَمَّتِ الْأَرْضُ - زمین سبزشد ، گیاه رویید

اِسْتَجَنَّ - مستورماند ، نگاه داشته شد ،محفوظ شد ، پناه یافت

اِسْتَجَنَّ الرَّجُلَ - دیوانه دانست ، دیوانه شمرد، مجنون پنداشت

اِسْتِجْواب - استیضاح در پارلمان ، بازپرسی یا بازجوئی (دردادگاه)

اِسْتَجْوَبَ الْوَزيرَ اَوِ الْحُكُومَةَ (في الْبَرْلَمان) وزیر یا دولت را درمجلس استیضاح کرد

اِسْتَجْوَبَ الشّاهِدَ في مُواجَهَةِ الْخَصْمِ - در بازپرسی‌رو بروساخت،شاهدرا باطرف دعوی‌مواجهه داد وبازپرسی نمود

اِسْتَجْوَبَ الشّاهِدَ اَوِ الْمُتَّهَمَ - باز پـرسی یا بازجوئی کرد (ازگواه یا متهم)

اِسْتَجْهَلَ - نادان شمرد ، نادان قلمداد کرد ، جاهل ونادان بشمارآورد

اِسْتَحَى - صورت تراشید ، خجالت کشید ، شرم کرد ، محجوب بود ، فروتن و متواضـع بود ،

کناره گیر بود ، باحیا شد

اِسْتَحالَ - تغییر یافت ، تغییر کرد، تغییر پذیرفت ، دگرگون شد

اِسْتَحالَ الْاَمْرُ - غیر ممکن شد ، ممتنع گشت ، مُحال شد

اِسْتِحالَةُ الْقُرْبانِ اَوِالْمادَّة (عندالکاثولیك والارثوذکس) - قلب ماهیّت ، مبدّل شدن نان وشراب بجسم وخون عیسی هنگام خوردن عَشاء ربانی وبعقیده پاره‌ای از مسیحیان انجیلی هم ذاتی ، هم جنسی ، اتحاد ذات

اِسْتَحَبَّ کَذا عَلیٰ کَذا - چیزی را بر چیزی دیگر ترجیح داد ، فضیلت داد ، مزیت داد

اِسْتَحَبَّ - دوست داشت ، خوشش آمد از ، موافق میل یافت

اِسْتَحَثَّ - اصرار کرد بر ، وادار کرد ، بر - انگیخت ، تحریك کرد ، به جنبش آورد ، بجلو راند

اِسْتَحَثَّ مَطِيَّتَهُ - مهمیز زد ، رکاب کش رفت ، سیخونك زد ، حیوان را آزرد و تحریك کرد (برفتن)

اِسْتِحْثاث - اصرار کردن ، برانگیختن ، تحریك کردن

اِسْتَحْجَرَ - تبدیل بسنك شد ، متحجر شد

اِسْتَحْدَثَ - بوجود آورد ، ابداع کرد ، ایجاد کرد ، اختراع کرد ، ابتکار کرد

اِسْتَحْرَمَ - حرام شمرد ، حرام دانست ، غیر قانونی پنداشت

اِسْتَحْسَنَ - تقدیر کرد ، پسندید ، تصویب کرد ، دوست داشت ، تحسین کرد

اِسْتِحْضارُ الْاَرْواحِ (و مناجاتُها) - احضار یا تسخیر ارواح

اِسْتَحْضَرَ (ص)- آماده شد ، حاضر شد ، تهیه شد ، فراهم شد ، آورد ، بدست آورد ، فراهم کرد یا آورد

اِسْتَحْضَرَ - احضار کرد ، فراخواند

اِسْتَحَقَّ الدَّيْنُ - وقت پرداخت قرضی فرارسید ، موعد پرداخت وام رسید

اِسْتَحَقَّ - شایسته بود ، شایستگی داشت ، لیاقت داشت ، لایق وسزاوار بود

اِسْتَحَقَّ لَهُ کَذا - درخور بود ، مناسب و مقتضی بود ، حق داشت

تَأریخ اووَقْت الْاِسْتِحقاق - سر رسید ، موعد پرداخت

اِسْتَحَقَّتِ الْکَمْبِيالَة (ص) - موعد پرداخت برات رسید ، سررسید برات شد

اِسْتَحْقَرَ - خوار شمرد ، تحقیر کرد ، ناچیز انگاشت ، حقیر شمرد

اِسْتَحَكَّ الْجِلْدُ - خارید ، خارش داشت ، خارش کرد

اِسْتَحَلَّ - حلال شمرد ، حلال دانست ، روا

پنداشت

اِسْتَحْلاهُ فی نَظَرِهِ - در نظرش جلوه داد، خوشش آمد از، میل یا هوس چیزی را کرد

اِسْتَحْلَی - شیرین یا خوش مزه یافت

اِسْتَحْلَبَ الْبَقَرَةَ - گاو را دوشید

اِسْتَحْلَبَ الشَّیْئَ - آب چیزی را گرفت (مانند میوه وغیر آن)

اِسْتَحْلَبَ اللَّوزَ وَالزَّیْتَ وَغَیرَهما - تبدیل به شیر کرد، قابل جذب کرد (در گفتگوی از چربی) شیره کشید (در گفتگوی از بادام وامثال آن)

اِسْتَحْلَفَ - از او خواست تا قسم خورد، التماس کرد به، درخواست کرد از، استغاثه کرد، از روی لابه خواست

اِسْتَحَمَّ - شست وشو کرد، آب تنی کرد، حمام رفت، حمام گرفت

اِسْتَحْمَلَ (ص) - دوام داشت، دوام کرد، ماند، کار کرد (در گفتگوی از پارچه وامثال آن)

اِسْتَحْوَذَ عَلَی - تصرف کرد، دراختیار گرفت، ربود، غلبه کرد، فائق شد بر، استیلا پیدا کرد بر

اِسْتَحْیَی - خجالت کشید، شرم کرد، حیا کرد، محجوب بود، شرم رو بود، باحیا بود، فروتن ومتواضع بود، کناره گیر بود

اِسْتَحَیَّنَ الفُرْصَةَ - درانتظار فرصت نشست

اِسْتَخْبَرَ - پرسید، سئوال کرد، تحقیق کرد، (درباره‌ی)، استفسار کرد، خبر گرفت

اِسْتَخْبَرَ عَنْ صِحَّةِ فُلانٍ (مثلا) - احوالپرسی کرد

اِسْتَخْبَرَ عَنْ کَذا - سراغ گرفت، درباره چیزی از کسی جویا شد، چیزی را از کسی خواهش کرد یا خواست

اِسْتِخْدام - بکار بردن، مورد استفاده قرار دادن، استخدام کردن، استخدام

اِسْتَخْدَمَ (ص) - استخدام شد، باستخدام در آمد

اِسْتَخْدَمَ - استخدام کرد، بکار برد، مورد استفاده قرار داد، مستخدم خود کرد، نوکر خود کرد

اِسْتَخْرَجَ - استخراج کرد، بیرون کشید

اِسْتَخْرَجَ الْمَسْأَلَةَ - مسأله را حل کرد، توضیح داد

اِسْتَخْرَطَ فِی الْبُکاءِ - سخت بگریه افتاد

اِسْتَخْسَرَ فیهِ الشَّیْئَ - حسرت چیزی را خورد، غبطه چیزی را خورد

اِسْتَخَفَّهُ الْفَرَحُ - سبکبال ساخت، بطرب وانبساط انداخت

اِسْتَخَفَّ الشَّیْئَ - چیزی را سبک یافت

اِسْتَخَفَّ بِالأَمْرِ - ناچیز شمرد، جزئی پنداشت، استخفاف کرد

اِسْتَخْفاءَ - لباس مبدل ، تغيير قيافه ، هيئت مبدل

اِسْتَخْلَصَ - برگزيد ، انتخاب كرد ، نتيجه گرفت ، استنتاج كرد

اِسْتَخْلَصَ الْبَضائِعَ اَوْعَلَى الْبَضائِعِ (مِنَ - الْجُمْرُكِ) - كالارا از گمرك مرخص كرد

اِسْتَخْلَصَ الرَّجُلَ - صميمى شمرد ، با اخلاص دانست

اِسْتَخْلَصَ الشَّيْئَ - خلاصه كرد ، اقتباس كرد ، عصاره چيزى را گرفت

اِسْتَدارَ - گرد شد ، مدور شد ، گرد بود ، مدور بود

اِسْتَدامَ - ادامه يافت ، دوام كرد ، استمرار يافت

اِسْتَدانَ - نسيه خريد ، قرض گرفت ، وام گرفت ، بعاريت گرفت

اِسْتَدَرَّ - جارى ساخت ، دوشيد

اِسْتَدْرَكَ - اصلاح آنچه از قلم افتاده است ، ترميم وجبران آنچه از ياد رفته است

اِسْتَدْرَجَ - بتدريج نزديك كرد به ، نرم نرمك كشاند به ، خُرد خُرد بالا بُرد ، بتدريج توسعه وترقى داد ، كم كم پيش برد وترفيع داد

اِسْتَدْرَجَ اِلَى الْاِقْرارِ بِالْحَقيقَةِ - با ريشخند وچاپلوسى اورا وادار باقرار كرد ، با ريشخند از او اقرار گرفت

اِسْتَدْرَكَ عَلَيْهِ - محدود كرد ، منحصر كرد ، دچار تضييقات كرد ، تنگ يا سخت گرفت بر

اِسْتَدْرَكَ الْاَمْرَ - منظم ومرتب كرد ، اصلاح كرد ، ترميم وجبران كرد

حَرْفُ الْاِسْتِدْراكِ (فِى اللّغة) - حرف استدراك (دردستور زبان): عبارتست از كلمه يى كه براى رفع توهم از كلام پيش ، يا تحديد و تضييق حكم آورده ميشود مانند كلمه «لكنَّ»

اِسْتَدْعىٰ - دنبال كسى فرستاد ، احضار كرد ، فرا خواند ، مستلزم بود ، ايجاب كرد ، احتياج داشت به ، لازم داشت ، مقتضى بود

اِسْتَدْعىٰ اِلَى الْمَحْكَمَةِ - احضار كرد (بدادگاه)

اِسْتَدْعَى الْاِعْجابَ - باعث اعجاب وتحسين شد ، موجب تحسين بود ، مقتضى تحسين بود

اِسْتَدْفَأَ - خودرا گرم كرد

اِسْتَدَقَّ - باريك شد ، لاغر يا نازك شد ، ظريف بود يا شد

اِسْتَدَلَّ عَلَيْهِ (ص) - راهنمايى شد ، آگاهى يافت بر ، اطلاع حاصل كرد از

اِسْتَدَلَّ - راهنمايى خواست ، جوياى هدايت شد

اِسْتَذْرىٰ بِهِ - پناه آورد به ، پناه برد به ، التجا كرد به

اِسْتَذْكَتِ النّارُ - شعله ور شد ، افروخت ، تابيد

اِسْتَذْكَرَ بخاطر آورد ، يادش آمد ياد آورى كرد ، درخاطر نگه داشت ، بفكر كسى افتاد

اِسْتَذَلَّ ـ شکست داد ، غلبه کرد بر ، خاضع ساخت ، رام کرد ، تحقیر کرد ، کوچك ساخت ، ذلت داد

اِسْتَذْنَبَ ـ گناه کار شمرد ، گناهکار دانست ، جنایتکار تلمداد کرد ، مقصر دانست ، محکوم کرد

اِسْتَراتِیْجِیَّة (غ) ـ استراتژیکی ، سوق‌الجیشی ، همه وسائلی که درفرماندهی ارتش باید بدآنها متوسل شد

اِسْتَراحَ اِلَیْهِ ـ سکونت کرد در ، آرامش یافت در ، غنود

اِسْتَراحَ ـ راحت بود ، درآسایش بود ، استراحت کرد

اِستراحة (ص) ـ اطاق انتظار ، مسافر خانه خصوصی ، مسافرخانه یی که بنگاهی برای مامورین خود دایر میکند تا هنگام مسافرت در خط سیر خودشان درآنجا منزل کنند

فَتَرات‌الاِسْتراحَة ـ زنگهای تنفس (میان ساعات دروس)

اِسْتَرْباحَة (ص) ـ نوعی صلیب بدین شکل ×

اِسْتَرْجَعَ عافِیَتَهُ ـ سلامت خودرا بازیافت

اِسْتَرْجَعَ ـ دو باره بدست آورد ، باز یافت ، پس گرفت ، وصول کرد

اِسْتَرحَمَ ـ درخواست شفقت‌ورحم کرد ، استرحام کرد

اِسْتَرْخَصَ ـ اجازه خواست ، درخواست پروانه کسب کرد

اِسْتَرْخَصَ‌الشَّیئ ـ ارزان یافت ، ارزان شمرد

اِسْتِرْداد ـ استرداد ، بهبود ، باز یابی ، کناره گیری ، عقب کشیدن ، اعاده ، جبران ، دوباره برقرارسازی ، پس گیری

اِسْتِرْداد (فی‌الحُقوق) ـ تقاضای استردادزمین از دست رفته

اِسْتَرَدَّ ـ برگرداند ، باز یافت ، دوباره بدست آورد

اِسْتَرَدَّ‌الشَّیئ ـ از او خواست که چیزی را پس دهد ، بازگرداند ، رد کند

اِسْتَرَدَّ خسارَةَ ـ خسارتی را جبران کرد ، تلافی کرد

اِسْتَرْذَلَ ـ تحقیر کرد ، اهانت وتوهین کرد ، حقیرشمرد ، رذل پنداشت

اِسْتَرْزَقَ ـ طلب معاش کرد ، تحصیل معاش کرد

اِسْتَرْسَلَ‌الشَّعْرَ وَاَمْثالَهُ ـ موی یا هرچیزدیگر را رها کرد ، ول کرد ، فرو انداخت ، جاری وروان کرد

اِسْتَرْسَلَ فی‌الکَلامِ ـ با فصاحت وروانی سخن گفت

اِسْتَرْضَی ـ از خشم پایین آورد ، تسکین داد ، مساعد کرد ، آرام کرد ، رضایت اورا جلب کرد

اِسْتَرَطَ الْأَكْلَ - غورت داد ، فرو داد ، بلعید ، بسرعت بلعید

اِسْتَرَقَ السَّمْعَ - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

اِسْتَرَقَّ الْعَبْدَ - برده کرد ، مالك بنده شد ، بنده خود ساخت

اِسْتِرْقاق - بردگی ، بندگی ، اسارت

اِسْتِرْلِينِيّ (غ) - استرلینك

لِيرَة اِسْتِرْلِينِيَّة - لیره استرلینك

اِسْتِرْواحُ النَّسِيم - هواخوری

اِسْتَزْرَى - خوار وحقیر شمرد ، تحقیر کرد ، ناقابل دانست ، عارداشت از

اِسْتَزْرَى بِالْخَطَر - با خطر مقاومت کرد بی اعتنایی کرد بخطر ، ناچیز گرفت ، با نگاه حقارت آمیز بخطر نگریست

اِسْتَسَرَّ - معشوقه گرفت ، معشوقه یا مترس نشاند ، بطور صیغه نگاه داشت

اِسْتِسْرار - معشوقه یا مترس نشاندن ، بطور صیغه نگاه داشتن ، زندگانی صیغه‌یی داشتن

اِسْتِسْقاء - مرض استسقاء ، استسقای شکم

اِسْتِسْقاءٌ كُلَوِيّ - استسقای کلیه ، استسقای مربوط بکلیه

اِسْتِسْقائِيّ - دارای مرض استسقاء ، وابسته ومربوط بمرض استسقاء

اِسْتَسْلَمَ - تسلیم شد ، تن در داد ، جا خالی کرد ، پس رفت ، عقب نشست ، ضعف نشان داد ، از پا درآمد

اِسْتَسْلَمَ لِغَضَبِهِ (مثلا) - تسلیم خشم خود شد ، دربرابر غضب خود عقب نشینی کرد ، تن بخشم درداد ، خشمناك شد

اِسْتَسْمَحَ (ص) - معذرت خواست ، درخواست عفو کرد ، گفت : ببخشید

اِسْتَشارَ - با کسی مشورت کرد ، تبادل نظر کرد با ، لباس نیکو وفاخر پوشید

اِسْتَشاطَ غَضَباً - از جا در رفت ، آتشی شد ، آتش غضب او شعله‌ور شد

اِسْتَشْأَمَ - فال بد زد ، شوم دانست ، بدبین شد ، (نسبت به)

اِسْتَشْعَرَ - احساس کرد ، دریافت ، درك کرد

اِسْتَشَفَّ الشَّيْءَ - نگاه کرد از توی

اِسْتَشْفَى - شفا خواست

اِسْتَشْفَى بِكَذا - معالجه شد با ، شفا یافت با ، بهبود یافت با

اِسْتَشْكَلَ الأَمْرُ - مشکل شد ، مبهم شد ، بغرنج وپیچیده شد

اِسْتِشْهاد - استشهاد ، نقل قول ، ذکر ، شهادت وکشته شدن درراه عقیده

اُسْتُشْهِدَ - شهید شد ، شهادت یافت ، بشهادت رسید

اِسْتَشْهَدَ - شهادت خواست از ، گواهی خواست از

اِسْتَشْهَدَ بِقَولٍ بگفته‌یی استشهاد کرد ، قولی‌را نقل کرد

اِسْتَصْبَىٰ - بچگی کرد ، بچگانه عمل کرد

اِسْتَصْبَحَ - طلب روشنی کرد ، چیزی را برای روشنی بکار برد

اِسْتَصَحَّ - بهبود یافت ، شفا یافت

اِسْتَصْحَبَ - اوارا به همنشینی برگزید، همنشین خود کرد ، همراه خود برد

اِسْتَصْرَخَ - فریاد زد (برای کمك) ، نعره زد ، استغاثه کرد ، با فریاد درخواست کمك کرد

اِسْتَصْعَبَ - دشوار یافت ، سخت دانست ، مشکل پنداشت

اِسْتَصْغَرَ - ناچیز شمرد ، کوچك پنداشت ، کم دانست ، تحقیر کرد

اِسْتَصْغَرَ نَفْسَهُ - خودرا کوچك شمرد ، احساس حقارت کرد

اِسْتَصْفَىٰ - برگزید ، انتخاب کرد ، اختیار کرد

اِسْتَصْفَحَ - درخواست عفو کرد ، معذرت خواست

اِسْتَصْلَحَ الْأَرْضَ - زمین را آباد کرد ، احیاء کرد ، حاصلخیز کرد

اِسْتَصْلَحَ الشَّيْءَ ، مناسب و شایسته‌اش دانست ، آنرا واجد شرایط وصلاحیت دار دانست

اِسْتَصْوَابٌ - پسندیدن ، تصویب کردن ، صلاح دیدن ، صلاح دانستن

اِسْتَصْوَبَ الرَّأْيَ وَالْعَمَلَ - تصویب کرد ، نظریه یا کاری را موردتصویب قرار داد ، صواب دانست

اِسْتَضَاءَ بِهِ - طلب روشنی کرد ، چیزی را برای روشنی بکار برد

اِسْتَضَاءَ مِنْ فُلَانٍ - از فکر کسی برخوردار شد یااستفاده کرد ، بااومشورت کرد

اِسْتَطَارَ - پراکنده شد ، متفرق شد ، منتشر شد، نابود شد

اِسْتَطَاعَ - توانست ، قدرت داشت بر ، توانایی داشت بر

اِسْتِطَاعَة - توانایی ، قدرت ، قوه ، نیرو ، اقتدار

اِسْتَطَالَ - دراز شد ، طولانی بود ، طول‌داشت ، طویل شد ، امتداد یافت ، کشیده شد

اِسْتَطَبَّ الطَّبِيبَ - بدکتر مراجعه کرد ، نزد پزشك رفت (برای معالجه)

اِسْتَطْرَدَ - از موضوع خارج شد ، ازسخن اصلی منحرف شد

اِسْتَطْرَدَ قائلاً - از موضوع بحث خارج شده گفت

اِسْتَطْعَمَ - طعم (چیزی‌را) چشید

طائِرَةٌ اِسْتِطْلَاعِيَّةٌ - هواپیمای اکتشافی

زِيَارَةٌ اِسْتِطْلَاعِيَّةٌ - دیدار بمنظور آشنایی

اِسْتَطْلَعَ فُلاناً رأیَهُ - مشورت کرد با ، مراجعه کرد به (برای اطلاع از امری)

اِسْتَطْلَقَ الْبَطْنُ - لینت پیداکرد (مزاج) ، از یبوست بیرون آمد

اِسْتَطْیَبَ الشَّیْءَ - چیزی‌را دوست‌داشت ، پاکیزه یافت ، نیکو یافت

اِسْتَظْرَفَ - ظریف پنداشت ، باظرافت دانست ، لطیف وزیبا شمرد

اِسْتَظَلَّ بِالشَّیْءِ - زیرسایه (چیزی) نشست

اِسْتَظْهَرَ عَلیٰ - غالب آمد بر ، فائق شد بر

اِسْتَظْهَرَ الدَّرْسَ - درس را حفظ کرد ، از بر کرد ، از بر فراگرفت یا خواند

اِسْتَظْهَرَ بِهِ - پشت‌گرمی داشت به ، کمك بدست آورد از

اِسْتَعادَ - فراخواند - احضار کرد ، بازخواند ، از او خواست تا بر گردد ، تکرار مطلبی یا امری‌را خواستارشد ، درخواست تکرار(امری‌را) کرد

اِسْتَعاذَ بِهِ - پناه برد به ، التجا کرد به

اِسْتَعارَ - وام یا قرض گرفت ، بعاریت(چیزی‌را) گرفت

اِسْتَعانَ الرَّجُلَ وَبِهِ - درخواست کمك کرد از ، یاری خواست از ، کمك خواست ، استعانت کرد به

اِسْتِعْباد - بردگی ، اسارت ، به‌بردگی گرفتن ، بغلامی گرفتن

اِسْتَعْبَدَ - بنده گردانید ، برده گردانید ، اسیر کرد ، گرفتار کرد

اِسْتَعْجَبَ مِنْهُ - متعجب شد از ، تعجب کرد از ، در شگفت ماند ، متحیر شد ، درشگفت بود یا شد ، درحیرت بود

اِسْتَعْجَلَ - شتاباند ، با شتاب برد ، زودرساند ، پیش انداخت ، با شتاب و دست پاچگی انجام داد ، عجله کرد ، شتاب کرد ، با سرعت انجام داد

اِسْتِعْداد - آمادگی ، میل ، تمایل ، قابلیت ، شایستگی ، گنجایش ، مناسبت ، زرنگی

اِسْتِعْداد لِمَرَضٍ أَوْغَیْرِهِ - آمادگی برای ابتلای به بیماری یا غیرآن داشتن

اِسْتَعَدَّ - آمادگی داشت ، استعداد داشت ، مهیا بود ، خودرا آماده کرد

اِسْتَعْذَرَ إِلیٰ - معذرت خواست ، پوزش طلبید ، طلب عفو کرد

اِسْتِعْراضُ الْجُنْدِ - سان ، رژه

اِسْتِعْراضٌ عَسْکَرِیٌّ - سان دیدن ازارتش ، رژه نظامی

اِسْتَعْرَبَ - آداب ورسوم عربی را تقلید کرد ، خودرا شبیه عرب ساخت

اِسْتَعْرَضَ - درخواست دیدن چیزی را کرد ، طلب رؤیت کرد

اِسْتَعْرَضَ الْجَيْشَ - از ارتش سان دید

اِسْتَعْرَضَ الشَّيْیَٔ - چیزی را یادآور شد ، عرضه داشت

اِسْتَعَزَّ عَلَیْهِ - غلبه کرد بر ، چیره یا فائـق شد بر

اِسْتَعَزَّ بِالشَّيْءِ (ص) - چیزی را عزیز داشت

اِسْتَعْسَرَ الْاَمْرَ - چیزی را مشکل یافت ، دشوار پنداشت

اِسْتَعْسَرَ الْاَمْرُ - مشکل بود یا شد ، سخت بود یا شد

اِسْتَعْصَی الْاَمْرُ - کار مشکل شد ، دشوار بود یا شد

اِسْتَعْصَی عَلَی - متمرد شد ، یاغی شد ، شورش کرد ، سرپیچی کرد از ، طغیان کرد بر

اِسْتَعْصَی الْمَرَضُ - غیر قابل علاج شد

اِسْتَعْصَمَ بِهِ - پناهنده شد ، پناه والتجا آورد به ، متوسل شد به ، متشبث شد ، مراجعه کرد

اِسْتَعَطَ السَّعُوطَ وَغَیْرَهُ - انفیه استعمال کرد ، انفیه به بینی گذاشت

اِسْتَعْطَی - گدایی کرد ، سئوال کرد (از روی تکدی) ، طلب عطا کرد

اِسْتَعْطَفَ - درخواست مهر کرد از ، توجه کسی را (از روی استرحام) جلب کرد ، لابه کـرد به ، التماس کرد به ، درخواست کرد از (برای کمك ومهر)

اِسْتَعْطَفَهُ ، اِسْتَعْطَفَ خَاطِرَهُ - از خشم پایین آورد ، تسکین داد ، مساعد کرد ، خشم (کسی را) فرو نشاند ، آرام کرد ، رضایت کسی راجلب کرد ، آشتی داد ، وفق داد

اِسْتَعْظَمَ - تکبر داشت ، کبر داشت ، غرور داشت ، مغرور بود

اِسْتَعْظَمَ الْاَمْرَ - چیزی را بزرك وعظیم پنداشت ، بسیار مهم فرض کرد

اِسْتَعْظَمَتِ الْفِتْنَةُ - فتنه شدت یافت ، بدترشد

اِسْتِعْفَاء - معذرت خواهی ، عذر خواهی ، طلب عفـو

اِسْتِعْفَاء مِنْ مَنْصِب (ص) - استعفا کـردن از مقام

اِسْتَعْفَی معذرت خواست ، طلب عفـو کـرد ، پوزش خواست

اِسْتَعْفَی (ص) - استعفا داد ، از پست یا مقام خود استعفا کرد

اِسْتَعْفَی - معافیت از کاری را خواستار شد ، امتناع ورزید از ، خودداری کرد از

اِسْتَعْقَلَ - کسی را عـاقل پنـداشت ، عـاقل دانست

اِسْتَعْلَی - بلند بـود ، بالا رفت ، بالا بـود ، رفیع و عالی بود ، مرتفع بود ، ارتفاع یا علوّ داشت

اِسْتَعْلَمَ مِنْهُ عَنْ - از کسی در باره چیزی جویا

شد ، در باره چیزی یاکسی ازکسی دیگر تحقیق کرد ، استفسار کرد ، خبر گرفت

مَکْتَب اِسْتِعلامات ـ دفتر اطلاعات (درادارات یا بنگاههای رسمی)

اِسْتَعْلَنَ الأَمْرُ ـ علنی شد ، آشکار بود یا شد

اِسْتِعْمار ـ آبادکردن وبهره برداری نمودن

اِسْتِعْمال ـ تمرین ، ممارست ، استعمال ، بکار بری ، تداول

اِسْتَعْمَرَ الْمَکانَ ـ آباد کرد ، جایی را بـرای سود بردن تصرف کرد

اِسْتَعْمَرَهُ فِی الْمَکانِ ـ کسی را بآباد کـردن جایی وادار کرد

اِسْتَعْمَلَ ـ بکار برد ، استعمال کـرد ، مـورد استفاده قرار داد ، بکار بست ، بموقع اجـرا گذاشت

بَطَلَ اِسْتِعْمالُه ـ متداول نبود ، بی‌فایده بود ، بی مصرف شد ، از استعمال افتاد ، منسوخ شد ، متروك شد ، از مُد افتاد

اِسْتَعْنَدَ ـ خیره سر شد ، سرسخت ولجوج بود ، متمرّد وخودرای بود

اِسْتِعْهاد ـ بیمه ، حق بیمه

اِسْتَعْهَدَ مِنْ نَفْسِهِ ـ کسی را بیمه عمر کرد

اِسْتَعْهَدَ مِنْهُ ـ تعهد گرفت از

اِسْتَغاثَ الرَّجُلَ وَ بِهِ ـ تقاضای کمك کـرد ، درخواست یاری و دستگیری نمود ، طلب فریاد رسی کرد

اَلْاِسْتِغْراق فِی الْهَواجِس ـ غرق‌اندیشه وفکر شد ، در بحر اندیشه فرو رفت

اِسْتَغَرَّ ـ ناگهان حمله‌کرد ، ناگهان واردشد ، بیخبر آمد ، غافلگیر کرد ، شبیخون زد ، گول خورد ، فریب خورد ، مغرور شد

اِسْتَغْرَبَ الأَمْرَ ـ عجیب وغـریب یافت ، بعیـد دانست

اِسْتَغْرَقَ ـ جذب کرد ، جاب کرد ، بخود کشید ، گرفت ، انحصار داد ، تمام (چیزی را) گرفت ، پر کرد ، اشغال کرد ، فرا گرفت

اِسْتَغْرَقَ فِی النَّوم ـ بخـواب عمیق یا سنگین فرو رفت ، زود بخواب فرو رفت

اَلزِّیارَةُ اِسْتَغْرَقَتْ خَمْسَةَ اَیّامٍ ـ باز دید پنج روز طول کشید (پنج روز را فراگرفت)

اِسْتَغَشَّ ـ فریبکار دانست ، گول زن پنداشت ، گمان فریبکاری بکسی برد

اِسْتَغْشَم (ص) ـ (کسی را) بی‌تجربه‌پنداشت ، ناآزموده دانست ، گول خور شمرد

اِسْتَغْفَرَ الذَّنْبَ وَمِنَ الذَّنْبِ ـ طلب آمرزش کرد ، استغفار کرد ، درخواست عفو کرد

اِسْتَغْفَلَ ـ از بیخبری و غفلت (کسی) استفاده کـرد

اِسْتَغْلَطَ ـ نسبت غلـط داد بـه ، منسوب بغلط کـرد ، (کسی را) متهم باشتباه‌کاری کـرد ،

اشتباه کار دانست

اِسْتَغْلَظَ - غلیظ شد ، خشونت پیدا کرد ، چیزی را غلیظ یا ضخیم یافت

اِسْتِغْلال - بهره برداری ، سرمایه گذاری

اِسْتَغْلَى الشَّيْءَ - (چیزی را) گران قیمت یافت

اِسْتَغْلَقَ الْكلامُ عَلَيْهِ - زبانش بسته شد ، گنگ شد ، نتوانست سخن گوید

اِسْتَغْلَقَ الْاَمْرُ (کار) - پیچیده شد، بغرنج شد، مشکل شد

اِسْتَغَلَّ الْمالَ - بهره برداری کرد از ، مورد استفاده قرار داد ، (سرمایه) بکار انداخت ، سرمایه گذاری کرد

اِسْتَغَلَّ الْاَرْضَ - حاصلخیز کرد ، میوه دار کرد ، حاصل برداشت از ، بهره برداری کرد (از زمین)

اِسْتِغْمايَة ، لُعْبَةُ الاِسْتِغْمايَة (ص) - نوعی بازی که در آن بازیکن چشم بسته کوشش میکند دیگر افراد را بگیرد در حالیکه آنها هر کدام اورا بطرفی هُل میدهند ، بازی ازمن داری

اِسْتَغْنَى - پولدار شد ، غنی شد ، ثروتمند شد

اِسْتَغْنَى عَنِ الشَّيْءِ - بی‌نیاز بود از ، چشم پوشید از ، صرف نظر کرد از ، محتاج نبود به

اِسْتَفَّ - کفلمه کرد ، پودری را بحلق ریخته غورت داد

اِسْتَفادَ مِنْ - سود برد ، استفاده کرد ، منفعت (پول) برد ، فایده برد ، نفع برد

اِسْتَفاضَ - شیوع یافت ، انتشار پیدا کرد، رواج یافت ، پهن شد (خبر) مثلا

اِسْتِفْتاء - مشورت ، مشاوره (طبی)، کنسولتاسیون مراجعه بآراء عمومی ، رفراندم

اِسْتِفْتاء حُرّ - رفراندم آزاد ، مراجعه بافکار عمومی باآزادی

اِسْتِفْتاء عامّ - مراجعه بآراء عموم اهالی ، رفراندم ملی

اِسْتَفْتَى - فتوی خواست ، نظریه خواست ، فتوی یا نظریه کسی را درباره چیزی پرسید

اِسْتِفْتاحُ التّاجِر (ص) - دستلاف ، دشت ، اولین فروش

اِسْتَفْتَحَ - آغاز کرد ، شروع کرد

اِسْتَفْتَحَ بِهِ - کمك خواست از ، یاری خواست از

اِسْتَفْحَلَ الْاَمْرُ - وضع وخیم شد ، وخامت پیدا کرد ، موقعیت سخت شد ، خطیر شد ، حساس وباریك شد

اِسْتَفْخَرَ - عالی دانست ، مجلل پنداشت ، فاخر شمرد

اِسْتِفْراغُ الْوَسْق - تخلیه بار (از کشتی وغیر آن)

اِسْتِفْراغ - قی ، غثیان ، استفراغ ، تخلیه ، مصرف کردن ، تحلیل ، تمام کردن ، تحلیل رفتگی

اِسْتَفْرَدَهُ - (کسی را) تنها یافت

اِسْتَفْرَغَ جُهْدَهُ اَوْمَجْهُودَهُ - نهایت کوشش خودرا کرد ، تمام کوشش خودرا بکار برد

اِسْتَفْرَغَ - قي کـرد ، بالا آورد ، استفراغ کرد ،غثیان کرد ، مصرف کرد ، تمام کرد ،صرف کرد ، تحلیل برد ، خرج کرد

اِسْتَفَزَّ - تحریك کرد ، برانگیخت ، بهیجـان آورد ، بفزع انداخت ، ترساند ، ازجاپراند ، تکان داد

اِسْتِفْزازِیّ - تحریك‌آمیز ، هیجان انگیز

اَعْمال اِسْتِفْزازِیَّة - عملیات تحریك آمیز یـا هیجان انگیز

اِسْتَفْسَرَ - تحقیق یا باز جویی کرد ، استفسار کرد ، از کسی در بـاره چیزی پرسید ، سراغ گرفت ، توضیح خواست ، درخواست تـوضیح مطلبی را نمود

اِسْتَفْظَعَ - هولناك شمرد ، زشت وشنیع‌دانست، سهمناك قلمداد کرد ، تنفر آور یا نفرت انگیز پنداشت

اِسْتَفْقَدَ (ص) - جای کسی یا چیزی را خالی کـرد

اِسْتَفْهَمَ مِنْهُ عَنْ - ازکسی‌در باره چیزی‌سئوال کرد ، تحقیق یا بازپرسی کرد

عَلامَةُالاِسْتِفْهام - عـلامت استفهام بـدین شکل (؟)

اِسْتَقَی ۱ - درجستجوی آشا میدنی بود

اِسْتَقَی‌الْخَبَرَ - خبر پیدا کرد ، خبر یافت ، خبر بدست‌آورد ، کسب خبر کرد

اِسْتَقالَ - طلب بخشش کرد ، طلب عفو کـرد ، طلب بخشودگی کرد

اِسْتَقالَ‌الْبَیْعَ - خـواستار فسخ معامله شد ،

اِسْتَقالَ مِنَ‌الْخِدْمَةِ - از پست یا شغل خـود استعفا داد

تقدیم الاِسْتِقالَة - تقدیم داشتن استعفا

قَدَّمَ اِسْتِقالَتَهُ یَوْمَ اَمْسِ - دیروز استعفا کرد، دیروز استعفای خودرا تقدیم داشت

اِسْتَقامَ - معتدل بـود یا شد ، صحیح و درست بود یا شد ، برپا بود یا شد ، پا بر جا بـود ، مستقیم بود

یَوْمُ‌الاِسْتِقْبال - روز مهمانی ، روز پذیرایی‌یا استقبال

غُرْفَةُالاِسْتِقْبال - اطاق پذیرایی

اِسْتَقْبَحَ - زشت شمرد ، قبیح پنداشت ، تقبیح کرد ، تنفرداشت از ، دوست نداشت

اِسْتَقْبَلَ - پذیرایی کرد از ، ملاقات کرد با ، روبرو شد ، مواجه شد

اِسْتَقْتَلَ (فِی‌الْعِراكِ مثلا) - ازهول‌جان‌سخت جنگید

اِسْتَقْتَلَ - خودرا بخطر انداخت ، جان خودرا درمخاطره انداخت

اِسْتَقْدَمَ - احضار کـرد ، فرا خوانـد ، دنبال

(کسی) فرستاد

اِسْتَقْذَرَ - کثیف شمرد ، غیر نظیف پنداشت ، چرك وغیر تمیز دانست

اِسْتَقَرَّ - ساکن شد ، قرار گرفت ، ثابت ماند ، پا بر جا شد ، سکونت وآرامش یافت ، آرام گرفت

اِسْتَقَرَّ فِی الْمَکان - درجایی ساکن شد ، مستقر شد

اِستقر رایه علی کذا - تصمیم (بر امری) گرفت

اِستقرّ الرَّأیُ علی کذا - فلان چیز مورد انتخاب قرار گرفت ، انتخاب شد ، برگزیده شد

اِستقرأ الأمْرَ - در باره چیزی تحقیق و بررسی کرد ، استقراء بعمل آورد

اِستقرأ فُلاناً الْکتابَ - درخواست خواندن (نامه یا کتاب را) کرد

اِسْتَقْرَبَ (ص) - از نزدیکترین راه آمد ، از کوتاهترین راه خودرا رساند

اِستقرب - نزدیك پنداشت ، استبعاد نکرد

اِسْتَقْرَضَ - درخواست وام کرد ، استقراض کرد، قرض خواست

اِستقرن الدمل . دمل رسید ، چرك و جراحت جمع کرد

اِسْتَقْصَی عَنْ - در باره چیزی خبر گرفت ، جویا شد ، پرسید ، استفسار کرد ، (درخصوص چیزی) رسیدگی کرد

اِسْتَقْصَی الأمْرَ - بمنتهای چیزی رسید ، عمیقاً کاوش کرد ، کاملا در مورد چیزی به بحث وجستجو پرداخت ، چیزی را بطور کامل مورد بررسی قرار داد

اِسْتَقْصَرَ - ناقص وکوتاه پنداشت ، کوتاه و کم دانست ، کوتاه شمرد

اِسْتَقْطاب (فی علم الطبیعة) - تمایل قطبی ، ذوقطبین بودن ، حالت ویژه جسمی نسبت به قطب های مثبت ومنفی

اِسْتَقْطار - تقطیر کردن ، عرق یاشیره چیزی‌را گرفتن

اِسْتَقْطارُ الْبَوْلِ - میل زنی درمجرای ادرار

اِسْتَقْطَبَ (فی علم الطبیعة) - (درعلم فیزیك) ذوقطبین ساخت

اِسْتَقْطَرَ الْخُمورَ وَالْعُطورَ وَغیرَهما - تقطیر کرد ، عرق یاشیره گرفت از

اِسْتَقْطَرَ الْمَحْصُورَ بَوْلُهُ - درمجرای بول کسی که شاش بند شده است میل زد

اِسْتَقْطَعَ لِلْمَعاشِ (ص) - وسیله زندگی و معاش را فراهم کرد ، دنبال تحصیل معاش رفت

اِسْتَقْطَعَ (ص) - کم کرد ، کسر کرد ، تخفیف داد درقیمت

اِسْتَقْطَعَ اَرْضاً - درخواست تیول کـرد از ، درخواست بخشش زمین کرد از

اِسْتِقْلال - آزادی ، استقلال ، حریت

اِسْتِقْلالٌ سیاسیّ - استقلال سیاسی

اِسْتِقْلال اِداریّ - حکومت بدست خوداهالی ، حکومت بدست مردم

اِسْتَقَلَّ - مستقل بود ، استقلال داشت ، بلند کرد ، باخود برد ، حمل کرد

اِسْتَقَلَّ الشَّیئَ - کم شمرد ، کوچك شمرد ، کم دانست ، استخفاف کرد به ، انکار فضیلت (چیزی را) کرد ، بی‌ارزش یا بی‌قدر کرد

اِسْتَقَلَّ سَیّارَةً مثلاً - سوارماشین شد

اِسْتَكانَ - تسلیم شد ، رام شد ، خضوع کـرد ، تن درداد ، فروتنی کرد

اِسْتِكانَة - فروتنی ، خضوع

اِسْتَكْبَرَ الاَمْرَ - (چیزی را) مهم دانست ، بزرك وعظیم پنداشت ، بااهمیت تلقی کرد

اِسْتَكْبَرَ - تکبر کرد ، خودرا برتر نشان داد ، فخر کرد ، افتخار کرد

اِسْتِكْتاب - دیکته ، املاء

اِسْتَكْتَبَ - دیکته کـرد (بر) ، وادار کـرد بنویسد

اِسْتَكْتَمَهُ السِّرَّ - راز خورا نزد او سپرد ، ازاو خواست که رازش را نگه دارد

اِسْتَكْثَرَهُ - فـراوان دانست ، چیزی را کثیر وفراوان پنداشت

اِسْتَكْثَرَ بِخَیْرِهِ (ص) تشکر کرداز

اِسْتَكَدَّ - باصرار وادار کرد ، فشار آورد بر ، بزور وادار کرد

اِسْتَكْرىٰ - اجاره کرد ، کرایه کرد

اِسْتَكْرَشَ الرَّجُلُ (ص) - شکم خـود را گنده کـرد

اِسْتَكْرَهَ الشَّیئَ - متنفر شد از ، احساس تنفر کرد از ، بیزاری جست از ، مشمئزشد از، نفرت کرد از ، کراهت داشت از

اِسْتَكْشَفَ - خبرگیری کرد ، مقدمةً بـازدیـد کرد ، اطلاعات مقدماتی بدست آورد

اِسْتَكْشَفَ الاَمْرَ - برای کشف امری کوشش کرد

اِسْتَكَفَّ - دست بالای چشم گرفت تا چیزی را به بیند

اِسْتَكَفَّهُ - ازاوخواست تا بس کند

اِسْتَكَفَّ النّاسَ - از مردم گدایی کرد ، تکدی کـرد

اِسْتَكَفَتِ الحَیَّةُ - مار چنبر زد ، خودرا جمع کرد وحلقه ساخت

اِسْتَكْلَبَ - هارشد ، بمرض هاری دچارشد

اِسْتَكْلَبَ عَلَى الاَمْرِ - مشتاقانه آرزو کـرد ، غبطه خورد ، طمع کرد

اِسْتَكْلَبَ الرَّجُلُ - چون سك عوعو کرد

اِسْتَكْمَلَ - تکمیل کرد ، کامل کرد ، تمام کرد ،

باتمام رساند

اِسْتَکْمَنَ - کمین کرد ، مخفی شد ، پنهان شد ومنتظر نشست

اِسْتَکَنَّ - پنهان شد در ، جای گرفت (در) ، آشیانه گرفت ، لانه کرد ، بی سر وصدا قرار گرفت(در)

اِسْتَکُوزا (غ) - خرچنك آب شیرین

اِسْتَلَّ - بآهستگی بیرون آورد ، بآهستگی جدا کرد یا برد یا گرفت

اِسْتَلَّ سَیْفاً اَوْسِکّیناً - شمشیر کشید ، چاقو کشید ، چاقو زد

اِسْتَلامَ - شایسته سرزنش شد ، سزاوار سرزنش گشت

اِسْتَلَبَ - غارت کرد ، لخت کرد ، غصب کرد ، دزدی یا غارتگری کرد ، چپاول کرد ، چاپید ، دزدید ، ربود ، تاراج کرد

اِسْتَلَذَّالشَّیْءَ - چیزی را لذت بخش یافت ، لذیذ وخوش مزه دانست ، مطبوع یافت

اِسْتَلْزَمَ - لازم دانست ، ضروری پنداشت ، واجب وفرض شمرد ، مقتضی بود یا شد ، اقتضا کرد ، ایجاب کرد ، مستلزم بود، متضمن بود ، موجب شد

اِسْتَلْطَفَ - دوست داشت ، میل کرد به ، لطیف ، ظریف ، زیبا وشیرین یافت

اِسْتَلَفَ - وام گرفت ، قرض گرفت ، مساعده گرفت

اِسْتَلْقیٰ - خوابید ، راحت کرد ، استراحت کرد ، دراز کشید

اِسْتَلْقیٰ علیٰ قَفاهُ اوظَهْرِهِ - بهپشت خوابید، طاقباز خوابید

اِسْتَلَمَ - دریافت داشت ، گرفت ، پذیرفت ،تلقی کرد ، تحویل گرفت

اِسْتَلْهَمَ - درخواست وحی یاالهام کرد

اِسْتَماتَ - در صدد جان خود بر آمد ، خودرا دستخوش مرك کرد ، از هول جان و با نومیدی اقدام کرد

اِسْتَماحَ - درخواست کمك کرد ، طلب احسان کرد ، تقاضای توجه والتفات از کسی کرد

اِسْتَمالَ - چیزی را سرازیر کرد ، یك بر کرد ، متمایل کرد ، دلجویی کرد ، خاطر کسی را بدست آورد ،کسیرا بطرف خود متمایل ساخت، جذب کرد ، جلب کرد ، بخود کشید ، ثروتمند شد ، غنی شد ، پول دارشد

اِسْتَمالَ الیٰ - از چیزی دست بر داشت وبچیز دیگر متمایل شد

اِسْتَمالَ قَلْبَهُ اَوْ بِقَلْبِهِ - دل کسی را بدست آورد ، (عواطف کسی را) نسبت بخود متمایل کرد

اِسْتِمْتاع - خوشی، لذت ،برخورداری ، تمتع ، بهره مندی

اِستَمتَعَ بِهِ - لذت برد از ، بهره مند شد از ، برخوردارشد از

اِستَمَدَّ فُلاناً درخواست کمك کرد ، تقاضای مساعدت کرداز

اِستَمَدَّ مِنهُ - دریافت کرد(از) ، گرفت (از) ، بدست آورد

اِستَمَرَّ - ادامه یافت ، طول کشید ، دوام داشت ، استمرارداشت ، باقی بود

اِستَمرَأ الطَّعامَ - خوراك را با لذت خورد ، لذت برداز ، خوش مزه یا خوش طعم یافت ، خوش طعم دانست ، گوارا شمرد

باستِمرار - دائماً ، علی‌الدوام ، پیوسته ، همیشه ، لاینقطع ، همواره

قُوَّةُ الاِستِمرار - خاصیت جبر (درفیزیك) ، اصل نیروی ثابت

اِستَمسَكَ بِهِ - چسبید به ، سفت ومحکم گرفت ، محکم بادست گرفت ، محکم چسبید به ، پیوست به ، چنك زد به

اِستَمسَكَ عَن - پرهیز کرداز ، خودداری کرد از ، دست نگهداشت ، صرف نظر کرداز ، خودرا دور نگهداشت از ، دوری کرداز

اِستَمسَكَ بَولُهُ - شاش‌بند شد

اِستَمطَرَ فُلاناً وَمِنهُ - درخواست توجه وعنایت ولطف از کسی کرد

اِستَمطَرَ اللهَ - درخواست باران از خدا کرد ، دعای باران خواند

اِستَمطَرَ علیهِ اللَّعَناتِ - لعنت (بیشمار) کرد بر او ، نفرین بیحد کرد بر

اِستَمَعَ اِلَیهِ - گوش داد به

اِستَمَعَ خِلسَةً - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

اِستَمکَنَ مِن عِلمٍ - علمی را خوب فراگرفت ، در علمی ماهر واستاد شد ، برفلان علم تسلط یا دست یافت

اِستَمکَنَ مِنَ الاَمرِ - چیزی را خوب دانست ؛ ماهر شد در ، دست یافت بر ، غلبه کرد بر ، فتح کرد ، تسخیر کرد ، بدست‌آورد ، دراختیار گرفت

اِستَمَلَ عَینَهُ - چشم کسی را باانگشت در آورد

اِستَملَكَ (ص) - تصرف کرد ، دست انداخت به ، تملك کرد ، بخود اختصاص داد ، برای خود برداشت ، ضبط کرد

اِستَملَكَ مِنهُ (ص) - ماهرشد ، خوب‌یادگرفت ، دست یافت بر ، تسلط پیدا کرد بر

اِستَمنَی - جلق زد ، استمنا کرد

اَستَمیحُ عَفوَکُم - طلب عفو دارم ، ببخشید ، خواهش میکنم ببخشید

اَستَمیحُ مُرافَقَتَکُم لی - خواهش دارم مرحمت فرموده با من همراهی کنید

اَستَمیحُ قَبولَکُم لِکَذا - خواهش دارم قبول فرمائید

اِسْتَناخَ - شترخوابید ، زانوزد وخوابید
اِسْتَنارَ عَقْلُهُ - روشنفکرشد ، منورالفکر شد
اِسْتَنارَ بِكَذا - ازروشنی چیزی استفاده کرد ، روشنی‌جست
اِسْتَنامَ اِلَيْهِ - مأنوس شد با ، خودمانی‌شد با ، خودمانی رفتار کرد با ، اطمینان کرد به ، اعتماد کرد به ، تن در داد به ، راضی شد به تسلیم شد
اِسْتَنْبَأَ - (ازکسی) سراغ خبر گرفت ، استعلام کرد ، استخبار کرد ، بکسب وجمع آوری خبر پرداخت
اِسْتَنْبَطَ - اکتشاف کرد ، اختراع کرد ، استخراج کرد ، بیرون آورد ، استنباط کرد
اِسْتِنْتاج - استنباط ، نتیجه گیری
اِسْتَنْتَجَ - استنباط کرد ، پی برد ، نتیجه گرفت ، استنتاج کرد
اِسْتَنْثَرَ - استنشاق کرد ، آب را به داخل بینی کشید تا آنرا بشوید
اِسْتَنْجَى - خودرا پس از تخلیه شکم تمیز کرد ، استنجا کرد
اِسْتَنْجَى مِنْهُ - نجات داد(ازدست) ، بازگرفت ، مسترد داشت ، بازخرید
حَوضُ الاِسْتِنْجاء - مستراح ، مستراح فرنگی
اِسْتَنْجَبَ - برگزید ، انتخاب کرد
اِسْتِنْجَةُ التِّرام (غ) - چرخك بالای واگن برقی که با سیم برق تماس دارد
اِسْتَنْجَدَ فُلاناً وَبِهِ - کمك خواست از ، استعانت کرد
اِسْتَنْجَدَ عَلَيْهِ - باکسی خودمانی شد ، زیادخودمانی رفتار کرد با
اِسْتَنْجَزَ - درخواست اتمام کاری را کرد ، طلب انجام کاری را کرد
اِسْتَنْجَعَ الشَّيْءَ - در جستجوی (چیزی) بود ، جویای چیزی شد ، درطلب (چیزی) رفت
اِسْتَنَدَ اِلَى - متوسل بچیزی شد ، متکی‌شد(به)
اِسْتَنَدَ اِلَى كَذا - تکیه کرد به ، خم شد بسوی
اِسْتَنَدَ اِلَيْهِ - اطمینان کرد به اعتماد کر به ، امیدوار بود به ، استناد کرد ، توکل کرد ، تکیه کرد به
اِسْتَنْزَفَ الْماءَ وغيره - آب یا چیز دیگررا کشید ، بیرون کشید ، ازآب تهی کرد ، خشك انداخت ، خالی کرد
اِسْتِنْزال - کم کردن (در حساب) ، برگشت دادن ، کاهش ، وضع ، تخفیف دادن (درقیمت، کسر یاکم کردن (بها)
اِسْتَنْزَلَ اللَّعَناتِ - لعنت کرد بر ، نفرین کرد بر
اِسْتَنْزَلَ عَنْ - ازاوخواست که صرف نظر کند ، ازاوخواست تا رها یا ترك کند
اِسْتَنْزَلَ - کم کرد ، کسر کرد ، تخفیف داد

(در گفتگوی از قیمت یا نرخ) کم کرد ، برگشت داد ، کاست ، وضع کرد (در گفتگوی ازحساب)

اِسْتَنْسَبَ (ص) - تصویب کرد ، موردتصویب‌وموافقت قرار داد

اِسْتَنْسَبَ الرَّجُلَ - نسب اورابیان داشت ،شجره نامه اورا تا مبدء رساند

اِسْتَنْشَأَ الأَخْبارَ - (با جستجو وکاوش) بکسب خبر پرداخت ، جویای خبرشد

اِسْتَنْشَقَ الْهَوَاءَ اَوِالرَّائِحَةَ - نفس‌عمیق‌کشید ، در شش فرو برد ، درکشید (درگفتگوی از هوا یا رائحه چیزی)

اِسْتَنْشَقَ الْماءَ وَالسَّعُوطَ - آب یاانفیه را با تنفس بداخل بینی‌کشید ، استنشاق‌کرد

اِسْتَنْشَقَ الأَخْبارَ (ص) - خبرگرفت ،دنبال‌خبر تازه گشت ، درجستجوی خبرتازه بود

اِسْتَنْصَحَ - مشورت‌کرد با ، رای زد، نظر کسی را درباره چیزی پرسید

اِسْتَنْطَقَ (ص) - قی‌کرد ، غثیان‌کرد ، استفراغ کرد ، بالا آورد

اِسْتَنْطَقَ الشّاهِدَ - بازپرسی‌کردازشاهد

اِسْتَنْطَقَ الْمُتَّهَمَ بِتَعْذِيبِهِ - با شکنجه از متهم اقرار گرفت ، با تعذیب و شکنجه متهم را بنطق آورد وازاو اقرارگرفت

اِسْتِنْظار - انتظار داشتن ، توقع داشتن ، منتظر یا معطل چیزی بودن ، انتظارکشیدن

اِسْتَنْظَرَ - مورد مداقه قرار داد ، از نزدیك مشاهده کرد ، مهلت داد به ، حوصله بخرج، داد ، انتظار و توقع داشت ، منتظر (چیزی) شد ، صبروشکیبائی‌کرد ، حوصله‌کرد

اِسْتَنْفَى (ص) - بیمصرف دانست ، آشغال پنداشت

اِسْتِنْفاد - مصرف کردن ، تلف کردن ، تمام کردن ، تحلیل بردن

اِسْتَنْفَدَ - مصرف‌کرد ، کم‌کم تحلیل برد ،تمام کرد ، تلف‌کرد

اِسْتَنْفَرَ الظَّبْيُ - آهو رمید

اِسْتَنْفَعَ الشَّيْءَ - چیزی‌رامورد استفاده قرارداد

اِسْتَنْفَقَ الْمالَ اَوِالصِّحَّةَ الخ - صرف کرد ، تلف‌کرد ، کم‌کم تمام‌کرد (درگفتگوی ازثروت یا سلامتی و امثال اینها)

اِسْتَنْقَصَ الرَّجُلَ - کسی را نیاز مند و محتاج بشمار آورد ، فاقد یافت ، نیازمند یافت

اِسْتَنْقَصَ الشَّيْءَ - چیزی را غیر کافی دانست ، ناقص یافت ، کم ونارسا یافت ، کوچك وکوتاه یافت ، تنك یافت

اِسْتَنْقَصَ الثَّمَنَ - تخفیف خواست (درقیمت) ، چانه زد

اِسْتَنْقَعَ الْماءُ - آب راکد ماند ، ایستاد ، گندید

اِسْتَنْكَرَ الْأَمْرَ - نشناخت ، جهل داشت به ، بیخبر بود از ، تقبیح کرد ، بد دانست ، تصویب نکرد ، رد کرد

اِسْتَنْكَفَ - تکبر داشت ، باد درسرداشت، متکبر ومغرور بود

اِسْتَنْكَفَ مِنْ - نا قابل دانست ، عار داشت از ، با تحقیر بچیزی نگاه کرد ، بچشم حقارت نگریست

اِسْتَنْوَمَ (ص) محتلم شد ، خواب جماع دید ، شیطانی شد (درمحاوره عوام)

اِسْتَنْهَضَ - بیدار کرد ، برانگیخت، تهییج کرد، تحریك کرد

اِسْتَوٰى - راست شد ، مستقیم شد ، درست ومرتب شد ، معتدل شد

اِسْتَوٰى هٰذا بِذٰلك - مساوی شد با ، برابر شد با ، برابر بود با

اِسْتَوٰى عَلٰى - نشست ، نشست روی (بر)

اِسْتَوٰى عَلَى الدّابَّة - بر نشست ، سوارشد

اِسْتَوَى الثَّمَرُ وَغَيْرُهُ (ص) - عمل آمد ، رسید (درگفتگوی ازمیوه وغیرآن)

اِسْتَوَى الطَّبْخُ (ص) - پخته شد ، خوب پخته شد (درگفتگوی ازخوراك)

اِسْتِواء ، راستی ، درستی ، مرتب بودن ، مسطح بودن ، صاف بودن ، شباهت ، همانندی

خَطُّ الْاِسْتِواء (فی الجغرافیا) - خط استوا

اِسْتِوائِیّ - مربوط بخط استوا ، مربوط بگرمسیر، گرمسیری

اَلْمِنْطَقَةُ الْاِسْتِوائِیَّةُ ، منطقه گرمسیر ، ناحیه گرمسیر

اِسْتَوْثَقَ مِنْهُ - محقق کرد

اِسْتَوْجَبَ - شایسته بود ، سزاوار بود ، لیاقت داشت ، استحقاق داشت ، واجب دانست ، لازم شمرد

اِسْتَوْجَزَ - مطلب را مختصر کرد ، خلاصه کرد ، کوتاه کرد

اِسْتَوْجَفَ الْحُبُّ فُؤادَهُ - عشق قلب اورا لرزاند ، مضطرب ولرزان ساخت

اِسْتَوْحَشَ لِصَدِيقِه (ص) - جای دوستش را خالی کرد

اِسْتَوْحَشَ الْمَكانُ متروك ماند ، مهجورماند ، دلتنك کننده شد ، ملالت انگیز گشت (در گفتگوی از مکان)

اِسْتَوْحَشَ لَهُ (ص) - مشتاق شد به ، آرزومند شد به ، مشتاق شد

اِسْتَوْحَشَ مِنْهُ - متنفر شد از ، تنفرداشت از ، احساس تنفر کرد

اِسْتَوْحَشَ - احساس تنهایی کرد ، احساس غربت کرد

اِسْتَوْحَلَ - گل آلودشد ، گلی شد

اِسْتَوْدَعَ - ودیعه سپرد (نزد) ، بعنوان ودیعه

یاامانت سپرد

اِسْتَوْدَعَهُ السِّرَّ - راز نزد کسی سپرد ، محرمانه گفت

اَسْتَوْدِعُکُمُ اللّهَ - خدا حافظ !

اِسْتُودِیُو (غ) - استودیو عکاسی ، استودیـو فیلمبرداری

اِسْتَوْرَدَ الأشیاءَ - کالا وارد کرد ، جنس (از خارج) وارد کرد

اِسْتَوْرَطَ - گیر افتاد ، گـرفتار شد ، بسختی افتـاد ، در تنگنای دشواری گـرفتار آمـد ، پیچا پیچ شد ، خـودرا گـرفتار کـرد ، خودرا بسختی افکند

اِسْتَوْزَرَ فُلاناً - وزارت داد (به) ، وزیر کرد

اِسْتَوْسَعَ وسیع شد ، گشادشد ، پهن شد ، وسعت یافت ، عریض شد ، جادارشد

اِسْتَوْسَعَ الْمَکانَ - وسیع یافت (در گفتگوی ازمکان)

اِسْتَوْصَفَ الطَّبِیبَ - بپزشك برای معالجه مراجعه کرد ، خودرا بدکتر نشان داد

اِسْتَوْضَحَ - توضیح خواست

اِسْتَوْضَحَ عَنِ الأمْرِ - در باره چیزی بتحقیق بر خاست ، رسیدگی کرد ، بازجویی کـرد ، استفسار کرد ، جویا شد ، مطلبی را بازجویی یا تحقیق کرد

اِسْتَوْطَنَ الْمَکانَ - وطن کرددر ، وطن قرارداد ، اقامت کرد در ، سکونت اختیار کرد در ، مقیم شد در

اِسْتَوْعَبَ - ریشه کن کرد ، قلع وقمع کرد ، بکلی نابود کرد ، از ریشه درآورد ، برانداخت ، معدوم ساخت

اِسْتَوْعَبَ الشَّیْءَ - چیزی را تماماً گرفت ، بر - داشت ، جذب کرد - کشید ، اشغال کـرد ، فرا گرفت

اِسْتَوْعَبَ الْحَدِیثَ - گفتاررادرك کرد ، موضوع را فهمید

اِسْتَوْعَبَ الْوِعاءُ الشَّیْءَ - ظـرف وسعت داشت (برای) ، جا گرفت ، گنجایش داشت

اِسْتَوْفَى حَقَّهُ - حق خودرا تماماً دریافت کرد ، تمام مطالبات خودرا وصول کرد

اِسْتَوْقَدَ النّارَ - آتش را برافـروخت ، شعله‌ور ساخت ، روشن کرد ، آتش گیراند

اِسْتَوْقَعَ الأمْرَ - انتظار داشت ، منتظر چیـزی بود ، باوحشت ونگرانی درانتظارچیزی بسر برد ، خوف داشت از

اِسْتَوْقَفَهُ - اورا متوقف کرد

اِسْتَوْقَفَ - ازاوخواست که بس کند

اِسْتَوْلَى عَلَیْهِ - فائق شد بر ، غلبه کرد بـر ، چیره گشت بر ، استیلا یافت ، از پا در آورد ، مطیع کرد ، بی‌اثر کرد ، ازمیان برد

اِسْتَوْلَى عَلَى - در اختیار آورد ، مـالك شد ،

تملك كرد ، تصرف كرد

اِسْتَهان بِهِ - حقير شمرد ، تحقير كرد ، ناقابل دانست ، خوار شمرد ، كوچك وناچيز پنداشت

اِسْتَهان بِالأمْرِ - آسان شمرد ، آسان دانست

اِسْتَهْتَرَ - بی‌پروا بود ، بی باك بود ، بی‌ملاحظه بود ، دنبال هوای نفس رفت ، متابعت هوای‌نفس كـرد

اِسْتَهْتَرَ (ص) - ناقابل دانست ، عارداشت از ، خوار شمرد ، اهميت نداد به ، مورد بی اعتنايی قرار داد

اِسْتُهْتِرَ بِكَذا - شيفته (چيزی) شد

اِسْتَهْجَنَ - بد دانست ، تقبيح كرد ، ردكرد ، تصويب نكرد

اِسْتَهْدَى - راهنمايی خواست ، طلب راهنمايی كرد ، بجستجوی هدايت برخاست

اِسْتَهْدَفَ - درمعرض حمله قرار گرفت ، هدف واقع شد ، دستخوش خطر واقع شد

اِسْتِهْزاء - مسخرگی ، دست‌اندازی ، استهزا

بِاسْتِهْزاءٍ - ازروی مسخرگی ، بامسخرگی

اِسْتَهْزَأَ بِهِ اَوْمِنْهُ - اورا مسخره كـرد ، دست انداخت‌ا، استهزاءكرد

اِسْتِهْلاك مَحَلِّي - مصرف داخلی

اِسْتِهْلال - شروع ، آغاز ، ابتدا ، اول

اِسْتِهْلال مُوسِيقِيّ - پيش درآمد (درموسيقی)، درآمد ، مقدمه

اِسْتِهْلالِيّ - مربوط به نخستين‌مرحله ،مقدماتی افتتاحی ، گشايشی ، ابتدائی ، نخستين

اِسْتَهَلَّ الْمُتَكَلِّمُ - با صدای بلند صحبت كرد ، صدای خودرا (هنگام صحبت) بلندكرد

اِسْتَهَلَّ الشَّهْرُ - هلال ماه نو ظاهرشد ، ماه‌نو آغاز شد

اِسْتَهَلَّ الْعَمَلَ - شروع بكاركرد ، آغازبكار كرد ، ابتداكرد به

اِسْتَهَلَّ اَعْمالَهُ - كارخودرا آغازكرد

اِسْتَهْلَكَ - مصرف كرد ، تحليل برد ، نابـود كرد ، تلف كرد

اِسْتَهْلَكَ فِي الأمْرِ - منتهای كـوشش خـود را كرد ، كوشش وتقلاكرد ، جدوجهدكرد ،فشار بخود وارد آورد

اِسْتَهْلَكَ الدَّيْنَ - قـرض را مستهلك كـرد ، پرداخت ، دين را اداكرد

اِسْتَهْلَكَ السَّنَداتِ الْمالِيَّةَ - پول سفته‌يا برات را پرداخت

اِسْتَهْوَى - مدهوش كرد ، ازخود بيخودكرد ، زياد شيفته يا مشعوف كـرد ، مجذوب كـرد ، افسون كرد ، طلسم كرد ، مسحور و حيرت‌زده كرد ، بطمع انداخت ، ريشخند كـرد ، تملق گفت ، فريفت ، اغواكرد ، استمالت ودلجويی كرد از

اِسْتُهْوِيَ (ص) - گريپ شد ، سرماخوردگـی

پیدا کرد ، زکام شد

اُسْتُهِيمَ ـ مفتون شد ، شیفته و فریفته شد ، طلسم وافسون شد

اُسْتُهِيمَ فِى الْحُبِّ ـ دلباخته شد ، گرفتار عشق شد

اِسْتِيَاء ـ رنجش ، نارضایتی ، خشم ، تغیر ، نگرانی

الْاِسْتِيخَارَة ـ جامه‌یی‌است که کشیشان و کاهنان درباری درشرق میپوشند

اِسْتِيدَاع فِى الْجَيْشِ (ص) ـ ذخیره ، کادر ذخیره یااحتیاط (درارتش)

مَخْزَنُ الْاِسْتِيدَاعِ ـ انبار ، مخزن

فِى الْاِسْتِيدَاعِ ـ در کادر ذخیره ، در کادر احتیاط

اِسْتِيدِيو (غ) ـ استودیو عکاسی ، استودیو فیلمبرداری

اِسْتِيرَاد ـ وارد کردن کالا ، (ازخارج)

اِسْتَيْسَرَ ـ سهل وآسان شد

اِسْتَيْسَرَ لَهُ (ص) ـ خودرا تسلیم کرد ، تن درداد به

اَسْتِيق (غ) ـ لاستیک ، کائوچو

اِسْتَيْقَظَ ـ مواظب بود ، متوجه خطر بود ، در سر نگهبانی بود ، در پاسگاه خود بود ، بیدار شد

اِسْتَيْقَظَ اِلَى ـ مراقبت کرد ، پایید ، دقت کرد به ، متذکر شد ، بخاطرش آمد ، یادش آمد

اُسْتِيك (ص) ـ زنجیر ، زنجیر ساعت ، بند زنجیری ساعت

اَسْتِيكَة (ص) ـ تخته پاك کن

اَسْجَمَ ـ ریخت ، پاشید

اَسْخَطَ ـ خشمگین کرد ، اوقات کسی را تلخ کرد ، رنجاند ، متغیر کرد ، آزرد

اَسْخَنَ ـ حرارت داد ، گرم کرد ، داغ کرد

اَسَدٌ ـ شیر ، شیر درنده

اَسَدٌ هِنْدِىٌّ ـ ببر

دَاءُ الْاَسَدِ ـ جذام ، خوره ، آکله

اَسَدَّ ـ مناسب بود ، درخور بود ، بجا وبموقع بود ، درست حدس زد ، جور در آمد با ، دارای رأی محکم واستوار بود

اَسْدَى اِلَيْهِ ـ نیکی کرد به ، احسان کرد به ، نعمت را برکسی تمام کرد ، استفاده رساند ، نفع رساند ، فایده داد

اَسْدَى اِلَيْهِ النُّصْحَ ـ نصیحت کرد ، پند داد ، خیرخواهی کرد (نسبت به)

اِسْدَاءُ الْمَشُورَةِ ـ مشورت کردن ، نظردادن

اَسْدَلَ السِّتَارَ ـ پرده را آویزان کرد ، پرده کشید ، پرده‌را انداخت

اَسْدَلَ الشَّعْرَ وَغَيْرَهُ ـ موگذاشت ، ریش گذاشت ، گیس گذاشت ، جلو موهارا رها کرد تا دراز وبلند شود

اَسَدیّ - شیر مانند ، شیری ، شیرخو

اُسْر - شاش بند ، حبس البول

آسِرٌ ، اسیر کننده ، فریبنده ، دلربا

بِاَسْرِهِ - تمام ، همه ، کاملا ، تماماً ، یکسره ، یکجا

اَسَرَ - با بند یا تسمه بست ، با بند محکم بست

اَسْر - اسارت ، اسیری

اَسَرَالحَواسَّ - شیفت ، مجذوب کرد ، فریفت ، دلربایی کرد

اَسَرَالرَّجُلَ - اسیر کرد ، باسارت برد

اَسَرَّ - خشنود ساخت ، خوشحال کرد ، مسرور نمود

اَسَرَّالسِرَّ - رازپوشی کرد ، سِرّ نگهداشت

اَسَرَّالیهِالسِرَّ - رازگویی کرد با ، راز نزد کسی نهفت

اِسْراف - افراط ، اسراف ، زیاده روی ، بی - اعتدالی ، تجاوز ازحد

اُسْرُبْ (غ) سرب سیاه ، مغز مداد ، گرافیت

اُسْرَة ج **اُسَر** - خانواده ، خویشاوندان

اسرةالتحریر - هیئت تحریریه

الاُسْرَةالمالِکَة - خانواده سلطنت یا سلطنتی

ابرقت اسرّته - چهره‌اش بازشد ، گل ازگلش شکفت

اَسْرَجَالحِصانَ - اسب را زین کرد

اَسْرَعَ فِی العَمَلِ وَالمَشْیِ - عجله کرد در کار ، شتاب کرد دررفتن ، به تندی انجام داد ، بسرعت کاری را انجام داد

اَسْرَفَ فی کَذا - افراط کرد در ، زیاده روی کرددر ، بی اعتدال بود

اَسْرَفَالمالَ - اسراف کرد ، تبذیر کرد ، ولخرجی کرد ، مالش را برباد داد

اُسْرُوع - کِرم درخت ، کِرم صدپا

اَسَّسَ دایر کرد ، تأسیس کرد ، برپا کرد ، برقرار کرد ، استوار وثابت کرد

اَسَّسَ شَرِکَةً - شرکتی را تاسیس یادایر کرد

اَسَّسَ البِناءَ - بنیان گذاری کرد ، پی‌ریزی کرد ، تأسیس کرد

اُسْطی (ص) - آشپز ، استاد آشپز ، استاد کار (مانند استاد نجار وغیره)

اُسْطی وابور (ص) لوکوموتیوران ، راننده قطار

اُسْطی دَرِیسَة (ص) - سرعمله ، مباشر کارگران

اِسْطامَةُالباب (ص) - باهو - ستونِ در

قُفْل داخِل الاِسْطامَة (ص) - قفلی که داخل در کار میگذارند ، قفلی که هم تراز سطح در است

اُسْطُبَة (ص) - پس مانده الیاف کتان وشاهدانه

اِسْطَبْل - طویله ، چند اسب مسابقه که مال یك مالك است

اُسْطُرْلاب (غ) - اسطرلاب ، دستگاه نجومی قدیمی

اُسْطُوانَة (غ) ـ استوانه ، غلتك ، ستون ، پایه ، جرز

اسطوانة(الفنغراف) ـ صفحه گرامافون

اُسْطُورَة ج اَساطیر ـ افسانه ، داستان افسانه مانند

اُسْطُول (بَحْرِی اَوْجَوِّی) ج اَساطیل ـ ناو ـ گان دریایی ، دسته هواپیماهای جنگی

اسطول جَوِیّ مَدَنِیّ ـ هواپیمائی کشور

اَسْعار مُتَهاوِدَة ـ قیمتهای مناسب ، نرخهای ارزان

اِسْعافات اَوَّلِیَّة ـ کمکهای مقدماتی

سَیّارَة اِسْعاف ـ آمبولانس

اَسْعَدَ ـ خوشبخت کرد ، خوشحال وخشنود کرد

اَسْعَطَ الدَّواءَ ـ دوارا بداخل بینی کشید ، توی بینی برده بالاکشید

اَسِفَ ـ تأسف خورد ، متاسف بود برای ، افسوس خورد

اَسَفٌ ـ حزن ، تأسف ، غم ، اندوه ، افسوس ، دریغ

آسِفٌ ـ غمگین ، متاسف ، محزون ، غم انگیز ، حزن آور، پشیمان ، نادم ، تأسف انگیز تائب ، توبه کار

اَسَفَّ النَّظَرَ اِلَیْه ـ بدقت نگاه کرد به ، باتصمیم نگاه کرد ، نگاه تیز وتند کرد

اَسَفَّ الطّائِرُ ـ سبك از روی زمین گذشت ، بفهمی نفهمی با زمین تماس پیدا کرد (پرنده) از روی زمین به تندی وسبکبال گذشت

اَسَفَّ الْخُوصَ ـ لیف خرمارا بافت

اَسْفَی الرِّیحُ التُّرابَ ـ باد غبار بر انگیخت

وااَسَفاهُ ، یااَسَفاهُ ! ـ افسوس ! ، دریغا! ، آه ، حیف ! چقدر حیف شد

اَسْفَرَ ـ نقاب از چهره گشود ، نقاب برداشت ، پرده برداشت از

اَسْفَرَ الصُّبْحُ ـ صبح طلوع کرد ، صبح نقاب تاریکی ازچهره گشود

اَسْفَرَ الْوَجْهُ ـ صورت نورانی شد ، درخشید ، تابان گشت

اَسْفَرَعَنْ كَذا ـ منتج شد به ، منتهی شد به

الاَسْفارُالمُنْزَلَة ـ کتب مقدسه

اَسْفارُ مُوسَی الْخَمْسَةَ ـ اسفارپنجگانه توراة ، خمسه موسی

اَسْفَعُ اللَّونِ ـ گندمگون ، سبزه ، تیره ،اسمر، بور (در گفتگوی از مو)

اَسْفَلُ السّافِلِین ـ پایین ترین (قسمتِ) ، پست ترین قسمت

اَسْفَلْت (غ) ـ اسفالت ، قیر خیابان

اِسْفَنْج (غ) ـ اسفنج ، ابر ، ابر حمام

اِسْفَنْجِیّ (غ) اسفنجی ، ابر مانند

اِسْفَنْدان (غ) ـ اَفرا ، عاج ، چوب اَفرا

اِسْفِیْداج (غ) ـ سفیدآب

اِسْفِین - گُوِه ، گاوِه ، چوب شکاف ، چوب یا میخی که در شکاف چوب گذارند تا بهم نیاید (مجازاً) حائل

اَلخَطُّ الاِسْفِینیّ اَوِالْمِسْمارِیّ - خط میخی

اَسْقَی الرَّجُلَ - سیراب ساخت ، آشامیدنی داد به

اُسْقِطَ فی یَدِهِ - دیگر عقلش بجایی نرسید

اَسْقَطَ - انداخت ، فرو انداخت ، روی زمین انداخت

اَسْقَطَ مِنَ الْحساب - کسر کرد ، کم کرد ، وضع کرد

اَسْقَطَ اِمْرَأةً حُبْلَی - باعث سقط جنین شد ، موجب بچه افکندن شد

أسْقَطَ الدَّعْوی - جریان دعوی یا شکایت را متوقف ساخت ، دعوی را موکول کرد ، ول کرد

اَسْقَطَ حَقّاً - حقی‌را ساقط کرد ، حقی‌را پایمال کرد ، ازمیان برد

اَسْقَطَتِ الْمَرْأةُ - بچه سقط کرد ، بچه انداخت

اُسْقُف ج اَساقِفَة - اسقف ، مطران ، خلیفه ، اسقف بزرك

صَولَجانُ الاُسْقُف - عصای اسقفی یاکشیشی ، چوبدستی کشیش

اُسْقُفِیّ مربوط باسقف ، اسقفی

اُسْقُفِیَّة - قلمرو اسقف ، حوزه اسقفی ، اسقفیّة

اَسْقَمَ بیمار کرد ، مریض کرد ، متنفر کرد ، موی دماغ کسی شد ، حوصله کسی را سر برد ، لاغر کرد ، بی‌قوت کرد

اُسْقُمْرِیّ (غ) - ماهی‌خال دار ، ماهی‌اسقومری

اِسْقَنْقُور - ریك ماهی

اَسَكَّ - کر کر ، بکلی کر

اِسْكارَة (ع) - سیخ خوراك پزی ، سیخ‌شبکه‌یی ، سیخ کباب ، فلز شبکه یی که با آن کباب میپزند

اِسْكاف - کفاش ، کفشدوز ، پینه دوز ، پاره‌دوز

اَسْكَتَ - ساکت کرد ، آرام کرد ، زبانش را بند آورد

اِسْكُتْلَنْدا ، اِسْكُتْلَنْدَة (غ) - اسکاتلند

اِسْكُتْلَنْدِیّ (غ) - اسکاتلندی ، مربوط به اسکاتلند

اَسْكَرَهُ - اورا مست کرد ، ازخود بیخود کرد

اِسْكَرْبُوط (غ) - فساد خون ، اسقربوط ، رقّت‌الدّم

اُسْكُفَّةُ الْباب اَوِ الشُّبّاك - تیر سر در ، سنك سر در یا سر پنجره

اُسْكُفَّةُ الْباب - آستان ، آستانه ، درگاه ، عتبه

اُسْكُفَّةُ الشُّبّاك - درگاه پنجره ، کف پنجره .

اِسْكِلَة (غ) - بندر ، بندرگاه ، اسکله

اِسْكُمْلَة ، اِسْكُمْلِیّ (ص) - صندلی کوچك ،

عسلی ، چهارپایه کوچك

اَسْكَنَهُ الدّار - منزل داد، جاداد، درخانه سکونت داد

اِسْكَنْدَرُالْاَكْبَر (غ) - اسکندر کبیر

اِسْكَنْدَرُونَة - بندری درسوریه

اِسْكَنْدَرِيَّة - بندر مشهور مصر

اِسْكُولَابِيّ (غ) - وابسته بدرمان‌شناسی، مربوط بعلم علاج

اَسْكيم (س) - جامه راهبان ، جامه کشیشان

شَلَحَ اَوْ خَلَعَ الْاَسْكيمَ - از مقام کشیشی خلع کرد

اِسْكيمُو (غ) - اسکیمو (بومی قسمت شمال امریکای شمالی)

اَسَلٌ - بوریا ، نی - پیزُر

اَسَلَّ - نوك دار کرد ، تیز کرد ، تند کرد

اَسَلَةٌ - خار ، تیغ ، سیخ ، میخ بزرك (در گیاه شناسی) ، سنبله

اَسْلیٰ - سرگرم کرد ، مشغول کرد ، تفریح‌داد ، دلداری داد ، تسلیت داد ، دلخوشی داد ،آسایش وتسلی داد

اَلْاَسْلاكُ الشّائِكَة - سیمهای خاردار

اَسْلاكُ كَهْرَبائِيَّة - سیمهای برق

اَسْلاكُ الْبَرْق - سیمهای تلگراف

اِسْلام - تسلیم ،واگذاری ،انقیاد ،فرمانبرداری، اطاعت ، دین اسلام

اَلْاِسْلام (ص) - مسلمانان ، اهل اسلام ، پیروان دین اسلام

اَسْلِحَة ثَقيلَة - اسلحه سنگین

اَلْاَسْلِحَةُ الدِّفاعِيَّةُ - سلاحهای دفاعی یاتدافعی

اَلْاَسْلِحَةُ الذَّرِّيَّة - سلاحهای اتمی

اَلْاَسْلِحَةُ النّارِيَّة - اسلحه گرم

اَلْاَسْلِحَةُ النَّوَوِيَّة - سلاحهای هسته‌یی

اَلْاَسْلِحَة وَالتَّجْهيزات - مهمات و تدارکات (در ارتش)

اَسْلِحَة هُجومِيَّة اسلحه تعرضی یاتهاجمی

اَسْلَفَ - وام داد ، قرض داد ، مساعده داد

اَسْلَفَ الْاَرْضَ - زمین را صاف کرد ، مسطح کرد (باکلوخ شکن ومانندآن)

اَسْلَكَ - نخ کرد (دد گفتگوی از سوزن) ، بند کشید

اَسْلَمَ - گیر انداخت ، لو داد ، بدست دشمن سپرد ، تسلیم کرد ، باسلام گروید ، اسلام را گردن نهاد ، مسلمان شد

اَسْلَمَ اَمْرَهُ اِلَی اللّٰهِ - کار خودرا بخدا وا - گذاشت

اَسْلَمَ اِلیٰ - تسلیم شد ، تن درداد ، منقادومطیع شد

اَسْلَمَ الرُّوحَ - جان تسلیم کرد ، درگذشت

اِسْلَنْطَحَ الْوادي - دره وسیع و پهن بود یا شد

اُسْلوب ج اَساليب - روش ، طریقه ، اسلوب ، کیفیت ، مقصد ، طرز ، وجه ، سبك ، آیین ،

ترکیب ، رسم ، شیوه ، مُد ، جور ، نوع

اسلوب التدریب - روش کارآموزی

اسلوب ابق - روش ماهرانه وزیرکانه

اِسم - نام ، اسم ، آوازه ، شهرت

اِسم تهکمی - لقب استهزایی ، نام خودمانی ، چون منوچ برای منوچهر

اسم شخصی ، اسم المولد - نام کوچك

اِسم العائلة - نام فامیل

اِسم کاذب اومصطنع - اسم ساختگی ، اسم جعلی ، نام بدلی

اِسم الکتاب وغیره - عنوان (کتاب) ، تیتر، نام

اِسم مستعار - نام عاریتی ، نام دیگر

اِسم منتحل (للتالیف) - تخلص (در شعر) ، نامی که شاعر یا نویسنده بر خود میگذارد

بِاسمِ العدالةِ نرید منکم ان ... - بنام عدالت ازشما میخواهیم که ...

بِاسمِ فلانٍ - بنام

اَسمی - نامید ، نام داد ، نام گذاری کرد ، بالا برد ، عالی کرد - رفعت داد ، بلند کرد

اَسمیٰ - بلندتر ، عالیتر ، رفیع تر

اَسمی الکتابَ - تیتر کتاب را معین کرد ، نام روی کتاب گذاشت

اِسمانجونی (غ) - آبی آسمانی ، لاجوردی، نیلگون

اِسمحوا لی اَن ... - اجازه بفرمائید که ... ، اجازه میخواهم که ...

الاسمدة الکیماویة - کودهای شیمیائی

اسمر اللون - گندم گون ، قهوه‌یی ، تیره‌رنك، رنگی میان سفید وسیاه

اسمر البشرة والشعر - سبزه (دارای موی مشکین یا خرمایی)

اِسمَرَّ - گندم گون شد ، سبزه شد ، قهوه‌یی‌شد ، برشته شد

اَسمَعَ - شنواند

اَسمَلَ الثوبُ - جامه وما نند آن دراثر استعمال کهنه شد ، فرسوده شد

اِسمنت (غ) - سیمان ، سِمِنت

بِاسمی واسمِ زملائی - ازطرف خودوهمکارانم، بنام خود وهمکارانم

اَسَنَ الماءُ - آب تغییر طعم وبوی داد ، گندید

ماءٌ آسنٌ - آب راکد ، ایستاده ، گندیده

اَسَنَّ الولدُ - دندان درآورد

اَسَنَّ - پیر شد ، مُسِن شد ، سالمند شد

اسنان اللبن - دندانهای شیرخوارگی

معجون الاسنان - خمیر دندان

طبیب اسنان - دندانپزشك

مسحوق الاسنان - گرددندان

مختص بالاسنان - مربوط بدندان

فورشة اسنان - مسواك دندان

طقم اسنان - دست دندان (در گفتگوی از دندان مصنوعی)

اَسنان صِناعيَّة - دندانهای مصنوعی

اسنده الی كذا - چیزی را تکیه داد بر

اسنده - بالا برد ، اورا بربالا رفتن كمك كرد، صعود داد

اسند اليه الامر اوالكلام - كاری یا گفته یی را باو نسبت داد ، اسناد داد

اُسوار ج اَسوِرَة ، اَساوِر - دستبند ، النگو

اُسوَة - نمونه ، مدل ، سرمشق ، مثال

اسوَدَّ - سیاه (رنك) شد

اسودفاحم ، سیاه وبراق مانند کهربای سیاه

ماء اسونی (ص) - آبِ شور

اِسهال البطن - اسهال ، لینت مزاج

اسهب فِی الکلام عن - بتفصیل بیان کرد (در بارهٔ) ، مطلبی را طول وتفصیل داد ، زیاد گویی کرد ، اطناب کرد

اَسهَر تا دیرگاه شب ، بیدار نگه داشت

اُسهِلَ - مزاجش لینت یافت

اسهل البطن - مزاج را لینت داد ، از خشکی ویبوست بیرون آورد

اسهم له فی کذا - سهم داداز ، سهیم کرداز

حملة الاسهم - سهام داران (در یك کمپانی وغیر آن)

اسهم مالية مضمونة - سهام ممتاز

اسهم نارية - آتش بازی

اسهم التأسيس - سهام هیئت موسسه ، سهام تأسیس

اَسهُم عادية (فی نظام الشركات) - سهام عادی شرکتها

اسِی علی - غصه خورد ، اندوه داشت ، متأسف بود ، محزون بود

آسِيا - قاره آسیا ، آسیا

اسيا الصغری - اسیای صغیر

آسيا الوسطی - اسیای مرکزی

اَسيد يوريك (غ) - اسیداوریك

اَسير - اسیر ، گرفتار ، بندی

اسيوی - مربوط بآسیا ، شخص آسیائی

اشابَ - پیر کرد ، موی کسی را سفید کرد

اشاح عنه وجهه - روگرداند از ، کراهت داشتاز ، باکراهت صورت خودرا برگرداند از

اشادَ بِه - اورا ستود ، ازاو تمجید کرد، ستایش کرد بر

اشارَ اِليه - اشاره کرد به ، علامت داد به ، باعلامت خبر داد ، مطلبی را بوسیله علامت دادن اعلام داشت

اشارَ اِلی - دلالت داشت بر ، حاکی بود از ، اشاره داشت بر

اشار اليه - با تکان سرودست خبر داد باشاره صدا زد

اَشارَ عَلَيْهِ - نصيحت كرد به

اِشارَة - اشاره ، علامت ، فرمان ، نصيحت ، پيشنهاد

رَهْنَ اِشارَتِه - آماده فرمان او ، تحت فرمان او

اِشارَة بَرْقِيَّه - مخابره تلگرافى

اِشارَة لاسِلْكِيَّة - علامتى كه بوسيله بى سيم ميدهند ، مخابره با بى‌سيم

كُشْكُ الْاِشاراتِ (فى سِكَّةِ الْحَديد) - توقفگاه متصدى علائم ، جاى ديدبان (درراه آهن)

اَشاطَ - كمى سوزاند ، نوك چيزى را سوزاند ، روى چيزى را سوزاند

اَشاعَ الْخَبَرَ - اشاعه داد ، فاش كرد ، پهن كرد (خبر) ، انتشار داد ، منتشر كرد

اِشاعَة - شايعه ، انتشار ، شيوع دادن ، شايع كردن

اَشاكَ - سوراخ كرد ، خار در چيزى فرو كرد ، با خار ياتيغ سوراخ كرد

اَشالَ الشَّيْئَ - بلند كرد (از زمين) ، برداشت

اَشَبَّ - دوباره جوان شد ، جوانى راازسر گرفت ، زندگى تازه يافت

اَشْبَعَ - سير كرد ، اشباع كرد

اَشْبَعَ الْكَلامَ - بتفصيل سخن گفت ، مفصل ومشروح بيان كرد

اَشْبَعَ الْفِكْرَ اَوِ الْعَقْلَ - ذهن را پر كرد از

اَشْبَعَ - سير آب كرد ، خوب رنك زد ، برنك آلود يا آغشت ، آب داد (در گفتگوى از فلزات)

اَشْبَعَ الشَّهِيَّةَ اَوِ الْحَواسَّ - اشتها يا فلان حس را ارضا كرد ، سير كرد ، بى نياز كرد ، آتش اشتها را فرو نشاند

اَشْبَهَ - همانند شد ، يكسان شد ، نظير چيزى شد

اَشْبَهَ والِدَهُ (مثلا) - بپدرش شباهت پيدا كرد ،

اَشَتَّ - پراكنده كرد ، متفرق ساخت ، از هم سوا كرد

اِشْتاقَ الشَّيْئَ وَاِلَيْهِ - اشتياق داشت به ، آرزو داشت ، آرزو كرد ، اشتياق يا آرزوى چيزى را داشت

اِشْتِباك - زد وخورد ، نزاع ، رويداد ، تصادم

وَقَعَتْ عِدَّةُ اشْتِباكاتٍ يَوْمَ اَمْسِ - ديروز زدوخوردهايى رويداد

اِشْتَبَكَ - درهم وبرهم شد ، پيچيده شد ، بغرنج وبهم پيچيده گشت ، گير كرد ، گير افتاد

اِشْتَبَكَتِ الطَّيّارَةُ فِى الشَّجَرَةِ - بادكنك لاى درخت گير افتاد

اِشْتَبَكُوا فى قِتالٍ - گرفتار جنك شدند ، در جنك گير كردند ، زدوخورد كردند

اِشْتَبَهَ فِى اَمْرِهِ اَوْفيهِ - ظنين شد به ، بدگمان شد از ، مشكوك شد به

اِشْتَبَهَ فِى الاَمْرِ - ترديد پيدا كرد ، شك كرد ، مورد ترديد قرارداد

اِشْتَدَّ - قوی شد ، محکم شد ، سفت شد ، استوار وپابرجا شد ، سخت شد ، قوی‌تر شد ، محکمتر شد ، سخت تر شد ، سفت تر شد ، شدید ترشد

اِشْتَرَطَ - شرط کرد ، قید کرد ، قرار گذاشت

اِشْتَرَعَ - قانون وضع کرد ، قانون گذاری کرد

اِشْتِراك - شرکت داشتن در ، شراکت داشتن با ، مشترك بودن (در گفتگوی از روز نامه وامثال آن)

بَدَل اِشْتِراك - وجه اشتراك ، (پول) آبونمان

اِشْتِراك فی الْعَشاءِ الرَّبانِیّ - آیین عشاءربانی (نزدمسیحیان)

اِشْتِراك فِی الْمُناقَشاتِ - شرکت جستن در ، بحث و گفتگو پیرامون

بِالاِشْتِراكِ - مشترکاً ، متحداً ، باهم

اِشْتِراکِیّ - مربوط یا وابسته بسوسیالیزم

اِشْتِراکِیّ ج اِشْتِراکِیُّون - سوسیالیست ، عضو حزب اجتماعیون

اِشْتِراکِیّ مُتَطَرِّف - کمونیست ، توده‌یی

اِشْتِراکِیَّة - سوسیالیسم ، سوسیالیزم ، اصالت اجتماع

اِشْتِراکِیَّة مُتَطَرِّفَة - کمونیسم ، کمونیزم

اِشْتَرَكَ فِی اِکْتِتابٍ اَوْعَمَلٍ - کمك کرد (از راه دادن مقاله) مقاله‌نویسی کرد در

اِشْتَرَكَ فی جَرِیدَةٍ اَوْکِتابٍ - آبونه شد ، مشترك شد (روزنامه یاکتابی‌را)

اِشْتَرَكَ مَعَهُ - شریك بود با ، سهیم بود با

اِشْتَرَكَ مَعَهُ فِی الْعَمَلِ - درکاری باکسی‌شرکت کرد

اِشْتَرَكَ مَعَهُ فِی الْعَواطِف - همدردی کرد ، اظهار همدردی کرد

اِشْتَرَیٰ - خرید ، خرید کرد

اِشْتِعال - شعله ور شدن ، مشتعل شدن ، ملتهب بودن ، سوختن

قابِلُ الاِشْتِعال - قابل اشتعال ، سوزا ، جسم قابل احتراق ، احتراق پذیر

اِشْتَعَلَ - شعله ور شد ، مشتعل شد ، افروخت ، سوخت ، روشن شد ، آتش گرفت

اِشْتَعَلَ رَأْسُهُ شَیْباً - مویش سفید شد

اِشْتَعَلَ غَضَباً - آتشی شد ، از جا در رفت ، سخت خشمگین شد

اِشْتَغَلَ - اشتغال پیدا کرد ، کار کرد ، بکار مشغول شد ، بکارافتاد (درگفتگوی از ساعت ، ماشین وغیر اینها ازآلات صنعتی)

اِشْتَغَلَ بِهِ - خودرا مشغول کرد

اِشْتَغَلَ قَلْبُهُ - دل واپس شد ، مضطرب ونگران شد ، ناراحت شد

اِشْتَفَّ الاِناءَ - ظرف را خشك انداخت ، هر چه درظرف بود آشامید

اِشْتَفیٰ - بآرزوی خودرسید ، هوس رانی کرد

عِلم الاشتقاق - علم اشتقاق کلمات (اتیمولوژی)

اِشتکی الیه من کذا - از چیزی نزد کسی شکایت کرد ، گله داشت ، شکوه کرد

اِشتکی الامر - عرضحال داد . دادخواهی کرد ، شکایت کرد به

اِشتم - بو کشید ، بویید

اِشتمل بالشملة - خودرا در جامه (گشاد) بپچید ، خودرا در عبا ومانندآن بپچید

اِشتمل علی - عبارت بود از ، مرکب شد از ، ترکیب یافت از ، شامل بود ، مشتمل بود بر ، دربر داشت ، محتوی (چیزی) بود

اِشتهی - آرزوکرد ، اشتیاق داشت ، چیزی را آرزوکرد یا بچیزی اشتیاق داشت

اِشتهی مالغیره - رشك برد ، حسد برد بر ، طمع کرد ، غبطه خورد به

اِشتهار . شهرت ، آبرو ، آوازه ، ناموری

اِشتهار لدی الجمهور ، وجاهت ملی ، وجهه ملی یا عمومی ، محبوبیت عامه ، شهرت یا قبول عامه

اِشتهر - منتشر شد ، انتشار یافت ، فاش شد ، شایع شد ، مشهورشد، معروف شد ، اشتهاریافت، دارای شهرت شد

اشجی - غصه دار کرد ، غمناك کرد ، محزون کرد ، اندوهگین ساخت

الاشجار الحرجیّة - درختهای جنگلی

اَشجب - اندوهگین کرد ، غصه دار کرد ، آزرد، غمگین کرد ، گرفتار ومبتلا کرد

اَشجن - غمناك کرد ، غصه دار کرد ، محزون کرد

اَشحط - طرد کرد ، دورساخت ، مطرودساخت ، ازپیش خودراند

اَشحن - پُر کرد ، بارگیری کرد (در گفتگوی از کشتی و امثال آن) ، مطرود ساخت ، دور کرد ، ازپیش خود راند

بلغ اشده - کبیر شد (از لحاظ حقوقی) ، بزرك شد ، بالغ شد ، بسن قانونی رسید

اَشرّ - بدتر ، بدترین

اِشراب للشیئ گردن کشید بسوی ، گردن را بمنظور دیدن چیزی کشید

اَشرب - سیر آب کرد ، آب داد ، نوشاند

اَشرب کم کم القاکرد به ، کم کم تلقین کرد به ، باتکرارجایگیرساخت

اشرب بسائل وغیره - اشباع کرد ، سیرآب کرد ، برنك آلود یا آغشت (در گفتگوی از چیزی که رنك‌زده اند یا فلزی که آب داده‌اند)

اشرب حبه - عشق کسی بدلش نشست

اَشرجیّ (ص) - متصدی علائم ، دیدبان (در راه آهن)

اَشرد - فرارداد ، گریزاند

اِشْراف - نظارت، سرپرستی

اِشْراف دُوَلِیّ - نظارت بین‌المللی

اَلْاَشْراف - طبقه اشراف، اعیان، بزرگان

اَشْرَفَ عَلَی الْعَمَلِ - نظارت کرد بر، سرپرستی داشت بر

اَشْرَفَ عَلَی الْمَکانِ - مشرف بود (درگفتگوی ازساختمان وامثال آن)، مسلط بود بر

اَشْرَفَ عَلَی الْمَوْتِ (مثلا) - مشرف به هلاك بود، نزدیك بمرك بود، محتضر بود

اَشْرَقَ - طلوع کرد، درخشید، تابید، پرتو افکند، تشعشع داشت

اَشْرَقَ وَجْهُهُ بِشْراً - صورتش از بشاشت‌وخوش‌حالی میدرخشید

اَشْرَكَ - شریك ساخت، دیگری‌رادر کاری‌شریك کرد، سهم داد به

اَشْرَكَ بِاللّٰهِ - برای خدا شریك قرار داد، مشرك شد، کافرشد

اَشْرَمُ (ص) - آدم شلخته، پَچَل، آدم نامرتب وکثیف

اَشْرَمُ - لب شکری، لب شکافته

اِشْعار - اخطار، تذکر، اعلان، اطلاعیه، اطلاع، آگهی

حَتّی اِشْعارٍ آخَر - تااطلاع ثانوی

اَشَعَّ الْکَوکَبُ - ستاره پرتوافکند، روشنی‌داد، نورداد، درخشید، شعاع پخش کرد

اَشَعَّ - منتشر کرد، اشاعه‌داد، پاشید، گسترش‌داد

اِشْعاع - تشعشع، پرتوافکنی

اَلْاِشْعاعاتُ الذَّرِیَّة - تشعشعات اتمی

اِشْعال - شعله‌ور ساختن، روشن کردن، گیراندن

اَشْعَثُ - ژولیده موی وناشسته روی

اَشْعَرُ - پر مو، دارای موی زیاد یا پر پشت، مو دراز

اَشْعَرَهُ الْاَمْرَ وَ بِهِ - خبرداد بکسی از، آگاهی‌داد از، اطلاع داد از

اَشْعَلَ - برافروخت، روشن کرد، گیراند، مشتعل یا شعله‌ورساخت

اَشْعَلَ سِیجارَةً - سیگارآتش زد، سیگارروشن کرد یاگیراند، سیگار چاق کرد

اَشْعَلَ کِبْرِیتَةً - کبریت زد

اَشْعَلَ النّارَفِیهِ - آتش زد در، بآتش کشید

اَشْغالُ الْاِبْرَةِ - سوزن کاری (چون برودری دوزی، گلدوزی وامثال اینها)

اَشْغال شاقَّة - اعمال شاقه

اَلسِّجْن مَعَ الْاَشْغالِ الشّاقَّة - زندان با اعمال شاقه

وِزارَةُ الْاَشْغال - وزارت کار

اَشْغَلَ الْبالَ - ناراحت کرد، بر هم زد، در هم وبر هم کرد، گیج کرد، شیفته کرد، مجذوب کرد، فکررا بخود مشغول داشت

اَشْغَلَ المَكانَ اوِالوَقْتَ - مكان را تصرف کرد ، وقت را گرفت ، مکان یا وقت‌را اشغال کرد

اَشْغُولَة - کار ، شغل ، پیشه ، حرفه

اَشْفَی عَلی کَذا - درشرفِ امری بود ، مشرِف شد بر

اِشْفَی ج اَشافِ درفش ، سوراخ کن

اَشْفَقَ عَلَیْهِ - مواظبت کرد از ، توجه کرداز ، رسیدگی کرد ، ملتفت بود ، دلسوزی کردبرای ، همدردی کرد با

اَشْفَقَ مِنْهُ - ترسید از ، برحذر بود از

اَشْقَی - بدبخت کرد

اَشْقَحَ - بیرون راند ، اخراج کرد ، منفصل کرد (ازکار) ، بیرون کرد یافرستاد

اَشْقَرُ - خوبروی ، خوش‌سیما ، دارای موی‌بور ، موطلایی

اَشْکَلَ الاَمْرُ - مشکل شد ، مبهم شد ، بغرنج وپیچیده شد

اَشْکَین (ص) - یورغه (رفتن)

اَشَلّ - از حرکت افتاده ، فالج ، زمین‌گیر ، (مجازاً) بی‌نیرو ، بی‌اثر ، سست

اَشَلَّ - از کار انداخت ، فلج‌کرد ، زمین‌گیر کرد ، (مجازاً) بی‌اثر کرد ، خنثی کرد ، سست کرد

اَشْلاء - اعضای پوسیده ومتلاشی شده انسان

اَشَمَّ - وادار به بوکشیدن یابوییدن کرد

اَشَمّ ج شُمّ - کسیکه خود را برتر وبالاتر از همه میداند ، مغرور ، بزرگی فروش ، کسیکه سر بزرگیش درد میکند

اِشْمَأَزَّ - ازروی تنفرلرزید

اِشْمَأَزَّ مِنْهُ - نفرت داشت از ، کراهت داشت از ، مشمئز بود از ، بیزار بود از ، ناراضی بود از

اِشْمَأَزَّتْ نَفْسُهُ - منقلب شد از ، دلش بهم خورد از ، متنفر بود از ، رنجش بسیار پیدا کرد از

اَشْمَتَ - بشماتت واداشت

اَشْمَسَ الیَوْمُ - روزآفتابی بود یاشد

اَشْمَطُ - خاکستری موی ، کسیکه دارای موی سفید وسیاه است ، دارای موی جوگندمی

اُشْنان ، اِشْنان - علف شوره ، رازیانه آبی ، قلیا ، اشنان

اُشْنان - کربونات دوپتاسی که از خاکستر چوب بدست میآید ، پوتاس ، شخارخاکستر

اُشْنَة - گلسنك ، خزه ، جُل وزغ

اُشُور - آشور ، آسور

اُشُورِیّ - آشوری ، آسوری

اَشْوَلُ (ص) - چپ دست ، کسیکه با دست چپ کار انجام میدهد

اَشْوَهُ - بد شکل ، زشت ، بد ریخت ، از شکل وریخت افتاده ، بد جلوه داده شده ، منحرف شده ، بد تعبیر شده

اِشْهارُ الاِفْلاسِ - اعلان ورشکستگی (از طرف دادگاه)

اَشْهَبُ - خاکستری ، سفید گون ، بسفیدی‌زننده ، کبود (در گفتگوی از اسب)

اَشْهَدَهُ - شهادت خواست از ، گواهی خواست از

اُشْهِدَ - شهید شد ، شهادت یافت ، بشهادت رسید

اَشْهَرَ - مشهور کرد ، نامدار ساخت ، دارای آوازه کرد ، انتشار داد ، منتشر کرد ، پراکند ، فاش کرد ، اشاعه داد

اَشْهَلُ - زاغ ، آبی‌چشم

اشیب (شَعْر) - موی سفید ، خاکستری ، جو گندمی

اَشْیَبُ (اِنسان) - پیر ، سپید موی

اَصابَ - براه صواب بود ، صحیح بود ، درست بود

اَصاب مطلوبَه - (بآرزوی خود) رسید ، نائل شد

اَصابَ الغرضَ - بهدف زد

اَصابَ غرضَه - بهدف رسید ، مقصودش را یافت

اَصابَ فی عَمَلِه - عمل صحیح انجام داد ، کار درست انجام داد

اَصابَ بِالعینِ - چشم کرد ، چشم زخم زد

اَصابَ المحزَّ - بنقطه مقصود ضربت وارد آورد ، «مجازاً» راستش را گفت

اَصابَتِ (الْمُصیبَةُ) فُلاناً - مصیبت وارد شد بر ، بلا یا حادثه رخ داد برای

اِصابَة - بهدف زدن ، گل زدن (در بازی فوتبال وامثال آن)

خَمْس اِصاباتٍ ضِدَّ اِصابَتَیْنِ - پنج بر دو (در فوتبال مثلا)

اِصابَة مَرَضِیَّة - ابتلای به بیماری

اِصابَة عائِلِیَّة بِمَرَضٍ - بیماری ارثی ، ناخوشی موروثی

اِصابَة بِاِمْساك - ابتلای به یبوست

اِصابَة فی حادثٍ - تصادف ، حادثه ، سانحه

اَصابِع (اصابیع) الْعَذْراء - گل پنجه علی ، دیژیتال

اَصابِع هِرْمِز - سورنجان

اَصاخَ لَهُ - گوش داد به ، گوش فراداد

اَصالَةُ الرأیِ - رای درست ، رأی نیك ، داوری صحیح

بِالاَصالَةِ عَنْ نفسی - ازطرف خود

اَصْبَحَ - شد ، گردید ، صبح فرارسید

اَصْبَحَ الحَقُّ - حق آشکار شد ، روشن شد ، واضح ومعلوم شد

اِصْبَع ج اَصابِع - انگشت

اِصْبَع اَحْمَرِ الشِّفاه - ماتیك لب

اِصْبَعُ طَباشیرٍ وَاَمْثالِه - قطعه گچ ، قلم گچ ومانند آن

اِصبعُ القَدَم (ص) - انگشت پا

اِصْبَع - سنگی مساوی $\frac{۳}{۴}$ قیراط

اَصْحیٰ - بیدار کرد ، (مجازاً) تحریك کرد ، برانگیخت

اَصْحیَ الْیَوْمُ - هوا صاف شد ، آفتابی شد

اَصْحابُ الصَّنائِعِ وَالْحِرَف - صنعت گران وپیشه وران

اِصْحاح ، اَصْحاح - در توراة وانجیل :قسمتی بیشترازفصل وکمتراز سِفر

اَصْدیٰ الْجَبَلُ - کوه صدا را منعکس کرد ، جواب داد

اِصْدارُ القَوانین - صدورقوانین ،انتشارقوانین، نشرقوانین

اِصْدارُ المَراسیم - صدورفرمان

اَصْدَرَ - فرستاد ، ارسال کرد ، روانه کرد ،حمل کرد ، صادرکرد

اَصْدَرَ البَضائِعَ اِلَی الْخارِجِ - کالا بخارج صادر کرد

اَصْدَرَ اَمْراً - دستورداد ، فرمان داد ، دستوریا فرمان صادر کرد

اَصْدَرَ حُکْماً - حکم داد ، فتوی داد ، رای‌داد، حکم صادر کرد

اَصْدَرَ قانوناً - قانونی را صادر کرد ، انتشار داد ، منتشر کرد

اَصْدَرَ الْکِتابَ - کتاب منتشر کرد

اَصْدَقَ الْمَرْأَةَ - مهریّه قرارداد - مَهرداد به

اَصَرَّ عَلیَ الْاَمْرِ - پا فشاری کرد ، ایستادگی ومقاومت کرد ، مصمم شد ، تصمیم گرفت بر

اَصَرَّ عَلیٰ (ص) - سرسختی کرد ، شدت بخرج داد ، لجاجت کرد

سَبْقُ الْاِصْرار - تصمیم قبلی

آصِرَةٌ ج اَواصِر - پیوند ، رابطه ، علاقه

اَصْرَحَ - آشکار کرد ، معلوم داشت ، روشن کرد ، واضح کرد

اِصْطادَ الطَّیْرَ اَوِ الْحَیَوانَ - پرنده یا حیوانی‌را شکار کرد

اِصْطادَ سَمَکاً - ماهی گرفت ، ماهی صید کرد

اِصْطادَ بِفَخٍّ - باتله یادام شکار کرد

اِصْطافَ - به ییلاق رفت ، تابستان را درییلاق گذراند

اِصْطِبار - شکیبایی ، صبر ، تحمل ، درخورد

اِصْطَبَحَ - طلب روشنی کرد ، صبحانه خورد

اِصْطَبَرَ - شکیبابی کرد ، صبر کرد ، صبور گشت

اِصْطَحَبَ الرَّجُلَ - ملازم کسی بود ، همراهی کرد با

اِصْطِدام - تصادف ، تصادم

اِصْطِدامُ الآراءِ اَوِالْمَصالِح - برخورد آراء

وعقاید ، تصادم واصطکاك منافع

اِصْطِدام (ص) - سپر ، ضرب خور (چیزی که برای تخفیف اثر تصادم بکارمیبرند)

اِصْطِدامُ السَّیارَة (ص) - فنر ماشین ، ضربت گیر

اِصْطَدَمَ الْقِطاران (مثلا) - دوقطار باهم تصادف کردند

اِصْطَدَمَ الرَّأْیانِ (مثلا) - دو نظریه باهم اصطکاك پیداکرد ، دوعقیده باهم مغایر یا مخالف شد ، باهم برخورد کرد

اِصْطَفىٰ - انتخاب کرد ، اختیار کرد ، برگزید

اِصْطِفافُ الْجُنْد - بصف شدن سربازان

اِصْطَفُّوا - صف کشیدند ، درصف ایستادند ، در ردیف قرار گرفتند

اِصْطَكَّ - لرزید ، مرتعش شد (دراثر برخورد به چیزی)

اِصْطِكاكُ الْكُعوب - پاشنه های پارا هنگام سلام نظامی بهم زدن

اِصْطِكاكُ الْأَسْنان - بهم خوردن دندانها (در اثر لرزه وغیرآن)

اِصْطِكاكُ الرُّكَب - رعشه زانو

اِصْطَكَّتِ الْأَسْنانُ - دندانها بهم خورد وصدا کرد

اِصْطَكَّتْ رُكْبَتاهُ - زانوهایش در اثر رعشه بهم خورد

اِصْطَلىٰ - خودرا گرم کرد

اِصْطَلَحَ عَلىٰ کَذا - قبول کرد ، پذیرفت ، اختیار کرد ، بیرون کرد از ، دنبال چیزی را گرفت

اِصْطَلَحُوا - با هم صلح کردند ، ترك مخاصمت کردند

اِصْطَلَحَ الشَّیْءَ - سفارش ساختن چیزی را داد ، چیزی را سفارش داد بسازند

اَلْاِصْطِیاف - به ییلاق رفتن ، تابستان را در ییلاق گذراندن

مُعَسْكَرُ الْاِصْطِیاف - اردوی تابستانی

اَصْعَدَ - بالا برد ، صعود داد ، متصاعد کرد

اَصْعَقَ - صاعقه‌زده کرد ، رعد زده کرد ، حیرت زده کرد ، مات کرد ، مبهوت کرد ، گیج کرد ، بیحس کرد

اَصْغىٰ - گوش فراداد به ، گوش خودرا نزدیك صدا برد ، دقت وتوجه کرد

اَصْفىٰ لَهُ - خالصانه رفتار کرد با ، صادقانه عمل کرد با ، با صفا وبااخلاق شد (نسبت به)

اِصْفاق - انتقال خون ، تزریق خون

اَصْفَدَهُ - دستبند زد به ، بخو کرد ، زنجیر کرد

اِصْفَرَّ - زرد شد ، رنك پریده شد ، پژمرده شد

اَصْفَر - زرد ، زردرنك ، رنك پریده

اَصْفَرَ - خالی کرد ، تهی ساخت ، تخلیه کرد

الهواءالاصفر - وبا ، بیماری همه جاگیر

اَصُلَ - دارای اصالت یـا نجابت خانـوادگـی بود ، محکم جایگزین شد ، جاگیرشد ، رسوخ کـرد

اَصَّلَ - اشاره باصل چیزی کرد ، اصل چیزی‌را بیان داشت

اصلی - گرم کرد ، حرارت داد

اَصْلاهُ النّارَ - چیزی‌را بآتش انداخت ، درآتش گذاشت

الاِصْلاحُ الزِّراعیّ - اصلاحات ارضی

عهدالاِصْلاحِ الدِّینیّ - دوره رفورم و تهذیب دین مسیحی در قرن شانزدهم میلادی

اِصْلاحات جِذْرِیَّة - اصلاحات اساسی یا عمیق

اِصْلاحِیَّة(اِصْلاحِیَّةُ الاَحْداثِ)ج اِصْلاحِیّات زندان تأدیبی برای کودکان واشخاصی که بسن قانونی نرسیده‌اند

اَصَلَة - اژدرمار ، مارِبُوا

اصلت السیف - شمشیر کشید ، شمشیررا ازغلاف بیرون آورد

اصلح بینهم - صلح برقرار کرد(بین) ، آنهارا با هم صلح داد

اَصْلَحَ - نیکو کرد ، بهتر کرد ، اصلاح کرد ، بهبود داد ، ترقی داد ، آبـاد کـرد ، تهذیب اخلاق کرد ، احیا کرد (درگفتگوی از زمین) مرمت کرد ، تعمیر کرد ، درست کـرد ، جبران کرد ، دوباره تأمین کرد

اَصْلَدَ - سفت شد ، سخت شد ، محکم شد ،

اَصْلَعُ الرَّأْسِ - طاس ، بیمو

اَصْلَخُ - بکلی کر ، کرِکر

السُّکّانُ الاَصْلِیُّون - بومیان ، سکنه اصلی

اصمّ - کر ، بی صدا ، توپر (در گفتگـوی از جسم) ، کروگنگ ، بی صدا ، خاموش ، ساکت

اَصَمَّ - کرکرد ، کر ساخت

حَرْف اَصَمّ - حرف بیصدا

اَصْمَتَ - ساکت کرد ، آرام کرد

اصمغت الشَّجرة - شیره پس داد ، صمغ داد(در گفتگوی از درخت)

اَصَنَّ - بوی بد داد ، بوکرد ، بد بوکرد

اَصْوَبُ - درست تر ، صلاحیت دارتر ، صحیح‌تر ، شایسته تر ، بصلاح مقرون تر

اصوبیّة - اقتضا ، مصلحت (بودن) ، مناسبت

اُصُولُ الْکِتاب - نسخه اصلـی کتاب ، کتاب خطی ، دستخط

بِحَسَبِ الاُصُولِ - طبق قواعد ، برطبق اصول ، برحسب مقررات

اُصِیبَ بِمَرَضٍ - مریض شد ، مبتلا به بیماری شـد

اُصِیبَ بِجِراحٍ - مجروح شد ، جراحت وارد آمد بر

اَصِیص ج اُصُص - پیشاب دان ، قـاروره ،

کوزه گل ، گلدان

اَصیص (س) - کلفت ، خدمتکار زن

اَضاءَ - تابید ، پرتوافکند (در گفتگوی ازماه)

اَضاءَالْعُقُولَ - روشنفکر کرد ، دارای فکر روشن کرد

اَضاءَعَلَیهِمْ - تابید بر ، پرتوافکند بر

اَضاءَالْمِصْباحُ والْبَیْتَ - چراغ یاخانه‌راروشن کرد

اَضادَّ - بی اثر یاخنثی کرد

اَضاعَ - گم کرد ، از دست داد ، زیان کرد ، از چیزی محروم شد ، بی بهره شد ، غفلت کرد (در ، از) ، اهمال کرد ، نادیده گذشت از ، از بین برد ، تلف کرد ، نابود کرد ، خراب و ضایع کرد

اَضاعَ الْفُرْصَةَ - فرصت‌را ازدست داد ، ازفرصت استفاده نکرد

اَضافَ - اضافه کرد ، ضمیمه کرد ، چیزی را بچیز دیگر پیوست ، مهمانداری کرد ، ضیافت کرد

اِضْبارَة ج اِضْبارات ، اَضابیر - پرونده ، کارتن

اَضَبَّ الْیَومُ - هوا مه‌آلود شد

اَضْبَطُ - کسیکه با هر دو دست کار میکند ، ذوالیمینین

اُضْبُورَة ج اِضْبارات ، اَضابیر - پرونده ، کارتن

اَضَجَّ - فریاد زد ، غریو برآورد

اَضْجَرَ - دلتنك کرد ، حوصله‌کسی را سر برد ، نگران کرد ، خسته کرد ، آزرد ، اذیت کرد

اَضْحیٰ - شد ، گردید

اَضْحَی الشَّیْئَ - آشکار کرد ، روشن ومعلوم کرد ، نشان داد ، فاش کرد

اَضْحیٰ یَکْتُبُ رِسالَةً - شروع کرد نامه یی بنویسد

عِیدُالْاَضْحیٰ - عید قربان

اَضْحَكَ - خنداند ، خندانید

اَضْحَكَ عَلَیْهِ (ص) - اورا مسخره کرد ، آلت مسخره قرارداد ، استهزا کرد ، دست انداخت

اُضْحُوکَةٌ - شخص مسخره ، مایه خنده ، دلقك ، مضحکة ، موضوع خنده

اَضَرَّ - زیان وارد آورد بر ، ضرر زد ، آسیب رساند ، اذیت کرد به ، خسارت واردآورد به

اَضَرَّالرَّجُلُ - دارای دو زن شد ، زن اول را دارای هوو کرد

اَضَرَّ عَلیٰ - مجبور کرد بر ، ناگزیر کرد ، اجبار کرد بر

اِضْرابُ الْعُمّالِ عَنِ الْعَمَلِ - اعتصاب (کارگران)

اِضْرابُ اَصْحابِ الْمَصانِعِ - بستن کارخانه بروی کارگران

اَضْرَبَ فی - اقامت کرد ، ماند ، سکونت کرد ، مقیم شد در

اَضْرَبَ عَنْه - صرف نظر کرد از ، اعراض کرد از ، ترك گفت ، رها کرد ، ول کرد

اَضْرَبَ العامِلُ عَنِ العَمَلِ - از کار دست کشید وباعتصاب پیوست

اَضْرَسَ الاَسْنان - دندانهارا کُند کرد

اَضْرَمَ - روشن کرد ، برافروخت (در گفتگوی از آتش)

اَضْرَمَ النّارَفی - آتش زد در ، بآتش کشید ، طعمه حریق ساخت

اِضْطَجَعَ - خوابید ، دراز کشید ، استراحت کرد

اُضْطُرَّ - مجبورشد ، ناگزیرشد ، ناچارشد

اُضْطُرَّ اِلی کَذا - احتیاج پیدا کرد به ، محتاج شد به ، نیازمند بود به ، لازم داشت

اِضْطَرَّ اِلی - مجبور ساخت ، ناگزیر کرد ، ناچار کرد ، محتاج و نیازمند کرد به ، بزور وادار کرد به

اِضْطِراب - اغتشاش ، هرج ومرج ، آشفتگی ، بی نظمی ، ناامنی ، ناراحتی ، تشنج ، زد وخورد

اَلاِضْطِرابات الاِجْتِماعِیَّة - تشنجات اجتماعی

اَلاِضْطِرابات النَّفْسِیَّة - هیجانات روحی ، تشنجات روحی

اِضْطِرار - ضرورت ، لزوم ، احتیاج ، اجبار ، اضطرار ، فشار

عِنْدَ الاِضْطِرار - هنگام ضرورت ، در موقع لزوم

اِضْطِراریّ - اجباری

اِضْطَرَبَ - تکان خورد ، مضطرب شد ، متلاطم شد ، بهیجان آمد ، آشفته شد ، پریشان شد ، مختل گشت

اِضْطَرَبَ الرَّجُلُ - گیج شد ، دست پاچه شد ، گرفتارشد ، مترددشد

اِضْطَرَمَ - مشتعل شد ، بر افروخته شد ، روشن شد ، سوخت (در گفتگوی از آتش) ، آتش گرفت

اِضْطِهاد - زجر ، ایذاء ، جفا ، اذیت ، تعقیب (برای آزاردادن)

اِضْطَهَدَ - آزار کرد ، زجر داد ، پاپی شد ، اذیت کرد ، شکنجه کرد

اِضْعاف - ناتوان ساختن ، رقیق کردن ، نازك کردن ، لاغر کردن ، تخفیف دادن

اَضْعافُ الکِتاب . آنچه ازخلال سطورش فهمیده میشود

اَرْبَعَةُ اَضْعافٍ - چهاربرابر ، چهارلا

اَضْعَفَ - ضعیف کرد ، تضعیف کرد ، ناتوان کرد ، فرسود ، رقیق کرد ، نازك کرد ، لاغر کرد ، تخفیف داد

اَضْغاثُ اَحْلامٍ - خوابهای آشفته ، آرزوهـای موهوم

اَضْفی عَلَیْهِ - منعکس کرد ، برگرداند

اَضَلَّ - سرگردان کرد ، گمراه کـرد ، فریب داد ، تغییر هیئت داد ، خودرا با جامـه مبدل پنهان کرد

اَضَلَّ الشَّیْئَ - گم کرد ، از دست داد ، ضایـع ساخت ، درجای فراموش شدنی گذاشت

اِضْمامَة ج اَضامیم - دسته ازهرچیزی چـون دسته گل وغیرآن

اِضْمَحَلَّ - نابود شد ، محو شد ، متلاشی شد ، ناپدید شد ، کم کم ناپدید شد ، بتدریج محوشد

اَضْمَرَ الْاَمْرَ - ازگفتن چیزی خودداری کرد ، چیزی را کتمان کـرد ، پنهان کـرد ، در دل نهفت

اَضْمَرَ فی نَفْسِهِ - تصمیم گرفت بر ، عزم چیزی کـرد

اَضْمَرَ لَهُ کَذا - در خاطر جا داد ، اندیشه‌یی‌را درمغز پروراند ، (چیزی‌را) دردل گرفت

اَضْنی - تحلیل برد ، مصرف کرد ، خرد خرد تحلیل برد ، لاغر کرد ، بی قوت کرد ، نیروی چیزی یاکسی را گرفت ، خسته کرد

اَطابَ - پاکیزه کرد ، نیکو کرد

اَطاحَ - قطع کرد ، جدا کرد ، برید

اَطاحَ بِهِ - هلاك ساخت ، خراب کرد واژگون کرد ، معدوم کرد ، ازمیان برد ، سرنگون کرد ، فروریخت

اَطاحَ بِالنِّظامِ الْمَلَکی - رژیم پـادشاهی را سرنگون کرد ، برانداخت

اَطارَ - به پرواز درآورد

اِطار ج اُطُر ، اِطارات - قاب عکس ، چهار چوبه ، زهوار ، دورهٔ هرچیز ، (مجازاً) طرح ، شکل ، کادر

اِطارُ سَیّارَةٍ - تایر یا لاستیك ماشین

اِطارُ الْبِرْمیلِ - حلقه (دورچلیك یـا بشکه) ، تسمه ، چنبر

اِطارُ الْعَجَلَةِ - تایر یا لاستیك چرخ

اِطارُ النَّظّارَةِ - دورهٔ عینك ، فرم عینك ، زهوار عینك

اَطاعَ - مطیع شد ، رام شد ، اطـاعت کـرد ، پیروی کرد

اَطاعَ لَهُ - اعتراف کرد ، اذعان کرد ، پذیرفت

اَطافَ بِالْاَمْرِ - کاملا آشنا شد با (چیزی) ، آگاهی یافت از ، وارد شد به یعنی اطلاع حاصل کرد از

اَطاقَ - طاقت داشت بر ، قـدرت داشت بـر ، تحمل داشت بر

اَطالَ - درازکرد ، طولانی کرد ، طـول داد ، طویل کرد ، امتداد داد ، کشید

اَطایِبْ - نعمت ها ، لذایذ (در گفتگـوی از

اشیاء) ، پاکان ، پاکیزگان (در گفتگوی از اشخاص)

الاطباء النفسیون - روان پزشگان

الاطباق الطائرة - بشقابهای پرنده

اطباق الطعام - بشقابهای غذاخوری

اطبق - بر هم نهاد ، بست ، پوشاند ، مستور کرد

اطبقوا علی امر - اتفاق کردند بر ، توافق کردند بر ، اجماع کردند بر

اطحل - خاکستری (رنك)

اطر - خم کرد ، دولا کرد ، کج کرد ، منحنی کرد

اطرأ - بسیار تمجید کرد ، بسیار ستود

اطری - بسیار ستود ، بسیار تعریف کرد ، تمجید کرد ، ستایش کرد

اطراف البدن - اطراف عالیه وسافله (دست ها وپاها)

اطرب - بوجد آورد ، از خود بیخود کرد ، طرب انداخت ، بی نهایت خوشحال کرد

اطرد الامر - پی در پی بود ، متوالی بود ، پشت سر هم بود ، شایع بود ، همه جا را شامل شد

اطرش - کر

اطرش اسك - بکلی کر ، کر کر

اطرغلة (غ) - قمری (پرنده)

اطرف - سخن تازه گفت ، مطلب تازه بیان داشت

اطرفه بکذا - بعنوان سوغات داد ، بعنوان هدیه یا تحفه داد

اطرق - ساکت بود ، آرام بود ، سکوت اختیار کرد

اطرق مفکراً - باندیشه فرو رفت ، بتفکر پرداخت ، خیره نگریست

اطروحة - رساله ، تز ، پایان نامه تحصیلی که برای گرفتن مدرك علمی چون لیسانس یا دکتری وامثال اینها مینویسند

اطریة - رشته فرنگی باریك وتوپر ، رشته یی که برای شیرینی پختن آماده میکنند

اطعم - طعام داد ، غذا داد ، خوراك داد ، اطعام کرد

اطفاء الانوار (خشیة الغارات الجویة) خاموشی (چراغها در شب) از ترس حمله های هوائی

اطفاء النار او المصباح - خاموش کردن آتش یا چراغ

اطفا النار او المصباح - آتش یا چراغ را خاموش کرد

اطفا الجیر - آهك را آبدیده کرد

اطفا العطش او الغلیل - تشنگی یا هیجان درونی را فرونشاند

اِطْفاءُ المِصْباحِ الكَهْرَبِيّ - سویچ چراق برق را زد (خاموش کرد)

اِطْفائِيّ - مربوط بآتش نشانی ، مأمور آتش - نشانی

اِطْفائِيَّة - آتش نشانی

رِجالُ الاِطْفائِيَّة - مأموران آتش نشانی

اَطْفَحَ - پر کرد ، لبریز کرد ، مالامال کـرد ، کف گرفت از ، سرشیر گرفت از

اَطَلَّ عَلَى النَّهْرِ (مثلا) - مشرف بررودخانه بود

اَطَلَّ مِنَ النّافِذَةِ - از پنجره به بیرون یا بپایین نگاه کرد

عِنْدَ الاِطّلاعِ (اصطلاح مالي) - هنگام یـا پس ازرؤیت (حواله یابرات قابل پرداخت است) ، بمجرد رؤیت (اصطلاح تجارتی)

عَلَى الاِطْلاقِ - بطور کلی ، مطلقا

اِطْلاقُ القَذائِفِ الفَضائِيَّة - پرتاب موشکها یا سفینه‌های کیهانی

اَطْلانْطِيقِيّ (غ) - اتلانتیك ، اطلس

اَطْلَس - خدایی از خـدایان یـونان وروم که گمان میکردند زمین را روی شانه‌های‌خودحمل میکند ، نقشه جغرافیا ، پارچه اطلس ، ساتین ، ساتین ابریشمی

اَطْلَسِيّ - مربوط به حریر یا پارچه ابریشمی ، ساتینی

المُحيطُ الاَطْلَسِيّ - اوقیانوس اطلس ، دریای اتلانتیك

اَطْلَعَ عَلَى - آگاه ساخت ، نشان داد

اَطْلَعَهُ عَلَى الاَمْرِ اَوْ عَلَى السِّرِّ - کسی را بر کاری یا رازی مطلع ساخت ، آشنا کـرد با ، خبر داداز

اَطْلَعَ النَّباتُ وَالسِّنُّ - گیاه یا دنـدان بیرون آمد یا رویید

اِطَّلَعَ عَلَى - اختراع کرد ، اکتشاف کرد ، کشف کرد

اِطَّلَعَ عَلَى الشَّيْءِ - دید ، مشاهده کرد

اِطَّلَعَ عَلَى الاَمْرِ - خبردار شد از ، آگاهـی یافت از ، اطلاع حاصل کرد از ، خبر یـافت ، دانست ، آشنا شد به

اِطَّلَعَ عَلَى العَمَلِ - نظارت کرد بر ، سرپرستی کرد بر

اَطْلَقَ - رها کرد ، آزاد کرد ، مرخص کرد ، خارج کرد (ازگمرك) ، شُل کرد ، بازکرد ، بیرون فرستاد ، اخراج کـرد ، ترك کـرد ، دست کشید از ، ول کرد ، واگـذارد ، خالی کـرد

اَطْلَقَ البَخُور - بخور سوزاند ، بخورداد ،از دود بخور یا بوی خوش پُر کرد

اَطْلَقَ بَطْنَهُ - شکم را لینت داد ، از یبـوست بیرون آورد

اَطْلَقَ الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ - طلاق داد

اَطْلَقَ ساقَيهِ لِلرّيح - پا بفرار گذاشت

اَطْلَقَ سَبِيلَهُ - اورا آزاد کرد، رها کرد

اَطْلَقَ سَراحَهُ - اورا آزاد کرد ، رها کـرد ، (از زندان وغیر آن)

اَطْلَقَ فی کَلامِهِ - تعمیم داد ، بطور کلی سخن گفت ، درسخن نظر خصوصی با کسی نداشت

اَطْلَقَ لِحیَتَهُ - ریش گذاشت ، جلو ریش را ول کرد تاانبوه شود

اَطْلَقَ لَهُ العِنانَ - اورا آزاد گذاشت ، بحال خود گذاشت

اَطْلَقَ الْمِدْفَعَ عَلی - باگلوله توپ خراب کرد، جائی را به توپ بست

اَطْلَقَ النّارَ اوِ الرَّصاصَ عَلی - شلیك کرد به، تیراندازی کرد بسوی

اَطْلَقَ فِیهِ النّارَ - آتش زد در ، طعمه حریق ساخت

اَطْلَقَ یَدَهُ - دست ودل باز بـود ، بخشندگـی کرد ، احسان وکرم کرد

اَطْلَقَ یَدَهُ فِی الاَمْرِ - تصرف کـرد در ، دست داشت در ، دخالت داشت یـا دخالت کـرد در امـری ، آزادی عمل داد به

اَطْلَنْطِیّ (غ) - اتلانتیك

اِطْمَأَنَّ - مطمئن شد ، تأمین یافت ، ترسش بر- طرف شد

اِطْمَأَنَّ اِلَیهِ - بکسی اطمینان داشت ، اعتماد داشت به

اَطَمَة (غ) - اتم ، ذرّه

اَطْمَعَ - تطمیع کرد ، بطمع انداخت

اَطْنَبَ - مبالغه کرد (درمدح) اغراق گفت ،طول داد ، بتفصیل سخن گفت

اَطْوی - گرسنه شد ، گرسنگی کشید ، گرسنگی خورد

اَطُوم - جانور پستاندار و گیاهخوار دریای هند ، شتر دریایی

ما اَطْیَبَهُ ! چه چیز خوبی ! چه آدم خوبی !

اَطْیَش - نام پرنده یی است خوش الحان

اَظافِرُ مُدَبَّبَة - مانیکور ، ناخنهای مخروطی

اَظْفَرَ - پیروز کرد ، مظفر ساخت ، نصرت داد

اُظْفُور - ناخن

اُظْفُور نَباتِیّ - پیچك ، ریشه پیچنده

اَظَلَّ - از روشنایی جلوگیری کرد ، سایه زد ، پنهان کرد ، سایه افکند بر ، سایه دار کرد

اَظْلَمَ - تاریك شد

اَظَنَّهُ - ظنین شد به ، گمان بـد برد به ، متهم ساخت

اَظْهَرَ - بیان داشت ، فاش کرد ، شناسانـد ، اعلام داشت ، معلوم داشت ، شرح داد ، مدلل کرد ، حالی کرد ، اظهار داشت ، ظاهر کرد ، آشکار کرد

اَعادَ - برگرداند ، اعاده داد ، عـودت داد ،

ردکرد ، پس داد ، تکرار کرد ، مکرر ساخت

اَعادَ طَبْعَ الْکِتابِ - تجدید چاپ کرد

اَعادَ النَّظَرَ فِی الدَّعوی - تجدید نظر کرد (در محاکمه) ، دوباره محاکمه کرد

اِعادَةُ الطَّبْع - تجدید چاپ

اِعادَةُ النَّظَرِ فِی الْقَضِیَّة - استیناف ، تجدید نظر در دعوی

اَعاذَ - وِرْد خواند ، برای حفظ کسی یا چیزی دعا خواند ، بوسیله خواندن ورد محفوظ نگاه داشت

اَعارَ - قرض داد ، وام داد ، بعاریت داد ، عاریه داد

اِعارَةٌ - قرض دادن ، وام دادن ، عاریه دادن ، بعاریت دادن

اَعاشَ - برای کسی وسیله زندگی فراهم کرد ، اجازه زندگی داد به ، کسی را بزندگی کردن وادار کرد ، غذا داد ، خوراك داد

اَعاضَ عَنِ الضَّرَرِ - تاوان داد ، جبران کرد ، عوض داد

اَعاقَ - بتأخیر انداخت ، بتعویق انداخت ، مانع شد ، معطل کرد ، بازداشت از

اَعالَ - عیالوار شد ، بینوا شد

اَعالَهُ - خرجی داد به ، تحصیل روزی کرد برای

مِنَ الْاَعالِی - از بالا ، از آسمانها

اَعانَ - کمك کرد به ، مساعدت کرد به ، همدستی کرد با ، یاری کرد ، چاره سازی کرد ، پشتیبانی یا حمایت کرد

اَعانَهُ مِنْهُ - او را از دست کسی خلاص کرد ، آزاد کرد ، رها کرد

اِعانَة - اعانه ، شرکت ، سهم (دادن) ، همکاری، کمك از راه نوشتن یا دادن (مقاله)

اِعانَةٌ دِراسِیَّةٌ - کمك تحصیلی ، فرصت تحصیل رایگان ، بورس تحصیلی که دانشگاهها یا بنگاه‌های دیگر به عدهٔ از دانشجویان میدهند

اِعانَةٌ مالِیَّةٌ - کمك مالی ، اعانه نقدی (که دولت به بنگاهی میدهد تا کاری را که فایده عمومی دارد از پیش ببرد) ، کمك مالی که دولتی بدولت دیگر میدهد

اَعْباءٌ عائِلِیَّةٌ - هزینه ها یا مخارج خانواده ، مسئولیتهای خانوادگی

اَعْبَل ، حَجَرٌ اَعْبَل - سنگ خارا

اِعْتادَ الْاَمْرَ - معتاد شد به ، عادت کرد به ، خود را عادت داد به ، خو گرفت به ، اعتیاد پیدا کرد به

اِعْتاضَ - تاوان گرفت ، جبران (چیزی را) کرد، عوض (چیزی را) گرفت

اِعْتِبار - احترام ، رعایت ، ملاحظه

رَدُّ الْاِعْتِبار (فی القضاء) - اعاده حیثیت

يَستحقُّ الإعتبار - قابل ملاحظه ، مهم ، قابل احترام

اِعْتِباطًا - تصادفی ، بختی ، اتفاقی ، الله بختی ، اَلَکی ، همینطوری

اِعْتَبَرَ - بشمار آورد ، پنداشت ، گمان داشت ، ملاحظه کرد ، در نظر گرفت ، بحساب آورد ، معتبر دانست ، فرض کرد ، دانست ، قلمداد کرد

اِعْتَبَرَ بِهِ - پند گرفت از ، عبرت گرفت از ، درس گرفت از

اِعْتَبَرَ الرَّجُلَ - احترام کرد به ، احترام گزارد به ، محترم شمرد ، رعایت احترام (کسی را) کرد

اِعْتَبَرَ الشَّيْءَ - مورد رسیدگی قرار داد ، مورد توجه قرار داد ، دقت کرد در ، آزمایش وتأمل کرد در

اِعْتَبَطَ الأمْرَ - تصادفی انجام داد ، الله بختی انجام داد ، اتفاقی وبدون هدف و منظور خاصی انجام داد

اِعْتَجَنَ الطِّين - خمیر کرد ، ورزید ، سرشت (درگفتگوی از گل وامثال آن)

اِعْتَدَّ - فرض کرد ، دانست ، بحساب آورد ، گمان کرد ، بشمار آورد ، شمرد

اِعْتَدَّ بِنَفْسِهِ - متکی بنفس شد ، اعتماد بنفس داشت

اِعْتَدَى عَلَى ، جسارت کرد ، تجاوز کرد ، تعدی کرد ، تخطی کرد ، خطا کرد ، خلاف کاری کرد ، سوء استفاده کرد از ، متوسل بزور وبیعدالتی شد ، تعرض کرد ، بد رفتاری کرد ، حمله کرد

اِعْتَدَى عَلَى حَياةِ فُلانٍ - بکسی سوء قصد کرد ، کسی را مورد سوء قصد قرار داد

الإعْتِداء - تجاوز ، تعدی ، حمله

خُطَطُ الإعْتِداء - نقشه‌های تجاوز

مُعاهَدَةُ عَدَمِ الإعْتِداء - پیمان عدم تجاوز

اِعْتِدائِيّ - تجاوزکارانه ، مربوط ووابسته به تجاوزوتعدی

الأهْدافُ الإعْتِدائِيَّة - هدفهای تجاوز کارانه

اِعْتِدالٌ - اعتدال ، میانه روی ، راستی ، درستی ، ترتیب و نظم ، صحت

اِعْتِدالُ الخُلْقِ - سرراستی ، سادگی ، رُك گویی ، بی پردگی

زَمَنُ الإعْتِدالِ الشَّمْسِيّ - اعتدال شب وروز

اِعْتِدالِيّ - مربوط باعتدال شب وروز ، واقع در نزدیکی خط استوا

اِعْتَدَلَ - معتدل ومستقیم شد ، مرتب شد ، درست شد ، راست شد

اِعْتِذار - بهانه جویی ، عذرخواهی ، پوزش ، بهانه

اِعْتَذَرَ عَنْ وَمِنْ - معذرت خواست از ،

عذرخواهی کرد برای ، عذرخواست برای ، پوزش طلبید برای (خطا)

اِعْتَرَى - عارض شد ، اتفاق افتاد ، رخ داد

اِعْتَراهُ کَذا - مبتلا شد به ، دچارشد به ، گرفتار شد به

اِعْتِراض - مخالفت ، مقاومت ، ممانعت ، اعتراض

اِعْتِراف - اعتراف ، اقرار ، ادعان

اِعْتِراف بِحُكُومَةٍ - دولتی را برسمیت شناختن

اِعْتِرافاً بِكَذا - درازای ، بپاداش

مُعَلِّمُ الاِعْتِراف - کشیشی که برای اعتراف بگناه نزد او میروند

كُرْسِيّ الاِعْتِراف - اعتراف گاه ، صندلی اعتراف یااقرار (بگناه)

اِعْتَرَضَ عَلَى - اعتراض کرد بر ، ایراد کرد ، بطوراعتراض اقامه کرد یاگفت

اِعْتَرَضَ لَهُ - ممانعت کرد از ، جلوگیری کرد از ، بازداشت ، محروم وممنوع کرد ، مانع شد از ، سرراه بر کسی گرفت

اِعْتَرَفَ بِالْأَمْرِ - اقرار کرد به ، اعتراف کرد به ، اذعان کرد به

اِعْتَرَفَ بِحُكُومَةٍ - دولتی را برسمیت شناخت

اِعْتَرَفَ بِابْنِهِ (مثلا) - به پسری خودقبول کرد ، پذیرفت

اِعْتَرَفَ اِلَى الْكاهِنِ - بگناه خود نزد کشیش اعتراف کرد وآمرزش طلبید

اِعْتَرَكَ الْقَوْمُ - با یکدیگر جنگیدند ، نزاع کردند

اِعْتَزَّ - پیروز شد ، جشن (پیروزی) گرفت ، خوشحالی وشادی کرد ، نیرومند شد ، با قدرت شد ، افتخارداشت ، بالید ، مباهات کرد ، افتخار کرد به ، باارزش پنداشت

اِعْتَزَّ بِهِ - خودراقوی یاماهر پنداشت در

اِعْتَزَى لَهُ وَاِلَيْهِ - باکسی نسبت داشت ، قوم وخویش بود ، منسوب بود با

اِعْتِزال ، کناره گیری ، عتب نشینی ، گوشه عزلت ، تنهایی ، انفراد ، خلوت

اِعْتَزَلَ الشَّيْءَ وَعَنْهُ - کناره گیری کرد از ، گوشه گیری کرد ، عقب کشید از ، دست کشید از

اِعْتَسَفَ عَنِ الطَّرِيقِ - گمراه شد ، منحرف شد ، انحراف پیدا کرد

اِعْتَسَفَ الْأَمْرَ - کاری را بدون داشتن هدف یا منظور انجام داد ، اتفاقی انجام داد ، بی ترتیب یا همینطوری وتصادفی انجام داد

اِعْتَشَّ الطَّائِرُ - لانه درست کرد ، آشیانه ساخت (پرنده)

اِعْتَصَى الْأَمْرُ - مشکل بود ، دشوارشد

اِعْتِصامٌ - تحصّن

اِعْتَصَبَ الْقَوْمُ - مجمع یااتحادیه تشکیل دادند ،

هم پیمان شدند

اِعتصب اصحاب المصانع (ضد العمال) (ص) درکارخانه‌را بروی کارگران بستند، کارفرمایان اعتصاب کردند

اِعتصب العمال (ص) - کارگران اعتصاب کردند دست از کار کشیدند

اِعتصم بِه - متوسل شد به، متشبث شد به، پناهنده شد به، التجا کرد به، پناه آورد بـه، تحصن اختیار کـرد در، متحصن شد در، پیوست به، استوار وثابت بود در

اِعتطب - از بین رفت، معـدوم شد، خـراب و ویران شد، تلف شد، هلاك شد، نابودشد

اِعتطف - پالتو پوشید

اَعتق - آزاد کرد (درگفتگوی ازبرده وبنده)، رها کرد، آزاد کرد(ازبند یاحبس)، روانه کرد، جلوکسی را بازگذاشت

اِعتقاد - باور، ایمان اعتقاد، عقیده، نظریه

اِعتقال - بازداشت، دستگیری‌وبازداشت

اِعتقد - اعتقادداشت، باورداشت، ایمان‌داشت، تصدیق کرد

اِعتقل الرجل - بازداشت کرد، دستگیروباز - داشت کرد

اِعتقل لسانه - زبانش بند آمـد، گنگ شد، افسون شد، طلسم شد

اِعتکف فی غرفته - دراطاق خودماند، دررا بروی خود بست

اِعتکف فی المکان - کناره گیری کرد، منزوی شد در

اِعتل - بیمارشد، دردیاکسالت پیدا کرد

اِعتل بکذا - بهانه‌آورد، عذرآورد

اِعتلی - بلند شد، بـالا رفت، نمـودار شد، ترقی کرد، اوج گرفت، سرآمد شد، زیادبلند پروازکرد

اِعتلی الدابة - سوار برچهارپا شد، برنشست

اِعتلی المکان - بالا رفت از، صعودکـرد به، ببالای جایی رفت

اِعتلال - مرض، بیماری، ناخـوشی، کسالت تغییر یافتن حروف علّه (درگفتگوی ازکلمه)

اِعتلن - معلوم شد، آشکارشد، آشکار بود

اِعتم - عمامه بسرگذاشت

اِعتماد - اعتماد، توکل، تکیه، پشت گرمی، مایه دلگرمی یا امیدواری، تصویب، تجویز، اجازه، اختیار، اعتبار (بانکی)

الاعتماد علی الذات - اتکا یااعتماد بنفس

اوراق اعتماد - استوارنامه یااستوارنامه‌ها

اعتمادات مالیّة - اعتبارات مالـی، اعتبارات بانکی

فتح اعتماداً مالیا - اعتباربانکی بازکرد

خطاب الاعتماد - اعتبارنامه بانکی

اِعتمد (ص) - تصویب کرد، تصدیق یاتجویز

کرد ، اختیارداد ، اجازه داد

اِعتَمَدَ عَلیٰ - اعتماد کرد به ، اطمینان داشت به ، امیدوار بود به ، استناد یااتکا داشت به

اِعْتَمَدَ - تعمید یافت ، تعمید شد ، غسل تعمید داده شد (درمسیحیت)

اِعْتَمَلَ - انجام شد ، عمل شد ، ساخته شد ، درست شد

اِعتَنیٰ بِالاَمْرِ - اعتنا یا توجه کرد به ، عنایت داشت به ، دقت واهتمام داشت (نسبت به)

اِعتَنیٰ بِهِ - مواظب (چیزی) بود ، مواظبت کرد از ، محافظت کرداز

اِعْتِنافاً - غیرمستقیم

اِعتَنَقَ الدِّیْنَ - دینی را پذیرفت ، قبول کرد ، گردن نهاد ، بدینی گروید

اِعتَنَقَ الرَّجُلانِ - معانقه کردند ، یکدیگررادر آغوش کشیدند

اُعتُوبَةٌ - گله ، مایه گله

اِعتِیادِیٌّ - عادی ، معمولی ، عمومی ، متداول ، طبیعی ، منظم

اَعْثَرَ - لغزش داد ، بلغزش انداخت

اَعْثَرَ عَلیٰ - راهنمایی کرد به ، رهبری کرد به ، دلالت کرد به ، هدایت کرد به

الاِعْجابُ بِالذّاتِ - خودپسندی

اُعْجِبَ بِنَفْسِهِ - خودپسند بود

اُعْجِبَ بِهِ - موردپسندقرارگرفت ، اورا باعجاب واداشت ، موردتحسین واقع شد

اَعْجَبَهُ - راضی بوداز ، خشنود بوداز ، پسندید ، خوشش آمد از

اَعْجَبَ - مسرور ساخت ، راضی کرد ، رضایت کسی را جلب کرد ، به تعجب انداخت ، به شگفتی واداشت ، متحیرساخت

اَعْجَزَ فِی الْقَولِ - درسخن اعجاز کرد ، معجزه کرد

اَعْجَزَ - عاجز کرد ، ناتوان ساخت ، فلج کرد

اَعجَفَ الدّابَّةَ - لاغر کرد ، بی‌قوت کرد

اَعْجَلَ - شتابانید ، با شتاب برد ، برانگیخت بر ، زودرسانید ، با شتاب ودست پاچگی انجام داد ، پیش انداخت

اَعْجَمُ - گنگ ، لال ، بی زبان ، بیعقل ، بی‌خرد ، نامعقول ، بی‌فکر

حَیَوان اَعْجَم - حیوان یا جانورگنگ ، حیوان زبان بسته

اعجم ، اعجمی - غیرعرب

اَعْجَمَ - شرح داد ، تفسیر کرد ، بیان داشت ، واضح کرد ، معنی چیزی را روشن کرد

اَعْجَمِیٌّ - اجنبی ، بیگانه ، غریب ، غیرعرب

اَعِدْ - دوباره ! تکرارکن ! (هنگامیکه مطابی را می پسندند این کلمه را برزبان میرانند)

اَعَدَّ - مهیاکرد ، آماده ساخت ، حاضر کرد ،

فراهم وتهیه کرد

اعده للامرِ - مستعد ومتمایل کرد ، موافق کرد ، مناسب کرد ، وفق داد ، قابل کرد ، صلاحیت دار کرد ، مجهز کرد

اِعدادُالخطّةِ - تهیه کردن نقشه ، طرح ریزی

اعدادٌ سابقةٌ مِن جریدةٍ اومجلّةٍ - شماره‌های گذشته ، شماره های منتشر شده (از روزنامه یا مجله)

اعدَی - دچار مرض کرد (بوسیله سرایت و عفونت) ، عفونی کرد ، مبتلا کرد ، آلوده کرد

اِعدادیٌّ - مقدماتی ، تهیه‌یی ، آماده سازنده ، حاضر کننده

مدرسةٌ اِعدادیّةٌ - آموزشگاه تهیه یامقدماتی

اِعدامٌ - نابود ساختن ، کشتن ، معدوم کردن ، اعدام کردن

الحکم بِالاِعدام - حکم اعدام

تنفیذُ حکمِ الاِعدامِ - اعدام ، اجرای حکم اعدام ، کشتن

اَعدَلَ - مستقیم ومعتدل کرد ، درست کرد ، مرتب ومنظم کرد

اَعدَمَ - تنگدست شد ، فقیرشد ، معدوم ساخت ، بکلی ویران کرد ، نیست کرد ، باطل کرد ، محو کرد

اعدمه الشیئ - اورا محروم کرد از ، مأیوس کرد از ، ازدست او گرفت

اعدمه الحیاةَ - حیاتش را گرفت ، هلاکش ساخت

اَعذَرَ - معذورداشت ، بخشید ، معاف کرد،صرف نظر کرد از

اَعذَرَ - ختنه کرد

اِعرابٌ - بیان ، اظهار ، علم نحو ، ترکیب کردن جمله (ضد تجزیه)

اعرابیٌّ - یکنفرعرب ، بدویّ

اِعراضٌ - اجتناب ، دوری ، حذر

اعراضُ المرضِ - عوارض ناشی از بیماری

اعراضُ تسمُّمٍ - عوارض مسمومیت ، آثاروعلائم مسمومیت

الأعرافُ - برزخ ، اعراف

اعربَ الجُملةَ - جمله‌راترکیب کرد(دراصطلاح دستورزبان)

اَعرَبَ عَن حاجَتِهِ - مقصود خودرا بیان کرد

اَعرَبَ - بیعانه داد

اعربَ اللفظَ الاعجمیَّ - معرب کرد ، کلمه غیر عربی را بصورت عربی درآورد مانند «تلغراف» وامثال آن

اَعرَجُ - لَنگ ، شَل ، فالج ، چلاق

اَعرَجَ - لَنگ کرد ، شَل کرد ، فلج کرد ، چلاق کرد

الاَعرَجُ (فی ورق اللّعب) - سرباز (دورورق بازی)

اَعْرَسَ ـ جشن عروسی گرفت ، جشن عروسی برپا کرد

اَعْرَضَ عَنْ ـ دست کشید از ، ترك کرد ، دور انداخت ، ردکرد

اَعْرَضَ عَنْهُ ـ اجتناب کرداز ، حذر کرد از ، روگرداند از ، پرهیز کرداز

اَعْرَضَ عَنِ الْاَمْرِ ـ برگشت (از عقیده وامثال آن) ، عدول کرد از ، ترك گفت ، ول کرد ، رها کرد

اَعْرَفُ ـ کاکل دار ، کاکلی ، تاجدار ، شناساتر

اَعْرَقَ ـ ریشه گرفت ، ریشه دار بود ، اصیل بود

اَعْرَقَ الْخَمْرَ ـ شراب را رقیق کرد

اَعْزَبَ ـ دورشد ، دور بود ، فاصله داشت با

اَعْزَبُ ـ مجرد ، غیرمتأهل ، عزب

اَعْزَلُ ـ بدون اسلحه ، بی دفاع ، بی پناه ، بیچاره

اَعْسَرَ ـ فقیر شد ، بینوا شد ، ورشکست شد ، معسر شد ، درمانده شد ، در سختی بود ، تنگدست بود

اَعْسَرُ یَسَرٌ ـ کسیکه با هردو دست کار میکند ، ذوالیمینین

اَعْسَرُ ـ چپ دست ، کسیکه با دست چپ کار میکند

اَعْسَفَ ـ زیاد تحمیل کرد به ، کار زیادسنگین داد به

اَعْشَی ـ شب کور ، تار چشم (مجازاً) بی ـ بصیرت

کَسْرٌ اَعْشارِیٌّ ـ کسر اعشاری

اَعْشَرَ الْعَدَدَ ـ عددرا ده‌تا کرد ، به ده رساند

اَعْشَرَ الْقَوْمُ ـ ده‌تا شدند ، ده‌تا بودند

اِعْصارٌ ج اَعاصیر ، اَعاصِر ـ طوفان ، گردباد ، طوفان در دریا

اَعْضَلَ الدّاءُ الْاَطِبّاءَ ـ مرض پزشگان را مبهوت کرد ، مرض را تشخیص ندادند

اَعْضَلَ الْاَمْرُ ـ معما شد ، مبهم و بغرنج شد ، پیچیده شد ، تعقید داشت ، بسیار مشکل گشت

اَعْطَی ـ داد ، تقدیم کرد ، پیشکش کرد ، هدیه داد ، بخشید

اِعْطاءُ کَلِمَةٍ ـ قول باو داد

اَعْطَی مَثَلاً ـ سرمشق شد یاگذاشت

اَعْطَبَ ـ تلف کرد ، نابود کرد ، معدوم کرد ، خسارت وارد آورد ، ضرر رساند ، صدمه زد ، خراب کرد ، آسیب زد ، ویران کرد ، بکلی نابود ومحو کرد

اَعْطَشَ ـ تشنه کرد ، سبب تشنگی شد

اِعْظامَةٌ ـ چیزی که زنان بر کفل بندند تا آنرا بزرگ جلوه دهد ، کرست سُرین

اَعْظَمَ الْاَمْرَ ـ چیزی را بزرگ دانست ، بزرگ فرض کرد ، بسیاراهمیت داد به

اَعْظَمَ - بزرگ داشت ، بزرگ کرد ، عظیم داشت ، بزرگ کرد (درگفتگوی ازعکس وامثال آن)

اَعْظَمُ - بزرگتر ، مهمتر ، عظیمتر

اَعْفی - شفا داد ، بهبودداد ، محافظت کرد (از بلا) ، رفع بلاکرد از

اعفی مِنَ الاَمْرِ (ص) بخشود ، معاف کرداز

اَعْفَرُ - رنگ قهوه‌یی چون رنگ مس

اَعْقابُ السَّجایِرِ - ته سیگارها

اَعْقَبَ - بعد آمد ، بدنبال آمد ، پس‌از چیزی آمد

اعقب الاَمْرَ - حسن عاقبت پیدا کرد ، رو به نیکی رفت

اَعْقَبَ نَسْلاً - تولید نسل کرد ، فرزند آورد

اعقب الرَّجُلُ - اصلاح پذیرفت ، ازفسادوتباهی بیرون آمد

اَعْقَرَ - گیج کرد ، بیهوش کرد ، تخدیر کرد ، (مجازاً) مبهوت کرد

اَعْقَفُ - کج ، خمیده ، منحنی ، قوشی ، عقابی ، مانندنوك عقاب ، سر کج ، قلاب مانند، قلاب وار

اَعْقَمَ - استرلیزه کرد ، عقیم کرد ، بی نتیجه کرد ، خنثی کرد ، نازا کرد

اَعْلی - عالی کرد ، پیشرفت داد ، ترفیع وتوسعه داد ، بالابرد ، بلندکرد ، برافراشت ، ترقی‌داد، برپا کرد

اَلْقائدُالْاَعْلیٰ (لِلْجَیْشِ) - فرمانده عالی ، فرمانده کل (درارتش)

مِنْ اَعْلیٰ اِلیٰ اَسْفَلَ - از بالا تا پایین ، من‌الباب الی‌المحراب ، ازصدر تا ذیل ، همه ، خاص وعام ، خردو کلان

اَعْلیٰ (اَوْاَقْصیٰ) دَرَجَةً - منتهی‌الیه، ماکزیمم آخرین حد

مَذْکُورٌ اَعْلاهُ - نامبرده در بالا ، مزبور ، نامبرده (درفوق)

اِعْلامُ(الْحُکْمِ)ج اِعْلامات - ورقه حکم دادگاه

اِعْلانٌ - نشریه ، انتشارخبر ، خبر ، اعلامیه ، بیانیه ، آگهی

اِعْلانٌ اِلاهِیٌّ - وحی ، الهام

اِعلانُ حُضُورٍ اِلیٰ الْمَحْکَمَةِ - خواست برگه، احضاریه

اِعْلانٌ صَغِیرٌ (یُوَزَّعُ بِالْیَدِ) - آگهی دستی ، آگهی که چاپ کرده بدست مردم میدهند

اِعْلانٌ مُلْصَقٌ علی الْحِیطانِ - آگهی دیواری، پلاکارد

شَرِکَةُ اِعْلاناتٍ - آژانس تبلیغاتی

لَوْحَةُ عَرْضِ الْاِعْلاناتِ - تابلوی آگهی

اَعْلَقَ - زالو انداخت

اَعْلَقَ - آویزان کرد ، مُعلّق کرد

اَعلَمَ الامرَ وبهِ ـ خبر داد به ، اعلام داشت ، آگاهی داد

اَعلَمُ الشَّفَةِ ـ شکافته لب

اَعلَنَ الامرَ وبهِ ـ آگهی کرد ، اعلان کرد ، آشکار کرد ، بیان داشت ، اعلام داشت ، اخطار کرد ، خبر داد

اَعلَنَ الحَربَ ـ اعلان جنگ داد

اَعلَنَ الخَبَرَ ـ خبر منتشر کرد

اَعلَنَ عَنْ ـ در بارهٔ چیزی اعلان کرد (مثل کالای فروختنی ، چیزهای گمشده و دعوت با نجمنها وامثال اینها)

اَعلَنَ الحُکمَ ـ حکم دادگاه را ابلاغ کرد

اُعلُومَةٌ ج اَعالیمُ ـ تیر راهنما که در جاده ها نصب میکنند ، علامت ، نشانه

اَعمیٰ ـ کور کرد ، گمراه کرد

اَعمیٰ ـ کور ، بی بصیرت

حَرَکَةُ الاِعمارِ ـ نهضت آبادانی

مِنْ اَعماقِ القَلبِ ـ از ته دل ، از صمیم قلب ، از دل وجان

اَعمالُ التَّجَسُّسِ ـ عملیات جاسوسی

اَعمالُ التَّدمیرِ ـ خرابکاری ، عملیات تخریبی

اَعمالُ التَّنقیبِ ـ عملیات کاوش وحفاری

اَعمالُ التَّمریضِ ـ عملیات پرستاری

اَعمالٌ خَرقاءُ ـ کارهای خلاف قانون ، اعمال بی رویه

اَعمالُ الرَّیِّ ـ عملیات آبیاری

اَعمَدَ ـ نگاه داشت (روی ستون) ، نگاه داری کرد ، شمع زد (درزیر) ، حمایت کرد ، پشتیبانی کرد ، کمك کرد

اَعمِدَةُ الجَرائِدِ ـ ستونهای روزنامه

اَعمَرَ المَکانَ بِالسُّکّانِ ـ آباد کرد ، پرجمعیت کرد

اَعمَشُ ـ تارچشم ، ضعیف چشم

اَعمَقَ ـ گود کرد ، حفره را عمیق کرد

اَعنَتَ ، بسختی انداخت ، بتکلف انداخت ، پریشان کرد ، در فشار گذاشت ، بستوه آورد ، عاجز کرد ، اذیت کرد ، خسته کرد ، کسل و بیزار کرد ، عذاب داد زجروآزارداد

اَعنَشُ ـ شش انگشتی

اَعنَفَ ـ باعُنف عمل کرد ، با زور عمل کرد ، با سختی رفتار کرد ، بدرفتاری کرد با ، رفتار عنیف داشت

اَعنی ـ یعنی ، معنی‌اش چنین است...

اِعوازٌ ـ نیاز ، فقر بینوایی ، احتیاج

اَعواضُ الکِتابِ ـ نسخه بدل ها (در عبارات کتاب)

اِعوَجَّ ـ کج شد ، خم شد ، خمیدگی داشت ، پیچ وخم داشت

اَعوَجُ ـ کج ، خمیده ، منحنی

اِعوِجاجُ العِظامِ ـ بیماری نرمی استخوان ،

استخوان نرمی

اَعْوَرُ - یك چشم

الاعور - رودهٔ کور

اَعْوَزَ - بینوا شد ، فقیر شد ، احتیاج داشت ، نیازمند بود ، لازم داشت

اَعْوَلَ - گریه وزاری کرد ، شیون کرد ، فریاد وگریه سرداد

اَعْیا - رنج برد ، خسته شد ، رنج داد ، خسته کرد

اعیاالدّاءالطّبیب - پزشك دردرا تشخیص نداد ، از معالجه عاجز شد

اِغاثَة - کمك ، یاری ، دستگیری ، فریاد رسی

اِغاثةاللاّجئین وتشغیلهم (مثلا) - کمك به آوارگان وایجاد کاربرای آنان

اَغارَ (ص) - حسودکرد ، بحسادت انداخت

اَغار علی - حمله کرد به ، یورش آورد ، هجوم آورد

اَغاظَ - خشمگین کرد ، بغیظ انداخت ، بستوه آورد ، اذیت کرد ، آتشی کرد ، رنجاند ، بی حوصله کرد ، ازجا در برد

الاَغانی الشعبیّة - ترانه‌های تودهٔ مردم ، سرود-های توده (مردم) ، ترانه های ملی

اغبته الحمّی وعلیه - تب یك روز در میان بسراغ او آمد ، یك روز در میان تب کرد ، نوبه کرد

اَغْبَرُ - خاکی (رنگ)

اَغْبَرَ - خاك آلود کرد ، گردآلود کرد

اَغْبَشُ - تاریك ، تیره ، مات ، حاجب ماوراء ، پشت پوش ، غیر شفاف (مجازاً) مبهم ، کُند ، ناپیدا

اَغْبَشَ - تاریك شد ، تیره شد

زُجاج اَغْبَش - شیشهٔ مات ، شیشه‌یی که‌حاجب ماوراء است

اِغْتابَ - غیبت کرد ، پشت سر کسی بد گفت

اِغْتاظَ - خشمگین شد ، غضبناك شد ، آتشی‌شد ، رنجید ، بی حوصله شد ، ازجا دررفت

اِغْتالَ - غافلگیر کرد ، حمله ناگهانی کرد ، بیخبر حمله کرد یاواردشد

اِغْتالَ - با مکر وخدعه بقتل رساند ، ترور کرد

اِغْتالَ - کلاه برداری کرد ، گول زد ، بافریب دزدید

اِغتِباط - سرور ، خوشوقتی ، شادمانی ، خوشحالی ، شادی

مِنْ دَواعِی السُّرورِ وَالاِغْتِباطِ اَنْ ...

موجب کمال مسرت وخوشوقتی است که ...

اِغْتَبَطَ - خوشوقت شد ، شادی کرد ، خوشحال‌شد ، خوشحالی کرد

اِغْتَذیٰ - غذا خورد ، تغذیه کرد ، خوراك خورد

اِغْتَرَّ - فریب خورد ، گول خورد

اِغتَرَّ بِنَفسِهِ - خود بین شد ، بخود مغرورشد ، عُجب پیدا کرد

اِغتِرابٌ - دوری ازوطن ، مهاجرت از وطن ، جلای وطن

بَدَل اِغتِراب (ص) - خرج سفر ، هزینه سفر ، فوق‌العاده که برای مسافرت میدهند

الاِغتِرارُ بِالذّاتِ - خود بینی

اِغتَرَبَ - از وطن مهاجرت کرد ، سوی غربت رفت ، جلای وطن کرد

اِغتَرَفَ - باملاقه کشید ، چمچه خالی کرد یا برداشت ، چیزی را باملاقه برداشت

اِغتَرَقَ النَّفَسَ - دم زد ، دم فرو برد ، تنفس کرد ، نفس کشید

اِغتَزَلَ القُطنَ اَوِالصُّوفَ - پنبه یا پشم را ریسید

اِغتَسَلَ - آب تنی کرد ، شستشو کرد ، حمام گرفت ، بحمام رفت

اِغتَشَّ - گول خورد ، فریب خورد ، گمان فریب برد بکسی ، فریبکارشمرد

اِغتَصَّ المَکانُ بِهِم - از جمعیت پر شد ، زیاد ازدحام شد (در) ، جمعیت انبوه شد (در) ، جا تنگ شد از جمعیت

اِغتَصَبَ - بزور گرفت ، غصب کرد

اِغتَصَبَ المَرأةَ - با زنی بزور زنا کرد ، هتك ناموس کرد ، تجاوز بعصمت (زنی) نمود ، بی سیرت کرد

اِغتَطّى - پوشیده شد ، مستور گشت

اِغتَفَرَ لَهُ الذَّنبَ - گناهش را آمرزید ، عفو کرد ، بخشید

اِغتَفَلَهُ - ازغفلت وبیخبری کسی استفاده کرد ، اورا غافل دانست

اِغتَلَمَ - شهوت ران شد ، شهوانی شد

اِغتَمَّ - غصه خورد ، مغموم شد ، محزون شد ، پریشان وآشفته شد

اِغتَمَسَ فی ، فرو رفت ، غوطه خورد (در آب مثلا) ، زیر (آب) رفت

اِغتَمَضَ طَرفُهُ - خواب رفت ، چشمش بر هم گذاشته شد

اِغتَنَمَ الفُرصَةَ - فرصت را غنیمت شمرد ، از فرصت استفاده کرد ، موقع را مغتنم شمرد ،

اِغتِیالٌ - مکر ، خدیعت ، فریب ، حیله ، تزویر ، ترور کردن ، کشتن (با نیرنگ)

اِغتِیالُ الاَموالِ - ربودن مال ، بزور گرفتن

اَغدَقَ عَلَیهِ المالَ - مال فراوان باو داد ، در مال وثروت غرق کرد

اَغدَقَ المَطَرُ - باران سخت بارید ، زیاد بارید

اَغَذَّ الجُرحُ - زخم چرك کرد ، چرك پس داد ، چرك ترشح کرد

الاَغذِیَةُ المَحفُوظَةُ . غذاهای کنسروشده

اَغَرَّ - ناگهان وارد شد بر ، بیخبر آمد ، غافلگیر

کرد ، ناگهان حمله کرد ، شبیخون زد

اَغَرّ - زیبا ، ظریف ، خوش‌اندام ، نیکو کردار، نیك رفتار

اَغْرَی - تحریك کرد ، تهییج کرد ، برانگیخت، اغوا کرد ، تطمیع کرد ، جلب کرد ، فریفت ، بدام انداخت ، ترغیب کرد

اَغْرَی الْعَداوَةَ بَینَهُم - آتش دشمنی‌رادامن‌زد

اَغْرَی بِشَرٍّ - کسی را برکار بد تشویق کرد

الاَغْراضُ السِّلْمِیَّة - هدفهای مسالمت آمیز

اَغْرَبَ فِی الْبِلادِ - بغربت رفت ، سفر دور کرد

اَغْرَبَ - کار عجیب وغریب کرد ، سخن عجیب وغریب گفت

اَغْرَبَ - مبالغه کرد ، بحد افراط رساند

اَغْرَبَ فِی الضِّحْكِ - زیرخنده زد

اَغْرَدَ الطّائِرُ - پرنده چهچه زد ، خواند ، آواز خواند

اَغْرَدَهُ الطّائِرُ - با آوازخود کسی‌را بطرب آورد (درگفتگوی از پرنده)

اَغْرَزَ الشَّوْكَةَ فی - تیغ را فرو کرددر

اَغْرَضَ الْغَرَضَ - بهدف زد ، اصابت کرد ، (مجازاً) بهدف وآرزوی خود رسید ، بمقصود نائل شد

اَغْرَقَ - فرو کرد (درآب) ، ته‌برد ، غرق کرد

اَغْرَقَ (ص) - خیس کرد

اَغْرَقَ - مبالغه کرد ، اغراق کرد

اَغْرَقَ الحَیَّ - خفه کرد (درآب) ، موجودزنده‌یی را درآب غرق کرد

اَغْرَقَ السُّوقَ بِالْبَضائِع (ص) - کالای ارزان در بازار خالی کرد ، کالایی را در بازار با بهای کمتر آب کرد ، بازاررا غرق در اجناس ارزان کرد

اَغْرَقَ الْمَکانَ (ص) - درزیر سیل پوشانید ، سیل بجایی روان کرد ، درزیر سیل قرارداد

اَغْرَمَ - جریمه کرد ، جریمه بگردن کسی گذاشت ، اورا به پرداخت جریمه یاتاوان تکلیف کرد

اُغْرِمَ بِهِ - عشق وعلاقه مفرط داشت به ، حریص بود بر

اِغْرَوْرَقَتِ الْعَینُ بِالدَّمْعِ - اشك در چشم حلقه زد ، چشم مالامال اشك شد

اُغْرِیَ - کورکورانه دل بست به ، اغوا شد ، اغراء بجهل شد

اِغْرِیقِیّ -یونانی ، یونانی کهن ، مربوط بیونان باستان

اَغَزَّ الشَّجَرُ - خاریا تیغ زیاد برآورد(درخت)

اُغُسْطُسْ (غ) - ماه اوت مطابق با « آب » هشتمین ماه شمسی سریانی

اُغُسْطُوس (غ) - اگوست سزار : اولین قیصر روم که درعهد اوحضرت مسیح بدنیا آمد

اَغْشَی اللَّیْلُ - (هوا) تاریك شد ، شب فرارسید
اَغْشَی عَلَی بَصَرِه - فریب داد ، اغفال کرد ، چشمش را بست ، چشمش را پوشاند
اَغَصَّ - گلوگیر کرد ، خفه کرد ، مسدود کرد ، غذا یا آب گلوی اورا گرفت
اَغْصَنَ الشَّجَرُ - درخت شاخه برآورد
اَغْضَی - اعتنا نکرد ، توجه نکرد ، التفات نکرد ، نادیده گرفت
اَغْضَی عَنِ الْاَمْرِ - چشم پوشید ، صرف نظر کرد از ، بخشید
اَغْضَی عَیْنَهُ - چشم برهم گذاشت ، چشمش را هم گذاشت
اِغْضاءٌ - عفو ، بخشایش ، چشم پوشی ، عدم اعتنا ، نادیده گرفتن
اِغْضابٌ - خشمگین کردن ، بغضب انداختن ، رنجاندن ، اوقات کسی را تلخ کردن
اَغْضَبَهُ - خشمگین کرد ، غضبناك ساخت ، رنجاند ، تحریك کرد
اَغَطَّ فِی الْماءِ - درآب فروبرد ، غسل ارتماسی داد (برای تعمید مثلا) ، زیر آب کرد ، غوطه داد
اَغْفَی - چرت زد ، بچرت گذرانید ، خواب سبك رفت
اِغْفالٌ - فروگذاری ، غفلت ، بیخبری ، عدم اعتنا
اِغْفالُ الْاَوامِرِ - عدم رعایت دستور ، انجام ندادن دستور ، بی اعتنایی بدستورات
اَغْفَلَ - ول کرد ، رها کرد ، فروگذاشت ، غفلت کرد ، جا گذارد ، غفلت ورزید از ، نادیده گذشت از ، اهمیت نداد ، مورد بی‌اعتنایی وغفلت قرار داد
اَغْفَلَهُ - اورا غافل پنداشت ، غافل نامید ، اغفال کرد
اَغْلَی - جوشاند ، جوش آورد ، آب پز کرد
اَغْلَی - گران بهاتر ، گرانتر
اَغْلَی السِّعْرَ - گران کرد ، قیمت را بالا برد ، نرخ را افزایش داد
اِغْلاقٌ - بستن ، ورشکستگی
اِغْلاقُ الرَّهْنِ - حق فك رهنی را ازکسی سلب کردن
اَغْلَبُ - بیشتر ، بیشتری
اَغْلَبِیَّةٌ ساحِقَةٌ - اکثریت عظیم یاانبوه
اَغَلَّتِ الارضُ (ص) - زمین حاصل داد ، غله داد
اَغْلَظَ لَهُ الْقَوْلَ اَوْفِی الْقَوْلِ - باخشونت سخن گفت
اَغْلَفُ - ختنه نکرده
اَغْلَقَ الْبابَ - دررا بست ، قفل کرد
اُغْلِقَ عَلَیْهِ الْاَمْرُ - کار براومشکل یامبهم شد
اَغْلَقَ الرَّهْنَ - حق فك رهن را سلب کرد

اُغْلُوطَةٌ - مسأله مبهمی که آدمی را دچار غلط واشتباه میکند ، مغلطه

اَغَمَّ - اندوهگین ساخت ، محزون کرد ، مغموم کرد ، پریشان و آشفته کرد

اِغْماءٌ ، غش ، ضعف ، بیهوشی

اَغَمَّتِ السَّماءُ - آسمان تیره شد ، هوا ابری شد

اَغْمَدَ - درغلاف کرد ، غلاف کرد

اَغْمَدَالسَّیفَ اَوِالْخَنْجَرَ (مثلا) - شمشیر یا خنجررا فروکرد ، فرو برد در

اَغْمَضَ عَلیٰ کَذا - تحمل کرد ، درخورد کرد ، زیر سبیل درکرد (در محاوره عوام)

اَغْمَضَ عَنْ - چشم پوشی کرد از ، نادیده گرفت ، صرف نظر کرد

اَغْمَضَ عَیْنَیْهِ - چشمانش را هم گذاشت ، بست

اُغْمِیَ عَلَیْهِ - غش کرد ، ضعف کرد ، از هوش رفت ، بیهوش شد

الاَغَنُّ جائیکه درخت وگیاه بسیاردارد

اَغَنَّ الرَّوضُ - سر سبز کرد ، با طراوت کرد

اَغَنَّ الشَّجَرُ - درخت بزرگ شد ، قوام گرفت ، محکم شد

اَغَنَّ الْوادی - دره پردرخت شد ، ددخت بسیار پیدا کرد

اَغْنیٰ - ثروتمند کرد ، غنی ساخت ، مالدار کرد

اَغْنیٰ - بس بود ، کفایت کرد ، کافی بود

اَغْنیٰ عَنْ کَذا - بی نیاز کرد از ، جانشین شد ، بدل یا عوض چیزی را گرفت

اَغْنَمَ - بخشید ، اختصاص داد ، اعطا کرد ، غنیمت داد

اُغْنِیَّةٌ ، اُغْنِیَةٌ ج اَغانِی - ترانه ، آواز ، سرود

اَغْویٰ - گمراه کرد ، اغوا کرد ، فریفت ، فریب داد ، بد راه کرد

اِغْواءٌ - گمراهی ، فریب ، اغوا

اُغْوِیَّةٌ - مهلکه ، هلاکتگاه ، دام ، تله ، گودال سر پوشیده

اَغْیَاالْغایَةَ - حد معین کرد برای ، میزان واندازه مشخص کرد ، علامت ونشان برای چیزی قرار داد

اَغِیثُونِی ! کمك ! کمك ! کمك کنید ! (هنگام خطر گفته میشود)

اَغْیَمَتِ السَّماءُ - هوا ابری شد ، آسمان از ابر پوشیده وتاریك شد

اُفٌّ - تف ! اُف ! آه ، وای (کلمه یی است که هنگام دلتنگی و گله گفته میشود)

اُفٍّ لَكَ ! - اف بر تو ! تفو برتو ! وای بر تو

اُفُّ الاُذُنِ - چرك گوش ، ماده ایکه از گوش ترشح

میشود

اَفاتَ (ص) - گذر داد ، عبور داد ، گم کرد ، ازدست داد

اَفادَ - سود وفایده داد ، احسان کرد ، کمك کرد ، دلالت کرد بر ، اشاره داشت به ، معنی داد ، فهمانید ، حاکی بود از ، معنی بخشید ، خبرداد ، آگاهی داد

اِفادَة (ص) - نامه ، پیام ، نامه محبت آمیز ، لطف ، توجه ، التفات

اِفادَة - سود ، فایده ، نفع

اِفادةالمتهم - اظهارات متهم

اَفارَ - جوشاند ، بجوش آورد ، بفوران انداخت

اَفاضَ فِی الْحَدیث - زیاد صحبت کرد ، بتفصیل سخن گفت ، مفصلا بحث کرد

اَفاضَ بِکَلِمَةٍ - اظهار داشت ، بیان کرد

اَفاضَ الْاِناءَ - لبریز کرد ، مالامال ساخت

اَفاضَ الْماءَ - آب پاشید ، آب ریخت

اَفاضَ الدَّمعَ - اشك ریخت

اَفاقَ مِنْ اِغماءٍ - بهوش آمد

اَفاقَ مِنْ مَرَضٍ - بهبود یافت

اَفاقَ مِنْ نَوم - بیدار شد ، (مجازاً) با خبر وآگاه شد

اَفّاق - آدم سیار ، آواره ، فاقد مسیر معین

اَفّاك - دروغگو

اَفانِینُ الْکَلامِ - انواع سخن ، فنون گفتار

آفَة - مرض ، ناخوشی ، رنج ، درد

آفَة - آفت ، بلا ، ضربت مهلك یاکشنده

آفَة - مایه هلاکت ، مایه فساد ، مایه آزار واذیت

آفة زراعیّة - بادزدگی ، زنگ گیاهی ، آفت محصول ، شته ، شپشه ،

اَفْتَی فِی الْمَسألة - فتوی داد

اِفْتاتَ علیه الباطل - تهمت (باو) زد ، دروغ (برای او) در آورد ، اورا بدون خطا متهم کرد

اِفْتِتاح - گشایش ، آغاز ، مقدمه (در موسیقی) پیش درآمد ، (درشعر) مطلع

اِفْتِتاح رَسْمِیّ بِاحْتِفال - افتتاح رسمی ، گشودن باگشایش رسمی

اِفْتِتاحِیّ - مقدماتی ، ابتدائی ، اولی

اِفْتِتاحِیّة اومقالة اِفْتِتاحِیَّة - سرمقاله

اِفْتَتَحَ - آغاز کرد ، شروع کرد ، باز کرد ، تأسیس کرد ، دایر کرد ، ایجاد کرد ، برقرار کرد ، برپا کرد

اِفْتَتَحَ الْبِلادَ - کشورگشود ، فتح کرد

اِفْتَتَحَ الْمَکانَ (بِاحْتِفالٍ) - رسماً افتتاح کرد ، رسماً گشود

اِفْتَتَحَ الْمَوضوعَ - برای نخستین بار (مطلبی را) انتشارداد

اِفْتَتَنَ در فتنه انداخت ، گمراه کرد ، باشتباه

انداخت

اِفتتِن بِهِ ، اِفتتن بِ - دیوانه (چیزی) شد ، شیفته ومفتون شد

اِفتَخَرَ - مباهات کرد به ، افتخار کرد ، فخر کرد ، بالید

اِفتَدیٰ - بوسیله پول از اسارت نجات داد ، باز خرید ، فدیه داد واورا از اسارت بیرون آورد

اَفتَرَ - ضعیف کرد ، سست کرد ، باعث فتوروسستی شد ، تضعیف کرد

اَفتَرَ - تسکین داد ، تخفیف داد ، فرو نشاند ، سبك کرد ، ملایم ومعتدل کرد

اَفتَرَ الماءَ - وِلَرم کرد ، نیم گرم کرد ، ملول کرد

اِفتَرَّ - لبخند زد ، تبسم کرد

اِفتَرَّ عن - سست شد ، باز ایستاد از ، تخفیف یافت از

اِفتَرَّ البرق - درخشید ، تابید ، متلالی شد

اِفتَرَّ ثغره - قیافهاش ازهم بازشد ، گل ازگلش شکفت ، خندان شد

اِفتریٰ علیهِ الکَذِب - دروغ (بـراو) بست ، بهتان زد ، تهمت وافترازد

اِفترَسَ - شکار کرد ، درید وخورد ، کشت

اِفترَشَ - گسترد ، پهن کرد

اِفترص الفرصَةَ - ازفرصت استفاده کرد ، فرصت را غنیمت شمرد

اِفتَرَضَ - واجب کرد ، دستورداد ، سفارش کرد (درباره‌ی)

اِفترض الاحکامَ - قانون یاحکم وضع کرد

اِفترق عنه - جدا شد از ، مجزا شد ، دورشد ، جدائی حاصل کرد

اِفترقوا - پراکنده شدند ، از هم پاشیدند ، متفرق شدند

اِفتضَحَ - رسوا یاافتضاح شد

اِفتضح الامر - فاش شد ، آشکار شد ، معلوم شد

اِفتعلَ - جعل کرد ، ساخت ، از خود درآورد ، جعل (اسناد) کرد

اِفتَقَدَ - ملاقات کرد ، بازدید کرد ، سر زد ، دیدن کرد ، سر کشی کرد ، مورد تفقد قرارداد

اِفتَقَدَ - جستجو کرد ، دنبال چیزی گشت ، در جستجوی چیزی بود

اِفتقرَ - بینوا شد ، تنگدست وفقیرشد ، نیازمند ومحتاج شد

اِفتقرالیٰ کذا - احتیاج پیدا کرد به چیزی ، احتیاج مبرم داشت به ، نیازمند شد به

اِفتکاكُ الرَّهْنِ - فك رهن ، از گرو درآوردن

اِفتَکَرَ (ص) - بخاطر آورد ، بیاد آورد ، بخاطرش آمد

اِفتکرفی الامرِ - مورد ملاحظه قرارداد ، (در

خصوص امری) فکر کرد

اَفْتَنَ - مفتون و شیفته کرد ، مجذوب کرد ، دلربایی کرد ، فریفت ، گمراه واغوا کرد

اَفَجَّ فِی الْمَشْیِ - شلنگ برداشت ، بایك شلنگ گذشت از

اَفْجَرَ - مرتکب معصیت شد ، معصیت کرد ، زنا کرد

اَفْحاء - سبزی پختنی

اَفْحَشَ فِی الْکَلامِ - ناسزا گفت ،وقاحت کرد ، دشنام داد

اَفْحَمَ - با دلیل ساکت کرد ، با دلیل قانع کرد

اُفْحِمَ - ساکت شد ، سکوت اختیار کرد

اُفْحِمَ بِالْبُکاء - دراثر گریه صدایا گلویش گرفت ، صورتش باد کرد

الاَفْراحُ وَالْماتِمُ - عروسی وعزا

اِفْرازٌ - تراوش ، ترشح (آنچه بدن ازخودبیرون میدهد مانند عرق وامثال آن)

اِفْرازُ الْغُدَدِ - ترشح غدد

اِفْرازُ الْخُراجاتِ - پس دادن چرك ، ترشح چرك

اِفْرازُ اللَّبَنِ - (عمل) شیردادن ، ارضاع ،ترشح شیر

اِفْراطٌ - زیاده روی ، عدم اعتدال ، افراط

اِفْراغٌ - تخلیه ، تهی‌سازی

اَفَرَّ الْوَلَدُ - بچه دندان انداخت

اَفَرَّ - فرارداد ، گریزاند

اَفْرَیٰ - قطع کرد ، شکافت ، شکست ، دو نیم کرد ، خردکرد ، ترکاند

اَفْرَجَ عَنِ الْمَکانِ - ترك کرد ، بیرون رفت ، ول کرد

افرج عنه - آزاد ساخت ، رها کرد (از زندان وغیره)

اُفْرِجَ عَنْهُ - آزاد شد ، رها شد (از زندان مثلا)

اَفْرَخَ الْبَیْضُ - از تخم بیرون آمد ، جوجه بیرون داد (در گفتگوی از تخم مرغ مثلا)

اَفْرَخَ الطّائِرُ - جوجه درآورد (پرنده) ، دارای جوجه شد

اَفْرَخَ النَّباتُ - جوانه زد ، سبز شد ، نشو ونما کرد ، غنچه کرد (در گفتگوی از درختان ونباتات)

اَفْرَدَ - جدا کرد ، مجزا کرد ، ازهم سوا کرد ، کنار گذاشت

اَفْرَزَ - جدا کرد ، مجزا کرد . ازهم سوا کرد، کنار گذاشت ، الك کرد ، بیخت ، برگزید ، انتخاب کرد ، جور کرد ، سوا کرد ، دسته کرد ، طبقه بندی کرد ، فرق گذاشت ، تمیز داد ، ازهم ممتاز وجدا ساخت

اَفْرَزَ مادَّةً (کالْخُراجِ) - ماده ای را از بدن

دفع کرد ، بـه ترشح انـداخت ، بیرون داد ، مترشح ساخت

اَفْرَزَالعرقَ وَغَیْرَهُ - عرق وماننذآنرا مترشح ساخت ، بیرون داد ،

اَفْرَزَتِالغدّةُ - غده ترشح کرد

اَفْرَطَ - افراط کرد ، زیاده روی کرد ، از حد تجاوز کرد ، گزافه گفت

اَفْرَغَ - خالی کرد ، تهی کرد ، تخلیه کرد

افرغ الشحنة - بار خالی کرد (از کشتی وامثال آن)

اَفْرَغَ فِی قالَب - در قالب ریخت ، قالب گیری کرد ، چیزهای ریخته‌یی درست کرد

اَفْرَغَ الماء - آب پاشید ، آب ریخت

اِفْرَنْج (غ) - اروپائیان ، فرنگیان

بِلادُالاِفْرَنْج - اروپا ، فرنگ

اِفْرَنْجِیّ (غ) - اروپایی ، فرنگی ، مربـوط به اروپا یا فرنگ

اَفْرُودِیت (غ) - الهه عشق و زیبائی یـونـان باستان

اِفْرِیز - کتیبه سر در ، حاشیه آرایشی ، گچ - بری درزیرسقف ، پیش‌آمدگی لب بام

اِفْرِیقا ، **اِفْرِیقَة** - افریقا ، قارهٔ فریقا

اِفْرِیقِیّ - افریقایی ، مربوط بآفریقا

اِفْرِیقِیا ، **اِفْرِیقِیة** - آفریقا ، قاره آفریقا

اَفَزَّ - ترساند وبیرون کرد ، ناراحت کرد

اَفْزَعَ - ترساند ، تخویف کرد ، بفزع انداخت

اَفْسَدَ - فاسد کرد ، خراب کرد ، تباه کرد ، ویران کرد ، از بین برد ، نومید کرد ، بی اثر یا خنثی کـرد ، شکست داد ، پایمال کـرد ، محروم کرد ، برهم زد ، باطل کرد ، از پیشرفت باز داشت ، بی‌نتیجه یاعقیم گذاشت

افسد تأثیره اوقوته - تاثیر یاقدرت اوراازبین برد ، خنثی کرد ، بی‌تأثیر کرد

افسدالآداب - بداخلاق کرد ، روحیه (او)رااز میان برد ، حس شهامت وانضباط را گـرفت ، اخلاق اورا فاسدکرد

افسد بینهم - دوبهمزنی کرد ، اختلاف انداخت ، نفاق انداخت ، افساد کرد

افسد علی - ناراضی کرد (نسبت به) ، دلسرد کرد (از) ، قلب (اورا) نسبت بدیگری بی‌محبت کرد ، ذهن کسی را مشوب کرد (نسبت به) ، بیزار کرداز

اِفْسَنْتِین (غ) - عرق افسنتین ، درمنه رومی ، خاراگوش

اَفْشَى - فاش کرد ، منتشر کرد ، پهن کـرد ، شیوع داد

اَفْشَى السِّرّ - راز(کسی) را فاش ساخت

اَفْصَحَ - مقصود خـودرا خـوب بیان کـرد ، اظهار کرد ، آشکار کرد ، بافصاحت سخن گفت ، توضیح داد

اَفْصَحَ النَّصارىٰ - مسیحیان مراسم عید فصح (عید قیامت مسیح) را بجا آوردند یاعید فصح‌را جشن گرفتند

اَفْصَحَ الْیَهُود - یهودیان عیدفصح یاعیدفطررا جشن گرفتند

اَفْصَحَ الاَمْرُ - آشکار شد ، ظاهر گشت ، معلوم شد

اَفْصَحَ عَنْ مُرادِهِ - بی پرده سخن گفت ، از مقصود خود پرده برداشت

اَفْضىٰ اِلىٰ - منجر شد (به) ، منتهی شد به ، کشیده شد به

اَفْضىٰ بِسِرِّهِ - رازاورافاش کرد

اَفْضَلَ - التفات کرد ،لطف داشت ،احسان کرد، مساعدت وهمراهی کرد ، ممنون کرد

اَفْطَرَ - صبحانه خورد ، ناشتایی کرد

اَفْطَرَ الصّائِمُ - افطار کرد ، روزه‌را شکست

اَفْطَسُ الاَنْفِ - کسیکه دارای بینی‌پهن و کوتاه است

اَفْعَمَ - لبریز کرد ، مالامال کرد ، زیاد پر کرد

اُفْعُوانٌ - افعی ، مار بزرگ

اُفْعُوانٌ خَیالِیٌّ - اژدهای بالدار

اُفْعُوانِیٌّ - مارپیچ ، مارمانند ؛ چون مار چنبر زده ، خط یا جاده مارپیچ

اَفَفٌ - دلتنگی ، غرغر ، لندلند ، ناله ، گله

اُفُقٌ ، اُفْقٌ ج آفاق - افق (مجازاً) دورنمای هرچیزرا گویند

اَفَقَ - در اطراف جهان گردش کرد ، راه پیمود ، راه رفت ، پیاده عبور کرد ، بی مقصد به گردش ادامه داد

ذُوالاُفُقِ الضَّیِّقِ - کوته‌فکر

اَفْقَدَهُ الشَّیْءَ - محروم کرداز ، موجب از دست دادن (چیزی) شد ، چیزی را ازکسی ربود

اَفْقَرَ - فقیر کرد ، تهی دست کرد ، تنگدست نمود

اَفْقَمُ - کسی که آرواره او پیش آمدگی دارد

اَفْقَهَ - تعلیم داد ، آموخت ، یاد داد ، خبر وآگاهی داد

اِفْكٌ - دروغ ، بهتان

اَفَكَ - دروغ گفت ، دروغ بست

آفِلٌ - غروب کننده

اَفَلَ النَّجْمُ - ستاره غروب کرد

اِفْلاتٌ - گریختن ، فرار کردن ، خلاصی یافتن

اَفْلاذٌ - منابع زیر زمینی ، معادن استخراج نشده

اِفْلاسٌ بِالتَّقْصِیرِ - اعسار

اِفْلاسٌ بِالتَّدْلِیسِ - ورشکستگی

اَفْلاطُون (غ) - افلاطون : یکی از فلاسفه یونان

حُبٌّ اَفْلاطُونِیٌّ - عشق پاك ، عشق افلاطونی

الافلام السینمائیة - فیلمهای سینما

افلت - آزاد کرد ، رها کرد ، آزاد گذاشت ، آزاد شد ، رها شد

افلت - فرار کرد ، گریخت ، خلاصی یافت

افلج الاسنان - میان دندان گشاده ، کسیکه دندانهایش باهم فاصله دارد

افلح - رستگارشد ، کامیاب وموفق شد ، توفیق یافت

افلس التاجر - ورشکست شد

افلم اقل لك ؟ - مگر بتو نگفتم ؟ ، بتو نگفتم ؟

افلم یکن - مگر نبود ؟ ، نبود؟

افنی - معدوم کرد ، فانی ساخت ، نابودوخراب کرد ، از ریشه بر انداخت ، قلع و قمع کرد ، تلف کرد ، تمام کرد ، مصرف کرد ، خردخرد تحلیل برد

افند - تکذیب کرد ، رد کرد ، تصویب نکرد ، تخطئه کرد ، نسبت خطا داد (به) ، مجاب کرد ، ابطال کرد

افندی (غ) - آقا

افواجا - دسته دسته

افواه ج افاویه - ادویه خوشبو ، ادویه معطر ، (برای غذا)

افود (غ) - یکی ازجامه‌های رسمی ملایان یهود ، (بقول یهود) قباچه

افوکاتو (غ) - نوعی درخت گرمسیری

افوکاتو (ص) - وکیل دادگستری ، وکیل مدافع

افول - غروب ، هبوط ، افت

افهم - فهماند

افیون (غ) - تریاك ، افیون

صبغة الافیون - تعفین افیون ، لدانم ، تنتور تریاك

آق - نحوست آورد ، شوم بود برای

اقات - اخوراك داد ، غذا داد ، طعام داد ، خرجی یا نفقه داد

اقاصی الارض اواقاصی حدود کذا - دور ترین حدود زمین ، آخرین حدود هرچیزی

اقاقیا ، اقاصیا (غ) - اقاقیا ، صمغ (عربی) ، گل ابریشم ، گل قند

اقال البیع - معامله‌را فسخ کرد

اقال العثرة اومن عثرة - کسی‌را پس‌ازافتادن وسقوط بلند کرد ، (مجازاً) ازخطا ولغزش کسی چشم پوشید ، خطایی‌را نادیده گرفت

اقال من المنصب - (از پست یا مقام) بر کنار کرد ، از خدمت منفصل کرد ، معزول کرد ، از مقام انداخت ، اخراج کرد (در گفتگوی از کارمند)

اقام - بلند کرد ، بر پا داشت ، بر پا کرد ، تأسیس کرد ، نصب کرد ، سوار کرد (در گفتگوی ازماشین ، کارخانه وامثال اینها) ، راست نگه‌داشت

اَقامَ ، منصوب کرد ، گماشت ، معین کرد ،تعیین کرد ، مقرر داشت

اَقامَ - بهیجان آورد ، برانگیخت ، تحریك کرد، تهییج کرد

اَقامَ - اقامت کرد ، مقیم شد ، سکونت کرد ، ساکن بود

اَقامَ لَهُ وَزْناً - بحساب آورد ، روی چیزی حساب کرد ، مورد ملاحظه قرارداد ، معتبر دانست

اَقامَ علیٰ کَذا - ثابت بود بر ، باقی بود بر

اَقامَ الدُّنیا وَاَقْعَدَها - هایهو کرد ، جنجال براه انداخت

اَقامَ الحَقَّ - حقیقت‌را ثابت کرد ، برقرار کرد، استوار و پا برجا کرد

اَقامَ الدَّلیلَ ، استدلال کرد بر ، اقامه دلیل کرد، با دلیل ثابت کرد

اَقامَ الدَّعْوی علیٰ - دادخـواست یا عرضحال داد ، اقامه دعوی علیه کسی کرد (در دادگستری)

اَقامَ الحُجَّةَ - رسماً اعتراض کرد، با دلیل اعتراض کرد بر

اِقامَةُ الحَفَلاتِ - برپا کردن مجالس جشن

اِقامَةُ الصِّلاتِ مَعَ ... - بـرقـرار ساختن روابط با ...

اِقامَة مُوقَّتَة - اقامت موقتی ، توقف کم

اِقْبالٌ - آمـدن ، نزدیك شدن ، فـرا رسیدن ، سعادت یا رفاه یا رواج داشتن

عَلَیْهِ اِقْبالٌ - چیز رواج ، رائج ، مرغـوب ، دارای خریدار زیاد

اِقْبالاً وَاِدْباراً - رفت و برگشت

اَقْبَلَ الوَقْتُ - وقت فرا رسید ، نزدیك شد

اَقْبَلَ اِلَیْهِ - آمد (بسوی) ، روی آورد به

اَقْبَلَ علی الاَمْرِ - دست در کاری زد ، بکاری روی آورد ، مبادرت کرد به

اَقْبَلَ المَحْصُولُ - حاصل فراوان شد ، محصول زیاد شد

اَقْبَلَتِ الاَرْضُ - محصول زیاد یا فراوان داد

اَقْبَلَتْ عَلَیْهِ الدُّنیا - نیکبخت شد ، سعادتمنـد شد ، دنیا باو رو آورد ، زنـدگی براو مساعـد گشت

اُقَّةٌ ج اُقَقٌ - $\frac{1}{2}$ رطل سوری یا $2\frac{3}{4}$ رطل مصری

اِقْتاتَ بِالشَّیْیءِ - خورد ، تناول کرد

اِقْتاتَ الشَّیْیءَ - چیزی‌را خوراك خود قرارداد، قوت قرار داد

اِقْتادَ - رهبری شد ، راهنمایی شد ،رهبری کرد، رهنمایی کرد

اِقْتاسَ - اندازه گرفت ، سنجید ، قیاس کرد

اِقْتاسَ بِاَبِیهِ - بپدرش تأسی کـرد ، از پدرش پیروی کرد

اِقْتَبَّ یَدَهُ - دستش را برید ، جدا کرد ، قطع کـرد

اِقْتِباسٌ - نقل قول ، ذکر ، استشهاد ، سخن‌نقل

شده ، عبارت

عَلامَةُ الاِقْتِباس - نشان نقل قول که بدین شکل « » است

اِقْتَبَسَ عِبارَةً - عبارتی را ازکسی یاجایی نقل کرد ، نقل‌قول کرد

اِقْتَبَسَ العِلْمَ - تحصیل علم کرد ، دانش فرا گرفت

اِقْتَبَسَ الحُمّی - تب کرد (از) ، دچارتب شد

اِقْتَبَسَ مِنْهُ النّارَ - آتش بدست‌آورد از ، آتش فراهم کرد

اِقْتَبَلَ - رو به‌نیکی رفت ، طرح نو درانداخت

اِقْتَثَّ - از ریشه‌کند ، نابودکرد ، قلع وقمع کرد ، واژگون وسرنگون کرد

اِقْتَحَفَ ما فِی الاِناءِ - یك مرتبه سر کشید ، ته ظرف را بالا کشید

اِقْتَحَمَ المَكانَ - بزورواردشد (درجایی) ، در را شکست و واردشد

اِقْتَحَمَ الاَمْرَ والشَّیْءَ - (خودرا) باشدت‌وسختی درکاری انداخت

اِقْتَدَّ - چیزی را باریك باریك برید ، ریزریز کرد ، پاره پاره کرد ، ازریشه‌کند ، از بیخ در آورد ، ازپایه قطع کرد

اِقْتِداءٌ تقلید ، پیروی ، تأسی ، اقتدا ، سر - مشق قراردادن

اِقْتَدیٰ بِهِ - پیروی کرد از ، تأسی جست به ، کسی را سرمشق قرار داد ، اقتدا کرد به ، تقلید کرد از

اِقْتِدارٌ - نیرو ، قدرت ، لیاقت وکفایت ، ثروت ، مکنت

بِاقْتِدارٍ - از روی قدرت ، با توانایی ، ازروی لیاقت

اِقْتَدَحَ القَرِیحَةَ - دربارهٔ چیزی فکر کرد

اِقْتَدَحَ النّارَ بِالزَّنْدِ - آتش‌افروخت(بوسیله‌سنگ چخماق) ، سنگ چخماق زد

اِقْتَدَحَ شَرَراً - جرقه داد ، جرقه بیرون داد

اِقْتَدَرَ علیٰ - قدرت داشت بر ، توانایی داشت بر

اِقْتَرَ - تنگدست شد ، فقیر شد ، درویش گشت

اِقْتَرَ علیٰ عِیالِهِ - برخانواده خودسخت گرفت ، امساك کرد ، خست نمود

اِقْتَریٰ الضَّیْفَ - مهمانی کرد، پذیرایی کرداز ، مهمانداری وضیافت کرد

اِقْتِراحٌ - بدیهه‌گویی ، اختراع ، پیشنهاد ، پیشنهاد دادن

اِقْتِراضٌ - وام یاقرض گرفتن ، بعاریت گرفتن ، قرض کردن

اِقْتِراعٌ - قرعه‌کشی ، رأی مخفی دادن ، رأی دادن ، بخت آزمودن (بوسیله لاتاری‌وامثال آن)

صُنْدُوقُ الاِقْتِراعِ - صندوق اخذ رأی (در انتخابات)

اِقْتِرافٌ - ارتکاب ، ابتلا

اِقْتِرانٌ - ازدواج ، عروسی ، پیوستگی وتماس زیاد

حَفْلَةُ الْاِقْتِرانِ - جشن عروسی

اِقْتَرَبَ مِنْهُ - نزدیك شد به

اِقْتَرَبَ الْوَقْتُ - وقت فرا رسید ، موقع نزدیك شد

اِقْتَرَحَ - بالبداهة گفت ، بداهةً ساخت ، فی‌المجلس ساخت ، اختراع کرد ، بوجود آورد ، ابتکار کرد

اِقْتَرَحَ رَأْياً - پیشنهاد کرد ، پیشنهادی تقدیم داشت

اِقْتَرَحَ عَلَيْهِ كَذا اَوْبِكَذا - مقرر داشت ، دستور داد ، سفارش کرد ، امر کرد ، قدغن کرد

اِقْتَرَشَ لِعِيالِهِ - تحصیل معاش کرد ، معاش خانواده خودرا تأمین کرد

اِقْتَرَضَ - وام گرفت ، چیزی را بعاریت گرفت

اِقْتَرَعوا عَلیٰ - قرعه کشیدند (برای امری)

اِقْتَرَفَ الذَّنْبَ - مرتکب گناه شد

اِقْتَرَفَ الْمَرَضَ - مبتلا به بیماری شد

اِقْتَرَنَ بِالشَّیْءِ - پیوست به ، مربوط شد به ، مقترن گشت به ، ملحق شد به ، جفت شد با ، مقرون گشت با

اِقْتَرَنَ بِالْمَرْأَةِ - ازدواج کرد با ، عروسی کرد با

اِقْتَسَرَ عَلَی الْاَمْرِ - مجبور کرد بر ، ناگزیر کرد ، بزور وادار کرد ، ناچار کرد

اِقْتَسَمَ الْقَوْمُ الْمالَ - مال را قسمت کردند

اِقْتَصَّ الْاَثَرَ - رد چیزی را گرفت ، دنبال اثری را گرفت

اِقْتَصَّ الْخَبَرَ - خبری را حکایت کرد ، گفت ، گزارش داد ، نقل کرد

اِقْتَصَّ مِنْهُ - مجازات کرد ، تنبیه کرد ، انتقام گرفت از ، سیاست کرد ، کیفر یا عقاب بسر او آورد

اِقْتِصادٌ - صرفه جویی ، اقتصاد ، کم خرجی ، عقل معاش

عِلْمُ الْاِقْتِصادِ السِّیاسِیِّ - اقتصادیات ، اقتصاد سیاسی ، اوضاع اقتصادی ، علم ثروت

الشُّئُونُ الْاِقْتِصادِيَّةُ - امور اقتصادی ، اوضاع اقتصادی

اِقْتَصَدَ - قصیده سرود ، شعر گفت

اِقْتَصَدَ فی - صرفه جویی کرد در

اِقْتَصَرَ عَلیٰ كَذا - اکتفا کرد به ، قانع شد به ، خودرا محدود کرد به ، منحصر کرد به

اِقْتَضیٰ - مقتضی شد ، اقتضا کرد ، ایجاب کرد ، مستلزم شد ، مقرر شد ، احتیاج پیدا کرد ، تقاضا کرد ، خواستار شد

اِقْتِضاءٌ - لزوم ، ضرورت ، اقتضاء ، احتیاج ، ایجاب ، استلزام

عِنْدَالاِقْتِضاء - درموقع مناسب، موقع ضرورت، درموقع مقتضی

اِقْتِضاب - بدیهه‌گویی، اختصار، کوتاه کردن (کلام وامثال آن)، خلاصه کردن

اِقْتَضَبَ الْکَلام - بداهةً گفت، بالبدیهه گفت، فی‌المجلس ساخت

اِقْتَضَبَ - موقوف کرد، قطع کرد، مختصر کرد، کوتاه کرد، کم کرد، کاست

اِقْتَطَ الْقَلَم - سر قلم را (روی قط زن) اصلاح کرد، سر قلم را تراشید و درست کرد (در گفتگوی از قلمهای نی که سابقاً در مکتب ها متداول بود)

اِقْتِطاف - چیدن (میوه، گل وامثال اینها)

اِقْتَطَعَ مِن - یك تکه از چیزی را گرفت، برداشت

اِقْتَطَفَ الزُّهُور اَوِالثِّمار - گلها یامیوه ها را چید

اِقْتَطَفَ الشَّیئ - ربود، ناگهان کشید وبرد، قاپید، غنیمت شمرد

اِقْتَفَی اَثَرَه - رد چیزی را گرفت، دنبال رد چیزی رفت، اثر چیزی یاکسی را تعقیب کرد، (مجازاً) پیروی کرد از

اِقْتِفاءالاَثَر - رد چیزی را گرفتن، (مجازاً) پیروی کردن از

اِقْتَفَرَالاَثَر - پی اثری را گرفت، رد (پارا) گرفت

اِقْتِلاع - کَندن، ازریشه درآوردن، قلع‌وقمع کردن

اِقْتَلَعَ - از ریشه درآورد، قلع وقمع کرد، نابود کرد، برانداخت، سرنگون کرد، کَند، درآورد، بزور کند

اِقْتَمَّ - سیاه رنگ شد

اِقْتَنَ - برده داری کرد، برده گرفت، کسی را بردهٔ خرد کرد

اِقْتَنَی - بدست آورد، مالك شد، صاحب شد

اِقْتِناص - شکار کرد، صید کرد، تیرانداخت به

اِقْتِناع - رضایت، قناعت، مجاب شدن، متقاعد شدن، تصدیق کردن، ملزم شدن وایمان آوردن

اِقْتَنَصَ - شکار کرد، صید کرد، تیراندازی کرد به

اِقْتَنَعَ بِکَذا - راضی شد به، قانع شد به، قناعت کرد به

اِقْتَنَعَ - مجاب شد، ملزم شد، متقاعد شد، اذعان کرد

اِقْتَوَرَالشَّیئ - وسط چیزی را گرد درآورد

اِقْتَوَرَالْخِیارَةَ (مثلا) - خیاردا میان تهی کرد، مغزخیاررا گرد بیرون آورد

اَقْحَطَ الْعامُ - خشکسالی شد

اَقْحَمَ فِی‌الاَمْرِ - بزور وادارکرد به، کشاند به، بعنف خودرا درکاری انداخت

اُقْحُوان - گل مروارید ، گل داودی

اُقْحُوان اَصْفَر - گل بابونه

اِقْدامٌ - مبادرت ، تهور ، بی باکی ، شجاعت ، بمخاطره انداختن

اَقْدَرَ عَلیٰ - قدرتمند کرد ، کسی راامکان‌داد بر ، توانا گردانید بر

اَقْدَمُ - پیرتر ، سالخورده‌تر ، سالمند ، کهنه‌تر ، کهن‌تر ، قدیمی‌تر

اَقْدَم مرکَزاً اومقاماً - ارشد : کسیکه از نظر پست وموقعیت مقام ازهمه بالاتراست

اَقْدَمَ عَلَی الْعَمَلِ - مبادرت بکاری کرد ، دست بکاری زد

اَقْدَمَ عَلَی الْاَمْرِ - با جرأت اقدام کرد

اَقْدَمَ عَلیٰ - اقدام بکار مخاطره‌آمیز کرد ، جرأت کرد بر ، بمخاطره انداخت

اَلْاَقْدَمُونَ - پیشینیان

اَقْدَمِیَّة (فِی الْعُمْر اَوِالْمَرْکَزِ) - ارشدیت ، بزرگتری (ازنظر سالمندی یا پست ومقام)

اَقْذیٰ عَیْنَه ، خار بچشمش فروکرد

اَقَرَّ - محکم کرد ، استوار کرد ، قرارداد ، راسخ وثابت نمود ، تثبیت کرد ، تأیید وتصدیق کرد ، اقرارکرد

اَقَرَّ عَیْنَهُ - خوشحال کرد ، شادمان ساخت

اَقَرَّ بِخَطِئَتِهِ اَوْ بِالْحَقِّ - بخطای‌خود یا بحقیقت اعتراف کرد ، اذعان کرد ، اقرار کرد

اَقْرَأَ - اورا بخواندن (چیزی) واداشت

اَقْرَأَهُ السَّلامَ - درود گفت به ، سلام کرد بر

اَقْرابَاذِیْن (غ) ، اَقْرَباذِین (غ) - داروشناسی ، داروسازی

اَقْرابَاذِیْنِیّ (غ) مربوط بداروسازی یا بفروش واستعمال داروها

عِلْمُ الْاَقْرابَاذِیْن - علم داروسازی

اِقْرارٌ - اعتراف ، پذیـرفتن ، تصدیق ، قبول ، تثبیت ، برقراری

اِقْرارُ الْاَمْنِ وَالسَّلامِ - برقرار کـردن امنیت وآرامش

اِقْراضٌ - وام دادن ، چیزی را بعاریت دادن ، قرض دادن

اَقْرَبَتِ الْحُبْلیٰ - موقع زایمان فرا رسید

اَقْرَدَ الْکَلْبُ - سگ مبتلا به کنه شد ، کنه گرفت

اَقْرَسَ الْبَرْدُ اَصابِعَهُ - سرما انگشتان او را بیحس کرد ، انگشتانش را سرما زد

اَقْرَضَ - وام داد ، قرض داد ، چیزی‌را بعاریت داد

اَقْرَطُ اللِّسانِ (ص) - کسیکه حرف سین یا زاء را مانند «ث» تلفظ میکند ، کسیکه دارای لکنت زبان است

اَقْرَعُ - گر ، کچل ، طاس ، بیمو

اَقْرَنُ - شاخدار

اَقْرَنُ الْحَواجِبِ - دارای ابروی پیوسته

اَقْرَنَ الصَّیادُ - دو پرنده را بایك تیرزد

اَقْرَنَ الدُّمَّلُ - دمل رسید ، چرك وجراحت جمع کـرد

اَقْسَی - (چیزی را) سفت کرد ، سخت کرد ، محکم کرد

مااَقْسَی قَلْبَهُ ! - چه سنگدل است

اَقْسَمَ - سوگند خورد ، قسم یاد کرد

اَقْسَمَ بِاللّٰهِ - قسم بخدا یاد کرد ، سوگند بخدا خـورد

اَقْسَمَ عَلَی الْخَمْرِ اَوِ الدُّخانِ (مثلا) - قسم بر ترك شراب یا سیگار یاد کرد ، سوگند خورد که دیگر گرد شراب یا سیگار نگردد

اَقْشَرَ - پوست کنده ، مغز کرده

اِقْشَعَرَّ بَرْداً - ازسرما لرزید

اِقْشَعَرَّ بَدَنُهُ اَوْجِلْدُهُ - بدنش (از ترس) لرزید

اَقْصَی - دور تر ، فاصله دارتر ، پـایـان ، نهایت ، حد ، واقع درمنتهی الیه ، منتها درجه ، ماکزیمم

الاَقْصَی - دورترین ، فاصله‌دارترین

بَلَغُوا اَقْصَی اَمانِیهِم - بمنتهـای آرزویشان رسیدند

اَقْصَی - بیرون کرد ، اخراج کرد ،دورفرستاد، دور ساخت

اَقْصَی الشَّیْئَ - بآخرین مرحله (چیزی) رسید

اَقْصَدَ - قصیده سرایی کرد ، شعرسرود

اَقْصَدَنِی اِلَیْكَ الاَمْرُ - موقعیت یا وضع مـرا وادار کرد که نزدتو بیایم

اَقْصَدَهُ - فوراً کشت ، دردم بقتل رساند، بیدرنگ کشت

اَقْصَرَ - کوتاه کرد

اَقْصَرَ الثَّوبَ - جامه را کوتاه کرد ، از درازی آن کاست

اَقْصَرَ الْكَلامَ - مختصر کـرد ، خلاصـه گفت ، باختصار پرداخت

اَقْصَرَ عَنِ الاَمْرِ - کوتاهی کرد ، غفلت ورزید، بی‌قید و بی مبالات شد (نسبت به) ، بیحالی نشان داد ، سستی کرد (دربارهٔ)

اَقَضَّ الْمَضْجَعُ - خوابگاه یارختخواب ناهموار گشت ، زبر وخشن گردید ، سفت وسخت شد

اَقْطابُ السِّیاسَةِ - سیاستمداران ، گردانندگان سیاست ، سران سیاست جهانی

مُؤتَمَرُ الاَقْطابِ - کنفرانس عالی سران (دول)

اَرْبَعَةُ اَقْطارِ الْمَسْكُونَةِ - چهارربع جهان

الاَقْطارُ الْعَرَبِیَّةُ - کشورهای عربی یا عـرب نشین

اِقْطاعِیّ - مربوط به تیول ،وابسته بارباب‌رعیتی، مربوط به فئودالیته

اِقْطاعِیّ ج اِقْطاعِیُّون - فئودال ، زمینخوار

اَلنِّظامُ الاِقْطاعِیُّ - رژیم ارباب رعیتی ، رژیم فئودالیته

اِقْطاعيَّة - فئوداليسم ، فئوداليته ، تيول داری

الْمُكافحَةُ ضِدَّ الاِقْطاعيَّةِ - مبارزه با رژیم ارباب رعیتی ، مبارزه علیه فئوداليسم

اَقْطَعَه مَعاشاً - مستمری داد به ، وظیفه و جیره معاش معین کرد برای

اَقْطَعَ عَنْه - رشته آشنایی‌را برید ، جداشداز ، کناره گیری کرداز

اَقْطَعَ النَّهْرَ - ازرودخانه عبورداد ، ازرودخانه گذراند

اَقْطَعَه الاَرْضَ - زمین (باو) بخشید ، تیول‌داد ، زمین‌را (بعنوان تیول) واگذار کرد به

اَقْعَى الْكَلْبُ - سگ چنباتمه زد ، قوز کرد

اَقْعَدَ بِالْمَكانِ - اقامت کرد در ، ماند در

اَقْعَدَهُ - اورا نشاند

اَقْعَدَهُ - بی‌جرأت کرد ،ترساند ، دلسرد کرد ، عزمش‌را سست کرد

اَقْعَدَه عَنْ - کسی را باز داشت از ، منع کرد از

اَقْعَرَ - گودکرد ، عمیق کرد ، عمق داد

اَقْعَسُ - دارای قوزسینه ، سینه قوزی

اِقْعَنْسَسَ - دارای قوزسینه شد

اِقْفارٌ - ویران کردن ، بی‌جمعیت کردن ، متروك کردن ، ویرانه کردن

اَقْفَرَ الْعَظْمَ - گوشتهای استخوان را خورد ، استخوان را ازگوشت پاك کرد

اَقْفَرَ السَّكانَ - متروك ساخت، ویران‌و بی‌جمعیت کرد ، ویرانه کرد

اَقْفَرَ الْمَكانُ - متروك شد ، مهجورشد ، ویران و بی‌جمعیت شد

اَقْفَلَ - بست ، قفل کرد ، قفل زد ، با قفل بست

اَقْفَلَ الْحَنَفِيَّةَ وَاَمْثالَها - (شیرآب یاغیرآنرا) بست

اَقْفَلَ النُّورَ الْكَهْرَبيَّ - سویچ را زد (برای خاموش کردن) ، چراغ برق را با زدن سویچ خاموش کرد

اِقْلالٌ - بی‌چیزی ، تنگدستی

اَقَلَّ - کم کرد ، کاهش داد ، کاست ، تنزل داد

اَقَلَّ الشَّيْءَ - حمل کرد ، برد ، انتقال داد (از جائی بجائی)

اَقَلَّ عَنِ الاَرْضِ - چیزی را از زمین بلند کرد

الاَقَلُّ - کمترین ، مینیمم

عَلَى الاَقَلِّ - حد اقل ، دست‌کم

اَقَلَّتْهُ السَّيّارَةُ - ماشین اورا برد

اَقْلَعَ عَنْ كَذا - دست کشید از ، دست برداشت از ، ول کرد ، ترك کرد

اَقْلَعَ الْمَرْكَبُ - کشتی حرکت کرد

اَقْلَعَطَ الشَّعْرُ - مو فر خورد ، فر زیاد وریزه برداشت

اَقْلَفُ - ختنه نکرده

اَقْلَق - ناراحت کرد، شیفته ساخت، پریشان کرد، سراسیمه کرد، مضطرب نمود

اَقْلَم (غ) - با آب وهوای جایی سازگار کرد، عادت داد به آب وهوا

اَقَلِيَّة - اقلیت

اِقْلِيم ج اَقالِيم - منطقه، ناحیه، قسمت زمین، ایالت

اِقْلِيمِيّ - مربوط به آب وهوا

مَجْلِس اِقْلِيمِيّ - شورای ایالتی

اَلْاَقْمارُ الصِّناعِيَّةُ - ماههای مصنوعی، اقمار مصنوعی

اَقْمَرَ اللَّيْلُ - مهتاب شد

اَقْمَعَ - بازداشت از، منصرف کرد از، جلوگیری کرد از، مطیع یا مقهور ساخت، رام کرد، فرو نشاند، خواباند

اَقْمَعَ الشَّرَّ فِی مَهْدِهِ - شر وفساد را در نطفه خفه کرد، از شر وفساد جلوگیری کرد

اَقْمَعَ الثَّوْرَةَ - شورش را فرونشاند، خواباند

اَقْنَى - کج، قوشی، عقابی، مانند نوك عقاب، خمیده

اَقْنَى الْاَنْفِ - بینی عقابی

اِقْناع - راضی کردن، وادار بقبول کردن

اَقْنَثا، اَقْنَثُوس (غ) - (در گیاه‌شناسی) شوکت‌ـ اليهود

اَقْنَعَ - راضی کرد، قانع ساخت، وادار بقبول کرد

اَقْنَعَ الْاِناءَ - ظرف را کج کرد تا آنچه در آنست بریزد، یك بر کرد

اُقْنُوم لاهُوتِيّ ج اَقانِيم - (در کیش مسیحی) اقنوم، شخص آسمانی، اصل، یکی از اقانیم ثلاثه: اب، ابن، روح القدس

اَقْوَى - تنگدست کرد، بینوا کرد، فقیر ساخت

اَقْوَى الْمَكانُ - بی جمعیت شد، ویران شد، متروك ومهجور شد

اِقْواء (فِی الشِّعْرِ) - قافیه غیر کامل

اِقْواءٌ - کم جمعیتی، کم نفوسی، ویرانی، تقلیل نفوس

اَقْوَلَ - سخنی را بکسی بست، سخنی باو نسبت داد درحالیکه او نگفته بود

اَقْهَى - درنوشیدن قهوه زیاده روی کرد، زیاد قهوه نوشید

اَكْأَبَ الرَّجُلَ - محزون کرد، افسرده و غمناك نمود، اندوهگین وکج خلق ساخت

اَلْاَكابِرُ وَالْاَعْيانُ - بزرگان، رجال، اعیان، شخصیت ها

اَكابِرِيّ (ص) - پرآب وتاب، بزرگ (نما)، عالی (نما)

اَكّال - خورنده، جونده، آدم خوش‌خوراك، پرخور

اَكَبَّ - بزمین افتاد، (مجازاً) از پا درآمد، سست شد، مغلوب شد، خاضع وپست شد

اَكَبَّ علی الاَمْرِ - تصمیم گرفت بر ، عزم کاری کرد ، نیت کرد ، (وقت) خودرا اختصاص داد به ، پیوسته دنبال کاری را گرفت

اَکَبَّهُ - بزمین انداخت ، دمر خوابانید ، (مجازاً) پست یا خاضع کرد ، مطیع کرد ، ازپا درآورد ، سست کرد

اَکْبَی الزَّنْدُ - آتش‌زنه دود کرد اما روشن نشد ، در نرفت (درگفتگوی ازتفنگ مثلا) (مجازاً) کامیاب شد

اَکْبَرَ الرَّجُلَ - بزرگ گردانید ، بسیار ستود ، تعظیم کرد ، احترام نمود ، بزرگ داشت

اَکْبَرَ الاَمْرَ - بزرگ پنداشت ، عظیم دانست ، سهمگین یافت

اَکْبَرُ سِنًّا - پیرتر ، سالمندتر ، مسن‌تر

اِکْتَأَبَ - اندوهگین شد ، محزون وافسرده شد ، رنجیده خاطرشد ، دلخوروکج خلق شد

اَکْتَبَ - دیکته کرد بر ، املاکرد بر

اِکْتِتابٌ - داوطلبی ونام نویسی برای کاری مانند دادن اعانه وامثال آن ، استنساخ کردن ، کپی کردن ، رونویس کردن ، نقل کردن

اِکْتَتَبَ فی کَذا - داوطلب شد ، نام نویسی کرد در ، آبونه یامشترك شد ، نام خودرا برای دادن اعانه وغیرآن نوشت

اِکْتَتَبَ - استنساخ کرد ، کپی کرد ، رونویس کرد ، نقل کرد

اِکْتَتَمَ - پنهان کرد ، مخفی ساخت ، پنهان نگهداشت

اِکْتَحَلَ - سرمه کشید ، مرهم یا ضماد بچشم گذاشت

اِکْتَدَّ - باصرار وادارکرد ، بزور وادار کرد ،

اِکْتَدَحَ لِعِیالِهِ - (برای معاش خانواده)زحمت کشید ، رنج برد

اِکْتِراءٌ - اجاره کردن ، کرایه کردن

اِکْتَرَی بَیْتًا اَوْاَرْضًا - خانه یازمینی رااجاره کرد

اِکْتَرَیٰ خادِمًا اَوْرَکُوبَةً - نوکرگرفت ، (اجیر کرد) مرکوبی کرایه کرد

اِکْتِراثٌ - توجه ، دقت ، اهمیت دادن

اِکْتَرَبَ - آشفته وپریشان شد ، باآشفتگی دچار شد ، بغم وغصه مبتلا گشت ، دلتنگ ومضطرشد

اِکْتَرَثَ لِلاَمْرِ - اهمیت داد به ، مهم شمرد ، توجه کرد به ، دقت ومراظبت کرد (نسبت به)

اِکْتَسَیٰ - لباس پوشید ، جامه پوشید

اِکْتِسابٌ - استفاده ، نفع ، سود ، بدست‌آوری ، تحصیل

اَلْعِلْمُ اِکْتِسابٌ - دانش‌عبارت ازتحصیل و بدست آوری است

اِکْتَسَبَ - نفع برد ، سود بدست آورد ، کسب کرد ، حاصل کرد ، چیزی بدست آورد ، استفاده برد

اِكْتَسَحَ - بر طرف کرد ، پارو کرد (در گفتگوی از کثافت) ، کثافت وزباله را شست ، زایل کرد

اِكْتَسَحَ الْبالُوعَةَ اَوِالْمَجْرُورَ (ص) - چاه مستراح را خالی کرد ، پاك کرد ، فاضل آب را کشید ، منجلاب را خالی کرد

اِكْتِشافُ - اختراع واکتشاف ، کشف ، خبر گیری ، بازدید ، جاسوسی

طائِرَةُ اِكْتِشافٍ - هواپیمای اکتشافی

اِكْتَشَفَ - کشف کرد ، یافت ، اکتشاف کرد

اِكْتَظَّ بِ - پر شد از ، مملو شد از ، لبریز شد از

اِكْتَظَّ الْمَكانُ بِالنّاسِ - جمعیت و ازدحام شد در ، ازمردم پرشد(درگفتگوی ازمکان)

اِكْتَعُ الْيَدِ - چلاق دست

اَكْتَعُ (ص) - یك دستی ، کسیکه یك دست دارد

اِكْتِفاءُ - رضایت ، اکتفا ، قناعت

اِكْتَفَى بِكَذا - اکتفا کرد به ، قانع وراضی شد به

اِكْتَلاَتِ الْعَيْنُ - خواب از چشم رفت

اِكْتَمَلَ - کامل شد ، تکمیل شد ، تمام شد ، باتمام رسید

اِكْتَنَّ - پنهان شد (در پناهگاه)، جا گرفت در

اِكْتَنَى بِكَذا - ملقب شد به ، دارای کنیه شد

اِكْتَنَزَ اللَّحْمُ - گوشت بدن سفت وسخت شد ، فشرده شد

اِكْتَنَفَ - محاصره کرد ، دور گرفت

اِكْتَنَفَ الشَّيْءَ - احاطه کرد، دور(چیزی را) گرفت

اِكْتَنَهَ الاَمْرَ - بکنه چیزی پی برد ، حقیقت (چیزی) را دریافت

اِكْتَوَى - اطو شد ، (در گفتگوی ازلباس وامثال آن) ، داغ شد (در گفتگوی ازاسب که آنرا داغ میزنند) ، سوخت

اُكْتُوبَرْ (غ) - ماه اکتبر

اِكْتَهَلَ - بسن کهولت رسید ، به نیم عمر رسید ، عاقل مرد شد ، میان سال شد ، بسن بین سی تا پنجاه رسید

اَكْتِينْيُوم(غ) - ازطایفه اجسام رادیو اکتیویته

اَكْثَرَ - تکثیر کرد ، افزایش داد ،شماره(چیزی) را زیاد کرد

اَكْثَرَ فِي الْكَلامِ (ص) - پرحرفی کرد ، زیاد صحبت کرد

اَكْثَرُ (ص) - فراوان کرد

اَكْثَرُ عَدَداً - باعده بیشتر ، عده بیشتر

اَكْثَرُ مِراراً - اغلب ، بیشتر اوقات

اَكْثَرُ فَاَكْثَرُ - بیشتر از بیشتر ، هی بیشتر

عَلَى الاَكْثَرِ - غالباً ، اساساً

الاَكْثَرِيَّةُ - تودهٔ مردم ، بیشتر مردم

اَكْثَرِيَّةٌ ساحِقَةٌ - اکثریت عظیم ،اکثریت انبوه یا قریب باتفاق ، اکثریت قاطع

اَكْحَلُ - سیاه چشم ، سرمه کشیدهٔ (طبیعی)

اَكَّدَ - اثبات کرد ، اظهار کرد ، ادعا کرد ، بطور قطع گفت ، تصدیق کرد ، محقق کرد ، تأیید کرد ، استوار یا ابرام کرد ، انضباط داد ، نیرو داد

اَكْدیٰ فِی الْعَطاءِ - بخل ورزید ، مضایقه کرد ، دریغ داشت ، خِسّت کرد

اَكْدیٰ - توفیق نیافت ، کامیاب نشد ، شکست خورد ، موفق نشد

اَكْذَبَ - بدروغ گفتن واداشت ، وادار کرد که دروغ بگوید

اَكْذَبَهُ - دروغ (برای او) درآورد ، افترا زد

اِكْراءٌ - اجاره دادن ، کرایه دادن

اَكْریٰ - اجاره داد ، کرایه داد

اِكْرامٌ - احترام ، افتخار ، شرف ، بزرگی ، جلال ، آبرو ، نیکنامی ، حرمت ، احترام گذاری ، توجه ، عنایت ، ملاحظه

اِكْرامُ الضَّیْفِ - مهمان نوازی

اِكْراماً لِخاطِرِ «فلانٍ» - بخاطرِ ، بواسطهٔ ، از نظرِ

اِكْراماً لِوُجُودِهِ - بافتخار تشریف فرمایی‌اش ، بافتخار حضورش

اِكْرامِیٌّ - افتخاری ، مربوط بافتخار واحترام

اِكْرامِیَّةُ الْمُحامِی - حق‌الوکاله

اِكْراهٌ - مجبور کردن ، ناگزیر ساختن ، زور بکار بردن (برای) ، متوسّل بزور شدن

اَكْرَبَ - عجله کرد ، سرعت گرفت ، شتاب کرد ، عجله داشت

اُكْرَةُ الْبابِ (ص) - دسته در ، دستگیره در ، دسته

اَكْرَثَ الْغَمُّ فُلاناً - غم اورا آزار داد ، غم بر او فشار آورد

اَكْرَش - شکم گنده

اَكْرَمَ - اکرام کرد ، گرامی داشت ، احترام کرد

اَكْرَهَ عَلیٰ - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور وادار کرد

اَكْرَهَ عَلَی الطّاعَةِ - مجبور باطاعت کرد ، مطیع خود ساخت

اَكْزِیما (غ) - اگزما ، آماس خارش دارِ پوست بدن

اَكْزِیما رَخْوة اَوْ دامِعَة - آماس تراوش‌دار ، اگزمایی که آب یا چرك پس میدهد

الاَكْزِیما الْجافَّة - اگزمای خشك

اَكْسیٰ - لباس پوشاند ، جامه پوشاند ، پوشاند

اَكْسَبَ - استفاده داد به ، سود رساند به ، نفع رساند به ، باعث بدست آوردن (چیزی) شد

اَكْسَبَ حَقّاً - حق داد به ، مستحق چیزی دانست

اِكْسْبِرِس ، اِكْسْبرِیس (غ) - قطار سریع‌السیر

اَكْسَحُ - مبتلا به نرمی استخوان ، لَنگ ، زمین گیر

أَكْسَدَ (غ) ـ زنگ زده کرد (در گفتگوی از فلزات) ، اکسیده کرد ، با اکسیژن ترکیب کرد ، قابل احتراق کرد

أَكْسَدَة (غ) ـ زنگ‌زدگی ، ترکیب با اکسیژن، احتراق ، اکسیداسیون

أَكْسَدَتِ السُّوقُ ـ بازار کساد شد ، راکد شد ، خوابید

إِكْسَرْخَس (غ) ـ (در روم شرقی) : والی ، استاندار ، نایب السلطنة (در کلیسای خاور) : اسقف بزرگ

أَكْسَلَ ـ تنبل کرد ، کسل کرد

إِكْسَنْتَرِيك (غ) ـ مختلف المرکز ، غیرمستدیر

أُكْسِيجِين (غ) ـ اکسیژن

أُكْسِيد (غ) ـ اکسید : ترکیب اکسیژن باجسم دیگر ، زنگار ، زنگ

أُكْسِيد الْحَدِيد ـ خاك سرخ ، زنگ‌آهن

أُكْسِيد الرَّصاص ـ اکسید سرب ، اکسید دوپلم

أُكْسِيد الزِّنْك ـ پنبه روی

إِكْسِير ـ اکسیر ، کیمیا ، گوگرد سرخ ، عصاره ، شربت فرح بخش ، جوهر

إِكْسِيرُ الْحَيَاة ـ کیمیای زندگی ، جوهر زندگی، اکسیرحیات

أَكْفَأَ الْإِنَاءَ ـ ظرف را واژگون کرد ، برگرداند، وارونه کرد

أَكْفَرَهُ ـ کافر کرد ، بکفر واداشت ، متزلزل کرد (درعقیده)

أَكْفَرَهُ ـ متهم به بیدینی کرد ، تکفیر کرد

أَكْفَش ـ پا چنبری

أَكْفَلَ ـ کفیل کرد ، کفالت داد به ، مسئول (کاری) کرد

أَكْفَلَ الْقَاضِي الْمُتَّهَمَ ـ باقید کفیل یاضامن آزاد کرد ، بضمانت پذیرفت

اِكْفَهَرَّ اللَّيْلُ ـ شب تاریك شد ، شب فرارسید ، بسیار تاریك شد

اِكْفَهَرَّ السَّحَابُ ـ ابر تیره شد ، غرش کرد ، تاریك ومشرف بباریدن گشت

اِكْفَهَرَّ وَجْهُهُ ـ ترشرو شد ، عبوس شد ، اخمو شد ، عبوس واخمو بنظر رسید

اِكْفَهَرَّتِ السَّمَاءُ ـ آسمان با ابرهای تیره وبارانی پوشیده شد

أَكَلَ ـ غذا خورد ، تناول کرد ، خورد

أَكَلَ ـ خورد ، تمام کرد ، نابود کرد ، فانی ساخت ، تلف کرد ، تحلیل برد ، صرف کرد

أَكِلَ ـ پوسید ، ریز ریز شد ، پوسید و ریخت (درگفتگوی از دندان یا چوب وامثال اینها)

أَكَلَ عَلَيْهِ الدَّهْرُ وَشَرِبَ ـ مرد ، درگذشت ، اجلش رسید

أَكَلَ عَيْشًا وَمِلْحًا مَعَ (ص) ـ نان و نمك خورد با ، نمك گیر شد

أَكَلَ حَقَّهُ (ص) ـ حق اوراخورد(پایمال کرد)،

حقش انکار کرد

اَكَلَ مُخَّهُ (ص) - ریشخند کرد ، چاپلوسی کرد، تملق گفت ، از سرخود واکرد ، باحیله پیشدستی کرد بر ، اغوا کرد ، متقاعد کرد

اَكَلَ الجِلْدُ - خارش کرد ، خارید ، خارش داشت

غُرْفَةُ الأَكْلِ (فِی الْمَدارِسِ وَالأَدْيِرَةِ) - سفره خانه (درمدارس ودیرهای راهبان)

غُرْفَةُ الأَكْلِ - اطاق ناهار خوری ، اطاق غذا خوری

وَقْتُ الأَكْلِ - موقع غذا ، وقت خوراك

آكِلُ الحَشَراتِ - حشره خوار

آكِلُ اللُّحُومِ - گوشتخوار ، جانور گوشتخوار

آكِلُ لُحُومِ الْبَشَرِ - آدمخوار

آكِلُ الأَطْعِمَةِ النَّباتِيَّة ، گیاهخوار ، طرفدار غذاهای گیاهی

اَكَّلَ - غذا داد ، اطعام کرد

آكَلَ - غذا داد ، اطعام کرد ، غذا خورد با ، طعام خورد با (دیگری)

اَكْلُ بَحْرٍ (ص) - سایید گی دریا ، تحلیل یا فرسایش دریا

اَكْلٌ وَنَوْمٌ (كَقَوْلِكَ عَنِ الإِقامَةِ فِی الْفَنادِقِ) تخت با غذا (در گفتگوی از مهمانخانه واقامت در آن)

آكِلُ النَّباتاتِ - گیاهخوار ، علفخوار ، گیاه چر ، علف چر

اَكَّلَ - خسته کرد ، رنج داد ، زحمت داد ، فرسود

اَكَّلَ النَّظَرَ - چشم راتار کرد ، تیره کرد

اَكْلَةٌ ج اَكَلات - یك وعده غذا ، یك خوراك

اَكْلَةُ قُرَيْدِيحِي اَوْصِيامِيٌّ (ص) - غذای کم ، غذای اندك

اَكْلَةُ شِبْعٍ - غذای حسابی ، غذای فراوان

آكِلَةٌ - خوره ، زخم جلدی خوره ، آکله

اَكْلَحَ وَجْهُهُ - عبوس شد ، اخمو شد ، ترشرو شد

اَكْلَفُ الْبَشَرَةِ - دارای ککمك ، ککمکی

اِكْلِيرُس (غ) - طبقه دینی

اَلاِكْلِيرُس (غ) - روحانیان ، کشیشان

اِكْلِيرِكِيٌّ (غ) - کشیش ، مربوط و وابسته به کشیشی وروحانیت ، وابسته به کلیسا

اِكْلِيل - تاج ، نیم تاج ، سربند یا پیشانی بند پادشاهان خاور

اِكْلِيلُ فَخْرٍ - تاج افتخار

اِكْلِيلُ المُلْكِ - تاج شاهی ، تاج پادشاهی

اِكْلِيلُ الزَّهْرَةِ (درگیاه شناسی) قسمت داخلی جام یا حلقه گلبرك

اِكْلِيلُ الْقَمَرِ - هاله ماه

اِكْلِيلُ زُهُورِ (الرَّأْسِ) - تاج گل (که بسر میزنند)

اِکلیل شعاعی او نورانی - هاله نور (دور سر شمایل)

اِکلیل الزواج - تاج عروس (تاجی که در مراسم عروسی بسر عروس میزنند)

اِکلیلٌ مِن الزّهور - تاج گل

اِکلیل الجَبل - اکلیل کوهی ، اکلیل الجبل

اِکلیلیّ - تاج مانند ، اکلیلی ، مربوط به تاج

العظم الاِکلیلیّ (فی التشریح) - استخوان پیشانی ، استخوانهای مختلف تاج مانند بدن

اِکلینیك (غ) - مطب ، کلینیك ، اطاق طبابت

اِکمالٌ - تکمیل کردن ، باتمام رساندن

اِکمالٌ فی الاِمتحان - تجدیدی داشتن در امتحان

اَکمّ القمیص - (پیراهن را) آستین دار کرد ، آستین برای آن درست کرد

اَکَمَةٌ ج اَکَم ، اَکَمات وجج آکام - تپه ، تل ، بلندی

اَکسح الحصان - جلو اسبرا نگاهداشت

اَکمخ بانفه - ناقابل پنداشت، بزرگی فروخت بر

اَکمَدَ - محزون کرد ، غصه دار کرد ، غمناك کرد ، روحاً کسل کرد

اَکمدُّ اللّون - سبزه ، تیره رنگ

اَکمَدَ العضو - ضماد گرم گذاشت بر ، تکمید کرد ، کمپرس کرد (حوله یی را باآب گرم خیس کرد وروی عضو گذاشت)

اَکمَلَ - تکمیل کرد ، کامل کرد ، تمام کرد ، باتمام رساند

اَکمَهُ - کور کور ، نابینا

اَکَنَّ - پنهان کرد در ، خودرا جا داد در جایی ومخفی کرد

اَکنَفَ - کمك کرد ، یاری کرد ، معاونت کرد ، همراهی کرد

اَکُولٌ - پُرخور ، خوش خوراك

اَکُونیت (غ) - تاج الملوك ، اقونیطون ، یك نوع گیاه سمی

اَکیدٌ - مسلم ، محقق ، حتمی ، یقینی

اَکیداً - حتماً ، مسلماً ، مطمئناً ، یقیناً ، محققاً

اَکیَسُ - نیکوتر ، بهتر ، زیباتر ، زرنگ تر ، با هوش تر ، زیرك تر

اَکّیلٌ - آدم خوش خوراك ، پرخور

اَل ... - حرف تعریف

آلٌ - خانواده ، خویشاوند ، سرآب

آلَ اِلی - منتج شد به ، تبدیل شد بـه ، تحول یافت ، استحاله شد ، دگر گـون شد ، بر گشت کرد به ، رجوع کرد به

آلَ بِه اِلی - راهنمایی کرد به ، رسانـد به ، واصل کرد ، راهبری کرد ، دلالت کرد بر ، منتج ساخت به ، منجر کرد به

آلُ خِبرةٍ - متخصص ، خبره ، اهل فن

آل علی نفسه - تعهد کرد ، عهده دارشد ، قبول

کرد ، بر گردن گرفت

اُلیٰ - کلمه‌یی است بجای اُولی جمع اَلّذی بمعنی که ، کسانیکه

اِلیٰ - به ، بسویِ ، بطرفِ ، پیشِ ، نزدِ ، تا ، با

اَلّا - نخواهی ...؟

لِئَلّا - مبادا ، ازترس اینکه

اِلّا - مگر ، بجز ، جز ، باستثنایِ

اِلّا اِذا - مگر اینکه ، جزاینکه

اِلیٰ اَنْ - تاوقتیکه ، تااینکه

اَلا تُرِیدُ - نمیخواهی ؟ ، مایل نیستی ؟

اَلا فِی الْاَمْرِ - کوتاهی کرددر ، مسامحه کرد ، اهمال رواداشت ، تقصیر کرد

اِلیٰ مَتیٰ ؟ - تاکی ؟ ، تا چه وقت ؟

آلاتُ الْمَلاهِی - آلات لهوولعب (مانند سازها وامثال آنها)

آلاتِیّ (ص) - نوازنده ، ساززن ، موسیقی‌دان

اَلاحَ - ظاهر شد ، آشکار شد ، پدیدار شد ، روشن شد

اَلاحَ الْبَرْقُ - درخشید ، تابید ، شعاع‌افکند ، پرتوافکند

اَلاحَ بِیَدِهِ اَوْ بِمِنْدِیلِهِ - دست یا دستمال خود را بعنوان علامت تکان داد ، بادست یا دستمال اشاره کرد

اَلاحَ بِسَیْفِهِ اَوْعَصاهُ - شمشیر یا عصای خودرا تاب داد ، تکان‌داد ، حرکت داد ، آخت،افشاند،

تیغ افشانی کرد

اَلاحَ النَّجْمُ - ستاره روشنی داد ، متلائی شد ، سوسو کرد

اَلْاَمَ - لئیمانه عمل کرد ، با لئامت رفتار کرد ، بافرومایگی کار کرد

اَلامَ - سرزنش کرد ، مقصر دانست

زَهْرَةُ الْآلامِ - گُل ساعت

اَلانَ الْبَطْنَ - مزاج را لینت داد ، سست کرد ، شُل کرد

اَلانَهُ - نرم کرد ، نرم ساخت ، رقیق کرد ، نازك کرد

اَلاوُوظ (ص) - میخ پیچ

اِلاهٌ - خدا ، رب‌النوع

اِلاهُ الْبَحْرِ - نپتون (رب‌النوع دریا)

اِلاهُ الْحُبِّ - کوپید ، اِروس (رب النوع عشق ودوستی)

اِلاهُ الْحَرْبِ - مارس (رب‌النوع جنگ)

اِلاهُ الْحُقُولِ وَالرُّعاةِ - فَون (رب النوع کشتزارها)

اِلاهُ الْخَمْرِ - باکوس (رب‌النوع باده)

اِلاهُ الْفَصاحَةِ وَالتِّجارَةِ - هِرمِس (خدای بازرگانی وسخنوری که یونانیان اورا بامِرکوری برابر میدانستند)

بِاللّهِ عَلَیْكَ - ترا بخدا ! ترا بخدا قسم !

لِلّهِ دَرُّكَ ! - آفرین ، احسنت ، بروا ، چه عالی!

اِلاهَةُ - الهه ، ربة النوع

اِلاهَةُ الاَثمارِ وَالزُّهُورِ - پوُمونا (الهه میوه‌ها وگلها)

اِلاهَةُ الجَمالِ وَالعِشقِ - ونوس (الهه زیبایی وعشق)

اِلاهَةُ الحِکمَة - مینروا (نام الهه خرددراساطیر روحی ، خردبانو)

اِلاهَةُ الشَّبابِ وَالرَّبیعِ - هِب (الهه جوانی وبهار ، ساقی خدایان)

اِلاهَةُ الشِّعرِ - میوز (الهه شعر وهنرهای زیبا)

اِلاهیّات (اِلهیّات) او عِلمُ الاِلاهِیّات - علم الهیات ، علوم ماوراء الطبیعه ، علوم معقول ومنقول ، علم دین ، حکمت الهی

اَلای - هنگ ، فوج

آلَةٌ ج آلات - ابزار ، اسباب ، آلت ، وسیله ، ماشین ، عضو ، اندام

آلَةُ التَّصویرِ - دوربین عکاسی

آلَةٌ جَهنَمیَة - ماشین آتش انداز ، ماشین آتش زا

الآلَةُ الحاسِبَة - ماشین حساب

الآلَةُ الحَدباءُ - تابوت

آلَةٌ حَربِیَه - وسیله جنگی مانند تفنگ وامثال آن

آلَةُ الخِیاطَة - ماشین‌خیاطی ، ماشین دوزندگی

آلَةٌ رافِعَةٌ لِلمِیاه - موتورآبکشی ، پمپ آب

آلَةٌ صَمّاء - آدم گول خور ، آدم ساده لوح ، آدمیکه آلت دست دیگران واقع میشود

الآلَةُ الکاتِبَة - ماشین تحریر

آلَةٌ مُحَرِّکَة - موتورماشین وغیر آن

آلَةٌ موسیقِیَة - ساز

اَلَبَ القَومُ - جمع شدند ، اجتماع کردند

اِلباسٌ - (لباس) پوشاندن

اَلبَدَ بِالاَرضِ - چسبید بزمین

اَلبَسَ - لباس پوشاند ، با چیزی پوشاند ، در زیر پوشش پنهان کرد ، لفاف کرد ، در چیزی پیچید

اَلبَس بِطَبقَةٍ مِن طِلاءٍ - با چیزی اندود ، روکش کرد

الاَلبَکَة (غ) - آلپاکا (یکجور شتر امریکایی دارای پشمهای بلند) ، پارچه آلپاکا ، موی آلپاکا

اَلبُوم (غ) آلبوم عکس وغیر آن

اُلبِیّ - جمعی ، دسته جمعی ، جامع

اِلتاث - درنگ کرد ، تأخیر کرد ، بتأخیر انداخت ، بتعویق انداخت

اِلتاثَ الاَمرُ - درهم برهم شد ، مغشوش شد ، آشفته شد ، بغرنج شد ، مشکل ودشوارشد

اِلتاعَ قَلبُه - دلش‌ازعشق واضطراب‌آتش گرفت، دلش سوخت

اِلتَام - سرزنش شد ، مقصر شد ، اصلاح شد ،

درست شد ، تعمیر شد ، بهم جوش خورد ، متصل شد ، پیوسته

اِلتامَ الجرحُ - زخم بهبود یافت ، التیام پیدا کرد ، جوش خورد

اِلتامَ الشیئانِ - یکی شدند ، بهم آمیخته شدند ، با هم ترکیب شدند ، بیك چیز تبدیل گشتند ، با هم تناسب پیدا کردند ، با هم جور آمدند

اِلتامَ القومُ - جمع شدند ، اجتماع کردند ، انجمن کردند

اِلتامَ المجلِسُ - جلسه منعقد شد ، تشکیل شد، شوری انعقاد یافت

اِلْتِباسٌ - اشتباه کاری ، ابهام ، تردید ، شك ، عدم وضوح

اِلْتَبَسَ علیهِ الامرُ - امر بر او مشتبه شد ، تردید پیدا کرد ، مطلب بر او مبهم ومشکوك یا غیر واضح ونامعلوم ماند

اِلتبسَ الشیئُ بالشیئِ - باهم اشتباه شد

اِلْتَبَكَ - ممزوج شد ، باهم در آمیخت ، درهم برهم شد

اِلْتَبَنَ - شیرخورد ، مك زدوشیرخورد

اِلْتَثَمَ - نقاب برروی افکند ، نقاب زد ، برقع برروی انداخت

اِلتجأ الی - پناهنده شد به ، پناه برد به ، تحصن اختیار کرددر

اِلْتَحٰی - ریش گذاشت ، ریش خودرا رها کرد تا زیاد ودراز شود

اِلْتِحامٌ - اتصال یافتن، متصل‌شدن ، ضمیمه شدن، چسبیدن ، لحیم شدن ، جوش خوردن

اِلْتِحامُ الْجِراحِ - بهبود والتیام یافتن زخم

اِلْتِحامُ الْعِظامِ - جوش خوردن استخوان

اِلتحدَ الی - تمایل پیداکرد به ، متمایل شد به

اِلتحدَ عنِ الدینِ - مرتد شد ، ملحد شد ، از دین بر گشت ، دست از دین خود برداشت

اِلْتَحَفَ - خودرا (با پتو وغیره) پیچید ، خودرا در گلیم یالحاف پیچید

اِلْتَحَقَ بِکَذا - چسبید به ، ضمیمه شد به ، وابسته شد به ، مربوط و متعلق شد به ، متصل شد به

اِلتحقَ بِالْخِدْمَةِ - استخدام شد،وارد(خدمتی) شد ، کارمند شد ، عضو دستگاهی شد

اِلْتَحَقَ بِهِ - فرا رسید ، گیرآورد ، رسید به

اِلْتَحَقَ بِهِم - پیوست به ، متحد شد با ، ائتلاف کرد با

اِلتحمَ الجرحُ - زخم بهبود یافت ، جوش خورد

اِلتحمَ الشیئانِ - بایکدیگرجورشد، جزم وجفت شد، ترکیب شد ، متناسب شد

اِلْتَحَمَ بِهِ - پیوست به ، ضمیمه شد به ، چسبید ومتصل شد به ، ملحق شد به

اِلتَحَمَ الجَیشانِ - دوارتش بهم درآویختند

اِلتَحَمَت الحَربُ بَینَهُم - جنگ (بین آنان) درگیر شد ، جنگ (در میان آنان) بروز کرد

اِلتَذَّ الشَیئَ - چیزی را لذیذ یافت ، مطبوع یافت ، لذت بخش دانست

اِلتَذَّ بِهِ - لذت برداز ، محظوظ شداز ، احساس لذت کرد ، التذاذ یافت

اِلتَزَّ بِهِ - چسبید به ، متصل شد ، پیوست

اِلْتِزامٌ - اجبار ، ضرورت ، احتیاج ، لزوم ، چیز لازم ، تعهد ، پیمان ، عهد ، قید ، حق انحصاری ، انحصار ، امتیاز (که دولت بکسی یا شرکتی میدهد) ، مسئولیت ، قول ، وعده

اِلْتِزاماً - بطورمقاطعه ، ازروی تعهد

اِلْتَزَقَ بِهِ - چسبید ، متصل شد ، پیوست

اِلْتَزَمَ - مجبور شد ، ناگزیر شد ، مسئول یا موظف شد ، ملتزم شد ، التزام داد ، قول داد ، وعده داد ، مقید شد

اِلْتَزَمَ اَموالَ الْحُکُومَةِ - مالیات یاعوایددولتی را اجاره کرد

اِلتَزَمَ العَمَلَ - کاری را بعهده گرفت ، متعهد شد

اِلتَزَمَ العَمَلَ والتِّجارَةَ - کار یاتجارت را بخود انحصار داد ، امتیاز انحصاری (چیزی را) گرفت

اِلْتِصاقٌ - چسبیدن ، ضمیمه شدن ، پیوستن

اِلْتَصَقَ بِهِ - چسبید به ، پیوست به ، ضمیمه شد به

اِلتَطَمَت الاَمْواجُ - متلاطم شد ، طوفان شد ، امواج بشدت بهم بخورد

اِلتَظَی - برافروخته شد ، باجوش وشورملتهب شد ، التهاب داشت ، قرمز شد ، از خشم وغضب شعله ورشد ، بهیجان آمد

اِلْتِفاتٌ - صورت یاچشم را یاین طرف وآنطرف گرداندن ، التفات ، دقت ، توجه ، مواظبت ، درنظر گرفتن ، رعایت وملاحظه کردن

عَدَمُ الاِلْتِفاتِ - بی توجهی ، بی اعتنایی ، غفلت ، سهو ، بی ملاحظگی

بِلاَالْتِفاتٍ اِلَی - قطع نظراز ...

بِلاَالْتِفاتٍ - ازروی بی توجهی

اِلْتِفاتَةٌ - برگرداندن صورت باین طرف وآنطرف ، نگاه مختصر ، نگاه اجمالی ، چیزی را اجمالا خواندن ورد شدن

اِلتِفافُ الجَیْشِ حرکت دورانی ارتش

الاِلْتِفافُ لِلتَطْوِیقِ - حرکت دورانی برای محاصره

اِلتَفَّ الثُعبانُ - مارچنبرزد ، دورخود پیچید ، خودرا جمع کرد

اِلتَفَّ فِی کَذا - خودرا در میان چیزی پیچید یا پوشاند

اِلتَفَّ النَباتُ اَوِالثُعبانُ عَلَی العُودِ - گیاه یا مار بدور چوب پیچید

اِلتَفَّ عَلَیهِ القَومُ - مردم دور او جمع شدند ،

دوراورا گرفتند

اِلتَفَّ النَّبات - گیاه بهم پیچید

اِلتَفَتَ اِلی - روی خودرا برگرداند (بطرف)، نگاه کرد به ، توجه کرد به ، خیره شد به ، دقت کرد به ، مورد توجه قرار داد ، دقیقاً گوش فرا داشت به ، مواظبت کرد از ، ملتفت (چیزی) بود ، رعایت کرد ، درنظر گرفت

اِلتَفَتَ یَمْنَةً وَیَسْرَةً - بچپ وراست نگریست

اِلتَفَعَ بِکَذا - خودرا درچیزی پیچید یا پوشاند

اِلتَقی - برخورد کرد با ، ملاقات کرد با ، یافت ، رسید به

اِلتَقی بِهِ - مقابل‌شد با ، روبرو شد با ، ملاقات کرد

اِلتِقاطُ الصُّوَر - عکس گرفتن‌از ، عکسبرداری

اِلتِقاطُ مَناظِرِ الْاَفلام - فیلمبرداری کردن

اِلتَقَطَ - برداشت ، گرفت ، برچید ، کند ، جمع کرد ، چید (درگفتگوی از گل و امثال آن)

اِلتَقَطَ اللَّقَطَ (فضلات الحصاد) - خوشه چید ، خوشه جمع کرد ، ریزه چینی کرد ، برچید ، (مجازاً) از این سو وآن سو جمع کرد، (درگفتگوی از اخبار)

اِلتَقَفَ الشَّیءَ - بل گرفت ، چیزی راکه در حال پایین آمدن وحرکت بود گرفت

اِلْتَکَّ - متراکم شد ، غلیظ وانبوه شد

اِلْتَکَّ فِی کَلامِهِ - درسخن اشتباه کرد ، خطا کرد ، سهو کرد

اِلْتَمَّ - ملاقات کرد ، بازدید کرد ، دیدن کرد ، بدیدار کسی آمد ، سرزدبه

اِلْتِماسٌ - درخواست ، تقاضا ، طلب ،خواست، سئوال

اِلْتِماسُ اِعادَةِ النَّظَرِفِی الْحُکْمِ - استیناف داد ، درخواست تجدید نظر درحکم دادگاه کرد

اِلْتَمَسَ - درخواست کرد ، تقاضا کرد ، طلب کرد ، سراغ گرفت ، سئوال کرد ، خواست

اِلْتَوی - خم شد ، دولا شد ، کج شد ، منحنی شد ، پیچ دار شد

اِلْتَوی عَلَیْهِ الْاَمْرُ - کاریامطلب براومشکل‌شد، بغرنج شد ، پیچیده شد ، تعقید پیداکرد

اِلْتِواءٌ - خود سری ، اصرار در خطا ، تمرد ، عصیان ، سرکشی ، هرزگی ، فساد ، کجی ، انحناء ، خمیدگی

اِلْتِواءُ العُنُقِ - نوعی بیماری گردن ، پیچیدگی وانحناء گردن

اِلْتِواءُ الظَّهْرِ - انحناء ستون فقرات

اِلْتَهی بِکَذا - خود را سرگرم (چیزی) کرد ، خودرا مشغول (چیزی) کرد ، بازی کرد با ، بیهوده وقت گذرانید ، دست بدست مالید

اِلْتِهابٌ - تورم ، آماس ، قرمز شدن و باد کردن

اِلْتِهابُ الاُذُنِ - ورم شامه مخاطی گوش

اِلْتِهابُ الاَمْعاءِ - آماس روده ، التهاب امعاء

اِلْتِهابُ البلیورا - ذات‌الجنب

اِلْتِهابُ الجُفُون (المُلْتَحِمَة) - ورم ملتحمه

اِلْتِهابُ الرِّئَة اَوْاِلْتِهابٌ رِئَوِیٌّ - سینه پهلو ، ذات‌الریه

سَرِیعُ الاِلْتِهابِ - آتش‌گیر ، قابل اشتعال ، زبانه‌کش ، (مجازاً) آتشی‌مزاج ، زود غضب ، قابل تهییج ، آماس پذیر ، التهاب پذیر

اِلْتِهابُ الزّائِدَةِ الدُّودِیَّة - آپاندیسیت (ورم ضمیمه اعور)

قابِلُ الاِلْتِهاب - احتراق‌پذیر ، سوخته شدنی ، سوزا ، جسم قابل احتراق ، سوخت ، (مجازاً) برانگیزاندنی

الاِلْتِهابُ السِّحائِیّ - آماس اغشیهٔ مغز ، سرسام

اِلْتِهابُ الطِّحال - آماس سپرز یاطحال

اِلْتِهابُ الکُلی - ورم کلیه

اِلْتِهابُ اللُّوزَتَینِ البَسیط - ورم لوزتین ، (بدون چرك)

اِلْتِهابُ اللُّوزَتَینِ التَّقَیُّحِیّ - آماس یا ورم چرك دار لوزتین

اِلْتِهابُ المِعْدَةِ - ورم معده

اِلْتِهابِیّ - آماس دار ، آماس آور ، آماسی ، (مجازاً) فتنه‌انگیز ، فسادآمیز

اِلْتَهَبَ - شعله‌ورشد ، برافروخت ، مشتعل‌شد ، ملتهب شد ، زبانه کشید

اِلْتَهَبَ عَطَشاً اَوْغَیْظاً - از تشنگی یا غیظ به هیجان آمد ، برافروخته شد ، از عطش سوخت ، آتش خشم در نهادش شعله‌ورشد

اِلْتَهَبَ - آتش گرفت

اِلْتَهَمَ - بلعید ، حریصانه غورت داد

الَّتی - که ، کسیکه (برای مؤنث)

بِالَّتی هِیَ اَحْسَنُ - دوستانه ، صلح طلبانه

بَعْدَاللَّتَیّا وَالَّتی - پس از رنج بسیار ، زحمت زیاد ، پس از مذاکرات و مناظرات بسیار ، پس از بحثهای طولانی ، پس ازکوششهای دامنه دار

وَقَعَ فُلانٌ فِی‌اللَّتَیّا وَالَّتی - گرفتار مصائب بسیار شد

اَلْثَغ - کسیکه «ز» و «س» را چون «ث» تلفظ میکند ، کسیکه لکنت زبان دارد

اَلْجَأ - پناه داد ، حفظ کرد ، حمایت کرد

اَلْجَأ اَمْرَهُ اِلی - کاری را ارجاع کرد به ، تسلیم کرد به ، واگذار کرد به

اَلْجَأ اِلی - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور وادارساخت ، ناچار کرد

اَلْجَمَ الحِصانَ - اسب را دهنه زد ، لگام زد

اَلْجَمَ اَیَّ قُوَّةٍ - هر نیرویی را مورد استفاده قرارداد ، بکارانداخت ، آماده کرد، مجهز کرد ، مطیع ورام خودساخت ، مهار کرد

اَلَحَّ فی‌السؤالِ - اصرار کرد بر ، پافشاری کرد (نسبت به تقاضا و درخواست) ، سماجت و اصرار وابرام کرد ، با سماجت گدایی کرد ، مصرانه خواست

اَلَحَّ فی‌المُطالبَة بدَیْنٍ - طلبکاری کرد(از) ، اصرار کرد (درطلبکاری)

اَلْحَی - ریش دراز

اِلْحاحٌ - سماجت ، الحاح ، اصرار ، ابـرام ، پافشاری ، درخواست فوری

اِلْحادٌ - کفر ، بازگشتگی از دین ، ارتـداد ، الحاد ، دست برداشتن ازعقیده

اِلْحاقٌ - ضمیمه کـردن ، پیوستن ، ملحق کردن به

اِلْحاقاً بِخطابِنا - پیرو نـامـه . . . ، تعقیب نامه ...

اَلْحانُ الْجازِ - آهنگهای جاز

اَلْحَدَ - دفن کرد ، بخاك سپرد ، قبر کند ، قبر درست کرد

اَلْحَدَ عَنْ - منحرف کرد ، برگشت

اَلْحَدَ عَنِ‌الدِّین - ازدین برگشت ، الحاد پیدا کرد ، مرتد شد

اَلْحَفَ - پوشانـد (بوسیله پتو ، لحاف و امثال اینها)

اَلْحَفَ فِی‌الطَّلَبِ - با سماجت طلبکاری کرد ، مصرانه خواست ، اصرار کرد به

اَلْحَفَ السّائِلُ - با اصرار گدایی کرد ، سماجت کرد ، باالحاح سئوال کرد

اَلْحَقَ - اضافه کرد ، ملحق کرد ، افزود، ضمیمه کرد ، الحاق کرد

اَلْحَقَ کَذا بِکَذا - چیزی را بچیزی دیگـر پیوست داد ، ملحق کرد ، چسباند ، متصل کرد، وصل کرد به

اَلْحَمَ - چسباند ، متصل کرد ، باهم پیوند داد ، اتصال داد ، ملحق کرد ، ترکیب کرد

اَلَدُّ - سرسخت ، کینه توز

عَدُوٌّ اَلَدُّ - دشمن سرسخت ، دشمن کینه توز

اِلْزامٌ - مجبور کردن ، ناگزیر کردن

اِلْزامِیٌّ - اجباری ، الزامی

اَلْزَقَ - چسبانـد ، پیوست داد ، متصل کـرد ، اتصال داد

اَلْزَمَ - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور وادار کرد ، ناچار کرد

اَلْزَمَهُ - اورا مسئول کرد ، مسئول قرارداد

اَلْزَمَهُ بِکَذا - موظف کرد به ، مقید کرد ، متعهد کرد ، ملزم کرد

اَلْزَمَهُ‌الْمالَ اَوِالْعَمَلَ - پول یا کاری را بـر کسی تحمیل کرد ، بگردن اوگذاشت ، کسی را تکلیف کرد به ، موظف ساخت به

اَلْشَیْن (ص) - مچ پیچ ، پا پیچ

اَلْصَقَ - چسباند ، ضمیمه کرد ، پیوست داد

اَلْاَلْعابُ الْاُولَمْپِيَّةُ - مسابقه های قهرمانی المپ (که یونانیان هر چهار سال یکبار بر پا میکردندوازسال۱۸۹۶جنبه‌بین‌المللی پیدا کرد)، بازیها یاورزشهای المپیك

اَلْعابُ رِياضِيَّةٌ - بازیهای ورزشی ، ورزش تفریحی

اَلْعابُ سِحْرِيَّةٌ - شعبده بازی ، حقه بازی

اَلْعابُ نارِيَّةٌ - آتش بازی

اَلْعَبَ - بازی داد ، وادارکرد بازی کند

اَلْعُبانُ - بازیگوش ، بازی‌وخنده کن ، سربهوا، شوخ

اَلْعُوبَةٌ - عروسك ، اسباب بازی ، بازیچه

اَلْغَى - باطل‌کرد ، الغاءکرد ، از بین برد ، منسوخ کرد ، منحل کرد

اِلْغاءٌ - باطل کردن ، الغا کردن ، منسوخ کردن، ملغی ساختن

اَلْغَزَ فِى الْكَلامِ - معماگفت ، با ابهام ومعما سخن گفت

اَلْغَزَ فى يَمينِهِ - قسم دوپهلوخورد ، درسوگند خود ابهام بکار برد

اَلْغَطَ الْقَوْمُ - سروصدا کردند ، شلوق کردند

اَلْغَمَ (ص) - (بوسیله‌مین) منفجر کرد، ترکاند، سنك‌ترکانی کرد ، نقب زد(زیر) ، وسایل‌خرابی چیزی را فراهم کرد

اَلْغَمَ الْمَكانَ - مین گذاری کرد(زیر)

اِلْفٌ - یار ، همدم ، مصاحب ، رفیق ، معاشر ، انیس

اَلْفٌ ج اُلُوف ، آلاف - هزار

آلَفَ - معاشرت کرد با ، مأنوس شد با ، انس گرفت

اَلِفَ - اهلی شد ، پرورش یافت ، دست‌آموز شد (درگفتگوی ازحیوان)

اَلَّفَ - اهلی کرد ، پرورش داد ، دست آموز کرد

اَلَّفَ - متحد کرد ، اتحاد داد ، تشکیل داد ، (درگفتگوی ازشرکت یاکابینه)

اَلَّفَ بَيْنَهُمْ - سازگار کرد ،توافق‌داد ،موافقت برقرار کرد

اَلِفَ الشَّيْىءَ - معتاد شد به ، آشنا شد با ، اعتیاد پیدا کرد به ، مأنوس‌شد با ، آموخته شد ،عادی ومعمولی شد با ، عادت کرد به

اَلَّفَ الْكِتابَ - تألیف کرد ، تصنیف کرد

اَلْاَلِفُ وَالْياءُ - کنایه ازاول وآخرچیزی است

هذَاالْاَمْرُ هُوَالْاَلِفُ وَالْياءُ - این‌موضوع بسیار جامع ومهم است

اَلْفَى - یافت ، پیدا کرد

اُلْفَةٌ - آشنایی ، محرمیت ، بی رودربایستی ، انس ، مقام خودمانی ، آزادی (از قید آداب وتشریفات) ، دوستی، یگانگی ، صمیمیت ، اتحاد، وحدت ، موافقت ، سازگاری

اَلْفَةٌ (ص) - کمك معلم ، نایب معلم ، مبصر کلاس ، خلیفه (درمکتب های قدیم)

اَلْفَتُ - چپ دست ، کسیکه با دست چپ کار میکند

اَلْفِیَّةٌ - منسوب بالف است و بر منظومه هایی که بیشتر شامل قواعد یکی از علوم عربی است اطلاق میگردد مانند الفیه ابنِ مالك در صرف ونحو عربی

اَلْفِیَّةٌ (ص) - شیشه بزرگ شراب - بُطری بزرك که درحدود ۲ لیتر باده درآن جا میگیرد

اَلَقَ - تابید ، درخشید ، شعاع داشت ، متلالیٔ بود ، نورداد ، جلا داشت

اَلْقٌ - برق ، تلالؤ ، تابش - تابندگی ، تشعشع پرتوافکنی

اَلْقَی - افکند، پرتاب کرد ، پرت کرد، انداخت ، فروانداخت

اَلْقَی اِلَیْهِ - چیزی را بکسی زد یاپرت کرد

اَلْقَی اِلَیْهِ السَّمْعَ - گوش دادبه ، دقت وتوجه کرد (بسخن)

اَلْقَی اِلَیْهِ الْقَوْلَ وَبِالْقَوْلِ - گفتگو کرد با ، مکالمه کرد با

اَلْقَی بِنَفْسِهِ فِی کَذَا - خودرا گرفتار کرد ، گیرانداخت در

اَلْقَی الْحَبْلَ عَلَی الْغَارِبِ - کسی را بحال خود واگذاشت ، مطلق العنان کرد

اَلْقَی الْحِمْلَ عَلَی ظَهْرِهِ - بار بردوش گذاشت

اَلْقَی خِطَابًا اَوْخُطْبَةً - سخنرانی کرد

اَلْقَی الدَّرْسَ - درس را بازگو کرد ، درس را پس داد

اَلْقَی الرُّعْبَ فِی الْقَلْبِ - متوحش ساخت ، متوجه خطر کرد

اَلْقَی عَلَیْهِ - چیزی را بسوی کسی انداخت یا پرت کرد

اَلْقَی عَلَیْهِ دَرْسًا - درس داد به

اَلْقَی عَلَیْهِ الْقَوْلَ - دیکته کرد بر ، تعلیم دادبه

اَلْقَی عَلَیْهِ مَسْئُولِیَّةَ کَذَا - شخصی را مسئول کاری کرد ، مسئولیت را بگردن اوگذاشت

اَلْقَی عَلَی عَاتِقِهِ - بردوش کسی انداخت ، (مجازاً) بعهده اوگذاشت

اَلْقَی عَلَیْهِ سُؤَالًا - پرسید ، سئوالی بمیان آورد

اَلْقَی عَنْهُ - دورکرد ، ردکرد ، اخراج کرد ، دورانداخت ، ول کرد

اَلْقَی الْقَبْضَ عَلَی - دستگیر کرد

اُلْقِیَ الْقَبْضُ عَلَی - دستگیرشد

اَلْقَی قُرْعَةً - قرعه کشید

اَلْقَی کَلِمَةً - سخنرانی کرد

اِلْقَاءٌ - ادای سخن، (طرز) بیان ، تلفظ الفاظ، ایرادسخن

اِلْقَاءٌ - افکندن ، پرت کردن ، انداختن

عِلْمُ الْاِلْقَاءِ - شیوه سخنوری ، حسن تقریر ،

علم خطابه

اِلْقاءُالسِّلاحِ - اسلحه بزمین گذاشتن

اِلْقاءُالشَّیءِالمَحْفُوظِ - ازبرخوانی

اِلْقاءُالْکَلامِ اَوِالْخُطَب - ایراد سخنرانی ، ایراد نطق

اَلْقَحَ - آبستن کرد ، القاح کرد

اَلْقَمَهُ الطَّعامَ - خوراکرا در دهانش گذاشت ، لقمه را دردهانش گذاشت

اُلْقِیَّهٌ ج اَلاقِیُّ - معما ، لُغز - چیستان

اِلِکْتُرُون (غ) - الکترون : عنصری که برق منفی دارد ، ذراتی که اطراف هسته اتم حرکت میکنند ودارای برق منفی هستند

اَلْکَنُ - لکنت دار ، الکن ، کسیکه لکنت زبان دارد

اَلَّمَ - آزرد ، آزار رساند ، زحمت داد ، بدرد انداخت ، دردآورد

اَلِمَ - احساس درد کرد ، درد آمد ، درد داشت ، رنج کشید از درد ، عذاب کشید ، دچار یامبتلا شد به

آلَمَ - آزرد ، آزار رساند ، زحمت داد ، بدرد انداخت ، دردآورد

اَلَمَّ - بازدید کرد ، دیدن کرد ، ملاقات کرد ، سرزدبه ، بدیدار (کسی) آمد

اَلَمٌ - درد ، زحمت ، رنج ، آسیب . آزار ، صدمه ، اذیت ، ابتلا ، ابتلای بدرد

اَلَمْ اَقُلْ لَكَ ؟ - مگر بتو نگفتم ؟ بتو نگفتم ؟

اَلَمَّ بِالذَّنْبِ - مرتکب گناه شد ، ارتکاب کرد

اَلَمَّ بِهِ مَرَضٌ - ناخوش شد ، بیمارشد

اَلَمَّ بِهِ کَذا - امری برای اورخ داد ، روی داد ، پیش آمد ، اتفاق افتاد ، بسرش آمد

اَلَمَّ بِکَذا - کاملا (چیزی را) شناخت ، دانست، دریافت ، درك کرد

اَلَمُ الاَسْنانِ - دندان درد ، درد دندان

اَلَمُ الرَّأسِ - سردرد

اَلَمٌ مُبَرِّحٌ - دردسخت ، دردشدید

اَلَمٌ نَفْسانِیٌّ - غم روحی ، پریشانی ، غمزدگی ، محنت ، مصیبت

اَلْماس بِرِلَنْتِیٌّ - برلیان ، الماس برجسته یا درخشان

اَلْماس وَرْدَة (ص) - الماس دارای تراش فلامك

اِلْمامٌ - آشنایی ، شناسایی ، دانستن ، فهم

اَلْمانِیٌّ (غ) - مربوط بآلمان ، شخص آلمانی ، مربوط بهزبان یا مردم آلمان

اَلْمانیا (غ) - کشورآلمان

اَلْمَحَ الشَّیءَ وَاِلَیهِ ، نگاه اجمالی کرد به ، نگاه مختصری کرد به ، بیك نظر دید وردشد

اَلْمَعُ - زیرك ، فطن ، با هوش ، هوشیار ، دانا ، عاقل ، با فراست ، با استعداد ، باذوق هنرمند

اَلْمَعَ اِلی - اشاره کرد به ، بااشاره نشان داد ، با اشاره فهماند

اَلْمَعَ بِیَدِهِ - با دست اشاره کرد ، دستش را تکان داد ، دستش را بعلامت (خدا حافظی) تکان داد

اَلْمَعِی - زیرك ، فطن، باهوش ،هوشیار ، دانا، عاقل ، بافراست ، بااستعداد ، هنرمند

اَلْمَعِیَّة - زیرکی ، دانایی ، عقل ، فراست ، استعداد ، هوش ، فطانت ، هوشیاری

اَلْوی - خم کرد ، دولاکرد ، کج کرد

اَلْوی بِهِ - برد ، ربود

اَلْوَی اللِّواء - پرچم را برافراشت ، پرچم را بالا برد

اَلْوانٌ زَیتیَّةٌ - رنگهای روغنی

اَلْوانٌ مائیَّةٌ - آب رنگ ، رنگهای تر

اَلُوبٌ - باحرارت ، سرزنده ، فعال ، مُصِر

اُلُوهَةٌ - خدایی ، الوهیت

اَلَّهَ - خدا ساخت ، کسی را تا مقام خدایی بالا برد

اَلْهی - مشغول کرد ،ببازی گرفت ، سرگرم کرد، بغفلت انداخت

اَلْهی عَن کَذا - بازداشت از ، منصرف کرد از، برگرداند ومنحرف کرد از ، بازی وسرگرمی داد ، تفریح داد ، حواس را از چیزی منحرف وبچیزی دیگرمتوجه ساخت

اِلْهابٌ - آتش زدن ، آتش روشن کردن ، آتش برافروختن ، شعلهور کردن

اِلْحاحُ اللَّبَنِ - شیربست ، دلمه شد ، منجمد شد

اَلْهَبَ ظَهْرَهُ بِالسَّوطِ - (بگرده او) شلاق زد، بسوزش انداخت (دراثرشلاق)

اَلْهَبَ - آتش بر افروخت ، آتش روشن کرد ، آتش زد ، تحریك کرد ، تهییج کرد ، برانگیخت، به هیجان آورد

اَلْهَجَ بِالشَّیئِ - پشتکار بخرج داد (نسبت به)، با پایداری ادامه داد ، مواظبت کرد (بر) ، ایستادگی وپایداری کرد بر ، حریص شد بر

اَلْهَمَ - وحی کرد به ، الهام کرد به

اَلْهَمَ فُلاناً الشَّیئَ - اورا وادار کرد که چیزی را ببلعد

اُلْهُوبٌ - اسبدوانی بطوریکه از سُم اسب برق جهد یاگردوغبار زیاد بهواکند

آلِیٌّ - مکانیکی ، ماشینی ، صنعتی (چیزیکه بوسیله آلات وابزار صنعتی تهیه شد باشد)

اَلْحَصادُالآلیُّ - درو بوسیله ماشین

آلِیٌّ - عضوی ، دارایاعضاء یااجزاءلازم ، موثر درساختمان اندام ، اندامی ، آلی

اَلزِّراعَةُ الآلیَّةُ - کشاورزی مکانیزه

اَلْیَةٌ - دنبه گوسفند که بدمگاه او آویزاناست، دمبلچه ، (تثنیه این کلمه اَلْیانِ بدون تاء است وجمع آن اَلایا و اَلَیات)

اَلِیس - دلیر ، دلاور ، شجاع

اَلیصابات (غ) - الیزابت

اَلِیف - اهلی ، خانگی ، دست آموز (در گفتگوی از حیوانات)

اَلیف - لنگه ، تا ، یك لنگه از هر چیزی که جفت باشد

اَلِیف - انیس ، مونس، یار ،معاشر، خوش‌مشرب، مهربان ، دلجو

اِلَیكَ - مال تو

اِلَیكَ كذا - بگیر

اِلَیكَ عَنّی - ازمن دورشو ، گم شو

اَلِیم - دردناك ،دردآورنده ،درد دار ،دردخیز ، سخت ، دشوار ،حزن آور ، رقت‌انگیز ،پریشانی آور ، محزون کننده

اَلذِّکریاتُ الاَلِیمَةُ - خاطرات دردناك

اَمْ - یا

اَمَّ - رهبری کرد ، در جلو حرکت کرد ، راهنما بود یا شد

اَمَّ - رو آورد به ، قصد (چیزی) کرد ، مبادرت کرد ، متوسل شد

آمَ الرَّجُلُ مِن زَوجَتِه - بیوه مرد شد ، داغ زن دید

اُم - مادر ، منبع ، مبدء ، چشمه ،اصل ، مأخذ، مصدر ، قالب (در گفتگوی ازاشیاء ریختنی)

رَأیٰ بِاُمِّ عَینِه - با چشم خود دید

ام اربعٍ واربعین - هزارپا ، صدپا

اُمّ اُوَیق - بوف ، مرغ حق

الاُمُّ الجافِیَةُ (فی التشریح)-(در کالبدشکافی) ام‌الغلیظ ، ام‌الدماغ ، سخت شامه

امُّ الحِبر (ص) - ماهی مرکب ، سپیداج

امُّ الخلول (ص) - یك جور صدف دو کپه

امُّ الشعور (ص) - بیدمجنون ، بید معلق، نوعی ماهی دریایی

امُّ القُریٰ ۱ - مکه معظمه

امُّ القِریٰ ۱ - آتش

ام قَشعَم - کفتار ، مصیبت وبلا ، جنگ

امُّ المَلك - ملکه مادر ، مادرشاه

امُّ النُّجوم - کهکشان

امُّ الوَلید - مرغ ، مرغ خانگی

امُّ هُبَیرَة - قورباغه ماده

امّا هذا اَوذاكَ - یااین یاآن

اَمّا - لیکن ، ولی ، اما ، چیزی که هست ، الا اینکه

اَماتَ - سبب مرگ شد ، وسیله مرگ کسی را فراهم کرد ، میراند ، کشت ، از حیات محروم کرد

اَماتَ شَهَواتِه . ریاضت کشید ، نفس خودرا ریاضت داد

اَماتَ غَضَبَه - خشم خودرا فرونشاند

اَماتَه جوعاً - ازگرسنگی کشت

اَماتَ نَفْسَهُ - انتحار کرد ، خودرا کشت

اِماتَةٌ - کشتن ، میراندن ، اعدام کردن

اَمّارٌ - محرك، مشوق، ترغیب کننده ، برانگیزنده، اغوا کننده

اَمارَ عِیالَهُ - معاش (برای خانواده خود) فراهم کرد

اِمارَةٌ (ص) - غلبه ، نفوذ ، تسلط ، حکم ، زور گویی

اِمارَةٌ - امارت ، سلطنت ، قلمرو حکومت

اِمارَةٌ - شاهزادگی ، قلمرو شاهزاده ، مقام شاهزادگی

اَمارَةٌ - علامت ، نشانه ، قرینه ، اشاره ، دلالت، خبر ، اشعار ، تعیین

اَمارَةٌ - کلمه رمز ، کلمه عبور ، اسم شب ، نشانی

اَمازَ الشَّیْیءَ - برتری داد ، ترجیح داد ، مزیت داد

اَماطَ اللِّثامَ عَنْ - نقاب (از چهره) برداشت ، فاش کرد ، آشکار ساخت

اَماطَ عَنْ - عقب کشید ، عقب نشینی کرد ، کناره گیری کرد از ، کنار کشید

اَماعَ - ذوب کرد ، آب کرد

اِماعَةٌ - آب کردن ، ذوب کردن

اَماکِنُ اللَّهْوِ - اماکن تفریح وسرگرمی و نمایش (چون کاباره ، قمارخانه ، وامثال اینها)

اَماکِنُ النُّزْهَةِ - گردشگاهها

اَمالَ - منحنی کرد ، کج کرد ، متمایل کرد ، خم کرد ، دولا کرد

اَمالَ اِلی اَوْنَحْوَ - مستعد ومتمایل کرد (به یا بسوی)

اَمالَ عَنْ - منصرف کرد ، بی میل کرد ، بیزار کرد ، متنفر کرد ، نامستعد کرد

اَمالَ الْوِعاءَ لِتَفْرِیغِهِ - ظرف را سرازیر کرد تا آنچه در آنست خالی شود

اَمامَ - جلو ، درجلو ، روبرو ، مقابل ، دربرابر، درحضور ، درپیشگاه

اَمامَ عَیْنَیْهِ - درمقابل چشمش ، مقابل رویش

اِلَی الْاَمامِ ! ، به پیش!

اِمامٌ - پیشوا ، راهبر ، لیدر ، زعیم ، رئیس ، عمده ، سردسته

اِمامَةٌ - رهبری ، مقام راهنمایی ، پیشوایی ، ریاست ، زعامت

اَمانَةٌ - درستی ، راستی ، امانت ، درستکاری ، عدم خیانت

اَمانَةٌ - ودیعه ، سپرده

اَمانَةٌ - وفاداری ، درست پیمانی ، صداقت ، نمك شناسی ، بیعت

اَمانَةٌ - دبیری ، پست دبیری (در دبیرخانه) ، دبیرخانه

الْاَمانَةُ العامَّةُ - دبیر کلی، پست دبیر کلی، دبیرخانه کل

اَمانَةُ العاصِمَةِ - شهرداری پایتخت

بِضاعةُالاَمانَةِ ـ کالای فرستاده شده (بطور امانت) ، محموله ، امانت فرستی ، حمل کالا (بطور امانت)

مخزنُ الاَماناتِ (فِی المَحَطّاتِ) ـ انبار اثاثه (درایستگاه راه آهن وغیر آن)

اَماهَ السِّکّینَ ـ تیغه کارد در آب داد

اَماهَ ـ آبکی کرد ، رقیق کرد ، کمرنگ کرد (دراثر امتزاج باآب)

اِمبراطُور (غ) ج اَباطِرَة ـ امپراطور ، پادشاه ، پیشوا

اِمبراطُورة (غ) ـ زن امپراطور ، ملکه

اِمبراطُوریّ (غ) ـ با شکوه ، عالی ، شاهانه ، امپراطوری ، مربوط بامپراطور

اِمبراطُوریَّة (غ) ـ امپراطوری ، قلمرو امپراطور ، سلطنت وسیع

الاِمبریولوجیا (غ) ـ جنین شناسی

اِمتاثَ ـ آب کرد ، نرم کرد ، ذوب کرد

اِمتاحَ ، درخواست کمك کرد ، طلب احسان کرد ، تقاضای توجه والتفات نمود

اِمتازَمِنْ ـ ممتاز شد ، فرق پیدا کرد با ، مشخص شد ، جدا یاسوا شد

اُمّة ج اُمَم ـ ملت ، مردم ـ نسل ، نژاد

الاُمّة ـ عامه مردم ، قاطبه اهالی ، همه

اَمَة ج اِماء ـ کنیز ، زرخرید

اَمِتِ المَرأة ـ مادر شد

آمَتِ المرأةُ مِن زَوجِها ـ بیوه زن شد ، داغ شوهر دید

اِمْتِثالٌ ـ اطاعت ، فرمانبرداری ، قبول ، اجابت ، انجام

اِمْتَثَلَ ـ تسلیم شد ، تن درداد ، اطاعت و پیروی کرد ، پذیرفت ، قبول کرد

اِمتَثَلَ الطَّرِیقَةَ ـ (روشی را) سرمشق قرارداد ، برطبق روشی عمل کرد

اِمْتِحانٌ ـ آزمایش ، محك ، تجربه ، معاینه ، رسیدگی ، عمل ، تصفیه فلز

اِمتَحی ـ محو شد ، پاك شد ، ازمیان رفت

اِمْتَحَقَ ـ تلف شد ، هلاك شد ، نابود شد ، از بین رفت

اِمتَحَنَ ـ آزمایش کرد ، تجربه کرد ، امتحان کرد ، آزمود ، رسیدگی کرد ، تصفیه کرد (درگفتگوی از فلزات) ، محك زد ، در معرض امتحان سخت قرار داد ، مبتلا بآزمایش طاقت فرسا کرد ، معاینه کرد ، سخت مبتلا کرد

اِمتَخَضَ الجَنینُ ـ بچه در شکم جنبید ، بحرکت افتاد

اِمتَخَضَ اللَّبَنُ ـ شیر تبدیل بکره شد ، کره شیر گرفته شد ، کره ازشیر جدا شد

اِمْتِدادٌ ـ وسعت ، اندازه ، حدّ ، مقدار ، فضای وسیع ، پهنا ، دامنه ، حوزه ، قلمرو ، درازا ، طول

اِمْتِدادُالعُمرِ - طول عمر ، درازی عمر ، عمر زیـاد

اِمْتَدَّ - منبسط شد ، بازشد ، امتداد پیدا کرد ، کشیده شد ، انبساط یافت

اِمْتَدَّ اِلی - تعمیم یافت ، شامل‌شد ، توسعه‌یافت ، بسط وامتداد یافت تا

اِمْتَدَحَ - ستود ، تمجید کرد ، تعریف کرد از

اِمْتَرىٰ فِی الاَمْرِ - شك کرد (در) ، تردید کرد (در) ، مشکوك شد (نسبت به) ، بدگمان شد (از چیزی) ، بو برد ، ظنین شد

اِمْتِزاجٌ - مخلوط‌شدن ، ممزوج شدن ، آمیختن ، ترکیب شدن

اِمْتَزَجَ بِهِ - مخلوط شد ، ممزوج شد ، امتزاج پیدا کرد ، آمیخت با ، ترکیب شد با ، آمیخته شد با

اِمْتَشَطَ - موی خودرا شانه کرد

اِمْتَشَقَ - ربود ، قاپید ، برد

اِمْتَشَقَ السَّیفَ - شمشیر کشید

اِمْتِصاصٌ - جذب کردن ، کشیدن ، آشامیدن ، جرعه جرعه آشامیدن ، مکیدن ، مك زدن

اِمْتِصاصُ الدِّماءِ - وامپریسم : اعتقاد بوجـود ارواح تبه‌کار یا جادوگران که شبها از گـور بیرون میآیند و خـون مردم خوب را میمکند ، (مجازاً) خـون مـردم مکیدن ، بطور طفیلی زندگی کردن

اِمْتَصَّ - مکید ، جذب کرد ، مك زد ، جرعـه جرعه نوشید

اِمْتَصَّ البُرتُقالَةَ - پرتقال خورد ، مکید

اِمْتَصَّ الثَّدْیَ - پستان را مك زد ، شیر خـورد (درگفتگوی ازبچه شیرخوار)

اِمْتَصَّ دَمَهُ - خونش را مکید(حقیقی‌ومجازی) اموالش را بزور گرفت

اِمْتَصَّ الهَواءَ - هوارا بسوی خود کشید ، هوا را کشید

اِمْتَطَی الدّابَّةَ - سوار (برحیوان) شد

اَمْتَعَ - بهره مند کرد ، متمتع کرد ، برخوردار کرد ، متلذذ کرد

اِمْتِعاضٌ - رنجش پیدا کـردن ، رنجیـدن ، تغیر کردن ، نگران شدن ، خشم گرفتن

اِمْتَعَضَ مِنَ الاَمْرِ - رنجیـد از ، تغیر کـرد ، خشم گرفت ، رنجش پیدا کرد

اِمْتُقِعَ - رنگش پرید ، رنگش زرد شد

اِمْتَكَّ العَظْمَ - استخوان‌را مکید ، مغزاستخوان را بوسیله مك زدن خورد

اِمْتَلَّ مِلَّةً - دینی را گـردن نهاد ، پذیرفت ، بدینی گروید

اِمْتِلاءٌ - پری ، پربودن

اِمْتِلاءٌ دَمَوِیٌّ - پرخونی ، زیادی خون

اِمْتَلَأَ مِن کَذا - پرشداز ، پربوداز

وَثائِقُ الاِمْتِلاكِ - مدارك واسناد مـالك شدن

یا تصاحب وتصرف چیزی

اِمتلج مافِی الثَّدیِ - پستان را مکید

اِمْتَلَخَ - گرفت ، بیرون آورد ، استخراج کرد ، بیرون کشید

اِمْتَلَكَ - مالك شد ، دارا شد ، اشغال کرد ، تصرف کرد ، مستولی شد بر

اِمْتِناعٌ - عدم امکان ، ابا ، امتناع ، استنکاف، رد ، عدم قبول

اِمْتِنانٌ - حقشناسی ، سپاسداری ، تشکر ، ممنونیت ، نمك شناسی ، قدردانی،شکرگزاری، امتنان

اِمْتَنَعَ عَنْ کَذا - خودداری کرد از ، امتناع کرد از ، صرف نظر کرد از ، اجتناب کرد ، پرهیز کرد

اِمْتِهانٌ - بد استعمال کردن ، ضایع کردن ، فرسوده کردن ، کهنه کردن ، بدرفتاری کردن

اِمْتَهَنَ - فرسوده کرد ، کهنه کرد ، مبتذل کرد، کرایه‌یی یاعمومی کرد (اسب یا چیز دیگر) ، تحقیر کرد ، کوچك وناچیز شمرد

اِمْتَهَنَ الرَّجُلُ - نوکرشد ، خدمتکارشد

اِمْتَهَنَ الرَّجُلَ - شخصی را نوکر خود کرد ، خدمتکار کرد ، بعنوان نوکری فرومایه وپست با او رفتار کرد

اِمْتِیازٌ - امتیاز ، اجازه رسمی (مانند امتیاز نفت و غیر آن) ، حق ویژه ، لیاقت ، مزیت ، شرف ، افتخار ، اختلاف ، فرق داشتن

حَقُّ الاِمْتِیازِ ، حق ثبت شده انحصاری (برای استفاده از اختراع وغیرآن)

الاِمْتِیازاتُ الاَجْنَبِیَّةُ (فِی الشَّرْقِ) - کاپیتولاسیون ، امتیازات خارجی

اَمْثَلُ - بهتر ، برجسته‌تر ، افضل ، ارجح

رَجُلٌ اَمْثَلُ - مردکامل ، مطابق نمونه واقعی ، مرد ایده‌آل

وَاَمْثالُهُ - وغیره

اُمْثُولَةٌ - مثال ، نمونه ، مثل ، درس

اَمْثَلِیَّةٌ - ایدآلیسم ، اصالت تصور ، اصالت علم ، اصالت عقل

اَمْجَدُ - بزرگوارتر ، عظیمتر ، با شکوه تر ، بزرگتر ، مجللتر ، برجسته تر ، نامی‌تر ، شریفتر ، شرافتمندانه‌تر ، اصیل ونجیب

اَمْجَدَ - تکریم کرد ، بزرگ خواند ، تمجید کرد ، تجلیل کرد ، ستود ، مهم جلوه داد

اِمَّحَی - محوشد ، پاك شد ، ازمیان رفت

اَمْحَصَ - دوباره نمایان شد ، برگشت ، دوباره نمودارشد ، عود کرد

اَمْحَضَ فُلاناً النُّصْحَ اَوِ الوُدَّ - (در خیرخواهی یا عشق وغیر اینها) صمیمی بودیاشد ، اخلاص نشان داد در

اُمْحُوضَةٌ - خیرخواهی صادقانه ، نصیحت خالصانه

اِمَّحَقَ - تلف شد ، هلاك شد ، نابود شد ، از بین رفت

اِمَّحَقَ القَمَرُ - رو بکاهش گذاشت (ماه) ، در محاق افتاد ، نقصان یافت ، رو بزوال رفت

اِمَّحَقَ المالُ - مال از بین رفت ، نابود شد ، تلف شد ، ضایع شد ، رو بتحلیل و نقصان گذاشت

اَمْحَكَ - لجاجت کرد ، سرسختی بخرج داد ، پا فشاری کرد در ، سخت گرفت ، مشاجره کرد ، ستیزه کرد ، مجادله کرد ، منازعه لفظی کرد

اَمْحَلَ الأرضَ - زمین را بایر کرد ، خشك و بی حاصل کرد ، شوره‌زار کرد ، لم یزرع کرد

اَمْحَلَ المَطَرُ - خشکسالی شد ، باران نبارید

اَمْحَلَ المَکانُ - بایر شد ، بی‌ثمر یا بی بار شد ، شوره زارشد ، خشك وبیحاصل شد ، لم - یزرع شد (درگفتگوی اززمین)

اَمَدَّ - کمك کرد ، مساعدت کرد ، همراهی کرد ، معاونت کرد ، مهلت داد یامعین کرد ، امهال داد

اَمَدَّ الجُنْدَ - سپاه را با نیروی امدادی تقویت کرد

اَمَدَّ الجُرْحُ - چرك یا جراحت جمع کرد (در گفتگوی ازدمل وغیر آن)

اَمَدٌ - حدّ ، نهایت ، مجال ، فرصت ، اندازه ، مقدار ، حوزه ، قلمرو

اَمَدَّهُ بِکَذا - دراختیارقرارداد ، چیزی‌رابرای کسی تهیه یا فراهم کرد

اِمْداد - کمك کردن ،مساعدت‌ومعاونت‌کردن ، کمك ، مساعدت ، تجدید قوا ، نیروی امدادی یاکمکی ، تقویت ، استحکام

اِمْدادات عَسْکَرِیَّة - تقویت نظامی ، نیروی امدادی

اِمْدَّة النَّسیج - تار(ضد پود)

اُمْدُوحَةٌ - مدیحه ، قصیده مدحیه

اَمْر ج اُمُور - امر ، ماده ، چیز ، موضوع ، مطلب ، شأن ، کار ، ربط ، دخل

آمِرٌ - فرمانده (نظامی) ، دستور دهنده ، قائد

اَمْرٌ - اختیار ، اجازه ، حق ، نفوذ ، تأثیر ، قدرت ، وجه امری (دردستورزبان)

قُضِیَ اَمْرُهُ - کارش ساخته شد ، کارش تمام شد

قُضِیَ الأمْرُ - گذشته‌است ، تمام شده است

امرمحقق اوواقعیّ - مبنی بر حقیقت امر ، ساده ، سرراست

اَمِرَ - تلخ شد

اَمَرَّ - عبور داد ، گذراند ، منقضی کرد ، سپری کرد ، صرف کرد

اَمَّرَ - والی کرد ، امیر یا حاکم ساخت

أَمَرَ - دستورداد ، امر کرد ، فرمان داد

أَمَّرَ - اختیار داد ، اختیارات (بکسی) داد

أَمَرَ الشیئ - چیزی را تلخ کرد ، تلخ ساخت

أَمَرُّ - تلختر

آمَرَ - مشورت کرد با ، مشاورت کرد ، رأی زد

أَمْر ، آمِرَة ج اوامِر - امر ، فرمان ، حکم ، دستور

أَمْر بَدِیهِی - چیز عادی ، امـر طبیعی یـا بدیهی

أَمْر شائك - کارمشکل ، کار پردردسر

أَمْر عالٍ - فرمان ، حکم ، مشیت ، تقدیـر ، تصویب نامه

لِأَمْرِ فُلانٍ - بحواله کرد

تَحتَ أَمْرِكَ اوأَمْرِكُم - دراختیار شماهستم ، گوش بفرمان شما هستم

كَمْبِيالَة تَحتَ الأَمْرِ - برات حواله شده

أَمْرٌ ما - چیزی ، یك چیزی

الأَمْرُ الوِزارِيّ - دستور وزارتی

أُمَراء - افسران ارشد

اِمْرَأة ج نِساء - زن

اِمْرَأة - زوجه ، همسر

اِمْرَأة ذَكِرَة - زنیکه خـود را شبیه مـردان سازد

اِمْرَأة سَمْراء - زن سبزه ،زن گندمگون

أَمْراض مُتَوَطِّنَة - بیماریهای بومی

الأَمْراضُ اوِالآلامُ النَفْسِيَّة - بیماریهای روانی

الأَمَرّان - دوچیزتلخ (تنگدستی و پیری)

أَمَرَة - میل شمار ، فرسخ شمار ، سنگهایی کـه در جاده‌ها برای نشان دادن کیلومتر وامثال آن نصب میکنند

أَمْرَخَ العَجِينَ - خمیررا شل کرد ،آبکی کرد، رقیق کرد

أَمْرَد ج مُرْد - پسر بچه یی که هنوز مـوی بر عذارش نروییده است

أَمْرَضَ - بیمار کرد ، مریض ساخت

أَمْرَطُ - بیمو ، دارای مـوی تُنُك ، دارای موی کم پشت

أَمْرَغَ عِرْضَهُ - هتك حرمت کرد ، آبروی کسی را لکه‌دار کرد

أَمْسِ - دیروز

الأَمْس - پیش ازاین ، گذشته

أمس الأوّل او اوّل أمس - پریروز

لَيلَةَ أَمْسِ - دیشب

مَساءَ أمس - دیشب

أَمْسَى - شامگاه شد ، گردید ، شد

اِمْساك - بُخل ، خِسّت ، خساست ، کِنِسی ، یبوست ، خشکی مزاج ، قبض مزاج

اِمْساكُ النَفْس - پرهیز ، ریاضت ، خودداری

أَمْسَكَ البَطن - دارای یبوست کرد ، مزاج را منقبض کرد ، خشکی آورد ، مزاج‌رایبوست‌داد،

جمع وقبض کرد

اَمْسَكَ بِهِ - نگهداشت ، محافظت کرد از ، نگهداری کرد ، در دست نگهداشت ، چیزی را بدست گرفت ونگهداشت ، چسبید به ، سفت ومحکم گرفت،محکم بدست گرفت. محکم چسبید به، چنگ زد به

امسك الشیی علی نفسه - چیزی را دراختیار یاتصرف خود نگهداشت

امسك الشیی - چیزیرا با دست گرفت ، چنگ زد به ، گرفت ، بدست آورد ، ربود

اَمْسَكَ عَنْ - پرهیز کرد از ، حذر کرد از ، دوری کرداز ، خودرا دور نگهداشت از ، دست نگهداشت ، صرف نظر کرداز

اَمْسَكَ الْكُرَةَ وَالْعُصْفُورَ وَكُلَّ مُتَحَرِّكٍ - توپ ، گنجشك یا هرچیز متحرکیراگرفت

امسك الله الغیث - خداوند باران نفرستاد

امسك لسانه - لب ازگفتار فرو بست ، ساکت شد ، سخن نگفت ، زبان خودرا نگه داشت

امسکه وهو یسرِق - در حال دزدی او را گرفت

امسکت النار بالخشب - قسمتهای چوبی(خانه) آتش گرفت

اُمسیَة - شب ، شب هنگام ، مغرب ، شام ، سر شب

امشی - گردش داد ، راه برد ، براه رفتن واداشت

امشی البطن - مزاج را لینت داد ، مزاج را نرم کرد ، شکم را بعمل انداخت

اَمْشاهُ الدَّواءُ - دارو شکم را بعمل انداخت ، یبوست را رفع کرد ، مزاج را لینت داد یا نرم کرد

امشق بالسوط - تازیانه زد ، شلاق زد

الامصال الواقیة - سرمهای پیش گیری،واکسن های پیشگیری (از مرض)

امض - آزرد ، اذیت کرد ، بدردآورد ، عذاب ورنج داد ، گرفتارومبتلا کرد

اِمْضاءٌ - انجام دادن ، بموقع اجرا گذاشتن ، کار بزرگ انجام دادن ، امضا کردن (پای ورقه) ، امضا

امضاءة - امضا

امضی الصَّكَّ اوِ الرِّسالَةَ - چك یانامه را امضا کرد

اَمْضاهُ - بانجام رساند ، باتمام آورد ، تکمیل کرد ، تمام کرد ، اجرا کرد ، بموقع اجرا گذاشت ، تأیید کرد ، تصدیق کرد ، معامله یی را تجویز یا تصویب کرد ، روا دانست

اَمْطَی الدّابَّةَ - سوار (برحیوان) شد

اَمْطَرَتِ السَّماءُ - باران بارید

امطرتهم السماء - باران برآنها بارید

اِمَّع ، اِمَّعَة ج اِمَّعُون - ابن الوقت ،(گفته اند

اصل این کلمه «انی معك» بوده است)

اَمْعاء ، اَمْعِیَةٌ - روده‌ها

اِمْعانٌ فِی الْعَمَلِ - پشت کار ، ملازمت ، قیددر کار ، تدرّب ، سخت کوشی

اِمْعانُ النَّظَرِ - دقت ، مداقه ، بررسی دقیق ، تامل بسیار

اَمْعَرَ - فقیر شد ، بینوا شد ، تنگ‌دست یا تهی دست شد

اَمْعَطُ - بیمو ، دارای موی تُنُك ، دارای موی کم پشت

اَمْعَنَ فی کَذا - با پایداری و ثبات در کاری وارد شد ، با شدت وقوت عمل کرد ، با مداومت وثبات بکاری پرداخت

اَمْعَنَ النَّظَرَ فِی الْاَمْرِ - بسیار دقت کرد در ، با هوشیاری مورد ملاحظه و بررسی قرار داد ، با دقت بمعاینه و فحص پرداخت ، مورد مداقه قرار داد

اَمْغَرُ - حنایی (رنگ) ، خرمایی مایل بقرمز ، رنگ سرخ مایل بقهوه‌یی ، شرابی رنگ

اَمْغَصَ - سبب شکم دردشد ، قولنج داد

آمْفِیتیاتْرو (غ) - آمفی تأتر ، نمایشگاه گرد یا بیضی که دورآن پلکانهایی برای تماشاچیان ساخته‌اند

اِمْکانٌ - قدرت ، طاقت ، توانایی ، استطاعت ، احتمال ، چیز احتمالی ، رویداد ، محتمل ، نیرو ، توان

اِمْکانٌ ، اِمْکانِیَّةٌ - امکان ، امکان داشتن

عَلی قَدْرِ الْاِمْکانِ - حتی‌المقدور ، حتی‌الامکان

اِمْکانِیّات - امکانات ، مجوزات ، شرایط واوضاع

اَمْکَنَ الْاَمْرُ - ممکن شد ، امکان یافت

اِذا اَمْکَنَ - اگرممکن باشد

اَمْکَنَهُ مِنْ کَذا - توانا کرد ، قدرت داد ، قدرتمند کرد ، قادرساخت

اَمْکَنَهُ - توانست ، قادر شد بر ، قدرت داشت بر

اَمَلٌ - امید ، آرزو ، تمنی ، اعتماد ، اطمینان ، توکل ، چشم داشت ، انتظار ، توقع

اَمَلَ - امید داشت ، امیدوار بود ، آرزوداشت ، اعتمادواطمینان داشت

آمِلٌ - آرزومند ، امیدوار ، مطمئن

قَطَعَ الْاَمَلَ مِنْهُ - ناامید شداز ، مأیوس شداز

اَمَلَّ - خسته کرد ، کسل کرد ، بیزار کرد ، حوصله اورا سر برد

اَمَلَّ عَلَیْهِ الْاَمْرُ - کسل کننده شد ، بدرازا کشید وملول ساخت ، خسته کننده وملالت‌آورشد

اَمْلَهُ اَوْعَلَیْهِ الْکِتابَ - املا گفت برای ، دیکته کرد برای ، املاکرد برای

اَمَلٌ کاذِبٌ - خیال باطل ، پندار بیهوده ،

توهم بیجا

بعث علی الأمل - امیدوار کرد، باعث امیدواری شد

املی علیه - املا گفت (برای)، دیکته کرد (برای)

املی الله عمره - خداوند عمرش را دراز کناد

املاق - بینوایی ، تهیدستی ، فقر

املح العین - کسیکه چشمش را سفیدی گرفته

املح الماء - آب شور شد ، مزه شور پیدا کرد

املس - نرم ، صاف ، هموار ، لیز ، لغزنده

املس کالشعر - نرم و براق (چون موی) چرب و نرم

املط - بیمو ، دارای موی تنک ، طاس

املق - فقیر شد ، بینوا شد ، تنگدست شد

املك فلانا الشیی - مالك ساخت ، دارا کرد ، چیزی را درتصرف کسی داد

املك علی - پادشاه کرد (بر)

املوحة - بذله ، لطیفه ، شوخی

املیسی - نوعی انارشیرین و بی‌هسته

امم الشیی - (چیزی را) ملی کرد

الامم المتحدة ، منظمة الامم المتحدة - (سازمان) ملل متحد

عصبة الامم اوجمعیة الامم - مجمع اتفاق ملل

الامم المتدهورة اوالمتاخرة - ملل عقب افتاده

الامم المتمدنة اوالمتحضرة - ملل متمدن

أممی - کافر ، مشرك ، بت پرست ، بیدین ، کسیکه خارج از اهل ذمه باشد

أممی - بین‌المللی

امن ، امان - امنیت ، آرامش ، سلامت ، صلح، عدم خطر

امن - اطمینان پیدا کرد ، مطمئن شد ، بی‌خطر شد ، محفوظ شد ، قابل اعتمادشد

امن - وفادار بود ، امین بودیا شد ، مورداعتماد شد ، باوفا بود

آمن به - اعتقاد داشت به ، ایمان آورد بـه ، اعتماد داشت به ، اطمینان کرد به

امن - ضعیف کرد ، تضعیف کرد ، سست کـرد ، ناتوان ساخت

آمن - محفوظ ، بی‌خطر ، سالم ، آرام، آسوده، راحت ، بی اضطراب

امن - اطمینان داد ، حتمی کرد ، بیمه کـرد ، قوت قلب داد ، ضمانت کرد

امن - سپرد (به) ، واگذار کرد به ، چیزی را نزدکسی سپرد

امنه علی کلامه - پس از سخن کسی آمـین گفت

امن علی الحیاة اوضد الحریق - بیمه عمریا بیمه دربرابر آتش سوزی نمود

امنه علی حیاته - جان اورا حفظ کرد ، حیاتش را تأمین کرد ، دفع خطر کرد از

امن عام - امنیت عمومی ، رفاه و آسایش و آرامش همگانی

الامن العام - اداره امنیت عمومی

فی الامن - سالم ، محفوظ ، در امن

حافظ علی الامن - آرامش را حفظ کرد ، صلح و امنیت را حفظ کرد

امنی الدم - خونریزی کرد ، خون ریخت

امنی الرجل - دفع منی کرد ، استمنا کرد ، منی خودرا بیرون ریخت

امنة - اطمینان زیاد ، بهر کسی اطمینان داشتن

امنة - قابل اعتماد ، امین ، موثق ، معتمد ، معتبر

امنیبوس (غ) - وسیله نقلیه ، اتوبوس

امنیة ج امانی ، الامانی - آرزو ، میل ، امید ، تمنی

اموال طائلة - اموال فراوان وهنگفت

امور عقیدة - کارهای بغرنج و پیچیده ، امور مشکل

امومة - مادری ، مادری کردن ، طبقه مادران

رعایة الطفولة والامومة - حمایت کودکان و مادران

امهال - مهلت دادن ، امهال دادن ، تعیین مدت کردن برای

امهر المراة - مهر معین کرد (برای زن) ، مهر (بزن) داد

امهل - مهلت داد ، امهال داد ، مدت معین کرد (برای)

امی - مربوط و وابسته بمادر ، جاهل ، نادان ، بی ادب

امی ج امیون - بیسواد ، درس نخوانده

امیة - مادری ، مادری کردن ، جهل ، نادانی ، بیخبری

امیة - بیسوادی ، خواندن و نوشتن ندانستن

المکافحة ضد الامیة - مبارزه با بیسوادی

امیتت الکلمة - کلمه از استعمال افتاد ، منسوخ شد ، مهجور شد

امیر - فرمانده ، رئیس ، عمده ، شاهزاده ، شاهپور

امیر الای (غ) - سرهنگ

امیر الیة بحریة - فرماندهی نیروی دریایی

امیرال (غ) - دریاسالار

امیر البحر - دریا سالار

امیر السلاح - سلاحدار

امیرة - شاهدخت ، شاهزاده خانم

الامیرة الحمراء - نوعی پروانه

امیرة النحل - ملکه زنبورعسل

امیرکا (غ) - امریکا

امیرکی ، امریکی - آمریکایی ، مربوط به آمریکا ، شخص امریکایی

اَلْوِلایاتُ الْمُتَّحِدَةُ الْاَمیرکِیَّة - ایالات متحده آمریکا

اَمیرُ اللِّواء - سرتیپ

اَمیرِیّ - دولتی

اَلطّابِعُ الْاَمیرِیّ - تمبر دولتی که باید روی اسناد رسمی وغیرآنها بچسبانند

اَراضی اَمیرِیَّة - خالصه جات ، زمینهای خالصه

اَمیَزُ مِنْ - ارجح از ، بهتر از ، ممتازتر ، دارای خصوصیاتی بیشتر

اَمینٌ - وفادار ، امین ، درستکار ، راست کردار ، بی‌خطر ، سالم ، بی‌ضرر ، بی‌آزار ، بی‌اذیت ، موثق ، قابل اعتماد ، محل وثوق

غَیْرُ اَمینٍ - خیانتکار ، خائن

آمینْ - آمین (خدایا مستجاب کن)

اَمینُ الصُّندوقِ - صندوقدار ، تحویلدار ، خزانه دار

اَلْاَمینُ الْعامّ - دبیر کل

اَلْاَمینُ الْعامّ لِلْاُمَمِ الْمُتَّحِدَة - دبیر کل سازمان ملل متحد

اَمینُ الْعاصِمَة - شهردار پایتخت

اَمینٌ عَلَی - نگهبان ، نگهدار ، مستحفظ ، متصدی ...

اَمینُ الْمَخْزَنِ - انباردار

اَمینُ الْمالِ - خزانه دار

اَلْاَمینُ الْمُساعِد - معاون دبیرخانه

اَمینُ الْمَکْتَبَةِ الْعُمومِیَّة - رئیس کتابخانه

آنَ - وقت نزدیك شد ، فرارسید

آنَ الْاَوانُ - وقت چیزی فرارسید

اَلْآنَ - اکنون ، هم‌اکنون ، اینك ، حالا

مِنَ الْآنَ فَصاعِداً - از حالا ببعد ، از اکنون ببعد

اِلَی الْآن اَوْ لِغایَةِ الْآن - تاکنون ، تا حال ، تا حالا

اِنْ - اگر

اَنَّ - که: (برای تاکید وجمله بعد ازآن بتأویل مصدر میرود)

عَلِمْتُ اَنَّ اَخاهُ هُنا - دانستم که برادرش اینجاست

اَنَّ - ناله کرد ، نالید ، گله کرد ، ناله کنان گفت ، بناله اداکرد ، زارید

اَنَّ (ص) - تسلیم شد ، راضی شد ، موافقت کرد

بِما اَنَّ - چونکه ، چون ، بجهت اینکه ، نظر باینکه

عَلی اَنَّ - درصورتیکه ، درحالیکه

اِناء - ظرف ، آوند

اَنی - نزدیك شد ، جلوآمد

اَنّی - کجا ؟ ، جاییکه ، چه وقت ؟ ، وقتیکه ، چگونه ؟

اَنای - دورکرد ، بیرون کرد ، اخراج کرد ،

برطرف کرد ، رفع کرد

اَنابَ اِلیٰ - زیادرفت‌وآمد کرد ، زیاددیدن کرد کرد ، پیاپی رسید

اَنابَ - وکالت داد ، نیابت داد ، نماینده خود

اِنابَة - جانشین سازی ، تبدیل ، جانشینی ، نیابت ، نماینده ازطرف خود فرستادن به

اَنابِیبُ البِترُول - لوله‌های نفت

مَدُّ الاَنابِیب - لوله کشی

اَنابِیبُ المِیاه - لوله‌های آب

اَناة ، تحمل ، بردباری ، اغماض (نسبت بعقاید واعمال سایرین) ، رضایت ضمنی ، سکوت، صبر، شکیبایی ، درخورد

طَوِیلُ الاَناة - پر تحمل ، پر طاقت ، بسیار شکیبا

اَناخَ بِالْمَکانِ - اقامت کرد در ، سکونت کرد، مقیم شد درجایی

اَناخَ الْجَمَلَ - شتررا خوابانید

اَنارَ - روشن کرد ، درخشان کرد ، نورانی کرد، منور کرد

اَنارَ الشَّیءُ - درخشید ،تابید ، برق‌زد،(مجازاً) جلوه کرد

اَنارَ العَقلَ - روشنفکر کرد ، منورالفکر ساخت

اَنارَ المَسألَةَ - توضیح داد ، واضح کرد ، شرح داد ، مسأله‌یی را روشن وآشکار ساخت

اَنارَ المِصْباحَ - چراغ را روشن کرد

اِنارَة - روشنی دادن ، روشن کردن ، نورانی کردن ، روشن شدن

اِنارَةُ العُقُولِ - روشنفکر ساختن

الاَناشِیدُ الوَطَنِیَّة - سرودهای ملی

اَناطَ - آویزان کرد ، معلق کرد ، آویخت

اَناطَ بِهِ الاَمْرَ - متصدی کرد ،کاری‌را باوسپرد، اعتماد کرد برکسی

اَناطَ عَلَیهِ الاَمْرَ - موکول کردبه ،متعلق‌وابسته کرد به ، کاری را بچیزی منوط یاوابسته کرد

اَنافَ عَلیٰ - بیشتر بود از ، تجاوز کرد از ، متجاوز بود یا شد از

اَناقَة - ظرافت ، لطافت ، زیبایی ، دقت ، ریزه کاری ، ذوق ، خوش سلیقگی ، مشکل پسندی ، شیک‌بودن ، شیک‌پوشی

اَنالَ - داد ، بخشید ، اعطاکرد ، نائل کرد

اَنامَ - خواب کرد ، بخواب انداخت

اَنامَ الوَلَدَ - بچه را خوابانید ، بچه را روی تختخوابش گذاشت تا بخوابد

اَنام ، الاَنامُ - مخلوقات ، موجودات

اَناناس (غ) - اناناس

اَنانِیّ - خود خواه ، خود پسند ، کسیکه منم میزند ، کسیکه خودپرستی‌را پایه اخلاق میداند

اَنانِیَّة - خودپرستی ، خودخواهی

اَنَّبَ - رسماً توبیخ کرد ، سرزنش کرد ،عیبجویی کرداز ، بد دانست ، نکوهش کرد

أَنْبَأَ - خبرداد ، آگاهی داد ، اطلاع داد ، خبر رساند ، اعلام کرد ، آشکار ساخت ، فاش کرد

أَنْباء - اخبار ، خبرها

التَّعليق على الأَنْباء - تفسیر اخبار

وكالة انباء الشَّرق الأَوسط - خبرگزاری خاورمیانه

أَنْباءُ الرِّياضَة أو الأَنْباء الرِّياضِيَّة - خبرهای ورزشی . خبرهای مربوط به ورزش

الأَنْباءُ العالَمِيَّة - خبرهای جهان

الأَنْباءُ الدّاخِلِيَّة - خبرهای کشور ، اخبار داخلی

تقولُ الأَنْباءُ الوارِدَةُ مِن بَيْروت إنَّ .... - خبرهای رسیده از بیروت حاکی است که ...

الأَنْباءُ المَحَلِيَّة - خبرهای داخلی ومحلی

مُوجَز الأَنْباء - خلاصه اخبار

وِكالةُ الأَنْباء - خبرگزاری ، آژانس اخبار

تَفْصِيلُ الأَنْباء - مشروح اخبار

أَنْباءُ الحَرْب - اخبار جنگ

نَشْرةُ الأَنْباء - سرویس اخبار

إذاعةُ الأَنْباء - پخش اخبار

أَنْباذُ النّاس - مردم پست ، طبقات پست مردم

أَنْبار ج أنابِر ، أنابير ، أَنْبارات - انبار ، مخزن کالا

أُنْباشِيّ (ص) - سرجوخه

وَكيل أُنْباشِيّ (ص) - درجه‌داری که کارسرجوخه رامیکند ولی حقوق سربازرا میگیرد

أَنْبَتَت الأَرْضُ النَّبات - گیاه اززمین رویید

اِنْبَثَقَ - منفجرشد وبیرون آمد ، جاری شد

اِنْبَثَقَ مِنْهُ - صادرشد از ، ناشی شد از ، سرچشمه گرفت از ، جریان یافت از ، متفرع شد از ، انشعاب یافت از

اِنْبَثَقَ الفَجْرُ - سپیده طالع شد ، سپیده طلوع کرد

اِنْبِثاقُ الرُّوح القُدُس - صادر شدن وبیرون آمدن روح القدس از «اب وابن» (نزدمسیحیان)

اِنْبَجَسَ - (آب) باصدا بیرون ریخت

أَنْبَذَ النَّبيذ - شراب ساخت ، شراب درست کرد

اِنْبَرى لَه - تحریك بجنگ (تن بتن) کرد ، بمبارزه (تن بتن) طلبید ، شیر گیر کرد ، مقاومت یا مخالفت کرد با ، اعتراض کرد

اِنْبَسَطَ - کش آمد ، منبسط شد ، (در گفتگوی از فلز وامثال آن) انبساط پیدا کرد ، خشنود شد ، خوشحال شد ، قیافه‌اش ازهم بازشد

أَنْبَضَ الوَتَر - زه سازرا بصدا درآورد

أَنْبَطَ الماءَ - آب بیرون آورد ، آب کشید از ، استخراج کرد از

اِنْبَطَحَ - روی زمین درازکشیدن

اِنْبَطَحَ على ظَهْرِهِ - به پشت خوابید ، به‌پشت درازکشید

اِنْبِعاث ـ صدور ـ ظهور ، تجلی ، برانگیخته ـ شدن

اِنْبَعَ الماءَ ـ آبرا جاری ساخت ، آبرا بفوران آورد

اِنْبَعَثَ مِنْ ـ صادرشد از ، ناشی شد از ، بیرون آمد از ، صدوریافت ، متفرع شداز

اِنبعث مِنَ الموتِ ـ دوباره‌زنده‌شد ، برانگیخته شد ازقبر مثلا

اِنْبَغَتَ ـ غافلگیرشد

اُنْبُوب ، اُنبوبَة ج انابیب ـ لوله ، استوانه میان تهی

اُنبوب مَرِن ـ لوله‌آب پاشی ، لوله‌آتش‌نشانی ، هر نوع لوله نرم‌که دور خود می پیچد ، لوله لاستیکی

اُنبوب الرِّئَة ـ نای ، لوله مری ، قصبة‌الریة

اُنبوبَة ـ بطری دراز

اُنبوبَة اِختبار ـ لوله‌آزمایش

اُنبوبِیّ ـ لوله‌یی ، لوله‌دار ، مربوط به لوله

اُنبوبِیّات ـ باسیل‌ها : میکربهای گیاهی‌از طبقه باکتری

اُنبوثَة ـ نوعی لاتاری ، بازی کودکان که چیزی را درگودالی مخفی میکنند وهرکس آنرا پیداکرد بازی را میبرد

اَنْبُولَة (غ) ـ آمپول

اَنَّبَهَ ضَمیره ـ پشیمان شد ، احساس پشیمانی کرد ، بسرزنش وجدان دچارشد

اِنبهر نفسه ـ نفس نفس زد ، با نفسهای بریده گفت

اِنبیق التَّقْطیر ـ قرع وانبیق ، اسباب تقطیر ، انبیق

اَنَّة ـ ناله ، گله ، شکایت توام با ناله

اِنتأی عن ـ دور بود از ، پشت سرگذاشت ، جلوافتاداز

اِنْتابَ الی ـ پیاپی رسید ، زیاد دیدن کرد ، رفت‌وآمد زیادکرد

اِنْتابَه امر ـ عارض‌شد ، اتفاق افتاد ، رخ داد، روی داد

اِنْتاج ـ محصول ، فرآورده ، تولید کردن ، فراهم‌کردن ، تهیه‌کردن

اِنْتاجُ الفِلْم ـ تهیه فیلم ، فیلم تهیه‌کردن

اِنْتاجُ الکِتاب ـ کتاب نوشتن ، کتاب منتشر کردن

اِنْتاشُ البُذُور ـ جوانه‌زنی ، رویش ، نشو و نما، رشد (دانه)

اِنْتاصَ المِصْباحُ ـ سو سوزد ، ضعیف شد (در گفتگوی ازنورچراغ وامثال آن)

اِنْتِباه ـ التفات ، دقت ، توجه ، مواظب بودن ، بیداری ، اعتنا

بِانْتِباه ـ با دقت ، از روی دقت ، هوشیارانه ، با بیداری

اِنْتَبَرَ الْجُرْحُ - ورم کرد ، آماس کرد ، متورم شد

اِنْتَبَرَ الْخَطِيبُ - سخنران بالای منبر رفت ، پشت تریبون قرار گرفت

اِنْتَبَهَ مِنْ نَوْمِهِ - بیدارشد

اِنْتَبَهَ لِلْاَمْرِ - دقت کرد به ، توجه کرد به ، ملتفت شد

اِنْتَثَرَ - پراکنده شد ، پاشیده شد ، ترشح کرد ، استنشاق کرد

اِنْتَثَرَتْ اَوْرَاقُ الْاَشْجَارِ - برگهای درختان فرو ریخت

اَنْتَجَ - سبب شد ، بوجود آورد ، ایجاد کرد ، بوقوع رساند ، تهیه وفراهم کرد ، محصول داد، حاصل داد ، بارداد

اِنْتَجَبَ - انتخاب کرد ، برگزید

اَنْتَجَتِ الْبَهِيمَةُ - زایید(در گفتگوی ازحیوانات وچارپایان)

اِنْتَجَعَ فُلَانًا - متوسل شد به ، بقصد استفاده روی آورد به

اِنْتَحَى لِلشَّيْءِ - اعتماد کرد بر ، تمایل پیدا کرد به ، تکیه کرد به

اِنْتِحَارٌ - خودکشی ، انتحار

اِنْتِحَارٌ يَابَانِيٌّ - خودکشی ژاپنی (که شکم خودرا پاره میکنند)

اِنْتِحَالٌ - گرویدن ، گردن نهادن (دین)

اِنْتِحَالُ الْمُؤَلَّفَاتِ - دزدیدن (ادبی)، کتاب یا نوشته یی را که مال دیگری است بخود نسبت دادن

اِنْتَحَبَ - نوحه سرایی یا مرثیه سرایی کرد ، بلند بلند گریه کرد ، شیون وفغان کرد ، زاری کرد ، ماتم گرفت

اِنْتَحَرَ - خودکشی کرد ، انتحار کرد

اِنْتَحَرُوا عَلَى الْاَمْرِ - مشاجره کردند ، مجادله وستیزه کردند ، بحث کردند ، منازعه وکشمکش کردند ، نزاع وداد وبیداد کردند (برسرامری)

اِنْتَحَلَ - بیخود ادعا کرد ، غصب کرد

اِنْتَحَلَ التَّأْلِيفَ - کتاب یاتألیفی‌را بخود نسبت داد ، سرقت ادبی کرد

اِنْتَحَلَ عُذْرًا - عذری برای خود تراشید

اِنْتَحَلَ مَذْهَبًا - بمذهبی گروید ، مذهبی را قبول کرد ، گردن نهاد

اِنْتَخَى (ص) - نرم شد ، سختگیری نکرد ، تن درداد ، راضی شد

اِنْتَخَى عَلَى - بزرگی فروخت بر ، مغرور گشت، فخر کرد بر

اَلْاِنْتِخَابُ الْجِنْسِيُّ - تمایل جنسی ، میل جنسی

اَلْاِنْتِخَابُ الطَّبِيعِيُّ - بقای احسن ، بقای انسب یا اصلح

اَلْاِنْتِخَابَاتُ الْعَامَّةُ اَوِ الْعُمُومِيَّةُ - انتخابات

مجلس یا ریاست جمهوری

اَلْاِنْتِخابُ الْمُباشِر - انتخاب بی‌واسطه

دائِرَة اِنْتِخاب اَوْاِنْتِخابِيَّة - حوزه انتخابی

لائِقٌ لِلْاِنْتِخاب - شایسته انتخاب ، شایسته برگزیدن ، واجد شرایط لازم

غَیْرُلائِقٍ لِلْاِنْتِخاب - فاقد شرایط لازم

اَلْاِنْتِخاب وَالرَّذْل (فِی اللّاهوت) - تقرب وطرد (دردرگاه خدا)

اِنْتَخَبَ - انتخاب کرد ، برگزید ، اختیار کرد

اِنْتَخَبَ لِمَنْصِبٍ اَوْ عُضْوِيَّةِ مَجْلِس - کسی‌را برای پستی یا نمایندگی مجلس انتخاب کرد

اِنْتِخابِیّ - مربوط بانتخاب وبرگزیدن، اختیار کردنی ، غیر اجباری ، مربوط بانتخابات ، انتخابی ، دارای حق انتخاب

اَلْبِطاقَةُالْاِنْتِخابِيَّة - کارت الکترال ، کارت مربوط بانتخابات ، تعرفه انتخابات

اِنْتَخَلَ - الك کرد ، بیخت ، غربال کرد

اِنْتَدَی الْقَومُ - در کلوب یا باشگاه انجمن کردند، اجتماع کردند

اِنْتِدابٌ - نمایندگی ، نمایندگی دادن ، به نمایندگی اعزام کردن ، قیمومت

اِنْتِدابٌ سِیاسِیٌّ اَوْ دَوْلِیٌّ - قیمومت

اِنْتَدَبَ اِلَی الْاَمْرِوَلَه - نمایندگی داد بر ، بنمایندگی‌اعزام کرد ، وکالت داد ، مامور کرد، به قیمومت واگذار کرد

اِنْتَذَرَ کَذا (اَوْعَلی نَفْسِهِ کَذا) - نذر کرد ، برخود عهد کرد

اَلْاَنْتْروبُولُوجیا (غ) - آنتروپولوژی : مردم - شناسی

اِنْتَزَحَ عَنْ دِیارِهِ - مهاجرت کرد ، جلای‌وطن کرد ، ازوطن‌آواره شد ، بغربت رفت

اِنْتَزَعَ الشَّیْیُ - برطرف شد ، زایل‌شد، برداشته شد ، رفع شد ، جابجا شد

اِنْتَزَعَ الشَّیْیَ - برطرف کرد ، زایل کرد ، بیرون انداخت ، رفع کرد ، دور کرد ، برداشت، جابجا کرد ، انتقال داد

اِنْتَزَعَ النُّهْزَة - فرصت را مغتنم شمرد ، غنیمت دانست ، ازفرصت استفاده کرد

اِنْتَسَبَ اِلی - منسوب بود به،انتساب داشت به، متعلق گشت به

اِنْتَسَجَ - بافته شد

اِنْتَسَخَ - باطل کرد ، منسوخ کرد ، برانداخت، از میان برد ، موقوف کرد ، خط زد ، حذف کرد

اِنْتَسَخَ الْقانُونَ اَوِالْاَوامِرَ - الغا کرد ، لغو کرد ، نسخ کرد ، ملغی کرد(درگفتگوی‌ازقانون یا دستوروحکم وامثال اینها)

اِنْتَسَخَ الْکِتابَ - کتاب را استنساخ کرد ، کپی کرد ، رونویس کرد ، نقل کرد ، نسخه بر - داشت از

اِنْتَسَفَ بِالبارُودِ اَوِالدّينامِيت - با بارود یا دینامیت منفجر کرد ، ترکاند

اِنْتَسَفَ الْبِناءَ - پاك ویران کرد ، بکلی خراب کرد ، محو کرد ، ازریشه خراب کرد

اِنْتَسَقَ - منظم بودیاشد ، مرتب شد ، نظم گرفت ، نظم و ترتیب یافت

اِنْتَشَ النَّبْتُ - جوانه زد (گیاه) ، سبز شد ، غنچه کرد ، نشوونما کرد

اِنْتَشَى - مست شد ، سرکیف آمد ، از خود بیخود شد

اِنْتِشارُ الْمَرَضِ - شیوع بیماری

اِنْتِشالٌ - بیرون کشیدن ، جیب بری کردن ، از غرق نجات دادن

اِنْتَشَرَ الْخَبَرُ - فاش شد ، منتشرشد

اِنْتَشَرَ الْمَرَضُ فِی کُلِّ اَنْحاءِ الْمَدِینَةِ - بیماری درسراسرشهرشیوع یافت

اِنْتَشَرَتْ اِشاعَةٌ اَنَّ ... - شایعه‌یی هست که ... شایع شده‌است که ... ، چنین میگویند که ...

اِنْتَشَلَ - ربود ، قاپید ، برداشت وبرد ، نجات داد ، رها کرد (از قرض ، سختی و امثال اینها)

اِنْتَشَلَهُ مِنَ الْماءِ - اورااز آب بیرون کشید

اِنْتِصابٌ - نعوظ ، راست شدگی ، سیخ شدگی ، نعوظ کامل

اِنْتِصابِیٌّ - قابل نعوظ ، سیخ شدنی ، راست‌شدنی

اِنْتِصارٌ ساحِقٌ - پیروزی عظیم ، پیروزی مشعشع و بی مانند

اِنْتَصَبَ - فرا ایستاد ، بر پا ایستاد ، راست شد ، سر پا شد ، ثابت وپا برجا شد ، منصوب شد بر

اِنْتَصَبَ لِلْحُکْمِ - برمسند قضا نشست ، بداوری منصوب شد

اِنْتَصَحَ - پندگرفت ، پند پذیرفت ، پند نیوشید

اِنْتَصَرَ - پیروز شد ، پیروزی بدست آورد ، ظفر یافت

اِنْتَصَرَ مِنْ عَدُوِّهِ - ازدشمن انتقام گرفت

اِنْتَصَرَ عَلَى الْعَدُوِّ - بردشمن چیره شد ، غلبه کرد ، ظفر یافت

اِنْتَصَفَ - دادخواهی کرد ، عرضحال داد

اِنْتَصَفَ النَّهارُ - نیمروزشد

اِنْتَصَفَ مافِی الضَّرْعِ - تمام شیر پستان را مکید

اِنْتَطَحَ الْکَبْشانِ - دو قوچ باهم شاخ جنگی کردند

اِنْتَطَعَ لَوْنُهُ - رنگش پرید ، زرد شد ، تغییر کرد

اِنْتِظارٌ - انتظار داشتن ، توقع داشتن ، منتظر چیزی بودن ، معطل چیزی شدن ، انتظارکشیدن

غُرْفَةُ الاِنْتِظارِ - اطاق انتظار

عَلی غَیرِ انْتِظارٍ - ناگهان ، غفلةً ، بطور غیر مترقبه

اِنْتِظامٌ - نظـم ، ترتیب ، مطابقه با قواعـد ، انتظام

اِنْتَظَرَ - انتظار یا توقع داشت ، انتظار کشید ، معطل شد برای ، صبر کـرد ، حوصله کـرد ، مـورد مداقـه قرار داد ، حوصلـه بخرج داد (نسبت به)

اِنْتَظَمَ - مرتب شد ، نظم وترتیب یافت،سازمان یافت ، دارای تشکیلات شد

اِنْتَظَمَ اللُّؤْلُؤُ - جواهر توی بند یاریسمان پهلوی هم قرار گرفت ، برشته درآمد ، بند شد

اِنْتَظَمَ الْأَمْرُ - درست شد ، میزان شد ، تعدیل وتسویه شد ، اصلاح شد ، مطابق (آنچه که باید) شد ، منظم شد ، بنظم درآمد

اِنْتَظَمَ فِی سِلْكِ الْجَمْعِیَّةِ - به انجمنی پیوست عضو جمعیت یا انجمنی شد

اِنْتِعاشٌ - نیروی تازه یافتن ، زنده شدن ، دو باره معمول ورواج شدن ، دوباره رونق یافتن ، سرزنده شدن ، بجنبش آمدن ، حیات تازه یافتن ، بحال آمدن ، جبران خسارت کردن

اَلْاِنْتِعاشُ الْاِقْتِصادِیّ - بهبود یا رونق امور اقتصادی

اِنْتَعَشَ - نیروی تازه یافت ، زنده شد ، دوباره معمول یـا رواج شد ، دو بـاره رونق یـافت ، سر زنده شد ، بجنبش آمـد ، احیا شد ، حیات تازه یافت ، بحال آمد ، جبران خسارت کرد

اِنْتَعَشَ مِنْ سَقْطَةٍ - پس از سقوط یـا افتادن برخاست

اِنْتَعَشَ مِنْ مَرَضٍ - بهبود یافت ، نیروی تازه گرفت ، سلامت خودرا باز یافت ، ازمرض بر - خاست ، بحال یا بخود آمد

اِنْتَعَلَ الْحِصانُ - اسب نعل شد

اِنْتَغَشَ بِكَذا - شلوق شداز ، پرشد از ، ازدحام شد از ، انبوه شد از

اِنْتَفَی - منتفی شد ، تصویب نشد ، ردشد ، مورد انکار قرار گرفت ، تکذیب شد ، افتاد ، ول شد

اِنْتِفاخٌ - بر آمدگی داشتن ، متورم شدن ، باد کردن ، پرازباد یاگازشدن

اِنْتِفاخُ الْبَطْنِ - نفخ شکم

اِنْتِفاش - سیخ کردن ، راست کردن (در گفتگوی از موی)

حَقُّ الْاِنْتِفاعِ - حق استفاده ازمنافع یا نماآت مالی بدون تضییع عین آن

اِنْتَفَجَ - جست وخیز کرد ، جست ، پریـد ، بالا جست

اِنْتَفَجَ الرَّجُلُ - لاف زد ، نازیـد ، خودستایی کـرد

اِنْتَفَخَ - باد کرد ، پراز باد یاگاز شد ، متورم شد ، زیاد بالا آمد

اِنْتَفَخَ - مغرورانه بادکرد ، باد درقلتین خود انداخت (ازروی تکبر)

اِنْتَفَخَتْ اَوْداجُهُ - رگهای گردنش (ازخشم) برآمد

اِنْتَفَشَ الْقِطُّ - گربه موی خودرا سیخ کرد ، راست کرد

اِنْتَفَضَ - تکان خورد ، لرزید ، مرتعش شد

اِنْتَفَضَ مِنَ التُّرابِ - گردگیری شد ،گرد وخاك (ازچیزی) تکانده شد

اِنْتَفَعَ بِهِ وَمِنْهُ - استفاده کرداز ، مورداستفاده قرارداد ، فایده گرفت از

اِنْتَفَلَ - مستحب بجا آورد ، نافله بجا آورد ، زیادترازحد وظیفه عمل کرد

اِنْتَقَى - انتخاب کرد ، برگزید ، گلچین کرد

اِنْتِقاءٌ - انتخاب ، گزینش

اِنْتِقادٌ هَزْلِيٌّ - طعنه ، سخن کنایه‌دار ،گوشه‌زنی ، ریزه خوانی

عُرْضَةٌ لِلْاِنْتِقادِ - در معرض انتقاد ، دستخوش انتقاد

اِنْتِقاضٌ - (در زیست شناسی) سوخت ، خرد شدگی

اِنْتِقالٌ - تحول ، تبدل ، تغییر ، وفات

اِنْتِقالٌ مِنْ مَكانٍ اِلَى آخَرَ - نقل مکان

اِنْتِقالِيٌّ - ناپاندار ، فانی ، زود گذر

اِنْتَقَبَتِ الْمَرْأَةُ - نقاب‌زد ، نقاب برچهره انداخت

اِنْتَقَدَ الثَّمَنَ - بهای چیزی را نقدا دریافت کرد

اِنْتَقَدَ الْكَلامَ اَوِ الْفِعْلَ - انتقاد کرد ، نکته گرفت بر ، عیبجویی کرد (درگفتار یا عمل) ، مورد تفسیر قرارداد ، خرده‌گیری کرد در

اِنْتَقَسَ النّاقُوسُ - زنگ بصدا در آمد ، زنگ زد

اِنْتَقَشَ الشَّوْكَةَ اَوِ الشَّعْرَةَ - (خار یا مورا) با منقاش بیرون آورد ، بیرون کشید ، درآورد

اِنْتَقَصَ الرَّجُلَ قَدْرَهُ - از ارج واعتبارش کاست، بی‌قدر کرد ، فضیلت کسی راانکار کرد

اِنْتَقَصَ الرَّجُلَ حَقَّهُ - اورااز حقش محروم کرد، حق اورا نداد یاکم کرد

اِنْتَقَضَ - فرو ریخت ، خراب شد ، بی اثر یا باطل‌شد ، بازشد (درگفتگوی ازگره) ، شکست، مورد تکذیب قرارگرفت ، رد یا ملغی شد ، از میان رفت

اِنْتَقَضَ الشَّعْبُ عَلَى الْحُكُومَةِ - مردم بردولت شوریدند ، بیعت را برداشتند ، شورش کردند ، انقلاب کردند

اِنْتَقَلَ - منتقل شد ، رفت ، جابجا شد ، انتقال یافت

اِنْتَقَلَ اِلَى رَحْمَةِ رَبِّهِ - مرد ، درگذشت ، بدیگرسرای شتافت

اِنْتَقَلَ اِلَى الْمَكانِ الْفُلانِيِّ - بفلانجا نقل مکان کرد

اِنتقل مِنْ مالكٍ الیٰ آخر - دست بدست گشت، از مالکی بمالك دیگرانتقال یافت

اِنتقم لِدمِ ابنِه (مثلا) - انتقام خون پسرش را گرفت

اِنتقم لِنفسه مِنه - انتقام خودرا ازاو گرفت

اِنتقه مِن مرضِه - از بیماری برخاست، بهبود یافت، درحال نقاهت بسر برد، سلامت خودرا باز یافت

اِنْتِکاس - بر گشت، عود

اِنْتکث - شکست، نقض شد، بیحرمت شد

اِنتکس المریض - بحال نخستین بر گشت (در گفتگوی از بیمار بهبود یافته)

اِنْتکش البِئر - چاه را تنقیه کرد، لاروبی کرد

اِنْتکص - عقب نشینی کرد، عقب زد، بحال اول بر گشت

اِنتمی اِلی - منسوب بود یا شد به، متعلق بود یا شد به، تعلق داشت به، منتسب بود به

اَنتن - بوی بد داد، متعفن شد

اَنتن - فاسد شد، گندید

انتوی - تصمیم گرفت، عزم کرد، قصد کرد، اراده کرد

اِنْتواءٌ - تصمیم، عزم

انتولوجیا (غ) - گلچین ادبی، جُنگ

اِنتهی - تمام شد، پایان یافت، برطرف شد، قطع شد، بندآمد، متوقف شد

حسن الانتهاء (فی البدیع) - حسن ختام

اِنتهاء الاجَلِ (ای الحیاة) - مرگ، درگذشتن، رسیدن اجل

اِنتهی الاجل اوالموعد - مهلت سر رسید، مدت منقضی شد، موعد پرداخت سررسید، اجل رسید، درگذشت

اِنتهی اِلیه الخبر - خبر باو رسید، خبریافت، باخبرشد

اِنتهی امره - کارش ساخته شد، ازمیان رفت

اِنتهی بکذا، اِنتهی بِهِ الی کذا - منجریا منتهی‌شد به، کارش کشید به

اِنتهی عن کذا - دست کشید از، ترك کرد، ول کرد، رها کرد

اِنتهی الوقت - وقت گذشت

اِنتهارٌ - منع کردن وکسی را از پیش خود راندن

کلمه انتهاراً - بدرشتی بااوسخن گفت

اِنتهاز الفرص - استفاده از فرصت، پیروی از اقتضای موقعیت، مصلحت بینی، استفاده‌ازموقعیت، مغتنم شمردن فرصت

اِنتهازیّ ج اِنتهازیّون - ابن الوقت، موقع شناس

اِنْتهاكٌ - کم کم تحلیل بردن، تمام کردن، تلف کردن، چیزیرا بد بکاربردن، فحش دادن،

ناسزا گفتن

اِنْتِهاكُ الْحُرْمَةِ - تجاوز بعصمت کردن ، بی‌سیرت کردن ، زنای بعنف کردن ، بی احترامی کردن

اِنْتِهاكُ حُرْمَةِ الْمَعابِدِ وَالْاَشْياءِ الْمُقَدَّسَةِ - توهین بمقدسات

اِنْتَهَجَ الطَّرِيقَ - راهی را پیمود ، تعقیب کرد ، دنبال کرد

اِنْتَهَرَ - بانگ زد بر ، سرکسی داد کشید ، درشتی کرد با ، منع کرد ، سرزنش و توبیخ کرد ، با نکوهش منع کرد ، دفع کرد ، رد کرد ، نپذیرفت ، بسردی جواب داد ، راند ، عقب زد

اِنْتَهَزَ الْفُرْصَةَ - فرصت را غنیمت شمرد ، مغتنم دانست ، موقع را مغتنم شمرد

اِنْتَهَزَ فُرْصَةَ كَذا - از فلان موقعیت استفاده کرد

اِنْتَهَضَ - بپا خاست ، بلند شد

اِنْتَهَكَ - لاغر کرد ، بی قوت کرد ، خسته کرد

اِنْتَهَكَ الْحُرْمَةَ - هتك حرمت کرد ، بی احترامی کرد ، بزشتی یاد کرد ، بیحرمت ساخت

اِنْتَهَكَ حُرْمَةَ امْرَاَةٍ - بی عصمت کرد ، بی سیرت کرد ، هتك ناموس کرد ، تجاوز بعصمت (زنی) کرد

اِنْتَهَكَ الرَّجُلَ - دشنام داد به ، بزشتی یاد کرد ، بد رفتاری کرد با ، آبروی کسی را برد ، بی‌احترام کرد

اِنْتَهَكَ الشَّيْءَ - چیزی را بد بکار برد

اَنْتِيكَة (غ) عتيقه ، انتیکه

اَنْتِيكْخانَة (ص) - موزه

اَنْتِيمُون (غ) - سنگ سرمه ، انتیمون

اُنْثَى كُلِّ حَيَوانٍ - ماده ، ضد نر

اَنَّثَ - زن صفت کرد ، سست کرد ، مخنث کرد ، کلمه یی را مؤنث کرد ، با کلمه یی معامله تأنیث کرد

اَنُثَ - زن صفت شد ، زن صفت بود ، سست شد

اِنْثَقَبَ - سوراخ شد ، رخنه پیدا کرد ، شکاف پیدا کرد

اِنْثَنَى - خم شد ، دولا شد ، تعظیم کرد (بوسیله خم شدن)

اِنْثَنَى عَنْ - منصرف شد ، بازگشت

اِنْثِناءٌ - خم پذیری ، نرمی ، قابلیت انعطاف

اُنْثَوِيٌّ - زنانه ، درخور زنان ، مؤنث

اَنْجَى - نجات داد ، رهانید ، خلاص کرد

اِنْجابَ الثَّوْبُ - پاره شد ، شکافت ، چاك خورد ، درید (در گفتگوی از جامه وامثال آن)

اِنْجابَ الْغَيْمُ وَالْهَمُّ - ناپدید شد ، برطرف شد ، زایل شد (در گفتگوی از ابر یا غم وغصه)

اِنْجازٌ ج اِنْجازات - کار بزرگ ، کار تکمیل شده (درجمع) اقدامات بزرگ

اِنْجاص ـ آلو ، آلو سیاه ، گوجه

اِنْجاص (س) ـ گلابی

اَنْجَبَ ـ فرزند آورد ، فرزند بجای گذاشت ، عالی وبا ارزش گشت ـ ستوده و ممدوح گشت ، پسندیده شد ، شایان تعریف شد

اَنْجَحَ ـ کامیاب کرد ، موفق ساخت ، بجلو برد

اَنْجَدَ ـ کمك داد ، تقویت کرد ، بانیروی امدادی کمك یا تقویت کرد

اِنْجِذابُ المادّةِ ـ جاذبه ، تمایل بسوی مرکز ، کشش (قوه)

اَنْجُدان ـ آنقوزه

اَنْجُدان رُومِیّ ـ انجدان رومی

اَنْجَر (غ) ـ لنگر کشتی

اِنْجَرَّ ـ کشیده شد ، بزور کشیده شد ، بسنگینی از دنبال آمد

اِنْجَرَمَعَ التَّیّارِ (مثلا) ـ چیزی یاکسی را آب برد ، رانده شد (در اثر جریان آب و امثال آن) ، با آب حرکت کرد ، شناور بود یا شد ، (مجازاً) بی اراده کار کرد ، دستخوش پیشامد گشت ، با جریان سیر کرد

اِنْجِرارِیَّة (س) ـ یدك کشی ، حق یدك کشی

اَنْجَزَ ـ تکمیل کرد ، کامل کرد ، تمام کرد ، انجام داد ، اجرا کرد ، کاربزرگ کرد

اَنْجَزَعَلَی الْجَرِیحِ ـ برمجروح و زخمی سخت گرفت واوراکشت ، کارش را ساخت

اَنْجَزَالوَعْدَ وغَیرَهُ ـ سرقول خود ایستاد ، بوعده خود وفا کرد

اَنْجَعَ ـ سودمند شد ، نافع شد ، مفیدواقع شد ، فایده داد

اَنْجَلُ ـ دارای چشم درشت وزیبا

اَنْجِل (غ) ـ نوعی پول طلای قدیمی در انگلیس

اِنْجَلَی ـ درخشید ، برق افتاد ، پرداخت شد ، صیقلی شد ، جلا یافت ، واضح شد ، روشن‌شد، معلوم شد

اِنْجَلَی عَنْ ـ منتهی یا منجر شد به ، منتج شد به

اِنْجِلْترا ، اِنْجِلْتِرَة (غ) ـ انگلستان

اِنْجِلِیزِیّ ـ انگلیسی ، مربوط بزبان یا مردم انگلیس

اللُّغَةُالاِنْجِلِیزِیَّة ـ زبان انگلیسی

اَنْجَمَ ـ پدیدار شد ، بالا آمد ، بیرون آمد ، آشکاروظاهرشد ، نمایان شد

اِنْجِیل ـ کتاب انجیل (کتاب عهد جدید) ، مژده ، بشارت ، (مجازاً) مرام وعقیده

اَلْاِنْجِیلِیّ ـ مژده رسان ، انجیل نویس ، مسیحی انجیلی ، پروتستان ، موعظه کننده انجیل

اِنْحَی بَصَرَهُ عَنْهُ ـ دیده ازاو برگرفت

اِنْحَی عَلَی ـ حمله کرد بر ، هجوم آورد بر ، یورش کرد بر

اِنحى عليه ضرباً - بامشت وضربه حمله کرد به

اِنحى عليه لوماً - مورد سرزنش قرارداد ، حمله کرد بر (ازنظرتوبیخ وسرزنش)

اَنحاء - اطراف ، سراسر ، نواحی

فی کُلِّ اَنحاءِ العالَم - درسراسرجهان

اِنحازَ اِلَیه - متمایل شد به ، پیوست به ، متحد شد با ، طرفداری کرداز

اِنحازَ عنهُ - کناره‌گیری کرد از ، گوشه گرفت از

اِنحاصَ - فرارکرد - گریخت

اِنحِدارٌ - سرازیری ، نشیب ، شیب ، دامنه ، کجی ، تورب

بِانحِدار - کج ، یکوری ، اریب وار

واقِفُ الاِنحِدار - دارای شیب تند ، پرتگاه‌دار ، سراشیب بسیارتند

اِنحَدَرَ - فرودآمد ، سرازیرشد ، شیب داشت ، سراشیب بود

اِنحِرافٌ - سراشیبی ، نشیب ، سرازیری ، کجی ، برگشت ، گمراهی ، انحراف ، غیر طبیعی بودن

اِنحِرافُ المِزاجِ - بهم خوردگی‌مزاج ، کسالت ، بی میلی

اِنحَرَفَ - سراشیب پیداکرد ، سرازیرشد ، شیب داشت ، کج یا اریب شد

اِنحرفَ عَن - منحرف شد ، گمراه شد ، بضلالت افتاد ، روگرداند از

اِنحَسَرَ الدَّمُ مِن وَجهِهِ - رنگ از چهره اش پرید

اِنحِطاطٌ - عقب افتادن ، سقوط کردن ، پایین آمدن ، پست بودن

اِنحَطَّ السِّعرُ - نرخ تنزل یافت

اِنحَطَّ - افتاد ، سقوط کرد ، فرود آمد ، پایین آمد

اِنحَطَّت صِحَّتهُ - ضعف مزاج پیدا کرد ، بیمار شد

اِنحَطَمَ - درهم شکست ، خردشد

اَنحَفَ - لاغرکرد ، بی‌قوت کرد ، نحیف کرد

اِنحَلَّ - بازشد (درگفتگوی ازگره)

اِنحَلَّ - آب شد ، حل شد ، تجزیه شد ، از هم پاشید ، منحل شد ، نا پدید شد . فاسد شد ، متلاشی شد

اَنحَلَ - لاغرکرد ، بی‌قوت کرد

اِنحلالٌ - ضعف ، فتور ، سستی ، عدم توانایی

اِنحلالُ الظَّهر - سستی کمر ، عنن ، عنین بودن

اِنحلالُ النُّور - تجزیه نور(درفیزیك)

اِنحمق (ص) - ازجا دررفت ، آتشی‌شد

اِنحنی - خم شد ، منحنی شد ، متمایل شد ، دولا شد

اِنحنی اِحتراماً اَوخُضوعاً-تعظیم کرد(ازروی احترام یاتواضع)

اِنْحِیازٌ - تمایل به ، طرفداری از ، پیوستن به ، متحد شدن با

سِیاسَةُ عَدَمِ الاِنْحِیازِ - سیاست بیطرفی

اِنْخَدَعَ - گول خورد ، فریب خورد

اِنْخَذَلَ - شکست خورد ، نا امید ومأیوس شد ، کامیاب نشد

اِنْخَرَطَ فِی الْاَمْرِ - کشیده شد به ، کشانده شد به

اِنْخَرَطَ فِی سِلْكِ کَذا - عضو شد در انجمنی ، بجمعیتی پیوست

اِنْخَرَطَ فِی سِلْكِ الْجُنْدِیَّةِ - بخدمت نظام درآمد

اِنْخَرَعَ - ضعیف شد ، بضعف گرایید ، سست شد ، بی‌جرأت شد

اِنْخَفَضَ - فرودآمد ، پایین‌آمد ، کم‌شد ، کاهش یافت ، کسر شد

اِنْخَنَقَ - خفه شد

اَنْدَی - سخاوت کرد ، بخشندگی کرد ، کرامت کرد

اَنْدَی - نم زد ، کمی تر کرد

اِنْدَبَ الْجُرْحُ - زخم پس از التیام اثر یاعلامت گذاشت روی ، جای زخم باقیماند ، گوشت نو بالا آورد ، زخم بهبود یافت

اِنْدِثارٌ - انقراض ، انعدام ، محو ، نسخ

اِنْدَثَرَ - ازمیان رفت ، محو شد ، ناپدید شد ، معدوم شد

اِنْدَرَجَ فِی کَذا - ددج شد در ، داخل شد در ، ضمیمه شد ، گنجید در

اِنْدَرَسَ - محو شد ، معدوم شد ، از میان رفت

اِنْدَسَّ فِی کَذا - درج شد در ، گنجیده شد در ، جاگرفت در ، درمیان قرارگرفت

اِنْدَسَّ بَیْنَهُمْ - درمیان‌آنان راه یافت

اِنْدِفاعٌ - شتاب زدگی ، دست پاچگی ، عجله ، تندی ، بی ملاحظگی ، بمخاطره افتادن ، تهور

اِنْدَفَعَ فِی الْاَمْرِ - کشیده شد بسوی ، رانده شد بسوی

اِنْدَفَقَ - جاری شد ، روان شد ، بیرون ریخت ، تند روان شد ، فوران کرد

اِنْدَلَعَ شَرارَةُ الْحَرْبِ - روشن‌شدن آتش‌جنگ ، زبانه کشیدن آتش جنگ

اِنْدَلَعَ اللِّسانُ - زبان از دهن بیرون افتاد ، آویزان شد

اِنْدَلَعَ لِسانُ اللَّهَبِ وَغَیْرِهِ - آتش وامثال آن زبانه کشید ، نیش‌زد ، نیش بیرون داد

اِنْدِماجٌ - انضمام ، یکی شدن ، ترکیب شدن ،

اِنْدَمَجَ فِی کَذا - ترکیب شد با ، یکی شد با ، ترکیب یاآمیخته شد با

اِنْذارٌ - اخطار ، اعلام خطر ، آگهی ، خبر ، اطلاع ، اعلان ، توجه ، تذکر

صَفّارات الاِنْذار - سوتهای خطر

اِنْذار (فی الطِّب) - پیش بینی دوره ناخوشی ، تقدمة المعرفة

اِنْذار قَضائِی - احضار ، خواست برگ ، احضاریة (درداد گستری)

اِنْذارِی (فی الطِّب) - پیش گویی مرض ازروی علائم ، مربوط به پیشگویی دوره ناخوشی

اَنْذَرَ - اعلام کرد ، آگهی داد ، اعلان کرد ، اخطار کرد ، اعلام خطر کرد ، نصیحت و تنبیه کرد ، پیش بینی کرد (از روی علائم) ، پیشگویی کرد

اِنْذَعَرَ - ترسید ، وحشت کرد ، وحشت زده شد

اِنْذَهَلَ - آشفته گشت ، از خود بیخود شد ، دیوانه‌وارشد ، گیج شد

اَنَزَّ - تراوش کرد ، نشد کرد ، آب پس داد ، ترشح و نفوذ کرد

اَنَزَّ الوَتَرُ - جنبید، نوسان کرد ، لرزید ،ارتعاش داشت(درگفتگوی از زه سازوامثال آن)

اِنْزاحَ - دور رفت ، کوچید ، حرکت کرد

اِنْزالٌ - فرودآوردن ، خالی کردن

اِنْزَبَقَ - آهسته درجایی داخل شد

اِنْزَجَرَ - جلوگیری شد از ، محدود و محروم شد ، سرزنش وتوبیخ شد ، بازایستاد

اَنْزَحَ الماءَ مِنَ السَّفِینَة - آب کشتی یا قایق را سطل سطل خالی کرد ، با چمچه خالی کرد

اَنْزَحَ البِئْرَ - آب چاه‌راکشید ، خشك انداخت، زهکشی کرد ، کم کم آب چاه‌را کشید

اِنْزَعَجَ - ناراحت شد ، بزحمت افتاد ، آشفته شد

اَنْزَفَ - آب یاچیز دیگررا کشید ، بیرون کشید، ازآب تهی کرد ، خالی کرد ، خشك انداخت ، تهی شد ، خالی‌شد ، خشك افتاد

اَنْزَفَ دَمُهُ - خون افتاد ، خون‌آمداز

اَنْزَفَ الدَّمَ - خون‌گرفت از

اَنْزَلَ - فرودآورد ، فرو فرستاد ، فروانداخت، پایین‌آورد ، پایین کشید

اَنْزَلَ (ص) **(كالفِضَّة فی الخَشَبِ والنُّحاس)** - نقره در چیزی نشاند ، در چیزی کار گذاشت

اَنْزَلَ بِهِ العِقابَ - رنج یاکیفر بسر او آورد ، عقوبت براو واردآورد ، بلا بسرش آورد

اَنْزَلَ دَرَجَتَهُ - تنزل رتبه داد ، خفت داد ، پست کرد ، از مقام انداخت ، از مقام یا درجه کسی کاست

اَنْزَلَ الدَّلْوَ فِی البِئْرِ - دلو را در چاه فرو انداخت

اَنْزَلَ السِّعْرَ - قیمت چیزی را تنزل داد ، از بهای چیزی کاست

اَنْزَلَ الضَّیفَ - از مهمان پذیرایی کرد ، مهمان را منزل داد

اَنْزَلَ (ص) **عَدَداً مِنْ آخَرَ** - عددی را از عدد-

دیگر منها کرد ، تفریق کرد

انزل العلم - پرچم را پایین آورد ، فرود آورد ، پایین کشید

انزل عن عرش - از تخت سلطنت فرود آورد ، ازسلطنت خلع کرد ، معزول کرد

انزل الله کلامه علی - خداوند وحی کرد بر ، خداوند گفتار خود را نازل کرد یا فرو فرستاد بر

انزلاق - سرخوردن روی یخ یا برف ، اسکی ، بازی اسکیتینگ رینگ

انزوی - کناره گیری کرد ، گوشه گیری اختیار کرد ، پنهان شد ، خود را مخفی وپنهان نگه داشت

آنس - دانست ، درك کرد ، دریافت ، دید ، مشاهده کرد ، مشغول کرد ، سرگرم کرد ، تفریح داد

اَنِس - مهربان شد ، دلجو بود ، معاشر بود ، خوش مشرب وقابل معاشرت بود

اِنْس - آدمی ، بشر ، انسان ، نژاد انسانی

اُنْس - معاشرت ، خوش مشربی ، رفتاردوستانه ، رفاقت ، انس

حفلة انس - مهمانی ، مجلس انس ، مجلس پذیرایی

انس به والیه - دوست داشت ، میل داشت به ، ازکسی راضی شد ، ممنون شد ، خوشوقت شد ، خوشش آمد از

اَنْسَی - بفراموشی انداخت

اَنْسَی - عصب سیاتیك

انسأ فی البیع - نسیه فروخت ، باوعده فروخت

انسان جاوه - نوعی میمون ، نوعی بوزینه شبیه بآدمی

انسانُ العَین - مردمك چشم

انسانُ الغاب - آدم جنگلی ، نسناس ، گوریل ، غول ، شمپانزه

انسانیّ - انسانی ، مربوط بانسان ، بشری ، معنوی

انسانیّ - بشردوست ، نوع دوست ، نوع پرست

انسانیّة - بشریت ، انسانیت ، معنویت ، بشر - دوستی ، نوع پرستی

آنسة ج آنسات ، اَوانِس - دوشیزه ، دختر

انسجام الاصواتِ والاشیاء - هارمونی ، هم آهنگی (در مورد صدا وچیزهای دیگر)

انسجامُ الکَلام - روانی ، فصاحت ، سلاست

انسجم - هم آهنگ شد ، جاری وروان شد ، جریان یافت

انسجم الکلامُ - گفتارروان وفصیح شد

انسحاب القواتِ المعتدیة - عقب نشینی نیروهای دشمن یا نیروهای متجاوز

انسحاقُ القلب (ندما) - دل شکستگی (در نتیجه گناه) ، انکسار ، پشیمانی ، توبه

اِنْسَحَبَ - کشیده شد ، بزور برده شد ، عقب افتاد ، بعقب برگشت ، عقب نشینی کرد ، کناره گیری کرد ، عقب زد

اِنْسَحَقَ - خردشد ، له شد ، پایمال شد ، کوبیده شد ، ساییده شد

اِنْسَرِیَ عَنْهُ - ازدل واپسی درآمد ، ازاضطراب واندیشه رهایی یافت

اِنْسَطَحَ - مسطح شد ، منبسط شد ، تراز شد ، هم سطح شد

اِنْسَطَلَ - مست شد ، ازخود بیخودشد

اَنْسَفَ - پراکنده کرد ، متفرق کرد ، برباد داد ، (مجازاً) نابود کرد

اِنْسَکَبَ - ریخت ، پاشید (فعل لازم)

اِنْسَلَّ - دزدانه راه رفت ، مخفیانه رفت ، نادیده رفت ، مبتلا بمرض سل شد

اَنْسَلَ - ریش ریش کرد ، نخ نخ کرد ، تاب چیزی را در کرد ، سایید ، بچه آورد ، فرزند بوجود آورد یا تولید کرد ، تولید نسل کرد

اِنْسَلَّ اِلَی الْمَکانِ - خزید بسوی ، سینه مال رفت به ، دولادولا بجایی رفت

اَنْسَلَ صُوفَهُ اَوْ رِیشَهُ - تولك رفت ، پرریخت ، موی ریخت (در گفتگوی ازحیوانات)

اِنْسَلَتَ - بآهستگی دررفت ، جیم شد

اِنْسَلَتَ الضَّیْفُ مِنْ مُضِیفِهِ - میهمان از نزد میزبانش بی‌خداحافظی رفت

اِنْسَلَتَ مِنْهُ - ازدست اوگریخت ، اورا از سر خود واکرد

اِنْسَلَخَ الشَّهْرُ - ماه یابرج بپایان رسید ، بسلخ رسید ، منقضی شد

اِنْسَلَخَ مِنْ قِشْرِهِ - پوست انداخت (در گفتگوی ازماروامثال آن)

اِنْسَلَعَتِ الْاَرْضُ - زمین ترك خورد ، شکاف خورد

اِنْسَلَعَتِ الْقَدَمُ - پا ترك خورد ، پاشنه پا ترك خورد ، خشکی زد

اُنْسِیّ (فی التشریح) - عضو درونی ، شیار درونی بدن

اِنْش (غ) - اینچ : واحد درازا برابر ۲/۵۴ سانتیمتر یا یك دوازدهم فوت

اِنْشاءٌ - متن ، شیوه نگارش ، تعبیر ، عبارت - پردازی ، سبك تعبیر

اِنْشاء - ساختمان ، تشکیل ، بنا ، ترکیب ، بوجود آوردن ، ایجاد کردن ، درست کردن ، احداث کردن ، تشکیل دادن

اَعْمالُ الْاِنْشاءِ - عملیات ساختمانی یاآبادانی

اِنْشاء - تالیف ، تصنیف ، نگارش ، مقاله ، انشا

اَنْشَاَ - بوجود آورد ، ایجاد کرد ، باعث ایجاد شد ، شروع کرد ، ساخت ، بنا کرد ، تشکیل داد ، دایر وتأسیس کرد ، برپا کرد ، برقرار کرد

اِنشاءُالمُراسَلات - نامه نگاری

اِنشاءُالحَدیث - داستانی را برشته تحریر کشید ، داستان نوشت ، داستان نویسی کرد

اِنشاءُ الشَرِکَة اوْ اَیْ مُؤَسَّسَةٍ - شرکت یا هر گونه موسسه دیگررا تشکیل داد ، تأسیس کرد ، سازمان داد ، بشکل سازمان درآورد

اِنشاءُالوَلَد - فرزند پرورش داد ، تربیت کرد

مَشروعٌ اِنشائیٌ ج مَشاریعُ اِنْشائیَّةٌ - لایحه یا پروژه عمرانی وآبادانی

الحَرَکَةُ الاِنْشائِیَّة - نهضت سازندگی

مَقالَةٌ اِنشائیَّةٌ (فی جَریدَة) - سرمقاله

اَنْشَبَ - فروکرد ، رخنه کرد در ، سوراخ کرد ، بزورفروکرد

اَنشَدَ - جستجوکرد ، جویا شد ، طلب کرد

اَنْشَدَ - آوازخواند ، سرود خواند

اَنشَدَهُ الشِعْرَ - استشهاد بشعر کرد ، شعر نقل کرد ، ذکرکرد ، ازبرشعرخواند برای

اَنشَرَاللّهُ المَوتیٰ - خداوند مردگان را زنده کرد ، حیات تازه بخشید (درگفتگوی ازقیامت)

اِنْشَرَحَ - وسعت یافت ، از هم باز شد ، منبسط شد ، پهن وگسترده شد

اِنشَرَحَ صَدرُهُ - شرح صدر پیدا کرد ، خشنود وخوشوقت شد ، مشعوف ومحظوظ شد

اَنشَطَ - نیروداد ، جدی کرد ، بجدیت واداشت ، برانگیخت، سرزنده کرد ، فعال کرد ، فرح بخشید ، روح داد ، تشویق کرد ، کسی را در تصمیم خود راسخ وثابت کرد

اَنْشَقَ - دم فرو برد ، چیزی‌را بالاکشید به‌بینی ، بوکشید ، دوایی را به بینی بالاکشید

اِنْشَقَّ - ترك برداشت ، شکافت ، رخنه‌پیداکرد ، شکست

اِنْشَقَّ عَلَیْهِم - کناره گیری کرد از ، ازعضویت خارج شد ، اختلاف (عقیده) داشت ، جدا شد (بواسطه اختلاف عقیده) ، انشعاب حاصل کرد (ازحزب وامثال‌آن)

اِنشَقَّ النَّهارُ - روزشد ، روزآغازشد

اِنْشِقاقٌ - اختلاف ، شقاق ، نفاق ، شکاف ، جدایی ، انشعاب

اُنشودَةٌ ج اَناشِید - سرود

اُنشوطَةٌ - حلقه (طناب) ، گره ، کمند ، خفت

اُنشوطَةُ الشَّنْقِ - (حلقه) طناب دار

اَنصارُالسَّلامِ - هواداران صلح ، طرفداران صلح

اِنصاعَ - درهوا اوج گرفت

اِنصاعَ - برگشت ، پیروی کرد ، تن درداد به ، راضی شد به ، تسلیم شد

اِنْصافاً لِکَذا ، بِالاِنْصافِ - ازروی انصاف ، منصفانه ، عادلانه ، انصافاً ، بااستحقاق ، بدرستی ، بحق

اَنْصَبَ - رنج داد ، بزحمت انداخت ، خسته کرد ، سهیم کرد ، سهم داد ، شریك کرد در

اِنْصَبَّ - ریخت ، پاشید (فعل لازم)

اَنْصَتَ لَهُ - گوش داد به ، گوش فراداشت به

اِنْصَدَعَ - شکست، رخنه پیدا کرد ، شکاف خورد، خرد شد

اِنْصَدَعَ الصَّباح - سپیده دمید ، فجر طالع شد

اَنْصَرَحَ - روشن یاواضح شد ، آشکار بود یاشد ، معلوم بود یا شد

اِنْصَرَعَ - سقوط کرد ، افتاد ، واژگون شد ، بزیر افکنده شد

اِنْصَرَعَ (ص) - هارشد ، مبتلا به هاری شد (در اثر گزیدگی سگ)

اِنْصَرَفَ - رفت ، کوچید ، روانه شد ، حرکت کرد ، برگشت

اِنْصَرَفَ عَنْ - دست کشید از ، ول کرد ، ترك کرد ، رهاکرد ، صرفنظر کرد از ، چشم پوشید از ، انصراف حاصل کرد

اِنْصَرَمَ - گذشت ، سپری شد ، منقضی شد ، به پایان رسید

اِنْصَرَمَ اَجَلُهُ - مرد ، درگذشت ، اجلش رسید

اَنْصَعَ بِالْحَقِّ - اعتراف کرد به ، اقرار کرد (بحقیقت امری)

اَنْصَفَ الرَّجُلُ - عادل بود یاشد ، انصاف داشت، منصف بود

اَنْصَفَ الرَّجُلَ - منصفانه یا بعدالت با او رفتار کرد

اِنْصَلَحَ (ص) - بهتر شد ، بخوبی گرایید ، بهبود پیدا کرد ، رو به نیکی و بهبود رفت

اِنْضافَ اِلَیْهِ - اضافه شد به ، ضمیمه شد به ، پیوست به

اَنْضَجَ الطَّبْخَ - چیزی را خوب پخت ، کاملا پخت (فعل متعدی)

اَنْضَجَ الثَّمَرَ - (میوه‌را) عمل آورد ، آماده کرد، وسیله رسیده شدن میوه‌را فراهم کرد

اِنْضَجَعَ - خوابید ، دراز کشید (برای خواب)، استراحت کرد

اَنْضَرَ الشَّجَرُ - درخت برگ در آورد ، سر سبز شد

اَنْضَرَ اللَّوْنُ - رنگ چیزی گلگون شد ، تابان شد ، برافروخته شد ، فروزان شد ، با نضارت شد

اَنْضَرَ النَّباتُ - شکوفه کرد ، خرم شد (در گفتگوی از گیاه)

اَنْضَرَ وَجْهُهُ - تازه روی شد

اِنْضَرَجَ الطّائِرُ - پرنده ازهوا فرود آمد

اِنْضَرَجَ الطَّیّارُ - خلبان با چتر نجات فرود آمد

اِنْضغاطٌ - قابلیت تراکم

اِنْضَمَّ اِلیٰ - متحد شد با ، پیوست به

اِنْضَمَّ علیٰ - مشتمل بود یا شد بر ، شامل بود، دربرداشت

اِنْضَمَرَ - پژمرده شد ، خشك شد ، چوروك شد

اِنْطادَ - بهوا رفت ، هواشد (درگفتگوی‌ازبالون یا بادکنك وامثال اینها)

اِنْطاعَ - پیروی کرد از ، مطیع شد ، رام شد

اِنْطاعَ لَهُ - اذعان کرد ، اعتراف کرد ، پذیرفت

اِنْطَبَخَ - پخته شد

اِنْطَبَعَ - چاپ شد ، مهرخورد ، تمبر خورد (مجازاً) اثر پذیرفت ، تحت تأثیر قرارگرفت

اِنْطباعٌ ج اِنْطِباعات - تحت‌تأثیرقرارگرفتن، خاطره

اِنْطَبَقَ - بسته شد ، برهم نهاده شد(درگفتگوی از پلك چشم وغیرآن)

اِنْطَبَقَ علیٰ - وفق یافت ، منطبق شد با ، تطبیق کردبا ، شامل ... شد

اِنْطِراقٌ - چکش خوری ، نرمی

اِنْطَفاَ النُّورُ - چراغ برق خاموش شد ، برق رفت

اِنْطَفَأَتِ النّارُ - آتش خاموش شد

اَنْطَقَ - بنطق آورد ، بصدا در آورد ، بسخن در آورد

اِنْطَلَبَ (ص) . مورد جستجو قرار گرفت ، خواسته‌شد

اِنْطَلَتْ عَلَیْهِ الْحِیلَةُ - فریب خورد ، بدام افتاد

اِنْطَلَقَ - رفت ، حرکت کرد ، جدا شداز

اِنْطَلَقَ - منفجر شد ، بیرون افتاد ، به بیرون پرتاب شد

اِنْطَلَقَ مُسْرِعاً - بسیار تند دوید ، پرید ، تند گذشت

اِنْطَلَقَ وَجْهُهُ - قیافه‌اش ازهم باز شد ، بشاشت پیداکرد ، گشاده رو شد

اِنْطَلَقَتِ الطّائِرَةُ - هواپیما اززمین برخاست

اِنْطَمَسَ - محو شد ، حذف شد ، بکلی پاك شد

اِنْطَمَسَ بَصَرُهُ - کورشد

اِنْطِوائِیٌّ - خود بین (کسیکه جز بخود نمی‌پردازد)

اِنْطِوائِیَّةٌ - خود بینی ، خم پذیری ، نرمی

اِنْظَلَمَ - مورد ظلم واقع شد ، مورد بیعدالتی قرارگرفت

اِنْعاشٌ - رواج ، رونق ، احیاء ، قوت ، رفع خستگی کردن ، نشاط بخشیدن ، نیروی تازه دادن

اِنْعاظٌ - طغیان یا هیجان شهوت (هنگام جماع یا انزال)

اِنْعامٌ - انعام ، کرم ، بخشش ، عطا

اِنْعامُ النَّظَرِ - مداقه ، دقت ، بررسی دقیق

اِنْعَجَمَ عليه - مبهم شد ، مبهم مانـد ، مبهـم بود (براو)

اِنْعَدَى مِنْهُ - مرضی را از کسی واگرفت

اِنْعَدَمَ - ناپدید شد ، مفقود شد ، معدوم شد

اِنْعَرَجَ - خـم شد ، دولا شد ، مایل شد ، کـج شد ، سرازیر شد ، شیب پیدا کرد ، پیچ و خم داشت ، انحنا داشت ، دارای پیچ وخم بود (در گفتگوی ازجاده وامثال آن)

اَنْعَسَ - خواب آلود کرد

اَنْعَشَ - بالا برد ، بلند کـرد ، بر پا کـرد ، نیروی تازه داد ، دو باره معمول یا رواج کرد ، رونق داد ، بجنبش آورد ، احیا کرد ، حیات تازه بخشید ، نشاط آورد ، رفع خستگی کرد ، سرزنده کرد ، قوت داد

اِنْعَصَرَ - فشرده شد ، فشاردید و له شد

اِنْعِطَافٌ - تمایل ، مهربانی ، عطوفت، دلسوزی، همدردی ، خمیدگی

اِنْعَطَفَ - خم شد ، دولا شد ، انعطاف داشت ، انعطاف پذیر بود

اِنْعَظَ الرجلُ اوِالمرأةُ - مرد یا زن تحریك شد (ازنظرجنسی)

اِنْعَقَدَ - گره خورد ، بسته شد ، گره‌دار بود ، پیچیده‌شد

اِنْعَقَدَ الْاَمرُ - بغرنج یا پیچیده شد ، بهم آمیخته شد ، دشوارشد ، تعقید پیدا کرد

اِنْعَقَدَ الشَّرابُ وَاللَّبَنُ - غلیظ شد ، منعقد شد، بسته شد (در گفتگوی ازمایع یاشیر)

اِنْعَقَدَ الْمَجلِسُ - جلسه دایرشد ، مجلس منعقد بود یاشد ، شورا تشکیل‌شد

اِنْعِكَاسٌ نَفْسانِيٌّ - عکس‌العمل روحی

اِنْعِكَاسُ النُّورِ اَوِالْحَرارَةِ - انعکاس ، بـاز تابش ، روشنایی منعکس شده ، نـور عاریتی ، حرارت یاگرمای منعکس شده

زاوِيَةُ الْاِنْعِكَاسِ - زاویـه انعـکاس (در فیزیك)

اِنْعَكَسَ - واژگون شد ، وارونه شد ، برگشت، معکوس شد، پشت روشد ، منعکس شد (درگفتگوی ازنوریا حرارت)

اَنْعَلَ - کفش پوشاند ، باکفش مجهز کرد

اَنْعَلَ الْحِصانَ - اسب‌را نعل‌کرد

اَنْعَمَ علی - انعام کرد(بر) ، بخشش کرد ، اعطا کرد ، نعمت داد

اَنْعَمَ فی الْاَمرِ - با پشت کار و جـدیت اشتغال ورزید (به)

اَنْعَمَ اللّٰهُ صَباحَكَ ، اَنْعِمْ صَباحًا - صبـح بخیر

اَنْعَمَ النَّظَرَ فِی الْاَمرِ - مورد مداقه قرار داد ، با دقت زیاد معاینه کرد ، دقیقاً مـورد بررسی قرار داد

اِنْعَمَلَ (ص) - ساخته شد ، انجام شد ، عمل‌شد

اِنْغاظ - خشمگین شدن ، رنجیدن ، بی حوصله شدن ، از جا در رفتن ، آتشی شدن ، غیظ خوردن

اِنْغِرالبیض - تخم مرغ فاسد شد ، لق شد ، ضایع شد ، گندید

اَنْغَصَ عیشَه - زندگی‌را براوتلخ کرد ، ناگوار کرد ، منغص کرد ، بهم زد ، آشفته کرد ، تباه وتیره کرد ، اورا بزحمت انداخت

اِنْغَطَّ - در آب فرو رفت ، زیر آب رفت ، غوطه خورد

اِنْغَلَ فِی الشَّیئِ - رخنه کرددر ، راه یافت در ، نفوذ کرد در

اِنْغَلَقَ الْبابُ - درقفل‌شد ، بسته شد

اِنْغَمَّ - اندوهگین شد ، غمناك شد . محزون‌شد ، غصه خورد ، پریشانحال وآشفته شد

اِنْغَمَسَ فی - فرو رفت ، غوطه‌ور شد (در آب مثلا)

اِنْغَمَسَ فِی الْخَیْرِ - غرق درتجمل وآسایش شد

اِنْغَمَسَ فِی الْمَلَذّاتِ اَوِالشَّرِ - در لذایذ یا فساد غوطه‌ورشد

اِنْغَمَسَ فِی الدَّیْنِ - قرض تاگردن اوراگرفت

اِنْغَمَضَ طَرْفُه - چشمش بسته شد، برهم گذاشته شد ، خواب رفت

اَنْف ج اُنُوف - بینی

اَنْفُ الْجَبَل - دماغه

اَنْفُ دَرَجَةِ السُّلَّم - قسمت برآمده‌ازپله نردبان، لگد خور پله

اَنْفُ مَعْقُوف - بینی عقابی

اَنِفَ مِنْهُ - امتناع ورزید ، استنکاف کرد ، خودرا برترگرفت از ، عار داشت از ، ناقابل دانست

رَغْمَ اَنْفِه - خواهی‌نخواهی ، علی رغمِ ، باوجودِ

کَسَرَ اَنْفَه - فروتن ساخت ، متواضع کرد ، غروراورا درهم شکست

سالَ اَنْفُه - بینی‌اش در آمد ، اخلاط بینی‌اش جاری شد

اِنْفاذ - اجرا (کردن) ، فرستادن

اِنْفاذُالْقانُون - اجرای قانون

اَنْفاس مَبْهُورَة - نفسهای بریده

آنِفاً - پیشتر ، قبلا ، سابقاً

مَذْکُورآنِفاً - نامبرده ،سابق‌الذکر، مزبور، مذکور

اَنَفَة - غرور ، تکبر ، استغنا ، ترفع ، خود - بینی ، مناعت

اِنْفَتَّ - خردشد ، ریزریزشد

اِنْفَتَقَ - باز شد ، جدا شد ، پاره شد ،شکافت، درید ،ترکید

اِنْفِجار - انفجار ، احتراق ، آتش‌گیری

اِنْفِجارِیّ - قابل انفجار ، منفجر شونده، قابل احتراق ، ماده محترقه

اِنفجر الماءُ وغيرُه ـ فوران کرد ، دررفت ، با صدا بیرون ریخت (آب ومانند آن)

اِنفَجَرَ ـ منفجر شد ، ترکید ، محترق شد ، آتش گرفت

اِنفجرعليهم العدوُّ ـ دشمن از هرسو آنانرا محاصره کرد ، دشمن همه جانبه یورش آورد ، ازهمه اطراف حمله کرد

اِنفِحَة ، اِنفَحَّة ـ پنیرمایه

اَنفَحَة ـ معده چهارم نشخوار کنندگان ، شیردان

اَنفَدَ ـ مصرف کرد ، کم کم تحلیل برد ، کم کم تمام کرد ، تلف کرد

اَنفَذَ ـ سوراخ کرد ، نفوذ داد ، رخنه کرد در ، شکافت

اَنفذ اِلی ـ فرستاد (برای ، به) ، ارسال داشت

اَنفذالامر ـ اجرا کرد ، انجام داد

اَنفر ـ متنفر ساخت ، رماند ، ترساند ، بجزع انداخت ، دورساخت

عَلَی اِنفرادٍ ـ محرمانه ، در خلوت ، جدا ، تنها ، منفرداً

سِجن اِنفراديّ ـ زندان انفرادی

اِنفَرَجَ ـ بازشد ، جدا شد ، ازهم سوا شد ، مجزا شد ، گشوده شد ، وسعت یافت ، وسیع شد ، جادار شد

اِنفرج الغمُّ ـ غم زایل شد ، برطرف گشت

اِنفرجت اساريرُه ـ چهره‌اش از هم باز شد ، گشوده شد

اِنفرد ـ بی نظیر گشت ، بی مانند شد ، یگانه ویکتا بود

اِنفرد بالامرِ ـ بدون کمك کسی انجام داد ، تنها انجام داد

اِنفرط ، ازهم پاشید ، ازهم باز شد ، سست شد ، منحل شد

اِنفرط عقدالاِجتماعِ ـ مجلس ازهم پاشید ، جلسه تمام شد ، جلسه منحل شد

اِنفرق عنهم ـ جدا شد ، دور شد ، جدایی حاصل کرد ، فاصله گرفت (از آنان)

اِنفرك ـ سفت یاسخت مالش داد

اِنفزر ـ ترکید ، باز شد ، شکافت ، منفجر شد دررفت

اِنفسح ـ گشادشد ، وسعت یافت ، فراخ شد

اِنفسخ العقدُ اوالامرُ ـ فسخ شد ، لغوشد ، الغا شد ، موقوف شد ، باطل‌شد ، ازدرجه اعتبارساقط شد ، بهم خورد

اِنفسخت الخِطبة ـ نامزدی بهم خورد

اِنفَسَدَ ـ فاسد شد ، گندید ، خراب شد ، غیر سالم گشت ، فساد یافت ، معیوب شد

اِنفصاليّ ج اِنفصاليُّون ـ تجزیه طلب ، استقلال طلب

اِنفصاليّة ـ تجزیه طلبی ، استقلال طلبی

اِنفصدت انفه - خون دماغ کرد ، دماغش خون افتاد

اِنفصل عن - منفصل شد از ، جدا شد از ، مجزا گشت

اِنفصل عن الشرکة - شرکت‌را فسخ کرد

اِنفضّ - باز شد ، پراکنده شد ، متفرق شد ، از هم پاشید

اِنفضّ الشرّ (ص) - فساد برطرف شد ، زایل‌شد ، ازمیان رفت

اِنفضّ الرجل عنه - کسی را ازسرخودواکرد ، ازدست اوخلاص شد

اِنفضّ القوم - فقیر شدند ، بینوا وتنگدست شدند

اِنفضّ القوم زادهم - توشه وزادخودرامصرف کردند ، تمام کردند، صرف کردند ، تلف کردند ، کم‌کم خلاص کردند

اِنفضح - رسوا شد ، افتضاح شد

اِنفطر - شکافت ، ترکید ، شکست ، پاره شد ، دونیم شد

اِنفطر بالبکاء - زیرگریه زد ، هق هق گریه کرد ، هك هك گریه کرد

اِنفعال (ص) - خشم ، غضب ، اوقات تلخی

اِنفعال - تأثر ، عدم مقاومت ، تحمل ، انفعال ، بی ارادگی

اِنفعال نفسانی - احساس هیجان آمیز ، تأثر ، اضطراب فکر ، عاطفه (در روانشناسی)

اِنفعل (ص) - ازجا دررفت ،آتشی‌شد ، اوقاتش تلخ شد ، رنجید ،آزرده شد

اِنفعل - انجام یافت، اثرپذیرگشت ، متأثرشد، تأثیر یافت

اَنفق - فقیرشد ، بینواوتنگدست‌شد ، خرج کرد، هزینه چیزی‌راپرداخت ، صرف کرد (درگفتگوی ازپول ، عمر ، سلامتی وغیر اینها)

اَنفق البضاعة - کالایی را رواج داد ، خوب بفروش رساند

اِنفكّ - جدا ومجزاشد ، ازهم سواشد ، انفکاك حاصل کرد ، منفك شد

ما انفكّ یفعل کذا - پیوسته ادامه میدهد به

اِنفلاق - شکافتگی ، انشقاق

اِنفلاق الصبح - دمیدن سپیده یا صبح

اِنفلت - رها شد ،آزادشد

اِنفلج (ص) - فلج شد ، دچاریامبتلا بفلج گشت، شل شد ، چلاق شد

اِنفلق - شکافت ، ترکید ، پاره‌شد ،ترك‌خورد، شکاف خورد ، شکست

اِنفلق الخشب - چوب پراز ترك شد ، پر از شکاف شد

اِنفلق الصبح - صبح شد ، سپیده دمید

بکی حتی انفلق - بشدت گریست ، بسختی گریست

اِنْفَلِقْ ! (ص) - برو گم شو ، جهنم شو

اِنْفِلُوِنْزا (غ) - انفلوانزا ، نزله وبایی ، نزله همه جاگیر ، گریپ وبایی

اِنْفَهَمَ (ص) - فهمیده شد

اَنْفِیّ - مربوط به بینی ، تو دماغی ، حرف تو - دماغی ، استخوان بینی ، صدای تودماغی

اَنِفِیّ (ص) - نـازك طبع ، لطیف مزاج ، نازك نارنجی ، زیاددقیق ، دقت گیر ، مشکل‌پسند ، داد وبیداد کننده سرچیزهای جزیی

اَنْفِیُّ الشَّکْلِ - بینی وار ، بشکل بینی

اِنْفِیتِیاتْرُو (غ) - آمفی تاتر ، نمایشگاه گـرد یا بیضی

اَنْقَی - پاکتر ، پاکیزه‌تر ، تمیزتر

اَنْقَی - پاك کرد ، تمیز کرد ، تصفیه کرد ، پاکیزه کـرد

اِنْقابَتِ الْبَیْضَةُ - تخم مرغ (دراثرجوجه در - آمدن) ترکید ، شکست

اِنْقادَ - راهنمایی شد ، راهبری شد

اِنْقادَلَهُ - پیروی کرد از ، اطاعت کرد از ، منقاد شد ، تسلیم شد

اِنْقاصٌ - کم کردن ، کسر کردن ، کاستن ، تخفیف دادن ، تنزل دادن قیمت

اَنْقاضٌ - خرابه (ها) ، ویرانه (ها) ، توده آوار

اِنْقاضَ الْبِناءُ - ویران‌شد، خراب شد ، فروریخت ، ویرانه شد

اِنْقاضَ الْبَیْضُ - تخم مرغ هنگام جوجه بیرون آمدن ترکید ، شکست ، متلاشی‌شد ، خردشد

اِنْقاضَ الْحائِطُ - دیوار فروریخت ، خراب شد ، فرو افتاد

آنَقَ - خشنود کرد ، راضی کرد ، خوش داشت ، پسند آمد

اَنِقَ - منظم ومرتب بود ، آراسته بود ، شیك بود

اِنْقَبَضَ - منقبض شد ، چوروك‌شد ، گرفته شد ، بخود جمع شد

اِنْقَبَضَ الْبَطْنُ - یبوست پیدا کرد ، مزاج قبض شد ، خشکی آورد

اِنْقَبَضَ صَدْرُهُ - غمگین‌شد ، دلسردشد ، افسرده ودلتنگ شد

اِنْقَبَضَ الْمالُ - پول دریافت شد ، وصول‌شد ، نقد شد

اِنْقَحَ الْکِتابَ - تجدید نظر کـرد (درکتاب) ، منقح کرد ، اصلاح کرد ، تصحیح کرد

اَنْقَذَ مِنْ - نجات داداز ، رهایی‌داداز

اِنْقِراضُ النَّسْلِ - انقراض نسل

اِنْقَرَضَ - منقرض شد ، معدوم شد ، نابودشد ، ازپا درآمد ، پایان یافت ، بکلی محـو شد ، ازبین رفت ، تمام شد

اِنْقَسَمَ - منقسم شد ، تقسیم شد ، بخش بخش‌شد

اِنْقَشَرَ - پوست کنده شد

اِنْقَشَعَ الضَّبابُ اَوِالظَّلامُ اَوِالْغَيمُ - مه یا تاریکی یا ابر برطرف شد ، پراکنده شد ، زایل شد

اِنْقَصَ - کم کرد ، کاست ، کاهش داد ، کسر کرد

اِنْقَصَ الثَّمَن اَوِالدَّرَجَة اَوِالْحَجْم - قیمت ، درجه یا حجم چیزی را کم کرد ، تخفیف داد ، تنزل داد

اِنْقَصَ مِنْ - کمتر از

اِنْقَصَدَ - شکسته شد ، شکست

اِنْقَصَفَ - ریزریزشد ، خردشد ، شکست

اِنْقَصَمَ - شکست ، از هم جدا شد (در اثر شکستگی)

اِنْقَضَّ الطّائِر - فرود آمد ، بزمین نشست (در گفتگوی از پرندگان)

اِنْقَضَّ عَلَی - حمله کرد ، یورش آورد بر

اِنْقِضاءُ - پایان ، گذشت ، سپری شدن ، بآخر رسیدن

اِنْقَضَی - گذشت ، سپری شد ، منقضی شد ، تمام شد ، اتمام یافت ، ازدست رفت

اِنْقَضَی اَجَلُهُ - مرد ، درگذشت

اِنْقَضَی الأَجَلُ (الْمَوعِد) - موعد پرداخت سررسید ، مهلت یا وعده پایان یافت

اِنْقَضَی الأَجَلُ (العُمْر) - اجل یا مرگ فرا رسید

اِنْقِطاعُ - جدایی ، جدا شدن ، متوقف شدن ، بندآمدن ، بازایستادن

اِنْقِطاعُ الْبَولِ - شاش بند ، حبس‌البول

بِلاانْقِطاعٍ - بدون توقف ،لاینقطع ، پیوسته ، دائماً ، پی درپی

اِنْقَطَعَ - قطع شد ، جدا شد ، برید

اِنْقَطَعَ اِلَی - حواسش را جمع (چیزی) کرد ، همه وقتش را روی (چیزی) گذاشت ، پرداخت به ، وقت خودرا وقف کرد یا اختصاص داد به

اِنْقَطَعَ التَّيّار (الْكَهْرَبِيّ) - جریان برق قطع شد

اِنْقَطَعَ الْحَبْلُ وَالسِّلْكُ - ریسمان یا سیم پاره شد ، برید ، قطع شد

اِنْقَطَعَ الْخَطُّ (الشَّرِيطُ الْحَدِيدِيّ) - خط‌آهن قطع شد ، جدا شد ، شکست

اِنْقَطَعَ عَنْ - دست برداشت‌از ، دست‌کشید از ، پرداخت از

اِنْقَطَعَ الْمَطَرُ وَالصَّوتُ - باران ، صدا و غیر اینها بندآمد ، بازایستاد ، متوقف شد

اِنْقَعَ (كالأَعْشابِ الطِّبِّيَّة لاِسْتِخْراجِ خَواصِّها) دم کرد یا جوشاند (درگفتگوی ازگیاهان طبی برای بدست‌آوردن خاصیت‌آنها)

اِنْقَعَ الشَّيءَ فِي الْماءِ - چیزی را درآب خیساند

اِنْقَعَ الْعَطَشَ اَوِالْغُلَّة - تشنگی یاهیجان وخشم را فرونشاند

اِنْقَعَ الْماءُ - آب راکد ماند ، ایستاد ، گندید

اِنْقِلابُ اِجْتِماعِیّ - انقلاب ، سرنگون کردن (رژیم حکومت) ، برانداختن حکومت ، کودتا

اِنْقِلابُ شَمْسِیّ - (د...ت) انقلاب ، تحویل

اِنْقِلاب عَسْکَرِیّ - کودتای نظامی

اِنْقَلَبَ - دگرگونه شد ، بازگشت بحال اول ، تغییر کرد ، واژگون شد ، برگشت

اِنْقَلَبَ اِلی اَهْلِهِ - بخانه‌اش بازگشت

اِنْقَلَبَ عَلَیهِ - بااو چپ تابید ، باو مخالف شد

اِنْقَلِیس (س) - مارماهی

اِنْقِیاد اَعْمی - اطاعت کورکورانه

اِنْکارُ الْجَمِیل - حق‌ناشناسی ، کفران ، ناسپاسی ، نمك‌نشناسی

اِنْکارُ الذّات - ترك نفس ، ترك لذات نفس

اِنْکَبَّ عَلی اَمْرٍ - تصمیم گرفت ، عزم (کاری) کرد ، وقت خودرا اختصاص داد به ، خود را وقف کاری کرد

اِنْکَبَّ عَلی وَجْهِهِ - بزمین افتاد ، دمر افتاد ، (مجازاً) ازپا درآمد ، سست شد ، مغلوب شد ، خاضع وپست شد

اِنْکَبی - لغزید وافتاد

اِنْکَبی لِوَجْهِهِ - دمرافتاد ، بزمین افتاد

اِنْکِتامُ الْبَطْنِ (ص) - قبض مزاج ، یبوست

اَنْکَحَ - بازدواج درآورد ، بحباله‌نکاح درآورد ، برای هم عقد کرد ، وصلت داد

اَنْکَدُ - بدبخت ، تیره بخت

اَنْکَرَ - انکار کرد ، تکذیب کرد ، حاشا کرد ، اعتراف نکرد ، نشناخت ، بجا نیاورد ، سخن خود را پس گرفت ، ترك کرد ، انکار کرد ، دست از عقیده خود کشید ، رد کرد ، قبول نداشت

اَنْکَرَ ابْنَهُ (مثلا) - انتساب بچه یی را بخود منکر شد ، فرزند خود ندانست ، بفرزندی قبول نداشت

اَنْکَرَ ذاتَهُ - ترك خود کرد ، ترك لذات نفس کرد

اَنْکَرَ عَلَیهِ الْاَمْرَ - کاری را تقبیح کرد ، بد دانست ، تصویب نکرد ، رد کرد

اِنْکَرَبَ - بغم وغصه دچار شد ، بآشفتگی مبتلا شد ، دلتنگ ومضطرب شد ، آشفته وپریشان شد

اِنْکِسارٌ - شکستگی ، شکست یا عدم موفقیت (در هر کاری)

اِنْکِسارُ الْقَلْبِ - افسردگی ، دل شکستگی

اِنْکِسارُ النُّورِ اَوِ الْاَشِعَّةِ - (درفیزیك) انکسار نور

اِنْکَسَرَ - شکست (فعل لازم) ، شکست خورد

اِنْکَسَرَ التّاجِرُ - ورشکست شد

اِنْکَسَرَ الحَرُّ وَالْغَضَبُ وَالْعَطَشُ - گرما ،

خشم یا عطش فرو نشست ، فرو کش کرد ، کم شد ، کاسته شد

اِنْکَسَفَ(ص) ـ خجالت کشید ، ازخجالت سرخ شد

اِنْکَسَفَتِ الشَّمْسُ ـ خورشید گرفت ، منکسف شد

اِنْکِشارِیّ (غ) ـ یَنکی چری : سرباز پیاده نظام که جزء پاسبانان سلطان عثمانی بود ، سرباز عثمانی

اِنْکِشارِیَّة ـ ارتش عثمانی

اِنْکَشَحَ (ص) ـ برطرف شد ، زایل شد ، ناپدید شد (در گفتگوی ازابر و مانند آن)

اِنْکَشَحَ الْقَوْمُ ـ متفرق شدند ، پراکنده شدند ، ازهم پاشیدند

اِنْکَشَفَ ـ پوشش از روی چیزی برداشته شد ، برهنه شد ، آشکار و معلوم شد ، فاش شد ، ظاهر شد

اِنْکَشَفَ لورفت ، رسوا شد ، درمعرض درآمد ، جلوه کرد ، نشان داده شد

اِنْکَفَّ عَنْ ـ دست کشید از ، دست برداشت از ، خودداری کرد ، ترك کرد ، ول کرد

اِنْکِفاء ـ واژگونی ، وارونه شدن

اِنْکَفَأَ ـ افتاد ، لغزید ، غلتید ، روی زمین افتاد ، برو درافتاد ، برگشت ، عودت کرد

اِنْکَفَأَ الْإِنَاءُ ـ ظرف وارونه شد ، واژگون شد ، برگشت

اِنْکَفَأَ الْقَوْمُ ـ عقب نشینی کردند ، عقب افتادند

اِنْکَفَأَ اللَّوْنُ ـ رنگ تغییر کرد ، رنگ (چیزی) پرید ، پژمرد

اِنْکَفَی (ص) ـ وارونه شد ، واژگون شد ، برگشت ، افتاد ، برو درافتاد ، لغزید ، غلتید ، بزمین افتاد

اِنْکَفَتَ رِجْلُهُ ـ پا چنبری شد

اِنْکَلَ عَنْ ـ ردکرد ، دفع کرد ، نپذیرفت ، جلوگیری کرد از ، متنفر کرد از

اِنْکِلْتَرا ، **اِنْکِلْتَرة** (غ) ـ انگلستان

اِنْکِلْیزِیّ (غ) ـ انگلیسی ، مربوط بزبان یا مردم انگلیس

اِنْکِلیزِیّ (غ) ـ زبان انگلیسی ، شخص انگلیسی

اَنْکَلِیس (س) ـ مارماهی

اِنْکِماشِیّ ـ جمع شونده ، قبض شونده ، مربوط بانقباض وجمع شدن

اِنْکَمَشَ ـ منقبض شد ، درخود جمع شد

اِنْکَمَشَ الْجِلْدُ ـ چوروك خورد ، چوروك شد (پوست بدن)

اِنَّما ـ فقط ، لیکن ، ولی

اَنْمَی ـ رویاند ، رشد داد ، باعث رشد شد ، نمو داد ، پرورش داد ، افزود ، زیاد کرد ، توسعه داد

اِنْماعَ ـ آب شد ، ذوب شد ، بصورت مایع درآمد ، جاری شد

اِنْمَحَصَ ـ صاف شد ، پالود ، شفاف شد ، روشن شد

تصفیه شد ، پاک شد

اِنمحق - تلف شد ، هلاک شد ، نابود شد ، از بین رفت

انمر - خالدار ، خال خالی

انمش - ککمك دار

اِنمغص - قولنج کرد ، مبتلا بقولنج شد

انملة ج انامل - سرانگشت ، بنان

قید انملة - ذره ، خرده

اِنملس - لیزخورد ، دررفت ، فرار کرد

اِنملص = اِنملس

انموذج - نمونه (کالا) ، مسطوره

انموذج - مثل ، مدل ، طراز ، نوع ، سبك ، نمونه شایان تقلید ، سرمشق ، قالب ، الگو ، شکل ، طرح ، نقشه

اَنَناس (غ) - آناناس ، قشطه

انوبیس (غ) - راهنمای ارواح مردگان (بعقیده مصریان قدیم)

انوثة - زنانگی ، زنی ، حالت زنانه ، جنس زن ، طبیعت زنانه ، طبقه زنان

اِنوجد (ص) - یافت شد

انور - آشکارشد ، ظاهر شد ، فاش شد ، معلوم ومکشوف گشت

انوف - مغرور ، متکبر ، منیع الطبع ، خودبین ، کسیکه بکارهای پست تن در نمیدهد

انوق - کرکس مصری ، لاشخور ، عقاب

بیض الانوق - تخم مرغ بزرگ افسانه یی ، تخم عقاب (هر امر محال وممتنعی را به «بیض الانوق» تشبیه میکنند)

اِنهاء - تمام کردن ، انجام دادن ، تکمیل کردن ، پایان دادن

انهی - تمام کرد ، پایان داد به ، ختم کرد ، تکمیل کرد

انهی الیه الخبر - خبر باو رساند ، ابلاغ کرد ، اورا مطلع ساخت ، خبرداد

اِنهار - شکست ، فرو ریخت ، از ریشه خراب شد ، مضمحل شد

اِنهارت اعصابه - اعضاء یا اعصابش ازکار افتاد

اِنهال التراب - (توده‌های خاك) فروریخت

اِنهالوا علیه بالضرب والشتم . باکتك ودشنام بدو حمله‌ورشدند

اِنهتك - پاره شد ، درید ، ریش ریش شد ، پاره پاره شد ، رسوا شد ، افتضاح شد

انهج - اورا ازنفس انداخت

انهج الامر والطریق - کار یا طریقه ای را روشن کرد ، آشکار ساخت ، واضح کرد ، صاف کرد ، توضیح داد

انهج الامر والطریق - کاری یا طریقه یی آشکار شد ، واضح شد ، روشن شد ، صاف شد ،

توضیح داده شد

اِنهجم البیت - خانه خراب شد ، فروریخت ، منهدم گشت ، بکلی ویران ونابود شد

اِنهجم الدمع - اشك جاری شد ، فروریخت

اِنهجم الرّجل (ص) - ضعف مزاج پیدا کرد(در اثر پیری) ، فرتوت شد

اِنهدّ - منهدم شد ، بکلی ویران یاخراب شد، فروریخت

اِنهدّت صحّته اوقواه - مزاجش ضعیف شد ، ازپا افتاد

اِنْهَدَمَ - فروریخت ، نابود شد ، ویران شد ، تبدیل بویرانه شد

اِنْهِزام - شکست خوردن ، تار و مار شدن ، مغلوب شدن

اِنْهَزَلَ - لاغر شد ، بی‌قوت شد ، ازبین رفت

اِنهزم الجند - شکست خوردند،مغلوب شدند، واژگون شدند ، تار و مار شدند (در گفتگوی از سپاه)

اِنْهَشَمَ - ریزریزشد ، خردشد

اِنْهَصَرَ - شکست ، شکسته شد ، خمیده شد ، پیچیدگی پیداکرد

اِنْهِضام - هضم شدن

انهض - بلندکرد ، بر پا داشت ، به جنبش واداشت

اَنْهَضَ - بیدارکرد ، تهییج کرد ، تحریك کرد، بکاروواداشت

اِنْهَضَمَ - هضم شد

اَنْهَكَ - شکنجه‌کرد ، عذاب‌کرد ، رنجه‌کرد ، زیاد خسته کرد ، از زیر نقب زد ، وسایل خرابی جایی‌را فراهم‌کرد ، کم‌کم خراب‌کرد، سست کرد

اِنهل المطر - باران سخت بارید ، بشدت‌بارید

اِنهلك - خودرا بخطر انداخت ، خودرا در مهلکه افکند ، خودرا بورطه هلاکت انداخت

اِنْهِماك - جذب ، مجذوبیت ، استغراق وخوض (در)

بِاِنْهِماك - با شیفتگی ، با جذبه و شور ، مجذوبانه

اِنهمر - ریخت ، پاشید (فعل لازم)

اِنهمك فی شهواته مثلاً - خود را تسلیم شهوت نفس کرد ، بشهوت رانی افتاد ، در شهوت رانی افراط کرد ، غرق در شهوت رانی شد

اِنهمك فی الامْر - درکاری جدیت وسر سختی بخرج داد ، سخت بکاری مشغول شد ، غرق در انجام کاری شد

اِنهملت السّماء - باران ادامه یافت ، باران پشت داشت

اِنهملت عینه - سیل اشکش روان شد

اِنْهَوىٰ - فروافتاد ، سقوط‌کرد ،افتاد

انْهَوَسَ (ص) - احمق شد ، شیفته شد ، نادان شد ، دچار وهم یا اندیشه های بیهوده شد ، اغفال شد

اِنْهَی اِلَیهِ الْخَبَرُ - خبر یافت ، خبر باورسید

اِنْهِیارٌ - فرو ریختگی (آوار) ، اضمحلال ، شکست

اِنْهِیارُ الطَّیّارَةِ - سقوط هواپیما ، متلاشی شدن هواپیما

اِنْهِیارٌ عَصَبِیٌّ - شکستگی بنیه

آنِیَةٌ خَزَفِیَّةٌ - ظروف سفالین

آنِیَةٌ صِینِیَّةٌ - ظروف چینی ، چینی آلات

اَلْاَنِیس - زاغ کبود (پرنده)

اَنِیسٌ - مهربان ، دلجو ، خوش مشرب ، قابل معاشرت ، معاشر ، خوش معاشرت ، اهلی ، خانگی ، مطبوع ، ملایم ، خوشی دهنده

اَنِیْسُون (غ) - بادیان رومی ، انیسون ، تخم بادیان ، زنیان

اَنِیطَة (ص) - نان خشك ، نان سفت ، خوراكِ خشك

اَنِیقٌ - ظریف ، لطیف ، زیبا ، دقیق ، ریزه کار ، دارای ذوق ، خوش سلیقه ، فریبا ، مشکل پسند ، دقت گیر ، شیك پوش

اَنِیقٌ - آراسته ، مرتب ، شسته ورفته ، پاکیزه ، منظم ، شیك

اَنِیمُومِتر (غ) - بادسنج ، بادنما

اَنِینٌ - ناله ، گله ، شکایت توأم با ناله

اَوْ - یا ، مگراینکه ، بجزاینکه

آوَی - محفوظ داشت ، پناه داد ، مسکن داد ، جا داد ، منزل داد به ، پذیرایی کرد

آوَی اِلَی البَیتِ واِلَیهِ - (درخانه) استراحت کرد ، آرمید

فِی الْاَوَی - در منزل ، توی خانه ، درزیر سقف یا پناهگاه

اُوارٌ ج اُوَر - گرما ، گرمی ، حرارت ، سوز ، عطش ، دود

اَواصِرُ الصَّداقَةِ - پیوندهای دوستی ، علائق مودت

اَوانٌ - وقت ، دوره ، زمان ، موسم ، فصل

فِی اَوانِهِ - بموقع خود ، درخور فصل ، درموقع مناسب ، بجا ، بهنگام ، بموقع

فی غَیرِ اَوانِهِ اَوْ وَقْتِهِ - نابهنگام ، بی مورد ، بیموقع ، بیمحل

اَوانٍ زُجاجِیَّة - بلورآلات ، شیشه آلات

اَوانٍ فَخّارِیَّة - ظروف سفالین ، سفالینه ، ظروف گلی

اَوانُ قَطفِ الثَّمَرِ - موقع میوه چینی

اَوْب - برگشتن

مِن کُلِّ اَوبٍ - ازهرسمت ، ازهرجهت

اَوْمَأَ اِلَیهِ - اشاره کرد به

اوبأالمكان - وبا آمد در ، جایی‌را وبا گرفت

علم الاوبئة - علم ناخوشیهای همه‌جا گیر ، وبا شناسی

اوباش - اراذل ، اوباش ، توده مردم پست

اوبر - مو دار ، کُرکی ، کرك دار

اوبر - موی فراوان داشت یا پیدا کرد

اوبرا (غ) - اُپرا ، درام توأم با موسیقی

اوبق - خراب کرد ، ویران کرد ، هلاك ساخت، خوار کرد ، پست کرد ، تحقیر کرد ، توهین وارد آورد ، خفت داد ، تباه وفاسد کرد

اوبه له ، اوبه به - توجه کرد به ، ملتفت شد ، رعایت کرد ، دقت کرد ، احترام کرد

اوتد الوتد - میخ را ثابت واستوار کرد

اوتر الحبل - ریسمان یا طناب را سفت کـرد ، محکم کرد ، محکم بست

اوتر القوس - کمان را زه کرد ، زه انداخت

اوتوقراطی (غ) ، حاکم مطلق ، سلطان مستبد یا مطلق‌العنان ، مربوط بحکومت خودسرانه یا استبدادی

اوتوقراطیة (غ) - حکومت مطلقه ، حکومت استبدادی

اوتوموبیل (غ) - اتمبیل ، ماشین سواری

اوثأالید - ضربه وارد آورد بدست ، دست را کبود کرد ، کوفته کرد

اوثب - جست و خیز داد ، باعث جستن شد ، وادار بجستن کرد

اوثق - محکم بست ، سفت کرد ، باطناب بست ، زنجیر کرد ، بخو کرد ، (مجازاً) مانع شد ، مقید کرد

اوج - اوج ، بلندی ، حد اعلای بلندی ، قله ، نوك ، رأس ، سر

بلغ الاوج - اوج گرفت ، باوج رسید ، به منتها رسید

اوجاق - بخاری (ازهر نوع)

اوجاق الطبخ - فرخوراك پزی

اوجب - یك وعده غذا خورد

اوجب الامر علیه - موظف ساخت ، ملزم کرد ، تکلیف کرد

اوجب له حقه - حق او را رعایت کرد ، مراعات کرد

اوجد - بوجود آورد ، تولید کرد ، ایجاد کرد، خلق کرد ، آفرید ، آورد ، سبب شد ، فراهم کرد ، بوقوع رساند

اوجده علی الامر - مجبور ساخت بر ، ناگزیر کرد بر

اوجده مطلوبه - سبب دست یافتن شد بر ، پیروز ساخت بر ، مقصود کسی‌را حاصل کرد

اوجز الکلام اوفیه - سخن باختصار گفت ، مطلب را مختصر کرد ، خلاصه کرد ، کوتاه کرد

اَوْجَسَ - پیش از وقوع حس کرد ، توهم کرد ، نگران یا دل واپس (امری)شد

اَوْجَفَ - مضطرب کرد ، آشفته وپریشان کرد ، متلاطم کرد ، بلرزه درآورد ، سراسیمه کرد

اَوْجَعَ - بدردآورد ، رنج داد ، عذاب داد ، آزرد ، اذیت کرد

اَوْجَهَهُ - آبرومند ساخت ، برجسته کرد ، افتخار داد ، والا مقام کرد ، رفیع و بزرگ گردانید

اَوْحَی اِلَیْهِ - اشاره کرد ، با اشاره فهماند ، القاء (عقیده وامثال آن) کرد به

اَوْحَی اِلَیْهِ - رازی را بر او فاش کرد ، آشکار کرد ، معلوم داشت

اَوْحَی فِی قَلْبِهِ کَذا ، اَوْحَی اِلَیْهِ بِکَذا - الهام کرد به ، وحی فرستاد بر ، وحی کرد

اَوْحَشَ المَکانُ - متروك ماند ، مهجور شد ، دلتنگ کننده شد ، ملالت انگیز گشت (در گفتگوی ازمکان)

اَوْحَلَ - درگل ولای فروبرد

اَوْدٌ ، اَوْدَةٌ - بار

اَوَدُّ اَنْ اَذْهَبَ لَوْاَمْکَنَنِی - اگرمیشد میرفتم

اَوْدَی - هلاك شد ، نابود شد

اَوْدَی بِهِ - کشت ، هلاك کرد ، نابود ساخت ، بکلی خراب کرد

اَوْدَی بِهِ المَوْتُ - مرگ اورا نابود ساخت یا ازمیان برد

اَوْدَی بِصِحَّتِهِ - سلامت اورا بخطر انداخت

اَوْدَی بِمالِهِ - مال وثروت کسی را ضایع کرد ، تلف کرد ، از بین برد ، باعث ازدست دادن شد

اُوْدَة ج اُوَد (ص) - اطاق

اَوْدَعَ التّامِینَ - پول سپرد در ، پول گذاشت در (بطورامانت)

اَوْدَعَ الجُثَّةَ القَبْرَ - دفن کرد ، بخاك سپرد (در گفتگوی ازجنازه)

اَوْدَعَ الرَّجُلَ الشَّیْءَ - چیزیرا بعنوان ودیعه نزدکسی گذاشت

اَوْدَعَهُ السِّجْنَ - کسی را بزندان انداخت ، در زندان افکند ، زندانی کرد

اَوْدَعَهُ السِّرَّ - راز نزدکسی نهفت ، محرمانه گفت به

اَوْدَعَ کِتابَهُ کَذا - چیزیرا درکتاب ذکر کرد ، مطلبی را درکتاب نوشت

اَوْرَی الزَّنْدَ - آتش روشن کرد ، گیراند ، از سنگ چخماق آتش درآورد

اَوْراق اِعْتِماد - استوارنامه(ها)

اَوْراق رابِحَة - برگها یاورقهای برنده

اَوْراق الشَّحْن - بارنامهها

اَوْراق مالِیَّة - اسکناس ، اوراق بهادار

اَوْراق الیانَصِیب - بلیط های بخت آزمایی

أَورانْجُوتان (غ) - آدم جنگلی ، نسناس

أَوْرَثَ - وارث کرد ، بجانشینی تعیین کرد

أَوْرَثَ بِوَصِيَّةٍ - کسی را با وصیت وارث خود کرد

أَوْرَثَهُ كَذا - باعث شد بر ، سبب شد بر ، علت شد ، موجب شد

أَوْرَدَ - آماده کرد ، تقدیم کرد ، حاضر کرد ، تهیه کرد ، حاضر و آماده کرد و تقدیم داشت

أَوْرَدَ - منجر شد به ، منتج شد به ، منتهی شد به ، کشید به ، آورد به

أَوْرَدَ - بحساب بانك گذاشت یا پرداخت

أَوْرَدَ الْبَضائِعَ مِنَ الْخارِجِ - کالا از خارجه وارد کرد

أَوْرَدَ الْكَلامَ أَوِ الْبُرْهانَ - سخن یا دلیلی را ذکر کرد ، گفت ، ایراد کرد ، اقامه کرد ، نقل کرد

أَوْرَطَ - گرفتار کرد ، بسختی انداخت ، گیر انداخت ، پیچا پیچ کرد ، در تنگنای دشواری گرفتار کرد

أَوْرِطَة (غ) - گردان (در ارتش)

أُورْطَة (غ) - اورتا ، شریان قلب

أَوْرَفَ الظِّلُّ - سایه گسترش یافت ، پایدار شد

أَوْرَفَ النَّباتُ - سرسبز و تازه گشت (گیاه)

أَوْرَقَ الرَّجُلُ - ثروتمند شد ، غنی شد ، مالدار شد

أَوْرَقَ الشَّجَرُ - درخت برگ داد ، برگ درآورد

أَوْرَقَ الشَّجَرَ - برگ درخت را چید ، کند

أَوْرَقَ الطّالِبُ - خواهنده بمقصود خود نرسید

أُورْنِيك (غ) - ورقه درخواست شغل یا مناقصه و امثال اینها ، تقاضانامه‌ی چاپی که شخص برای کاری باید آنرا بوسیله مشخصات خود پر کند ، سرمشق ، مدل ، الگو ، نمونه ، طرح ، نقشه

أُورُوبِّيّ - اروپایی ، فرنگی

أُورُوبَّة ، أُورُوبّا - اروپا ، فرنگستان ، فرنگ

أَوَزَّ (ص) - استهزا کرد ، با شوخی بستوه آورد ، دست انداخت ، مسخره کرد

اوَزُّ العِراقِ - قو

إِوَزَّة ج إِوَزّ - غاز

فَرْخُ الْإِوَزَّةِ أَوِ الْإِوَزِّ - جوجه غاز

أُوزُون (غ) - أُزُن : اکسیژن متراکم

أُوزِيّ (ص) - بچه بره ، گوشت بچه بره ، گوشت شیشك

أُوزِيرِس (غ) - الهه مصر باستان

الْأَوْساطُ الْاِجْتِماعِيَّةُ أَوِ السِّياسِيَّةُ - محافل اجتماعی یا سیاسی

الْأَوْساطُ الْجامِعِيَّةُ - محافل دانشگاهی

أَوْسَخَ - کثیف کرد ، چرك و آلوده کرد ، خاك‌آلود کرد

أَوْسَطُ - وسط ، میان ، میانه

الشَّرْقُ الْأَوْسَطُ - خاورمیانه

اُوسطی (ص) - استادکار ، درشکـه چـی ، لوکوموتیوران ، راننده این قبیل وسائل نقلیه

اَوْسَعَ - گشادکرد ، پهن وعریض کرد ، توسعه داد ، بسط داد ، بزرگ‌کرد ، منبسط کـرد ، گشود

اَوْسَعَ - مالدار شد ، پولدارشد ، ثروتمند شد ، غنی شد

اَوْسَعَ - وسیع‌تر کرد ، توسعه بیشترداد ، گشادتر کرد ، عریض‌تر کرد

اَوْسَعُ - وسیعتر ، گشادتر ، جادارتر ، بزرگتر

اَوْسَعَ الْخَرْقَ - سوراخ یا رخنه یی را بزرگ کرد ، شکاف کوچکی را مثلا بزرگتر یاگشاد- ترکرد

اَوْسَعَ الْخَرْقَ فِی الْمَعْدِنِ - برقـو زد ، قطر درونی لوله‌را وسیع کرد

اَوْسَعَ عَلَیْهِ - غنی‌ساخت ، ثروتمند کرد ، وسعت داد (ازنظرمالی)

اَوْسَعَ لَهُ مَکاناً - جا بکسی داد ، جا بازکرد (برای)

اَوْسَعَ النَّفَقَةَ - زیاد خرج‌کرد ، ریخت وپاش کرد ، وسعت داد در خرج ، مخارج زیادکرد

اَوْسَقَ - بـارگیری کـرد ، بـار زد در کشتی وامثال آن

اَوْشَكَ اَنْ یَسْقُطَ - درشرف سقوط بود

اَوْصَی اِلَیْهِ - کسی‌را وصی خودقرارداد

اَوْصاهُ بِ - اورا توصیه کرد برچیزی ، امری‌را صلاح دانست برای کسی ، امر کردبه

اَوْصَی بِهِ - تمجید کـرد از ، تعریف کرد از ، ستود

اَوْصَی بِعَمَلٍ - سفارش داد (بـرای ساختن چیزی چون کفش وامثال آن یا واردکردن کالایی ازخارجه)

اَوْصَی بِفُلانٍ - کسی را بمقامی توصیه‌کرد

اَوْصَی فُلاناً بِکَذا - کسی‌را متعهد کاری کرد ، درباره چیزی بکسی سفارش کرد

اَوْصَی لَهُ بِکَذا - چیزی را بـرای کسی میراث قرارداد ، مالی را وصیت‌کرد بکسی دهند

اَوْصال - جمع وُصْل یعنی اعضاء ، انـدامها ، مفاصل ، (مجازاً) اعضای مجلس وغیرآن

اَوْصَبَ - مریض شد ، ناخوش‌بود یا شد ، کسالت داشت

اَوْصَدَ الْبابَ - دررا بست

اَوْصَلَ - انتقال داد ، برد ، رسانید ، فرستاد ، عبور داد ، ردکرد ، چیزی را بجای دیگر نقل کـرد ، (درفیزیك) حرارت ، نور ، برق وامثال اینهارا انتقال داد ، هادی‌گرما یا برق بود

اَوْصَلَ - همراه رفت ، مرافقت و همراهی‌کرد ، مشایعت‌کرد ، همراه‌کسی بجایی رفت ، کسی را تا منزل همراهی کرد واورا بخانه رساند

اَوْصَلَ - رهبری‌کرد ، راهنمایی‌کـرد ، ارشاد

کرد ، هدایت کرد ، پیشوایی وزعامت کرد

اَوْصَلَ اِلیٰ - راهنمایی کرد به ، برد به ، انتقال داد به ، منجر شد به ، منتهی شد به ، کشیده شد به

اَوْصَلَ الرّاکِبُ صَدیقَهُ - کسی را پیش خود سوار کرد ، دوستش را باخود سوار کرد و برد

اَوْصَلَ الشَّیْءَ اِلیٰ - تحویل داد ، چیزی را به مقصد رساند ، چیزی را بجایی فرستاد ، چیزی را بجایی برد

اَوْضَة ج اُوَض (ص) - اطاق (چون تلفظ دال وضاد تقریبا شبیه بیکدیگر است از اینرو این کلمه را گاهی با ضاد وگاهی بادال مینویسند)

اَوْضَحَ - شرح داد ، تفسیر کرد ، روشن کرد ، ثابت کرد ، آشکار ساخت ، اظهار کرد یا داشت ، بیان کرد ، فهماند ، تعبیر کرد ، نشان داد ، مدلل کرد ، رساند ، حالی کرد ، توضیح داد ، واضح کرد (در گفتگوی ازمطلب یا موضوع)

اَوْطَأ مِنْ - پایین‌تراز ، پست‌تراز

اَوْطاد - کوهها

اِوْعَ (ص) - مواظب باش که نه ... ، مبادا

اَوْعیٰ - شامل بود ، دربرداشت ، جاگرفت

اَوْعَی الْحَدیثَ - سخن را درك کرد ، فهمید ، حفظ کرد

اَوْعَی الشَّیْءَ - چیزی را در ظرف قرار داد ، درظرف گنجانید ، همه‌ی چیزی را گرفت ، برداشت ، کشید ، جذب کرد ، فرا گرفت

اَوْعَبَ الشَّیْءَ فِی الشَّیْءِ - درج کرد در ، جا داد در ، داخل کرد در ، درمیان گذاشت

اَوْعَبَ الشَّیْءَ - همه‌ی چیزی را گرفت ، برداشت ، جذب کرد ، کشید ، دردست گرفت ، اشغال کرد ، فراگرفت

اَوْعَدَ کَذا اَوْبِه - قول داد ، وعده انجام یا عدم انجام کاری را داد

اَوْعَدَهُ بِشَرٍّ - کسی را تهدید کرد

اَوْعَزَ اِلَیْهِ بِکَذا - چیزی را تلقین کرد به ، پیشنهاد کرد به ، القا کرد به (درمورد القاء عقیده ومانند آن بیشتر گفته میشود)

اَوْغَرَ صَدْرَهُ عَلیٰ - ذهن کسی را مشوب کرد (نسبت به)

اَوْغَلَ فِی السَّیْرِ - شتاب کرد ، عجله کرد ، سرعت گرفت (در راه)

اَوْغَلَ فی کَذا - کاملا رخنه کرد در ، نفوذ کرد در ، فرورفت در

اَوْغَلَهُ فی کَذا - فروبرد در ، غوطه‌ورساخت در ، (مجازاً) دچارساخت ، گرفتار کرد

اَوْغَلَ فِی الْکَلامِ - درسخن مبالغه کرد

اَوْفیٰ - کامل کرد ، تکمیل کرد ، تمام کرد ، کاملا بانجام رسانید

اَوْفیٰ بِالْوَعْدِ - بوعده وفا کرد ، سرقول خود ایستاد

اَوْفَی الرَّجُلَ حَقَّهُ - حق کسی را تماماً داد ، حساب کسی را واریز کرد

اَوْفَدَهُ - کسی را بعنوان نماینده فرستاد، اعزام داشت

اَوْفَر - فراوانتر ، زیادتر ، بیشتر

اَوْفَر (ص) - صرفه جوتر ، کم خرج تر ، مقرون بصرفه

اَوْفَرَ الشیئ - افزود ، زیاد کرد ، فراوان نمود

اَلنَّصِیبُ الْاَوْفَر - سهم عمده ، سهم کلی

اَوَّقَ - نحوست آورد ، شوم بود برای ، بدبخت کرد

اَوَّقَ عَلَیْهِ (ص) - تطیرزد، آوای جدایی برآورد ، نشانه بدی یا زیان بود برای ، حاکی از مصیبت وبلا بودبرای

اَوْقَدَ النّار - آتش افروخت ، آتش را شعله ور ساخت ، روشن کرد ، آتش گیراند

اَوْقَدَ فِیهِ النّار - آتش زد ، طعمه حریق ساخت، بآتش کشید

اَوْقَدَ المِصْباح - چراغ را روشن کرد

اَوْقَعَ بِهِ - غلبه کرد بر ، بر انداخت ، فرو انداخت ، ساقط کرد ، حمله کرد به ، هجوم آورد به

اَوْقَعَ تَحْتَ الشُّبْهَةِ - بشك انداخت ، بشبهه انداخت

اَوْقَعَ فی تَهْلُکَةٍ - بمخاطره انداخت ، بهلاکت انداخت

اَوْقَعَ فی فَخّ - بدام انداخت

اَوْقَعَ الْمُوسِیقی - سازرا کوك کرد ، هم‌آهنگ کرد(در گفتگوی از نوازنده یا موسیقی دان)

اَوْقَفَ - سرپا نگه داشت (در گفتگوی از شخص یا شیی) ، متوقف کرد ، بازداشت ، بازداشت کرد، بندآورد ، موقوف کرد

اَوْقَفَ تَنْفِیذَ الْحُکْمِ الْجِنائِیّ - اجرای حکم دادگاه را متوقف کرد ، بتأخیر انداخت ، ببعد موکول کرد

اَوْقَفَ الْجَرِیدَة - روزنامه را توقیف کرد

اَوْقَفَ العامِلَ عَنِ الْعَمَلِ - از کار معلق کرد ، منتظرخدمت کرد

اَوْقَفَ عَلی - آشنا ساخت با ، اطلاع داد بر ، آگاهی داد ، آگاهانید

اَوْقَفَ الْعَمَلَ - کاررا موقتا تعطیل کرد ، بتأخیر انداخت ، متوقف یاموقوف کرد

اَوْقَفَ مالاً - مالی را در راه خیر وقف کرد ، وقف عام کرد

اَوْقَفَ مِلْکَهُ لِاَوْلادِهِ - ملك خودرا وقفاولاد کرد

اَوْقَفَ النَّزْف - خون‌را بندآورد

اَوْقَفَ نُمُوَّ النَّباتِ وَالْحَیَوانِ - از رشد باز-داشت ، نموگیاه یاحیوان را متوقف کرد

اَوْقَفَ وَقْتَهُ عَلی - وقت خودرا اختصاص دادبه،

مخصوص گردانید بر

اُوقیانُس ، اوقیانوس (غ) - اقیانوس

الاوقیانُس الاطلنطی (غ) - اقیانوس اطلس ، دریای اتلانتیك

الاوقیانُس الباسیفیکی (غ) - اوقیانوس آرام

الاوقیانُس المتجمد الجنوبی - اقیانوس منجمد جنوبی

الاوقیانُس المتجمد الشمالی - اقیانوس منجمد شمالی

الاوقیانُس الهندی - دریای هند ، اقیانوس هند

اوقیة - سنگ ترازو : مساوی یك کیلو وسابقاً سنگی بوده مساوی ۷ مثقال تقریباً

اَوکَسَ - ارزش یا قیمت چیزی را کم کرد ، نرخ چیزی را تنزل داد

اُوکِسَ التاجر - بازرگان ورشکست شد ، ورشکست

اُوکسیجین (غ) - اکسیژن

اوکل بالله - توکل بخدا کرد

اَوَّلَ - تفسیر کرد ، تأویل کرد

اَوَّل ابریل - روز یکم آوریل که دروغ گفتن در آن روز روا است (از نظر سنن باستانی اروپائیان)

اَوَّل البارحة - پریروز

اَوَّل دَرَجة - درجه یك ، ممتاز ، درجه اول ، بالاترین درجه ، نخستین مرحله ، قدم اول

اُولاء ، اولئك - آنها

اَوْلی فلاناً الامر - کسی را متصدی کاری کرد ، تصدی داد به ، عهده‌دار کاری کرد ، اعتماد کرد بکسی (برای واگذاری کاری باو)

اَوْلاه ثِقته - اعتماد واطمینان کرد به

اَوْلاه کذا - چیزی را برای کسی فراهم کرد

اَوْلی له ان ... - بهتر است (برای او) که ... ، مناسب تر است که ...

اَوْلاه معروفاً - مرحمت کرد (در حق کسی) ، نیکی کرد به ، لطف کرد به ، مورد لطف قرارداد

اَوْلَجَ داخل کرد ، جا داد ، در میان گذاشت ، درج کرد

اَوْلَسَ بالحدیث - دو پهلو حرف زد ، زبان بازی کرد

اُولِعَ به - بسیار مشتاق شد ، علاقه مند بود یا شد ، عاشق گشت ، آرزومند شد ، بسیار اشتیاق یا میل پیدا کرد به

اَوْلع فلاناً بکذا - باشتیاق انداخت ، مشتاق کرد ، علاقه مند کرد

اَوْلَمَ - ولیمه داد ، مهمانی ترتیب داد ، پذیرایی کرد

اَوَلَمْ اَقُلْ لك ؟ - مگر بتو نگفتم ؟ ، بتو نگفتم ؟

اَوَلَمْ یکن ؟ - نبود ؟

اولمپی (غ) ، **النبی** (غ) - المپیك ، مربوط به

کوه المپ

أُولُو - صاحبان ، دارندگان

أُولُو الشُّهْرَةِ اوالْفَضْلِ - اشخاص مشهور و معروف یا معتبر

أَوْلَهَ - متحیر ساخت ، فریفت ، مجذوب کرد ، مسحور کرد ، گرفتار کرد

أَوْلِيَاءُ الْأَمْرِ - هیئت حاکمه ، مقامات (یك کشور) ، دستگاه حاکمه

أَوْمَأَ إِلَى - اشاره کرد به ، علامت داد به ، با اشاره فهماند ، نشان داد ، خاطر نشان ساخت ، راهنمایی کرد به

أُومْباشِيّ (ص) - سرجوخه

أَوْمَسَتِ الْمَرْأَةُ - روسپی شد (در گفتگوی اززن)

أَوْمَضَ - چشمك زد ، با چشم اشاره کرد

أَوْمَضَ الْبَرْقُ وَغَيْرُهُ - برق وامثال آن درخشید ، تابید ، تلالؤ داشت ، پرتو افکند ، تشعشع داشت

أَوْمَضَ بِعَيْنِهِ - دزدکی نگاه کرد ، دزدانه نگاه کرد

أُومْنِيبُوس (غ) - وسیله نقلیه ، اتوبوس

أَوْن - وقت ، فصل ، موسم ، زمان ، مدارا ، ملایمت ، آرامی ، مهربانی ، لطافت ، نجابت

فِي الْآوِنَةِ الْأَخِيرَةِ - دراین اواخر

فِي الْآوِنَةِ الْحَاضِرَةِ - درحال حاضر ، در این روزها

أَوْنَطَجِيّ (ص) - حقه باز ، دغل ، متقلب (در بازی وامثال آن) ، کلاهبردار

أَوْهَى - ضعیف کرد ، ناتوان کرد ، سست کرد

أَوْهَجُ (ص) - سبك مغز ، سفیه ، احمق ، بی فکر

أَوْهَجَ - روشن کرد ، شعله‌ور ساخت ، گیراند ، برافروخت (در گفتگوی از آتش وغیر آن)

أَوْهَدُ - زمین پست ، گود ، پایین

أَوْهَقَ الْحَيَوانَ - حیوانی را با کمند یا خفت گرفت

أَوْهَمَ - اغفال کرد ، فریب داد ، باشتباه انداخت ، گمراه کرد

أَوْهَنَ - ضعیف کرد ، ناتوان کرد ، سست کرد

أُمّ أُوَيْق - بوف ، مرغ حق

أُوَيْقات - هنگامها

أُويمَة (ص) - منبت کاری

أُوْيمَجِيّ (ص) - منبت کار

آهَ - نالید ، گله کرد ، غرغر کرد ، باآه وناله گفت

آهِ ، آهًا - آه ، وای

إِهابٌ - پوست خام ، پوست دباغی نشده

أَهابَ بِهِ - بانگ براو زد ، سر او داد کشید ، نعره زد ، فریاد کشید

أَهابَ بِصاحِبِهِ - دوستش را احضار کرد ، فرا خواند ، خواست

أَهابِيط - چتربازان

أَهانَ - اهانت کرد ، حقیر ساخت ، تحقیر کرد ،

خوار شمرد ، فحش داد ، ناسزا گفت ، توهین کرد ، خفت داد ، با دشنام تحقیر کرد

اَهَبَّ - آماده کرد ، تهیه کرد ، فراهم کرد ، حاضر کرد

اِهْباطٌ - کم کردن ، کسر کردن ، کاستن ، تخفیف دادن ، فرود آوردن

اُهْبَةٌ - آمادگی ، تهیه ، میل

عَلی اُهْبَةِ الاِسْتِعْداد - آمادگی کامل

عَلی اُهْبَةِ السَّفَرِ - آماده مسافرت

اَخَذَ اُهْبَتَهُ - آماده شد ، حاضر شد ، مهیا گشت

اَهْبَطَ - فرود آورد ، پایین آورد

اَهْبَطَ الثَّمَنَ وَغَیْرَهُ - قیمت یا بهای چیزی را کم کرد ، تخفیف داد ، کاست ، کسر کرد

اَهْبَل (ص) - سبك مغز ، سفیه، احمق، مخبط، ابله

اِهْتابَ - محترم داشت ، احترام کرد، توقیر کرد ، ترس (آمیخته باحترام) داشت نسبت به

اِهْتابَ الرَّجُلَ اَوِ الشَّیْءَ - از کسی یا چیزی ترسید ، بیم داشت

اِهْتاجَ - تهییج شد ، بهیجان آمد ، مضطرب وآشفته شد ، تکان خورد ومتلاطم شد

اِهْتَبَلَ - بدست آورد ، کسب کرد ، دخل کرد ، تحصیل (پول) کرد

اِهْتَبَلَ الفُرْصَةَ - فرصت را غنیمت شمرد ، مغتنم شمرد ، ازموقع یا فرصت استفاده کرد

اِهْتِداءٌ - رسیدن بهدف ، هدایت شدن ، ازفساد وگمراهی بازگشتن ، از شر وتباهی دست بر - داشتن

اِهْتَدَی - بساط کهنه را در هم چید وطرحی نو درانداخت

اِهْتَدَی اِلَی الاِیمانِ - هدایت یافت ، اصلاح شد ، بطریق هدایت افتاد ، ازفساد وتباهی درآمد ، تهذیب شد

اِهْتَدَی اِلَی الطَّرِیقِ - راه (راست) را پیدا کرد

اِهْتَدَی اِلَی کَذا - چیزی را شناخت ، یافت ، کشف کرد ، پیدا کرد

اَهْتَرَ ، اُهْتِرَ - هذیان گفت ، یاوه گفت ، طغیان کرد ، دیوانه‌وار شرح داد

اَهْتَرَ ، اُهْتِرَ الرَّجُلُ - خرف شد (دراثر پیری)، سست عقل شد ، فساد عقل پیدا کرد (در اثر پیری)

اِهْتَرَی (ص) - تکه تکه شد ، پاره شد ، مندرس شد ، کهنه وفرسوده شد (دراثراستعمال)

اِهْتَزَّ - جنبید ، لرزید ، مرتعش شد ، تکان خورد ، تاب خورد ، نوسان کرد

اِهْتَزَّ اِلَیْهِ قَلْبُهُ - مسرور وشادمان شد از ، دلش ازشوق (برای کسی یاچیزی) تپید

اِهْتِزازٌ - لرزش ، جنبش ، تکان ، نوسان، تاب، ارتعاش ، تپش

اِهْتَصَرَ - شکست (فعل متعدی)

اِهتَضَمَ الرَّجُلَ - ستم کرد به ، جور کرد بر ، جفا کرد ، مورد ظلم یا بیعدالتی قرارداد

اِهتَضَمَ الرَّجُلَ حَقَّهُ - حق اورا انکار کرد ، حقش را پایمال کرد ، درحق او بیعدالتی یا ظلم رواداشت

اِهتَفَ - برق زد ، روشنایی داد ، پرتوافکند

اِهتَلَكَ - خودرا درمهلکه افکند ، خودرا بخطر انداخت ، خودرا بورطه هلاکت کشاند

اِهتَمَّ - غمناك شد ، محزون ومهموم شد ، غصه‌دارشد ، اندوهگین شد ، پریشان وآشفته ومضطرب شد

اِهتَمَّ بِهِ - اعتنا وتوجه کرد به ، ملتفت(چیزی) بود یا شد

اِهتَمَّ بِاَمرِهِ - مواظبت کرد از ، رسیدگی کرد به ، نگهداری کرد

اِهتَمَّ بِالاَمرِ - علاقه یا دلبستگی داشت به ، علاقه مندی نشان داد نسبت به

اِهتَمَّ بِعَمَلِهِ - رنج برد (درکار) ، زحمت کشید

اِهتَمَّ الرَّجُلَ - دندانهای پیشین اورا شکست

اَهتَمُ - (جانوری) که دندان جلو ندارد ، بی دندان

اِهتِمامٌ - نگرانی ، دل واپسی ، اضطراب ، غصه وغم ، رنج وزحمت ، توجه واعتنا ، التفات وعنایت

بِلا اِهتِمامٍ - بامسامحه‌کاری ، با سهل انگاری

عَدَم اَوْقِلَّة اِهتِمام - اهمال ، لاقیدی (درکار) ، سهل انگاری ، مسامحه کاری

عَدِیم اَوْقَلِیل الاِهتِمام - اهمال‌کار ، مسامحه کار ، بیحال

اَهجَأَ جُوعَهُ - گرسنگی کسی را فرو نشاند ، تسکین داد ، آرام‌کرد

اَهْجَرَ - دست کشید از ، ول کرد ، رها کرد ، ترك کرد ، هذیان گفت ، یاوه سرایی کرد

اَهْجَعَ - آرامش داد ، آرام ساخت ، ساکت وآرام کرد

اَهْجَعَ الجُوعَ وغیره - گرسنگی یا امری دیگررا فرو نشاند ، تسکین داد ، آرام کرد ، خواباند

اَهْجَمَ - بحمله واداشت ، بهجوم انداخت

اُهجُوة - هجو ، کنایه ، طعنه ، طنز

اُهْجِیَّة = **اُهجُوة**

اِهْداء - هدیه دادن ، تقدیم کردن (چیزی) ، پیشکش کردن ، اهدا کردن

اَهدَأَ - آرامش داد ، تسکین داد ، آرام کرد ، فرو نشاند

اَهدَأَ بالَهُ - آسوده خاطر کرد

اَهدَأَ السُّرعَةَ - ازسرعت(چیزی) کاست ، سرعت را کم کرد

اَهدَأَ الطِّفلَ - با ملایمت به پشت طفل زد تا خواب رود ، طفل را خواب کرد

اَهدىٰ لَهُ اَو اِلَيهِ - چیزی‌را بکسی تقدیم داشت، تعارف کرد ، پیشکش کرد ، اهدا کرد ، بعنوان هدیه داد

اَهْدَبُ - کسیکه دارای مژگان بلند است

اَهْدَفَ - نزدیك شد ، نزدیك آمد

اَهْدَفَ اِلیٰ کَذا - در پی چیزی کوشید یا تقلا کرد ، هدف قرار داد ، قصد چیزی کرد

اَهْدَلُ - آویزان ، پایین افتاده ، آویخته ، رها شده از بالا بپایین (در گفتگوی از پرده وامثال آن)

اَهْرَأَ اللَّحْمَ - گوشت را زیاد پخت ، بیش از اندازه پخت

اَهرأه البَرْدُ - سرمازده شد

اَهْرَبَ - فرار داد ، وادار بفرار کرد ، موجب فرار (کسی) شد

اَهْرَعَ - شتاب کرد ، عجله کرد ، بسرعت رفت

اَهْرَقَ الماءَ - آبرا ریخت ، روان ساخت ، پاشید

اَهْرَمَهُ الدَّهرُ - روزگار اورا سالخورده کرد ، پیر کرد

اَهْزَلَ - لاغر کرد ، بی‌قوت کرد

اُهْزوجَة ج اَهازیج - تصنیف ، شعر محلی ، تصنیف یا شعرعامیانه

اُهْکُومَة - طعنه ، کنایه ، سخن کنایه دار ، سخریة

اَهْلُ - خانواده ، خویشاوندان ، نزدیکان

اَهْلُ الخِبرَةِ (ص) - متخصص ، کار شناس

اَهْلُ الرَّجُلِ - زوجه ، زن

اَهْلٌ لِکَذا - شایسته‌ی ، صلاحیت دار برای ، سزاوار ، لایق ، مناسب برایِ

اَهْلاً وَسَهْلاً ! ، خوش‌آمدید ، مشرف فرمودید

اَهْلاً بِاَهلٍ - خودمانی ، بدون رعایت‌تشریفات، بدون زحمت ۱

اَهَلَ - متأهل شد ، ازدواج کرد ، عروسی کرد

اَهِلَ المَکانُ - آبادشد ، پرجمعیت شد ، مسکون بود یا شد ، آبادومعمور بود یاشد

اَهَّلَ لِلاَمرِ - شایسته ساخت برای ، سزاوار کرد ، واجد شرایط کرد ، صلاحیت دار کرد ، دارای شرایط‌لازم کرد ، قابل کرد

اَهَّلَ (ص) - وصلت داد ، برای هم عقد کرد

اَهَّلَ - خوش‌آمد گفت به ، استقبال کرداز

اَهَلَّ - ظاهر شد ، پدیدگشت، آشکارشد ، بظهور رسید

آهِلٌ - آباد ، دارای جمعیت ، مسکون ، پر جمعیت

اَهْلَبُ - دارای موی زبر ، وزکرده ، خار مانند

اَهلَسَ - نخودی خندید ، وِل خندید ، شُل آهسته یا نصفه خندید

اَهْلَسَ المَرَضُ الرَّجُلَ - بیماری‌اورالاغرساخت،

کم کم تحلیل برد ، بی قوت کرد

أَهْلَكَ - باعث هلاکت شد ، کشت ، اعدام کرد ، نابود کرد ، هلاك ساخت

أَهْلِیّ - خانوادگی ، خانگی ، بومی ، ملی ، داخلی

قَرْض أَهْلِیّ - قرضه ملی

أَهْلِیَّة - صلاحیت ، شایستگی ، تناسب ، لیاقت ، مناسبت ، استعداد ، شرط لازم برای چیزی

ذُو أَهْلِیَّة - شایسته ، قابل ، دارای شرایط لازم

حَرْب أَهْلِیَّة - جنگ داخلی ، نزاع داخلی

إِهْلِیلَج - (در گیاه شناسی) هلیله آمله (گیاه هلیله ومیوه آن)

إِهْلِیلَج (فی الهَنْدَسَةِ) - بیضی (از اشکال هندسی)

إِهْلِیلَجِیّ - بیضی مانند

أَهَمَّ - محزون کرد ، اندوهناك کرد ، مهموم کرد ، آزرد ، غمگین کرد ، مهم بود برای ، اهمیت داشت برای ، مورد علاقه واقع شد ، جلب توجه (کسی را) کرد

أَهَمَّ الأَمْرُ فُلاناً - باعث ناراحتی شد ، آشفته ساخت ، پریشان کرد ، مضطرب ودل واپس کرد

أَهَمّ مِن - مهمتر (از)

إِهْمال - غفلت ، بی مبالاتی ، اهمال ، لاقیدی ، سستی ، کوتاهی (در انجام وظیفه) ، مسامحه ، سهل انگاری ، نادیده گرفتن ، مراعات نکردن

إِهْمالٌ جِنائِیّ - جرم ، تقصیر ، مجرمیت

بِإِهْمالٍ - ازروی مسامحه ، با سهل انگاری

أَهْمَدَ - آرام کرد ، آرامش داد ، فرونشاند ، خواباند ، ساکت کرد ، جلوگیری کرد از

أَهْمَدَ الغَضَب - خشم خودرا فرونشاند ، خواباند

أَهْمَدَ النّار - آتش را خاموش کرد

أَهْمَدَ الهِمَّة - دلسرد کرد ، بی جرأت کرد

أَهْمَلَ - غفلت کرد (در ، از) ، غفلت ورزید از ، نادیده گذشت از ، فروگذاشت ، مسامحه کرد

أُهْمِلَ - مورد غفلت قرار گرفت ، فروگذاشته شد

عَلَّقَ أَهَمِّیَّةً عَلَی - بسیار اهمیت داد به

عَدِیم الأَهَمِّیَّة - بی اهمیت

إِهْناف - خنده کنایه دار ، مسخره آمیز یا تلخ ، تبسم کج وکوله ، دهن کجی ، ادا واصول

أَهْنَفَ - ازروی مسخرگی خندید ، خنده توهین آمیز کرد

أَهْنَفَ - آماده گریستن شد ، مهیای گریه شد

أَهْوَی - افتاد ، فروافتاد ، سقوط کرد

أَهْوَی بِیَدِهِ - دستش را دراز کرد

أَهْوَی بِیَدِهِ عَلَی - با دستش زد

هو أَهْوَی إِلَیَّ مِن ... - او نزد من محبوبتر است از ... ، پسندیده تر یا مطلوبتر است از ...

أَهْوَی بِهِ - اورا فروانداخت

اَهْوَجُ - متهور بيجا ، متهور از روى نادانى و حماقت ، كله شق ، بى انديشه ، سبك مغز ، احمق ، ابله

اَهْوَسُ - احمق ، شيفته ، نادان ، داراى وهم وانديشه بيهوده ، اغفال شده ، سبك مغز

اَهْوَن - آسانتر ، ساده تر ، آسان ، روان ، ملايم ، رام شو

اَهْوَنُ الْكُلِّ - آسانترين ، ساده ترين

اَهْيَفُ - ظريف ، كمر باريك ، تركه ، قلمى

اَىْ - يعنى

اِىْ - بلى ، آرى

اَىُّ - كدام ، هيچكدام ، هيچيك (درجمله سؤالى ومنفى)

اَىُّ شَيْئٍ - هرچيز ، چيزى ، هيچ چيز ، هرچه ، آنچه ، هرآنچه ، هر قدر ، هيچ ، هيچگونه ، اصلا

اَىُّ كان - هركه ، هرآنكه ، هركس (كه)

اَىُّ واحِدٍ - هركس ، كسى ، (در جمله سؤالى ومنفى : هيچكس)

اِى نَعَمْ - بلى بلى (براى تأكيد) ، بله بله

اِيابٌ - برگشتن

اَيّار - ماه پنجم شمسى مطابق با ماه مه

اِياسٌ - نوميدى ، يأس ، بيچارگى

اَيْاَسَ - نوميد كرد ، مأيوس كرد

اِيّاكَ مِنْ اَنْ تَفْعَلَ كَذا - مبادا چنين كنى !

اِيالَةٌ ج اِيالات - استان ، ايالت

الأَيّامُ الْمُشْمِسَةُ - روزهاى آفتابى

اَيّامُ الْمَواسِمِ والأَعياد - روزهاى تعطيل وعيد ، جشنها واعياد

اَيْبَسَ - خشكانيد ، خشك كرد

اِيبيس (غ) - ماهيخوار سفيد ، لكلك مصرى

اِيبيكا (غ) - دارويى است كه براى استفراغ كردن بكار برند واز ريشه گياهى كه در امريكاى جنوبى ميرويد گرفته ميشود

آيَةٌ ج آيات - نشان ، علامت ، نشانه ، معجزه ، چيز بسيار عجيب وغريب

اَيْتَمَ - يتيم كرد ، از داشتن پدر يا مادر محروم كرد

اِيثارٌ - رجحان دادن ، برترى دادن ، مزيت دادن بر ، (حق) تقدم قائل شدن براى

اِيثير (غ) ، **اِيثيرِىّ** - اتر ، اترى ، مربوط باتر

اِيجابٌ - ناگزير كردن ، مجبور كردن ، اثبات ، ضد نفى

اِيجابِىّ - مُثبت ، ضد منفى

سِياسَةُ الْحِيادِ الإيجابِىّ - سياست بيطرفى مثبت

اِيجابِيّاً - بطور مثبت (قيد)

خُطُواتٌ اِيجابِيَّةٌ - گامهاى مثبت ، اقدامات مثبت

الْقَومِيَّةُ الإيجابِيَّةُ - ناسيوناليسم مثبت

كَمِّيَّةٌ اِيجابِيَّةٌ - (درریاضى) مقدار مثبت

اِیجادٌ - خلقت ، آفرینش ، تولید ، ایجاد

اِیجارٌ - اجاره دادن

لِلْاِیجار - اجاره داده میشود (در معرض اجاره است)، اجاره یی(این‌عبارت روی‌درمغازه وامثال آن که در معرض اجاره گذاشته‌اند نوشته‌میشود)

اِیجازٌ - اختصار، خلاصه گویی،کوتاه کردن‌سخن

بِالْاِیجازِ - مختصراً ، بطورخلاصه یااختصار

اِیحاءٌ - القاء ، تلقین ، اظهارعقیده ، نظریه

اِیحاءٌ ذاتِی - تلقین‌نفس ، بخود تلقین‌کردن

اَلْاِیحاءُ الْغَرِیزِیُّ - الهام (درونی) ، وحی باطن وطبیعی

اَیَّدَ - پشتیبانی کرد ، حمایت کرد ، محکم کرد ، نگهداری کرد ، ابقاکرد ، کمك کرد ، مساعدت وهمراهی کرد ، تأیید کرد ، استواروابرام کرد ، اثبات وتصدیق کرد ، پابرجا وثابت کرد

اِیدْرُوجِین (غ) - ایدروژن ، هیدروژن

اِیدِیُولُوجِیا (غ) - ایده‌ئولوژی ، بحث در تصورات ، مبحث فکریات

اَلْاَیْدی الْعامِلَة - کارگران

اِیرادٌ (ص) - درآمد ، عایدی ، دخل

اِیرادٌ - نقل ، ذکر ، استشهاد ، ایراد

اِیراد - ارائه، اقامه ، مقدمه ، معرفی ، بمعرض نمایش گذاشتن

اِیرادالْبَضائِع مِنَ الْخارِجِ - وارد کردن کالا (ازخارجه)

اِیْرادات (ص) - دریافتی ، وصولی ، درآمد ، عایدات ، دخلها

اِیْرادات سایِرَة (ص) - در آمدهای مختلف ، عوائدگوناگون

اِیرْل (غ) - لقب افتخار (درانگلستان) ، لقبی که برابراست باکنت درفرانسه

اَیْزِیس (غ) - الهه نعمت و وفور ارزاق نزد مصریان قدیم

آیَسَ - نومید کرد ، مأیوس کرد

آیَسَ عَلَیهِ اَوْ عَنهُ (ص) - بمخاطره انداخت ، با جرأت دست زد بـه ، تن در داد به ، ریسك کـرد

اَیِسَ مِنْهُ - ناامید شد از ، مأیوس‌شد از

اَیْسَرَ - دررفاه زندگی کرد ، درآسایش بسر برد، ثروتمند شد

اَیْسَرُ - آسانتر

اَلْجانِبُ الْاَیْسَرُ - طرف چپ ، سمت چپ

اَیْسَرَتِ الْوالِدَةُ - آسان زایید ، آسان وضـع حمل کرد

اِیصاءٌ - امر ، فرمان ، حکم ، دستور

اِیصالٌ - پیوستگی ، بهم بستگی ، وابستگـی ، تعلق ، علاقه ، ضمیمه

اِیصال - انتقال ، ارسال ، ارتباط

اِیصال (ص) - قبض رسید ، سند (هزینـه) ، مدرك

اِیْصالِیَّة - قابلیت انتقال ، خاصیت هادی بودن (درسیم برق)

اَیْضاً - همچنین ، نیز ، دو مرتبه ، دفعه دیگر ، همین طور هم ، گذشته از این ، وانگهی ، بعلاوه

اِیْضاحٌ - شرح ، تفسیر ، اظهار ، بیان ، تعبیر

مَرْکَزُوَسائِلِ الْاِیْضاح - مرکز سمعی و بصری

اِیضاحِیّ - توضیحی ، تفسیری

اِیْطالِیّ (غ) - ایتالیایی ، شخص یازبان یامذهب ایتالیایی ، مربوط بایتالیا

اِیْطالیا (غ) - ایتالیا

اِیْعاء - شامل بودن ، دربرداشتن ، محتوی بودن، گنجایش داشتن

اِیْعادٌ - تهدید

اِیْعاذٌ - تلقین ، القاء

اِیْعاذِیّ - تلقینی ، مربوط بتلقین یاالقا

قادِرٌ عَلَی الْاِیْفاء - قادر بپرداخت وام ، کافی برای پرداخت بدهی

اَیْفَعَ الْغُلامُ - (پسر بچه) بالغ شد ، بحد رشد رسید ، بحد بلوغ رسید

اِیْقادٌ - آتش زنی ، آتش افروزی ، شعله ور - سازی

اِیْقاعٌ - کوك کردن ونواختن ساز

اِیْقاعٌ - ساقط کردن ، فرو انداختن ، پایین انداختن

فَنُّ الْاِیْقاعِ - علم آهنگهای موسیقی

اِیْقاعُ الْعِقابِ - رنج وبلا بسر کسی آوردن ، مصیبت بسر کسی وارد آوردن

اِیْقافٌ - برپا داشتن ، بلند کردن ، متوقف کردن ، بتأخیر انداختن ، مسکوت گذاشتن ، بلا تکلیف گذاشتن

اِیْقافُ التَّنْفِیْذِ - متوقف ساختن اجرای حکم

اِیْقافُ الدَّفْعِ - تعلیق پرداخت ، موکول کردن پرداخت (درتجارت)

اِیْقافُ الْعَمَلِ - کاررا موقتاً تعطیل کردن

اِیْقافُ الْمُوَظَّفِ - منتظر خدمت کردن (در گفتگوی از کارمند)

اِیْقانٌ - اطمینان ، یقین ، قطع ، مسلم دانستن

اَیْقَظَ - تحریك کرد ، بهیجان آورد ، بیدار کرد، ترساند ، تحذیر کرد ، اخطار کرد ، متوجه خطر ساخت ، اعلام خطر کرد

اَیْقَنَ الْاَمْرَ - یقین داشت به ، محقق دانست ، مطمئن شد ، اطمینان پیدا کرد به

اِیْقُونَة (غ) - شمایل ، تمثال ، تصویر مقدس ، مجسمه

اَیْك ، اَیْکَة - جنگل ، بیشه ، چمن زار

اِیْلاجٌ - دخول کردن، جادادن ، درمیان گذاشتن، درج کردن در

اِیَّل ، اَیِّل - گوزن ، گوزن نر

اَلاَیِّلُ الْمُسْتَأْنَس - گوزن شمالی (که آنرا در منطقه قطب شمال برای کشیدن درشکه برفی وهمچنین استفاده ازشیر، گوشت وپوستش نگهداری میکنند)

اَیْلُول (ع) - ماه نهم شمسی مطابق با سپتامبر

اَیلولةالْمیراث - انتقال میراث ، واگذاری ارث

اَیمُ اللهِ - بخدا قسم ، بخدا سوگند

اَیِّم - بیوه مرد ، بیوه زن

اَیْمَة - بیوگی

اَیمُن - طرف راست ، سمت راست

ایمُن اللهِ - بخدا قسم ، بخدا سوگند

اَلذِراع الاَیمَن - بازوی راست

اَینَ ؟ - کجا ؟

اِلی اَینَ ؟ - بکجا ؟

مِنْ اَیْنَ ؟ ازکجا ؟

اِیناسٌ - مهربانی ، دلجویی ، خوش مشربی ، ملایمت ، خوش طبعی

اَیْنَعَ - رسید (درگفتگوی ازمیوه) ، عمل آمد ، آماده شد ، قابل استفاده شد ، جاافتاده شد

اَیْنَما - هرکجا

اِیواء - سکنی دادن ، منزل دادن ، جا دادن ، مسکن دادن ، حفظ کردن ، پناه دادن ، حمایت کردن

اِیواءاللاّجِئین - ایجاد مسکن برای آوارگان یا پناهندگان

اُیُوم - بیوگی

اِیهابٌ - بخشیدن ، عطاکردن ، دادن

اِیهامٌ - فریب ، اغفال ، مایه فریب یاگمراهی ، یکی ازصنایع علم بدیع

((ب))

بِ - حرف اضافه بمعنی به ، بسببِ ، بواسطهِ ، از ، بوسیلهِ ، با ، در اثرِ ، از رویِ ، در ، وغیراینها

بِابخَسِ الاَثمانِ - باناز لترین قیمت

بِاعْتِدالٍ - بامدارا ، با میانه روی ، بااعتدال بطوراعتدال

بِالاِهْمالِ - از روی اهمال ، با بی‌قیدی ، در اثرغفلت

یَبیع بِالجُمْلَة - عمده میفروشد ، عمده فروشی میکند (درگفتگوی ازکالا)

یُباعُ اللَحمُ بِالرَطْلِ - گوشت‌راکیلویی‌میفروشند (رطل = ۲۵٦٤ گرم)

ماتَ بِالسُّلِ (مثلا) - براثرسل درگذشت

بِالضَرُورَة - ناگزیر ، بضرورت ، ناچار

مَرَّ بِباریس - از پاریس عبورکرد ، از پاریس گذشت

امِلاءُ الصُّنْدُوقِ بِالْقَشِّ ـ صندوق را باکاه پر کردن

بِكَثْرَةٍ ـ بقدر کفایت ، فراوان (قید)

مدهُونٌ بِاللَّونِ الأبيَضِ ـ با رنگ سفید رنگ شده

اِشتَريتُه بِمالِى ـ باپول خود خریدم

فَعَلَه بِنَفْسِهِ ـ به تنهایی انجام داد

قامَ بِوَعْدِهِ ـ بوعده‌ی خودوفا کرد ، سر قـول خودایستاد

باءَ ـ برگشت

باءَ بِهِ ـ برگرداند ، پس‌آورد ، مسترد داشت

باءَتْ بِالفَشَل ـ شکست خورد، نومیدشد(مؤنث)، بجایی نرسید (درگفتگوی ازکوشش وامثال آن)

بائِدٌ ـ منقرض ، ازبین رفته ، بپایـان رسیده ، تمام شده ، معدوم

العَهدُالبائِدُ ـ دوره یا عصر انقراض یافتـه ، بپایان آمده

بائِس ج بُؤَس ـ بـدبخت ، بیچاره ، بینـوا ، تهیدست ، ناتوان ، سختی رسیده

بائِض ـ تخم گذار ، غیرولود

بائِع ، فروشنده ، تاجر ، هریك ازفروشندگان يك‌فروشگاه بزرگ

بائِع البِطاقات ـ بلیطفروش

اَلبائِع العُمومِىّ ـ متصدی حراج

بائِع مُتَجَوِّل ـ فروشنده‌ی دوره گرد ، دستفروش

مَتاع بائِق ، کالای بی‌ارزش

بائِقَة ج بَوائِق ـ مصیبت ، بدبختی ، گرفتاری ، بلا ، سختی

بائِن ـ آشکار ، محسوس،ظاهر ، معلوم ، واضح ، بدیهی ، صریح

بائِنَة ـ جهیز ، جهیزیة ، مهر ، صداق

باب ج اَبْواب ـ در ، مدخل

باب ، بابَة ـ دسته ، زمره ، طبقه ، مقوله

باب ارْضِىّ اَوْسَقفِىّ ـ دریچه

مِنْ بابٍ اَوْلَى ـ بطور اولی ، ازباب ارجحیت

باب جَهَنَّم ـ دروازه‌ی جهنم

باب دَوّار ـ تیری که چهار بازوی گردنده دارد ودرمحلی که بادادن پول باید درآن داخل‌شوند، نصب میشود

اَلْبابُ العالى (سابِقاً) ـ باب عـالی : دولتِ عثمانی

مِنْ بابِ كَذا ـ مِنْبابِ ، ازروی

باب لَفّاف ـ دری که دور میچرخد

باب مِنْ كِتابٍ ـ فصل کتاب

بابا ج باباوات ـ پاپ ، اسقف بزرگ رم

بابا ـ پاپا : (پدر بزبان بچه ها)

بَأْبَأَ الوَلَدُ ـ بچه کلمـه « پاپا » بزبـان آورد ، گفت : «بابا»

بُؤْبُؤُ العَيْنِ ـ مردمك چشم

قائم البابا (ص) - ستونی که در پایین پلکان قرار دارد

باباوِیّ - مربوط بپاپ یا کلیسای کاتولیکی

باباوِیَّة - پاپی ، سمت یا قلمرو پاپ ، طبقه پاپ ها ، سازمان پاپی

بابَة ج بابات - نهایت ، غایت ، صنف ، دسته ، زمره ، مقوله ، شرط ، خصلت ، سزاوار ، درخور

باباتُ الْکتاب - سطرهای کتاب

بابُوج ج بَوابیْج - کفش راحتی گالش مانند ، کفش سرپایی

بابُور (غ) - موتور ، آتشخانه لوکوموتیو ، ماشین بخار ، کشتی بخاری

بابُور الْبَحْرِ - کشتی بخاری

بابُور سِکَّةِ الْحَدید - لوکوموتیو

بابُونَج - بابونه

مَغْلیُ الْبابُونَج - بابونه دم کرده ، بابونه خیسانده

بابَوِیّ - مربوط بپاپ یا کلیسای کاتولیکی

بابِیّ (فی علم التشریح) - سیاهرگ یا ورید

باتّ - قطعی ، مصمم ، نهائی ، مسلم ، یقینی ، مطمئن ، قاطع

باتَ - شد ، گردید

باتَ فی حُکْمِ الْمُقَرَّر - بصورت قطعی درآمد

باتَنْتا ، باتِنْتَة (غ) - گواهینامه بهداشت دائر بر عدم امراض عفونی در کشتی یا بندر که آنرا درهنگام حرکت کشتی به کاپیتان تسلیم مینمایند

باتُولُوجیا ، پاثالُوجیا (غ) - مرض شناسی مبحث علل و آثار و علائم بیماریها

اَلْباتُونیا (غ) - گل هپتونیا

باتیسْتا ، باتیسْتَه (غ) باتیست (یکنوع پارچه لطیف)

باحَ السِّرّ - راز فاش گشت ، آشکار شد ، افشا شد

باحَ اِلَیْهِ بِالسِّرِّ - رازی را پیش کسی فاش کرد ، آشکار کرد ، افشا کرد

باحَةُ ج بُوح - میدان ، فضا ، وسعت ، جای وسیع ، حیاط خانه

باحَثَهُ - گفتگو کرد با ، باکسی ببحث پرداخت ، مناظره کرد با

باحِثٌ - محقق ، پژوهنده

باحِثٌ کیمیاوِیّ - (دانشمند) شیمی دان

باخَ - نشست کرد ، فروکشید ، فروکش کرد ، خوابید ، موقوف شد ، ساکت شد ، ته نشین شد ، کاهش یافت ، کم شد

باخَ الطَّعْمُ - بیمزه شد

باخِرَة ج بَواخِر - کشتی بخاری ، کرجی بخاری

باخوس (غ) - رب النوع باده

بادَ - هلاك شد ، بکلی نابود شد ، نیست شد ، منهدم شد ، منقرض شد ، ریشه کن شد ، از بیخ بر انداخته شد

بادِ ، اَلْبادی - ظاهر ، آشکار ، واضح ، پیدا

بادَأَ - ابتدا کرد ، آغاز کننده بود یا شد

بادَأَهُ بِالشَّرِّ - حمله کرد بر ، هجوم آورد بر ، تجاوز کرد بر ، حمله را شروع کرد

بادَأَهُ بِالْكَلامِ - آغاز سخن کرد با ، او را مخاطب ساخت

بادِئٌ - ابتدا کننده ، آغاز کننده ، تازه کار ، مبتدی

اَلْبادِئُ بِالشَّرِّ - تجاوز کار ، حمله کننده ، تجاوز کننده

بادی - اظهار کرد ، نشان داد ، فاش کرد

بادی بِالْعَداوَةِ - اظهار دشمنی کرد

بادَرَ - مبادرت کرد به ، زودتر از موقع آمد

بادَرَ اِلی - شتافت بسوی ، مبادرت و پیشدستی کرد به

بادِرَةٌ ج بَوادِر - خطا ، آنچه از روی خشم سر میزند ، سرعت انتقال ، بدیهه ، اشاره ، علامت ، عملی که از انسان سر میزند

بادَلَ - مبادله کرد ، معاوضه کرد (در گفتگوی از کالا)

باذٌّ - شلخته ، بد جامه پوش ، بد سرو وضع ، ژنده پوش ، کثیف ، چرك ، بد نما ، پست ، ناپاك ، پلید ، زشت

باذِخٌ - عالی ، مجلل ، باشکوه ، بلند ، شامخ

باذِنْجان - بادنجان

بار (غ) - میخانه ، بار

بارَ - خراب و ویران شد ، ضایع وتباه وتلف شد

بارَ الْعَمَلُ - کار باموفقیت مقرون نشد ، توفیق حاصل نشد در

بَأَرَ - چاه کند

بِئْرُ السُّلَّمِ - فضایی که پله کان در آن قرار دارد واز روی زمین تا پشت بام مانند چاه جلوه گر است

بِئْرُ الْماءِ - چاه ، چاه آب

بُؤْرَةٌ - کانون ، مرکز ، نقطه مرکزی ، نقطه احتراق ، محل اجتماع نور در ذره بین ، محل اصلی ، گودال ، حفره ، جای افروختن آتش مانند منقل ، اجاق وغیراینها ، اندوخته و ذخیره شده ، محل تمرکز

بُؤْرَةُ فَسادٍ - کانون فساد ، کاخ اهریمن ، جای شرارت و آشوب

بُؤْرِیٌّ - کانونی ، مربوط به کانون یا مرکز ، مرکزی

بارِئٌ - خالق ، آفریننده

باری - هم چشمی کرد با ، رقابت کرد با ، مسابقه داد با

اَلْبارامُون (غ) - (نزد مسیحیان) : روز قبل از

عید که نصاری خودرا برای فردای آنروز که عید است جهت روزه یاعبادتهای دیگر آماده میسازند، روز قبل از عید دین

بارة ج بارات - $\frac{1}{40}$ پول خرد مصری

بارت الأرض - بدون کشت ماند

بارت السلعة - غیر قابل فروش شد ، بنجل شد

بارت السوق - بازار کساد شد ، راکد شد

بارج - کشتیبان ، کاپیتان کشتی ، ملوان ماهر

بارجة ج بوارج - کشتی جنگی (بزرگ)

بارجة حربية - رزم ناو

بارح - ترک کرد ، واگذاشت ، ول کرد ، بیرون رفت از ، دست کشید از

بارح - وسیع ، عریض ، جادار ، باوسعت ، دارای گنجایش

البارح ، البارحة - دیروز

اول البارحة - پریروز

بارد - سرد ، خنک (اشیاء) ، کودن ، خرف (اشخاص)

بارد (ص) - کُند ، بیحس

بارد الطبع - خونسرد ، آرام ، خالی از شوق

دخان (تبغ) بارد - توتون ملایم ، دود ملایم (درگفتگوی ازدخانیات)

غنیمة باردة - بادآورده ، تاراجی که بدون کوشش بدست آمده باشد

المآكل الباردة - خوراکهای سرد

بارز - مبارزه کرد ، بجنگ تن بتن دعوت کرد

بارز - برآمده ، پیش آمده ، برجسته ، پیش رفته

نقش بارز - نقش برجسته

الكتابة البارزة - خط برجسته (برای تعلیم کوران)

بارض - نخستین جوانه (در گیاه)

بارع - ماهر ، حاذق ، دارای مهارت ، فائق ، برتر ازدیگران

بارعة الجمال - دارای زیبایی فائق ، بسیارزیبا

بارقة - ابری که دارای برق است ، مجازاً روشنی ، نور

بارقة امل - نورامید

البارقليط (غ) - روح القدس

بارك له (ص) - تبریك گفت به

بارك له وفيه وعليه - مبارك گردانید بر

بارنامج ج برامج - صورت حساب ، فهرست کتاب وغیر آن ، کاتالوك ، برنامه

بارود المفرقعات - باروت تفنگ وامثال آن

مصنع البارود - کارخانه باروت سازی

بارودة - تفنگ فتیله‌یی قدیم

بارومتر (غ) - هواسنج ، میزان الهواء

بارون - لقبی که شاه در زمان قدیم به بزرگان

جال مملکت دراروپا میدادودراثر آن‌زمینهایی
نیز بآنان واگذار میکرد

یسیّ (غ) - پاریسی ، مربوط بپاریس وآداب
سوم آن

- ج بئزان ، ابوز ، بووز - بازشکاری

، بازِیّ ج اَبْواز ، بَوازِ ، بِیزان - باز
کاری

زار (غ) - بازار ، محل فروش اشیایی که
دم بطور اعانه داده اند ودرآمد آن بمصارف
یریه میرسد

بازدار ج بَزادِرَة - بازیار ، بازدار ، قوش
از ، قوش‌چی ، شاهین باز

لْبازِرْکان (غ) - بازرگان ، تاجر

ازِیّ ، باز - بازشکاری

ازیار - کسی که بازشکاری دارد ، بازدار

اس - بوسید ، ماچ کرد

بأس - قوت ، قدرت ، نیرو ، طاقت ، شجاعت ،
دلیری

بئِس - بد بخت بود یا شد ، بینوا وبیچاره بود
یا شد

بئس - چه بد ! چقدر بد !

بؤس - دلیر بود یا شد

بؤس - بدبختی ، سختی ، مصیبت ، بیچارگی

ذوبأس - نیرومند ، قوی ، قدرتمند ، پرطاقت ،
دلیر ، شجاع

لابأسَ فی ذلك - اشکالی ندارد ، مانعی‌ندارد

لابأسَ علیكَ - نترس ، باکی برتونیست

بَنات بِئْسٍ - بدبختیها ، بلایا ، سختیها

بأساء - بد بختی ، مصیبت ، سختی ، بیچارگی،
جنگ

بُؤَساء - بینوایان

باسبور ، باسابورت (غ) - گذرنامه ،
پاسپورت

باسِقٌ - بلند ، مرتفع ، عالی ، مجلل ، باشکوه

باسِقُ الْاَخْلاقِ - بزرگ طبع ، دارای اخلاق
عالی

باسِل ج بَواسِل - دلیر ، دلاور ، متهور

الجیش الْباسِل - ارتش دلیر

باسِم - خندان ، لبخند زنان

باسُور ج بَواسیر - بواسیر

باسیفیکیّ (غ) - آرام (درگفتگوی ازاقیانوس
ومانند آن)

باش (غ) - رئیس ، درترکیب : سر- مانند سر
مهندس ، سردبیر وامثال اینها

باش (ع) - در ورق بازی : شاه

باشا (غ) ج باشاوات ، باشوات - پاشا : لقبی
است ترکی که در قلمرو امپراطوری عثمانی به
صاحب‌منصبان عالیمقدار کشوری و لشکری اعطا
میشد معنی آن پای شاه است

باشبُزُق (غ) - دسته‌یی ازسواره نظام (در دورهٔ
عثمانی) ، سربازمزدور درارتش عثمانی

بَاشْتَخْتَة (غ) - میز تحریر ، تخته سیاه

بَاشْچَاوِیش (غ) - گروهبان یکم

بَاشَرَ الْأَمْرَ وَبِهِ - اداره کرد ، عمل کرد، ترتیب کاری را داد ، کاری را صورت داد

بَاشَرَ الْإِمْرَأَةَ - با زن مجامعت کرد ، بغل‌خوابی کرد

بَاشَرَ الصِّنَاعَةَ أَوِ الْعَمَلَ - بکار یاصنعت اشتغال ورزید

بَاشَق - قرقی : نوعی پرنده شکاری ، قوش کوچکی که گنجشك شکار میکند ، باشه

بَاشْكَاتِب (غ) سر دبیر

بَاشْكِیر (ص) - حوله

بَاشِلُّوس (غ) - باسیل : میکرب گیاهی ازطبقه باکتری

بَاشْمُهَنْدِس (غ) - سرمهندس

بَاشَوِیَّة (غ) - پاشایی ، مقام پاشایی ، قلمرو پاشا

بَاص ج بَاصَات (غ) - اتوبوس

مَوْقِفُ الْبَاصَات - ایستگاه اتوبوس

بَاصِرَة - چشم

بَاصِقَة ج بَاصِقَات - یك جور وسیله جنگی که مایع مشتعل ازخود بیرون میدهد و بهر کجا بریزد آتش میزند

بَاضَتِ الدَّجَاجَةُ - مرغ تخم کرد ، تخم گذاشت

بَاطِسُ الْحِذَاء (ص) - کف ، پاره چرم یا نمد که برای گرمی یاآسایش دد کفش گذارند

بَاطِل - دروغ ، غیرحقیقی ، بی ارزش ، بیفایده بیهوده ، بی‌تأثیر

بَاطِلاً - به بیهوده ، عبث ، ببطالت (قید)

تُهْمَة بَاطِلَة - اتهام ناروا ، اسناد بیجا ، تهمت

بَاطِن - درون ، داخل ، اندرون ، سِرّ ، راز ، مخفی ، پنهان ، نهان

فِی بَاطِنِ الْأَمْرِ - درحقیقت ، درواقع

أَمْرَاض بَاطِنِیَّة - امراض داخلی

بَاطِیَة - لیوان (آبجوخوری)

بَاع - اندازه مابین دو دست هنگامیکه آنهارا بطرف راست وچپ کاملا باز کنند

بَاعَ - فروخت ، پیمان شکست ، مصرف کرد : (فروخت یاواگذارکرد یابخشید)

بَاعَ بِالْبَخْسِ - ارزان فروخت

بَاعَ بِثَمَنٍ أَقَلَّ مِنْ غَيْرِهِ - ارزان‌ترازدیگری فروخت

بَاعَ بِثَمَنٍ أَزْيَدَ مِنْ غَيْرِهِ - گرانتر ازدیگری فروخت

بَاعَ بِالْقَطَّاعِی - خرده فروشی کرد ، خرده فروخت

بَاعَ بِالْمَزَاد - حراج کرد ، بوسیله حراج کردن فروخت

باعَ بِالْمُناداة - دوره گردی کرد وچیزی را فروخت ، بوسیله جارزدن فروخت

باعَ واشتَرَى - خریدوفروش کرد

طويل الْباع - قدرتمند ، نیرومند ، قادر ، لایق

قصير الْباع - ضعیف ، ناتوان ، فاقد صلاحیت ، ناشایسته ، غیرصالح

بِالْباعِ والذِّراع - باتمام وسائل

باعَتِ الْمرأة عِرضَها - زن هرجایی شد، آبروی خودرا فروخت ، بدکاره شد

باحَةُ الدّار - حیاط خانه ، صحن خانه

باعِث - فرستنده ، سبب ، علت ، انگیزه ، محرك ، دلیل

باعُوث ج بَواعيث - روزقیامت مسیح ، نماز روز دوم قیامت مسیح ، دعای باران

باغٍ،اَلْباغي - ستمگر ، متجاوز، ظالم ، بیدادگر حاکم ستمگر یامستبد

باغَتَ - غافلگیر کرد ، بی‌خبر برسر کسی وارد شد ، ناگهان درآمد

باغِتٌ - غیر منتظره ، غیر مترقبه ، ناگهان ، بی خبر

باغَة (ص) - سلولوید

باقٍ - باقی (مانده) ، موجودی، باقی ، مستمر، چیز زیادآمده ، دائم

باقٍ على ارْضِهِ - حاصل سبز ، درو نشده ، میوه نچیده

باقَة ج باقات - دسته (ازگل وغیرآن) توده، کُپه

باقَة زُهُور - دسته گل

باقِل - جوانه‌درخت یاگل

باقِلاء، باقِلَى ، باقِلَّى - باقلا

باقُول ج بَواقيل - کوزه بی دسته ، دوات کاشی

باكٍ،اَلْباكِي - گریه‌کننده ، گریان ، نوحه سرا ، نوحه‌گر ، مرثیه خوان،عزادار،سوگواری کننده

باكِراً - فردا ، دیگرروز

باكِسْتان ، بَكِسْتان (غ) - پاکستان

باكُم (غ) - جا یا ظرف بی‌هوا ، ترمزبرقی

باكُم التَّنظيف اوِ الْكَنْسِ - جاروب برقی یا مکانیکی ، جاروب مك زن

فَرمَلَةالْباكُم - ترمز برقی

باكُور - هرچیز زودرس ، زود تر از موقع آینده

باكُورَة الشَّيئ ج بَواكِير ، باكُورات - نوبر هرچیز

باكِيَة (ص) - طاق هلالی ، دهانه پل

بالٌ - فکر ، عقل ، حافظه ، یاد

بال - بال ، وال (نوعی ماهی)

بالٍ،اَلْبالي - کهنه ، فرسوده ، مستعمل، مندرس

پوسیده ، فاسد ، متعفن ، ضایع
بَالَ - ادرار کرد ، شاشید
اِنشغالُ البالِ - گرفتاری زندگی ، ضدفراغت بال
مُرتاحُ البالِ - فارغ البال ، آسوده
مُنْشَغِلُ البالِ - گرفتار زندگی ، ضد آسوده وفارغ البال
هادِئُ البالِ - آسوده ، فارغ البال
مابالُ ؟ - چرا ؟ ، برای چه ؟ ، ازچیست ؟
ذُو بالٍ - جدی ، خطیر ، سخت ، وخیم ، مهم
مابالُكَ ؟ - شمارا چه میشود ؟ ، چه ناخوشی دارید ؟
اَعْطَى بالَهُ اِلَى - دقت کرد به ، توجه کرد به
غابَ عَنْ بالِهِ - فراموش کرد ، فراموشش شد ، یادش رفت
خَطَرَ بِبالِهِ - یادش آمد ، بفکرش رسید
بالَى بِهِ - اهمیت داد به ، توجه واعتنا کرد به ، دقت کرد نسبت به
بالَة ج بالات (غ) - عدل ، لنگه (درگفتگوی از کالا)
بالاتُ الصّوف - عدلها یالنگه‌های پشم
بالَة - شیشه کوچك برای عطر یا دارو
بالْطُو ج بالْطات (غ) - پالتو
بالَغَ - مبالغه کرد ، غلو کرد ، اغراق گفت
بالِغٌ - کسیکه بحد رشد یا بلوغ رسیده است ، مکلف (از نظر دین) ، رشد کرده
بالُّو (غ) - (مجلس) رقص ، باله
بالُوعَة ج بَوالیع ، بَلالیع - چاهك ، گندآب رو ، مجری یا چاه فاضل آب (اعم از چاه مستراح یا چاه آشپزخانه و امثال اینها) ، مستراح
بالُّون ، بالُون (غ) - بالون ، بادکنك ، گهواره هوایی ، توپ بازی
بالِیُونتُولُوجِیا (غ) - علمی که موجودات گیاهی وجانوری گذشته زمین را مورد تحقیق قرارمیدهد
بامْیا ، بامْیَة (غ) - گیاه بامیه (آبگوشت) بامیه
بان (غ) - پان : خدای روستاییان نزد یونانیان قدیم
مِصْفارُبان - قسمی ساز دهنی ، شیپورمانند
بانٍ ، البانِی - سازنده ، بانی ، ساختمان کننده
بانٌ ، بانَة - نوعی درخت
بانَ - آشکار شد ، ظاهر شد ، محسوس شد ، واضح ومعلوم شد
بانَ عَنْهُ - جدا شد از ، مفارقت حاصل کرد ، ترك کرد ، دست کشید از
بانَة - سسك ، الیکایی (نوعی پرنده)
بانْسِیَة (غ) - گل بنفشه

بانطلون ج بانطلونات (غ) - شلوار

بانیو (غ) - وان حمام

باه، اَلْباهی - دارای رنگ روشن ، درخشان، تابـان ، زرق و برق دار ، دارای رنگ زیبا یا گلگون ، زیبا ، مجلل ، عـالی ، با شکـوه ، فاخر

باه - منی ، نطفه مرد

مقوٍ للباه - مقوی برای قوه باه (در گفتگوی ازدارو مثلا)

باه لِلامرِ - توجه کرد به ، دقت کرد ، مورددقت قرارداد ، ملتفت شد

باهی - مباهات کرد بر ، افتخار کرد بر

باهتُ(اللّون) - رنگ پریـده ، کـم رنگ ، رنگ مات

باهت - بتعجب وشگفتی انداخت، مبهوت ومتحیر کـرد

باحةالدّار - حیاط خانه ، صحن خانه

باهرٌ - خیره کننده

نَجاحٌ باهِرٌ - موفقیت درخشان (خیره کننده)

باهظٌ - سنگین ، سخت ، گران ، شاق ، گزاف، زیاده ازحد ، خیلی زیاد

ثَمَنٌ باهظٌ - قیمت گران ، بهاء گـزاف ، قیمت کمرشکن

باهلٌ - بیکار ، کسیکه کارمنظم ودرستی ندارد

بایِت (ص) - بیات ، شب مانده

بایِت فی الصَّف (ص) - معاون آمـوزگار ، دانشیار ، کسیکه درکار تدریس بااستاد معاونت مینماید

بایِخ (ص) - بیمزه (حقیقی ومجازی)

بایَعَ - بیعت کرد با

بایَنَ - ترك کرد ، دست کشیداز ، تفاوت داشت با ، فرق داشت با ، مخالفت کرد با ، تباین داشت با ، متناقض بود با

بِبْسین (غ) - پپسین : جوهر عصیر معده

بِبُطء - بآهستگی ، بکُندی (قید)

بَبْغاء ، بَبَغا ج بَبْغاوات - طوطی

بَبْغاء صغیر - طوطی کوچك دم دراز

البَبْغائیّة - طوطی وار ، برزبان آوردن کلمات وندانستن معانی آنها

بَتَّ - قطع کرد ، برید ، تصمیم نهائی گرفت ، مقرر داشت ، تسویه کرد ، واریز کرد(درگفتگوی ازحساب یا دعوا وامثال اینها)

بتّ - تصمیم نهائی ، تسویه ، واریـزی (حساب وامثال آن) ، قطعیت

بَتاتاً - قطعاً ، حُکماً ، بطورقطعی

بَتّار - قطع کننده ، برنده ، جدا کننده ، تیزوتند (درگفتگوی از چاقو)

بَتّة ، البَتّة - قطعاً ،البته ، بدون چون وچرا، مسلماً ، یقیناً ، ابداً ، هیچ ، هیچوقت ، حاشا ، هرگز

بَتَرَ - قطع کرد ، ازهم جدا کرد ، برید ، ازهم سوا کرد

بَتْر - قطع ، جدا سازی ، بریدن

بَتَرَ عُضْواً - اندامی را برید ، قطع کرد

بَتْراء - خطبه‌یی راگویندکه باجمله « الحمدلله » آغاز نشده باشد

بِتْرول (غ) - نفت

حُقُولُ البِتْرول - حوزه‌های نفت

صِناعَةُ البِتْرول (النَّفْط) - صنعت نفت

بَتْع - قوه ، قدرت ، نیرو ، طاقت ، توان

بِتْع - نوشابه انگبینی ، شراب عسل

بَتَفورَة (غ) - لنگرکش ، کرجی بلندکن ، جر ثقیل کشتی که با آن لنگررا میکشند یا قایقهای نجات را بدان آویخته درموقع لزوم پایین میاورند

بَتَلَ - ازدواج نکرد ، درتجردوعزوبت بسر برد ، تارك دنیا شد

بَتَلَ ، بَتَّلَ - قطع کرد ، برید ، از هم جدا کرد

بَتَلَة (غ) - گلبرگ ، برگ گل ، پر

بَتِنْجان (ص) - بادنجان

بَتُول - باکره ، دست‌نخورده ، دوشیزه ، دختر بکر ، (مجازاً) پاکدامن ، عفیف ، پاك

بَتُولا - نوعی درخت جنگلی که بیشتر درروسیه میروید

بَتُولِيّ - دوشیزه‌یی ، درخور دوشیزگی ، بکر ، پاك ، خالص ، پاکدامن ، محجوبانه ، بی‌آلایش ، مبنی برپاکدامنی

بَتُولِيَّة - دوشیزگی ، بکارت

بَتُوم (غ) - قیرطبیعی یا معدنی ، اسفالت

بَتِّيّ - قطعی ، نهائی ، مسلم ، یقینی ، بی‌قید ، مطلق

بَتِّيَّة (ص) - وان حمام

بَثَّ - فرستاد ، پخش کرد ، منتشر کرد (بوسیله رادیو وامثال آن) ، شایع وفاش کرد

بَثّ - انتشاردادن ، پخش کردن ، پر وپاگانـد کردن ، تبلیغ وترویج کردن

بَثُّ البَرامِج - پخش (کردن) برنامه‌های رادیویی اعلام برنامه (دررادیو)

بَثَّ مَبْدَأً أوتَعْليماً - مرام وعقیده یادستوری را تبلیغ کرد ، ترویج کرد

بَثَرَ ، بَثِرَ - کورك شد ، کورك درآورد ، جوش زد (درگفتگوی ازپوست بدن یا صورت)

بَثِر - کورك دار ، کورکی ، کسیکه بـدن یا صورتش دارای جوش است

بَثْرَة ج بُثُور - کورك ، جوش صورت ، جـوش چرك دار

بَثَقَ النَّهر - سدنهرراشکست تاآب جاری شود ، مانع را برطرف کرد

بُثُور - جوشها یاکورکهاکه درپوست بدن ظاهر میشود

بَثِیر - کورك دار ، کورکی ، کسیکه صورت یا بدنش دارای جوش است

بِجادج بُجُد - جامه خط دار ، راه راه

بَجادِی - لعل ، حجر سیلان

بَجّان - پرچ کننده، کسیکه میخ را پرچ میکند، ماشین یا چکش پرچ

بَجَّحَ (ص) - گستاخ شد ، جسور شد ، بیحیا گشت

بَجِحَ بِهِ - خوشحال شد از ، خشنودشد ،شادمان گشت

بَجَدَ - اقامت کرد در ، مقیم شد در ، سکونت کرد در

بَجْدَة - اصل ، مبدأ ، منبع ، سر چشمه ، منشاء

هُوابن بجْدَتِها - اوکاملا ماهر یا عالم است (نسبت به)

بَجِرَ - شکم گنده شد

بَجَرَ (ص) - شکم درید ، روده در آورد از ، مجازاً تهی کرد

بُجْرَة - ناف

عُجَرَة وبُجَرَة - خطایا و اشتباهات ، غم ها وغصه ها

بَجَسَ ، بَجَّسَ الْماءَ - آبرا جاری ساخت ، روان کرد

بَجَعَ - مرغ سقا

بَجَّلَ - تعظیم کرد ، بزرگ داشت ، تبجیل کرد ، احترام وتکریم کرد ، تمجید بسیار کرد، ستود

بَجَلْ - آری ، بلی

بَجَمَ - ازروی‌ترس یاناتوانی ساکت شد ، زبانش بند آمد

بَجْم (ص) - کودن ، بیحال ، بیعلاقه ، خرف، بیمیل

بَجَّنَ الْمِسْمارَ - میخ را پرچ کرد ، بامیخ پرچ میخکوب کرد

بَحَّ الْبَطُّ - اردك صدا کرد ، وك وك کرد

بَحَّ الصَّوْتُ - صداگرفته شد ، خشن شد

بَحّاث - محقق ، پژوهنده

بَحّاثَة - محقق،محققان، پژوهنده ، پژوهندگان

البَحّاثَة الأَجانِب - محققان یا دانش پژوهان خارجی

بُحاح - صداگرفتگی

بُحار - سرگیجه که دراثر مسافرت دریا بانسان دست میدهد

بَحّار - ملاح ، دریابان ، ملوان ، کشتیران

بَحّارَة السَّفِینَة - ملوانان ، جاشویان، کارکنان کشتی

بَحْبَحَ - آسوده خاطر بود یا شد ، در راحت وآسایش بود ، در رفاه وآسودگی بود ، خوش گذراند

بَحبُوح (ص) - کریم الطبع ، دست ودل باز ، بخشنده ، آسان گیر ، شادمـان ، سر زنـده ، خوشحال ، خوش گذران ، اهل کیف ، (مجازاً) خوشبخت ، سعید

بُحبُوحَة - درگیراگیرِ ، دروسطِ ، میانِ ، رفاه ، آسایش ، آسودگی ، فراغت ، راحت ، سهولت

بَحْت - خالص ، پاك ، محض ، غیر مخلـوط ، بی شائبه

بُحَّةالصَّوت - صداگرفتگی

بُحتُر - کـوتاه و بهم پکیده (درگفتگـوی از شخص)

بَحْتَر (ص) - متفرق کرد ، پراکنده کـرد ، پراکند

بُحتُرِی - شخص کوتاه وبهم پکیده

بَحْث - تحقیق ، پژوهش ، کنجکاوی (درامور علمی)،معاینه، آزمایش،رسیدگی، بازرسی، مطالعه

بحث الامر - مورد بررسی یامطالعه قرار داد ، معاینه وآزمایش کرد

بحث عن الشیئ - جستجو کـرد ، بجستجوی چیزی پرداخت

بحث فی الموضوع - تحقیق کـرد ، مطالعه کرد ، موردبحث وبررسی قرار داد ، رسیدگی کـرد

بَحْثَر - متفرق کرد ، پراکنده کرد ، ازهم جدا یا سواکرد

بَحَّ - صدا گرفته کرد ، صدارا خشن کرد

بَحِر - متحیر شد ، مبهوت شد ، درشگفت آمد ، متعجب شد

بَحْر - دریا ، وزن شعر ، اثناء ، خلال

فی بَحْرِ اُسبُوعٍ (مثلاً) - در اثناء هفته ، در طی هفته

البحرالابیض المتوسِّط - دریای مدیترانه

بحرالرُّوم - دریای مدیترانه

بحرالسَّرجِ - سرین گاه زین

بحرالظُّلمات - اقیانوس اطلس

برغوث البحرِ - میگو

بنت البحرِ - يك جور جانور یا حوری دریایی که سر وتن زن ودم ماهی داشت ، ماهی بانـو (افسانه یی)

توتیاالبَحْر - خارپوست دریایی

حشیش اوحمول البحر - گیاهی که در دریا میروید ، گیاه دریایی ، جلبك

حَشیشةالبحر - جلبك

حصان اوفرس البحرِ - اسب آبی، کره دریایی، اسب ماهی ، کُره ماهی

دُوارالبحر - سرگیجه که دراثر مسافرت دریا بانسان دست میدهد

دوخةالبحر = دوارالبحر

سلك البحرِ - کشتیرانی

شاطِئُ الْبَحْرِ - ساحل دریا ، کنار دریا

عِجلُ الْبَحْرِ - خوك دریایی ، خوك آبی

كَلْبُ الْبَحْرِ - قسمی ماهی درنده خو چون کوسه

عُرْضُ الْبَحْرِ - قسمی ازدریا که ازکرانه نمودار وآب آن گوداست

نَسِيمُ الْبَحْرِ - نسیم دریا

بُحران - سرسام ، هذیان گویی ، اغماء ، سبات سنگین

بَحْرَة ج بِحار ، بُحْر - برکه آب ، حوض ، استخر ، باتلاق

بَحْرِيّ - مربوط بدریا ، مربوط بکشتیرانی وکشتی ، شمالی ، دریابان ، کسیکه دردریا کار میکند ، ملاح

بَحْرِيَّة - نیروی دریایی ، دریایی

بَحْرِيُّون - افرادنیروی دریایی

الْبُحُوثُ الرُّوحِيَّة - تحقیقات روانی

بُحَيْث جَزِيرَة (ص) - شبه جزیره

بُحَيْرَة ج بُحَيْرات - دریاچه

بَخَّ - خرخر کرد ، خرناس کشید

بَخَّ الْماءَ (ص) - آبرا بفوران آورد

بَخٍ بَخٍ - بهبه ، آفرین ، احسنت

ماسُورَةُ الْبُخار - لوله بخار

میزانُ الْبُخار ، میزانُ ضَغْطِ الْبُخارِ - بخار سنج

بُخارِيّ - بخارمانند ، دارای بخار

حَمّام بُخارِيّ - حمام بخار

مِحْراث بُخارِيّ - خیش یا شخم زن بخاری

وابُور بُخارِيّ - موتور یاماشین بخار

سَفِينَة بُخارِيَّة - کشتی بخاری

القُوَّةُ الْبُخارِيَّة - نیروی بخار که در ماشین آلات وغیراینها بکار میرود

بَخْت ج بُخُوت (غ) - بخت ، شانس ، اقبال ، طالع

فاتِحُ الْبَخْتِ - فالگیر ، طالع بین

فَتَحَ الْبَخْتَ - فال گرفت ، طالع کسی را دید

كِتاب فَتْحِ الْبَخْتِ - کتاب فال ، فالنامه

فَتْحُ الْبَخْتِ - فال گرفتن ، طالع دیدن

فَتْحُ الْبَخْتِ بِوَرَقِ اللَّعْبِ - فال گرفتن باورق بازی

قَلِيلُ الْبَخْتِ - بدبخت ، بد شانس ، بداقبال

بَخَّتِ السَّماءُ - باران ریز بارید

بَخْتَرَ - متکبرانه راه رفت ، خرامان راه‌رفت ، خرامید

الْبَخْتَرِيَّة - خرامیدن ، متکبرانه راه رفتن

بَخْتَكَ رِزْقَكَ (ص) - بختت هر چه باشد همان بتو میرسد (این عبارت هنگامی گفته میشود که شخصی دیگری‌را بخانه خوددعوت میکندومیگوید تا بخت تو چه باشد یعنی هرچه درخانه پیدا شود باهم میخوریم)

بَخَرَ - بصورت بخار در آورد ، تبخیر کرد ، بوسیله بخار دادن ضد عفونی کرد ، با بخور دادن معطر کرد

بَخَرٌ - بوی بدِ دهان

بَخَرَ الماءُ - آب بخار شد

بَخِرَ الفَمُ - دهن بوی بد داد ، دهن بوی بد داشت

بَخَسَ - کوچك کرد ، تحقیر کرد ، از قیمت چیزی کاست ، بهای چیزی را کم کرد

بَخْسٌ - پایین ، پست ، ارزان

بَخَسَه حَقَّه - اورا مورد ظلم یا بیعدالتی قرارداد

بَخْشَشَ (ص) - انعام داد ، هدیه داد

بَخْشُونْجِیّ (ص) - سرباغبان

بَخْشِیش (ص) - انعام ، هدیه ، غلامانه ، حق - القدم ، انعامی که بدلال یا پیشخدمت میدهند (این کلمه فارسی است)

بَخَقٌ - (در پزشکی) آب سبز (ازعوارض چشم)

بُخْلٌ - امساك درمال ، خِسّت ، مال اندوزی

بَخُلَ - بخیل بود یاشد

بُخْنُقٌ - کلاه زنان تارك دنیا ، پارچه ایکه با آن اینچنین زنان گردن وگونه های خودرا می پیچند

بَخُور - بخور

بَخُورُ مَرْیَم - (در گیاه شناسی) پنجه مریم

بَخُّوس (غ) - رب النوع باده

بَخْیت - خوشبخت ، سعادتمند

بُخَیْخَة (ص) - آب دزدك ، سرنج ، تلمبه یی که با آن مایعی را بیفشانند (چون تلمبه امشی وامثال آن)

بَخِیل - ممسك ، خسیس ، مال اندوز

بُدٌّ - چاره ، گزیر ، سهم ، نصیب

لابُدَّ - حتماً - البته ، بی تخلف ، بهر وسیله که باشد ، بهر قیمت که باشد ، بهمه حال ، هر طور باشد

بَدا - ظاهر شد ، پدید گشت ، بنظر رسید

بَدا لِلْفِکْرِ - بخاطر خطور کرد ، بنظر رسید

بَدْءٌ - ابتدا ، آغاز ، شروع ، نقطه یا خط شروع

بَدَأَ - شروع کرد ، آغاز کرد ، افتتاح کرد

بَدَأَ الحَدِیثَ - سر صحبت را باز کرد ، سخن آغاز کرد

بَدَأَ العَمَلَ - کاررا شروع کرد

بَدَأَ الفَصْلُ - فصل آغاز شد ، موسم فرا رسید

بَدَأَ عَلی - مقدم داشت بر ، ترجیح داد بر

بَداءَة = **بَدْء**

بَدائِیّ - ابتدائی ، اصلی ، اولی ، بدوی

بُداد - سهم ، نصیب

بَدار! - بشتاب ، عجله کن ، یالا

بَدارَة (ص) - جوجه کوچك

بدّال ج بدّالون - خواربار فروش ، صراف

پدال (غ) - رکاب دوچرخه وامثال آن

بدالةالبرى (ص) - شتر گلو

بدانة . فربهی ، تنومندی

بداوة - چادرنشینی ، بدویت ، کوچ نشینی

بداهة - فراست ، سرعت انتقال ، دریافت ناگهانی ، ناگاه آغاز کردن ، سخن بی اندیشه ، بدیهه گویی

بداهةً - ازروی فراست ، باسرعت انتقال ، بطور غیراستدلالی ، با بدیهه گویی

بالبداهة - ازروی فراست ، با سرعت انتقال ، با بدیهه گویی

بدد - پراکنده کرد ، متفرق ساخت ، خرد خرد تمام کرد ، برباد داد ، تلف کرد ، از میان برد ، بیهوده صرف کرد

بدر - ماه تمام

بدر - غفلة بکسی سررسید ، بی خبر گیر آورد ، پیش دستی کرد بر

بدر - زودترازموقع آمد ، مبادرت کرد به

بدرة - مبلغ ده هزاردینار یاکیسه یی که محتوی این مبلغ است

بدروم ، بدرون (ص) - طبقه زیر ، زیرزمین

بدرى (ص) - زود

بدع - اختراع ، ابتکار ، ایجاد

بدع - اختراع کرد ، شیوه بکار برد ، ابتکار کرد ، ساخت ، ایجاد کرد ، بدعت گذاشت

بدعة - رسم وآیین نو ، بدعت

بدل - عوض ، جانشین ، بدل ، قائمقام

بدل - تغییر ، تبدیل ، عوض کردن ، جانشین سازی

بدل سفرية (ص) - هزینه سفر ، فوق العاده یا خرج سفر (که اداره یا بنگاهی بکارمند خود میدهد)

بدل سكن (ص) - فوق العاده ای که کارمند برای پرداخت اجاره منزل از اداره یا بنگاهی دریافت میدارد

بدل ، بدل ريشه اوصوفه - تولك رفت ، پر ریخت ، موی ریخت

بدل ، بدل اسنانه - دندان ریخت

بدل ، بدّل - تغییرداد ، تبدیل کرد ، عوض کرد یك در میان قرارداد ، متناوب کرد

بدلة ثياب(ص) - یك دست لباس(مانندیك دست کت وشلوار)

بدلةالقداس - لباس رسمی کشیش (هنگام آیین عشاء ربانی)

بدلةالملابس - یك دست لباس

بدلا من - بجای ، بعوض

بدلية (ص) - غرامت ، تاوان ، پولی که برای معاف شدن ازکاری یاامری می پردازند

بدن - تن ، بدن ، تنه ، بدنه(در گفتگوی ازدرخت

یا مجسمه یی که هنوز تمام نشده است و امثال اینها)

بَدَنُ العَمُود - بدنه ستون

بَدُنَ - فربه وتنومند بود یا شد

بَدَنَةٌ - قبیله ، عشیره ، خاندان ، طایفه ، شتر یا گاو فربه ، پیراهن بدون آستین که زنان پوشند

بَدَنِیٌّ - مربوط به تن یا بدن ، جسمی

التَّربِیَةُ البَدَنِیَّة - تربیت بدنی

عُقُوبَةٌ بَدَنِیَّة - شکنجه بدنی ، مجازات یاکیفر جسمانی

بَدْو - چادر نشینی ، بدویت ، بدویان ، چادر نشینان

بَدَوِیّ - چادرنشین ، بدوی

بَدَهَ - بی‌خبر برسر کسی رسید ، غافلگیر کرد

بَدَهِیّ - چیزیکه احتیاج بفکر زیاد ندارد ، واضح ، بدیهی

بِدِّیّ (ص) - مایلم ، دوست دارم ، میخواهم (اصل این کلمه بِوُدِّیّ بوده است)

بِدِّی اَرُوح اِلَی السِّینَما - میخواهم بسینما بروم ، میل دارم بسینما بروم

بَدِیع - عجیب وغریب ، سازنده ، خالق

بَدِیل - عوض ، جانشین

بَدِین ج بُدْن - فربه ، تنومند

بَدِیهَةٌ - فراست ، سرعت انتقال ، دریافت ناگهانی

بَدِیهِیّ - چیزیکه احتیاج بفکر زیاد ندارد ، واضح ، بدیهی

بَذّ - شلخته ، بد جامه پوش ، بد سر و وضع ، ژنده پوش ، کثیف ، چرك ، بدنما ، پست ، ناپاك ، پلید ، زشت

بَذَّ - شکست داد ، غلبه کرد ، فتح کرد ، تسخیر کرد ، دست یافت بر ، پیش افتاداز ، برتری داشت بر ، تفوق جست بر

بَذُّ البَخْتِ - بدبخت

بَذَأَ - ناسزا گفت ، دشنام داد ، مذمت کرد

بَذَاذَة - کثافت ، ناپاکی . چرکی ، پلیدی

بَذْخ - زندگی تجملی ، زیاده روی در تزیین وتجمل ، آثار توانگری ونعمت ، گردنکشی

بَذَخَ - عالی ومجلل بود یاشد ، مغرور و متکبر بود یاشد ، تکبرآمیز گشت ، بامناعت شد

البَذْخ وَالتَّرَف - زندگی اشرافی یا تجملی

بَذْر - کاشتن ، تخم کاشتن ، بذرافشاندن ، بذر ، تخم ، دانه ، نسل

بَذْر سُوء - ناخلف ، بی بوته ، بی اصل ، نسل بد

اَوَانُ البَذْرِ - موسم کشت کردن ، موقع دانه پاشیدن

بَذَرَ - منتشر کرد ، پخش کرد ، درهمه‌جا پاشید ، افشاند

بَذَّرَ - بربادداد ، ولخرجی زیاد کرد ، ازبین برد

بَذَرَ (ص) - تخم داد ، تخم ریخت (در گفتگوی از گیاه)

بَذَرَ الحَبَّ (فِی الأَرْضِ) - بذر افشاند ، تخم کاشت ، تخم پاشید

بِذْرَةُ الثَّمَرَةِ اَوِ القُطْنِ اَوْ غَیْرِهِمَا - هسته‌میوه، پنبه دانه ، تخمه

بَذَلَ - لباس‌را کهنه کرد ، دراثر استعمال فرسوده کرد ، مبتذل کرد ، خرج کرد ، صرف کرد ، انفاق و بخشش کرد

بَذْل - بخشش ، انفاق ، خرج

بَذْل الذَّات - فداکاری

بَذَلَ نَفْسَه - فداکاری کرد ، جان خودرا (در راه چیزی) فدا کرد

بَذَلَ وُسْعَه - منتهای کوشش خودرا بکار برد

بِذْلَة ثِیَاب - یك دست جامه (چون یکدست کت وشلوار)

بِذْلَة رَسْمِیَّة - لباس رسمی ، اونیفورم

بِالبِذْلَةِ الرَّسْمِیَّة - بالباس‌تمام رسمی

بِذْلَة السَّهْرَة - لباس شب نشینی

بِذْلَة العَمَلِ اَوِ الشُّغْلِ - لباس کار

کَلام بَذِیّ - سخن زشت ، کلام قبیح

بَذِیُّ اللِّسَان - بد دهن ، زشتگو ، بد زبان

بَرَّ - اطاعت کرد ، فرمانبرداری کرد ، تن درداد ، تسلیم شد ، منقادشد ، وظیفه شناس گشت

بَرَّ فِی قَوْلِه - سرقول خود ایستاد ، درپیمان‌خود استوار بود

بُرّ - گندم

بِرّ - صلاح ، نیکی ، احسان ، خوبی

بَرّ - خشکی ، زمین ، صالح ، نیکوکار ، وظیفه شناس ، فرمانبردار ، بیگناه ، بی‌تقصیر

عَلَی البَرِّ - زمینی ، ازراه خشکی برده شده ، ازراه خشکی

بَرَّ البَابِ (ص) - گچ بری اطراف در ،گچ بری سرستون

بَرّاً - زمینی ، ازراه خشکی (برده شده)

بَرّاً وَبَحْراً - زمینی و دریایی ، از راه خشکی وازراه دریا

بَرّاً - بیرون ، درخارج ، ازبیرون ، خارج

بِلاد بَرّاً (ص) - خارجه

البَرَی - خاك ، گرد ، غبار

بَرَی بِالحَكّ - خراشید ، پوست برداز

بَرَی الشَّخْصَ وَالحَیَوانَ - لاغر کرد ، بی - قوت کرد

بَرَی القَلَمَ وَغَیْرَه - قلم یا چیز دیگررا تراشید

بَرَأَ - بوجود آورد ، خلق کرد ، ایجاد کرد ، ساخت

بَرْء - ایجاد کردن ، خلق کردن

بُرْء - شفایافتن ، بهبودی

بَرِئَ الجُرْحُ - زخم خوب‌شد،گوشت نو بالاآورد،

التیام یافت ، جوش خورد (در گفتگوی اززخم)

بَرِئَ مِنْ كَذا - تبرئه شداز ، بیگناهی او ثابت شد

بَرَأَ مِنْ كَذا - تبرئه کرد ، آزاد کرد

بَرِئَ مِنْ كَذا - نجات یافت ، خلاصی یافت از

بَرِئَ الْمَرِيض - بهبود یافت ، سلامت مجدد یافت

بَرَّأَهُ مِنَ التُّهمةِ - متهم را تبرئه کرد ، کسی را ازاتهام بیرون آورد

بَرَّأَهُ مِنَ الْخَطِيئَة - خطایش را بخشید ، عفو کرد

بَراءَة - بیگناهی

بَراءَة - جواز ، اجازه ، پروانه (برای کسب یا هرچیز دیگر)

بَراءَة - درجه یا نشان افتخاری نظامی وغیرآن

بَراءَة - خلاصی ، تبرئه شدن ، آزادی

بَراءَة صِحِّيَّة - گواهینامه بهداشت که هنگام حرکت کشتی به کاپیتان میدهند

بَرّاءَة - مدادتراش ، چاقوی قلم تراش

پْراتِيكا (غ) - پروانه ارتباط با بنادرکه پس از قرنطینه کشتی یا دیدن گواهینامه بهداشت به آن میدهند

بَراح - فضا ، مکان خالی ، جا ، وسعت ، گنجایش ، جاداری

بَرّاد (ص) - کسیکه آهن آلات را سوارمیکند ، کمك مکانیك ، فیتر ، جفت گر

بَرّاد ، بَرّادَة ج بَرّادات - یخچال برقی

بُرادَة - براده آهن ، ساوه آهن

بَرّادشای (ص) - قوری

بَرّادِيَّة (ص) - آب خنك کن ، آب سرد کن

بَراذِعِيّ - پالان دوز

بِراز - جنگ تن بتن ، مبارزه

بِرازُالْإنْسان - مدفوع آدمی ، براز

بِرازُالْحَيَوان - سرگین

بَرازِق (غ) - نوعی کیك نرم ودارای کنجد

اَلْبَرازِيق (غ) - دسته های مردم ، توده های مردم

اَلْبُراشِم - خیره شونده ، تیزنگر

بُراطِم - لب کُلُفت

بَراعَة - مهارت

حَشِيشَةُالْبَراغِيث - اسپرزه ، اسفرزه

بْرافُو (غ) - بْراوو ، آفرین ، احسنت

بُراق - اسب بالدار ، ذوالجناح

بُراق - درد اعصاب

بَرّاق - براق ، درخشنده ، تابنده ، متلألی

بَرام - نخ تابیده

بَرّام - کسیکه نخ ومانندآنرا میتابد

صانِعُ الْبَراميل - بشکه ساز ، چلیك ساز

بَراميلِيّ - بشکه ساز ، چلیك ساز

بَرّانِیّ - خارجی ، بیرونی ، ظاهری ، بیگانه ، شخص خارجی ، غریبه

بَرّانِیّ (ص) - پول تقلبی ، (سکه) قلب ، ساختگی ، جعلی ، بدلی

بَرّایَة (ص) — مدادتراش

بَربی (ص) — معبد ویران قدیمی. جای پرپیچ وخم ، ماز ، (مجازاً) پیچیدگی ، امر بغرنج

بَرْباوِیّ (ص) - پیچ در پیچ ، مار مانند ، (مجازاً) بغرنج ، پیچیده ، گیج کننده

بَرْبَخ ج بَرابِخ - شترگلو،

بَرْبَخْتی (س) - حرباء ، آفتاب گردك

بَرْبَرَ - جیغ وداد کرد ، سروصدا کرد ، دادوفریاد راه انداخت ، غُر غُر کرد ، مِنْ مِنْ کرد ، جویده سخن گفت ، ناشمرده حرف زد ، پچ پچ کرد

بِربِرالطُیور - جوجه (ازهرنوع پرنده)

بَرْبَرِیّ - وحشی ، غیرمتمدن ، بربری ، نوبی (از اهالی نوبه مصر)

بَربَرِیَّة - توحش ، وحشیگری ، بربریت

بَرْبَش (ص) - چشمك زد

بَربَطَ فِی الماءِ (ص) — آب بازی کرد

بَرْبَکَة (ص) - قیافه غم انگیز گرفتن

بَرْبُونی (ص) شاه ماهی

بَربیس (غ) - ماهی بزرگ نهری

بُرت - شکرسفید

بُرْتُغال (غ) - کشور پرتغال

بُرتُغالِیّ - مربوط بکشور پرتغال ، پرتغالی

بُرْتُقال - پرتقال (میوه)

بُرتُقال ابوسُرَّة - یکجور پرتقال (دارای بر- آمدگی کوچك ، ناف دار)

شَراب البُرتُقال - شربت نارنج

بُرْتُقال بِدَمِه - پرتقالی که آب آن سرخ رنگ است

بُرتُقال یافاوِیّ - یافا : یکجور پرتقال

بُرْتُقان (ص) - پرتقال

بُرتُکول ، بُروتُوکُول (غ) - پیوند نامه ، مقاوله نامه سیاسی ، صورت مجلس سیاسی

بُرثُن ج بَراثِن - چنگال (درحیوانات)

بُرْج الحَمام - برج کبوتر ، لانه کبوتر

البُرج العاجِیّ - کنایه از آرزوی دور ودراز ، خواب طلائی

بُرج المُراقَبَة - برج دیدبانی

بُرج النَغَم - گام (درموسیقی)

بِرْجاس - نوعی زین که بر پشت اسب وقاطر وامثال آنها گذارند

بِرْجاس (ص) - شمشیربازی یا نیزه بازی سواره

بَرجَل (ص) - پرگار

بَرْجَل دائر - پرگارقطرپیما

برجل - مشوش کرد ، دست وپاچه کرد ، برهم زد ، ناراحت کرد

برجم (ص) - غرغر کرد ، لندلند کرد ، ناله کنان گفت ، از سر خشم سخن گفت ، با ناله وگله گفت

برجمة ج براجم - بند انگشت ، برآمدگی در بند انگشت

برح - ترك کرد ، واگذاشت ، ول کرد ، بیرون رفت از ، دست کشید از

برح - خسته کرد ، بستوه آورد ، اذیت کرد ، فرسوده کرد

برح به‌الامر - رنجه‌اش کرد ، عذابش داد ، شکنجه‌اش کرد

ما برح - پیوسته ، هنوزهم

برحی - کلمه یی است که در بازی وامثال آن هنگام عدم اصابت بهدف گفته میشود ، ضد موحبا

برد - تگرگ

برد - سرما ، سردی

برد - خنك کرد ، ولرم کرد یا شد ، نیم گرم کرد یاشد

برد - احساس سرماکرد

برد (ص) - سرما خورد ، زکام شد

برد ، برد - سرد بود یا شد

بردالالم - درد را تسکین داد ، فرونشاند ، آرام کرد

برد بالمبرد - سوهان زد ، پرداخت یا اصلاح کرد ، سوهانکاری کرد

بردالحمی - تب ولرز ، تب نوبه

بردالشیی - سرد کرد ، خنك کرد

بردالماکولات وغیرها - خوراکی وامثال آن را سرد کرد ، خنك کرد ، سرد نگاه داشت (در یخچال ومانندآن)

بردالهمة - دلسرد کرد ، بی جرأت کرد ، عزمش را سست کرد

برداء - تب ولرز ، تب نوبه

بردان - کسیکه سردش میباشد ، کسیکه احساس سرما میکند

البردان - صبح وشب

بردت همته - دلسرد شد ، بی جرأت شد ، عزمش سست شد

بردة - دانه تگرك

بردخ (ص) - صیقل داد ، پرداخت کرد ، جلا داد

بردعة - پالان

بردقوش (ص) - مرزنجوش ، اویشن ، گلپر

بردی ، بردی - بردی ، پاپیروس ، نی ، بوریا ، پیزر ، گیاهی که سابقاً در مصر از آن کاغذ میساخته‌اند

بردیة (ص) - تب ولرز ، تب نوبه

بَرْدیوط (غ) - درجه کشیشی که اسقف اورا برای تبلیغ رعایا ارسال میدارد ، درجه افتخاری (نزد مسیحیان مارونی)

بَرْذَعَه - پالان

بِرْذَون - یابو ، اسب بارکش

بَرَرَ - بجا وبمورد دانست ، توجیه کرد ، تبرئه کرد ، اثبات درستی (کاری را) کرد ، بخشید ، عفو کرد ، آمرزید ، معاف کرد ، مرخص کرد

بَرَزَ - برآمدگی داشت ، پیش‌آمدگی پیدا کرد ، برجستگی داشت یا پیدا کرد ، پدید گشت ، ظاهر شد ، پدیدار شد ، سر برآورد ، ناشی‌شد ، بیرون آمد ، نمایان شد

برز ، برزعلی غیرِه - تفوق داشت بر ، مقدم بود یا شد بر ، برتری داشت بر ، پیشی‌جست بر ، مبرزشد (نسبت به)

بَرْزَخ ج بَرازِخ - تنگه ، مانع میان دو چیز ، مدت میان مرگ تاقیامت

بَرْزَقَه - کیك نرم دارای کنجد

بِرْزِیق (غ) - جماعتی از مردم ، دسته یی از مردم

بُرْس ، بِرْس - پنبه

البِرْسام - ذات‌الجنب

بِرِسْکُوب (غ) - دوربینی که بوسیله آن از بالای مانع می‌بینند

بِرْسِیان - نوعی خرمه

بِرْسیم - شبدر

بِرْسیم حِجازِیّ - یونجه

بِرْش - تاتوره ، داتوره

بُرْش - حصیر کُرکی دم در اطاق که کفش را روی آن پاك کنند

بَرَش - سفیدی بیخ ناخن ، خالهای سفید درموی اسب

بُرْشام - میخ پرچ

بُرْشام ، بُرْشان - نان بستنی ، نانی که چون قیف است ودرآن بستنی میگذارند

بُرْشامْجی (ص) - پرچ کننده ، کسیکه میخ را پرچ میکند

بُرْشان ، بِرْشان - قرص نازك فطیر در عشاء ربانی ، قرص کوچك خمیرخشك که سابقاً برای چسباندن نامه‌ها بکار میبردند ، کاغذ گِردکه روی اسناد بجای مهر می چسباندند

بُرشان الأدوِیَة - کپسول (پهن) ، کاشه

بِرِشْت (ص) - (تخم مرغ) نیمرو

بَرْشَمَ - محکم بست ، بطانه کرد ، درزگرفت ، کاغذگرفت ، مهروموم کرد

بُرْشُم - نقاب ، برقع

بَرْشَمَ فِیهِ - خیره شد به

بَرْشَمَ المِسمارَ - میخ را پرچین کرد ، با میخ پرچین میخکوب کرد

آلَةُ البَرْشَمَة - ماشین یاچکش پرچ

بَرْشَنَ الرِّسالَةَ - نامه را با برشان چسباند

بَرَشُوت (غ) - چترنجات ، پاراشوت

بَرَشُوتِيّ (غ) - چترباز

بَرْص ، بُرْص - مارمولك ، بزمجه ، مارمولك خانگی

بَرَص - جذام ، خوره ، برص

بَرِصَ - جذام گرفت ، برص گرفت

مُسْتَشْفَى الْبَرَص - بیمارستان جذامی‌ها

بُرْصُلُ الْقُماش (ص) - حاشیه پارچه ، گِرد - باف

بَرَضَ النَّبات - گیاه جوانه زد ، سبز شد ، غنچه کرد ، نشو و نما کرد

بُرْطاش (غ) - آستانه ، آستان ، درگاه

بِرْطام - لب کُلُفت

بَرْطَعَ (ص) - تاخت کرد ، چارنعل رفت

بَرْطَلَ - رشوه داد

بُرْطُل (غ) - کلاه اسقفی که روی آن علامت صلیب نقش شده است

بَرْطَلَة - رشوه ، رشوه دادن یا گرفتن

بُرْطُلَة - چتر آفتابی ، چتر زنانه ، آفتاب گیر

بَرْطَمَ (ص) - غرغر کرد ، لُندلُند کرد ، باگله وشکایت گفت

بَرْطَمَ - خشمگین شد ، غضبناك شد

بَرْطَمَ اللَّيْل - شب تاریك شد

بَرْطَمان (ص) - کوزه دهن گشاد ، بلـونی ، شیشه دهن گشاد

بُرْطُومُ السَّقْف - تیر ، الوار ، اردی

بِرْطِيل - رشوه

بَرَعَ - ماهر بودیاشد

بُرْعُم ، بُرْعُوم - غنچه

بَرْعَمَ النَّبات - گیاه غنچه کرد

بُرْعُوم ، بُرْعُومَة ج بَراعِم - غنچه ، شکوفه

بَرْغَثَ الْمَكان - مکان پر از کیك شـد ، کیك هجوم آورد در ، تولید زحمت واذیت کرد

بُرْغُش - پشه کوچك

بُرْغُل (ص) - بلغور (گندم مثلا)

بَرْغَمُوت (غ) - اترج ، یکجور گلابی

زَيْتُ الْبَرْغَمُوت - روغن اترج

بُرْغُوث ج بَراغِيث - کیك (نوعی حشره)

بُرْغُوثُ الْبَحْر - میگو

بُرْغِيّ ، بِرْغِيّ ج بَراغِيّ - (میخ) پیچ

بَرَفان (غ) - پاراوان ، پرده ویا دیـواری که جهت جدا کردن قسمی از اطاق یا دکان و غیره بکارمیبرند ، تجیر ، دیوارمصنوعی

اَلْبِرْفِير (غ) - ارغوانی ، رنگی مرکب ازقرمز وآبی

بَرَقَ - درخشید ، تابید ، برق زد ، تلالـؤ پیدا کرد ، شعله‌ورشد

بَرْق - آذرخش ، برق ، آسمان درخش

بَرْق - تلگراف

بَرْقِ الزَّرْكَشَة - پولك (كه روى جامه براى زينت ميدوزند)

دائرةُ البَرْقِ والبَرِيد - اداره پست وتلگراف

بَرَقَتِ السَّماء - برق جست (از آسمان)

بَرْقَش - با رنگهاى مختلف رنگ آميزى كرد

بَرْقَش ، اَبُو بَراقِش - پرنده كوچكى كه نوك پر او خاكى و ميان آن قرمز وآخر آن سياه رنگ است

بُرْقُع ج بَراقِع - نقاب ، برقع

بُرْقُعُ الجَنِين - غشاء جنين ، پوسته يى كه جنين درآن قراردارد

بُرْقُعُ السِّتارَة - والانِ پرده ، يلن

بُرْقُعُ الوَجْه - نقاب برروى افكند

بُرْقُوق - آلوجنگلى

بُرْقُوق اَبْيَض - گوجه

بَرْقِيّاتُ التَّهْنِئَة } - تلگرافهاى تبريك
بَرْقِيّاتُ التَّهانِى }

بَرْقِيَّة ج بَرْقِيّات - تلگراف، تلگرام ، مخابره تلگرافى

بَرْقِيَّة مُسْتَعْجَلَة - تلگراف فورى

بِرْقِيل - نوعى آلت جنگى كه با آن گلوله وسنگ پرتاب ميكردند

بَرَكَ - خوابيد (درگفتگوى ازشتر)

بَرَكَ بِالْمَكان - اقامت كرددر ، ماند ، مقيم شددر

بَرَّكَ الجَمَل - شتررا خوابانيد

بَرَّكَ الماءَ فِى الاَرْض - آب درگودال ياحوض ماند

بِرْكار (غ) - پرگار

بُرْكان - كوه آتش فشان

بُرْكان ثائِر - آتش فشان روشن

بُرْكان خامِد اَوْساكِن - آتش فشان خاموش

فُوهَةُ البُرْكان - دهانه آتش فشان

مَقْذُوفاتُ البُرْكان - مواد مذاب كه از دهانه آتش فشان به بيرون پرتاب ميشود

بُرْكانِىّ - آتش فشانى ، مربوط بكوه آتش - فشان

بِرْكَة ج بِرَك - گودال آب ، بركه ، حوض ، استخر

بَرَكَة ج بَرَكات - نعمت ، بركت

بَرُوكَة (س) - دست لاف

بَرْكِيه (غ) - فرش كف اطاق باچوبهاى جور بجور

بَرْلَمان (غ) - پارلمان ، مجلس شورى و سنا ، مجلس نمايندگان

بَرْلَمان تَمْهِيدِىّ - مجلس موسسان

مَنَحَ البَرْلَمانُ الثِّقَةَ - مجلس رأى اعتماد داد

بَرْلَمانِىّ (غ) - پارلمانى ، مجلس دار، قانونى

النِّظامُ البَرْلَمانِىّ - رژيم مشروطه ، سيستم

حکومت پارلمانی

بَرَمَ (ص) - بطور غیر مستقیم حرفی زد یا کاری کرد

بَرِمَ - بتنگ آمد ، بستوه آمد

بَرَم - بستوه آمدن ، بتنگ آمدن ، سختی ، مشقت ، رنج وعذاب

بَرْم - تابیدن ریسمان، نخ وامثال آنها ، تصدیق ، تصویب ، تأیید ، تثبیت

بَرَمَ الأَمْرَ - تثبیت کرد ، تأیید کرد ، تصویب کرد ، تجویز کرد ، تصدیق کرد

بَرَمَ الحَبْلَ - ریسمان را تابید ، تابیده کرد

بُرْما (غ) - نوعی شیرینی

البَرْمائِیّ - ذوحیاتین ، جانوری که هم درخشکی وهم درآب زندگی میکند

البَرْمائِیَّة - دوزیستی ، نوعی اتومبیل که هم در خشکی وهم درآب حرکت میکند

بُرْمَة ج بِرام، بُرَم - دیگ سنگی ، دیزی

بَرْمَة - پیچ ، تاب ، گرداندن ، عمل کوك کردن (درگفتگوی ازساعت)

بَرْمَق الدَّرابزین (ص) - ستون نرده

بَرْمَق العَجَلَة (ص) - پره چرخ ، اسپك

بِرْمیل ج بَرامیل - بشکه ، چلیك

بِرْمیل حَدید (مثل براميل الزيت) - بشکه آهن ، بشکه نفت مثلا

بِرْمیل صَغیر - چلیك ده گالنی یا کمتر

بِرْمیل کَبیر - چلیك ۱۴۰ - ۱۸۰ گالنی ، چلیك بزرگ

ضِلْع البِرْمیل - تخته بدنه (درچلیك یا بشکه)

بِرْمیل لِغَیْرِ السَّوائِل - بشکه برای چیزهای جامد

طَوق البِرْمیل - حلقه دور چلیك ، تسمه ، چنبر

نِصْف البِرْمیل - تغار ، تغار چوبی (نیم - بشکه یی)

البَرْناسِیَّة (غ) - پارناسیسم : عقیده کسانیکه بمخالفت با رومانتیسم برخاسته اند وبرخلاف رمانتیست ها به زیبائی شکل وطرز بیان درشعر توجه دارند

بَرْنامَج ج بَرامِج - برنامه ، پروگرام ، اطلاع نامه ، کاتالوك ، فهرست نامه

بَرْنامَج الدِّراسَة اَو التَّعْلیم - برنامه تحصیلی

بَرْنامَج العَرْض - برنامه سان ورژه

بُرُنْجُك (غ) - کرپ ، گارس ابریشمی سیاه

بُرْنُس (غ) - هرگونه لباس که کلاه هم بآن متصل است ، کلاه دراز که در صدر اسلام بسر میگذاشتند

بُرْنُس الحَمّام - جامه حمام ، حوله بزرگ که چون پالتو میدوزند وکلاه هم بآن متصل است وپس ازآب تنی یااستحمام آنرا میپوشند

بْرِنْس (غ) - شاهزاده ، پرنس ، شاهپور

بْرِنْسِس ، بْرِنْسِیسَة (غ) - شاهدخت ، پرنسس

بَرْنِيَّة ج بَرانِي - ظرف سفالين

بُرْنَيْطَة ج بَرانِط (غ) - کلاه شاپو ، کلاه لبه دار

بُرْنَيْطَةُ الرَّسمِيّات - کلاه سیلندر که در مواقع رسمی بسر میگذارند

بُرْنَيْطَةُ الشُّبّاكِ اَوِ الْبابِ - آرایش سنتوری سر پنجره یا سردر

بُرْنَيْطَة شَمْس - کلاه که برای جلوگیری از آفتاب بسر گذارند

بُرْنَيْطَةُ اللَّمبة - حباب چراغ

بُرُوء - شفا یافتن ، بهبودی

بِرْواز (ص) - قاب (عکس) ، زهوار ، دوره ، چارچوب وماننداینها

بُرُوَة (غ) - دماغه کشتی ، سرکشتی

بُرُوَةُ الصّابونَة (ص) - باقیمانده صابون

بُرُوَةُ اللِّجام (ص) - آهنی که از دهنه در دهان اسب قراردارد

بُرُوَة مُبَيِّضِ الحِيطانِ (ص) - ماله گچ کشی

بُرُوتِسْتُو ج بُرُوتِسْتُوات (غ) - اعتراض رسمی ، پروتست ، واخواهی ، واخواست ، گواهی نکول برات

عَمِلَ اَوسَحَبَ (عليه) بُرُوتِسْتُو - پروتست کرد ، رسماً اعتراض کرد ، واخواهی کرد ، واخواست کرد ، نکول برات را گواهی کرد

مَصاريف عَمَلِ البُرُوتِسْتُو - هزینه واخواست ، خرج محضر برای واخواست

بُرُوتِسْتانْتِي ، بُرُوتِسْتَنْتِيّ (غ) - پیرو فرقه پروتستان (مسیحی) ، طرفدار اصول پروتستان

بُرُوتِسْتانْتِيَّة (غ) - مذهب پروتستان ، نام فرقه یی متجدد در دین مسیحیت که همه پیروان مارتین لوترهستند

بُرُوتُوپلازم (غ) - پروتوپلاسم ، سفیده یاخته ، جرم زنده

بُرُوتُوكُول (غ) - مقاوله نامه سیاسی ، صورت مجلس جلسات سیاسی که برای بررسی وتحقیق ومذاکره درامری منعقد گردد

بُرُوجِيّ (ص) - شیپورزن ، بوق زن

بُرُود - سرمه

بَرُود (ص) - باروت

بُرُودَة - تفنگ فتیله یی قدیم

بُرُودَة - سرما ، سردی ، خنکی

لُحُوم مَحفُوظَة بِالبُرُودَة - گوشتهایی که در سردخانه ها نگهداری میکنند

بُرُوز - برآمدگی ، پیش آمدگی ، برجستگی ، پیش رفتگی ، جلو افتادگی ، بیرون افتادگی

بَرْوَز (ص) - دارای چارچوب کرد ، قاب درست کرد ، زهوار درست کرد برای

بُرُوسْتاتا (غ) - غده وذی ، پروستات

بُرُوش (غ) - گل سنجاق که برای زینت بسینه نصب میکنند

بُرُوفَة (غ) - پرو ، آزمایش لباس وغیر آن ، نمونه غلط گیری (در چاپ) ، مسوده چاپ

اَلْبْرُولِیتارِیا (غ) - پرولتاریا ، طبقه کارگر

اَلْبْرُومِتْر (غ) - هواسنج ، بارومتر

بُرُونْز، بْرُنْز (غ) - برنز : مخلـوطی از مس وقلع که بـرای ریختن زنگ ومجسمه و امثال آنها بکار میرود ، وبا اندکی سرب و روی نیز مخلوط است ، مفرغ

بُرُومُور ، بْرُومِیر (غ) - (درشیمی) برومور

بُرْهان - مدرك ، برهان ، دلیل

بُرْهَة - مدت ، زمان ، دوره‌یی ازوقت ، لحظه ، مدت کم ، آن ، دم ، موقع

بُرْهَةً - مدتی ، لختی (قید)

بَرَهْما (غ) - یکی از خدایان سه گانـه وعمده هندویی که خالق موجودات است

بَرْهَمِیَّة - آیین ودین برهما

بَرَهْمَن ، بَرْهَمِیّ ج بَراهِمَة - پیرو آیـین برهما

بَرْهَنَ - استدلال کرد ، با برهان اثبات کـرد ، ثابت کرد

بُرْهِیّ - فوری ، آنی ، برقی

بَرِّیّ - زمینـی ، غیر دریـایی ، صحـرایی ، جنگلی (درگفتگوی از نباتات) ، ضد اهلی ، وحشی (درگفتگوی ازحیوانات)

بَرِیءٌ مِنَ الْجُرْحِ اَوِ الْمَرَضِ - شفا یافتـه ، بهبود یافته

بَرِیءٌ مِنَ التُّهْمَةِ - بیگناه ، بی‌تقصیر

بَرِیءٌ مِنْ كَذا - معاف از ، بخشوده

اَلْمُعاهَدَةُ الْبَرِیئَة - پیمان بیطرفانه ، غیرتجاوز کارانه

الوُجُوهُ الْبَرِیئَة - قیافه‌های معصومانه

بَرِیَّة ج بَرایا - عالم وجود ، هستی ، جهان ، موجودات

بَرِّیَّة ج بَرارِی - بیابان ، صحرا ، زمین‌بایر ، متروك ، ویران

اَلتَّمَشِّی فِی الْبَرِّیَّة - گردش در صحرا

اَلْقُوَّةُ الْبَرِّیَّة - نـیروی زمینی (در اصطـلاح ارتش)

بُرِیتُون (غ) - (در تشریح) آستر شکم پوش ، صفاق

بَرِید - پست ، قاصد ، پیغام آور ، پیك، چاپار، پستچی ، نامه رسان

بَرِید جَوِّیّ - پست هوایی

بَرِید عادِیّ - پست زمینی (عادی)

بَرِید مُسَجَّل - پست سفارشی

اُجْرَةُ الْبَرِید - هزینه پست ، پول تمبر

خَتْمُ الْبَرِید - مهر پستخانه که روی تمبر می-زنند

حَوالَة مالِیَّة عَلَی الْبَرِیدِ حواله پستی

حَوالَة بَرِیدِیَّه - حواله پستی

بَرید مَضْمُون - پست سفارشی

برید مستعجل - پست فوری یا سریع‌السیر

هِوایَة جَمْع طَوابِع البَرید - علاقه مندی به جمع آوری تمبرهای پستی، تمبر بازی

ساعِی البَرید - نامه رسان (پست)

اَلبَرید المَفْتُوح - نامه سر گشاده

دائرة البرید، مکتب البَرید - اداره پست، پستخانه

صُنْدوق البَرید - صندوق پست (مخفف آن ص. ب است)

طابِع البَرید، طابع بَریدِیّ - تمبر پست، تمبر پستی

یَنتَظِر بِشبّاك البَرید - نامه‌یی که در پستخانه میماند تا صاحب آن مراجعه کند، پست رستانت

بَریدِیّ - پستی، مربوط به پست

حساب بَریدِیّ - حساب جاری پستی

بِطاقة بَریدِیَّة - کارت پستال

رَسْم بَریدِیّ - تعرفه پستی

اَلطَّوابِعُ البَریدِیَّة - تمبرهای پستی

بریزة کهرباء - پریز، سرپیچ (درلامپ الکتریکی)

بِریزة میاه (غ) - لوله آبکش

بَرِیطانیا (غ) - بریتانیا

بَریطانِیّ (غ) - مربوط به بریتانیا، شخص بریتانیایی

بَریع - کسیکه ازلحاظ زیبایی یاعقل بردیگران برتری وتفوق دارد

اَلبَرق البَریع - برقیکه ازدور میدرخشد

بُرَیفة - گواهینامه عالی ابتدایی

بَریم - نخ تابیده، قیطان، نوار، بند، بند کفش، بند پوتین، تور، یراق

بَرِیمَة - مته

بَرِیمَة (لفتح الزّجاجات) (ص) - چوب پنبه کش، پیچ سر بطری، پیچی که باآن دربطری را بازمیکنند

بِزّ، بِزّ - پستان حیوان یا زن

بَزّ ج بُزُوز - سلاح جنگ، لباس کتانی یا نخی

بَزّ - چپاول کرد، دزدید، بنارواگرفت

بِزّ الخَشَب (ص) - گره چوب

بِزّ الرِّجْل (ص) - استخوان قوزك

بَزّار - تاجرتخم گیاه، تاجرحبوبات

بَزّارِیّ - کار بازاری، کار سرهم بندی، چیز پول شدنی یا پول کردنی

بَزّاز - تاجر پارچه، بزاز

بَزّازَة الأطفال - شیشه کوچکی که با آن به کودکان شیر یا شربت میدهند، آب دزدك، پستانك

بِزازَة - پارچه فروشی، تجارت قماش

بُزاق - تف، آب دهان

بَزّاقَة - حلزون ، تف دان ، خلط دان ، مار عینکی ، ماری که رنگ آن بسبزی میزند ودارای خالهای تیره رنگ است ودر افریقا مخصوصاً درمصر یافت میشود

بُزال - شیر آب انبار ، شیر بشکه ومانند اینها

بِزال القَنانِی - پیچی ک، با آن در شیشه ها و بطریهارا بازمیکنند

البزبورط (غ) - گذرنامه ، پاسپورت

بَزْبُوز (ص) - سرلوله ، آب پخش کن

بِزّة - لباس ، وضع ظاهری لباس

بِزّة عسکَریّة - لباس نظامی ، لباس نظام

بِزّة مدَنیّة - لباس غیرنظامی ، لباس شخصی ، لباس سویل

البزدرة (غ) - بازداری ، حرفهٔ پرورش یا داشتن بازشکاری

بِزر ج بُزُور - تخم که میکارند ، تخم گیاه

بَزَرَ الحَبَّ - تخم کاشت ، بذرافشاند

بَزْراء - زن پُرزا

بِزْرَة - تخم گیاه ، دانه ، نطفه ، جرثومه ، گیاهك ، جوانه ، هسته ، میکرب ، (مجازاً) مایه ، اصل ، منشاء

بلا بِزْرَة - بی هسته ، بی‌تخمه ، بی‌تخم ، بی دانه ، بی‌نسل

بِزْرَةالثَمرَة - تخمه ، هسته ، دانه

بِزْرقطونا - اسفرزه ، اسپرزه

بِزْرالکِتّان - بزرك ، تخم کتان

بُزْرُمِیط (ص) - (حیوان) دو رگه ، دوتخمه ، دوجنسه ، گیاه پیوندی

بَزُعَ - ظریف وباملاحت شد

بَزَغَ - خون گرفت ، نیشتر زد (درگفتگوی از حجامت‌گر یا دامپزشك)

بَزَغَ - طلوع کرد ، بالا آمد ، صادر شد ، بیرون آمد از ، ناشی شد ، منشعب شد از

بَزَغ دمَه - خونش‌را جاری کرد ، روان ساخت

بَزَق - تف انداخت ، آب دهان انداخت

بُزُق - گیتار ، چنگ

بَزْل - سوراخ کردن وخارج کردن مایع از بشکه، شکم وامثال اینها

بَزَل - سوراخ کرد

بزَل البِرمیل - چلیك یا بشکه‌را سوراخ کرد ، شیردار کرد ، شیر (بشکه)را بازکرد

بَزَل الزُّجاجة - در بطری را بازکرد

بَزَل المَریض - نیشتر زد به بیمار ، عمل‌جراحی کرد

بَزوراتِیّ (ص) - تاجر تخم گیاه ، تاجرحبوبات

بُزُوغ - طلوع ، سر زدن ، بیرون آمدن ، بالا آمدن

بُزُوغ الشَّمس - طلوع آفتاب

بَزِیّ - برادر رضاعی

اَلْبَزِیع - خوش معاشرت ، دوست داشتنی، بزرك،

شرافتمند

بَزیك (غ) - نوعی بازی باورق

بَسْ - کافی است! ، فقط

بِس ، بِسَّة - گربه ماده

بَسابورط (غ) - گذرنامه ، پاسپورت

بَساریَه (ص) - ماهی ریز قنات یا جوی

بِساط ج بُسُط - قالی ، قالیچه

علی بِساط البَحْث - مطرح بودن ، مورد بحث

بِساط الرَّحْمَة (ص) - نعش پوش ، شال عماری ، روپوش گور

بَساطَة - سادگی

بَسالَة - دلیری ، دلاوری ، تهور ، جرأت ، شجاعت

بَسّام - خندان

بَسْبور (غ) - گذرنامه ، پاسپورت

بُسْتان ج بَساتین - باغ ، بوستان

بُسْتانِی - غیرصحرایی یاغیرجنگلی (در گفتگوی ازگیاهان) ، باغبان

بِسْتَرینه (غ) - هدایایی که بعنوان عیدی در اول سال نو (ژانویه) تقدیم میکنند

بَسْتِلَة (ص) - تغار ، تغار چوبی (نیم بشکه یی)

بَسْتور (ع) - پاستور : عالم فرانسوی

بَسْتونی (ص) - خال پیك ، اسپیك (در ورق بازی)

بَسْتیلیَة (غ) - نقل یا آب نبات

بُسْر - خرمای نرسیده

بَسَرَ - ابرو درهم کشید ، اخم کرد ، ترشرویی کرد

بَسَرَ الخَبَر - پیش گویی کرد

بَسُطَ - ساده بود یا شد ، آسان بود یا شد

بَسْط - سرور ، خوشحالی ، شادی ، خوشی ، عیش ، شادمانی ، مستی ، باده نوشی ، بسط دادن ، اتساع دادن ، گسترش ، انتشار ، پهن کردن ، انبساط دادن

بَسَطَ - منبسط کرد ، اتساع داد ، توسعه داد ، وسعت داد ، گسترد ، پهن کرد ، منتشر کرد ، انتشارداد ، نشان داد ، ارائه داد ، ابراز کرد ، جلوه داد ، نمایش داد

بَسَطَ الأمْر - مطلبی را شرح داد ، توضیح داد ، تفسیر کرد ، روشن کرد

بَسَّطَ الأمْر - مطلبی را آسان کرد ، ساده کرد ، سهل کرد

بَسَطَ ، بَسَّطَ الحَدید - آهن را پهن کرد ، چکش زد ، تخت کرد

بَسَطَ ذِراعَه - دستش را دراز کرد

بَسَطَ الرَّجُل - خوشحال ساخت ، خشنود کرد ، شادمان کرد

بَسَطَ المائِدَة - سفره را پهن کرد ، چید ، میز غذارا چید

بَسَطَ یَدَه - دستش را باز کرد ، (مجازاً)

ولخرجی کرد

قَلَم بَسْط (ص) - قلم نی

بَسْطُ الْكَسْر - صورت کسر متعارفی

بَسْطَة (غ) - نان شیرینی

بَسْطَةُ السُّلَم (ص) - صحن میان دورشته پلکان

بَسْطِرْما (غ) - گوشت خشك کرده ، تکه هـای گوشت که در آفتاب خشکانده‌انـد ، گوشت نمك سود دارای سیر

بَسْطِرْمَة = **بَسْطِرْما**

بَسَق - بلند بود یاشد ، رفیع شد ، عالی‌ومرتفع شد ، مجلل وباشکوه شد

بِسْكْلِيت (غ) - دوچرخه

بَسْكُوت (غ) - بیسکویت

بَسْكُوتِي (غ) - بیسکویت ، نوعی نان خشك که مدتی درازمیتوان نگهداشت وبیشتر بسربازان وجاشویان کشتی‌ها میدهند

بَسْكُوِيت (غ) - بیسکویت

بَسَل - دلیر بود یا شد ، دلاورشد

بِسِلّی ، **بِسِلَّة** - نخود

بِسِلَّةُ الْحَدائِق ، **الْبِسِلَّةُ الْمُزْهِرَة** - عطرشاهی

بِسِلَّة خَضْراء - نخود سبز

بِسِلَّة ناشِفَة - (نخود) لپه

بَسَم - لبخند زد

بَسْمَل - بسم‌الله گفت

بَسيط - ساده لـوح ، بی تزویر ، بیگناه (در گفتگوی ازشخص)

بَسيط - ساده ، آسان ، سهل

بَسيطُ الْكَفّ - ولخرج ، دست ودل باز

بَسيطَة ، **الْبَسيطَة** - زمین

حَفْلَة بَسيطَة - مهمانی ساده ، جشن سروساده

مَعْرِفَة بَسيطَة - آشنایی مختصر ، آشنایی‌سطحی

بِسيكولوجِيا (غ) - روانشناسی

بَشَّ - لبخند زد ، شادان گشت ، بشاشت داشت

بَشّ ، **بَشاشَة** - لبخند ، شادمانی ، خوشحالی

بَشَّ لَهُ - مسرورشد از ، بشاشت کرد برای

بِشارَة ج **بِشارات** ، **بَشائِر** - نوید ، مژده ، بشارت

بِشارَةُ الْإِنْجيل - (بشارت) انجیل : این اضافه بیانی‌است زیرا کلمه انجیل درزبان یونانی بمعنی بشارت آمده‌است

بِشارَة خَيْر - فال نیك

عيدُ الْبِشارَة - جشن ۲۵ مارس بمناسبت باردار شدن حضرت مریم

بَشارَة ج **بَشائِر** - جمال ، زیبایی

بَشاشَة - لبخند ، خوشحالی ، بشاشت ، خوشدلی ، شادمانی

بَشاعَة - زشتی ، بدنمایی

بَشْبَش (ص) - خیساند ، درآب نرم کرد

بَشْبَش (كَالْخُبْزِ فِي الْمَرَق) - ترید کرد ، نان را درآبگوشت خیساند

بشبش الرَّجُل - خنده روشد

بشتختة - تخته سیاه (که روی آن چیز مینویسند)، صندوق کوچك

بِشْر - سرور، شادمانی، خوشحالی

بَشَر - بشارت داد، مژده داد، نوید داد

بَشَر بِكلامِ اللّٰه - وعظ دینی کرد، موعظه کرد، اندرز داد، باگفته خداوند موعظه کرد

بَشَر - رندید، رنده کرد، پنیر تراش کرد، تراشید

بُشْریٰ - نوید، مژده، بشارت

بَشِر بِهِ وله - خوشحالی کرد برای، شادمان شد از، مسرور شد از

بشرالعود والثمر - چوب یا میوه را پوست کند

بَشَرة - ظاهر پوست بدن، بشره

بشرف موسیقیّ (ص) - پیش درآمد موسیقی

بشروش (ص) - (درجانورشناسی) پا خلاق، مرغ آتشی

بَشَریّ - انسانی، بشری، دارای خوی انسانی، شایان آدمی، مربوط بانسان، مربوط به پوست بدن

بشریّة - نژاد انسان، نوع بشر، بشریت

بِشْع - زشت، بدنما

بَشِع - زشت بود یا شد، بدنما بود یا شد

بشکور (ص) - سیخ بخاری

بشکورالفرن (ص) - سیخ تنور وامثال آن، کفگیر ماهی گردانی، کفگیری که با آن کتلت وامثال آنرا درماهی‌تابه پشت ورو میکنند تاخوب سرخ شود

بشکیر (ص) - حوله

بشکیر الحمّام - حوله حمام، جامه حمام

بشلوس (غ) - باسیل: میکرب گیاهی از طبقه باکتری، جانور یك سلولی وذره بینی

بَشَم - امتلاء معده، تخمه، ملالت

بَشِم مِنَ الاَمر - متنفرشد از، سر خورد از، ملول شد از

بَشِم مِنَ الطَّعام - تُخمه شد

بشنوقة، بشنیقة (غ) - کلاه زنان تارك دنیا

بشنین (ص) - یکجور نیلوفرآبی درمصر

بشورة (ص) - کهنه، لایی، نمد فشرده شده (درفشنگ)

بشوش - خوش، شادمان، کسیکه لبخند بلب دارد، بشاش

بَشیر - پیشرو، منادی، مژده رسان، بشارت دهنده

بشیرالوَجْه - خوش قیافه، زیبا، خوش منظر

بَشیع - بدنما، زشت

بَصّ - درخشید، تابید، برق داشت، برق زد، تلالو داشت

بَصَّ (ص) - نگاه کرد

بَصّار ، بَصّارة - فالگیر ، طالع بین

بَصّاص (ص) - کارآگاه . یابنده ، خبردهنده

بَصّاصَة - چشم

بَصّاصَة کَهْرَبِيَّة - ماژیك ، چشمك رادیو

بُصاق - تُف ، آب دهان

بَصْبَص بِعَيْنِهِ (ص) - باغمزه نگاه کرد، کرشمه کرد ، عاشقانه نگاه کرد

بَصْبَصَ الرَّجُل - چاپلوسی کرد ، تملق گفت

بَصْبَصَ الْكَلْبُ - سگ دُم جنبانید

بَصَّة (ص) - نگاه

بَصَّة نارٍ (ص) - آتش پاره ، یك تکه آتش بر-افروخته

بَصَر - دید چشم ، سو ، بینایی

بَصَرٌ - علم ، ادراك ، تشخیص ، تمیز ، بصیرت

بَصَر - دید ، ملتفت شد ، مشاهده کرد ، درك کرد ، تشخیص داد ، متوجه شد

كَلَمْحِ الْبَصَرِ - بیك چشم برهم زدن ، یك لحظه

طَوِيلُ الْبَصَر - آدم دور بین (درنتیجه پیری)

قَصِيرُ الْبَصَرِ - آدم نزدیك بین

بَصُرَ بِهِ - اورا دید

بَصَّرَ لَهُ - فال گرفت برای ، طالع بینی کرد برای (کسی)

بَصَّرَهُ - اورا بینا نمود ، آشنا ساخت

مَدَى الْبَصَرِ - چشم رس ، تا آنجاکه چشم کار میکند

بَصَرِيّ - مربوط بباصره یا بینایی

عِلْمُ الْبَصَرِيّات - مبحث نور ورؤیت درفیزیك

بَصَّصَ - چشم خودرا باز کرد

بَصَّصَ الْكَلْبُ - سگ دم جنبانید

بِصِفَةِ - بنام ، بعنوان ، بطور ، به سمت

بِصِفَةٍ رَسْمِيَّة - بطوررسمی، رسماً، باسمت رسمی

بِصِفَةٍ نِهائِيَّة - بطورقطع

بَصَقَ - تف انداخت ، آب دهان انداخت

بَصَل - پیاز

بَصَلُ الْفار - پیاز عنصل ، گیاهی از رده سوسن یا زنبق

بَصَلِيّ - مربوط به پیاز ، دارای پیاز ، پیاز مانند

بَصَلِيّاتُ الشَّعْر - پیازچه‌های موی

بَصَلَة - یك دانه پیاز

لايُساوِي بَصَلَة - بهیچ نمی ارزد

بَصَمَ - باصمه زد ، چاپ کرد

بَصَمَ بِالْخَتْمِ - مهرزد ، مهر کرد

بَصْما (غ) - نوعی نان شیرینی

بَصْمَة ج بَصَمات - باصمه ، علامت ، نقش ، اثر ، نشان ، چاپ

بَصْمَةُ الْإِصْبَعِ أوِالْأَصابِع - اثر انگشت یا انگشتان

بَصْوَة - آتش پاره ، تکه آتش

بِصُورَةٍ مُتَواصِلَةٍ - غیرمنقطع ، مداوم ، مستمر ، بطور دائم

بِصُورَةٍ مَرضِيَّةٍ - با رضایتمندی ، بطوررضایت بخش (قید)

بِصُورَةٍ ناجِحَةٍ - با موفقیت ، بطورموفقیت آمیز

بَصِير - بینا ، هوشیار ، زیرك

بَصِيرَة - بصیرت ، بینایی ، زیرکی ، هوشیاری

بَصِيصٌ مِنَ الأمَلِ - برقی ازآرزو ، نورامید ، بارقهٔ امید

البَصِيع ج بُصْع - عرق بدن

بَضٌ - دارای پوست نرم

بَضَّ أوْتارَ العُودِ - سازرا کوك کرد ، عودرا کوك کرد

بِضاعَة ج بَضائِع - کالا ، مال التجارة

بِضاعَةُ الأمانَةِ - کالای امانی ، محموله ، کالایی که بطور امانت جهت فروش برای کسی میفرستند

بَضْع - برش ، قطع (اندام یا عضو) ، بریدن

بَضَعَ (ص) - خرید کرد ، بازار رفت وخرید کرد

بَضَعَ - کالبد شکافی کرد ، تشریح کرد ، برید ، قطع کرد (در گفتگوی از اندامها یا اعضاء)

بَضَعَ الجَرّاحُ المَرِيضَ - جراح بیماررا عمل جراحی کرد

بِضْع ، بِضْعَة - اندی ، چندتا ، کمی ، معدودی

بَطَّ - سوراخ کرد ، نیشترزد

بَطَّ البَطْنَ - شکم درید ، روده هارا بیرون ریخت

بَطَّ الدَّجاجَةَ - شکم جوجه را پیش از پختن خالی کرد

بَطّ ج بُطُوط ، بِطاط - مرغابی

بُطْء - درنگ ، تأخیر ، تعویق ، کندی ، سستی درکار

بَطُؤَ - درنگ کرد ، تأخیر کرد ، کندکار کرد ، معطل کرد ، یواش کار کرد ، فس‌فس کرد ، بیهوده وقت گذراند ، با طفره عمل کرد

بَطّارِيَّة ج بَطّارِيّات (غ) - باطری ، پیل الکتریك

بَطّارِيَّة جَيْبٍ - چراغ قوه دستی

بَطّارِيَّة (حَرْبِيَّة) (غ) - یك واحد توپخانه

بَطّارِيَّة كَلْوانِيَّة (غ) - دستگاه تولیدالکتریك با عمل شیمیایی ، باطری گالوانیك

بَطاطا (غ) - سیب زمینی

بَطاطا حُلْوَة - نوعی سیب زمینی شیرین

بَطاطِس (غ) = بَطاطا

بِطاقَة ج بِطاقات - کارت ، برچسب

بِطاقَة بَرِيدِيَّة - کارت پستال

بِطاقَةُ التَّمْوِين - کارت جیره بندی ، کوپن

بِطاقَةُ الدَّعْوَة - کارت دعوت

بِطاقةُالزِّيارة - کارت ویزیت

بِطاقةُالسَّفَر - بلیط مسافرت

بِطاقةُالشَّخْصِيّة اَوِالْهُوِيَّة - شناسنامه

بَطّال - بیکار، کسیکه باستخدام درنیامده است یا درتعطیلی بسرمیبرد

بِطالَة - بیکاری، تعطیلی، موقع بیکاری

بَطالَة - قهرمانی، شجاعت

بِطان - تنگ، زیرتنگ (چارپایان)

بِطانةُالأَمير - همراهان، ملتزمان رکاب، ملازمان (درگفتگوی از شاه، رئیس جمهور، حاکم وغیر اینها)

بِطانَةُالثَّوب - آستر (جامه)

بِطانَة الرَّجُل - خویشاوندان، نزدیکان

بِطانَةالْماس وكُلّ حَجَرِ كريم بَرّاق شَفّاف - (درجواهرسازی)فوفه، ورق قز

بَطّانِيَّة ج بَطّانِيّات - پتو، شمد

بَطْبَطَ الْبَطُّ - اردك صدا کرد، وك وك کرد

بَطَّة - مرغابی

بَطَّةالرِجْل (ص) - نرمه‌ی ساق پا

بَطَحَ - بزمین انداخت، صاف روی زمین خواباند، (مجازاً) پست یا خاضع کرد، مطیع کرد

بَطْح - دمرخواباندن

بَطَحَ الرَأْس (ص) - سرکسی را شکست

بَطَحَه عَلی وَجْهِهِ - دمرخواباند

بَطْحاء - بستر سیلاب یا رودخانه، جلگه پهن ووسیع

بَطَر - تکبروشادی دراثرنعمت زیاد، استخفاف بنعمت، سرمستی

بَطِرَ النِّعْمةَ وبِها - کفران نعمت کرد، ناراضی بود یا شد ازنعمت

بَطْرَخ ج بَطارِخ - خاویار، تخم سگ ماهی، تخمی که درتخمدان ماهی است

بَطْرَخ ناشِف - تخم خشك ماهی، خاویار خشك

بَطْرَشيل، بَطْرَشِين (غ) - پارچه درازی که کاهنان برای انجام مراسم دینی روی گردن وشانه میافکنند وتا زانوی آنهارا میپوشاند

بَطْرَق، بِطْرِيق ج بَطارِقَة، بَطارِق، بَطارِيق (غ) - اسقف بزرگ، مطران

بِطْرِيق (غ) - سرداررومی، یکجورمرغ دریایی، پنگوئن

بَطْرَك، بَطْرِيرك، بَطْرِيك ج بَطارِكَة - بَطارِيك (غ) - اسقف بزرك، مطران

بَطْرَكِيَّة، بَطْرِيَكِيَّة مقام اسقف، مطرانی، اسقفی، قلمرو اسقف، مربوط باسقف یامطران

بَطْرِيَّة = بَطّارِيَّة

الْبِطْرير - زبان دراز، فریاد زن

بَطْرِيرَكِيَّة = بَطْرَكِيَّة

بَطْش - سخت سرکوبی کردن، جرأت،

شجـاعت ، دلیری ، دلاوری ، شدت ، تندی ، سختی ، زور ، جبر ، عنف ، تعـدی ، نـیرو ، قدرت

بَطَشَ بِه - سخت حمله کرد به ، یورش آورد بر ، با شدت هجوم آورد به

بَطَّطَ - پهن کرد ، تخت کرد

بَطَلَ - باطل شد ، منسوخ شد ، موقوف شد ، از میان رفت

بُطْل ، بُطلان - دروغ ، کذب ، بطلان ، بی - اعتباری ، نیستی ، عدم ، سند پوچ ، هیچ بودن ، بی‌فایدگی ، بیهودگی

بَطَلٌ ج اَبْطال - قهرمـان ، دلیر ، ورزشکار درجه یك

بطل الرِّوایة - قهرمان داستان

بطل عالَمی - قهرمان جهانی یا بین‌المللی

بطل العام - قهرمان سال

بَطُلَ - قهرمان بود یاشد

بَطَّلَ - باطل کرد ، منسوخ کرد ، موقوف کرد ، ازمیان برد

بَطَل ، بَطَّل (ص) - بیکارشد

بَطَلَ - فسخ کرد ، بهم زد ، پوچ کرد ، بی اثر کرد ، باطل کرد

بَطَل اسْتِعْمالُه - مهجـور ومتروك شد ، غیر مستعمل شد ، منسوخ شد ، از مـد افتـاد ، از استعمال افتاد

بَطَلَ عمله - کارش ازدرجه اعتبار ساقط شد ، باطل شد

بُطّلات - یاوه سرایی ، ترهات

بَطَلة ج بَطَلات - قهرمان زن

بُطْم - درخت سقز ، بنه

بَطَنَ - پنهان بود یا شد ، مخفی بود یا شد

بَطِنَ - شکم گنده شد

بَطْن ج بُطون ، اَبْطُن ، بُطْنان - شکم ، معده ، درون ، داخل ، جوف

بَطْن (ص) - زایش ، تولد

بَطْن (للحیوانات خاصة) (ص) - همه بچه‌ها - یی که جانوری در یك بار میزاید

وَلَدَتْ ثَلاثَة فی بَطْنٍ واحِدَةٍ - دریك بار سه بچه زایید

اِبْن بَطْنِه - آدم پرخور ، شکم پرست ، شکم - خواره

بَطْن الأرْض - اندرون زمین ، گودیها یا پستی - های زمین

بَطْن الرِّجْل - گودی کف پا

بَطْن المِلْعَقَة (وامثالها) - گودی درون قاشق وامثال آن

بُطِنَ - دل درد پیدا کرد ، مبتلا به دل دردشد

بَطَّنَ الثَّوب وغیره - جامه وامثال آنرا آستر کـرد

بَطَّنَ الحائط (قبل تَبْییضِه) - دیواررا پیش‌از

سفید کردن با گل یا چیز دیگری اندود ،(آستر کـرد)

بطنا لظهر - وارونه ، بطورمعکوس

بطنة - پرخوری ، شکم پرستی ، شکمخوارگی

بطنیّ - مربوط به شکم ، درون، معده ، داخل، جوف

التکلّم البطنیّ - سخن چنان گفتن که معلوم نباشد صدا از دهان بیرون میآید ، تکلم بطنی

بطولة ج بطولات - قهرمانی

بطولة عالمیّة - قهرمانی جهانی یا بین المللی

دور البطولة - رل اصلی یاقهرمانی (درنمایش وفیلم) ، نقش مهم در فیلم وامثال آن ، نقش اول

بطیئ - یواش ، آهسته ، کند

بطیئ الحرکة - آهسته رو ، کندرو

بطیحة - بستر سیلاب یا رودخانه ، جلگه پهن ووسیع

بطّیخ احمر - هندوانه

بطّیخ اصفر - خربوزه

بطّیخة العجلة (ص)- قسمت برآمده وسط چرخ که اسپکها ومحوررا نگاه میدارد ، توپی (چرخ)

بطین - کبیرالبطن ، شکم گنده ، شکمخواره ، پرخور

بطین (کبطین القلب) - بطن قلب

بظّ (ص) - جاری شد ، روان شد ، باصدا بیرون ریخت ، فوران کرد

بظّ العود - عود را کوك کرد ، سازرا کـوك کـرد

بظر الانثی - چوچوله ، کلتریس

بعبع - وراجی کرد ، پرگویی کرد

بعبع (ص) - لولو

بعبعة - وراجی ، پرگویی ، ورور کردن

بعث - فرستاد ، روانه کرد ، اعزام کرد ، بیرون انداخت ، افکند ، بیدار کرد

بعث ببرقیّة - تلگراف کرد

بعث - فرستادن ، انگیختن

یوم البعث - روزقیامت ، روز رستاخیز

بعث علی - برانگیخت ، وادار کرد ، تحریك کرد ، بجنبش درآورد

بعث علی التفکیر (مثلا) - به تفکرواداشت

بعث من الموت - محشور کرد ، زنده کرد

بَعثة ، بِعثة ج بعثات - هیئت اعزامی، میسیون

البعثة الاثریّة - میسیون یا هیئت باستانشناسی که برای کاوشهای علمی اعزام میشوند

بعثة البحث - هیئت تحقیق

بعثة التنقیب عن الآثار - میسیون تحقیقات باستانشناسی ، هیئتی که برای کاوشهای آثار باستانی بمحلی اعزام میشوند

بِعثَة ثَقافِيَّة - هیئت فرهنگی

بِعْثَة حَرْبِيَّة اَوْ اِكْتِشافِيَّة - میسیون جنگی یا اکتشافی ، هیئتی که برای کسب اطلاعات جنگی اعزام میشوند

بِعْثَة دِراسِيَّة - هیئت علمی برای مطالعه

بِعْثَة عَسْكَرِيَّة - میسیون نظامی

بِعْثَة عِلْمِيَّة - هیئت تحقیقات علمی

بَعْثَر - پراکنده کرد ، متفرق کرد ، ریخت ، پاشید

بَعَجَ - گود کرد

بَعَجَ الْبَطْنَ - شکم را درید ، پاره کرد

بَعْجَة - گودی ، تورفتگی

بُعْد - دوری ، دور دستی ، مسافت ، فاصله

بَعْد - پس از ، بعد از ، پس از این ، بعدها ، پس از آنکه ، بعد

بَعْدُ - هنوز ، دیگر ، آینده

بَعُدَ ، بَعِدَ - دور بود یا شد ، فاصله داشت یا ، فاصله دار بود

بَعَّدَ - فاصله دار کرد ، دور کرد

بَعْدَالآن - بعداً

بَعْدَ ذٰلِكَ - بعد از آن ، سپس ، آنوقت

بَعْدَ ما - بعد از آنکه

عَلَى بُعْدٍ - درفاصلهٔ ، دریك مسافت دور

عَنْ بُعْدٍ - ازدور ، دوراز چشم رس

بَعْر ، بَعْرالْحَيَوان - سرگین ، مدفوع حیوان

بَعَرالْحَيَوانُ - سرگین انداخت

بِعْزاق (ص) - مسرف ، ولخرج ، برباد ده

بَعْزَقَ - بر باد داد ، ازبین برد ، پراکنده کرد ، بیهوده خرج کرد ، ولخرجی کرد

بَعِضٌ - جای پر پشه

بَعْضُ الشَّيءِ - جزئی از ، قسمتی از ، کمی از ، مقداری از ، فردی از افراد

بَعْضُ اللَّيالي - شبی ازشبها

بَعْضُنا (او بَعْضُكُم اَوْ بَعْضُهُم) بَعْضاً - یکدیگر

بَعْكُوكَةُ النّاسِ - محل اجتماع مردم مانند کلوب ، تالار شهرداری وامثال اینها

بَعْل - شوهر ، ارباب ، آقا ، صاحب ، مالك ، سالار ، خداوند

بَعْل ، نام خدای فنیقیان

بَعْلَزِبُول (غ) - خدای شروفساد

بَعْلِيّ - دیمی ، حاصل یا زمینی که باآب باران سیراب میشود

بَعُوض ، بَعُوضَة - پشه

بَعُوض (ع) - ساس

بَعُوضَةُ الْمَلاريا - پشه مالاریا ، پشه آنوفل

بَعِيد - دور ، فاصله دار ، مسافت دار

بَعِيدالمرمى - دورزن (درگفتگوی از توپ مثلا که هوا پیماها را ازدور میزند) ، (مجازاً) دارای هدف عالی وشامخ (درگفتگوی از کلام

وهمت وامثال اینها)

بَعیر - شتر

بَغَی - آرزو کرد، تمنی کرد، میل بچیزی کرد، زنا کرد

بَغَی علیهِ - ستم کرد بر، مورد ظلم یا بیعدالتی قرار داد

بُغاء - زنا، زنا کردن، زنا دادن

بُغاء - آرزو، میل، تمنی، رغبت

بُغادَة (ص) - آب قلیابی، قلیاب صابون پزی

بَغّال - قاطرچی، استربان

بَغَت - غافلگیر کرد، بی خبر برسر کسی وارد شد، ناگهان بر کسی درآمد

بَغْتَة - ناگهانی، غافلگیری، حمله ناگهان، شبیخون

بَغتَةً - ناگهان (قید)، بی خبر، غفلةً، بغتةً

بَغْتِیّ - غیر منتظره، غیر مترقبه، ناگهان، بی خبر

بَغْداد - پایتخت کشور عراق

بَغْدَدَة (ص) - شرمرویی، حُجب

بَغْدَدْلی (بِناء) (ص) - توفال کوبی وگچ کشی روی آن

بَغْشَة - باران ریز

بَغَشَتِ السَّماءُ - باران ریز بارید، کم بارید

بَغُضَ، بَغَضَ، بَغِضَ - مورد تنفر بود یا شد

بُغْض، بَغْضاء، بِغْضَة - دشمنی، کینه، عداوت، بغض، بیزاری، تنفر

بَغْل ج بِغال - استر، قاطر

بَغلَةُ القَنْطَرَةِ (ص) - پایه‌ی پل

بَغْی - ستم، بیداد، ظلم، زنا

بَغِیّ - زن بدکار، روسپی

بُغْیَة - مطلوب، مقصود، مراد

بُغْیَةَ اَن - برایِ، بخاطرِ، بمنظورِ، برای تمایل به

بَغِیض - تنفرآمیز، نفرت انگیز، مکروه، زشت، شنیع، بیزار، متنفر

بَفت، بَفتا، بَفتَه - چلوار

بَفتَة سَمراء - متقال

بَفتیك (ص) - بیفتك، گوشت ران گاو

بَقّ، بَقَّة - ساس

بُقّ (ص) - جرعه، دهان

بَقّ دَقیقی، بَقّ النَّبات - شته مو، کرم تاك، کرم درخت

شَجَرَةُ البَقّ - درخت نارون، درخت زبان گنجشك

بَقَّ الماءَ مِن فِیهِ - آب را از دهان بیرون ریخت، بیرون پاشید

بُقّ مِنَ النَّبیذ (ص) - جرعه‌یی شراب

بَقاء - دوام، استمرار، بقا، بجاماندن، مخلد بودن

بَقاءُ الأنسَب - بقای انسب، بقای احسن

بَقّار - گاوچران ، گاودار

بَقّاق (ص) - وراج ، یاوه‌گو ، پرگو ، بیهوده گو

بَقّال(ص) - خواربارفروش ، بقال ، سبزی‌فروش، تره بارفروش

بَقالا (ص) - ماهی روغنی وامثال آن که‌در آفتاب خشك کرده باشند

بَقْباق - پرگو ، وراج ، بیهوده‌گو

بَقْبَقَ - پرگویی کرد ، وراجی کرد ، بیهوده‌گویی کرد

بَقْبَقَ الماءُ - آب غلغل کرد ، جوشید ، شرشر کرد ، حباب انداخت

بَقْبوقَة (ص) - کورك ، جوش چرك دار ، تاول ، آبله

بُقْجَة (ص) - بقچه ، دسته ، بسته

بُقْجَة صابون (ص) - قالب صابون

بَقْدونِس - جعفری (نوعی‌گیاه خوراکی)

بَقَرَ - شکافت ، درید ، پاره کرد

بَقَر ج اَبْقار - گاو

بَقَرالْوَحْشِ - گاو وحشی

ابوالبَقَرِ - ماهیخوار سفید ، گاو میش پشت (پرنده)

ثورالبَقَرِ - گاو نر

بَقَرَة - گاو ماده

بَقَرةالماءِاوِالبَحرِ - نوعی‌ماهی شبیه گاو

البَقَرةالوَحْشِيَّة - بزکوهی عربستان ، غزال افریقایی ، گاو وحشی ، آهوی بزرگ که دارای شاخهای میان تهی است

بَقَرِيّ - گاوی ، ازجنس‌گاو ، مربوط بگاو

لَحم بَقَرِيّ - گوشت گاو

لَبَن بَقَرِيّ - شیرگاو

بَقْس (غ) - درخت شمشاد

خَشَب البَقْسِ - چوب شمشاد

بُقْسُماط ، بَقْسَماط (ص) - نان برشته یا دو آتشه ، نان سوخاری

بَقْشِش (غ) - انعام داد به پیشخدمت وغیره

بَقْشيش (غ) - انعام پیشخدمت وغیره ، هدیه ، غلامانه ، دلالی وامثال اینها ، شیرینی : بمعنی پولی که بعنوان حق الزحمه میدهند (این کلمه معرب بخشش فارسی است که ازآن فعل بَقْشَش‌را هم ساخته‌اند)

بَقَعَ الثَّوبَ - جامه یا پارچه را خال دارکرد ، رنگ زد به ، رنگی خالدارکرد

بُقْعَة ج بِقاع ، بُقَع - خال ، نقطه ،لکه ، جا، مکان

بَقَّ البيتُ - خانه پراز ساس شد

بَقْل ، بَقْلَة ج بُقول - تره بار

بَقَلَ النَّبْتُ - گیاه جوانه زد ، سبزشد ، رویید

بَقْلاوِى ، بَقْلاوَة (غ) - نوعی‌شیرینی ، باقلواء نان مربایی ، نان خامه‌یی ، کلوچه

بَقَلَة (ص) ـ قسمی ماهی روغن دراروپای شمالی

بَقْلَة الْأَنْصار ـ کلم

بَقْلَة بارِدَة ـ نوعی باقلا

بَقْلَة حَمْقاء ـ خُرفه

بَقْلَة الزَّهْراء او البقلة اللَّيِّنَة ـ خرفه

بَقْلَة مُبارَكَة ـ هندباء ، یکجور کاسنی

بَقْلُولَة (ص) ـ حباب روی آب

بَقَّم ـ بقم ، چوب سرخ (نوعی گیاه که برای رنگ کردن بکار برند)

بُقُوطِی (ص) ـ سبد یا زنبیل کوچك

بُقُول ـ بنشن ، حبوبات

بَقِیَ ـ بجا ماند ، باقی ماند ، زیاد آمد (در گفتگوی از اشیاء)

بَقَیَ ـ ماند ، باقیماند ، بجاماند ، دوام یافت ، طول کشید ، دوام داشت ، زیست ، اقامت کرد ، درنگ کرد در

بَقِیَّة ج بَقایا ـ قسمت باقیمانده ، بقیه ، تتمه

بَقِیَّة اَثَرِیَّة (لِعُضْوٍ) ـ اندام ناقص یا رشد نکرده چون پستان مردان

بَقِیر ، بَقِیرَة ـ پیراهن زنانه بدون آستین

بُقَّیْرَی ـ نوعی بازی کودکان

بِك ج بِكَوات (ص) ـ لقب بزرگان واعیان که ازعهد عثمانی درمصر باقیمانده است

بَكَی ـ گریه کرد ، شیون کرد ، اشك ریخت

بَكَّی ـ گریاند

بُكاء ، بُكًی ـ گریه ، زاری ، نوحه سرایی ، شیون ، افغان

بَكَی بِحُرْقَة ـ با سوز گریه کرد ، سخت گریست

بَكَی الْمَیِّتَ ـ بر مرده نوحه سرایی کرد ، مرثیه خوانی کرد ، برسر نعش کسی زاری کرد

بَكارَة ـ بکارت ، دخترگی

غِشاء الْبُكارَة ـ پرده بکارت

بَكاسِین ، بَكاشِین (غ) ـ نوك دراز ، پاشله (یکنوع پرنده)

بَكالُورِیا ، (غ) ـ شهادتنامه‌لیسانس

بِكْباشِی (ص) ـ سرهنگ دوم

بَكَّتَ ـ سرزنش کرد ، نکوهش کرد ، ملامت کرد

بَكْتِرِیُولُوجِیا (غ) ـ میکرب شناسی

بَكْتِیرِیا ، بَكْتِیرِیَة (غ) ـ میکربهای گیاهی ، باکتری

بِكْر ـ اولین فرزند ، اولین بچه حیوانات ، باکره ، ازدواج نکرده ، جدید ، تازه ، نو ، دست نخورده

بَكْر ـ شتر کوچك

بَكَرَ ، بَكَّرَ ـ زود (از خواب) بلند شد ، زود آمد

بُكْرَة ـ فردا ، صبح زود

عَلَی بَكْرَة اَبِیهِم ـ همه بدون استثناء

بَكَرَةُ الْبِئْر واَمْثالِها ـ چرخ چاه ، قرقره

طناب خور (برای بالا وپایین آوردن چیزهـای سنگین)

بَكَرَة جنزير الساعَة - (درساعت)امرود

بَكَرَةالْخَيْط - قرقره‌ی نخ

بُكْرَة علی بُكْرَةٍ (س) - فردا صبح

بُكْرَة فِی الْمِشْمِش (ص) - وقت گل نی : کنایه ازوعده‌یی که هیچوقت بآن وفا نمیشود

بَكْرَج (ص) - کتری (که آب در آن جـوش میآورند)

بِكْرِیّ ، بِكْرِیَّة - اولین مولود

بِكْرِیَةُالْوِلادَةِ - زنی که برای اولین بارحامله میشود یا میزاید

بَكَل ، بَكَّل (غ) - باسگک بست ، باقزن قفلی بست

بَكَلَ الْأَزْرارَ - دکمه هارا بست

بَكَلا (ص) - ماهی روغن

بَكَلا مُقَدَّد (ص) - ماهی روغن وامثال آن که‌در آفتاب خشك کرده باشند

بِكْلَة ، بَكْلَة (غ) - دکمه ، سگک ، قزن قفلی نروماده

بِكُل تأكيد - البته ، محققاً

بَكَلُورِيَة (غ) - شهادتنامه لیسانس

بَكَلُورِيُوس (غ) - لیسانسیه

بَكَلُورِيُوس عُلُوم (غ) - لیسانسیه علوم

بَكَلُورِيُوس فُنُون (غ) - لیسانسیه ادبیـات (شامل همه رشته‌های ادبی)

البكلیك (غ) - اموال دولتی اعـم از منقول وغیرمنقول

بَكَمَ - گنگ بود یا شد ، لال بود یا شد

بَكَم - گنگی ، لالی ، بی‌زبانی ، زبان بستگی

بَكُمَ - سکوت اختیارکرد ، عمداً ساکت ماند ، زبان نگهداشت وچیزی نگفت

بَكُور - هرچیز زودرس

بُكُورِيَّة - حق نخست زادگی ، نخست زادگی ، ارشدیت ، فرزند ارشد بودن

بَكِير - هرچیززودرس

بَكِّير - زود ، ضد دیر

بَلْ - بلکه ، لیکن ، امّا

بَلَّ بِالسّائِل - بامایع ترکرد ، نم دارکرد

بَلَّ مِن مَرَضٍ - بهبودی ،صحت ، سلامت مجدد، شفا

بِلا - بدون

بِلاصَبْرٍ - بدون شکیبایی

بَلا - مورد آزمایش قرار داد ، امتحان کـرد ، آزمود ، دچارومبتلا ساخت

بَلاءُ - دچارساختن ، مبتلاکردن،آزمایش‌سخت، محنت ، بیماری جذام

بَلَی - بلی ، آری ، محققاً ، مسلماً

بَلابِلُ الْقَلْبِ - وسوسه‌های‌دل،سختی‌واضطراب‌دل

بِلاتین (غ) - پلاتین ، طلای سفید

بِلاج (غ) - پلاژ ، کنار دریا ، ساحل دریا که مسطح وهموار است

اَلْبِلاد - میهن ، کشور

اَلدِّفاع عَنِ الْبِلاد - دفاع ازمیهن

بِلادُالعالَم - هریك ازکشورهای جهان

مَصالِحُ الْبِلادِ الْعُلْیا - مصالح عالیه کشور یا وطن

بَلادَة - کودنی ، کند ذهنی ، سفاهت ، نادانی

یا بِلادِی ! - ای میهن ! ، میهنا ! ، میهن عزیزم !

بَلاذُر - درختی است دارای چوب قهوه یی رنگ وگرانبها که از آن اثاث منزل میسازند واز ساق آن انواع صمغها میگیرند واصل آن از امریکای میانه است

بَلاش - هیچ ، مفت ، مجانی (اصل این کلمه بِلاشَیْئٍ است)

شارَة الْبَلاشِفَة - نشان بلشویکها (علامت داس و چکش که روی پرچم اتحاد شوروی منقوش است)

بَلّاص (ص) - کوزه سفالین ، کوزه بی دسته (برای حمل ونقل آب)

بَلاط - سنگک سنگک فرش

بَلاط اَسْمَنْت - آجرموزائیك

بَلاط قاشانِی (قیشانی) - آجر کاشی

بَلاط الْمَلِك - قصرسلطنتی ، دربار

اَلْبَلاط الْمَلَکِیّ - دربارشاهنشاهی،دربارپادشاهی

بَلاطَة - آجر ، کاشی ، سنگک سنگک فرش

بَلاطَة الضَّرِیح - سنگک قبر

بَلّاعَة ج بَلالیع ، بَوالیع - چاهك ، گند - آب رو ، مجری یا چاه فاضل آب (اعم از چاه مستراح یاآشپزخانه وامثال اینها)

ثَقْب الْبَلّاعَة - راه‌آبِ فاضل آب

بَلاغ - بیانیه ، اطلاعیه ، اعلامیه ، گزارش ، خبر ، پیام ، ابلاغ ، اخطار

بَلاغٌ اَخِیر - اولتیماتوم ، اتمام حجت

بَلاغٌ رَسْمِیّ - اعلامیه رسمی

بَلاغٌ نِهائِیّ = بَلاغٌ اَخِیر

بَلّان (ص) - دلاك مردانه درحمام ، کسیکه در حمام خدمت میکند

بَلّانَة (ص) - دلاك زنانه درحمام

بَلاهَة - خبط دماغ ، ابلهی

بِلْبال - هرج و مرج ، آشفتگی ، ناراحتی ، آشوب ، بلوا ، اضطراب ، اغتشاش

بُلْبُل ج بَلابِل - هزاردستان ، بلبل

بُلْبُل (س) - فرفره (که روی زمین میچرخانند)

بَلْبَلَ - برهم زد ، مغشوش کرد ، خلط کرد ، دست پاچه کرد ، مضطرب و ناراحت کرد ، آشفته کرد ، آشوب کرد ، پریشان کرد

بُلْبُلُ الْاِبْرِیق - لوله کوچك (در کوزه ،

گلاب پاش وغیره)

بُلْبُلُ الشَّعِیر - توکا ، پرگیری (نوعی پرنده)

بُلْبُلَة - سرلوله ، آب پخش کن ، پوزه

بَلْبَلَة = **بِلْبال**

بُلْبُوعَة (ص) - حَبّ ، قرص ، (دارو) ، دانه

بَلَجَ الحَقُّ - حق آشکارشد ، هویدا شد ، روشن شد ، واضح ومعلوم شد

بَلَجَ الصُّبْحُ - صبح طالع شد

بَلْجِیکا (غ) - بلژیك

بَلْجِیکِیّ (غ) - بلژیکی ، مربوط بزبان یا مردم بلژیك ، شخص بلژیکی

بَلَح ، بَلَحَة - خرما

بَلَحُ البَحْرِ - یکجورصدف دوکپه

بَلُدَ ، بَلِدَ - کودن بود یا شد

بَلَد ج **بِلاد ، بُلْدان** - کشور ، شهر

بَلَّدَه - شخص یا حیوان یا گیاه را به آب وهوای تازه خو داد ، عادت داد ، اورا با آب وهوای شهر یاکشورجدید سازگار کرد

بُلْدانُ العالَم - همه کشور های جهان (مجموع کشورهای جهان)

البُلْدانُ المُتَقَدِّمَة - کشورهای پیشرفته، مترقی، راقیه

بَلْدَة ج **بِلاد ، بُلْدان** - شهر

بَلَدِیّ - مربوط به شهر ، بومی ، داخلی

بَلَدِیُّ فُلانٍ - اهل فلان شهر یاکشور

اِنْتاجٌ بَلَدِیّ - فراورده یا محصول داخلی

قَرارٌ بَلَدِیّ - تصویب نامه انجمن شهر

مَجْلِسٌ بَلَدِیّ ، مَجْلِسُ البَلَدِیَّة - انجمن شهر

بَلَدِیَّة - شهرداری

رَئِیسُ بَلَدِیَّة - شهردار

بَلَسان - درختی دارای گلهای سفید خوشه مانند که از آن روغن خوشبو میگیرند ودر داروها بکار میبرند

بَلْسَم - بَلَسان ، مرهم

بَلْسَمِیّ - مرهم مانند ، دارای مرهم

بَلْشَفَهُ (غ) - اورا بلشویك کرد ، کمونیست کرد

بُلْشُفِیّ ج **بَلاشِفَة** (غ) - بلشویك ، کمونیست روسی

بُلْشُفِیَّة (غ) - بلشویزم ، مرام بلشویکی ، کمونیستی

بَلَشُون (ص) - ماهیخوار ، حواصل ، حواصیل

بَلْص - باج ، اخاذی ، غصب ، بزورگرفتن

بَلَصَ - بزورگرفت ، غصب کرد ، باج گرفت

بَلَصَ بِالتَّهْدِیدِ بِالفَضِیحَةِ - باج سبیل گرفت باتهدید برسوایی باج گرفت

بَلَّطَ - سنگ فرش کرد ، سمنت کاری کرد

بَلِطَ - خسته شد ، فرو ماند ، عاجز شد ، تن در داد

بَلِطَ وَجْهُهُ (ص) - پررو بود یا شد ، بیحیا

و بی شرم بود یا شد

بَلْطَة (ص) - تبر ، تبرزین

بَلْطَجِی (ص) - آدم بی شرف وهرزه ، لوطی، جانی دست ازجان شسته ، لات

بَلْطَجِی (ص) - سرباز کلنك دار که با لشگر همراه میرود تا بواسطه قطع درختان وارد و زدن راه‌را هموارسازد

بَلْطُو (غ) - پالتو

بَلْطِی - نوعی ماهی

بَلْعٌ - بلعیدن ، فرودادن ، غورت دادن

بَلَّعَ - وادار ببلعیدن کرد

بَلَعَ - بلعید ، فروداد ، غورت داد

بَلَعَ الْاِهانَةَ - توهین را تحمل کرد ، اهانت را درخورد کرد

بَلَعَ رِیقَهُ - آب دهانش را فروداد ، (مجازاً) بحال آمد ، نفس او جاآمد ، راحت شد ، نفسش حال آمد

بَلَّعَهُ رِیقَهُ - مهلت داد بـه ، امهال داد بـه ، موقتاً آسوده کرد

بَلَعَ الطَّعامَ بِالْماءِ (ص) - غذا را با آب فرو داد ، غذارا بکمك آب غورت داد

بُلْعُم - گلوگاه ، حلق ، حلقوم

بَلْعَمَة ج بَلاعِم - گلبـول سفید ، یاختـه ـ میکرب خور

بُلْعُوم = **بُلْعُم**

بُلْعُومِیّ - مربوط بگلوگاه ، حلقی

بَلَغَ - رسید به ، واردشد ، بدست آورد

بَلَّغَ - خبرداد ، گفت

بَلَغَ الثَّمَرُ وَغَیْرُهُ - میوه و امثال آن رسید ، عمل آمد

بَلَّغَ الْخَبَرَ - خبررا رساند ، ابلاغ کـرد ، فاش کرد ، خبربرد

بَلَّغَ عَنْهُ - گزارش داد از ، سخن چینی کرددر باره‌ی ، خبرعلیه کسی داد

بَلَغَ الْمِقْدارُ کَذا - بالغ شد بر

بَلَغَهُ کَذا - خبر بدو رسید ، آگاه شد از

بَلَغَ الْوَلَدُ - بچه بالغ شد ، بسن بلوغ رسید

بُلْغَة - کفایت ، کفاف ، اندوخته بقدر احتیاج

بَلْغَمِیُّ الْمِزاج - خونسرد ، بلغمی (مزاج)

بَلْف (غ) - والف ، بلـوف ، لاف ، سخن میان تهی ، گفتارناراست ، سخن بیهوده وتهدیدآمیز

بَلَّفَ (غ) ـ لاف زد ، بلـوف زد ، (در بازی مثلا) حریف را از میدان در کرد ، گول زد ، سخن بیهوده وتهدیدآمیز گفت

بَلِقَ - سفید وسیاه شد ، ابلق شد

بَلْقَع - زمین بایر ، متروك ، مهجور

بُلُك (ص) - دسته ، جماعت ، انجمن ، گروه

بَلْکُون (غ) - بالکن

بَلَل - تری ، نم ، رطوبت

بَلَّلَ بِالسّائِل - چیزی را بـا مایعی ترکـرد ،

نم دار کرد

بَلَنجَةُ الشَّریطِ الحَدیدیّ (ص) - آهن پشت بند درخطوط راه آهن

بَلَنْك (ص) - جرّ ثقیل

بَلْوی - مصیبت ، سختی ، بدبختی ، گرفتاری ، آشفتگی

بُلور ، بِلّور - بلور

بَلْوَرَ - بصورت بلور درآورد ، بلوری کرد ، متبلور ساخت ، (مجازاً) آشکاروهویدا کرد

بلّوری - بلورین ، شفاف ، زلال

بَلُوزَة (ص) - ژله ، مسقطی ، لرزانك ، ماده لزج

بلوزة (غ) - بلوز

مِطبعة بَلوزَة (ص) - اسبابی که رونوشتهای بسیار ازچیزی برمیدارد ، ماشین استنسیل

بَلّوصی - سرِ نی (که هنگام نواختن در دهان میگذارند)

بَلّوط - درخت یا چوب بلوط

بَلّوعة ج بَواليع ، بَلاليع - به بلّاعه نگاه کنید

بُلُوك (ص) - دسته ، جماعت ، انجمن ، گروه (دراصطلاح نظامی) گروهان پیاده

بُلُوك امین - کار پرداز ، (در ارتش) سر - رشته دار

بَلّون (غ) - بالون ، بادکنك ، گهواره‌هوایی ، پوششی چون چادر که درون آنرا ازگاز پر میکنند تا بهوا صعود کند

بَلَه - خبط دماغ ، ابلهی

بَلْهَ - ول کن ، واگذار ، حرفش را نزن

بَلِهَ - ابله بود یا شد ، سفیه واحمق بود یا شد

بِلْهَرسِیة (غ) - نوعی کرم انگلی در خون و مثانه ساکنین کشورهای گرمسیری مخصوصاً مصریان

بُلَهْنِیَة العَیش - آسودگی ، رفاهیت (در زندگی)

بَلِیَ - مبتلا شد ، دچارشد

بَلِیَ الثَّوبُ - جامه کهنه وفرسوده شد ، مستعمل شد ، مندرس شد

بَلِیَ الشَّیئُ - فاسد شد ، پوسید ، متعفن شد

بِلْیار ، بِلْیَردُو (غ) - بازی بلیارد

عَصا البِلْیار اَوِ البِلْیَردُو - چوب بلندی که مانند عصا است وباآن بلیارد بازی میکنند

مائدةُ البِلْیار اَوِالبِلْیَردُو - میز بلیارد

بَلِیَّة ج بَلایا - مصیبت ، بد بختی ، سختی ، گرفتاری

بِلْیَتْشُو (غ) - لوده ، مسخره ، دلقك ، بهلول‌وار

بَلید - کودن ، کند ذهن ، خرف

بِلْیَردُو - به بلیار نگاه کنید

بَلْیَعال - یکی ازنامهای شیطان

بَلیغ - سخندان

جُرْحٌ بَلِيغٌ - زخم کاری ، جراحت عمیق

خِطابٌ بَلِیغٌ - خطابه یا سخنرانی دارای فصاحت وبلاغت

بَلِیلٌ - نسیم خنك ومرطوب

بَلیلَة (س ، ص) - گندمی که پوست آنرا کنده با شیروشکر جوشانند

بَلِّين ، بَلِّينَة (غ) - عنبر ، شاهبوی

بَلْیورا (غ) - غشاء ریه ، شامه شُش

اِلْتِهاب الْبَلْیُورا - ذات‌الجنب

بَلْیون (غ) - (درامریکا) یك هزارملیون ، (در انگلستان) یك میلیون میلیون

بَمّ ج بُمُوم - ضخیم ترین سیمها یا تارهای عود

بِما اَنَّ - نظر باینکه ، چون ، چونکه

بِمْباشِی (ص) - سرهنگ دوم

بُمْباغ (ص) - کراوات ، (در معماری) . هلال گل ، گُلبند ، دالبر

بِمبة (ص) - قرمزباز،صورتی،رنك سرخ روشن

بُمْبَة (غ) - بُمب

بُمْبَی = بُمْبَة

بِالْمَجّان - برایگان

بُنّ - (دانه) قهوه

بِن فُلانٍ - پسرفلانکس

بُن مسحوق - قهوه سایده

بَنَی - ساخت ، بناکرد

بَنّاء - بنّا ، استاد بنّا

بَنّاء حُرّ - عضو فرقه فراماسون ، بنّای آزاد

بِناء - ساختن ، ترکیب کردن ، بنا کردن ، بنا ، ساختمان ، سنگ‌کاری ، معماری ، سبك بناء

بِناءاعلی - مطابق ، برطبق

بِناءا علی طَلَبِ - بر حسب تقاضای ، بنا به درخواست

بِناءا علیه - بنا براین ، ازاینرو

بِنائِی - مربوط بساختمان ، مربوط به ترکیب کردن وبنا نمودن

بَناتُ الْاَرْضِ - نهرها یا جویهای کوچك

بَناتُ‌الدَّهْرِ - بلایا ، مصیبتها ، سختیها ، گرفتاریها ، بدبختیها

بَناتُ‌اللَّیل اوالصَّدْر - هم وغم ، اندوهها

بَنادِقَة - اهالی ونیز ، ونیزیان

بَنادُورَة (غ) - گوجه فرنگی

بَنان - نوك انگشتان

طَوعَ بَنانِه - آماده فرمان ...

علی اَطْرافِ بَنانِه - متبحر بودن در ، زبردست وبا اطلاع بودن در ، ماهر وحاذق بودن ، دست داشتن در

بِنايَة ج بِنايات - ساختمان ، عمارت

اَلْبِنایات الْاَثَرِیَّة - بناهای تاریخی ، ابنیه‌ی تاریخی

بِنْت ج بَنات - دختر ، عروسك

بِنْت (فی ورق اللعب) - بی بی (در ورق بازی)

بِنْتُ الارْض - ریك ، سنگریزه

بِنْتُ الشَّفَة - کلمه

بِنْتُ العُنْقُود او الکَرْم - شراب

بِنْتُ العَیْن - اشك

بِنْتُ الوَدْن (ص) - لوزه ، بادامك

بِنْت وَرْدان - سوسك

بِنْتُ الهَوَیٰ ج بَنات الهَوَیٰ - زن بدکار ، هرجایی ، روسبی

بِنْتُ الیَمَن - قهوه

بَنْتُفْلِی (غ) - نعلین ، کفش سرپایی ، کفش راحتی

بَنْتُو (غ) - سکه زر در فرانسه که ۲۰ فرانك ارزش داشت

بَنْتُوغْراف (غ) - نقشه سوادکن ، اسبابی اتوماتیك که نقشه‌هارا کپی میکند ، پانتوگراف

بَنَجَ - باصل خود برگشت

بَنَّجَ - (با کلوروفورم) بیهوش کرد

بَنْج - بنك ، سیکران ، بذرالبنك ، ماده شبیه قلیایی سیکران

بَنْج (ص) - کلوروفورم

بِنْج - اصل ، مایه ، ساقه ، موجودی

بِنْج بُنْج (غ) - پینگ پونگ ، نوعی بازی ورزشی شبیه به تنیس که روی میز انجام میدهند

بَنْجَةُ السَّبُع (ع) - کفگیرك ، گنده تاول ، خراج ، سیاه زخم

بَنْجَر (غ) - چغندر ، ریشه چغندر

بَنْجَرَة ج بَناجِر (غ) - (در اصطلاح نظامی) روزنه توپ

بَنْجَکِشْت (غ) - گل میخك

بَنْد ج بُنُود - پرچم بزرك ، ماده قانون یا آئین نامه ، درباچه ، فصل یا پاراگراف کتاب ، حیله

بَنْدُ الاتِّفاق - ماده قرارداد

بَنْدِتیف (غ) - آویز ، زیور آویخته

بَنْدَر ج بَنادِر (غ) - بندر ، لنگرگاه کشتی ، مرکز تجارت ، شهر مرکزی

اَلشّاه بَنْدَر (غ) - رئیس بازرگانان

بُنْدُق ، بُنْدُقَة - فندق

خازِنُ البُنْدُق - نوعی پرنده

بُنْدُقَة - فندق ، گلوله

بُنْدُقِّی - فندقی (رنك)

بُنْدُقِّی - سکه زر قدیمی درایتالیا وعثمانی

ذَهَب بُنْدُقِّی - طلای ۲۴ قیراط ، طلای خالص ، زر ۱۸ عیار

بُنْدُقِیَّة ج بَنادِق - تفنگ ، تفنگ فتیله یی قدیم

مَدینَةُ البُنْدُقِیَّة - شهرونیز درایتالیا

بَندقیّة رَشّ ، بَندقیّة رَشّاشة - تفنگ‌شکاری، تفنگ مرغ زنی که با ساچمه پرمیشود

بَندقیّة رَصاص - تفنك (خان دار)

بَندقیّة سریعة‌الطّلقات - تفنك پی درپی زن

بَندقیّة صَید - تفنك شکاری

البَندقیّة المتواتِرة - مسلسل ، تفنك پی در - پی زن

بَندقیّة هواء - تفنك بادی یا بچگانه (اسباب بازی)

بَندوری ، بَندورة - به بنادوره نگاه کنید

بَندول (غ) - آونك ، جسم آویخته ، پاندول یا لنگرساعت

بَندول السّاعة الصّغیرة - فنر ساعت ، پاندول ساعت

بَنده (غ) - مجمع‌الجزایری در اندونزی

بَنْدیر - دایره زنگی

البَنْدیر (غ) - طبل بزرك

بَنْدیرة (غ) - پرچم هنگهای نیزه دار

بَنزَهیر (ص) - لیموترش ، لیمو عمانی

حَجَر بَنزَهیر (ص) - پادزهر ، سنك پا زهر

بَنْزین - بنزین : یکی از فراورده های نفت‌که بمصرف سوخت انواع موتورها میرسد

بِنْسَة (غ) - پنس ، موچین ، موکن ، انبرك

بَنْسیَة (غ) - بنفشه فرنگی

بَنْسیون (غ) - پانسیون ، پرورشگاه ، جایی که درآنجا منزل کنند ودرعوض مکان وغذا وانجام کارهای شخصی ماهیانه پولی پردازند

بِنْصِر - انگشتی که میان وسطی وخنصر است ، انگشتی که معمولا در آن حلقه یاانگشتری‌میکنند

بُنْط (غ) - پنط که مقیاس حروف چاپ است ، واحد اندازه‌برای حروف چاپ ، یك دست بازی باورق

بَنطة مِثْقاب (ص) - مته

بَنْطُغراف = بنتوغراف

بَنطلون (غ) - شلوار

بَنطلون تحتانی - زیرشلواری

بَنطلون‌الرّکوب - شلوارسواری

بَنطلون قصیر - شرت ، تنکه

بَنْطمتر (غ) - زاویه سنج

بَنْطمیم (غ) - نمایش بی‌ناطق

بُنطیطة الحِذاء - پنجه کفش

بَنفسج (غ) - بنفشه

بَنفسجی (اللّون) - بنفش ، رنگ بنفش

بَنَقة (لتوسیع الثّوب) - تکه سه گوش ، مرغك (برای گشاد کردن جامه)

بَنْقریاس (غ) - لوزالمعده ، خوش‌گوشت

بَنْقریاسیّ (غ) - مربوط به لوزالمعده

العصیر البنقریاسی - عصیرلوزالمعده

بَنْك (غ) - نیمکت

بَنْك ج بُنوك (غ) - بانك

بُنْك - اصل ، مبدء ، سرچشمه ، منبع ، پایـه ، مایه ، پاشی ازشب

بنك الرُّهُونات - بنگاه رهنی یا گروستانی ، بنگاه کارگشایی

بنك الرُّهُونات العِقاريَّة - بانك رهنی

بُنْك العُمْر - رونق یا اول جـوانی ، عنفوان جوانی

بنك النَّجار - کارگاه نجاری ، میزی که روی آن نجاری میکنند

بَنكِرياس = **بنقرياس**

بَنْكِرياسِيّ = **بنقرياسی**

اَلْعَصير الْبَنْكِرياسِيّ = **العصير البنقرياسی**

پِنْكُل (غ) - نوعی بازی باورق

بَنْكُنُوت (غ) - اسکناس ، قبض عندالمطالبه که مانند پول خرج میشود

بَنْكِير (غ) - بانکـدار ، صاحب صرافخانـه ، صراف

بَنْكِيرمالِيّ - سرمایه دار

بَنَّن الشّاةَ - گوسفند را پروار کـرد ، پرواری کـرد

بَنْوار ، بِنْوار (غ) - لژتماشاخانه

بُنُوَّة پسری ، فرزندی

بَنُوفُلانٍ - پسران فلانکس ، اعقاب فلانکس

بُنُون - فرزندان ، اولاد

بَنَوِيّ - مربوط بفرزندان ، فرزندی (صفت)

بَنِّي (ص) - ماهی جوی یانهر

پِنِی (غ) - پول خـرد انگلیسی معادل ٤ ملیم مصری

بُنِّي - قهوه‌یی رنگ

بُنْيان - ساختن ، بناکردن ، ساختمان ، پایـه واساس

شَجَرة البُنْيان - درخت انجیرهندی

بُنْيَة الْجِسْم - مزاج ، بنیه ، نهاد ، سرشت

بُنْيَة الْكَلِمَة - صیغه وماده کلمه ، ترکیب یـا تعبیر

صَحيح الْبُنْيَة - دارای مزاج سالم

بَنِّيقَة - یقه برگشته

بَنِيقَة (لتوسيع الثوب) = **بِنَقَة**

بَنْيُو (غ) - وان حمام

اَلْبَوّ - بچـه شتر ، پـوست شتر که پر از کاه میکنند ونزد شتر شیرده میبرنـد تا بدینوسیلـه فریب خورده شیردهد

اَلْبَوَى - تقلید کـردن ، محاکات کـردن ، ادای کسی را در آوردن ، آرزو ، غریزه ، رنج ودرد ، نفرت

بُواء (غ) - مار بُوا ، نوعی مار بزرك وبی زهر که دارای قدرتی فوق العاده است و بگرد شکار

خــود حلقه زده آنقدر فشار میآورد تــا شکار هلاك شود »

بوّأ الرّجُلَ مَنْزِلاً ـ سکونت داد در جایــی ، منزل داد ، مقیم کرد

بوّأ المکانَ ـ اقامت کرد در ، سکونت کرد در ، منزل کرد در

بوّاب ج بوّابون ـ دربان

بوّابُ المِعْدة ـ باب المعده

بوّابة ـ در بزرگ که دارای نرده‌هـای آهن یا بدون نرده میباشد ، دروازه

بوّابةُ القَنْطرةِ ـ آب گیره ، آب بند ، دریچــه (در گفتگوی از پل)

بِوابَة ـ دربانی ، اجرتی که دربان میگیرد

بوادِرُ الثورةِ ـ علائم انقلاب

بَوار ـ تباهی ، فنا ، هــلاکت ، نیست شدگی ، خرابی ، ویرانی

دارُ البَوار ـ جهنم

بَوّاريّ ـ حصیر فروش ، بوریا فروش

الجنودُ البواسِل ـ سربازان دلیر

بوّاق ـ شیپورچی

بَواکی (ص) ـ طاق نماهای هلالی مانند ، گذرگاه طاق دار هلالی

بُوال ـ مرض قند

بِوان ، بُوان ج أبوِنة ، بُون ، بُون ـ تیرك خیمه ، تیر وسط خیمه

بوّبَ الأشیاءَ ـ مرتب کرد ، منظم کرد ، قسمت بندی کرد

بوّبَ الکِتابَ ـ کتاب را دارای ابواب یا فصول کرد ، فصل بندی کرد

بُوتاسا (غ) ـ (در شیمی) پتاس

بُوتاسا کاوِیَة ـ پوتاس محرق ، ایدرات دو ـ پوتاس

بُوتاسیوم (ع) ـ پوتاسیوم

بُوتَقَة ـ بوته (که در آن فلزات را میگدازند)

بوجِیه ، بُوجی الاتمبیل وغیره ـ (غ) (در ماشین) شمع

بَوْح ـ فاش کــردن ، آشکار کــردن ، افشاء کردن

بُوْدرَة (غ) ـ پودر صورت که در آرایش بکار میبرند

بودرةُ التَّجمیل ـ پودر آرایش

بودرةُ العِفریت ـ موهای نیش مانند گزنه

عُلبةُ البودرة ـ جعبه پودر

فُورْشةُ البودرة ـ پر پودر زنی

بُودقة = بوتقة

بُوذا (غ) ـ بودا

بُوذیّ (غ) ـ پیرو دین بودا

بُوذِیَّة (غ) ـ بودائیسم ، دین بودایی

بُوْر ـ زمین شخم زده و نکاشته ، آیش

بَوَرَ - ضایع وخراب کرد ، بی ثمر کرد

بَوَرَ الأرْضَ - زمین را شخم زد ونکاشته گذاشت (جهت قوت گرفتن زمین)

اَرْض بَوْر - زمین لم یزرع ، شوره زار ، خشك ، بی ثمر

البُورجُوازِیَّة - بورژ وازی ، سرمایه داری ، طبقه ثروتمند وسوداگران ، طبقه خرده مالك

بُورْصَة (غ) - بورس ، محل داد وستد ومکانی که در آنجا بروات و اوراق بهادار معامله میشود

بورصةالاَسْعار - بورس ارز

بورصة الاَوْراق المالِیَّة - بورس سهام ، جایگاه معاملات سهامی ، صرافی وغیر اینها

بورصة البِضاعَة - بورس کالا،محل دادوستد کالا

بورق ، بَورَق - بوره ، تنکار ، کفشیر

بورق اَرمنِی - قلیا ، اشنان ، جوش شیرین

بُورِكَ فِیك - جملەیی است که هنگام ندادن چیزی بگدا میگویند تابرود ، خیر است ، خدا بدهد (خدا برکت یا خیر بدهد)

بُوْرِیّ - شاه ماهی ، ماهی سفید

بُوْرِیّ (ص) - بوق ، شیپور

بُوْرِیّ الصّائغ (ص) - (درزرگری) بوری

البُورِیاء - حصیری که از پیزر میبافند

بُوْرِیه (غ) - گنجه کشودار ، کمدی که دارای کشوهای متعدداست

البُورِیَّة - به بوریا نگاه کنید

بَوَّزَ (ص) - لب بزیر انداخت ، لب کلفت کرد ، اظهارعدم رضایت کرد ، دهن کجی کرد ، باد کرد، عبوسانه گفت

بُوز ، بُوزَة (س) - بستنی

بُوز - پوز

بُوزالاِبرِیق واَمْثالِه(ص) - (لوله آفتابه ، کتری قوری وماننداینها)

بُوزالاِنْسان (ص) - پوز آدمی

بُوزالْحِذاء اَوِالْجَورَب (ص) - پنجه کفش یا جوراب

بُوزالْحَیَوان (ص) - پوز حیوان

بُوزَة (س ، ص) - درسوریه بمعنی بستنی ودرمصر بمعنی آبجو میباشد

بَوْس - بوسیدن

بَوْسَة - بوسه ، ماچ

بُوْسْتَة (غ) - پست

بوستو (غ) - کرست ، شکم بند

بُوْسطَة= **بوستة**

بُوسیرج بَواسیر - بواسیر

بَوْش - تودەی مردم ، طبقات پست مردم ، ازدحام ، جمعیت ، (اوباش جمع مقلوب این کلمه است)

بَوَّش الشَیئَ - بوسیله خیساندن نرم کرد ، در آب نرم کرد

بَوَشَ القوم - سروصدا کردند، داد و بیداد کردند، غوغا کردند

بُوشِیّ ، بَوْشِیّ - عیالوار تهیدست

بُوص - پارچه ابریشمی یا کتانی

بُوص (ص) - بوریا ، حصیر

بُوْصاء - چوبی است که میسوزانند واز آن اخگر های رنگا رنگ بیرون میجهد ، آتش بازی خانگی

بُوصَة ج بُوصات (غ) - اینچ : واحد طول معادل $\frac{1}{12}$ فوت انگلیسی و ۲/٥٤ سانتیمتر

بُوصُلَة (غ) - قطب نما ، قبله نما

البُوطَة ج بُوط - بوته (برای ذوب فلزات) ، گل و بوته ، چکمه

بُوْع - استخوانی که پهلوی شست پا در آید

بَوْغ ، بَوْغَة - هاگ ، تخم گیاه ، میکرب

بُوغادَة (ص) - آب قلیایی ، قلیاب صابون پزی

بُوغاز (غ) - تنگه

بُوغاز (ص) - بندر

بَوْغِیّ - مربوط به تخم گیاه ، میکرب و امثال اینها

بُوفِیْه (غ) - بوفه ، آبدار خانه ، محل فروش وخوردن غذا در باشگاهها ، سینماها ، قطارها وسایر جاها ، قفسه کوچك برای ظروف

بُوق ج اَبْواق ، بِیْقان ، بُوقات - بوق ، شیپور

بُوق - حلزون بزرگ دریایی

بَوَّقَ - بوق زد ، شیپور زد

بُوق الفُنْغراف اَوِالسَّیارَة - بلندگو یا بوق گرامافون ، بوق ماشین

بُوقال ج بَواقیل - کوزه بی دسته ، دوات کاشی

بُوکَر - پوکر : نوعی بازی با ورق

بَوَّلَ - ادرار کرد ، شاشید ، بادرار انداخت

البَوْلُ السُّکَّرِیّ - مرض قند

بُولاد (س) - پولاد

بُولَصَة ، بُولِصَة (غ) ج **بَوالِص** - سند ، حواله

بُولْفار (غ) - بلوار ، جایگاهی در گذرگاه عام که چمن کاری ودرختکاری شده ومحل گردش وتفریح باشد

بُولْکا (غ) - نام یك نوع رقص

بُولَنْدَة ، بُولَنْدا - لهستان

بُولُو (غ) - چوگان بازی

بُولُونِیّ - لهستانی ، مربوط بمردم یا زبان یا مذهب لهستان

بُولِیس (غ) - پلیس ، نیروی پلیس ، شهربانی ، سازمان شهربانی ، کلانتری ، اداره شهربانی ، پاسبان ، افراد پولیس ، مأموران شهربانی

اِضْطَرَّ البُولیسُ لِلتَدَخُّل - پلیس مجبور به

مداخله شد

مَرْكَزُالبُولِيس - كلانترى

اَلْبُولِيسُ الرّاكِب - پليس سوار

بُولِيس سِرِّىّ - كارآگاه، پليس مخفى

ضابِطُ بُولِيس - افسرشهربانى

بُولِيسَة (غ) - سند، حواله

بُولِيسَةُالسِّيكُورْتاه (غ) - بيمه نامه عمر

بُولِيسةُالشَّحْنِ بِالْبَحْرِ - بارنامه كشتى

بُوليسةُالشَّحْنِ بِسِكَّةِ الْحَدِيد - بارنامه راه آهن

رِوايَة بُولِيسِيَّة - داستان پليسى، داستان جنائى

بُولِيصَة ج بَوالص = بُولَصَة

بُولِيصَةُالتَّأْمِين } بيمه نامه عمر
بُولِيصَة تَأْمِين عَلَى الْحَياة

بُوم، بُومَة ج اَبْوام - جغد، بوم

اَلْبُومُ الصَّيّاح - بوف، مرغ حق

بُومادَة (غ) - روغن موى، روغن پوست، كرِم پماد

بُومْبِيرِيس (غ) - تيرجلوكشى كه‌مهاررا بدو بندند

بَوْن - مسافت، فاصله، دورى، بعد، فرق، اختلاف، تفاوت، تباين، مقابله

بَوْن شاسِع - فرق بسيار، اختلاف‌فاحش، تفاوت زياد، فاصله بسيار

اَلْبُوهَة - جغد ماده، مرد ابله، پشم شانه زده كه سابقاً براى دوات بكار ميبردند و هنگاميكه آنرا دردوات ميگذاشتند مركب روى آن مى ريختند آنرا «لِيقَة» ميخواندند

بُوِيَة (ص) - رنگ

بُوَيجِى (ص) - واكسى

بُوَيْضَة - ياخته ماده، سلول ماده

بَهَا - زيبا بود يا شد، قشنگ بود يا شد، تابان شد، بشاش شد

بَهاء - زيبايى، ظرافت، جلال، شكوه، علو، تابش، درخشندگى، پرتوافكنى

بَهائِم الْمَزْرَعَة (ص) - چارپايان اهلى

بُهار - پنبه حلاجى شده

بَهار - ادويه، چاشنى (چون فلفل وامثال‌آن)

بُهاق (ص) - نوعى بيمارى پوست غيرازجذام

بَهام - بچه‌گاو ياگوسفند وامثال اينها

بَهَتَ، بُهِتَ - مبهوت شد، حيران وسرگردان شد، متعجب‌ودرشگفت شد،زبانش ازتحيروشگفتى بند آمد

بَهَتَ - مبهوت ومتحير شدن، متعجب شدن

بَهَتَ - ناگهان بركسى وارد شد، غافلگير كرد، بى‌خبر بركسى آمد

بَهَتَ - بتعجب وشگفتى‌انداخت، متحيرومبهوت كـرد

بُهْت - دروغ، بهتان، افترا، اسناد

بَهَتَ اللَّوْن - رنگ چيزى پريـد، كم رنگ شد، رنگ مات پيدا كرد

بُهْتان - دروغ ، افترا ، تهمت ، اسناد ، بهتان

بَهَجَ - خوشحال کرد ، خشنود کرد ، شادمان ساخت ، سرزنده وبا بهجت کرد

بَهِجَ - خشنود شد ، شادمان گشت ، خوشحال شد، مسرورشد

بَهُجَ - نیکوشد ، درخشان و با شکوه شد ، لذت بخش ومطبوع شد

بَهِجٌ - لذت بخش ، مطبوع ، با صفا ، خوش ، پسندیده ، بشاش ، خوش مشرب

بَهْجَةٌ - شکوه ،درخشندگی ، رونق ، رخشندگی، جلال وعظمت ، سرور ، شادمانی ، مسرت

بُهْر - نَفَس بریدگی یا نفس زدن (در اثر خستگی)

بهر بصره - خیره شد

بهرالنظر - خیره کرد

بهر نفسه - نفسش برید ، نفس‌نفس زد ، به‌نفس افتاد

بَهْرَجٌ - باطل ، خوش نما ، زرق وبرق دار ، سر و صورت دار ، سکه قلب ، پول تقلبی ، پولك ، نقده ، رنگ زرق وبرق دار ، رنگ درخشان

بَهْرَجَ - خودرا آرایش کرد ، زینت کرد یا داد

بَهْرَجان - پولك ، نقده

بَهْرَمَة - پرستش هندوان

بَهَظَ - زیاد تحمیل کرد بر ، فشار آورد بر ، زیاد بار کرد ، شکنجه کرد ، نسق کرد

بَهَقٌ - به بهاق نگاه کنید

بَهَقُ الصَّخْر - گلسنگ

بَهَلَ - لعنت کرد ، نفرین کرد

بَهْلَوان - بند باز ، ورزشکاری که کارهای ژیمناستیك انجام میدهد

عصاالبهلوان - چوب یا تیری که روی آن عملیات اکروبات انجام میدهند

بَهْلَوانِيّ - مربوط به بند بازی

حَرَكات بَهْلَوانِيَّة - عملیات آکروباتیك ، بند بازی ، ژیمناستیك

بَهْلُول - لوده ، مسخره ، دلقك

علی البَهْلِيّ (ص) - با بی‌حیایی ، با بی‌آزرمی، باگستاخی ، با جسارت ، با بی‌شرمی

بَهَمٌ - به بهام نگاه کنید

بَهْو ج أبْهاء ، بُهُوّ ، بُهِيّ - سالن ، جای پذیرایی ، سرسرا ، پیشخان

بَهُوَ - زیبا بود یا شد ، تابان و درخشان شد ، بشاش شد

بَهْوَرَالْجُرْح (ص) - زخم را وسیع کرد

بَهِيّ - دارای رنگ روشن ، درخشان ، تابان ، زرق وبرق دار ، دارای رنك زیبا یاگلگون ، با شکوه ، زیبا ، عالی ، مجلل

بَهِيَ - زیبا بود یا شد ، قشنك بود یا شد ، تابان شد ، بشاش شد

بَهِیج - لذت بخش ، مطبوع ، باصفا ، خوش ، پسندیده ، بشاش ، خوش مشرب

بَهِیرَة ج بَهائِر - زن چاق وفربه که هنگام راه رفتن نفس نفس میزند

بَهِیم - سیاه ، سیاه وبراق ، قیرگون

حائِطٌ بَهِیم - دیواری که هیچ روزنه ندارد

بَهِیمَة ج بَهائِم - حیوان ، چارپا ، جانور

بَهِیمِیّ - مربوط به حیوان

بَهِیمِیَّة - حیوانیت ، بهیمیت

بِیئَة ج بِیئات - محیط ، موقعیت،وضع،مسکن، خانه ، جای پرورش

بِیئَة وَبِیَّة - محیط آلوده

بَیّادَة ، بِیادَة (غ) - پیاده نظام

بَیّادِی ، بِیادِی (غ) - سرباز پیاده

بَیّارَة - باغ میوه (بلهجه اهل فلسطین)

بَیاض - سفیدی ، قسمی ماهی سفید

عَلَی بَیاضٍ (ص) - سفید ، جای خالی ، جای ننوشته ، خطی که جای کلماتی بگذارند

حَطَّ الْبَیاضَ لِفاتِحِ الْبَخْتِ (ص) - پول برای فال گرفتن بفالگیر داد

بَیاضُ الأرْضِ - جائیکه عمارت در آن نباشد ، غیر آباد

بَیاضُ الْبَیْضِ - سفیده‌ی تخم مرغ

بَیاضُ الْبَطْنِ - پیه کلیه ومانندآن ، پیه شکم

بَیاضُ الْجِلْدِ - جای بیموی بدن

بَیاضُ الْحائِط - آب پنبه ، گچ (یا آنچه که دیواررا باآن سفید کنند)

بَیاضُ الْعَیْنِ - سفیدی چشم

بَیاضُ الْیَوْم - روشنی روز ، روز هنگام ، طول روز

بَیاضِیَّة وِقْنان (ص) - یك نوع زینت درمعماری وساختمان

بَیّاع - فروشنده ، ضد خریدار ، تاجر ، هریك از فروشندگان یك فروشگاه بزرك

بَیّاعٌ مُتَجَوِّل - فروشنده‌ی دوره گرد ، دست - فروش

اَلْبِیاعَة ج بِیاعات - چیزی که میفروشند

بِیاکُل روحَه حَسَداً وَغَیْظاً (ص) خودرا می خورد (ازروی خشم یا رشك)

بَیان - تعریف ، تحدید ، توضیح ، توصیف ، ارائه ، اظهار ، اعلامیه ، بیانیه ، گزارش ، اطلاع نامه، آگهی ازجزئیات کاری که میخواهند بکنند ، برنامه

بَیان ، بیانو (غ) - پیانو

غَنِیّ عَنِ الْبَیان - بی نیازازتوصیف

بَیان رَسْمِیّ - اعلامیه رسمی ، بیانیه رسمی

بَیانات - اطلاعات ، سوابق ، دانسته ها

بیانو (غ) - پیانو

العازف علی البیانو - پیانیست

بیانی - بیانی ، تفسیری ، توضیحی

بیّت - درشب انجام داد ، درشب ترتیب داد

بیّت (ص) - منزل داد ، وسائل خواب (کسی را) فراهم کرد ، ترتیب ماندن شب را داد

بیّت (ص) - بیتوته کرد ، شب را (در جایی) ماند

بیّت السیف وامثاله فی قرابه (ص) - شمشیر وامثال آنرا غلاف کرد

بیّت فی الصف (فی المدرسة) (ص) - درکار تدریس با معلم معاونت کرد ، معاون معلم شد ، دانشیارشد

بیت - مسکن ، خانه ، اقامتگاه ، منزل ، خانواده ، قسمت ، حجره ، غلاف ، پوشش ، صندوقچه

بیت ، بیتة - قوت ، روزی ، خوراك

بیت تجاریّ - تجارتخانه

بیت الخلاء / **بیت الراحة** - مستراح

بیت شعر - (بیت) شعر

بیت شعر - خیمه ، چادر

بیّت العدو - بردشمن شبیخون زد

بیت الکلاب - لانه سگ

بیت لیلة - خوراك شب ، قوت شب

بیت مدر - ساختمان

بیت المقدس - اورشلیم ، بیت‌المقدس

بیتیّ - خانگی ، دست‌آموز ، اهلی (درگفتگوی ازطیوروامثال اینها)

بیتیّ - خصوصی ، خانگی ، داخلی ، مخصوص خانواده

بیتیّ - خانگی (درگفتگوی ازچیزیکه در خانه درست کرده‌اند یعنی بازاری نیست)

بیجاما ج بیجامات (غ) - پیجاما ، پیژاما

بیداء ج بید ، بیداوات - بیابان

بیداجوجیا / **بیداغوجیا** - روش آموزگاری ، فن تعلیم وتربیت کودك

بید انّ - اما ، لیکن ، ولی ، الا اینکه

بیدر ج بیادر - خرمن ، زمین خرمن کوبی

بیدق الشطرنج (غ) - پیاده (درشطرنج)

بیرا ، بیرة (غ) - آبجو

بیرا - آبجو فروشی

مصنع البیرة - کارخانه آبجو سازی

بیرق (غ) - پرچم ، بیرق

بیرقدار (غ) - پرچمدار ، بیرقدار

بیرم - متّه

البیرمون (غ) - روز قبل از عید که نصاری خودرا برای فردای آنروز که عیداست جهت‌روزه

یا سبدهای دیگر آماده میسازند

بیروقراطیة (غ) - رعایت تشریفات یا مقررات اداری بحد افراط ، قرطاس بازی اداری

البیزارج بیازر ، بیازرة (غ) - قوشچی ، شاهین باز ، برزگر

البیزر - دسته هاون که با آن ادویه میکوبند ، چوب گازری

بیزنطی ، بوزنطی (غ) - مربوط باستانبول، استانبولی ، مربوط بامپراطوری شرقی از قرن ششم تا پانزدهم

بیش - حفره‌یی که درآن درخت می نشانند

بیش (غ) - گل تاج الملوك ، اقونیطون (یکجور گیاه)

بیض ، بیضة - تخم مرغ ، خایه ، خصیه

بیض الانوق - کنایه ازامرمحال یا غیرممکن

ابو بیض - رتیل

بیض الانیة النحاسیة بالقصدیر - ظروف مسین را باقلع سفید کرد

بیض الحائط او البیت - دیوار یا خانه‌را پنبه آب زد ، سفید کرد

بیض الشیئ - سفید کرد

بیض القماش - پارچه را شست و سفید کرد (گازری کرد) ، لکه گیری کرد

بیض المکتوب - پاکنویس کرد

بیض الوجه - روسفید کرد ، دارای آبرو واعتبار کرد

ساعة البیض - نوعی ساعت بسیارقدیمی

بیض برشت (نیمبرشت) (ص) - تخم مرغ آب پز

بیض جامد (مسلوق)(ص) - تخم مرغ جوشیده

بیض مقلو (مقلی بالسمن او الزیت) - تخم مرغ سرخ کرده ، نیمرو

ظرف اکل البیض - جا تخم مرغی ، ظرف تخم مرغ خوری

مخفقة البیض - اسبابی که با آن تخم مرغ میزنند

ید بیضاء - کنایه از سخاوت ، بخشندگی ، کرم

بیضة - تخم مرغ ، خایه ، کلاه خود ، یکجور کلاه تابستانی که مانند کلاه خوداست

بیضة الدیك - تخم خروس ، کنایه ازامرمحال یا غیرممکن ، کنایه از امری که فقط برای یك مرتبه اتفاق میافتد

بیضة القن - تخمی که در لانه یی میگذارند که مرغ را به تخم کردن درهمانجا وادار کند

بیضة رفو الجوارب - چیزی از چوب یا غیر آن بشکل تخم مرغ که برای رفوکردن جوراب بکارمیبرند

بیضی - بیضی (ازنظرحجم یا شکل)

بیطار - دامپزشك ، نعلبند

بَیْطَرَ الْحِصانَ ـ اسب را نعل کرد

بَیْطَرَة ـ دامپزشکی ، نعلبندی

بَیْطَرِیّ ـ مربوط بدامپزشکی یا نعلبندی

اَلطِّبُ الْبَیْطَرِیّ ـ دامپزشکی

بَیْع ، بَیْعَة ـ فروش ، فروختن

بَیَّعَ ـ بفروش واداشت ، اورا وادار کرد که بفروشد

بِیعَ ـ فروخته شد ، مصرف شد

اَلْبَیِّع ـ فروشنده ، خریدار

بَیْع جَبْرِیّ ـ فروش اجباری ، فروش از روی کراهت وناچاری

بَیْعَة (اوشروَة) رابِحَة ـ فروش یاخریددارای سود و منفعت ، ، فروش یا خرید قُلا (باصطلاح اهل بازار)

بِیْعَة ج بِیَع ـ معبد

بِیْعَة(النَّصاری) ـ کلیسا

بِیْعَة (الْیَهود) ـ کنیسه ، معبد یهود

عَلَی الْبَیْعَة (ص) ـ بعلاوه ، ازاین گذشته

بِیْك ج بَكوات ، بِیكات (غ) ـ لقب وزیر ـ زادگان ، خاصان یا هر بانفوذی دیگر دردوره‌ی عثمانی

بِیْكار (غ) ـ پرکار

بِیْكارُالزَّوایا (غ) ـ گونیا

بِیكَةُ النُّورالْكَهرَبیّ (ص) ـ لامپ چراغ برق

بِیكَربُوناتُ الصُّود (غ) ـ جوش شیرین

بَیْلَسان ـ به بَلَسان مراجعه کنید

بِیلْیَة (غ) ـ توپ کوچك ، مُهره ، تیله (که کودکان باآن بازی میکنند)

بِیمارِسْتان (غ) ـ بیمارستان ، تیمارستان

بَیْنَ ـ ازوسطِ ، میانِ ، درمیانِ

بَیْن ـ جدایی ، بینونت

بَیَّنَ ـ ارائه داد ، آشکار کرد ، ظاهر کرد ، معلوم و واضح کرد ، بیان کرد ، شرح و تفسیر کرد

بَیِّن ـ آشکار ، صریح ، محسوس ، ظاهر ، معلوم ، واضح ، بدیهی

ذاتُ الْبَیْن ـ دشمنی ، خصومت

بَیْنَ الْحینِ والْآخَر ـ گاه بگاه ، گاهگاه

بَیْنَ ظَهْرانِیهِم ـ درمیان آنان

بَیْنَ عَشِیَّةٍوضُحاها ـ کنایه‌ازمدت محدودیااندك

بَیْنَ یَدَیْهِ ـ باِاو ، دراختیار او ، در برابرش ، درمقابلش

بَیْنَا ـ در اثناء ، در آن میان ، درآن هنگام

بَیِّنَة ظَرْفِیَّة ـ اماره ، قرینه ج امارات ، قرائن

بَیِّنَة ـ شاهد ، گواه ، برهان ، دلیل

عَلَی بَیِّنَةٍ مِن اَمرِهِ ـ ازروی بصیرت ، کاملا آشنای با

بِینْتُو (ص) ـ سکه زر در فرانسه که ۲۰ فرانك ارزش داشت

بِنْج بُونْج (غ) - پینک پونک

بَيْنَما - هنگامیکه ، دراثناء

اَلْبِیُورْدی (غ) }
بیُورُلْدی (غ) } - (حکم) درجه افتخاری

بَیُوض - تخم گذار ، غیرولود

بَیُوضِیّ - ماهیخوارسفید

بُیَیْضَة - یاخته ماده ، سلول ماده

((ت))

تائِبٌ - توبه کننده ، پشیمان از

تائِجٌ - تاجدار

تائِقٌ - آرزومند ، مشتاق ، مایل

تائِهٌ - دربدر ، آواره ، سرگردان ، گمراه ، منحرف ، گم شده

تائِه عجباً - خود فروش ، خرامنده ، جولان دهنده

تائِهُ الفِکْر - پریشان خیال ، حواس پرت ، گیج

تابَ - پشیمان شد از ، توبه کرد

تابَ عَنْ عَمَلٍ - کاری را ترك کرد

تابَ عَنْ مَعْصِیَةٍ - ازگناه توبه کرد

تَأَبَّی الشیئَ - کراهت داشت از ، ابا وامتناع داشت از ، تنفر داشت از ، نپسندید

تَابَّی فُلاناً - فلانکس را بپدری پذیرفت ، اورا پدرخواند

التَّوبَة - ننگ ، عار ، رسوایی

تَأَبَّطَ الشَیئَ - چیزی‌را زیر بغل گذاشت یاگرفت یاحمل کرد

تَأَبَّطَ کِتاباً - کتاب زیر بغل گرفت

تابَعَ - موافقت کرد با ، پذیرفت ، رعایت کرد ، تطبیق کرد با ، برابر بود یا شد با ، مورد تعقیب قرار داد ، دنبال کرد ، از پی (کسی یا چیزی) رفت ، ادامه داد

تابِعٌ - تابع ، تبعی ، زیر دست ، عضو زیردست ، مرؤوس ، هوا خواه ، طرفدار . پیرو ، شاگرد ، مرید ، حواری ، خدمتکار ، نوکر ، زیرین ، بعدی ، دنباله

تابَعَ الزَّحْفَ - به پیشروی یا حمله ادامه داد

تابَعَ السَّیْرَ - براه رفتن ادامه داد

تابِعٌ لِکَذا - تابع ، دستخوش ، مطیع

تابِعَة - نتیجه ، اثر ، مسئولیت (در افسانه ها) الهه شعر وهنرهای زیبا

تابِل ج تَوابِل - چاشنی ، ادویه (چون فلفل ومانندآن)

تَأْبِین - تعریف وتمجید از متوفی

حفلة تَأْبِین - مجلس ختم ، مجاس یاد بود ، مجلس ترحیم

تأبین المَیِّت - ستایش و مدح مرده ، سخنرانی

برسر جنازه یا درمجلس عزا وذکر مآثر شخصی که وفات کرده است

تابُوت - صندوق چوبی

تابُوتُ الجُثثِ المحنّطة - تابوت مومیایی ، تابوت سنگی حجاری شده ومنقوش

تابُوتُ رَفْعِ المِیاه (ص) - یك جور تلمبه آبکشی

تابُوتُ العَهْد - صندوق چوبی که در آن الواح قانون یهود نگهداری میشده است

تابُوتُ المیّتِ اوِالموتی - تابوت (مرده)

تابُور ج توابیر - (در اصطلاح نظامی) گردان

تابِیر - یك جورحیوانی که درجنگلهای مرطوب امریکا وآسیا زندگی میکند وگوشت آن خوردنی وشبیه گوشت گاواست

تأتأالطِفل - بچه راه افتاد (بزبان کودکان) تاتی کرد

تأتّی عنه ومِنه - منتج شد به ، منجر یامنتهی شد به

تأثّر - احساس کرد ، حس کرد ، دریافت ، درك کرد ، تصور کرد ، ملتفت شد

تأثّر - احساس حساسیت ، عاطفه

تأثّرمِن ، بِ - تحت تأثیرچیزی قرارگرفت

تأثّر مِن کلام اوْفِعْل - دلگیرشداز ، مکدرشد از ، متاثرشد از ، به دل گرفت

سرعة التأثّرِ والاِضْطِراب - عصبانی ، تند مزاج

قابلیة التأثّر - استعداد ، آمادگی ، قابلیت ، تاثیرپذیری ، حساسیت

تأثّره - تعقیب کرد ، تعاقب کرد ، از پی چیزی یاکسی رفت ، ادامه داد ، (مجازاً)پیروی کرداز ، اقتداکرد به

تأثّرت عواطِفه - احساساتش تحت تأثیرقرار گرفت

تأثّم مِن کذا - خودداری کرداز

تأثِیر - اثر ، نشان ، تأثیر ، نقش ، مهر ، نفوذ ، قدرت ، کنترل ، اعتبار ، تفوق

تاجّ ج تِیجان - تاج

تاجُ الاُذُن - پیچ گوش بیرونی ، پروازگوش

تاجُ الاُسقُف - کلاه اسقفی

مستعمرة التاج - مستعمره‌یی که تحت نظرپادشاه اداره میشود

تاج السِّن - نوك دندان ، دندان بیرونی

تاج العَرَب - عمامه

تاج العَمُود - سرستون

تاجِرج تُجّار - بازرگان ، تاجر ، سوداگر

تاجر - شراب فروش ، تاجرشراب

تاجرج تَواجر - هر نوع کالای رایج را میگویند

یومیّةُ التّاجِر - دفترروزانه بازرگانان که حساب درآمد وهزینه‌را درآن قید میکنند

تاجَرَ - تجارت کرد ، بازرگانی کرد

تاجِرُ الجملةِ ، تاجِر بِالجملة - عمده فروش

تاجِرُ الحدائد اوِ المصنوعات الحدیدیّة - تاجر آهن آلات

تاجِرُ الرَّقیقِ - برده فروش

تاجِرُ العَقاقیرْ - دارو فروش ، کسیکه تجارت دارو میکند

تاجَرَ فی کَذا - تجارت فلان کالارا کرد (چون تجارت چای)

تاجِرُ المفرِق اوِ القطّاعی - خرده فروش

بِضاعةٌ تاجِرةٌ - کالای رواج ، ضد بنجل

تاجیُّ الشَّکْلِ - تاجی ، مخروطی

تأجیج - برافروختن ، شعله‌ور ساختن

تأجیل - تعویق، تأخیر، موکول کردن

تاحَ - مهیا بود یا شد ، ممکن بود یا شد ، مقدر شد ، تهیه شد ، آماده شد ، مقرر شد ، معین شد

تأخّی - انتظار چیزی را داشت ، منتظر چیزی شد ، جستجو کرد ، جویا شد ، طلب کرد ، درصدد (چیزی) بر آمد

لاتُؤاخِذنی ! - ببخشید ، عفو بفرمایید

تأخّر درنگ کرد ، دیر کرد ، تأخیر کرد ، کند یا آهسته کرد ، عقب ماند ، نرسید به ، سستی کرد ، کند کار کرد

تأخّر - درنگ ، تعویق ، معطلی ، تأخیر ، دیرشدگی

تأخَمَ - در حدود چیزی قرار گرفت ، مانند بود به

تأدّی ، تأدّی - آماده شد ، مهیا شد

تأدّی الیه الخبر - خبر بدو رسید، اطلاع یافت بر

تأدّب - ادب ، تربیت ، آداب دانی ، سلوک ، شایستگی ، کمال ، تهذیب ، آراستگی ، ظرافت، تشخیص لطیف ، فرهنگ ، آموزش و پرورش ، تواضع ، حیا ، حجب ، شرم ، فروتنی

تأدّبَ - تربیت شد ، پرورش یافت ، مؤدب بود یا شد ، با تربیت وادب بود

تأدّباً ، بِتأدّبٍ - مودبانه

تُؤدة - آهستگی ، آرامش ، تانی ، درنگ

علی تُؤدةٍ - بآهستگی ، بآرامی ، باتانّی

تأدیب - پرورش ، تربیت ، تعلیم ، مجازات ، کیفر ، تنبیه

تأدیبی - انضباطی ، انتظامی ، تأدیبی، آموزشی، پرورشی ، کیفری ، جزایی

مجلس تأدیبی - دادگاه انتظامی

تأدیة - پرداخت ، واریزی حساب ، ادای قرض

تأذٍ (التأذی) - رنجش ، نگرانی ، آزردگی خاطر

تأذّی - آسیب دید ، عذاب کشید ، آزرده شد ، رنجید از ، خشمگین شد از ، اظهار تنفر کرد از ،

بدش آمد از ، متضرر شد

تاربة - حریف شد با ، همقطار شد با ، همکار شد با ، همسال بود با

تارة ج **تارات** ، **تیر** ، **تئر** - وقت ، موقع ، دفعه ، گاه ، هنگام ، یکبار

تارةً - گاهی ، بعضی اوقات ، احیاناً ، دفعه‌یی

تارةً وتارةً - گاهگاهی ، چند وقت یکبار

تارجح - تاب خورد ، بالا وپایین افتاد

تارس - مسلح ، سلاح جنگ دربر کرده

تارك - ازدشمنی دست برداشت ، متارکه کرد

بلاتاریخ ، **غفل من التاریخ** - بدون تاریخ (در گفتگوی ازنامه وامثال آن)

ختم التاریخ - مهرلاستیکی که روی‌آن شماره روز ، ماه و سال نقش شده است ، وبرای تاریخ گذاشتن بکار میبرند

عجلة التاریخ اوالزمن - چرخ تاریخ

تاریع (ص) - ممیزی زمین ، مساحی زمین

تازر - خودرا باجامه بلند پوشاند یا پیچید

تازم القوم - موقعیت بحرانی شد برای ، از بحران روزگار متالم شدند

تاسی - دلداری داد ، تسلی داد ، تسلیت گفت

تاسس - برپا شد ، تاسیس شد ، برقرار ودایر شد

تاسع - نهم

تاسعاً - تاسعاً ، نهم آنکه ، نهم

تاسف علی - تاسف خورد بر ، متاسف بود برای ، افسوس خورد بر

تاسن الماء - طعم و بوی آب تغییر یافت ، آب گندید

تاسیة - دلداری ، تسلیت

اسهم او حصص التاسیس - سهام هیئت موسسه

المجلس التاسیسی - مجلس مؤسسان

تاشیر ، **تاشیرة** - ویزای گذرنامه ، روادید ، پاراف کردن نامه وامثال‌آن (درادارات دولتی)

تاصل - جایگیر شد ، رسوخ کرد ، ریشه دوانید

تاصیلة - شجره نامه ، نسب نامه

تافة - عیب ، نقص ، گناه

تافف - گله کرد از ، ناله کرد ، غرغر یالندلند کرد ، نارضایتی پیدا کرد

تافه - بیمزه ، ساده ، ناچیز ، غیرمهم ، پیش پا افتاده ، کهنه ، مبتذل ، بیخرد

تاق الی - آرزو کرد یا داشت ، اشتیاق ومیل داشت به

تاکد - ثابت شد ، مورد تصدیق قرار گرفت ، تأیید شد ، تاکید شد ، اطمینان کرد ، یقین داشت یا دانست

تاکد - درنگ و تأمل کرد در ، تحقیق کرد (درباره‌ی) ، محقق کرد ، معلوم ومعین کرد ، اطمینان داد

تأکّد مِنْ - مطمئن کرد یا شد از ......

تَأکَّدَ مِنَ الْاَمْرِ - یقین داشت یا دانست ، مسلم دانست

تَأکَّدْ ! - یقین بدان !

تأکسَدَ (غ) - زنگ زد (در گفتگوی از آهن وامثال آن) اکسیده شد ، (مجازاً) : از بیکاری خرف شد ، معلوماتش نم کشید

تأکسُد (غ) - زنگ زدگی ، ترکیب بااکسیژن، احتراق اجسام

تَأکَّل - پوسیده شد ، زنگ زد ، تحلیل رفت ، ساییده شد ، کم کم رو بفساد گذاشت (در اثر زنگ زدگی)

تأکَّل بِالْاِحتِکاك - ساییده شد، ساییدگی پیدا کرد

تأکُّل - ساییدگی ، فرسایش ، پوسیدگی ، تحلیل ، فساد تدریجی

تأکید - تأیید ، تصدیق،ابرام ، تثبیت ،استقرار، دلیل قاطع

بِالتأکید ، بکلِ تأکید - حتماً ، یقیناً ، محققاً ، مسلماً ، مطمئناً

تال (اَلتّالی) - بعدی ، زیر ، در ذیل آینده ، لاحق ، متعاقب

تالَ - جادو یاسحر کرد

تألَّب - جمع شدن ، اجتماع کردن

تالد - مال کهنه وقدیمی موروثی

تَأَلَّفَ مِنْ کَذا - شامل بود بر ، تشکیل یافت از ، ترکیب شد از ، مرکب بود از

تالِف - تلف شده ، از میان رفته ، ضایع وتباه شده

تَألَّق - تابید ، درخشان بود ، شعاع داشت ، متلألی بود ، نورداد ، جلا داشت ، درخشید

تألُّق - برق ، تلألؤ ، تابش ، تابندگی،تشعشع، پرتو افکنی

التألّق الفوصفوریّ - تابندگی فوسفوری

التألّق الفلوریّ - فلورسانس ، روشنایی رنگی

تألَّم - احساس دردکرد ، رنج کشید از ، دچار یامبتلابودبه ، درد آمد ، درد داشت (درگفتگوی ازعضو بدن)

تألُّم - ابتلای بمرض یادرد

تالم (ص) - کُند ، کودن ، بیحس

تألَّه - مقام خدایی بخودگرفت ، اعتقاد بخدا پیداکرد ، معتقد بخدا بود ، خودرا شبیه خدایان درآورد یاپنداشت ، خودرا ستایش کرد

تالِهٌ - متحیر ، سرگردان ، مبهوت

تالهُ العَقْل - حواس پرت ، پریشان خیال ، آشفته ، گیج

اَلتّالی - زیرین ، بعد ، آینده ، لاحق ، متعاقب

بِالتّالی - درنتیجه ، بالنتیجه

الجملة التالیة - جمله زیر یا ذیل

تألیف - کتاب ، نوشته

تألیف الحیوان - اهلی کردن حیوان ، دست - آموز کردن

تألیف الکتب - کتاب تالیف کردن

تألیف الوزارة - تشکیل کابینه

تأم - بنده گردانید ، اسیر کرد ، گرفتار کرد ، مبتلا کرد ، دچار کرد

تام - کامل ، تمام ، مفصل ، بانجام یا باتمام رسیده ، تکمیل شده

تئمة - گوسفندی که آنرا در خانه علف میدهند ومیدوشند

تأمر - تحکم کرد ، آمرانه گفت ، مصر بود ، آمرانه یا تحکم آمیز بود

تأمرك (غ) - آمریکایی ماب شد

تآمروا - باهمدیگر مشورت کردند ، باهمدیگر رای زدند

تآمروا علیه - توطئه چیدند برای ، دسیسه چینی کردند ، تبانی کردند برعلیه

تأمل - اندیشه ، دقت ، توجه ، ملاحظه ، تفکر ، مداقه

تأمل الامر - مورد ملاحظه یا مداقه قرارداد ، تامل کرد در ، درباره چیزی باندیشه پرداخت

تأمله - با دقت نگاه کرد به ، خیره شد به

تأمور - غشاء خارجی قلب

تأموری - مربوط به غشاء یا پرده خارجی قلب

تأمیم البترول - ملی کردن صنعت نفت

تأمیم شرکة قناة السویس - ملی کردن کانال سوئز

تأمیم الغابات - ملی کردن جنگلها

تأمین - بیمه (کردن) ، ضمانت ، اطمینان ، اعتماد ، سپرده ، امانت ، ودیعه ، تأمین

عقد تأمیناً - قرارداد بیمه بست

شرکة التأمین - شرکت بیمه

صك التأمین - بیمه نامه ، سند بیمه

تأمین ابتدائی - سپرده برای مناقصه وغیره

تأمین ضد الحریق - بیمه در مقابل آتش سوزی

تأمین علی الحیاة - بیمه‌ی عمر

التأمین القومی - بیمه ملی (همگانی)

تأمین المستقبل - تأمین آتیه

تأن (التأنی) - آهستگی ، کندی ، تأنی ، احتیاط ، ملاحظه ، عدم شتاب

تانئ ج تناء - ساکن ، مقیم

تأنی - بآهستگی انجام داد ، بکندی کار کرد ، بتأنی پیش رفت

تأنی علیه - مهلت داد به ، بردباری یا صبر بخرج داد (نسبت بکسی)

تأنق - مشکل پسندی ، دقت گرفتن زیاد ، خوش

سلیقگی ، شیك پوشی

تَأَنَّقَ فِی عَمَلِه - کاری را بادرستی ودقت تمام انجام داد ، پاکیزه وبا ظرافت انجام داد

تَأَنَّقَ فِی لُبْسِه اَوْاَکْلِه - در مورد لباس و خوراك مشکل پسند بود ، سلیقه داشت ، دقت گیر بود ، خوش سلیقه بود

تأنیب - توبیخ ، سرزنش ، عیبجویی

تأنیبُ الضَّمیر - سرزنش وجدان ، پشیمانی

تَأَوَّه - نالید ، گله کرد ، غرغر کرد ، ناله کرد ، باآه وناله گفت ، لندلند کرد

تأوُّه - ناله ، شکایت ، گله ، غرغر

تأویل - تفسیر ، شرح ، تعبیر

تاهَ - گمراه شد ، سرگردان شد ، گم شد ، هلاك شد ، نابود شد

تاهَ عُجْباً - جولان داد ، خود فروشی کرد ، خرامید ، باتکبرراه رفت

تاهَ الفِکْر - پرت شد ، متشتت شد (درگفتگوی ازحواس یافکر)

تاهَ مِنْهُ کَذا - ازدست داد ، گم کرد ، چیزی را جاگذاشت ، چیزی را فراموش کرد

تأهُّب - آمادگی ، میل ، تهیه ، تدارك

تأهَّبَ لِکَذا - آماده شد برای ، حاضر شد ، مهیا شد

تأهَّلَ - ازدواج کرد ، متأهل شد

تأهَّلَ بِهِ (ص) - خوش آمد گفت به ، استقبال کرد از

تأهَّلَ لِلْاَمْرِ - برای کاری شایستگی داشت ، قابل بود ، صلاحیت داشت

تأیَّدَ - استوارومحکم بود ، ثابت شد ، تأییدشد ، پشتیبانی یاحمایت شد ، ابقا شد

تأیید - پشتیبانی ، حمایت ، نگهداری ، ابقاء اثبات ، استواری ، مساعدت ، همراهی ، کمك

تأییدُ الرُّوحِ الْوَطَنِیَّة - تقویت روح میهن - پرستی

تأییداً لِ - بحمایتِ ، برلهِ

تَبَّ - هلاك شد ، نابود شد ، بکلی معدوم شد یا ازبین رفت

تَبّاً لَهُ - نابود باد! ، زیانکارباد! (کلمه نفرین)

تَباحَثَ مَعَهُ فِی الاَمْرِ - باکسی درباره‌ی چیزی بگفتگو پرداخت ، مناظره کرد با

تَبادُل - مبادله کردن ، معاوضه کردن ، دادوستد ، مبادله کالا

تَبادُلُ الْخَواطِر - ارتباط دل بدل ، انتقال فکر ، ارتباط فکری میان دوتن ازمسافت دور

تَبادُلُ الْاِتِّصالِ اَوِالْمُعامَلَة - مراوده ، ارتباط مشترك ، آمد وشد ، معامله

تَبادَلا - کاری‌را بنوبت انجام دادند ، جانشین یکدیگرشدند (درکار)

تَبادَلوا - مبادله کردند ، باهمدیگرمعامله‌متقابل کردند

تَبادَلُوا الآراء - تبادل نظر کردند ، با همدیگر مشورت کردند

تَبادَلُوا اِطْلاقَ الرَّصاصِ - بهمدیگر شلیك کردند

تَبادَلُو الْعُروضَ (اَیِ السِّلَع) - کالایی را با کالای دیگر معاوضه کردند ، مبادله کردند

تَبادَلُوا النّارَ - بهمدیگر شلیك کردند

تَبادَوا - با همدیگر اظهار دشمنی و خصومت کردند

تَبار - هلاك ، نابودی

تَبارَكَ بِهِ - برکت یافت از ، خوشبین بود به

تَبارَوا - با همدیگر رقابت یا همچشمی کردند ، مسابقه دادند

تَبارِیح - سوزشها ، سختیها ، مشقات حیات

تَبارِیحُ الشَّوقِ - آتش یا سوزاشتیاق

تَباشِیرُ - نوبر ، نخستین نتیجه ، اوائل هرچیز

تَباشِیرُ الصُّبْحِ - اوائل صبح

تَباطَأ - سستی کرد ، یواش کار کرد ، بتعویق انداخت

تِباعاً - پی درپی ، بتوالی ، متوالیاً (قید)

تَباعَدَ عَنْ - اجتناب کرد از ، دوری کرداز ، فاصله گرفت از ، دست کشید از ، ول کرد ، جدایی حاصل کرد

تَبالَهَ - خودرا کند ذهن وانمود کرد

تُبّان - شُرت ، تُنُکه

تَبّان - کاه فروش ، علاف

تَبّان (فی عُرْفِ العامَّةِ) - کاه دان (دراصطلاح عوام)

دَرْبُ التَّبّانَةَ - کهکشان

تَباهٍ (اَلتَّباهی) - بالیدن ، افتخار کردن ، مباهات کردن

تَباهَلُوا - همدیگررا لعنت یا نفرین کردند

تَبایُن - تفاوت ، اختلاف ، فرق ، تناقص ، منافات داشتن

تَبایُنِیّ - مربوط باختلاف وتفاوت

تَبَتَّلَ - تارك دنیا شد ، ازدواج نکرد ، درتجرد وعزوبت بسر برد

تَبَثَّرَ - کورك در آورد ، جوش زد (درگفتگوی ازپوست بدن یا صورت)

تَبَجَّحَ - افتخار کرد ، مباهات کرد ، بخودبالید

تَبَجَّسَ - روان یا جاری شد ، بیرون ریخت ، تند روان شد ، سرازیرشد ، جریان پیدا کرد(در گفتگوی ازآب وامثال آن)

تَبَحْبَحَ - درراحت وآسایش بود ، خوش گذراند ، آسوده خاطر بود

تَبَحَّرَ فِی الدَّرْسِ اَوِالْعِلْمِ - متبحر یا استاد شد ، مهارت پیدا کرد (درگفتگوی ازدرس وبحث یا علم ودانش)

تَبَخْتَرَ - متکبرانه راه رفت ، خرامان راه رفت

اَلتَّبَخْتُرِیَّة - خرامیدن ، خرامان راه رفتن ،

متکبرانه قدم زدن

تَبَخَّرَ - تبخیر شد ، بصورت بخار در آمد

تَبَخُّر - بخارشدن ، تبخیر شدن ، پراکنده شدن بوی چیزی

تَبْخِیر - بخار کردن ، ضد عفونی کردن بوسیله تبخیر ، معطر کردن (بوسیله بخور)

تَبَدَّى - ظاهر شد ، نمایان شد ، بنظر آمد

تَبَدَّى - صحرانشین یا بادیه نشین شد

تَبَدَّدَ - پراکنده شد ، متفرق شد ، برباد رفت

تَبَدَّلَ - تغییر کرد ، تبدیل یافت

تَبَدَّلا - کاری را بنوبت انجام دادند ، جانشین یکدیگر شدند (درانجام کار)

تَبْذِیر - برباد دادن ، از میان بردن ، تلف یا ضایع کردن مال ، اسراف ، ولخرجی

تِبْر - سنگ معدنی ، کلوخه معدنی

تِبْرُ الذَّهَبِ - ریزه‌ی زر ، خاکه‌ی طلا

تَبَرَّأَ مِنْ - انکار کرد ، ازخود ندانست ، ازخود سلب کرد ، رد کرد ، نپذیرفت ، قبول نداشت

تَبَرَّأَ مِنْ - دست ودل شست از

تَبَرَّأَ مِنَ التُّهْمَةِ - تبرئه شد

تَبَرَّجَتِ الأُنْثَى اوِ المَرأةُ - زیبایی خود را آشکار ساخت (درگفتگوی اززن) ، زینت کرد ، آرایش کرد ، خودرا آراست

تَبَرَّدَ - خودرا خنک کرد ، تبرید کرد

تَبَرَّزَ - شکم خود را خالی کرد ، قضای حاجت کرد ، رید

تَبَرَّعَ - داوطلب امر خیر شد ، کمک کرد ، اعانه داد

تَبَرُّع ج تَبَرُّعات - اعانه ، کمک ، هبه ، بخشش بلاعوض

تَبَرَّكَ بِهِ - برکت خواست یا طلبید از ، برکت یافت

تَبَرَّمَ - بتنگ آمد ، بستوه آمد

تَبَرُّم - ناراحتی ، بتنگ آمدن ، بستوه آمدن

التِّبْرِیَة - شوره سر (که در موقع شانه زدن میریزد)

تَبْرِید - سرد کردن ، خنک کردن

تَبْرِیدُ الأَلَمِ - تسکین دادن درد ، آرام کردن ، فرونشاندن درد

خِزانُ التَّبْرِید فی السَّیّارَةِ - رادیاتور

تَبْرِیدُ المأکولات - خنک کردن یا سرد نگاه داشتن خوراکیها

تَبَسَّلَ - اخم کرد ، ترشروشد ، عبوس شد

تَبَسَّمَ - لبخند زد ، تبسم کرد

تَبْشِیر د مژده دادن ، نوید دادن

الجَمْعِیَّةُ التَّبْشِیرِیَّة - انجمن مسیحیان انجیلی یا پروتستان

تَبَصُّر - ملاحظه ، مداقه ، رسیدگی ، تأمل ، اندیشه

تَبَصَّرَ فی الأَمْرِ - مورد رسیدگی وملاحظه قرارداد ،

در نظر داشت ، مداقه کرد در ، اندیشه کرد در

اَلتَّبَصِیر - فالگیری ، طالع بینی

تَبَضَّعَ - برای خرید ببازار رفت ، خرید کرد

تَبَضُّع - خرید ، بازار رفتن وخرید کردن

تَبْضِیع = **تَبَضُّع**

تَبَطُّح - ناتوانی ، سستی ، خضوع ، شکست ، مغلوب شدن

تَبِعَ - از پی در آمد ، جانشین شد ، از دنبال آمد ، مورد تعقیب قرار داد ، پیروی کرد از ، پذیرفت ، رعایت کرد ، اجابت کرد ، انجام داد ، متابعت کرد ، دنبال چیزی را گرفت ، ملحق شد به

تَبَعٌ - از دنبال آمدن ، مطیع بودن ، همراه بودن

تَبَعٌ ج اَتْبَاع - از دنبال آینده ، مطیع ، تابع ، همراه

تُبَّع ج تَبَابِیع - سایه ، ملکه زنبورعسل

تُبَّع ج تَبَابِعَة - لقب پادشاهان قدیم یمن

اَلتَّبِعَاتُ الْمُقَدَّسَة - مسئولیتهای مقدس (مانند محترم شمردن حقوق دیگران و احترام بآزادی افراد وجزاینها)

تَبِعَة - نتیجه ، اثر ، مسئولیت

تِبْغ ، تَبْغ ، تَبَغ (غ) - توتون ، تنباکو

لِفَافَة تَبْغ - سیگار

تَبَغْدَدَ - منسوب بشهر بغداد شد بغدادی‌مآب شد

تَبَغْدَدَ (ص) - شرمرو گشت ، محجوب و با حیا شد

تَبَقَّى - بجاماند ، باقیماند ، زیاد آمد (در گفتگوی از اشیاء)

تَبَقَّعَ - رنگی شد ، رنگ دارشد ، لکه شد

تَبْكِیت - سرزنش ، نکوهش ، ملامت

تَبْكِیتُ الضَّمِیر - سرزنش وجدان ، پشیمانی

تَبْل - کینه ودشمنی

تَبَلَ - مدهوش کرد ، ازخود بیخود کرد

تَبَلَ الطَّعَامَ - ادویه زد بغذا ، چاشنی زد

تَبَلَّى عَلَى - تهمت ناروا زد به ، متهم ساخت

تَبَلْبَلَ - آشفته وناراحت شد ، بر هم خورد ، مغشوش شد ، آشوب شد ، پریشان ، دل واپس یا نگران شد

تَبَلَّجَ الصُّبْحُ - صبح طالع شد

تَبَلَّدَ - کودن شد ، کند ذهن شد

تَبَلَّرَ - بلورین شد ، شبیه بلورشد

تَبَلَّغَ بِالشَّيْءِ - اکتفا کرد به ، قانع شد به ، خشنود یا راضی بود به

تَبَلَّلَ بِالْمَاء - تر بود یا شد ، نم دار بود یا شد (دراثر آب)

تَبَلُّل - تری ، نم ، رطوبت

تَبَلْوَرَ - بلورین شد ، شبیه بلورشد

تَبْلِیَة - اتهام ، تهمت ناروا

تَبْلِید - کسی‌را به‌آب وهوای جدید خودادن

تَبْلیط - سنگ فرش کردن ، اسفالت کردن، سمنت کاری کردن

تِبْن - کاه

تَبَنِّي (التَّبَنِّي) - کسی‌را بفرزندی قبول کردن، فرزند خواندن

تَبَنَّى - کسی را بفرزندی قبول کـرد ، نسبت فرزندی داد به

تِبْنِيّ - کاهی (رنگ)

تَبْنیج مَوْضِعِيّ - بیهوشی موضعی

تَبَوَّأ العَرْشَ - بتخت سلطنت تکیه زد

تَبَوُّؤ العَرْشِ - براریکه سلطنت تکیه زدن

تَبَوَّعَ (ص) - آغ زد ، قی کرد، حالت استفراغ یا تهوع داشت

تَبْوِیل - ادرار کـردن ، شاشیدن ، بـه ادرار انداختن

تَبَهْرَجَتِ المَرْأَةُ - خودرا آرایش کرد ، زینت کرد (درگفتگوی اززن)

تَبَهَّلُوا - همدیگررا لعنت یانفرین کردند

تَبِیل - مدهوش ، ازخود بیخود

تَبَیَّنَ الأَمْرُ - واضح شد ، آشکارشد ، معلوم شد ، محقق ومعین شد

تَبَیَّنَ الأَمْرَ - محقق کـرد ، معلوم کـرد ، معین کرد ، تحقیق کرد در

تَبْیوکا (غ) - قسمی ماده‌ی نشاسته‌یی

تَبْیوکا خَشِنَة - ماده‌ی نشاسته‌یی زبر

تَبْییض - سفید کردن

تَبْییض الجُدْرانِ - آب پنبه زدن بدیوار ، سفید کردن دیوار

تَبْییض المَکْتوب - پاکنویس کردن

تَبْییض النُّحاس - سفید کردن مس

تَبْییضَة (ص) - پاکنویس

تَتابَعَ - پی در پی درآمد ، متوالی شد

تَتابُع - پی‌درپی بودن ، توالی

بِالتَّتابُع - پیاپی ، متوالی ، متوالیاً (قید)

تَتالَتِ الأُمورُ - یکی پس‌ازدیگری رخ داد

تَتاوَبَ (ص) - خمیازه کشید ، دهن دره کرد

تَتَبُّع - ازدنبال آمدن ، درجستجوی چیزی‌بودن، مورد تعقیب قراردادن ، چیزی یا کسی را دنبال کردن ، تتبع وتحقیق کردن در

تَتَر - تاتار ، تتار

تَتْرَى - یکی پس از دیگری ، دنبال هم (اصل این کلمه « وَتْرَى » است وبطورقیداستعمال میشود) پی‌درپی ، متوالیاً

تَتَرَّبَ - خاك آلود شد ، پراز گردوغبارشد

تَتَرْتَرَ - متزلزل شد ، مرتعش شد

تَتَرَّحَ - محزون وغمناك شد ، اندوهگین شد

تَتَرَّسَ - سپر بدست گرفت ، سپر بدوش انداخت

تَتَرَّفَ - با تجمل زندگی کرد ، خوش گـذرانی یا عیاشی کرد

تَتَرِيّ - (شخص) تاتاری ، تتاری

تتعتع - ازجای خود تکان خورد ، جابجا شد ، بزور کشیده شد

تنفیف الأظافر - مانیکور : آرایش دست وناخن

تَتَك (ص) - (درتفنگ) ماشه ، پاشنه

هل تتکرّم علیّ ؟ - ممکن است لطفاً ... ، ممکن است در حق من التفات یا لطف بفرمایید که ...

تتلمذ - شاگردشد ، شاگردی کرد

تتلمذ علی المعلّم - نزد معلم شاگردی کرد ، درحضورمعلم نشست (برای یادگرفتن)

تتمّة - متمم ، مکمل ، تتمه

تُتن (غ) - توتون ، تنباکو

تتنوس (غ) - کزاز ، تشنج آرواره

تتوّج - تاجدارشد ، تاج برسر گذاشت

تَتورَة (ص) - تاتوره ، داتوره

تتویج - تاجگذاری

تتویج العقد - (درمعماری) قوس خارجی

تثاءب - خمیازه کشید ، دهن دره کرد

تثاؤب - خمیازه ، دهن دره

تثاقفا - با یکدیگر مسابقه شمشیربازی دادند ، مبارزه کردند

تثاقل - سنگین شد ، کاهلی کرد

تثاقل علی - درد سر داد ، مزاحم شد ، آزرد ، اذیت کرد

تثاوَن - حیله بازی کرد ، خدعه کرد ، نیرنگ‌زد

تثبّت - محقق کردن ، رسیدگی ، تحقیق ، تصدیق ، درنگ وتأمل ، تحقیق کردن در باره‌ی کاری

تثبّت فی - مورد تأمل ورسیدگی قرار داد ، درباره‌ی چیزی بتحقیق ومشورت پرداخت

تثبت من - محقق کرد

تثبط عن الامر - عقب افتاد ، معوق ماند

تثبن الشیئ - چیزی را در دامن خود حمل کرد

تثبیت - تثبیت ، تأیید ، تصدیق ، ثابت کردن یا نگاهداشتن ، بریك پایه قراردادن ، استوار وراسخ کردن

تثبیت - یکی از اسرارهفتگانه مسیحیان که متمم تعمید است

تثریب - سرزنش ، ملامت ، توبیخ

تثعلب - حیله گری کرد ، مانند روباه خدعه ومکر کرد

تثقب - سوراخ شد

تثقیف - تهذیب ، پرورش ، دارای تحصیلات یا فرهنگ کردن

تثلج - سردشدن ویخ بستن

تثلجت اطرافه - دست وپایش سرد شد ، یخ کرد

تثلم - کند بودیاشد ، خسته وبیحس بودیاشد

تَجْبیر (الْعظام) - شکسته بندی

تَجَحّرَت الْعین - چشم بگودی فرو رفت

تَجَحْفَلُوا - جمع شدند ، اجتماع کردند

تَجَحَّم - درآتش حرص یا بخل سوخت ، خودرا بسختی انداخت

تَجدد - تازگی

الدثور والتجدد (فی علم الحیاة) - (در زیست شناسی) متابولیسم : دگرگونیهای خاص شیمیایی مواد غذایی پس از ورود به محیط داخلی بدن

تَجْدید الشَّباب - تجدید جوانی ، دوباره جوان شدن

تَجْدید القلب - اصلاح ، تجدید ، تهذیب اخلاق ، اعطای حیات تازه

تَجْدید القوی - تجدید قوا ، نیروی تازه دادن به

تَجْدیدُ الْهَواء - تهویه

تَجْدیف ، تَجْذیف - پارو زدن (درگفتگوی از قایق)

تَجْدیف علی اللّهِ ج تَجادیف - کفر ، ناسزا- گویی ، جسارت بمقدسات

مرکب التجدیف - قایق (که بوسیله پارو زدن آنرا حرکت میدهند)

تَجْدیفی - کفری ، مربوط به کفر یا جسارت بمقدسات

تَجْذیر - استخراج جذر ، ریشه گیری

تَجْذیف = تجدیف

تَجَر - بازرگانی یا تجارت کرد

تَجَر فی - تجارت فلان کالارا کرد (چون تجارت چای وامثال آن)

تَجْرِبَة ج تَجارِب - آزمایش (کردن) ، اختبار ، تجربه ، آزمایش سخت ، امتحان توأم با عذاب جسمی ، محنت ، آزمودگی ، آزمودن ، کوشش ، مبادرت (بکار) ، جد وجهد ، دوره‌ی آزمایش ، دوره‌ی کارآموزی

فی (تحتِ) التَّجْرِبَةِ - کسیکه دوره‌ی کارآموزی را طی میکند

تجرِبَةٌ قاسِیَةٌ - تجربه تلخ

تَجرد الفرس - اسب وارد مسابقه شد وآنرا بپایان رساند

تَجَرد لِلامرِ - خودرا مهیای کاری کرد ، با فراغت بال بکاری پرداخت

تَجَرَّدَ مِنْ - عاری بود یا شد از ، برهنه شد از ، بی بهره شد از

تَجَرَّع - بلعید ، غورت داد ، فرو داد ، تا ته سر کشید

تَجَرَّع الغیظ - خشم خودرا فرونشاند ، کظم غیظ کرد

تَجَرَّع الماء - آبرا جرعه جرعه نوشید

تَجَرَّم الزَّمانُ اَوِالشِّتاءُ - زمان یازمستان سپری

الغرفة التّجارِيّة - اطاق بازرگانی

مُنافسَة تِجارِيَّة - رقابت تجارتی

نِقابَة تِجارِيَّة - شرکت تجارتی ، سندیکای تجارتی ، تشکیل اتحادیه با چند شرکت تجارتی

تَجازى دَينَه وبِدَينِه علىٰ فُلانٍ - طلبکاری کرداز ، طلب خودرا از کسی خواست

تَجازَرا - بیکدیگر ناسزا گفتند

تَجاسَرَ - جرأت کرد بر ، با جرأت مبادرت (بکاری) کرد ، بمبارزه طلبید ، جسارت کرد بر ، اقدام بکار مخاطره آمیز کرد ، دست یازید به ، جرأت پیدا کرد بر

تَجافى - غفلت کرد یا ورزید (از ، در) ، نادیده گذشت از ، پرهیز یا اجتناب کرد از ، رو گرداند از

تَجالَّ عَنْ - برتر بود یا شد از ، بالاتر بوداز ، خودرا برتردانست از

تَجالَدُوا بِالسُّيوفِ - بهمدیگر شمشیرزدند

تَجاليد الإِنْسان - جسم واعضای انسان

تَجانُس - همانندی ، یکی بودن ، متجانس بودن تشابه ، همجنسی ، یکجوری

تَجانَف عَنِ الطَّرِيقِ - گمراه شد

تَجانَفَ لِلْإِثْمِ - تمایل بگناه پیدا کرد ، متمایل بمعصیت شد

تَجاوب ومتطلّباتِ الحَياةِ - پاسخگوی احتیاجات زندگی بود یا شد (احتیات زندگیرا رفع کرد)

تَجاوُبٌ - با همدیگر بگفتگو پرداختن وجواب یکدیگررا دادن ، پاسخ گو بودن ، جواب گو - بودن

تَجاوُزٌ - تجاوز (ازحد)

تَجاوِيد - بارانهای سودمند

تِجاه - در برابر ، روبروی ، مقابل

تَجاهَرَ - اعتراف کرد ، آشکارا گفت ، تظاهر کرد به ، آشکارا مبادرت کرد به

تَجاهَلَ - تجاهل کرد ، خودرا بنادانی زد

تَجاهَلَ الأَمْرَ - نادیده پنداشت ، چشم پوشید از ، نادیده گذشت از

تَجَبَّرَ - شکسته بندی شد ، خوب شد ، بحالت اول باز آمد (درگفتگوی از استخوان شکسته وامثال آن)، ظالمانه حکومت کرد ،جبار بود یا شد ، تکبر کرد ، متکبر وبانخوت بود یاشد، تکبر آمیز بود ، فشارآور یا تحمیل آمیز بود

تَجَبُّر - تکبر ، توانگری

تَجَبَّلَ - بکوه رفت ، درکوه سکونت کرد

تَجَبَّنَ الحَلِيبُ - شیر بصورت پنیر در آمد ، دلمه شد

تَجَبَّنَ الرَّجُل - خشونت پیدا کرد ، دارای خشونت اخلاق شد

تَثْلِيث - سه برابر کردن، دارای سه جزء کردن، اعتقاد به تثلیث (درمسیحیت)
المِساحَةُ التَّثْلِيثِيَّة - مساحی یا پیمایش بوسیله مثلثات، ممیزی یا مساحت کردن مثلثاتی
تَثْمِير - سود گرفتن، بکار انداختن سرمایه
تَثْمِين - ارزیابی، تقویم، تعیین بهاء
تَثْنِيَة - تاه کردن، چین زدن، تا زدن، خم - کردن، پیچیدن، حلقه کردن
تَثْنِيَة الاِشْتِراع (من التوارة) - سفر تثنیه (در توراة)
تَثَوَّب - ثواب بدست آورد، ثواب برد
تَثَوَّب المُصَلِّي - پس از نماز واجب نماز نافله خواند
تَثَوَّل النَّحْلُ اَوِ النّاسُ - انبوه شدند، هجوم کردند، گروهی یا دسته جمعی مهاجرت کردند (درگفتگوی از زنبور مثلا)، ازدحام کردند، جمعیت کردند (درگفتگوی ازمردم)
تَثَيَّبَتِ المَرْاَةُ زَوْجَها - بیوه شد (درگفتگوی از زن)
تَجابَّ الرَّجُلانِ - با خواهر یکدیگر ازدواج کردند (درگفتگوی از دومرد)
تَجاثَوا - برسرزانو نشستند
تَجاحَفُوا بِالْكُرَةِ - چوگان بازی کردند
تَجادَلا - مجادله کردند، با یکدیگر مخاصمه یا مبارزه کردند

تَجاذَبَ الشَّيْءَ - سرگرم چیزی بود یا شد
تَجاذَبَ الْحَدِيثَ - سرگرم گفتگو وصحبت شد
اَلتَّجارِبُ الذَّرِّيَّة - آزمایشهای اتمی
اَلتَّجارِبُ النَّوَوِيَّة - آزمایشهای هسته یی یا اتمی
تِجارَة - تجارت، بازرگانی، مال التجاره، کالا، جنس، متاع
تِجارَةُ الرَّقِيقِ - برده فروشی
تِجارَة مُحَرَّمَة - تجارت اشیاء ممنوعه یاقاچاق، قاچاقچیگری
تِجارَةُ المَمْنُوعات - قاچاقچیگری
تِجارِيّ - مربوط ببازرگانی یا بازرگانان ومعاملات تجارتی
بَيْت تِجارِيّ - تجارتخانه
شارِع تِجارِيّ - خیابانی که درآن بنگاه تجارتی وجوددارد
العُرْفُ التِّجارِيّ - رسم وآیین بازرگانی، اصطلاح بازرگانی
القانُونُ التِّجارِيّ - قانون بازرگانی
مَنْشُور تِجارِيّ اطلاع نامه تجارتی
الوَفْدُ التِّجارِيّ - هیئت نمایندگی بازرگانی
تَجارَيا - بایکدیگر همراهی کردند
تَجارَيا فِي الاَمْرِ - درباره‌ی چیزی با یکدیگر توافق کردند

شد، گذشت

تَجَرَّمَ عليهِ - اورا بجرمی متهم ساخت

تَجْرِيب - آزمایش ، امتحان ، دوره‌ی آزمایش یا کارآموزی ، اختبار ، محنت ، آزمایش سخت، اغوا ، وسوسه

تَجْرِيد - پوست کندن ، لخت کردن ، برهنه ساختن ، محروم و بی بهره کردن ، خلع سلاح کردن ، عمل پیاده کردن اجزای ماشین ، (در معماری) قوس خارجی

تَجْرِيدٌ مِنَ الرُّتَبِ - کندن درجه ، تنزل رتبه ، پستی ، خفّت

تَجْرِيدٌ مِنَ السِّلاحِ اَوِ الْمُعِدّاتِ الْحَرْبِيَّةِ - خلع سلاح

تَجْرِيدُ الْعَقْدِ (ص) - (در معماری) قوس خارجی

تَجْرِيدٌ مِنَ الْكِساءِ - لخت کردن ، برهنه سازی

تَجْرِيدَةٌ - حمله نظامی ، قشون کشی ، لشکر کشی

تَجَزَّأَ بِالشَّيءِ - قناعت یا اکتفا کرد به

تَجْزِئَةٌ - تقسیم ، تجزیه ، بخش ، قسمت ، دسته بندی ، (مجازاً) اختلاف،شقاق (ازلحاظ حقوقی) افراز (کردن)

قابِلِيَّةُ التَّجْزِئَةِ - قابلیت انقسام ، بخش - پذیری

خاصِيَّةُ عَدَمِ التَّجْزِئَةِ - عدم قابلیت تقسیم ، بخش ناپذیری

تَجَزَّرُوهُمْ فِي الْقِتالِ - آنهارا کشتند وطعمه درندگان کردند (درجنگ)

تَجَزَّعَ - شکست ، تکه تکه شد

تَجَزَّمَ الْعُودُ - شکافت، ترك برداشت(در گفتگوی ازچوب)

تَجَسَّدَ - مجسم شد ، صورت خارجی یاواقعی پیدا کرد

تَجَسُّدٌ (فِي اللّاهُوتِ) - (در مسیحیت) تجسم خدا بصورت انسان

تَجَسَّسَ - پی‌گردی کرد در ، اکتشاف کرد ، به جستجو پرداخت در ، اطلاعات مقدماتی از وضع دشمن بدست آورد ، مقدمةً بازدید کرد

تَجَسُّس - جاسوسی

تَجَسَّسَ عَلَى - جاسوسی کرد

قامَ بِاَعْمالِ التَّجَسُّسِ - دست بجاسوسی زد

تَجَسَّمَ - مجسم شد ، بصورت خارجی یا واقعی درآمد

تَجَسَّمَ الْخَطَرُ - خطرشدت یافت ، سخت‌بزرگ شد

تَجَشَّأَ - آروغ زد

تَجَشَّعَ - بسیارحریص شد ، طمعکارشد

تَجَشَّمَ - تحمل کرد ، رنج کشید ، زحمت دید ، کشید (ازدست کسی) ، لطمه یا زیان دید

تَجَشُّم - وارد کار دشوار شدن

تَجَعْجَعَ البَعِيرُ ونحوه - خودرا از شدت درد بزمین افکند (در گفتگوی از شتروامثال آن)

تَجَعَّدَ الشَّعْرُ - فِر خورد ، فِر پیدا کرد (در گفتگوی ازموی سروامثال آن)

تَجَعَّدَ الشَّیْءُ - منقبض شد ، درهم کشیده شد

تَجْفاف ، تِجْفاف ج تَجافِیف - یک نوع پوشش جنگی چون زره (هم برای اسب هم برای انسان) ، برگستوان

تَجَفَّلَ القَوْمُ - پا بفرار گذاشتند

تَجْفِیف - خشکاندن

تَجَلٍّ (التَّجَلِّی) - ظهور ، کشف ، تجلی ، وضوح

تَجَلَّی - واضح و آشکارشد ، هویدا و فاش شد کشف شد ، ظاهرشد

تَجَلْبَبَ - پیراهن یا جامه گشاد پوشاند ، پوشید ، چادر یا معجر بسرافکند

تَجِلَّة - احترام ، افتخار ، تجلیل ، بزرگ داشت

تَجَلَّدَ - تحمل کرد ، تاب (چیزی را) آورد ، متحمل شد ، مقاومت یا پایداری کرد ، بر خود هموار کرد

عِیدُ التَّجَلِّی - عید تجلی حضرت مسیح (نزد مسیحیان)

تَجْلِیدُ الحِیطانِ - تخته کوبی دیوار ، روی دیوار را باچوب وامثال آن پوشاندن

تَجْلِیدُ الکُتُبِ - صحافی کردن ، جلد کردن کتاب

تَجْلِیدُ الماءِ اَوِالسَّوائِلِ - منجمد کردن آب یا مایعات دیگر

تَجَمْجَمَ الکَلامَ - نامربوط سخن گفت ، پریشان گفت

تَجَمَّدَ - یخ بست ، یخ زد ، یخ کرد ، منجمد شد ، خشك شد (ازسرما یاتعجب یاوحشت)

تَجَمُّد بِالبُرُودَةِ - یخ بستن ، یخ کردن ، یخ زدن ، منجمد شدن

تَجَمَّدَ الدَّمُ - خون منجمد شد یا بصورت لخته درآمد

تَجَمَّدَالمَزِیجُ السائِلُ - مایع سفت شد ، قوام آمد ، غلیظ شد

تَجَمَّرَ الجَیْشُ - لشگر سرزمین دشمن را ترك نکرد ، متمرکزشد (در سرزمین دشمن)

تَجَمَّرَ بِالمِجْمَرَةِ - بخورداد

تَجَمَّرَتِ القَبائِلُ - قبیله‌ها اجتماع کردند

تَجَمَّعَ - جمع شد ، گرد آمد ، بهم پیوست ، متمرکزشد (درگفتگوی ازسپاه مثلا)

تَجَمَّمَ النَّبْتُ - گیاه انبوه شد ، زیاد یافراوان رویید

تَجْمِيد الاَرْصِدَة - راكد نهادن اعتبار (بانكی وغیر آن)

تَجْمِيش - غلغلك دادن

تَجَنِّی الثَمَر - میوه را چید

تَجَنِّی عَلَی - بجرمی متهم کرد ، گناهکار قلمداد کرد

تَجَنَّب - اجتناب کرد ، دوری کرد ، پرهیز کرد از

تَجَنُّب - پرهیز کردن ، اجتناب کردن ، دوری کردن

تَجَنَّد الرَجُل - وارد خدمت سربازی شد ، سرباز شد

تَجَنَّد لِلاَمْرِ - خودرامهیای کاری کرد، بافراغت بال بکاری پرداخت

تَجَنَّس - بتابعیت (دولتی) درآمد

تَجَنَّس بِالجِنْسِيَّة الاِيْرانِيَّة (مثلا) - بتابعیت دولت ایران در آمد ، شناسنامه ایرانی گرفت

تَجَنَّن - دیوانه شد ، جنون پیداکرد

تَجْنِيد - سربازگیری ، تشکیل سپاه

تَجْنِيد اِجْبارِیّ - سربازگیری ، بنظام وظیفه بردن

تَجْنِيد اِخْتِيارِیّ - سربازداوطلب گرفتن

تَجْوال - گشتن ، گشت زدن ، گردش کردن ، سیر کردن ، آواره وبی مقصد گشتن

حَظْر التَجْوالِ لَيْلاً - قطع یاممنوع بودن عبور ومرور درشب (درحکومت نظامی)

تَجَوَّد - چیزخوب را انتخاب کرد

تَجَوَّد فِی صَنْعَتِهِ - ظریف کاری کرد، ریزه کاری کرد (درصنعت وکار)

تَجَوَّزَ فِی - زیاده‌روی کرددر

تَجَوَّف - میان تهی بود یا شد

مَنْع التَجَوُّل - ممنوعیت عبور ومرور ، منع عبورومرور

نِظام مَنْعِ التَجَوُّل - مقررات منع عبورومرور

فَرْض نِظام مَنْعِ التَجَوُّل - قانون منع عبور ومروررا اجراکرد ، مقررات منع عبورومروررا بمورداجراگذاشت

تَجَوْهَر - (درشیمی) تبدیل ماده نمکی بگرد

تَجْوِيد - نیکو ساختن ، بهتر کردن ، اصلاح کردن ، بهبود دادن

تَجْوِيد فِی الْقِراءَة - یك نواخت خواندن ، تعدیل صدا ، با لحن خواندن ، هر حرفی را درخواندن مطابق اصول زبان اداکردن

تَجْوِيف - میان تهی یا مجوف کردن ، سوراخ ، حفره ، گودال

التَجْوِيف الصَدْرِیّ - صندوقه یاقفسه سینه

تَجَهَّز - آماده شد ، مهیا شد ، مجهزشد

تَجَهَّم - چین برابرو فکند ، عبوس یاترشروشد ، اخموگشت

تجهمه وله - باترشرویی از او استقبال کرد یا بااو برخورد نمود

تجهیز - آماده کردن ، مهیا کـردن ، تهیه ، تدارك ، آمادگی

تجهیزی - مقدماتی ، تهیه‌یی

مدرسة تجهیزیة او اعدادیة- مدرسه مقدماتی یا تهیه‌یی ، مدرسه‌یی که دانش آموزان را برای ورود بدوره‌ی دانشگاه آماده میسازد

تجیف - متعفن شد ، گندید ، بوی بد داد

تحابوا - همدیگررا دوست داشتند

تحات - سایدگی پل بوسیله آب ، فـرسایش ، تحلیل

تحات - سائیده شد ، تحلیل رفت

تحاجا - با هم محاجه کردند ، باهمدیگر بحث کشیدند

تحاجزوا - ازهمدیگر ممانعت کردند

تحاجوا - ازهمدیگر معما پرسیدند

تحادا - بریکدیگر خشم گرفتند

تحادب - گوژ پشت شد ، منحنی شد ، خم شد ، محدب شد

تحادث القوم - باهم گفتگو کردند

تحادر - فرود آمد ، سرازیر شد ، پایین آمد

تحادقوا - همدیگررا احاطه کردند

تحادل - روی کمان خم‌شد

تحادیا - مقابل یامحاذی یکدیگر قرار گرفتند، موازی یکدیگر بودند ، (مجازاً) باهم برابر یا مساوی شدند

تحارب القوم - با همدیگر جنگیدند ، مبارزه کردند ، وارد جنگ شدند ، آتش جنگ را بر-افروختند

تحارف علیه فی البیع وغیره - خدعه کرد ، حیله کرد ، نیرنگ زد (در خرید وفروش وامثال آن)

تحاریق - خشکسالی ، تنگی

تحاریق النیل - فصولی که درآنها آب رودنیل روبنقصان میرود

تحازن - اندوهناك شد ، محزون وغمناك شد

تحاسیر - مصائب ، بلایا ، گرفتاریها ، سختیها

تحاسین - انواع زینت ها ، زیبائیها ، چیزهای نیکو ، زیبا یا قشنگ

ما ابدع تحاسین الطاووس وتزایینه - زیبا ییهای طاووس چقدر بدیع است !

تحاشی - استثنا کرد

تحاشی عن - تحاشی کرداز،خودرادور گرفت از ، اجتناب کرداز

تحاقد القوم - با همدیگر کینه‌توزی کردند

تحاکا - با یکدیگر رقابت یا همچشمی کردند ، اصطکاك پیدا کردند

تحاکموا الی الحاکم - مرافعه بقاضی بردند

تحالفوا - با همدیگر متحد شدنـد ، هم پیمان

شدند ، هم قسم شدند

تحامی الشیئ والامر - اجتناب کرد ، پرهیز کرد ، خودداری کرد (ازچیزی یا کاری)

تحامل الیه - روی آورد به ، متمایل شد به ، استقبال کرد از

تحامل علی - ظلم کرد بر ، بیعدالتی کرد با ، بدرفتاری کرد با

تحامل عنه - اعتراض کرد از ، دوری جست از ، رو گرداند از

تحانّ - میل کرد به ، آرزو کرد ، اشتیاق داشت

تحاور القوم - با همدیگر بگفتگو ومحاوره پرداختند

تحایل - حیله کرد ، نیرنگ زد ، خدعه کرد

تحایُل - حیله کردن، خدعه کردن ، چاره‌جویی ، تدبیر

تحبب الیه - چاپلوسانه نزد کسی خود شیرینی کرد ، اظهار دوستی کرد با ، خودرا نزد کسی محبوب ساخت

تحبب الیها - عشقبازی کرد با ، مغازله کرد با ، اظهارعشق کرد بازن

تحبب من الشراب - در خوردن شراب زیاده روی کرد ، شکمش از زیادی شراب چون خم گشت

تحبر - مزین شد ، زینت یافت ، نیکوشد

تحبر السحاب - ابرهمه آسمان راگرفت

تحبس علی - خودرا وقف کاری یا چیزی کرد

تحبس فی الکلام - ازگفتن عاجزماند

تحبك - خودرا درجامه پیچید ، کمربند یا بند شلواررا محکم کرد

تحبل الصید - شکاردردام افتاد

تحبلت الدابة - دست وپای چارپا در افسارگیر کرد

تحبیشة (ص) - پارچه زری

تحبیشة (ص) - نمد ، لایی ، کهنه ، پشم یا پنبه که درلحاف وامثال آن بریزند ، پوشال

تحت - زیر ، پایین ، طبقه تحتانی

تحت اشراف الرقابة الدولیة - تحت نظارت یا کنترل بین‌المللی

تحت الترقیة - دردست پیشرفت یا ترقی

تحت تصرفه - دراختیاراو

تحت الرقابة - زیر نظرگرفته شده ، سانسور شده (درمورد مطبوعات)

تحت السلاح - کسیکه درخدمت سربازی است

تحت الطبع - زیرچاپ

تحت الطلب - درمورد کالایی گفته میشود که آنرا سفارش داده‌اند

تحت طلبه اوامره - دراختیاراو

تحت طی الکتمان - درخفا ، درپنهانی

تحت قیادة ... - تحت‌فرماندهی یا رهبری...

تَحْتَ مِکْیالٍ - مخفیانه ، پنهانی

تَحْتَ النَّظَرِ - مورد رسیدگی ، مورد بررسی

تَحْتَ الْوِصایَة - صغیر (که زیر نظر قیم یاسرپرست اداره میشود)

تَحْتَ الْیَدِ - دردسترس ، موجود

تَحْتَ یَدِهِ - دراختیاراو

تَحْتانِیّ - زیرین

مَلابِس تَحْتانِیَّة - زیرپوش (چون زیر پیراهن زیرشلواری وامثال اینها)

تَحَتَّمَ - حتمی بود یا شد ، واجب و لازم بود یا شد

تَحَتَّمَ - خوشحال شد ، بوجدآمد ، ازخوشحالی بحرکت درآمد

تَحَتَّمَ - آنچه درسفره باقیمانده بود خورد

تَحَتَّمَ الزُّجاجُ بَعْضُهُ عَلَی بَعْضٍ - شیشه‌هادر مجاورت هم شکست

تَحَجَّبَ - پوشیده شد ، مستور بود یاشد ، پنهان بود یاشد ، درزیرحجاب مستورشد

تَحَجَّجَ (ص) - تعلل کردن ، دست وپا کردن ، طفره زدن ، حرف دوپهلو زدن

تَحَجَّرَ - حجره‌یی برای خود گرفت

تَحَجَّرَ - تبدیل بسنگ شد ، متحجرشد

تَحَجَّرَ بَیْنَ طَبَقاتِ الْاَرْضِ کَالْحَیَوانِ وَالنَّباتِ فُسیل شد ، سنگواره شد

تَحَجُّر - تبدیل بسنگ شدن ، متحجرشدن

تَحَجَّرَ عَلَی فُلانٍ - محروم ساخت ، سخت گرفت بر

تَحَجَّلَ الْفَرَسُ - دست وپای اسب سفیدی داشت

تَحْجِیل - سفیدی دست وپای اسب

تَحَدَّی - رقابت کرد با ، همچشمی کردبا

تَحَدَّی الْاَمْرَ - قصدکاری را کرد

تَحَدَّی الرَّجُلَ - بمبارزه طلبید ، بجنگ تن به تن دعوت کرد

تَحَدَّبَ - منحنی شد ، خم شد ، محدب شد

تَحَدُّب - ضد تقعر ، محدب بودن ، گوژی ، انحنا

تَحَدَّبَ بِهِ - آویزان بود بر

تَحَدَّبَ عَلَیْهِ - مهربانی کردبا ، عطوفت داشت‌با

تَحَدَّبَتِ الْمَرْاَةُ - زن پس‌مرگ‌شوهر بافرزندان خود زندگی کرد ودیگرشوهر نکرد

تَحَدَّثَ بِهِ وَعَنْهُ - درباره چیزی با کسی گفتگو کرد ، سخنی ازچیزی یا کسی بمیان‌آورد

تَحَدَّرَ - فرودآمد ، سرازیرشد ، پایین‌آمد (در گفتگوی از شخص) ، سراشیب بود ، سرازیر بود، شیب داشت (درگفتگوی ازمکان)

تَحَدَّسَ الْاَخْبارَ وَعَنِ الْاَخْبارِ - کوشش کرد تا خبر بدست‌آورد

تَحَدَّمَ - ازجا دررفت ، آتشی‌شد،خشم درنهاداو شعله‌ورشد

اَلتَّحَدِّی - رقابت ، هم چشمی

تَحْدِيد - تعریف ، محدودیت ، محدود کردن ، انحصار ، حصر ، قید ، تقیید ، تضییق ، جلوگیری ، منع ، تعیین حدود

تَحَذَّر - احتیاط کرد ، ملتفت بود ، برحذر بود

تَحَذَّق - ماهرشد ، استادشد ، حاذق شد

تَحَذَّق عليهِ - اظهار یاادعای حذاقت کرد

تَحَذْلَق - فضل‌فروشی کرد

تَحَذْلُق - فضل فروشی ، ادعای علم ودانش

تَحْذِير - اخطار کردن ، احتیاط کردن ، برحذر داشتن ، ترساندن ، اعلام خطر کردن

تَحَرَّ (التَحَرِّى) - تحری ، طلب ، جستجو ، تعقیب ، رسیدگی

تَحَرِّى الأمر اوحَقِيقته - دربارهٔ چیزی به جستجو پرداخت ، تحقیق ورسیدگی کرددر

تَحَرَّى عنهُ - اورا تفتیش کرد ، ازاو بازجویی کرد

تَحَرَّج - دشوارشد

تَحَرُّج - دشوارشدن

تَحَرَّر - آزادشد ، دارای آزادگی شد

تَحَرُّرالعبد - برده آزاد شد

التَحَرُّر عَنْ نِيرِالاِسْتِعمار - آزادشدن ازیوغ استعمار

الحَرَكات التَحرِرِيَّة - نهضتهای آزادیخواهی

تَحَرَّز مِنهُ - احتیاط کرد از ، مواظب کسی یا چیزی بود ، پرهیز کرداز

تَحَرَّس مِنهُ - خودرا محفوظ داشت از ، احتیاط کرد از

تَحَرُّش - فضولی ، مداخلهٔ بیجا

تَحَرَّشَ بِ - فضولی کرد (درکاری) ، تحریف کرد

تَحَرَّشَ بِهِ لِلْخصام - پی بهانه برای نزاع گشت

تَحَرَّشَ الضَّبَّ وبِالضَّبِّ - سوسمارشکار کرد

تَحَرَّص - آزمند شد ، حریص شد

تَحَرَّف - کج شد ، مایل شد ، شیب پیدا کرد

تَحَرَّق - سوخت ، آتش گرفت

تَحَرَّق - شهوت بسیار داشت ، میل شدیدداشت به

تَحَرَّك - حرکت کرد ، متحرك بود ، جابجاشد ، درحرکت بود

تَحَرُّك - حرکت‌داشتن ، متحرك بودن ، بحرکت آمدن ، تحریك کردن

التَحَرُّكات العَسْكَرِيَّة - تحریکات نظامی

تَحَرْكَث بِهِ - به تَحَرَّش نگاه کنید

تَحَرْكَث بِهِ لِلْخصام - بهانه جویی کردتانزاع برپا کند

رِجالُ التَحَرِّى - ماموران آگاهی (درشهربانی) ، مفتشان ، مأموران تحقیق (که دربارهٔ جرمها و مجرمان به تفتیش وتحقیق میپردازند)

مَكْتَب التَحَرِّى - دفتر آگاهی (درشهربانی)

تَحَرِّيات - تحقیقات

التَّحْرِيجُ الاِصْطِناعِيّ - احداث جنگل مصنوعی

تَحْرِير - آزاد کردن ، نوشتن

جَيْشُ التَّحْرِير - ارتش آزادی بخش

رَئِيسُ التَّحْرِير - سردبیر مجله یا روزنامه ، رئیس هیئت تحریریه

تَحْرِيرُ الاَرِقّاء - آزاد کردن بردگان

تَحْرِيرُ البِلادِ - آزاد کردن کشور (از دست استعمار)

تَحْرِيرُ الصُّحُف (الجَرائِد) - روزنامه نویسی

الامْتِحانُ التَّحْرِيرِيّ - امتحان کتبی

الحَرَكاتُ التَّحْرِيرِيَّة - نهضتهای آزادی بخش

تَحْرِيش - تحریك کردن ، تولید هیجان کردن، برهم زدن

تَحْرِيش - احداث جنگل

تَحْرِيش (ص) - بدگذرانی

تَحْرِيشُ المَعِدَة (بِالمَأكُولاتِ الخَشِنَة) - (ص) - تحریك معده بوسیله خوردن سبوس وامثال آن

تَحْرِيض - تحریك کردن ، برانگیختن ، وادار کردن

تَحْرِيضِيّ - انگیزنده ، محرك، مربوط بتحریك کردن یا برانگیختن ، رنجاننده

تَحْرِيفُ الكَلِمَة (فِي الاَجْرُومِيَّة) - (در دستور زبان) قلب حروف ، پس وپیش سازی

تَحْرِيفُ الكَلامِ (اَیْ مَعْناه) - نادرست تعبیر کردن ، تحریف کردن ، تفسیر غلط ، سوء تعبیر ، ترجمه‌ی غلط

تَحْرِيك - حرکت دادن ، بحرکت در آوردن ، متحرك ساختن

تَحَزَّب - طرفداری ، جانبداری ، تمایل ، تعصب

تَحَزَّبَ القَوْمُ - حزب تشکیل دادند

تَحَزَّبَ لِ (ص) - طرفداری یا جانبداری کرد از

تَحَزَّقَ - منقبض شد ، جمع شد ، در هم کشیده شد

تَحَزَّمَ - کمربند بست

تَحَزَّمَ فِي الاَمْرِ - دور اندیشی کرد (در کار) ، بااحتیاط وحزم پذیرفت

تَحَزَّنَ - اندوهگین وغمناك شد ، محزون شد

تَحَزَّنَ عَلَيْهِ وَلِاَمْرِهِ - ناله سر داد برای ، زاری وفغان کرد برای ، گله وشکایت کرد برای

تَحَسَّى - مکید ، خرد خرد آشامید ، مضمضه کرد

تَحَسَّى المَرَقَ - آبگوشت را جرعه جرعه سر کشید

تَحَسَّبَ - در صدد شناسایی برآمد ، بجستجوی دانستن (چیزی) برخاست

تَحَسَّبَ - اکتفا کرد به ، قناعت کرد به ، تکیه داد به

تحسّر الشعرُ او الرِیشُ - پر یاموی ریخت

تحسّر الطّائرُ - پرریخت (در گفتگوی از پرنده)

تحسّر علی - حسرت خورد بر ، اظهار تاسف کرد برای ، رقت آورد بر ، آه کشید برای ، غصه خورد برای

تحسّر علیه - افسوس خورد بر ، دریغ خورد

تحسّرتِ المراة - بی معجر گشت ، سر وروی خودرا باز گذاشت (در گفتگوی اززن)

تحسّس - کاملا خیره شد در ، تأمل کرد در ، گوش داد به

تحسّس الخبرَ - دنبال کسب خبر رفت

تحسّس الشیئ - چیزی را حس کرد ، احساس کرد

تحسّف الجِلدُ - پوست کنده شد ، مقشرشد

تحسّن - بهبود یافت ، شفا یافت ، بهترشد ، ببهبودی گرایید

تحسّن - بالا رفت ، ترقی کرد (در گفتگوی از قیمت)

تحسّن - بهبودی ، شفا ، اصلاح ، ترقی قیمت

تحسّن بِ - مزین شد به ، زینت وزیوریافت به

تحسّنت صحّته - بهبود یافت ، حالش بهترشد

تحسِیر ج تحاسِیر - مصیبت ، بلا

تحسِین - بهتر کردن ، اصلاح کردن ، بهبود دادن

تحشّی - خجول بود یاشد ، امل بود یاشد

تحشّی مِن - تحاشی کرد ، خودرا دور گرفت از، اجتناب کرد از

تحشّدوا - مجتمع شدند ، گرد آمدند ، متمرکز شدند

تحشّدتِ القوات علی الحدودِ ... ، نیروها در مرز .... متمرکز شدند

تحشّف - لباس ژنده در بر کرد

تحشّف فِی لِباسِه - نسبت بلباس خود بی قید وبی اعتنا بود

تحشّك الضَّرعُ - پستان پرازشیر شد

تحشّم - خجالت کشید ، محجوب بود یاشد ، کم رو یا خجول بود

تحشیة - حاشیه زدن (بر کتاب وامثال آن)

تحصرم - بخیل وسختگیر بود یاشد

تحصّل الشیئ - ثابت شد ، تثبیت شد ، پابرجا شد ، بوقوع پیوست ، جمع شد ، مجتمع شد، گرد آمد

تحصّل مِن - نتیجه داد ، حاصل شد از ، نتیجه گرفته شد از

تحصّن - درقلعه اقامت کرد

تحصّن - دارای استحکامات یا سنگر بندی شد ، محصورشد ، تقویت شد

تحصّنت المراة - عفیف وپاکدامن بود یا شد ، نجیب بود یاشد

تَحْصِيل - بدست آوردن ، حائز شدن ، نیل ، تحصیل ، اکتساب ، جمع آوری ، دریافت، وصول، تحصیلداری

تَحْصِيلْجِي (ص) - تحصیلدار ، دریافت کننده (پول)

تَحْصِين - استحکام ، سنگر بندی، تقویت، تشدید

خَطُّ التَّحْصِينِ اَوِالدِّفَاعِ - خط دفاع

تَحَضَّر - شهر نشین شد ، متمدن شد

تَحَضَّر - تهیه شد ، آماده شد ، حاضرشد

تَحْضِير - آماده کردن ، آماده سازی ، تهیه ، تدارك ، ترکیب کردن (دارو وامثال آن)

تَحْضِيرُ التَّذَاكِرِ الطِّبِّيَّةِ - نسخه پیچی ، آماده کردن دارو طبق نسخه طبیب

تَحْضِيرُ الطَّعَامِ - آماده کردن یادرست کردن غذا

تَحْضِيرِيّ - مقدماتی ، تهیه‌یی ، آماده سازنده، حاضر کننده ، مربوط به‌تهیه وآماده کردن چیزی

اَلْمَدَارِسُ التَّحْضِيرِيَّةُ - مدارسی که دانش - آموزان را برای ورود بدانشگاه آماده میسازد

تَحَطَّطَ عَلَيْهِ (ص) - حمله کرد بر ، سخت گرفت بر ، بسختی رفتار کرد با

تَحَطَّم - شکست ، تکه تکه شد ، خرد شد

تَحَطُّمُ الْأَعْصَابِ - فرسوده شدن اعصاب

تَحَطَّمَتِ السَّفِينَةُ - کشتی درهم شکست

تَحْطِيم - خرد کردن ، درهم شکستن

تَحَفَّى فِي الشَّيْئِ - درباره چیزی کوشش کرد ، سعی کرد

تَحَفَّى لَهُ - بسیارگرامی داشت ، مورد احترام قرارداد

تُحْفَة ج تُحَف - هدیه ، تحفه ، تعارفی ، چیز گرانبها ، نفیس ، فاخر ، عالی

تُحْفَة ادَبِيَّة اَومَعْنَوِيَّة - قسمت برگزیده (مقاله وامثال آن)

تُحْفَة فَنِّيَّة - اثرهنری

تَحَفَّرَ السَّيْلُ - سیل بگودالها فرورفت

تَحَفَّز - آماده جستن شد

تَحَفَّزَ لِلْعَمَلِ - آماده کاری شد ، آستین بالا زد (برای کاری) ، بکارچسبید

تَحَفَّظ - احتیاط کرد ، پرهیز کرد، احتراز کرد، احترازجست از ، خودرا نگهداشت از

تَحَفُّظ - احتیاط ، پرهیز ، احتراز ، هشیاری ، بیداری

تَحَفَّظَ بِالشَّيْئِ - مواظبت کرداز، توجه ورسیدگی کرد ، مواظب بود

بِتَحَفُّظٍ - ازروی احتیاط ، احتیاطاً

بِكُلِّ تَحَفُّظٍ - بااحتیاط هرچه تمامتر

بِلَا تَحَفُّظٍ - بابی‌احتیاطی، از روی‌عدم‌احتیاط

تَحَفُّظ فِي الْقَوْلِ - احتیاط در سخن گویی ، کتمان ، خاموشی ، سکوت

تَحَفَّظَ الْكِتابَ - کتاب را کم کم حفظ کرد ، از بر کرد

تَحَفُّظِی - مربوط باحتیاط ، احتیاط آمیز ، مبنی بر احتیاط

تَحَفَّلَ - زینت یافت ، مزین گشت ، دارای زیور شد

تَحَفَّلَ الْمَجْلِسُ - مجلس پر جمعیت شد ، ازدحام شد

تَحَقَّدَ عَلَیَّ - کینه توزی کرد با ، کینه او را بدل گرفت

تَحَقَّدَ الْمَطَرُ - باران نبارید

تَحَقَّدَ الْمَعْدِنُ - معدن تمام شد و دیگر چیزی بیرون نداد

تَحَقَّدَتِ النّاقَةُ - شتر دارای پیه زیاد شد

تَحَقَّقَ الْأَمْرَ وَالْخَبَرَ - محقق کرد ، معلوم و معین کرد

تَحَقَّقَ الْخَبَرُ - محقق شد ، مسلم شد ، حقیقت پیدا کرد ، ثابت شد (در گفتگوی از خبر وامثال آن)

تَحَقُّق - ثبوت ، رسیدگی

تَحْقِیق - آزمایش ، معاینه ، رسیدگی ، باز - جویی ، تحقیق ، ممیزی ، تصدیق ، تعیین ، درك ، ادراك ، فهم

بِعْثَةُ تَحْقِیقٍ - کمسیون تحقیق

تَحْقِیقُ الْاِسْتِقْلالِ (مثلا) - تحقق بخشیدن باستقلال ، تثبیت استقلال

تَحْقِیقُ الْأَمانِی - آرزوها را جامه عمل پوشاندن

تَحْقِیقُ الْخُطَّةِ - اجرا کردن نقشه ، عملی ساختن نقشه

تَحْقِیقُ الذّاتِیَّةِ - تعیین هویت

تَحْقِیقُ الشَّخْصِیَّةِ - انگشت نگاری یا تعیین هویت

تَحْقِیقٌ قَضائِیٌّ - بازجویی یا تحقیق قضائی

تَحْقِیقُ مَطْلَبِ ... - تحقق بخشیدن بخواسته‌ی...

تَحَکَّرَ الشَّیْءَ - چیزی را احتکار کرد

تَحَکَّكَ بِهِ - پی بهانه گشت تا نزاع کند

تَحَکُّم - زورگویی ، استبداد ، حکومت ظالمانه

تَحَکَّمَ فِی الْأَمْرِ - مطابق میل خود (درباره‌ی امری) رفتار کرد

تَحَکَّمَ فِی السُّوقِ - کنترل بازار را بدست گرفت ، اعمال نفوذ در بازار کرد

تَحَکَّمَ فِیهِم - ظالمانه (درمیان آنان) حکومت کرد ، مستبد بود یا شد ، مطلق العنان گشت

تَحَکُّمِی - ظالمانه، استبدادی ، مربوط بحکومت ستمگرانه

تَحْکِیمُ الْمُحَکَّمِینَ - حکمیت ، داوری

هَیْئَةُ التَّحْکِیمِ - ژوری ، هیئت داوران

تَحَلَّبَ - ترشح کرد ، تراوش کرد ، آب افتاد ، صاف شد ، نفوذ کرد (در گفتگوی از آب وامثال آن)

تَحَلَّبَ العَرَقُ اوِالدَّمعُ اوِالماءُ - جاری شد (در گفتگوی از عرق ، اشك یا آب)

تحلبت عینه - اشك ریخت ، چشمش اشكبارشد

تحلب اللعابُ فِی فَمِهِ - دهنش آب افتاد

تحلبتِ الافواهُ - دهانها آب افتاد

تَحِلَّة - چیزی كه بعنوان كفاره (قسم وامثال آن) میدهند

تحلّج فی صَدْرِهِ - شك دردل خود راه داد ، مردد شد

تَحَلَّلَ - ازهم پاشید ، تجزیه شد ، متلاشی شد ، آب شد ، حل شد ، بصورت محلول درآمد

تحلّل - از هم پاشیدگی ، تلاشی، حل یامحلول شدن

تحلّل بِهِ السَّفَرُ - مسافرت اورا ازپای درآورد، فرسوده كرد

تحلل فی یمینِهِ - قسم خودرا مشروط كرد بر

تحلّل مِن یمینِهِ - از قید قسم آزادشد (بوسیله دادن كفاره)

تحلّل النورِ - (درفیزیك) تجزیه‌ی نور

تَحَلَّمَ - محتلم شد ، خواب جماع دید

تَحْلِیق - دور زدن (درگفتگوی از هـوا پیما یا پرنده)

تَحْلِیل - ازبین بردن ، ازهـم پاشیدن ، متلاشی كردن ، حل كردن ، تجزیه كردن

تحلیلُ الدَّمِ - تجزیه‌ی خون

التَّحْلِیلُ الصَّرْفِیّ - تجزیـه كلمه (در دستور زبان)

تحلیل كَمّی - تجزیه از نظر مقدار یا كمیت

تحلیل كَهْرَبِیّ - ازبین بردن غده بوسیله جریان بـرق ، تحلیل الكتریكی ، تجزیـه شیمیایی با برق

تحلیل كیمیائی اوْكیمْاوِیّ - تحلیل یا تجزیه‌ی شیمیایی

تحلیل نَفْسِیّ اونفسانِیّ - روانكاوی ، تحلیل روانی

تحلیلُ الوَرَمِ - (در طب) تحلیل بردن ورم یا آماس

تَحَمَّی المَرِیضُ (فی طعامِهِ) - بیمار رژیم گرفت ، دارای رژیم غذایی بود ، مطابق رژیم غذا خورد

تَحَمَّسَ - با حرارت بود ، شیفته بود یا شد ، با غیرت بود یا شد ، تهییج شد ، آتشی شد ، از جا دررفت

تحمّل - تحمل كرد ، در خورد كرد ، برد باری نشان داد ، طاقت چیزی را داشت ، رنج برد ، عذاب كشید

تحمّل - دوام پیدا كـرد یا داشت ، نگهداری كرد ، پوشید ، حمل كرد

تحمّل - مقاومت كرد ، ایستادگی كرد بر

تحمّم - آب تنی كرد ، حمام گرفت ، حمام رفت

تَحْمِيضُ الْفِلْمِ - ظاهر کردن فیلم عکاسی

تَحْمِيلَةُ الْمُسْتَقِيمِ (ص) - شیاف

تَحْمِيلَةُ الْمِهْبِلِ (ص) - رحم بند ، شیاف مهبل

تَحَنَّى - کج شد ، خم شد ، منحنی شد، پیچیده شد

تَحَنَّى عَلَيْهِ - مهربانی کرد بر ، باعطوفت رفتار کرد

تَحَنَّأَ بِالْحِنَّاءِ - خضاب کرد ، حنا بست

تَحْنَان - رحمت ، شفقت ، دلسوزی ، عطوفت

تَحَنَّثَ - ازگناه خودداری کرد ، عبادت کرد ، از پرستش بت کناره جست

تَحَنَّثَ مِن - خودداری کرداز

تَحَنَّفَ - متمایل شد به ، حنفی مسلك شد

تَحَنَّكَ فِي الْكَلامِ - خوش صحبتی کرد ، در سخن ظرافت بکار برد

تَحَنَّنَ عَلَى - شفقت کرد بر ، همدردی کردبا ، دلسوزی یا رحم کرد بر

تَحْنِيط - مومیایی کردن ، حنوط کردن

تَحْنِيطُ الْحَيَوانَاتِ وَالطُّيُورِ - صنعت پر کردن پوست حیوانات یا پرندگان و در آوردن آنها بشکل جانوران زنده ، خشك کردن حیوانات یا پرندگان

تَحَوَّى - حلقه شد ، پیچید ، تابید

تَحَوَّزَ كَالأَفْعَى - حلقه شد ، پیچید (مانندمار)

تَحَوُّط - احتیاط ، پرهیز ، نگهداری وحفاظت، مواظبت

تَحَوَّطَ الشَّيْءَ - مواظبت کرداز ، رسیدگی کرد به ، حفظ وحراست کرد

تَحَوَّلَ - تغییر یافت ، تغییر کرد ، مبدل شد ، دگرگون شد

تَحَوَّلَ فِي الأَمْرِ - با حیله و نیرنگ دست به کاری زد

تَحَوُّل - دگرگونی ، تحول ، تبدل ، تغییر یافتن

تَحْوِيرُ الْمَوْقِفِ - تغییروضع

تَحْوِيش (ص) - انبارکردن ، ذخیره کردن ، اندوختن ، پس انداز کردن

تَحْوِيل - واگذار کردن ، انتقال دادن ، نقل کردن ، مبدل کردن ، برگردانی ، قلب ، تغییر حالت

تَحْوِيل - حواله ، سفته ، برات ، چك

قَابِلُ التَّحْوِيلِ (كَالصُّكُوكِ) - قابل انتقال، خرید وفروش شدنی چون چك و دیگر اوراق بهادار

تَحْوِيلُ الصُّكُوكِ - جیرو کردن چك ، ظهر نویسی ، تصدیق ، شرح پشت سند ، حواله کردن چك (دروجه کسی)

تَحْوِيلُ النُّقُودِ - حواله کردن پول، وجه ارسالی یا حواله شده

جَدْوَل تَحْوِيل النُّقُود ـ جدول تبدیل پول یا تسعیر

تَحْوِيلَة سِكَّة الْحَدِيْد (ص) ـ دو راهی (در خطوط راه آهن)

تَحِيَّة ج تَحِيَّات ـ سلام ، درود ، تعارف

تَحِيَّة حَارَّة ـ درود گرم

تَحِيَّة عَسْكَرِيَّة ـ سلام نظامی

تَحِيَّة الْمَسَاء ـ سلام ودرودشب ، شب بخیر گفتن، (درهنگام ملاقات باکسی)

تَحَيَّر ـ حیران شد ، سرگردان شد ، مبهوت شد، درشگفت ماند

تَحَيُّز ـ جانبداری ، طرفداری ، پیوستن به ، تعصب ، تمایل

تَحَيَّز إِلَيْه ـ متحد شد با ، پیوست به

تَحَيَّز إِلَيْه وَلَه ـ جانبداری یا طرفداری کرد از، تمایل پیدا کرد بسوی

تَحَيَّضَت الأُنْثَى ـ حیض شد ، رگل شد ، قاعده شد

تَحَيُّن الفُرَص ـ پی فرصت گشتن ، مصلحت بینی ، پیروی ازاقتضای موقعیت ، ابن الوقتی

تَحَيَّن الفُرْصَة ـ بانتظار موقعیت مناسب نشست، پی فرصت گشت

تَخَّ الْعَجِين ـ خمیر ترش شد ، خمیر ورآمد بالا آمد

تَخَابَر مَعَ ـ گفتگو کرد با، تماس گرفت با، مخابره کرد

تَخَاذُل ـ همدیگررا خوار کردن

تَخَارُج ـ اسقاط حق ، چشم پوششی ، صرف نظر کردن

تَخَارَجَ عَنْ حَقٍّ ـ چشم پوشید از ، صرف نظر کرداز حق خود

تَخَاصَمَ ـ مشاجره کرد ، نزاع کرد ، جدال یا ستیز کرد

تَخَاطَبَ مَعَ ـ گفتگو کرد با ، مخاطب قرارداد

تَخَاطَبَا ـ با یکدیگر گفتگو کردند ، مکاتبه کردند

تَخَاطَرُوا عَلَى كَذَا ـ باهمدیگر شرط بندی کردند، شرط بستند سرچیزی

تَخَالَصَ مَعَ (ص) ـ حساب خودرا واریز کرد با

تَخَامَرُوا ـ توطئه کردند ، تبانی یا سازش کردند

تَخَبَّأ ـ پنهان شد ، خودراپنهان کرد

تَخْبِئَة ـ پنهان کردن

تَخَبَّر ـ پرسید ، تحقیق کرد

تَخَبَّرَ الأَمْرَ ـ اطلاع کامل پیدا کرد از

تَخَبَّرَه ـ استخبار کرد از ، سراغ خبر (ازکسی) گرفت

تَخَبَّط ـ کورمالی کرد ، بدون استشعار حرکت یا رفتار کرد ، مخبط شد

تَخَبَّطَ الشَّيْءَ - بدون استشعار پا گذاشت (روی چیزی)

تَخَبَّطَهُ الشَّيْطَانُ - شیطان بدو آسیب رساند

تَخَبَّطَتِ الْبِلادُ - فتنه وآشوب در کشور برپاشد

تَخْت (ص) - تختخواب ، نیمکت ، مسند ، صندلی ، کرسی

تَخْتُ الثِّيَابِ (غ) - کمد لباس

تَخْتُ الرُّقَادِ (غ) - تختخواب

تَخْتُ الْمَلِكِ (غ) - تخت سلطنت

تَخْتُ الْمَمْلَكَةِ (غ) - پایتخت

تَخْتُ مُوسِيقَى (غ) - ارکستر

التَّخْتَاخ - کسیکه دارای لکنت زبان است ، الکن

تَخْتَة (غ) - تخته سیاه

تَخْتَةُ الْكِتَابَةِ (غ) - میز تحریر

تَخْتَخَ (ص) - پوسید ، فاسد و ضایع شد ، کم کم ازمیان رفت

التَّخْتَخَانِيّ = التَّخْتَاخ

التَّخْتَخَة - لکنت زبان

تَخْتَرْوَان (غ) - تخت‌روان ، یك نوع پالکی

تَخَتَّمَ بِالأَمْرِ - امری را کتمان کرد

تَخَتَّمَ الْخَاتَمَ وَبِهِ - انگشتری دردست کرد

تَخَتَّمَ عَنْهُ - نادیده گرفت وسکوت کرد

تَخَثَّرَ - غلیظ شدن یا بصورت لخته‌درآمدن (در گفتگوی ازخون ، شیر ویا هرمایعی دیگر)

تَخَثَّرَ - غلیظ شد ، لخته شد ، دلمه شد

تَخَثَّرَ السَّائِلُ - مایع غلیظ‌شد

تَخَثَّرَ اللَّبَنُ - شیرماست شد

تَخَدَّدَ الْجِلْدُ وَغَيْرُهُ - پوست یا چیز دیگر چوروك خورد ، چین خورد ، درهم کشیده شد

تَخْدِير - بیهوش کردن ، بیحس کردن ، کرخ کردن ، خواب کردن ، تخدیر کردن ، نشئه کردن

تَخْدِيم - بکارگماردن

تَخَرَّبَ - ویران یا خراب شد ، بکلی از بین رفت ، نابودشد

تَخَرَّجَ - فارغ التحصیل شد ، با سواد شد ، تربیت شد

تَخَرَّجَ فِي الْمَدْرَسَةِ الْفُلانِيَّةِ - ازفلان مدرسه فارغ التحصیل شد

تَخَرُّص - گمان وپندار بد

تَخَرَّصَ عَلَيْهِ - بهتان زد به ، افترا بست به

تَخْرِيبٌ - خراب کردن ، ویران ساختن

تَخْرِيبُ الآثَارِ الْقَدِيمَةِ - دشمنی باعلم وصنعت ، وانداليسم

تَخْرِيبٌ احْتِجَاجِيٌّ أَوْ عُدْوَانِيٌّ - سابوتاژ ، خرابکاری درکارگاهها بطورعمد

تَخْرِيمٌ - سوراخ کردن

تَخْرِيمَةٌ (ص) - راه میان بر

تَخزِینٌ - انبار کردن ، احتکار کردن ، درانبار نگاهداشتن

اجرةُ التَّخزِینِ - انبارداری ، کرایه‌یی که برای نگاهداشتن کالا درانبار میپردازند

تَخَشَّبَ (ص) - تبدیل بچوب شد ، بصورت چوب درآمد ، سخت وسفت شد ، محکم شد

تَخَشُّب - سختی ، محکمی ، سفت شدن ، بحالت جامد درآمدن نعش

تَخَشْخَشَ السِّلاحِ اوِالْحُلِیِّ - چکا چاك اسلحه ، صدای زیور آلات هنگام بر خورد به یکدیگر

تَخَشَّعَ - فروتنی کرد ، خشوع کرد

تَخَشَّمَ اللَّحمُ - گوشت بوافتاد ، متعفن شد

تَخَشَّنَ - دارای زندگی سخت بود ، در زندگی باو سخت گذشت

تَخْشِیبَةٌ - بازداشت‌گاه ، زندان موقت

تَخْشِیبَةٌ (ص) - سایبان چوبی ، چترچوبی

تَخَصَّصَ - مخصوص بود یا شد

تَخَصَّصَ بِفَرعٍ مِنَ العِلْمِ (مثلا) - دررشته‌یی ازعلوم متخصص شد ، تخصص پیدا کرد .

تَخْصِیصٌ - ضد تعمیم ، مخصوص گردانیدن ، محدود کردن

تَخَطَّی - گام فراتر نهاد ، تجاوز کرد از ، درگذشت از

تَخَطَّی حُدُودَ اللَّباقَةِ - ازحدود خوش سلیقگی تجاوز کرد ، پارا ازشکل پسندی یااتیکت فراتر گذاشت

تَخَطَّی السِّیاجَ - از نرده گذشت وگام آنسو نهاد

تَخَطَّرَ (ص) - نوسان ، ارتعاش

تَخَطُّرُ مُقْلَةِ العَینِ - حرکت تخم چشم در چشمخانه

تَخَطَّفَ الشَّیئَ - چیزی را ربود ، گرفت ، قاپید

تَخَطَّلَ - متکبرانه راه رفت ، مغرور وبانخوت بود

تَخْطِیطٌ - نقشه برداری

تَخْطِیطُ الأَرَاضِی - مساحی کردن ، زمین پیمایی ، نقشه‌برداری ، ممیزی زمین

تَخْطِیطُ البُلْدانِ - ترسیم نقشه‌ی جغرافیا

تَخَفَّ (التَّخَفِّی) - تغییر هیئت دادن ، جامه مبدل پوشیدن

تَخَفَّی - خودرا پنهان کرد ، خودرا ناشناس کرد (بوسیله تغییرقیافه یالباس) ، جامه مبدل پوشید ، تغییر هیئت داد

تَخَفَّرَ - خجالت کشید ، شرم کرد ، خجالتمند شد

تَخَفَّضَ - پست شد ، نقصان پیدا کرد ، کاسته شد ، کم شد ، کسرشد ، پایین آمد (درگفتگوی ازقیمت)

تَخَفَّفَ - پای افزار بپا کرد ، تخفیف یافت

تَخْفِيض - کم کردن ، کسر کردن ، کاستن ، پایین آوردن

تَخْفِيف - سبك کردن ، تسکین، تخفیف ، کاهش اهمیت جُرم

تَخْفِيف - رقیق کردن (در گفتگوی از مایع)

تَخْفِيفُ الضَّرائِب - تخفیف درمالیات

تَخْفِيفُ العُقُوبَة - تخفیف مجازات

تَخَلَّى - خلوت کرد ، تنها (درجایی) ماند

تَخَلَّى عَنْ - ترك کرد ، واگذاشت ، دست کشید از ، ول کرد ، از خدمت فرار کرد ، ترك وظیفه کرد

تَخَلَّى لِ - تمام کوشش خودرا منحصر کردَ به ، کوشش خودرا وقف کرد بر

تَخَلَّى مِنْ = تَخَلَّى عَنْ

تَخَلَّجَ - تکان خورد ، لرزید ، مرتعش شد ، متشنج شد

تَخَلْخَلَ الشيئ - دارای تخلخل بود (ضد تکاثُف)

تَخَلْخَلَتِ المَرأة - خلخال بپای کرد

تَخَلَّصَ - خلاص شد ، فرار کرد ، نجات یافت

تَخَلَّعَ - جابجا شد ، دررفتگی پیدا کرد ، از مفصل درآمد ، بهم خورد ، جدا شد ، خراب شد

تَخَلَّعَ فِي الشَّرابِ - در خوردن شراب افراط کرد

تَخَلَّفَ - عقب افتاد ، زنده ماند (پس از مرگ دیگری) ، بیشتر زنده بود از

تَخَلَّقَ (ص) - اوقات تلخ شد ، رنجید، بداخلاق شد

تَخَلَّقَ بِغَيْرِ خُلْقِه - خوپذیر شد

تَخَلَّقَ الكَذِب - دروغ ساخت ، جعل کرد

تَخَلَّلَ - نفوذ کرد در ، سرایت کرد در ، درمیان واقع شد ، فاصله خورد

تَخَلَّلَ الرَّجُل - دندانهایش را خلال کرد

تَخَلَّلَ القَوم - درمیان آنها داخل شد، درکارشان مداخله کرد

تَخَمَ - محدود کرد ، منصر کرد ، حد معین کرد

تَخِمَ - تَخمه شد ، امتلاء معده پیدا کرد

تَخُمَ (ص) = تَخِمَ

تَخْم ، تُخُم ج تُخُوم سرحد ، مرز (میان دو کشور)

تُخْمَة ، تُخَمَة - سوءهاضمه، امتلاء معده ، تخمه، رو دل

تَخَمَّرَ - مخمر شدن ، ورآمدن ، تخمیر شدن

تَخَمَّرَ العَجِين وغيره - خمیر یا هر چیز دیگر ترش شد ، مخمر شد ، ورآمد ، بالاآمد

تَخْمِيرُ الخُمُور - ساختن انواع نوشابه های الکلی

تَخْمِيرُ العَجِينِ - ترش کردن ، تخمیر کـردن ، ور آوردن (خمیر)

تَخَمَّرَتِ المَرأةُ - معجر بسر کشید

تَخَوَّتَ الشَّيْئَ - چیزی را ربود

تَخَوَّفَ الرَّجُلَ وَالأَمْرَ وَمِنْهُ - از کسی یا امری ترسید ، خائف بود

تَخَوَّفَ عَلَى - دل واپس بود برای ، نگران بود برای

تَخَوَّلَ لَهُ - فرصت بدستش آمد ، برایش فراهم شـد

تَخْوِيلٌ - فرصت یااجازه دادن ، واگذار کردن

تَخَيَّرَ - انتخاب کرد ، برگزید ، ترجیح داد ، اختیار کرد

تَخَيَّلَ - تصور کرد ، پنداشت ، تخیل کرد

تَخَيَّلَ فِيهِ الخَيْرَ - نسبت بکسی یاچیزی خوشبین بود ، نظرخوب داشت به

تَخَيَّمَ - اردوزد ، چادرزد

تَخْيِيبٌ - ناامید ساختن

تَدَاخَلَ - درهم آمیخت ، درهم بافته شد ، مشبك شد ، بهم پیچیده شد

تَدَاخَلَ - مداخله کرد ، وساطت کرد

تَدَاخُلٌ - مداخله کردن

خَاصِّيَّةُ التَّدَاخُلِ - قابلیت نفوذ ، آمادگی برای سوراخ شدن

خَاصِّيَّةُ عَدَمِ التَّدَاخُلِ - سرایت ناپذیری ، خاصیت عدم نفوذ

تَدَاخَلَهُ الشَّكُّ - تردید پیدا کرد ، شك کرد

تَدَارَسَ - مذاکـره کردن (در باره‌ی امری) ، کهنه شدن

تَدَارَكَ - ملحق شد به ، فرارسید به ، گیر آورد

تَدَارَكَ الخَطَاءَ بِالصَّوَابِ - تصحیح کرد ، عاری ازاغلاط کرد ، غلطنامه درست کرد برای ، اغلاط را اصلاح کرد ودر پایان کتاب افزود

تَدَارَكَ مَافَاتَهُ - جبران کرد ، تکمیل کرد

تَدَارُكُ المَوْقِفِ - استفاده از فرصت یا موقعیت

تَدَاعَى - منجر بفروریختن یاسقوط شد

تَدَاعَةٌ - آرامش ، آسایش ، آسودگی و فراغت (درزندگی)

تَدَافَعَ القَوْمُ - همدیگـررا فشار دادند ، هل دادند

تَدَانَى - کم کم نزدیك شد ، رفته رفته جلوآمد ، بتدریج نزدیك آمد

تَدَاوُلٌ - رواج ، انتشار ، جریان

تَدَاوَلَتْهُ الأَلْسُنُ - ورد زبانها شد ، سر زبانها افتاد

تَدَاوَلَتْهُ الأَيْدِي - دست بدست گشت

تَدَاوَلُوا - مشورت کردند ، رأی زدند ، تبادل نظر کردند ، گفتگو کردند

تَدَاوَلُوا الشَّيْئَ - چیزی را دست بدست گرداندند ، متداول کردند ، بکار بردند ، استعمال کردند

تَدَبَّرَ الأَمرَ - مورد ملاحظه ورسیدگی قرارداد، مورد تأمل وسنجش قرارداد

تَدَبَّرَ فِی مالِهِ - صرفه جویی کرد (در مال)، رعایت اقتصاد کرد، با صرفه جویی خرج کرد

تَدَبَّقَ - تروچسبناك بود یا شد

تَدبیر - اداره کردن، فراهم سازی، تهیه و تدارك، ترتیب، سیاست، صرفه‌جویی، اقتصاد

تَدبیرِ غِذائِیّ - رژیم غذایی

تَدبیرُ المَکایِد - دسیسه چینی، توطئه، دوز و کلك

التَّدبیرُ المَنزِلِیّ - خانه داری

عِلمُ تَدبیرِ المَنزِل - علم خانه داری

تَدَحدَحَ (ص) - تاتی کرد (در گفتگوی از کودك تازه راه افتاده)

تَدَحرَجَ الشَّیءُ - غلتید

تَدَخَّلَ - مداخله کرد، وساطت کرد

التَّدَخُّلُ فِی الشُّئُونِ السِّیاسِیَّةِ (مثلا) - دخالت یامداخله کردن درامور سیاسی

تَدخین - استعمال دخانیات، سیگار یا چپق یا قلیان کشیدن

شیشَةُ التَّدخین - قلیان

التَّدخینُ مَمنُوعٌ - استعمال دخانیات ممنوع است

مُدمِنُ تَدخینٍ - معتاد باستعمال دخانیات

تَدَرَّبَ عَلَیهِ - تمرین داده شد به، مشق داده شد به، تمرین وورزش داده شد به

تَدَرَّجَ - بتدریج تغییر یافت، بتدریج گذشت

تَدَرُّج - بتدریج تغییر یافتن، بتدریج گذشتن

تَدرُج ج تَدارِج (غ) - قرقاول

تَدَرَّنَ (ص) - مسلول شد، مبتلا بمرض سل شد

تَدَرُّن (ص) - (درطب) مرض سل

تَدَرُّنِیّ (ص) - مسلول، مبتلا بمرض سل، مربوط بمرض سل

تَدریب - تمرین، مشق، تربیت، ورزش، آزمودن، تمرین کردن

تَدریب عَسکَرِیّ - تعلیم یا تمرین نظامی، تمرینات نظامی

تَدریب عَمَلِیّ - تعلیم عملی

التَّدریبُ الفَنِّیُّ اَوِ الصِّناعِیّ - کارآموزی فنی یا صنعتی

تَدریب مِهَنِیّ - کارآموزی حرفه‌یی

دَورَة تَدریبِیَّة - دوره‌ی کارآموزی

تَدریجاً، بِالتَّدریج - بتدریج، کم کم، رفته رفته

تَدریزُ الجُرُوحِ - بخیه زدن یا بخیه کردن زخم

رُسُومُ التَّدریس - پولی که بابت تحصیل میپردازند، مانند پول ماهانه وغیر آن

تَدریمُ الأَظافِرِ - مانیکور کردن، دست و ناخن را

آرایش کردن

تَدَشّی (س ، ص) - آروغ زد

تَدْشِین ـ رسماً افتتاح کردن ، مراسم گشایش

تَدْشِینُ الطَّرِیق - افتتاح راه

تَدْشِینُ مِنبرِ اللُّغَةِ الفارِسِیَّةِ فِی الْجامِعَـةِ اللبنانیّة (مثلا) - افتتاح کرسی زبان فارسی در دانشگاه لبنان

تَدَعَة ، تُدَعَة - آرامش ، آسایش ، آسودگی و فراغت (درزندگی)

تَدْعِیماً لِمَرْکَزِه - بخاطر تثبیت موقعیتش

تَدَفَّأ - خودرا گرم کرد

تَدْفِئَة مرکزِیّة - حرارت مرکـزی ، شوفـاژ سانترال

تَدَفَّق - روان یا جاری شد ، سرازیر شد ، بیرون ریخت ، فوران کرد ، ریزش کرد

تَدَفُّق ـ ریختن ، جاری شدن ، فوران کردن ، ریزش

تَدْکِین - بسته‌بندی کردن ، تنگ هم چیدن کالا ، خوب جا دادن کالا

تَدَلّی ـ آویزان شد ، معلق شد ، فـرو افتاد ، آویخته شد

تَدَلّی مِن - بچیزی آویزان بود

تَدَلْدَل - آویزان شد ، آویخته شد ، پایین افتاد

تَدَلَّل - عشوه کرد ، طنازی کرد ، نازوغمزه کرد ، دلربایی کرد

تَدْلِیس ـ فریب ، گول ، غش ، کلاهبرداری

بِالتَّدْلِیس ـ فریب‌آمیز ، ازروی ریا

تَدْلِیسِی ـ فریب‌آمیز ، مربوط بتدلیس وفریب

تَدْلِیع - بناز پروردن

تَدْلِیك صِحِّی - ماساژ

تَدْلِیل = تدلیع

تَدْمُر - نام شهری، تاریخی و باستانی در سوریه

تَدَنّی = **تَدانی**

تَدَنَّس - آلوده شد ، ملوث شد ، ناپاك شد

تَدَنِّی الْأَسْعار - تنزل قیمتها

تَدْنِیس - ناپاك سازی ، ناپاکی ، آلـودگی ، پلیدی ، آلودن

جَرِیمَة تَدْنِیس الْأَشْیاءِ الْمُقَدَّسَة ـ بیحرمتی یا توهین کردن بمقدسات

تَدْنِیسُ الْعِرْض - رسوا کردن، بیحرمت ساختن، آبروی کسی را بردن

تَدَوَّر ـ گرد بود یا شد ، مدور بود یا شد

تَدْوِیر - گرداندن ، تاب دادن

تَدْوِیر الْآلات - بکارانداختن ماشین آلات

تَدْوِیل ـ رواج دادن ، انتشاردادن ، تـرویج کردن ، جریان دادن

تَدَهْوَر ـ سقوط کرد ، به پرتگاه افتاد ، تنزل فاحش کرد ، یکباره پایین آمد یا افتاد

تَدَهْوُر - رو بضعف رفتن ، بدی مزاج ، نکس مزاج

تَدَيَّنَ بِكَذا - فلان کیش و آیین را پذیرفت ، متدین شد به ، پیروی کرد از

مَكانُ صَرْفِ التَّذاكِر - جایگاه فروش بلیط ، باجه بلیت فروش ، محل ثبت نام مسافر یا کالا

تَذاكَرُوا الشَّيْءَ - با همدیگر در بارهٔ چیزی گفتگو کردند ، مذاکره کردند

تَذَبْذَبَ - جنبید ، نوسان کرد ، تاب خورد ، ارتعاش داشت ، (مجازاً) مردد بود ، دودل بود ، تردید داشت

تَذَبْذُب - جنبش ، نوسان ، تاب ، ارتعاش ، (مجازاً) تردید

تَذَرَّى الجَبَلَ - کوه پیمایی کرد ، بقله صعود کرد

تَذَرَّى بِهِ - پنهان شد در ، خودرا مستورداشت ، پناه برد ، پناهنده شد به

تَذَرَّعَ بِذَرِيعَةٍ - بوسیله‌یی متوسل شد ، وسیله بکار برد

تَذْكار - تذکاریه ، یادداشت ، یادآوری نامه ، یادگاری ، چیزی که بعنوان یاد بود (بکسی) می دهند ، سوغات

تَذْكارُ صَيْد - یادگار شکار (مانند کله آهو و غیر آن که شکارچیان بالای سر در خانه خود نصب میکنند)

تَذْكاراً لِ - بیاد ، بیادگار

عَمُودٌ تَذْكارِيّ - ستونی که بعنوان یاد بود و تجلیل ازمقام کسی بنا میکنند

نُصُبٌ تَذْكارِيّ - بنای یادبود

تَذَكَّرَ - بخاطر آورد ، یادش آمد ، حفظ کرد ، از بر کرد

تَذْكِرَة ج تَذاكِر - بلیت ، بلیت مسافرت ، تذکاریه ، یادداشت

تَذْكِرَةُ بَرِيدٍ - کارت پستال

تَذْكِرَةُ تَحْقِيقِ الشَّخْصِيَّةِ - شناسنامه ، سجل احوال

تَذْكِرَةُ ذَهابٍ وَإِيابٍ - بلیط دوسره (در گفتگوی ازمسافرت)

تَذْكِرَةُ سَفَرٍ (ذهاب فقط) - بلیط یکسره (برای رفتن فقط)

تَذْكِرَةٌ طِبِّيَّةٌ - نسخهٔ طبیب

تَذْكِرَةُ عُبُورٍ أَوْ مُرُورٍ - گذرنامه ، پاسپورت

تَذْكِرَةُ نُفُوسٍ - شناسنامه

تَذْكِرَةُ هُوِيَّةٍ (س) - شناسنامه

تَذْكِرَةُ يانَصِيب - بلیت بخت آزمایی

تَذْكَرْجِيّ - بلیت فروش

تَذْكِير - یادآوری کردن ، بیاد (کسی) آوردن

تَذْكِير - تلقیح ، بارورسازی

تَذَلَّلَ - فروتنی یا خضوع کرد ، اظهار ذلت کرد

تَذَمَّرَ - اظهار نارضایتی کرد ، غرغر یا الندلند کرد ،

گله وشکایت کرد

تَذَمُّر - نارضایتی ، گله وشکایت

تَذَمُّم - اظهار بیتابی وعدم رضایت

تَذَمَّمَ مِنْهُ - گوشه گیری کرد از ، خجالت کشید از

تَذَنَّبَ عَلَیْهِ - تعدی کرد بر ، ستم کرد بر ، جنایت کرد بر

تَذَوَّقَ - کم کم چشید

تَذْوِیب - آب کردن

تَذَیَّلَ - دامن کشان گذشت

تَذْیِیل - دنبال نوشتن برمطلب ، دنبال سخن را کشاندن

التُّر (غ) - اصل ، شاقول

هَلْ تُرَیٰ ، یا تُرَیٰ - تعجب میکنم ، من در حیرتم ، آیا فکرمیکنی که ...؟

تَراءَیٰ - وانمود کرد ، تظاهر کرد ، ریا کرد

تَراءَیٰ لَهُ - در نظرش پدیدارشد ، ظاهر شد ، بنظرش رسید

تُراب ج اَتْرِبَة ، تِرْبان - خاك ، گرد ، غبار

تُرابِی - گردی ، گرد مانند ، گردآلود ، پودر مانند ، خاکی ، خاك مانند ، خاك دار ، ساکن زمین ، دنیوی ، مادی

تَرابِیْزَة (غ) - میز نهارخوری ، سفره

اَلتَّراتِر - سختیها ، مصائب ، شدائد

تُراث - میراث ، ارث

تَراجَعَ - عقب نشینی کرد ، برگشت ، به قهقرا رفت ، رو بانحطاط گذاشت

تَراجُع - برگشت ، عقب نشینی

تَراخَیٰ - سست شد ، آهسته شد ، تخفیف یافت ، بیحال شد

تَراخَتِ الاَثْمانُ لِکَثْرَةِ الْبَیْعِ - دراثر فروش زیاد قیمتها تنزل کرد

تَرادُفُ الْکَلامِ - مترادف بودن کلمات

تَرادَفُوا - همه بستون یك شدند ، پشت سر هم ایستادند ، پیاپی یا پشت سرهم آمدند

تُراز - مرگ ناگهانی

تَرّاس - سپرساز ، اسلحه ساز

تَرَأَّسَ - ریاست کرد بر ، ریاست داشت بر ، در رأس قرار گرفت ، رئیس بود یا شد ، راهنمایی کرد

تَرَأَّسَ الْجَمْعِیَّةَ اَوِالاِحْتِفالَ - دررأس (مجمعی یا مجلسی) قرارگرفت ، ریاست داشت بر

تَرَأَّسَ الْعَمَلَ - نظارت کرد بر ، ترتیب کاری را فراهم آورد

تَرَأَّسَ وَفْدَ بِلادِهِ فِی الاُمَمِ الْمُتَّحِدَةِ (مثلاً) - ریاست هیئت نمایندگی کشورخود را در سازمان ملل بعهده داشت

تِراسَة - سپرسازی

تَراسَلَ مَعَ - مکاتبه کرد با

تَراضٍ (التَّراضِی) - توافق ، موافقت متقابل

تَرَأَّفَ بِهِ - شفقت کرد بر، رحم آورد بر، مهربانی کرد با

تَرَافَعَ الْخَصْمَانِ اِلَی الْحَاکِمِ - مرافعه بقاضی بردند، بداوری رفتند

تَرَافَعَ الْمُحَامِی اَمَامَ الْمَحْکَمَةِ (ص) - وکیل در برابر دادگاه ازمتهم دفاع کرد

بَلَغَتْ رُوحُهُ التَّرَاقِی - مشرف بموت شد، محتضر شد

تَرَاكِ - اسم فعل امر است بمعنی رها کن، ول کن، واگذار، دست بکش از، ترك کن

تَرَاكُبٌ - انطباق

تَرَاكُزٌ - هم مرکزی

تَرَاكَمَ - متراکم شد، انبوه شد، روی هم انباشته شد

تِرَام، مَرْكَبَة تِرَام (غ) - تراموای، ماشین برقی

اَلتِّرَانْزِیت (غ) - حق عبور کالا ازکشوری به کشور دیگر بدون پرداخت عوارض ورودی، ترانزیت

تَرَاوَضُوا - درخرید وفروش چانه زدند

تِرْبٌ ج اَتْرَاب - همسال، حریف، نظیر، مانند، لنگه، همسر، کفو، همپایه، همرتبه، قرین، رفیق، یار، همدم، همکار، همقطار، معاصر، همدوره

تَرِبٌ - خاك آلود، گردآلود، خاکی، خاك مانند

تَرَّبَ - خاك آلود کرد، پراز گردوغبار کرد

تَرِبَ الْمَكَانُ - خاك آلود شد، پر از گرد و غبار شد

تَرَبَّى - پرورش یافت، تربیت شد، پرورده شد، دارای تحصیلات شد، دارای علم وفرهنك شد

تِرْبَاس (ص) قفل پشت در خانه

تِرْبَان (غ) - (درجراحی) متهاره یی برای سوراخ کردن کاسه‌ی سر

تَرَبَّبَ الْوَلَدَ - فرزند را تربیت کرد، پرورش داد، پرورد

تُرْبَةٌ - خاك، زمین، گورستان

تُرْبَةُ الْاِنْسَانِ - قبر، گور

تَرْبَسَ الْبَابَ (ص) - دررا کولوند کرد، کولوند دررا بست

تَرَبَّصَ - کمین کرد، کمین نشست، مترصد بود

تَرَبَّعَ فِی جُلُوسِهِ - چارزانو نشست، چهار زانو نشست

تَرْبَنَ الْجُمْجُمَةَ (غ) - (درجراحی) کاسه سررا سوراخ کرد

تَرْبَنَة (غ) - عمل جراحی کاسه‌ی سر، برداشتن کاسه‌ی سر

تَرَبَنْتِینَا (غ) - تربانتین، نوعی صمغ که مصرف دارویی دارد

تَرْبَوِیٌّ - تربیتی، مربوط به تربیت، پرورش

عِلْمُ النَّفْسِ التَّرْبَوِیّ - روانشناسی پرورشی

المؤسسات التربوية - موسسه ها یا بنگاههای تربیتی

تُربِیّ - مقبره‌بان ، گوربان ، تکیه‌بان

تربیة الحیوانات - دامپروری ، دام داری

تربیة السمك - پرورش ماهی

وزارة التربیة (والتعلیم) - وزارت فرهنگ

سیئ التربیة - بی‌تربیت

تربیة الماشیة - دام پروری ، دام داری

تربیزة (غ) = ترابیزة

تربیع - چهار برابر کردن ، به توان چهارم بردن

تربیع الدائرة - دایره‌را مربع کردن

تربیعة - مربع ، چهارگوش (دربازی) خانه

تربیعة (ص) - موزاییك ، کاشی

تربیعی - شطرنجی ، چهارخانه‌یی

ترة - (ازلحاظ حقوقی) شبه جرم

ترتب - مرتب ومنظم شد ، ترتیب یافت

ترتب علی کذا - منتج شد از ، ناشی شد از ، مترتب شد بر ، لازمه یافرع چیزی بود

ترتر - تند تند وبا عجله سخن گفت

ترتر (ص) - پولك ، نقده

زرکش بالترتر - پولك زد یادوخت بلباس و امثال آن (برای زینت)

ترتیب - تنظیم ، ترتیب ، تهیه کردن ، آماده کردن

ترتیل - شمرده و یکنواخت خواندن ، با لحن خواندن

ترتیل المزامیر - زبورخوانی ، سرود روحانی خواندن

ترتیلة - سرود روحانی ، آواز ، با سرودتسبیح گفتن

ترتیلة - ترانه ، آواز ، سرود

ترجٍ (الترجی) - توسل ، تقاضا ، درخواست ، امیدواری

ترجی (ص) - درخواست یاتقاضاکرد ، متوسل شد

ترجی الشیئ - امیدوار بود به ، انتظارچیزی را داشت

ترجح - سنگین تر بود ، ترجیح داشت ، بیشتر بود ، افزونی داشت ، برتری یا فضیلت داشت

ترجح - تاب خورد ، نوسان داشت ، بجلو و عقب درحرکت بود

ترجرج - لرزید ، تکان خورد ، ارتعاش پیدا کرد ، بحرکت درآمد

ترجل - پیاده شد

ترجلت المراة - زن حالت مردی بخود گرفت ، شبیه مرد شد

ترجم - ترجمه کرد ، تفسیر کرد ، شرح داد

تُرْجُمان - مترجم ، دیلماج ، کسیکه راهنمای سیاحان است

تَرْجَمَةٌ ج تَراجِم - شرح حال ، بیوگرافی

تَرْجَمَةٌ - ترجمه ، تفسیر ، شرح

تَرْجَمَةٌ حَرْفِيَّةٌ - ترجمه لفظی ، ترجمه تحت اللفظی

تَرْجَمَةٌ تَفْسِيرِيَّةٌ - ترجمه آزاد ، ترجمه‌یی که دارای شرح و بسط است ، تأویل

تَرَحٌ ج أتْراح - حزن ، غم ، اندوه ، غصه

تَرَّحَ - محزون کرد ، اندوهگین کرد

تَرِحَ - اندوهگین شد ، غمناك شد

تَرْحابٌ - خوش‌آمد گفتن ، سلام وتعارف کردن ، استقبال کردن

بِتَرْحابٍ - با آغوش باز ، با روی خوش ، با خشنودی

تَرَحَّبَ به - خوش‌آمد گفت به ، استقبال کرد از ، سلام وتعارف کرد با

تَرَحَّلَ - سفر کرد

تَرَحَّمَ علی - طلب رحمت کرد بر ، شفقت آورد بر

تَرْحِيل (ص) - انتقال ، نقل ، بردن ، حمل کردن

تَرْحِيلُ الحِساباتِ (ص) - حساب‌را بدفتر کل انتقال دادن

تَرَخَّصَ - رخصت یا اجازه یافتن

تَرْخِيصٌ - آزاد کردن کالا از گمرك ، ازخدمت سربازی مرخص کردن ، پروانه کسب

تَرْخِيص حَمْلِ السِّلاحِ - پروانه حمل سلاح

تَرْخِيم (فی النَّحو) - (در دستور زبان) حذف، تسهیل

تَرْخِيمُ الصَّوتِ - خوش صدایی ، عدم تنافر ، سهولت ادا

تَرَدَّی - لباس پوشید ، جامه دربر کرد

تَرَدَّی فِي - افتاد در ، سقوط کرد در ، لغزید در ، غلتید

تَرْدادٌ - تکرار ، رفت وآمد زیاد

تَرَدُّد - تردید ، دودلی ، اکراه

تَرَدَّدَ اِلَی المَکانِ - زیاد رفت وآمد کرد به

تَرَدَّدَ فِي الأمْرِ - تردید داشت ، دو دل بود ، مردد بود

تَرَدَّدَ فِي الجَوابِ - در پاسخ گفتن مردد شد ، تردید کرد ، ازروی اکراه پاسخ گفت

تَرَدَّدَ فِي الکَلامِ - لکنت داشت ، با لکنت گفت

تَرَدَّدَتْ اشاعَةٌ - شایعه‌یی درافواه افتاد

تَرَزَّنَ - محکم وسفت بود یا شد ، آرام ومتین و موقر بود ، جدی بود

تَرْزِيّ (ص) - خیاط ، دوزنده ، درزی

تُرْس ج أتْراس ، تِراس ، تُرُوس ، تِرَسَة - سپر (که برای جلوگیری از شمشیر وغیر آن بکار می‌برند)

تَرْس - یك نوع ماهی که آنرا سپر ماهی نام نهاده‌اند

تِرْس (ص) - دندانه‌ی چرخ ، زبانه

تَرَّس - کسی را با سپر مجهز کرد ، دارای سلاح کرد ، (مجازاً) حمایت کرد

تَرْسانَة ، تَرَسانَة - قورخانه ، زرادخانه ، انبار مهمات یا کارخانه اسلحه سازی ، کارخانه کشتی‌سازی ، تعمیرگاه کشتی

تِرْسَة (ص) - سنگ پشت دریایی

تَرَسْخانَة = تَرْسانَة

تَرَسَّل - با مدارا رفتار کرد

تَرَسَّلَ - نامه نگاری کرد ، نویسندگی کرد

عجلة بِتروسٍ (ص) - چرخ دندانه دار

تَرْسیب - رسوب سازی ، ته نشین کردن ، ترسیب

تِرَسینَة (غ) - بالکن ، تراس

تَرَسینَة (غ) - ماده خاکی رنگین ، گِل اخری

تِرَسینَة مستویّة - گل اخرای قهوه‌یی رنگ

تِرَسینَة نیّة - گل اخرای زرد رنگ متمایل به قهوه‌یی

لاتَرِش علیه - مزاحم اونشو ، سخن اورا قطع مکن ، اورا از کار بازمدار

تَرَشَّح لِلأَمر - صلاحیت داشت برای ، واجد شرایط بود برای ، استحقاق کاری را داشت ، مناسب بود برای

تَرَشَّح لِمَنْصِبٍ - کاندیدا شد ، نامزد شد (برای احراز منصب ، پست وامثال اینها)

تَرْشِیح (ص) - تراوش، نفوذ ، چکه ، پالودن، تصفیه کردن ، صاف کردن

تَرْشِیح - کاندیدا کردن ، نامزد کردن (برای منصب ، مقام وامثال اینها)

تَرْشِیح الماء - تصفیه‌ی آب

تَرَصَّدَ لَه - کمین کرد برای ، در کمین نشست، مترصد ومنتظر بود

تَرَضّی - از خشم پایین آورد ، تسکین داد ، مساعد کرد ، آشتی داد ، آرام کرد ، خشم (کسی) را فرو نشاند

تَرْضِیَة - جبران تلافی ، پاداش ، عوض، تاوان، غرامت

تَرْضِیع (ص) - شیردادن

تَرِعَ - پربود یا شد

تُرْعَة ج تُرَع - کانال ، ترعه

تَرَعرَعَ - نشوونما کرد ، پرورش یافت

تَرَعَّص - پیچ وتاب خورد ، لولید ، ازاین سو به‌آنسو پرید ، بخود پیچید

تُرْغُلَّة ، تِرْغَلَّة - قمری (پرنده)

تَرَف ، تُرْفَة - تجمل ، رفاه ، تنعم ، آسایش ، خوش‌گذرانی ، عیاشی ، وفور نعمت

تَرِفَ - با تجمل زندگی کرد ، خوش‌گذرانی یا

عیاشی کرد ، دررفاه ونعمت بسر برد

تَرَفَّضَ - متعصب بود یا شد ، تعصب داشت (نسبت به)

تَرَفُّض - تعصب

تَرَفُّع - تکبر ، غرور ، خودرا برترازدیگران پنداشتن

تَرَفَّعَ عَنْ - خودرا بالاتر از آن دانست که به کاری پست تن در دهد ، قابل ندانست ، پست شمرد ، کاری یاچیزی را نسبت بمقام خود کوچك وحقیر دانست

تَرَفَّعَ عَنْهُم - تکبر کرد بر ، خودرا برتر از دیگران پنداشت

بِتَرَفُّعٍ - با تکبر ، متکبرانه ، مغرورانه

تَرَفَّلَ - خودفروشانه گام زد ، باتکبر راه رفت ، لاف زد ، خودستایی کرد

تَرَفَّهَ - مرفه وآسوده زندگی کرد ، در آسایش بود ، خوش گذرانی کرد

تَرْفِیهُ عَنِ النَّفْسِ - سرگرمی ، تفریح ، خودرا سرگرم یا مشغول کردن

تَرَقٍّ (التَّرَقِّی) - ترقی ، پیشرفت

تَرَقَّی - پیشرفت کرد ، ترقی کرد ، بمقام بالاتر رسید

تَرَقَّبَ - انتظار و توقع داشت ، منتظر بود ، معطل کسی یا چیزی شد ، درکمین بود یانشست ، مترصد بود

تَرَقُّب - انتظار ، توقع

تَرَقْرَقَ - درخشید ، تابید ، درخشان بودیاشد

تَرَقْرَقَ النَّجْمُ - با نور ضعیف درخشید ، سوسو زد

تَرَقْرَقَتِ الْعَيْنُ بِالدُّمُوعِ - چشم لبریزازاشك شد ، اشکبارشد

تَرَقَّصَ - تاب خورد ، ارتعاش یا نوسان داشت

تَرَقَّقَ لَهُ - مهربانی کرد با ، همدردی کرد با ، رقت آورد بر

تَرْقُوَة ج تَرَاقٍ (التَّرَاقِی) ، التَّرَایِق - استخوان بالای سینه میان گودی گلو وشانه ، ترقوه

تَرْقِیَة - ترفیع ، پیشرفت ، ترقی ، تشویق ، جلواندازی

تَرْقِیَةُ الْکَمِّیَّةِ (فی الریاضة) - (در ریاضی) توان یابی

تَرْقِیدُ الْبَیْضِ - تخم زیر پای مرغ گذاشتن ، مرغ را خوابانیدن

تَرْقِیدُ النَّبَاتِ - درخت‌راخوابانیدن (برای آنکه ریشه تازه بگیرد)

تَرْقِیدَة (ص) - شاخه‌یی که برای ریشه گرفتن توی زمین خوابانده یا فروکرده‌اند

تَرْقِیعُ الثِّیَابِ وَامْثَالِهَا - وصله کردن جامه و امثال آن

جراحة ترقيعية - جراحی پلاستیك

ترقيم - نقطه‌گذاری (درجملات یا عبارات)

ترك - واگذارد ، ترك کرد ، رها کـرد ، ول کرد ، دست کشیداز ، صرف نظر کرد از ، تسلیم کرد ، رهسپار شد ، عازم شد ، حرکت کـرد ، بیرون رفت از ، چیزی را جاگذاشت ، فراموش کرد بردارد

ترك ارثاً - میراث بجای گذاشت

ترك بطاقة - کارتی گذاشت ورفت (این جمله در موقعی گفته میشود که کسی بزیارت کسی دیگر میآید وچون اورا ملاقات نمیکند کارت ویزیت خودرا در آن محل گذاشته آنجارا ترك میکند)

ترك حبله على غاربه - اورا بحال خودوا - گذاشت

ترك الطعام اوالمائدة - از سر غذا یا سفره بلند شد

تركه ان ... - اورا آزادگذاشت که... ، اجازه دادکه ...

تركه وشانه - اورا بحال خود واگذاشت ، اورا تنها گذاشت

تركب - ترکیب یافت از ، تشکیل یـافت از ، عبارت بود یا شد از

تركة - دختری که در خانه مانده وشوهر نکرده است

تركة المتوفى - ارث ، میراث

تركوتة (غ) - سفالینه (که در ساختن مجسمه های کوچك وآرایش های ساختمانی بکار میرود) گل صورت سازی

تركي - مربوط به ترکیه، شخص ترك ، مربوط به نژاد ، مذهب یا زبان ترکیه

تركيا - ترکیه

تركيب - ساختن ، بنا ، ترکیب ، مربوط بفن معماری وساختمان

تركيب كيميائي او كيمياوي - تـرکیب شیمیایی

المسئلة دخلت عليه بالتركية - هیچ ازآن سر درنیاورد ، چیزی ازآن مسئله نفهمید

تركيز (ص) - تمرکزدادن

تركيز الافكار - متمرکزساختن افکار وآراء

ترمس - یکی ازحبوبات تلخ مزه

ترمس (غ) - فـلاسك (که چیز های سرد یا گرم را بحالت خـود نگه میدارد) ، ترمس ، قمقمه

ترمل - بیوگی

ترمل الرجل - بیوه مردشد ، بی‌زن شد

ترملت المراة - بیوه زن شد ، بی‌شوهرشد

ترمبيطة (غ) - ترومپت : یکی‌ازآلات موسیقی شبیه به شیپور

ترموديناميكا (غ) - ترمودینامیك : علم‌ارتباط

گرما با کار مکانیکی

تِرمُوسْتات (غ) - آلت تعدیل گرما

تِرمُوسکوپ (غ) - گرمایاب

تِرمُوغراف (غ) - گرما سنج خودکار

تِرمُومتر (غ) - گرماسنج ، میزان‌الحراره

تِرمومتر فارِنهیت (غ) - گرما سنج فرن‌هایت که در ۳۲ درجه نقطه انجماد و در ۲۱۲ درجه نقطه جوشیدن را نشان میدهد . فرن هایت نام شخصی است که این گرما سنج را اختراع کرده است

تِرمومتر مِئوی (اِفرنسی) - گرما سنج صد درجه‌یی (فرانسوی)

تَرمیدُ الموتی - مرده سوزانی

تَرمیق - کارسرهم بندی ، کارقلابی

تُرُنج - نوعی لیمو ، بالنگ ، تناح مائی ، سیب آدم

تَرَنَّح - تعادل خودرا ازدست داد

تَرَنَّحَ السَّکْرانُ - تلوتلوخورد ، باین‌سووآنسو افتاد (درگفتگوی از مست)

تَرَنَّم - ترانه خواند ، آوازخواند

تَرْنیمة - ترانه ، آواز ، سرود

تَرَوٍّ (التَّرَوّی) - فکر و اندیشه‌کردن ، دقت کردن در ، تأمل کردن

بِتَرَوٍّ - با تفکر ، از روی فکر ، ازروی‌اندیشه و سنجش (قید)

تَرَوّیٰ - مورد ملاحظه و تأمل قرار داد ، اندیشید ، سنجید ، مورد دقت قرارداد

تَرْوبص - کارکردن درخواب ، انتقال نومی ، خوابیده‌گردی ، راه رفتن درخواب

تُرُوتْوار (غ) - پیاده رو

تَرَوَّح بِالْمِرْوَحة - خود را باد زد (بوسیله باد بزن) ، آسایش جست (در اثر استعمال باد بزن)

تَرَوَّح الماءُ - آب گندید ، متعفن شد ، بوی بد داد

تَرْوَق (س) - صبحانه خورد

تْرولی (غ) - کامیون دوکش دار ، بارکش ، واگن یا چرخ بار بری در ایستگاه راه آهن ، چرخ دستی یا الاغی دوره‌گردان

تَرْویج - رواج ساختن ، متداول کردن ، ترویج کردن

تَرْویح - بادزدن ، تهویه کردن

تَرْویحُ القَلْبِ اَوِ النَّفْسِ - خودرا سرگرم کردن ، تفریح کردن ، خودرا ببازی وسرگرمی مشغول ساختن

حَجَرُ التَّرْوِیسةِ - سنگ زاویه ، سنگ یاآجر نبش

تَرْوِیسةُ الکِتابِ اَوِالمَقالةِ (ص) - عنوان کتاب یا مقاله ، فصل کتاب

تَرْوِيضٌ - رام کردن ، خوی دادن ، دست آموز کردن

تَرْوِيقٌ - تصفیه (کردن) ، پالودن ، صاف کردن

تَرْوِيقَةٌ (س) - صبحانه

تَرَهَ - بازیچه قرارداد ، بامور باطل پرداخت

تَرَهَّبَ الرَّجُلُ - نذر کرد ، شرط کرد ، عهد کرد

تَرَهَّبَ الرَّجُلَ - اورا تهدید کرد

تُرَّهَةٌ ج تُرَّهَاتٌ - امر باطل ، پوچ ، بیهوده ، یاوه (سرایی)

تَرَهَّلَ - سست شد ، نرم شد ، بیرگ شد ، شل و ول شد ، چروك شد (در گفتگوی از پوست بدن)

تَرَهُّلٌ - لخت شدن وفروافتادن عضله

تِرْيَاقٌ (غ) - پادزهر ، تریاق ، زهردارو

تِرْيَاقٌ فَارُوقِيٌّ - یکنوع پادزهر قابل اطمینان

تِرْيَاقَةٌ - شراب

تَرَيَّبَ - شك کرد ، تردید کرد ، بشك افتاد

تَرِيبَةٌ ج تَرَائِبُ - استخوان سینه ، بالای سینه

تَرَيَّثَ - بتأخیر انداخت ، بهآهستگی انجام داد ، بواش کار کرد ، با مهلت وتأنی انجام داد

تَرِيجٌ ، تَرِيجَةٌ - دارای اعصاب قوی

تَرَيَّشَ - پول جمع کرد ، مال اندوخت ، ثروت بدست آورد

تَرَيَّضَ - گردش یا تفریح کرد ، تفرج کرد

تُرَيْقَةٌ - طعنه ، سخن کنایه دار ، گوشه ، ریزه خوانی ، استهزاء

تَرِيكَةٌ - دختری که درخانه مانده وشوهر نکرده است

تَرْبِيعُ الْبِنَاءِ (ص) - فرونشینی، نشست (کردن) (در گفتگوی ازساختمان)

تَزَاحَمُوا - ازدحام کردند ، جمعیت کردند ، بر همدیگر فشار آوردند

تَزَاوَجُوا - باهم وصلت کردند

تَزَاوَرُوا - دیدوبازدید کردند

تَزَايَدُوا فِي الْبَيْعِ - بمزایده گذاشتند ، روی دست همدیگر بلند شدند (درمعامله)

تَزْجَةُ النَّجَّارِ (ص) - میزی که درودگر روی آن نجاری میکند ، میز نجاری

تَزَحْزَحَ عَنْ مَكَانِهِ - جابجا شد ، تکان (جزئی) خورد

تَزَحَّلَ عَنْ مَكَانِهِ - جا بجا شد ، تغییر مکان داد ، تغییر جهت داد

تَزَحْلَقَ - سر خورد ، لیز خورد ، لغزید ، سرید

تَزَحْلُقٌ - سریدن ، سرخوردن (روی یخ یازمین) ، اسکی بازی

التَّزَحْلُقُ عَلَى الْجَلِيدِ - بازی اسکی (روی یخ وغیر آن)

جِهَازُ التَّزَحْلُقِ - وسایل اسکی

قَبْقَابُ التَّزَحْلُقِ - کفش غلتك دار ، اسکیت یا

کفش اسکی

تَزَخَّرَ البَحْرُ - دریا متلاطم شد ، خروشان گشت

تَزَلَّجَ - سُرید ، سُرخورد (روی یخ) ، لیزخورد ، لغزید ، اسکی بازی کرد

تَزَلَّجَ عَلَی الثَّلْجِ - روی یخ یا برف سرخورد ، بازی اسکیتینگ کرد

تَزَلَّطَ (س) - لخت کرد ، برهنه کرد

تَزَلُّف - تقرب ، نزدیکی ، تملق ، چاپلوسی

تَزَلَّفَ اِلَیْهِ - اظهاردوستی کرد با ، تقرب جست به ، چاپلوسی کرد ، تملق گفت

تَزَمَّتَ - با وقار بود یا شد ، متین وموقر بود یا شد

تَزَمُّت - آهستگی ، وقار ، اعتراض ، ناخشنودی

تَزَنْدَقَ - کافر شد ، زندیق شد ، اظهار کفر کرد

تَزْنِیدَة (س) - باهو(ی) در ، تیر عمودی چار چوب

تَزَوّی - پنهان شد ، منزوی گشت ، گوشه گیر شد ، عزلت اختیار کرد ، مهجورومتروك شد

تَزَوَّجَ اِمْرأةً - ازدواج کرد (با زن)

جَرِیمَةُ التَّزَوُّجِ بِامْرَأتَیْنِ (اَوْ رَجُلَیْنِ) فی آنٍ واحِدٍ - داشتن دوزن یا دوشوهر (که در بعضی قوانین جرم شناخته شده است)

تَزَوَّدَ - مجهز شد ، توشه برگرفت ، در اختیار داشت

تَزْوِیدٌ - مجهز کردن ، چیزی رادراختیار کسی گذاشتن ، توشه دادن

تَزْوِیرٌ - جعل اسناد ، امضا سازی ، صورت سازی ، فریب ، کلاهبرداری ، گوش بری

تَزْوِیق - آرایش دادن ، بزك کردن

تَزْهِیرٌ - گل دادن ، شکوفه کردن ، شکفتگی گل

تَزَیّا - پوشید (درگفتگوی از لباس وامثال آن)

تَزَیّا بِزِیِّ القَوْمِ - متحد الشکل شد ، بلباس عموم مردم درآمد

تَزَیَّدَ السِّعْرُ - نرخ بالا رفت ، ترقی کرد ، گران شد

تَزَیَّنَ - سروصورت خودرا اصلاح کرد ، موی خودرا کوتاه کرد ، اصلاح کرد (در آرایشگاه مثلا)

تَزَیَّنَ - زینت یافت ، مزین شد ، آراسته گردید

تَزْیِیتُ السَّیّارَةِ - بنزین گیری اتومبیل

وِعاءُ تَزْیِیتِ الآلاتِ - روغن دان

تَزْیِیفٌ - جعل کردن اسناد ، امضاء ساختن ، تقلب کردن ، کالا یاسکه تقلبی درست کردن

تَساءَلَ القَوْمُ - از همدیگر پرسش کردند ، پرسیدند

تَسابَقَ - پیشدستی کرد ، مبادرت کرد

تَسابَقُوا - مسابقه دادند ، بر همدیگر سبقت گرفتند

تَسابُّوا - بهمدیگر دشنام دادند ، ناسزا گفتند ، همدیگررا سبّ کردند

تَساخَی - تظاهر بسخاوت نمود

تَساخِینْ - دیگها ، پای افزارها ، عباهای سبز رنگ که خواص ازعلما وشیوخ در برمیکنند

تَسارَّ القَوْمُ - بهمدیگر راز گفتند

تَسارَعَ اِلَیْهِ - شتافت بسوی ، شتابید به

اَلتَّساعِیَّة - نمازی که مسیحیان بمدت نه روز پیش از عیدهای مخصوصی برپا میدارند

تَسافَحا - با یکدیگر زنا کردند ، مجامعت غیر قانونی کردند

تَساقَطَ - پیاپی سقوط کرد ، فروریخت

تَسالَفَ الرَّجُلانِ - با همدیگر باجناغ شدند ، با خواهرزن یکدیگر ازدواج کردند

تَسامَحَ - سهل انگاری کرد ، مسامحه کرد ، با مدارا رفتار کرد

تَسامُحْ - سهل انگاری ، مسامحه ، مدارا

تَسامَرُوا - شب نشینی ترتیب دادند ، بشب نشینی و گفتگو گذراندند

تَساوٍ (التَّساوِی) - تساوی ، مساوات ، برابری ، همانندی

تَساوَمَ بِالبِضائِع - چانه زد (برسر قیمت کالا)

بِالتَّساوِی - بطورمساوی ، بامساوات

تَساهُلْ - مدارا ، مسامحه ، مساهله ، گذشت ، اغماض

تَساهَلَ مَعَهُ - با مدارا رفتار کرد با ، سخت گیری نکرد ، با سهل انگاری برگزار کرد ، اغماض کرد

تَسایَرا - بایکدیگر همراهی کردند ، باهمدیگر دریك مسیر حرکت کردند

تَسَبَّبَ (ص) - دادوستد کرد ، خرده فروشی کرد ، وسیله درست کرد

تَسَبَّبَ بِالاَمْرِ - باعث بود یا شد ، علت و سبب بود یا شد

تَسَبَّبَ بِهِ وَاِلَیْهِ - متوسل شد به

تَسْبِحَة - آواز یا سرود تهلیلی

تَسْبِیحَة = تَسْبِحَة

تَسْبِیخ - خواب سنگین یا عمیق

تَسْبِیخُ الاَرْضِ (ص) - کوددادن زمین

تَسَتَّرَ - خودرا پنهان یا مخفی کرد ، پنهان شد

تَسَتُّرْ - پنهان شدن ، به پناهگاه رفتن ، خودرا مخفی کردن

تَسَتَّرَ عَلَی - پناه داد ، کسی را مخفی کرد

تَسَتَّرَ عَلَی مُجْرِمٍ - مجرمی‌را پناه داد ، مخفی کرد

تَسْتِیفُ البِضائِع (ص) - بسته بندی کردن کالا

تَسْجِيعُ الْكَلامِ - دارای سجع کردن (در گفتگوی ازسخن)

تَسْجِيلٌ - ثبت کردن ، یادداشت کردن، نوشتن، نام نویسی کردن ، نامه‌یی بطور سفارشی فرستادن، چیزی را (روی نوار یا صفحه) ضبط کردن

تَسْجِيلُ الصَّوْتِ - ضبط کردن صدا

جِهازُ التَّسْجِيلِ - دستگاه ضبط صوت

شَرِيطُ التَّسْجِيلِ - نوارضبط صوت

تَسْجِيلُ الْعُقُودِ اَوِ الْخِطاباتِ وَ غَيْرِهِما - ثبت کردن معاملات وامثال اینها دردفتر اسناد

مَكْتَبُ تَسْجِيلِ الْعُقُودِ - دفتر اسناد رسمی ، محضر

اَلتَّسْجِيلاتُ الْاِذاعِيَّة - نوارهایی که برای پخش از رادیو ضبط کرده‌اند ، نوارهایی که از رادیو پخش میکنند

تَسَحَّبَ فِي حَقِّ فُلانٍ - حق کسی را غصب کرد وبمال خود افزود

تَسَحَّرَ - سحری خورد

تَسَحْلَبَ - دزدانه راه رفت ، جیم شد ، یواشکی دررفت

تَسَخّى - تظاهر بسخاوت نمود

تَسَخَّرَ بِهِ وَمِنْهُ - اورا مسخره کرد ، استهزا کرد

تَسَخَّرَهُ - اورا به بیگاری گرفت

تَسَخَّمَ عَلَى - کینه‌توزی کرد با

تَسْدِيدٌ - هدف یا نشانه‌گیری ، نشان کردن ، متوجه ساختن

تَسْدِيدٌ (ص) - واریز کردن بدهی ، پرداخت بدهی

تَحْتَ التَّسْدِيدِ اَوِ السَّدادِ - تسویه‌نشده ، واریز نشده ، بی‌تکلیف مانده ، معوق (در گفتگوی از حساب یا بدهی)

تَسْدِيدُ الدَّيْنِ - پرداختن وام

تَسْدِيدُ النَّفَقاتِ - پرداخت هزینه

تَسَرَّرَ (التَّسَرِّي) - معشوقه (نگاه) داشتن ، زن صیغه‌یی داشتن

تَسَرّى - معشوقه (نگاه) داشت ، زنی را بطور صیغه نگاهداشت

تَسَرَّبَ - جاری یا روان‌شد(در گفتگوی‌ازمایع)، تراوش کرد ، نشد کرد ، چکه کرد

تَسَرَّبَ - دزدانه راه رفت ، جیم شد ، یواشکی دررفت

تَسَرَّبَ الْخَبَرُ - خبرمنتشرشد ، پهن شد

تَسَرَّبَ فِي - راه یافت به ، نفوذکرددر

تَسَرَّبَ الْماءُ فِي الْاَرْضِ - آب زمین را خیس کرد ، آب درزمین نفوذ کرد

تَسَرَّبَ مِنَ الْماءِ - از آب پر شد ، مملو از آب شد

تَسَرْبَلَ - پوشید

تَسَرَّرَ - معشوقه بازی کرد ، معشوقه برای خود نگاهداشت

تَسَرَّعَ اِلَیْهِ - شتافت بسوی ، شتابید به

تَسَرَّعَ فِی عَمَلِهِ (ص) - شتابکار بود یا شد ، عجولانه عمل کرد ، با دست پاچگی انجام داد

تَسَرُّع - عجله ، شتاب (زدگی) ، تندی ، بی - ملاحظگی ، دست پاچگی

تَسَرَّقَ - اندك اندك دزدید

تَسَرَّقَ السَّمْعَ - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

تَسَرَّقَ النَّظَرَ - دزدانه نگاه کرد

تَسَرْوَلَ - شلوار پوشید

تَسْرِیحُ الْجُیُوشِ - از حالت بسیج درآوردن ، انحلال تجهیزات ارتش ، مرخص کردن ارتش

تَسْرِیحَة (ص) - میز توالت ، طریق اصلاح و مرتب کردن موی

تَسَطُّح - مسطح بودن ، صاف یا هموار بودن ، دراز کشیدن

تَسَطَّحَ - مسطح شد ، صاف یا هموار شد (شیئ) ، به پشت خوابید (شخص)

تُسْع - $\frac{1}{9}$: یك نهم

تِسْعَة - نُه ، نُه تا

تِسْعَةُ اَضْعَافٍ - نُه برابر

تِسْعَةَ عَشَرَ - نوزده

تَسَعَّرَ - شعله ور شد ، برافروخت ، مشتعل شد

تِسْعُون - نود ، نودتا

اَلتِّسْعُونَ - نودمین - نودم

تُسْعُوِیَّة = **تُساعِیَّة**

تَسْعِیر - ارزیابی ، تقویم ، تسعیر ، تعیین نرخ ، برآورد ، نرخ بندی ، تعیین ارز

تَسْعِیرَة - نرخ

تَسَفَّلَ - خودرا پست کرد ، حقیر ساخت ، بکار پست تن درداد

تَسَفَّلَقَ عَلَی (ص) - انگل شد ، طفیلی شد

تَسَقَّطَ الْخَبَرَ - خبر بدست آورد ، خبرجمع - آوری کرد

تَسَقْلَبَ - پشتك زد ، معلق زد

تَسْقِیطُ الْخَیْلِ (ص) - تلوتلو خوردن دراثر سر گیجه (مرض مخصوص اسب وگله)

تَسْقِیفَة - سایبان ، پناهگاه

تَسَكَّعَ الظُّلْمَةَ - كور مالی كرد ، دست مالی كرد ، باكورمالی پیداكرد

تَسَكَّعَ فِی اَمْرِهِ - دركارخود فروماند

تَسَلِّی - خودرا سرگرم یا مشغول (چیزی) كرد

تَسَلُّح - مسلح شدن

سِباقُ التَّسَلُّح - مسابقه تسلیحاتی (در مورد تجهیزسلاح گفته میشود)

تَسَلُّخ - خراشیدن ، پوست رفتگی ، ساییدگی

تَسَلْسُل - پیاپی بودن ، دنبال هم آمدن ، پی در پی بودن

بالتَسَلْسُلِ - متوالیاً ، پیاپی ، دنبال هم ، پی درپی (قید)

تَسَلْسُل الماء - آب روان یا جاری شد ، چکه کرد ، چکید

تَسَلُّط - نفوذ ، سلطه ، غلبه ، حکومت، کنترل، فرمان ، اختیار

تَسَلَّطَ علی - غلبه کرد بر ، فائق شد بر ، مسلط شد بر ، شکست داد ، مغلوب کرد ، تحت کنترل خود در آورد ، حکومت کرد بر ، تحت نفوذ درآورد

تَسَلَّفَ - وام گرفت ، قرار داد وام منعقد کرد (با)

تَسَلُّق - صعود ، بالا رفتن ، پیچیدن دور چیزی وبالا رفتن (درگفتگوی ازگیاهی که دور درخت یا چیزی دیگر می‌پیچد)

حبل التَسَلُّق - طنابی که برای بالا رفتن از جایی بکارمیبرند ،کمند

تسلق الجِبالِ - کوه نوردی

تَسَلَّقَ الشَجَرةَ اَوِالحائِطَ - ازدرخت یا دیوار بالا رفت

تَسَلَّقَ السُلَّم - ازنردبان بالا رفت

تَسَلَّقَ سُلَّمَ الشُهْرةِ - مشهورشد ،نامدارگشت

تَسَلَّقَ النَّباتُ - گیاه بدور درخت یا چیزی دیگر پیچید

تَسَلَّلَ - دزدانه راه رفت ، یواشکی رفت ، جیم شد

تَسَلَّلَ اِلَى المَكانِ - دزدانه راه یافت به ، دزدانه یا پنهانی وارد جایی شد ، سینه مال یادولا دولا رفت به

قام الفدائیون باعمال التَسَلُّلِ - کماندوها دست بعملیات چریکی زدند

تَسَلَّمَ - دریافت کرد ، گرفت ، تحویل گرفت

تَسَلَّمتُ خِطابَك (مثلا) - نامه ترا دریافت کردم

تَسْلِيَة - سرگرمی ، وقت گذرانی ، تفریح

فی تَسْلِيَةٍ مِن العَيْش - در آسودگی ، در راحتی

التَسْلِيَةُ المُفَضَّلَة - سرگرمی یا تفریحی که بیشتر از سایر تفریحات مورد علاقه است

تَسْلِيف - وام دادن ، مساعده دادن

تَسْلِيفُ الطُلّابِ - مساعده دادن به دانشجویان

تَسْلِيم - قبول ، رضایت ، پذیرفتن ، اذعان ، اعتراف ، اعطاء ، تحویل دادن ، تسلیم کردن ، سلام وتعارف کردن

شُروطُ التَسْلِيم (فی الحرب) - پیمان نامه تسلیم زندانیان (درموقع جنگ)

تَسْلِيم اِلَى العَدُوّ - چیزی یا کسی را بدشمن تسلیم

کردن ، تحویل دادن

تَسْلِیمُ الْمُجْرِمِینَ السِّیَاسِیِّینَ اِلی حُکُومَاتِهِم تسلیم اسرا یازندانیان سیاسی بدولتهای خودشان، استرداد مجرمان سیاسی

تَسَمَّی - نامیده شد ، موسوم شد ، مسمی شد

تَسْمِیَة - نام گذاری ، تسمیه

تَسْمِیَةٌ عِلْمِیَّةٌ - اصطلاح علمی

تَسَمُّع - گوش ایستادن ، استراق سمع کردن ، گوش فراداشتن به

تَسَمَّعَ (ص) - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

تَسَمَّعَ اِلَیْهِ - گوش فرا داشت به

فَحْصُ الْقَلْبِ اَوِ الرِّئَتَیْنِ بِالتَّسَمُّعِ - معاینه قلب یا ریه ها بوسیله گوشی ، گوش کردن صداهای اندرونی بدن (بوسیله‌ی گذاشتن گوشی پزشکی روی قلب)

تَسَمُّم - مسمومیت ، فاسد شدگی

اَعْرَاضُ تَسَمُّم - عوارض مسمومیت

حَالَةُ تَسَمُّم - حالت مسمومیت

تَسَمُّمٌ بَوْلِی - ماندن اوره درخون

تَسَمَّمَ الْجُرْحُ - زخم فاسد شد، عفونی شد

تَسَمُّمٌ دَمَوِیّ - مسمومیت خون

تَسَمُّمٌ ذَاتِیّ - سمی ، دارای سم ، دارای ترکیب سمی

تَسَمَّمَ الرَّجُلُ - مسموم شد (در گفتگوی ازشخص)

التَّسَمُّمُ الرَّصَاصِیّ - مسمومیت که‌ازسرب حاصل میشود

تَسَمَّنَ - چاق بود یا شد ، فربه بود یا شد

تَسْمِید - کود دادن

تَسَنَّی - میسرشد ، ممکن بود یا شد

تَسَنَّی الاَمْرُ - آماده شد ، مهیا شد

تَسَنَّی الشَّیْءُ - تغییر کرد ، تغییر یافت

تَسَنَّی الْقُفْلُ - قفل بازشد ، گشوده شد

تَسَنَّتِ الْعُقْدَةُ - گره بازشد ، گشوده شد

عِنْدَمَا تَسْنَحُ الْفُرْصَةُ - هنگامیکه فرصت دست دهد

تَسَنَّمَ - بالا رفت ، صعود کرد

تَسَنَّمَ الْحُکْمَ - برمسند فرمانروایی نشست

تَسَنَّنَ - بمسلك اهل تسنن گرایید ، سنی شد

تَسَنَّنَ بِسُنَّتِهِ - به روش یا سنت او عمل کرد

تَسْنِیمَةُ السَّقْفِ - خرپشته (شیروانی)

تَسْنِین (ص) - دندان درآوردن (در گفتگوی از کودك)

تَسَوَّرَتِ الْمَرْاَةُ - النگو یا دستبند در دست کرد

تَسَوَّرَ الْحَائِطَ وَعَلَیْهِ - ازدیوار بالا رفت

تَسَوَّسَ - بید زده شد ، کرم خورده شد

تَسَوَّسَ السِّنُّ اَوِ الْعَظْمُ - دندان یا استخوان فاسد شد ، پوسید ، کرم خوردگی پیدا کرد (در گفتگوی ازدندان)

تَسَوُّس - پوسیدگی ، کرم خوردگی (در گفتگوی از دندان) ، پوسیدگی وفاسد شدگی (در گفتگوی از استخوان وامثال آن)

تَسَوَّقَ - دادوستد کرد (دربازار)

تَسَوَّقَ (ص) - برای خرید ببازار رفت ، خرید کرد

تَسَوَّلَ (ص) - گدایی کرد

تَسَوُّل (ص) - گدایی

تَسْوِیَة - هموار کردن ، صاف کردن ، ترتیب دادن ، تنظیم کردن ، واریز کردن (حساب) ، تعدیل کردن ، وفق دادن ، حل موفقیت آمیز

تحتَ التَّسْوِیَة (ص) - معوق ، واریز نشده (در گفتگوی ازحساب)

تَسوِیَةُ اللَّحمِ - پختن گوشت

تَسْوِیف - مسامحه ، تعلل ، مماطله ، دفع الوقت ، طفره ، تعویق

تَسْوِیق - بازاری کردن کالا

تَسْوِیقَة (ص) - خرید ارزان

تَسَهَّدَ - بیخوابی کشید ، بیدارماند

تَسَهَّلَ الأمرُ - آسان شد ، ساده وسهل شد

تَسَیطَرَ علی - مسلط بود یا شد بر ، حکمفرما بود یا شد بر ، تحت سیطره یا کنترل خود درآورد

تَسْیِیح (ص) - آب کردن ، ذوب کردن

تَشاءَمَ - بدبین شد

تَشاؤُم - بدبینی

تَشابُه - شباهت داشتن ، همانندی

تَشاحَنُوا - با همدیگرمشاجره کردند ، ستیزه کردند ، نزاع یا دادوبیداد کردند

تَشادَفَ - تاب خورد ، باین سو و آنسو افتاد ، تعادل خودرا ازدست داد

تَشارَكَ مع - شرکت کرد با ، شریك شد با ، باکسی درامری شرکت جست

التَّشارِین - کنایه ازفصل پاییز ، برگهای درخت توت که در دوماه تشرین اول ودوم می چینند وبه گاو وغیره میدهند

تَشاغَلَ بِهِ - مشغول شد به ، اشتغال ورزید به

تَشامَخَ - تکبر کرد ، خودرا برتر از دیگران پنداشت

تَشاوَرَ مع - مشورت کرد با ، نظر کسی را در باره‌ی امری جویا شد

تَشایَعُوا علی أمرٍ - موافقت کردند بر، توافق کردند بر

تَشَبَّبَ - از ایام جوانی یاد کرد ، ازخوشی‌های روزگارجوانی سخن بمیان آورد ، دوباره جوان شد ، زندگی تازه یافت

تَشَبُّب - تجدید جوانی یا تجدید خاطره‌ی آن

تَشَبَّبَ بالفَتاة - توصیف دختر جوان کرد ، تشبیب بکار برد (درقصیده)

تَشَبَّثَ بِكَذا - بچیزی متوسل شد ، متشبث شد

تَشَبَّثَ ـ تمسك ، توسل ، دست آویزی ، تشبث

تَشَبَّعَ ـ اشباع شد ، سیر شد ، دارای رنگ یکدست وخالص شد (در گفتگوی ازچیزی که رنگ آمیزی کرده اند)

تَشَبَّعَ بِرَأْيٍ اَوْفِكْرَةٍ ـ فلان نظریه یا ایده او را بخود مشغول داشت

تَشَبَّكَ ـ درهم وبرهم شد ، مغشوش شد ، پیچیده وبغرنج شد ، اغتشاش شد

تَشَبَّهَ بِهِ ـ شبیه شد به ، تقلید کرد از ، پیروی کرداز

تَحْتَ الشُّبْهَةِ ـ مشکوك ، مشتبه

تَشْبِيحٌ ـ در سخن گفتن با دست و سر اشاره کردن

تَشْبِيهٌ ـ مقایسه کردن ، تشبیه کردن

تَشَتَّى بِالْمَكَانِ ـ به قشلاق رفت ، در جایگاه زمستانی اقامت کرد

تَشَتَّتَ ـ پراکنده شد ، متفرق شد ، متشتت شد

تَشْتِيتٌ ـ متفرق کردن ، پراکنده کردن ، متشتت کردن

تَشَجَّعَ ـ جرأت یافت ، دلیر شد ، تشجیع شد ، تشویق شد

تَشْجِيعٌ ـ جرأت دادن ، دلیر کردن ، تشجیع کردن ، تشویق کردن

تَشْحِيمُ الْآلاتِ ـ روغن زدن به ماشین آلات ، روغن کاری یا گریس کاری ماشین وغیر آن

تَشْحِيمُ السَّيَّارَةِ ـ روغن کاری اتمبیل ، گریس کاری

تَشَخَّصَ لَهُ ـ پدید شد برای ، ظاهر شد ، در برابر کسی نمایان شد .

تَشْخِيصُ رِوَائِيٍّ ـ نمایش دادن ، در نقش کسی بازی کردن (درتماشاخانه مثلا)

تَشَدَّدَ ـ قوی شد ، سخت شد ، نیرومند شد

تَشَدَّقَ بِكَلامِهِ ـ کشیده حرف زد ، تنبلانه ادا کرد

تَشْدِيدٌ ـ فشار ، سختگیری ، اصرار ، پافشاری ، تقویت کردن ، علامت تشدید که روی حرف میگذارند تا محکم ادا شود

تَشَذَّرُوا ـ متفرق شدند ، پراکنده شدند ، ازهم پاشیدند

تَشْذِيبُ الشَّجَرِ ـ شاخه های درخت را زدن ، پیراستن ، پایش کردن

تَشَرَّبَ ـ مکید ، جذب کرد ، آشامید ، فرو برد

تَشَرَّدَ ـ آواره شد (در گفتگوی ازشخص) ، منحرف شد (در گفتگوی ازذهن)

تَشَرُّدٌ ـ آوارگی ، ولگردی

تَشَرَّدَ الْقَوْمُ ـ پراکنده ومتفرق شدند ، از هم پاشیدند

تَشَرَّطَ فِی عَمَلِهِ - در کار خود ظرافت و پاکیزگی بکار برد

تَشَرَّطَ عَلَیْهِ (ص) - شرایط سنگین وضع کرد بر

تَشَرَّفَ - مفتخر شد، مشرّف شد، افتخار پیدا کرد

تَشَرَّفَ بِمُقابَلَةِ جَلالَةِ الْمَلِك - به حضور اعلیحضرت شرفیاب شد، باریافت

تَشَرَّفْنا! - مشرف شدیم (در جواب کسیکه می گوید مشرف فرمودید)

تَشْرِینُ بَقَرَه - گاوش را در فصل پاییز چرانید

تَشْرِیح - کالبد شکافی، قطع، تقطیع، تجزیه، موشکافی، تدقیق

عِلْمُ التَّشْرِیح - آناتومی، علم تشریح، کالبد شناسی

غُرْفَةُ التَّشْرِیح - اطاق تشریح

تَشْرِیحُ الْمُقابَلَةِ - تشریح جانوران

تَشْرِیحِیّ - مربوط به تشریح یا کالبد شناسی

تَشْرِیشُ الْجُذُور - ریشه دواندن، ریشه گرفتن

تَشْرِیطُ الْجِلْد - نشترزنی

تَشْرِیعٌ - قانونگذاری، وضع کردن قانون

جَمْعِیَّةٌ تَشْرِیعِیَّةٌ - هیئت مقننه

سُلْطَةُ التَّشْرِیعِ، سُلْطَةٌ تَشْرِیعِیَّةٌ - قوه‌ی مقننه

تَشْرِیعِیّ - مربوط به قانونگذاری

تَشْرِیفاتِی (ص) - رئیس تشریفات

تَشْرِیفَة (ص) - آیین، تشریفات، جلسه رسمی، مراسم

تِشْرِینُ الْأَوَّل (غ) - ماه دهم مطابق با اکتبر

تِشْرِینُ الثّانِی (غ) - ماه یازدهم مطابق با نوامبر

تَشَطَّرَ (ص) - مهارت نشان داد، زرنگی وچابکی ازخود نشان داد

تَشْطِیب - تشریح کردن، قطع کردن، بریدن، تکه تکه کردن

تَشْطِیب (ص) - تمام کردن، تکمیل کردن، باتمام رساندن، انجام دادن

تَشْطِیبُ الْجِلْد - نشترزنی

تَشْطِیبُ الْحِسابات (ص) - حساب را در دفتر ثبت کردن، بدفتر کل انتقال دادن

تَشْطِیف - شستن، آب کشیدن

حَوْض تَشْطِیف - روشویی

تَشَظَّی - شکافت، شکست، خرد شد، شکاف خورد یا برداشت، ریزریز شد

تَشَعَّبَ - تقسیم شد، منشعب شد، شاخه شاخه شد

تَشَعُّب - منشعب شدن، شاخه شاخه شدن (در گفتگوی از رودها، جاده‌ها، اجتماعات، امور تجاری و مانند اینها)

تَشَعَّبَت الآراءُ (مثلاً) - نظریات با هم اختلاف پیدا کرد

تَشَعَّع - تشعشع پیدا کرد ، پرتوافکند ،درخشید ، تابید ، شعاع افکند

تَشَعْلَق (ص) - آویزان شد به ، گیر کرد به

تَشْغِیل - بکارگماشتن ، ایجاد کار کردن

تَشْغِیل الأیْدِی العاطِلَة - ایجاد کار برای بیکاران

دارُ تَشْغِیل الفُقَراء - نوانخانه (کارخانه یی که در آن گدایان تندرست را بکاروامیدارند)

تَشَفَّی - شفا یافت ، بهبود یافت

تَشَفَّی مِن خَصْمِه - ازدشمن انتقام گرفت

تَشَفَّع لَه اوفِیه اِلی فُلانٍ - شفاعت کسی را نزد دیگری کرد ، وساطت کرد نزد

تَشَقَّق الحَجَرُ وغیره - سنگ ترکید ، خردشد

تَشَقَّق الخَشَب - چوب ترك برداشت ، شکاف برداشت

تَشَقْلَب (ص) - پشتك زد ، معلق زد

تَشَکَّی اِلَیه مِن کَذا - ازچیزی نزد کسی شکایت برد ، شکوه کرد

تَشَکَّر لَهُ - تشکر کرداز

تَشْکِیل - تشکیل دادن ، تنوع دادن، گوناگون یا مختلف کردن

تَشْکِیل - اعراب گذاری (روی حروف)

التَّشْکِیل العَسْکَرِیّ - سازمان ارتش ، سازمان نظامی

تَشْکِیلَة (ص) - یك مجموعه از آثار متنوع یا سریال

تَشَمَّز وَجْهُه - عبوس شد ، اخمو گشت ، ترشرو شد

تَشَمَّس - خود را با آفتاب گرم کرد ، آفتاب گرفت ، درآفتاب درازکشید

تَشَمَّل بِالشَّمْلَة - خودرا در عبا یا جامه فراخ بپیچید

تَشَمَّم - بوکشید

تَشَمُّم - بوکشیدن

تَشَمُّم الأَخْبارِ - اخباررا از اینطرف و آنطرف بدست آوردن

تَشَنَّج - تشنج پیدا کرد ، متشنج شد ، تکان خورد ، منقبض شد (درگفتگوی از عضله ومانند آن)

تَشَنُّج - انقباض ، جمع شدگی ، چروك شدن ، تشنج موضعی ، تکان خوردن

تَشَوُّش - شوریده شدن ، مشوش شدن

تَشَوَّش (ص) - مبتلا بسیفلیس شد

تَشَوَّش عَلَیهِ الأمرُ - کارش مشوش شد، مغشوش شد ، درهم وبرهم شد

تَشَوَّف اِلی - توقع و انتظار چیزی را داشت ، منتظرچیزی شد

تَشَوَّه - مسخ شد ، بد ریخت شد ، بی قواره گشت

تَشَوُّه - مسخ شدگی ، بد ریختی ، بی‌قوارگی ، تغییرشکل ، تحریف

تَشْوِیش - اضطراب، درهم و برهمی ، دلواپسی، دست پاچگی

تَشْوِیش (ص) - سیفلیس

تَشَهّی - آرزو کرد ، اشتیاق ومیل داشت به

تَشْهِیر - رسوا کردن

تَشَیُّط - کِز خورد ، کمی سوخت ، روی چیزی سوخت (مانند پشم قالی وامثال آن)

تَشَیْطُن - شیطنت کرد ، مانند شیطان رفتار کرد

تَشَیُّع - طرفداری ، جانبداری

تَشَیَّعَ لَه - طرفداری کرداز ، جانبداری کرداز، پشتیبانی کرداز

تِشِیک (غ) - ملت چکسلواکی ، ملت چِك

تِشِیکوسْلُوفاکِیا (غ) - کشور چکسلواکی

تَشْیِید - برپاکردن ، دایر کردن ، ساختن ، بناکردن

تَصابی - کودکانه‌رفتار کرد ، ببازیهای کودکانه پرداخت ، بچگی کرد

تَصابی (ص) - جوانی را ازسرگرفت

تَصابَی الْمَرْاة - عشقبازی کرد با زن

تَصاحَبَ مَعَ - معاشرت کرد با ، طرح دوستی ریخت با ، رفاقت کرد با

تَصاحَبا - با یکدیگردوستانه رفتار کردند

تَصادَفا - با یکدیگر برخورد کردند

تَصادَمَ الرَّأیانِ مَثَلاً - دو نظر به باهم اصطکاك پیدا کرد ، مغایرت پیدا کرد ، اختلاف پیدا کرد

تَصادَمَ الْقِطارانِ (مثلاً) - دوقطار باهم تصادف کرد

تَصارِیح عَسْکَرِیَّة - دستورها یا اوامر نظامی، اعلامیه‌های نظامی

تَصارِیف الدَّهْرِ - تغییرات روزگار ، انقلابات دهر

تَصاعَبَ - سخت گرفت

تَصاغَرَ - با فرومایگی یا پستی رفتار کرد

تَصافُّوا - صف کشیدند ، بصف ایستادند

تَصالَحُوا - مصالحه کردند ، از در دوستی در- آمدند

تَصامَّ عَنِ الْحَدِیْث - خود را بناشنوایی یا کری زد ، بی اعتنا بود (نسبت بگفته کسی)

تَصامِیم - طرحها ، نقشه‌ها ، طراحی‌ها

تَصَبّی (ص) - جوانی را ازسرگرفت

تَصَبّی - ببازیهای کودکانه پرداخت ، بچگی کرد

تَصَبَّی الْمَرْاة - عشقبازی کرد با زن

تُصْبِحُونَ عَلی خَیْر - شب بخیر (این جمله را شب در هنگام خدا حافظی میگویند)

تَصَبَّر - شکیبایی کرد ، صبر کرد

تضبیرة البطن (ص) - خوراك جزئی (درمحاوره‌ی عوام) ته بندی

تصحف - تحریف شد ، نادرست تعبیر شد

تصحیف - در نوشته یا گفته تغییر دادن ، خطا کردن

تصحیف (فی الطباعة) - (درفن چاپ) کلیشه سازی

ورق تصحیف - کاغذ کلیشه سازی ، کاغذی که برای کلیشه کردن تهیه میکنند

تصدی (له) - مخالفت کرد با ، مانع شد ، مانع ایجاد کرد برای

تصدر الحفلة - درصدر مجلس نشست

تصدر له - مخالفت کرد با ، مانع شد

تصدر المجلس - ریاست شورایی را بعهده گرفت

تصدع - شکافت ، ترکید ، شکست ، خردشد

تصدع الصباح - سپیده دمید ، صبح طلوع کرد

تصدف الامر - رخ داد ، اتفاق افتاد

تصدف عن - اجتناب کرد از ، اعراض کرد از ، روگرداند از

تصدق - صدقه داد

تصدیر - مقدمه ، سرآغاز ، پیش گفتار (برای کتاب وامثال آن)

تصدیر البضائع - صادر کردن کالا (بخارج)

تصدیق - پذیرفتن ، باورداشتن ، قبول یا تصدیق کردن ، تصویب ، تأیید ، ابرام

سرعة التصدیق - زود باوری ، خوش باوری ، ساده‌لوحی

سریع التصدیق - زود باور ، خوش باور ، ساده‌لوح

تصرف - رفتار کرد ، عمل کرد

تصرف - رفتار ، سلوك ، اختیار

مطلق التصرف - خود مختار ، مطلق العنان ، آزاد در رفتار

بتصرف - آزادانه

تحت تصرفه در اختیار او

تصریح ج تصریحات - اظهار، آگهی، اخبار، اعلان ، اعتراف ، اظهارنامه ، بیان ، اعلامیه ، بیانیه

تصریح (ص) - اجازه ، پروانه (کسب و امثال آن) ، جواز

ادلی بتصریح - اظهارداشت ، بیان داشت

تصریحة - اجازه گمرکی وغیرآن

تحت التصریف (ص) - آماده جهت فروش یا واگذاری

تصریف البضائع - مصرف کردن کالا بوسیله فروختن

تصریف النقود - پول خرد کردن ، تبدیل پول

تبدیل ریال مثلا به دولار

تَصرِیفُ الوَرَمِ - تحلیل بردن ورم

تَصَعَّبَ (ص) - سخت گرفت

تَصَعَّبَ الأَمْرَ - کاررا سخت کرد، مشکل کرد

تَصَعَّدَ (ص) - تبخیر شد، بخارشد، بصورت بخار درآمد

تَصْغِیرٌ - کم کردن، کوچك کردن، تحقیر کردن

تَصَفَّحَ الأَمْرَ - مورد مداقه قرار داد، مورد مطالعه دقیق قرار داد

تَصَفَّحَ الجَرِیدَةَ - روزنامه را مطالعه کرد یا ورق زد

تَصَفَّحَ الکِتَابَ - کتاب را ورق زد، مطالعه کرد

تَصْفِیَة - تصفیه، پالودن

تَصْفِیَةُ الأَشْغَالِ - واریزی حساب، پرداخت بدهی، تصفیه حساب

عربة تَصْفِیَة (فی سِکَّةِ الحَدِیدِ) (ص) - واگن انتقال (درراه آهن)

فارَة تَصْفِیَة (ص) - یك نوع رنده مخصوص به لبه‌های تخته

مأمُورُ التَّصْفِیَةِ - مامور تصفیه (دردادگستری)، مدیر تصفیه (دربازرگانی)

تَصْفِیح - فلزپوش کردن، زره‌پوش کردن، دارای روکش کردن با فلز

تَصْفِیف - مرتب کردن موی سر وغیره

تَصْفِیق - کف زدن

تَصْفِیق وهُتاف - کف زدن وهورا (کشیدن)

تَصَلَّى - خودرا گرم کرد

تَصَلَّبَ - سخت شد، سفت شد

تَصَلُّب - سختی، سفتی، خشك شدگی

تَصَلُّبُ الشَّرایِین - تصلب شرایین

تَصَلَّبَ مَعَهُ - بخشونت رفتار کردبا، سختگیری کرد بر

تَصَلْصَلَ - صدا کرد (در اثر بهم خوردگی یا شکستگی)، «دَرْقی» یا «طَقّی» صدا کرد

تَصَلَّفَ - خود ستایی کرد، لاف زد

تَصْلِیحُ الأَحْذِیَةِ - تعمیر کفش، پینه دوزی

تَصْلِیحات - تعمیرهای مکانیکی وغیرآن

تَصْمِیم - تصمیم، عزم، اراده

تَصْمِیم (ص) - طرح، نقشه، طراحی کردن (برای لباس ومانندآن)

تَصْمِیمُ الأَزْیاءِ - طراحی لباس

تَصَنَّعَ - تظاهر کرد، ریاکرد، چیزی‌را بخود بست، ساختگی عمل کرد (ضد طبیعی)

تَصَنَّعَ - مزین شد، زینت گرفت، زیور یافت

تَصَنُّع - تظاهر، ریاکاری، ساختگی

تَصَنُّع - ظاهرسازی، خودرا آراستن

تَصْنِیعُ البِلادِ - صنعتی کردن کشور

تَصَنُّعِی - مصنوعی ، مربوط بامور ساختگی یا غیر طبیعی

تَصْنِیف - تالیف کردن (کتاب وامثال آن) ، تنوع دادن ، گوناگون کردن

تَصْنِیفُ الْاَنْوَاع - طبقه بندی کردن

تَصْنِیفَة (ص) - یك مجموعه از اشیاء متنوع یا یك مجموعه جور وسریال

تَصَوَّرَ لَهُ الشَّیْئُ - چیزی بنظرش رسید ، خیال کرد ، بمخیله‌اش خطور کرد ، چیزی درنظرش متصور شد

تَصَوَّرَ الشَّیْئَ - چیزی را تصور کرد ، در قوه خیال مجسم کرد

تَصَوُّر - تصور ، تخیل

تَصَوُّرِیّ - تخیلی ، مربوط به تصور یا خیال

الْمَذْهَبُ التَّصَوُّرِیّ - ایده آلیسم

تَصْوِیب - تصحیح کردن

تَصْوِیبُ الْاَغْلَاط - تصحیح اغلاط

تَصْوِیبُ الرَّقْم - تصحیح شماره یا عدد

تَصْوِیت - فریاد زدن ، جیغ وداد کردن

تَصْوِیت (لِلْاِنْتِخَاب) - رأی‌دادن درانتخابات

حَقُّ التَّصْوِیت - حق رأی

تَصْوِیر - ترسیم کردن ، نقاشی کردن ، مطلبی‌را با عکس فهماندن ، توضیح ، توصیف ، عکاسی کردن

یَسْتَحِقُّ التَّصْوِیر - جالب ، بدیع ، شایان تصویر ، شایسته اینکه نقاش شود ، قابل عکس برداری

تَصْوِیر بِالْاَلْوَان - نقاشی کردن

اَلتَّصْوِیرُ الشَّمْسِیّ - عکاسی کردن ، فتو - گرافی

آلَة التَّصْوِیر (الشَّمْسِیّ) - دوربین عکاسی

تَصْوِیر مَائِیّ - نقاشی آب رنگ

فَنّ التَّصْوِیر اَو التَّرْسِیم - نقاشی

تَصْوِیرَة - عکس

تَصَیَّف - به ییلاق رفت ، تابستان را در ییلاق گذراند

تَصَیُّف ، تَصْیِیف - به ییلاق رفتن ، تابستان را در ییلاق گذراندن

تَضَاءَلَ - حقیر و پست شد ، کم شد ، کوچك شد ، لاغرشد ، ضعیف شد ، نقصان یافت ، ناچیز شد

تَضَاؤُل - رو بضعف گذاشتن ، رفته رفته کم یا کوچك شدن ، ضعف ، ناچیزی

تَضَادّ - تضاد ، ضدیت ، مخالفت ، تباین

تَضَادّا - با یکدیگر مخالفت یا ضدیت کردند

تَضَارُب - تناقض ، کشمکش ، مغایرت ، بر - خورد ، تصادم ، اصطکاك

تَضَارَبَ الْقَوْلَان - دو نظریه یا گفته باهم مغایرت پیدا کرد ، متناقض شد

تَضارَبا - با یکدیگر کتك کاری کردند

تَضاعَف - دو برابر شد ، دوچندان شد

تَضامَّ القَوْمُ - با همدیگر متحد شدند ، اتحاد واتفاق کردند

تَضامُن - حقوق متقابل ، تعهدات متقابل ، همبستگی ، اتحاد ، ضمانت یا مسئولیت مشترك

بِالتَّضامُنِ - مشترکاً ، بطور دسته جمعی

تَضایَق - ناراحت ومکدرشد ، حواسش پرت شد

تَضایَق مالِیّاً اَوْ عاطِفِیّاً - درمضیقه مالی افتاد، بی پول شد . خسیس شد

تَضایَق مِنْهُ - ملول شد ، خسته شد از

تَضَجَّر - دلتنگ بود یا شد ، ناراحت شد ، بی-قرارشد ، ناراضی ومکدرشد

تَضَحْضَحَ السَّرابُ - سوسو زد (درگفتگوی از سراب یا چراغ وامثال اینها)

تَضْحِیَة ج تَضْحِیات - فداکاری

تَضَخَّم - بزرگ شد ، برآمدگی پیداکرد

تَضَخُّم - افزایش حجم ، بزرگ شدن

تَضَخُّم الاِنْتاجِ - محصول زیاد ، تولید بیش از مورد نیاز

تَضَخُّم الاَوْراقِ المالِیَّة - تورم اسکناس یا پول

تَضَخُّم العُمْلَة - تورم پول

تَضَخُّم مالِی - تورم مال و ثروت ، افزایش زیاد ثروت

تَضَخُّم مَرَضِیّ - (از نظر پزشکی) بزرگ - شدگی بدن انسانی (دراثر بیماری) ، رویش‌زیاد، ازدیاد تنمیه

تَضَخُّم النَّقْدِ - تورم پول

تَضَرَّر - زیان دید ، خسارت باو وارد شد ، متضررشد

تَضَرَّر (ص) - شکایت وگله داشت از چیزی یا کسی

تَضَرُّع - التماس ، درخواست ، لابه ، استغاثه

تَضَرَّعَ اِلَیْهِ - زاری‌کرد نزد ، تضرع کرد ، اظهار فروتنی کرد ، درخواست کرد از ، التماس کرد ، استغاثه کرد

تَضَعْضَع - فروریخت ، متزلزل شد ، ویران شد ، منهدم شد ، ضعیف یا ضعیف‌ترشد

تَضَلَّع مِنَ العِلْمِ - درفلان علم مهارت داشت یا مهارت پیدا کرد ، ید طولی داشت در

تَضْلِیل - گمراه کردن ، فریب دادن ، گول زدن

تَضَمَّر - لاغرشد ، باریك شد

تَضَمَّن - شامل بود یا شد ، متضمن بود یا شد

تَضْمِید - پانسمان ، زخم بندی

تَضَوَّر - بخود پیچید (ازدرد)

تَضَوُّع - پراکنده شدن بوی خوش ، خوشبو شدن جایی ازبوی گل وامثال آن

تضوّع الرّائحة - پراکنده شدن بوی خوش ، بوی خوش دادن

تضوّع المسك - بوی خوش داد (در گفتگوی ازمشك ومانند آن)

تَضْييق - باریك کردن ، تنگ کردن ، فشار (آوردن)

تضييق الخناق - ستم کردن، ظلم و بیداد کردن، تعدی ، فشار ، ستم

تضييق الرِّباط - محکم بستن ، سفت بستن (در گفتگوی از بند ، ریسمان ، کراوات وامثال اینها)

تَطاوَل - دست درازی کرد

تطاول على - تعدی وتجاوز کرد بر ، ظلم کرد بر

تطاول عليه الدّهر - روزگار بر او تعدی کرد یا دراز شد

تطاول عليه العهد - روزگارش درازشد

لم تطاه القدم - جایی که پای آدمی بدان نرسیده است

تطاير - پراکنده شد ، متفرق شد ، پاشید

تطبّب - مداوا شد ، معالجه شد ، ادعای طبابت کرد ، خودرا طبیب جا زد

تطبّع - ظاهرسازی کرد ، خودرا آراست ، خود را بحالت طبیعی وانمود کرد

تطبّع (بطباع ابيه مثلاً).دارای خوی پدرش شد

تطبّق - بسته شد ، روی هم آمد

تطبّق البناء (ص) - ساختمان فروریخت

تطبّل البطن - باد یا نفخ شکم

تَطْبِيب - حرفه پزشکی پیشه کردن ، طبابت کردن

تطبيق - توافق ، سازش ، جرح وتعدیل، اجرا، استعمال

تَطْبِيق (ص) - تاه کردن ، تاه زدن

تَطْبِيق - عملی ساختن

تَطْبِيقِيّ - عملی ، بکار بردنی ، مربوط باجرا یا استعمال کردن

تطرّف - افراط کرد ، از حد اعتدال تجاوز کرد

تطرّق اليه - روانه شد بسوی ، راه یافت به ، رخنه کرد به

تطرّق اليه الشّك - تردید بدلش راه یافت ، شك کرد

تطريز - برودری ، گلدوزی ، نقش ، گل و بوته، قلابدوزی

تطعّم - چشید

تَطْعِيم - مایه کوبی ، واکسیناسیون

تطعيم الخشب او المعدن بالصّدف او الفضّة - چوب یا فلزرا صدف نشان یانقره نشان کردن ، خاتم سازی

تَطْعِيم صنارة صيد السّمك - سرقلاب ماهی -

گیری طعمه گذاشتن (جهت صید ماهی)

اَلتَّطْعِیمُ ضِدَّ الْمَرَضِ - مایه کوبی بر ضد بیماری

تَطْعِیمُ النَّبَاتِ - پیوند زدن درختان

تَطَفَّلَ - انگل شد، طفیلی شد

تَطَفَّلَ عَلَی - مزاحم کسی شد، مخل آسایش کسی شد

تَطَلَّبَ - اقتضا کرد، مستلزم بود، ایجاب کرد

تَطَلَّعَ اِلَیْهِ - نگاه کرد به

تَطَلَّعَ فِیهِ (ص) - خیره شد به

تَطَوَّی الثُّعْبَانُ - مارحلقه زد

تَطَوَّحَ - بمخاطره افتاد، بخطر افتاد

تَطَوَّحَ - تلو تلو خورد، تعادل خود را از دست داد

تَطَوَّرَ - تحول پیدا کرد، دگرگون شد، تغییر کرد

تَطَوُّر - تحول، سیر تکاملی، تکامل تدریجی (مجازاً) ظهور تدریجی وپی در پی، توسعه، بسط، نشر

تَطَوُّر عُضْوِیّ تکامل عضوی یا اندامی

نَظَرِیَّة اومَذْهَب التَّطَوُّر - فرضیه تکامل، اصالت تکامل

اَلتَّطَوُّرَاتُ الْمُقْبِلَةُ - تحولات آینده

تَطَوُّرِیّ - تکاملی، مربوط به تحول یاتکامل

تَطَوَّسَ - خودفروشانه گام زد، جلوه کنان خود را درمعرض درآورد

تَطَوُّع - داوطلب شدن برای خدمت یا جنگ یا کمك، داوطلبی برای کاری یا برای خدمت سربازی

تَطَوَّعَ بِالْعَمَلِ - داوطلب کاری شد

تَطَوَّعَ فِی الْجُنْدِیَّةِ - داوطلب سربازی شد

تَطَوَّفَ بِالشَّیْئِ - پیرامون چیزی گردش کرد

تَطَوَّقَتِ الْحَیَّةُ - مارحلقه زد

تَطْوِیق - محاصره، پیرامون گرفتن

تَطْوِیق - گردن بند یا النگو بگردن یا دست کسی کردن

تَطْوِیل - دراز کردن، بلند کردن، امتداد دادن، بسط دادن

تَطْوِیلَة - قسمت اضافی، قسمت الحاقی

تَطْهِیر - ضد عفونی کردن، گند زدایی، (مجازاً) تصفیه کردن دستگاهی ازعوامل فساد

تَطَیَّرَ بِالشَّیْئِ وَمِنْهُ - چیزی را شوم دانست، نحس دانست، بد بین بود نسبت به، فال بدزد

تَظَارَفَ - خودرا ظریف و زیبا وانمود کرد، خودرا باهوش ونکته سنج جلوه داد

تَظَاهَرَ بِالْاَمْرِ - تظاهر کرد به، نشان داد، ارائه داد

تَظَاهَرَ بِكَذَا - تظاهر کرد به، ادعا کرد، مدعی شد

تظاهر القوم - بهمدیگر کمك کردند، ازهمدیگر پشتیبانی کردند

تظاهرة - میتینگ، تظاهرات (اعتراض آمیز)

تظاهروا - تظاهرات کردند، میتینگ دادند

تظرف = **تظارف**

تظلل - در زیر سایبان نشست، درسایه‌ی چیزی نشست

تظلم - شکایت نزد کسی برد، تظلم کرد

تظهیر الصکوك المالیة - پشت نویسی چك، جیروکردن، ظهر نویسی

التعاتع - اراجیف، یاوه‌سراییها، شایعات بی اساس

تعاتب الصدیقان - دودوست یکدیگر را سرزنش کردند، نکوهش کردند

تعادل - تناسب، تعادل، تساوی، موازنه

تعارض الآراء - برخورد آراء وعقاید

تعارض مع - مخالف بود با

تعارف القوم - با همدیگر آشنا شدند

حفلة تعارف - جلسه معارفه

تعارك القوم - با همدیگر جنگیدند، نزاع کردند

قدم تعازیه الی - تسلیت گفت به

تعاسة - بد بختی، بیچارگی، بدی، پستی، تهیدستی، نکبت

تعاسر الامر - مشکل بود یا شد، سخت بود یا شد

تعاشروا - با همدیگرمعاشرت کردند

تعاضدوا - همکاری کردند، بهمدیگر کمك کردند

تعاطی - تناول کرد، خورد

تعاطی الامر - اقدام کرد به، مبادرت کرد به

تعاطی الدواء - دارو استعمال کرد، دوا خورد

تعاطی الصناعة - حرفه یا صنعتی‌را پیشه کرد، تمرین کرد

تعاظم - تکبر کرد، خودرا بزرگ دانست، فخر کرد

تعاظم الامر - مهم و بزرگ بود یا شد (در گفتگوی ازامری)

تعافی - شفا یافت، بهبود یافت

تعافه النفس - نفرت‌انگیز، زننده (چیزی که نفس ازآن کراهت دارد)

بالتعاقب - بتناوب، بنوبت، پی در پی، متوالیاً

علی التعاقب - پی در پی، متوالیاً

تعاقبوا - از پی همدیگر آمدند

تعاقد معه - قرارداد منعقد کرد با، پیمانکاری یا مقاطعه کاری کرد

تَعاكَسَ - منعکس شد (در گفتگوی از نور و امثال آن)

تَعاكَسَ - وارونه شد ، معکوس شد

تَعالَ ! - بیا !

تَعالَى - بزرگ بود یا شد ، عالی ومجلل بودیا شد ، مرتفع بود یا شد

اللهُ تَعالَى - خدای بزرگ

تَعالَجَ الْمَرِيضُ - تحت معالجه قرار گرفت

تَعامَى - تظاهر بکوری کرد ، خودرا کوروانمود کرد

تَعامَى عَنْ - نادیده گرفت ، چشم پوشی کرد از

تَعامَلَ الْقَوْمُ - با همدیگر معامله کردند

تَعانَقَ الرَّجُلانِ - یکدیگررا در آغوش کشیدند، معانقه کردند

تَعاوُنٌ - همکاری

تَعاوَنَ الْقَوْمُ - همکاری کردند، بهمدیگر کمك کردند

تَعاوُنٌ ثَقافِيٌّ - همکاری فرهنگی

تَعاوُنٌ عَسْكَرِيٌّ - همکاری نظامی

اَلتَّعاوُنُ الْمُتَواصِلُ - همکاری پی گیر ، کمك مداوم یا مستمر

اَلتَّعاوُنُ الْوُدِّيُّ - کمك یا همکاری دوستانه

تَعاوُنِيٌّ - تعاونی ، مربوط بهمکاری

نِقابَةٌ تَعاوُنِيَّةٌ - اتحادیه اصناف ، سندیکای اصناف ، انجمن تعاونی

تَعاهُدٌ - رسیدگی ومواظبت ، هم عهد شدن

اَلتَّعايُشُ السِّلْمِيُّ - همزیستی مسالمت آمیز

تَعِبَ - زحمت کشید ، رنج برد ، سخت کار کرد، رنج کشید ، خسته بود یا شد

تَعَبٌ - خستگی ، رنج ، ملالت،زحمت ، دردسر، ناراحتی ، بیزاری

تَعِبٌ - خسته ، مانده ، کسل ، بیزار

تَعِبَ مِنْهُ - خسته شد از ، سیر وبیزارشد از

تَعْبِئَةُ الْجَيْشِ - بسیج کردن ارتش

اَلتَّعْبِئَةُ الْعامَّةُ - بسیج عمومی

تَعْبانُ - خسته ، مانده ، کسل ، بیزار

تَعَبَّدَ - عبادت کرد ، بعبادت پرداخت

تَعَبُّدٌ - عبادت کردن ، بعبادت پرداختن

تَعْبِيدٌ - سنگ فرش کردن جاده ، شوسه کردن راه

تَعْبِيرٌ - شرح ، تفسیر ، بیان ، اظهار

وَبِتَعْبِيرٍ آخَرَ - بعبارت دیگر ، بعبارةٍ اخری

لايُمْكِنُ التَّعْبِيرُ عَنْهُ - نگفتنی ، غیرقابل‌شرح، اظهار یا بیان نکردنی

تَعَتَّى - نافرمانی کرد ، عصیان کرد

تَعْتَعَ - جابجا کرد ، بزور (چیزی را) کشید ، تکان داد

تَعْتَعَ فِي الْكَلامِ - لکنت پیدا کرد ، درسخن گفتن گیر کرد ، بالکنت گفت

تَعَجَّبَ مِنهُ - درشگفت شداز . تعجب کرداز

تَعَجْرَفَ - تکبر کرد ، مغرور بود یا شد

تَعَجَّلَ - شتاب کرد ، عجله کرد ، با سرعت عمل کرد

تَعَدَّ (التَعَدّی) - تخلف ، تجاوز ، تعرض ، حمله ، تعدی وستم

تَعَدَّی - ازحد تجاوز کرد ، تخلف کرد

تَعَدَّی عَلی - تعدی کرد بر ، ستم کرد بر ، تجاوز کرد به ، تعرض کرد

تَعَدَّی عَلی حَقِّهِ - حق کسی را پایمال کرد

تَعدادُ - شمارش ، احصاء (کردن)

تَعدادُ الأنفسِ - سرشماری

تَعَدَّدَ - متعدد شد ، زیادشد

تَعَدُّد - زیادی ، تعدد ، متعدد بودن

تَعَدُّدُالآلِهة - شرك ، اعتقاد به بیش ازیك خدا

تَعدیدُ المَیِّتِ - مرثیه (سرایی)

تَعدیل - تعدیل کردن ، متعادل کردن ، تغییریا تصرف درمعنی ، تعدیل ، تسویه ، اصلاح ، تنظیم ، میزان کردن

تَعدیلُ الأحکامِ - تخفیف جرم

تَعدیلُ الأمرِ - درست کردن ، مرتب کردن (در گفتگوی ازاموزندگی)

تَعدیلُ الدُستورِ - اصلاح قانون اساسی

تَعدیلُ الضَرائِبِ - تعدیل مالیات

تَعدیلُ القانُونِ - اصلاح قانون

تَعدیلُ النِظامِ - اصلاح رژیم ، اصلاح آیین نامه

تَعدیلُ الوِزارةِ ، تَعدیلٌ وِزاریٌّ - ترمیم کابینه

تَعدیلاتٌ فِی المُذَکِّرةِ - اصلاحاتی دریادداشت (نامه)

تَعدینٌ - استخراج معدن ، کان کندن ، معدن کاری

تَعَذَّبَ - رنج کشید ، معذب شد ، عذاب دید

تَعَذُّر - غیرعملی ، نشدنی

تَعَذَّرَ - مشکل وسخت بود یا شد

تَعَذَّرَ الأمرُ - غیرممکن یا محال شد

تَعذیبٌ - شکنجه

تَعذیبُ المُتَهَمِ بِجَریمةٍ (لِکَی یَعتَرِفَ) - شکنجه کردن متهم (برای اقرار)

تَعَرَّی مِن ثِیابِهِ - لباسهای خودرا کند ، برهنه شد

تَعَرَّبَ - خودرا شبیه اعراب ساخت

تَعَرُّج - پیچ وخم ، موج جاده

تَعَرُّض - درمعرض (چیزی) قرار گرفتن

تَعَرَّضَ الأمرَ ولَهُ - مخالفت کرد با امری ، مانع شد ، ایجاد مانع کرد ، مقاومت کرد در برابر فلان کار

تَعَرَّضَ لِلأمرِ - مداخله کرد در ، دخالت کرد در

تَعَرَّضَ لِكَذا ـ درمعرض چیزی قرار گرفت

تَعَرَّفَ اِلَی ـ آشنا شد یا آشنایی پیدا کـرد با کسی

تَعَرَّفَ الْأَمْرُ ـ معین شد ، معرفی شد

تَعَرَّفَ الْأَمْرَ ـ درصدد دانستن چیزی برآمد

تَعَرَّفَ بِفُلانٍ ـ شخصی بدیگری معرفی شد

تَعَرَّفَ الشَّیْءَ ـ هویت چیزی را معلوم داشت یا تعیین کرد

تَعَرَّفَ الضّالَّةَ ـ بجستجو پرداخت (در بارهٔ گمشده)

تَعَرَّفَ عَلَیْهِ ـ اورا شناخت ، بااوآشنا شد

تَعَرَّفَ عَلَی اللُّغَةِ الْعَرَبِیَّةِ (مثلاً) ـ بزبـان عربی آشنا شد

تَعَرَّقَ ـ ریشه گرفت ، ریشه دوانید (مجازاً) پا برجا وثابت شد

تَعَرَّقَ الْعَظْمَ ـ گوشتهای استخوان را گاز زد و خورد ، استخوان‌را ازگوشت پاک کرد ، استخوان را نیش‌کشید تا آنچه ازگوشت بر آن باقیمانده است بخورد

تَعَرْقَلَ الْأَمْرُ ـ فلان امر پیچیده وبغرنج شد ، سخت ودشوار شد ، بمانع برخورد

تَعْرِیبٌ ـ بعربی ترجمه کردن

تَعْرِیبُ الْكَلِمَةِ الْأَعْجَمِیَّةِ معرب کردن کلمات غیرعربی

تَعْرِیجٌ ـ انحناء ، خمیدگی ، پیچ ، خم سازی

التَّعْرِیجُ السِّینِیُّ ـ پیچ ، انحناء یا خمیدگـی بشکل حرف S

تَعْرِیشَةٌ (ص) ـ داربست ، چفته‌ی مو

تَعْرِیفٌ ـ تعریف ، تحدید ، خبر دادن ، آگهی دادن

تَعْرِیفُ الرَّجُلِ بِغَیْرِهِ ـ کسی‌رابدیگری‌معرفی کردن

تَعْرِیفَةٌ ـ تعرفه ؛ نرخ

تَعْرِیفَةُ (الْأَثْمانِ) ـ لیست قیمتها ، فاکتور

تَعْرِیفَةٌ جُمْرُكِیَّةٌ ـ تعرفه‌گمرگی

تَعَزَّی ـ انتساب یـافت بـه ، منسوب شد بـه ، دلداری داده شد ، تسلی یا تسلیت داده شد

تَعْزِیَةٌ ـ تسلیت (گفتن) ، دلـداری ، اظهار همدردی

خِطابُ تَعْزِیَةٍ ـ تسلیت نامه ، نامه‌ی همدردی

تَعَزَّزَ ـ محکم وپا برجا شد ، استواروثابت شد، برقرارشد ، نیرومند شد ، تقویت شد ، قوی شد

تَعَزَّزَ ـ درظاهر نخواستن ودرباطن راضی بودن، تعارف کردن

تَعَزَّزَ بِهِ ـ افتخارکرد به ، مباهات‌کرد به ، با ارزش پنداشت

تَعْزِیرٌ ـ سرزنش ، ملامت ، انتقاد

تَعْزِیزُ التَّعاوُنِ ـ تقویت روح همکاری

تَعْزِیزُ الْعَلاقاتِ ـ تحکیم روابط

تَعزِيزُالنَّظَرِيَةِ - تأیید وتقویت کردن یك تئوری یا فرضیه

تَعَسَ ، تَعِسَ - لغزید وبروی درافتاد

تَعِسَ - بیچاره و بـد بخت بود یا شد ، ضعیف الحال شد ، بد یا پست شد ، هلاك شد ، تاسف آور ونکبت آمیز شد

تَعْسٌ - بدبختی ، بیچارگی ، بدی ، پستی

تَعِس - بدبخت ، بیچاره ، ضعیف الحال ، بد ، پست ، نکبت آمیز ، تاسف آور ، مصیبت آمیـز ، زیان آور

تَعَسَ بدبخت کرد ، بیچاره کرد ، تاسف آوریا مصیبت آمیز کرد ، هلاك کرد

تَعْساً لَهُ ! - نابود باد ! ، بدبخت باد ! ، هلاك باد ! ، مرده باد !

تَعْسَة - انحطاط ، سقوط ، لغزش ، پستی

تعسر الامر - مشکل وسخت بود یا شد

تعسف الامر - بدون داشتن مقصود یاهدفا انجام داد ، همینطوری انجام داد ، بطوراتفاقی یاتصادفی انجام داد

تعسف عنِ الطَّرِيقِ - از جـاده بدر افتاد ، گمراه شد

تعسف فِی رَأْیِهِ - مستبد برأی بـود یـا شد ، امرانه نظرخودرا بیان کرد

تعسفی - استبدادی ، ظالمانه

تَعَسِیلَة (ص) - چرت (زدن)

تعشی - شام خورد

تعشق - عشقبازی کرد با ، مغازله کرد با

تعشم (ص) - امید داشت ، امیدوار بود

تعشیق الخشبِ (ص) - جزم و جفت کردن کام وزبانه

تَرْس تعشِیق - چرخ دندانـه ، چرخ رکاب (دردوچرخه)

تعصی الامر - مشکل یا سخت شد (در گفتگوی ازامور زندگی)

تعصی المرضُ - صعب العلاج شد ، غیر قـابل علاج شد (در گفتگوی از بیماری)

تعصب - طرفـداری ، غیرت ، شور وهیجان ، جانبداری

تعصب - بانوار زخم بندی بست ، نوارپیچ کرد، زخم وامثال آنرا بانوار یا باند پیچید

تعصّب اصْحابُ المَصانِعِ (ص) - کارفرمایان اعتصاب کردند ، کارخانه‌داران درهای کارخانه را بروی کارگران بستند

تعصب دِینی او مذهبی - تعصب مذهبی

تَعَصَّب عَلَیْه - مقاومت یا ایستادگی کـرد در برابر

تعصّب العمالُ (ص) - کارگـران اعتصـاب کردند

تعصّب فِی مَذْهَبِهِ - متعصب بود ، فناتیك بود

تعصّب القَوْمُ (ص) - با همدیگر متحد شدند ،

مجمع یا اتحادیه تشکیل دادند

تَعَصَّبَ لَه ومعه - طرفداری کرد از ، تعصب بخرج داد برای

تَعَصَّرَ - فشرده شد ، فشار آمد بر ، آب گرفته شد از ، بصورت عصاره یا آب درآمد (در گفتگوی از میوه که آب آنرا میگیرند)

تَعَضَّلَ الدَّاءُ الأَطِبَّاءَ - فلان بیماری پزشکان را سخت بحیرت انداخت ، بیماری را تشخیص ندادند

تَعْضِيد - کمک کردن ، مساعدت کردن ، حمایت وپشتیبانی کردن ، همکاری کردن

تَعَطَّى - گدایی کرد

تَعَطَّرَ - بوی خوش یا عطر استعمال کرد

تَعَطَّرَتِ البِنْتُ - دختر ترشیده شد ، ازدواج نکرده ماند

تَعَطَّفَ - پالتو پوشید

تَعَطَّفَ عَلَى - عطوفت ومهربانی کرد نسبت به ، همدردی کرد با

تَعَطَّلَ - بیکارماند ، بیکارشد

تَعَطَّلَ (ص) - بتعویق یا بتأخیر افتاد

تَعَطُّل - ازکار افتادن

تَعَطَّلَتِ الآلَةُ (ص) - خراب شد (در گفتگوی از ماشین آلات وغیراینها)

تَعَطَّلَتِ المَدْرَسَةُ - مدرسه تعطیل شد

تَعْطِيل - تعطیل ، خاتمه ، انکار هستی خدا ، الحاد

تَعْطِيل (ص) - تعویق ، تأخیر

تَعْطِين - عمل خیساندن ، نرم سازی

تَعَظَّمَ - تکبر کرد ، خودرا بزرگ دانست ، فخر کرد

تَعَظَّمَ (ص) - استخوان شد

تَعْظِيم - سلام نظامی

تَعَفْرَتَ - شیطنت کرد ، چون شیطان رفتار کرد

تَعَفَّفَ - پاکدامنی کرد ، عفاف داشت ، دارای عفت بود

تَعَفَّنَ - فاسد شد ، متعفن شد ، گندید

تَعَفُّن - گندیدگی ، تعفن ، عفونت ، فساد

تَعْفِين - چهره یا پیشانی بخاك سودن ، چیزیرا ضد عفونی کردن

تَعَقَّبَ - دنبال کرد ، تعقیب کرد ، از پی (کسی یا چیزی) رفت ، رد پای کسی را گرفت ، راند ، بیرون کرد

تَعَقَّدَ - غلیظ شد ، منعقد شد ، بصورت لخته در آمد (در گفتگوی از مایع)

تَعَقَّدَ - گره خورد

تَعَقَّدَ الأَمْرُ - بغرنج وپیچیده شد ، مشکل شد ، (در گفتگوی از امور زندگی)

تَعَقَّلَ - اندیشه کرد ، فکر کرد ، استدلال کرد ، تعقل کرد

تَعْقِيبَة (ص) - سوزاك

تعقیم - استرلیزه کردن

تعکز علی - برعصا تکیه داد

تعکف عن الناس - عزلت اختیار کرد، ازمردم گوشه گیری کرد

تعکف فی المکان - اعتکاف کرد در

تعلات - بهانه‌ها ، وسایل دلخوشی

تعلامة - علامه

تعلق - آویزان شد ، فروآویخته شد ، معلق شد

تعلق - ارتباط ، دوستی ، علاقه

تعلق ب - مربوط بود به ، ارتباط داشت به

تعلق بالحبالة - دردام افتاد

تعلق به - چسبید به ، چیزی‌را چسبیدو گرفت

تعلق به - متعلق بود یا شد به

تعلق قلبه به - اورا دوست داشت ، متمایل یا علاقه مند شد به

تعلل - بهانه تراشید ، عذرآورد

تعلل بکذا - خودرا مشغول کرد به

تعلم - تربیت شد ، تحصیل کرد ، تحصیل کرده شد ، مطالعه کرد ، درس خواند ، فرا گرفت

تعلم العلم او الصنعة - فلان علم یا هنررا یاد گرفت

تعلیة - بلند کردن ، بزرگ کردن ، مرتفع ساختن

تعلیق - آویزان کردن ، معلق کردن

مصباح تعلیق - چراغ معلق (که بسقف اطاق وامثال آن میآویزند)

التعلیق السیاسی - تفسیرسیاسی

التعلیق علی الانباء - تفسیراخبار (در رادیو وغیرآن)

تعلیق علی کتاب - حاشیه‌زدن بر کتاب ، تفسیر نوشتن بر کتاب

تعلیل - بیان علت

لایمکن تعلیله - غیرقابل توضیح

تعلیم - آموختن (متعدی) ، درس دادن ، تربیت کردن ، دارای‌تحصیلات کردن ، یاددادن، آموزش

التعلیم الالزامی - تعلیم اجباری

فن التعلیم - روش آموزگاری ، فن تعلیم

منهاج اومنهج التعلیم - برنامه‌ی تحصیلی

مراقب التعلیم - بازرس تعلیماتی

التعلیم الصناعی - آموزش حرفه‌یی وصنعتی

التعلیم المختلط - نوع تعلیم وتربیت مختلط که پسرودختر باهم در یك جا تحصیل میکنند

تعلیمات (ص) - دستورات

اصدر تعلیمات - دستورداد

تعلیمجی (ص) - مشاق ، تمرین دهنده ، یاد دهنده ، استاد ، آموزنده

تعلیمی - دستوری ، حاوی دستور ، تعلیمی ،

مربوط به تعلیم وتربیت

تعمد - غسل تعمید داده شد

تعمد الامر - با اراده کاری را انجام داد ، از روی قصد عمل کرد

تعمق فی الامر او البحث - تعمق کرد در ، غور کرد در ، تامل ومداقه کرد دربارهٔ (امری)

تعمم - معمم شد ، عمامه بسر گذاشت

تعمیة - کور کردن ، کسی را کور یافتن ، از نظر مستور داشتن یا مخفی ساختن

تعمیة - (در اصطلاح ارتش) خودرا بوسایلی از دید دشمن پوشاندن ، استتار ، کاموفلاژ

تعمیرة - یك بست تریاك

تعمیم بیان - بخشنامه کردن

تعن (التعنی) - رنج ، زحمت

تعنی - زحمت کشید ، رنج برد ، سختی دید ، خسته شد (دراثر رنج وزحمت)

تعنت - در سختی ومشقت افتاد ، لجاجت و سر سختی کرد (ازروی عناد)

تعنت الرجل - گیج کرد ، حیران ساخت ، سر گردان کرد

تعنته - زحمت داد بـه ، باعث زحمت کسی شد ، اذیت کرد ، آزارداد ، بستوه آورد

تعنته وعلیه فی السؤال - اوراسؤال پیچ کرد ، با سؤالات مشکل اورا بستوه آورد

تعنی (ص) - اسهال خونی ، پیچش دل ، زحیر ، دیسانتری

تعنیف - سرزنش سخت

تعوج - کج شد ، خم شد ، انحنا پیدا کرد

تعود - خوی گرفت

تعود الامر - بچیزی عادت کرد

تعود الشیی - خودرا بچیزی عادت داد

تعود المریض - از بیمار عیادت کرد

تعوذ - پناه برد به ، پناهنده شد به

تعوض - تاوان گرفت ، بدل چیزی را گرفت

تعوق - بتعویق افتاد ، معوق ماند ، بتأخیر افتاد

تعوید - عادت دادن ، خوی دادن

تعویذة - تعویذ ، دعا ، افسون ، طلسم ، دعایی که برای چشم زخم وحفظ ازآفات وبلایامیدهند ، دعایی که بر بازو وغیرآن بندند

تعویض - جبران ، تلافی ، پاداش ، عوض ، تاوان ، غرامت

تعویض عن ضرر ، غرامت ، تضمین خسارت ، جبران زیان

تعویل - یاری خواستن ، اعتماد کردن ، تکیه نمودن (بچیزی یا کسی) ، اتکا ، اعتماد ، اتکال

تعویم - روی آب انداختن یا رفتن

تعهد - مواظبت ، تعهد ، پیمان ، موافقتنامه ، بعهده گرفتن

تعهد بکذا (ص) - بعهده گرفت ، عهده دار

چیزی شد

تَعَهَّدَ الشَّیْئَ - مواظبت کرد از ، توجه و پرستاری کـرد

تَعَهَّدَ لَهُ - ضمانت چیزی را برای کسی کرد ، بعهده گرفت

اِنْقِضاءُ التَّعَهُّداتِ - استهلاك دیون وتعهدات

تَعْیِس - بدبخت ، بیچاره ، تهیدست

تَعَیَّشَ - امرار معاش کرد ، کسب روزی کرد

تَعَیَّنَ - دید ، مشاهده کرد

تَعَیَّنَ عَلَیْهِ کَذا - برعهده او مقررشد ، معین شد

تَعْیِینُ الْجُنْدِیِّ - جیره‌ی سرباز

تَعْیِینُ الْمُوَظَّفِینَ - استخدام کارمندان

التَّعْیِینات - انتصابات (در ادارات وغیرآنها)

تَغابَ (التَّغابِی) - غفلت ورزیدن ، نادیـده گرفتن

تَغاضَ (التَّغاضِی) - چشم پوشی ، نا دیـده گرفتن

تَغاضَی عَنْ - نادیده گرفت ، چشم پوشی کرد

تَغافَلَ - تغافل کرد ، خودرا به بیخبری زد

تَغافَلَ عَنْ - غفلت ورزید ، اهمال ومسامحـه کـرد

تَغامَزُوا - بهمدیگر چشمك زدند ، باچشم بهمدیگر علامت دادند

تَغایَرَتِ الْأَشْیاءُ - چیزها با هـم متفاوت شد ، متباین شد

تَغَبَّرَ - گردآلود شد ، خاك آلود بود یا شد -

تَغْبِیرَة (ص) - یك گرد (از فلفل وامثال آن) ، مقدار کمی از ادویه وغیره که دریك نـوبت بغذا میزنند

تَغَدَّی - صبحانه خورد

تَغَدَّی (ص) - ناهارخورد

تَغَذَّی - تغذیه کرد ، غذا خورد

تَغْذِیَة - غذا دادن

تَغَرَّبَ - بغربت رفت ، سفر کـرد ، جلای وطن کرد ، مهاجرت کرد

تَغَرُّب - جلای وطن

تَغَرَّدَ الطَّائِرُ - پرنده چهچهه زد ، آوازخواند

تَغَرَّضَ - شکست ، شکسته شد

تَغَرَّضَ لَهُ (ص) - تمایل وتعصب نسبت به چیزی یاکسی داشت

تَغَرْغَرَ - مایعی را غرغره کرد

تَغَرْغَرَتِ الْعَیْنُ بِالدَّمْعِ - چشم مالا مال اشك شـد

تَغَرَّمَ - جریمه شد ، غرامت پرداخت

تَغَرَّمَ بِخَمْسَةِ جُنَیْهاتٍ - اورا پنج لیره جریمه کردند

تَغْرِیب - تبعید ، ازوطن دورساختن

تَغْرِید - نغمه سرایی پرندگان ، چهچهـه زدن پرندگان

تَغَزُّل - لاس زدن ، عشقبازی

تَغَزَّل بِالشَّیءِ - تغزل کرد به ، ازچیزی تعریف زیاد کرد ، مدح چیزی را کرد

تَغَزَّل بِالمَرأةِ - عشقبازی کرد با زن ، اظهار عشق کرد

تَغَضَّن - مجعد شد ، فری شد (درگفتگوی از موی وامثال آن)

تَغَطّی - مستورماند ، پوشیده شد

تَغَطْرَس - تحکم کرد ، تکبر کرد ، متکبر بود ، با تکبر راه رفت ، خود ستایی کرد ، لاف زد ، خودفروشانه‌گام زد

تَغَطَّشت عینه - چشمش تارشد ، ضعیف شد

تَغطِیة القَرضِ - استهلاك وام

تَغطِیس - فرو بردن درآب

تَغَفَّل - از غفلت وبیخبری کسی استفاده کرد

تَغَلَّب علی - غلبه‌کرد بر ، فائق‌آمد بر

تَغَلغَل فی - رخنه‌کرددر ، نفوذکرددر

تَغَلغُل الشُّیوعِیَّةِ فِی الشَّرقِ الأوسَطِ - رخنه یا نفوذکمونیسم درخاورمیانه

تَغَلَّل - رخنه کرد در ، نفوذ کرد در ، وارد شد در

تَغلِیس - درتاریکی راه رفتن

تَغلِیط - اشتباه‌کسی را ثابت‌کردن ، نسبت غلط دادن بکسی

تَغلِیط (ع) - قلب ، بدل ، قلابی ، ناسره ، جعلی ، دروغین ، ساختگی ، نادرست ، مصنوعی ، تقلیدی (درگفتگوی ازجواهرات مثلا)

تَغَمَّد - پوشاند ، مستور داشت ، حمایت‌کرد ، پناه داد

تَغَنّی - آوازخواند ، باآواز زمزمه‌کرد

تَغَنّی بِهِ أو بِمَدحِهِ - مداح او گشت ، تمجید وتعریف‌کرداز

تَغَنَّج - نازوکرشمه‌کرد ، عشوه‌کرد

تَغَوَّط - قضای حاجت‌کرد ، شکم خودرا خالی کرد ، رید

تَغَیَّب - غایب بود یا شد

تَغَیَّر - تغییر کرد ، مبدل شد

تَغَیَّظ - بسیارخشمگین شد

تَغییر المَوقِف - تغییر وضع

تَغییرة مَلابِس (ص) - جامه واگردان،جامه‌ی شورو‌واشور (باصطلاح مردم اصفهان)

تَفَّ (ص) - تف انداخت ، آب دهان انداخت

تَفاءَل - خوشبین بود یا شد ، فال‌نیك زد ، بفال نیك گرفت

تَفاؤُل - خوشبینی

تُفّاح ، تُفّاحة ج تَفافِیح - سیب

شراب التُّفّاحِ - شراب سیب ، شربت سیب

تُفّاحة آدم - سیب‌آدم (نام غده‌یی دربدن)

تُفّاحتانِ - دوسر ران درچاربند ، دوسرران در قسمت میان ران وتهیگاه

تَفاحَشَ فِی الْکَلامِ - ناسزا گفت ، دشنام داد، فحاشی کرد

تَفاخَرَ بِکَذا - افتخار کرد به ، مباهات کرد به ، فخر کرد به

تَفادیٰ - جلوگیری کرد ، چاره جویی کرد ، از خود دفاع کرد

تَفادیٰ مِنْ - اجتناب کرد از ، احتیاط کرد از ، خودرا دورنگهداشت از ، مواظب بود

باعَ بِالتَّفارِیقْ - خرده فروشی کرد

تَفاصَحَ - پرآب وتاب سخن گفت یا چیز نوشت ، تظاهر بفصاحت کرد

تَفاصِیل - جزئیات ، تفصیلات

تَفاعُل - فعل وانفعال ، تأثیرمتقابل یا مشترك ، تأثیر کردن در یکدیگر

تَفاعُل کِیماوِیّ - فعل وانفعال شیمیایی

تَفاقَمَ الأمْرُ - وضع وخیم شد

تُفال - آب دهان ، تف

تَفالُس - ورشکستگی ، فریب آمیز

تَفانٍ (التَّفانِی) - فداکاری

تَفاوَتَ الشَّیْئانِ - با یکدیگر متفاوت بودند یا شدند

تَفاوَضُوا - با همدیگر بگفتگو پرداختند

تَفاهَة - بیمزگی ، طعم نداشتن

التَّفاهُم الْمُتَبادَل - تفاهم متقابل یا مشترك

تَفاهَمُوا - باهمدیگر تفاهم کردند

تَفاهَمُوا عَلیٰ أمْرٍ - نسبت بامری تفاهم پیدا کردند

تَفْتا (غ) - تافته (یك نوع پارچه)

تَفَتَّتَ - ریز ریز شد ، خرد شد ، ازهم پاشید ، درهم شکست

تَفَتَّحَ - بازشد (درگفتگوی از غنچه یاهرچیزی دیگر)

تَفَتَّرَ - تسکین یافت ، فروکش کرد ، ساکت شد

تَفَتَّرَ الْجِسْمُ - بدن سست شد ، بیحال شد ، فتور بدو راه یافت ، بیماروضعیف شد

تَفَتَّرَ - افسرده وپژمرده شد

تَفَتَّرَ الْماءُ - آب ولَرم شد ، ملول شد

تَفَتَّقَ - شکافت ، بازشد ، چاك خورد

تَفَتَّلَ - تابیده شد (درگفتگوی از ریسمان و امثال آن)

تَفْتَه (ص) - جوهر ، انیلین

تَفْتِیش - تفتیش ، بجستجو پرداختن، بازرسی، معاینه

دیوانُ التَّفْتِیشِ - اداره یا مرکز بازرسی

تَفَث - پلیدی ، چرکی ، ناپاکی

تَفَجَّرَ الْماءُ وغَیْرُه - جاری شد ، روان شد ، فوران کرد ، بیرون ریخت (درگفتگوی ازآب یا هرمایع دیگر)

تَفَجَّعَ - زاری وبیتابی کرد (برمصیبت)

تَفَجَّعَنَ (ص) - حریصانه خورد

التَّفجیرات الذَّریّة - انفجارهای اتمی

تفحّص - رسیدگی کرد ، باز جویی کرد ، تحقیق کرد ، جستجو کرد ، بازرسی کرد، تجسس کرد ، تفتیش کرد

تفخّر - تکبر کرد ، مغرور بود ، فخرفروشی کرد

تفرُّج - تماشا کردن

تفرّج - بازشد ، جدا شد

تفرّج علی - تماشای چیزی را کرد مانندفیلم، بازی وامثال اینها

تفرّج الغمّ - اندوه برطرف شد ، غم زایل شد

تفرجة ج تفاریج - چاك ، شکاف ، برش ، جای زخم یا بریدگی

تفرّد - بیمانند بود یا شد ، یکتا ویگانه بود ، بی نظیر بود

تفرّد بالأمر - منحصراً یا بتنهایی انجام داد

تفرّس فیه - خیره شد به

تفرّع - منشعب شد ، جدا شد ، شاخه شاخه شد

تفرعن - متکبر بود یا شد ، تفرعن وتبختر داشت

تفرعن النبات - زیاد رشد کرد ، نشوونما کرد (در گفتگوی ازگیاه)

تفرّغ - از کار پرداخت ، فارغ شد ، ازکاردست کشید

تفرّغ للأمر - خودرا وقف کاری کرد ، تمام وقت خودرا بکاری اختصاص داد

تفرّق - جدا شد ، متفرق شد ، پراکنده شد ، ازهم پاشید

تفرُّق - پراکندگی ، انفصال

التفرقة العنصریّة - تبعیض نژادی

تفرقع (ص) - منفجرشد

تفرّقوا شذر مذر - باطراف پراکنده شدند

تفرّك - سفت مالش داد

تفرنج - فرنگی مآب شد

تفریخ البیض او الجراثیم - جوجه کشی ، کشت میکرب

تفریخ النبات - رویاندن گیاه ، سبز کردن

معمل او جهاز التفریخ - کارخانه یا ماشین جوجه کشی ، اسباب کشت میکرب

تفریغ - تهی کردن، خالی کردن ، تخلیه کردن، تحلیل بردن ، صرف کردن ، تمام کردن

نقطة التفریغ - جای خالی کردن بار ازکشتی

تفریغ الوسق - خالی کردن بار از کشتی و امثال آن (ضد بارگیری)

تفریق - پراکندن ، جدا سازی ، متفرق کردن، توزیع کردن ، پخش کردن ، تبعیض ، فرق گذاشتن

التفریق العنصریّ - تبعیض نژادی

بالتفریق - باقساط ، قسمت قسمت ، مفصلا ، بطور تفصیل

باعَ بِالتَّفرِيقِ - خرده فروشی کرد

تَفَزَّرَ - ترکید ، شکفت ، دررفت ، منفجر شد

تَفَسَّحَ - فراخ شد ، وسعت یافت ، گشاد شد ،

تَفَسَّحَ (ص) - گردش کرد

تَفَسَّحَ (ص) - قضای حاجت کرد ، تغوط کرد ، شکم را خالی کرد

تَفَسَّخَ - ازهم پاشید ، تکه تکه فروریخت

تَفسِيرٌ - شرح ، بیان ، توضیح ، تفسیر ، تأویل ، ترجمه

لایُمکِنُ تَفسِیرُهُ - غیرقابل توضیح ، دشوار ، لاینحل ، تعبیرناپذیر

تَفسِرَةٌ - ادرار مریض که برای تشخیص مرض تجزیه میکنند ؛ شیشه‌یی که در آن ادرار مریض را میریزند تا نزد طبیب ببرند

تَفسِیرِیٌّ - توضیحی

تَفَشَّی المَرَضُ - بیماری شیوع یافت ، سرایت کرد

تَفَشَّلَ - شکست خورد ، موفق وکامیاب نشد

تَفَصَّحَ - پرآب وتاب سخن گفت یا چیز نوشت ، تظاهر بفصاحت کرد

تَفَصَّدَ العَرَقُ مِن جَبِینِهِ - عرق از پیشانی او تراوید ، غرق عرق شد

تَفصِیلٌ - شرح دادن ، بتفصیل گفتن ، برش لباس (برای دوختن)

ثِیابُ تَفصِیلٍ - لباسهایی که بخیاط میدهند تا بدوزد (نه آنکه دوخته خریده باشند)

بالتَّفصِیلِ - مفصلا ، بطور تفصیل

تَفَصَّی - تمام وقت خودرا مصرف (کاری یا چیزی) کرد

تَفَضَّضَ - پراکنده شد ، متفرق شد ، از هم پاشید

تَفَضَّضَ - نقره اندود شد ، نقره نشان شد

تَفَضَّلْ ! - بفرمایید! ، لطفاً ، اگر زحمتی نیست ، بیزحمت

تَفَضَّلْ وَادْخُلْ - بفرمایید تو

تَفَضَّلْ وَخُذْ - بفرمایید بخورید

تَفَضَّلَ عَلَی - التفات داشت یا نمود به ، لطف داشت به ، احسان کرد به ، مساعدت کرد با ، ممنون کرد

تَفضِیضٌ - آب نقره دادن (روی فاز) با نقره اندودن

تَفضِیلٌ - ترجیح دادن ، مزیت دادن ، طرفداری ، همراهی ، حمایت زیاد از کسی

تَفَطَّرَ - شکافت ، شکست (فعل لازم)

تَفعِیلُ الشِّعرِ - (درشعر) وتد

تَفَّفَ - گفت : « تف بر تو باد ! » ، «تفو بر !»

تَفَّفَ الأظافِرَ - مانیکور کرد ، دست و ناخن را آرایش کرد

تَفَقَّدَ - بجستجوی چیزی پرداخت ؛ تفقد کرد ، دیدن کرد از ، سرزد به

تفقد - جستجو و تفقد کردن ، دیدن کردن ، سرزدن به

تفقد - حضور وغیاب کردن

تفقه - فهمید ، درك کرد

تفکر فی الامر - فکر کرد در باره‌ی ، مورد ملاحظه قرارداد

تفکك - ریز ریز شد ، خرد شد وازهم پاشید

تفکیه - مزاح ، شوخی ، خوشمزگی ، فکاهه گویی

تفل ، تُفل (ص) - ته نشین ، پس مانده ، آخال ، ته نشست ، رسوب ، دُرد ، لِرد ، باقی - مانده

تفل - تف انداخت ، آب دهان انداخت

تُفل - تف ، خیو ، آب دهان

تفِل - کسیکه بوی گند میدهد (در اثر عدم نظافت)

تفِل الرجل - بوی گند داد (دراثر عدم نظافت یا عدم استعمال عطر وامثال آن)

تفلق - شکافت ، شکست ، ترك برداشت

تفلق الخشب - چوب پراز ترك شد

تفلیس ، تفلیسة - ورشکستگی

تفنن (ص) - اختراع کرد

تفنن (فی الحدیث مثلاً) - از هر دری سخن گفت

تفنید - رد ، تکذیب ، ابطال

تفوق علی - برتری جست بر ، تفوق پیدا کرد بر

تفوه - ناچیزی ، بی ارزشی ، بی قیمتی ، نا- قابلی ، بی اهمیتی ، پستی

تفوه - سخن گفت ، صحبت یا تکلم کرد

تفوه بکلمة - کلمه‌یی گفت ، کلمه‌یی ازدهانش بیرون آمد

تفویض - اختیار ، وکالت ، نمایندگی

تفویض شرعی او رسمی - وکالت نامه

تفویض مطلق - اختیار تام

تفه - بیمزه ، ساده ، ناچیز ، غیر مهم ، پیش پا افتاده ، کهنه ، مبتذل

تفه = تفوه

تفه - یکجور سیاه گوش ، گربه صحرایی ، پروانك

تفه - بیخرد بود یا شد

تفهم الامر - بتدریج فهمید ، رفته رفته دانست

تفیا الشجرة - درزیر سایه درخت نشست ، از سایه درخت استفاده کرد

تفیفحة - سهره : پرنده کوچك و قهوه یی یا خاکستری رنگ ودارای چهچه خوش

تقی ، تُقی - پرهیزگاری ، خوف خدا ، تقوی ، دینداری ، تدین

تقابل الرجلان - با یکدیگر ملاقات کردند

تقاتلوا - همدیگر را کشتند ، کشت و کشتار کردند ،

جنگیدند

تَقادُم - مرور زمان مسقط حق

تَقادُمُ العَهْدِ - قدمت ، کهنگی

تَقادُمُ مُکْسِبٍ - مرور زمان مملك ، حق مالکیت در نتیجه تصرف طولانی و بدون معارض

تَقادُمِیّ - مبنی بر مرور زمان ، مبنی بر تصرف بلا معارض وطولانی

تَقاذَفَتْهُ الأمْواجُ - امواج دریا اورا باینسو و آنسو پرتاب کرد

تَقاذَفُوا - چیزی را بهمدیگر پرتاب کردند

تَقاذَفُوا الشَّتائِمَ - بهمدیگرفحش دادند ، ناسزا گفتند

تَقارَبا - بیکدیگر نزدیك شدند

تَقارُع - بخت آزمایی کردن

تَقارَعا - با یکدیگر مشاجره کردند ، نزاع کردند

تَقارَعُوا عَلَى - برای امری قرعه‌کشی کردند

تَقارِیرُ سِیاسِیَّة خَطِیرَة - گزارشهای مهم سیاسی

تَقاسَمَ - سهم برد ، شرکت داشت در ، سهیم شد در

تَقاصَرَ - خودرا کوچك یا کوتاه کرد

تَقاصَرَ الظِّلُّ - سایه رو بزوال گذاشت

تَقاصَرَ عَنِ الأمْرِ - کوتاهی ورزید (نسبت به)، غفلت ورزید

تَقاضَى (اُجْرَةً مَثَلاً) - دستمزد را مثلا دریافت کرد ، گرفت

تَقاطَرَ القَوْمُ - پی در پی آمدند

تَقاطَعَ الخَطّانِ - دو خط یکدیگر را قطع کردند

نُقْطَةُ التَّقاطُعِ (فِی سِکَّةِ الحَدِیدِ) - نقطه برخورد خطوط راه‌آهن ، محل انشعاب درخطوط راه آهن

تَقاطَعا - ازیکدیگرجدا شدند

تَقاطِیعُ الوَجْهِ - خطوط چهره

تَقاعَدَ - بازنشسته شد

تَقاعُد - بازنشستگی

تَقاعَدَ عَنْ - دست کشید از ، ول کرد ، ترك کرد ، واگذاشت ، دست برداشت ، باز ایستاد ، خودداری کرد

سِنّ تَقاعُدِ الشَّیْخُوخَةِ - سن بازنشستگی

مَعاشُ التَّقاعُدِ - حقوق بازنشستگی

تَقاعَسَ - شانه خالی کرد از ، طفره زد ، اجتناب کرد از ، خود داری کرد از ، امتناع ورزید

تَقافِیص - لانه‌های کبوتران

التَّقالِیدُ العَرِیقَةُ - سنن دیرینه ، سنت های کهن

التَّقالِیدُ القَوْمِیَّةُ اَوِ الشَّعْبِیَّةُ - آداب و رسوم ملی ، سنن ملی

التقالید المجیدة ـ سنن با عظمت باستانی

تقامروا ـ با همدیگر قمار کردند

تقانة ـ کمال ، تکمیل کردن ، درستی ، دقت

تقاول ـ گفتگو کرد ، قرارداد بست

تقاول ـ گفتگو ، قرارداد

تقاوی (ص) ـ تخم گیاه ، دانه ، بذر

تقایض ـ پاپاپای ، تهاتر

تقبی القباء ـ قبا پوشید

تقبض ـ منقبض شد ، چروك شد ، در هم کشیده شد

تقبض البطن ـ یبوست داشت یا پیدا کرد (در گفتگوی ازشکم)

تقبل ـ پذیرفت ، دریافت کرد ، تقبل کرد ، مستجاب کرد (در گفتگوی از دعا وامثال آن)

تقتل القوم ـ جنگیدند وهمدیگررا کشتند

تقتیر ـ خست ، امساك ، بخل

تقحل ـ خشکید ، خشك شد (در گفتگوی از کشتزار ، صحرا وامثال اینها)

تقدر ـ مقدرشد ، معین شد ، ثابت شد

تقدم ـ پیشرفت کرد ، جلو افتاد

تقدم ـ استمرار یا ادامه یافت ، جریان یافت، پیش رفت ، کامیاب شد ، ترقی کرد ، بهبود پیدا کرد ، اصلاح شد ، بهتر و نیکوتر شد

تقدم بین یدیه ـ در برابر او حاضر شد ، در مقابل او آمد

تقدم علی ـ پیشی جست بر ، تفوق پیدا کرد

تقدم القوم ـ مقدم برهمه قرارگرفت ، درصف مقدم حرکت کرد ، جلوتراز دیگران افتاد

نزعة التقدم ـ میل به پیشرفت

تقدمة ـ هدیه ، پیشکشی ، تعارفی ، وقف ، تخصیص ، قربانی

خبز التقدمة (در توراة) نان تقدمه

تقدمة زیت اوخمر ـ قربانی یا پیشکشی در راه خدا که عبارت ازروغن یا شراب باشد

النشاط التقدمی ـ فعالیت بخاطر پیشرفت

تقدیر ـ تخمین ، فرض ، تصور ، رأی ، نظر

تقدیراً ـ فرضاً ، تخمیناً ، نظراً

یستحق التقدیر ـ شایسته ، لایق ، مستحق ، سزاوار ، ستوده

تقدیر السوء ـ بد بینی

تقدیر الضرائب ـ تعیین مالیات ، مالیات بندی

تقدیر القیمة ـ ارزیابی

تقدیراً ل ـ در ازای ، بپاداش

تقدیری ـ تخمینی ، فرضی ، تصوری ، نظری

تقدیس ـ تقدیس ، تطهیر ، عادل شمردن ، تخصیص یا اختصاص دادن ، وقف کردن

تقدیس الشیء ـ چیزی را مقدس دانستن

تقدیم ـ ترقی دادن ، جلو بردن ، هدیه دادن، پیشکش کردن ، تعارف دادن ، چیزی را تقدیم

کسی کردن ، معرفی (کردن)

تَقْدِیمُ المُساعَدَةِ - کمك کردن ، پول یا چیزی دیگررا بعنوان کمك تقدیم داشتن

تَقَرَّبَ (ص) - درآیین عشاء ربانی شرکت جست

تَقَرَّبَ اِلَیْهِ - تقرب جست به ، نزدیك شد به ، مقرب شد نزد

تَقَرَّحَ - زخم شد

تَقَرَّرَ - پابرجا شد ، ثابت شد ، استوار و محکم شد ، مقررشد

تَقْرِیب - نزدیك کردن ، نوعی دویدن

تَقْرِیر ج تَقارِیر - گزارش

تَقْرِیرُ الاَرْصادِ - گزارش وضع هوا

قَدَّمَ تَقْرِیراً عن ... - گزارشی از ... تقدیم داشت

تَقْرِیر رَسْمِیّ اَوحُکُومِیّ - گزارش رسمی یا دولتی ، آگاهی‌نامه رسمی

تَقْرِیر طِبِّیّ - گزارش پزشکی

تَقْرِیرُ المَصِیرِ - تعیین سرنوشت ، خودمختاری

اِنَّ لِلشُّعُوبِ حَقَّ تَقْرِیرِ المَصِیرِ - تعیین سرنوشت حق خود ملتها است وبیگانه نباید در آن مداخله کند ، ملتها باید خود مختاروآزاد باشند

تَقْرِیظ - مدح ، ثنا ، ستایش ، تمجید ، تعریف

تَقْرِیظُ الکُتُبِ - انتقادآمیخته بمدح (درمقدمه‌ی کتاب یك نویسنده) نوشتن ، مقدمه مدح آمیز بر کتابی نوشتن

تَقْرِیع - سرزنش ، اوقات تلخی ، توبیخ

تَأْنِیب اَوتَقْرِیعُ الضَّمِیرِ - سرزنش وجدان

تَقَزَّزَ - تهوع ، حالت قی ،غثیان ، تنفر ، بیمیلی ، بیزاری ، اشمئزاز

تَقَسَّسَ - دنبال چیزی یاکسی رفت ، ازپی‌چیزی رفت ، رد پاراگرفت

تَقَسَّمَ - تقسیم شد ، بخش شد ، قسمت شد

تَقْسِیطُ الدَّیْنِ - وام را باقساط پرداختن

تَقْسِیم - تقسیم ، بخش کردن ، توزیع

تَقْسِیم (فِی المُوسِیقَی) - پیش‌درآمد ، مقدمه ، درآمد

تَقْسِیمَة (ص) - حجره ، قسمت ، کوپه (درواگن راه آهن)

تَقَشَّرَ - پوست کنده شد ، مقشرشد

تَقَشَّرَ الجِلْدُ - پوست بدن ورقه شد ، ور آمد ، جدا شد

تَقَشَّرَ الطِّلاءُ - اندود چیزی ورقه شد ، پوسته پوسته‌شد ، ورآمد

تَقَشَّعَ - متفرق و پراکنده شد ، برطرف شد (درگفتگوی از ابر ، تاریکی ، مه وامثال اینها)

تَقَشَّفَ - زهد پیشه کرد ، از لذایذ دنیا صرف‌نظر کرد ، زاهد شد ، بد بخت وبیچاره شد ، تهیدست و بینوا شد ، پوست بدنش چرك و کثیف شد

تَقَشُّف - زهد ، ریاضت

تَقَصِّ (التَّقَصِّی) - تحقیق ، رسیدگی ، پی‌گردی ، مداقه ، استقصاء

تَقَصَّی - مورد مداقه قرار داد ، پی گردی کرد، کاملا معاینه کرد ، تحقیق کرد

تَقَصَّی عَنْ - دوری جست از ، کناره گرفت از

تِقْصار ، تِقْصارَة ج تَقاصِیْر - یك نوع قلاده

تَقَصَّد - شکست ، شکسته شد

تَقَصَّده - در دم اورا کشت ، فی المجلس یا برفور اورا کشت

تَقَصَّده (ص) - بخشونت وسختی بااورفتار کرد

تَقَصَّص الأثْر - ردچیزی‌را گرفت ، ازپی‌چیزی یاکسی رفت

تَقَصَّم - شکست ، شکسته شد

التَّقَصِّی - به نهایت چیزی رسیدن

تَقْصِیْر - کوتاه کردن ، اهمال کردن - فرو گذاشتن ، نقص ، عیب

تَقْصِیر فِی تأدِیَةِ الْواجِب - کوتاهی درانجام وظیفه

تَقْصِیع الشَّعْرِ - مرتب کردن موی سروپیچیدن آن

تَقْضِیب الشَّجَرِ - شاخه‌های درخت را زدن ، پیراستن ، پایش کردن درخت

تَقَطَّر الماءُ - آب چکه کرد ، قطره قطره ریخت

تَقْطِیْب - ترشرویی

تَقْطِیب (فِی عِلْمِ الطَّبِیعَةِ) - (درفیزیك) ذو قطبین سازی ، دارای دو قطب مثبت و منفی کردن

تَقْطِیْر - تقطیر ، تصفیه

تَقْطِیع - بریدن ، شکم درد ، قولنج ، قدوقامت

تَقْطِیْف - چیدن (میوه وامثال آن)

تَقَعَّد عَنْ - دست کشید از ، ول کرد ، ترك کرد، واگذاشت ، دست‌برداشت ، بازایستاد ، خودداری کرد

تَقَعَّر - مورد مداقه قرارداد ، تعمق کرد در ، عمیق یاگودشد

تَقَعَّرفِی الْکَلامِ - ازبیخ حلق صحبت کرد

تَقَعُّر - کاوی ، توگودی ، فرو رفتگی ، ضد تحدب

مُفْرَد التَّقَعُّر - یکسو پهن ویکسو کاو ، پهن و مقعر

تَقَفَّز - دستکش پوشید

تَقَفَّز بِالْحِنّاء - حنا بست (بدستهای خود)

تَقَفَّع - چین وچروك خورد وخشك شد

تَقَفَّف ، تَقَفْقَف مِنَ الْبَرْدِ - ازسرما لرزید

تَقْفِیَة - سجع ، هم صدایی ، قافیه دار کردن

تَقْفِیصَة الدَّجاجِ (ص) - قفس مرغ ، لانه مرغ

تَقَلَّب - تغییر یافت ، واژگون شد

تَقَلُّب - واژگون شدن ، تغییر یافتن ، تغییر -

پذیری ، عدم ثبات

تَقَلُّبُ الأَسعارِ - ترقی وتنزل کردن قیمتها

تَقَلُّبُ الأَفکارِ - عدم استقرار فکر ، تردید ، دودلی ، عدم تصمیم

تَقَلَّبَ السِّعرُ - ترقی و تنزل کرد (در گفتگوی ازنرخ)

تَقَلُّبُ الظُّروفِ - تغییر وضع یا اوضاع ، تغییر شرایط یا موقعیت

تَقَلَّبَ فِی أَحوالِهِ أَو رَأیِهِ - دمدمی مزاج بود یاشد ، تلون مزاج داشت

تَقَلَّبَ المَرِیضُ عَلَی الفِراشِ - بیمار دربستر بخود پیچید ، با ناراحتی باین سو وآنسوغلتید

تَقَلُّباتُ الدَّهرِ - تغییرات و دگرگونیهای روزگار

تَقَلُّباتُ الطَّقسِ - تغییرات ودگرگونیهای هوا (مانند سرد وگرم شدن یا بارانی بودن هوا و غیراینها)

تَقَلَّدَ - قلاده یا گردن بند بست

تَقَلَّدَ الأَمرَ - عهده‌دار کاری شد

تَقَلَّدَ بِفُلانٍ - تقلید کسی را درآورد

تَقَلَّدَ السِّلاحَ - مسلح شد

تَقَلَّدَ السَّیفَ - شمشیر بست

تَقَلُّصٌ - انقباض ، درهم کشیده شدن

تَقَلُّصُ الأَعصابِ - منقبض شدن اعصاب ، تشنج اعصاب

تَقَلَّصَ الثَّوبُ - پارچه توآب رفت (یعنی دراثر شستن کوتاه شد)

تَقَلَّصَ ظِلُّهُ - مرد ، سایه اش (از سر دیگران) کم شد

تَقَلَّصَ الظِّلُّ - سایه رو بزوال رفت

تَقَلُّصِیّ - منقبض شونده ، جمع شونده

تَقَلقَلَ - جابجاشد ، حرکت کرد ، تکان جزئی خورد ، مضطرب شد ، متلاطم شد

تَقَلقَلَ مِن مَکانِهِ - ازجایش تکان خورد، کمی آنطرف تر رفت

تَقَلنَسَ - کلاه برسر گذاشت

تَقلِید - تقلید کردن ، ادای کسی را درآوردن

تَقلِید ج تَقالِید - رسم وآیین ، سنت اجتماعی کهن ، آداب ورسوم

تَقلِید (ص) - دروغی ، ظاهری ، ساختگی ، تقلبی ، بدلی ، ناسره ، ادا ، تقلید

تَقلِیدُ المَنصِبِ أَوِ السُّلطَةِ - اعطای منصب یا مقام (بکسی)

تَقلِیدِیّ - مربوط بآداب ورسوم یاسنن باستانی ، حدیثی ، نقلی (مجازاً) باستانی ، دیرینه ، کهن

المَآثِرُ التَّقلِیدِیَّةُ - افتخارات کهن، افتخارات ملی باستانی

تَقلِیس - بالا آمدن غذای هضم نشده در دهن (بواسطه‌ی سوء هاضمه وغیرآن)

تَقْلِيس (ص) - مسخرگی ، مچل کردن ، ریزه خوانی ، سخن گوشه‌دار ، طعنه
تَقْلِيش - تولك رفتن ، پر یا موی ریختن ، پوست انداختن
تَقْلِيعَة (ص) - بدعت ، رسم وآیین نو
تَقْلِيل - کاهش دادن ، کم کردن ، کاستن
تَقْلِيم الأظافِر - ناخن گرفتن
تَقْلِيم الشَجَرِ - شاخه زدن ، پایش کردن ، پیراستن (از برگ وشاخه‌های زیادی)
سِكّينُ التَقْلِيم - چاقوی شاخه زنی یا باغبانی
مِقَصّ التَقْلِيم - قیچی باغبانی
تَقَمَّز فِي مِشيَتِهِ - جست وخیز کرد
تَقَمَّص - پیراهن در برکرد
تَقَمُّص الأرْواحِ - تناسخ
تَقَمَّصَتِ الرُوحُ - روح تناسخ پیدا کرد ، از بدنی ببدنی دیگر انتقال یافت
تَقَمَّع فِي حَرَكاتِهِ (ص) - باناز سخن گفت ، بناز یا لطافت اداکرد
تَقَمْقَم - گله کرد ، غرغر کرد ، باگله وشکایت گفت
تَقِنَ - کامل کرد ، بکمال رساند ، تکمیل کرد
تِقْن - آب گل آلود که ته حوض یا هرجای دیگر باقیمانده است ، گِل خشك شده وترك خورده
تَقِنَ العِلْمَ الفُلانِيّ - فلان علم را تکمیل کرد ، درفلان علم متبحر یا استادشد
تَقَنْزَح (ص) - با تکبر راه رفت
تَقَنَّعَ بِالقِناعِ - ماسك زد ، نقاب زد
تَقَنَّعَتِ المَرْأةُ - نقابدار شد ، نقاب بر چهره انداخت (درگفتگوی از زن)
التَقَنِيَّة (غ) - تکنیك ، فن ، اصول مخصوص فنی ، کارفنی
تَقْنِين - قانونگذاری ، وضع قوانین
تَقَوّى - نیرومند بود یاشد ، تشجیع وتقویت شد ، جرأت پیدا کرد
تَقَوَّبَتِ البَيْضَةُ - تخم پرنده شکست یا ترکید وجوجه ازآن بیرون آمد
تَقَوَّحَ الجُرْحُ - زخم چرك کرد ، ورم کرد ، آماس کرد
تَقَوَّرَتِ الحَيَّةُ - مار حلقه زد ، چنبرزد
تَقَوَّس - خم شد ، خمیدگی پیدا کرد ، منحنی شد
تَقَوَّض - فرو ریخت ، ویران شد (درگفتگوی از بنا)
تَقَوَّل عَلَيهِ - دروغ جعل کرد (برای کسی) ، چیزی را بدروغ نسبت داد به
تَقَوُّلات - تهمتهای ناروا
تَقْوِيَة - نیرومند ساختن ، جرأت دادن ، تشجیع کردن ، نیروی کمکی ، تقویت ، استحکام ،

تحريك ، انگيزش ، نيروى تازه دادن

تَقْوِير (ص) - (در معمارى) قسمي گـچ برى يا كنبيه

تَقْوِير وتَنْفِيخ (ص) - گچ برى مقعر يا توگود

تَنْفِيخ وتَقْوِير (ص) - گچ برى برجسته

تَقْوِيرة الثَّوْبِ - سوراخ يقه

تَقْوِيم - برپا كردن ، سرپا كردن ، نصب كردن ، اصلاح وتهذيب كـردن ، ارزيابى كـردن ، قيمت چيزى را معين كردن

تَقْوِيمُ الْبُلْدَانِ - فرهنگ جغرافيايى

تَقْوِيمُ السَّنَةِ - سالنما ، تقويم

تَقْوِيمُ فَلَكِيّ - تقويم نجومى

تَقَهْقَرَ - بقهقرا برگشت ، عقب افتاد ، منحط شـد

تَقَهْقُر - برگشت ، عقب افتادگى ، انحطاط

تَقِيّ - متقى ، ديندار ، پرهيزكار ، متدين

تَقَيَّحَ - چرك كـرد ، آماس يا ورم كـرد (در گفتگوى از زخم وامثال آن)

تَقَيُّح - تراوش چرك ، چرك كردن ياچرك نشستن زخم مثلا

تَقَيُّحُ اللِّثَةِ - پيوره

تَقَيُّحِيّ - مولد چرك ، ديم آود

تَقَيُّضُ الْبَيْضِ - تخم پرنده شكست يا ترکيد و جوجه ازآن بيرون آمد

تَقَيُّضُ الْحَائِطُ - ديوار فروريخت

تَقَيَّلَ - خواب قيلوله رفت

تَقْيِيد - تحديد ، تضييق ، جلـوگيرى ، منع ، محدوديت ، مقيد كردن ، انحصار

تَقْيِيدُ الأَرْجُلِ - زنجير كردن ، بخو كردن

تَقْيِيدِيّ - تحديدى ، محدود سازنده،جلوگيرى كننده

تَكَّ - لگد كرد ، پايمال كرد ، زير پاى خـود له كرد

تَكَّ الرَّجُلُ - لاغر بود يا شد

تك (غ) - درخت يا چوب ساج

تُكَأَة - عصا ، حائل ، نگهدار ، پايـه ، تكيه - گاه (مجازاً) بهانه ، عذر

تُكَأَة - آدم تنبل ، كسيكه ميخواهد جايى بلمد

تَكَابَرَ - تكبر كرد ، نخوت داشت،مغرور بود يا شد

تَكَاتَبُوا - باهمديگر مكاتبه كردند

تَكَاثُر - افزايش ، ازدياد

تَكَاسَلَ - تنبلى كرد ، ببطالت گذراند

تَكَاسُل - تنبلى ، بيكارى ، بطالت

تَكَافَأُوا - باهمديگر مساوى بودند يا شدند

تَكَافُل - مسئوليت مشترك يا متقابل ، همكارى ، همدستى ، كفيل يكديگر شدن

التَّكَافُلُ الاِجْتِمَاعِيّ - همكارى اجتماعـى ، مسئوليت مشترك اجتماعى

تَكَالَبُوا عَلَى كَذَا - ازدحـام كردنـد براى ،

با شتاب روی آوردند به ، کشمکش وتقلا کردند (بر سر)

تَكالِيفُ الحَياةِ - سختیها ومشقات زندگی

تَكالِيفُ المَعيشَةِ - هزینه های زندگی، احتیاجات زندگی

بلغت تَكالِيفُه خمسةَ ملايينَ مِنَ الجُنيهات هزینه آن بالغ بر پنج میلیون لیره گردید

يتطلّب التَّكاليفَ الباهِظَةَ - مستلزم هزینه‌ های هنگفت است

تَكامَلَ - کامل شد ، تکمیل شد ، تکامل یافت ، رو بکمال رفت ، باتمام رسید

تَكَبَّدَ - تحمل کرد ، رنج کشید ، عذاب کشید

تَكَبَّدَ الأَهْوالَ - تحمل خطر کرد ، با خطر مواجه شد

تَكَبَّدَ الخَسائِرَ - زیان دید ، ضرر داد ، متحمل خسارت شد

تَكَبَّدَ المَكانَ - در وسط جایی قرار گرفت ، به میان جایی رسید

تَكَبَّدَتِ الشَّمسُ - خورشید بنصف النهار رسید

تَكَبَّرَ - تکبر کرد ، نخوت داشت . مغرور بود یا شد

تَكَبُّر - تکبر ، بزرگی فروختن ، مغرور بودن، باد درسر داشتن ، نخوت

تَكَبَّرَ علی - تکبر کرد (باکسی) ، بزرگی فروخت بر

تَكْبِير - بزرگ کردن

تَكْبِيس علاجِيّ - ماساژ طبی

تِكَّة ج تِكَك - بند تنبان وامثال آن

تَكْتِه الخَمْرَةُ - شراب اورا ازخود بیخود کرد، مست کرد ، سرخوش کرد

تَكَتَّفَ - دودست را بروی سینه گرفت

تَكْتَكَ الطَّبيخُ (ص) - نزدیك بجوش بود یاشد، آهسته جوشید

تَكْتَكَ - لگدمال کرد ، پایمال کرد

تَكْتَكَة - صدای تك تك ، تیك تیك

تَكْتَكَتِ السَّاعَةُ وغيرُها - ساعت و امثال آن تك تك کرد

تَكَتَّلَ - جمع شد ، متراکم شد (مجازاً) دردسته بندی قرار گرفت

التَّكَتُّلاتُ العَسكَرِيَّة - دسته بندیهای نظامی

تَكَتُّم - رازپوشی

التَّكْتِيك ، التَّكْتِيَّة - تاکتیك ، فن جنگ و راهنمایی سپاه در نبرد با دشمن ، تدبیر جنگی ، (مجازاً) روش ، شیوه

تَكَثُّف - مبدل شدن بخار بآب

تَكْثِير - چند برابر کردن ، تکثیر کردن ، چیزی را پلی کپی کردن

تَكْثِيف - تبدیل کردن بخار به آب

تَكَحَّلَ - سرمه استعمال کرد ، سرمه بچشم کشید

تَکْحِیت - محو کردن ، پاك کردن ، تراشیدن

عَمَلِیَّة تَکْحِیت (الرَّحِم) - کورتاژ

مِلعَقَة تَکْحِیت - (درجراحی) آلت تراش

تَکْحِیل البِناء - بند کشی دیوار ساختمان

تَکَدَّر - تیره شد (در گفتگوی از اشیاء)

تَکَدَّر - مکدر و آزرده شد ، خشمناك شد ، رنجید ، متغیر شد ، اوقات تلخ و عصبانی شد

تَکَدَّس - روی هم انباشته شد ، متراکم شد ، بصورت توده در آمد

تَکَرَّی - خوابید ، چرت زد

مِراراً وَتَکْراراً - پی در پی ، پیوسته ، مکرر

تَکَرْتَن عَلَیْه (غ) - درقرنطینه نگاهداشته شد

تَکَرْدَس (ص) - ازدحام شد ، انباشته شد ، متراکم شد

تَکَرَّر - مکرر شد ، تکرار شد

تَکَرَّس - پی ریزی شد ، دائر شد ، افتتاح شد ، گشایش یافت

تَکَرَّش - منقبض شد ، درهم کشیده شد ، چین و چروك شد

تَکَرَّع - پاهای خودرا شستشو کرد

تَکَرَّع (ص) - آروغ زد

تَکَرَّم - سخی بود یا شد ، کریم الطبع بود ، مهربانی ولطف داشت با

تَکَرَّم - تظاهر بسخاوتمندی کرد

تَکَرَّمَ عَلَیْه بِکَذا - چیزی را باو التفات یا مرحمت کرد

تَکَرُّه - اکراه ، بیمیلی ، تنفر ، بیزاری ، مخالفت

تَکَرَّه الشَّیْئَ - کراهت داشت از ، نفرت داشت ، احساس تنفر و بیزاری کرد از

بِتَکَرُّهٍ - ازروی بیمیلی ، ازروی اکراه

تَکْرِیر - تصفیه ، پالودن

مَعْمَلُ التَّکْرِیر - پالایشگاه

مَعْمَلُ تَکْرِیرِ الزَّیْت - پالایشگاه نفت

تَکْرِیرُ النِّفْط - تصفیه نفت

تَکْرِیس - افتتاح کردن ، دائر کردن ، شالوده ریختن برای، وقف کردن ، تخصیص دادن چیزی برای مسجد ، کلیسا وامثال اینها

تَکْرِیس - آیین ویژه دخول کسی در انجمنی ، کسی را بعضویت انجمنی درآوردن (با تشریفات خاص آن انجمن)

تَکْرِیم - بزرگ داشت ، احترام ، افتخار ، تبجیل

تَکَسَّی - لباس پوشید ، جامه دربر کرد

تَکَسَّب - بدست آورد ، کسب کرد

تَکَسَّح (ص) - چلاق شد ، لنگ شد ، فالج شد

تَکَسَّر - خرد شد ، شکست ، ریز ریز شد

تَکَسُّر الجِسْم - ناراحتی ، بیقراری

تَكْسِيَةُ الْحِيطانِ (ص) ـ تخته کوبی کـردن دیوارها ، پوشش چوبی یا غیر آن درست کردن جهت دیوار

تَكْسِيرٌ ـ شکستن ، خرد کردن

جَمْعُ التَّكْسِيرِ (فی النحو العربی) ـ جمع مکسر ، جمع بیقاعده (دردستورزبان عربی)

تَكَشَّفَ ـ برهنه شد ، پوشش برداشته شد از ، آشکارشد ، فاش شد ، واضح ومعلوم وهویدا شد

تَكْعِيبُ الأَعْدادِ ـ عددرا به توان سوم بردن

تَكْعِيبَةٌ (ص) ـ داربست درخت انگور ، چفتهٔ مو

تَكْعِيبِىّ ـ بشکل مکعب ، مکعب مانند

تَكَفَّفَ ـ گدایی کرد

تَكَفَّلَ بِكَذا ـ بعهده گرفت

تَكَفَّلَ لَهُ كَذا ـ ضمانت کرد ، تضمین یاتعهد کرد ، اطمینان داد به

تَكْفِيرٌ ـ کفاره دادن ، جبران کردن (بوسیله کفاره دادن) ، به بیدینی متهم کردن ، نسبت کفر دادن به کسی

تَكَّكَ ـ تنبان وامثال آنرا با بندگـردان بند کـرد

تِكْلام ، تِكْلامَة ـ سخنگو ، خـوش صحبت ، پرگو

تَكَلَّحَ وَجْهُهُ ـ ترشروشد ، عبوس شد ، اخم کـرد

تَكَلَّسَ ـ تبدیل بآهك شد

تَكَلُّسٌ ـ تبدیل به آهك کردن ، آهك سازی

تَكَلَّفَ (ص) ـ تشریفات بجا آورد ، رعـایت تشریفات کرد

تَكَلُّفٌ ـ تصنع ، تظاهر ، بخود بستگی

تَكَلَّفَ الأَمْرَ ـ زحمت کاری‌را برخودهموار کرد ، بعهده گرفت

تَكَلَّفَ العَمَلَ ـ با بی میلی انجام داد ، ازروی اکراه انجام داد

تَكَلَّفَ كَذا (ص) ـ خـرج برداشت ، تمام شد (چنانکه گویند این خانه فلان مبلغ برای اوتمام شد یا خرج برداشت)

تَكَلَّلَ ـ تاج برسر گذاشت

تَكَلَّلَ بِالنَّجاحِ ـ با موفقیت قرین گشت

تَكَلَّلَ عَلَيْها (ص) ـ با زنی ازدواج کرد

تَكَلَّمَ ـ سخن گفت ، تکلم یا صحبت کرد

تَكَلَّمَ عَلَى أَوْ فِى مَوْضُوعٍ ـ درمـوضوعِ ... سخن گفت یا سخنرانی کرد

تَكَلَّمَ عَنْ شَخْصٍ أَوْ أَمْرٍ ـ دربارهٔ کسی یاچیزی سخن گفت

تَكَلَّمَ فِى أَوْ عَلَى شَخْصٍ ـ علیـه کسی سخن گفت ، بنفع کسی سخن گفت

تَكَلَّمَ مَعَهُ ـ باکسی تکلم کرد ، گفتگو کرد

تَكَلَّمَ هَمْساً ـ نجوا کرد ، خیلی آهسته صحبت کـرد

تَكْلِيفٌ ـ مکلف ساختن ، بزحمت انـداختن ،

تحميل ، تكليف

تَكْلِيف (ص) ـ تشريفات

تَكْلِيفُ الْخاطِرِ (ص) ـ بخود زحمت دادن ، دردسر براى خود درست كردن

لاتَكْلِيف بَيْنَ الْاَصْدِقاء (ص) ـ تشريفات و رودربايستى بين دوستان نيست

بِلا تَكْلِيف (ص) ـ بدون رعايت تشريفات ، بدون تكلف

تَكَمَّشَ الْجِلْدُ ـ داراى چين و چروك شد ، منقبض ودرهم كشيده شد (در گفتگوى از پوست بدن وامثال آن)

تَكْمِلَة ـ متمم ، مكمل ، تتمه ، شماره كامل

تَكَمَّنَ لَهُ ـ كمين كرد براى ، دركمين كسى يا چيزى نشست

تَكْمِيدٌ ـ ضماد گرم گذاشتن ، تكميد كردن ، كمپرس كردن

تَكْمِيلٌ ـ تكميل يا كامل كردن ، باتمام رساندن

تَكْمِيم ـ پوز بند زدن بـه ، (مجازاً) از سخن گفتن بازداشتن ، توقيف كردن

تَكَنَّى بِكَذا ـ مكنى بود يا شد ، ملقب بود يا شد به

تَكْنَة (ص) ـ قسمتى ازسر ستون كه شامل كتيبه وگلويى است

مَدْرَسَة تِكْنِيَّة ـ آموزشگاه صنعتى (اعم ازدبيرستان يا دانشكده)

اَلتَّكْنِيك (غ) ـ تكنيك، فن، اصول مخصوص فنى

تَكَوْكُبَ ـ ازدحام ، اجتماع ، انبوهى

تَكَوَّنَ ـ آفريده شد ، خلق شد ، ايجادشد

تَكَوَّنَ مِنْ كَذا ـ عبارت بود يا شد از ، مركب بود يا شد از ، تركيب يافت از ، ساخته شداز

تَكْوِينٌ ـ خلقت ، ايجاد ، پيدايش ، تكوين

سِفْرُ التَّكْوِين (مِنَ التوراة) ـ (در توراة) سفر پيدايش: آن قسمت از توراة كه دربارهٔ خلقت جهان وپيدايش كائنات صحبت ميكند

تَكَهْرَبَ ـ داراى نيروى برق شد يا برق در او سرايت كرد (بواسطه مجاورت يا دست زدن بـه چيزى كه برق دارد) ، تحت تأثير برق درآمد، الكتريكى شد ، (مجازاً) بهيجان آمد

تَكَهْرُبٌ ـ برق گرفتگى ، تحت تأثير برق در ـ آمدن يا آوردن ، استعمال برق

تَكَهَّنَ ـ غيب گويى كرد ، كهانت كرد ، پيشگويى كرد

تَكِيَّة ج تَكايا ـ گدا خانه ، دار المساكين ، نوانخانه

تَكَيَّفَ ـ داراى شكل يا ريخت شد ، كيفيت به خود گرفت

تَكَيَّفَ (ص) ـ سرمست شد ، سرخوش شد ، كيف كرد

تَكْيِيسٌ (ص) ـ ماساژ ، مشت ومال دادن ،

کیسه وصابون زدن

تَکْییف - وفق‌دادن، موافق کردن، مناسب کردن، دارای شکل وریخت کردن

تَکْییفُ الْهواء - تهویه، عوض کردن هوا

تَلّ ج تِلال، تُلول - تپه، تل، بلندی، پشته

تُلّ حَریر - تور، توری

تُلّ النّاموسیّات - پشه بند

تَلا - از پی آمد، از دنبال آمد، تعاقب کرد، پس از چیزی یا کسی آمد، بعد آمد، یکایک برشمرد، ذکر کرد، گفت، گـزارش داد، از بر خواند، منتج شد، ناشی بود یا شد

تَلا الْکِتابَ - کتاب‌را (بدقت) خواند، تلاوت کـرد

تَلاءَمَ - فرومایگی کرد، لئیمانه رفتار کرد

تَلاءَمَ - تعمیر شد، اصـلاح شد، درست شد، تصحیح شد

تَلاؤُم - اتفاق، توازن، اتحاد، توافق، صلح، آشتی، سازش، سازگاری، تناسب

تَلابیب - یقه وگلوگاه

اَخَذَ بِتَلابیبِه - دست وگریبان شد با، یقه او را گرفت

تَلاحَمَ بِه - چسبید به، پیوست به، توافق‌داشت با، طرفدار یا هواخواه بود

تَلاحَمَ الشَیْئانِ - با هم جفت وجـور شد، بهم چسبید، یکی شد (درگفتگوی از دوشیئ)

تَلاحَمَ الْقَوْمُ - بجنگ پرداختند، دست‌بکشت وکشتار زدند

تَلاحَمَتِ الشَّجَّةُ - زخم التیام پیدا کرد، خوب شـد

تِلاد - مال کهنه وقدیمی موروثی

تَلاشٍ (التَّلاشِی) - اضمحلال، محو یا ناپدید شدن تدریجی، تلاشی

تَلاشَی - نابود ومتلاشی شد، کم کم ناپدید یا محو شد

تَلاشَی الصَّوْتُ - صدا خاموش شد

تَلاشَی فِی - مضمحل شد در

تَلاصُق - چسبیدن، چسبندگی

تَلاطَفَ - ملاطفت ومهربانی کرد با، مودب‌بود یا شد (نسبت به)، بانزاکت بود یا شد

تَلاطَمَتِ الْاَمْواجُ - امـواج متلاطـم شـد، خروشان شد

تَلاطَموا - بهمدیگر سیلی زدند

تَلاعَبَ - بازی کرد با، ببازی گرفت

تَلاعُب (ص) - کلاهبرداری، تقلب، فریب

تَلاعَبَ فِی الْاَمْرِ (ص) - باتقلب عمل کـرد، کلاهبرداری کرد

تَلافَی - جبران وتلافی کـرد، درست وراستی کـرد

تَلافَی الْخَسارَةَ - زیان را جبران کـرد، از عهده خسارت بیرون آمد

تَلافِی الشَّرَ قَبلَ استِفحالِه - فساد را در نطفه خفه کرد

تَلافِیفُ الدِّماغِ - شیارهای مغز سر ، لفایف مغز سر

امُّ التَّلافِیف - هزارلا ، معده سوم نشخوار - کنندگان

تَلاقٍ (التَّلاقِی) - ملاقات ، برخورد

تَلاقَوا - با همدیگر ملاقات کردند ، اجتماع کردند ، انجمن کردند ، شرکت کردند در ، با همدیگر برخورد کردند

تَلألأ - درخشید ، تابید ، متلالی شد ، لمعان داشت

تَلامَة - بی شرمی ، بی حیایی ، گستاخی ، جسارت

تِلاوَة - گزارش ، شرح ، نقل ، ذکر ، از بر - خوانی

تِلاوَة - خواندن ، تلاوت کردن ،

تَلاوَموا - همدیگررا ملامت کردند

تَلاوِیح - انگورهای تازه رسیده

تَلاهَى بِکَذا - خودرا مشغول یا سرگرم چیزی کرد ، سرگرم یامشغول شد به

تَلَبَّبَ لِلقِتالِ اَوِالعَمَلِ - آماده جنگ یا کار شد ، دست وآستین بالا زد برای

تَلَبَّثَ - توقف کرد ، درنگ کرد ، منتظر (چیزی) شد

تَلَبَّثَ بِالمَکانِ - اقامت کرددر ، ماند(درجایی) ، درنگ کرددر

تَلَبَّدَ بِالأَرضِ - بزمین چسبید

تَلَبَّدَ الشَّعرُ وَالصُّوفُ - موی یاپشم بهم چسبید وچون نمد شد

تَلَبَّدَتِ السَّماءُ بِالغُیُومِ - آسمان ازابرپوشیده شد

تَلَبَّسَ بِالأَمرِ - گرفتار کاری‌شد ، سخت مشغول کاری شد

تَلَبَّسَ عَلَیهِ الأَمرُ - امر براو مشتبه شد ، تردید یا شك پیدا کرد نسبت به

تَلَبَّكَ - مخلوط یاممزوج شد ، درهم وبرهم شد، بهم درآمیخت

تَلَبُّكُ المَعِدَة - سوء هاضمه ، بدهضمی

تِلبِیب ج تَلابِیب - یقه

تَلبِیَة - پاسخ دادن ، اجابت کردن ، جواب دادن

تَلبِیَةُ الطَّلَبِ - برآوردن تقاضا یا درخواست ، پاسخ مثبت دادن بدرخواست

تَلبِیَة لِطَلَبِکُم - درپاسخ درخواست شما

تَلبِیس - لباس پوشاندن، (مجازاً) خلاف حقیقت اظهارکردن

تَلبِیس بِطَبَقَةٍ خارِجِیَّةٍ (ص) - اندودن، دارای پوشش کردن

تَلبِیسُ الخَشَبِ بِالعاجِ (ص) - خاتم سازی

تَلْبِيسَةٌ لِلْمُهْبِل (ص) - رحم بند ، شياف مهبل

تَلْبِيسَةُ الْمُسْتَقِيم (ص) - شياف

تَلْبِين ، تَلْبِينَة - نوعی سوپ یا خـوراك كه از سبوس وشیروعسل درست میکنند

تَلَثَّم - نقاب برروی افکند ، روی خودرا بانقاب پوشاند

تَلَج - جوجه شاهین یاعقاب

تَلَجْلَج - مردد شد وسخن در دهان گردانید ، با شبهه وشك سخن گفت ، با تردید ولکنت ادا کـرد

تَلَحَّف - خـودرا در لحاف وپتو وامثال اینها پیچید

تَلَحْلَح (ص) - دورشد ، جداشد، فاصله گرفت، خارج شد

تَلْحِين - آهنگ ساختن ، با آهنگ خواندن ، آهنگسازی

تَلْخِيص - خلاصه کردن ، مختصر گویی

تُلْد - مال کهنه وقدیمی وموروثی

تَلَذَّذ - لذیذ یافت ، خوشمزه یافت

تَلَذَّذ بِه - لـذت برد از ، خـوشحال شد از ، مطبوع طبع یافت

تَلَزَّج - چسبناك بود یاشد

تِلِسْكُوب (غ) - دور بین نجـومی ، دور بین بزرگـی که جهت رصد ستارگان بکار میرود ، تلسکوپ

تَلَصَّص - دزدشد ، دزدی کرد

تَلَصَّص عَلَيْهِم - درمیان آنها بجاسوسی پرداخت

تَلَطَّخ - آلوده شد ، رنگ زده شد

تَلَطَّخ بِشَرّ - آلوده بفسادشد ، بدی کرد

تَلَطَّف - ملاطفت ومهربانی کرد با ، مؤدب بود یا شد نسبت بکسی ، بانزاکت بود

تَلَطُّف - ملاطفت ، مهربانی ، نزاکت ، ادب

تَلَظَّى - به هیجان آمد ، برافروخت، آتش گرفت (ازخشم وغیره مثلا)

تَلْعَاب ، تِلْعَابَة - بازیگوش ، کسیکه همّ اوفقط بازی است

تَلَعَّب - بازی کرد ، ببازی گرفت

تَلَعْثَم - مرددبود یا شد ، دودل بود وسخن در دهان گردانید ، باشبهه وشك سخن گفت ، باتردید ولکنت اداکرد

تَلَعْثُم - تردید ، با لکنت وتردید اداکردن

تَلَعْلَع جُوعاً - ازگرسنگی بخود پیچید

تَلَعْلَع السَّرَاب (ص) - سراب ازدورسوسوزد ، درخشید

تَلَعْلَع الْكَلْب - سگ ازتشنگی لَه لَه زد، زبانش را در اثر تشنگی بیرون انداخت

تِلْغَاف (غ) - تلگراف

تِلْغَافِيّ (غ) - تلگرافچی

تِلْغِرَاف (غ) - تلگراف

عَمُودُ التِّلْغِرَاف - تیرتلگـراف (که در کنار

جاده‌ها نصب میکنند)

غمّازُ التِّلغراف - کلید تلگراف، دستگاه فرستنده تلگراف

تِلِغراف لاسِلکیّ - تلگراف بی‌سیم

تِلغرافیّ (غ) - تلگرافی، مربوط به تلگراف

تِلِغرافیاً - بوسیله تلگراف، با تلگراف (قید)

تَلْغَفَ (غ) - تلگراف کرد

تَلَغفِیّ (غ) - تلگرافی، مربوط به تلگراف

تَلِفَ - هلاك شد، تلف شد، نابود شد، ضایع شد، تباه شد، ازمیان رفت

تَلَفٌ - ضرر، خسارت، زیان، تباهی، آسیب، لطمه، فساد، تلف

تِلْفاز (غ) - تلویزیون، دستگاهی که بوسیله آن صور اشیاءرا ازدور می بینند

تَلَفَّتَ اِلی - التفات کرد به، روی خودرا بسوی چیزی یا کسی گردانید، نگاه کرد به، خیره شد به

تَلَفَّتَ یَمْنَةً وَیَسْرَةً - بچپ وراست نگریست

تَلَفَّحَ بِ (ص) - چیزی را بخود پیچید (مانند شال گردن، چادرشب وامثال اینها)، خودرا با چیزی پیچید یاپوشاند

تَلْفَزَةٌ (غ) - صور اشیاءرا ازدور دیدن (بوسیله تلویزیون)

تَلَفَّظَ - تلفظ کرد، اداکرد

تَلَفُّظ - تلفظ کردن، اداکردن کلمه

تَلَفَّعَ بِ - خودرا باچیزی پیچید یاپوشاند

تَلْفَنَ (غ) - تلفن کرد، بوسیله تلفن با کسی صحبت کرد

تِلِفُون، تِلِیفُون - تلفن

سِنْترال التِّلِفُون (غ) - مرکز تلفن

تِلِفُون کَهْرَبِیّ - تلفن خودکار

مُحادَثَةٌ تِلِفُونِیَّةٌ - مکالمه تلفنی

مُخابَرَةٌ تِلِفُونِیَّةٌ - ارتباط تلفنی، مخابره تلفنی

تَلْفِیحَة (ص) - شال گردن

تِلِفِیزیُون، تِلِیفِیزیُون (غ) - تلویزیون

تَلْفِیعَة - شال گردن، کاشکل

تَلْفِیق - داستان یا سخنی که بدروغ آمیخته است

تَلْفِیق (ص) - جعل کردن، دروغ سازی، دروغ پردازی

تَلْفِیقَة (ص) - داستان ساختگی یاجعلی

تَلَقّی - استقبال کرد از، کسی را نزد خود پذیرفت، ملاقات کرد با

تَلَقّاهُ بِصَدْرٍ رَحِیبٍ - باآغوش بازازاواستقبال کرد یااورا پذیرفت

تَلَقّی العِلْمَ - دانش فراگرفت، تحصیل دانش نمود

تِلْقاء - ملاقات، برخورد

تِلْقاءَ - دربرابرِ، درمقابلِ، درازاءِ، روبروی، مقابلِ

مِنْ تِلْقاءِ نَفْسِه - باطیب خاطر

تِلْقائِیّ - ناشی ازطیب خاطر ، خود بخود ، بی اختیار

تِلْقامَة - یاختەی میکرب خور

تَلَقَّبَ بِ - ملقب شدبه ، معروف شد به

تَلَقَّطَ - برچید ، برداشت ، جمع آوری کـرد ، بچنگ آورد

تَلَقَّفَ الشَّیْیءَ - چیزی را که در حال حرکت یا فرو افتادن بـودگرفت ، بُل گرفت(درمحارەی عوام)

تَلَقَّنَ مِنْ - ازکسی چیزیادگرفت،ازکسی آموخت

تَلْقِیح - آیین ویژه دخول کسی در انجمنی،عضو کردن کسی درانجمنی باتشریفات خاص

تَلْقِیح (فِی الطِّبِّ) - (درپزشکی) مایه کوبی

مادَّة التَّلْقِیح - واکسن

تَلْقِیح الأُنْثَی - جنس ماده را آبستن کردن ، باردار کردن

تَلْقِیح بِمَصْلِ الجُدَرِیّ - واکسیناسیون ، آبله کوبی ، مایه کوبی بوسیله واکسن آبله

تَلْقِیح النَّباتِ - گردەفشانی ، تلقیح گیاه

تَلْقِیم الطَّعامِ - با قاشق غذادادن یاخوراندن، لقمه دردهان کسی گذاشتن

تِلْكَ - آن (اسم اشارەی دور)

تَلَکَّأَ - درنگ کرد ، تأخیر کرد ، معطل کرد ، تنبلانه رفت

تَلَم ج أَتْلام - شیارزمین بوسیله خیش زدن

تِلِم (ص) - کند ، کـودن ، بیحس ، بی‌شرم ، بی حیا ، گستاخ ، جسور ، پررو ، خیره چشم

تِلْم ج تِلام - پسر بچه ، کسیکه زمین را خیش میزند ، زرگر

تَلَمَّجَ - سد جوع کرد ، شکم خودرا اندکی سیر کرد ، ته بندی کرد (درمحاورەی عوام)

تَلْمَذَه - کسی را شاگرد خود کرد

تَلْمَذَة - تحصیل ، درس خواندن ، دورەتحصیل، مطالعه ، شاگردی (اعم ازشاگرد بودن درمدرسه یا شاگردی کردن درکارگاهها مثلا)،دورەی کار آموزی، دورەی آزمایشی

تَلَمَّسَ - کورمالی کرد ، با دست مالی در صدد پیدا کردن برآمد ، باکـور مالی یا دست مالی جستجو کرد ، لمس کرد

تَلَمَّسَ الشَّیْیءَ - بجستجوی چیزی پرداخت ،در صدد یافتن چیزی برآمد

تَلَمَّسَ طَرِیقَهُ - راه خودرا کورمال کورمال پیدا کرد

تَلَمَّسَ عُذْراً - در صدد تراشیدن عذر برآمد ، بهانه جویی کرد

تَلَمَّضَ (ص) - ملچ ملچ کرد ، بـوسه صدا دار کـرد

تَلَمَّظَ = تَلَمَّضَ

تلمظ بذکره - بدگویی کرد (از کسی)، افترا زد، رسوا کرد

تلمود الیهود - کتاب دینی یهود

تلمیح - اشاره، کنایه، تلمیح

تلمیذ ج تلامذة، تلامیذ - دانش آموز، شاگرد - نوآموز (که نزد استادکار شاگردی میکند)

تلمیذ - کارآموز، کارکننده بشرط امتحان

تلمیذ - حواری، مرید (در گفتگوی از حواریون مسیح)

تلمیذ خارجیّ - دانش‌آموزی که فقط روزانه بمدرسه میرود

تلمیذ داخلیّ - شاگرد یادانش‌آموزمدرسه‌ی شبانه روزی

تلمیذ فی مدرسة حربیّة - دانشجوی‌دانشکده افسری

تلمید فی مدرسة عالیة - دانشجوی دانشگاه

تلمیع الاحذیة - واکس زدن کفش

تلو - لاحق، متعاقب، بعد آینده، چیزی که‌پس ازچیزی‌دیگرآید

تلو - ازپی‌آمدن، تعاقب کردن

تلوّی - خم شد، خمیدگی پیدا کرد، کج شد، منحنی شد، پیچیده شد، تاب داده شد، اعوجاج پیدا کرد

تلوّی - ازدرد بخود پیچید

تلوّی الثعبان - مارحلقه زد، چنبرزد

تلوّت الدودة - لولید (درگفتگوی ازکرم)

تلوّن - رنگارنگ شد، رنگش دگرگون شد، دارای‌رنگهای مختلف‌شد

تلوّن فی اقواله اوکلامه - دو پهلوحرف زد، زبان بازی کرد

تلویح بالید او بالسّیف - دست یا شمشیررا تاب دادن، حرکت دادن

تلویحات - حواشی

تلویع - شکنجه کردن

تلویق الطّعام - نان را باکره آغشتن

تلویم - سرزنش یا ملامت سخت

تله - متحیر یا سرگردان شد، مبهوت شد، عقلش بجایی نرسید

تلهّی ب - خودرا مشغول یا سرگرم چیزی کرد، بچیزی مشغول یا سرگرم شد

تلهّب - برافروخته شد، آتش گرفت، ملتهب شد، شعله‌ورشد

تلهّب عطشاً اوغیظاً - ازتشنگی یا خشم بر- افروخته شد، ملتهب شد

تلهّف علی - آرزوکرد، حسرت خورد، تاسف خورد، افسوس خورد

بتلهّف - آرزومندانه، ازروی حسرت وافسوس

تلهّم - حریصانه غورت داد، بلعید

تلهوق - ریشخند کرد، تملق گفت، خودشیرینی

کرد نزد

تَلْهِيَةٌ - اسباب سرگرمی

تَلِّي - پولك ، نقده ، نخهای زرین یاسیمین

تَلِيَّةٌ - بقیه ، باقیمانده

تَلِيدٌ - مال کهنه وقدیمی موروثی

تَلِيدِيَّةٌ - کلاسیك : وابسته به ادبیات باستانی، مطابق ادبیات باستانی یونانی ولاتینی

تَلِّيس (ص) - ساك ، کیف ، گونی ، جوال

تَلَيُّف (فی الطب) - (درپزشکی) تشمع ، نوعی بیماری کبدی ناشی ازالکل

اَلتِّلِيفُون الْاَوتوماتِيكِيّ - تلفن خودکار

تِلِيفِيزِيون = **تلفیزیون**

تِمٌّ - قو

تَمَّ - تمام شد ، کامل شد ، تکمیل شد ، باتمام رسید

تَماثُلٌ - شباهت ، همانندی

تَماثَلَ الْعَلِيلُ مِنْ مَرَضِهِ - بیمار بهبودیافت ، شفا یافت

تَماثَلَ لِلشِّفاءِ - ببهبودگرایید ، رو به بهبودی رفت

تَماثَلَ الشَّيْئانِ - با یکدیگرشباهت داشتند ، همانند یکدیگر بودند یاشدند

تَماثَلَ مِنَ الْمَرَضِ - بهبودی ، شفا

تَماثِيلُ - مجسمه‌ها

نَحّاتُ التَّماثِيلِ - مجسمه ساز

نَحْتُ التَّماثِيلِ - مجسمه سازی

تَمادَى - بسیاردورشد ، بسیاردور رفت

تَمادٍ - طول کشید ، طول داد

تَمادٍ فِي الْاَمْرِ - افراط کرددر، ادامه دادبه، استمرارداشت در ، پشت کار بخرج دادبر

تَمارَسُوا - با همدیگر زدوخورد کردند ، نزاع کردند

تَمارَسُوا (ص) - باهمدیگر گفتگو کردند

تَمارَضَ - تمارض کرد ، تظاهر به بیماری نمود

تَمارُضٌ - تظاهر به بیماری ، تمارض ، خودرا بناخوشی زدن

تَمارَضَ تَخَلُّصاً مِنْ واجِبٍ اَوْعَمَلٍ - باتظاهر به بیماری اززیر کاردررفت

تَمارُضٌ لِلتَّخَلُّصِ مِنْ واجِبٍ - از زیرکار دررفتن

تَمارَيا - بایکدیگرمجادله کردند

تَماسٌّ - تماس ، لمس کردن ، تلاقی ، برخورد، مماس بودن

تَماسٌّ - اتصالی (دربرق)

تَماسَّ الشَّيْئانِ - با یکدیگر مماس بودند یا شدند

تَماسُكٌ - چسبندگی ، سختی ، سفتی ، اصرار، خودداری ، اتحاد ، یگانگی

ما تَماسَكَ انْ ... - نتوانست خودداری کند از ...

تَماسَكَ الشَّیْئانِ - یکدیگر را نگاه داشتند

تَماسَكَ بِه - متوسل شد به ، پناه برد به

تَمالأوا علی - توطئه کردند بر ضد ، دسیسه چیدند بر ضد

اَلتَّمالُح وَالتَّخابُز - با کسی نان و نمك خوردن

تَمالَكَ عن - خودداری کرد از ، خودرا کنترل کرد (نسبت به)

ما تَمالَكَ عنْ - نتوانست خودداری کند از . خودداری نکرد از

تَمام - تمام شدگی ، کمال ، کامل

تَمامُ الأهْبَة - استعداد و آمادگی کامل

تَماماً - کاملا ، تماماً ، بکلی ، بحد کمال . عیناً ، بطور کامل یا بی‌عیب ، خوب خوب ، تمام و کمال ، بتفصیل

بَدْر تَمام - ماه تمام (در گفتگوی از قرص قمر)

نوبة تمام (ص) - طبل یا شیپوری که برای بر-گرداندن سربازان بمحل خود میزنند ، شیپور پایان عملیات (نظامی)

تَمامَة - متمم ، مکمل ، تتمه

تَماوَتَ - خودرا ضعیف وانمود کرد ، تظاهر به سستی کرد ، خودرا بمردن زد

تَماوَتَ فی عَمَلِه - با تنبلی کار کرد ، تنبلی کرد ، با مردن مردن کار کرد

تَمایَحَ - تعادل خودرا ازدست داد ، چرخ خورد ، گیج خورد ، تلوتلو خورد

تَمایَحَ الغُصْنُ - شاخه درخت باینسو و آنسو جنبید ، نوسان داشت

تَمایَدَ = تَمایَحَ

تَمایَدَ - نوسان‌داشت ، درحرکت‌بود ، دراهتزاز بود ، متلاطم ومضطرب بود ، تکان خورد

تَمایَلَ - تلو تلو خورد ، گیج خورد ، باینطرف وآنطرف متمایل شد ، تعادل خودرا ازدست‌داد ، نوسان داشت

تَمایُل - خرامیدن ، بسویی میل کردن ، با ناز و کرشمه راه رفتن ، عدم تعادل ، تلوتلوخوردن ، گیج خوردن ، نوسان ، باینسو وآنسو متمایل بودن

تَمایَنَ القَوْمُ - بهمدیگر دروغ گفتند

تَمَتَّعَ - بهره ، لذت ، سود ، فایده

تَمَتَّعَ بِه - بهره مند شد از ، سود برد از ، لذت برد از

تَمْتَمَ - زیر لب (سخن) گفت ، مِن مِن کرد ، جویده سخن گفت

تَمْتَمَة - زیرلب ونامفهوم سخن گفتن

تِمْثال ج تَماثیل - مجسمه ، عکس ، نگاره ، شکل ، پیکر ، تصویر ، شبیه

تِمْثالُ الحُرِّیَّة (فی میناء نیویورك) - مجسمه‌ی آزادی (در بندر نیویورك)

تِمْثال راکِب - مجسمه‌ی سواره

تِمْثال (لِعرضِ اَزْیاء الْمَلابِسِ علیـهِ) ـ مانکن : مجسمه‌یی خـوش طرح از انسان که در فروشگاهها بـرای نمایش لباس از آن استفاده میکنند

تِمْثال مَنْحُوت ـ مجسمه تراشیده ، بت

تِمْثال یُعْبَد ـ بت ، صنم (که آنرا عبادت می ـ کنند)

تَمَثَّل بِالشَّیْیءِ ـ مثل زد به ، چیزی را بعنوان مثال یادآورشد

تَمَثَّل الشَّیْیءَ ـ چیزی‌را تصور کرد ، خیال کرد ، فرض کرد ، حدس زد ، پنداشت

تَمَثَّل لَهُ الشَّیْیءُ ـ چیزی بنظرش رسید ، درنظرش مجسم شد ، برای او متصورشد

تَمَثَّل بِهِ ـ پیروی یاتقلید کرداز ، همانندیاشبیه کسی شد ، کسی را سرمشق خود قرارداد

تَمَثَّل بَیْنَ یَدَیْهِ ـ در برابر او حاضر یا ظاهر شد ، مجسم شد

تَمَثَّل الطَّعامَ ـ جذب وتحلیل غذا

تَمْثِیل ـ نمایندگی کردن، نماینده‌بودن، ازجانب کسی یا دولتی در جایی نمایندگـی کـردن ، نمایش دادن ، در صحنه تآتـر وامثال آن بازی کردن

تَمْثِیل ـ نمایندگی

تَمْثِیل ـ باشکل یا مثال فهماندن ، مثل‌آوردن

دارُالتَّمْثِیل ـ تماشاخانه

التَّمْثِیل البَرْلمانِیّ ـ نمایندگی پارلمان

التَّمْثِیل الْخارِجِیّ ـ نمایندگی سیاسی خارجی

سِلْكُ التَّمْثِیل الْخارِجِیّ ـ هیئت‌سیاسی‌خارجی مقیم یك کشور

التَّمْثِیل الدِّبلوماسِیّ ـ نمایندگی سیاسی

تَمْثِیل رائِع ـ بازی جالب (درفیلم وامثال آن)

تَمْثِیل الرِّوایَة ـ نمایش‌دادن‌داستان‌درصحنه‌تاتر

التَّمْثِیل السِّینَمائِیّ ـ بازی درفیلم

التَّمْثِیل الضَّوئِیّ ـ عمل اکسیژن دادن برگها

التَّمْثِیل الغِنائِیّ ـ اپرا ، اپرت

التَّمْثِیل (فِی الْغِذاء) ـ جذب وتحلیل

تَمْثِیل الْمَسارِح ـ نمایش دادن ، بازی کـردن روی صحنه تماشاخانه وامثال‌آن

التَّمْثِیل النِّیابِیّ ـ نمایندگی مجلس (شوری)

تَمْثِیلِیّ ـ تآتری ، دراماتیك ، مربوط به نمایش در تآتر ، نمایشی

تَمْثِیلِیَّة ـ نمایش ، داستان نمایشی ، نمایشنامه

تَمَجَّدَ ـ دارای مجد وعظمت بود ، مورد ستایش قرارگرفت

تَمَجَّن ـ بیشرمانه شوخی کرد ، مسخرگی کرد ، شوخی‌قبیح وزننده کرد

تَمَحَّی ـ محوشد ، پاك شد

تَمَحَّص ـ دوباره ظاهـر یا آشکار شد ، خالص

شد ، صاف وپاك شد ، تصفیه شد ، پالود ،

تمحق - نابود شد ، از بین رفت ، معدوم شد ، خراب وویران شد

تمحك - ستیزه جویی کرد، مشاجره‌ی عنیف کرد، نزاع ومجادله کرد

تمحك (ص) - دو پهلو حرف زد ، زبان بازی کرد ، نیرنگ بکار برد

تمحل الشیئ - با حیله بازی بجستجوی چیزی برخاست ، بانیرنگ درطلب چیزی برآمد

تمحل العذر - بهانه آورد ، عذرتراشید

تمحیص - خالص کردن ، پاك کردن ، صاف کردن ، تصفیه کردن ، پالودن ، مورد آزمایش وامتحان قراردادن ، تنقیح کردن

تمخض الجنین - جنین در شکم بحرکت افتاد، جنبید

تمخض اللبن - کره ازشیر گرفته شد

تمخضت الحامل - زائودرد کشید، دردزاییدن کشید

تمخط - بینی خودرا خالی کرد ، فین کرد

تمخطر - با تبختر راه رفت ، متکبرانه قدم برداشت

تمدح - بالید ، فخر یا مباهات کرد

تمدد - تمدد اعصاب کرد ، دراز کشید ، منبسط شد ، اتساع یافت ، بسط یافت ، تمدید یافت ، توسعه یافت

تمدد - انبساط ، توسعه ، بسط

قابلیة التمدد - قابلیت انبساط یا کشش

تمدد بالامتلاء من الداخل - بادکرد، بزرگ شد

التمدد بالحرارة - انبساط جسم در اثر حرارت

تمدد الحدقة - گشادشدن مردمك چشم ، اتساع زیاد در مردمك چشم

تمدن - متمدن بود یا شد

تمدین - دررفاه وآسایش بود ، متنعم بود یا شد

تمذر البیض - تخم مرغ فاسد شد ، لق شد

تمذهب بالمذهب الفلانی - از فلان مذهب پیروی کرد ، بفلان مذهب گروید

تمر - خرما ، خرمای خشك

تمری ب - تزیین یافت به ، مزین شد به

تمرة القضیب (ص) - حشفه ، سر ذکر

تمرحناء - شکوفه حنا ، گل حنا

تمر حناء افرنكیة - اسپرك ، قسمی گل میخك

تمر هندی - تمرهندی

تمراحة - سرزنده وبانشاط

تمراد ج تمارید - برج کوچك برای کبوتران

تمرجح (ص) - درتاب نشست وتاب خورد ، بجلو وعقب حرکت کرد

تمرجی ، تمرجی (ص) - پرستارمرد

تمرخ - خودراماساژداد، روغن‌مالی‌یاتدهین کرد

تَمَرَّدَ - مدتی بی ریش ماند ، امردماند ، متکبر بود یا شد ، با نخوت بود یا شد ، از همقطاران خود بلند تر شد ، دارای رشد غیرعادی بودیاشد، تمردکرد، نافرمانی کرد ، سرکشی کرد ، امتناع ورزید ، طغیان وشورش کرد

تَمَرُّد - سرکشی ، عصیان ، نافرمانی ، طغیان ، تمرد ، یاغی شدن ، شورش کردن ، فتنه‌انگیختن، شورش

تَمَرَّسَ بِالشَّیءِ - خودرا مالش داد (باچیزی)

تَمَرَّضَ - بضعف گرایید ، در کارخود ناتوان شد

تَمَرَّطَ الشَّعرُ اَوِالرِّیشُ - موی یا پر شروع به ریختن کرد

تَمَرَّغَ فِی الْاَمْرِ - مردد شد (در کاری) ، تردید پیدا کرد

تَمَرَّغَ فِی الْفِراشِ - در رختخواب غلتید ، از درد بخود پیچید

تَمَرَّغَ فِی الْوَحلِ اَوِالتُّرابِ - در گل ولای یا درخاك فرورفت ، غوطه زد ، غلتید

تَمَرْمَرَ - غرغر کرد ، با گلـه وشکایت گفت ، ناراضی بود از

تَمَرْمُر - جنبیدن ، اظهاردلتنگی کردن

تَمَرْمَرَ الرَّمْلُ - توده های شن هوا شد ، هـوا شن آلود گشت

تَمَرَّنَ - ورزش کرد ، حرکات ورزشی انجام داد

تَمَرُّن - ورزش ، تمرین

تَمَرُّن جِسدِیّ - ورزش یاپرورش بدنی ، حرکات جسمانی

تَمَرُّن عَلی - تمرین کرد روی ، عادت یااعتیاد پیدا کرد به

تَمَرُّن عَلیٰ عَمَلٍ - شاگردی کردن (نزداستاد)

تَمْرِیش - باران کم

تَمْرِیض - پرستاری (در بیمارستان)

مِهنَةُ التَّمْرِیضِ - حرفه‌ی پرستاری

تَمْرِین - تکلیف(که معلمان بشاگردان میدهند)، تمرین ، ورزش

فِی (تَحتَ) التَّمْرِینِ - شاگرد (چون شاگرد نجار ، آهنگروامثال اینها) ، کسیکه دوره‌ی کار آموزی را طی میکند

اَدّی مُدَّةَ التَّمْرِینِ - دوره‌ی شاگردی یاکار-آموزی را تمام کرد

اَلتَّمْرِینات الرِّیاضِیَّة - حرکات یا تمرینهای ورزشی

تَمَزَّقَ - پاره پاره شد ، تکه تکه شد ، درید

تِمْساح ج تَماسِیح - تیره یی از سوسماران آبی، نوعی نهنگ

تِمْساحُ الْباب. (درنجاری) تنکه، تخته‌ی میان‌در

تِمْسَح - کلاهبردار ، دروغزن ، فریبکار

تَمَسَّحَ بِالْماءِ - شستشو کرد

تَمَسْخَرَ عَلَیهِ (ص) .اورامسخره کرد، مچل کرد،

مورد استهزا وسخریه قرارداد

تمسك - پیوستن ، چسبیدن ، چنگ زدن به ، دستاویز قراردادن

تمسك به - محکم گرفت ، چسبید به ، آویزان شد به ، نگاه داشت

تمسكن - تظاهر بفقرومسکنت کرد

تمسكن (ص) - چاپلوسانه فروتنی کرد ، اظهار ذلت کرد ، خایه مالی کرد

تمسید - ماساژ ، مالش

تمشی - راه رفت ، پیاده رفت ، گردش کرد

تمشی مع - همراهی کرد با (بمعنی حقیقی و مجازی)

تمشط - موی خودرا شانه کرد

تمشق - پاره پاره شد ، درید ، تکه تکه شد

تمصر (ص) - مصری شد ، مصری مآب شد

تمصر المكان - دارای جمعیت شد ، بصورت شهر درآمد ، آباد شد (درگفتگوی ازمکان)

تمصص - خرد خرد آشامید ، مضمضه کرد

تمصیر البلدان - کشورآباد کردن

تمطی - تمدد اعصاب کرد ، خود فروشانه گام برداشت ، با تکبروتبختر راه رفت

تمطط - چسبناك بود یا شد ، چسبندگی داشت ، لزج بود ، کش آمد ، منبسط شد ، کش دار و چسبنده بود

خاصیة التمطط - قوه ارتجاع ، خاصیت فنری ، کشش ، جهندگی

تمطط فی الكلام - سخن را کش داد ، کشیده حرف زد ، تنبلانه اداکرد

تمطع (ص) - تمدد اعصاب کرد

تمعج الثعبان او السیل - درحرکت بود ، پیچ وتاب خورد (درگفتگوی ازمار یا سیلاب)

تمعر الشعر - موی شروع بریختن کرد

تمعر - تغییر کردن چهره ازخشم

تمغة (ص) - تمبر ، نشانه ، علامت ، مارك

تمغص - قولنج کرد ، مبتلا بقولنج شد

تمغطس - آهن ربایی ، خاصیت آهن ربایی داشتن

تمغنط = **تمغطس**

تمكن - رسوخ کرد ، ثابت شد ، پابرجا شد ، برقرارشد

تمكن - دارا شدن ، توانایی ، امکان داشتن

تمكن عند - دارای مکانت وقدرت شد درنزد ، باقدرت یانفوذ بود نزد

تمكن من الامر - تسلط پیدا کرد بر ، قدرت برانجام (کاری) داشت

تمكن من علم - در فلان علم متبحر یا استاد شد ، مهارت داشت یا پیداکرد

تمكنت الحالة - اوضاع آرام وبرقرارشد

تملأ من - پربود یا شد از

تملس ، تملص - فرارکرد ، گریخت

تَمَلَّقَ - تملق گفت ، چاپلوسی کرد

تَمَلَّكَ ـ مالك بود یاشد ، داراشد ، صاحب شد ، تملك کرد

تَمَلَّكَ عَلَیٰ - حکومت کرد بر ، فرمانروایی کردبر ، تصاحب کرد ، در تحت اختیار خود در آورد

تَمَلُّك - تصرف ، تصاحب ، حیازت ، مالك - شدن

تَمَلَّكَ عَلَی القَوْمِ - پادشاه شد

تَمَلَّكَتْهُ العَادَةُ - اعتیاد پیداکرد ، عادت کرد ، معتاد شد

تَمَلُّكِی - مِلکی ، تصرفی ، مالکانه

تَمَلْمَلَ - ازناراحتی بخود پیچید ، ناراحت بود ، متنفر بود ، مضطرب بود

تَمَلَّلَ مِلَّةً ـ به دینی گروید ، دینی را گردن نهاد

تَمَلْمَلَ ـ ازشدت ناراحتی بخود پیچید

تَمَلْمَلَ عَلَیٰ فِرَاشِهِ ـ از شدت درد در بستر بخود پیچید

تَمَلْمُل - بخود پیچیدن

تَمَلِّی (ص) - جاودان ، دائم ، پایدار ، مستمر ، همیشه ، دائماً ، پیوسته

تَمْلِیق - تملق ، چاپلوسی

سَنَدَاتُ التَّمْلِیك - اسناد مالکیت

تَمَّمَ - کامل کرد ، تکمیل کرد ، تمام کرد ، باتمام یا بپایان رساند ، انجام داد

تَمَنِّ (التَّمَنِّی) - تمنی ، آرزو ، خواهش ، میل

تَمَنَّی الشَّیْءَ - آرزوی چیزی راکرد ، میل کرد به ، تمناکرد

تَمَنْطَقَ ـ کمربند بست

تَمَنَّعَ - امتناع کرد ، ردکرد ، سر باز زد ، نخواست ، ابا واستنکاف کرد

تَمَنَّعَ - نیرومند شد ، تقویت شد ، دارای قوت وقدرت شد

تَمَنُّع - رد ، عدم‌قبول ، ابا ، امتناع ، استنکاف

تَمَنَّعَ بِ - درحمایت کسی یاچیزی درآمد ، خود را درحمایت کسی محفوظ داشت

تَمَنَّعَ الشَّیْءُ - محال بودیاشد ، غیرممکن بودیا شد ، ممتنع بود یا شد

تَمَنَّعَ عَنْ - اجتناب کرداز ، خودداری کرداز ، صرف نظر کرداز

تَمَنَّنَ ـ تضعیف کرد ، ضعیف ساخت ، سست کرد

تَمْنِیَة - انزال منی ، اخراج منی

تَمَوَّجَ - موج نما شد ، موجی بود یا شد ، موج دار شد

تَمَوُّج ـ تموج ، جنبش نوسانی ، موجی

تَمَوَّجَ البَحْرُ - دریا موج زد ، مواج شد

تَمَوَّرَ ـ دارای حرکت نوسانی بود یاشد

تَمَوُّراً ـ بطور نوسانی

حركة تموّرية - حرکت نوسانی

تموز (غ) - ماه هفتم مطابق با ژوئیه

تموّل - ثروتمند بود یا شد ، متمول بود یا شد

تموّل - برای خود سرمایه تهیه کرد ، پول تهیه کرد

تمون - خواربار یا آذوقه تهیه کرد

تموین - جیره (بندی) ، خوار بار (دادن) ، آذوقه

بطاقة التموين - کارت جیره بندی

وزارة التموين - وزارت تدارکات

تمويه - اندودن ، دارای پوشش کردن

تمويه - (در ارتش) استتار ، پوشش ، مخفی ساختن مهمات جنگی بنحویکه دشمن بر آنها اطلاع پیدا نکند

تمويه الاخبار او الحقائق - غیر حقیقی جلوه دادن ، مشتبه کردن (در گفتگوی از اخبار یا حقایق)

تمويه مسرحيّ - گریم (در تماشاخانه)

تمهر - ماهر یا ورزیده شد

تمهل - با تأنی کار کرد ، به آهستگی انجام داد ، تأخیر کرد ، با مهلت کار کرد

تمهّل - آهستگی ، کندی ، تأخیر ، مهلت ، تأنی

تمهيد - هموار ساختن ، آماده کردن ، مسطح کردن

تمهيد - مقدمه

تمهيديّ - مقدماتی ، ابتدائی

قرار او حكم تمهيديّ - (از لحاظ حقوقی) قرار ، قرار موقت ، حکم غیرقطعی ، قرار بدوی

شرح تمهيديّ - اظهارات مقدماتی

اجراءات تمهيديّة - اقدامات اولیه ، ابتدائی ، مقدماتی

تميؤ - تجزیه بوسیله آب (که در آن تجزیه آب هم صورت میگیرد)

تميّح - تعادل خودرا ازدست داد ، چرخ خورد ، گیج خورد ، تلوتلو خورد

تميّح - تکبر کرد ، جلوه کنان راه رفت

تميّح - اردك وار (یعنی کج وسنگین) راه رفت

تميّح الغصن - شاخه درخت باینسو و آنسو جنبید ، نوسان داشت

تميّد - نوسان داشت ، درحرکت بود ، دراهتزاز بود ، تکان خورد ، متلاطم ومضطرب بود ، تعادل خودرا ازدست داد ، گیج خورد

تميّز - تشخیص داده شد ، ممتاز شد ، امتیاز پیدا کرد یا متمایز شد

تميّز غيظاً - آتشی شد ، ازجا در رفت ، بسیار خشمگین شد ، ازغیظ دهانش کف کرد

تميّس - تبختر کرد ، خودفروشانه یا جلوه کنان راه رفت

تميّع - آب شد ، ذوب شد

تميّل - گیج خورد ، تلو تلو خورد

تَمَیَّلَ ـ باینسو وآنسو متمایل شد، تعادل خودرا ازدست داد، نوسان داشت

تَمِیمَةٌ ج تَمائِم ـ حرز، دعا، طلسم، تعویذ (که برای دفع شرور بخود می بندند)

تَمِیمَة لِجَلْبِ الحَظّ (اَوْلِدَفْعِ الحَسَد) ـ نظر قربانی، مهره یا طلسمی که برای دفع چشم زخم بگردن اطفال آویزند

تَمْیِیز ـ فرق گذاری، امتیاز دادن، تشخیص، تبعیض، ادراك، درك، بصیرت، ترجیح، عقل، تعقل

بِلا تَمْیِیز، عَدِیمِ التَّمْیِیز کسیکه قوه تشخیص ندارد، ناشی ازعدم تشخیص

سِنّ التَّمْیِیز ـ سن عقل

تَمْیِیز طائِفِیّ ـ تبعیض از نظر مذهب

التَّمْیِیز العُنْصُرِیّ ـ تبعیض نژادی

تُنّ ـ ماهی بزرگ یا گوشت آن

تَنَأَ بِالمَکان ـ اقامت یاسکونت کرددر

تَناثَر ـ پراکنده شد، پاشیده شد، متفرق شد، سقوط کرد، فروریخت

تَناجَی الصَّدِیقانِ ـ دو دوست با یکدیگرراز دل گفتند

تَناجُز ـ مبارزه، رقابت، کشمکش

تَناحَروا علی الأمْرِ ـ باهمدیگر برسرموضوعی مشاجره کردند، کشمکش کردند، نزاع یادادو بیداد کردند

تَنادَی القَوْمُ ـ انجمن کردند، اجتماع کردند

تَنازَعَ القَوْمُ ـ باهمدیگر نزاع کردند، مشاجره کردند، ستیزه کردند، دشمنی کردند

تَدَازَلَ ـ تمکین کرد، فروتنی کرد، از پی لطف قبول کرد، تن درداد

تَنازُل ـ صرف نظر کردن، چشم پوشیدن، تمکین وفروتنی کردن

عَقْد التَّنازُل ـ سند واگذاری یا انتقال بغیر

تَنازَلَ عَنْ حَقِّهِ ـ ازحق خود صرف نظر کرد، چشم‌پوشید

تَنازَلَ عَنِ العَرْشِ ـ تخت و تاج را واگذار کرد به، تفویض کرد به، از سلطنت کناره گیری کرد

تَنازُل لِلغَیْرِ عَنْ حَقّ ـ واگذاری، انتقال

تَنازَلَ لَهُ عَنْ مِلْك ـ ملکی‌را باوواگذار کرد، تخصیص داد، انتقال داد

تَناسَی ـ کوشش کرد که فراموش کند، چیزی‌را ازیاد خود دور کرد، خودرا بفراموشی زد

تَناسَبَ الرَّجُلانِ ـ بایکدیگر قرابت یاخویشاوندی داشتند

تَناسَبَ الشَّیْئانِ ـ بایکدیگر تطبیق کرد، تناسب داشت (درگفتگوی ازدوچیز)

تَناسَخَ ـ پی‌درپی آمد، توالی داشت

تَناسَخَتِ الأَرْواحُ ـ ارواح تناسخ پیدا کردند، ازبدنی ببدنی دیگر منتقل شدند

تَناسُخِيَّة - مذهب تناسخ

تَناسَقَ - نظم وترتیب یافت ، مرتب ومنظم شد

تَناسَلَ القَوْمُ - توالد وتناسل کردند

تَناسَلَ مِنْ فُلانٍ - ازنسل فلانکس شد

تَناشِيرُ - سرمشق (که برای تعلیم خط میدهند)

تَناصَرُوا - بهمدیگر کمك کردند ، همکاری متقابل کردند

تَناضُحْ - تراوش

تَناضُحِيّ - تراوشی ، تراوش کننده

تَناضَلُوا - باهمدیگر رقابت کردند ، هم چشمی کردند (درتیراندازی) ، دردفاع ازچیزی یاکسی برهمدیگرسبقت گرفتند

تَناطَحَ الكَبْشانِ - بایکدیگرشاخ جنگی کردند ، بهم شاخ زدند (درگفتگوی ازدو قوچ)

تَناظَرا - بایکدیگر مناظره کردند ، مجادله کردند ، گفتگو وبحث کردند

تَناظَمَ - نظم و ترتیب یافت ، دارای سازمان و تشکیلات شد

تَناظَمَ الأَمْرُ - میزان شد ، منظم شد ، درست شد

تَناظَمَ اللُّؤْلُؤُ - برشته در آمد ، بند شد (در گفتگوی از جواهرات)

تَناعَسَ - خودرا بخواب زد

تَناعُسْ - خودرا بخواب زدن

تَناغٍ (التَّناغِي) - سخن عاشقانه بهمدیگر گفتن

تَنافٍ (التَّنافِي) - منافات ، مباینت ، عدم توافق ، تنافی

تَنافُرْ - ناسازگاری ، اختلاف ، عدم توافق ، ناجوری ، عدم تطابق ، دعوا ، شورش ، نفاق ، شقاق ، مشاجره ، نزاع ، ستیزه

تَنافَسَ الرَّجُلانِ - بایکدیگررقابت کردند

تَنافَيا - بایکدیگر منافات یا مباینت داشت (در گفتگوی ازدو شیئ)

تَناقَشَ - مورد بحث قرارداد

تَناقَصَ - کم کم کاهش یافت ، کم شد ، کسرشد ، نقصان یافت ، کوچك شد

تَناقَصَ القَمَرُ - ماه درمحاق افتاد ، روبکاهش یازوال گذاشت

تَناقَضَ - متناقض بود یا شد ، تناقض داشت ، مغایرت داشت ، مخالف بود ، ضدونقیض بود ، برخورد کرد

تَناقُضْ ظاهِرِيّ - گفتهٔ مهمل نما

تَناقَلَتْهُ الأَلْسُنُ - زبانزد شد ، درافواه افتاد

تَناقَلَتْهُ الأَيْدِي - دست بدست گشت

تَناقَلَتْهُ الجَرائِدُ - درروزنامه‌ها درج شد

تَناكَرَ الأَمْرَ - بیخبر بود از ، تجاهل کرد (نسبت به)

تَناكَرَ الرَّجُلَ - اظهار عدم آشنایی کرد (با کسی)

تَناوَبَ - متناوب شد ، یك‌درمیان پشت هم آمد

تَناوُب ـ تناوب ، نوبت

تَناوبته الخطوب ـ مصائب یا بد بختیها یکی پس از دیگری براو وارد آمد

تناوبوا العمل وعلیه ـ کاری‌را بتناوب انجام دادند

تَناوَل ـ گرفت ، دریافت کرد ، وصول کرد ، پذیرفت

تَناوَل (ص) ـ در آیین عشاء ربانی شرکت کرد

تناول الطعام ـ غذا خورد ، تناول کرد

تَناوَم ـ خودرا بخواب زد

تناوم الیه ـ اطمینان کرد به ، اعتماد داشت به

تناه (التّناهی) ـ محدودیت

تناهی عن ـ فراغت حاصل کرد از ، دست کشید از ، ترك کرد ، کنار گذاشت

تَناهَی الوقت ـ وقت منقضی شد ، سپری شد ، گذشت ، بپایان رسید

تناهب الارض عدواً ـ باحداکثر سرعت دوید

تناهد الاصحاب ـ هرکدام از یاران دانگ خودرا پرداختند ، دانگ دادند (برای رفتن به پیك نیك وامثال آن)

تنبأ ـ پیشگویی کرد ، ادعای پیغمبری کرد

تنباك ، تُنبك (غ) ـ تنباکو ، توتون

تِنبَل ، تِنبال ، تنبول ، تِنبالة ج تنابِل ، تنابِلة کوتاه قد ، کودن ، تنبل

تَنْبَل (ص) ـ تنبل

تنبه للامر ـ مواظب (کاری) بود یا شد ، ملتفت شد ، ملاحظه کرد ، دریافت ، درك کرد ، دقت کرد

تنبه من نومه ـ ازخواب بیدارشد

تنبیت البذور ـ تخم کاشتن ، رویاندن بذر

تَنْبیط (ص) ـ استهزا ، مسخره ، کسی را دست انداختن یامچل کردن

تَنْبیط (ص) ـ عیب جویی ، انتقاد ، خرده‌گیری بیش ازحد ، افراط درانتقاد

تَنْبیه ـ بیدارکردن ، اخطارکردن ، برحذر داشتن ، تحریك کردن ، برانگیختن ، نصیحت کردن ، آگهی ، اطلاع ، اعلان

تَنْجَرة ج تَناجِر ـ کماجدان ، دیگ

تنجز ـ درخواست اتمام کاری‌راکرد

تنجس ـ آلوده بود یا شد ، ملوث بود یا شد ، نجس بود یاشد

تنجع ـ جویای چیزی بود ، بجستجوی چیزی برخاست ، درطلب چیزی رفت

تَنَجلز (غ) ـ انگلیسی مآب شد

تنجم ـ طالع بینی کرد

تنجیة ـ رهایی دادن ، نجات دادن

تَنْجیس ـ آلودن ، ملوث‌کردن ، نجس‌کردن

تَنْجیم ـ علم نجوم ، طالع بینی

تنحی عن مکانه ـ جا (بکسی) داد

تنحی عنه ـ اورا ترك گفت ، رهاکرد ، ول کرد

تنحی عن موضعه - جای خودرا ترك گفت

تنحی عنهم - ازآنان کناره گیری کرد

تنحی للشیئ - تکیه داد بر

تنحس - روزه گرفت ، از خوردن غذا امساك کرد ، گرسنگی کشید

تنحل التالیف - انتحال کرد ، دزدی ادبی کرد ، کتاب یا نوشته یی را که مال دیگری بود بخود نسبت داد

تنحنح - تنحنح کرد

تنحیة - بر کنار کردن

تنحیس - بامس اندودن ، دارای پوشش مسین کردن

تنخع - اخلاط ازسینه بیرون انداخت

تنخل - الك کرد ، بیخت

تنخم = **تنخع**

تندی - بخشندگی کرد ، سخاوتمند بود یاشد

تندة (ص) - سایبان ، ساباط ، پناه ، چادر (که بالای در اطاق ، مغازه و امثال اینها می - زنند)

تندم - پشیمانی ، افسوس ، تأسف

تندم علی - پشیمان شداز ، تأسف خورد بر

تندید - عیب جویی ، انتقاد ، خرده گیری

تنزل عن حقه - ازحق خود صرف نظر کرد ، چشم پوشید

تنزه - بگردش رفت ، گردش کرد

تنزه عن - دوری جست از ، دور بوداز ، منزه بود از

تنزه عن فعل دنی - ازانجام کار پست منزه بود ، عارداشت

تنزیل - فرودآوردن، تهی ساختن ، خالی کردن، کسر ، وضع ، کاهش (درقیمت یاحساب) ، تخفیف دادن (درخرید وفروش)

تنزیل بالعاج والفضة وغیرهما-خاتم سازی، نشاندن عاج ، نقره وامثال اینها درچوب مثلا

تنزیل کلام الله - وحی

تنزیل المقام اوالدرجة - کندن درجه ، پایین آوردن از مقام یا رتبه ، خفت ، پستی رتبه

تنس (غ) - تنیس (نوعی بازی باتوپ که باراکت های مخصوص انجام میشود)

تنس المائدة - پینگ پونگ

ساحة تنس - میدان تنیس

مضرب تنس - راکت تنیس

ملعب تنس - میدان تنیس

تنسر - پاره شد ، دریده شد ، تکه تکه شد

تنسر الثوب - جامه فرسوده شد ، سابیده شد، پوسیده شد

تنسق - نظم وترتیب گرفت ، مرتب شد

تنسك - ریاضت کشید ، عبادت کرد ، زهدورزید

تنسم - دم زد ، نسیم را بویید ، نفس کشید ،

تنفس کرد

تنسم الخبر - بجستجوی خبر پرداخت ، دنبال کسب خبر رفت

تنسم المکان بالطیب - بوی عطر گرفت، معطر شد (درگفتگوی ازمکان)

تنسمت الریح - نسیم وزید

لاتنسنی (ص) - گل مرا فراموش مکن

تنسیق - نظم وترتیب دادن

تنسیل - تاب چیزی را باز کردن ، ریش ریش کردن ، نخ نخ کردن

تنشب فیه - پیوست ، متصل شد به ، چسبید به ، ضمیمه شد به

تنشر - منتشر شد ، پراکنده شد ، پهن شد ، گسترش یافت ، بسط یافت

تنشط - سر زنده بود یا شد ، سر حال یا سر - دماغ شد

تنشف الثوب العرق - جامه عرق بدن‌را جذب کرد (درگفتگوی از زیر پیراهنی وامثال‌آن)

تنشف - خودرا خشك کرد

تنشق - تنفس کرد ، استنشاق کرد ، هوارا در ریه برد

تنشق الاخبار - بجستجوی خبرپرداخت، دنبال کسب خبر رفت

تنشق الماء والسعوط - آب یاانفیه‌رااستنشاق کرد ، به بینی برده بالاکشید

تنشنش - چابك وزرنگ بود یاشد

تنشنش (ص) - نیروی تازه گرفت ، بهبودیافت، سرزنده وبانشاط شد

تنشنش مالیاً (ص) - وضع مالی او خوب شد ، مالدارشد

تنشیط - سرزنده کردن ، فعال وزرنگ کردن ، برانگیختن ، سرحال یا سرکیف کردن

تنشیط الحبل - گره زدن ریسمان وغیره

تنشیط العقدة - گره‌را محکم کردن

تنشیف - خشك کردن ، خشکاندن ، پاك کردن

تنشیق - استنشاق کردن ، مایع و غیر اینهارا داخل بینی کردن وبوسیله تنفس بالاکشیدن

تنشیق المخدر - داروی بیهوشی بداخل بینی کشاندن

تنشیقة (ص) - اندکی‌انفیه که دریك وهله بداخل بینی کشانده شود

تنصت - استراق سمع کرد ، گوش ایستاد

تنصر - مسیحی شد ، نصرانی شد

تنصر له - بیاری اوشتافت

تنصف - دادخواهی کرد

تنصف الرجل - خدمت کرد (بکسی)

تنصف منه - انتقام گرفت از

تنصل من - بیزارشد از ، دست ودل شست از ، نجات یافت از ، ازدست کسی خلاص شد ، خودرا

آزاد کرد (ازدست کسی)

تَنَصَّلَ مِنَ المَسئُولِيَّة - از زیر بار مسئولیت شانه خالی کرد

تَنْصِير (ص) - تعمید دادن ، نصرانی کردن

تَنْصِيف - دونیم کردن ، دو نصف کردن

تَنْضِيد - برروی هم چیدن ، مرتب کردن

تَنَطَّط - جست وخیز کرد

تَنَطَّع - دقت گیر ومشکل پسند بود یا شد ، زیاد دقیق بود

تَنَطَّق - کمربند بست

تَنَظَّر - مورد مداقه قرار داد ، مورد رسیدگی قرارداد ، مهلت داد به

تَنَظَّف - با نظافت شد ، خودرا تمیزو نظیف کرد

تَنَظَّم - نظم وترتیب یافت ، دارای سازمان یا تشکیلات شد

تَنَظَّم الأمرُ - منظم شد ، درست شد ، میزان شد (درگفتگوی ازامورزندگی)

تَنَظَّم اللؤلؤ - جواهر برشته درآمد ، بند شد

تَنْظِير - بوعده ومهلت (چیزی را) فروختن ، مقایسه

تَنْظِيف - تمیز کردن ، نظافت کردن

تَنْظِيف البُقَع - لکه گیری

تَنْظِيف الجُرُوح - زخم یادمل را باداروشستن، تمیز کردن

تَنْظِيم - تنظیم کردن ، ترتیب دادن ، سازمان یا تشکیلات دادن

خَطُّ التَّنْظِيم (فى الحربية)(ص) - صف آرایی (لشکر)

التَّنْظِيم الجُمْرُكِيّ - آیین نامه یا تعرفه گمرکی

التَّنْظِيم العَسْكَرِيّ - سازمان ارتش

تَنْظِيم المُحَارِبِين - فنون جنگی ، تاکتیك نظامی

مَصْلَحَةُ التَّنْظِيم (ص) - اداره راه و ساختمان

تَنَعَّلَ الحِصانُ - اسب نعل شد

تَنَعَّلَ الرَّجُلُ - کفش پوشید (درگفتگوی از شخص)

تَنَعَّم - متنعم بود یا شد ، خوش گذرانی کرد ، در رفاه و آسایش بود ، زندگی مرفه و آسوده داشت

تَنَعَّم بالشَّيْء - لذت برداز ، متمتع شد از

تَنَغَّش - مضطرب بود یا شد ، متلاطم بودیاشد ، تکان خورد

تَنَغَّش ب - پرشد از ، شلوق شد از

تَنَغَّص عيشه - زندگی او منغص شد ، تلخ شد، ناگوارشد ، زحمت افزاشد

تَنَغَّم - آهنگی را زمزمه کرد ، نغمه سرایی کرد

تَنَغْنَغ - درعیش و نوش افتاد ، بعیاشی وخوش - گذرانی مشغول شد

تَنَفَّج - لاف زد ، خودستایی کرد

تنفس - تنفس کرد ، نفس کشید

تنفس (ص) - استراحت کرد ، راحت شد

اعضاء التنفس - جهاز یا دستگاه تنفس، اندام‌های دم زدن

تنفس الصعداء - از ته دل آه کشید ، آه سرد برکشید ، احساس راحتی کرد (پس از غم یا خستگی)

المسالك التنفسية - مجاری تنفس

تنفش - باد کرد (در اثر خیسیدن)

تنفش الطائر ريشه - پر خود را ژولیده کرد ، برهم زد ، سیخ کرد (در گفتگوی از پرنده)

تنفش القط - گربه موی خود را سیخ کرد ، وز کرد

تنفض من التراب - گردگیری شد

تنفط - تاول زد

تنفط غضباً - آتشی شد ، سخت خشمگین شد ، از خشم برافروخته شد

تنفل - نافله بجا آورد ، بمستحب عمل کرد

تنفيخ - ورم ، آماس ، برآمدگی ، تورم

تنفيخ العقد (ص) - (در معماری) قوس داخلی

تنفيذ - اجرا کردن

تنفيذ حكم الاعدام - اعدام کردن ، اجرای حکم اعدام

ايقاف التنفيذ - متوقف ساختن اجرای کاری (مثلا)

وضع موضع التنفيذ - اجرا کرد ، بجریان انداخت ، عملی ساخت

تنفيذي - اجرائی

المجلس التنفيذي - هیئت اجرائیه ، شورای اجرائی

الهيئة او السلطة التنفيذية - قوه مجریه

تنفيس (ص) - تخلیه باد ، تهی سازی از باد ، خالی شدن باد (در گفتگوی از چیزیکه آنرا باد کرده‌اند یا باد داشته است)

تنقيض - گردگیری کردن ، تکاندن

تنقب - امتحان کرد ، آزمایش کرد ، معاینه کرد ، رسیدگی کرد ، پی‌گردی کرد در

تنقب (ص) - سوراخ سوراخ بود یا شد

تنقب عن - کاوش کرد ، جستجو کرد (درباره‌ی چیزی)

تنقبت المرأة - زن نقاب برچهره افکند

تنقذه - اورا نجات داد ، رهایی داد ، مستخلص کرد

تنقض - شکست ، باطل شد ، بی اثر شد ، بازشد (در گفتگوی از گره وامثال آن)

تنقل - جابجا شد ، منتقل شد ، انتقال یافت ، گردش کرد

تنقل - تغییر مکان ، انتقال ، تغییر وضع ، ازجابی

ازجایی بجایی رفتن

تَنْقیب - پی گردی کردن‌در ، کندوکاووا کتشاف کردن (درگفتگوی ازچاههای نفت وآثارباستانی وامثال اینها) ، کاوش کردن ، معاینه وآزمایش کردن ، حفر ، حفاری ، خاك برداری ، گود برداری (برای بدست آوردن آثار باستانی یا استخراج معدن)

التَنقیبُ عنْ آبارِ البِترُول - اکتشاف‌چاههای‌نفت

تَنْقیة - پاك سازی ، پاك کردن

تَنْقیح - تجدید نظر ، اصلاح و تجدیـد چاپ (درگفتگوی ازکتاب وامثال آن) ، تقطیر مرتبه دوم ، تصفیه

تَنْقیحات - اصلاحات (که درمورد کتاب‌وامثال آن بعمل آورند)

تَنْقیص - کم کردن ، تقلیل ، کاستن، کسر کردن، تخفیف دادن

تَنْقیل - جای خودرا با دیگری عوض کـردن ، معاوضه ومبادله جا

تَنَك ، تِنْکار (غ) - حلبی

صَفائح التَنَك - ورقه‌های حلبی

تِنْکاریّ (س) - حلبی ساز

تَنَکَّبَ الشَّیئَ - چیزی را بدوش انداخت، روی شانه‌ی خود گذاشت

تَنَکَّبَ عنْ - منحرف شد از ، عدول کرد از ، برگشت از ، ترك کرد

تَنَکَّبَ عنْهُ - اجتناب کرداز، کناره‌گیری کرداز

تَنَکَة - کتری

تَنَکَة قَهْوَة - قهوه جوش

تَنَکْجِیّ (غ) - حلبی ساز

تَنَکَّدَ عیشُهُ - زندگی براوتیره شد ، باعث‌زحمت واندوه شد ، تلخ وناگوارشد

تَنَکُّر - تغییر هیئت یا قیافـه ، هیئت مبـدل ، لباس مبدل ، تغییر دادن قیافه برای ناشناس شدن

تَنَکَّرَ - جامه مبدل پوشید ، پنهان شد ، بطور ناشناس عبور کرد ، تغییرهیئت داد

تَنَکَّرَ لَهُ - باقیافه عبوس یا خصومت‌آمیز بااو برخورد کرد

قِناعُ التَّنَکُّر - ماسك ، صورت پوش ، نقاب

لِباسُ التَّنَکُّرِ اوِالتَّهْریجِ - لباسی که‌در بالماسکه میپوشند

حَفْلَة رَقْص تَنَکُّریَّة - بالماسکه

تَنَکَّسَ - اصالت نژاد خودرا ازدست داد ، روبه انحطاط گذاشت ، فاسد شد

تَنْکیت (ص) - بذله، شوخی، لطیفه ،شوخی کنایه‌دار، بذله‌گویی ، شوخی کردن ، لطیفه یامتلك گفتن

تَنْکیت - بانقطه کاری حکاکی کردن ، نقطه - کنی ، نقطه کاری

تَنْکید - ناگوارکردن ، کدر کردن

تَنْکیسُ الرَّأْسِ نُعاساً - حرکت دادن و پایین انداختن سر هنگام چرت زدن

اَلتَّنْكِيلُ بِ - کسی‌را عبرت دیگران قراردادن (بوسیله‌ی تنبیه سخت)

تَنَمَّرَ - خشمگین شد ، اوقاتش تلخ شد

تَنْمِيَةٌ - رشد ونمو دادن ، رویاندن ، سخن‌چینی

اَلتَّنْمِيَةُ الْاِقْتِصادِيَّةُ - توسعه ورشد اقتصادی

تَنْمِير (غ) - شماره‌گذاری ، نمره‌گذاری

تَنُّوب - یك جور درخت جنگلی شبیه بکاج

تَنَوَّحَ - جنبید ، نوسان کرد ، تاب خورد

تَنَوَّدَ = تَنَوَّحَ

تَنَوَّدَ مِنَ النُّعاسِ - دراثرچرت‌زدن سرخودرا حرکت داده پایین انداخت

تَنَوَّرَ - روشنفکرشد ، نوره کشید

تَنَوَّرَ الْمَكانُ - روشن شد (درگفتگوی‌ازمکان)

تَنُّور ج تَنانِير - تنور ، کوره ، اجاق

تَنُّورَة ، تَنُّورِيَّة - دامن زنانه ، دامن زیر

تَنُّوط - نوعی پرنده

تَنَوَّعَ - متنوع شد ، دگرگون شد ، مختلف‌شد ، انواع مختلف پیداکرد

تَنَوُّع - اختلاف ، تنوع

تَنُوفَة ، تَنُوفِيَّة ج تَنائِف - بیابان یا صحرای بی‌آب وآبادی

تَنَوَّقَ فِي مَلْبَسِهِ وَمَطْعَمِهِ اَوْ اُمُورِهِ - مشکل پسند بود یا شد ، دقت‌گیر یا ایرادگیر بود یاشد (درلباس ، خوراك یا اموردیگرزندگی)

تَنَوَّمَ - محتلم شد ، خواب جماع دید

تَنْوِير - گل دادن ، شکوفه دادن ، شکفتگی گل ، روشن کردن ، نورانی ساختن

تَنْوِيرُ الْاَذْهانِ - تنویرافکار ، روشنفکر کردن

تَنْوِيرُ الزُّهُورِ - شکوفه کردن ، غنچه کردن

تَنْوِيرُ الْعُقُولِ - روشنفکرساختن

تَنْوِيم - خواب کردن ، خواباندن

تَنْوِيم بِالْكُلُورُفُورْم - بیهوش کردن (باداروی بیهوشی)

تَنْوِيم مَغْنَطِيسِيّ - هیپنوتیزم ، خواب کردن مصنوعی

تَنْوِيه - ذکر کردن ، نام بردن ، اشاره کردن ، ستودن ، مدح کردن ، تمجید وتعریف کردن

تَنَهَّدَ - آه کشید

تَنَهُّد - آه کشیدن

تَنَهَّدَ تَنَهُّداً عَمِيقاً - از ته دل آه کشید ، آه‌سرد ازدل برکشید

تَنِيس (غ) - تنیس (نوعی بازی با توپ که با راکت های مخصوص انجام میشود)

تَنَيَّقَ - به تَنَوَّقَ نگاه کنید

تِنِّين ج تَنانِين - اژدهای بالدار (افسانه‌یی) ، نوعی‌ماهی

تِنِّين بَرِّيّ - یك جور اژدر مار

تنین الناموس - (در جانورشناسی) سنجاقك

تنبیل (ص) - با مواد رسوبی کود دادن

توج اتواء - تنها ، طاق ، فرد ، ریسمان یا طنابی که یك لا تابیده باشند ، وقت ، ساعت

تواً - یك راست ، مستقیم ، یکسره ، مستقیماً ، فوراً ، بیدرنگ ، بزودی ، بلافاصله

توام ، توامة ج توائم - همزاد ، بچه دوقلو ، لنگه از یك جفت ، توأم

تواءم - تناسب داشت ، تطبیق کرد با ، وفق داد با

توامان - دو کودکی که باهم متولد شده اند

التوامان - (درعلم هیئت) : دو پیکر ، جوزا ، برج جوزا

توابع - خدم وحشم ، (درعلم هیئت) : اقمار

تواتر - پی درپی آمد ، متوالی شد

تواتر - توالی ، ترادف ، پیاپی بودن

علی التواتر - پی درپی ، بتوالی ، متوالیاً

تواجد - پیدا شد ، تظاهر بعشق نمود

تواجه الرجلان - با یکدیگر مواجه شدند ، روبروشدند

تواجه المنزلان - روبروی هم واقع بودیاشد ، (درگفتگوی ازدومنزل وغیر اینها)

تواخی - برادری کرد

توأد فی الامر - بآهستگی کار کرد ، یواش یواش انجام داد ، با متانت عمل کرد

تواد - دوستی کردن ، رابطه‌ی دوستی ، دوستی متقابل یا مشترك

تواد الرجلان - با یکدیگر دوستی یا محبت داشتند

تواری - پنهان شد ، خودرا مخفی کرد

تواری عن الانظار - خود را از انظار دور نگهداشت ، ناپدید شد

توارثو الشیئ - از همدیگر (چیزی را) بارث بردند ، وارث همدیگرشدند

توارد - دنبال هم واردشدن

توارد الخواطر - توارد فکر ، توارد یك نوع اندیشه(درخاطر دو کس)

تواردت الاشیاء - متوالیاً رسید (درگفتگوی از اشیاء)

تواردوا - دنبال هم واردشدند

تواز (التوازی) - موازات ، برابری ، همانندی ، تطابق

توازی الشیئان - با یکدیگر موازی بودند یا شدند

توازی القوی - تعادل قوا ، تساوی یا برابری نیروها

توازن - توازن یاتعادل پیدا کرد ، موازنه داشت ، هم وزن شد با

توازن - تعادل ، موازنه ، تساوی ، توازن ، آرامش ، سکون

عِلْمُ تَوازُنِ الْقِوىٰ - مبحث اجسام ساکن

تَوازُنُ الْقُوىٰ (الدُّوَلِیَّة) - تعادل قوای بین - المللی

تَوازُنُ الْعَقْلِ - متانت ، خودداری ، ملایمت ، آرامی ، قرار ، تعادل فکر

عِلْمُ تَوازُنِ الْمَوائِع (السَّوائِل) - علم تعادل مایعات ، علم فشار وموازنه‌ی آب های ساکن

تَواشَجَتِ الْأَغْصانُ - شاخه های درخت در هم شد ، بهم پیچید

اَلتَّواشِیح الدِّینِیَّة - اشعار مذهبی (که بمناسبت اعیادیا سوگواریها بالحنی خاص خوانده میشود)

تَواصُلٌ - مراوده ، ارتباط مشترك ، معامله ، آمد وشد ، دوستی ، رفت وآمد دوستانه

تَواضَعَ - فروتنی کرد

تَواضَعُوا عَلیٰ اَمْرٍ - باهمدیگر توافق کردند بر

تَواطَأَ الرَّجُلَ عَلیٰ - با کسی در باره‌ی چیزی توافق کرد

تَواطُؤٌ - توطئه ، دسیسه ، تبانی ، ساخت و پاخت

دَعْوىٰ بِالتَّواطُؤِ (بین المتخاصمین)-جنگ زرگری ، جنگ دروغی با کسی برای فریفتن دیگران

تَواطَأُوا عَلیٰ اَمْرٍ - باهمدیگر توافق کردند

تَواطَأُوا عَلیٰ شَرٍّ - توطئه کردند ، دسیسه چیدند ، تبانی کردند (برفساد)

تَواطَأُوا عَلَی الْعِصْیانِ - برای شورش یااغتشاش توطئه چیدند

تَواطَأُوا عَلیٰ قَتْلِهِ - توطئه قتل اورا چیدند

تَواعَدا - بیکدیگر قول دادند ، بایکدیگر وعده گذاشتند

تَوافَدُوا عَلَیْهِ - بطور دسته جمعی وارد شدند (بر کسی)

تَوافَرَ - فراوان شد ، زیادشد ، افزایش یافت

تَوّاقٌ - مشتاق ، آرزومند

تَواقَحَ - تظاهر بوقاحت یا بی‌شرمی کرد

تَواقَحَ عَلَیْهِ (ص) - توهین کردبه ، بی‌احترامی کرد بر ، فحش داد به

تَواقَعُوا - باهمدیگر جنگیدند

تَواکُلٌ - برهمدیگر توکل کردن ، اعتماد کردن

تَواکَلَ الْقَوْمُ - بهمدیگر اعتمادیا توکل کردند، اطمینان داشتند ، امیدوار بودند

تَوالٍ (التَّوالِی) - توالی ، استمرار ، ترادف

تَوالیٰ - پیاپی در آمد ، توالی داشت ، متوالیاً انجام گرفت

تَوالَدُوا - توالد وتناسل کردند

عَلَی التَّوالِی - مستمراً ، بدون وقفه ، پشت سر هم ، متوالیاً ، پی درپی

تَوانٍ (التَّوانِی) - تأخیر ، درنگ ، کندی ، اهمال ، سستی

تَوانیٰ - سست شد ، واماند ، ضعیف و بیحال شد،

افسرده شد ، فتور یافت ، ناتوان شد ، پژمرده شد ، بیروح یا بیحس شد ، بتأخیروتعویق انداخت ، معطل کرد ، لنگ کرد ، باطفره گذراند ، درنگ کرد ، تأخیر کرد ، سستی کرد ، بیحال و بی‌قید وسست بود (درکار)

تَوَب - توبه داد

تُوبال (غ) - خاکه یا براده‌ی مس و آهن (که هنگام چکش زدن میریزد)

تَوْبَلَ الطَّعامَ - چاشنی زد بغذا ، ادویه زد به غذا

تُوپُوغرافیا (غ) - نقشه برداری از اماکن ، موضع نگاری

تَوْبِیخ - سرزنش ، ملامت سخت ، توبیخ

المَحْکَمَةُ حَکَمَتْ عَلَیْهِ بِالتَّوْبِیخِ - دادگاه حکم توبیخ اورا صادر کرد

تُوت (غ) - رب النوع فلسفه ونویسندگی نزد مصریان قدیم

تُوت اَبْیَض - توت

تُوت اَحْمَر اَوْشامِیّ - توت سیاه ، شاه توت

تُوت اِفْرَنْجِیّ - توت فرنگی

تُوت العُلَّیق - تمشك

تَوَتُّر - سفت کشیده شدن ، محکم شدن ، بحران ، تیرگی ، کشیدگی

تَوَتُّر الاَعْصاب - ناراحتی ، تشنج اعصاب ، بحران عصبی

تَوَتُّر الحالَة - تیرگی اوضاع

تَوَتُّر الحَبْل - طناب یاریسمان سفت کشیده شد ، محکم بسته شد

التَّوَتُّر الدُّوَلِیّ - بحران یا تیرگی اوضاع بین المللی

تَوَتُّر العَلاقات - تیرگی روابط

تَوَتُّر العَلاقاتِ العالَمِیَّة - تیرگی روابط یا اوضاع بین‌المللی

تَوَتَّرَتِ العَلاقاتُ - روابط تیره شد

تُوتِیا (غ) - توتیا ، گرد اکسید دوزنگ

حَجَر التُّوتِیا - سنگ توتیا

تُوتِیا حَمْراء - سولفات سرب

تُوتِیا زَرْقاء - کات کبود ، زاج کبود

تَوَثَّبَ عَلَیْهِ فِی اَرْضِهِ - ملك کسی‌را غصب کرد ، دست‌اندازی کرد (برملك کسی)

تَوَثَّق - تثبیت شد ، تأیید شد ، قوت گرفت ، پا برجا و برقرارشد

تَوَثَّقَ فِی الاَمْرِ - با اطمینان عمل کرد (در کاری)

تَوَّج - تاجگذاری کرد ، برتخت سلطنت نشاند ، تاجدار کرد

تَوَجَّدَ بِهِ - مهر یامحبت کرد به ، اورا بسیاردوست داشت ، علاقه شدید داشت به کسی

تَوَجَّدَ لَهُ - تأسف خورد برای کسی یا چیزی ، غمناك وغصه‌دار شد برای

تَوَجَّسَ - گوشهای خودراتیز کرد (برای شنیدن صدا)

تَوَجَّسَ شرّاً - احساس خطر کرد ، نگران‌ودل واپس بود یاشد

تَوَجَّسَ الصَّوتَ - با هراس وبیم گوش‌فراداشت به صدا

تَوَجَّسَ الطَّعامَ اَوِ الشَّرابَ - دندان زد، گاز گرفت ، چیزی‌راکم کم چشید ، خردخرد آشامید (درگفتگوی از خوردنی یاآشامیدنی)

تَوَجَّسَ فَزَعاً اَوْ خِیفَةً - احساس ترس کرد

تَوَجَّسَتِ الأُذُنُ - صدایی بگوش خورد یارسید

تَوَجَّعَ - دردکشید ، رنج وعذاب کشید ، متألم شد ، احساس دردکرد ، تحمل درد نمود ، شکوه کرد ، گله وشکایت کرد

تَوَجَّعَ لَهُ - دلسوزی کرد بر ، رحم وشفقت آورد بر ، همدردی کرد با ، تأسف خورد (بر کسی)

تَوَجَّهَ اِلی - رفت بسوی

تَوْجِیهٌ - راهنمایی (کردن)

عَجَلَةُ التَّوْجِیهِ - رل ، فرمان کشتی وغیر آن

التَّوْجِیهُ المِهْنِیُّ - آموزش حرفه‌یی

تَوْح - تهیه ، تدارك ، آمادگی

تَوَحَّدَ - تنها ماند ، منزوی شد

تَوَحُّد - عزلت ، انزوا ، گوشه گیری

تَوَحَّدَ بالامرِ - به تنهایی انجام داد

تَوَحَّدَهُ بِعِنایَتِهِ - اورا بعنایت خویش مخصوص گردانید

تَوَحَّدَتِ الأَشْیاءُ - وحدت پیداکرد ، یکی‌شد (درگفتگوی ازامور)

تَوَحَّدَتِ الدُّیونُ اَوِالْجُیُوشُ - بصورت واحد درآمد (درگفتگوی از وام یاارتش)

تَوَحَّشَ - وحشی شد

تَوَحُّش - وحشیگری ، توحش ، بربریت

تَوَحَّشَ المَکانُ - دلتنگ کننده وملالت انگیز شد ، مهجورومتروك شد ، ویران وبی‌جمعیت‌شد، (درگفتگوی ازمکان)

تَوَحَّلَ - درگل ولای فرورفت ، گل‌آلود شد ، کثیف شد (در اثرآلوده شدن بگل)

تَوَحَّمَتِ الحُبْلی - ویار داشت یا پیداکرد (در گفتگوی اززن آبستن)

تَوْحِیدٌ - یکی کردن ، متحد کردن ، بصورت واحد درآوردن

التَّوحِید - اعتقاد به یگانگی خدا

تَوَخّی - به تأخی نگاه کنید

تَوَخّی - قصد داشت ، قصدکرد ، خیال داشت ، درنظرداشت یا گرفت ، تصمیم گرفت بر ، انتظار داشت

تَوَدَّدَ الیهِ - اظهارمحبت کرد ، اظهاردوستی کرد

تَوَدَّدفلاناً - محبت کسی را بخود جلب کرد ، خودشیرینی کرد نزد

تَوَرَّیٰ - پنهان شد ، خودرا مخفی کرد

تَوراة ج تَورات - کتاب عهد قدیم ، اسفار پنجگانه‌ی حضرت موسی

تُورْپِید (غ) - اژدر ، موشك زیردریایی

تَوَرَّدَ - گلرنگ شد ، قرمز رنگ شد ، برنگ گل درآمد

تَوَرَّدَتِ الخُدُودُ - گونه ها گلگون شد ، چون برگ گل قرمز رنگ شد

تَوَرَّطَ - درورطه افتاد ، در سختی گیر کرد ، در تنگنا گیر کرد ، خودرا گرفتار کرد ، تسلیم کرد

تَوَرُّطٌ - درکارسخت یا درهلاکت افتادن

تَوَرَّعَ عَنْ - خودداری کرداز ، اجتناب کرداز ، خودرا دور نگهداشت از ، احساس پشیمانی کرد از ، تردید داشت (نسبت به)

تَوَرَّمَ - آماس کرد ، ورم کرد

تَوْرِیبٌ - توریه ، ایهام (گویی) ، دو پهلو حرف زدن

تَوْرِیَةٌ - مخفی کردن ، پنهان ساختن قصد ، ریا ، توریه تقیه ، خلاف مقصودرا اظهار کردن ، ایهام بکار بردن

تَورِیَة (ص) - اظهار کردن ، نشان دادن

تَورِیَة ج تَورِیات = تَوراة

جُرثُومَةُ التَّورِیثِ - ژن : عنصر ذره بینی در نطفه نر وماده که عامل وراثت یا خواص ارثی شناخته شده است

تَوْرِیدٌ - گل دادن درخت وامثال آن ، وارد کردن

تَورِیدُ البَضائِعِ - وارد کردن کالا

تَوَزَّرَ - وزیر شد

تَوَزَّعَ - توزیع وتقسیم شد

تَوزِیع - توزیع و تقسیم کردن ، بخش کردن ، اعطا کردن

تَوزِیعُ الجَوائِز - اعطای جوائز

تَوَسَّخَ - چرك وكثیف بود یا شد

تَوَسَّدَ - به بالش تکیه داد ، استراحت کرد روی بالش ، سر به متکا گذاشت

تَوَسُّد - بالش زیرسر نهادن ، چیزی را بـالش قراردادن

تَوَسُّط - در وسط قرار گرفتن ، میانجیگری ، وساطت

تَوَسَّطَ بَینَهُم - وساطت کرد ، میانجیگری کرد (درمیان آنان)

تَوَسَّطَ فِی عَمَلِهِ - میانه‌روی کرد (در کار)

تَوَسَّطَ المَکانَ اوِالقَومَ - درمیان جایی یادر میان مردم نشست یاقرار گرفت

تَوَسُّع - وسعت داشتن ، انبساط ، بسط ، توسعه ، افزایش ، فضا ، گنجایش

التَّوَسُّعُ الصِّناعِی - توسعه‌ی صنعتی

تَوَسَّعَ فِی اشْغالِهِ - کارخودرا توسعه داد

تَوَسَّعَ فِی الکَلامِ - موضوعی را شرح و بسط داد ، سخن را بدرازا کشاند

تَوَسَّعَ فِی الْمَکانِ ـ جا باز کرد ، مجلس را گشاده کرد (جهت کسی)

الْأَهْدافُ التَّوَسُّعِیَّةُ ـ هدفهای توسعه طلبی یا توسعه طلبانه

تَوَسُّل ـ درخواست ، التماس ، توسل ، تقاضا ، لابه

تَوَسَّلَ اِلَیْهِ ـ تقرب جست به ، متوسل شد به ، درخواست کرد ، التماس کرد به

تَوَسَّمَ الشَّیْءَ ـ مورد مداقه قرار داد ، مورد معاینه یا آزمایش قرارداد

تَوَسَّمَ فِیْهِ الْخَیْرَ ـ چشم امید داشت به ، علائم امیدواری دید در

تَوَسْوَسَ (ص) ـ وسواس پیدا کرد ، تردید نمود ، مشکوك یامظنون شد

تَوَشَّجَتِ الْأَغْصانُ ـ شاخه های درخت در هم شد ، بهم پیچید

تَوَشَّحَ بِ ـ چیزی را پوشید یا حمایل کرد

تَوَشَّحَ بِسَیْفٍ ـ شمشیر بست ، شمشیرحمایل کرد

تَوَشْوَشُوا عَلَیْهِ ـ درباره کسی پچ پچ کردند ، توگوشی حرف زدند

تَوْشِیَة ـ تزیین بوسیله نقاشی یاتصویر ، برودری دوزی

تَوْشِیح (ص) ـ (درموسیقی) پیش درآمد

تَوْشِیش (ص) ـ هرزگی ، بدزبانی ، فحاشی ، وقاحت ، شوخی زشت

تَوَصَّبَ ـ بیمار بود یاشد

تَوَصُّل ـ رسیدن ، واصل شدن ، نائل شدن

تَوَصَّلَ اِلی ـ رسید به ، نائل‌شدبه ، واردشددر

تَمَّ التَّوَصُّلُ اِلی ـ درباره امری توافق حاصل شد

تَوَصَّمَ ـ احساس ضعف یا کسالت کرد ، احساس ناراحتی کرد

تَوْصِیَة ـ توصیه ، سفارش ، نصیحت

تَوْصِیَةٌ بِصُنْعِ شَیْءٍ أَوْ اِحْضارِه ـ سفارش‌دادن (جهت ساختن چیزی یا وارد کردن کالا از کشوری)

تَوْصِیَةٌ بِمِیْراث ـ وصیت

مَصْنُوعٌ بِالتَّوْصِیَةِ (کَالثَّوْبِ وَالْحِذاءِ وَغَیْرِهِما ـ سفارشی بطور سفارشی ، دوخته یا ساخته شده (مانند لباس ، کفش وغیر اینها)

خِطاب تَوْصِیَة ـ توصیه نامه

تَوْصِیل ـ وصل کردن ، ارتباط دادن ، ملحق کردن ، پیوستن ، انتقال دادن ، رساندن ، نقل کردن ، بردن ، رله‌کردن ، تقویت رادیویی

تَوْصِیلُ الْأَجْسامِ ـ هادی بودن اجسام (جهت حرارت مثلا)

تَوْصِیلَة (ص) ـ کرایه (مسافر)

تَوْصِیلَةُ الصُّنْدُوقِ (ص) ـ چفت صندوق و امثال آن

تَوْصِیلِیَّة ـ قابلیت انتقال ، خاصیت هادی بودن

(جهت حرارت مثلا)

تَوَصِیمُ الجِسْمِ - احساس کسالت ، احساس ضعف یاناراحتی

تَوَضّأ - وضو گرفت

تَوَضُّؤ - وضوگرفتن

تَوَضَّحَ - فاش‌شد ، ظاهرشد ، واضح وآشکارشد ، معلوم شد

تَوْضِیبْ (ص) - مرتب‌کردن ، منظم کردن ، آماده کردن

تَوْطِئَة - مقدمه ، مرحله مقدماتی یا نخستین ، پایین آوردن ، کاستن ، کم‌کردن ، تنزل دادن

تَوَطَّدَ - ثابت وبرقرارشد ، پابرجا شد ، استوار ومحکم شد ، راسخ‌گشت ، محکم وبرقرارشد

تَوَطُّد - آماده ومهیا شدن

تَوَطَّنَ - در جایی توطن کرد ، اقامت کرد ، وطن کرد

تَوْطِیدُ اَواصِرِ الصَّداقَةِ - تحکیم مبانی دوستی ، استوارساختن پیوندهای دوستی

تَوَظَّفَ - باستخدام درآمد ، منصوب شد بر ، جیره برای اومعین شد

تَوَظُّف - کارمند رسمی بودن ، شاغل بودن (در دستگاه دولتی مثلا)

تَوْظِیف - منصب دادن ، استخدام کردن ، بکار گماردن ، جیره معین کردن

تَوْظِیفُ الْمالِ (ص) - سرمایه‌گذاری

تَوَعّی مِنْهُ (ص) - احتیاط کرد از ، احتراز کرد از

تَوَعُّد - تهدید ، وعده‌ی بد

تَوَعَّدَهُ - اورا تهدید کرد ، وعده بد باوداد

تَوَعُّدِیّ - تهدیدی ، مبنی برتهدید یاوعده‌ی بد

تَوَعَّرَ - صعب‌العبور بود یا شد ، ناهموار بود یا شد (درگفتگوی ازجاده)

تَوَعَّكَ - ناخوش شد ، کسالت پیداکرد ، مریض شد

تَوَعُّكُ المِزاجِ - ناخوشی ، کسالت ، بیماری

تَوَغَّرَ - از خشم آتش‌گرفت ، سخت خشمگین‌شد

تَوَغَّلَ فِی - کاملا رخنه‌کرد در ، (مجازاً) غور وخوض کرد در

تَوَفّی حَقَّهُ - استیفاء حق کرد ، حق‌خودرا کاملا دریافت کرد

تَوَفّاهُ اللّهُ - خداوند جانش را گرفت ، (در جمله‌ی خبری) خداوند جانش‌رابگیرد (درجمله‌ی انشائی)

تَوْفَة ، تُوفَة - عیب ، نقص ، گناه

تَوَفَّرَ (ص) - اندوخته یاذخیره شد ، صرفه‌جویی شد ، پس اندازشد

تَوَفُّر - فراوانی ، فراهم آمدن یا فراهم بودن وسائل بطور کامل ، بقدرکافی بودن

تَوَفُّرُ الرّاحَةِ - فراهم بودن وسائل آسایش

تَوَفَّرَ عَلی - خودراوقف کاری کرد ، وقت‌خودرا

اختصاص داد به

توفر الوسائل - مهیا شدن یا مهیا بودن وسائل بقدر کافی وضرورت

توفرت فیه الشروط - دارای همه شرایط بود یا شد ، واجد شرایط بود

توفرت له اسباب الراحة - وسایل آسایش برای او فراهم گشت

توفق - موفق بود یا شد ، موفقیت بدست آورد ، کامیاب شد ، ثروتمند شد

توفکجی (ص) - اسلحه ساز ، اسلحه دار ، تفنگچی

توفی - وفات یافت ، مرد ، درگذشت

توفی عن ابن وابنتین (مثلاً) - یك پسر ودو دختر ازخود بجای گذاشت

توفیر - تکثیر کردن ، زیاد کردن ، افزایش دادن

توفیر (ص) - صرفه جویی کردن ، اندوختن یا ذخیره کردن ، پس انداز کردن

صندوق التوفیر - صندوق پس انداز (در بانك وغیر آن)

دفتر صندوق التوفیر - دفترچه‌ی پس‌انداز

توفیق - سازش دادن ، متناسب کردن ، تطبیق ، التیام ، سازگاری ، مصالحه ، صلح ، تسویه ، موفقیت ، کامیابی ، سعادت ، تمول ، آسایش ، خوشی ، خیر ، خوشبختی

توق ، توقان - آرزو ، اشتیاق

توقی کذا - احتیاط کرد از ، پرهیز کرد از

توقی الله - ازخدا ترسید ، پرهیزگاری کرد

توقح - وقاحت کرد ، گستاخی کرد ، بی‌شرمی و بی آبرویی کرد

توقح علیه - توهین کرد به ، بی احترامی کرد کرد به ، فحش داد به ، بد حرفی کرد به

توقد - مشتعل شد ، شعله کشید ، روشن شد ، برافروخت ، آتش گرفت

توقد - سوختن ، برافروختن ، شعله‌ورشدن

توقد النار - آتش برافروخت، آتش روشن کرد، آتش را شعله‌ور ساخت

توقع الامر - انتظار (چیزی را) داشت ، توقع داشت ، پیش بینی کرد

توقف (ص) - مشکل شد ، سخت شد ، صعوبت پیدا کرد

توقف الامر علی - متوقف بود یا شد بر ، مربوط یا موکول بود بر ، وقوع امری بستگی داشت به

توقف التاجر عن الدفع - پرداخت بدهی را بتعویق انداخت ، از پرداخت بدهی خود داری کرد

التوقف علی - بستگی داشتن به ، مربوط یا موکول بودن به

توقف عن - خودداری کرد از

تَوَقَّفَ فِی الْاَمْرِ - تردید پیدا کرد (نسبت به)، مردد بود

تَوَقَّفَ فِی الْمَکانِ - درنگ کرد در، توقف کرد در، ماند (درجایی)

تَوَقُّف - درنگ، وقفه، عدم استمرار، تردید، تزلزل

تَوْقِیَة - حمایت، حفظ، پشتیبانی، نگهداری، محافظت

تَوْقِیع - امضا، امضاکردن

تَوْقِیع (ص) - انداختن، افکندن، سقوط دادن

تَحْتَ تَوْقِیعِهِ - بامضایِ ...

مُهْمَلُ التَّوْقِیعِ - بدون امضاء (در گفتگوی از نامه وامثال آن)

تَوْقِیعُ السِّجِلّ - امضاکردن دفتر

تَوْقِیعُ الْعِقابِ - کیفر بسر کسی آوردن

تَوْقِیعُ مُعاهَدَةٍ - امضای قرارداد

تَوْقِیعات (س) - ترفیعات یاارتقاء مقام (کارمندان وامثال آنان)

تَوْقِیعِیّ - متناسب، موزون، دارای ریتم (در موسیقی)

تَوْقِیف - بر پا واداشتن، راست وایستاده نگاه داشتن

تَوَکَّأَ عَلیٰ - تکیه داد به

تَوَکَّأَ عَلیٰ عَصاهُ - برچوبدستی یا عصای خود تکیه داد

تَوَکُّؤ - تکیه دادن یا تکیه زدن

تَوَکَّدَ - ثابت شد، مورد تصدیق قرار گرفت، تأیید شد، تأکیدشد، اطمینان کرد، یقین‌داشت، یقین دانست

تَوَکَّدَ مِنْ - مطمئن بود یا شداز ...

تَوَکَّلَ - وکیل شد، نماینده یاعامل (کسی)شد

عَلَی التَّوَکُّلِ - ازروی اعتبار تجارتی، ازروی اطمینان، توکلا، نسیه

تَوَکَّلَ عَلیٰ - اطمینان کرد به، اعتماد کرد بر، توکل داشت به، تکیه کرد بر، امیدواربود به

تَوَکَّلَ فِی - وکالت‌داشت درانجام دادن امری مانند فروش خانه وامثال آن

تَوَکَّلَ لَهُ بِ - چیزی را برای کسی تضمین کرد، ضمانت کرد، تعهد کرد، بکسی درباره‌ی چیزی اطمینان داد

تَوْکِید = **تأکید**

تَوْکِیل - تعیین کردن وکیل یا نماینده، وکالت نامه

تَوَلَّی الْاَمْرَ - (کاری را) بعهده گرفت، بدست گرفت، متصدی (کاری) شد، اقدام کرد بر

تَوَلَّی الْحُکْمَ - حاکم شد، حکومت یافت، زمام حکومت را بدست گرفت

تَوَلَّی السُّلْطَةَ - زمام اختیار یاقدرت‌را بدست گرفت

تولّی عن - رو گردانداز ، اعراض کرد، اجتناب کرد از

تولة ج تولات - مصیبت ، سختی ، گرفتاری، بلا ، بدبختی

تُولة ، تُولَة ، تِولَة - جادو ، سحروامثال اینها

تولة ، تولَة (ص) - فریفتگی ، سحر ، جذبه

تولّج - داخل شد در ، وارد شد در ، رخنه کرد در

تولّد مِن - زاییده شداز ، متولد شداز ، بوجود آمد از . تولید شد از ، سر چشمه گرفت از ، ناشی بود یا شد از ، سرزد ، صادر شد از ، رخ داد ، منتج شد

ناموس تولّدِ الأحیاء - قانون یا فرضیه یی که میگوید هرموجود زنده‌یی باید از موجود زنده بوجود آید

تولّع بِهِ - عاشق (چیزی) بود ، بسیارحریص یا علاقمند بود بر

تولّه - واله بود یاشد ، متحیر شد ، مبهوت و حیران شد

تولیة الحُکمِ - حاکم کردن ، حکومت دادن

تولید - بوجودآوردن ، تولید کردن

صِناعة التولید - مامایی ، قابلگی

تولیفة (ص) - ترکیب ، مخلوط ، مرکب

تُوم (ص) - سیر

تُومة ج تُوم ، تُوم - گوشواره ، تخم شترمرغ

تُومرجی (ص) - پرستار (مرد)

تُونَة (غ) = تُنّ

توّه - گمراه کرد ، منحرف کرد ، متحیر کرد ، برهم زد ، مغشوش کرد

توّه الفِکر - گیج کرد ، آشفته خاطر کرد

توهّج - برافروخته شد ، زیادگرم شد ، مشتعل شد

توهّره فِی الکَلامِ - درسخن اورا مبهوت یا گیج کرد ، اورا از جواب گفتن متحیر وساکت کرد

توهّم - تصور کرد

توهّم الأمر - چیزی را تخیل کرد

تویج الزهرةِ - (درگیاه شناسی) جام ، حلقه‌ی گلبرگ

تَهاتُر - گواهیها یا شهادتهای ضد ونقیض

تَهاتَر الرجّلانِ - بایکدیگر ستیزه یا مجادله کردند ، بمشاجره‌ی حاد پرداختند

تَهاتَرتِ الشّهاداتُ - گواهی گواهان باهم مغایرت یاتعارض پیداکرد

تَهاتِه - یاوه سراییها ، ترهات ، اباطیل

تَهاجَروا - ازهمدیگر جدا شدند ، همدیگررا ترك گفتند

تَهاجَما - بیکدیگرحمله‌ورشدند ، هجوم آوردند

تَهادِ (اَلتَّهادِی) - خرامیدن

تَهادیٰ فِی مِشْیَتِهِ - تعادل خودرا درراه رفتن ازدست داد ، تلوتلو خورد

تَهادُن - متارکه کردن (درگفتگوی ازجنگ و غیرآن)

تَهادَوا - بهمدیگر هدیه دادند

تَهافُت - پی در پی افتادن بر چیزی ، سقوط در ، حمله ، هجوم ، شتاب ، ازدحام ، تصادم ، لغزش وسقوط

تَهافُت عَصَبِیّ (ص) - خستگی اعصاب

تَهافَت الفَراشُ عَلَی النّارِ - پروانه‌هارو بآتش پرواز کرده درآن سقوط کردند

تَهافَتوا عَلیٰ - رو آوردند به ، ازدحام کردند برای

تَهالَكَ عَلیٰ - آرزوی چیزی را کرد ، طمع بست در ، غبطه خورد بر

تَهالَكَ عَلَی الفِراشِ - خودرا بروی تختخواب فرو انداخت (دراثرخستگی یاناتوانی)

تَهالَكَ فِی الأمْرِ - جد وجهد کرد در ، تمام کوشش خودرا کرد ، کاری را فوراً انجام داد

تَهالَكَ فِی مِشْیِهِ - در راه رفتن ازاینسووآنسو شد ، تعادل خودرا ازدست داد

تَهالَكوا عَلیٰ - خودرا برای چیزی بمخاطره انداختند

تِهامَة - شهرهای جنوبی حجاز ، مکه معظمه

تَهامَسوا عَلَیهِ - با همدیگر بر ضد کسی نجوا کردند

تَهامُل - سستی ، لاقیدی ، بی‌مبالاتی ، سهل‌انگاری ، اهمال ، کوتاهی

تَهامَلَ فِی عَمَلِهِ (ص) - در کار خود کوتاهی ورزید ، بی‌قید وبی‌مبالات بود یا شد

تَهانَفَ - خنده مسخره‌آمیز کرد ، آماده گریه شد ، هق هق گریه کرد ، ناله‌کنان گفت (از اضداد)

اَلتَّهانِی - تبریکات

قَدَّمَ تَهانِیهِ اِلیٰ - تبریك گفت (بکسی)

تَهاوَنَ - آسان یافت ، آسان پنداشت

تَهاوُن - تحقیر ، کوچك شماری ، استخفاف ، سهل انگاری ، مسامحه ، غفلت‌ورزی ، سستی واهمال

تَهاوَنَ بِهِ - اورا تحقیر کرد ، خفت داد ، کوچك وحقیر شمرد

تَهاوَنَ بِعَمَلِهِ - درکارخودسهل‌انگاربودیاشد ، درانجام وظیفه مسامحه‌کار بود یا شد

تَهاوِیل - نقوش وتصاویر ، رنگهای مختلف ، گوناگون سازی ، اختلاف رنگ ، گوناگونی

تَهاوِیلُ الرَّبیعِ - گلهای رنگارنگ بهاری

تَهَبَّبَ - کهنه ومندرس شد ، پاره پاره شد ، تکه تکه شد

تَهَبَّلَ - بدست‌آورد ، کسب کرد

تَهَبَّلَ بِالْبُخارِ (ص) - حمام بخار گرفت

تهبیلة (غ) - شعله یا بخار

تهتار - حماقت ، نادانی

التهتر = **تهتار**

تهتک - دریدن ، پاره شدن، (مجازاً) گستاخی، بی‌حیایی

تهتک - پاره شد ، درید ، رسوا شد ، افتضاح شد ، فاش و آشکارشد

تهتک فی سلوکه - با بی‌شرمی رفتار کرد ، گستاخانه رفتار کرد

تهته - یاوه سرایی کرد ، بیهوده گویی کرد ، وراجی کرد

تهته (ص) - بالکنت اداکرد

تهجی (التهجی) - هجی کردن ، چیزی را با املای درست خواندن ، حروف کلمه‌را برشمردن، اسپل کردن (کلمه)

تهجا الکلمة - کلمه‌را هجی کرد ، اسپل کرد، خواند

تهجد الرجل - شب زنده داری کرد ، شب را خوابید (ازاضداد)

تهجیة = **تهجی**

تهدی - راهنمایی خواست ، طلب هدایت کرد ، درصدد راهنمایی برآمد

تهدئة - آرامش دادن ، تسکین دادن ، فرو نشاندن

تهدئة الاعصاب - آرام کردن اعصاب

تهدئة الخواطر - آرامش دل

تهدئة الروع - قوت قلب دادن به

تهداد - ترساندن ، اخافه ، تهدید ، وعده‌ی بد

تهدج الصوت - صدا بریده بریده یا مرتعش شد ، لرزان بود یاشد

تهدد - تهدید کرد

تهدد - ترساندن ، وعده بد دادن ، بانگ زدن وزجر کردن ، تهدید کردن ، ایجادوحشت کردن، چشم ترس دادن

تهدل - آویزان بود یاشد ، آویخته بود یا شد، فروافتاد (در گفتگوی از پرده)

تهدل الثوب - لباس فروافتاد (برتن) ، شل و ول ایستاد

تهدم - از بین رفت ، منهدم و ویران شد ، فروریخت

تهدم البناء - ساختمان رو بخرابی گذاشت

تهدید - تهدید کردن ، ایجاد وحشت کردن ، چشم ترس دادن

تهدیدی - مربوط به تهدید یاایجاد وحشت

تهدیم - منهدم کردن ، خراب کردن ، از بین بردن

تهذب - مهذب شد ، پاکیزه شد ، اصلاح شد ، تربیت وپرورش یافت ، دارای تحصیلات شد

تهذیب - اصلاح کردن ، دست کاری کردن ، پاک ساختن از ، تصحیح کردن. تجدید نظر کردن،

باتجدید نظر چاپ کردن ، حك واصلاح ، رتوش، تصفیه ، تنقیح ، تعلیم ، تربیت ، فرهنگ، دارای تحصیلات کردن

اَلتَّهذِیبُ العَسکَرِیّ - آموزش وپرورش نظامی

تَهذِیبِی - تربیتی ، مربوط به تعلیم وتربیت

تَهَرَّی (ص) - پاره‌پاره شد ، تکه‌تکه‌شد، پوسید، مندرس و کهنه شد

تَهَرَّأ = تَهَرَّی

تَهَرَّأ اللَّحمُ بِالطَّبخ - گوشت خوب پخته شد

تَهَرَّبَ - فرار کرد ، گریخت ، طفره زد ، شانه خالی کرد

تَهَرَّب مِنْ وَاجِب - از انجام وظیفه شانه‌خالی کرد

تَهرِیب - فرار دادن ، نجات دادن ، مستخلص کردن ، قاچاقچیگری

تَهرِیبُ شَخصٍ مِنْ سِجنٍ - شخص زندانی را فراردادن

تَهرِیبُ المَحظُورَاتِ اَوِالمُتَاجَرَةُ بِهَا - اشیاء قاچاق بجایی بردن یا تجارت قاچاق کردن

تَهرِیبٌ مِنَ الجُمرُكِ - قاچاق وارد کردن ، قاچاقچیگری

تَهرِیج - شوخی کردن ، بذله گفتن ، مسخرگی کردن

تَهرِیف - یاوه گویی

تَهرِیم - قیمه کردن ، خرد کردن یا چرخ کردن گوشت

تَهرِیمَة - بالاترین رگه‌ی جرز یادیوار ، کتیبه (ی دیوار)

تَهَزَّأ بِهِ اَوْ مِنهُ - اورا مسخره کرد ، مچل کرد، دست انداخت ، استهزا کرد

تَهَزَّزَ - جنبید ، مرتعش شد ، تکان خورد ، مضطرب شد ، متحرك شد ، متلاطم شد ، نوسان داشت ، تاب خورد ، باهتزاز آمد

تَهَزَّعَ - عجله کرد ، شتافت ، شتاب کرد

تَهَزهَزَ - جنبید ، بحرکت آمد ، مرتعش یا لرزان شد

تَهزِیز - جنباندن ، متحرك ساختن ، متلاطم کردن ، لرزاندن ، باهتزاز آوردن

تَهزِیم - صدای زه ساز

تَهَشَّمَ - خردشد

تَهَشَّمَ وَتَطَایَرَت کِسرَاتُهُ شَذَرَ مَذَرَ - خرد شد و تکه های آن باطراف پاشید ، داغان شد

تَهشِیم - خرد کردن

تَهَفهَفَ - باریك اندام بود ، کمرباریك بود

تَهَکَّم - ریشخند ، مسخره کردن ، تکبر، سخت بخشم شدن ، استهزاء ، مسخرگی ، سخریه

تَهَکَّمَ البِنَاءُ - ساختمان خراب شد

تَهَکَّمَ الرَّجُلَ وَعَلَیهِ - کسی را مورد استهزا قرارداد ، مسخره کرد

تَهَكَّم علی - آتشی شد ، ازجا دررفت ، سخت خشمگین شد

تَهَكَّم عَلَی الْاَمْرِ الْفائِت - اظهار تاسف کرد (برچیزیکه ازدست رفته است)

بِتَهَكُّمٍ - ازروی مسخرگی یااستهزا

تَهَكُّمِی - مربوط بمسخرگی یااستهزا

تَهْلُكَة ، تَهْلِكَة - خطر ، هلاکت

اَوْقَعَ فِی تَهْلِكَةٍ - بمخاطره انداخت ، بهلاکت انداخت

تَهَلَّل - بوجدآمد ، خوشحالی کرد

تَهَلَّل الوجْهُ - صورت نورانی شد

تَهَلَّل وجْهُهُ سُروراً - چهره‌اش‌ازسرورو‌خوش‌حالی درخشید ، قیافه‌اش ازهم بازشد

تَهَلُّل - ابتهاج ، شادمانی ، خوشحالی ، وجد

تَهْلِيل - هلهله ، فریاد شادی ، فریاد تحسین ، هورا کشیدن ، تسبیح کردن ، خدایرا بپاکی یاد کردن

تَهِم - بوی بد داشت ، بوی بد داد

تُهْمَة باطِلَة - تهمت یااتهام ناروا

تُهْمَة مزيفة - اتهام ناروا یا ساختگی ، پرونده سازی

تَهْمِيد (ص) - ناراحتی ، ضعف مزاج ، کسالت ، بیقراری ، خستگی

تَهْمِيم (ص) - لالایی گفتن (برای خواب کردن کودك)

تَهْمِيمَة (ص) - لالایی

تَهَنَّأ بِه - خشنودشد از ، مسرورشد از ، خوش‌حال شداز

تَهَنَّأ بِالطَّعامِ - خوراك برای او گوارا شد ، لذت بخش شد

تَهْنِئَة ج تَهانٍ (اَلتَّهانِی) - تبریك ، درود

تَهَنْدَم - سر و وضع خودرا آراست ، زیباکرد

تَهْواء مِنَ اللَّيْلِ - پاسی ازشب

تَهَوَّد - توبه کرد وبحق بازگشت ، یهودی شد

تَهَوَّر - منهدم شد ، فروریخت ، بی‌پروایی کرد ، تهور کرد

تَهَوَّر فِی الْكَلامِ - باتهورسخن گفت ، بی‌پروا گفت

تَهَوَّر الْوَقْتُ - وقت منقضی شد ، سپری شد ، گذشت

تَهَوُّر - تهور ، بی‌پروایی ، افراط ، زیاده‌روی ، تندی ، بی ملاحظگی ، شتاب زدگی ، دست پاچگی ، عجله

تَهَوَّس - دارای هوس بود یاشد ، دارای حماقت وابلهی بود یا شد ، بسنگینی گام برداشت ، شیفته بود یا شد ، دچار وهم یا اندیشه های بیهوده‌شد ، اغفال شد

تَهَوَّع - حالت استفراغ داشت

تَهَوَّم - چرت زد ، سرخودرا دراثر چرت‌زدن تکان داد

تَهْوِيَة (ص) - تهویه ، تجدید هوا ، تصفیه ، تبدیل بهوا یا بخار کردن

تَهْوِيش (ص) - غوغا براه انداختن ، هوچیگری کردن

تَهْوِيش وتَهْرِيج - هوچی گری

تَهْوِيل - ترساندن ، تهدید، اخافه ، چشم ترس ، مبالغه کردن

تَهْوِيمَة - چرت (زدن)

تَهَيَّأ (ص) - خودرا آراست ، زیبا کرد

تَهَيَّأ لَهُ (ص) - تصور کرد ، پنداشت ، خیال کرد

تَهَيَّأ لَهُ الأَمْرُ - وضع یاموقعیت برای او آماده شد

تَهَيَّأ لِ - آماده شد برای ، خود را آمادهٔ (کاری) کرد

تَهْيِئَة - مهیا کردن ، آماده کردن ، تهیه و تدارك کردن

تَهَيَّب - توقیر واحترام کرد ، ترس آمیخته به احترام داشت (نسبت به) ، ترساند ، ترس یا رعب ایجاد کرد (در دل کسی) ، تهدید کرد (کسی را)

تَهَيَّبَ الرَّجُلَ أَوِ الشَّيْءَ - ازکسی یا چیزی ترسید

تَهَيَّج - تهییج شد ، پرهیجان بود یاشد

تَهَيُّج - هیجان ، شور ، حرارت

تَهِيم - متهم ، کسیکه مورد سوء ظن است

تَهْيِيء = **تَهْيِئَة**

تَهْيِيج - بهیجان انداختن ، برافروختن

تِيَاتْرُوا (غ) - تآتر ، تماشاخانه

أَعْلَى التِّيَاتْرُوا - لژ بالا (درتماشاخانه)

مَسْرَحُ التِّيَاتْرُوا - صحنهٔ تماشاخانه

تِيَاتْرِيّ (غ) - مربوط به تآتر یا تماشاخانه ، تآتری ، درخور تماشاخانه

تَيَّاح - آدم فضول

تَيَّار ج تَيَّارات - جریان، موج خروشان دریا، گرداب ، (مجازاً) نهضت ، جنبش

ضِدَّ التَّيَّار - برخلاف جریان ، (مجازاً) مخالفت باوضع یا سیاست روز

مَعَ التَّيَّارِ - موافق جریان ، (مجازاً) توافق با وضع یا سیاست روز

سَارَ مَعَ التَّيَّارِ - موافق جریان آب حرکت یا شنا کرد ، (مجازاً) توافق داشت با

التَّيَّار الكَهْرَبِيّ - جریان برق

تَيَّار هَوَاء - جریان هوا ، کوران

التَّيَّارَاتُ الفِكْرِيَّة - نهضتهای فکری یامعنوی که چون موج پیش میرود

تَيَّان - انجیر فروش ، کسیکه کارش خشك کردن انجیر است

تَيَّاه - متکبر ، مغرور ، خود بین ، گمراه ، منحرف

تَیبِیس - خشکانیدن

تَیَتُّم - یتیم شد

تِیجان - تاجها

تِیحان، تَیَحان = **تَیّاح**

تَیس ج **تُیُوس، اَتیاس، تِیَسَة** - بز نر، بز کوهی نر، آهوی نر

تَیس جَبَلِیّ - بز کوهی

تَیَسَّر - آسان وساده شد، میسر شد

تَیَسَّر لَهُ کَذا - امکان یافت بر

تَیَسَّرَت اُمُورُه - موقعیت یا شرایط (برای او) فراهم شد

تَیسِیَة - بزطبعی، خوی بزداشتن

تَیَفَّع الغُلام - پسر بچه بسن بلوغ رسید، بالغ شد

تِیفُوئِید، تِیفُود (غ) - تیفوئید، حصبه

تَیَقَّظ - بیدارشد، احتیاط کرد از، بیدار یا مواظب (کارخود) بود، هشیار بود

تَیَقَّظ اِلَی - مواظب بود، مراقب بود، گوش بزنگ بود، متوجه و ملتفت بود، بخاطر یا بیاد آورد

تَیَقُّظ - بیداری، مواظبت، التفات، توجه، دقت، احتیاط، حذر، هشیاری

تَیَقَّن الاَمر - یقین کرد به، مطمئن شد از، چیزی را مسلم دانست

تَیْك (غ) - درخت یا چوب ساج

تِیْكَ - این، آن (اسم اشاره مونث برای اشاره بمتوسط)

تِیْل (ص) - کتان

تِیْلُ الفَرْشِ (ص) - پارچه تشکی، رویه‌ی تشك

تِیْلیا (غ) - (در گیاه شناسی) زیزفون

تِیلَةُ القُطْنِ - رشته یا تار پنبه

تِیلیُو = **تیلیا**

تَیْم - بنده، اسیر، برده

تِیم (غ) - تیم: دسته بازیکنان (در بازی فوتبال وامثال آن)

تَیَّم - برده کرد، اسیر کرد، گرفتار کرد

تَیَّمَهُ الحُبُّ - اسیر یا گرفتار عشق شد

تَیْماء - بیابان بی‌سروته، بیابانی که در آن سرگردان شوند

تِیمَة - گوسفندی که آنرا در خانه علف میدهند ومیدوشند

تَیَمَّم الاَمر - قصد (کاری را) کرد، خیال داشت، در نظر داشت یا در نظر گرفت

تَیَمَّن بِهِ - بفال نیك گرفت، تفاؤل زد به، چیزی را باعث میمنت وفرخندگی دانست

تِین - انجیر

خُنفُساءُ التِّین - حشره انجیر خوار، حشره‌یی که آفت انجیر است

عُصفُورُ التِّین - مرغ انجیر خوار

تِین شَوْکِیّ - انجیر هندی

تِینَة - دانه انجیر ، درخت انجیر

تِیُودُولِیْت (غ) - زاویه سنج مهندسی ، ارتفاع یاب

تَیُوسِیَّه - بزطبعی ، خوی بز داشتن

تَیُّوع - هرگیاه یا هردانه یی که هنگام شکافتن شیر ازآن خارج شود

تِیُوقْراطِیَّة (غ) - حکومت یا سلطـه دینی ، دولتی که ازاختلاط قدرتهای دینی وسیاسی بوجود آیـد

تِیْه ج اَتْیاه ، اَتاوِیْه ، اَتاوِهَة - کبر ،غرور ، خودبینی، تکبر ، نخوت، بیابان خشك و بیسروته ، جای پر پیچ وخم ، ماز

تَیَّه - گمراه کرد ، منحرف کرد ، متحیر کرد ، برهم زد ، مغشوش کرد

تَیْه - گمـراهی ، سرگـردانی ، حـیرانی ، انحراف

تَیَّه الفِکر - گیج کرد ، آشفته خاطر کرد

تَیْهان = تیه

تَیْهان - در بدر ، آواره ، سرگردان ،گمراه، منحرف

تَیِّهان - خود بین ، متکبر ، مغرور

تَیْهُور - دشت

((ث))

ثائِر - آشوبگر ، انتقام گیرنده ، منتقم ، بهیجان آمده ، متلاطم ، مضطرب،مشوش ، غضب، هیجان، خشم

ثائِر ج ثُوّار - انقلابـی ، شورشی ، شـورش کننده

ثائِر الرَّأْس - پریشان موی ، سپید موی

ثائِرَة ج ثَوائِر - همهمه ، شلـوقی ، آشفتگی ، آشوب ، اغتشاش ، بلوا

ثابَ - برگشت ، مراجعت کرد ، عودت کرد

ثابَ اِلَیْهِ رُشْدُهُ - بهوش آمد ، بخود آمد

ثابَ الْمَرِیض - بیمار بهبود یافت ، شفا یافت ، بهتر شد

ثابِت - ساکن ، پا بر جا ، برقـرار ، راسخ ، پایدار ، دائم ، وفادار ، مستمر ، استوار،محکم، تغییر ناپذیر ، ثابت

لَوْن ثابِت - رنگ ثابت

ثابِتُ الجَأْشِ - بی‌ترس ، بی باك ، بی پروا

ثابِتُ العَزْمِ - مصمم ، قاطع ، دارای عزم راسخ

ثابِتُ الْقَدَمِ - ثابت قدم

ثابَرَ عَلَی - پایداری کرد بر ، پشت کار داشت ، مداومت کرد بر ، استقامت بخرج داد ، پافشاری کرد بر

ثارَ ـ طغیان کرد ، قیام کرد ، بهیجان آمد ، مضطرب ومتلاطم شد ، تهییج شد، شورید ، شورش کـرد

ثارَ الیهِ وبِهِ ـ (ناگهان) حمله کرد بر ، با حمله کردن ربود ، غفلتةً فرود آمد یاجست روی سر کسی یا پرنده یی (برای شکار کردن یا گرفتن وربودن)

ثارَ ثائرُهُ - بهیجان آمد ، ازجا دررفت

ثار الجَیشُ ـ ارتش شوریـد یا شورش کـرد ، تمرد کرد

ثار الشَّعبُ - مـردم قیام کردنـد (بر علیه) ، شوریدند بر

ثارَالغُبارُ - گرد بلند شد ، گـرد و خاك بهوا رفت

ثاقِبٌ - سوراخ کننده ، نافذ ، رخنه کننده

ثاقِبُ الفِکر - تیزهوش ، زیرك ، تیزنظر

ثاقَفَ - شمشیربازی کرد با

ثاکِل، ثاکِلَة - داغ فرزند دیده ، داغدیده

ثالِب - بد زبان ، بـد نام کننده ، تهمت آمیز ، افترا آمیز

ثالِث - سوم

ثالِثاً ـ سوم آنکه ، ثالثاً

ثالِم - کُند

ثالوث - سه تایی ، مجموع سه چیز

ثالوث (فی اللاّهوت) - تثلیث

زَهْرَةُ الثّالوث ـ بنفشه‌ی فرنگی

ثانٍ (اَلثّانی) ، ثانِیَة (للمؤنّث) -دوم، دومین، دیگر ، دیگری ، بعدی

اَلْمَدْرَسَةُ الثّانَوِیَّة - دبیرستان ، مدرسه متوسطه

ثانِیاً ـ دوم آنکه ، ثانیاً ، نیز

ثانِیَة ج ثَوانٍ (اَلثَّوانی) ثانیه ($\frac{1}{60}$ دقیقه)

ثَأْبٌ = تَثاؤُب

ثَئِبَ = تَثاءَبَ

ثُؤَباء = ثَأْب

ثَأْر ج اَثْآر ، ثَآئِر - انتقام‌خون ، خونخواهی

ثَأَرَ = اَثْأَرَ

ثَأَرَ - تلافی کرد ، جبران کرد ، مقابله یامعامله بمثل کرد

یاثَأْراتِ فُلانٍ ،یالَثَأْراتِ فُلانٍ ـ ندائی است که هنگام خونخواهی (کسی) در میدهند (یعنی ای قاتلان فلانکس اکنون وقت خونخواهی‌است)

ثَأْرِیّ - انتقامی ، مربوط بانتقام (خون)،مربوط بخونخواهی

ثُؤْلول ، ثُؤْلولَة - زگیل ، آژخ

ثَبات ـ استقرار ، استحکام ، پایداری ، دوام ، ثبات ، رسوخ ، محکمی ، پشت‌کار ، مداومت ، ثبوت ، تحقق

ثُبان - دامن

ثَبُتَ - شجاع یا دلاور بود

ثَبَتَ - ثابت بود یا شد ، برقرار وپابرجا بود ، مستقر شد ، تحقق پیدا کرد ، محقق شد ، بثبوت رسید

ثَبَتَ = اَثْبَتَ (درهمهٔ ترکیبات ومعانی)

ثَبَت ج اَثْبات - برهان ، دلیل ، مدرك

ثَبَّتَ - تثبیت کرد ، تأیید کرد ، تصدیق کـرد ، استوار ومحکم کرد ، ، دائر وبرقرار کـرد ، پا برجا وثابت کرد

ثَبَتَ علی - مقاومت کرد در برابرِ

ثَبَتَ علی الْاَمْرِ - مداومت کرد بر ، ادامه داد بر ، پایداری کرد بر

ثَبَتَ علی کَلامِهِ اَوْعَهْدِهِ - سر قول خود ایستاد ، بعهد خود وفا کرد

ثَبَتَ فی الْمَکانِ - درجایی (ثابت) ماند

ثَبَتَتْ علیهِ الْجَرِیمَةُ - مجرم یامقصر شناخته شد

ثَبَج - خط بد ، لایقراء ، غیر خـوانا ، بوف ، مرغ حق

ثَبَجَ الخَطَّ - باخط بد نوشت ، بد خط نوشت

ثَبَجَ الْکَلامَ - یاوه سرایی کرد ، چرنـد گفت ، نامفهوم سخن گفت

ثَبَرَ - طرد کرد ، اخراج کرد ، منفصل کـرد ، بیرون راند ، لعنت کرد ، ناامید کرد ، خراب و ویران کرد ، هلاك کرد ، ازمیان برد

ثَبَرَهُ عَنْ - اورا منصرف کرداز ، منع کرداز ، بازداشت از

ثَبَطَ ، ثَبِطَ العَزْمِ ، ثَبَطَ عَزْمَهُ - دلسرد کرد ، بی‌جرأت کرد ، همت یا حس شهامت‌راازاوگرفت ، عزمش را سست کرد

ثَبَطَهُ ، ثَبَّطَهُ عَنْ - اورا عقب انداخت از ، باز داشت از ، منصرف کرداز

ثُبْنَة - آنچه دریك دامن جاگیرد

ثُبْنَةٌ مِنَ الْقَشِّ - یك دامن کاه

ثُبُور - هلاك‌ساختن ، هلاکت ، خرابی ، ویرانی ، غصه ، غم ، اندوه ، واویلا ، واهلاکا گفتن ، وای

دَعا بِالْوَیْلِ وَالثُّبُورِ - فریاد واویلا وواهلاکا بلند کرد (درگفتگوی ازکسیکه مشرف بهلاکت است یاآنکه مصیبتی سخت براو واردآمده است)

ثَخانَة - کلفتـی ، ضخـامت ، سفتی ، غلظت ، ستبرا

ثَخُنَ - کلفت بود یاشد ، غلیظ بود یاشد ، ضخیم بود یاشد ، سفت بود یا شد ، ستبر بود یاشد

ثَخُن = ثَخانَة

ثُخُونَة = ثَخانَة

ثَخِین - ستبر ، کلفت ، ضخیم ، غلیظ ، سفت ، انبوه ، متراکم ، متکاثف ، ضد متخلخل

ثِدام - پالونـه ، چـای صاف‌کن وامثال آن ، آلتی که باآن مایع را صاف کنند

ثَدْی ، ثُدِی ، ثَدیٰ ج ثُدِیّ ، ثِدِیّ ، اَثْد - پستان

الثَّدیاء - زنی که دارای پستانی بزرك است

ثَدْیی - پستانی ، مربوط به‌پستان ، جانور پستاندار

الثَّدییّات ـ پستانداران

ثَرَیٰ ـ زمین ، خاك حاصلخیز ، فراوانی، وفور، برکت ، خیر ، ثروت

ثَراء ـ توانگری ، دارایی ، مال ، ثروت ، غنا ، دولت ، مکنت

ثَراء عَریض ـ توانگری و دارایی پردامنه ، ثروت فراوان

ثَرْب ج ثُروب ـ ثرب : پیه رقیقی که معده وامعاء را فرا گرفته است

ثَرَب ، ثَرَّب علیه ـ اورا ملامت یاسرزنش کرد، عمل اورا تقبیح کرد

ثَرْثار ـ وراج ، پرگو ، یاوه گو ، پرچانه

ثَرثَر ـ وراجی کرد، پرگویی کرد، پرچانگی کرد

ثَرثَرة ـ پرگویی ، وراجی ، یاوه گویی

ثَرَدَ الخُبْزَ ـ نان را تریت کرد ، تلیت کرد ، ترید کرد

تِرمُومِتْر (غ) = **تِرمومتر**

ثَرَوات حَرَجِیَّة ـ درآمدهایی که ازجنگل داری بدست میآید

ثَرْوَة = **ثَراء**

ثَرِیَ الرَّجُل = **اَثْرَیٰ**

ثَرِیّ ـ مالدار ، غنی ، دارا ، ثروتمند

ثُرَیّا ـ لوستر ، چهلچراغ

ثَرِید ـ تریت ، ترید ، تلیت (ریزه کردن نان در دوغ ، شیر ، آبگوشت ومانند آن)

ثَعَبَ الماءَ ـ آبرا جاری ساخت ، روان کرد

ثُعْبان ج ثَعابِین ـ مار

ثُعْبان الماء ـ مارماهی

ثَعْلَب ج ثَعالِب ـ روباه

ثَعْلَبَ ـ روباه بازی کرد ، ریا وتظاهر کرد ، حیله بازی کرد ، نیرنگ زد

داءُالثَّعْلَب ـ طاسی ، ریزش مو ، داءالثعلب

ثَعلَبَة ـ روباه ماده

ثُغاء ـ صدای گوسفند ، بع بع

ثَغَت الشّاةُ ـ گوسفند بع بع کرد

ثَغَرَ ـ چاك داد ، شکاف بازکرد در

ثَغْر ج ثُغُور ـ دهان ، دندانهای پیشین ، مرز میان دو کشور (مخصوصاً میان کفار ومسلمانان)، بندر

ثُغْرَة ـ گودی زیرگلو ، گودی میان استخوان ترقوه ، چاك ، شکاف ، رخنه، سوراخ ، شکستگی

ثُفال ـ سنگ زیرین آسیا

ثُفُر السَّرْجِ ـ پاردم ، رانکی

ثُفْل ـ آنچه از مایعی ته نشین شود ، دردی ، تیرگی هرگونه مایع ، تفاله

ثِقاب ـ کبریت ، چوبهای کبریت

صِناعة اَعْواد الثِّقاب ـ صنعت کبریت سازی

ثَقافَة ـ فرهنگ ، تمدن ، کولتور ، پرورش ، تربیت ، زیرکی ، دانایی

ثَقافِیّ ـ فرهنگی ، مربوط بفرهنگ وتمدن

المُلحَقُ الثَّقافِيّ - وابستهٔ فرهنگی

الحَفَلاتُ الثَّقافِيَّة - جشنها واجتماعات فرهنگی

الشُّئون الثَّقافِيَّة - امور فرهنگی

الصِّلاتُ اوِالعَلاقاتُ الثَّقافِيَّة - روابط فرهنگی

ثَقَبَ - سوراخ کرد ، راه یافت ، رخنه کرد ، نفوذ کرد

ثَقْب - سوراخ کردن

ثُقْبَة - سوراخ ، پنچر

ثِقَة - رأی اعتماد (درپارلمان)

صَوَّتوا بِالثِّقَةِ بِالوِزارَةِ - بکابینه رأی اعتماد دادند

نالَ ثِقَةَ المَجْلِس - رأی اعتماد (از مجلس) گرفت

ثَقُفَ، ثَقِفَ - دانا وزیرک بود ، عاقل و بافراست بود

ثَقَّفَ - مستقیم کرد ، راست و درست کرد ، پرورش داد ، باسواد ودارای تحصیلات کرد

ثَقَّفَ عَقْلَهُ - فکرش را پرورش داد ، تهذیب کرد

ثَقُلَ - سنگین بود یاشد

ثَقُلَ السَّمْعُ - گوش سنگین شد

ثَقُلَ المَرِيضُ - حال بیمار سخت شد

ثَقَلَه - چیزی را با دست سبك و سنگین کرد ، وزن چیزی را بادست امتحان کرد

ثَقَّلَ - سنگین کرد

ثَقَّلَ عَلَيَّ - خسته کرد ، بزحمت انداخت ، مزاحم (کسی) شد ، دردسر داد ، آزرد ، ناراحت کرد ، زیاد بار کرد بر ، تحمیل کرد

ثِقْل ج اَثْقال - وزن ، بار سنگین ، سنگینی

الثِّقْلُ النَّوْعِيّ - وزن مخصوص

بِثِقَل - بسنگینی ، بزحمت ، بسختی

ثَقْلَة ، ثِقْلَة - رنج ، زحمت ، خستگی ، ناراحتی ، ضعف ، فتور ، وزن ، سنگینی

ثُقُوب = ثِقاب

ثَقيل - سنگین ، وزن دار ، مزاحم ، درد سر دهنده ، اسباب زحمت

ثَقيلُ الحَمْل - سنگین ، شاق ، ناگوار ، امری که تحمل آن سخت است

ثَقيلُ الدَّم - مخالف ، ناسازگار ، منفور ، تنفر آور ، مزاحم ، سرخر ، موی دماغ

ثَقيلُ السَّمْع - کسیکه ثقل سامعه دارد ، کسیکه درست نمیشنود

ثَقيلُ الفَهْم - دیرفهم

ثَقيلُ الهَضْم - دیرهضم

ثُكْل - فرزند مردگی ، داغدیدن

ثَكِلَ ابْنَهُ - داغ فرزند دید

ثَكْلى - زن داغدیده ، داغ فرزند دیده

ثُكْنَة ج ثُكَن ، ثُكُنات - سربازخانه

ثَلَّ - خراب و ویران کرد ، واژگون کرد ،

منهدم کرد ، برانداخت

ثَلاثَ مَرّات - سه دفعه ، سه بار

مِنْ ثَلاثِ نُسَخٍ - درسه نسخه

ثَلاثاء ، يَوم الثُّلاثاء (روز) سه شنبه

ثَلاثُون - سی (۳۰)

ثُلاثِيّ - سه تایی ، چیزی که مرکب از سه جزء است

ثُلاثِيّ الأرْجُلِ - سه پایه (برای نصب کردن دوربین عکاسی وغیرآن)

ثُلاثِيّ الألْسُنِ اوِاللُّغاتِ - سه زبانه (کسیکه بسه زبان تکلم میکند)

ثُلاثِيّ الحُدُودِ (فی الرِّیاضةِ) - (در جبر) سه جمله یی

ثُلاثِيّ الحُروفِ - سه حرفی (درگفتگوی از کلمه)

ثُلاثِيّ المَقاطِعِ - کلمه‌ی سه هجائی ، کلمه‌یی که دارای سه سیلاب است

ثَلّاج - یخ فروش

ثَلّاجة - یخچال

ثَلّاجة كَهْرَبِيَّة - یخچال برقی

ثَلْب - رسوایی ، افتضاح ، بد نامی ، افترا ، تهمت

ثَلَبَ - ناسزا گفت . سرزنش وملامت کرد ، رسوا و افتضاح کرد ، بد نام کرد ، تهمت زد ، افترا بست

ثَلْبِيّ = ثالب

ثُلَّة - دسته ، گروه ، جماعت (درگفتگوی از مردم)

ثَلَّة - خرابی ، ویرانی ، هلاکت

ثَلَّة ج ثِلال ، ثِلَل - گله‌ی گوسفند

ثَلَّثَ - سه برابر کرد

ثَلَّثَ العَدَدَ - یك سوم ازمجموع یا تعداد چیزی را برداشت

ثَلَّثَ المَساحةَ - مساحتی را بقطعات سه گوش تقسیم کرد

ثَلْج ج ثُلُوج - برف ، یخ

ثَلَّجَ - سرد نگاهداشت ، منجمد کرد

ثَلِجٌ - (یخ) بسته ، منجمد ، دارای یخ

نَدْفَة ثَلْج - دانه‌ی برف

ثَلَجَت السَّماءُ - (آسمان) برف بارید

ثَلِجَت ، ثَلِجَت النَّفْسُ بِهِ - خشنود شد از ، راضی وممنون شد از ، لذت برداز

ثَلْجِيّ - یخی یا برفی ، یخ یا برف مانند ، دارای برف یا یخ

العَصر الثَّلْجِيّ اوِ الجَلِيدِيّ - دوره‌ی یخ - بندان

ثَلَل = ثَلَّة

ثَلْم - رخنه ، شکاف ، چاك ، شکستگی

ثَلَمَ ، ثَلَّمَ - چاك زد ، شکاف داد ، شکستگی

ایجاد کرد ، کند کرد

ثَلَمَ = **تَثَلَّمَ**

ثَلَمَ الصِّیتَ اوِالسُّمعَةَ - بدنام کرد، رسوا کرد، مفتضح کرد

ثُلْمَة = **ثَلْم**

ثُمَّ - سپس ، بنابر این ، در نتیجه‌ی آن ، در آن هنگام ، بعد ، آنگاه ، پس ، پس از آن

ثَمَّ - آنجا ، آنطرف

مِن ثَمَّ - از اینرو ، از اینجهت ، لذا ، بدان‌سبب

ثِمال - فریادرس

ثُمالَة - چیزیکه‌ازمایع‌ته‌نشست میشود ، رسوب، دردی ، کف ، تفاله ، پس مانده

شَرِبَ اِلَی الثُّمالَة - تاته سر کشید ، چیزی در ظرف باقی نگذاشت

ثَمَّة ، ثَمَّتَ = **ثَمَّ**

ثُمَّتَئِذٍ - در آن هنگام ، در آن موقع

ثَمَرَ = **اَثْمَرَ**

ثَمَر ج ثِمار جج اَثْمار ، ثُمُر - میوه، محصول، فایده ، استفاده ، سود ، ربح ، منفعت ، نتیجه

ثَمَّرَ المالَ = **اِستَثْمَرَ المالَ**

ثَمْراء - درخت میوه دار ، زمین بار ور یا حاصلخیز

ثَمَرَة - میوه ، فایده ، استفاده ، ربح ، سود ، منفعت ، نتیجه

بِلاثَمَرَة - بی‌ثمر ، بی میوه ، عقیم ، بی‌نتیجه

ثَمَرَةُ الْقَلْبِ - دوستی ، محبت ، مودت ، عشق

ثَمَّلَ - بکسی پرداخت (یعنی آب و نان ووسیله‌ی زندگی برای اوفراهم کرد)

ثَمِلَ - مست شد ، ازخود بیخودشد

ثَمَل - مستی ، ازخود بیخود شدن

ثَمِل - مست

ثَمَن ج اَثْمان ، اَثْمِنَة ، اَثْمُن - بها ، قیمت ، ارزش ، نرخ

ثُمْن ج اَثْمان - یك هشتم : $\frac{1}{8}$

ثَمَن اَصلِیّ - قیمت تجارتی ، قیمتی که بتاجر تمام میشود

ثَمَّنَ الشَّیءَ - قیمت معین کرد برای چیزی ، بهاگذاردبر، بر آورد کرد ، تخمین زد ، دیدزد، تقویم کرد

ثَمِین - گران ، قیمتی ، فاخر ، پر بها ، نفیس ، گرانبها

ثَنَی - خم کرد ، تا کرد ، تاب داد ، پیچ داد ، منحنی کرد ، دولا کرد

ثَنَی عَن = **اَثْنَی عَن**

ثَنَی = **اَثْنَی عَلی**

ثَنَّی الثَّوبَ - جامه را چین دار کرد ، چین داد، تور یا روبان وامثال اینهارا بلباس زنانه دوخت (برای تزیین)

ثَنَّی العَدَدَ - عددی را دو برابر کـرد ، تعداد چیزی را دوبرابر کرد

ثَنَّی العَمَلَ - تکرار کرد ، دومرتبه انجام داد ، (در گفتگوی از کارو امثال آن)

ثَناء - مدح ، ستایش ، سپاس ، تشکر ، شکر - گزاری

ثُناءَ - دوتا دوتا ، دو بدو

ثِناء - طنابی که بر پای اسب وغیر آن بندند

ثَنائِیّ - مربوط بستایش یا مدح ، ستایش آمیز

ثُنائِیّ - دوتایی ، دوبرابر ، مضاعف ، دولا

العَقیدَةُ الثُّنائِیَّة - ثنویت ، اعتقاد به دوخدای خیر وشر

طَلّاع الثَّنایا - کسیکه مبادرت باعمال هول انگیز کند

ثُنَّة الدّابَّة ج ثُنَن - موی پشت پای اسب که در بالای سم روییده است

ثُندوَةُ الرَّجُلِ ج ثَنادٍ - پستان مرد

ثَنَوِیَّة - دوگانه پرستی ، ثنویت

ثَنْی - خمیدگی ، انحناء ، پیچ ، کجی

ثَنْی عن عَزمٍ - منع ، منصرف ساختن ، ازتصمیم بازداشتن

ثِنْی - تاه ، چین ، جوف

ثَنْیَة = **ثِنْی**

ثَنِیَّة ج ثَنایا - دندان پیشین ، راه پر پیچ وخم ، راه سخت

ثَنِیَّةُ الذِّراعِ - خم بازو

ثَوَیٰ - مرد ، درگذشت ، وفات یافت

ثَوَی المَکانَ وَفیهِ وَبِهِ = **أَثْوَیٰ**

ثَواء - اقامت

ثَواب - پاداش ، جزا ، اجر ، مزد ، سزا

ثَوّاب - لباس فروش ، مالك یا صاحب لباس

ثُوّار - شورشیان

ثَوْب ج أَثْواب ، ثِیاب ، أَثْوُب - جامه ، لباس ، تن پوش ، لباس ویژه‌ی منزل

ثَوْب - ظاهر ، سرووضع ، هیئت ظاهری ، طرز لباس ظاهری ، زِیّ

فِی ثَوْبِ ... - بعنوانِ ... ، در لباسِ ... ، به بهانه‌ی ... ، درزیرماسكِ ...

ثَوَّبَ = **أَثابَ**

ثُوَّة ج ثُوًی - تیر یا تابلـوی راهنما (درکنار جاده‌ها) ، اثاث خانه

ثَوْر ج ثِیران - گاونر

الثَّوَراتُ الدّامِیَة - انقلابهای خونین

ثَوَران - اغتشاش ، شورش ، آشوب ، اضطراب ، ناراحتی ، طغیان

ثَوَرانُ البُرکانِ وامثالِه - انفجار ، فوران ، طغیان (درگفتگوی ازکوه آتش فشان یالوله های نفت وامثال اینها)

ثَوْرَة - گاو مـاده ، انقلاب ، قیام ، نهضت ، شورش ، طغیان

ثَوْرَة دامِيَة - انقلاب خونین

ثَوْرَة عَسْكَرِيَّة - کودتای نظامی ، انقلاب نظامی

ثَوْرِيّ - انقلابی ، شورشی ، آشوبگر ، مربوط بشورش وانقلاب

ثَوْل - گروه زنبور (که ازجایی بجای دیگر مهاجرت کنند)

ثُوم - سیر

ثُوِيَ - دفن شد ، مدفون شد

ثَوِيّ ج اَثْوِياء - اسیر، مهمان ، اطاق یا خانه یی که در آن ازمهمانان پذیرایی کنند

ثِياب - جامه‌ها ، لباسها ، آنچه بتن پوشند

دَنِسُ الثِّياب - دامن آلوده ، بر کردار ، بد رفتار

طاهِرُ الثِّياب - پاکدامن

ثِيابُ الْحِداد - لباسهای عزا، لباسهای سوگواری

ثِياب السَّهْرَة - لباسهای شب نشینی

ثِيابُ النَّوم - لباسهای خواب

ثِيابِيّ - جامه دار (آنکه سروکار بالباس دارد)

ثَيِّب - بیوه ، غیر باکره ، زن شوهر مرده یا مطلقه ، مرد زن گرفته که اکنون بی زن است ، غیر عزب

ثَيْتَل - بزکوهی افریقای شمالی

ثَيِّن - صیاد مروارید ، آلتی که با آن مروارید را سوراخ کنند ، شخصی که کار او سوراخ کردن مروارید است

((ج))

جاءَ - آمد ، وارد شد

جاءٍ - آینده ، واردشونده

جاءَ الأَمْرَ - کاری‌را انجام داد ، بانجام رساند

جاءَ بِهِ - (چیزی را) آورد ، فراهم کرد ، عمل آورد یا تولید کرد

جاءَ الجُرْمَ - مرتکب جرم یا گناه شد

جاءَ عَلَيهِ (ص) - متناسب بود ، برازنده بود ، زیبنده بود ، باو آمد (درگفتگوی از لباس بر اندام کسی چنانکه گویند این لباس بشما میآید یعنی متناسب یا برازنده‌ی اندام شمااست)

جاءَهُ الشَيْئُ - چیزی را دریافت کرد ، وصول کرد

جائِحَة ج جائِحات ، جَوائِح - فاجعه، هلاکت، مصیبت ، بدبختی ، گرفتاری ، بلا ، آفت

سَنَةٌ جائِحَة - خشکسالی

جائِر ج جَوَرَة ، جُورَة ، جارَة - ظالم، ستمگر، بی انصاف ، بیرحم ، حاکم مطلق یا مستبد ، سلطان خودسر یا غاصب ، پادشاه ستمگر

جائِر - سوزش یا گرمی دل ازگرسنگی وخشم

الحُكُومَة الجائِرَة - حکومت ظالمانه، استبدادی، مستبدانه ، ظالمانه

جائِز - روا ، جایز، مجاز، گذرنده، نافذ، محتمل

جائِزَة ج جَوائِز ـ جایزه ، پاداش

جائِش ـ مضطرب ، متلاطم ، دارای غلیان یا جوش ، مایعی که جوشیده وسر رفته است ، دارای فوران

جائِش النَّفْس ـ کسیکه حالت تهوع دارد

جائِع ـ گرسنه

جابَ = اِجْتاب

جابَ ـ راه پیمود ، برید ، درید ، پاره کرد ، جیب یا گریبان درست کرد (برای لباس)

جابَ (ص) ـ (چیزی را) آورد ، آماده کرد

جابٍ (اَلْجابِی) ـ تحصیلدار مالیاتی ، کسیکه جمع کردن و تحصیلداری هر گونه پول اعم از مالیات ، مال‌الاجاره وغیر اینها بعهده‌ی اوست ، بلیط فروش در اتوبوس وغیره

جابَ الْبِلادَ ـ شهرها یا کشورهارا پیمود ، طی کرد ، ازاین شهر بآن شهر رفت

جابَرَ (ص) ـ ملاطفت کردبا ، التفات یامرحمت کرد (درحق کسی)

جابَهَ ـ مواجه شد با ، روبروشد با

جاثٍ (اَلْجاثِی) ج جُثِیّ ، جِثِیّ ـ زانو زده ، راکع

جاثِلیق ج جَثالِقَة (غ) ـ اسقف بزرگ ، خلیفه ، مطران

جاثِم ج جُثَّم ـ چمباتمه زده ، پس زانو نشسته

جاثُوم ـ کابوس ، بختك

جَأْجَأَ ـ خودداری کرداز ، امتناع کرد ، دست کشید یا برداشت از ، بازایستاد

جُؤْجُؤُ السَّفِینَة ج جَآجِی ـ دماغه‌ی کشتی

جاحَ = اِجْتاحَ

جاحِظ الْعَیْنَیْنِ ـ برجسته چشم

جادّ ـ کسیکه از روی حقیقت وجدی سخن گوید یا عملی انجام دهد ، کوشا

جادَ ـ نیکو شد ، بهتر شد ، اصلاح شد ، خوب شـد

جادَ بِالنَّفَسِ الْاَخِیرِ ـ نفس آخررا کشید ، دم درکشید ، مرد

جادَ بِنَفْسِهِ ـ فداکاری کرد

جادَ عَلَیْهِ ـ بخشندگی کرد بر ، بخشش کرد ، چیزی را بکسی بخشید

جادَّة ج جَوادّ ـ سواره رو ، وسط خیابان یا معبر ، خیابان وسیع که دو طرف آن درختکاری شده باشد

جادَتِ السَّماءُ ـ باران (بسختی) بارید

جادَتِ الْعَیْنُ ـ چشم اشکبارشد

جادَلَ ـ مناظره کرد ، مباحثه کرد ، مجادله کرد ، نزاع کرد ، مشاجره یاستیزه کرد

جاذِب ـ جذب کننده ، جلب کننده ، جالب‌توجه ، دلکش ، فریبنده ، جذاب

جاذَبَهُ الْحَدِیثَ ـ با اواز هردری سخن گفت ،

گرم گفتگو شد با

جاذِبِیَّة - جاذبه ، قوه‌ی جاذبه

جاذِبِیَّةُ الْاِلْتِصاق - قوه‌ی جاذبه‌ی ذرات ، التصاق

جاذِبِیَّةُ الثِّقل ، اَلْجاذِبِیَّةُ الْاَرْضِیَّة - جاذبه‌ی زمین

جاذِبِیَّة جِنْسِیَّة - جاذبه‌ی جنسی ، تمایل جنسی

جاذِبِیَّة مِغْنَطِیسِیَّة - جاذبه‌ی مغناطیسی

جارٌ ج جِیران ، جِیْرَة ، جِوار ، اَجْوار - همسایه ، مجاور

جارّ - کشنده - بزور یا محکم کشنده

جارٍ (اَلْجاری) - جاری ، روان ، متداول ، معمول ، رایج ، کسیکه درحال دویدن است

جارَ عَنْ - برگشت از ، منحرف شد از ، رو گرداند از

جارَ عَلیٰ - بی انصافی کرد ، جوروستم کرد بر ، مورد بیعدالتی قرار داد ، بد رفتاری کرد با ، تحت تعقیب قرارداد

جارَ عَلیٰ حَقِّ - تجاوز بحق (کسی) کرد ، تعدی کرد

جُؤار ، جَأْر - غرش ، نعره ، فریاد

جَأَرَ - غرید ، غرش کرد (در گفتگوی از شیر مثلا) ، نعره کشید ، با صدای بلند گریه وزاری کرد ، تضرع کرد

جَأَرَ الثَّور - گاو بانگ برآورد

جاریٰ - همراهی کرد با ، مسابقه گذاشت ، با کسی برابر بود (درکار یا درراه رفتن)

جاریٰ فی الْاَمْرِ - (با کسی) توافق کرد در باره‌ی

جاراش (غ) - گاراژ ، گاراج

جارِح - مجروح کننده ، زخم زننده ، بدرد آورنده ، مرغ شکاری (چون باز وامثال آن)

اِنْتِقاد جارِح - انتقاد زننده

جارِحَة ج جَوارِح - عضو یا اندام آدمی بویژه دست ، چاقو وامثال آن ، درنده یاپرنده یا سگ شکاری

جارِف - بنیان کن (درگفتگوی از سیل ومانند آن) ، طاعون ، مرگ ، بلا ومصیبت

جارِم - بزهکار ، مجرم

جارُور (س) - کشوی میز وغیرآن

جارُوش ، جارُوشَة ج جَوارِش - دستاس ، آسیای دستی

جارُوف ، جارُوفَة - شوم ، نامبارك

اَلشَّهْرُ الْجاری - ماه جاری ، ماهی که در آن هستیم ، ماه حاضر

جارِیَة ج جارِیات ، جَوارٍ (اَلْجَوارِی) - کنیز زرخرید ، کنیزك ، خادمه ، دختر ، دخترك ، زن زنگی ، دده ، نوعی مار ، آفتاب ، کشتی

اَلسَّنَةُ الْجارِیَة - امسال ، سالی که درآن هستیم ، سال جاری

جاز (غ) - گاز ، موسیقی جاز (که در امریکا

بوسیله سیاه پوستان بوجود آمده)

جاز (ص) - نفت

جازَ - مجاز بود ، روا بود ، مباح بود ، جایز بود یا شد

جازَ = اِجتاز

اَلْحانُ الْجاز - آهنگهای موسیقی جاز

لَمبة جاز (ص) - چراغ نفت سوز

جازَ الاِمْتحانَ - در امتحان قبول شد

جازی - پاداش داد ، تلافی کرد ، جبران کرد ، جزا یا عوض داد ، مجازات کرد ، کیفر داد ، مکافات داد

جازِعٌ - بیصبر ، ناراحت ، نگران ، دلواپس ، ناشکیبا ، بی‌تاب ، بی حوصله ، بیطاقت

جازَفَ - بدون کیل ووزن معامله کرد ، نسنجیده اقدام کرد ، خودرا بخطر افکند

جازَفَ بِحَیاتِه - خودرا بخطر افکند

جازَفَ فی کَلامه - گزافه گویی کرد ، نسنجیده سخن گفت

جازِم - مصمم ، قطعی

جاسَ = اِجْتاسَ

جاسِئٌ - زبر ، خشن ، ناهموار ، سفت ، سخت ، خشك ، سیخ (شده) ، آهاردار

جاسوس ج جَواسیس - جاسوس

جاسُوسِیَّة - جاسوسی ، سازمان اطلاعات و امنیت

ضِدَّ الْجاسُوسِیَّة - سازمان ضد اطلاعات یا ضد جاسوسی

جاسِیَة - دشوار ، سخت

جاشَ - مضطرب ومتلاطم شد ، خروشان یا امواج شد ، طغیان کرد (در گفتگوی از آب دریا مثلا) ، غلیان کرد ، جوشید وسررفت

جَأْش - اضطراب فکر ، تشویش ، هیجان روحی

جاشَ - مضطرب شد ، متلاطم شد ، تکان خورد

رابِطُ الْجَأْشِ - دارای حواس جمع ، متین ، خونسرد ، باجرأت ، شجاع

جاشَ الْبَحْرُ - دریا خروشان یا متلاطم شد

جاشَ الصَّدْرُ - سینه ازخشم بجوش آمد ، خشم غلیان کرد

جاشَ الْمیزابُ - آب از ناودان جاری شد

جاشَتِ الْحَرْبُ - جنگ درگیرشد

جاشَتِ الْعَیْنُ - چشم لبریز از اشك شد

جاشَتِ الْقِدْرُ - دیگ جوشید ، غلیان کرد

جاشَتْ نَفْسُ الْجَبانِ - ترسید وعزم فرار کرد (در گفتگوی ازآدم ترسو)

جاشَتْ نَفْسُهُ - حال تهوع پیداکرد

جاعَ - گرسنه شد ، گرسنگی خورد یاکشید

جافٍ (اَلْجافی) ج جُفاة - بیمهر ، سنگدل ، جفاکار ، خشن ، خشونت آمیز

جافٌّ خشك

جافَ = تَجَیَّفَ

جافی [1] = **تجافی** [1]

جاکیت ج جاکیتات - کت، ژاکت

جالَ - گردش کرد در، گشت زد، سیر کرد، دور زد، در اطراف بگردش پرداخت

جالب - آورنده، وارد کننده‌ی کالا

جالد - زد و خورد کرد با، کشمکش کرد با، زورآزمایی کرد با، کشتی گرفت با

جالس - مجالست کرد با، نشست و برخاست کرد با، معاشرت کرد با

جالع - بی آزرم، گستاخ، پررو، نتر، لوس، بد عادت، بد بالا آمده (در گفتگوی از فرزند)

جالون (غ) - گالن (یکنوع پیمانه)

جالیة ج جالیات، اَلْجوالی - گروه خارجی مقیم در کشوری مانند امریکائیان مقیم ایران و غیر آنان، مهاجرین

جام(غ) **ج جامات، اَجْوام، اَجْؤُم، جُوم** - جام، ساغر، پیاله

جامح - اسب سر کش، گردنکش، افسار گسیخته، اسبی که سوار را برداشته باشد

جامده - همسایه‌ی دیوار بدیوار (کسی) شد

جامع ج جَوامع - مسجد، سخنی که الفاظ آن کم و معانی آن بسیار باشد، جمع کننده، گرد - آورنده، جامع، دارای شمول

ابوجامع - کنایه از سفره یا میز غذا خوری

جامع حُرُوفِ الطِّباعَةِ - حروف چین (در چاپخانه)

جامعُ الْکِتابِ - مؤلف، گردآورنده‌ی کتاب، مصنف

جامع المرأة - نزدیکی یا مقاربت کرد با زن، بغل خوابی کرد، مجامعت کرد

جامعه عَلی [1] - موافقت کرد (باکسی در باره‌ی امری)

جامعَة ج جامعات - دانشگاه

جامعَة - رابطه، پیمان، اتفاق، عهد، اتحاد، پیوستگی، نام یکی از سفرهای توراة، کتاب جامعه

جامعة الاُمَم - مجمع اتفاق ملل

جامکیّة ج جامکیّات (غ) - حقوق کارمندان دولت اعم از کشوری و لشکری

جامَل - مدارا یا خوشرفتاری کرد با، مجامله کرد

جامُور، جامُورَة ج جامورات - مغز تنه‌ی درخت خرما، جوانه‌های نوك شاخه‌ی خرما

جاموس ج جَوامیس (غ) گاومیش

جانِ (اَلْجانِی) - جنایتکار، گناهکار، درو کننده، میوه چیننده

جانب ج جَوانِب - کنار، پهلو، طرف، سو، جهت، ناحیه، بجانبِ ...، پهلویِ، کنارِ، نزدیك به ...

رَقِيقُ الْجانِب - مهربان، دلپذیر، خوش‌مشرب، شیرین (در گفتگوی از شخص)

لَيِّنُ الْجانِب - رام شدنی، کسیکه بنرمی رفتار کند، کسیکه درزندگی آسان گیرد

الْجانِبُ الْأَكْبَر - قسمت عمده

جانِبٌ عظيم - مقدارزیاد

الشّارِعُ الْجانِبيّ - خیابان فرعی

الْمَعارِكُ الْجانِبِيَّة - کشمکشهای داخلی، جنگ-های داخلی

جانِح - گراییده، میل کننده‌ی به، متمایل به، پهلو، تهیگاه، کنار، طرف

جانِح، جانِحَة ج جَوانِح - دنده‌ی آدمی

جانَسَ - همانند بود یاشد، مجانس یا همجنس (چیزی) بود

جانَسَ (ص) - مصاحبت یامجالست کرد با، معاشرت کرد با، انس گرفت به

جاوَبَ = **أَجابَ**

جاوَرَ - (باکسی) همسایه بود یاشد، مجاور بود یا شد، درسرحد چیزی قرارداشت

جاوَرَ رَبَّه - بسرای باقی‌شتافت، درجواررحمت حق آرمید

جاوَرْس (غ) - گیاه یادانه‌ی گاورس

جاوَزَ = **تَجاوَزَ**

جاوَزَ عَنْ = **تَجاوَزَ عَنْ**

جاوَزَ الْوَقْت - دیرشد، ازوقت گذشت

جاوَه (غ) - جزیره‌ی جاوه

جاوِيّ - حسن لبه

جاوِيش (ص) - گروهبان

جاه، جاهَة - مقام، منزلت، جاه، مکانت، بزرگی، علو، عظمت

عَرِيضُ الْجاه - شخص بزرك، بانفوذ، ثروتمند، عالیمقام، دارای جاه وجلال

جاهَدَ - مجاهدت کرد، جهاد کرد، نبرد کرد، کشمکش وجدال کرد، نزاع کرد

جاهَرَ = **تَجاهَرَ**

جاهِز - آماده، مجهز، مهیا، حاضر

الْمَلابِس الْجاهِزَة - لباسهای دوخته

جاهِل ج جُهّال، جُهَلاء، جَهَلَة، جُهَّل - جاهل، نادان، کسیکه نسبت بموضوعی بی‌اطلاع است، آدم نادان

جاهَلَه - با خشونت رفتار کرد با (کسی)

جائِي = **جاءٍ**

جايِر (ص) - قالب کفاشی یاکفشدوزی

جُئْير = **جار**

جُبّ ج أَجْباب، جِباب، جِبَبَة - چاه عمیق، سیاه چال، زندان زیرزمینی

جَبَّ - قطع کرد، برید، جدا کرد

جَبَى، جَبا الضَّرائِبَ وَالْأَمْوال - مالیات یا مال‌الاجاره‌هارا وصول کرد، دریافت کرد، جمع کرد، جمع آوری کرد

جَبّار ـ نیرومند ، تنومند ، ستبر ، غول پیکر ، ظالم ، بیدادگر ، ستمگر، جابر، سرکش، سهمگین، بسیار بزرگ

مجهودٌ جبّار ـ کوشش عظیم ، سعی جمیل

جِبارة ـ شکسته بندی

جبّاسة ـ معدن گچ ، کارخانه گچ سازی

جِبال الثُّلوج العائِمة ـ توده های یخ شناور

جَبان ج جُبَناء ـ ترسو ، غیر شجاع . کم‌دل، بز دل

جبّان ـ پنیر فروش ، پنیرساز

جبّان ، جبّانَة ج جَبابِین ـ گورستان، قبرستان، صحرا

جَبانَة ـ ترس ، کم دلی ، بد دلی

جِبایَة ـ باج گرفتن ، خراج ستدن ، جمع آوری یا وصول مالیات

جُبّة ج جُبَب ، جِباب ـ عبا ، شنل ، ردا ، جبه ، جامه‌ی گشاد و بلند که روی جامه‌ها پوشند

جبخان ، جبخانَة (ص) ـ انباراسلحه‌ومهمات، تدارکات جنگی ، مهمات ارتش

جبد (ص) **جبذ** ـ کشید ، جلب کرد

جَبر = اِجْبار ، شکسته بندی

جَبَر ـ تلافی کرد ، جبران کرد

جبر الخاطر ـ دل کسی را بدست آورد ، بسوی خود جلب کرد ، راضی کرد

جبر ، جبر العظم ـ استخوان شکسته را بست وبحال اصل بازگرداند ، شکسته بندی کرد

جبر علی = اجبر

جبر الفقیر ـ دستگیری کرد از (فقیر) ، کمك کرد ، بخشش کرد

جبر القلب ـ دلداری داد ، تسلی داد ، تسلیت داد

جبر المکسور ـ چیزشکسته را تعمیر یا مرمت کرد ، اصلاح کرد ، بحال اول بازگرداند

جِبْس ـ گچ

جَبس (س) ـ هندوانه

جبس الحائط ـ دیواررا گچ کشی کرد

جبس العضو ـ عضوی را گچ گرفت (بمنظور جوش دادن استخوان)

جبل ج جِبال ، أَجْبال ، أجبُل ـ کوه

جَبْل ـ قالب کردن ، سرشتن ، درقالب ریختن، دارای شکل کردن ، خمیر یا عجین کردن

جبل درقالب ریخت ، دارای شکل کرد، سرشت، درست کرد ، خمیر کرد ، ورزید

قابلیّة الجَبْل ـ شکل پذیری ، قالب پذیری ، نرمی

جَبَل جَلید ـ کوه یخ ، توده یخ شناور

جَبَل نار ـ کوه آتش فشان

جبله اللّه ـ خداوند اورا آفرید

جَبَلَة ، جِبِلَّة - فطرت ، سرشت ، نهاد ، طبیعت ، خلقت ، جبلّت

جَبَلِيّ - کوهی (درگفتگوی از گیاهان و حیوانات)، جاییکه بسیار کوه دارد ، اهل کوهستان، کوهستانی

جُبْن ، جُبُن ، جُبُنّ - پنیر

جُبْن - ترس

جَبُنَ - ترسید ، ترسو بود یا شد ، کم دل شد ، بد دل شد ، ازمیدان دررفت ، مایوس شد ، سست اراده شد .

جَبَّنَ - (کسی‌را) ترسو خواند ، نسبت ترس داد به (کسی) ، ترساند

جَبَّنَ الحَلِيب - ازشیر پنیرساخت ، شیررا مبدل به‌پنیر کرد

جُبْنَة - یك قالب پنیر

جَبَه = جابَه

جَبْهَة ج جِباه ، جَبَهات - پیشانی ، قسمت مواجه هرچیز ، رئیس قوم ، گروه مردم

جَبْهَة ج جِباه ، جَبْهات - مذلت ، خواری ، ذلت

الجَبْهَة الحَرْبِيَّة - جبهه‌ی جنگ

الجَبْهَة الشَعْبِيَّة المُتَّحِدَة - جبهه‌ی اتحاد ملی ، جماعتی از مردم که در مرام باهم متحد و مشترك کند

الجَبْهَة العَسكَرِيَّة - بلوك نظامی ،اتحادیه نظامی

جَبْهَة القَوْمِ - بزرك یا پیشوای قوم

جَبْهَة مِنَ النّاس - گروهی ازمردم

الجَبْهَة الوَطَنِيَّة - جبهه ملی

جَبِيرَة العِظام ج جَبائِر - تخته های باریك و نوارهایی که برای شکسته‌بندی استخوانهای بدن بکارمیرود

جَبِين - پیشانی ، ترسو ، غیر شجاع ، کم دل ، بد دل

جَبِين مُجَعَّد - پیشانی چروك خورده

جَثا - زانوزد ، بحالت رکوع درآمد

جُثام = جاثُوم

جُثَّة ج جُثَث - تنه ، لاشه ، تن ، کالبد

جُثَّه هامِدَة - کالبد بیجان ، نعش

جِثْلِيق = جاثِلِيق

جَثَمَ - چمباتمه زد

جُثْمان - جسم ، بدن ، تن ، لاشه ، نعش ، جنازه ، جسد ، اسکلت آدمی که در خاك پوسیده ومتلاشی شده است .

جُثُوّ - زانوزدن ، دولا شدن ، بحالت رکوع درآمدن ، روی انگشتان پا ایستادن

جُثْوَة - قبر ، توده‌ی خاك یا سنك

جِثِيّ ، جُثِيّ = جُثُوّ

جَحْد - انکار ، رد ، تکذیب ، حاشا ، کفر ، عدم اعتقاد ، چیزی را دانسته انکار کردن

جَحَدَ - انکار کرد ، حاشا کرد، ردیا تکذیب کرد،

باور نکرد ، منکر شد

جَحَدَ الْمَعْرُوفَ - حق ناشناسی ، ناسپاسی ، نمك نشناسی

جُحْر ج أَجْحار ، جِحَرة ، أَجْحِرة - لانه یا سوراخ جانور (درزیرزمین)

جَحَرَ الْحَيَوانُ - جانور بسوراخ رفت

جَحْش ج جِحاش ، جِحْشان ، جِحَشَة - کره الاغ ، کره اسب

جَحْش (ص) - خرك ورزش

جَحْشَة - کره الاغ ماده

جَحَفَ - خراشید ، پاك کرد ، تراشید ، پوست کند

جَحَفَ مَعَهُ - طرفداری کرد از ، پشتیبانی کرد از

جَحْفَة - نوعی چوگان بازی

جَحْفَل ج جَحافِل - ارتش بزرك ، لشکر یا سپاه انبوه

رَجُل جَحْفَل - مرد بزرك ، عالیمقدار

جَحَمَ - خیره شد به ، با دقت نگریست به

جَحَمَ النَّارَ - آتش افروخت ، آتش روشن کرد

جُحُود = جَحْد

جُحُودُ الْمَعْرُوفِ = جَحْد المعروف

جُحُوظُ الْعَيْنِ - چشم برجستگی

جَحِيم - (آتش) جهنم ، دوزخ ، آتشی عظیم که درگودالی افروزند

جَخَّ (ص) - لاف زد ، خود ستایی کرد ، بخود بالید

جَخّاخ - لاف زن ، خودستا

جَخّاف = جَخّاخ

جَخَفَ = جَخَّ

جَدّ - نیکبختی ، بهره ، شانس . نیا ، پدر بزرك ، ساحل رودخانه

جِدّ - کوشش ، سعی ، جدیت ، ضد هزل ، راستی ، حقیقت

جَدَّ - بزرك یا مهم بود ، تازه و نو بود ، اخیراً اتفاق افتاد ، کوشش یا جدیت کرد

مِنْ جِدٍّ - جداً . بطور جدی

جِدّاً - خیلی ، بسیار ، بینهایت

جَدَّ فِي الْأَمْرِ - مطلبی را جدی گرفت ، جدی تلقی کرد

جَدا = اِجْتَدی

جَدا عَلَيْهِ - داد ، بخشید ، اعطا کرد (بکسی)

جِدار ج جُدُر ، جُدْر - دیوار

جَدار (ص) - اساس ، پایه ، شالوده ، بنیان ، زمینه

جَدارَة - شایستگی ، صلاحیت ، لیاقت ، تناسب ، استحقاق ، اهلیت ، کفایت ، درخوری

أَثْبَتَ جَدارَتَهُ - خوب از کار درآمد ، شایستگی ولیاقت خودرا بثبوت رساند

جِدال - بحث ، جدل ، مناظره ، مباحثه ،

مجادله ، نزاع ، مشاجره ، دادوبیداد ، ستیزه

جَدّال - مناظره جو ، جدلی ، ستیزه جو ، دارای روح بحث

جَدْب - خشکسالی ، بیحاصلی ، بی‌ثمری ، قحطی ، تنگسالی ، کمیابی ، قحط وغلا ، خشك ، بیحاصل ، بی ثمر

جَدْب ، جَدَب = اَجْدَبَ المَکانُ

جَدْباء - زمین بی آب و گیاه ، خشکسال ، سال خشك ، سال قحط

جِدَّة - تازگی ، نو یا جدید بودن ، قلاده ی سگ

جَدَث ج اَجْداث - قبر ، گور

جُدْجُد ج جَداجِد - جیرجیرك ، زنجره ، دو - نیشه (یکنوع حشره)

جَدَّد = اَجَدَّ

جَدْر ، جِدْر - سیب زمینی ترشی

جَدْر ج جُدران - دیوار

جُدِر ، جُدِّر - مبتلا به بیماری آبله شد ، آبله گرفت ، آبله درآورد ، آبله رو شد

جَدُرَ - شایستگی یاصلاحیت داشت برای ، شایان یا درخورولایق ... بود

جِدْرانیَّة ج جِدْرانیات - قالیچه ی کوچك دیواری

جَدَرة - ورم غده ی درقی

جُدَرِیّ - آبله

جُدَرِیُّ البَقَر - آبله گاوی

جَدَعَ - برید ، قطع کرد ، جداکرد ، دم کل کرد ، عضوی را فلج کرد ، لب ، گوش یا بینی وامثال اینهارا برید

جَدَعْ (ص) - جوان ، جوانك ، یارو ، شخص زیرك ، زرنگ ، ماهر ، قادر ، شجاع ، دلاور

جَدَفَ - پاروزد ، قایق‌را با پارو بحرکت آورد

جَدَفَ الطّائرُ - دـ جا بال زد ، پرپر زد (در گفتگوی از پرنده یی که بال اورا چیده‌اند و نمیتواند پرواز کند)

جَدَّفَ علی الله - کفر گفت ، بمقدسات دینی توهین کرد

جَدَل = جِدال

جَدَلَ الحَبْلَ - ریسمان یا طناب را تابیده کرد ، تابید

جَدَل ، جَدَلَ الشَّعْرَ - گیس یا موی را بافت

یَقْبَلُ الجَدَل - قابل بحث ، قابل اعتراض تردید کردنی ، قابل منازعه

لایَقْبَلُ الجَدَلَ - غیر قابل بحث ، مسلم ، بی چون وچرا ، محقق

جَدَلِیّ - استدلالی ، جدلی ، ستیزه جو ، جدال آمیز ، مباحثه یی ، جدالی ، مناظره یا مباحثه جو

جَدْوَی - فایده ، سود ، منفعت ، استفاده ،

بخشش ، عطیه ، هدیه

بلا جدوی - بیفایده بدون استفاده

جدوار - زدوار ، زرنباد (نوعی گیاه) -

جدول ج جداول - جوی آب ، نهر کوچك ، لیست ، صورت ، فهرست ، برنامه ، ستونهای عمودی وافقی که بشکل خانه های شطرنجی رسم کنند

قلم جدول (ص) - قلم رسم

جدول الاعمال - برنامه‌ی کار ، نمودارکار ، دستور جلسه (چنانکه گویند فلان موضوع در دستور جلسه امروز است)

جدول المواعید - برنامه‌ی ساعات کار

جدون الدراجة (غ) - فرمان دوچرخه

جدی ج اجد ، جداء ، جدیان - بزغاله‌ی نر

جدیب - قحطی زده ، خشك ، بیحاصل ، بی ثمر

الجدیدان - شب وروز

جدیر ب - شایسته‌ی ، شایان ، درخور ، لایق ، سزاور ، مستحق

والجدیر بالذکر ان ... - چیزی که شایان تذکر وقابل یادآوری است اینستکه ...

جدیری - آبله مرغان

جدیلة - گیس یاموی بافته

جذ - برید ، قطع کرد ، جداکرد ، چید

جذاب = جاذب

جذاذات - خرده ، ریزه ، خاکه ، تکه هایی که از چیزی چیده یا شکسته شده میریزد ، باریکه - هایی که ازلباس هنگام برش میریزد

جذاذة - فیش : برگه های کوچکی ازکاغذ یا مقوای نازك که بر آنها چیزهائی نوشته و بعد مرتب ومدون نمایند

جذام - برص ، جذام ، خوره

جذامة النبات - کاهبن ، بن گیاه که پس از درو روی زمین باقیماند

جذب - جذب کرد ، بسوی خود کشید ، به طمع انداخت ، جلب کرد

جذب القلب - مجذوب کرد ، شیفته کرد

جذر ، جذر ج جذور - ریشه ، بیخ ، (مجازاً) اصل ، منشاء ، منبع ، سرچشمه

جذر ، جذّر - ریشه کن کرد ، ازریشه درآورد ، قلع وقمع کرد

جذّر - ریشه گرفت ، ریشه کرد ، ((مجازاً) بر - قرار شد

جذّر العدد - جذر عددی را بدست آورد ، ریشه گیری کرد

جذر الناب - ریشه‌ی دندان

جذع ج جذوع ، اجذاع - تنه‌ی درخت ، ساقه ، بدنه ، تنه‌ی آدمی بدون سرودست وپا

جذع - جوان

جِذعُ التَّماثِيلِ الآدَميَّة ـ بدنه مجسمه آدمی (بدون‌دست وسروپا)

جِذعِیّ ـ مربوط به تنه‌ی درخت یاانسان

جَذَفَ ، جَذَّفَ ـ پارو زد ، قایق را با پاروزدن حرکت داد

جَذَلٌ ـ فرح ، شادمانی ، خوشحالی

جَذِلٌ ـ خوشحال ، شادمان

جَذِلَ ـ خوشحالی کرد ، شادمان یا خوشحال‌شد

جِذْلٌ ج اَجْذال ، جُذُول ـ کُنده‌ی درخت

جَذْلان = جَذِلٌ

جَذَمَ ـ برید ، قطع کرد ، چید ، جدا کرد ، فلج کرد

جُذِمَ ـ مبتلا به بیماری جذام یا برص شد

جِذْمَة ، جُذْمُور = جِذْل

جُذْوَة ، جَذْوَة ج جُذًى ، جِذًى ، جِذاء ـ پاره‌ی آتش

جَرّ ـ کشیدن ، محکم یا بزور کشیدن

جَرَّ ـ کشید ، جذب کرد ، چیزی را گرفت ، بدنبال خود کشید ، باعث یا سبب شد ، موجب شد ، انگیخت

وَهَلُمَّ جَرّاً ـ وغیره ، الخ ، ومانندآن

جَرَّ عَلَیَّ ـ کشیده شد به ، منجر یامنتج شدبه

جَرَّ المَرْکَبَ ـ کرجی یا کشتی را یدك کشید

جَرَّ مَغْنَم ـ بهره برداری ، استخراج ، استثمار

جَرَی ـ جاری یا روان شد ، دوید ، رخ داد ، واقع شد ، سیر کرد ، حرکت کرد

جَرَّیَ = اَجْرَی

جَرَی رِیقَه ـ دهنش را آب انداخت

جَرّاء ـ دونده

مِنْ جَرّاء ـ بواسطه‌ی ، بسبب ، دراثر ، بخاطر ، بعلت (این کلمه را شکلهایی دیگر نیز هست : **جَرّا ، جَرا ، جَراء)**

جَرَّأ ـ تشجیع کرد ، جسور کرد ، جرأت داد

جَرُؤَ = اِجْتَرَأ

جُرْأة ، جَرَاءَة ـ تهور ، جرأت ، جسارت ، گستاخی

جِراب ج اَجْرِبَة ، جُرُب ـ پوشش ، روکش ، صندوق ، جلد ، قاب ، سرپوش ، پوشه ، همیان ، انبان که ازپوست سازند ، کیسه‌ی خایه ، کوله‌پشتی ، کوله بار ، خرجین ، چنته ، توشه دان ، کیسه‌ی بزرك که بدوش گیرند

جُراب ـ کشتی بدون بار

جِرابُ السَّیْف ـ نیام ، غلاف شمشیر

جِرابُ الفَرْد ـ جلد طپانچه یاپارابلوم

جَراج (غ) ـ گاراژ ، گاراج

جَرّاح ـ پزشك جراح

جِراحَة ج جِراح ، جِراحات ـ زخم

جِراحَة ـ فن جراحی ، جراحی کردن ، عمل جراحی که روی بیمار انجام گیرد

اَلْجِراحَة العامَّة - جراحی عمومی

جِراحِیّ - مربوط به عمل جراحی، پزشك جراح

غُرْفَة العَمَلِيّاتِ الْجِراحِيَّة - اطاق‌عمل، اطاق جراحی (در بیمارستان‌وغیر آن)

جَراد، جَرادَة - ملخ

جَرادُ الْبَحْرِ - خرچنگ دریایی

جَرّار - کوزه‌گر، بلونی ساز، کوزه‌فروش، کشو میز وغیر آن، سپاه عظیم، لشکر انبوه

جَرّارة ج جَرّارات - تراکتور، کژدم زرد، عقرب جراره، یدك کش

جَرّارةُ العَرَبَة (ص) - تسمه‌ی بزرگ که بوسیله آن اسب گردونه را میکشند

جَرّارةُ المَراكِب (ص) - کرجی یاکشتی یدك کش، طنابی که باآن یدك را میکشند

جَرّافَةُ الفَلّاح (ص) - کلوخ کوب، کلوخ-شکن، شانه‌ی زمین صاف کن، مازو

جْرام (غ) - گرم - (واحد وزن)

كيلو جْرام - کیلوگرم

جْرامافُون (غ) - گرامافون

جْرانِيت (غ) - سنگ خارا

جَرايَة - جیره‌ی سرباز

جَرِبَ - جرب گرفت، مبتلا به‌گری شد

جَرِبَ (ص)- رنگش پرید، پژمرده شد

جَرَّبَ - آزمود، آزمایش کرد، تجربه کرد، امتحان یا اختبار کرد

جَرَب - جرب، حکه (یکنوع بیماری پوستی

جَرِب = اَجْرَب

جَرَّبَ اَمْراً - کاری را تجربه یاآزمایش کرد، درباره‌ی امری بکوشش برخاست

جَرَّبَ نَفْسَهُ فِي - توانایی یاقدرت خودرا در باره‌ی امری آزمایش کرد

جَرْباء - زمین قحطی زده، زمین خشك وبی‌آب وگیاه

جَرْبان = اَجْرَب

جَرْبان (ص) - چرك، تیره رنگ، بیرنگ یا کم رنگ شده در اثر فرسودگی

جِرِبّان، جُرُبّان (غ) - یقه، گریبان

جِرِبِنْدِيَّة (ص) - کوله پشتی سرباز

جَرْبُوع (ص) - موش دوپا، یربوع

جَرَّة ج جِرار، جِرار - کوزه‌ی دهن‌گشاد، بلونی، دیزی، سبو

جُرَّة (ص) - ردّ پا

جِرَّة - نشخوار

جَرَّةُ قَلَم - علامتی که ازنوك قلم برروی کاغذ نقش بندد

جُرْثُومَة ج جَراثِيم - میکرب، تخم گیاه، دانه، (مجازاً)اصل، ریشه، مبدأ، منشاء،منبع، اساس، پایه

جَرَّجَ الاُتُمبِيل (غ) - ماشین را بگاراژ برد

جَرْجار - ترتیزك ، شاهی (یکنوع سبزی)

جُرْجان (غ) گرگان (نام ایالتی درشمال ایران)

جَرْجَرَ - چهچه زد ، باتحریرخواند

جِرْجِر ، جِرْجِر - باقلا

جَرْجَرَ الرَّعْدُ - آسمان غرید ، غرش کرد ، صدای رعد بلند شد

جَرْجَرَ الماءَ فِي حَلْقِهِ - آب را غرغره کرد

جِرْجِير = جَرْجار

جُرْح - زخم ، جراحت

جَرَحَ - زخم زد ، مجروح کرد

جرح الإِحساسات - احساسات را جریحه دار کرد

جَرَحَ بِلِسانِهِ - توهین کرد ، ناسزا گفت

جرح الشَّهادَة اوالوَصِيَّة - شهادت یا وصیت کسی را باطل کرد ، بی اثر کرد

جَرْد ، جَرِد - زمین بدون گیاه ، بدون کشت ، بایر ، لم یزرع

جَرْدُ الأَشْياء اوالبَضائِع (ص) - سیاهه برداری از کالای موجودی ، رسیدگی بموجودی

قائِمَةُ الجَرْدِ (ص) - سیاهه ، صورت ، ریزکالای موجود

جَرَدَ ، جَرَّدَ - لخت کرد ، برهنه کرد ، خالی کرد ، پوست چیزی را کند ، تراشید

جَرَدَ البَضائِعَ اوالمَوْجُودات (ص) - کالا یا موجودی راسیاهه کرد ، ازموجودی صورت برداشت ، در دفتر موجودی ثبت کرد

جَرَّدَ السَّيْفَ - شمشیر کشید

جَرَّدَ مِنَ السِّلاحِ - خلع سلاح کرد

جَرَدَ ، جَرَّدَ مِنْ كَذا - چیزی را از کسی بزور گرفت ، از تصرف محروم کرد ، بی بهره کرد ، بی اثاثیه کرد

جَرَدَ ، جَرَّدَ مِنْ كِساء - لخت کرد ، برهنه کرد

اَرْض جَرْداء - زمین بایر ، لم یزرع ، بدون کشت یا گیاه

جَرْدَل - دلو آبکشی ، سطل

جُرَذ ج جِرْذان - موش صحرائی

تَفَرَّقَتْ جِرْذانُ بَيْتِهِ - (مجازاً) فقیر شد ، غذا درخانه‌ی او کمیاب شد

جَرَّ - کشید ، بزور یا محکم کشید

جَرَزَ - بسرعت خورد

جَرَزَ ما عَلَى المائِدَةِ - آنچه در سفره بود خورد وچیزی باقی نگذاشت

جَرَس ج أَجْراس - زنگ ، درای

جَرَسَ - زنگ زد ، زنگ صدا کرد ، صداداد

دَقَّ الجَرَسَ - زنگ را بصدا درآورد ، زنگ را زد

جَرْس - صدا ، صدای آهسته
دَقَّةُ الجَرَسِ - صدای زنگ ، ضربه‌ی زنگ
جَرَسُ الإِنْذار - زنگ اخبار
جَرَّسَ بِهِ - اورا رسوا کرد ، مفتضح کرد
جَرَسُ الخَطَرِ اوِالتَّحذیرِ - زنگ خطر
جَرَّسَ الدَّهرُ فُلاناً - روزگار اورا آزمود ، در سختی گذاشت
جَرَسٌ کَهرَبِیٌّ - زنگ برقی
جَرَسُ یَدٍ - زنگ دستی ، زنگی که بادست آنرا جنبانده بصدا درآورند
جُرسَة (ص) - رسوایی ، افتضاح ، شایعات ننگ آور ، بدگویی ، هتك حرمت
جَرسون (غ) - گارسون ، پیشخدمت
جَرسِی - نوعی گل موسوم به گل استکان
جَرَشَ - کوبید ، سایید ، لِه کرد ، آسیاب کرد
جَرِضَ - خفه شد
جَرَضَ = اجرَضَ
جَرَعَ = اِجتَرَعَ
جُرعَة دَوائِیَّة - مقدار خوراك از دوا یا شربت طبق دستور پزشك یا طبق ورقه راهنمای داروئی
جُرُف ج جِرَفَة } سراشیبی ، پرتگاه
جُرْف ج أَجْرُف }
جَرَفَ = اِجتَرَفَ
جُرم ج جُروم ، أَجرام - گناه ، بزه ، جرم ، تخلف ، تبه کاری ، جنایت ، خلافکاری
جَرَمَ = اَجْرَمَ
جَرَّمَ = جَرَمَ
جِرْم ج أَجْرام ، جُرُم ، جُرُوم - تن ، جسم ، هریك ازستارگان آسمان
جَرْم ج جُروم - قایق ، زورق ، کرجی
جَرْم (ص) - اندازه ، حجم
جَرِم (ص) - دارای حجم یااندازه‌ی بزرك
لاجُرْمَ ، لاجَرَمَ - مسلماً ، حقاً ، البته ، ناگزیر ، لامحاله ، لابد
جَرَمَهُ = تَجَرَّمَ عَلَیهِ
جُرْمُوق (غ) - گالش ، کفش
جُرن ج جُرُن - زمین خرمن کوبی
جُرْن ج أَجْران ، جِران - لگن ، حوضچه ، سنگاب ، هاون
جَرَنَ الحَصِیدَ - حاصل دروشده‌را خرمن کرد ، روی هم انباشت ، توده کرد
جُرنُ الماءِ المُقَدَّسِ (فِی کَنِیسَةٍ کاثولِیکِیَّةٍ) - لگن یا سنگاب تبرك شده (در کلیسای کاتولیك)
جُرْنُ المَعْمُودِیَّة - حوض تعمید ، لگن تعمید
جُرْنال (غ) - مجله ، جریده ، روزنامه
جِرو ج جِراء - توله‌ی سك یا شیروغیر اینها
جَرُوز - کسیکه بسرعت غذا میخورد ، آدم پرخوری که درسفره چیزی باقی نگذارد
جَرُوف - پارو ، بیل ، بیلچه

جُرُوفُ سُكَّرٍ اَوْ طَحِين - چمچه ، ملاقه ، قاشق (برای شکر یا آرد وغیر اینها)

جُرُوم - مناطق گرمسیر

جَرْیٌ - دویدن ، جاری یا روان بودن

جَرِیٌّ - متهور ، با جرأت ، جسور

جَرَیَان = جَرْیٌ

الْغَارَةُ الْجَرِیئَة - حمله‌ی جسورانه ، یورش متهورانه

جُرَیْب - ساك کوچك

جَرِیح ج جَرْحَی - زخمی ، مجروح

لَعْبُ الْجَرِید (ص) - نیزه‌بازی سواره

جَرِیدَة ج جَرَائِد - روزنامه، لیست ، فهرست، چوبدستی

جَرِیدَةُ النَّخْل - ساقه‌ی برك نخل ، ترکه‌ی نخل

بَائِعُ الْجَرِیدَة - روزنامه‌فروش

جَرِیرَة - گناه ، بزه ، جرم ، تخلف

جُرَیْسَة - سنبل کوهی

جَرِیش - کوبیده ، ساییده ، له شده ، آسیاب شده ، سنك ریزه ، شن ، ریك

جَرِیم = جِرْم

جَرِیمَة = جُرْم

اَثْبَتَ الْجَرِیمَةَ عَلَی - مقصر یا مجرم دانست ، اثبات جرم (بر کسی) کرد ، محکوم کرد

جَرِین ج جُرُن - زمین خرمن کوبی

جَزَّ الصُّوفَ اَوْ غَیْرَه - پشم گوسفند را چید ، قیچی کرد

جَزَی - پاداش داد ، تلافی یا جبران کرد ، جزا یا عوض داد ، مجازات کرد ، کیفر یامکافات‌داد

جَزَی الشَّیْءُ - کافی بود ، بس بود ، کفایت کرد

جَزَی عَنْ اَوْ مِنْ = اَجْزَی عَنْ

جُزْء ج اَجْزَاء - فصل ، قسمت ، بخش ، قطعه، تکه

جَزَاء - پاداش ، تلافی ، عوض ، جبران، کیفر ، مجازات ، مکافات

جَزَأَ = اِجْتَزَأَ

جَزَّأَ - تقسیم کرد ، بخش کرد ، تجزیه کرد ، از هم جدا یا سوا کرد

جَزَاء نَقْدِیّ - جریمه ، تاوان ، قرارتصفیه (در دادگستری)

اَلْجَزَائِر (فی شمال افریقیة) - کشور الجزایر

جَزَائِرِیّ - اهل کشور الجزایر ، جزیره نشین

جِزَائِیّ - جزائی ، کیفری

جَزَّار - قصاب ، ذبح کننده

جِزَارَة - قصابی ، ذبح کردن

جُزارَة - اجرت ذبح (که بقصاب میپردازند و معمولا عبارتست ازکله وپاچه‌ی گوسفند)

جَزّاز - کسیکه پشم گوسفند وغیر آنرا می‌چیند، پشم چین

جُزازَة - خرده‌های پشم که هنگام چیدن روی زمین میریزد

جَزاف - گزاف ، بیهوده

جَزّاف - ماهیگیر

تَکَلَّم جُزافاً - گزافه گویی یا بیهوده گویی کرد، نسنجیده سخن گفت

جَزالَة - فراوانی ، وفور ، بسیاری ، زیادی ، روانی

جَزالَة الْمَنْطِق - فصاحت بیان

جِزَّة الغَنَم ج جِزَز ، جَزائِز - پشمی که دریك وهله ازگوسفند چیده شود

جِزْدان (غ) - کیف پول ، کیف دستی که درآن پول وغیره گذارند

جَزْر - کشتار ، ذبح

جَزَرَ - کشت ، ذبح کرد

جَزَر - هویج ، زردك

جَزَر اِفرَنجِیّ او رُومِیّ - هویج فرنگی

جَزَرَ الْبَحْر - آب دریا فرو نشست یا پایین رفت ، جزر پیدا کرد

جَزْرالبَحْرِ ومَدُّه - جزرومد دریا

جَزْع - عقیق رنگارنگ یا سلیمانی

جَزْع - محور ، محور چرخ

جِزْع ج اَجْزاع - کندوی عسل

جَزِع = جازِع

جَزَعٌ - بیصبری ، ناراحتی ، نگرانی، دلواپسی، ترس ، اضطراب ، دل سردی، نومیدی ، ناشکیبایی، بیتابی ، بیحوصلگی ، بیطاقتی

جَزِعَ - بیصبر بود یا شد ، بیقرار بود یا شد ، ناراحت بود ، جزع کرد ، اندوهگین بود، نومید شد ، دل افسرده بود

سَلاَّ الْجِزْعَ - خاررا از شاخه کند ، شاخه را از خار یا تیغ پیراست

جَزِعَ علی - نگران بود (برای) ، دل واپس بود ، مضطرب ومشوش بود بر

جَزَفَ = جازَفَ

جَزْل-وافر،فراوان،زیاد،روان،فصیح،روشن،واضح

جَزُلَ - وافر یافراوان بود ، وفور داشت

جَزُلَ الرَّجُل - نیك رای شد

جَزُلَ الْمَنْطِق - فصیح بود یاشد ، روان وواضح بود یاشد (درگفتگوی ازکلام)

جُزْلان (ص) = جِزْدان

جَزْلَة - تکه ، پاره ، قطعه ، برش ، قاش

جَزَمَ - قطع کرد ، برید ، جداکرد

جَزَمَ الأمْر - قطعی کرد ، قطعیت داد به

جَزَمَ علی الأمْرِ - تصمیم گرفت بر ، عزم خودرا

جزم کرد بر

جزم علیه الامر - (امری را) واجب یا فرض ساخت (بر کسی)

جزماتیّ (ص) - چکمه دوز ، کفاش ، پینه‌دوز

جزمة (ص) - چکمه ، پوتین

جزوع = جزع

جزون (غ) - چمن ، علف چمن

جزویتیّ (غ) - مسیحی ژزویت ، عضو فرقه‌ای از مسیحیان که بنام ژزویت ها معروفند

جزیة ج جزی ، جزیً ، جزاء - باج، خراج، جزیه ، مالیکه اهل کتاب هر سال بدولت اسلامی پردازند ، مالیات زمین ، مالیات ارضی

جزیرة ج جزائر ، جزر ، جزر - جزیره

الجزیرة - بین النهرین ، کشور عراق

شبه جزیرة - شبه جزیره

جزیرة - جزیره‌ی کوچك

الجزیرة العربیّة - شبه جزیره عربستان

جزیل = جزل

جزیل الاحترام - بسیار محترم ، احترام بسیار

خیر جزیل -منفعت‌عظیم، سودفراوان، نیکی بسیار

شکر جزیل - تشکر بسیار ، سپاس فراوان

جسّ - لمس کرد ، مورد آزمایش قرار داد ، خوب بررسی یا آزمایش کرد

جسّ = تجسّس ، تجسّس علی

جسّ نبضه - نبض کسی را گرفت ، (مجازاً) مزه‌ی دهان کسی را چشید ، زمینه‌ی فکر کسی را بدست آورد

جسأ ، جسأ - سخت بود یا شد ، سفت بود یا شد، زبر وخشن بود یا شد ، خشك شد یا تصلب پیدا کرد (درگفتگوی از اندام بدن)

جسارة - جرأت ، جسارت ، دلیری ، گستاخی، وقاحت ، بی پروایی ، بیباکی ، بی ملاحظگی ، تهور

جسّاس - جاسوس

جسامة - تنومندی ، ستبری ، بزرگی ، درشتی ، عظمت

جسر ج جسور ، اجسر - پل

جسر - تشجیع کرد ، جسور کرد ، باجرأت کرد

جسر = اجتسر

جسر ، جسر (ص) - پل زد یا ساخت روی (رودخانه مثلا)

جسر البناء(ص)-تیرچوبی یا آهنی که برای پوشش سقف وامثال آن بکار برند

جسر البناء (ص)-چوب بست(جهت‌عملیات بنایی)

جسر عائم - پل قایقی

جسر علی - باجرأت مبادرت کرد به ، اقدام بکارمخاطره آمیز کرد

جسر متحرك - پل متحرك

جسر معلق - پل معلق

جسم - بزرگ کرد ، تنومند کرد ، ستبر کرد ، چیزی را درشت نشان داد ، (مجازاً) اغراق آمیز کرد ، مبالغه کرد

الجسم - امور بزرگ یا مهم

جسم - درشت بود ، بزرگ بود ، گنده بود ، عظیم بود ، ستبر وتنومند بود

جسمان = جثمان

النشاط الجسمی - فعالیت بدنی یا جسمانی

جسور - متهور ، دلیر ، باجرأت ، بی پروا ، بی ملاحظه ، بی باك ، گستاخ ، وقیح ، بی شرم ، جسور

جسیم ج جسام - تنومند ، ستبر ، بزرگ ، فربه ، چاق ، پهناور ، وسیع

جش - له کرد ، خرد کرد ، کوبید ، سایید ، شکست

جشأ = تجشأ

جشاء - آروغ

جشأة ، جشاة - یك آروغ

جشابة - خوراك غیر گوارا ، ناگوار

جشب الطعام - خوراك غیر گوارا بود یا شد

جشة ، جشة - صداگرفتگی

جشع - طمع بسیار داشت ، حریص بود ، آزمند بود

جشع - طماع ، آزمند ، حریص

جشع - شره ، طمع ، آز ، حرص مال اندوزی

جشم = تجشم

جشوبة = جشابة

جشیش - خرد شده ، له شده ، کوبیده ، ساییده ، بلغور

جص ، جص (غ) - گچ

جصاص - گچ کش ، گچ فروش

جصاصة - کارخانه گچ سازی

جصص البناء - ساختمان را گچ کشی کرد

جصص علی العدو - بر دشمن حمله کرد

جعاب - ترکش ساز

جعابة - ترکش سازی

جعالة - اجرت عامل ، مزد کار ، پایمزد ، حق العمل ، کارمزد ، حق العمل کاری ، پاداش ، جایزه

جعبة ج جعاب - تیردان ، ترکش

افرغ جعبة کلامه - آنچه در دل داشت بیان کرد

جعة - آبجو

جعجاع - غوغایی ، پرسروصدا ، دادو بیداد کن

جعجع - غوغا کرد ، سروصدا کرد ، شات وشوت کرد ، شلوق کرد

جعجع بالغریم - بر بدهکار فشار آورد (بوسیلهٔ طلبکاری کردن)

جعجعة - صدا وهمهمه ، صدای آسیاب ، صدای

شتران . هایهوی ، داد وبیداد ، سر وصدا ، قیل وقال ، غوغا

جَعْجَعَةٌ بِلاطَحْنٍ - سر وصدای آسیاب بدون آرد ، ، (مجازاً) هایهوی یا سر وصدای زیاد بر سر امری

اَسْمَعُ جَعْجَعَةً وَلا اَرَیٰ طَحْناً - مجازاً در بارهٔ کسی گفته میشود که وعده میدهد اما بدان وفا نمیکند

جَعُدَ = تَجَعَّدَ

جَعَدَ - چین داد (در گفتگوی از جامه) ، چروك کرد یا چروك انداخت (در گفتگوی از پوست بدن وامثال آن)

جَعَدَ الشَّعْرَ - موی را فِرزد

جَعْدَةُ شَعْرٍ - طرهٔ مو ، حلقهٔ مو

جَعْدِیّ = اَجْعَد

جَعَرَ (ص) - غرید ، غرش کرد ، بلند فریادزد

جَعَرَ السَّبُعُ - مدفوع ازخود خارج کرد یا دفع کرد (درگفتگوی ازحیوان درنده)

جِعْضِید - یك نوع گیاه طبی ، کاسنی تلخ

جَعْفَر - نهر کوچك ، جوی کلان وفراخ ، ماده شتر پرشیر

جَعَلَ - ساخت ، بوجود آورد ، آفرید ، خلق کرد ، درست کرد ، دارای شکل کرد ، (کسی‌را) منصوب کرد بر ، (در جایی) قرار داد ، گذاشت ، فکر کرد ، بشمار آورد ، قلمداد کرد ، گمان کرد ، باورداشت ، وادار (بانجام کاری) کردیا ساخت ، مبدل کرد به ، شروع کرد

جُعْل ج اَجْعال = جِعالَة

جُعَل ج جِعْلان - سرگین غلطان ، مرد سیه‌فام زشت روی

جَعَلَ لَهُ کَذا - چیزی را برای او معین کرد ، تعیین کرد ، قرار داد ، مقررداشت

جَعَلَ یَکْتُبُ - شروع بنوشتن کرد

جُعَیْدِیّ (ص) - گردن کلفت ، لوطی ، آدم بی‌شرف وهرزه ، لات

جُغْرافِیّ - شخص جغرافی دان ، مربوط به جغرافیا

جُغْرافِیا ، جُغْرافِیَّة (غ) - جغرافیا

جَفَّ - خشکید ، خشك شد

جَفا - خشن بود ، جفاکار بود ، سخت‌گیر بود ، سنگدل بود ، بیمهر بود

جَفا = تَجافیٰ

جَفاء ، جَفاءَة - بی مهری ، ستم ، دوری ، بیزاری ، بیگانگی ، سنگدلی ، خشونت ، جفا ، درشتی ، سخت‌گیری

جَفّاه - اورا بیزار کرد ، دورکرد ، بیگانه کرد

جَفاجِف - سرووضع ، وضع ظاهری لباس

جَفاف - خشکی

جَفافِیّ - انسان یا حیوان یاگیاهی که سازگار

با آب وهوای گرم وخشك است ، مناسب آب وهوای گرم وخشك

جِفْت (غ) - پنس ، هر نوع گیره چون قند گیر ، گیره مو ، انبرك ، موكن ، موچین وغیر اینها ، تفنگ دولول ، انبر جراحی ، كلبتین

جَفَّتِ البِئْر - چاه خشك افتاد ، خشكید

جِفْتِشی (ص) - ملیله دوزی

جِفْتِلِك (غ) - زمین زراعتی ، ملك اربابی یا تیولی

جَفْجَفَة - صدای خفیفی كه ازلباس نو دراثر اصطكاك بابدن بگوش رسد

جَفْجَفَةُ المَوكِب - صدایی كه از حركت كردن دسته (چون دسته سینه زن وغیرآن) بگوش میرسد

جَفْر ، جَفْرَة (غ) - (نوشته‌ی) رمز

قَرَأ كِتابَةَ الجَفْرَة - كلید نوشته‌ی رمزرا پیدا كرد ، نوشته‌ی رمزرا خواند ، حل كرد

جَفَّفَ - خشكانید ، خشك كرد ، آب گرفت از ، بدون آب كرد

جَفَّفَ المَساقِیَ اَوْ مَجارِیَ المِیاه - زهكشی كرد ، خشك انداخت ، از آب تهی كرد (در گفتگوی ازجوی یا گندآب وغیراینها)

جَفَل - رم كردن ، رمیدن ، رمیدگی ، رم

جَفَل ، جَفَّل = اَجْفَل

جَفَلَی - بارعام ، دعوت عمومی برای صرف غذا

جِفْلِك (غ) = **جِفْتِلِك**

جَفْن ج اَجْفان ، جُفُون ، اَجْفُن - پلك چشم ، غلاف شمشیر

جَفْنَة ج جِفْن ، جِفان ، جَفَنات - خمر ، شراب ، كاسه‌ی بزرگ

جَفْنِیّ - پلكی ، مربوط بپلك چشم

جَفْو ، جَفْوَة ، جِفْوَة = جَفاء

جُفُول = جَفْل

جَفیف = جافّ

جُفَیف ج جُفَیفات - پوكه ، غلاف فشنگ بی سرب وباروت

جَلَّ الشَّیْءَ - قسمت عمده چیزی‌را گرفت یابرد

جُلُّ الشَّیْءِ - قسمت عمده (ازهرچیز)

جَلَّ عَن = تَجالَّ عَن

جَلَّ قَدْرُه - عالیمقدار (بود) ، ارجمند (بود)

جَلا ، جَلَّی - جلا داد ، فلز یاغیرآنراپرداخت كرد ، برق انداخت ، صیقلی كرد

جَلا = تَجَلَّی

جَلا ، جَلَّی الأمْر - توضیح داد ، روشن كرد ، واضح نمود

جُلَّی (مؤنث) - بزرگتر ، مهمتر ، عظیمتر ، خطیرتر

جَلا عَن = اَجْلَی عَن

جَلا عَنْهُ الهَمَّ - اندوه‌را (ازكسی) زایل كرد ، برطرف كرد ، دور ساخت

جَلاءٌ - وضوح ، روشنی ، كوچ ، تخلیه ، ترك ،

عقب نشینی ، تخلیه کردن

الجَلاءُ عَنِ البِلادِ - تخلیه‌ی کشور ، خارج شدن سپاه یا مأموران بیگانه از کشور

یومُ الجَلاء - روزی که بمناسبت تخلیه کشور از قوای بیگانه جشن گرفته میشود

جَلاءُ القُوّاتِ المُعتَدِیَة - تخلیه یا عقب نشینی نیروهای متجاوز (که پس از جنگ یا در مواقع دیگر کشوری را اشغال کرده‌اند)

جُلاب ، جُلّاب (غ) - گلاب ، یك نوع شربت که با آمیختن گلاب وعسل وشکر درست کنند

جَلّاب - تاجرِ وارد کننده‌ی کالا

جَلّابُ العَبِید - کسیکه تجارت بردگان کند ، آنکه بردگان را برای فروش به این شهر وآن شهر برد

جَلّابِیَّة (ص) - جامه‌ی فراخ وگشاد که روی لباس پوشند چون جامه‌ی کشیشان ، روحانیان ، قضاة ، استادان دانشگاه وغیرآنان

جِلاتِین (غ) - ژلاتین

جُلاجِل - سبك روح ، سرزنده ، فعال وزرنگ (درکار)

جَلاجِلُ النَّفس - آنچه بخاطر خطور کند

جَلّاد - تاجر پوست ، دژخیم ، جلاد ، مأمور شکنجه ، شلاق زن ، مأمور اعدام ، میرغضب

جَلادَة = **جَلَد**

جَلّادَة - توده‌های یخ درکوههای مرتفع

جِلاز ، جِلازَة ج جَلائز - تسمه یا پی که بر اطراف تازیانه یا کمان پیچند

جَلالَة - شکوه ، عظمت ، جلالت

اَخذَتهُ الجَلالَة (ص) - بحالت جذبه افتاد ، به نشئه یا جذبه فرورفت

صاحِبُ الجَلالَة - اعلیحضرت (لقب پادشاهان)

صاحِبَةُ الجَلالَة - علیا حضرت

جَلَبَ - آورد ، فراهم کرد

جَلَب - کالایی که از کشوری بکشور دیگر وارد کنند ، سروصدا ، غوغا ، همهمه ، دادوفریاد

جَلْب = **اِجتِلاب ، اِستِجلاب**

جَلْب - آوردن ، فراهم کردن ، بدست آوردن ، باعث شدن ، موجب شدن

جَلَبَ = **اَجلَبَ ، اِجتَلَبَ** (درتمام معانی)

جَلَبَ الجُرحُ - زخم التیام یافت ، بهبودیافت ، جوش خورد

جَلَبَ علی - سبب شد ، باعث شد ، موجب شد

جَلَبَ النَّظَر - جلب نظر کرد

جَلَبا - جَلَپ : یکنوع گیاه داروئی مسهل

جِلباب ج جَلابِیب - پیراهن گشاد ، جامه‌ی فراخ وگشاد

جُلبان ، جُلُبّان - نوعی گیاه شبیه کرسنه ، خلر ، دانه‌ی خلر

جُلُبّان - همیان چرمی

جِلبَة (ص) - واشر ، پولك ، مهره‌ی ماسوره

جُلبَة ج **جُلَب** ـ جای زخم (هنگام بهبود)، اثر زخم، پوست یا گوشت نو (که پس از بهبودی زخم درجای آن روید)

جُلْبَةُ الشِّتاء ـ شدت سرمـای زمستان، چلهٔ زمستان

جُلَّةُ الجَمَلِ (ص) ـ گوشت سرخی که شتر هنگام مستی ازدهان بیرون آرد

جِلَّة، جَلَّة، جِلَّةُ الْحَيوان (ص) ـ سرگین، کود (حیوان)

جُلَّةُ الشَّیْ ـ قسمت عمدهٔ (هرچیز)

جَلْجَلَ ـ زنگوله صدا کرد، جلنگ جلنگ کرد

جُلجُل ج **جَلاجِل** ـ زنگوله، درای خرد، زنگ، جرس، دف، دایره، گل مژه

جُلجُل = **جُلاجِل**

جُلجُلان ـ کنجد، گشنیز

جُلجُلانُ القَلْبِ ـ صمیم دل، اعماق قلب

جَلجَلَة ـ زنگوله، دارای خرد، صدای زنگ یا ناقوس، طنین، پیچش صدا، انعکاس صوت

جَلِحَ ـ طاس و بیمو شد

جَلْخ ـ سنگی که با آن تیغ یا چاقو تیز کنند

جَلَخَ، جَلَخَ المُوسیٰ عَلی الحَجَرِ اوِالجِلدِ تیغ را روی سنگ یا چرم کشید تا تیز شود

جَلُدَ ـ چابك بود، نیرومند بود، دلیر بود، پرطاقت بود، شکیبا بود، پرتحمل بود

جَلِدَ ـ یخ بست، منجمد شد

جَلَّدَ ـ منجمد کرد، سرد نگاهداشت

جَلْد ـ شلاق زدن، صبور، پرطاقت، برد بار، نیرومند، شکیبا، استوار، محکم، سخت

جَلَد ـ طاقت وپایـداری، تحمل، شکیبایی، برد باری

الجَلَد ـ گنبد نیلگون، آسمان، فلك

جِلْد ج **اَجْلاد، جُلُود** ـ پوست بدن انسان یا حیوان

جَلَدَ بِالسَّوْطِ ـ شلاق زد، تازیانه زد

عَرُوسَةُ الْجَلْدِ ـ تخته شلاق

جِلْد جاموس ـ چرم گاومیش

جِلْد سِخْتِیان ـ تیماج فرنگی

جِلْد شَجْران (غ) ـ ساغری، چرمی که بر ـ آمدگی های ریز بشکل دانه درروی آن نمایان است

جِلْد غَزالٍ ـ پوست آهو

جَلَّدَ الْكِتابَ ـ کتاب را صحافی یا جلد کرد

جِلْد مَدْبُوغ ـ پوست دباغی شده، چرم

جَلْدَة ـ شلاق، ضربهٔ شلاق

جِلْدَة ج **جِلَد** ـ تکهٔ چرم

اِبْنُ جِلْدَةٍ ـ خویشاوند، هم میهن

جَلَزَ ـ با پارچه یا تسمه بست، پیچید، چیزی را بچیز دیگر منضم کرد

جَلَس - نشست

جِلْسَة - جلسه ، نشیمن ، جای نشستن ، انجمن ، مجمع ، ملاقات ، جلسه‌ی دادگاه

مَحْضَرُ الجَلْسَةِ - صورت مجلس ، صورت جلسه

جَلْسَة رَسْمِيَّة - دوره‌ی اجلاسیه ، جلسه‌ی رسمی

جَلْسَة صاخِبَة - جلسه‌ی متشنج ، پرسروصدا

جَلْسَة طارِئَة - جلسه‌ی فوق‌العاده

جَلْط - خراشیدن

جَلَط الجِلْد - پوست بدن‌را خراشید ، برد

جَلَط الرَّأْس - سررا تراشید

جَلَط السَّيْف - شمشیر کشید

جُلْطَة دَمَوِيَّة - بسته شدن خون درورید ، خون بستگی

جَلَع = أَجْلَع

جِلْف ج أَجْلاف ، جُلُوف - سبکسر ، سبک‌مایه ، ابله ، سفیه ، بی عقل ، گـول ، بی باك ، خـود سر ، وحشی ، بی‌تربیت ، گستاخ ، بی ادب

جُلْف (غ) - بازی گلف

جَلْفَط ، جَلْفَطَ السَّفِينَة - درز کشتی را گرفت

جِلْفاط ، جِلْفاظ - درز گرفتن کشتی ، کسیکه درز کشتی را میگیرد

جَلْفَطَة - درز گرفتن کشتی بوسیله فرو کردن تکه‌های پارچه درلابلای درزها و قیراندود نمودن آنها

جَلَل - عظیم ، مهم ، خطیر ، بااهمیت

جَلَل = أَجَلّ

مِنْ جَلَلِ فُلانٍ - بخاطر (بزرگ داشت) فلان کس

جَلَم - قیچی پشم چینی

جَلَم - پشم گوسفندرا چید ، قیچی کرد

جَلَمان = جَلَم

جَلْمَد ج جَلامِد - تخته سنگ ، صخره ، خاره

جُلْمُود ج جَلامِيد = جَلْمَد

جُلَّنار (غ) - گلنار

جَلْو - جلا دادن ، برق انداختن ، صیقلی کردن ، پرداخت‌کردن فلزات وغیر آنها

جِلَّوْز - فندق

جِلَّوْزَة - درخت فندق

جَلُوط - بی‌آزرم ، گستاخ ، پـررو ، جسور ، بیحیا (در گفتگوی اززن)

جُلُوكُوز (غ) - ماده‌ی قندی که بحالت طبیعی در بعضی از میوه‌ها وجود دارد ، گلوکز

جِلْي - پنجره‌ی شیروانی یا سقف

جَلْي = جَلْو

جَلِي - واضح ، روشن ، بدیهی ، آشکار ، ساده

جَلِيب - کالایی که (ازکشوری) وارد کنند

جَلِيَّةُ الأَمْرِ - حقیقت امر

جَلِيد ج جُلَداء ، جِلاد ، جُلْد - یخ ، شخص نیرومند ، پرطاقت ، زرنك ، هوشیار ، چابك

جبل جلید - توده‌ی یخ شناور

مرکبة الجلید - درشکه برفی ، سورتمه

جلید علی العمل - چابك و پرطاقت بکار

جلیدی - یخی ، مربوط به یخ ، یخ مانند

العصر الجلیدی - دوره‌ی یخبندان (یکی از دوره‌های زمین)

جلیل - مهم ، بزرك ، عظیم ، خطیر ، محترم ، مجلل ، عالی ، با شکوه

جم - زیاد ، فراوان ، بسیار

جم الإناء - ظرف را پر کرد ، لبالب کرد

جم غفیر - تعداد زیاد ، بسیار ، خیلی فراوان

جم النشاط - بسیار سر زنده ، بسیار فعال و دارای انرژی

جماح - هوس ، تلون مزاج ، سرکشی ، سرپیچی ، تمرد ، طغیان ، عصیان

جماح ج جمامح ، جمامیح - سپاه شکست‌خورده‌ی هراسان و فراری ، گوی پلاستیك یا چرمی پر دارکه در بازی «بد مینتن» بکارمیرود

کبح جماحه - اورا کنترل کرد ، محدود کرد ، ازطغیان یا سرکشی او جلوگیری کرد

جمادی الأولی والثانیة ج جمادیات - دو ماه موسوم به جمادی الاول وجمادی الثانی (از ماههای هجری قمری)

جمار ، جمارة ج جمارات = **جامور**

جمار الحج - سنگریزه‌هایی که حاجیان هنگام ادای مناسك حج پرتاب کنند

جماع - نزدیکی کردن مرد با زن ، مقاربت ، بغل خوابی ، جماع

جماعة ج جماعات - گروه ، دسته ، زمره ، طبقه ، حزب ، هیئت طرفداران

جماعة الرجل (ص) - زوجه ، همسر

جماعة الکهرباء - آکومولاتور : دستگاه الکتریکی که میتوان مقداری برق در آن ذخیره کرد وبهنگام لزوم از آن پس گرفت ، مخزن یا خازن برق ، انباره

جماعی - دسته جمعی ، مشترك

الضمان الجماعی - مسئولیت مشترك

القتل الجماعی - کشتار دسته جمعی

الجماعیة - کولکتیویسم : نظریه‌ی اشتراکی

جمال - ساربان ، شتربان ، سرباز شترسوار

الجمالیة - زیبا شناسی ، علم الجمال

جمان ، جمانة - مروارید ، لؤلؤ

جمانی - کسیکه موی سرش پر پشت وزیاد باشد

جمباز = **الجمناستیك**

جمبری (ص) - میگو

جمبون (غ) - ران خوك (که نمك زده و خشك کرده باشند)

جَمَّة - کلاه گیس ، موی مصنوعی

جُمَّة ج جُمَم - موی سر که پرپشت وزیاد باشد

جَمَّة ج جِمام - چاه پرآب

جَمْجَم = تجمجم

جُمْجُمَة ج جَماجِم - جمجمه ، کاسه‌ی سر

عِلم الجُمْجُمَة - جمجمه شناسی

جُمْجُمِیّ - مربوط بجمجمه ، جمجمه‌یی

جَمَحَ الحِصانُ - اسب سرکش شد

جَمَحَ الرَّجُلُ - پیروی از هوای نفس کرد (در گفتگوی ازشخص)

جَمَحَتِ المَرأةُ زَوجَها - زن شوهرش را ترک کرده بخانه کسان خود رفت

جَمَدَ - خشك کرد ، سفت یا سخت کرد ، منجمد کرد ، مایع را منعقد کرد (چون شیر که آنرا به ماست تبدیل کنند)

جَمَدَ - خشك شد ، سفت یا سخت شد ، یخ بست ، منعقد شد ، بست ، بصورت لخته درآمد

جَمَد - یخ ، برف

جَمَدَ الأموال - پول را (در بانك) راکد گذاشت

جَمَّدَ بالبُرودَة - منجمد کرد ، بصورت یخ در - آورد ، یخ ساخت

جَمَد رَخْو - برف

جَمَدَت یَدُه - بخیل شد

جَمْر - آتش

عَلَى أحَرِّ مِنَ الجَمْرِ - (مجازاً) در فشار ، در عذاب ، درشکنجه

جَمْرَة ج جَمَرات ، جِمار - سنگریزه ، ریك ، پاره‌ی آتش ، دسته‌یی که باهم متحد وهم آهنگ باشند

جَمْرَة خَبِیثَة - کفگیرك ، گنده تاول

جُمْرُك (غ) ج جَمارِك - گمرك

الحَواجِز الجُمْرُکِیَّة - موانع گمرکی

رُسُوم جُمْرُکِیَّة - عوارض گمرکی

خالِص مِنَ الرُّسُومِ الجُمْرُکِیَّة - معاف از عوارض گمرکی

جَمَسْت - عقیق جگری

جَمَّشَ - غلغلك داد

جَمَشَ الرأسَ - موی سررا سترد ، سررا تراشید

جَمَشْت = جَمَسْت

جَمْع - انجمن ، اجتماع ، مجمع

جَمَعَ - جمع کرد ، جمع آوری کرد ، گرد آورد ، درو کرد ، حاصل برداشت ، توده کرد ، انبار کرد ، متصل کرد ، با هم پیوند داد ، بهم ملحق کرد ، متحد کرد ، یکی کرد ، متفق کرد ، تعمیم داد

جُمْع ج أجْماع - مُشت ، مشتی از هرچیز ، کف دست

جَمَّعَ - توده کرد ، انبار کرد ، اندوخت ، جمع کرد (در گفتگوی ازاشیاء یااشخاص)

ضربه بجمع یده - مشتی براو نواخت ، مشت زد (به کسی)

جمع الارقام - عددهارا جمع زد

جمع الاسم - اسم مفردرا جمع بست ، بصیغه‌ی جمع درآورد

جمع جمعیة - انجمن تشکیل داد ، موقع جلسه‌یی را اعلام کرد

جمع الحروف (فی الطّباعة) -- حروفچینی کرد (درگفتگوی ازچاپ)

جمع الشمل - بهم پیوستگی ، اتحاد مجدد ، سروسامان دادن

جمع کتابا - کتاب تالیف کرد

جمعة ج جمع ، جمعات - آدینه ، روزجمعه

جمعة - اجتماع کردن ، مجموعه‌یی ازهرچیز ، هفته :ازشنبه‌تاجمعه ، ژن : عامل‌وراثت‌در نطفه‌ی مردوزن

الجمعة الحزینة (عند النّصاری) - جمعه یی که حضرت عیسی در آن مصلوب شده است (نزد مسیحیان)

جمعیة ج جمعیات - انجمن ، مجمع

الجمعیة الارهابیّة - باند تروریستی

جمعیّة خیریّة - انجمن خیریه ، انجمن نیکوکاری

جمعیّة الرّئاسة - هیئت رئیسه ، هیئت مدیره

جمعیّة عامّة اوعمومیّة - مجمع عمومی

الجمعیّة العامّة للامم المتّحدة - مجمع عمومی سازمان ملل متحد

جمکیّة = جامکیّة

جمل ج جمال - شتر

جمل - زیبا بود یا شد ، ظریف بود ، خوش - منظر بود ، رعنا بود

جمّل - آراست، زیباکرد ، زینت یاتزیین کرد، آرایش داد یا کرد

جمل = اجمل

جمل الماء - پلیکان (یکنوع پرنده)

اتخذ اللیل جملا - درتمام طول شب در سیرو حرکت بود ، از اول شب تا صبح برفتن ادامه داد

حساب الجمّل - حساب ابجد

جملة ج جمل - جمله ، کلام ، مقدار ، تعداد

جملة - بکلی ، تماماً ، یکسره ، رویهمرفته

جملة او عبارة مبتورة - عبارتیکه چیزی از آن حذف شده باشد ، جمله یا عبارت ناقص

جملکّة (غ) - لاك الکل ، لاك

جمم = تجمم

جمم المکیال - پیمانه‌را پرکرد ، لبالب کرد، مالامال کرد

الجمناز (غ) - میدان ژیمناستیك

جِمْنازِیّ (غ) ـ مربوط به ژیمناستیک

اِستِعراض جِمْنازِی ـ نمایش بازیهای ژیمناستیک

الجِمْناسْتیك (غ) ـ ژیمناستیک ، نوعی ورزش که همراه با حرکات نرمش و پرش و بازی در هوا میباشد و بوسیله پارالل ، بارفیکس وغیراینها انجام میگیرد

جُموح = **جامح**

جُمودٌ ، جُمودَة ـ بیحرکتی ، سستی ، بیکاری ، بیجانی ، بی روحی ، جامد شدن ، یخ بستن ، خشکی ، سفتی ، سختی

جُموش ـ نوره ، واجبی ، مخلوطی که موی را بسترد

جُموم ـ چاه پر آب

جَمهَر ـ جمع کرد ، گرد آورد

جَمهَر القَوم = **تَجَمهَر**

جُمهور ج جَماهیر ـ عامه یا توده‌ی مردم ، بزرگان ازمردم ، قسمت عمده (ازهرچیز)

الحکومة الجمهوریَّة ـ دولت جمهوری ، حکومت جمهوری

الجمهوریَّة الفَتیَّة ـ جمهوری نوبنیاد ، دولت جمهوری که هنوزمدت زیادی ازتاسیس آن نگذشته باشد

جَمیرَة ـ گیس بافته ، موی بافته

جُمَّیز ، جُمَّیزی ـ نوعی درخت که میوه‌ی آن شبیه انجیراست

جَمیش = **جَموش**

جَمیع (ص) ـ حروف چین (درچاپخانه)

جَمیل ـ زیبا ، نیکو ، خوش منظر ، خوش ـ اندام ، احسان ، لطف ، همراهی ، مرحمت ، التفات ، توجه ، خدمت

الفنون الجمیلة ـ هنرهای زیبا

مَعرِفَة الجَمیل ـ حقشناسی ، سپاس

ناکِر الجَمیل ـ حق‌ناشناس ، نمك نشناس

نُکران الجَمیل ـ حق ناشناسی

جَنَّ ـ پناه داد ، حفظ کرد ، مستور کرد ، دارای پوشش کرد

جُنَّ = **تَجَنَّنَ**

جَنَّ اللَیل ـ شب تاریك بود یا شد

جَنی ـ درو کرد ، حاصل بر داشت از ، جمع کرد ، چید

جَنی الثَمرة ـ میوه‌را چید

جَنی جِنایَة ـ مرتکب جنایت شد

الجَنائِزیّ ـ کسیکه جلو جنازه‌ها قرآن یا دعا میخواند

جَنائِنی ـ باغبان

جُناب = **ذات الجَنب**

جَناب ـ لقب احترام ، جناب

جَنابکم ـ جنابعالی

جَناح ج اَجْنِحَة ، اَجْنُح - پهلو ، تهیگاه ، دامنه ، جناح ، طرف ، کنار ، جوار ، حمایت ، پشتیبانی ، جناح لشکر

جُناح - گناه ، بزه

جَنادِلُ النِّیلِ - آبشارهای رودنیل

جِناز - مراسم تشییع ودفن ، (نزدمسیحیان) ، نمازمیت

جِنازٌ عَلَی رُوحِ الْمَوْتَی - نمازوحشت ، فاتحه (برای آمرزش روح مردگان)

جَنازَة ، جِنازَة ج جَنائِز - نعش کش ، تابوت ، جنازه ، مراسم تشییع ، مجلس سوگـواری (که خویشاوندان متوفی از هنگام مرگ تا دفن او ترتیب میدهند)

جِناس - آوردن دو یا چند کلمه که لفظاً یکی ومعنیً مختلف باشد

جَنان ج اَجْنان - دل ، قلب

جُنان - سپر

ثابِتُ الْجَنانِ - ثابت قدم ، دارای عزم ثابت

جُنانَة = جُنان

جَنایِنِیّ = جَنائِنِیّ

جَنْب = جانِب

جَنَب ، جَنَّبَ - طرد کـرد ، دورساخت ، کنار گذاشت ، جدا کرد یاگذاشت ، سوا کرد

بِجَنْبِ = بِجانِبِ

ذاتُ الْجَنْبِ - بیماری سینه پهلو

عَلَی جَنْبٍ - علیحده ، جدا ، کنار

جَنْباً لِجَنْبٍ - پهلو بپهلو ، دوشادوش

جَنْباً اِلَی جَنْبٍ مَعَ ... - دوشادوشِ با ... ، پهلو بپهلویِ

جِنْباز (غ) = الْجِمْناسْتِیك

جَنَّة ج جَنّات ، جِنان - باغ ، بهشت

جُنَّة - پوشش ، حجاب ، ستر ، سپر

جِنَّة - جنون ، دیوانگی

بِهِ جِنَّةٌ - جنی ، دیوانه

عُصْفُورُ الْجَنَّةِ - پرستو ، چلچله

جِنْح - کنار

جُنْح - پهلو ، تهیگاه ، دامنه ، جناح ، طرف ، کنار

الْجِنْح ، الْجِنْحِ مِنَ اللَّیْلِ - پاسی ازشب

تَحْتَ جِنْحِ الظَّلامِ - درتاریکی شب

جَنَحَ اِلَیْهِ = اَجْنَحَ اِلَیْهِ

جَنَّحَ الرَّجُلَ - گناهکار قلمداد کرد ، بجرمی متهم کرد

جَنَحَتِ السَّفِینَةُ = اَجْنَحَتِ السَّفِینَةُ

جَنَّحَ الشَّیءَ - بالدار کرد ، تیزرو کرد ، با بال مجهز کرد

جَنَّحَ الطّائِرَ - تیر ببال پرنده زد ، بال پرنده را زخمی کرد

جُنْحَة ، جِنْحَة - جنحه ، گناه ، بزه ، تقصیر ، خلاف

جُنْد ج اَجْناد ، جُنُود - سپاه، لشکر ، سربازان

جَنَّدَ العَساكِرَ - سربازگیری کرد ، به سربازی گرفت ، سپاه تشکیل داد

جِنْدار ج جَنادِرَة (غ) - نگهبان ، گاردحاکم یا فرمانروا ، سربازی که مأمورحفاظت فرماندهٔ قشون یا حاکم یا غیرآنانست

جِنْدارة - ماشین مهره کشی ، ماشین اتوکشی بوسیلهٔ بخار

جُنْدَب ، جِنْدَب ج جَنادِب - نوعی ملخ

جَنْدَرَ الثَّوبَ اَوِالقُماشَ - جامه یا پارچه را مهره کشید ، بابخار اتوکرد

جُنْدُرَة = جِنْدارة

جُنْدُفْلِی (ص) - صدف (یکنوع جانور)

جَنْدَل ج جَنادِل - تخته سنك ، صخره ، خار

جَنْدَلَ - (کسی یا چیزی را) بزمین افکند ، بزمین انداخت

جُنْدُول (غ) - نوعی قایق

جُنْدِیّ - سرباز ، سپاهی

جُنْدِیَّة - سربازی

جَنَزَ الكاهِنُ المَیِّتَ - کشیش بر جنازه نماز گذاشت یا دعا خواند

جَنَزَ المَیِّتَ - مرده‌را درتابوت گذاشت

جِنْزار ، جِنْزارَة - زنگ مس ، زنگارمس

جَنْزَبِیل (ص) - زنجبیل

شَرابُ الجَنْزَبِیل (ص) - آبجو زنجبیلی

كَعكُ الجَنْزَبِیل (ص) -- نان زنجبیلی ، نان شیرینی زنجبیل پرورده

جَنزَرَالنُّحاسُ - مس زنگار گرفت ، زنگ زد

جِنْزِیر - زنگارمس ، زنجیر

جِنْس ج اَجْناس - نوع ، صنف ، قسم ، گونه ، جور ، نژاد ، جنس ، دسته ، طبقه ، رده ، مردی وزنی ، ملیت ، تابعیت

جَنَّسَ - حق تابعیت (کشوری را بکسی) داد ، (کسی‌را) بتابعیت دولتی درآورد

جَنَّسَ (فی الحِساب) - عدد صحیح را تجنیس کرد ، همجنس عددکسری گردانید

جِنْسِیَّة ج جِنْسِیّات - تابعیت ، ملیت ، هویت

جَنَّشَ عودَ الحَدِید (ص) - میلهٔ آهن را بصورت قلاب درآورد ، دارای خمیدگی کرد

جِنْفاص ، جُنْفاص (غ) - گونی ، چتائی ، کرباس

جُنْفِیص (س) = جُنْفاص

جَنَّن = اَجَنَّ

جَنُوب - جنوب

جَنُوبِیّ - جنوبی ، واقع درطرف جنوب

جُنودٌ مُجَنَّدَةٌ - سپاه متشکل

جُنون - دیوانگی ، جنون ، حماقت ، ابلهی ، طغیان ، غضب ، ازجا دررفتگی ، خشم زیاد

جُنونُ الْمُراهَقَة - جنون جوانی

جُنونٌ مُطْبِق - دیوانگی کامل ، جنون‌تام وتمام

جُهودٌ جُنونِيَّةٌ - کوششهای سخت (دیوانه‌وار)

جَنِيّ - میوه‌ی تازه چیده

جَنِيس - اصیل

جِنيف (غ) - شهر ژنو

جُنَيْنَة - باغچه ، باغ

جُنَيه ج جُنَيهات (غ) - نام سکه‌ی طلاکه در درقدیم برابر با یك لیره بود واز سال ۱۷۱۷ بهای آن برابر با ۲۱ شیلینك تعیین گردید

جُنَيْه إِسْتِرْلِينِي - لیره‌ی استرلینگ

جَوّ ج جِواء ، أَجْواء - جو ، توده‌ی هوایی که اطراف کره‌ی زمین را فراگرفته ، آسمان ، گنبد نیلگون ، فلك ، (مجازاً) محیط ، وضع ، موقعیت

فِي جَوٍّ مِنَ الصَّداقَةِ وَالْإِخْلاص - درمحیطی پراز دوستی وصفا

جَوّ (ص) - آب وهوا

حالَةُ الْجَوّ - وضع هوا

اَلْجَوُّ عاصِف - هوا طوفانی است

جَوٌّ عائِلِيّ - محیط خانوادگی

اَلْجَوُّ الْمُلائِم - محیط مناسب

جَوٌّ وِدِّيّ - محیط دوستانه

جَوٌّ هادِئ - محیط آرا

جَوّا ، جُوّا (ص) - داخل ، درون ، تو

جَوَى - سوزش یاشدت عشق ، شدت غم واندوه ، شهوت ، مصیبت والم ، (درپزشگی) یك نوع درد سینه

جَواب - نامه ، پیغام

جَوّاب - پی‌گرد ، کسیکه پیوسته سفرکند ، سیاح

جَوابٌ مُسْكِت أَوْ سَدِيد - جواب حاضر و آماده ، جواب دندان شکن ، جواب محکم

جَواد ج أَجْواد ، أَجاوِد - بخشنده ، سخی ، کریم

جَواد ج جِياد ، أَجْياد - اسب تیز تك ، اسب جنگی ، اسب سواری ، اسب مسابقه

جَوّاد - بسیار سخی ، بسیارکریم وبخشنده

جِوار - همسایگی ، مجاورت ، حمایت ، حفاظت ، امان ، پناه

سِياسَةُ حُسْنِ الْجِوار - سیاست حسن همجواری

جَوارِح - پرندگان شکاری ، اعضاءیااندامهای آدمی بویژه دستها

جَواز = إِجازَة

جَواز - مجازبودن ، جایز بودن ، روا بودن ، روایی

جَوازُ السَّفَر - گذرنامه ، پاسپورت

جَواز شَرْعِی - مطابقت باقانون ، قانونی بودن، مشروعیت

جَوافَة (غ) - نوعی میوه‌ی ترش که برای ساختن ژله بکارمیبرند

جَوال (ص) - ظرفی از پشم بافته که چیزها در آن کنند ، جوال ، یك لنگه بار

جَوّال - گـردش کننده ، سیر کننده ، کسیکـه پیوسته در حرکت و مسافـرت است ، سیار (در گفتگوی از تاجر ، واعظ وامثال آنان)

جَوّالَة - موتوسیکلت

جُوالِق = **جَوال**

جُوانْتِی (ص) - دستکش

جُوانْتِی جِلْد (ص) - دستکش چرمی

جُوانْتِی صُوف (ص) - دستکش پشمی

جَوانِح - دنده‌های بدن

جَوانِی - داخلی ، درونی

جَواهِر - جواهرات

جَواهِرجی (ص) - جواهرفروش ، جواهر ساز

جَوْب - بگردش پرداختن‌در ، پیمودن (مسافت)، پی گردی ، جستجو ، راه یافتن‌به ، رخنه کردن‌در، دریدن ، بریدن

جَوْب ج اَجْواب - پیراهن زنانه ، کانون ، دلو بزرك

جَوْبَة ج جُوَب - حفره ، گودال

جُوبِیْتَر (غ) - رئیس خدایان (در افسانه‌های روم باستان) ، ستاره‌ی مشتری ، برجیس

جُوت (غ) - چتائی ، کنف هندی

جَوْح - نابودکردن ، معدوم کردن ، ریشه‌کن کردن ، برانداختن

جُوخ - ماهوت (یك‌نوع پارچه)

جُود - سخاوت ، کرم ، بخشندگی ، بخشش

جَوْد - باران سخت

جَوَّد خوب انجام داد ، نیکوکرد ، بهتر کرد ، اصلاح کرد

جَوَّدَ القارِئُ - باتجوید خواند (درگفتگوی از ازکسیکه قرآن وامثال‌آن را میخواند)

جَوْدَة ، جُودَة - نیکویی ، خـوبی ، تفوق ، مزیت، فضیلت ، برتری ، استعداد ، کفایت، لیاقت، عرضه

جَوْر - ظلم ، استبداد ، ستمگـری ، بیرحمی ، بی انصافی ، بیعدالتی

جَوْرَب ج جَوارِب، جَوارِبَة (غ) - جوراب

حَمّالَةُ الجَوْرَب (ص) - بند جوراب

جُورْجِیا (غ) - گرجستان ، نام یکی ازایالتهای امریکا

وَرْد جُورِیّ (ص) - گل محمدی ، گل گلاب

جَوْز - گردو ، درخت گردو ، چوب گردو

جَوَّزَ = **اَجازَ**

جَوْزُالرَّقَبَة (ص) - سیب آدم (نام غده‌یی دربدن)،

برآمدگی گلو ، جوزك ، جخش

جوز الشیء ج اجواز - قسمت عمده‌ی هرچیز، میان یا وسط ودل هرچیز

جوز الطیب - جوز بویا ، جوزهندی

جوز العنق = جوز الرقبة

جوز القز - پیله‌ی کرم ابریشم

جوز هندی - نارگیل

جوزاء - نام برجی ازبرجهای دوازده گانه

جوزة التدخین (س) - قلیان

جوزل ج جوازل - جوجه‌ی کبوتر

جوزی - گردویی رنگ ، فندقی ، بلوطی رنگ

جوسق ج جواسق ، جواسیق (غ) - کاخ ، قصر

جوع - گرسنگی ، قحطی

جوع = اجاع

الجوع الاغبر - گرسنگی شدید

الجوع البقری - یك نوع بیماری معدی که دارنده آن ازغذا خوردن سیرنمیشود واگراحیاناً سیرشود دوباره گرسنگی براو غلبه کند

جوع قاتل - گرسنگی کشنده

الجوع الکلبی = الجوع البقری

جوعان = جائع

جوف - جوف ، داخل ، تو ، در ، درون ، باطن ، میان ، شکم ، دل

جوف = تجوف

جوف الشیء - حفر کرد ، گود کرد ، پوك کرد ، تو خالی کرد ، مجوف کرد ، خالی یاتهی کرد

جوق ، جوقة - دسته ، گروه ، جماعت

جوقة موسیقیة - دسته یی که باهم تشکیل یك ارکستر دهند ، دسته‌ی خوانندگان ونوازندگان ، تروپ هنری

جوقل - حمل و نقل اشیاء یا اشخاص بوسیله هواپیما

جول - در اطراف گردش کردن ، گشتن ، سیر کردن

جول = تجول (س)

جولان = جول

جولة ج جولات - سفر، گردش ، سیر، مسافرت، سیاحت ، دور ، نوبت ، روند (دربازی)

الجولة الاولی - روند یا دوره اول بازی

الطائرة الجومائیة - هواپیمایی که هم در آسمان پرواز وهم برروی آب حرکت کند (این ترکیب ازدو کلمه «جویة» و «مائیة» درست شده است)

جومك ج جوامك (غ) **= جامکیة**

جون ج اجوان - خلیج کوچك ، خلیج دهانه گشاد

جون ج جون - سفید ، سیاه (ازاضداد)

جُونَلَة تَحْتانِيَّة (غ) ـ دامن زیر (که زنان در زیر لباس پوشند)

جُونَلَة فَوقانِيَّة (غ) ـ دامن زنانه

الْجَوْهَرُ الْفَرْد ـ اتم ، جوهرفرد ، جزء لایتجزأ

جَوْهَرة ـ گوهر ، سنگ گرانبها ، زیور ، جواهر

جَوْهَرِيّ ـ ضد عرضی ، اساسی ، اصلی ، ذاتی ، عمده ، کلی ، جواهرفروش ، جواهرساز

جَوِّيّ ـ هوائی ، مربوط به توده‌ی هوایی که در اطراف زمین است ، آسمانی ، اتری ، مربوط به اتر ، مربوط به پدیده‌های جو

جَوِيّ ـ عاشق

جَوِيَ ـ دچار عشق شد ، دچار اندوه وغم شد

جَوِّيّات ـ هواشناسی ، علم آثار یا پدیده های جوی

الْحالاتُ الْجَوِّيَّة ـ وضع هوا

ظاهِرة جَوِّيَّة ـ پدیده‌ی جوی

عِلْمُ الظَّواهِرِ الْجَوِّيَّة = جَوِّيّات

الْقُوَّة الْجَوِّيَّة ـ (درارتش) نیروی هوائی

مَحَطَّة الْأَرْصادِ الْجَوِّيَّة ـ ایستگاه هواشناسی

جُوَيْمة ـ جام یا ساغر کوچك

الْجِهاتُ الْمَسْئُولَة ـ مقامات مسئول

جِهادٌ ـ جنگ ، نبرد ، جنگجویی ، اشتغال به جنگ . جهاد

جِهادِيّ ـ مربوط بجنگ یا جهاد ، نظامی

جِهادِيَّة (ص) ـ خدمت سربازی

جِهاراً ـ آشکارا ، علناً

جِهاز ، جَهاز ج أَجْهِزَة ـ دستگاه ، مجموعه‌ی اعضائی که عمل معینی را انجام دهند ، سیستم : مانند سیستم یا دستگاه عصبی

جِهازُ الْإرْسال ـ دستگاه فرستنده

جِهازُ الْإسْتِقْبال ـ دستگاه گیرنده

جِهازُ الْإضاءَة ـ دستگاه روشنایی

جِهازُ التَّبْرِيد ـ دستگاه سرد کردن چون یخچال وکولر وامثال آنها

جِهاز تَسْجِيل الصَّوْت ـ دستگاه ضبط صوت

جِهازُ التَّنَفُّس ـ دستگاه دم زدن یاتنفس

جِهازٌ صِحِّيّ ـ دستگاه یا سیستم بهداشتی

جِهازُ الْعَرُوس ـ جهیز یا جهیزیه عروس

جِهازٌ عَصَبِيّ ـ سلسله‌ی اعصاب ، دستگاه اعصاب

جِهاز كَهْرَبِيّ ـ دستگاه الکتریکی

الْجِهازُ الْمُرْسِل ـ دستگاه فرستنده

جِهازُ الْمُسافِر ـ بنه‌ی مسافر ، لوازم سفر ، اسباب واثاثه‌ی سفر

جِهازُ الْهَضْم ـ دستگاه گوارش

جَهالَة ـ جهل ، نادانی ، بی خبری ، کودنی ، حماقت

جَهامَة - ترشروئی ، کج خلقی ، اخم

جِهبِذ ج جهابِذة (غ) - نقاد (در ادبیات و هنر)

جَهد - مشقت ، سختی ، کوشش ، تقلا ، زور- ورزی ، فشار ، بکار بردن قوه یا انرژی، سعی، جد وجهد

جَهَد - نبرد کرد ، کشمکش کرد ، جدال یا نزاع کرد

جَهَد = اجْهَد ، اِجتَهَد

جُهد - نیرو ، قدرت ، قوه ، انرژی ، زور ، توانایی

اقصی الجُهد - منتهای کوشش

جُهد جاهِد او جَهِید - کوشش مجدانه یا مصرانه

جُهد طاقَتِه - منتهای کوشش او

الجُهدان - رنجبر ، مشقت رسیده

جَهر - آشکاری

جُهر - سیما ، قیافه ، هیئت ، منظر ، سروضع

جَهْراً = جِهاراً

جَهَر الأمْر - آشکار شد ، علنی شد ، شایع و منتشر شد (در گفتگوی از هر امری)

جَهَر الأمْر و بِه - آشکار کرد ، علنی کرد ، شایع کرد ، منتشر کرد

جَهَر صوتَه و بِه - صدای خودرا بلند کرد

جَهْرة = جَهر

جَهْرة = جِهاراً

جَهْرِیّ - علنی ، شایع ، آشکار ، معلوم

جَهَّز - مجهز کرد ، آماده کرد ، مهیا کرد ، حاضر کرد

جَهَّز العروس والمسافر وغیرهما - عروس را دارای جهیز کرد ، لوازم سفر برای مسافر آماده کرد ، اثاثیه ولوازم مهیا کرد برای

جَهَز علی الجَرِیح = اجْهَز

جَهَض = اِجهاض

جَهِل - نادان بود یا شد ، جاهل بود یا شد (نسبت به)

جَهْل مُطبَق - نادانی صرف ، جهل کامل

جَهم - اخمو ، ترشرو ، کج خلق

جَهَم = تجَهَّم

جُهود جبارة - کوششهای بسیار ، مساعی جمیل

الجُهود المتواصِلة - کوشش های پی گیر یا مداوم

جَهُورِیّ - بلندآواز ، صدای بلند

جَهُول - آدم نادان

جُهُومة = جَهامَة

جَهِیر - شخص بلند آواز ، صدای بلند ، نیکو- منظر ، زیبا

جِیئَة - آمدن ، وارد شدن

جیئة وذهوبا - آمدن ورفتن ، آمد و رفت ، رفتن و برگشتن ، دو سره (درگفتگوی از بلیط مسافرت وامثال آن)

جیاحة = جوح

جیار - گچ یا آهك زنده ، آهك‌پز ، سوزش‌دل ازخشم یاگرسنگی

جیارة - کوره‌ی آهك پزی

جیاش العاطفة - بسیار احساساتی

جیب ج جیوب - گریبان ، یقه ، جیب : کیسه مانندی که بجامه دوزند وتوی آن چیز نهند ، سینه ، دل

جیب (فی الهندسة وحساب المثلثات) - سینوس (درهندسه ومثلثات)

ناصح الجیب - راستگو ، درستکار ، امین

وضع فی الجیب (ص) - (چیزی را) در جیب گذاشت ، بجیب زد ، استفاده برد

جیبی - جیبی ، مربوط بجیب

جیبیة - کتاب دعای جیبی

جید ج اجیاد ، جیود - گردن

جید - خوب ، عالی ، نیکو ، بی عیب

جیداً - خوب ، رضایتبخش (قید)

جید جداً - بسیارخوب ، بسیارعالی

جیر - بلی ، آری

جیر - آهك زنده ، گچ

جیران - همسایگان

جیرة - همسایگی ، مجاورت

جیر الحوض - حوض را آهك کشی کرد ، با آهك یاگچ اندود

جیر حی - گچ یاآهك زنده

جیر السند (غ) - سفته یا چك را جیروکرد

جیر مطفا - گچ یا آهك کشته

الجیرو (غ) - جیروی سفته یا چك وامثال‌اینها

جیروسکوب (غ) - گردش بین ، گردش نما (اسبابی که حرکت وضعی زمین را ثابت‌میکند)

جیری - گچی ، آهکی ، مربوط بگچ یاآهك

جیش ج جیوش - ارتش

جیش - ارتش یا سپاه تشکیل داد ، بسیج کرد، تجهیز کرد ، بحالت بسیج در آورد (درگفتگوی از ارتش)

زحف الجیش علی - ارتش‌پیشروی کرد بسوی

جیش الخلاص - سازمانی که بشکل واحدهای نظامی در اروپا وامریکا بوجودآمده است وهدف آن احیای شعائر مذهبی وکمك بمستمندان و بینوایان میباشد : ارتش نجات

جیشان - جوش ، غلیان ، فوران ، طغیان‌آب ، تلاطم ، بالاآمدگی ، تراکم

جیشان النفس - تهوع ، حالت قی

جیف = تجیف

جیفة ج جیف ، اجیاف - لاشه‌ی متعفن ، مردار

جِیل ج اَجْیال ، جِیْلان - مردم ، گروه ، دسته ، نسل ، نژاد ، اهل یك زمان ، قرن ، دوره ، زمان ، عصر ، دوران

اَلْجِیل الطّالِع اَوِالصّاعِد - نسل حاضر

جِیْلاتِی (غ) - بستنی

جِیْلاتِین (غ) - ژلاتین ، مادهٔ لزج وچسبناك

جِیْلان (غ) - گیلان (ناحیه‌یی درشمال ایران)

اَلْجِیُودِیْزِیَّة (غ) - مساحی کرهٔ زمین یا علم آن

جِیُولُوجِیّ (غ) - مربوط بزمین‌شناسی ، وابسته بعلم طبقات الارض

جِیُولُوجِیا (غ) - زمین شناسی ، علم طبقات - الارض

((ح))

حائِر - سرگردان ، حیرت زده ، سرگشته

حائِط ج حِیْطان ، حِیاط - دیوار ، باغ

مِصْباح حائِط - چراغ دیواری

حائِك ج حاکَة ، حَوَکَة - بافنده ، جولاه

حابی - طرفداری کرداز ، جانبداری کرداز

حابِل - دام گستر ، کسیکه برای شکارپرندگان یا حیوانات دام میگسترد

حابِلُ النَّسِیج - تار پارچه ، ضد پود

حابِلَة ج حَبَلَة = حُبْلی

حاجَّ - مجادله کرد ، مشاجره کرد ، محاجّه کرد

حاجی - معما گفت

حاجات اَوْحاجِیّات الْمَعِیْشَة - وسائل‌ولوازم زندگی ، احتیاجات زندگانی

سَدّ الحاجات - رفع کردن احتیاجات

حاجِب - مانع ، حائل ، ساتر

حاجِب ج حَواجِب ، حَواجِیب - ابرو

حاجِب ج حُجّاب ، حَجَبَة - پرده‌دار ، دربان ، پیشخدمت ، راهنما (درمجالس وغیره)

حاجِبَةُ الشَّمْسِ - نقاب کلاه نظامی (که چشم‌را از تابش خورشید محافظت میکند)

حاجَّة ج حَواجّ - حاجیه خانم

اَلْحاجَة الْماسَّة - احتیاج محسوس ، احتیاج مبرم

حاجِر - محل استراحت حجاج در بیابان

حاجِرُ الْعَیْن - کاسهٔ چشم

حاجِز - ضبط کننده ، توقیف کننده ، تصرف کننده ، حایل ، مانع ، عائق ، محظور ، گیر ، اشکال ، پرده ، پاراوان ، حد فاصل ، زنجیر و غیرآن که برای بستن راه بکار برند

اَلْحاجِزُ النّارِیّ - دیوار آتش (وآن چنان باشد که گلوله هایی پیوسته از دهانه توپها فرو ریزد بدانگونه که دیواری از آتش برابر دشمن پدید آورد)

حاجیّات - احتیاجات ، لوازم ، وسائل
حاخام (غ) - عالم بزرك یهود ، خاخام
حادَ عَنْ - اعراض کرد از ، روگرداند از
حادِثٌ - جدید ، تازه ، نو ، واقعه ، حادثه ، سانحه ، رویداد
حادَثَ - گفتگو کرد با ، مکالمه کرد با
حادِثَة ج حَوادِث = حادِث
حاذَ = اَحْوَذَ
حاذَی - محاذی (چیزی) بود ، موازی بود با ، در برابر (چیزی) قرار گرفت
حاذَرَ = تَحَذَّرَ
حاذِرٌ - محتاط ، هوشیار ، با حذر ، ملاحظه‌کار ، مواظب ، متوجه ، دقیق
حارَ = اِحْتارَ
حارٌّ - گرم ، داغ ، سوزنده ، غیور ، با حمیت
حارَبَ العَدُوَّ - بادشمن جنگید ، پیکار کرد
حارَة - محله ، کوچه ، کوی و برزن
حارِثٌ - برزگر ، کشاورز
حارِدٌ - غضبناك ، خشمگین ، کج خلق ، زود رنج ، تند مزاج
حارِسٌ لَیْلِیٌّ - کسیکه درشب جایی را نگهبانی کند ، شبگرد ، سرایدار
حارِس المَرمی - دروازه‌بان (دربازی‌فوتبال)
حازَ = اِحْتازَ
حازَبَهُ - طرفداری کرد از ، عضوحزب (کسی) شد
حازوقَة - سکسکه
اَلْحازی - قیافه شناس ، کف بین
حاسَبَ (ص) - برحذر بود از ، احتیاط یاپرهیز کرد از ، مواظب یا متوجه بود
حاسِبٌ - حسابدار
حاسَبَهُ - حساب خودرا باکسی واریز کرد
آلَة حاسِبَة - ماشین حساب
حاسِرُ الرَّأْس - سر برهنه
حاسِمٌ - مصمم ، قطعی ، قاطع ، مثبت ، مسلم
الدَّوْرُ الْحاسِم - نقش حساس (در فیلم یا نمایش)
اللَّحْظَة الْحاسِمَة - لحظه یا موقعیت حساس
حاسَنَ - نیکی کرد به ، با مهربانی رفتار کرد
حاشِیَةُ الْمَلِك - همراهان شاه
حاصَ = اِنْحاصَ
حاصِدٌ - درو کننده ، دروگر
حاصَرَ الْمَكان - جایی را محاصره کرد
حاضَرَ - سخنرانی کرد ، کنفرانس داد ، با سخن رانی درس داد
فِی الْوَقْتِ الْحاضِر - درحال حاضر
حاضِرَة ج حَواضِر - پایتخت ، شهر عمده ، مرکز استان «تقریباً»
حاضِنَة ج حَواضِن - زنی که پرستاری وپرورش کودك بعهده‌ی اوست ، پرستار ، دایه

حاطَ = **اَحاطَ بِهِ، تَحَوَّطَ**

حافٍ (اَلْحافِی) - پا برهنه

خُبْزٌ حافٌ - نان خالی

حافَة ج حافات، حِيَف - جانب، سو، پیرامون، کنار، ساحل، دوره یا زهوار (از هرچیز)

عِنْدَ الْحافِرَة - (مجازاً) بیدرنگ، فی المجلس، در اولین برخورد

حافِز - انگیزنده، محرك، داعیه، انگیزه، مشوق

حافَظَ عَلی - حفظ کرد (چون حفظ نظم و امنیت وغیراینها)، مراعات کرد، در نظر گرفت، توجه ومواظبت کرد از، نگهداری کرد، حمایت کرد، باقی نگاه داشت، رعایت کرد (بیشتر در مورد رعایت وحفظ سنن وآداب گفته میشود)

حافِل - پر، فراوان، وافر، مشحون از، زیاد

حافِلَة (الرُّکاب) - اتوبوس

اَلْحافِلَة الْکَهْرَبائِیَّة - واگن تراموای

حاقَ بِهِ - اورا احاطه کرد

حاقَلَ - (چیزی را) پیش خرید کرد، بطور سلف معامله کرد

حاکَی - شباهت داشت، همانند بود، مشابهت داشت با، تقلید (کسی را) درآورد

حاکَمَ - محاکمه کرد، تحت پی گرد قرارداد، تعقیب کرد

حاکَمَ اَمامَ مَجْلِسٍ عَسْکَرِیٍّ - در دادگاه نظامی محاکمه کرد

حاکِمٌ عَسْکَرِیٌّ - فرماندار نظامی

حاکِمٌ بِالنِّیابَة - کفیل فرمانداری

اَلْحاکِی - گرامافون

حالٌ - چارچوب غلتك‌دار برای تعلیم راه رفتن بکودکان، یکنوع گردونه‌ی بچگانه، چهار چرخه‌یی که کودکان در آن نشینند، کوله‌باری سفر، توشه‌دان مسافر

حالَ بَیْنَ ... - در میان ... حائل شد

حالَ دونَ ... - جلوگیری کرد از، ممانعت کرداز، بازداشت از

اَلْحالُ الرّاهِنَة - موقعیت کنونی، وضع حاضر

حالاً - فوراً، بلافاصله، هم‌اکنون، بزودی

حالاتِیّ (ص) - ابن‌الوقت

فِی حالَةِ ... - درصورت ...

فِی حالَةِ عَدَمِ الْاِتِّفاق - در صورت عدم توافق

اَلْحالَة الدُّوَلِیَّة - اوضاع بین‌المللی

بِحالَتِهِ الرّاهِنَة - بهمین عنوان یا همین گونه که هست

حالَة الطَّوارِیْ - حالت آماده باش، وضع فوق‌العاده

وَالْحالَةُ هذِهِ - در چنین موقعیت ، حال که چنین است

لَيْلٌ حالِكٌ - شب ظلمانی ، بسیار تاریک

حالَما - بمجرد اینکه

الشَّهْرُ الْحالِيّ اَوِالسَّنَةُ الْحالِيَّة - ماه جاری یا سال جاری ، ماه یا سالی که درآن هستیم

هُوَ موجودٌ حالِيّاً فی بيروت - او هم اکنون در بیروت است

حامَ الطّائِرُ - پرنده درهوا دورزد ، پرزد

حامَ عَلَى الشَّيْءِ اَوْ حَوْلَهُ - دراطراف چیزی بدورزدن پرداخت

حامَى عَنْ - دفاع کرد از ، حمایت کرد از ، پشتیبانی کرد از

حامَّة - نزدیکان ، اقارب

حامِض البوريك - اسید بوریك

حامِلُ الشَّهادَةِ - کسیکه دارای گواهینامه تحصیلی است

حامِلَةُ الطّائِرات - ناو هواپیمابر

حامِلِي الأَسْهُم - سهامداران (در شرکتها ، کارخانه‌ها وغیر آنها)

حامِيَة ج حامِيات - پادگان ، ساخلو

حان ، حانَة ج حانات - میخانه ، خانه‌ی خمار ، دکان می‌فروشی

حانَ الْوَقْتُ - وقت فرا رسید

حانَتِ الْفُرْصَةُ - فرصت دست داد

حانِقٌ - غضب آلود ، خشمگین

حانوت ج حَوانيت - دکان ، مغازه ، میخانه

حانوتِيّ - دکاندار ، مغازه‌دار

حانوتِيّ (ص) - متصدی امور مردگان (چون غسال ، گورکن وغیر آنان)

حاوَلَ - حیله بازی کرد ، اغفال کرد

حاوَلَ اَمْراً - کوشش کرد (در باره‌ی) ، مورد آزمایش قرار داد . درصدد ... برآمد ، به ... پرداخت ، کوشید

حاوِی اِفْرَنْكِی (ص) - شعبده باز

حاوِی الْحَيّات - درویش مارگیر ، غرائم خوان

جِرابُ الْحاوِی - کیسه‌ی مارگیری

حايَدَ - اجتناب کرد از ، دوری جست از ، کناره گرفت از

حَبّ ج حُبوب ، حُبّان - دانه ، بذر ، تخم گیاه

حِبّ - محبوب ، معشوق ، دلبر ، دلارام ، عزیز ، سوگلی ، ندیم

حُبّ - دوستی ، عشق ، محبت

مَرِيضُ الْحُبِّ - بیمار یا شیدای عشق

واقِعٌ فِی حُبِّ ... - گرفتارعشق... ، عاشق...

حَبُّ الْغَمام - تگرگ

حُبُّ الْوَطَنِ - میهن پرستی

حَبا - خزید ، سینه مال رفت ، چهار دست وپا رفت

حَبا اِلی الاَرْبَعِین - نزدیك به چهل سالگی شد

حِباء - بخشش ، هدیه ، عطیه ، جایزه

حَباه بِ - چیزی‌را بکسی هدیه‌داد ، اعطا کرد، بخشید

حُباحِب - کرم شب تاب ، کرم شب افروز

حَبار ج حَبارات - اثر ، نشان ، علامت

حبّار - جانوری از رده‌ی نرم تنان دارای تنه‌یی بیضی شکل که از صدف پوشیده است ومایعی سیاه ، ازخود ترشح میکند که در رنگرزی بکار آید ، ماهی مرکب ، سپیداج

حَبارُ الضَّرْبِ (بِالسِّیاط) - جای شلاق ، اثر کتك یا ضربه درروی بدن

حُباری - نوعی پرنده موسوم به هوبره

حبّال - رسن تاب ، شالنگی ، طناب فروش ، طناب ساز

حِبالَة ج حَبائِل = اُحبُولَة

حَبب - دانه دانه شد ، بصورت حب یا دانه درآمد

حَبب الزَّرْعُ = اَحَبَّ الزَّرْعُ

حَبب الشَّیءَ اِلی فُلانٍ - چیزی‌را درنظر کسی دوست داشتنی کرد ، کسی‌را به چیزی علاقه مند ساخت

حَبَّة (ص) - کمی ، مقداری کم

حُبَّة ج حُبَب - هسته‌ی انگور یا سیب وغیراینها

حَبَّة ج حَبّات - بذر ، قرص دارو . کورك ، جوش صورت ، دانه

حَبَّة البَرَکَة - سیاه دانه ، شونیز

حَبَّة العَین - مردمك چشم

حَبَّة القَلب - (مجازاً)صمیم دل

حَبحَبَ الماءُ - جریان آب کم بود یا شد

حَبَّذَ الرَّجُل - کسی را تحسین کرد ، آفرین گفت ، هورا کشید (برای کسی) ، کف زد(برای تحسین کسی)

حَبَّذَ العَمَل - کاری‌را پسندید ، تصویب کرد، تأیید کرد ، نیکو یافت

حَبَّذَ لَه - چیزی را در نظر او دوست داشتنی کرد

حَبَّذا - مرحبا ، آفرین ، احسنت ، بارك الله ، برو

حَبر = اَحبَر

حَبر ، حَبَّر - زینت داد ، آرایش داد ، مزین ساخت ، جلوه داد

حَبِرَ - خوشحال شد ، شادمان گشت

حِبر ج اَحبار ، حُبُور - دانشمند یهود ، عالم جهودان ، دانشمند ، عالم ، پیشوای دینی

حِبْر - مرکب ، سیاهی دوات ، دوده ، جوهر دوات

الحبر الاعظم - پاپ

حِبرُ الشین - مرکب چینی (برای نوشتن و غیر آن)

قلم حِبر - قلم خودنویس

حبرة ج حبرات - نقاب سیاه که زنان هنگام خروج از خانه بر روی افکنند ، تور صورت ، چادر سیاه

حبریّ - کشیشی ، اسقفی ، مربوط به کشیش یا عالم جهود

حبریّة - ردا ، جبه ، جامه ی سیاه وگشاد که کشیشان وغیر آنان در بر کنند

حبس - زندانی کرد ، حبس کرد

حبس = اِحتبس

حبس - زندانی کردن ، زندان

حِبس - سد ، شمد ، ملاذه

حبس عنه - (چیزی را ازکسی) دریغ داشت ، مضایقه کرد

حبس اِحتیاطیّ - بازداشت ، ضبط ، توقیف

حبسة (ص) - فدیه

حبسة - گرفتگی یا لکنت زبان

حَبش - حبشه ، **حبشیان**

دجاج الحبش - بوقلمون

حَبِطَ - شکست خورد ، باطل یا رد شد ، نتیجه نداد ، بجایی نرسید

حبط السِیاط - اثرضربه‌ی شلاق (درروی بدن)

حبق - تیزداد ، گوزید

حبق - پونه ، پودنه

حبق البقر - بابونه

حبك ، حبّك - سفت کرد ، محکم کرد

حبك الثوب = احتبك

حبك الجوارب وامثالها - جوراب ومانند آنرا بافت (درگفتگوی ازهر نوع بافتنی)

حبك الحبل اوالشعر - طناب یا ریسمان را تابید ، موی را بافت

حبك الکتاب - کتاب را صحافی کرد

حبكةُ الرِوایة - انتریگ داستان(نقطه‌ی حساس داستان)

حبل ج حِبال ، احبُل ، حبُول ، احبال - طناب ، ریسمان ، رشته ، بند ، رگ‌بدن ، عِرق ، (مجازاً) عهد ، پیمان

حبل - طناب پیچ کرد ، چیزی را با طناب یا ریسمان محکم بست

حبل = اِحتبل

حبل - خشم واندوه ، آبستنی ، حاملگی

حبل = احبل

لعبة شدّ الحبل - بازی یا مسابقه‌ی طناب کشی

لعبة نط الحبل - طناب بازی

الحبل السری - بند ناف

الحبل الشوکیّ - مغزتیره ، مغزحرام ، نخاع

حَبَلَ الصَّیدَ - شکار را بوسیلهٔ گستردن دام گرفت

اَلقَی الحَبلَ عَلَی الغارِبِ - افسار گسیخته کرد، بحال خود واگذاشت

حَبلُ الغَسِیلِ - طناب یا بند رختشویی، طنابی که لباسهارا پس از شستن روی آن پهن کنند تا بخشکد

حَبلٌ غَلِیظٌ - کابل، طنابی که از فلز ساخته باشند

حَبِلَ مِنْ - پر بود از، پرشد از

حُبلَی ج حَبالَی، حُبلَیات - آبستن، حامله

حَبلان - پر، مملو

حَبلانَة = حُبلَی

حَبِلَتِ المَرأة - آبستن یا حامله شد

حَبَن - بیماری استسقاء

حَبو - خزیدن، سینه مال رفتن، چهار دست وپا رفتن

حُبُوب - حبوبات، غله

حُبُوب فیتامینات - قرصهای ویتامین

حَبوة، حُبوة، حِبوة = حِباء

حُبُور - سرور، شادمانی، خوشحالی، لذت

حُبُوط - شکست، عدم موفقیت، بی نتیجگی، بطلان، نومیدی

حُبِّی - دوستانه، عشقی، مهربان، محبت - آمیز

حُبَیبَة - دانه یا حبّ کوچك

حُبَیبِیّ - دانه دانه، جو دانه، دارای دانه - های ریز، جو دانه‌یی

الرَّمَدُ الحُبَیبِیّ - تراخم (نوعی بیماری چشم)

حَتَّ - زدود، پاك کرد، فرسود، فاسد کرد، تحلیل برد، خورد، سایید

حِتار = اِطار

حَتّامَ؟ - تا کی؟، تا چند؟

حُتَت - نوعی آفت درخت، شته، کرم درخت

حُتّة (ص) - خرده، ذره، تکه، پاره (تکه - هایی که از چیزی هنگام قیچی کردن یا بریدن بریزد)

حَتَدَ - اصیل بود، پاك نهاد بود، دارای اصالت خانوادگی بود

حَتِد - دارای اصالت خانوادگی

حُترة = حُتّة

حَتف ج حُتُوف - مرگ، موت

لَقِیَ حَتفَه - مرد، درگذشت، وفات یافت

ماتَ حَتفَ اَنفِهِ اَوْ حَتفَ فِیهِ - بمرگ طبیعی مرد

حَتَمَ، حَتَمَ عَلَی (ص) - سفارش کرد، امر کرد، دستور داد، مقرر داشت، واجب کرد، حتمی وضروری ساخت

حَتَمَ بِالاَمرِ - تصمیم گرفت بر

حَثَّ = اِستِحثاث

حَثَّ = **اِسْتَحَثَّ**

حُثالَة = **ثُفْل**

حَجَّ - حج بجا آورد ، کسی را با دلیل مجاب کرد ، احتجاج یا استدلال کرد

حَجابِهِ خَيْراً - (نسبت بکسی یا چیزی)خوش - بین بود ، نظر خوب داشت

حِجى ج أَحْجاء - عقل ، خرد ، زیرکی ، ذکاوت ، فطانت

حِجاب ج حُجُب - پرده ، پوشش ، پاراوان ، مانع ، حائل ، تورصورت ، نقاب ، ستر ،دیوار تیغه مانند ، حد فاصل ، طلسم ، حرز

حِجاب آلَةِ التَّصْوِير - دیافراگم (در دوربین عکاسی)

حِجابُ الشَّمْس - نور خورشید

حِجابُ الْهَيْكَل - پردهٔ معبد

حِجابَة - دربانی، پرده‌داری ، عمل وشغل دربان

حِجاج - محاجّه ، مشاجره ، مجادله

حِجاجُ الْعَيْن - استخوان ابرو ، ابرو

رَبّاتُ الْحِجال - کنایه‌از زنان

حِجام - پوزبند شتر

حَجّام - حجامتگر ، خونگیر

حِجامَة - حجامت کردن : خون گرفتن از بدن بطریق مخصوص که در قدیم معمول بوده است

حَجَبَ - پوشاند ، دارای پوشش کرد ، درجایی محفوظ نگاهداشت ، پنهان کرد ، حائل یا مانع شد

حِجَّة - حج خانهٔ خدا ، سال

حُجَّة ج حُجَج ، حِجاج - دلیل ، برهان ، مدرك ، بهانه ، عذر ، قباله ، سند مالکیت

بِحُجَّةِ ... - ببهانهٔ ... ، بعنوان ... ، بعذر ...

حَجَّجَ - کسی را بخانه خدا فرستاد تا حج بجا آرد

حِجْر - حرام ، ممنوع ، غیرجایز

حَجْر - منع از تصرف ، حجر

حَجَرَ - ممانعت کرد ، جلوگیری کرد از ، باز - داشت ، منع کرد ، نهی کرد ، از تصرف ممنوع کرد

حِجْر ج حُجُور ، حُجُورَة ، أَحْجار - عقل ، مادیان ، دامن ، حمایت ، آغوش

طِباعَةُ الْحَجَر - چاپ سنگی

حَجَرُ الأَساسِ ، حَجَر أَساسِيّ - سنگ‌شالوده، نخستین سنگ بنا که با تشریفات کار میگذارند

حَجَرُ الْبَلاط - تخته سنگ بزرگ برای سنگ فرش

حَجَر جَوِّيّ - سنگ آسمانی ، سنگ شهابی ، شُخانه

حَجَر جَهَنَّم - (درشیمی) سنگ جهنم ، نیترات نقره

حَجَر الْخَفّان اَوْ الرَّخْفَة - سنگ پا ، اسفنج

معدنی

حجر الدم - نوعی سنگ گرانبها : یشم ختایی که دارای خال یا رگه‌های قرمز رنگ است

حجر الزاویة - سنگ نبشی ، (مجازاً) اساس ، پایه ، بنیان ، قسمت عمده یا لازم وضروری ازهر چیز

حجر الشیئ - متحجر کرد ، تبدیل بسنگ کرد ، چیزی را چون سنگ سخت وسفت کرد

حجر صحی - درقرنطینه گذاشتن یانگاهداشتن (برای عدم سرایت بیماری)

حجر الطاحون - سنگ آسیاب

حجر عثرة - مانع ، (مجازاً) موقعیتی که باعث تردید یا اشکال یا بیم شود

حجر علیه - اعلام حجر کرد ، کسی را محجور خواند یا محجور کرد

حجر الفلاسفة - کیمیا

حجر کریم ج احجار کریمة - سنگ گرانبها (چون الماس ، یاقوت وامثال اینها)

حجر کلسی - سنك آهك

حجر الهدم - سقط ، پاره‌ی سنك یا آجر که از خراب کردن مکانی بدست آید

حجز - جلوگیری ، ممانعت ، تعویق ، تأخیر ، ضبط ، توقیف ، نگهداری ، صندلی یا جائی را رزرو کردن

حجز - جلوگیری کرد ، باز داشت ، به تأخیر انداخت ، عقب انداخت ، محدود کرد ، محروم کرد ، کنترل کرد ، رزرو کرد

دائرة حجز التذاکر - دایره یا اطاق دفتر جهت رزرو کردن بلیط ها

حجز بین الشیئین - میان دو چیز حائل شد ، درمیان آمد

حجز الشیئ اوالمکان - چیزی (چون صندلی) یا مکانی را رزرو کرد

حجز الطریق - راه‌را بست ، مسدود کرد

حجز علی راتبه - حقوق (کسی را) توقیف کرد

حجز عنه الشیئ - چیزی را ازاو دریغ داشت ، مضایقه کرد

حجز مقعداً - صندلی یی رزرو کرد

حجل - لی‌لی کرد

حجل ج حجلان ، حجلی - کبك

حجل ، حجل ، حجل ج احجال ، حجول حلقه‌یی فلزی که زنان بمچ پای اندازند ، پای برنجن ، خلخال

حجل الحصان - اسب جفتك انداخت

حجلة = حجل

حجم - حجامت کرد

حجن - چیزی را خم کرد ، دولا کرد ، منحنی کرد ، دارای خمیدگی کرد

حخام (غ) = حاخام

حدّ ج حدود - حد ، مرز ، کرانه ، لبه ، پایان ، خاتمه ، نهایت

حَدَّ - لباس عزا پوشید ، عزادار شد

لِحَدِّ ... - تا ... ، باندازهٔ ...

لِحَدِّ الآن - تاکنون ، تاحال

الحدُّ الأدنى - حد اقل ، مینیمم

الحدُّ الأقصى - حد اکثر ، ماکزیمم

وضع حدّاً لِ ... - پایان داد به ...

حدَّ السِّكّين - کارد ، چاقو وامثال اینهارا تیز کرد

حدّ المكان = حدّد المكان

حَدا - راند ، بجلو برد

حدا على - وادار کرد بر ، تحریك کرد ، بر - انگیخت

حَدا الإبِل - سرود وآواز برای شتر خواند تا تند تر برود

حَدائد - آهن آلات

حَدأة ، حِدَاية (ص) - غلیواج ، زغن (یکنوع پرندهٔ شکاری)

حداة ج حِدا ، حِداء - کلنگ دوسر

حَداثة - تازگی ، نو بودن

حداثة السّن - جوانی

حِداد - سوگواری ، عزاداری ، ماتم ، عزا

شارة الحِداد ، شريط الحِداد - باند سیاه که هنگام عزاداری ببازو یا سینه بندند

حَدّاد - آهنگر ، دربان ، زندانبان

حِدادة - آهنگری ، آهن کاری

حدب = أحدب

حَدِبَ - گوژ پشت بود یاشد ، محدب بود یا شد

حدّب - خم کرد ، منحنی کرد ، دارای خمیدگی کرد ، محدب کرد

حَدْباء - گوژپشت ، محدب ، دارای بر آمدگی ، (مجازاً) کارهای سخت ، سالی که درآن بمردم سخت گذرد

الآلة الحدباء - کنایه از تابوت یا عماری

حدبة - قوز ، گوژ ، کوهان شتر

حِدّة الأزمة - شدت بحران

حدّث - روایت کرد ، گفت ، نقل کرد

حَدَث - رخ داد ، روی داد ، واقع شد ، حادث شد ، اتفاق افتاد ، تازه یا جدید بود ، تازگی داشت

حدث ج أحداث - چیز تازه ، نو ظهور ، بدعت

حدث ج أحداث ، حُدثان - جوان

حِدثان الدّهر - حوادث روزگار ، مصائب دهر

حدّج ببصره - خیره نگریست به ، تیز نگریست ، تند نگاه کرد به

حدد - محدود کرد، مقید کرد، منحصر کرد، ثابت کرد، معین کرد، تعریف کرد، معلوم کرد، مشخص کرد

حدد السکین = حدّ السکین

حدد المکان - حد یا مرز مکانی‌را معین کرد، تعیین حدود کرد

حددت الحکومة الأسعار - دولت نرخهارا تعیین کرد

حدر - فرود آمد، فرودآورد، شیب داد

حدر - شیب داد

حدق = احدق به

حدق، حدق الیه - تیز نگریست، تند نگاه کرد به

حدق الطعام (ص) - نمك یا ادویه بغذا زد

حدل (ص) - با غلتك صاف ومسطح کرد

حدل علیه - مورد ظلم یا بیعدالتی قرارداد، ستم کرد بر

حدوة - نعل اسب

حدوث - وقوع

حدور - شیب، نشیب، سرازیری

حدی بالمکان - درجایی اقامت گزید

حدیث - جدید، تازه، نو، گفتار، کلام، گفتگو، مکالمه، مذاکره، صحبت کردن، شایعه، خبر، داستان

حدیثاً - بتازگی، جدیداً، اخیراً

حدیث خرافة - کنایه از امری که هیچگاه به وقوع نپیوندد، خرافات

الحدیث ذوشجون = الکلام یجرّ الکلام : حرف حرف را میآورد

الحدیث السائر - گفتگوی معمولی

حدیث السن - جوان

حدیث صحفی - مصاحبه‌ی مطبوعاتی

حدیث نعمة - شخص تازه بدولت رسیده، نوکیسه

حدید - آهن، تیز، تند، شخص یا چیزیکه در مجاورت دیگری قراردارد، همسایه

مصنع الحدید - کارخانه آهن سازی یا آهن‌ریزی

حدیدة - یك تکه آهن

حدیدة المحراث - کاردگاوآهن

حدیقة ج حدائق - باغ

حدیقة الحیوان - باغ وحش

الحدیقة العامة - باغ ملی، پارك شهر

حذاء ج احذیة - کفش

حذّاء - کفاش

حذاء ... - مقابل، برابر، نقطه‌ی مقابل، موازی با

حذاء الانزلاق - کفش اسکی، کفش اسکیتینك رینگ

حَذا حَذْوَهُ - پیروی یا متابعت کرد از، اقتدا کرد به، تأسی جست به

الحِذاءُ الطَّویلُ ج الأحْذِیَةُ الطَّویلَة - چکمه

حِذاءُ المَطَرِ - چکمه‌یی که در روزهای بارانی پوشند

حَذارِ! - بر حذر باش!، مبادا!، مواظب باش!

بِحَذافِیرِهِ - تماماً، یکسره، بکلی، رویهم‌رفته

حَذاقَة - مهارت، استادی

حَذِرٌ = حاذِرٌ

حِذْرٌ = حَذَر

حَذَرَ = تَحَذَّرَ

حَذَّرَ - برحذر داشت، ترساند، انذار کرد، تنبیه یا برحذر کرد، اخطار کرد، آگاهانید، کسی را متوجه خطر کرد

حَذَفٌ - نوعی مرغابی

حَذَفَ - حذف کرد، ساقط کرد، انداخت، افکند، کم کرد، تفریق کرد

حَذَفَ بِالشَّیْءِ - چیزی را دور انداخت، دور افکند

حَذَفَهُ بِ ... - چیزی را بسوی او پرتاب کرد

حِذْفار - کنار، جانب، پهلو، سو

حُذْفُور = حِذْفار

حَذِقَ - ماهر بود، مهارت واستادی داشت در

حِذْقٌ = حَذاقَة

حَذْلَقَ = تَحَذْلَقَ

حَذْوَ ... = حِذاءَ ...

حَرَّ - گرم بود یا شد، داغ بود یا شد، حرارت داشت

الشِّعْرُ الحُرُّ - شعر نو

حَرائِق - آتش سوزیها

حَرّاب - نیزه دار، نیزه ساز

حَرّاث = حارِث

حِراثَة - شخم زدن، کشت وزرع کردن

حَراج (ص) - حراج، بمزایده گذاشتن

سوقُ الحَراج - بازاری که‌در آن کالاها را حراج میکنند

حَرّاج - جنگلبان

دائِرَةُ حِراج - اداره‌ی جنگلبانی

حَرارَة - گرمی، گرما، غیرت، حمیت

حَرارَة (ص) - کورك، جوش صورت

وَحْدَةُ الحَرارَةِ، وَحْدَةٌ حَرارِیَّة - کالری: واحد مقیاس حرارت

حَرافَة - تندی، تیزی، زنندگی (درمورد طعم چیزی)

حَرّاقَة ج حَرّاقات - اژدر افکن

حَراك - حرکت، جنبش

حِرام (ص) - پتو

حَرّان (ص) ـ کسیکه احساس گرما کند ، بسیار تشنه

حَرِبَ - سخت خشمگین شد

حَرْبٌ اَهْلِيَّةٌ ـ کشمکش داخلی ، زد وخورد یا جنگ داخلی ، نزاع محلی

اَعلَنَ الْحَرْبَ عَلی - اعلان جنگ داد به

اَلْحَرْبُ البارِدَة - جنگ سرد

اَلْحَرْبُ الشّامِلَة - جنگ عالم گیر

اَلْحَرْبُ العالَمِيَّة ـ جنگ جهانی ، جنگ بین - الملل

اَلْحَرْبُ الْكَوْنِيَّة ـ جنگ جهانی

حَرْبَة ج حِراب - سر نیزه ، نیزه

حَرْبَة ج حَرَبات ، حَرْبات - بیدینی

حَرْبَةُ البُنْدُقِيَّة ـ سر نیزه (که بر سر تفنگ قراردارد)

حَرْبِيّ - نظامی ، جنگی ، مربوط بجنگ

مَدْرَسَةٌ حَرْبِيَّة - دانشکده یا مدرسه نظام

وِزارَةُ الْحَرْبِيَّة - وزارت جنگ

حَرْثٌ - شخم زدن ، کشت وزرع کردن ، زمین مزروعی

حَرَجَ ـ تنگ گرفت بر ، دچار تضییق کرد ، محدود کرد

حَرِجٌ - تنگ ، باریک ، سخت ، بحرانی

حَرَجٌ ـ تنگی ، ضیق ، ممنوعیت ، حرمت ، حرام بودن ، گناه ، بزه ، جنگل ، برانکار (برای حمل ونقل بیماران)

حَدِّثْ ولا حَرَجَ - هرچه میخواهد دل تنگت بگو

مَرْكَزٌ حَرِجٌ - موقعیت بحرانی ، وضع سخت ، تنگنا ، حیص وبیص

حَرَجُ الْحالَة - وخامت اوضاع

حَرِجَ الرَّجُلُ - مرتکب گناه یا جنایت شد

حَرِجَ الشَّيْءُ - تنگ بود یا شد ، باریک بود یا شد

حَرِجَ صَدْرُه - رنجیده خاطرشد ، آزرده شد

لاحَرَجَ عَلَيْكَ - اعتراضی بر تو نیست ، گناهی بر تو نیست

حَرِجَ عَلَيْهِ الشَّيْءُ ـ چیزی بر او حرام شد ، ممنوع شد از

حَرَّجَ عَلَيْهِ = اَحْرَجَ عَلَيْهِ

حَرَّجَ فِي الْاَمْرِ - پافشاری کرد بر ، اصرار کرد بر

حَرَجَة ج حِراج ، اَحْراج - جنگل

حَرَّجَتِ الْبِضاعَة -کالا حراج شد ، بمزایده گذاشته شد

حَرْجَلَ - باین سو وآنسو جنبید ، نوسان داشت، تلوتلو خورد

حَرْجَمَ الْاِبِلَ - شتران را جمع آوری کرد

اَلدَّوائِر الحَرَجِيَّة - ادارات جنگلبانی

قَوانِین حَرَجِیَّة - قوانین جنگلبانی

حَرِد = حارِد

حَرِدَ عَلَیه - خشمگین شد بر کسی ، تند مزاج یا کج خلق شد (نسبت به کسی)

حَرْدان = حارِد

حِرذَون ج حَراذِین - مارمولك ، بزمجه

حَرَّرَ - آزادکرد ، چیزی را درراه خـدا وقف کرد

حَرَّرَ الصَّحِیفَة - روزنامه نویسی کرد ، سردبیر روزنامه شد

حَرَّرَ الکِتاب - تجدید نظر کرد (درکتاب) ، مطالب آنرا حك واصلاح کرد

حَرَّرَ الکِتاب (ص) - کتاب نوشت

حَرَّرَ الوَزْن - وزن چیزی را بطـور دقیق معین کرد

حِرْز - قلعه ، دژ ، سنگر ، دعا ، طلسم (که برای حفظ از آفات وبلیات نزد خود نگه دارند)

حَرُزَ - محکم واستوار شد ، دارای برج وبارو شد

حَرَزَ - نگهداری کرداز ، محافظت کرد ، مواظبت کرد

حِرْز حَرِیز - حصن حصین ، قلعـه ی محکـم و استوار

حَرَس - گارد ، اسکورت ، عده ی سربازان نگهبان

حَرَس الشَّرَف - گارد احترام

حَرَسَ الشَّیْیَ - حفظ وحراست کرد ، نگهداری کرد ، حمایت کرد از ، مواظبت ومحافظت کرداز

الحَرَس القَوْمِیّ - گاردملی

حَرَس المَلِك - گارددربار ، گارد سلطنتی

حَرَسِیّ - کسیکه درگاردسلطنتی وغیرآن خدمت کند ، یکی ازافرادگارد

حَرَشَ - خراشید ، خاراند ، باناخن کند

حَرَّشَ - تحریك کرد ، برانگیخت ، فسادکرد

حُرْش (ص) = **حَرَجَة**

حَرَّشَ بَینَهُم - افسادکرد درمیان آنان ، آنها را بجان هم انداخت

حَرْشَف ج حَراشِف - فلس ماهی

حَرَّضَ - تحریك کرد ، وادار کرد ، برانگیخت

حَرْف ج حِرَف - لبه ، طرف ، کنار

حَرَّفَ ، حَرَفَ - کج کرد ، تحریف کرد

حَرْفِیّاً - بطورتحت اللفظی ، لفظ بلفظ ، ترجمه ی کلمه بکلمه

حَرْق - اثر سوختگی

حَرْق = اِحْرَق

حَرَّقَ ، حَرَقَ اَسْنانَهُ - دنـدان بهم فشرد ، دندان قرچه کرد

حَرَقَ بِالمِبْرَد - چیزی را سوهان زد ، سوهان-کاری کرد

حَرْقَدَة - سیب آدم (نام یك نوع غده ی در بدن آدمی)

حَرَّكَ - بحرکت آورد ، جنبانید . تکان داد ، تهییج کرد ، برانگیخت ، تحریك کرد

حَرَّكَ الحَرْفَ اوِالْكَلِمَةَ - روی حرف یا کلمه اعراب گذاشت

حَرَّكَ الشَّهِيَّةَ - اشتها را تحریك کرد ، اشتها آورد

حَرَّكَ علىٰ - وادارکرد بر ، تحریك کرد بر ، برانگیخت بر

حَرَّكَ العَواطِفَ - عواطف یا احساسات را تحریك کرد

الحَرَكاتُ الحَرْبِيَّةُ اوْ عِلْمُها . تاکتیك های نظامی ، تدابیر جنگی

الحَرَكاتُ السِّياسِيَّةُ - نهضتهای سیاسی

حَرَكَة ج حَرَكات - نهضت ، جنبش ، اِعراب (زبر ، زیر ، پیش)

حَرْكَثَ - تحریك کرد ، برانگیخت ، به هیجان آورد

حَرَكِيَّة - موتوریزه ، موتوری

حَرَمَ فُلاناً الشَّيئَ - کسی را از چیزی محروم کرد

حَرَنَ،حَرُنَ الحِصانُ - اسب گهگیر شد ، پیش نرفت

حَرْوَة - درد یا سوزش قلب ، بوی بد

حَرُور - هوای داغ یا گرم

حَرُوق ، حَرُّوق - آتش زنه ، فتیله ی فندك وغیر آن

حَرُون - خودسر ، سرسخت ، لجوج

حَرِيّ - شایسته ، مناسب ، سزاوار

حَرِيز - غیر قابل دسترس ، حصین ، محکم ، استوار

حَرِيش ج حُرُش - هزارپا ، کرگدن

حِرِّيف - تند ، تیز ، زننده (درمورد طعم چیزی)

حَرِيق ، حَرِيقَة ج حَرائِق - آتش سوزی ، حریق

حَرِيم - پتو ، اهل خانه ، خانواده

حَزّ - فاق ، شکاف ، بریدگی ، سرموقع یاوقت

حَزَّ = اِحْتَزَّ

حَزَّ رَقَبَتَه - گردنش را زد ، سرش را برید ، سرش را ازتن جدا کرد

حَزازَة - حسرت خوری،دلسوزی (ازروی غیظ)

حِزام - کمربند

مِشْبَكُ حِزام - سگك کمربند

حِزامُ الفَتْقِ - فتق بند

حِزامُ النَّجاةِ مِنَ الغَرَقِ - کمربند نجات غریق

حَزَّبَ - حزب تشکیل داد

حَزَّة - سوزش قلب ، (مجازاً) موقعیت باریك یا بحرانی

حَزَرَ - حدس زد ، تخمین زد

حَزْر - حدس ، تخمین ، فرض

حَزَّ = حَزَّ

حَزَقَ - فشارداد ، فشرد

حَزْمٌ - بسته بندی کردن اشیاء ، دوراندیشی

حَزُمَ - بااحتیاط بود ، دوراندیش بود

حَزَمَ ، حَزَّمَ - کمربند بست

حَزَمَ اَمْتِعَتَهُ (لِاَجْلِ الرَّحِيلِ) - اثاث یا چمدانهای خودرا بست (برای سفر)

حُزْمَةٌ - بسته ، شیئی بسته بندی شده (چون بستهٔ سفارشی که به پست دهند) ، دسته (چون دستهٔ کاغذ وغیر آن) ، پشتهٔ چوب وغیر آن

حُزْنٌ - اندوه ، غم ، سوگواری ، عزاداری

حَزَنَ ، حَزَّنَ = اَحْزَنَ

حَزِنَ لَهُ وَعَلَيْهِ - محزون یا غمگین شد برایِ

حَزِنَ عَلَى سوگواری یا عزاداری کرد برایِ

حَزْنَانُ - غمناك ، غصه دار ، محزون ، سوگوار ، عزادار

حَزُّورَةٌ (ص) - معما ، چیستان

حَزُّوقَةٌ (ص) - سکسکه

حَزِيرَانُ (غ) - ماه ششم مطابق با ماه ژوئن

حَزِينٌ = حَزْنَانُ

حَسَّ = اَحَسَّ

حَسَّ الْحِصَانَ - اسب را قشوکرد

حَسَّ لَهُ - اظهار همدردی کرد با

حَسَا = تَحَسَّى

حَسَاءٌ - سوپ ، شوربا

حِسَابٌ جَارٍ - (در بانك) حساب جاری

دَفَعَ اَوْ سَدَّدَ الْحِسَابَ - حساب یا بدهی خودرا پرداخت

عَلَى حِسَابِ فُلَانٍ - بهزینه یا بخرج فلانکس ، بعهده یا بحساب فلان شخص

وَرَقَةُ الْحِسَابِ - صورت حساب

حَسَّاسٌ - پدال گاز (در اتومبیل)

حُسَامٌ - شمشیر ، دمِ شمشیر

حَسْبٌ - کافی ، بسنده ، حساب کردن ، شمارش ، احصاء ، پندار ، گمان ، موردملاحظه قراردادن ، در نظر گرفتن

حَسِبَ - گمان یا فرض کرد ، تصور کرد ، پنداشت

حَسُبَ - اصیل بود ، دارای اصالت خانوادگی بود

حَسَبَ - شمرد ، قلمداد کرد ، موردملاحظه قرار داد ، حساب کرد

حَسَبَ عَلَيْهِ - مبلغی را به حساب بدهی کسی گذاشت

حَسَبَ لَهُ - مبلغی را دربستانکار (کسی) نوشت ، مبلغی را بحساب طلبکاری گذاشت

لَا ... فَحَسْبُ بَلْ ... - نه تنها ... بلکه ...

بِحَسَبِ ، عَلَى حَسَبِ ... - برطبقِ ، بموجبِ ، بمقتضای

حَسَبَ اِشارَتِه - بدستور او

حُسْبان ، حِسْبان = حَسَب

حَسْبَما - برحسبِ ، برطبقِ

حَسَرَ - آشکار کرد ، پرده از روی چیزی بر - افکند

حَسَرَ - حسرت زده کرد ، غصه دار کرد

حَسِرَ = تَحَسَّرَ علی

حَسَرَ البَصَرُ - چشم کم سو بود یا شد ، ضعیف بود یا شد

حَسَرَ الشَّیْءُ - آشکارشد ، پوشش‌ازروی چیزی برداشته شد

حَسَّرَ الطَّیْرُ - پرنده تولك رفت ، پرریخت

حَسَك ، حَسَكَة - خار ، تیغ

حَسَكُ السَّمَكِ - تیغهای ماهی ، استخوانهای ریز بدن ماهی

حَسِکَی - خاردار ، تیغ دار

حَسْم - قطعیت ، تسویه ، تصفیه (درمورد حساب وغیر آن)

حَسَمَ - برید ، جدا کرد ، قطع کرد ، تسویه کرد ، قطعیت داد به ، کسر کرد ، کاهش داد ، تخفیف داد

حَسُنَ - نیکو وزیبا بود یا شد ، مطبوع بود یا شد

حَسَّنَ - نیکو کرد ، بهتر کرد ، اصلاح کرد ، زیبا کرد ، تزیین کرد ، خوش‌نما کرد

بِالحُسْنَی - بنیکی ، با روش دوستانه

حَسُّون - قناری ، سهره (نوعی پرنده‌ی کوچك خوش‌آواز)

حَسِرٌ - خسته

حَسِیر - خسته ، دارای چشم کم سو یا ضعیف

حَشا السِّلاحَ النّارِیَّ - اسلحه را با فشنگ یا باروت پر کرد

حَشَی ج اَحْشاء - نوعی بیماری ریوی ، سینه درد

حَشَّی الکِتابَ - حاشیه زد ، تعلیقات نوشت بر کتاب

حَشا السِّنَّ - دندان را پر کرد

حَشّاش ج حَشّاشون - معتاد باستعمال حشیش

حَشَدَ ، حَشَّدَ - متمرکز ساخت ، جمع کرد ، روی هم انباشت (درگفتگوی ازاشخاص یااشیاء)

حَشَدَ ، حَشَّدَ الجَیْشَ اوالجُنْدَ - ارتش یا سربازان را بسیج کرد

حَشْد مِنَ النّاسِ - گروه یا جمعیتی ازمردم

حَشَرَ اَنْفَهُ فِی - فضولی کرد ، فضولانه دخالت یا کنجکاوی کرددر ...

حَشْرَجَةُ المَوْتِ - صدای خرخر بیمار در حال احتضار

حَشَّشَ - حشیش کشید

حَشَمَ ، حَشَّمَ = اَحْشَمَ

حَشْو - بطانه ، لایی ، قیمه ، موادیکه با آن دندانپزشك دندان را پر کند ، عبارت زائد

حَشِیَّة ج حَشایا - تشك

حَشِیَّةٌ مِن قَشٍّ - تشك که از کاه پر کرده باشند، تشك کاهی

حَشِیش - حشیش ، گیاه خشك ، علف هرزه

لَوْنٌ حَشِیشِیّ - رنگ سبز روشن و بازچون رنگ حشیش

حَشِیم - محجوب ، باحیا

حَصاة بَوْلِیَّة - سنگ مثانه

حَصاة صَفْراوِیَّة - سنگ کیسه‌ی صفرا

حِصادٌ - درو کردن ، موسم درو

حَصّاد = **حاصِدٌ**

اَلْحَصّادُ الْآلِیّ - درو بوسیله‌ی ماشین

حَصّادَة - ماشین درو

حِصار - محاصره (کردن)

فَرْضُ الْحِصار - درمحاصره انداختن

رَفْعُ الْحِصار - ازمحاصره بیرون آوردن

حُصالَة - گندم خالص که پس از غربال کردن روی زمین خرمن باقیماند

حَصّالَةُ النُّقُود (س) - جعبه یا صندوقی کوچك که درآن پول پس‌انداز کنند

حِصان ج اَحْصِنَة ، حُصُن - اسب (درفیزیك) نیروی اسب ، اسب بخار

حِصانُ الْجَرِّ - اسب کرایه

حِصانٌ حَرُون - اسب گهگیر

حِصانُ الْحَمْلِ - اسب بارکش ، یابو

حِصانُ الرُّکُوبِ - اسب سواری

حِصانُ السِّباقِ - اسب مسابقه

حِصانُ الْعَرَبَةِ - اسب درشکه یا گاری

حَصانَة بَرْلَمانِیَّة اَوْ نِیابِیَّة - مصونیت پارلمانی

اَلْحَصانَةُ السِّیاسِیَّةُ اَوِ الدِّبْلُوماسِیَّة - مصونیت سیاسی

اَلْحَصانَةُ ضِدَّ الْمَرَضِ - مصونیت در برابر بیماری

حَصَب - سنگریزه

حَصَبَ ، حَصَّبَ الْاَرْضَ - زمین را سنگ فرش کرد

حَصْباء - سنگریزه

حِصَّة دِراسِیَّة ، حِصَّةُ الدَّرْسِ ج حِصَص - زنگ یا ساعت درس (چنانکه گویند امروز صبح ۳ زنگ یا ۳ ساعت درس داریم)

حَصْحَصَ - آشکارشد ، ظاهرشد

حَصْد - درو کردن

حَصْر - یبوست مزاج

حَصَرَ - محاصره کرد، احاطه کرد ، نگاه داشت، محدود کرد ، منحصر کرد ، محصور کرد ، سخت گرفت بر ، حبس کرد ، بازداشت ، منع کرد

عَلامَةُ الحَصْرِ - پرانتز : دو هلال یا دو قلاب که دو طرف جمله‌ی معترضه گذارند بدین شکل ( ) ، [ ]

حِصْرِم ، حُصْرُم - غوره ، میوه‌ی نارس

حَصَّصَ = حَصْحَصَ

حَصَلَ - وقوع یافت ، حاصل شد ، اتفاق افتاد، رخ داد

حَصَلَ علیٰ - بدست آورد

حَصَنَ = اَحْصَنَ

حَصَّنَ ضِدَّ المَرَضِ اوِالعِقاب - کسی را در برابر بیماری مصونیت داد یا از کیفر معاف داشت

حَصُنَ المَکانُ - محکم و استوار بود (در گفتگوی از مکان)

حَصُنَتِ المَرْأَةُ - پاکدامن بود ، عفیف بود ، (در گفتگوی از زن)

حَصْو بَوْلِیّ - سنگ مثانه

حَصَوات مِراریَّة - سنگهای کیسه‌ی صفرا

حَصِید ، حَصِیدَة - خرمن ، کشته‌ی دروشده

حَصِیر ، حَصِیرَة - حصیر ، بوریا

حَصِیر - زندان

حَصِیرَةُ الشُّبّاك - پرده‌ی حصیری که جلو پنجره آویزان کنند

حَصِیلَة ج حَصائِل - مجموعه ، انبوه ، آنچه بدست آید و حاصل شود

حَصِیلَةُ المالِ - درآمد ، عایدی ، پول دریافتی

حَضَّ علیٰ - ترغیب کرد بر ، برانگیخت ، تحریك کرد ، باصرار وادار کرد

حَضارَة - تمدن

حَضانَة - کودکستان ، پرورشگاه اطفال که در آن انواع بازی ، موسیقی ، سرود وحساب به آنان تعلیم کنند

حِضانَة - تربیت کردن ، پرورش دادن، پرستاری کردن ، پرورش کودك ، پرستاری

دارُ الحَضانَة = حَضانَة

حَضَّرَ - آماده کرد ، فراهم ساخت ، متمدن کرد

حَضَرَ - وارد شد ، آمد ، حاضر بود یا شد

حَضَرَ اِجْتِماعاً - درمجلسی حضور بهمرسانید

حَضْرَتُکُم - جنابعالی ، حضرتعالی

حِضْن - آغوش ، بغل

بِالحِضْنِ - باآغوش باز

حَضِیرَة ج حَضائِر - یك جوخه سرباز

حَطَّ = اِحْتَطَّ

حَطّاب - هیزم فروش ، خارکن

حَطَب - هیزم ، هیمه

حَطَبَ = اِحْتَطَبَ

حَطَّتِ الطّائِرَةُ - هواپیما بزمین نشست

حَطَمَ ، حَطَّمَ - شکست ، خرد کرد ، تکه تکه کرد

حَطِیطَة - مبلغی که از قیمت چیزی تخفیف دهند

حَظَّ = **اَحَظَّ**

مِن سوءِ الحَظِّ ، لِسوءِ الحَظِّ - بدبختانه

مِن حُسنِ الحَظِّ ، لِحُسنِ الحَظِّ - خوشبختانه

سیئ الحظ - بدبخت ، بد شانس ، بد اقبال

حِظار - پرده ، پاراوان ، حایل ، مانع

حَظْر - منع ، جلوگیری ، باز داشت . نهی ، تحریم ، قدغن ، ممنوعیت

حُظْوَة - مقام ، منزلت ، مکانت

حَظِیَ ب ... - نائل شد به ... ، چیزی را بدست آورد ، بهره مند شد از

حَظِیَ بِالحضورِ اَوْ بِالمثولِ - شرفیاب شد نزد ...

حَظِیَّة ج حَظایا - سوگلی حرم ، ندیمه‌ی شاه یا شاهزاده

حَظیظ - خوشبخت

حَفَّ = **اِحتَفَّ بِهِ**

حَفائِر - اشیاء یا بناهایی که دراثر حفاری وکند وکار بدست آید

حِفاظ - فتق بند

حَفاوَة - پذیرایی گرم یادوستانه ، استقبال گرم

حَفَدَ - شتافت

حَفَرَ = **اِحتَفَرَ**

حَفَر - پیوره : بیماری دهان که در لثه‌ها ایجاد چرك وعفونت کند

حَفَزَ - از پشت سرهل داد ، برانگیخت ، تحریك کرد

حَفْل - جمعیت ، ازدحام ، انجمن ، اجتماع

حَفَلَه ، حَفَلَ بِهِ - اهمیت داد به ، مورد توجه قرارداد ، اهتمام کرد نسبت به

حَفَلَ القَومُ - اجتماع کردند ، انجمن کردند ، دورهم جمع شدند

ایُّها الحَفلُ الکَرِیم ! - حضار محترم !

حَفْلی - بارعام

حَفَلات رَسمیَّة - مجالس رسمی ، جشن های رسمی

حَفلَة ج حَفَلات - محفل ، جشن ، مهمانی ، مراسم ، انجمن ، اجتماع ، جلسه ، مجمع ، مجلس

حَفلَةُ التَّعارُف - جلسه‌ی معارفه

حَفلَة تَکرِیم ، حَفلَة تَکرِیمیَّة - جشن یا مراسمی که بافتخار کسی برپا دارند

حَفلَة خِطابِیَّة - جلسه‌ی سخنرانی

حَفلَةُ الدَّفنِ - مراسم تشییع یا دفن

حَفلَة راقِصَة - محفل یا مجلس رقص

حَفلَةُ الشّای - دعوت یا ضیافت بچای ، ضیافت عصرانه (که در آن چای وشیرینی به مهمانان دهند)

حَفلَة عائِلیَّة - مهمانی خانوادگی

حفلة العرس - جشن عروسی

حفلة غنائية - مجلس سازوآواز

حفلة موسيقية - جلسه‌ی ارکستر (برای اجرای قطعه‌یی ازموسیقی)

حفي - پا برهنه راه رفت ، پایش از کثرت راه رفتن آبله زد

حفي = احتفى به

حفيد ج حفداء - پسرِ پسر ، نواده پسری

حفيدة - دخترِ پسر یا دخترِ دختر

حفير = احفور

حفيف - صدای برگهای درختان هنگام وزش باد برآنها

حُقّ - قطب نما

حُقّ ، حُقّة ج حِقاق - حقه، جعبه یاظرف بسیار کوچك‌چون‌تریاك دان ، شیشه‌ی عطروامثال‌اینها

حُقّ الطيب - شیشه‌ی عطر ، عطردان ، گلاب - پاش

الحق عليك ! - اشتباه میکنی !

حَقّ فيتو - حق وتو

الحق معك ! حق با توست ، درست میگویی

والحق يقال - حقیقت اینستکه ، حقاً باید گفت

وزارة الحقانية ــ وزارت دادگستری

حِقد ج احقاد ، حُقود - کینه

حَقَد = تحقّد على

حقر = احتقر

حَقّق - اثبات کرد ، رسیدگی کرد ، ثابت کرد ، تأیید وتصدیق کرد

حقق طلبه - خواهش‌اورا برآورد ، بخواسته‌ی او تحقق بخشید

حقل ج حقول - مزرعه ، کشتزار ، (مجازاً) حوزه ، وسعت ، دوره ، زمینه ، قلمرو ، میدان ، فضا ، مجال ، رشته ، فرصت ، حدود ، کادر

في حقل الأدب الفارسي ــ درزمینه‌ی ادبیات فارسی

حقل علمي - زمینه یا رشته علمی

حقل مغناطيسي - حوزه‌ی مغاطیسی

حقل من صحيفة - ستون روزنامه

حَقَن - منع کرد ، بازداشت ، نگاه داشت

حقن بالمحقنة - آمپول تزریق کرد

حقن دمه - جان کسی‌را بازخرید ، ازسرخونش گذشت

حقن السوائل بالحقنة - تزریق آمپول یا هر مایعی دیگر ، تنقیه ، اماله ، مایعات‌را بوسیله‌ی سرنگ تزریق کردن

حُقنة - مایعی‌که آنرا اماله کنند ، ظرف اماله ، آمپول ، سرنگ

حقنة جلدية ــ آمپول که زیر پـوست تزریق کنند

حُقْنَة شَرَجِيَّة - اماله

حُقْنَة عَضَلِيَّة - آمپول که در عضله تزریق کنند

حُقْنَة وَرِيدِيَّة - آمپول که در رگ تزریق کنند

الحُقُول البِترُولِيَّة - حوزه‌های نفت، مناطق نفتی

حَقِيبَة ج حَقَائِب - چمدان

حَقِيبَة يَد - ساك ، کیف دستی

حَقِيدَة ج حَقَائِد - کینه

حَقِيق - شایسته ، سزاوار ، مناسب

حَقِيقَة وَاقِعَة - حقیقت مسلم ، واقعیت مسلم

حَقِيقِي - رئالیست ، رئالیستی ، مربوط به رئالیسم

المَذْهَب الحَقِيقِي - رئالیسم

حُكّ - قطب نما

حَكَّ - خراشید ، پوست بُرد از ، مالش داد ، خارانید

حَكَى = حاكَى

حَكَى الخَبَر - خبری را نقل کرد ، حکایت کرد ، بیان کرد

حَكَى عَلَيْهِ - سخن چینی کرد (برضد کسی)

حَكَر = اِحْتَكَر

حُكْر ، حُكْرَة - احتکار

حَكَك (ص) - گچ

حُكْم - حکومت کردن

حَكَمَ - حکومت کرد ، رهبری کرد ، استیلا پیدا کرد ، کنترل کرد ، تصمیم گرفت ، قطعیت داد به ، داوری کرد

حَكَّمَ - اورا حکم یا داور قرار داد ، حاکم گردانید

حُكْمُ الاِرْهَاب - حکومت ترور ووحشت

حَكَمَ بِبَرَاءَتِهِ - حکم برائت اورا صادر کرد

صَفِير الحَكَم - سوت داور (در بازی و مسابقه)

الحُكْمُ الذَّاتِي - خود مختاری

بِحُكْمِ الظُّرُوف السِّيَاسِيَّة - بواسطه‌ی مقتضیات سیاسی

بِحُكْمِ العَادَة - عادة ، بحکم عادت ، بنا بر معمول

حُكْم عُرْفِي ج اَحْكَام عُرْفِيَّة - حکومت نظامی

حَكَمَ عَلَى - (کسی را) محکوم کرد

حُكِمَ عَلَيْهِ - محکوم شد

حُكِمَ عَلَيْهِ بـ ... - محکوم شد به ...

حُكِمَ عَلَيْهِ بِالاِعْدَام - محکوم باعدام شد

حُكِمَ عَلَيْهِ بِالتَّعْوِيض - محکوم به پرداخت خسارت گردید

حَكَمَ لَهُ - بنفع او حکم داد

حَكَم المُبَارَاة - داور مسابقه

الحُكُومَة الاِمْبِرَاطُورِيَّة الاِيرَانِيَّة - دولت

شاهنشاهی ایران

حُكومَةٌ دُستورِيَّة - حکومت مشروطه

حُكومَةٌ مُحايِدَة - دولت بیطرف

حُكومَةٌ نِيابِيَّة - سیستم حکومت پارلمانی

ناطِق بِاسْمِ الْحُكومَةِ اَوْ بِلِسانِ الْحُكومَة - سخنگوی دولت

الْحُكومَةُ قابِضَةٌ علیٰ زِمامِ الأمورِ - دولت براوضاع مسلط است

الْحُكوماتُ المَعْنِيَّة - دولتهای مربوطه

حُكومِيّ - دولتی

الدَّوائِرُ الْحُكومِيَّة - ادارات دولتی ، دوائر دولتی

القُوّاتُ الْحُكومِيَّة - نیروهای دولتی

مَدْرَسَةٌ حُكومِيَّة - مدرسه دولتی

حَلَّ - مسأله یا معمایی را حل کرد ، فرود آمد ، رها کرد ، آزاد کرد ، از هم جدا کرد ، تجزیه کرد ، شُل کرد ، سست کرد ، بصورت محلول درآورد ، آب کرد ، منحل کرد

حَلُّ الأَحْزابِ - منحل کردن احزاب ، انحلال احزاب

حَلَّ البَرلَمانَ اَوِالْحِزْبَ - پارلمان یاحزب را منحل کرد

حَلَّ بِالْمَكانِ - درجایی رحل اقامت افکند

حَلَّ بِهِ الأَمرُ - امری برای او اتفاق افتاد ، رخ داد ، روی داد

حَلَّ الْخَريفُ - فصل یا موسم پاییز فرا رسید

حَلَّ الدَّيْنُ - موعد پرداخت وام رسید

حَلَّ الشَّيْئُ - چیزی حلال یا روا بود ، مباح بود

حَلَّ الشَّيْئُ مَحَلَّهُ - درجای خود قرار گرفت ، (مجازاً) صحیح ودرست بود ، مطابق قاعده بود

حَلَّ ضَيفًا علیٰ ... - مهمان کسی شد ، بعنوان مهمان (بر کسی) وارد شد

حَلَّ العُقْدَةَ - گره را گشود

حَلَّ اللَّوْنُ - رنگ چیزی رفت

حَلَّ مَحَلَّ كَذا - جای چیزی‌را گرفت ، جانشین شد

حَلَّ مِنْ ... - آزاد کرد از

حَلَّ مِنْ ذَنْبٍ - گناه اورا بخشید ، آمرزید ، عفو کرد

حَلٌّ وِدِّيٌّ لِلْمُشْكِلَةِ - حل مشکل بطریق دوستانه

حَلا - شیرین بود ، لذیذ بود ، خوش طعم بود

حَلّیٰ - شیرین کرد ، زیبا کرد ، زینت داد

حِلابَة - لبنیات سازی

حَلّاق - آرایشگر ، سلمانی

حِلاقَة - عمل وشغل سلمانی ، تراشیدن ریش

فُرْشَةُ حِلاقَة - فرچه

حَلاوِیٰ - انواع شیرینی‌ها

حلب = استحلب

حلبة ج حلبات ، حلائب - میدان اسب‌دوانی، یك دور یا یك نوبت مسابقه

حلبة المصارعة - سالن کشتی ، محل مسابقه‌ی کشتی

حلف ج احلاف - پیمان ، اتحاد ، دوستی

حلف = استحلف

الحلف الاطلسی - پیمان ناتو ، پیمان اتلانتیك

الحلف الدفاعی - پیمان دفاعی

الحلف العسکری - پیمان نظامی

حلفاء - متفقین ، هم پیمانان

حلق ذقنه - صورت یا ریش خودرا تراشید

حلقة النجاة - کمربند نجات

حلل - حلال‌دانست ، جایزدانست، مباح‌دانست، تحلیل وتجزیه کرد

حلم - بسن بلوغ رسید

حلم ب... - چیزی را درخواب دید

حیوان او نبات حلمی - جانور یاگیاه انگلی

حلو = حلا

حلوی - شیرینی

حلوان - انعام که بدلال یا پیش خدمت یاغیرآنان میدهند

حلوانی - شیرینی ساز ، شیرینی‌فروش

الحلول الحکیمة - راه حل‌های خردمندانه

حلویات - شیرینی‌جات ، شیرینیها

حلی = حلا

حلیب - شیر

الحلیب المعلب - شیرخشك

حلیف ج حلفاء - هم پیمان ، متحد ، متفق

الدولة الحلیفة - کشور هم پیمان ، کشوردوست

حلیق - کسیکه صورت خودرا اصلاح کرده است

حلیل ج احلاء - شوهر ، همسر

حلیلة ج حلائل - زن ، زوجه

حم = احم

حم الرجل - تب کرد

حم = حما

حما - پدر شوهر ، پدر زن ، خویشاوند شوهر یا زن

حمی - تب

حمی - گرم کرد ، بهیجان‌آورد ، آب‌تنی کرد، شستشو کرد

حمی - حمایت کرد ، دفاع کرد ، پشتیبانی کرد

حمی قرمزیة - مخملك

حما البئر والترعة وغیرهما - چاه یا قنات وامثال آنهارا لاروبی کرد ، تنقیه کرده

حمی علیه - خشم گرفت (بر کسی)

حماة - مادرزن ، مادرشوهر

حمارة القیظ ـ شدت گرمای تابستان

حمالة البنطلون ـ بند شلوار

الحمام الشمسی ـ پلاژ : گرمابه‌ی دریایی که جای شنا وحمام وتفریح است

حمایة دولیّة ـ قیمومیت بین المللی، تحت الحمایه کردن کشورها

حمة ج حمات، حمی ـ زهر ، نیش گزنده ، ویروس: ماده‌یی که‌سبب بروز بیماریهای واگیردار گردد

الکریات الحمراء ـ گلبولهای قرمز خون

حمرة (ص) ـ سرخاب ، ماتیك

حمض الفلم ـ (درعکاسی) فیلم را ظاهر کرد

حمل ج احمال ـ بار

حمل الشیی ـ چیزی را حمل کرد ، باخودبرد

حمل علی ـ حمله کرد بر ، هجوم آورد بر

حمله علی الامر ـ کسی را وادار کرد بر ، تحریك وترغیب کرد بر

حمل علی عاتقه ـ روی شانه خود گذاشت وبرد

حملات ناجحة ضد السل ـ مبارزات ثمر بخش علیه بیماری سل

حملة الاسهم ـ سهامداران (درکارخانه ها ، شرکتها وغیر آنها)

حملة البنادق ـ تفنگداران

حمم ـ زغال ، مواد مذاب که از دهانه‌ی کوه آتش‌فشان بیرون آید

حمم ـ استحمام کرد، آب‌تنی کرد ، شستشو کرد، گرم کرد ، داغ کرد

حمو = حما

حمولة ـ محموله‌ی کشتی ، بارگیری

الحمولة بالطن ـ بارگیری کشتی برحسب تن ، توناژ

حمی غضبه ـ آتش خشم او شعله‌ورشد

حمیة ـ پرهیز غذایی ، غذای ویژه‌ی پرهیز

حمید السمعة ـ خوش نام

حن = تحنن علی

حن الی ـ اشتیاق داشت به ، آرزومند (چیزی) بود

حنی = احنی علیه

حنا ، حنی ـ خم کرد ، منحنی کرد ، دارای خمیدگی کرد

حنأ ـ حنا بست ، خضاب کرد

حنی راسه خجلا ـ ازخجالت سر بزیر افکند

حناط مومیا یا هرنوع ماده‌یی که جسد مردگان را ازفاسد شدن محفوظ دارد

حناط ـ مومیاگر ، کسیکه جسد آدمیان ، جانوران یا پرندگان را بوسیله‌ی اعمال شیمیایی خشك کرده ازفاسد شدن آنها جلوگیری کند

حناطی ـ گندم فروش

حَنْجُور ج حَنَاجِير ـ بطری مرکب وغیر آن

حَنَطَ الجُثَّةَ ـ جسد را مومیایی کرد

حَنَطَ الحیوانات او الطیور ـ جانوران یا پرندگان را خشك کرد

حَنْطُور ـ درشکه دونفری

حِنْطِیّ اللَّون ـ گندم گون

حَنَفِیَّة ج حَنَفِیَّات ـ شیرآب

حَنَق ـ غیظ ، غضب ، خشم

حَنِق = حانِق

حَنُوط = حِناط

حَنْیَة ، حَنِیَّة ـ خمیدگی ، انحناء ، پیچ ، خم ، قوس

حَنِیك ج حُنُك ـ آزموده ، کاردیده ، باتجربه

حَنِین اِلی الوَطَن ـ عشق (بازگشت) بوطن ، دلتنگی برای میهن

حَوَی = اِحْتَوَی الشیئ ، اِحْتَوَی علی

حَواجِب کَثِیفَة ـ ابروهای پرپشت وانبوه

حِوار ـ مکالمه ، گفتگو ، مباحثه ، مناظره

حُوّارَی ـ گچ ، گل سفید

حَوارِیّ ـ گازر ، خیرخواه ، دوست شفیق ، یاور ، یاور پیمبران

حِوال ـ پرده ، پاراوان ، حائل ، مانع

حَوالَی ـ درحدود ، تقریباً ، نزدیك به

حَوالَی سِتِّینَ شَخْصًا ـ درحدود شصت نفر

دَفْتَر حِوالات ـ دفترچك ، دسته چك

حَوالَة بَرِیدِیَّة ـ حواله‌ی پستی

حَوالَة مالِیَّة ـ چك ، حواله ، برات

حُوذِیّ ـ گاری چی ، درشکه چی ، سورچی

حُوشِیّ ـ کسیکه با مردمان آمیزش نکند ، سخن عجیب وغریب ، شب تاریك

حَوْض السُّفُن ـ تعمیرگاه کشتی

حَوَّطَ ـ دیوار کشید ، دارای دیوار کرد

حَوْل ـ قدرت ، نیرو ، سال

حَوْلَ ... ـ در باره‌ی ... ، پیرامون ... ، دراطراف ...

حَوَّمَ ـ این‌سو وآن‌سو دورزدن

حَوَمان = حَوَّمَ

حَوْمَة اَیّ شیئ ـ قسمت عمده (ازهرچیز)

حَوْمَة الوَغَی ـ میدان جنگ ، رزمگاه

حَوِیَّة حِبال ـ گروهه‌ی طناب

حَیّ ج اَحْیاء ـ محله ، کوی وبرزن

حَیّ هادِئ ـ محله‌ی آرام ، محله‌ی بی‌سروصدا

عِلْم الحَیاة او الاَحْیاء ـ زیست شناسی

الحَیاة الجامِعِیَّة ـ زندگی دانشگاهی ، دوره‌ی تحصیلی دانشگاه

الحَیاة الصّاخِبَة ـ زندگی پر سر وصدا ،

پرهیاهو وجنجال

حِیاد - بیطرفی

علی الْحِیاد - بیطرف

سِیاسَةُ الْحِیادِ الْإیجابِیّ - سیاست بیطرفی مثبت

الْحِیادُ الْمُسَلَّح - بیطرفی مسلحانه

الدُّوَل الْحِیادِیَّة - کشورهای بیطرف

حِیاصَة - تنگ : تسمه‌ی پهن که بکمر چارپایان بندند

حِیالَ ... - در برابرِ ... ، در ازاء ... ، در مقابل ... ، در قبال ...

حَیْثُما - هر کجا که

حَیْد - روگردانی ، اعراض ، برگشت

حَیَدان = **حَیْد**

حَیْزَبُون - پیرزن سالخورده وفرتوت ، عجوزه

حَیْزُوم ج حَیازِم ، حَیازِیم - (در کالبدشناسی) میان پرده ، پرده‌یی که حایل میان دوریه است

حَیْزُوم السَّفِینَة - دماغه‌ی کشتی

وَقَعَ فِی حَیْصَ بَیْص - در تنگنا افتاد

عِلْم الْحِیَل - علم مکانیک

الْحَیْلُولَة دُونَ ... - جلوگیری از ، ممانعت از : حائل شدن در برابرِ

حِیَلِیّات - علم مکانیک

حِینَما - مادامیکه ، دراثناء ، چونکه

عِلْم الْحَیَوان - جانورشناسی

حَدِیقَةُ الْحَیَوان - باغ وحش

حَیَوِیّ - حیاتی

الْأَعْضاءُ الْحَیَوِیَّة - اندامهای حیاتی ، ارگانیسم حیاتی

حَیِیَ - زندگی کرد ، زنده بود ، حیات داشت

حَیِیّ - آدم خجالتی ، خجول

حُیَیّ - میکرب

حَیِیَ مِنْ - خجالت کشید از

((خ))

خائِن ج خَوَنَة - خیانتکار ، خائن

خابَ - نومید شد ، شکست خورد

خابَرَ - مکاتبه کرد با ، گفتگو ومخابره کرد با ، ارتباط برقرار کرد با

خابَرَ بِالتِّلِیفُون - (با کسی) بوسیله‌ی تلفن صحبت کرد

خابُور (ص) = **اِسْفِین**

خابِیَة - خمره

خاتام - مُهر (که بر کاغذ زنند)

خاتِر - خائن ، فریبکار ، گول زن

خاتَمُ الْخُطُوبَة - حلقه یا انگشتری نامزدی

خاتَم الزِّواج - انگشتری عروسی

خاثِر - ماست

خادِعَة - درب کوچك که برای رفت وآمد در میان یك درب بزرك تعبیه کنند

خارَ = اِخْتارَ

خارَت قُواه - ضعیف‌شد، نیرویش بضعف گرایید

وِزارَة الْخارِجِیَّة - وزارت امور خارجه

خارِصِیْن - روی، اکسید طبیعی روی که در کوره‌های ذوب سرب وروی بدست آید

خارِطَة - نقشه‌ی جغرافیا، ساك سربازی یا مسافرت

خاصَّةً - مخصوصاً

خاصَر المَرأة فِی الرَّقْصِ - دست درکمر زن انداخت هنگام رقص

خاصَم = اِخْتَصَم

خاضِعٌ لِ ... - تابعِ ...، دستخوشِ ...، مشمول ...

خاضِعٌ لِلقانُونِ - پیرو یا مطیع قانون

خاطَبَ - صحبت یا گفتگو کرد با، کسی‌رامخاطب قرار داد، نامه نوشت

خاطِبٌ - خواستگار، نامزد (مرد)، واسطه‌ی زناشویی، دلال ازدواج

خاطِبَة - دلاله، زنی که واسطه‌ی ازدواج است

خاطَرَ - شرط بندی کرد

خاطَرَ (ص) - خودرا بخطر افکند

خاطَرَ بِ ... - چیزی‌را درمعرض خطر قرارداد

خاطِرَك (س) - خدا حافظ، درامان خدا

اَلْخافِقات - پرچمها

خافِقِیّ (ص) - گچ، اندودگچ وسمنت

مَرْكَز خالٍ - پست بلامتصدی (درادارات‌دولتی‌وغیره)

خالَبَ = اِخْتَلَبَ

خالَجَ = اِخْتَلَجَ

عُصُورٌ اَو اَحْقابٌ خالِیَة - دوران ما قبل تاریخ

خام - شخص ناآزموده یا بی تجربه، خام، نارس، صیقلی‌نشده، پارچه‌ی چلوار

خامات - مواد اولیه

خامَرَ - مشکوك کرد، دچار توهم کرد، دچار تردید کرد

خامَرَهُ الشَّكُّ - تردید یا شك بدو راه یافت، ظنین شد به

خان - کاروانسرا، مسافرخانه

خَبَّ الحِصانُ - اسب یورغه رفت

خَبا، خَبأ - پنهان کرد، مخفی کرد

خِباء ج اَخْبِیَة - خیمه‌ی پشمین که کوچ نشینان در صحرا برپا کنند

خِبازَة - عمل وشغل خباز، دکان نانوایی

خَبَب - یورغه رفتن اسب ۱

خَبَث المَعادِنِ المُذابَةِ - کف یامواد زائد فلزات

پس از ذوب شدن

خبر = اخبر

خبر الامر - چیزی را ازروی تجربه دانست ، تجربه و آزمایش کرد

خبطة بخبطة - این بآن در ، این کم آن (در موردی گفته میشود که شخصی عملی را بجبران عمل شخصی دیگر انجام دهد)

خبل ، خبل - آشفتگی ، پریشانی خاطر ، جنون

خبیاری (غ) - ماهی‌خاویار ، تخم ماهی‌خاویار

خبیب = خبب

خبیر ج خبراء - کارشناس

خبیر زراعی - کارشناس یا متخصص کشاورزی

ختار = خاتر

ختام - لاك (که آنرا چون شمع روشن کنندوروی آن مهر زنند)

فی الختام - درپایان

ختام عاطر - پایان نیکو

ختامة (ص) - استامپ

ختل - نیرنگ زد ، خدعه کرد

ختم - مهر کردن ، مهر ، اثر مهر برروی کاغذ

ختم البرید - مهر پستخانه که روی تمبرها زنند

ختم بالرصاص - پلم کرد ، سیم وسرب کرد (در گفتگوی از دراطاق وغیرآن)

ختم بالشمع - لاك ومهر کرد

ختم تاریخ - مهرتاریخ

ختیعة - پوششی از چرم یا لاستیك که هنگام زخم شدن انگشت روی آن کشند ، انگشت پوش

خثر = تخثر

خداع البصر - خطای باصره

خداع الحواس - خطای حواس

الخدمات الصحفیة - خدمات مطبوعاتی

الخدمة العسکریة - خدمت نظام

خدمة العلم - خدمت زیر پرچم ، سربازی

خدیوی - عنوان هریك ازحاکمان مصر

خذروف - فرفره‌ی چوبی که کودکان در روی زمین چرخانند

خراج - مالیات

خرارة = خذروف

خراطة - تراش‌کاری در مورد آهن وغیرآن ، خراطی

خراعة (ع) - مترسك ، آدمك سرخرمن

خرامة - مته ، سوراخ کن ، منگنه ، بلیط سوراخ کن

خرب الابرة - سوراخ سوزن

خربش - با خط بد نوشت ، با شتاب نوشت

خرج (ص) - منگوله ، شرابه

خرج الجندی - جیره‌ی سرباز

خَرَجَ عَلَيْهِ = **اِنْبَرى لَهُ**

خَرَجَ عَلَى الْحُكُومَةِ - برضد دولت قیام کرد، مقاومت کرد

خُرْدَة (غ) - آهن پاره، قراضه، ساچمه، تکه، پول خرد، جنس خرازی

خُرْدَجِي (ص) - خرازی فروش

خُرْدَوات (ص)، اجناس خرازی، خرده ریز

خَرَسان، خَرَسانَة - بتون: مخلوطی از سنگ شکسته وماسه وسیمان که دربنایی بکاررود

خَرَسانَة مُسَلَّحَة - بتون آرمه، بتـون مسلح، بتون که در آن میله‌های آهنی گذارند تامقاومتش بیشتر گردد

خُرْضَوات (غ) - اجناس خرازی

خَرْطُوش، خَرْطُوشَة ج خَراطِيش (غ) - فشنگ

خُرْطُون ج خَراطِين - کرم خاکی که پیوسته در زیر زمین تغذیه کند وبـرای زراعت مفید و نافع است

خَرِع - مبتلا به نرمی استخوان

خُرْق - حماقت، کودنی، بلادت

خَرْق - پاره کردن، سوراخ

خِرَق - لباسهای پاره‌وژنده، لباسهایاپارچه‌های کهنه وفرسوده

جامِعُ الْخِرَق - کهنه چین، کهنه خر، کهنه فروش

خَرَمَ، خَرَّمَ - سوراخ کرد

خُرْمُ الْاِبْرَة - سوراخ سوزن

خِرِّيج - فارغ التحصیل

خِرِّيجُ الْجامِعَة - فارغ التحصیل دانشگاه

خَرِيطَة ج خَرائِط - نقشه‌ی جغرافیا

خَرِيع = **خَرِع**

خَرِيف - پاییز

خَزِيَ = **اَخْزى**

خَزّاف - کوزه‌گر، سفالینه فروش

خَزّان - سد، تانك آب

خِزانَةُ الثِّيابِ اَوِ الْمَلابِس - کمد لباس

خِزانَةُ حَدِيد - صندوق آهنی، گاو صندوق

خِزانَةُ الْكُتُب - قفسه‌ی کتاب

آنِيَة خَزَفِيَّة - ظروف سفالین

خَزَنَ، خَزَّنَ = **اِخْتَزَنَ**

خَزَنَ الْقِطارَ الْحَدِيدِيَّ - قطاررا بخط دیگر انداخت، مسیر قطاررا عوض کرد

اُجْرَةُ الْخَزْنِ - انبارداری: پولی که بابت انبارداری دهند

خَزِيَ - رسوا شد، افتضاح شد، خجالت کشید

خَسّ - کاهو

خَسْئاً لَكَ! - اف برتو! ، وای‌برتو! ، تفو!، خجالت بکش!

خَشّاب ج خَشّابَة ـ چوب فروش

خَشبة المَسرح ـ سِن تماشاخانه

خَشف ـ برف

خَشُوف ـ آدم فضول ، فضولباشی

خَشيةَ أن... ـ ازترس اینکه ... ، مبادا که...

خَشِيف ـ برف

خُصّ ج اخصاص ، خُصوص ، خِصاص ـ آلاچیق ، آلونك، کپر ، کلبه ، میخانه ، خانه‌ی خمار ، دکان می‌فروشی

خُصلة شعر ـ طره‌ی مو

خَصَم ـ پیروز شد بر ، فائق آمد بر ، شکست داد

خَصم ـ مخالف ، ضد ، دشمن ، طرف دعوی ، خواهان یا خوانده ، حریف ، رقیب

خَصَمَ (ص) ـ کسر کرد ، کاهش داد ، تخفیف داد (در قیمت)

خَصمٌ فِی الثَّمن ـ تخفیف در بها یا قیمت چیزی

خَصم الکمبیالات ـ سفته‌ها را نقد کردن (و آن چنان باشد که پیش از سررسید مبلغی برای مدت آنها کم کنند و باقی مبلغ را بپردازند)

خَصمٌ مِن الثَّمن ـ تخفیف‌دادن یا تخفیف گرفتن (درمورد قیمت اشیاء)

الهِلال الخَصیب ـ کنایه‌ازسه کشورعراق‌وسوریه ولبنان

خَضار ، خُضار (ص) ـ سبزی ، سبزیجات

خَضّار ـ سبزی فروش

خضارُ الطَّبخ ـ سبزی پختنی (مانند اسفناج و غیره)

خَضْب ـ ماده‌ی سبز گیاهی ، کلوروفیل

خَضْراوات = خَضار

خُضَرِیّ (ص) = خَضّار

خَضَعَ ـ تسلیم شد ، اذعان کرد ، رام شد ، مطیع شد

خَضَّعَ = اخْضَعَ

خَطَّ ـ نوشت ، تحریر کرد ، مرقوم داشت

خُطّ ـ محله ، کوی و برزن

خَطَّ تحتَ الجملةِ خطًّا (لإظهار اهمّیّتها) زیر جمله‌یی خط کشید (تا اهمیت آنرا نشان دهد)

الخطّ الحدیدیّ ـ راه آهن

خَطَّ خطّةً ـ نقشه‌یی طرح کرد

خَطا = اِختطی

خَطا نحوَ الأمامِ ـ بجلو رفت یا گام برداشت

خَطِی = أخطأ

خطأ مطبعی ـ غلط چاپی

خِطاب ـ نامه ، پیام ، نطق

خِطابُ العرشِ ـ نطق شاه ، نطق شاهانه

خِطابُ غرامٍ ـ نامه‌ی عاشقانه

خِطاب مفتوح ـ نامه‌ی سرگشاده

خَطّارُ السّاعَة - پاندول ساعت

خُطّاف - پرستو ، چلچله

خَطَبَ - سخنرانی کرد

خَطَبَ - نامزد ازدواج (اعم ازمرد یا زن)

خَطُبَ - سخنران یا خطیب شد

خَطَبَ الفَتاة - دختری‌را خواستگاری یا نامزد کرد

ما خَطْبُكَ ؟ - چه ناراحتی دارید ؟

خَطَبَ وِدّه - طرح دوستی ریخت با کسی ، رفاقت کرد با

خِطْبَة - خواستگاری ، نامزدی ، آنچه از مال یا زیورآلات وغیره بعنوان نامزدی بخانه‌ی عروس فرستند

خَطّة - خط تیره ، خط فاصله بدین شکل (ـ)

خِطّة ج خِطَط - روش ، خط مشی ، طرح ، نقشه

خُطّة ج خُطَط = خِطّة

الخُطّة المَرسومَة - نقشه‌ی طرح شده

خَطُرَ - خطیر بود ، عظیم ومهم بود

خَطَرَ الأمرُ علی،فی،ب بالِه - بخاطرش آمد، بیاد یا بخاطر آورد

خَطَرَ الأمرُ له - چیزی بفکرش رسید، بخاطرش خطور کرد

خَطَر مُحدِق - خطر تهدید کننده یاتهدیدآمیز ، خطر نزدیک

خَطَّطَ - خط کشید

خَطَّطَ الأرضَ - زمین را مساحی کرد

خَطَّطَ الأرضَ بِالمِحراثِ - زمین را شخم زد، دارای شیار یا مرزکرد

خَطَّطَ الحَواجِبَ - مداد با بروها کشید ، ابروها را بوسیله‌ی مداد آرایش کرد

خُطَطٌ دِفاعِيَّة - تاکتیك یانقشه‌های دفاعی

خَطَّطَ القُماشَ - پارچه‌را راه راه کرد، خطدار کرد

خَطَفَ = اِختَطَفَ

خُطَّف = خُطّاف

خَطِلَ - سخن بیهوده ، چرند ، یاوه

خَطِلَ فی کَلامِه = أخطَلَ

خُطُوات إِيجابِيَّة - گامهای مثبت ، اقدامات ثمربخش

خُطُوبَة - خواستگاری ، نامزدی

خَطوة ج خُطُوات - گام

خَطوة جَبّارة - گام بلند ، اقدام بزرك وعالی

خُطُورة - اهمیت ، وخامت ، شدت ، سختی

خَطيب = خاطِب

خَطيب مُحتَرِف - سخنران یا ناطق حرفه‌یی

خَطِيبَة - نامزد (دختر)

خُفّ ج أخفاف ، خِفاف - پای افزار ، کفش

خِفارَة - نگهبانی ، کشیك دادن ، پاس دادن

خُفارَة - پایمزد کشیك ، اجرتی که برای نگهبانی وکشیك دادن پردازند

خَفّاف - کفاش ، کسیکه پای افزار فروشد

خَفّاق - دغل باز ، حیله گر ، لاف زن ، فریبکار

خُفّان - سنگ پا

خَفَتَ الصَّوتُ - صدا خاموش شد

اَلعابُ خِفَّةِ الیَدِ - شعبده بازی ، تردستی

خَفَرَ ، خَفَرَ - نگهبانی کرد ، کشیك داد ، حراست کرد

خَفَرَ = تَخَفَّرَ

خَفّش - روزکوری

خَفَضَ - پایین آورد ، کاهش داد ، کسر کرد ، کم کرد

خَفضُ السِّلاحِ - تقلیل اسلحه

خَفضُ عیشه - دررفاه وآسایش بود

فِی خَفضٍ مِنَ العَیشِ - آسوده (درزندگی)

خَفَقَ البَرقُ - برق جست یاتابش کرد ، ناگهان شعلهورشد

خَفَقَ الحائِطَ (س) - دیواررا گچ کشی کرد

خَفَقَ العَلَمُ - پرچم دراهتزاز بود

خَفَقَ القَلبُ - قلب طپید ، ضربان داشت

خَفَقانُ القَلبِ - طپش دل ، ضربان قلب

خَفِیَ = اِختَفی

خَفِیر ج خُفَراء - گارد ، نگهبان ، کشیك ، کسیکه درپاسگاه کشیك میدهد

کوخُ الخَفیر - سایبان چوبی برای نگهبان

دُخان خَفیف - تنباکو یاتوتون ملایم

شای خَفیف - چای کم رنك ، چای سبك

صِناعات خَفیفَة - صنایع سبك

خَلَی الشَّهرُ - ماه منقضی شد ، سپری شد

خَلّی سَبیلَه - اورا رهاکرد ، آزادکرد

خَلاً - خلا ، روستا ، صحرا

خَلّاب - جالب توجه ، جذاب

خَلاعَة - لاابالیگری ، بیعاری ، هرزگی ، بی عفتی

خِلافاً لِ ... - برخلافِ ... ، برعکسِ ...

خَلّال - سرکه ساز ، سرکهفروش

خِلال - سیخ کباب ، خلال دندان ، در اثناء ، در طی

خِلالَ زِیارَتِه - درطی بازدیدش

خَلَبَ = اِختَلَبَ

خَلَبَ العَقلَ - مجذوب کرد ، شیفته کرد ، جلب نظر کرد

خِلبُ نِساء - مردی که بسهولت زنان‌را مجذوب خود کند

خَلَجَ = اِختَلَجَ

خَلَّدَ - جاویدان کرد ، ابدی کرد ، مخلد ساخت

خَلَدَ - جاویدان شد

خَلَدَ ، خَلَّدَ اِلی وَبِالْمَکانِ = اَخْلَدَ

خُلْدٌ ج مَناجِذ - موش کور که درزیرزمین زندگی کند

خَلَسَ = اِخْتَلَسَ

خُلْسَةً - فرصت ، موقعیت

خُلْسَةً - در پنهانی

خَلَصَ = تَخَلَّصَ

خَلَّصَ عَلی الْبَضائِع (ص) - کالاارا از گمرك مرخص کرد

خَلَطَ الْمَرِیْضُ - پرهیز نکرد ، غذایی که بحال او مضر بود خورد (درگفتگوی ازبیمار)

خِلْطٌ مِلْطٌ - درهم برهم ، آشفته

خَلَطَ ، خَلَّطَ وَرَقَ اللَّعِبِ - ورق بازی‌را برزد

خَلُعَ - عیاشی کرد ، متابعت هوای نفس کرد ، هرزگی و بی عفتی کرد

خَلَعَ الرِّداءَ وَالْحِذاءَ - جامه‌را ازتن وکفش‌را ازپای بیرون آورد

خَلَعَ عَنِ الْعَرْشِ - (کسی را) ازسلطنت خلع کرد

مِصْباحُ اَوْنُورٌ خَلْفِیٌّ - چراغ عقب ماشین و غیره

خَلْفِیَّةٌ - زمینه (درموردقالی ، نقشه یاهرچیزی که دارای نقوش است)

خُلْقانِیٌّ - کسیکه جامه‌ی کهنه‌ی قدیمی فروشد، کهنه‌فروش

خِلْقِیْنٌ ج خَلاقِیْنُ - دیگ بزرگ

خَلْوَةُ الْمَلْهیٰ - لژ تماشاخانه یا کاباره

خَلِیَّةٌ ج خَلایا - سلول بدن ، کشتی بزرگ ، کندو

خَلِیَّةُ النَّحْلِ - کندو ، کندوی عسل

خَلِیعٌ ج خُلَعاء - هرزه ، بیعار ، فاجر ، لاابالی ، شهوت ران ، بی ناموس ، عیاش ، قمارباز ، کسی که از مقامی معزول شده باشد

خَلِیُوز - (درشیمی) سِلولوز

خَمّار - میفروش

خِمارٌ ج اَخْمِرَةٌ ، خُمُرٌ ، خُمْرٌ - پوشش ، تور صورت ، آنچه سروصورت را بدان پوشانند، نقاب که برروی افکنند

خَمّارَةٌ - دکان می‌فروشی ، میخانه

خَمَدَ - تسکین یافت ، فروکش کرد ، کم شد ، آرام شد

خَمَدَتِ النّارُ - آتش خاموش شد

لَوْنٌ خَمْرِیٌّ - رنگ ارغوانی

عِیْدُ الْخَمْسِیْن - (نزدمسیحیان) عید نزول روح‌القدس برحواریون

خُمُولُ الذِّکْر - گمنامی

خِمِّیْر - آدم مشروب خور ، باده‌گسار

خَمِيرَة - خمیرمایه ، خمیرترش ، (در شیمی) ماده‌یی که دراجسام آلی موجب استحاله گردد

خَمِيلَة ج خَمائِل - درخت زار ، درخت بسیار وانبوه

خَنا = اَخْنَى

خِناق - گلوگاه ، یقه

خُناق - دیفتیری

ضَيَّقَ الْخِناقَ عَلَى - گلوی اورا فشار داد ، گریبانش راگرفت

خِناقَة (ص)- کتک کاری، نزاع ، دعوا

لَحْمُ الْخِنْزِيرِ الْمُقَدَّد - گوشت خوک که آنرا خشك کرده باشند

خُنْفُساء - سوسك

خَنِيَ = اَخْنَى

خَوِيَ - خالی بود یا شد

خُوان ، خِوان - سفره ، میزغذاخوری

خَوْخ - هلو ، شفتالو

خَوْخَة = خادِعَة

خُوذَة ج خُوَذ - کلاهخود

خَوْر - خلیج کوچك

خُورُس (غ) - دسته‌ی خوانندگان سرودهای مذهبی ، تهلیل خوانان کلیسا ، جایگاه کشیشان و راهبان در کلیسا

خُورِيّ ج خَوارِنَة (غ) - کشیش

خَوَّفَ = اَخافَ

خَوَّلَ - اختیار یا اجازه داد ، اعطاکرد ، داد

خُولِطَ فِي عَقْلِهِ - اختلال فکر پیداکرد ، دیوانه شد

خَوِيَ - خالی بود یا شد

خِيار قَثَّة (ص) - خیار پاییزی ، خیار ترشی ، خیار ریزه

خَيّاش - کرباس باف

خِياط - سوزن خیاطی

خِياطَة - خیاطی ، عمل وشغل خیاط

مَكِنَة خِياطَة - چرخ خیاطی

خَيّال - اسب سوار ، سوارکار

خَيّالَة - سواره نظام

خَيَّبَ - ناامید کرد

خَيْبَة - نومیدی ، شکست

خَيْش - کرباس

بَكَرَة خَيْط - قرقره‌ی نخ

خِيلَ اِلَيْهِ اَنَّ ... - بنظرش رسید که ... ، چنین پنداشت یاتصور کرد که ...

خَيَّمَ = تَخَيَّمَ

خَيَّمَ عَلَيْهِ الظَّلامُ اَوِ الْجَهْلُ (مثلاً) - تاریکی یا نادانی براو سایه انداخت ، حکمفرما شد

((د))

دَأَب ، دَأْب ـ اعتیاد ، تمایل ، پشت کار ، استقامت ، مداومت

دُؤُب ـ عادت ، خو

دَأَبَ فِي ... ـ پشت کار داشت در ، استقامت بخرج داد در ، اصرار وپافشاری نمود در

دَأَبَ فِي الشَّرِ ـ بفساد وبدی خو گرفت ، اعتیاد پیدا کرد

دُؤُوب = **دَأَب**

دائِرَة ج دَوائِر ـ اداره

دائِرَةُ الدِّعايَةِ ـ اداره‌ی تبلیغات

أَمْسِ الدّابِرِ ـ دیروز گذشته

داتُورَة (غ) ـ تاتوره ، داتوره (یکنوع گیاه)

داجِن ـ خانگی ، اهلی ، دست آموز (در گفتگوی ازحیوانات)

حَيَوانات داجِنَة ـ حیوانات اهلی یا خانگی

طُيُور داجِنَة ـ پرندگان خانگی (چون مرغ ، خروس وامثال اینها)

قَرْض داخِلِيّ ـ قرضه‌ی ملی

مَدْرَسَة داخِلِيَّة ـ مدرسه‌ی شبانه روزی

مُشاغَبات داخِلِيَّة ـ کشمکشهای داخلی

وِزارَةُ الدّاخِلِيَّة ـ وزارت کشور

داخِن ـ دودی ، پردود ، دود گرفته

داخُون ج دَواخِين = **مَدْخَنَة**

دار ج دُور ـ اداره ، مؤسسه رسمی ، بنگاه ، خانه

دارُ الآثار ـ موزه

دارُ الإِذاعَة ـ اداره رادیو

دارُ التَّمْثِيل ـ تماشاخانه ، اپرا

دارُ رِعايَةِ الأُمُومَةِ والطُّفُولَةِ ـ بنگاه حمایت مادران و کودکان

دارُ الكُتُب ـ کتابخانه

دارُ المُعَلِّمِينَ الإِبْتِدائِيَّة ـ دانشسرای مقدماتی

دارُ المُعَلِّمِينَ العالِيَة ـ دانشسرای عالی

دارُ النَّشْرِ والتَّرْجَمَة ـ بنگاه نشر وترجمه

دارَ الوابُورُ اوِالآلَة ـ ماشین یا دستگاه بکار افتاد ، کار کرد

دارِج ـ متداول ، معمول ، معهود ، مد ، رائج ، شایع

طِفْل دارِج ـ کودك تازه راه افتاده

العَرَبِيَّة الدّارِجَة ـ زبان عربی محاوره‌یی یا عامیانه

دارِعَة ـ کشتی جنگی دارای پوشش فولادین ، ناو زره پوش

داستِ السَّیّارةُ فلاناً - فلانکس را اتومبیل زیر گرفت

داسِر - پروانه‌ی موتور هواپیما

دالت علیه الدَّولةُ - بخت ازاو برگشت

دالت له الدَّولةُ - بخت بااو مساعد شد

داما (غ) - یکنوع بازی که دارای ۲۲ مهره و صفحه‌یی چون شطرنج است

دامِجانَة ج دامجانات (غ) - شیشه‌یی که شکم آن بزرگ وگردن آن تنگ وروی آنرا حصیری بافته پوشانده است

الدّامی ، الدّامِیَة (مونث) - خونین ، خونبار

معرکة دامیة - جنگ خونین

دانتِی (غ) - دانته : شاعرشهیر ایتالیایی

داوَل = اَدال

دایل (غ) - صفحه‌ی شماره‌گیر (روی دستگاه تلفن)

دبّ ج اَدباب ، دِببَة - خرس

هو اکذب من دبّ ودرج - او دروغگوتر از همه‌ی زندگان ومردگان است

دبّ فیه الفساد - فساد بدان راه یافت

دبی ، دباة - ملخ کوچك ، مورچه

دبّابَة ج دبّابات - تانك (که در جنگ بکار رود) ، جانور خزنده

دبّاخ - بازی جفتك چارکش

دبّاس - شیره پز

دُبال - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

دبر = ادبر

دبّر خِطّةً - نقشه‌یی طرح کرد

دبّر مکیدة - توطئه چید ، دسیسه چید

رأیٌ دَبریّ - چاره اندیشی پس از انجام عمل

دبکة - یکنوع رقص

دَبَل - کودداد (بزمین) ، حاصلخیز کرد

دُبلة ج دُبَل ، دُبل - کلوخه ، تکه ، غلنبه ، توده (ازهرچیز)

دِبلوماسیّ (غ) - دیپلمات، سیاستمدار، نماینده‌ی سیاسی ، مربوط به سیاست

السلك الدِبلوماسیّ - هیئت نمایندگان سیاسی مقیم یك کشور (چون سفرا ، کنسولها وغیرآنان)

دِبلوماسیّة (غ) - دیپلماتیك ، سیاست، نمایندگی، سیاسی ، عمل وشغل دیپلمات

العلاقات الدِبلوماسیّة - روابط سیاسی یا دیپلماتیك

الهیئات الدِبلوماسیّة - هیئت های سیاسی

دبور ج دَبابیر - زنبور

دبورة (ص) - کلنگ سنگتراشی ، ستاره‌ی سر دوشی (که جهت تعیین درجه نظامی روی شانه ها دوزند)

دبّوس (س) - داروساز ، دارو فروش

دَبُّوس ج دَبابيس - سنجاق ، چماق ، باتون: چوبدستی پاسبانان که بدست گرفته یا به کمر بندند

دَبُّوس اِنْكليزيّ - سنجاق قفلی

دَبُّوس رَبطة رَقبة - سنجاق کراوات

دَبُّوس شَعرٍ - گیره‌ی زلف

دَبُّوس صَدر - سنجاق که بشکل گُل درست کنند وروی سینه نصب نمایند

دَبُّوس الغَسيل - گیره‌ی چوبی که بلباس زنند تا باد آنرا بجایی پرتاب نکند

دَبُّوسَة (ص) - چوبِ طبل

دَثَر = اِندَثَر

دَجاجَة - مرغ ، جوجه مرغ

دُجاجِيّ - مرغ فروش

دَجال - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

دَجَة ج دُجات - تکمه‌ی پیراهن

دِجْران - داربست (برای درخت مو وغیر آن)

دَجَلَ الأرضَ - زمین راکود داد (تا حاصلخیز شود)

دَحَضَ ، دَحَّضَ = اِدْحَضَ

دُخان - دود ، تنباکو ، توتون

دَخاخِني (ص) - تنباکو وتوتون فروش

دُخس ، دُخَس - یکنوع جانور دریایی ، گراز دریایی

دَخَلَ = اِدْخَلَ

دَخَلَ الجَمعِيَّةَ - عضو انجمنی شد ، در حزب یا جمعیتی عضو شد

الدَّخْلُ السَّنَوِيّ - درآمدِ سالانه

دَخَلَ عليَّ - واردشد (بر کسی)

دَخَلَ فی - رخنه کرددر

الدَّخْلُ القَومِيّ - درآمد ملی

دَخَّنَ التَّبغَ - دخانیات استعمال کرد

دَخَّنَ الغَليُون - پیپ کشید

دَخَّنَ لِفافَة - سیگار کشید

دَخَّنَ نارجِيلَة - قلیان کشید

دُخْنَة - رنگ دودی

دُخُولِيَّة (ص) - مالیات یا عوارض دمِ دروازه

دَرابزُون ، دَرابزِين - نرده ، طارمی

دَرّاجَة ج دَرّاجات - دوچرخه

دَرّاجَة بُخارِيَّة - موتوسیکلت

دِراسَة ج دِراسات - مطالعه ، تحقیق ، تتبع ، تحصیل علم

العامُ الدِّراسِيّ ، السَّنَةُ الدِّراسِيَّة - سال تحصیلی

دُرّاعَة - جاکت ، بلوز

دُرّاق ، دُرّاقِن (س) - هلو ، شفتالو

الدِّراما (غ) - نمایش درام

اَبقَى دَراهِمَ فِي البَنْك - پول ببانك گذاشت

دَرْب ج **دُرُوب** ، **دِراب** ـ جاده ، راه ، راهرو ، در بزرگ ، کوچه ، راه کوهستانی

دُرْبَة ـ تجربه ، تمرین

دَرْبَكَة (ص) ـ صدای تلغ تلغ ، جنجال ، غوغا ، هیاهو

دَرَبُكَّة (ص) ـ یکنوع طبل یا نقاره

دُرَّة (ص) ـ طوطی کوچك

دُرْج ـ کشوِ میز

دَرَجَ ـ رهسپارشد ، حرکت کرد ، قدم زد

درج الامْر ـ در جریان بود ، منتشرشد ، رواج یافت ، متداول شد

درج الزِّیّ ـ مد بود یا شد (در گفتگوی ازلباس وامثال آن)

درج القَوْم ـ مردند ، منقرض شدند ، از میان رفتند

درجة ج **درَج** ـ پلکان ، نردبان ، پله‌ی نردبان

درجة اُولی ـ درجه یك

دردشة (ص) ـ یاوه سرایی ، وراجی ، بیهوده گویی ، پرگویی

دَرَزَ ـ دوخت

دَرْس ـ مطالعه ، تحقیق ، تتبع ، پژوهش

دَرَسَ علی ـ نزد کسی درس خواند

درس المَوْضُوع ـ مطلبی را مورد تحقیق و رسیدگی قرارداد

درس المَوْقِف ـ رسیدگی کردن به وضعیت یا چگونگی چیزی

قَيْد الدَّرْس ـ تحت مطالعه یا رسیدگی

دِرْسْوار (غ) ـ بوفه (که در آن لوازم سفره نهند)

الدَّرَك ـ ژاندارمری

رِجال الدَّرَك ـ مأموران ژاندارمری ، ژاندارمها

دَرَكِیّ ـ ژاندارم

دُرُوس الأشْیاء ـ علم الاشیاء

دَرِیئَة ـ هدف ، پرده ، پاراوان ، حائل ، مانع

دُزِینَة (غ) ـ دوجین

دَسْت الوِزارة (غ) ـ کابینه ، هیئت وزیران

دُسْتُور ـ قانون اساسی ، مشروطه

الحکومة الدستوریّة ـ حکومت مشروطه

دُشّ (غ) ـ دوش آب

دَشَّنَ ـ تأسیس کرد ، دایر کرد ، رسماً افتتاح کرد

دعا اِلی ولِیمة ـ دعوت بمهمانی کرد

دَعاهُ ـ اورا دعوت کرد ، ازاو درخواست کرد

بَیت الدَّعارة ـ روسپی خانه

دِعایة ج **دِعایات** ـ تبلیغات ، پروپاگاند

ادارة الدِّعایة والنَّشْر ـ اداره ی تبلیغات و انتشارات

دَعَكَ ـ ماساژ داد

دُغْرِی (ص) ـ راست ، مستقیم بسوی جلو

دَغَل ج أدْغال ـ جنگل

دَغَم = ادغم

دَفَأ = ادفأ

دَفِئ ، دَفْآن ـ گرم

دَفّایة (ص) ج دَفّایات ـ بخاری

دَفّة ـ سکان کشتی

دَفّةُ الْبابِ اوالشُّبّاك ـ یك لنگه در یاپنجره

دَفْتَرخانَة (ص) ـ بایگانی ، ارشیو ، محل‌ضبط اسنادواوراق

دَفْتَر شِیکات (شَکّات) ـ دسته چك

دَفَعَ عَنْهُ ـ پول کرایه یاغذای کسی‌را پرداخت ، حساب کرد

دَفْعَة ـ یك نوبت پرداخت ، قسط

الدَفْعَةُ الأولَی ـ قسط اول

دَفَقَ = تَدَفَّقَ

دُقاق ـ پودر ، گرد

دَقّاقَةُ الْباب ـ کوبه‌ی در

ساعَة دَقّاقَة ـ ساعت زنگ دار

دُقَّة = دُقاق

دَقَّة بِدَقّة = خَبْطَة بِخَبْطَة

دَقَّقَ = ادَقَّ

دَقَل ـ دکل کشتی که بادبان را برآن بندند

دُکْتُور (غ) ج دَکاتِرَة ـ دکتر

دُکْتُور فِی الأدَبِ الْعَرَبِیّ ـ دکتردر ادبیات عرب

دُکْتُور فِی اللّاهُوت ـ دکتر الهیات یا علوم دینی

الدُّکْتُوراةُ الْفَخْرِیَّة ـ دکترای افتخاری

دَلاعَة ـ بناز ونعمت پرورش یافتن

دِلالَة ـ حق العمل کاری ، دلالی ، حراج کردن

دَلالَة ج دَلائِل ـ کتاب راهنمای مسافران و سیاحان

دُلْب ـ درخت چنار

دُلْفِین (غ) ـ گراز دریایی ، یکنوع جانور دریائی که در بزرگی وفربهی ضرب المثل است

دَلِیل السُّفُنِ اوِالطَّیّارات ـ راهنمای کشتی ، خلبان هواپیما

دَمِی = ادْمَی

دَماثَةُ الأخْلاق ـ نرم خویی ، خوش خلقی ، ملایمت ، بزرگواری

دِمان = دِمْن

دَمِثُ الأخْلاق ـ نرم خو، خوش‌خلق، بزرگوار، دارای اخلاق ملایم

دَمْغَة (ص) ـ تمبر ، علامت ، نشان ، اثر

دِمْن ـ کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

دَمَنَ ـ زمین را کود داد

دموعُ الرِّياء - اشك تمساح

دمية ج دمى - عروسك

دندرمة (ص) - بستنی

دَنِف = ادنف المريض

دِنمو (غ) - دینام

دواء منعش - داروی نشاط انگیز ومقوی

دُوار - سرگیجه

دوار البحر = بُحار

دوّار الشمس - گُل آفتاب گردان

بائع دوّار - فروشنده‌ی دوره گرد یا سیّار

دوار الهواء (الطّيران) - سرگیجه که در اثر پرواز با هواپیما عارض شود

دوّارة الرِّيح - بادنما ، آلتی که برای تعیین جهت وزش باد درمحلی مرتفع نصب کنند

دوّارة الماء - گرداب

دوّاسة - رکاب ، پدال

دوّاسة الدّرّاجة - رکاب دوچرخه

دَوالَيك - بنوبت ، متناوباً ، بطور متبادل

وهكذا دَوالَيك - الی آخر ، الخ

دوّامة - فرفره‌ی چوبی که کودکان روی زمین چرخانند

دوّامة الماء (ص) - گرداب

دَوْخة (ص) - سرگیجه

دُودة ج دُود ، دِيدان - کرم (ازهرنوع)

دُودةُ الحرير - کرم ابریشم

دُودةُ القزّ - کرم ابریشم

دُودىّ - کرم مانند ، دارای کرم

الزّائدةُ الدّوديّة - آپاندیس ، ضمیمه‌ی اعور

دوَّر = ادار

دَور ج ادْوار - دور ، نوبت ، دفعه ، فرصت ، دوره ، رل یا نقش (در فیلم و نمایش) ، طبقه‌ی عمارت ، اشکوب

دور ارضي - طبقه‌ی تحتانی عمارت ، اشکوب زیرین

يلعب دوراً هامّاً - نقش مهمی را بازی میکند

دور البطولة - رل اول ، رل یا نقش مهم واصلی (درفیلم و نمایش)

الدّورُ الرّئيسيّ = دور البطولة

الدّور الغراميّ - رل عشقی

بالدّور - بنوبت

دورة المياه - مستراح ، آبریز

دَورق - تنگ (برای دوغ ، شربت وماننداینها)

دُورىّ - گنجشك

دوريّات عسكريّة - گشتیهای نظامی

دَوريّة ج دَوريّات - گشتی ، پلیس گشتی ، پاسداران ، پلیس شبگرد

نشرة دوريّة - نشریه ، مجله یا روزنامه‌یی که

دراوقات معين منتشر شود

دَوْس - لگدكردن ، با پا روی چيزی فشار آوردن

دُوسِنْطاريا (غ) - اسهال ، ديسانتری

دُوق (غ) - دوك: بزرگترين لقب اعيان انگلستان بعد ازشاهزاده

دُوقَة - زن دوك

دُوقِيَّة - دوك نشين ، قلمرو دوك

الدُّوَلُ الغَيْرُ المُنْحازَة - كشورها يا دولتهای بيطرف

دَوْلاب ج دَوالِيب - چرخ ، هرچيزی كه بر گرد محوری بچرخد ، كمد

دولاب ذو اَدْراج - كمد كشودار

دولاب هُدُوم (ص) - كمد لباس

دَوْلَة ج دُوَل - هيئت حاكمه ، دولت ، حكومت ، كشور

صاحِبُ الدَّوْلَة - لقب نخست وزير

دَوْلِيّ - ملی ، داخلی

دُوَلِيّ - بين‌المللی

صِراعٌ دُوَلِيّ - كشمكش بين‌المللی

العَلاقاتُ الدُّوَلِيَّة - روابط بين‌المللی

دَوْماً - پيوسته ، هميشه ، همواره ، مستمراً ، دائماً

دُومين (غ) - خالصه جات

دُونَم - مساحتی مساوی ۲۵۰۰ متر مربع

دُوَيْبَة - حشره

دَهّان - روغن فروش ، روغن كار

دِهانَة - روغن كاری ، رنگ وروغن زدن

دَهَسَ القِطارُ اَوِالسَّيّارَةُ فُلاناً - قطار يا اتومبيل كسی را زير گرفت

دَهَشَ = اَدْهَشَ

دِهْلِيز - كريدور

دِيْدان - كرمها ، حشرات

دَواءٌ طارِدٌ لِلدِّيْدانِ - داروی ضد كرم

دِيسَمْبِر (غ) - دسامبر ، ماه دوازدهم ميلادی

دِيسِيجْرام (غ) - يك‌دهم گرم

دِيْماغُوجِيا (ع) - سياست عوام فريبی

دِيمُقْراطِيّ ، دِيْمُوقْراطِيّ (غ) - دمكراتيك ، مربوط به دمكراسی يا حكومت ملی ، طرفدار حكومت ملی ، دمكرات

نِظامٌ دِيمُقْراطِيّ - رژيم دمكراتيك

دِيمُقْراطِيَّة ، دِيْمُوقْراطِيَّة (غ) - دمكراسی ، آزادی ، حكومت ملی

الاَسالِيبُ الدِّيْمُوقْراطِيَّة - روشهای دمكراتيك

دِيناري (فی ورق اللعب) (ص) - خالِ خشت (درورق بازی)

دِينامُو (غ) - دينام

دِينامُومِتْر (غ) - نيروسنج

الدِّيْنامِيَّة - ديناميسم

دِیْوان ج دواوین - دادگاه ، اداره ، دفتر کار

«ذ»

ذائِعُ الصِّیْت - بلند آوازه ، نامدار ، مشهور

شهرة ذائِعة - شهرت فراوان یا همه جاگیر

ذابَ - آب شد

ذاتَ مرةٍ - یکدفعه ، یك وقتی

ذات المفعول السِحْرِیّ - دارای اثر سحرانگیز (درگفتگوی از داروها)

ذاتَ یومٍ - روزی (ازروزها)

الحکم الذّاتِیّ - خود مختاری

ذاقنةُ الکَمان - تکه چوب کوچکی که روی ویلن نصب شده است ودر هنگام نواختن چانه‌را برآن تکیه دهند

اِذْ ذاكَ - ان موقع ، آن هنگام ، متعلق به آن زمان

ذَبَّ عن ... - دفاع کرد از ...

ذِبْحة ، ذُبحَة - گلودرد ، ورم گلو

ذِبحة صَدْرِیّة - یك نوع سینه درد

ذَبْذَبة - ارتعاش ، نوسان ، موج هوا یا موج رادیو

ذَرَّ الرَّمادَ فِی الأعین . خاکستر بچشمها پاشید (مجازاً) گول زد ، فریب داد

ذِراعُ المِحْقَن - میل داخلی سرنگ که مایع‌را با فشار بیرون میدهد

ذِراعُ المَقْعَد - دسته‌ی صندلی

ذَرَّة ج ذَرّات - اتم

فَلْقُ الذَّرَّة - شکافتن اتم ، اتم شکافی

نَواةُ الذَّرَّة - هسته‌ی اتم

ذُرْوَة ، ذِرْوة ج ذُرَیً ، ذِرَیً - قلـه ، اوج ، بلندی

مؤتمر الذِّرْوة - کنفرانس عالی سران دول

ذَرِّیّ - اتمی

الأسلِحة الذَّرِّیّة - سلاحهای اتمی

التَجارِبُ الذَّرِّیّة - آزمایشهای اتمی

الطّاقة الذَّرِّیّة - انرژی اتمی ، نیروی اتمی

القنبلة الذَّرِّیّة ج القَنابِلُ الذَّرِّیَّة - بمب اتمی

النَّظرِیّة الذَّرِّیّة - فرضیه یا تئوری اتمی

ذَرِیع - سریع ، رود ، تند ، واسطه ، شفیع ، میانجی

الفشل الذَّرِیع - شکست سخت یا مفتضحانه

قَتْل ذَرِیع - کشتار فجیع

موت ذُعاف - مرگ ناگهانی

ذَعِرَ = اِذْعَرَ

ذَعِنَ = اِذْعَنَ

سالفُ الذّکر - نامبرده ، مذکور

ذِکریٰ ج ذِکرَیات - خاطره ، یادبود، سالروز، سالگرد

اِحْیاء الذّکریٰ - تجدید خاطره

ذُنابی الطّائِرة - قسمت بال مانند عقب هواپیما

ذَوَّبَ = اَذابَ

ذَود - دفاع کردن ، حمایت ، پشتیبانی

الذَّود عن الوَطَنِ - دفاع از میهن

ذَهَبَ اَدْراجَ الرِّیاح - بر باد رفت

ذَهَبَ اِلَی الاَمرِ ، ذَهَبَ اِلیٰ اَنَّ ... - چنین پنداشت که ، چنین تصور میکرد که ...

ذَهَبَ بِهِ - اورا برد

ذَهَلَ = اِنْذَهَلَ

ذَهَلَ عَنْ - غفلت کرد از ، فراموش کرد ، نادیده گذشت

((ر))

رِئاسَة - ریاست

جَمْعِیَّةُ الرِّئاسَة - هیئت رئیسه ، هیئت مدیره

رَأَسَ = تَرَأَّسَ

عَلیٰ رَأْسِ ... - بریاستِ ... ، در رأسِ ...

رَأْساً - مستقیماً ، یکسره ، در وهلهٔ اول

رَأْساً علیٰ عَقِبَ - وارونه ، واژگون ، بطور معکوس

رَأْسُ الرَّجاء الصّالِح - دماغهٔ امید نیک

رَأْسُ السَّنَة - روز اول سال نو ، نوروز

رَأْسُ مالٍ ، رَأْسْمال ج رُؤُوس اموال ، رَسامیل - سرمایه

رَأْسمالی ، رَأْسْمالِیّ - سرمایه دار ، مربوط بسرمایه

رَأْس مالِیَّة ، رَأْسْمالِیَّة - سرمایه داری

رَأَفَ ، رَؤُفَ = تَرَأَّفَ بِهِ

الرَّأْیُ العامّ - افکار عمومی

رَئیس - (در ارتش) سروان

رَئیس اَوَّل - (در ارتش) سرگرد

رَئیس التَّحْریر - سردبیر روزنامه یا مجله

رَئیس فَخْرِیّ - رئیس افتخاری

رَئیس المَجْلِس التَّنْفیذیّ - رئیس هیئت اجرائیه

رَئیس الوُزَراء - نخست وزیر

العَقَبَة الرَّئیسِیَّة - مانع اصلی یا اساسی

رائِد ج رادَة ، رُوّاد ، رائِدون - پیشاهنگ، جاسوس، دیدبان، راهنما، کسیکه جاهای ناشناخته را کشف کند

رائِع - جالب ، دلکش ، دلفریب ، جذاب

راتِب ج رَواتِب - حقوق ، مواجب (که هر ماه بکارمندان وغیر آنان میدهند)

جُنْدیٌ راجل - سرباز پیاده

رادیکالِیّ (غ) - عضو حزب رادیکال ، طرفدار وخواهان اصلاحات سیاسی عمیق وسریع

اَلرّادیْکالِیَّة (غ) - رادیکالیسم : مکتب طرفداری از اصلاحات سیاسی سریع واساسی

رازٌ ج رازَة - معمار ، آرشیتکت

راسِب - مردود ، (درامتحان)

راسَلَ = تَراسَلَ مَعَ

راشِح - آب صاف کن ، پالونـه ، پالایه ، فیلتر برای تصفیه‌ی آب

راضَی = اِسْتَرضَی

راعَ = اَراعَ

راعَ - ترسید از

راعِی البَقَر ج رُعاةُ الأَبْقار - گاو چـران ، کاوبوی

رافِع ج رَفَعَة - کارآگاه ، پلیس مخفی

رافِع الأَثْقال - وزنه بردار

رافِعَة - اهرم ، دیلم ، میله

راقَهُ الأَمرُ - چیزی را پسندیـد و خشنود شد از آن

اَلْبِلادُ الرّاقِیَة - کشورهای مترقی یا پیشرفته

راوُوق - پالونه ، تصفیه کن ، فیلتر برای تصفیه‌ی آب

راهَقَ - بسن بلوغ رسید

راهِن - ثابت ، دائم ، حاضر

فِی الْوَقْتِ الرّاهِن - درحال حاضر

راهْنامَج (غ) - راهنامـه : کتـاب راهنمـای ملوانان

اَلظُّروف الرّاهِنَة - شرایط موجـود ، اوضاع کنونی

رایَة شادِن (ع) - بادکنك ، باد بادك

رِباطُ الْجَوارِب - بند جوراب

رِباطُ الْحِذاء - بند کفش

رِباط الرَقَبَة - کراوات

رِباطَةُ الْجَأْش - قوت قلب ، جرأت ، پردلی

رِباطَةُ ساقٍ - مچ پیچ

رُبّان ج رَبابِنَة ، رَبابِیْن - کاپیتان کشتـی ، ناخدا ، ملاح

رَبَح = اَرْبَح

رِبْذَة ج رِبَذ ، رِباذ - درِ بطری وامثال آن

رَبَص = تَرَبَّص

رُبْطَة - توده ، دسته ، بسته ، پشته

وِسام رُبْطَةِ السّاق - مدال یا نشان سلحشوری در انگلیس

رُبْطَة عُنُق - کراوات

رَبَكَ = اِرْتَبَكَ

رَبْوٌ - تنگی نفس ، آسم (یکنوع بیماری ریوی)
رِتاج - درِ بسیار بزرگ
رَتَلٌ - صف سربازان وغیرآنان
رَتَلُ السَّیّارات - صف اتومبیلها که پست سر هم حرکت کنند
رَتیب - (در ارتش) درجه دار
رَثْیَة - باد مفاصل ، ورم مفاصل
رَجَّ - تکان داد (در گفتگوی از شیشه‌ی دارو و غیر آن)
رَجا ، رَجاء ج اَرْجاء - ناحیه ، یك قسمت زمین ، محل ، جهت ، طرف ، سو
رُجاحة ، رُجاحَة = اُرْجوحَة
رِجالُ الاِسْعاف - مأموران امداد وکمك (در سازمانهای شیروخورشید سرخ ، خیریه وغیراینها)
رِجالُ الاَمْن - مأموران آگاهی وپلیس
رِجالُ الصَّحافَة - روزنامه نگاران
رِجالُ المَباحِث - مأموران تحقیق
رِجالُ المَطافِیٔ - مأموران آتش نشانی
رِجالُ المِظَلّات - چتر بازان
رِجالات - بزرگان ، اشخاص با اهمیت
رَجَحَ = تَرَجَّحَ
رَجَحَ = اَرْجَحَ
رَجْرَجَ = تَرَجْرَجَ
رَجْعُ الصَّدیٰ - انعکاس صوت ، اِکو

رَجْعِیّ - مرتجع ، کهنه پرست
رَجْعِیَّة - ارتجاع ، کهنه پرستی
مِنْفاخ رِجل - تلمبه‌ی پایی (که تایرهای اتومبیل وغیر آنهارا باآن باد کنند)
یُقَدِّمُ رِجْلاً ویُؤَخِّرُ اُخریٰ - گامی پیش و گامی پس می نهد ، (مجازاً) در انجام کاری تردید بخود راه میدهد
رَحابَةُ الصَّدْرِ - رادمنشی ، خونسردی ، گذشت داشتن
رَحّال ، رَحّالَة - جهانگرد ، سیاح
رَحَّبَ - خوش آمدگفت به ، استقبال کرد از
رَحْبُ الصَّدْرِ - با گذشت ، خونسرد ، رادمنش
رَحْبَةُ السَّیّارات - پارکینگ ، محل توقف اتومبیلها برای تعمیروغیر آن
رَحَلَ = اِرْتَحَلَ
رِحْلَة ج رِحْلات - مسافرت
رِحْلَة طُلّابِیَّة - گردش علمی دانشجویان یادانش آموزان
رِحْلَةُ العَمَلِ - مسافرت برای انجام کاروتجارت
مَکْتَبُ الرِّحْلات - موسسه یا دفتر امورمسافرت
رَخِیَ = اَرْخیٰ
رُخام - سنگ مرمر
رَخَصَ = اَرْخَصَ
رَخَّصَ لَهُ (ص)-پروانه‌ی کسب وغیرآن داد (بکسی)

رَخَّصَ لَهُ بِ... = اَجازَ

رُخْصَة - اجازه ، اذن ، پروانه‌ی کسب وغیر آن

رُخصةُ القِيادَةِ - پروانه‌ی رانندگی ، گواهی‌نامه‌ی رانندگی

رَدّ ج رُدود - جواب ، پاسخ

رَدَّ علی سُؤالِهِ - جوابِ سئوال‌اورا‌داد ، سئوال اورا پاسخ داد

رَدُّ الفِعل ج رُدودُ الفِعل - عکس العمل ، واکنش

رَدُّ النُورِ اَوِالحَرارَةِ - انعکاس نور یا حرارت

رَدّاً علی ... - در جوابِ ، در پاسخِ

رَدْهَة ج رَدَهات - فضای بزرك در خانه ، کریدور

رُزّ = اُرْز

رِزْمَة ج رِزَم = حُزْمَة

رِسالَة ج رَسائِل ، رِسالات - نامه ، پیام ، جزوه ، مقاله ، رساله ، مأموریت

اَداءُ الرِسالَة - انجام دادن مأموریت

رِسالَةُ الدُكْتوراه - تز دکتری ، پایان نامه تحصیلی در دوره‌ی دکتری

رَسّام - نقاش

الرَّساميلُ الاَجْنَبِيَّة - سرمایه های خارجی

رَسَبَ فی الاِمْتِحان - در امتحان مردود شد

ساعَة رُسْغ - ساعت مچی

رَسْم ج رُسوم - مالیات، عوارض، پولیکه باید بپردازند

رَسَمَ - مقرر کرد

رَسْمٌ اَوْ عَوائِدُ رَصيف - عوارض (که هنگام خالی کردن بار در اسکله پردازند)

رَسْمِيّ ج رَسْمِيّون - مأمور دولت ، اداری ، رسمی

رَسْمِيّات سَخيفَة - (رعایت) تشریفات رسمی ، مقررات خشك

صِفَة رَسْمِيَّة - عنوان رسمی ، سمت رسمی

رُسوم جُمْرُكِيَّة - عوارض گمرکی

رُسوم مَحْكَمَة - هزینه های دادگاه

سَيّارَةُ الرَّشّ - ماشین آب پاش

حَمَلوا بِالرَّشّاشاتِ وَالمَدافِع - با مسلسل و توپ حمله کردند

رَشّاشَة - آب پاش ، سر آب پاش ، گلاب پاش ، شکرپاش وغیر آن

رَشّاشَة ج رَشّاشات - مسلسل

رَشّاشَة آلِيَّة - مسلسل خودکار

رَشّاشَة ثَقيلَة - مسلسل سنگین

رَشّاشَة خَفيفَة - مسلسل سبك

رَشَّحَ - (کسی‌را برای مقام یامنصبی) نامزد کرد، کاندیدا کرد

رَشَّحَ نَفْسَهُ لِلاِنْتِخابات - خودرا کاندیدای انتخابات کرد

قلم رَصاص - مداد

رَصاصَة ج رَصاصات - گلوله

رَصَّص - چیزی‌را با سرب پوشاند ، پوشش سربی درست کرد برایِ

رَصِید - موجودی در بانك یا صندوق ، اعتبار بانکی

رَصِیف - محکم واستوار ، همکار

رَصِیف ج اَرْصِفَة - (در خیابان) پیاده رو ، (در راه آهن) سکوی پای قطار که مسافران از روی‌آن سوار یا روی‌آن پیاده شوند ، (در بندر) اسکله ، بار انداز

رَضّاعَة (ص) - بطری سر پستانك دار برای شیر دادن کودکان

رَضِیَ = اِرتَضَی

رَضِیَ عنه وعلیه - خشنود بود یا شد از،چیزی را پسندید ، تصویب کرد

رَطَّبَ = اَرْطَب

رَعَب ، رَعَّبَ = اَرعَب

رَغا ، رَغّی = اَرغی

رَغَّبَ = اَرْغَب

رَغْبَةً فِی ... - بخاطرِ ، بواسطه‌ی ، برایِ

الرَّغْبَةُ المُلِحَّة - علاقه‌ی مفرط ، تمایل شدید

عَلَی الرَّغْمِ مِن ... - باوجودِ ، علی رغمِ ...

رَغْماً عَن - باوجودِ ، علی رغمِ

رَغْوَةُ الصّابونِ - کف صابون

رَفّ ج رُفُوف ، رِفاف - طاقچه ، تخته‌یی‌که به دیوار کوبند وروی آن اشیاء قیمتی یا گلدان و امثال اینها گذارند

رِفادَة - باند (که روی زخم بندند)

رَفّاس (ص) - لنچ ، کرجی بخاری ، موتورآبی

رَفْرَفُ السَّیّارَةِ - گلگیر اتومبیل

رَفْرَفَ العَلَمُ - پرچم دراهتزاز بود یا باهتزاز آمـد

رَفَعَ - بالا برد ، بر پا کرد ، بر طرف کـرد ، افزایش داد

رَفْعُ الأَثْقالِ - وزنه برداری

رَفَّقَ = اَرْفَق

رَفَقَ بِهِ وعلیهِ ولَهُ = تَرَفَّقَ بِهِ

رَفِیقُ المَدْرَسَةِ - همکلاس

اِلغاءُ الرِّقِّ - آزادی بردگان

رِقُّ التَّصْوِیرِ الشَّمْسِیّ - فیلم عکاسی

رَقابَة - نظارت ، کنترل

رَقابَةُ الصِّحافَةِ اَوِ المَطْبُوعات - نظارت بر مطبوعات از طرف دولت ، سانسور

وَقْتُ الرُّقادِ - وقت خواب

رَقَدَ - خوابید ، (مجازاً) مُرد

رَقَّدَ = اَرْقَد

رقص مع - باکسی رقصید

قاعة الرّقص - سالن رقص

رُقعة الشطرنج - صفحه‌ی چهارخانه‌یی شطرنج که هنگام بازی مهره هارا روی آن گذارند

رَقّ = ارقّ

رَقَم - نوشت ، مرقوم داشت

رقّم ، رقّم - عبارت کتاب یا نوشته‌یی را نقطه - گذاری کرد (نقطه گذاری عبارتست از بکاربردن نقطه ، علامت سئوال ، ویرگول ، علامت تعجب وغیر اینها) ، چیزی را شماره گذاری کرد

رَقْم ج ارقام ، رقوم - عدد ، نمره ، شماره

رَقْم الاستعلامات - شماره اطـلاعات تلفن ، ادارات ، بنگاهها وغیر اینها

الرَّقْم القیاسیّ - رکورد (در مسابقات ورزشی وغیره)

ضرب الرقم القیاسیّ - رکوردرا شکست

رَقِی = ارتقی

رُقِیّ - ارتقاء ، پیشرفت ، ترقی

رَقیب - (در ارتش) گروهبان

رُقْیة ج رُقْیات ، رُقًی - طلسم ، حرز ، تعویذ (برای دفع آفات وبلیات)

رَقیق ج ارقّاء - برده ، بنده

رُکّاب - مسافران ، سوار شدگان (در وسائط نقلیه)

سیّارة الرُّکّاب - اتوموبیل یا ماشین که بـرای حمل مسافر بکار رود

الرِّکاب الملکیّ - موکب شاهانه

رَکَز = ارتکز

رَکْزة - درنگ ، توقف کوتاه

مباراة الرَّکْض - مسابقه‌ی دو

رَکَن ، رَکَن الیه = ارکن الی

رُکْن ج ارکان - (در ارتش) ستاد

رَکیزة (ص) ج رَکائز - تبرك ، پایه ، ستون

رَکیمة ذرّیّة - دستگاهی برای تولید انرژی اتمی بطور دائم

رُمّانة ، رُمّانة یدویّة - نارنجك ، نارنجك دستی

رَمَد حبیبیّ - تراخم (یکنوع بیماری چشم)

رَمَدیّ - چشم پزشك ، کحال

الرَّمزیّة - سمبولیسم : یکی از مکتبهای ادبـی فرانسه

رَنّان - دارای طنین ، دارای صدای منعکس‌شونده

کُتُب روائیّة - کتابهای رمان وافسانه

رِوایة ج روایات - داستان ، افسانه .

رِوایة بولیسیّة - داستان پلیسی ، داستان جنائی

رِوایة تمثیلیّة - نمایشنامه

رِوایة غنائیّة - اپرا ، اپرت

رِوایَة مُحْزِنَة - نمایشنامه‌ی تراژدی

رِوایَة هَزْلِیَّة - نمایشنامه‌ی کمدی

رَوْب - ماست ، شیر بسته

رَوْبَة - مایه‌ی ماست (که بشیر زنند تا ماست گردد)

رَوْبَصَة = تَرَوْبُص

رَوَح = اراح

الرُوح العَسْکَرِیَّة - روحیه‌ی نظامی

مشروبات روحِیَّة - نوشابه های الکلی

رُوزْنامَة (غ) - تقویم ، سالنامه

رَوْضَة الأَطْفال ج رِیاض الأَطْفال - کودکستان

رَوَع = اراع

رَوْم (غ) - نوعی نوشابه الکلی

رُوما (غ) - شهر رم در ایتالیا

رُومانسِیَّة (غ) - رمانتیسم : یکی از مکتبهای ادبی فرانسه

رُومانِیّ (غ) - منسوب بشهر رم ، اهل رم

رُومَة = رُوما

رُومَنْطِیقِیّ (غ) - رمانتیك ، مربوط برمانتیسم ، طرفدار مکتب رمانتیسم

رومَنْطِیقِیَّة (غ) = رُومانسِیَّة

رومِیَة (غ) = رُوما

خَیل الرِّهان - اسبهای مسابقه

رَهَب = ارْهَب

رَهَب ترسید

رَهْبَنَة - رهبانیت ، عمل وشغل راهب

رَهَف = ارْهَف

رَهَق = ارْهَق

رَهَل = تَرَهَّل

رَهْن اشارَتِهِ - آماده‌ی فرمان او ، گوش به فرمان او

رَیّ - آبیاری

رِیازَة - معماری ، شغل وعمل آرشیتکت

الرِّیاضات الأُولِمْبِیَّة - ورزشهای المپیك

رِیاضَة - ورزش بدنی ، علوم ریاضی

رِیاضِیّ - ریاضی دان ، مربوط بریاضیات ، کسی که تمایل بورزشهای تفریحی وبدنی دارد

الألعاب الرِّیاضِیَّة - ورزشهای تفریحی ، بازی های ورزشی ، ژیمناستیك

رَیْثَما - باندازه یی که ، آنقدر که ، مادامیکه ، در طی مدت

رِیشَة - سرقلم فلزی ، قلم مو برای نقاشی

رِیف ج أَرْیاف ، رُیُوف - روستا ، صحرا و کشتزار

رِیفِیّ - روستایی

البُیوت الرِّیفِیَّة - خانه های روستایی

((ز))

زائِدَة جِلْدِیَّة - زگیل
الزّائِدَة الدُّودِیَّة - آپاندیس
زائِر - مهمان ، ملاقات کننده ، ویزیتور
عُمْلَة زائِفَة - پول تقلبی
زاتَ - (ماشین آلات را) روغن کاری یا گریس - کاری کرد
زاجِر - وجدان آدمی
حَمامُ الزّاجِل - کبوتر نامه بر
زاخِرٌ - مالامال ، لبریز
زافَ الدَّراهِم - پول تقلبی ساخت
زاوَلَ - کوشید، بامری پرداخت ، کاری را پیشه‌ی خود ساخت
زاهِ (اَلزّاهي) - روشن ، درخشنده ، مزین ، با شکوه
زَبّال - رفتگر ، سپور
زُبْدَة - کَره
زَبُون ج زَبائِن - مشتری ، خریدار ، ارباب رجوع
زَجا ، زَجّى = ازْجى
صِناعَةُ الزُّجاج - بلور سازی

زَجّاج - شیشه بر
زُجاجَة ج زُجاجات - بطری ، شیشه
زَجَل - تصنیف ، ترانه (نوعی شعر جدید)
قَوّال الزَّجَل - تصنیف ساز ، ترانه گو
زَحّافَة - خزنده ، سورتمه ، درشکه برفی
زَحَفَ اِلی - پیشروی کرد بسوی
زَحَلَ = تَزَحَّلَ
زَحَّلَ = اَزْحَلَ
زَحْلَقَة - بازی اسکی
زُحْلُوقَة ، زُحْلُوكَة - آلاکلنگ
زَخَرَ = تَزَخَّرَ
زِرٌّ ج اَزْرار ، زُرُور - تکمه ، دکمه ، گلمیخ
زِرُّ الجَرَسِ الْكَهْرَبي - تکمه‌ی زنگ اخبار (که هنگام زنگ زدن آنرا فشار دهند)
زَرَّ ، زَرَّرَ القَمِيص وغيره - پیراهن و غیر آنرا دارای تکمه کرد ، تکمه دوخت به پیراهن ومانند آن
زِرُّ كُمِّ القَمِيص - تکمه سر آستین پیراهن
زِرُّ الكَهْرَباء - سویچ برق
وِزارَة الزِّراعَة - وزارت کشاورزی
زِراعِيّ - مربوط بکشاورزی
زَرْبُول - چکمه یا پوتین پاشنه بلند
حِمارُ الزَّرَد - گورخر

زَرْکَش - پارچه‌ی نقده دوزی شده

زَعَج = **اِزْعَج**

زَعِل - ناراحت ، خشمگین ، عصبانی ، آزرده ، رنجیده ، اوقات تلخ ، غضب آلود

زَعْلان = **زَعِل**

زُعَماءُ الْاِضْراب - سران اعتصاب

زَعِیم - (در ارتش) سرتیپ ، سرهنگ

زَعِیمُ الرُّکْن - سرتیپ یا سرهنگ ستاد

زَعِیمُ المُعارَضَة - لیدر اقلیت (در پارلمان)

زَغْرَدَة ج زَغارِید - هلهله وفریاد شادی

زِفْت (غ) - قیر ، اسفالت

زَفَّت - اسفالت کرد

زَفَّةُ العَرُوس - موکب عروس : مجموع وسائط نقلیه و مردمی که در شب عروسی در خیابانها به دنبال عروس حرکت کنند

زُقاق ج اَزِقَّة ، زُقّان - کوچه ، راه تنگ و باریک

زَقْم = **اِزْدَقَم**

زَلابِیَة (غ) - زولبیا ، زولوبیا (یکنوع شیرینی)

زَلّاجَة - کفش اسکی ، کفش اسکیتینگ

زُلال - آلبومین (یکنوع بیماری)

زُلالُ البَیْض - سفیده‌ی تخم مرغ

وابُور الزَّلَط (ص) - ماشین جاده صاف کن

زَمّار - نی زن

زَمّارَة - نی (یکی از آلات موسیقی)

زِمارَة - عمل وشغل نی زن

زَمالَة - همکاری ، رفاقت

زَمْزَمِیَّة - فلاسك

زَمِیل ج زُمَلاء - همکار ، همکلاس

زَمِیلُ الکَأْس - هم پیاله

زَمِیلُ المَدْرَسَة - همشاگردی

زِناد - ماشه‌ی تفنگ وجز آن

زُنْبُرُك ، زَنْبَرَك (غ) - فنر ساعت وغیر آن

زِنْزانَة (ص) - سلول زندان

حَفْلَةُ الزَّواج - جشن عروسی

خاتَمُ الزَّواج - انگشتری یا حلقه‌ی زناشوئی که زن وشوهر در انگشت کنند

زَوْبَعَة ج زَوابِع - طوفان ، گردباد

زَوج اَحْذِیَة - یك جفت کفش

زَوْجَة مِثالِیَّة - همسر یا زن اید آلی

زَوَّدَ ب... - چیزی را در اختیار کسی قرار داد ، کسی را (بوسیله‌ی چیزی) مجهز کرد ، توشه داد بکسی

زَوْرَق ج زَوارِق - قایق ، کرجی

زُولُوجیا (غ) - جانور شناسی

زُوَیْقَة (ص) - ورق بازی که دارای عکس باشد (چون شاه ، بی بی ، سرباز)

زُهاءَ ... - مقدار ... ، درحدود ... ، تقریباً ، نزدیك به ...

زَهَرَ = ازدهر

زَهَّرَ = ازهر

زَهْر ج ازهار ، زُهُور - گل ، شکوفه

زُهْرِیّ ، زَهْرِیّ - بیماری سیفلیس

زَهْرِیَّة - گلدان

اِكْليلٌ مِن الزُّهُور - تاج گل

باقَةٌ مِن الزُّهُورِ - دسته گل

زَهِيد - ناچیز ، غیر مهم

زِیّ ج ازیاء - لباس ، مُد ، فرم ، شکل ، ریخت ، سر ووضع

زِیَّ ... (ص) - مانند ... ، شبیه ... ، مثل ...

علی الزِیّ الجَدِید - مطابق مُد روز

زَیّا - لباس پوشاند

زِیارَة - دیدن ، بازدید کردن ، بکسی سرزدن

زِیارَة رَسْمِیَّة - بازدید رسمی

زَیَتَ = زات

الزیت الخام - نفت خام

زیت الزیتون - روغن زیتون

زیت السمك - روغن ماهی

زَیَّفَ = زاف

زَيَّفَ التُّهَمَ - تهمتها زد ، تهمتها ساخت

زیلفون (غ) - قسمی سنتور چوبی

خِوان الزِّينَة - میز توالت یا آرایش

غُرفَة الزِّينَة - اطاق توالت یا آرایش

((س))

سائِح ج سُیّاح ، سائِحُون - جهانگرد ، سیاح

سائِد - حکمفرما ، شایع ، عمومی ، متداول

الفِکْرَة السّائِدَة - نظریه‌ی متداول وعمومی ، ایده‌ی رایج روز

خمرة سائغة - شراب گوارا

سائِق ج سُوّاق - راننده

سائِق سَیّارَة - راننده‌ی اتومبیل

سائِل - مایع

الوقود السّائِل - سوخت مایع (مانند نفت ، بنزین وغیر اینها)

سأله عن - چیزی را از کسی جویاشد ، استفسار کرد

سابِق مَعْرِفَة - سابقه‌ی آشنایی

ساجَلَ - رقابت کرد با ، هم چشمی کرد

ساحَ - سیاحت کرد ، مسافرت کرد ، جهانگردی کرد

ساحِب - برات کش، حواله‌دهنده (در اصطلاح تجارت)

ساحَة ج ساحات - میدان، پیشگاه

ساحَةُ الألعاب - میدان بازی، زمین ورزش

أكثَرِيَّة ساحِقَة - اکثریت قاطع، اکثریت عظیم وانبوه

سادَ الاضطِرابُ وَالفَوضی - بی نظمی و هرج ومرج حکمفرما شد

سادَة - آقایان

سادِن ج سَدَنَة - خادم کلیسا یا بتخانه یا کعبه

ساذِج - ساده

سارَعَ = تَسارَعَ

سارِيَةُ المَركَب - دکل کشتی

ساعاتِي - ساعت ساز، ساعت فروش

کَمِ السّاعَة ؟ - ساعت چند است ؟

ساعَةُ جَيب - ساعت بغلی

ساعَةُ حائِط - ساعت دیواری

ساعَةٌ مُبَكِّرَة . وقت خیلی زود

ساعَة مُنَبِّهَة - ساعت شماطه دار

ساعَةُ يَد - ساعت مچی

ساعِي البَريد - نامه رسان پست

سافِر - زن بی حجاب، زن مکشفه

ساقِيَة ج سَواقٍ، ساقِيات - نهر کوچك، جوی، جویبار

ساقِيَة - خادمه‌ی بار، دختری که در میخانه خدمت کند

سالِب - علامت منها بدین شکل (-)

سامَحَ - عفو کرد، بخشید

سامَرَ = تَسامَروا

حَفلَة ساهِرَة - شب نشینی

ساهَمَ - شرکت داشت در کاری، سهیم بود در، همکاری کرد با

سايَرَ - همراهی کرد با، سازش کرد با

سايَرَ الظُّروف - خود را با مقتضیات وشرایط سازگار کرد

سِباتِي (في وَرَق اللعب) (ص) - خال خاج یا گشنیز (در ورق بازی)

سِباحَة - شنا، شنا کردن

سِباخ كيماوِيّ - کود شیمیایی

سِباق - مسابقه، رقابت

سِباقُ الخَيل - مسابقه‌ی اسب دوانی

سِباقُ المَراكِب - مسابقه‌ی قایقرانی

سَبّاك (ص) - لوله کش

سَبّاكُ المَعادِن - ریخته گر

سَبانَخ (غ) - اسفناج

السَّبت - شنبه (یکی از روزهای هفته)

سِبتَمبِر (غ) - سپتامبر: ماه نهم میلادی

سَبَخَ الأرض - زمین را کود داد

سَبكُ المَعادِن - ریخته گری

سِبكتروسكوب (غ) - اسپکترسکپ: طیف نما،

دستگاهی که برای تجزیه‌ی نور و تحقیق در طیف بکار رود

سَبُّورة ـ تخته سیاه (که با گچ روی آن چیز نویسند ودو باره محو کنند)

سِتار ـ پرده

خَلفَ السِّتارِ الحَدیدیّ ـ پشت پرده‌ی آهنین

سِتارُ المَسرَح ـ پرده‌ی سن تماشاخانه

سُترة ، سِترة ج سُتَر ، سِتَر ، سِتْرات ـ کُت

سُتْرِی ـ کُت

سَجّاد ـ قالی ، قالیچه

سَجّادة ج سَجّادات ، سَجاجید ـ قالی، قالیچه

سَجّان ـ زندانبان

سَجایِر (غ) ـ سیگارها

سُجُق (ص) ـ سوسیس (یك نوع خوراك)

سِجِلّ ـ دفتر ثبت نام وغیر آن

سَجَّلَ ـ نام نویسی کرد ، ثبت کرد ، نوشت

سَجَّلَ الاِختِراعَ ـ اختراع را به ثبت رساند

سِجِلُّ التَّشریفات ـ دفتر امضاء جهت یادبود وغیره

سِجِلُّ الشَّرَف ـ دفتر افتخار

سَجَّلَ العَقدَ ـ معامله یی را در دفتر اسناد ثبت کرد

سِجِلّات ـ بایگانی

سِجن مَعَ الأشغالِ الشّاقَّة ـ زندان با اعمال شاقه

سَجنٌ سِیاسی ـ زندانی سیاسی

عَینٌ سَحّاحَة ـ چشم اشکبار

سَحَبَ ـ بزور کشید ، مسترد داشت ، فرا خواند

سَحَبَ شیکا أوکمبیالَةً ـ چك یا برات کشید (در اصطلاح تجارت)

سَحَبَ القُوّات ـ بیرون بردن یا فرا خواندن نیروهای نظامی از منطقه‌ی اشغال شده

سَحَبَ الیانَصیب ـ بخت آزمائی کردن ، قرعه کشی کردن (برای بخت آزمایی)

العَینُ السِحریَّة ـ ماژیك ، چشمك رادیو

سَخّان ـ آب گرم کنی ، دستگاه گرم کردن آب که در حمامها وغیره بکار رود

سُخریَّة لاذِعَة ـ شوخی زننده ، طعنه ، سخن کنایه دار

سَخَّنَ = اسخَن

سَدُّ الحاجَة ـ تأمین کردن احتیاج

سَدَّ الفَراغ ـ خلا را پر کرد

سَدَّ النَفَقات ـ هزینه ها را پرداخت ، متحمل شد ، تأمین کرد

سَدُّ الهُوَّة ـ پر کردن خلا

سَدیٰ = اسدیٰ الیه

سِدادَةُ الزُجاجَة ـ چوب پنبه یا هرچیزی که با آن در بطری را بندند

سِدانَة - خدمت در کلیسا یا بتخانه یا کعبه

سَذاجة - سادگی

سَرَّ = اسر

کاتِبُ السِّر ، کاتِمُ السِّر - دبیر ، منشی

سُرَّ بِ ... - خشنود ومسرور شد از

سَرَی مفعوله - موثرشد ، تأثیر کرد (در گفتگوی از دارو وامثال آن)

اطلق سراحه - اورا آزاد کرد ، رها کرد

سَرَب ج أسراب - تونل

سَرِبَ = تسرب

سِرْبال - لباس ، پوشش ، آنچه بتن پوشند

سِرْتیفیکا (غ) - گواهینامه‌ی دوره‌ی اول ابتدائی

سَرَحَ - آزاد کرد ، رها کرد

سَرَّحَ الأمْر - کاری را آسان کرد ، ساده کرد

سَرَّحَ الجیش - ارتش‌را ازحالت بسیج درآورد، تجهیزات ارتش را منحل کرد

سَرَّحَ زَوْجَتَه - زنش را طلاق داد

سَرَّحَ الشعر - موی را شانه زد ، شانه کرد

سَرْدین (غ) - نوعی ماهی کوچك که از آن خوراك مخصوص درست کنند

سَرَدَ = اسر

سِرْوال ج سَراویل - لباسی که نیم تنه پایین را بپوشاند ، شلوار

پُولیس سِرّی - کارآگاه

سِرْیالیَّة (غ) - سوررئالیسم : یکی از مکتبهای ادبی فرانسه‌که در سال ۱۹۲٤ بوجود آمد و بر ضد تمام قیود منطقی اخلاقی واجتماعی قیام کرد

سُرِّیَّة - ندیمه ، معشوقه ، رفیقه ، سوگلی

سَرِیَّة - یکدسته از سربازان ، گروهان

مَصارِیف سِرِّیَّة (حُکومِیَّة) - اعتبارات سری دولت

سَرِّیح (ص) - طواف ، فروشنده‌ی دوره‌گرد

سَرِیرُ المُلك - تخت سلطنت

سَعَی اِلَی - حرکت‌کرد یا رفت بسوی ، رهسپار شد بسوی

سَعَی فِی الأمْر - در انجام‌کاری بخود فشار آورد

سَعَی لِلأمْر - برای انجام‌کاری کوشش کرد ، سعی کرد ، جد وجهد کرد

سَعادة ، صاحب السَّعادة ج أصْحاب السَّعادة - جناب (عنوان مدیران کل ، استانداران ، رؤسا ونظایر انان)

سَعادَتُکم ! جنابعالی ، حضرتعالی

سِعْر ج أسْعار - نرخ ، قیمت ، بها

سَعَرَ ، سَعَّرَ = اسعر النّار

سِعْرُ البِضاعَة - مظنه کالا ، بهای کالا

سِعْر حَراری - کالوری حرارت

سَعَطَ ، سَعَّطَ = اسعط الدَّواء

سَعَف = اَسْعَف

سُفور ـ بی حجابی ، کشف حجاب

سَفِیرِ ایرانَ لَدَی الْوِلایاتِ الْمُتَّحِدَة ـ سفیر ایران در امریکا

سَفِین = اِسْفِین

سَقّاط ـ سیرابی فروش

سَقالِبَة (غ) ـ مللی که بین جبال اورال ودریای آدریاتیك در اروپای خاوری و مرکزی سکونت دارند ، کسانیکه از نژاد اسلاو هستند «مفرد آن سَقْلَبی است»

سِقالَة ـ مجموع چوبها وطنابهائی که برای رسیدن بمحلی مرتفع بهم بندند،چوب بست بنایی وغیر آن

سَقَطِیّ ـ سمسار ، تاجر لباسهای کهنه وقدیمی

سَقْلَبی ـ مربوط به نژاد یا مذهب یا زبان اسلاو

سَقَم = اَسْقَم

سَقِیمُ الْغَرام ـ بیمار عشق

سَکاف = اِسْکاف

سِکافَة ـ کفشدوزی ، پینه دوزی

سَکاکِینی ، سَکّان ـ چاقو ساز ، کارد وچاقو-فروش

سَکایِر (غ) ـ سیگارها

سَکَبَ الشّايَ ـ چای را در استکان ریخت (برای نوشیدن)

سَکَّت = اَسْکَت

سِکَّة ج سِکَك ـ کارد گاوآهن ، کوچه ، راه ، جاده

سِکَّةُ الْحَدِید ، اَلسِّکَّةُ الْحَدِیدِیَّة ـ راه آهن

سُکَّر خام ـ شکر خام ، شکر تصفیه نشده

مِلْقَطَةُ السُّکَّر ـ انبر قند ، گیرهٔ قند

سُکَّر ناعِم ـ شکر نرم

سِکْرِتارِیَّة (غ) ـ دبیر خانه ، دار الانشاء ، دبیری ، عمل وشغل دبیر یا منشی

سِکْرِتیر ، سِکِرْتیر (غ) ـ دبیر ، منشی

اَلسِّکْرِتیرُ الْعامّ لِلْاُمَمِ الْمُتَّحِدَة ـ دبیر کل سازمان ملل متحد

اَلْبَوْلُ السُّکَّرِیّ ـ مرض قند

سُکَّرِیَّة (ص) ـ قند دان

سْکُولاسْتِیك (غ) ـ اسکولاستیك : تعلیمات دینی که مبتنی بر فلسفهٔ یونانی باشد

سِکِّیر ـ میگسار ، مشروب خور ، دائم الخمر

سُلّ ـ بیماری سل

سُلَّ ـ مسلول شد ، به بیماری سل مبتلا شد

سَلِیَ = اَسْلی

سِلاب ـ لباس عزا

نَزْعُ السِّلاح ـ خلع سلاح

سِلاحُ الطَّیَرانِ الْبِرِیطانِیّ ـ نیروی هوائی بریتانیا

سِلِّمْ سِلاحَكَ ! .. دستها بالا ! اسلحه را تسليم كن !

سَلاطَة (غ) ـ سالاد

سَلّال ـ سبد باف ، زنبيل فروش

يا سَلام ! ـ شگفتا ! ، عجب !

اَلسَّلامُ الْعالَمِيّ ـ صلح جهانى

سَلامْلِك (ص) ـ اطاق پذيرائى

سَلام مَلَكِيّ ـ سلام شاهنشاهى

سَلَبَ = اِسْتَلَبَ

عَلامَةُ السَّلْبِ = سالِب

سَلْبِي ـ منفى ، منفى باف

اَلْمُقاوَمَةُ السَّلْبِيَّة ـ مقاومت منفى

سَلَّة ج سِلال ـ سبد ، زنبيل

كُرَةُ السَّلَّة ـ بسكتبال

سَلَّةُ الْمُهْمَلات ـ سبد يا زنبيل كاغذهاى باطله

سَلْسَل ـ آبشار كوچك

اَلسُّلُطاتُ الْعَسْكَرِيَّة ـ مقامات نظامى

اَلسُّلُطاتُ الْمَحَلِّيَّة ـ مقامات محلى

سَلَطَة (غ) ـ سالاد

سُلْطَة ج سُلُطات ـ قدرت ، قوه ، اختيار ، مقام مسئول

اَلسُّلْطَةُ التَّشْرِيعِيَّة ـ قوه‌ى مقننه

اَلسُّلْطَةُ التَّنْفِيذِيَّة ـ قوه‌ى مجريه

اَلسُّلْطَةُ الْقَضائِيَّة ـ قوه‌ى قضائيه

اَلسُّلْطَةُ الْكافِيَة ـ اختيار كافى

اَلسُّلْطَةُ النِّهائِيَّة ـ اختيار تام

سِلْعَة ج سِلَع ـ متاع ، كالا

اَلشُّكْرُ لَكُمْ سَلَفاً ـ قبلا ازشما تشكر ميكنم

سِلْك ج اَسْلاك ـ سيم ، نخ ، ريسمان

سِلْكُ الْبَحْرِ ـ كشتيرانى ، دريا نوردى

اَلسِّلْكُ الدِّبْلُوماسِيّ ، اَلسِّلْكُ السِّياسِيّ ـ هيئت سياسى مقيم در يك كشور (چون سفرا ، كنسولها وغير آنان)

سِلْك شائِك ـ سيم خاردار

دَخَلَ السِّلْكَ الْعَسْكَرِيّ ـ وارد خدمت سربازى شد

سِلْكُ الْهَواء ـ هوانوردى ، پرواز با هواپيما

اَلسِّلْمُ الْعالَمِيّ ـ صلح جهانى

سَلِّمْ عَلَيْهِ ـ سلام مرا باو برسان

سِلْمِيّ ـ مسالمت آميز

اَلتَّعايُشُ السِّلْمِيّ ـ همزيستى مسالمت آميز

سَمِيّ = اِسْمِيّ

سَماحَة ، صاحِبُ السَّماحَة ـ جناب (عنوان بزرگان روحانيان)

سَماد ـ كود (براى حاصلخيز كردن زمين)

سَماسِرَةُ الاِسْتِعْمار - دلالان امپریالیسم

سَمّاعَةُ البابِ - کوبه‌ی در

سَمّاعَةُ التِّلِیفُون - گوشی تلفن

سَمّاك - ماهی فروش، ماهیگیر

سَمّان - روغن فروش، تاجر روغن

سَمَحَ بِ ... - اجازه داد، چیزی را بخشید

سَمَحَ لَهُ بِالأَمْرِ - بکسی اجازه‌ی انجام کاری را داد

سَمَدَ الأَرْضَ - زمین را کود داد

سَمَرَ - چیزی را با میخ کوبید

سَمَر - داستان و گفتگوی شیرینی که شب هنگام حکایت کنند، افسانه

سَمُرَ = اِسْمَرَّ

سِمْسار ج سَماسِرَة - دلال، واسطه‌ی دادوستد

سِمْسار بُورْصَة - دلال سهام

سَمْسَرَة - دلالی، عمل وشغل دلال

سَمَعَ = اسمع

سَمِعَ بِ ... - در باره‌ی ... چیزی شنید

سُمْعَة - شهرت، نام، آوازه، آبرو وحیثیت

سَمْكَرِیّ (ص) - حلبی ساز، ریخته گر

سَمَنْجُونِیّ (غ) - رنگ آبی آسمانی

سُمُوُّ الأَمِیر - والاحضرت (مذکر)

سُمُوُّ الأَمِیرَة - والاحضرت (مونث)

السُّمُوُّ الْمَلَکِیّ، صاحب السُّمُوِّ الْمَلَکِیّ - والاحضرت ولایتعهد

سَمِیك - کلفت، ضخیم

سِنّ مُبَکِّرَة - سن طفولیت

سُنْباذَج (غ) - سنگ سنباده

السَّنَةُ الْمالِیَّة - سال مالی (در اصطلاح دارایی)

سَنْتِیغْراد (غ) - سانتی گراد

سَنَحَتِ الفُرْصَة - فرصت دست داد

سَنْدَوِیش (غ) - ساندویچ

سَنْطُور، سِنْطِیر - سنتور (یکی از آلات موسیقی)

سَنُون - گرد دندان (برای شستن و تمیز کردن دندانها)

سَنَوِیّ، سَنَوِیًّا - سالانه، مربوط به سال

سُوءُ التَّصَرُّف - بد رفتاری

تَقْدِیرُ السُّوء - بد بینی

مُقَدِّرُ السُّوء - بد بین

سَوائِل - مایعات

سَواد ج اَسْوِدَة = مُسَوَّدَة

سَواعِد فُولاذِیَّة - بازوان پولادین

سَوَّدَ الْمَکْتُوب (ص) - نامه‌یی را پیش نویس کرد

سُوسِیُولُوجِیا (غ) - جامعه شناسی

السوفیات (غ) ـ شورای نمایندگان کارگران ، دهقانان وسربازان در کشور شوروی

روسیا السوفیاتیة ـ روسیه‌ی شوروی

الاتحاد السوفیتی ـ اتحاد شوروی

السوق الحرة ـ بازار آزاد

سوق دوریة ـ بازاری که در اوقات معین برپا گردد مانند چهارشنبه بازار وغیر آن

سوق راقدة ـ بازار کساد

السوق المشترکة ـ بازار مشترك (چون بازار مشترك اروپا)

سوکر (غ) ـ بیمه کرد ، ضمانت یا تضمین کرد

سوکر خطاباً ـ نامه یی را با پست سفارشی فرستاد

سول له ـ اورا اغوا کرد ، فریب داد، گول زد

سویاً ، سویة (ص) ـ با هم

قناة السویس ـ کانال سوئز

سویسرا ، سویسرة ـ کشور سویس

سهد = **تسهد**

سهرة ـ شب نشینی

لباس السهرة ـ لباس شب نشینی

سهم ناری ـ تیر آتشین که هنگام آتشبازی به هوا پرتاب کنند ودر برگشتن چندین رنگ گشته سپس خاموش شود

سیئ السمعة ـ بدنام

سیاج حدیدی ـ نرده‌ی آهنین

سیارة ج سیارات ـ اتومبیل ، ماشین

سیارة اجرة ـ اتومبیل کرایه

سیارة شحن او نقل ـ کامیون ، ماشین باری

سیجارة ج سجایر (غ) ـ یك دانه سیگار

سیدات ـ خانمها

سیداتی وسادتی ! ـ خانمها ! آقایان!

سیرة ج سیر ـ شرح حال ، ترجمه‌ی احوال ، بیوگرافی

سیطر = **تسیطر علی**

السیطرة علی الحالة ـ تسلط بر اوضاع

سیکارة ج سکایر (غ) ـ یك دانه سیگار

سیکورتاه (غ) ـ بیمه

سیل = **اسال**

((ش))

شائك ـ خاردار

شاب ج شبان ، شباب ـ جوان

شابة ج شابات ـ زن جوان

شاحب اللون ـ رنگ پریده

شاحنة ج شاحنات ـ کامیون ، ماشین باری ، واگن باری قطار ، واگن تراموای

الشّادي - آوازخوان
شاذّ - غیر عادی ، غیر طبیعی ، استثنائی ، خارج از قاعده
شارات - درجه های نظامی وغیر نظامی
شارِبٌ - بروت ، سبیل ، شارب
شارَة ج شارات - نشان ، علامت ، مدال
شارةُ الذِّراع - بازو بند (چون بازو بند سیاه برای عزا وغیر سیاه برای مراسم دیگر)
شارِدُ الذِّهن ، شارد الفِکر - گیج ، حواس پرت ، پریشان فکر
شارِعٌ ج شَوارِع - خیابان
شارَكَ = تَشارَكَ مع
بُعدٌ شاسِعٌ - مسافت دور ، فاصله‌ی زیاد
فَرقٌ شاسِعٌ - اختلاف فاحش ، اختلاف زیاد
الشّاشةُ البَیضاء - پرده‌ی سینما
شاشِیَّة - نوعی کلاه فینه که سربازان مراکشی به سر گذارند
شاطِئُ البحر ج شَواطِئ ، شُطآن - دریا - کنار ، ساحل دریا
شاغِرٌ - خالی ، جای خالی ، باز ، پست بدون متصدی
شاغُور (س) - آبشار
شافَة - ریشه ، بیخ ، اصل ، بنیان
شاكُ السِّلاح - کاملا مسلح ، مهیای جنگ ، تا دندان مسلح
شاکوس ، شاکوش (غ) - چکش
شالَ بِالشَّیءِ - چیزی را برداشت وبرد ، حمل کرد
شأن ج شُئون - کار ، موضوع ، مطلب ، امر ، ارتباط ، حالت ، وضعیت ، مقام ، اهمیت
علی شأنِ - بواسطه‌ی ، بخاطرِ ، برایِ
علشان (ص) = علی شأنِ
شأو - هدف ، منظور ، مقصود ، همت
بعید الشَّأو - دارای همت یا هدف عالی
الشُّئون الصِّحِّیَّة - امور بهداشتی
شاوِیش (غ) - (در ارتش) گروهبان
شاهِدَة - نسخه دوم ، المثنی ، کُپی
الشّاهِدَة - مجموعه‌ی رونوشت اسناد ومحاسبات وغیر اینها
وَرَقُ الشّاهِدَة - کاغذ کاربن ، کاغذ کپی
شای - چای
حفلةُ الشّای - مهمانی وضیافت بچای
مِلعقةُ الشّای - قاشق چای خوری
شُباط - ماه دوم میلادی مطابق با فوریه
شُبّاك ج شَبابیك - پنجره ، گیشه
شبّاكُ البَرید - گیشه‌ی پست
شَبرقة (ص) - پول تو جیبی
شبشب - کفش راحتی

شَبَعَ = اشْبَعَ

شَبُّور ، شَبُور - بوق ، کرنا ، شیپور

شَبُورَة (ص) - مه غلیظ

شِبْه ، شَبَه ، شَبَهان - برنج (یکی ازفلزات)

شَبِيبَة - جوانان ، تیپ جوانان

شَتّی - متفرقه ، مختلف ، گوناگون

شتی = تَشْتی بِالْمَکانِ

مَصارِيف شَتّی - هزینه های گوناگون

شَتْلَة - نهال ، قلمه

شَتَوِیّ - مربوط بزمستان ، زمستانی

شِجاب - چوب لباس ، میخ لباس

أثار شُجُونَه - اورا متأثر وغمگین ساخت

مُثِير الشُّجُون - رقت انگیز ، رقت بار

شَحّاذ - گل مژه ، کورك که روی پلك چشم در- آید ، گدای سمج

شِحاذَة - گدایی ، عمل وشغل گدا

شَحّاطَة - کفش راحتی ، کفش دم پایی که در خانه وغیر آن پوشند

شَحْطَة - کبریت ، چوب کبریت

شَحْن - بارگیری

شَحَنَ الْبَضائِعَ - کالاهـا را بوسیلـه ی کشتی فرستاد

شَحَنَ الْبَطّارِيَّةَ - باطری را شارژ کرد

شَحَنَ السَّفِينَةَ - کشتی را بوسیله ی بار پر کرد ، بارزد در کشتی

شَحَنَ عَلَيْهِ - کینه توزی کرد با کسی

شِحْنَة - محموله ی کشتی ، بار کشتی ، پارتی کالا (در اصطلاح تجارت)

شَحِيطَة ، شَحَيْطَة (س) - چوب کبریت

شَخْتُور ، شَخْتُورَة ، شَخْطُورَة (غ) - کرجی یا قایق ونیزی

شَخَصَ - صعود کرد ، بالا رفت ، کوچ کـرد ، جایی را ترك کرد

شَخَصَ بِبَصَرِهِ إِلَی - خیره نگریست بکسی یا بچیزی

شَخَصَ رِوايَةً تَمْثِيلِيَّةً - در نمایش بازی کرد

شَخْصِيًّا - شخصاً

شَدُّ الرِّحال - کنایه از سفر کردن

شَدا - آواز خواند ، چهچهه زد

شَدَّة - کفش ، یك دست ورق بازی

شَدَّة أسْنان - یك دست دندان مصنوعی

شَدْو - آواز خواندن ، چهچه زدن

شَذّ - غیر طبیعی بودن ، غیر عادی بودن

شَذْب = تَشْذِيب

شَذَرَ مَذَرَ ، شِذَرَ مِذَرَ - باطراف پـراکنده ، متفرق

شُذُوذ = شَذّ

شری = اشتری

شرابة ج شراریب - شرابه ، منگوله

شراك - بند کفش

شرب = اشرب

شرب الدخان - دخانیات استعمال کرد ، دود کشید

شرب نخب فلان - (جام خودرا) بسلامتی کسی نوشید

شرج - گره ، مقعد

شرد - آواره کرد ، بی خانمان کرد ، ترساند و فرار داد ، متفرق وپراکنده کرد

شرشف ج شراشف - ملافه ، شمد

شرط ان ... - بشرط اینکه

شرطة - شهربانی ، نیروی پلیس

شرطة (ص) - خط تیره بدین شکل (-)

شرطی - پلیس ، پاسبان

شرطی المرور - پلیس راهنمائی

شرعی - قانونی

شرف - افتخار داد ، مفتخر ساخت

ضیف شرف - مهمانی که بافتخار او تشریفات یا مراسمی برپا کرده اند

علی شرف ... - بافتخار ...

الشرفة - بالکن ، لژ ، تراس ، دندانه یا کنگره‌ی کاخ

شرفة ج شرفات - دندانه یا کنگره‌ی کاخ

شرفة الصحافة - لژ مطبوعات ، جای مخصوص روزنامه نگاران در پارلمان وغیره

شرفتم ! مشرف فرمودید ، خوش آمدید

عضو شرفی -- عضو افتخاری (در گفتگوی از اعضاء حزب ، انجمن وغیر اینها)

الشرق الادنی - خاور نزدیک

الشرق الاقصی - خاور دور

الشرق الاوسط - خاور میانه

شرکة ج شرکات - شرکت تجارتی ، کمپانی

شرکة الافلام - شرکت یا کمپانی فیلمبرداری

شرکة الطیران - شرکت هواپیمائی

شرکة مساهمة - شرکت سهامی

شرنقة ج شرانق - پیله‌ی کرم ابریشم

شروة - معامله ، خرید

شرود الفکر - پریشانی فکر ، پریشانی حواس

شریب - قابل آشامیدن

شرید - اواره ، بی خانمان ، در بدر

شریط - نوار ، روبان ، سیم

شریط الآلة الکاتبة - نوار ماشین تحریر

شریط التسجیل - نوار ضبط صوت

شریط التلغراف - سیم تلگراف

شَرِيطُ سَكَّةِ الحَدِيدِ - خط راه آهن

شَرِيطُ الكَهْرَبَاء - سيم برق

شَرِيطُ المِصْبَاحِ - فتيلهٔ چراغ

شَرِيطُ النَّارِ - فتيلهٔ مواد منفجره

شَرِيطَةَ أَنْ ... - بشرط اينكه

شَرِيعَةُ الغَابِ - قانون جنگل

شِصّ، شَصّ ج شُصُوص - قلاب ماهيگيرى

شَطّ ج شُطُوط - ساحل دريا، ساحل رودخانه

شَطِيرَة ج شَطَائِر - ساندويچ

شَظِيَ = تَشَظَّى

شَظِيَّة ج شَظَايَا - پارهٔ گلوله يا بمب ومانند اينها

شَعَّ = تَشَعْشَعَ

شِعَارٌ تِجَارِيّ - مارك يا علامت تجارتى

شِعَاع - نورافكن

شَعْب ج شُعُوب - ملت، مردم

لِصَالِحِ الشَّعْبِ - بنفع ملت

شَعْبِيّ - ملى

حِكَايَات شَعْبِيَّة - داستانهاى ملى، فولكلور

شَعْرِيَّة (ع)، شِعْرِيَّة (ص) - رشته فرنگى

شَعَلَ = أَشْعَلَ

شُعُوبُ العَالَمِ - ملل جهان

الشُّعُوبُ المُتَحَرِّرَةُ - ملل آزاد شده

الشُّعُورُ الطَّائِفِيّ - احساسات مذهبى

الشُّعُورُ الوَطَنِيّ - حس ميهن پرستى

شُعَيْرَةُ الجَفْنِ - گل مژه، كورك يا دانه‌يى كه در پلك چشم ظاهر شود

شُعَيْرِيَّة = شَعْرِيَّة

شَغَّارَة - فندك

شَغَب - آشوب، شورش، بلوا، فتنه، اغتشاش، اخلالگرى

شَغَّلَ - استخدام كرد، كار داد به، بكاربرد، ماشين‌آلات را بكار انداخت

شَغَّلَ المَالَ - سرمايه را بكار انداخت

شَفْرَة ج شَفَرَات - هر نوع تيغ براى صورت‌تراشى

شِفْرَة (ص) - نوشتهٔ رمز

شَفَعَ = تَشَفَّعَ

شَفِقَ = أَشْفَقَ عَلَيْهِ

شَفَوِيّ - شفاهى

الامْتِحَانُ الشَّفَهِيّ - امتحان شفاهى

شَفَهِيًّا - بطورشفاهى

الحُرُوفُ الشَّفَهِيَّة - حروفى كه از لب ادا شود مانند ب، ف، م

شَقَّ عَصَا القَوْمِ - در ميان آنان اختلاف

وتفرقه انداخت

شقة (ص) - آپارتمان : قسمتی از یك ساختمان بزرك که مستقل و کامل باشد

شقراء - زن مو طلائی ، مو بور

شقوا عنان السماء بهتافهم - صدای هورا به آسمان میرفت

شقیق ج اشقاء - برادر تنی

شقیقة ج شقیقات - خواهر

البلاد الشقیقة - کشور های برادر ، کشور - های دوست

شك (غ) - چك بانك

شکی = اشتکی

شکرا - متشکرم

شکل - فرم ، صورت ، ریخت ، اعراب که روی حروف گذارند

شکل، شکّل = اشکل

شکل ، شکّل الکتاب - حروف کتاب را اعراب گذاری کرد

شکّل الوزارة - کابینه تشکیل داد

شکوش (ص) - چکش

شکلیّ - رسمی ، تشریفاتی

شلّال ج شلّالات - آبشار

شلّة - کلاف نخ وغیر آن

شلل الاطفال - فلج کودکان

شلن (غ) - شیلینك : سکه‌ی سیمین انگلیسی

شلو ج اشلاء - عضو جدا شده از آدمی

شماعة الملابس ، شماعة هدوم - چوب‌لباس، میخ لباس

شمالیّ - واقع درجهت شمال

شمّام - یك نوع خربوزه

شمبانیا (غ) - شامپانی: یکنوع‌شراب‌عالی‌فرانسوی

التصویر الشمسی - فتوگرافی ، عکسبرداری

شمسیّة - چتر آفتابی ، چتر باران

صورة شمسیة - عکس (که بوسیله‌ی دور بین عکاسی بردارند)

شمسیة الشبّاك - پرده‌ی حصیری جلو پنجره

شمسیة المطر - چتر باران

شمع احمر ، شمع الختم - لاك (که آن را سوزانده آب کنند وروی آن مهر زنند)

شمّ = اشتمّ

شمم = اشمّ

شمندر - چغندر

شمندورة (ص) - گوی‌ه‌ی شناور برای نشان دادن جای خطر در دریا ومانند آن ، کمر بند نجات غریق

شنّ - یورش کرد ، حمله کرد ، هجوم آورد

شنب (ص) - بروت ، سبیل ، شارب

شنتة ، شنطة - ساك ، کیف دستی ، کیف مسافرت

شنطة الکتب - چنته ، کیف که در آن کتاب گذارند

شنف ج شنوف ، اشناف - گوشواره

شنق - اعدام کردن بوسیله‌ی دار ، کسی را به دار زدن

شنق - کسی را به دار آویخت ، بوسیله‌ی دار اعدام کرد

شنیطة - گره

شوّاء - کبابی

شوّایة - کباب پز ، هرچیز که روی آن گوشت کباب کنند

شوربا ، شوربة - سوپ

شوط ج اشواط - یك دور مسابقه یا بازی ، کورس ، روند

شوکة ج شوك - چنگال غذا خوری

شولة - ویرگول بدین شکل (،)

شوندر - چغندر

شها = اشتهی

شهادة ج شهادات - گواهینامه‌ی تحصیلی ، دیپلم

الشهادة الابتدائیة التکمیلیة او العالیة - گواهینامه‌ی دوره‌ی دوم ابتدائی

شهادة تحقیق الشخصیة - شناسنامه

شهر ، شهّر = اشهر

شهر البندقیة - تفنگ را بسوی هدف گرفت ، هدف گیری کرد

شهر به - بد نام کرد ، رسوا کرد ، افتضاح کرد

الشهر الجاری ، الشهر الحالی - ماه جاری

شهر الحرب - اعلان جنگ داد

شهر السیف - شمشیر کشید

شهر العسل - ماه عسل ، ماه اول ازدواج

الشهر القادم ، الشهر المقبل - ماه آینده

الشهر الماضی ، الشهر المنصرم - ماه گذشته

شهر المسدس - هفت تیرخودرا کشید ، پارابلوم کشید

شهری - ماهانه

شهقة - سیاه سرفه

شهیة - اشتها

لاشیئ - هیچ

انتهت المباراة بخمس اصابات ضد لاشیی
- مسابقه با نتیجه‌ی پنج برهیچ پایان یافت

شیّال - حمال ، بار بر

شیب = اشاب

شیخ ج شیوخ - سناتور

شیشة (ص) - قلیان

شیك (غ) - چك بانك

الشیوخ - سناتورها

مَجْلِسُ الشُّيُوخ - مجلس سنا

شُيُوعِی ج شُيُوعِيُّون - کمونیست ، توده‌یی

شُيُوعِيَّة - کمونیسم ، کمونیزم

شُيُوعِيَّة دُوَلِيَّة ، شُيُوعِيَّة عالَمِيَّة - کمونیسم بین الملل

الكُتْلَة الشُّيُوعِيَّة - بلوك کمونیسم

((ص))

صائِد سَمَك - ماهیگیر

صابِح (ص) - تازه (در مقابل چیزی که مانده یا بیات شده است)

صاحِبُ الْجَلالَة - اعلیحضرت

صاحِبُ السَّعادَة - جناب (عنوان مدیران کل ، استانداران ، رؤسای ادارات)

صاحِبُ السُّمُو - والاحضرت (مذکر)

صاحِبُ السُّمُوِ المَلَكِی - والاحضرت ولایتعهد

صاحِبُ العَظَمَة - اعلیحضرت

صاحِبُ الفَخامَة - جناب (عنوان نخست‌وزیران)

صاحِبُ الفَضِيلَة - جناب (عنوان دانشمندان روحانی)

صاحِبُ المَعالِی - جناب (عنوان وزرا ، سفرا ، رؤسای مجلس)

صاحِبَةُ الْجَلالَة - علیا حضرت

صاحِبَةُ السُّمُو - شاهدخت ، والاحضرت(مؤنث)

مُظاهَرَة صاخِبَة - میتینگ پرسروصدا، میتینگ مهیج

صادَرَ الْجَرِيدَة - روزنامه را توقیف کرد

صادَرَ الْمال - مالی‌را (بنفع دولت) توقیف کرد

صادَقَ عَلی - تصویب کرد ، موافقت کرد بر ، تصدیق کرد ، تأیید وابرام کرد

صارَ إلی - منتهی یا منجر شد به

صارَ يَلْعَبُ - شروع ببازی کرد

صارَعَ - کشتی گرفت با

صاروخ ج صَوارِيخ - موشك ، تیرهای آتش‌بازی که بهوا پرتاب کنند

صاروخَة - اژدر ، موشك زیر دریایی

بُنْدُقِيَّة صارُوخِيَّة - بازوکا (یکنوع اسلحه)

صاری ، صارِيَة - دکل کشتی ، تیر ، دیرك

صاع ، صاعَة - زمین ورزش

صاعاً بِصاع = دَقَّة بِدَقَّة

الأمَل الصّاعِد - آرزوی روز افزون

الجِيل الصّاعِد - نسل حاضر.

مِنَ الآنَ فَصاعِداً - ازحالا ببعد

صاغ (ص) - (در ارتش) سرگرد

صافح - با کسی دست داد

صالَة ج صالات (غ) - سالن ، اطاق پذیرایی

صالَة رَقْص - سالن رقص

صالَة العرْض - سالن نمایشگاه

صالِح (ص) - سود ، منفعت ، مصلحت

صالِح الشَعْب - مصلحت ملت

صامُولَة - مهره‌ی پیچ

صِحافَة - روزنامه نگاری ، مطبوعات

الصِّحافَة العالَمِيَّة - مطبوعات جهان

صَحافِيّ ج صَحافِيُّون - روزنامه نگار

وِزارة الصِّحَّة - وزارت بهداری

الصِّحَّة العامَّة - بهداشت عمومی

باعَة الصُّحُف - روزنامه فروشان

صُحُفِيّ صُحُفِيّ ج صُحُفِيُّون ، صَحَفِيُّون = صَحافِيّ

الفُضُول الصُّحُفِيّ - کنجکاوی مطبوعاتی ، کنجکاوی خبرنگاران جراید

المُؤْتَمَر الصُّحُفِيّ - کنفرانس مطبوعاتی

المُلْحَق الصُّحُفِيّ - وابسته‌ی مطبوعاتی

صَحْن الأَكْل ج صُحُون - بشقاب که در آن غذاخورند

صَحْن الطَّعام - دیس غذا

صَحْن الفِنْجال - نعلبکی

صَحْنى ، صَحْناء ، صَحْناءَة ، صَحْناة = سردین

صِحِّيّ - بهداشتی ، مربوط به بهداشت یا بهداری صحت بخش ، سودمند (در گفتگوی از دارو و غیره)

مَحْجَر صِحِّيّ - قرنطینه

صَحِيفَة ج صُحُف - روزنامه

صَحِيفَة صَباحِيَّة - روزنامه‌یی که صبحها منتشر شود

صَحِيفَة مَسائِيَّة - روز نامه‌یی که عصرها منتشر شود

صَخَب - فریاد ، غریو ، داد ، نعره ، صیحه ، داد وبیداد ، غوغا

فُولاذ غَيْر قابِل لِلصَّدَأ - فولادی که هیچگاه زنگ نزند یا لکه نشود

الصَّداقَة - دوستی ، رفاقت

وَفْد الصَّداقَة - هیئت حسن نیت

صَدَر البَضائِع = اصْدَر البضائِع

صَدَّر الكِتاب - کتاب را با مقدمه یی آغاز کرد ، مقدمه نوشت (برای کتاب)

رَحْب الصَّدْر - نظر بلند ، کسیکه دارای فکر وسیع ودر کارها اسان‌گیر باشد)

بِصَدْر رَحِيب - با آغوش باز

صُدْرَة - جليقه ، کرست ، پستان بند
صَدْرِيَّة ، صُدْرِيَّة - کرست ، پستان بند
صُدْفَة ، صِدْفَة - اتفاقاً ، تصادفاً ، ناگاه ، ندرة
صُدَيْرِی ، صُدَيْرِيَّة (ص) = صُدْرَة
صِراعُ دَوْلِيّ - کشمکش بين المللی
صِراعُ عَنِيف - کشمکش سخت
صِراعَة - فن کشتی - کشتی گيری
صَرَّحَ - اظهار داشت ، بيان کرد
صَرْخَة ج صَرَخات - فرياد ، جيغ ، صيحه ، غريو
صِرْم ، صِرْمايَة (س) - کفش ، کفش کهنه
صَعِيد مِصْر - مصرعليا
صِغارُ المُلّاكِين - خرده مالکان
آسِيا الصُّغْرَی - آسيای صغير
اَلنِّهايَةُ الصُّغْرَی - مينيمم ، حد اقل ، کمترين حـد
صَفّ ج صُفُوف - کلاس
صُفارُ البَيْض - زرده‌ی تخم مرغ
صَفّارَة ج صَفّارات - سوت (آلتی که با آن سوت زنند) ، صدای سوت
صَفّارَةُ الإِنْذار اَوِالتَّحْذِير اَوِالخَطَر - سوت خطر

صَفْصاف - درخت بيد
صَفْصاف باك - بيد مجنون ، بيد معلق
صَفَّفَ شَعْرَه - موی خودرا مرتب کرد
صَفْق ، صَفَّق - کف زد
صَفَق ، صَفَّقَ لَه - کسی را با کف زدن تشويق يا تحسين کرد ، کف زد برای کسی
صَفْقَة خاسِرَة - معامله‌ی زيان دار
صَفْقَة رابِحَة - معامله‌ی منفعت دار
صَفِيح (ص) - حلبی ، ورق حلبی
صَفِيحَة - تخته فلز ، ورقه يا تنکه فلزات
صِقاع - ماسك ضدگاز
صَقالِبَة = سَقالِبَة
صِقالَة = سِقالَة
صَقالِيَة - جزيره‌ی سيسيل
صَقْلابِی ، صَقْلَبِیّ = سَقْلَبِیّ
صَقَلِّی ، صِقِلِّی - اهل جزيره‌ی سيسيل
صِقِلِّيَة = صَقالِيَة
وَرَق صَقِيل - يك نوع کاغذ نرم و براق معروف بکاغذ گلاسه
صَكّ (غ) ج صُكُوك - چك بانك
صِلّ ج اَصْلال - نوعی مار يا افعی
صِلات - روابط ، پيوندها
اَلصِّلاتُ الجامِعِيَّة - روابط دانشگاهی

صَلاطَة = سَلاطَة

صُلْب - فولاد

صُلْبُ الكِتاب - متن كتاب

صِلَة ج صِلات - رابطه ، ارتباط ، پیوند

صِلَة وَثِيقَة - رابطه‌ی استوار ومحکم

صُلَّجَة - پیله‌ی کرم ابریشم

صَلَخ - کری ، ثقل سامعه

صَلَد = اصْلَد

صَلْد - جامد ، سفت ، سخت ، خشك

صَلْصَة (ص) - سوپ ، آبگوشت ، رب گوجه و غیره ، سوس

قارِبُ الصَّلْصَة - ظرف سوس خوری

صَلْصَل = تَصَلْصَل

صَلْصال - گِل رس ، گِل کوزه گری

صَلْصَلَةُ السُّيُوف - چکاچاك شمشیر

صَلَطَة = سَلاطَة

صَلِع - موی جلو سراو ریخت

صَلَعُ الرَّأْس - طاسی جلو سر

صَلِف = تَصَلَّف

صَلِف - لاف زن ، خودبین ، خود خواه ، خودستا

صَلَف - لاف زدن ، خود ستایی ، خـود بینی ، خودخواهی

طَعام صَلِف - غذای بیمزه

صَلُود = صَلْد

صُلُودَة - انجماد ، سفتی ، سختی ، خشکی

صَلِيل السِّلاح - چکاچـاك اسلحه ، قـقعه‌ی سلاح

صَمّ الزُّجاجَة - در شیشه را (باچوب پنبه وامثال آن) بست

صِمام - والف ، دریچه ، سوپاپ ، لامپ رادیو

صِمامُ اللّاسِلْكِيّ - لامپ رادیو

صِمام ، صِمامَة ج اَصِمَّة ، صِمامات - سر بطری ، توپی ، چوب پنبه ، سر بند شیشه وغیره ، درتنگ یا بطری از هر نوع

صِمَّة ج صِمَم - سر بند شیشه وغیره درتنگ یا بطری

صَمُولَة (ص) = صامولَة

مِسْمار بِصَمُولَة (ص) - پیچ ومهره

مِفْتاح صَمُولَة (ص) - آچار ، مهره گشا

صَنادِيق الاِقْتِراع - صندوقهای رأی (درانتخابات)

صِنار ، صِنّار (غ) - درخت چنار

صِنّارَة ج صَنانِير - قـلاب ماهیگـیری ، میل جاکت بافی

الصِّناعات الثَّقِيلَة اوالضَّخْمَة - صنایع سنگین

صِناعَةُ الفَحْمِ الحَجَرِيّ - صنعت زغال سنگ

صِناعَة يَدَوِيَّة - کاردستی ، هنر یا صنعت دستی

صِناعيّ - مصنوعی ، صنعتی

القمر الصّناعيّ ج الاقمار الصّناعيّة - قمر مصنوعی

النّشاط الصّناعيّ - فعالیت صنعتی

مدرسة صِناعيّة - آموزشگاه صنعتی ، هنرستان

صنبور ج صنابير - شیر آب

امين الصّندوق - صندوقدار ، تحویلدار

صندوق البريد - صندوق پست

صندوق التوفير - صندوق پس انداز

صندوق الدنيا - شهر فرنك (جعبه‌یی که دارای چندین ذره بین بزرك است وکودکان جلو آنها نشسته عکسهایی که از مقابل ذره بینها عبور داده میشود تماشا میکنند)

صندوق السرعة - جعبه دنده (در اتومبیل)

صندوق النقد الدّوليّ - بانك بین المللی

صندوق النقود - دخل : کشو یا جعبه‌ی کوچکی که مغازه داران پول اجناس فروخته شده‌را بداخل آن میریزند

صنّع البلاد - کشوررا صنعتی کرد

صِنف المدرّعات - (در ارتش) رسته زرهی

صِنف المشاة - (در ارتش) رسته‌ی پیاده

صِنف الهندسة - رسته‌ی مهندسی

صنفر (ص) - سنباده زد

صَنفرة (ص) - سنگ سنباده

وَرَق صَنفرة (ص) - کاغذ سنباده

صَوارِيخ - موشکها

الصّواريخ عابرة القارّات - موشك های قاره پیما

صَوّان - سنگ چخماق ، آتش زنه

صُوان ، صِوان ج اَصوِنَة - دولاب یا کمد (برای نگهداری لباس ، کتاب وغیر اینها) ، صندوقچه ، جعبه ، خیمه

صُوان الثِّياب - کمد لباس ، اشکاف

صُوان الكتب - قفسه‌ی کتاب ، دولاب کتاب

صَوّانة = صَوّان

صَوانيّ - چینی آلات ، ظروف چینی

ادوات صَوّانيّة - افزار وادوات آتش زنه

صُوبة ج صُوبات - بخاری

صوت ج اصوات - رأی (در انتخابات)

صَوّت . رأی داد (در انتخابات)

صُوّة ج صُوَى - تیر راهنما که درکنار جاده‌ها نصب کنند

الصوة البحريّة - گوی‌ی شناور ، قبه‌ی دریایی شناور ، جسم شناوری که در دریا برای نماندن راه دریایی یا نشان دادن نقاط خطرناك دریا بکار رود

صورة رسميّة - رونوشت رسمی

صُورَة زَيْتِيَّة - تابلوی رنگ روغنی

صُورَة شَمْسِيَّة - عکس

صُورَة مائِيَّة - تابلوی آب رنگ

صُوْل - (در ارتش) گروهبان ، استوار

لعب الصَّوْلَجان - چوگان بازی

صُهارِج = صِهْرِيج

صَهْدُ النّار - گرمی آتش

صِهْرِيْج ج صَهارِيج - تانك آب یا نفت

يَوْم صَهِيْد - روز بسیار گرم وسوزان

صِهْيَوْن ، صِهْيُون (غ) - تپه‌ی مقـــدس در اورشلیم باستان ، حکومت دینی یهود ، اورشلیم مقدس

صِهْيَوْنِي ، صِهْيُونِيّ ج صَهايِنَة(غ)- طرف‌دار حکومت یهود درفلسطین ، هواخواه یاطرف‌دار تمرکز بنی اسرائیل در فلسطین

صِهْيَوْنِيَّة ، صِهْيُونِيَّة (غ)- صهیونیسم : طرف‌داری از استقرارملت یهود در فلسطین

صَيّادُ السَّمَك ج صَيّادو الأسْماك - ماهیگیر

صَيّادَة - تیر کمان کودکان که باآن پرندگان‌را شکار کنند

صَيْحَة فَرَح - فریاد شادی

صَيْدُ السَّمَك بِالصِّنارَة - ماهیگیری باقلاب

صَيْدَلانِيّ - داروساز ، دارو فروش

صَيْدَلَة - داروسازی ، داروشناسی ، داروفروشی

صَيْدَلِيّ ج صَيْدَلِيُّون ، صَيادِلَة - داروساز ، دارو فروش

صَيْدَلِيَّة ج صَيْدَلِيّات - داروخانه

صِيْغَة - صورت ، شکل ، فرم ، وضع

صِيْغَة قانُونِيَّة - صورت قانونی

وَضَع صِيغَة مُعاهَدَة - صورت قـرار داد را نوشت

بِصِيْغَة نِهائِيَّة - بصورت نهائی

صَيَّف = تَصَيَّف

صَيْف قائِظ - تابستان گرم وسوزان

الصِّيْن (غ) - کشور چین

الصِّين الشَّعْبِيَّة - چین ملی کمونیست

الصِّين الشُّيُوعِيَّة - چین کمونیست

صِيْنِي - چینی ، مربوط بزبان ونژاد ومذهب مردم چین ، شخص چینی ، ظرف چینی

صِيْنِيَّة (ص) ج صَوانِيّ - سینی چای و غیره ، ظرف چینی

((ض))

ضائقة مالیّة - مضیقه‌ی مالی

ضائم - ستمکار ، ظالم

ضآلة - ناچیز بودن، حقیر وغیر مهم بودن، ناچیزی

ضئیل - ناچیز ، حقیر ،کم ، خرد

کمیّة ضئیلة - مقداری ناچیز ، مقدار کم

ضابط - افسر ارتش

ضابط الارتباط - افسر رابط

ضابط اقدم - افسر ارشد

ضابط بحریّ - افسر نیروی دریایی

ضابط بولیس - افسر شهربانی

ضابط الحرس - افسر گارد

ضابط المدرسة - ناظم مدرسه

ضابط مناوب ، ضابط نوبتجی - افسر نگهبان، افسر کشیك

ضابطة - شهربانی ، نیروی پلیس

ضاحیة ج ضواحٍ (الضّواحی) - حومه‌ی شهر

ضاربٌ الی الحمرة - رنگ متمایل بسرخی

الحیوانات الضّاریة - حیوانات درنده

ضاغوط - کابوس

ضاق ذرعاً - بستوه آمد

ضایق - مزاحم کسی شد ، زحمت داد به ، رنجاند ، آزرد ، مکدر کرد ، ناراحت کرد ، خسته کرد

ضباب - مه

ضبّاط - افسران ارتش

نادی الضّبّاط - باشگاه افسران

ضبّة ج ضباب - ماشه‌ی تفنگ ، آهن یا چوب که بطور افقی پشت در نصب کنند و بوسیله‌ی آن در را بندند

ضبط - کسی را دستگیر کرد ، چیزی را توقیف یا کنترل کرد

الضّبط - انضباط ، بایگانی

الضّبط العسکریّ - انضباط یا دیسیپلین نظامی

ضبطیّة (ص) - کلانتری

ضبوة - کیسه توتون

ضجر = تضجر

ضحّی - قربانی کرد ، (مجازاً) فداکاری کرد

غاز ضحّاك - گاز خنده‌آور

ضحالة - کم عمقی ، پایاب داشتن

ضحایا الحرب العالمیّة - قربانیان جنگ جهانی

ضحك = اضحك

یثیر الضّحك - خنده دار

ضَحِكَ مِنهُ وعليهِ - اورا مسخره کرد ، استهزا کرد

ضَحْل - پایاب ، آب کم عمق

ضَحِيَّة ج ضَحايا - قربانی ، ستمدیده ، کسیکه مورد ظلم قرار گرفته باشد

ضَخّ - مایعی را با فشار تلمبه جاری کردن

ضَخْم - بزرگ

كمّيات ضَخْمَة - مقادیر بسیار یا زیاد

مَصْلحة الضَّرائِب - دایره‌ی مالیات

ضَرَبَ عنهُ صَفْحاً - چشم پوشید از ، صرف نظر کرد از ، بخشید ، عفو کرد

ضَرِمَ = اِضْطَرَمَ

ضَرَمَ = أضْرَمَ

ضَرِيْبَة ج ضَرائِب - مالیات

ضَرِيبَةُ الأطْيان (الأراضِي الزِّراعِيَّة) - مالیات زمینهای مزروعی ، مالیات املاك

ضَرِيبَةُ التَّرِكات - مالیات بر ارث

ضَرِيبَةُ الدَّخْل - مالیات بر درآمد

ضَرِيبَةُ العَقار اوِ المُسَقَّفات (المَباني) - مالیات مستغلات

ضَغْط - فشار ، سخت گرفتن

ضَغْطُ الدَّم - فشار خون

الضَّغْطُ السِّياسيّ - فشار سیاسی

ضَفَّة ، ضِفَّة ج ضِفاف - کنار یا ساحل دریا ، ساحل رودخانه

ضَفِيْرَة ج ضَفائِر - موی بافته ، هرچیز که بشکل موی سر بافند

لَهُ فِي الأمْرِ ضِلْعٌ - در فلان کار مهارت یا دست دارد

ضِماد ، ضِمادَة - باند (که روی زخم بندند)

ضِمام - گیره‌ی کاغذ

ضَمان - مسئولیت ، تعهد ، پیمان ، ضمانت ، تضمین

الضَّمانُ الجَماعِيّ - پیمان دسته‌جمعی ، مسئولیت مشترك

الضَّمانَةُ الدُّوَلِيَّة - تضمین استقلال کشوری از کشور های کوچك بوسیله‌ی دول بزرگ ، ضمانت بین المللی

ضَمْد ، ضَمْدُ الجُرْح - زخم را پانسمان کرد ، باند روی زخم بست

ضَنِيْن - بخیل

عَلىٰ ضَوْءِ ... - از لحاظِ ... ، نظر به ... ، برطبقِ ... ، درپرتوِ ...

ضَواحِي المَدِيْنَة - حومه‌ی شهر

ضَوضىٰ ، ضَوضاء - غوغا

ضَهَدَ = اِضْطَهَدَ

ضَيْم - ظلم ، ستم

((ط))

طائرات مُعادِيَة - هواپیماهای دشمن

اَلطّائرات المُقاتِلَة - هواپیماهای جنگنده

طائِرَة ج طائِرات - هوا پیما

كُرةُ الطّائِرة - واليبال

القلعة الطّائِرة - نوعی هوا پیمای عظیم جنگی که بوسیله‌ی آن کشور دشمن را بمباران کنند

طارَت الطّائِرَة - هواپیما پرواز کرد

طائِرة حَرْبِيَّة - هواپیمای جنگی

طائِرة حَوّامَة او عَمودِيَّة - هلیکوپتر

طائِرة رُكّاب - هواپیمای مسافربری

طائِرة صارُوخِيَّة - هواپیمای حامل موشك

طائِرَة قانِصَة } - هواپیمای شکاری
طائِرَة مُغِيْرَة }

طائِرَة نافورِيَّة - هواپیمای عمود رو

طائِرة نَفّاثَة - هوا پیمای جت

طائِش - سبکسر ، تهی مغز ، بی عقل

طائِع - فرمانبردار ، مطیع ، رام ، منقاد

طائِفَة - فرقه‌ی دینی

طائِفِيّ - مذهبی ، مربوط بمذهب

المَدارس الطّائفِيَّة - مدارس مذهبی چون مدارس کاتولیك‌ها وغیرآنان

اَمْوال طائِلَة - ثروتهای هنگفت

طاباق (غ) - آجر بزرك

طابَة ج طابات - توپ بازی (که از چرم یا لاستیك ساخته باشند) ، شراب

طابَة (ص) - تخته‌ی شکسته بندی ، راکتِ بازی

طابِع - صبغه ، رنگ ، جنبه ، خصوصیت ، مهر ، نشان ، اثر

لُغَةٌ عليها طابِع الفَصاحَة - زبانی که دارای جنبه‌ی فصاحت است (مانند زبان عربی)

طابِع ج طَوابِع - تمبر پست

طابِعٌ ج طابِعُون - چاپچی ، مدیر مطبعه ، کتاب چاپ کن

طابِعَة - ماشین تحریر

طابَق = طاباق

طابِق ج طَوابِق - طبقه‌ی عمارت ، اشکوب

طابُور (ص) - (در ارتش) گردان

الطّابُور الخامِس - ستون پنجم ، رکن جاسوسی در ارتش

طابُوق - آجر

طابِيَة - دژ ، قلعه‌ی نظامی ، سنگر

طابِيَّة - کلاه کشیش

طاجِن - تابه ، ماهی تابه

طارِئَة ج طَوارِئ - پیشامد غیرمنتظره ، سانحه ، سکنه‌ی غیر بومی ، مهاجرین

طارَحَ - مشاعره کرد با

طارَدَ - تعقیب کرد ، تعاقب کرد

طارِف - چیز تازه ونو ، جدید

طازَج - تر وتازه (چون سبزیجات وغیر اینها)

طَأْطَأَ رأسَهُ - سر بزیر افکند

طاغِيَة - دیکتاتور ، ستمگر ، ظالم

طافِح - لبریز ، مالامال ، پر

طافِحٌ بِشْراً - لبریز از سرور وشادمانی ، دارای نشاط فراوان

السَمَكُ الطّافِي - ماهی که در آب مرده وروی آب افتاده باشد

طافِيَة - تودهٔ یخ شناور

طاقَة ج طاقات - نیرو ، قدرت ، دسته ، بسته

طاقَةٌ مِن الزُّهور - دسته گل

الطاقَةُ الذَّرِيَّة - نیروی اتمی

الطاقَةُ الكَهْرَبائِيَّة - نیروی برق

طالَ = اِسْتَطالَ

طالِب ج طُلّاب ، طَلَبَة - دانش آموز ، دانشجو ، خواستار

طالِبَة ج طالِبات - دانش آموز ، دانشجو (مؤنث)

طالَما - مادام ، تا وقتیکه ، از دیرباز

طالَما فعلَ كَذا - از دیرباز چنین میکرد

طاوِلَة ج طاوِلات (غ) - میز

كُرَةُ الطّاوِلَة - بازی پینگ پونگ

لُعْبَةُ الطّاوِلَة - بازی نرد

الطّاهِي ج طُهاة ، طُهِيّ - آشپز ، طباخ

طَبَّ - معالجه کرد ، طبابت کرد

كُلِّيَةُ الطِّبّ - دانشکده پزشکی

الطِّبُّ الرُّوحِيّ اَوِ النَّفْسِيّ - روانپزشکی

الطِّبُّ الوِقائِيّ - طب پیشگیری از امراض

طَباشِير - گچ که بصورت قلم درست کنند وبا آن روی تخته سیاه وغیره نویسند

دارُ الطِّباعَة - مطبعه ، چاپخانه

فَنُّ الطِّباعَة - صنعت چاپ

طَباق (غ) - تنباکو ، توتون

طَبَبَ = طَبَّ

طَبْشِير = طَباشِير

طَبْطابَة - راکت تنیس وغیر آن ، چوگان

طُبِعَ - چاپ شد ، چاپ شده

طُبِعَ عَلَى ... - خوگرفت بر ... ، دارای طبع ... شد

طَبْعاً - البته

الطَبْعَةُ الأُولَى - چاپ اول : تمام کتابهائی که مثلا در وهلهٔ اول چاپ شود

نَفِدَت طَبعَتُه - فلان کتاب که چاپ شده بود تمام شد (یعنی تماماً بفروش رسید)

طَبَّقَ - ...وقع اجرا گذاشت ، بکاربست ، بکار برد ، شامل بود یا شد ، وفق داد ، کسی را متمایل به مسلك سیاسی خود کرد ، کسی را هم مرام خود کرد ؛ افکار خود را بکسی تحمیل کرد

طَبِق - بسته (در گفتگوی از اشیائی که باز و بسته شود)

طَبَق ج اَطْباق - بشقاب ، سینی

طِبْقاً لِ ... - برطبقِ ... ، مطابقِ ...

عِلم طَبَقاتِ الْاَرض - زمین شناسی

طَبَنجة ج طَبَنجات - طپانچه (یکنوع اسلحه)

طَبِيبُ الْاَسْنان - دندان پزشك

الطَبيب الباطِنيّ - طبیب امراض داخلی

طَبِيب بَيْطَرِيّ - دامپزشك

طَبِيب شَرْعِيّ - پزشك قانونی

طَبِيب العائِلة - پزشك خانواده

طَبِيب مُساعِد - پزشکیار

الطَبِيب المُشرِف علی العِلاج - طبیب معالج

طَجَنَ - گوشت وغیره را در ماهی‌تابه سرخ کرد

طَرّاحة - تشك ، دشك

طَرّاد ج طَرّادات - رزم ناو

طَرّار - جیب بر

طِراز - مدل ، سیستم (در مورد اتومبیل وغیره) ، سبك ، اسلوب ، مد

طِرازُ السَيّارة - سیستم اتومبیل

سَيّارة مِنْ اَحْدَثِ طِرازٍ - اتومبیل آخرین سیستم

طَرْبُوش ج طَرابِيش - کلاه سرخ مصری ، فینه

طُرْبِيد (غ) - اژدر ، موشك زیر دریایی

طُرَّة = طُغْراء

طُرَّة اَمْ یا ظ؟ - شیر یا خط (یکنوع قمار با پولهای سکه‌یی)

طُرْحِيَّة - ورق کاغذ

طَرَقَ ، طَرَقَ المَعدِن - فلز را چکش کاری کرد

طَرِيّ - تر وتازه

طَرِيد - مطرود ، رانده ، دورانداخته ، دربدر ، آواره ، فراری ، گریخته

طَرِيدُ العَدالة - محروم ازحمایت قانون

طَرِيف - تازه ، کمیاب ، جالب

طَرِيق جانِبِيّ - راه فرعی ، جاده فرعی

طَرِيق مُعَبَّد ج طُرُق مُعَبَّدة - راه شوسه ، راه اسفالت شده ، راه سنگ فرش شده

طَرِيقة ج طَرائِق - کیفیت ، روش ، اسلوب ، متد ، سیستم ، خط مشی

طَسّ ، طَسْت ج اَطْساس ، طُسُوت - طشت ،

(برای شستن دست وغیره)

طَسْمَة (غ) - تکه چرم یا تسمه‌یی که برای تیز کردن تیغ بکار رود

طَشْت = **طَسْت**

طُعْم - واکسن ، مایه‌ی آبله

طَعَّمَ - واکسن زد ، مایه‌کوبی کرد

طَعَّمَ = **تَطَعَّمَ**

طعّم بِلقاحِ الجُدَرِیّ - آبله‌کوبی کرد

طعّم الخَشَب - خاتم سازی کرد

طعّم الشَّجَر - درخت را پیوند زد

طُعْم النَّبات - پیوند گیاه

الطُّعْم الواقی - واکسن پیشگیری از مرض

الطُّعُون الانْتِخابِیَّة - اعتراضات انتخاباتی

طُغْراء ، طُغْرِی ج طُغْراءات ، طُغْرِیات - اسم و لقب پادشاه که در قدیم بخط پیچیده‌ی مخصوص بشکل مهر می‌نوشتند وروی فرمانها یا مسکوکات ترسیم میکردند مانند السلطان - الاعدل الاعظم جلال الدین اکبرشاه غازی

طُغْرائِی - طغرا نویس ، طغرا کش

طُغْمَة ج طُغْمات ، طُغَم - باند ، دسته ، حزب ، گروه هواخواهان یا طرفداران

طَفّایَة (ص) - دستگاه آتش نشانی

طَفَحَ = **اطْفَحَ**

طَفْحان = **طافِح**

طَفْشانَة (ص) - افزار یا اسباب قفل گشایی

طَفَّلَ = **تَطَفَّلَ**

یَوْمُ الطِّفْل - روز کودک

طَقْس ج طُقُوس - آب و هوا ، وضع هوا ، مراسم دینی

طَقْس جَمِیل - هوای خوش

الطَّقْس الدِّینِیّ ج الطُّقُوس الدِّینِیَّة - مراسم دینی ، آداب یا شعائر مذهبی

طَقْطُوقَة (ص) - زیر سیگاری

طَقْم (ص) - دست (مانند یك دست لباس‌وغیره)، سرویس (مانند سرویس چای خوری وغیره)

طَقْم اسْنان (ص) - یك دست دندان مصنوعی

طَقْم سُفْرَة (ص) - لوازم سفره ، سرویس غذاخوری

طَقْم شای (ص) - لوازم یا سرویس چای خوری

طِلاء - اندود ، پوشش ، اندودن

طَلّاسَة - تخته پاك‌کن (از لوازم مدرسه)

طَلَبَ الَیْهِ ان ... - از او خواست که ... ، درخواست کرد که ...

طَلَبَ یَدَها - از او (دختر) خواستگاری کرد

قَدَّمَ طَلَبًا الی - درخواست داد به کسی یا مؤسسه‌یی

طَلْحِیَّة ج طَلاحِیّ - ورق کاغذ

طَلْق - طلق ، تلك ، درد زاییدن

هَواء طَلْق - هوای آزاد

طلق ناري ، طلقة نارية - گلوله

طلل الدار - اطاق نشیمن

طلیان - مردم ایتالیا

بلاد الطلیان - کشور ایتالیا

طلیاني - منسوب بایتالیا ، ایتالیائی ، مربوط به نژاد ، مذهب یا زبان ایتالیا

طماطم (غ) - گوجه فرنگی

طن ج اطنان - تن : وزنی معادل هزار کیلوگرم

طنبل - کودن ، احمق ، گران (یعنی کسی که رفتارش قابل تحمل نیست)

طنجرة ج طناجر - دیگ ، قابلمه ، کماجدان

طنفسة ، طنفسة ، طنفسة ج طنافس - قالی ، قالیچه

طواب - آجرپز ، آجرساز

معرض الطوابع البریدیة - نمایشگاه تمبرهای پستی

هوایة جمع الطوابع - علاقه به جمع آوری تمبر

الطوابع القنصلیة - تمبرهای دولتی که در سفارتخانه‌ها و کنسولگریها بکار رود

طوارئ - پیشامدهای ناگهان وغیر منتظره

حالة الطوارئ - (در ارتش) حالت آماده باش ، وضع فوق العاده

طول الدهر - در طول روزگار

طوایة (ص) - تابه ، ماهی تابه

طوب - آجر

طوب الواجهات - آجرهائی که برای نمای عمارت بکار رود

طوربید (غ) = طربید

طوف ج اطواف - دیوار ، پلیس شبگرد ، پلیس گشتی ، مجموع تکه چوبهایی که بهم بسته روی آب اندازند وبر آن سوارشوند وبار بوسیله‌ی آن حمل کنند

طوق القمیص - یقه‌ی پیراهن

علی طول (ص) - همیشه ، پیوسته ، مستمراً ، بدون وقفه

طوي - گرسنه شد ، گرسنگی کشید

طوی - گرسنگی

طها - خوراك پخت ، آشپزی کرد

طهایة - پخت وپز کردن ، آشپزی کردن

طهر - ضد عفونی کرد ، استرلیزه کرد

طهو = طهایة

طی هذا ، طیه - جوفاً ، لفاً ، درجوف گذاشته ، تلواً ، همراه این نامه

طیار ج طیارون - خلبان

طیارة ج طیارات - هواپیما ، بادبادك

طَیّان - ناوه کش

طَیِّب - خوب (تکیه کلام هنگام صحبت کردن)

طَیَّة - چین لباس وغیر آن ، تاه

طَیَر = اطار

طَیَر الطَّیّارة - بادبادك بهوا کرد

طَیَران - پرواز با هواپیما ، هوانوردی

الطَیَران الحَرْبِی - هواپیمائی لشکری

مصلحة الطَّیَران - اداره‌ی هواپیمائی

الطَیَران المَدَنِی - هواپیمائی کشوری

طَیِّع = طائع

المِرقَبُ الطَّیْفِی - اسپکترسکپ : طیف نما ، دستگاهی که برای تجزیه‌ی نور وتحقیق در طیف بکار رود

طِیلة حیاته - در طول زندگانیش

طَیلسان ج طَیالِس ، طَیالِسَة - لباس مخصوص بزرگان ودانشمندان

((ظ))

ظاهِرُ البَلَد - حومه‌ی شهر

ظاهِرة ج ظَواهِر - پدیده ، فنومن

ظاهِرة جَوِّیَّة - پدیده‌ی جوی

ظاهِرة عِلْمِیَّة او طَبِیعِیَّة - پدیده‌های علمی یا طبیعی

الظّاهِرِیَّة - فنومنیسم : مکتب فلسفی که طرف - داران آن فقط محسوسات را منبع علم و معرفت دانند

الطَّورُ الظُّرّانِی او الظِّرّی }
العَصرُ الظُّرّانِی او الظِّرّی } - عصر حجر

ظَرْف ج ظُرُوف - پاکت ، پوشش ، لفاف ، موقعیت ، وضع ، حالت ، چگونگی

ظَرَف (ص) - چیزی را در لفاف پیچید ، پاکت کرد

الظُّرُوف الرّاهِنَة - اوضاع کنونی ، شرایط موجود

الظُّرُوف السِّیاسِیَّة - اوضاع سیاسی

الظُّرُوف المُلائِمَة - شرایط مناسب ، موقعیتهای مناسب

ظَفَر = اظفر

ظَلَّ یَکْتُب - به نوشتن ادامه داد

ظَلامِیّ - کسیکه مخالف روشنفکری واصلاحات باشد ونخواهد توده‌ی مردم باسواد گردند ، تیره مغز ، کوتاه فکر

ظَلامِیَّة - تیره مغزی ، کوتاه فکری ، مخالفت با روشنفکری وباسوادشدن توده‌ها

ظُلَّة - سایبان ، چادری که جلو مغازه وغیر آن برای جلوگیری از حرارت آفتاب نصب کنند

ظَلَلَ = اظَلَّ

بحر الظُّلُمات - اقیانوس اطلس

ظَواهِرُ الْحَیاة - پدیده‌های زندگی

ظَهَّرَ الصَّكَّ (ص) - چك را ظهر نویسی کرد ، جیرو کرد

ظَهَرَ علی - فائق شد بر ، غالب آمد بر ، فتح کرد ، پیروز شد بر ، تسخیر کرد ، دست یافت بر

علی ظَهْرِ القَلْبِ ، مِنْ ظَهْرِ القَلْبِ ، علی ظَهْرِ اللِّسانِ - از بر ، از حفظ

ظَهْراً لِبَطْنٍ - وارونه ، واژگون ، سر و ته ، (مجازاً) درهم برهم

((ع))

عائِداً مِنْ ... - در مراجعت از (جائی)

مُجْرِمٌ عائِد - مجرم حرفه‌یی

عائِلَة ج عائِلات - خانواده

عائِلِیّ : خانوادگی

الْجَوُّ الْعائِلِیّ ، الوَسَطُ العائِلِیّ - محیط خانوادگی

عائِمٌ - شنا کننده ، جسم شناور

عاتِق ج عَواتِق ، عُتُق - کتف ، شانه ، دوش

اَخَذَ عَلی عاتِقِهِ - بعهده گرفت ، بگردن گرفت ، مسئولیت (امری را) قبول کرد

اَلْقی عَلی عاتِقِهِ - اورا مسئول (کاری) کرد ، مسئولیت داد بکسی

حَظٌّ عاثِر - بخت بد

عاجِلَة - قطار سریع السیر

عاجِن - خمیرگیر

عادَ اَدْراجَه - بعقب بازگشت

عادَ عَلی فُلانٍ بِالشَّیْءِ - استفاده رساند بکسی ، سود یا منفعت داشت برای کسی

اِجْتِماع فَوقَ الْعادَة - جلسه‌ی فوق العاده

اَلْعادَةُ السِّرِّیَّةُ الْقَبِیحَة - جلق (زدن) ، استمنا

اَلْعادَةُ الشَّهْرِیَّة (فی النِّساء) - عادت زنانگی ، رِگْل ، قاعدگی

عادِیّات - رسوم باستانی ، عتیقات

عاذَ = تَعَوَّذَ

اَلنَّشاطُ الْعارِم - فعالیت خستگی ناپذیر

شَعْر عارِیَة - کلاه گیس

عازِف - نوازنده ، موسیقی دان

عازِل - (در فیزیك) عایق ، ضد هادی

عاشَ - زنده باد !

عاصِفَة ج عَواصِف - طوفان ، تند باد

عاصِفَة ثَلجِيَّة - بوران

عاصِمَة ج عَواصِم - پایتخت

عاطِفِيّ - احساساتی ، ناشی از احساسات یا عاطفه ، مربوط باحساسات

عاقَ = اَعاقَ

عاكَسَ - مخالفت کرد با ، تناقص یا تباین داشت با

عالٍ - (ص) - خیلی خوب ، عالی

عالَة - چتر بارانی ، بار ، سنگینی

عالَجَ - ترتیب کاری را فراهم ساخت ، بکاری پرداخت ، موضوعی را مورد بررسی قرار داد ، دست زد (بکاری)

عالَجَ الْحَدِيدَ وَالفُولاذَ - آهن یا فولادرا آب داد

عالَجَ الْمَرِيضَ - بیماررا معالجه یا مداوا کرد

عالِم اَثَرِيّ - باستانشناس

عام ج اَعْوام - سال

اَلْعامُ الدِّراسِيّ - سال تحصیلی

اَلْعامُ الفائت - سال گذشته

مُدِير عامّ - مدیر کل

صالِح العامّ - مصلحت عمومی

عامَّة الشَّعْب - تودهٔ مردم

عامِر - آباد

عامِل ج عُمّال - کارگر

عامِل ج عَوامِل - عامل ، باعث ، انگیزه

اَللُّغَة العامِيَّة - زبان عامیانه ، زبان محاوره

عانِس - دختری که بزرگ شده وشوهر نکرده است

عاوَنَ = اَعانَ

عاهِر ، عاهِرَة ج عاهِرات - زن بدکار ، روسپی

عاهِل - پادشاه بزرگ ، امپراطور ، شاهنشاه

عايَشَ - زندگی کرد با کسی

عِبْء ج اَعْباء - بار ، سنگینی ، مسئولیت

عَبّ ج اَعْباء - شبیه ، نظیر ، قرین

عَبَّأَ - آماده کرد ، فراهم ساخت ، تعبیه کرد

عَبَّأَ الجَيْشَ - ارتش را بسیج کرد ، تجهیز کرد

عَباءَة - عبا

عَباءَة عَسْكَرِيَّة - شنل نظامی

عَباءَة مَنْزِلِيَّة - روب دوشامبر ، لباس منزل

عُباب البَحْر - موج دریا

عَبّاد الشَّمْس - گل آفتاب گردان

عِبادَةُ الْماضِي - کهنه پرستی

عَبّار - معبر ، کسیکه تعبیر خواب گوید

عَباقِرَة - نوابغ

عَبَّدَ = اِسْتَعْبَدَ

عَبَّدَ الطَّرِيقَ - جاده را شوسه کرد ، اسفالت یا سنگ فرش کرد

عَبْرَ النَّهرِ اَوِالشّارِع - پهنای رود خانه یا خیابان ، از این طرف به آنطرف رود خانه یا خیابان

عَبَطَ = اِعْتَبَطَ الاَمْرَ

عَبْقَرِیّ ج عَباقِرَة - نابغه ، ژنی

عَبْقَرِیَّة - نبوغ

عَتاد ج اَعْتُد ، عُتُد ، اَعْتِدَة - وسائل ، لوازم جنگی ، ساز وبرگ ، اسلحه

عَتّال - حمال ، باربر

عِتالَة - حمالی ، باربری

عَتَبَة ج عَتَب ، عَتَبات - آستانه‌ی در ، هر یك از پله های نردبان یا پلکان

عَتَلَة - اهرم ، دیلم

عَتَلَة (ص) - چرخ بار بری در ایستگاه راه‌آهن و غیره (برای حمل ونقل چمدانها واثاثه‌ی مسافران)

عَتیق الطِّراز - از مد افتاده ، دُمُده ، سیستم قدیمی و کهنه

عُثَّة ج عُثّ ، عِثَث - بید (حشره یی که پارچه - های پشمین ومانند آنرا تباه سازد)

عَثَرَ - لغزید ، افتاد ، سقوط کرد

عَثَّرَ = اَعْثَرَ

عَثَرَ عَلی - چیزی را کشف کرد ، یافت ، بدست آورد ، برخورد کرد به

عَثَرَ بِفُلانٍ الزَّمانُ - روزگار با او ناساز گار بود یا شد

عُثْقُول - خوشه‌ی موز

عَجَّ الْمَکانُ ب ... - مکان پر بود یا شد از

عُجَّة - اُمْلت (نوعی خوراك که با تخم مرغ و گوجه فرنگی تهیه کنند)

العَجْز فِی المِیزانِیَّة - کسر بودجه

عَلی عَجَلٍ - بسرعت ، با شتاب ، با عجله

عُجْلَة - ما حضر ، آنچه از خوراك در خانه موجود باشد

عَجَلَة - شتاب ، عجله ، سرعت

عَجَلَة ج عَجَلات - چرخ ، درشکه ، گاری ، گردونه

عَجَلَة الاِنْقاذ - حلقه یا کمربند نجات

عَجَلَة السَّیّارَة - چرخ اتومبیل

عَجَلَة القِیادَة - فرمان یا رُل (در اتومبیل)

عَجینَة اَسْنان - خمیر دندان

عَدّاء ج عَدّاؤون - دونده

عِدائِیّ ، عَدائِیّ - ظالمانه ، خصمانه ، خصومت آمیز

العَمَل العِدائِیّ - رفتارخصمانه ، عمل خصومت آمیز

عَدّاد ج عَدّادات - کنتور (برای‌نمایاندن مصرف برق ، آب ، گاز وامثال اینها)

عَدّادُ السَّيّارَة - کیلومترشمار اتومبیل

عَدّادُ الْكَهْرَباءِ اَوِالْماءِ اَوِالْغاز - کنتور برق یا آب یا گاز

عِدَّة - عده‌یی ، تعدادی ، چند تا ، چند عدد

عِنْدَه عِدَّةٌ مِنَ الْكُتُب - او تعدادی کتاب دارد

العَدَدُ الْهائِل - تعداد زیاد یا هنگفت

عَدَسَة ، عَدَسِيَّة - شیشه‌ی عدسی که برای ساختن دوربین های عکاسی وغیر آن بکار رود

عَدَسَةُ الْمُصَوِّرِين - دوربین عکاسان

عَدَل ، عَدَّل = اَعْدَل

عِدْل ج عُدُول ، اَعْدال - شبیه ، نظیر ، قرین ، جوال ، یك لنگه بار

عَدَلَ عَنْ ... - منحرف شد از ، انصراف حاصل کرد از ، ترك کرد

عَدَنَ - معدن کاری کرد ، کان کند ، معدن استخراج کرد

عَدْو - دویدن

عَدْوى - واگیری مرض ، سرایت ناخوشی واگیردار

عَدْوى وَبائِيَّة - سرایت بیماری بوسیله ی آب یا هوا

عَدِيد ، عَدِيدَة - متعدد ، زیاد ، بسیار ، بیشمار

عَدِيل - شبیه ، نظیر ، قرین

عَدِيل (ص) - باجناغ ، همریش

خالِعُ الْعِذار ، خَلِيعُ الْعِذار - افسار گسیخته ، بی بند و بار ، بی حیا ، بی شرم ، آدم هرزه و فاسد ، فاسق ، عیاش ، فاجر

عَذَّبَ الْمُتَّهَم - متهم را شکنجه کرد (برای اقرار گرفتن)

عَذَبَة ج عَذَبات - منگوله ، شرابه

عَذَر = اَعْذَر

عَذْراوِيَّة ، عُذْرَة - باکره بودن ، بکارت

عَذْراء - باکره ، پاك ، بکر ، دست نخورده ، پاکدامن ، عفیف

الشِّعْرُ الْعُذْرِي - یك نوع غزل در زبان عربی منسوب بطایفه‌ی «بنی عُذْرَة»

الْهَوَى الْعُذْرِي - عشق پاك ، عشق افلاطونی

عَرّاب - پدر تعمیدی (در مسیحیت)

عَرّابَة - مادر تعمیدی (در مسیحیت)

عَرّادَة ج عَرّادات - یك نوع سلاح قدیمی که بوسیله‌ی آن سنگ پرتاب میکردند ، منجنیق ، زغال دودی

عَرّاف - فالگیر ، طالع بین

عِرافَة - فالگیری ، طالع بینی ، شغل وعمل فالگیر

عَراقِيل - موانع ، محظورات ، مشکلات

سِباقُ الْعَراقِيل - مسابقه دو با پرش از موانع

وَضْعُ الْعَراقِيل - ایجاد موانع ومشکلات

عِراك - مبارزه ، جنگ ، دعوا

عَرَّبَ - بیعانه داد

عَرَّبَ الجُملةَ - جمله را ترکیب کرد (در اصطلاح دستور زبان)

عَرَّبَ عَنْ حاجَتِهِ - مقصود خودرا بیان کرد

عَرَّبَ الکِتابَ - کتاب را بعربی ترجمه کرد ، تعریب کرد

عَرَّبَ اللفظَ الأعجَمِيَّ - کلمه غیر عربی را معرّب کرد (مانند کلمه‌ی ابریشم)

عَرَبَة ج عَرَبات - نهری که در آن آب بشدت جاری باشد ، درشکه ، کالسکه ، گاری ، واگن ترامِوای یا قطار ، وسیله‌ی نقلیه ، چرخ

عَرَبَةُ الأطفال - درشکه‌ی بچگانه

عَرَبَةُ سِکَّةِ الحَدید (لِلرُّکّاب) - واگن مسافری (در راه‌آهن)

عَرَبَةُ شَحن مُغَطّاة - کامیون باری سر پوشیده

عَرَبَةُ مُستَشفی - آمبولانس

عَرَبَةُ نَقلِ البَضائع - واگن باری (در راه آهن) ، گاری دستی برای حمل ونقل کالا

عَرَبَةُ نَقلِ المَوتی - نعش کش

عَرَبَةُ یَد - گاری دستی

عَرَبَةُ یَدٍ بِعَجَلَةٍ واحِدَةٍ - فرقان ، زنبیل خاک کشی که دارای یک چرخ باشد

عَرَبَجِيّ (ص) - سورچی ، درشکه چی ، گاری چی

عَرْبَدَ - نزاع کرد ، دعوا کرد ، بد خلقی کرد ، آشوب کرد ، بلوا راه انداخت ، فتنه بپاکرد

عَرْبَدَة - آشوب ، اغتشاش ، بلوا ، فتنه

عَرْبَنَ - بیعانه داد

عَرْبُون ، عُرْبُون ج عَرابِین - بیعانه

الجامِعَةُ العَرَبِیَّة - اتحادیه‌ی اعراب

اللُّغَةُ العَرَبِیَّة - زبان عربی

عِرْبِید - فتنه جو ، آشوب طلب ، بلواکن ، اخلالگر

عُرْس - عروسی

وَلِیمَةُ العُرس - جشن عروسی

عَرْش ج عُرُوش - تخت سلطنت

عَرْصَةُ الدّار - حیاط خانه ، صحن خانه

عَرْض ج عُرُوض - درخواست ، تقاضا ، پیشنهاد ، رژه ، سان

عَرَضَ - در معرض تماشا یا نمایش گذاشت ، درخواست کرد یا داد ، تقاضا کرد ، تقدیم داشت

العَرْضُ وَالطَّلَب - عرضه و تقاضا

صالَةُ العَرضِ - سالن نمایشگاه

عَرضُ الجُند - از لشکر یا سربازان سان دید

عَرَضَ رَأْیاً - پیشنهاد کرد

العَرْضُ العَسکَرِيّ - رژه‌ی نظامی

عَرضُ الفِلم - بمعرض نمایش گذاشتن فیلم

عَرَضَ القَضِيَّةَ علی المَحْکَمَةِ - عرضحال به دادگاه داد

عَرَضَ المَتاعَ لِلبَیعِ - کالارا در معرض فروش گذاشت

عُرْضَةٌ لِ... - درمعرضِ ... ، دستخوشِ ...

عَرْعَرَة ج عَراعِر - درِ شیشه ، بطری ، تنگ وامثال اینها

عَرْف - بوی خوش

عُرِفَ بِ ... - معروف شد به ، شناخته شد به

عَرَّفَهُ بِصَدِیقِهِ - اورا بدوست خود معرفی کرد

حُکْمٌ عُرْفِیٌّ ج اَحْکام عُرْفِیَّة - حکومت نظامی

مَحْکَمَة عُرْفِیَّة - دادگاه نظامی

عَرَق ، عَرَقَة - رجِ آجر یا سنگ که درساختمان بکار رود

عَرْقَلَة ج عَراقِیل - مانع ، محظور ، اشکال

عَرَقِیَّة - عرقچین

عُرُوبَة - ملیت عربی ، دارای ملیت عربی بودن

عُرْوَة الزِّرّ - مادگی،جای دکمه در کت ، پیراهن وامثال اینها

عَرُوس ج عَرائِس - عروس

عَرُوسَة - عروسك

العُرُوضُ المُغْرِیَة - پیشنهادهای فریبنده

عُرْی ، عُرًی = عُرْوَة الزِّرّ

عَرِیس ج عِرْسان - داماد

عَرِیف ج عُرَفاء - خلیفه در مکتبهای قدیم ، مبصر کلاس ، کمك معلم ، راهنما ، معلم ، (در ارتش) ، گروهبان ، سرجوخه

عَرِیف ثانِی - گروهبان ۲

عَرِیف ثالِث - گروهبان ۳

عِزُّ الشِّتاء (ص) - بحبوحه‌ی سرمای زمستان ، چله‌ی زمستان

عِزُّ الصَّیف (ص) - بحبوحه‌ی گرمای تابستان ، چله‌ی تابستان

فِی عِزِّ المَعْرَکَةِ (ص) - درگیرودار جنگ

عَزاء - تسلیت ، دلداری

عَزَّی المُصاب او اَهْلَ المُتَوَفّی - تسلیت گفت (به شخص مصیبت زده یا بخانواده‌ی متوفی)

عِزال (ص) - جابجا شدن ، نقل مکان

عِزْبَة (ص) - مزرعه ، صحرا ، کشتزار

صاحِبُ العِزَّة - جناب (عنوان بزرگان)

عَزَّزَ - تقویت کرد ، نیرومند ساخت

عَزَّزَ الحامِیَةَ - پادگان یا ساخلورا تقویت کرد

عَزَفَ عَلی آلَةِ طَرَبٍ - ساز نواخت، نوازندگی کرد

العَزْفُ المُنْفَرِد - ساز سلو

عَزَمَ الاَمْرَ او عَلَیهِ - تصمیم گرفت بر (انجام کاری)

عَزُوفٌ عَنْ ... - بی میل یا روگردان از ...

عُزُومَة (ص) - دعوت بمهمانی ، وعده خواهی

عَسَّالَة - کندوی عسل

عَسْكَرُ الجُنْد - سربازان اردو زدند

عَسْكَرِيّ - نظامی ، مربوط بارتش یا سربازی

حاكِم عَسْكَرِيّ - فرماندار نظامی

مَجْلِس عَسْكَرِيّ - دادگاه نظامی

نِظام عَسْكَرِيّ - انضباط یا دیسیپلین نظامی

القِيادَةُ العَسْكَرِيَّة - فرماندهی نظامی

عُشّ ج أعْشاش - لانه ، آشیانه‌ی پرندگان

عِشْ وعِيشْ ! - زندگی کن وبگذار زندگی کنند (یعنی پیوسته بطریق مسالمت آمیز با مردم رفتار کن)

عَشاء - شام (غذائی که شب هنگام تناول کنند)

مادُبَة عَشاء - مهمانی بشام

عَشِيّ (ص ، س) - آشپز ، طباخ

عَشِيَّة أمْس - دیشب

عَشِيق - معشوق ، دلارام

عَشِيقَة - معشوقه ، دلارام

عِصابَة ج عِصابات - باند ، دسته ، گروه ، جمعیت ، پیشانی بند ، باند یاپارچه که بدان زخم بندند

حَرْبُ العِصابات - جنگ پارتیزانی

عَصّارَة - آب میوه گیری

عِصام - بند شلوار

عِصامِيّ - خود ساخته

كُنْ عِصامِيًّا وَلا تَكُنْ عِظامِيًّا - خودساخته باش و باستخوانهای اجداد افتخارمکن

عُصْبَةُ الأُمَم - مجمع اتفاق ملل

العَصْرُ الذَّهَبِيّ - عصر طلائی

عَصْرُ الفَضاء - دوره‌ی تسخیر فضا ، دوره‌ی پرتاب موشك وسفینه‌های کیهانی

عَصْرِيّ - مُدرن ، جدید ، تازه ، نو ، مُد

عَصْرِيَّة - مُد پرستی ، تجدد ، عصرانه ، دید و بازدید که هنگام عصر انجام گیرد ، جلسه یی که برای سرگرمی و وقت گذرانی هنگام عصرترتیب دهند

صاحِبَةُ العِصْمَة - سرکار خانم (عنوان زنان محترمه ومجلله)

العُصُورُ الخالِيَة - دوران ماقبل‌تاریخ ، ادوار گذشته

وَقْتٌ عَصِيب - وقت یا موقعیت بحرانی

يَوْمٌ عَصِيب - روز بسیار گرم

عَضَلَة - عضله

عَضَلِيّ - مربوط به عضله ، عضله‌یی

عُضْوِيّ - (درشیمی) آلی ، مربوط به اندام ، دارای اجزاء یا اعضای لازم

المَوادُّ العُضْوِيَّة - (در شیمی) اجسام آلی

عَطاء ج عَطاءات - پیشنهاد مناقصه، مزایده ومانند اینها

عِطاف - پالتو

عَطْفَة (ص) - کوچه

عُطْلَة - بیکاری، موقع بیکاری، تعطیلات مدارس وغیر اینها

عَطَّلَه عَنِ العَمَلِ - اورا ازکار انداخت

عُطْلَة مَدْرَسِيَّة - تعطیلات مدارس

هَيْكَل عَظْمِيّ - اسکلت آدمی

عَفارِم ! - آفرین، احسنت

عِفْرِيت (فی ورق اللعب) - ژوکر (در ورق بازی)

عِفْرِيتَة رَفْع - جك : اهرم مانندی که برای بالا بردن ونگاهداشتن اتومبیل وغیره بکاررود

عَفْش (ص) - اثاثیه‌ی خانه یا مسافر

عَفْواً ! - ببخشید ! معذرت میخواهم

عَفْواً - اتفاقی، تصادفی، خود بخود، بی‌اختیار، همینطوری، بدون محرك، بدون قصد

عَفَوِيَّة - انجام دادن کاری بدون داشتن محرك یا قصد

عِقابِيّ - کیفری، جزائی

عَقّار ج عَقاقِير - دارو، داروی گیاهی قدیمی

عَقِب البُنْدُقِيَّة - قنداق تفنگ

عَقِب دَفْتَرِ الوُصُولات - سوش، ته قبض

عَقِب السِّيجارَة (ص) ته سیگار

عَقَّبَ عَلَى الحَدِيثِ اوالكَلامِ - گفته‌ی بی را مورد تفسیر قرارداد

عَقَّبَ عَلَيْه - انتقادکرد از، عیبجوئی کرد از، سرزنش کرد

عَقَبات كَأْداء - موانع سخت یا طاقت فرسا

العَقَبات المالِيَّة - موانع یا مشکلات مالی

عَقَبَة ج عَقَبات - مانع، مشکل، محظور، گردنه‌ی کوه

عَقْدُ الأَلْوِيَة لِأُمَراء البَحْرِ عَلَى الطَّرّادات - دریا سالاران را به فرماندهی رزم ناوها برگزیدن

عَقْد اجْتِماعاً، عَقْد جَلْسَةً - جلسه‌تشکیل داد

عَقَدَ لَه عَلَى الجَيْشِ - اورافرمانده ارتش کرد

عُقْدَة الرِّوايَة - انتریك داستان، نقطه‌ی حساس داستان، وقایع گوناگون که‌گره یك نمایشنامه یا یك قطعه را تشکیل دهد بطوریکه بیننده را جلب کرده احساسات را دراو تحریك کند

عُقْدَة نَفْسِيَّة - عقده‌ی روحی

عَقْلِيَّة - تعقل، تفکر، روحیه، قوه‌ی فکر، ذهن

عَقَّمَ - ضد عفونی کرد، استرلیزه کرد

عَقَم، عُقْم = اعْقَم

كاتب العقود الرسمية - سردفتر اسناد رسمی

عقيد - (در ارتش) سرهنگ ۲

عقيرة - صدا ، صوت ، صدای آوازخوان یا گریه کننده یا خواننده

رفع عقيرته - صدای خودرا بلند کرد

عقيصة ج عقائص ، عقاص = ضفيرة

عقيلة ج عقيلات ، عقائل - بانو ، همسر ، زوجه

عكر الماء - آب گل آلود شد

عكّر الماء - آب را گل آلود کرد

عكس النور وغيره - نوروغیر آنرا منعکس کرد

على اثر - بدنبال ...

على التو - فوراً ، بدون درنك

على علاته - آنگونه که هست ، کماهو

على غرار ... - مانند ...

على وشك - در حدود ، تقریباً ، نزدیك به

علاج - معالجه ، مداوا ، بهبودی از مرض

العلاقات الدبلوماسية او السياسية - روابط دیپلماتیك ، روابط سیاسی

العلاقات العسكرية - روابط نظامی

العلاقات الودية - روابط دوستانه

علاقة ج علاقات - رابطه ، پیوند ، ارتباط

علاقة الثياب - چوب لباس

علاقة غرامية - رابطه‌ی عشقی

علّاك - آدامس فروش

علامة ج علامات - نمره (که معلم به درس شاگردان دهد)

علاوة راتب ، علاوة ماهية - اضافه حقوق

علاوة على ... - بعلاوه ، ازاین گذشته

علّب - کنسروسازی کرد ، درقوطی‌های سر بسته خوراك تعبیه کرد

علبة ج علب - قوطی حلبی وغیره

علبة سجاير - قوطی سیگار

علبة كبريت - قوطی کبریت

علبة نشوق - انفیه دان

علّق - تفسیر کرد ، شرح داد(درموارداخباروغیره)

علّق اهمية على - اهمیت داد به ، چیزی را مهم جلوه داد

علك - آدامس ، قندران که آنرا بجوند

علّل النفس بـ ... - انتظار (چیزی را) کشید

علم اعضاء البدن - مورفولوژی: شکل‌شناسی (در مورداعضای جانوران) ، بررسی اعضای جانوران از نظر شکلی

علم التعدين - معدن شناسی

علم النفس - روانشناسی

علم وظائف البدن - فیزیولوژی، علم وظائف الاعضاء

عَلَمُ الهُدْنَةِ - پرچم متارکه‌ی جنگ

عَلْمانِيّ - غیر روحـانی ، غیر منتسب به دستگاه کشیشی ومذهبی ، غیر وابسته بروحانیت وکلیسا

اَلْجامِعَةُ الْعَلْمانِيَّة - دانشگاهی که وابسته بـه روحانیت نیست

عُنْوانُ الْخِطاب - آدرس نامه

عَنْوَنَ الْخِطابَ - روی نامه آدرس نوشت

عَلَيَّ دَراهِمُ - من قرض دارم ، من پول بدهکارم

عَلَيْكَ اَنْ ... - شما باید که ...

اَلْعَمَى اللَّوْنِيّ - کوررنگی

اَلْعَمَى اللَّيْلِيّ - شبکوری

عِمادَةُ الكُلِّيَّةِ - ریاست دانشکده

عَمارَة ، عَمارَة بَحْرِيَّة - ناوگان

صِناعَةُ الْعِمارَة - معماری ، آرشیتکتور

عِمالَة - حق العمل کاری ، دستمزد ، حق العمل

عِمَر - روسری (که زنان سررا بدان پوشند)

كَمْ عُمْرُكَ ؟ - شما چند سال دارید ؟

عَمِلَ بِ ... - برطبق ... عمل کرد

عَمِلَ عَلَى ... - تأثیر کرد روی ... ، نافع یا کارگر یا موثر واقع شد روی ... (در گفتگوی ازدارو وغیره)

عَمَلٌ حُكُومِيّ - کار دولتی

رَجُلُ العَمَلِ ج رِجالُ الْاَعْمال - سوداگر ، تاجر ، معامله‌گر ، کسیکه باموری تجارت پردازد

عُمْلَة ج عُمْلات - پول رایج

عُمْلَة زائِفَة - پول تقلبی

العُمْلَةُ الصَّعْبَة - ارز

عُمْلَة ورَقِيَّة - اسکناس

عَمَلِيَّة جِراحِيَّة - عمل جراحی

عَمَّمَ كِتابًا - بخشنامه کرد

عَمُودُ الصَّحِيفَة - ستون روزنامه

عُمُولَة - حق العمل کاری

طاعَة عَمْياء - اطاعت کور کورانه

عَمِيدُ الكُلِّيَّةِ اَوِ الْجامِعَة - رئیس دانشکده یا دانشگاه

عَمِيل ج عُمَلاء - نماینده‌ی تجارتی ، عامل ، طرف معامله ، مشتری

عَمِيلُ الاِسْتِعْمار - عامل امپریالیزم

اَلْعِنادِيّ - ایدئالیست

عِنادِيَّة - ایدئالیسم

عَناصِر هَدّامَة - عناصر خرابکار یا اخلالگر

اَلْعِنايَةُ بِالْمَواشِي - دام داری

عِنْدَئِذٍ - سپس ، درآن هنگام

عِنْدَكَ ! - ایست !

عِنْدَما - هنگامیکه ، وقتیکه ، هروقت که

عِنْدِی - من دارم

عِنْدِی - بعقیده‌ی من

عِنْدِی کِتابٌ - من یك کتاب دارم

عُنْزُوقَةٌ = اُرْجُوحَة

عُنْصُر ج عَناصِر - نژاد

عِیدُ العُنْصَرَة - (نزد مسیحیان) : عید حلول روح القدس بر شاگردان حضرت عیسی (نزد یهودیان) : عید نزول شریعت موسی در کوه سینا

عُنْصُرِیّ - نژادی ، مربوط به نژاد

عُنْصُرِیَّة - راسیسم : تعصب نژادی

عُنْقُود عِنَبٍ - خوشه‌ی انگور

عُنْوان ج عَناوِین - آدرس ، نشانی ، تیتر ، عنوان

عُنِیَ ب ... - اهتمام داشت در ... ، دخالت یا شرکت داشت در ... ، مربوط بود یا شد به ...

عَوارِیَة - (در اصطلاح تجارت) کالایی که آب دریا دیده و در نتیجه بهای آن نقصان یافته باشد

عَواطِفِیّ - احساساتی ، ناشی از احساسات یا عاطفه ، حساس ، دارای احساسات یا عواطف رقیق

عَوّامَة - ابان شناور (برای نجات غریق) ، گوی‌ه‌ی شناور برای نشان دادن جاهای خطرناك در دریا

عُودُ الثِّقابِ - کبریت

عُودُ المِشْنَق - چوبه‌ی دار

عَوَذَ = اَعاذَ

عِوَضُ الکِتابِ - نسخه بدل کتاب

عَوَقَ = اَعاقَ

عَوْم - شناگری

لِباسُ العَوْم - لباس شنا (چون مایو وغیره)

عَوَّمَ السَّفِینَةَ - کشتی را بآب انداخت

عَوَنَ = اَعانَ علی

عَوْن فَنِّیّ اَوْمالِیّ - کمك فنی یا کمك مالی

عُوَیْسَة ، عُوَیْسِیَّة - چاقوی کوچك جیبی

عُوَیْنات (ص) - عینك

عَهْد - فرمان (که پادشاهان وامرا برای کارگزاران خود نویسند)

العَهْدُ المُبادُ - دوره یا عصری که منقرض شده باشد

عَهِید - هم پیمان ، متحد

عِیادَة - مطب دکتر ، کلینیك ، دیدن کردن دکتر از بیمار

عِیادَةُ الوِلادَة - زایشگاه

عِیار - میزان ، مقیاس ، معیار ، نمونه ، استاندارد ، واحد

عِیارُ البُنْدُقِیَّة اَوِ المِدْفَع - دهنه‌ی تفنگ یا

توپ ، کالیبر ، فشنگ خور

عَتّار - جرثقیل

عِیارٌ ناریّ - گلوله

عَیّاش - نان فروش ، نانوا

عَیّان (ص) - مریض ، بیمار ، ناخوش

عَیّان - خسته

عَیْبَة - چمدان ، ساك ، كیف بزرگ

عِیدٌ وَطَنِیّ - عید ملی

عَیَش = **اَعاش**

عَیْش (ص) - نان

عِیشَة وادِعَة - زندگی آرام و بی سروصدا

عَیْن ج اَعْیان - سناتور

عَیْن عَسَلِیَّة - چشم میشی رنگ

عَیَّنَهُ فی مَنْصِبِ کذا - او را بفلان منصب یا پست انتصاب کرد .

عَیِّنَة - نمونه ، مسطوره

((غ))

غائِب عنِ الوَعی - از خود بیخود یا بیخبر ، بیهوش

غابَة ج غابات - جنگل ، بیشه

غادَة ج غادات - بانوی جوان وخوشگل و نازك بدن ، دوشیزه یا زن زیبا

غادَرَ طَهْران اِلی بَغْداد - تهـران را بسوی بغداد ترك کرد

غارَ عَلیٰ - حسد یا رشك برد بر

الغارات اللَّیْلِیَّة - شبیخون ، حملههای شبانه

غارَة ج غارات - حمله ، یورش ، هجوم

غارَة جَوِّیَّة - حملهی هوائی

غاز ج غازات (غ) - گاز ، بخار ، نفت

غاز سامّ - گاز مسموم

الغاز المُخَنِّق - گاز خفه کن

الغاز المُسِیل لِلدُّموع ج الغازات المُسِیلَة لِلدُّموع - گاز اشك آور

مِقیاس ضَغْطِ الغازات وَالأبخِرَة وَالسَّوائِل - آلت سنجش فشار گاز ، بخار و مایعات

قِناعُ الغازات السّامَّة - ماسك ضد گاز

ماءٌ غازِیّ - آب گازدار

غاسُول - صابون ، هرچیز که باآن شویند

غالُ - قفل ، قفل مخصوص پشت در خانه

غالِطٌ - کسیکه درخطا واشتباه باشد

غامَرَ - خودرا بخطر افکند ، مخاطره کرد

غامِق - رنگ سیر ، رنگ تیره (چنانکه گویند سبز سیر وغیره)

اَزْرَق غامِق - آبی سیر ، رنگ سرمه‌یی ، آبی تیره

غانِیَة ج غانیات - زن زیبا وخوشگل

غاوی (ص) - (در ترکیب) باز (چون گلباز ، تمبر باز وغیره) ، آماتور : کسیکه هنر یا کاری را فقط بخاطر ذوق وعلاقه انجام دهد نه بخاطر استفاده‌ی مادی

لِغایَةِ ... - تا حدِ ... ، تا حدودِ ...

لِلْغایَة - خیلی ، بینهایت ، بسیار

غِبّ - نتیجه‌ی کار ، عاقبت کار

غِبَّ ... - پس از... ، بعد از...

غُبّ - خلیج کوچك

غِبّ - یك روز در میان بدیدن یا ملاقات آمد

زارَهُ غِبّاً - دیر دیر اورا ملاقات کرد

لاغُبارَ عَلَیْهِ - بی عیب ، بی نقص ، بی خطا ، بی تقصیر ، بی گناه

غَبَرَ = اَغْبَر

غِبْطَه - جناب (عنوان کشیشان بزرك مسیحی)

غَبیب - مانده ، بیات ، (در گفتگوی از گوشت ، نان وغیره)

غَجَرِیّ (ص) - کولی

غَدا - شد ، گردید (از افعال ناقصه)

غَداء - صبحانه ، نهار

غَدّیٰ - صبحانه یا نهارداد بکسی

غَدّارَة - قداره ، طپانچه (یك نوع سلاح)

غَدان - چوب لباس

غُدَد مُفْرِزَة - غده‌های ترشح کننده در بدن

غَدْوَة (ص) - نهار (غذائی که هنگام ظهر خورند)

غَدّیٰ = تَغَدّیٰ

تَدْبیر غِذائی - رژیم غذائی

غَرا ، غَرّیٰ - (چیزی را) با چسب یا سریشم چسبانید

غِراء - چسب ، سریشم

غُراب - کشتی بادی قدیمی

عَلیٰ غِرار - باشتاب ، با عجله ، شتابان

غِرارَة - جوال

غَرارَة - سادگی ، ناآزمودگی ، بی تجربگی

غَرام - عشق

الْغَراماتیق ، الْغَراماطیق (غ) - گرامر ، دستور زبان ، کتاب دستور زبان

غرانیت (غ) - گرانیت ، سنگ خارا

عَلیٰ غِرَّة - بی خبر ، ناگهان ، غفلة ، بطور غیر مترقبه

غَرَد ، غَرَّد = اَغْرَد

غُرْزَة - (درخیاطی) کوك ، بخیه

غِرْش ، غِرْش ج غُرُوش (غ) - واحد پول خرد

غُرْفَة ج غُرَف - اطاق

غُرْفَةُ الاِسْتِقْبال - اطاق پذیرایی

غُرْفَةُ الغَسِیل - رختشوی خانه

لاغَرْوَ ، لاغَرْوِیٰ - عجب نیست ، شگفتی ندارد

غِرِّیْد - پرنده‌ی آوازخوان ، چهچه زننده

غَرِیْسَة - قلمه ، نهال

غَرِیْض - تازه ، تروتازه (در گفتگوی از گوشت، نان ، سبزی وغیره) ، ضد بیات

مَصْنَع الغَزْل - کارخانه‌ی ریسندگی

الاَشْعارُ الغَزَلِیَّة - اشعار عاشقانه

غَسّالَة - رخت شوی (مؤنث)

غَسِیْل - لباس‌شستنی (چون پیراهن ، زیرپیراهنی، پیژاما وغیره)

مَکْنَة غَسِیْل - ماشین رخت شویی یا لباسشویی

غَشِیْم - ناآزموده ، بی‌تجربه ، سنگ نتراشیده

غَصْباً عَن ... - باوجود ... ، علی رغم ...

بِغَضِّ النَّظَرِ عَن ... - صرف نظر از ...

غَضارَة - بشقاب بزرگ توگود ، مهره‌های سبز یا آبی رنگ سفالین که برای دفع چشم زخم با خود دارند

غَضاضَة - عیب ، ننگ ، طراوت ، خرمی

فِی غُضُونِ ... - در اثناء ... ، در طیِ ... ، در خلال ...

غِطاء ج اَغْطِیَة - پرده ، پوشش از هر نوع

غِطاءُ الآنِیَة اوالاَوْعِیَة - درِ قوطی ، جعبه ، ظرف وامثال اینها

غِطاءُ السَّرِیر - ملافه ، شمد ، چادرشب

غِطاءُ المائِدَة - رومیزی

غَطّاس - غواص

غَفارَة = حَبْرِیَّة

غُفْل - بدون علامت ، بی‌نشان ، سفید (یعنی جای خالی از نوشته) ، بی اصل ونسب ، خام ، نساخته (درگفتگوی از فلزات)

عَلیٰ غَفْلَةٍ = عَلیٰ غِرَّةٍ

غَلیٰ ، غَلیٰ = اَغْلیٰ

غَلاءُ الاَسْعار - گرانی نرخها

غَلْطان (ص) = غالِط

غِلاف ج اَغْلِفَة - پاکت

غِلالَة - لباس زیر ، زیرپوش

غَلّایَة - کتری ، ظرفی که در آن آب جوشانند

غَلْغَلَ = تَغَلْغَلَ فِی

غَلِیْلِیُو (غ) - گالیله (نام دانشمند هیئت دان ایتالیائی)

الغَلِیْنَة - (در اصطلاح ملوانان) آرامش دریا

غَلْیُون (غ) - پیپ ، یك جور کشتی بادبان دار

غَمّازُ السِّلاحِ النّارِیِّ - ماشه‌ی تفنك وجز آن

غُمْنَة - پودر که برای زینت وآرایش به صورت مالند

غَنْدور (ص) - شیك پوش

غَنْدول (غ) - نوعی قایق ونیزی

غَوِیّ = اَغْوی

غَوّاصَة ج غَوّاصات - زیر دریایی ، تحت البحری ، ناوشکن

اَلْغَوْث ! - کمك ! ، بفریاد برسید !

وِکالَة غَوْثِ اللّاجِئِین - آژانس کمك به آوارگان

حُوکِمَ غِیابِیاً - غیاباً محاکمه شد

قِطَع او اَجْزاء غِیار - وسائل یا لوازم یدکی

غَیْباً - از بر ، ازحفظ

غِیَّة - گمراهی ، خطا ، گناه

غَیْرِیَّة - آلتروییسم : نوع پرستی ، نوع دوستی

غَیْضَة ج غِیاض - جنگل ، بیشه ، درخت زار

غَیْط - مزرعه ، کشتزار ، جالیز ، بوستان

((ف))

فِئَة ج فِئات - طبقه ، گروه ، دسته ، جمعیت ، طایفه ، جماعت

فاتَتْه اَلفُرْصَةُ - فرصت را ازدست داد

فاتِح - رنگ باز یا روشن ، ضد رنگ سیر

اَخْضَر فاتِح - سبز باز یا روشن

فاتِر - نیم گرم ، ولَرم

فاتِك - قاتل ، آدم کش

فاتُور ، فاتُورَة (ص) - صورت حساب ، صورت خرید ؛ سیاهه ، نمونه ، مسطوره

فاتُورَة ج فَواتِیر - کاتانوك ، بارنامه

فاتَهُ اَنْ یَذْکُر - فراموش کرد بگوید یا تذکر دهد

فاتَهُ القِطار - بقطار نرسید ، قطار اورا جا - گذاشت ، قطاررا از دست داد

فاتِیکان (غ) - واتیکان (مقر پاپ درایتالیا)

فاجِعَة ج فَواجِع - نمایش درام

فاخُورَه - کوزه گرخانه ، کارخانه‌ی کوزه گری

فاخُورِیّ (س) = **فَخّارِیّ**

خَسارَة فادِحَة - زیان فوق‌العاده سنگین

فادِن ج فَوادِن - شاقول

فارَ فائِرُه - بسیار عصبانی شد ، ازجا دررفت ، آتشی شد

اَللُّغَةُ الفارِسِیَّة - زبان فارسی

فارِع ، فارِعُ الطُّول - بلند قامت ، بلند بالا

کَلامٌ فارِغ - سخن پوچ ، بیهوده

فازَ - غلبه کرد ، پیروزشد

فازَ بِ ... - (چیزی‌را) بدست‌آورد

فازَ علي - شکست داد ، مغلوب کرد

فازَ مِن ... - گریخت از ، فرار کرد از

فاشِستی (غ) - فاشیست ، هـوا خـواه شیوه‌ی فاشیزم

فاشِل - شکست خورده

اَلسِّیاسَةُ الْفاشِلَة - سیاست شکست خـورده ، سیاستی که با شکست مواجه شده باشد

المؤامَرَةُ الْفاشِلَة - توطئه‌ی شکست خورده یا خنثی ، توطئه‌یی که بثمر نرسیده باشد

فاشِیّ (غ) - فاشیست ، مربوط به فاشیزم

فاشِیَّة (غ) - فاشیسم ، فاشیزم

فاصِلَة - ویرگول بدین شکل (،)

فاصُولِیا ، فاصُولِیَة (غ) - لوبیا ، لوبیا سبز

فاصَلَه فِی السِّعرِ - در باره نرخ چیزی باکسی چانه زد

فاضٍ (اَلْفاضِی) (ص) - تهی ، خالی (در گفتگوی از مکان ، جا) ، فـرصت دار ، فارغ ، بیکار (در گفتگوی از شخص)

فاعِلِیَّة - تأثیر

اَلْفاکِهانِیّ - میوه فروش

فانِلَّة (غ) - زیرپوش ، زیر پیراهن وغیره

فانُوس السَّیّارَةِ الْاَمامِیّ - چراغ جلو اتومبیل

فانوس السَّیّارَةِ الْخَلْفِیّ - چراغ عقب اتومبیل

فاوِرِیقَه (غ) - کارخانه ، فابریك

فاوَضَ فِی الْاَمْرِ - باکسی درباره امری گفتگو کرد

فایِظ (ص) - ربا ، تنزیل ، سود پول

فایِظْجِیّ (ص) - رباخوار

فِبْرایِر (غ) - فوریه : ماه دوم میلادی

فِبْرِیقَة = فاوریقة

فِبْیَة - سگك کمربند وغیره ، قزن قفلی

فَتَّ وَرَقَ اللَّعِبِ - ورق بازی را برزد

فَتًی ج فِتْیان - جوان ، پسر

فَتاة ج فَتَیات - دختر ، دوشیزه

فَتّاحَة - آلتی که باآن در قوطی یا بطری وغیره را باز کنند

فَتَّة (ص) - نان ترید کرده ، نان که درآبگوشت وغیره تلیت کرده باشند

فَتَحَ - باز کرد ، آغاز کـرد ، گشود ، افتتاح کرد ، تأسیس کرد ، بنیان نهاد

فتح البَخْتِ - فالگیری کردن ، طالع دیدن

فتح البِلاد - کشورگیری

فَتَحَ الحَنَفِیَّة - شیرآب را بازکرد

فَتَحَ الْقَناة - کانال حفر کرد ، کانال کند

فَتَحَ الْمَکانَ (بِاحْتِفالٍ) - جایی را رسماً افتتاح کرد ، رسماً گشود

فَتَحَ النُّورَ الْکَهْرَبِیَّ - سویچ چراغ را بازکرد (یعنی چراغ برق را روشن کرد)

فَتَخَة ج فَتَخ ، فَتَخات - حلقه‌ی بدون نگین که در انگشت کنند

فِتْرِينَة - ویترین مغازه وغیره ، جعبه آینه ، قفسه‌ی شیشه‌یی

فَتَّش - بازرسی کرد

فَتَّش عن ... - چیزی را جستجو کرد ، دنبال چیزی گشت

فُتُغْرافِيا (غ) - فتوگرافی ، عکاسی ، عکس گرفتن

صُورَة فُتُغْرافِيَّة - عکس (که بوسیله‌ی دوربین عکاسی گرفته شود)

فَتَق ، فَتَقَ الثَّوبَ - بخیه‌های جامه‌را شکافت

فَتْك - قتل ، ترور ، آدمکشی

فَتَكَ بِه - کسی را مورد سوء قصد قرار داد ، مقتول ساخت

فَتُّوش - غذایی که با نان خرد کرده وپیاز و جعفری وخیار وغیره درست کنند وروی آن سماق پاشند

فَتِيّ ، فَتِيَّة - نوجوان ، تازه روی کار آمده (بطور صفت)

فَتِيَّة = **فَتَاة**

فَتِيش - آتش بازی

فِجّ - کال ، نارس ، خام ، نرسیده ، سبز (در گفتگوی از میوه‌ها وغیره)

فُجْل - تربچه (یکنوع سبزی خوردنی)

فَجْوَة هَوائِيَّة - چاه هوائی

فَحّام - زغال فروش

فَحّامَة - کاربوناری : دسته‌یی که درقرن نوزدهم میلادی در ایتالیا یك باند مخفی تشکیل داده بودندونام زغال سوزان روی خود گذاشته درجنگل ها بفعالیت ادامه میدادند

فَحْص ج فُحُوص - معاینه‌ی پزشکی ، آزمایش ، امتحان ، رسیدگی ، تحقیق ، بازرسی

فَحَمَ - از جواب دادن عاجز ماند

فَحْم حَجَرِيّ اوْمَعْدِنِيّ - زغال سنگ

فَحْم نَباتِيّ - زغال چوب

قَلَم فَحْم - مداد رسم

الفُحُوص الطِّبِّيَّة - معاینه‌های پزشکی

الفُحُوص الكِيماوِيَّة - آزمایشهای شیمیائی

فَخّ - تله ، دام

فَخّار - سفالینه ، ظروف سفالین

فَخّارِيّ - کوزه گر ، سفالینه ساز

فَخامَة - جناب (عنوان نخست وزیران)

فَخَرانِيّ (ص) = **فَخّارِيّ**

فَخْرِيّ ، فَخْرِيَّة - افتخاری

عُضْو فَخْرِيّ - کسی‌را که درانجمنی بطورافتخاری پذیرند ، عضو افتخاری

الدُّكتوراه الفَخْرِيَّة - دکترای افتخاری

فِدائِیّ ج فِدائِیُّون - (در ارتش) کماندو

فِدام - پالونه‌ی کوچك یاپارچه‌یی که با آن مایعی را صاف کنند

فَدّان ج فُدُن ، اَفْدِنَة ، فَدادِین - دوگاو که آنها را برای خیش زدن بهم بندنـد ، مزرعه ، کشتزار ، مساحتی از زمین چون جریب،جریب مصری

فِدرالِیّ ، فِدرالِیَّة - فدرال ، اتحادی (کشوری که از اتحاد ایالات تشکیل شده باشد)

عِلم الفِراسَة - قیافه شناسی

فِراسَةُ الْیَد - کف بینی

فِراش - بستر

طَرِیحُ الْفِراش - بیمار بستری ، علیل

فِراشُ الْمَوت - بستر مرگ

فِراشٌ وَثِیر - بستر نرم

قُراطَة - پول خرد

فَرّاعَة - تبر ، تیشه

فَراغ - جای خالی ، خلا

وَقتُ الفَراغ - موقع بیکاری

فَرّامَة - چرخ گوشت خرد کنی

فَرامِل - دستگاه ترمز

فَران ج فَرانات = فَرامِل

فَراوِلَة (غ) - توت فرنگی

فِرْتِیکَة (غ) - چنگال غذا خوری

فِرْجار (س) - پرگار

خَطٌّ فِرْجارِیّ - دایره که با پرگاررسم کنند

فُرْجَة ج فُرَج - امر عجیب وغریب وتماشائی

فِرْجَون (غ) - قشو

فَرَح = افْرَح

فَرْحَة - مژدگانی ، سرور ، شادمانی ، خوش‌حالی ، خشنودی

فَرَّخ = افْرَخ

فَرْد ج فُرُودَة ، فُرُود - ششلول ، طپانچـه ، پارابلوم

فَرْدِیّ - تابع مکتب فلسفی اصالت فرد

الفَرْدِیَّة - اندیویدوآلیسم : مکتب اصالت فرد (یکی ازمکتبهای فلسفی)

فَرز = افْرز

لِواءُ الفُرسان - (در ارتش) یك تیپ سواره‌نظام

فَرْسُوفیا (غ) - ورشو پایتخت لهستان

فُرْشاة ، فِرْشایَة = فُرْشَة

فُرْشَة (غ) - برس ، ماهوت پاك کن ، مسواك ، قلم مو

فَرْشَة ج فَرْشات - تشك ، دشك

فُرْشَةُ الْاَسْنان - مسواك

فُرْشَةُ الثِّیاب - ماهوت پاك کن، برس برای لباس

فُرْشَةُ الحِلاقَة - فرچه

فُرْشَةُ الشَّعْرِ - بروس موی سروغیره

فُرْشِينَة (غ) - گیره‌ی زلف

فُرْصَة - تعطیلات مدرسه

فَرْض، فَرْض مَدْرَسِيّ - تکلیف درسی که معلمان جهت تمرین بشاگردان دهند

فَرْع ج فُرُوع - رشته‌ی تحصیلی

فَرْع الأدَبِ الفارِسِيّ - رشته ادبیات فارسی

فَرَغَ = افْرَغَ

فَرَّغَ الشَّحْنَة - بار کشتی را خالی کرد

فَرَغَ لِلأمْرِ اوْ الَيْهِ - وقت خودرا کاملا مصروف (کاری) کرد

فَرَغَ مِنْ - فارغ شد از، پرداخت از، کاری‌را تمام کرد

فَرَق - فرق (در گفتگوی از موی سر)

فِرْقَة ج فِرَق - تیم بازی، گروه، دسته، لشگر

فِرْقَة تَمْثِيلِيَّة - تروپ یا دسته‌ی هنرپیشگان

فِرْقَة عَسْكَرِيَّة - (در ارتش) لشگر

فِرْقَة مُوسِيقِيَّة - ارکستر، تروپ، دسته‌ی خوانندگان و نوازندگان

فِرْقِيعَة ج فِرْقِيعات - مواد منفجره‌ی باروت‌دار (چون ترقه، فشفشه وغیره)

فَرَمَ اللَّحْم - گوشت را چرخ کرد

الفَرْمَة ج فَرْمات - گوشت چرخ کرده، گوشت خرد کرده

فَرْمَلَة (ص) - ترمز

قُبْقاب الفَرْمَلَة - پدال ترمز

فَرَنْسا، فَرَنْسَة (غ) - کشور فرانسه

فَرَنْسِيّ، فَرَنْسِيَّة - فرانسوی، مربوط بفرانسه

فَرَنْك ج فَرَنْكات (غ) - فرانك (واحد پول کشورهای فرانسه وسویس وبلژیك)

فَرُوق - لقب شهر استانبول

فَرِيسَة - جانوری که شکار شده باشد. (مجازاً) قربانی، مورد ظلم وتعدی قرارگرفته

فَرِيق - (در بازی) تیم، دسته (درارتش) سپهبد

فَزّاعَة - پیکری کوچك که بشکل انسان درست کنند و برای ترساندن حیوانات وپرندگان در جالیزها ومزارع نصب کنند

فَزِّيعَة = فَزّاعَة

فُسْتان ج فَساتِين - پیراهن زنانه

فُسْتُق - پسته

فُسْتُقِيّ - پسته‌یی رنك

فَسْح - گذرنامه، پاسپورت

فُسْحَة - هوا خوری، گردش در بیرون شهر، زنگ راحت یا زنگ تنفس (درمدرسه)

فُسْطان ج فَساطِين = فُسْتان

فِسْقِيَّة ج فَساقِيّ - حوض، جای دوشوری،

مستراح ، فواره‌ی آب

فَسِیخ - ماهی نمك سود

فُسَیْفِساء - کاشی

فَسِیلَة ج فَسِیل ، فَسائِل - قلمه ، نهال

فِسیُولُوجِی (غ) - مربوط به فیزیولوژی ، مربوط به علم وظائف الاعضاء

فِسیُولُوجِیَّة (غ) - فیزیولوژی ، علم وظائف الاعضاء

فَشَّط - لاف زد ، چاخان کرد

فَشَك ، فَشَكَة (غ) - فشنگ

فَشَل - شکست ، شکست خوردن ، نومیدی، مغلوب شدن

فَشِل - شکست خورد ، نومید شد ، مغلوب شد

فِصْح . یکی از اعیاد یهود و نصاری

العَرَبِیَّة الفُصْحی - عربی فصیح ، عربی کلاسیك

فَصْل ، فَصْلٌ مَدْرَسِیّ - ترم، یك دوره‌ی تحصیلی که شامل چند ماه باشد

فَصَل الثَّوب - (خیاط) لباس را برید

فَصْل ، فَصْلُ الدَّرْس - کلاس

فَصُولِیا = **فاصولیا**

فَصِیلَة - نوع ، گونه ، طبقه ، دسته (در گیاه‌شناسی) تیره

فَصِیلَة عَسْکَرِیَّة - یك دسته از سربازان

فَضَّ الخَتْم - لاك ومهر (چیزی) راشکست وآنرا باز کرد ، مهروموم را شکست

لافُضَّ فُوك ! - مرحبا ! ، احسنت ! ، خوش گفتی ! ، طیب الله ! (این جمله را برای تمجید وتشویق بکسی که سخنی گفته است خطاب می کنند)

فَضاوَة - موقع بیکاری

فَضاوَةُ البال - فراغت خاطر ، آسودگی

فَضْفاض - فراخ ، گشاد (در گفتگوی از جامه وغیره)

بِفَضْل ، مِنْ فَضْل ... - توسط ، بواسطه‌ی ، بموجبِ ، باتکای ، بعلتِ ، در سایه‌ی ، درنتیجه‌ی

مِن فَضْلِك ! لطفاً ، بی زحمت ، خواهش می‌کنم

فَضْلاً عَنْ ... - گذشته از ، بعلاوه‌ی ...

فُضُولِیّ - آدم فضول ، فضولباشی

فَضِیلَة - جناب (عنوان دانشمندان روحانی)

فَطائِرِیّ - شیرینی پز ، شیرینی فروش

فَطاحِل العُلَماء - دانشمندان بزرك

فِطْحَل ج فَطاحِل - بزرك ، عظیم

فَطور ، فُطور - صبحانه

فَطِیرَة ج فَطائِر - شیرینی ، نان شیرینی

فِعْلاً - درحقیقت ، درواقع ، حقیقةً

فِعْلِیّ - واقعی ، حقیقی

فَغَر فَمَه - دهانش را بازکرد

فَقْرٌ مُدْقِعٌ ـ فقر شدید

فِقْرَة ج فِقْرات ـ قسمت کوچکی از یک نوشته، پاراگراف

فَكَّ اللُّغزَ اوِالمسألة ـ معما یا مساله یی را حل کرد

فَكَّة (ص) ـ پول خرد

فِكْرَة ـ ایده، فکر، نظریه

علی فِكْرة (ص) ـ راستی!، تا یادم نرفته‌است

فَكَّكَ النُّقودَ ـ پول‌را خرد کرد، پول را تبدیل کرد

فِكِّير ـ بسیار متفکر، بسیار فکور

فَلّاح ج فَلّاحُون ـ دهقان، کشاورز

فِلَّة ج فِلّات (غ) ـ ویلا

فِلْتَر (غ) ـ فیلتر (برای تصفیه‌ی آب وغیره)

فِلْم ج اَفْلام ـ فیلم سینما، فیلم عکاسی

بِلادُ الفَلَمَنْك (غ) ـ کشور هلند

فَلَمَنْكيّ (غ) ـ هلندی، مربوط به هلند

فَلَنْدَرَة (غ) ـ کشورهلند

فَلِّين ـ چوب پنبه، فیلتر سیگار

فَمُ السِّيجارَة ـ چوب سیگار

فَمُ الشِّيشَة ـ سرنی قلیان، نی‌قلیان

فَنّ ج فُنُون ـ هنر، صنعت

فَنُّ التَّمْثيل ـ هنر تآتر

الفَناجِرَة ـ اسب سواران ماهر

فَنار ج فَنارات (غ) ـ فانوس دریایی، برج نور، مشعل

فَنّان ج فَنّانون ـ هنرمند

فِنْجال، فِنْجان ـ فنجان

فِنْجال وَصَحْنُهُ ـ فنجان ونعلبکی

فَنَّد = اَفْنَد

فُنْدُق ج فَنادِق ـ مسافرخانه، هتل

فُنْغراف (غ) ـ گرامافون

فَنِلَّة = فانِلّا

الفُنُون الجَمِيلَة ـ هنرهای زیبا

مَشْروبات فَوّارَة ـ نوشابه های گازدار

فُواق ـ سکسکه

فوتوغرافِيَّة = فُتُغْرافِيا

فَوْج ـ گروه مردم (در ارتش) گردان

فُورْشَة = فُرْشَة

مِنْ فَوْرِه ـ فوراً، بلافاصله، بدون درنك

فُورِيقَة = فاوْرِيقَة

فَوْضَى ـ آنارشی: هرج ومرج، وضع مملکتی که حکومت قانون درآن حکمفرما نباشد، بی‌نظمی

الفَوْضَى الوِزارِيَّة ـ نامنظم بودن وضع کابینه‌ی دولت

فَوْضَوِیّ - آنارشیست : هرج و مرج طلب ، طرفدار اغتشاش و بی نظامی

فَوْضَوِیَّة - آنارشیسم : طرفداری از هرج ومرج واغتشاش

فُوطَة ج فُوَط - دستمال جیب ، حوله ، حوله‌ی حمام ، قاب دستمال ، پارچه یی که با آن ظرف شویند ، روپوش دختران مدرسه ، پیش بند یا پیش دامن کارگران وغیره ، لباس کار ، لباس رو

فُولْتِیر (غ) - ولتر : فیلسوف شهیر فرانسوی

فُونوغراف = **فُنُغْراف**

فُوَیت - خود رای ، کسیکه با دیگران مشورت نکند

فُوهَة البُرْکان - دهانه‌ی کوه آتش‌فشان

فِهْرِس ، فِهْرِسْت - فهرست ، کاتالوك ، لیست

فُهَم = **افْهَم**

فِیبیة (غ) - سگك کمربند وغیره ، قزن قفلی

فِیتامِین ج فِیتامِینات - ویتامین

فِیِتْنام (غ) - ویتنام (یکی از کشورهای آسیایی)

فِیرُوس (غ) - ویروس : ماده‌ی اولیه یی که موجب بروز بیماری شود

فِیرُوسِیّ (غ) - ویروسی ، مربوط به ویروس

فِیزِیاء - علم فیزیك

فِیزِیائِیّ ، فِیزِیاوِیّ - فیزیك دان

الفِیزِیولُوجِیا ، فِیسیولُوجِیا (غ) - فیزیولوژی ، علم وظائف الاعضاء

فَیْش - لاف ، لاف زنی ، چاخان کردن

فِیشَة الکَهْرباء (ص) - دوشاخه‌ی برق

فَیَضان ج فَیَضانات - سیل ، سیلاب

فِیلّا ج فِیلّات (غ) - ویلا

فِیلُولُوجِیا (غ) - فیلولوژی : علم زبان ، فقه اللغة

فِینّا ، فِینَّة (غ) - وین پایتخت اطریش

فَیْنَة - وقت ، زمان ، حین ، مدت ، ساعت ، هنگام ، موقع

بَیْنَ الفَیْنَةِ والفَیْنَة - گاهگاهی

فِیُونَکَة (ص) - پاپیون

((ق))

قائِدُ الأُسْطُول - دریا سالار ، فرمانده ناوگان

القائِدُ الأعلی لِلجَیْش - بزرگ ارتشتاران فرمانده

قائِدُ الجَیْش - فرمانده ارتش

القائِدُ العامّ - فرمانده کل

القائِدُ العامّ لِلقُوّاتِ المُسَلَّحَة - فرمانده کل قوا

قائلة - هنگام ظهر ، خواب نیمروز

اَلْقائم بِاَعْمالِ السِّفارَة - کاردار سفارت

قائِمَة - فهرست ، صورت ، لیست

قائِمَة الأَسْعار - لیست قیمتها

قائِمَة اَصْنافِ الْمَأْکُولات - مینو : صورت اقسام خوراکها که در یك مهمانخانه موجوداست

قائِمَةُ الشَّرَف - لیست یا صورت افتخار (لیست کسانیکه درجنك فداکاری کرده‌اند)

قائِمَةُ الْمُشْتَرَوات - صورت خرید ، صورت حساب ، سیاهه‌ی اشیاء خریداری شده

قائِمقام - فرماندار ، (در ارتش) سرهنگ ۲

قابَلَ - مواجه شد با ، ملاقات‌یامصاحبه کرد با ، مقابل یا محاذی بود با

قابِلٌ - آینده ، بعد آینده ، آتیه ، ماما

قابَلَ کَذا بِکَذا - چیزی یا کسی را مقایسه کرد بادیگری

قابَلَ مَعَ - ملاقات کرد با ، مصاحبه کرد با

قابِلَة - ماما ، قابله

قاتَ = اَقاتَ

قاتِم - رنگ تیره ، رنگ سیر

قادَ = اِقْتادَ

اَلشَّهْر القادِم - ماه آینده

قادُومِیَّة - راه میان بر

قاذِفَة ج قاذِفات

قاذِفَةُ الْقَنابِل ج قاذِفاتُ الْقَنابِل } : - بمب افکن ، هواپیمای بمب افکن

قار - قیر

قارِئ ج قارِئون ، قُرّاء - خواننده‌ی روزنامه ، مجله ، کتاب وغیره

اَیُّها الْقارِئُ الْکَرِیم ! - خواننده‌ی عزیز !

قارِئُ الْکَفّ - کف بین

قارِب ج قَوارِب - قایق ، زورق ، کرجی

حَیَوان قارِض - جانور جونده مانند موش و غیره

قارَعَ = تَقارَعا

قاسٍ ، قاسِیَة - سخت ، دشوار ، مهیب ، شوم

قاشانی - کاشی

قاصِدٌ رَسُولِیّ - نماینده‌ی پاپ ، سفیر پاپ

قاصُون ج قَواصِین (غ) - آلت غواصی

قاضِی التَّحْقِیق - بازپرس

ضَرْبَةٌ قاضِیَه - ضربت مهلك

قاطِرَة ج قاطِرات - لوکوموتیو

قاطَعَ - بایکوت کرد ، تجارت‌را قطع یا تحریم کرد

قاطِعِیَّة - کالای مصرفی ، جیره‌ی معین

قاطِن - ساکن ، مقیم ، بومی ، متوطن

قاعَة ج قاعات - سالن ، تالار

قاعَةُ التَّجْمِيل - سالن آرایش

قاعَةُ المُحاضَرات - سالن سخنرانی یا کنفرانس دادن

قاعِدَة ج قَواعِد - پایگاه ، سرمشق (برای تعلیم خط)

قاعِدَةُ البِلاد - پایتخت

قاعِدَةُ التِمْثال - پایه‌ی مجسمه

قاعِدَة جَوِّيَّة } - پایگاه هوائی
قاعِدَةُ الطّائِرات }

قالَ بِالأَمرِ - نظریه یا طرحی را بیان کرد ، اظهارداشت ، ادعا کرد

قالَ عَلىٰ ... - بر ضد (چیزی یا کسی) سخن گفت

قالَ عَنْ فُلانٍ - حدیثی را ازقول کسی نقل کرد

قالَ فِي كَذا - نظر داد ، عقیده‌ی خود را در باره‌ی چیزی بیان کرد

قالَ لَهُ - باوگفت

قالوش (غ) - گالش (یك نوع کفش)

قامَ بِ ... - اقدام کرد بر ، مبادرت کرد به ، بکاری پرداخت ، کاری را بعهده گرفت

قامَ بِالواجِبِ عَلَيهِ - بوظیفه‌ی خود عمل کرد

قامَ عَلىٰ ... - برضد کسی قیام کرد

قامَ عَلىٰ الشَيْءِ - نظارت کرد بر ، سرپرستی کرد بر ، اداره کرد

قامَتِ الباخِرَةُ - کشتی بسوی مقصد حرکت کرد

قامَتِ الحَرْبُ عَلىٰ قَدَمٍ وَساقٍ - جنگ به منتهای شدت خود رسید

قامَتِ الزَّوبَعَةُ - طوفان برخاست ، طوفان بپاشد

قامَتِ السُّوقُ - بازار رواج گرفت

قامَتِ الطّائِرَةُ - هواپیما پرواز کرد ، از زمین برخاست

قامُوا بِمُظاهَرَةٍ - میتینگ دادند ، تظاهرات کردند

قاموس - فرهنگ لغات ، کتاب لغت

قانٍ (القانِي) - سرخِ سیر ، سرخ چون رنگ خون

قانِص - شکارچی ، شکارکننده ، کسیکه علاقه بشکاردارد

لايَسْرِي عَلَيهِ القانُون - معاف ازقانون ، چیزی که مشمول قانون نشود

قانُون الخِدمَةِ الوَطَنِيَّة - قانون استخدام کشوری

قانُون نافِذُ المَفْعُول - قانون قابل اجرا

مَشْرُوعُ القانُون - لایحه‌ی قانون

قاوَمَ - مقاومت کرد با ، مخالفت کرد با

القَبارِصَة الأَتراك - ترکهای مقیم جزیره‌ی قبرس ، ترکهای قبرس

القَبارِصَة اليونانِيون - یونانیان مقیم جزیره‌ی قبرس ، یونانیان قبرس

قِبالَة - قابلگی ، مامائی

قُبالَة ... - در برابرِ ، در مقابلِ ، محاذیِ با

قَبّان (غ) - قپان

قِبانَة - شغل وعمل قپاندار

القَبّانِيّ - قپاندار

قَبَة - یقه‌ی کت یا پیراهن وغیره

قَبَة فَرْو - یقه‌ی پوست ، یقه‌ی کت یا پالتوکه از پوست خز درست کرده باشند

قَبْر رَمْزِيّ - قبر یادبود چون قبر سرباز گمنام

قُبْرُس ، قُبْرُص - جزیره‌ی قبرس

قُبْرُسِيّ ، قُبْرُصِيّ - اهل‌جزیره‌ی‌قبرس، مربوط به نژاد ومذهب وزبان قبرس

قَبْرِيَّة - کتیبه‌ی روی قبر یا ضریح

قَبَضَ علَيْهِ - اورا دستگیر کرد

يَوْم القَبْض - روزحقوق (روزی که در آن حقوق کارمندان وغیر آنهارا پرداخت‌کنند)

أُلْقِيَ القَبْضُ علَيْهِ - دستگیر شد

قَبْضَةُ اليَد - مشت ، مشت گره کرده

قَبَّطان ، قُبْطان (غ) - کاپیتان کشتی ، ناخدا

قِبْطان ج قَباطِنَة - قبطی ، مسیحی بومی مصر

قِبْطِيّ = قِبْطان

قُبَّعَة ج قُبَّعات - کلاه ، شاپو

قَبْقاب ج قَباقِيب - کفش چوبی راحتی

قَبَّلَ - بوسید

أَحْسَنُ مِنْ ذِي قَبْلُ - نیکوتر از پیش ، بهتر از آنکه یا آنچه پیشتر بوده است

قَبْو - زیرزمین ، سرداب

قُبُول - استقبال ، بگرمی پذیرفتن

قُبُونَة - قپانداری

قُبَيْلَ ... - اندکی پیش از ...

قَتْل الذّات - خودکشی ، انتحار

قَتِير - گلمیخ

قُجَّة - کوزه‌ی کوچك سفالین دارای سوراخی به اندازه‌ی يك سکه که کودکان در آن پول پس‌انداز کنند

قُحاف - سیل بنیان‌کن

قَدّاحَة - فندك

قَداسَة - جناب (عنوان کشیشان وپاپ)

قَداسَةُ البابا - جناب یا حضرت پاپ

قَدَرَ علَى ... - مهارت یا تسلط پیدا کرد در

القُدْس - اورشلیم ، بیت المقدس

قَدَّمَ - تقدیم کرد ، حاضر وآماده کرد

قُدُمًا - بجلو یا به پیش (رفتن)

قَدَّمَ اسْتِئْنافًا - استیناف داد ، تقاضای رسیدگی مجدد کرد

قَدَّمَ اسْتِقالَتَه - استعفای خودرا تقدیم داشت

قَدَّمَهُ إِلَى فُلانٍ } - اورا بكسى معرفى كرد
قَدَّمَهُ لِفُلانٍ }

قَدَّمَ إِلَيْهِ التَّهانِي - تبريك گفت بكسى

قَدَّمَ تَقْرِيراً عَنْ ... - گزارشى تقديم كرد در بارهٔ ... ، گزارش داد دربارهٔ

قَدَّمَ رَأْياً - پيشنهاد كرد

قَدَّمَ الشَّيْءَ لِفُلانٍ - چيزى را بكسى تقديم داشت

قَدَّمَ طَلَباً - درخواست داد ، تقاضا داد

قَدَّمَ كَذا عَلى كَذا - چيزى يا كسى را ترجيح داد بر

قَدَمِيَّة (ع) - حق القدم ، حق الزحمه ، پايه‌مزد

قَذائِف صارُوخِيَّة - بمبهاى موشكى

قَذِيفَة ج قَذائِف - گلوله ، گلولهٔ توپ ، بمب ومانند اينها

قَذِيفَة مُسَيَّرَة ج قَذائِف مُسَيَّرَة - موشك‌هدايت شونده

القَذِيفَة اليَدَوِيَّة - نارنجك دستى

قَرَأَ العِلْمَ عَلى - نزد كسى درس خواند

قَرار ج قَرارات - تصويبنامه، تصميم ، قطعنامه

اِتَّخَذَ البَرْلَمانُ قَراراً - پارلمان (مجلس) تصويب نامه‌يى گذراند

قَرارُ التَّجْرِيم - رأى بمجرم بودن

قَرارٌ صادِرٌ - رأى صادرشده

القَرارُ النِّهائِيّ - تصميم نهائى

قَراصِنَة - دزدان دريائى

القَراطِيسُ المالِيَّة - اوراق بهادار ، سهام

قِران - ازدواج ، عروسى ، تماس نزديك

قَرَّرَ الشَّعْبُ مَصِيرَه - ملت سرنوشت خود را تعيين كرد

قِرْش ، قُرْش ج قُرُوش = غِرْش

قُرْص - صفحهٔ آهنين مدور ، ديسك (نوعى وسيلهٔ ورزش)

رِمايَةُ القُرْص - پرتاب ديسك

رامِي القُرْص - پرتاب كنندهٔ ديسك

قُرْص دَوائِيّ - قرص دارو

قُرْصان ج قَراصِنَة - دزد يا دزدان دريايى ، (كلمه قرصان براى مفرد وجمع هر دو بكار ميرود)

قَرْصَة - نيشگون

قَرْصَنَة (غ) - دزدى دريائى

قَرْض وَطَنِيّ - قرضهٔ ملى

قَرَّطَ الرِّباطَ (ص) - كراوات را محكم بست ، طناب يا قيدرا محكم بست

قَرْطاجَنَة (غ) - كارتاژ : يكى‌ازشهرهاى اندلس

قُرطاسِيَّة (س) - لوازم‌التحرير ، نوشت‌افزار

قَرْطَجَنَّة = قَرْطاجَنَّة

قُرْطُل ج قَراطِل - سبد ، زنبیل

قُرطُمِىُّ اللّونِ - رنگ‌کرم ، کرمی رنگ

قَرَعَ الْباب - درزد

قَرَعَ الْجَرَس - زنگ زد ، زنگ را بصدا در-
آورد

قُرِعَه ضَميرُه - مورد سرزنش وجدان واقع شد

قَرَعَ الوَلَدَ - کودك را کتك زد ، شلاق زد

قُرْعَة - بهره ، نصیب ، قسمت ، قرعه ، ورقه‌ی
رأی مخفی

أَلْقَى القُرْعَةَ - قرعه انداخت یا کشید

مَجلِسُ القُرْعَةِ العَسكَرِيَّة - کمیسیون سرباز
گیری

قِرْفَة - دارچین

بِلادُ الْقِرْم - جزیره‌ی کریمه

الحُمَّى القِرمِزِيَّة - مخملك (نوعی بیماری
کودکان)

قِرْميد ، قِرْميدَة - آجر ، آجر قرمز ، گچ و
غیره برای اندودن دیوار

قَرْن ج قُرُون - عصر ، دوره ، نسل

قَرْنَبيط - گل کلم

فِي القَريبِ العاجِل - درآینده‌ی نزدیك

قَريبٌ مُلازِم - خویشاوند نزدیك

قَرْيَةُ النَّمْل - لانه‌ی مور

قَرين - شوهر

قَرينَة - زوجه ، همسر ، زن

قَزّ - ابریشم

قَزّاز - ابریشم فروش

قَزّاز (ص) - بافنده ، جولاه ، نساج

قِزاز (ص) - شیشه

قِزازَة - بطری

قَزان - دیگ که در آن آب بجوشانند ، دیگ
بخار

قَزْعَة (ص) - کوتوله

قَزْم ، قُزْم ، قَزِم ج قُزُم ، اقزام = قَزْعَة

قُزمُغرافيا (غ) = **قُسمُغرافِيَّة**

قَزّيز = قَصْدير

قَسّ ج قُسُوس
قِسّيس ج قِسّيسُون } - کشیش

قَسَّطَ الدَّيْن - وام را باقساط پرداخت کرد

قَسْطَل ج قَساطِل - تنبوشه ، لوله‌ی آب

قِسْم - دوره ، شعبه ، اداره ، دایره ، قسمت ،
جزء ، فصل کتاب

قِسْم (ص) - کلانتری

قِسم التَّفصِيل - شعبه‌ی برش لباس

قِسمُ الدُّكتوراه - دوره‌ی دکترا

قِسمُ المَباحِث الجِنائِيَّة - شعبه‌ی امور جنائی

قِسمُ المشتريات - شعبه‌ی فروش (درفروشگاه های بزرگ)

قسمغرافِيَة (غ) - کیهان شناسی

قَش - کاه، پوشال

قِشاط - قطار فشنگ

قِشدَة، قِشطَة - سرشیر (از لبنیات)

قِشلَة (ص، س) - بیمارستان دولتی، سربازخانه

قَشِيب - نو، تازه، تمیز، پاکیزه، براق، جلادار

القِصادَة الرَّسولِيَّة - سفارت پاپ، نمایندگی پاپ

قَصّار (غ) - گازر

قِصارَة - گازری، شغل وعمل گازر

قَصّاص - داستان سرا

قَصّاصَة - ماشین‌اصلاح، ماشین برای کوتاه کردن موی سر وغیره

قُصاصَة - کناره‌ی کاغذ وغیر آن که از بریدن بدست آید

قَصدِير (غ) - قلع (یکی ازفلزات)

قَصرِيَّة - پیشاب دان، قاروره

قِصَصِيّ - داستانسرا، نُولیست، داستان‌نویس، رمان‌نویس

رِوايَة قِصَصِيَّة - داستان، نُول، رمان

قَصع - پیچیدن یا رگ برگ شدن عضوی از اعضای آدمی

قَصف - بمباران کردن، گلوله باران کردن

قَصِيمَة - باسیل: قسمی از باکتریها که دراز اندام و کشیده‌اند واغلب باعث بیماریهای مختلف میشوند

قَضى بِالأمرِ - حکم بانجام دادن کاری کرد

قَضى عَلى ... - نابود کرد، پایان داد به، از بین برد

قَضى عليه - اورا کشت

قَضى عَلى فُلانٍ بِالأمرِ - کسی را محکوم کرد به

قَضاء ج أقضِيَة - شهرستان

قُضبان الحَدِيد - میله‌های آهن، بیم های آهن

قُضبان سِكَّة الحَدِيد - تیرهای آهن که واگن‌های قطار از روی آنها عبور میکند، خطوط آهن

قَضِيَّة ج قَضايا - امر، مسئله، دعوا، مرافعه، دادخواهی، مورد، کار، قضیه، موضوع، هدف

قَطّارَة - قطره چکان

قِطاع - استان، ایالت، ناحیه، منطقه

قِطاع غَزّة - منطقه‌ی غزه (درمصر)

قِطاعَة - (نزد مسیحیان) : امساك : از خوردن گوشت وبعضی خوراکیهای دیگر در روزه‌ای معین

قَطّاعِیّ (س) - خرده فروشی

تاجِرُ القَطّاعِیّ - خرده فروش

قَطْر (س) - قطار راه آهن

قُطْر ج اَقْطار - کشور ، سرزمین ، اقلیم ، ناحیه

قَطَعَ - عبور کرد ، پیمود (درگفتگوی ازمسافت یا جاده)

قَطَعَ تَذْكِرَةً - (س) بلیط برید ، بلیط خرید

قَطَعَ الصَّدِيقَ - رابطه‌ی دوستی را قطع کرد

قَطَعَ الكَمْبِيالَةَ - سفته یا برات وامثال اینهارا پیش از سررسید نقد کرد ومبلغی از آن بابت کسر کرد

قَطَعَ وَرَقَ اللَّعْبِ - بُر زد (درگفتگوی از ورق بازی)

قَطَفَ ، قَطَّفَ = اِقْتَطَفَ

قُطْن طِبِّيّ - پنبه‌ی طبی

قُطْنِيَّة ، قِطْنِيَّة ج قَطانِيّ - خوار بار ، جامه های نخی

قَطِيفَة - مخمل

قَطِيلَة - حوله

قَعْقَعَةُ السِّلاح - چکاچاك اسلحه ، صدای برخورد اسلحه

خُبْز قَفار - نانِ خالی

اَكَلَ خُبْزَهُ قَفاراً - نان‌را خالی (بدون‌خورش) خورد

قُفّاز ج قَفافِيز - دستکش

قُفَّة ج قُفَف - زنبیل که از برگ درخت خرما بشکل کدو بافته باشند

خُبْز قَفْر = خُبْز قَفار

قَفْزَة - پرش

قَفَصُ المُجْرِمِين - جایگاه متهمان (دردادگاه)

قَفَلَ الحَنَفِيَّةَ وَامْثالَها - شیرآب وغیره را بست

قُفَيْزِيّ - خرك (یکی از وسائل ورزش)

قَلَى ، قَلا الحِمَّصَ - نخودرا بوداد

قَلَى ، قَلا اللَّحْمَ وَالبَيْضَ - گوشت یا تخم مرغ را در ماهی‌تابه سرخ کرد

قَلابَة (س) - یقه‌ی جلوکت یا پالتو وغیره

قَلّايَة - دیرراهب

قَلَبَ صَفَحاتِ الكِتابِ - کتاب را ورق ورق زد

قَلْبَة (س) = قَلّابَة

قَلَّدَهُ مَنْصِباً - منصبی باو اعطاکرد

قَلَشِين - بچ بیچ

القَلْعَةُ الطّائِرَة - هواپیمای جنگنده‌ی بزرگ

که با بمبهای سنگین مواضع دشمن را بمباران کند

قَلَم (ص) - دفتر کار ، اداره ، دایره

قلم الادارة - اداره‌ی مرکزی

قلم الاستعلامات - دایره‌ی اطلاعات (درادارات وغیره)

قلم الاعلانات - دایره یا شعبه‌ی آگهیها (در اداره‌ی روزنامه ورادیو وغیره)

قلم تحقیق الشخصیة - دایره‌ی انگشت‌نگاری

قَلَم حِبْر - قلم خود نویس

قلم الحبر الجاف }
قلم الحبر الناشف } - مداد خودکار

قَلَم رَصاص - مداد

قَلَم قَضایا - اداره یا دایره‌ی حقوقی

قلم المخابرات - دایره‌ی مخابرات

قَلَّما - ندرة ، بندرت

قلو - سرخ کردن گوشت یاتخم مرغ درماهی‌تابه، بودادن حبوبات

قَلْی = **قلو**

قَلِیَّة = **قَلایَة**

قَمّاح - غله فروش ، علاف

قُمامَة - خاکروبه ، زباله

سَیّارَة نَقْل القمامة - ماشین حمل زباله (در شهرداری)

قِمَّة ج قِمَم - قله ، اوج ، بلندی

مؤتمر القِمَّة - کنفرانس عالی سران دول

سنبلة قمح - خوشه‌ی گندم

قمراتی (ص) - شیشه بر

قَمْع ، قِمْع ، قِمَع - قیف ، انگشتانه

قَمیص ج قُمصان - پیراهن

قَمیص النَّوم - پیراهن خواب

قَمِین - تون حمام ، گلخن گرمابه ، کوره

قَمِین الجیر - کوره‌ی آهك پزی

قَمِین الطُّوب - کوره‌ی آجر پزی

قَمینَة - کوره

قِنّ ج اَقْنان ، اَقِنَّة - برده ، بردگان

قُنّ القمیص - سرآستین پیراهن

قَناة السُّوَیس - کانال سوئز ، ترعه‌ی سوئز

قَنّاص = **قانِص**

قِناع التستر - نقاب

کَشْف القِناع - نقاب ازچهره گشودن

قِناع التنکر - ماسك (جهت ناشناس شدن)

قِناع الوِقایَة مِنَ الغازات السّامَّة - ماسك ضد گاز

قَنال (غ) - کانال

قَنال السُّوَیس = **قَناة السُّوَیس**

قُنَّب - چتائی ، کنف هندی

قُنبُلَة ج قَنابِل - بمب

قنبلة ذَرِيَّة - بمب اتمی

قنبلة هيدروجينية - بمب ايدروژنی

قنبلة يدوية - نارنجك دستی

قَنَص = اِقتنص

قُنصُل ج قَناصِل (غ) - کنسول

نائب قُنصُل - کنسولیار

قُنصلِيَّة ج قُنصُلِيّات - کنسولگری

قِنطارِیّ - میلیونر

قَنطرة ج قَناطِر - پل ، ساختمان مرتفع وعالی

قَنَع الوَجه - نقاب برروی افکند

قِنِینة ج قَنانِیّ - بطری

قَوارِض - حیوانات جونده چون موش وسنجاب وخرگوش

القواعد الصّاروخِيَّة - پایگاههای پرتاب موشك

القواعِد العسكرِيَّة - پایگاههای نظامی

قِوام - اندام ، هیکل

القوة البحرِيَّة - نیروی دریائی

القوة البرِيَّة - نیروی زمینی

القوة الجوِيَّة - نیروی هوائی

القُوَّة الكَهرَبائيَّة - نیروی برق

قَوَّد = اِقتاد

قُوزِیّ (ص) - بره ، گوشت بره

قَوَّس - شلیك کرد بسوی

قَوس النَّصر ج اَقْواس النَّصر - طاق نصرت

قَوسان - هلالین ، دو پرانتز بدین شکل ( )

قَوسان مَعْقُوفان - دو پرانتز بدین شکل [ ]

قَوْقَع - قشر ، پوست

الْقُومانْدُس (غ) - کُماندو

قُومِسْیُون (غ) - حق العمل

قُومِسْیُونْجِی (غ) - حق‌العمل کار

قُومَنْدان (غ) - (در ارتش) فرمانده

قُومَنْدان الْبُولِیس - فرمانده پلیس

قَوْمِیّ ج قَومِیُّون - ناسیونالیست

قَوْمِیَّة - ناسیونالیسم

القَومِیَّة الاِیْجابِیَّة - ناسیونالیسم مثبت

قَهْرَمان - پیشکار ، ناظر هزینه ، مباشر، وکیل خرج

قَهرَمانَة - زن خانه دار ، معلمه‌ی سر خانه

ظُروف قَهْرِیَّة - شرایط یا موقعیتهای جبری و ضروری

قَهْوَة (ص) - قهوه ، قهوه خانه

قِیادَة - فرماندهی ، مرکز فرماندهی ، راندن

اتومبیل وغیره

قِیادةُ الجَیش - فرماندهی ارتش

اَلقِیادَة العامَّة | **اَلقِیادَة العُلیا** } - فرماندهی کل، فرماندهی عالی

قَیّاسَة (ص) - قایق بزرك بادبان دار

قِیثار ، قِیثارَة (غ) - گیتار (از آلات موسیقی)

قَیَّدَ علیهِ (فی الحساب) - مبلغی را دربدهکار کسی نوشت

قَیَّدَ لَهُ (فی الحساب) - مبلغی را در بستانکار کسی نوشت (در اصطلاح حسابداری و بانك)

قَیدَ النَظَر - تحت بررسی ومطالعه

قِیسارِیَّة - بازار سقف دار ، قیصریه

قِیشانی (غ) - کاشی

قَیِّم ، قَیِّمَة - ارزشمند ، باارزش ، ذیقیمت

قَیْنَة ج قِیان - آوازخوان زن ، مطربه ، مشاطه، آرایشگرزن

((ك))

كَآبَة - اندوه ، حزن ، غم ، غصه

كَئِبَ = **اِكتَأَبَ**

كَئِب - اندوهگین ، محزون ، غمناك ، دلشکسته

كَئِبُ اللَّون - تیره رنگ ، سیاه ، گرفته رنگ

كَئِیب = **كَئِب**

كَئِیبُ اللَّون = **كَئِبُ اللَّون**

كابَدَ = **تَكَبَّدَ**

كاتِبٌ عَلَی الآلَةِ الكاتِبَة - ماشین نویس ، تایپیست

كاتِدرائیَّة (غ) - کلیسای بزرگ ، کلیسای اسقفی

كاتِمُ السِّرّ - دبیر ، منشی

كاثُولِیك (غ) - کاتولیك : نام همه‌ی مسیحیان که از پاپ پیروی کنند

كاثُولِیكیّ ، كاثُولِیكِیَّة - کاتولیکی ، یك نفر کاتولیك ، مربوط به کاتولیك یا کلیسای کاتولیك

كاخِیَة - دبیر یا منشیِ حاکم ، کدخدا ، امینِ حاکم

كادِح ج كادِحُون - زحمتکش

كَأداء - غم ، سختی

عَقَبَة كَأداء - مانع بسیار سخت یا صعب المنال

كار (غ) **ج كارات** - حرفه ، پیشه ، صنعت

اَربابُ الكارات - صنعتگران ، ارباب حرف و صنایع

كارِثَة ج كَوارِث - فاجعه ، مصیبت بزرگ

كازِینُو (غ) **ج كازِینوهات** (غ) - کازینو: جای تفریح که در آن قمار خانه نیز دایر باشد ،

سالن ساز ورقص عمومی

كاسِحَةُ الألغام - يك نوع كشتی چوبی خالی از مغناطيس ومجهز به قيچی هائيكه سيمهای مين را در زير آبهای دريا می بُرد و همچنين مجهز به دستگاههائی برای منفجر كردن مين ميباشد ، كشتیِ مين جمع كن

كافَحَ - مبارزه كرد

كامبُوج (غ) - كشوری در هندوچين

كاميرا (غ) - دوربين عكاسی

كانِسَةُ الألغام = كاسِحَةُ الألغام

كانُون الأوّل (غ) - ماه دوازدهم ميلادی مطابق با دسامبر

كانُون الثّانِي (غ) - ماه اول ميلادی مطابق با ژانويه

كاوتشوك (غ) - كائوچو ، لاستيك

كاهِن ج كَهَنَة - كشيش ، پيشگو ، غيب گو

كَبّاس - منگنه ، پرس

كُبّايَة ج كُبّايات - ليوان (برای آب ، چای وغيره)

كُبَّة - نوعی خوراك با گوشت وبلغور ، كوبيده

كُبَّةُ الغَزل - گروهه‌ی نخ

كُبرِی (ص) - پل ، جسر

حامِض كِبرِيتِيّ - (در شيمی) اسيد سولفوريك

كَبْس - فشار دادن ، پرس كردن

كَبْسَة حَرْبِيَّة - حمله‌ی ناگهانی در جنگ

كَبْشَة - سگك ، قرن قفلی

كَبُّوت ج كَبابِيت (غ) - كت ، پالتو

كَتائِب المُتَطَوِّعِين - هنگهای داوطلب درارتش

كِتاب - نامه

كُتّاب ج كَتاتِيب - مكتب خانه ، مدرسه‌ی ابتدائی

اطْبَقَ الكِتاب - كتاب را بست

كِتاب مَفتُوح - نامه‌ی سرگشاده

مائِدَةُ الكِتابَة - ميز تحرير

دارُ الكُتُب - كتابخانه

كَتَبَ الی فُلانٍ بِالأمرِ - در باره‌ی چيزی به كسی نامه نوشت

كَتَبَ لِفُلانٍ الشَّيْءَ - چيزی‌را برای كسی بعنوان ارث تعيين كرد

كُتُب مَدرَسِيَّة - كتابهای درسی

كُتُبِيّ - كتابفروش

كَتَدرائِيَّة = كاتِدرائِيَّة

كَتشِينَة (ص) - مجموعه‌ی ورق های بازی

لُعبَةُ الكَتشِينَة (ص) . پاسوربازی ، ورق بازی

كَتِفًا الیٰ كَتِف - دوشادوش

كَتكُوت ، كَتكُوتَة (ص) - جوجه

كُتْلَةٌ ج كُتَل - توده ، دسته ، (درشیمی) مجموع اجزاء یك جسم ، (در سیاست) بلوك ، اتحادیه ، دسته بندی

الكُتْلَةُ الذَرِّيَّة - (درشیمی) مجموع اتمهای یك جسم ، اتم گرم ، وزن اتمی

الكُتْلَةُ الرَأْسمالِيَّة - بلوك سرمایه داری (در مقابل بلوك كمونیسم)

الكُتْلَةُ العَسْكَرِيَّة - بلوك نظامی ، اتحادیه ی نظامی

الكُتْلَةُ الوَطَنِيَّة - جبهه ملی ، اتحاد ملی

كُتَيِّب - كتابچه ، جزوه ، رساله

كَتِيبَةٌ ج كَتائِب - (در ارتش) هنگ ، گردان ، لشگر

عَنْ كَثَبٍ ، مِنْ كَثَبٍ - از نزدیك

كَثْلَكَة (غ) - فرقه‌ی مسیحیان كاتولیك

كَحْت ، عَمَلِيَّةُ كَحْت - كورتاژ

كُحْلِيّ - سرمه‌یی رنگ ، آبی سیر

اَلْكُحُول - الكل

كُحُولِيّ - دارای الكل ، مربوط به الكل

كَدَرَ عَلَى فُلانٍ - باكسی قهر كرد

كِراتْشِي - (غ) - كراچی

كُرّاس ، كُرّاسَة ج كَرارِيس - جزوه ، دفترچه

كَرافَتَّة (غ) - كراوات

كَرّافِيَّة - تنگ (برای شربت وغیره)

كُرَةُ السَلَّة - بسكتبال ، توپ بسكتبال

كُرَةُ القَدَم - فوتبال ، توپ فوتبال

كُرَةُ اللَعِب - توپ بازی

كُرَةُ المِضْرَب - تنیس (یك نوع بازی ورزشی)

كَرْتَنَ عَلَيْه (غ) - اورا در قرنطینه نگاه داشت

كَرْتُون (غ) - مقوا

كُرْج (غ) - مردم یا ملت گرجستان

بِلادُ الكُرْج - گرجستان

كَرْخانَة (غ) - كارخانه ، روسپی خانه

كَرْدِينال ج كَرادِنَة ، كَرادِلَة - كشیش بزرگ

كَرَّرَ - تصفیه كرد (درگفتگوی از نفت و غیره كه در پالایشگاه تصفیه كنند)

كُرْسِيّ ج كَراسِيّ - صندلی

الكُرْسِيّ الرَسُولِيّ - مركز فعالیت پاپ

كُرْسِيه (غ) - كرست

كِرْش ، كَرِش ج كُرُوش - معده‌ی حیوانات ، شكم

كُرْناف ، كِرْنافُ البُنْدُقِيَّة ، كُرْنافَة - قنداق تفنگ

كُرُنْب ، كَرَنْب - كلم

الكُرَيّاتُ البَيْضاء - گلبولهای سفید (خون)

كْرِيم (غ) - كرم (كه به پوست صورت وغیره مالند)

كَرِيمُ الْمَحْتِدِ - والاتبار ، اصيل ونجيب

حَجَر كَرِيم ج اَحْجار كَرِيمَة - سنگهای قیمتی وگرانبها (چون یاقوت وغیره)

كَرِيمَة ج كَرِيمات - دختر ، صبيه

حضر الاجتماع مع كريمته - او با دخترش در فلان مجلس حضور بهمرسانید

كسب في المسابقة او المباراة - مسابقه را برد

كُستبان (ص) - انگشتانه

كَسْتَنا (غ) - شاهبلوط

كَستنائِي ، كَستنِي - رنگ بلوطی ، رنگ خرمائی مایل بقرمز

كَسرُولَة (غ) - تابه ، ماهی تابه ، روغن داغ. كن

كَسْلان - تنبل

كَشّاف - پیشاهنگ

كِشافَة - پیشاهنگی

الكِشافَة - پیشاهنگان

الفتيات الكَشّافة - دختران پیشاهنگ

الفِتيان الكَشّافة - پسران پیشاهنگ

بيع الكَشَّة (س) - دستفروشی

كُشتبان ، كُشتبانَة ج كَشاتِبين - انگشتانه

كَشْف - لیست ، صورت

كَشْف طِبّي - معاینه‌ی پزشکی

كَشْف الماهِيّات (الأُجور) - لیست حقوق کارمندان وغیره

كَشْفِيَّة = كِشافَة

الحَرَكَة الكَشْفِيَّة - نهضت پیشاهنگی

المُنَظَّمات الكَشْفِيَّة - سازمانهای پیشاهنگی

كُشْك (ص) - کیوسك

كُشْك الإشارات (في سِكَّةِ الحَدِيد) - توقف‌گاه متصدی علائم در راه آهن

كُشْك التَّلفُون - کیوسك تلفن

كُشْك الدَّيدَبان - سایبان چوبی بران نگهبان ومستحفظ وغیره

كُشك لبيع الجرائد - کیوسك روزنامه‌فروشی

كُشْك المُوسِيقَى - جای ارکستر در کاباره ها وغیره

كَشْكَش ج كَشاكِش - نوارومانندآن که جهت تزیین بجامه دوزند

كَشْكَشَة (ص) - چین لباس

كَظِيمَة - فلاسك

كَعْب دفتر الوُصُولات اوِ الشَّيكات (س) - نوش ، ته قبض ، ته چك

كَعْب النَّرد - طاس تخته نرد

كُعبرة ، كُعبورة - كره

كَعْك، كَعْكَة ج كَعْكات - كيك (يك نوع نان شيرينى)

كُفَّ بَصَرُه - نابينا شد ، كور شد

كِفاح - مبارزه

كَفِيف - نابينا ، كور

كُلّاب - قلاب ، انبر سر كج

كُلّاب خَلْعِ الأَسْنان - گازانبر كه دندانپزشگان با آن دندان كشند

كُلْبَة - ميخانه

كَلْبَتان - آلتى كه آهنگران با آن آهن تفته‌را گيرند ، آلتى كه دندان پزشگان باآن دندان‌فاسد را از دهان بيرون آرند

كِلَّة - پشه بند

كَلْسَة ج كَلَسات - جوراب

رِباطُ الكَلْسات - بند جوراب

كَلْسات (س) - جورابها (چون جوراب ازاشياء زوج است بيشتر كلمه‌ى جمع برآن اطلاق مى - كنند)

كَلَّفَ فُلاناً بِالأَمْرِ - كسى را عهده دار كارى كرد

مَهْما كَلَّفَ - بهر قيمت‌كه شده ، هر قدر تمام شود (ازنظر هزينه)

كَلَف، كُلْفَة - رنك قرمز متمايل بقهوه‌يى

كُلْفَة ج أَكْلاف - خرج ، هزينه

كَلَك = طَوْف

كَلَّل - تاجدار كرد ، متوج ساخت ، (مجازاً) آراست

كُلِّيَّة ج كُلِّيّات - دانشكده

كُلِّيَّةُ الآداب - دانشكده‌ى ادبيات

الكُلِّيَّةُ العَسْكَرِيَّة - دانشكده‌ى افسرى

كُمُّ القَمِيص - آستين پيراهن ، سرآستين پيراهن

كَمّاحَة - ترمز

كِماد = تَكْمِيد

كِمادَة - كمپرس : پارچه‌ى خيس شده در آب گرم كه روى نقطه‌ى آسيب ديده‌ى بدن گذارند

كَمّاشَة - گاز انبر

كَمالُ الأَجْسام - زيبائى‌اندام (يكنوع ورزش)

كَمالِىّ - تجملى

كَمالِيّات - اشياء تجملى ، تجملات

كِمامَة - پوزبند ، ماسك ضدگاز

كَمان - ويلن

كَمْبَذ ج (غ) = كامبوج

كَمْبُوشَةُ المُلَقِّن (س) - جاى سوفلور (در تماشاخانه)

كَمْبِيالَة ، كِمْبِيالَة ج كَمْبِيالات (غ) - برات، سفته ، حواله

كَمْبِيُو (غ) - تبديل كردن پول كشورى بپول كشورى ديگر

كُمَّةُ المِصْباح - حباب چراغ ، آباژور

كَمَد = اَكْمَد

كُمُدِينُو (غ) - ميز پاى تختخواب ، ميز كوچك داراى كشو

كَمَرَة = كاميرا

كُمْسارِىّ (ص) ـ بليط فروش در اتوبـوس يـا تراموای

كَمَنْجَة - ويلن

قَوس الكَمَنْجَة - آرشه‌ی ويلن

كَمّيات وَفيرَة - مقادير زياد يا فراوان

كَمّيَّة ج كَمّيّات - مقدار

كَمّيَّةُ الإسْتِهلاك - ميزان مصرف ، مقدار كالاى مصرفى

كَنارِى (غ) ـ قنارى (نوعى پرنده‌ى كـوچك خوش آواز)

كِنانَة - تركش ، تيردان

كَنَّة ج كَنائِن - عروس : زنِ پسر

كُنْتراتُو (غ) - كنترات ، قرارداد ، مقاطعه نامه

كَنَدا (غ) - كشور كانادا

كَنْدَرَة ج كَنادِر ـ يك جفت كفش

كَنَدِىّ (غ) - كانادائى ، اهل كانادا

الكُنُوز الأثَرِيَّة - ذخاير باستانى كه در كاوشهاى باستانشناسى بدست آيد

كَنيسَة ج كَنائِس - كليسا ، معبد يهود

كَنيف - مستراح ، آبريز

كَوّاء المَلابِس - اطو كش

كُوب - ليوان (براى آب ، شربت وغيره)

كُوبَة (فى ورق اللَّعِب) (ص) - خالِ دل (در ورق بازى)

كُوبْرِى (ص) = **كُبْرِى**

كُوبَنْهاجِن ، كُوبَنْهاغ (غ) - كپنهاك پايتخت دانمارك

كَوْث - كفش راحتى ، كفش سرپايى

كُوخ - كپر ، آلاچيق ، آلونك ، كلبه

كُورِيا - كُره (شبه جزيره‌يى در آسياى شرقى)

كُوفِيَّة - چپيه . دستار بزرگى كه اعراب بجاى كلاه بسر گذارند وروى آن عقال بندند

كَوْكَب سِينَمائِىّ - ستاره‌ى سينما

كُومْسارِىّ = كُمْسارِىّ

كُومِسْيُون (غ) ـ حق العمل كارى ، پـولى كه بابت دلالى گيرند ، كميسيون (جهت مشاوره در باره‌ى امرى از امور)

الكُومَنْوِلْث البِرِيطانِىّ - كشورهاى مشترك ـ المنافع بريتانيا

كُومُودِينُو = كُمُدِينُو

كُوَيِّس (ص) - خوب ، عالى

كِهانَة - پيشگوئى

كَهْرَباء (غ) ـ برق ، الكتريسيته

مِقیاسُ الْکَهْرَباء - کنتور برق

اَلْکَهْرَبائِیَّةُ الْمُوجِبَة الکتریسیته‌ی مثبت

کَهْرَبِیّ - متخصص برق یا الکتریسیته ، مکانیك آلات برقی

کَهْرَبِیّ - برقی ، مربوط به برق یاالکتریسیته ، دارای برق

اِعدام کَهْرَبِیّ - اعدام بوسیله‌ی صندلی الکتریکی

سالِب کَهْرَبِیّ - دارای برق منفی

کاشِف کَهْرَبِیّ - الکتروسکپ : برق آزما ، دستگاهی که وجود نیروی برق را درجسمی معلوم میکند

مُوجِب کَهْرَبِیّ - دارای برق مثبت

مُوَلِّد کَهْرَبِیّ - دینام

نور کَهْرَبِیّ - نور برق

کَهْرَبِیَّة - برقی، مربوط به برق یاالکتریسیته ، دارای برق

کَهْرَطِیس (غ) - آهنی که بوسیله‌ی جریان برق خاصیت مغناطیسی پیدا کند (ترکیب شده از دو کلمه‌ی کهرباء ومَغْنَطیسی)

کَهْرَقِس (غ) - برق سنج (ترکیب شده از دو کلمه‌ی مقیاس الکهرباء)

کَهْرَمان - کهربا

کَهْرَمانِیّ اللَّون - رنك زرد کهربائی

کَهَن = تَکَهَّن

کُهَیْرِب - الکترون : هریك از ذرّه هـایی که اطراف هسته‌ی اتم حرکت میکنند و دارای برق منفی هستند

کَیّ - اطوکشی ، اطوزدن لباس ، فرزدن مو

کَیّ الشَّعْر - فرزدن مو

کِیان - وجود ، موجودیت ، طبیعت

کِیلُوجْرام ، کِیلوغرام (غ) - کیلوگرم

کِیْماوِیّ - شیمیست ، شیمی دان ، مربـوط به شیمی ، شیمیائی

سِباخ کِیْماوِیّ - کود شیمیائی

مُرَکَّبات کِیماوِیَّة - ترکیبات شیمیائی

کِیْمَوِیّ - شیمیائی ، مربوط به شیمی

تَحَوُّل کِیمَوِیّ - استحاله یا تجزیه‌ی شیمیائی

مادَّة کِیمَوِیَّة - ماده یا پدیده‌ی شیمیائی

کِیمِیّ = کِیْمَوِیّ

اَلْکِیْمِیاء - علم شیمی

کِیْمِیائِیّ = کِیْماوِیّ

کِیمیاحَیَوِیَّة - بیوشیمی

کِیمیا صِناعِیَّة - شیمی صنعتی

((ل))

لائحة ج لوائح - لایحه

لاءَمَ - تعمیر کرد ، اصلاح کرد ، مرمت کرد

لاءم بین الأمرین - هماهنگی (میان دو چیز) برقرار کرد

لاءم بینهم - آنهارا صلح داد ، آشتی داد

لاءمه الشیی - چیزی مورد پسند اوقرار گرفت، درخور یا مناسب حال او بود

لاءم المعدن - فلزرا جوش داد ، لحیم کرد ، جوشکاری کرد

اللاانحیاز - بیطرفی

لاجیٔ ج لاجئون - پناهنده ، آواره

لاجیٔ سیاسیّ ج لاجئون سیاسیون - پناهنده‌ی سیاسی

لاحَق - کسی را تحت تعقیب قرارداد

لاحقة - پساوند (در اصطلاح دستور زبان)

نقد لاذع - انتقاد زننده

اللازوردیّ (غ) - رنگ لاجوردی

لازوق - مشمع ، ضماد ، گچ شکسته بندی

لاسلکیّ ، لاسلکیّة - بی سیم

لاسمح الله - خدا نکرده ، خدا نکند

لاصِف - فلورسانت ، دارای خاصیت بیرون دادن نور رنگی

مصباح لاصف - لامپ مهتابی ، لامپ فلورسانت

لاعَبَ - با کسی بازی کرد

لاعب ج لاعبون - عضو تیم بازی ، بازیکن

لاعج ج لواعج - عشق سوزان

لافتة ج لافتات - تابلو ، پلاکارد ، شعار یا تابلویی از بارچه وغیره که روی آن خواسته‌های خودرا با جملاتی کوتاه نویسند ودرمیتینگ‌ها در جلو صفوف حرکت دهند

لاکَمَ - بوکس بازی کرد

لألأ = تلألأ

لامعة - استخوان فرق سر نوزاد که هنوز سفت نشده باشد ، ملاج کودك

علم اللاهوت - علم الهیات ومعارف دینی

لاهوتیّ - دانشمند علوم دینی ، مربوط بعلوم ومعارف دینی

لایؤثر فیه شیی - غیر قابل تأثیر ، محفوظ در برابر هرچیز ، هیچ چیزرا در آن تأثیر ونفوذ نیست

لایبرر - غیر قابل توجیه ، غیر مجاز ، غیر موجّه ، نابجا

لایثمن - بسیار قیمتی ، چیزی که بها برای آن

معین نتوان کرد ، بی ارزش ، بی‌قیمت ، بیمقدار (این کلمه دارای دو معنی متضاد است)

لایزالُ ... - پیوسته ، همواره

لُبّادة - کلاه نمدی

لَباقة - حسن ذوق ، خوش سلیقگی ، آداب دانی

لَبّان - خشت زن ، خشت مال ، شیر فروش

لِبخة - ضماد ، باند که روی زخم بندند

لَبَد = تلبّد

لِبدة = لُبّادة

لَبِق - آداب دان ، خوش برخورد ، خوش معاشرت

لَبَن رائب - ماست

سِنّ اللّبَن - سن شیرخوارگی

لِبیسة - پاشنه کش

لَبیق = لَبِق

لِتر (غ) - لیتر : یك نوع پیمانه برای مایعات

لَجَأ الی - پناهنده شد به ، پناه برد به

لَجنة ج لِجان - کمیسیون ، کمیته ، انجمن ، جلسه‌ی مشاوره

لَجنة تحضیریّة - کمیسیون مقدماتی

لَجنة التّسعیرة - کمیسیون ارز

لَجنة التّوفیق الدّولی ، کمیسیون میانجیگری بین‌المللی

لَجنة ریاضیّة - انجمن ورزش ، کمیته‌ی ورزش

لَجنة الشّئون الصّحیّة - کمیته یا کمیسیون امور بهداشتی

لَحّاد - گورکن

لِحامة - جوش کاری فلزات

لِحسابِ ... - بسودِ ... ، به طرف‌داریِ ... ، برای ...

لَحن ج الحان - آهنگ موسیقی

لَحّن - آهنگ ساخت

اللّحیانیّ - ریشو ، کسیکه دارای ریش بلند ا[...] پر پشت است

لَدود ج لُدّ - دشمن سرسخت

لَزقة علاجیّة = لازوق

لَزوق = لازوق

لَستك (غ) - لاستیك

لَسوق = لازوق

لَصَف - روشنائی رنگی بیرون دادن ، فلورسانس

اللّصوق = لَزقة علاجیّة

لَطمة ج لَطَمات - سیلی

لَعَب = العب

لعب دوراً هاماً - نقش مهمی ایفا کرد ، ن[...] مهمی بازی کرد

لَعِبَ السّیف - شمشیر بازی

لَعِبَ القِمار - قمار بازی کرد

لَعِبَ المُوسِیقی - ساز نواخت

لُعبة ج لُعَب - اسباب بازی بچگانه ، یك دور بازی ، بازیچه

لَعبة - بازی ، یك دور بازی

لُعقة - مقدار یك قاشق پر

لَعلَع - بصدا درآمد (در گفتگوی از بوق ، زنگ وغیره)

لَعُوب - بازیگوش

لُغام - کف که برروی مایعات پدید آید

لُغةُ المَولِد - زبان مادری

لُغم ج الغام (غ) - مین (یکی ازموادمنفجره)، گودال که در آن باروت یا دینامیت گذارند تا منفجر شود

لَغَمَ - مین گذاری کرد ، بوسیلهٔ مین منفجر کرد

اللُغم الصَّوتیّ - یك نوع مین که دارای دستگاه گیرندهٔ صدای موتور کشتیها است واین صدا روی آن ضبط میشود وهرگاه کشتی بدان نزدیك گردد منفجر گشته کشتی را آتش میزند

لُغم الضَغط - یك نوع مین که دراثر فشار آب حاصل از عبور کشتی منفجر گردد

لَفائف جِراحیَّة - باندهایی که پس ازعمل جراحی روی اعضاء جراحی شده بندند

لِفافةُ الرِّجلِ اوالسّاق - مچ پیچ

لِفافة تبغ - سیگار ، سیگار برگ

لَفَّة - بسته ، دسته ، گروههٔ طناب وغیره

لَفَتَ انتباهَه او نظرَه اِلیٰ - نظر او را بسوی چیزی جلب کرد

لَفَظَ النَّفَسَ الأخیرَ - درگذشت ، مرد ، نفس آخرین را کشید

لَفَّقَ الخبرَ - خبرساخت ، خبر جعل کرد

لَفِیف مِنَ النّاسِ - گروهی از مردم

لَفِیفَة ج لَفائِف - سیگار ، سیگار برگ

لِقاءٌ - ملاقات ، برخورد ، دیدار

لِقاءَ ... - در برابر ، در عوض ، بعوض

اِلَی اللِّقاء - بامید دیدار (جملهٔ دوستانه که هنگام خدا حافظی گویند)

لَقاح - واکسن ، مایهٔ آبله ، ویروس

لَقاحُ الجُدَریّ - واکسن یا سرم آبله ، مایهٔ آبله

لَقَّحَ = الْقَحَ

لَقَّحَ بِمَصلِ الجُدَریّ - مایه کوبی کرد ، آبله کوبی کرد ، سرم یا واکسن آبله تزریق کرد

لَقَّمَ = الْقَمَ

لُقْیة ، لَقِیَّة - هرچیز که گم شده وکسی آنرا پیدا کرده باشد

لَقِیس - دیر ، کسی یا چیزی که دیرتر از وقت آمده باشد

لَقیط - بچه سرراهی

لَکَم - مُشت یا بوکس (بکسی) زد

لِلحِفظ غیباً - برای از بر کردن

لَم یَعُد یَکتُب - دیگر ننوشت

لَمّاع - براق ، تابان ، متلالی ، صیقلی

لِماماً - گاهگاهی

لَمبَة (غ) - چراغ

لَمّة - مجموعه از هرچیز ، کلکسیون ، جمعیت

لُمَّة - همسفران

لِواء ج اَلوِیَة - پرچم ، استان، ایالت (درارتش) سرلشگر

لَوائِح الحُکُومَة - لوایح دولت

لُوتارِیَّة (غ) - لاتاری ، بخت آزمایی

لَوح - تخته سیاه که با گچ روی آن نویسند ، بلاك

لوح الثلج - قالب یخ

لُوحِقَ - تحت تعقیب قرار گرفت

لوعة الحب - سوز عشق

لُوغارِتما (غ) - (در علم ریاضی) لوگاریتم

لُوکانْدَة (غ) - لقانطه ، هتل ، مسافرخانه

لوکاندة الاکل - رستوران

لُوکَنْدَة ج لُوکَندات (غ) = لوکاندة

لَوْلَب - میخ پیچ ، فنر،پیچ

مِسمار لَولَبی - میخ پیچ

لَون فاتِح - رنگِ باز ، رنگ روشن

لَون غامِق اَو قاتِم - رنگِ سیر ، رنگ تیره

لُونجفلو ، لُونغفلو (غ) - لونگفلو : شاعـر شهیر امریکائی

اللَهیب الازرق - شعله آبی

لی الشیشة (ص) - نی قلیان

اللَّیالِی المُقمِرَة - شبهای مهتاب

لِیقَة - بطانه که برای نصب کردن جامهای شیشه وغیره بکاررود ، نخهای ابریشم که سابقاً درد وات مرکب بکار میرفت

لیل نَهار - شبانه روز (قید)

المَدارِس اللیلیَّة - آموزشگاهها یا مـدارس شبانه

اللیمون - لیمو

عصیر اللیمون - آب لیمو

اللیمون الحامض - لیمو ترش

اللیمون الحلو - لیمو شیرین

لَیَن = الان

لینوتیپ (غ) - ماشین حـروف چینی وحروف - ریزی سطر بسطر که بیشتر در چاپ نمودن روز- نامه ها بکاررود

((م))

مالبِثَ أنْ ... - دیری نپایید که ... ، دیری نگذشت که ...

مائِدَة ج مَوائِد - میز برای غذا وغیره

مائدة الزِینَة - میزِ توالت ، میزِ آرایش

مائدة القِمار - میز قمار

مَآب - برگشت ، مراجعه ، وعده‌گاه ، میعاد

مؤبد - بی پایان ، نامتناهی

مِئْبار ، مِئْبَر - جعبه سوزن ، قوطی سوزن ، جوال دوز ، سرنگ

بِالْمِائَة ، فِی الْمِائَة - در صد (٪)

مُؤآتٍ (المؤآتی) - موافق ، مساعد ، همراه ، سازگار ، امید بخش ، مطلوب ، مناسب ، درخور ، مقتضی ، فرخنده ، خجسته

مَأتم ج مَآتِم - ماتم ، عزاداری ، مجلس‌ترحیم ، سوگواری ، مجلس ختم یا فاتحه

مؤتمر ج مؤتمرات - کنفرانس ، انجمن ، کنگره ، جلسه‌ی مشورت

المؤتمر الإسلامی - کنگره‌ی اسلامی

مؤتمر الأقطاب - کنفرانس عالی سران دول

المؤتمر الدولِی - کنفرانس یا کنگره‌ی بین‌المللی

مؤتمر الذِروة = **مؤتمر الأقطاب**

مؤتمر السَّلامِ اوالصُّلح - کنگره‌ی صلح

المؤتمر الصَّحفِی - کنفرانس مطبوعاتی

المؤتمر الصِّحّی - کنگره‌ی بهداشت

مؤتمر القِمَّة = **مؤتمر الأقطاب**

مؤتمر وُزَراءِ الخارِجِیَّة - کنفرانس وزیران خارجه

مؤثث ، مؤثثة - مبله ، دارای اثاث (در گفتگوی ازاطاق وغیره)

مأثرة ، مأثُرة ج مَآثِر - افتخار ، هنر ، کمال ، فضیلت ، شاهکار ، کار برجسته

ماثِلَة - لوستر ، جار ، چلچراغ

مأثور - حدیث منقول ، روایت

مأجور ج مأجورون - مزدور ، اجیر ، نوکر ، کسیکه ازبیگانگان پول گیرد وبکشورو ملت خود خیانت کند

مُؤاخاة - برادری

مؤخراً - اخیراً ، بتازگی

مؤخرة الجیش - (در ارتش) عقب دار ، پس ـ قراول

ماخِرة ج مَواخِر - کشتی

مأخوذ - مجذوب ، مسحور ، حیرت زده ، مبهوت ، یکه خورده

ماخُور ج مَواخِر ، مَواخِیر - روسبی‌خانه

مؤدٍّ اِلَی ... - منجر یا منتج یا منتهی شونده به ...

مأدبَة ج مَآدِب - مهمانی ، ضیافت ، پذیرائی

اقام مأدبَة علی شرفِ فُلانٍ - بافتخار فلانکس ضیافتی ترتیب داد

مأدبَة غداء - مهمانی یا ضیافت بناهار

مأدبَة عشاء - مهمانی یا ضیافت بشام

الْمادّی - ماتریالیست : پیرو مکتب ماتریالیسم ، مربوط بمادیگری

الْمادّیَّة - ماتریالیسم : مادیت ، اعتقاد باینکه تنها ماده وجود دارد ، اصالت ماده ، مربوط به ماتریالیسم یا مادیگری

الْمارُّ ذِکرُه - نامبرده

مؤرَّخ - تاریخ دار (درگفتگوی از نوشته ، نامه وغیره)

مارْس ، مارِس (غ) - مارس سومین ماه میلادی

مارَسْتان ، مارِسْتان ج مارِسْتانات - بیمارستان

مارِسْتان (ص) - تیمارستان

اَلْمارْکَة (غ) - مارك مخصوص که هرکارخانه یاکارگاهی روی کالای خود ترسیم میکند تا با کالای سایرکارخانه ها اشتباه نشود

مأزِق ج مَآزِق - کوچه‌ی بن بست ، تنگنا

مأزِق حَرِجٌ - موقعیت بحرانی ، تنگنا ، حیص و بیص

ماس ج ماسات - الماس

مؤسٍ (المؤسِی) - رقت انگیز ، غم انگیز ، دارای سبك تراژدی ، مصیبت خیز

ماساتٌ اِصطِناعیَّة - الماسهای مصنوعی

مأساة - نمایش تراژدی ، فاجعه ، مصیبت

مُؤآساة - دلداری ، تسلیت

حاجَةٌ ماسَّة - احتیاج مبرم

مؤسسة ج مؤسَّسات - موسسه ، بنگاه

مؤسَّل - نوك تیز ، نوك دار

ماسُورَة ج مَواسیر - لوله ، جسم استوانه‌یی‌شکل مجوف

ماسورَة البندقیَّة - لوله‌ی تفنگ

غیر مأسوفٍ علیه - جای نگرانی نیست ، تاسفی ندارد

ماسُونِیّ (غ) - عضو جمعیت فراماسونری : مربوط به فراموشخانه

ماسُونیَّة (غ) - فراماسونری : جمعیتی سری که دربعضی ازکشورهای اروپایی وجوددارد ودارای رسوم و قوانین مرموزی میباشد ، فراموشخانه

ماشٍ (الْماشِی) ج مُشاة - سربازپیاده ، شخص پیاده

ماشط - آرایشگر ، سلمانی

مأصر ، مأصرة - جایگاه وصول عوارض در راهها (که معمولا دروسط جاده‌ی آن زنجیر راه‌داری کشیده‌اند)

حیوان مؤصل - حیوان یا اسب اصیل ونجیب

عقاقیر موقته المفعول - داروهای مسکن موقتی

مأکل ج مآکل - خوراك ، غذا ، طعام

مؤآکل - هم غذا ، هم خوراك

ماکنة (غ) - موتور ، ماشین ، چرخ ، دستگاهی که دارای چرخ وپره باشد وبحرکت آید (چون موتور آبکشی ، ماشین اصلاح صورت ، چرخ خیاطی وغیره)

ماکیاج (غ) - گریم کردن (در تماشا خانه وغیره) ، گریم سینمائی

مآل - عاقبت ، فرجام ، نتیجه ، لازمه ، فرع

مال الی ... - روکردبه ، متمایل شد به ، توجه کرد به

مال علی ... - تکیه داد به

مال عن ... - روگرداند از ...

مألج ، مالج ج مآلج (غ) - ماله‌ی بنائی

مالطة (غ) - جزیره‌ی مالت دردریای مدیترانه

یوذن فی مالطة (ص) - پس بگوش خرمیخواند

حمی مالطة - تب مالت

مالطی (غ) - اهل جزیره‌ی مالت ، مربوط به جزیره‌ی مالت

مولف من ... - مرکب از ، ترکیب یا تشکیل شده از

مولم - دردناك ، حزن آور ، رقت انگیز ، درد آورنده ، (مجازاً) سخت ، دشوار

مألوف - عادی ، معمولی ، عمومی ، متداول ، مشترك ، مشهور ، معروف ، عملی ، قابل اجرا

غیر مالوف - غیر عادی ، غیر معمولی ، غیر متداول

مؤآمرة ج مؤآمرات - توطئه ، دسیسه ، تبانی ، توطئه چیدن ، مشورت

مامل - چیزی را که آرزو کنند

مومل - آرزومند ، امیدوار ، مطمئن

مومم - ملی شده (درگفتگوی ازشرکتهای بزرك که امتیاز انها بدست بیگانگان باشد)

مامن - جای امن ، جای راحت وآرام

مومن علیه - بیمه شده

مامور (ص) - کارمند رسمی دولت

مامول = مامل

مامون - بی خطر ، سالم (درگفتگوی ازمکانها یا اشیاء)

غیر مامون - خطرناك ، ناسالم ، ناامن

مووَّد - کسیکه شانه‌ی‌اوازحمل بارآزرده وخسته شده باشد ، ستمدیده ، مظلوم

مووف - آفت زده

مِئوِیّ ، مِئوِیَّة - صد درجه‌یی (درگفتگـوی از حرارت سنج وغیره)

مؤهِّلات - شرایط لازم ، صلاحیت

ماهول - آباد ، دارای جمعیت ، دارای نفوس یا سکنه (درگفتگوی ازمکان)

ماهِیَّة ج ماهِیّات(ص) - حقوق ماهانه‌که بکار مندان وغیره دهند

مایُو (غ) - ماه مه پنجمین ماه میلادی

رِجالُ الْمَباحِث - مأموران تحقیق یا آگاهی

مُباحَثات - گفتگوها ، بحثها ، مذاکرات

سامِی الْمَبادِئ - دارای اصول و قواعد عالی ، دارای اخلاق عالی

المَبادِئ الجوهرِیَّة - طرحهای اساسی، اصول وقواعد اساسی

المَبادِئ الحربِیَّة - قواعد ورموزجنگ، طرح‌های نظامی

مُبادَأة بِالشَّرّ - حمله ، هجـوم ، پیش دستی ، سبقت بر تجاوز

مُباراة ج مُبارَیات - مسابقه

مُباراة الدَّرّاجَة - مسابقه‌ی دوچرخه سواری

مُباراة الرَّکْض - مسابقه‌ی دو

مُباراة السِّباحَة - مسابقه‌ی شنا

مُباراة کُرَة القَدَم - مسابقه فوتبال

مُبارَیات البُطولَة - مسابقات قهرمانی

المُبارَیات الدَّوْرِیَّة - مسابقات فصلی یا موسمی

المُبارَیات الدَّوْلِیَّة - مسابقات جهانی (بیـن - المللی)

مُباشِر - مستقیم ، بلافاصله ، فوری

المفعول المُباشِر - مفعول مستقیم (در دستور زبان)

طَرِیقَة مُباشِرَة - متد مستقیم ، روش مستقیم

مُباشَرَة - رسیدگی بطور مستقیم ، پـرداختن به کاری بدون واسطه ، دست بکاری زدن

مُباشَرَةً - مستقیماً ، فوراً ، بلافاصله

مُباصَرَة - از دور دیدن

مُباغَتَة - حمله‌ی ناگهانی ، شبیخون ، غافلگیری

مُبالٍ (اَلْمُبالِی) - ملتفت ، بهـوش ، با خبر ، متوجه ، دقیق

مُبالِغ - مبالغه‌گر ، اغراق‌گو ، غلوکننده

اَلْمَبانِی - ساختمانها ، عمارات

حُرُوف الْمَبانِی - (حروف) الفبا

مُبْتَسِر - نابهنگام ، بی موقع ، زودرس

مُبْتَسِم - خندان

مُبْتَغی - مطلوب ، مورد پسند

مبتل - تر ، نم دار ، دارای رطوبت

مبتهج - خوشحال ، خشنود ، شادمان ، مسرور

مبثر - کورك دار ، کسیکه پوست بدنش دارای جوش و کورك باشد

مبخت - خوشبخت ، سعادتمند

مبخرة - منقل که درآن بخور سوزانند، دستگاه ضد عفونی کردن بوسیله‌ی بخار

مبخوت = **مبخت**

مبدأ ج مبادی - نظریه ، تز ، دکترین، اصل ، قاعده ، مسلك ، مرام احلاقی ، پرنسیپ ، عقیده، قانون، روش ، طرح ، نقطه یاخط شروع ،ابتدا ، آغاز

صاحب مبدأ - صاحب نظریه ، دارای مسلك ، شخص با پرنسیپ

شخص لامبدأ له - آدم بی مسلك ، بی‌پرنسیپ، کسیکه پای بند هیچگونه اصل اخلاقی نباشد

مبدان - فربه ، تنومند

مبدأی - اصلی ، اساسی ، مهم ، عمده

مبدئیا - اصولا ، اساساً ، بطور کلی

مبدن = **مبدان**

مبرة ج مبرات - خیریه ، انجمن یا بنگاه نیکو کاری

مبرت - شکر سفید

مبرح - سخت ، شدید ، عنیف

الم مبرح - درد جانکاه ، عـذاب الیم ، درد سخت و آزار دهنده

مبرد الحداد - سوهان آهنگری

مبرد النجار - سوهان (که با آن چوب سایند)

مبرر - مجوز ، توجیه آمیز ، مؤید ، تـوجیه کننده

لامبرر لهذه الدعوی - مجوزی بـرای این ادعا نیست ، ادعای غیر موجه ، ادعای بیمورد، نابجا

مبرش - خال دار ، خال خالی

مبرطل - رشوه دهنده ، راشی

مبرطل - رشوه گیرنده ، مرتشی

مبرقة - دستگاه تلگراف

مبرقة طابعة - تله تایپ

مبرقش - رنگارنگ

المبرم ج مبارم - آلت نخ ریسی یا نخ تابی

مبروم - تابیده (در گفتگوی از نخ وامثال آن)

مبرومة - یك نوع النگـو یا دست بـرنجن از طلا وغیره که بشکل طناب بهم تابیده باشد

مبرهن علیه - اثبات شده ، مـدلل ، مستدل (در گفتگوی ازسخن ، نوشته وغیره)

مبزر - تخمی ، پر تخم یا تخمه (درگفتگوی‌از گیاهان)

مُبزز (ص) - گره دار

اَلْمِبْزَغ - نیشتر ، کارد جراحی

مِبْزَل ج مَبازِل - مجرای فاضل‌آب ، اگو

مِبْزَل - مته‌ی پزشکی (یکی از آلات جراحی)

مِبْسام - خندان

المبسرات - بادهایی که پس‌ازوزیدن آنها باران بارد

مَبْسِم - دهان

مَبْسِم السیجارة - چوب سیگار

المَبْسور - مبتلا به بواسیر

مَبْسوط - خوشحال ، خشنود ، شادمان ، دارای اتساع ، وسیع ، گسترده ، پهن ، امتداد یافته

مَبْسوط (ص) - کمی مست ، لول ، آسوده در زندگی ، ثروتمند ، خوشبخت

مُبَشِّر - (نزد مسیحیان) موعظه‌کننده‌ی انجیل ، مسیحی انجیلی

مِبْشَرة - پنیرتراش ، آلتی که باآن سیب زمینی وغیره را بصورت پوره درآورند

مَبْشور - هرچیز که رنده شده باشد ، پنیرتراش شده

مِبْصار - دورنگر ، تلویزیون

مُبَصِّر - فالگیر ، طالع بین

المُبْصِر - نگهبان ، مستحفظ چنانکه گویند :

«رَتَّبَ علی بُستانِهِ مُبْصِراً» یعنی نگهبانی بر در باغ خود گماشت)

مِبْصَقة - تف دان ، خلط دان ، ظرفی که در آن اخلاط سینه را فرو اندازند

المَبْصوم بِخَتْمِ فُلانٍ - دارای مهر فلانکس، ممهور بمهر فلانکس

مِبْضَع الجَرّاح ج مَباضِع = المِبْزَغ

مَبْضوع - کسی که تحت عمل جراحی‌قرار گرفته باشد

مِبَطّ ج مَباطّ ، مِبَطَّة = مِبْضَع

مِبْطان - شکم گنده ، پرخور

مَبْطون - کسیکه دارای دل درد باشد

مُبَعْثَر - پراکنده ، متفرق ، ریخته ، پاشیده

مُبَعْزِق - مسرف ، ولخرج

مَبْعوث - نماینده‌ی سیاسی وغیره ، نماینده‌ی مجلس شورای ملی ، فرستاده ، رسول ، سفیر

مَجلِس المَبْعوثین - مجلس‌شورای ملی - مجلس عوام یا مبعوثان

مَبْعوض - جاییکه درآن پشه بسیار باشد

مُبْغَض ، مَبْغوض - تنفرآمیز ، نفرت انگیز ، مکروه ، زشت ، شنیع ، مورد تنفر ، منفور

مُبَكِّر ، مُبَكِّرة - زود ، زود آینده ، زود رخ دهنده ، زودرس ، بهنگام

مُبَكِّراً - زود (قید)

مُبَلْبَل - درهم برهم ، جاییکه درآن هرج ومرج

وبلوا باشد ، ناراحت ، دل واپس ، پریشان ، آشفته ، مضطرب

مبلط - سنگ فرش شده ، اسفالت شده

مبلط - سنگ فرش کننده ، اسفالت کننده ، آلتی برای کوبیدن سنگ فرش

مبلل ، مبلول = مبتل

مبنی ج مبانِ (المبانی) - ساختمان ، عمارت

مبنی السکرِ تاریة المرکزی - ساختمان مرکزی دبیرخانه

مبوق - سخن یاوه ، گفتار باطل

مبهِج - لذت بخش ، مطبوع ، با صفا ، خوش ، پسندیده ، بشاش ، خوش مشرب ، شادی بخش

مبهرج - رنگ درخشان ، رنگ زرق وبرق - دار ، خوش نما ، جلوه فروش ، جلف

مبهور الانفاسِ - نفس نفس زنان ، دارای نفس های بریده بریده (از شدت خستگی وغیره)

مبید لِلحشرات - حشره کش (در گفتگوی از امشی وغیره)

مبیض الاقمشة - گازر

مبیض الانثی (اوِ النبات) - تخمدان حیوان ماده یا تخمدان گیاه

مبیض الحیطان - گچ کش ، کسیکه دیوارسفید کند چون نقاش وغیره ، آب پنبه زن

مبیض النحاس - سفیدگر

مبیضة - پاکنویس

مبیطر - نعلبند

مُتاح - دردسترس ، سهل الوصول ، ممکن الحصول ، مقدر ، مقرر

متاخِر - عقب افتاده (مقابل متمدن)

متاخِر فی الآراء - مرتجع ، کهنه پرست

مُتاخِم - هم مرز ، همسایه ، مانند

مَتاریس - سنگرها

متاصِل - راسخ ، ثابت ، ریشه دار ، مزمن (در گفتگوی از بیماری)

متاکِد مِن ... - کسیکه درباره‌ی مطلبی دارای یقین واطمینان باشد

هل انت متاکِد ؟ - یقین داری ؟

متالِق - تابان ، پرتوافکن ، درخشان

متآمِر ج متآمِرون - توطئه کننده ، دسیسه چین

متانِق - با سلیقه ، خوش سلیقه ، مشکل پسند ، دقت گیر ، شیك پوش

مَتاوِلَة - شیعیان ، شیعی مـذهبان ، کسانی که دارای ولایت حضرت علی واولاد او باشند

مُتاوِلی (س) - شیعی مذهب

متاهِب - آماده ، مهیا ، حاضر ، مایل ، مستعد

مَتاهَة - جای پرپیچ وخم ، ماز

متبادَل - متقابل ، عمومی ، متداول

التفاهم المتبادل - تفاهم متقابل

متبرع ج متبرعون - داوطلب احسان و بخشش، کمك کننده، اعانه دهنده

متبل - غذا یا طعام که بدان ادویه زده باشند، چاشنی دار

متبن - کاه دان

متجاوز عن ... - صرف نظر کننده از ...، چشم پوشی کننده از ...

متجر - تجارت، بازرگانی، مال التجاره، تجارتخانه

المتجرة ج متاجر - تجارتخانه

متجری - تجاری، مربوط ببازرگانی

متجمد بالبرودة - یخ بسته

المنطقة المتجمدة الشمالیة - قطب شمال

المنطقة المتجمدة الجنوبیة - قطب جنوب

متجول = جوال

السفیر المتجول - سفیر سیار

متجهم = جهم

الحکومات المتحابة - دولتهائی که باهم دارای روابط دوستانه یامناسبات حسنه باشند

الحکومات المتحاربة - دولتهایی که باهم وارد جنگ شده‌اند، با همدیگر میجنگند

المتحدث بلسان الحکومة - سخنگوی دولت

متحدر من بیت عال - بزرگ زاده، اصیل

متحذلق - فضل فروش، خودنما

متحشف - ژنده، شلخته، کسیکه اهمیت بسر ولباس خود ندهد

متحف، متحف، متحفة ج متاحف - موزه

متخرج = خریج

متخوم - مبتلا بسوء هاضمه یا امتلاء معده

متر (غ) ج أمتار - متر: مقیاس طول برابر با ۱۰۰ سانتیمتر

متراس ج متاریس - چوب یا آهنی که با آن پشت دررا بندند، بارو، باره، قلعه، استحکامات، سنگر، مانع

مترب - خاکی، خاك مانند، خاك آلود، گرد آلود

متربة - بینوایی، تهیدستی، فقر، فاقه، تنگدستی

مسکین ذو متربة - گدای خاك نشین

مترس = متراس

مترف، مترف - متنعم، عیاش، خوش گذران، دارای تجمل، آسوده خاطر، کسیکه از نظر مادی دررفاه وراحت باشد

مترنح - مست، لـول، کسیکه از شدت مستی تلوتلو خورد

مترجلق - اسکی باز

مترمّت - متعصب در عقاید دین ، فناتیك

متسبّب - کاسب ، کسیکه کسب ضعیف دارد

رقم متسلسل - شماره‌ی مسلسل ، شماره‌ی پیاپی

روایة متسلسلة - داستان مسلسل وپیاپی

متسوّل (ص) - گدا ، سائل

متشائم ج متشائمون - بد بین

متشرّد - آواره ، بی‌خانمان

متشرّع - وکیل دادگستری ، وکیل مرافعات

متصرّف - استاندار

متصرّفیّة - استانداری ، مقام یاپست‌استانداری، استان ، حوزه‌ی استانداری

متصیّد = مصاد

متصیّف = مصیف

متطرّف - افراطی

الثوّار المتطرّفون - شورشیان افراطی

متطلّبات الحیاة - لوازم یااحتیاجات زندگی، مقتضیات زندگی

متطوّع ج متطوّعون - داوطلب جنگ وغیره

متعِب - خسته کننده ، رنج دهنده ، پر زحمت ، کسل کننده ، ناراحت کننده ، مزاحم

متعَب - خسته ، مانده ، کسل ، بیزار

متعَب ، متعبة ج متاعب - سختی، رنج ، زحمت باعث رنج وزحمت

متّع = امتع

متعوب علیه - سخت بدست آمده ، چیزی که برای بدست آمدن آن رنج وزحمت تحمل شده باشد

متعهّد الجنازات - متصدی کفن و دفن وامور مربوط به آن

متغرّض ج متغرّضون - کسیکه طرفدار مسلك سیاسی خاصی باشد

متفائل - خوشبین

متفانٍ (المتفانی) - فداکار ، کسیکه خود را وقف کاری کرده باشد

المتفجّرات - مواد منفجره

متفرنس (غ) ج متفرنسون - فرانسوی مآب، کسیکه از آداب ورسوم فرانسویان تقلید کند

متّك - آلتی که بدان بند تنبان را از نیفه گذرانند

متکافئ - برابر ، همقدر ، متساوی

متکلّم باسم ... - سخنگوی ...

متلبّساً ب ... - درحال ارتکاب ...

متله - متحیر ، سرگردان ، مبهوت

متمرّض - بیمار ، مریض

متمرّن - کارآموز

متنازِل (فی الحُقوق) - واگذار کننده ، انتقال دهنده‌ی حق خود بدیگری ، حواله دهنده

مُتنازَل الیْهِ - حواله گیر

مُتنافِس - داوطلب ، رقیب ، حریف

متنزّه - گردشگاه ، پارك ، باغ ملی

متنقِّل - سیار ، کسیکه همیشه از جایی بجای دیگر کوچ کند

مُتنکِّر - شخص ناشناس، ماسك دار ، دارای قیافه یا لباس مبدل

المتنوِّر ج المتنوِّرون - روشنفکر ، منور - الفکر

مُتوائِم - متناسب ، هم آهنگ

مُتواصِل - پی گیر ، مداوم ، پیوسته

متوالِی ج متاوِلَة - شیعی مذهب ، کسیکه پیرو مذهب تشیع باشد

العلاقات المتوتِّرة - روابط تیره

متوّج - تاجدار ، کاکلی (در گفتگوی از پرندگان)

متوحّش ج متوحّشون - وحشی ، غیرمتمدن

البحر المتوسّط - دریای مدیترانه

متوعّك - ناخوش ، بیمار ، رنجور

متوکّد = متأکّد

متوّم - گوشواره دار ، قلاده بگردن آویخته

متوّول - فریفته ، مسحور ، مجذوب

متهذِّب = مهذّب

مُتیاح - به مُتاح نگاه کنید

مِتْیح - آدم فضول ، فضولباشی

متیّم - بنده ، اسیر ، مبتلا ، دچار ، گرفتار

المِتیوروگراف (غ) = مِنْواة

مَثاب - وعده‌گاه ، میعاد ، جای ملاقات ، محل اجتماع یا انجمن

مَثاب البِئْر - حلقه‌یی که ازسنگ دورچاه سازند، حلقه یا دهنه‌ی چاه

مَثابَة = مَثاب

بِمَثابَةِ ... - معادلِ ... ، مانندِ ... ، مساوی با ...

مُثابِر - پشت کاردار ، پایدار ، مصر ، کسیکه استقامت بخرج دهد

مُثابرة - پشت کار ، پایداری ، اصرار ، پافشاری

مَثاث - روغن که بموی سر یا پوست بدن مالند تا نرم وزیبا شود (چون بریانتین وغیره)

مُثاقفة - شمشیر بازی

مِثال - نمونه ، مُدل ، نوع

مَثّال - مجسمه ساز

مِثالِی - اید آلیست ، اید آلی ، نمونه‌یی ، پیرو مکتب اید آلیسم

المِثالیّة - ایدآلیسم (یکی ازمکاتب فلسفی)

زَوجة مِثالیّة - همسر یا زن ایدآلی

مُثبِط العَزم - دلسرد کننده ، یأس آمیز ، بی‌جرأت کننده

مَثبَنة ج مَثابِن - کیف دستی زنانه

مُثرٍ (المُثری) = **ثَریّ**

مَثعَب - راه‌آب حوض وغیره ، سیفون

مِثقاب ، مِثقَب - مته ، سوراخ کن ، منگنه ، آلتی که با آن بلیط های مقوایی را در قطار راه آهن وغیره سوراخ کنند

مُثقِّف - تربیت کننده ، پرورش دهنده ، تعلیم دهنده ، روشنفکر کننده

مُثقَّف ج مُثقَّفون - تحصیل کرده ، با سواد ، روشنفکر ، تربیت شده ، پرورش یافته

مَثَل ، مَثُل - در برابر (کسی) حاضرشد ، ظاهر شد

مَثَل اعلیٰ ج مُثُل علیا - نمونه‌ی کامل ، ایدآل ، کمال مطلوب

مَثَّل ایران فی الاُمَمِ المُتّحِدة (مثلاً) - نمایندگی کشور ایران را در سازمان ملل متحد بعهده داشت یا بعهده گرفت

مَثَّل ، مَثَّل التِمثال - مجسمه ساخت ، مجسمه سازی کرد

مَثَّل دَوراً - نقشی (در فیلم یا صحنه‌ی تآتر) بازی کرد

مَثَّل رِوایةً - نمایشنامه‌یی را بروی صحنه تآتر وغیرآن آورد ، در نمایش بازی کرد

مَثلَبة ج مَثالِب - عیب ، رسوایی ، بد نامی ، افتضاح

مُثلَج = **ثَلج**

حَلیب مُثلَج - بستنی

مَثلَجة - یخچال برقی وغیره

حَبل مَثلوث - طناب سه لا

مَثلوج = **ثَلج**

ماء مَثلوج - آب یخ

مَثنِیّ - چین دار ، تاه شده ، تاه خورده

مَثویٰ - منزل ، اقامتگاه ، مسکن

مُثیر - تهییج کننده ، مهیج ، بهیجان آورنده ، تحریك کننده ، انگیزنده

مُثیر الفِتَنِ السِّیاسیّة - انقلابی ، شورشی

مُثیر القَلاقِل والاِضطِرابات - آشوب گر ، اخلالگر ، تولید کننده‌ی هیجان عمومی

مُجابهة الحَقایقِ المُرّة - روبروشدن یامواجه شدن با حقایق تلخ

مُجادَلة = **جِدال**

مَجاذیب - دیوانگان

مُجاز فی الآداب - لیسانسیه‌ی ادبیات

مُجازُ فِی الْحقوق - لیسانسیه‌ی حقوق

مَجاز - ممر، گذرگاه، معبر

مُجازِف - بی پروا، بی ملاحظه، بی باك، کسی که خودرا بخطر اندازد، متهور

مُجازَفَة - خودرا بخطر انداختن، تهور، بی باکی

مَجال ج مَجالات - مجال، فرصت، موقعیت، زمینه، رشته، وسعت، میدان، حدود، حوزه، چشم رس، قلمرو، فضا

مَجالُ الْحَرَکَةِ اوِالْعَمَل - فرصت یا میدان کار و کوشش

مُجالِد - پهلوان، زور آزما، شمشیرزن، کشتی گیر، کسیکه در جنگ تن بتن شرکت کند

مُجالَدَة - زور آزمایی، جنگ تن بتن، زد و خورد، کشمکش، کشتی

مَجالِس اِسْتِشارِیَّة - شوراهایی که برای تبادل نظر تشکیل شود

مُجامِد - همسایه‌ی دیوار بدیوار

مُجامَلَة - مدارا یا خوشرفتاری کردن، نزاکت، ادب

مُجانِب - موازی، محاذی

مُجانِس - همانند، همجنس، شبیه

مُجاوِر - مجاور، همسایه، همجوار، دانشجویی که فارغ التحصیل نشده باشد

مُجاوِرٌ لِ ... - مجاور ...، همسایه‌ی ...، نزدیك...

مُجاوَزَة = تَجاوُز

مَجاهِل اِفْرِیقیا، اِفْرِیقِیَة - مناطق ناشناخته یا کشف نشده در افریقا

مُجْبَر - مجبور، ناگزیر، ناچار

مُجَبِّر - شکسته بند

مُجْتَرّ ج مُجْتَرّات - حیوان نشخوار کننده

مُجْتَرَف - کسیکه هستی او برباد رفته باشد

مُجْتَمَع ج مُجْتَمَعات - مجمع، انجمن، جامعه، اجتماع

الْمُجْتَمَعُ الْاِنْسانِیّ اَوِالْبَشَرِیّ - جامعه‌ی انسانی

الْمُجْتَمَعُ الْقَوْمِیّ - جبهه‌ی ملی

مُجْتَهِد - کوشا، ساعی

مَجْثَی - زیرزانویی (در کلیسا)، بالشتك زانو

مَجْحَر ج مَجاحِر - کمینگاه، پناهگاه

مَجْد = اَمْجَد

مِجْدار = فَزّاعَة

مِجْداف ج مَجادِیف - پارو (برای قایقرانی)

مِجْدال = جِدال

مُجْدِب = جَدِیب

مُجَدَّر (ص) - آبله روی، آبله گون

مَجْدَرَة = جَدِیر

مَجْدود ـ نیکبخت ، بهره‌مند ، سعادتمند

مَجْدور ـ مبتلا به بیماری آبله ، آبله روی ، شایسته ، سزاوار

مَجْدوع = **اَجْدَع**

مَجْدول ـ بافته ، تابیده (در گفتگوی از موی سر ، ریسمان وغیره)

مِجْذاف = **مِجْداف**

مَجْذوب ـ شیفته ، مجذوب ، مسحور

مَجْذوب ج مَجاذیب (ص) ـ دیوانه ، مجنون

اَلْمَجَر ـ کشور مجارستان ، مردم مجارستان

مِجْرَد الاَسْنان ـ مسواك

مِجرَف = **مِجتَرف**

مِجرَفة = **جَروف**

مِجرَفة سُکَّر اَوْ طَحین ـ چمچه ، ملاقه (برای شکر ، آرد وغیره)

مُجْرِم ج مُجْرِمون ـ خیانتکار ، مقصر ، مجرم ، محکوم ، متهم

مِجْرود (س) ـ خاك انداز ، پارو ، بیلچه

مَجْرور ج مَجارير (ص) ـ مجرای فاضل آب ، گنداب رو

مَجْروش ـ کوبیده ، ساییده ، له شده ، دانه‌یی راکه آسیا کرده باشند

مَجَرِیّ ـ مجارستانی ، مربوط به مجارستان

مِجَزّ ـ قیچی پشم چین

مَجْزِر ج مَجازِر ـ کشتارگاه ، مسلخ

مَجْزَرة ـ خونریزی ، کشت و کشتار

مُجَزَّع ـ سنگ رگه دار ، مخطط ، مرمرنما

وَرَق مُجَزَّع ـ کاغذ ابرو باد

مِجْزَفة ـ تور ماهیگیری

مَجْزوز ـ پشم که آنرا با قیچی چیده باشند

مِجَسّ ـ میل جراحی ، میله‌ی سرپهن طبی

مِجْساد ـ اِستِرِئوسکُپ : (در فیزیك) دستگاهی که در آن دو تصویر متساوی روی هم قرار گرفته باشد و برجسته بنظر برسد

رَسْم مِجْسادِیّ ـ تصویر یا ترسیم برجسته

مَجْشوش ـ خرد شده ، له شده ، کوبیده ، ساییده

مُجَفَّف ـ خشکیده ، خشك شده ، بدون آب

مِجْلاد ج مَجالِد ، مَجاليد ـ شلاق

مَجْلَبة ـ سبب ، باعث ، موجب ، محرك ، انگیزه

مُجَلْجِل ـ طنین انداز ، دارای صدای تیز یا گوش خراش ، جیغ جیغی

مَجْلَخ ـ چرخ چاقو تیز کنی ، ماشین تیزگری

مُجَلَّد ـ یخ بسته ، منجمد شده ، صحافی شده ، یك جلد کتاب ، خنك ، سرد (در گفتگوی از مایعات وغیره)

مُجَلِّد الكُتُب ـ صحاف

مِجْلَدة = **مِجْلاد**

مَجْلِس - جای نشستن ، جلسه، انجمن ، مجمع ، ملاقات ، دادگاه ، دیوان محاکمات ، شوری ، مجلس شوری وسنا ، کمیته ، هیئت ، کمیسیون

حَلَّ الْمَجْلِس پارلمان را منحل کرد

مَجْلِسُ الإدارة - هیئت مدیره یا شورای اداره کنندگان

مَجْلِسُ الأعيان - مجلس سنا ، مجلس لردها (در انگلستان)

مَجْلِسُ الأمنِ الدولِيّ - شورای امنیت سازمان ملل متحد

مَجْلِس بلدِيّ - انجمن شهر

مَجْلِسُ التعليمِ العالی - شورای عالی فرهنگ

المَجْلِس التنفيذِيّ - هیئت اجرائیه ، کمیته‌ی اجرائیه

مَجْلِسُ الجامعَة - شورای دانشگاه

مَجْلِس حِسبِيّ (ص) - هیئت رسیدگی به امور حسبیه

مَجْلِسُ الدولَة - شورای هیئت دولت

مَجْلِسُ الشيوخ - مجلس سنا

مَجْلِس عرفِيّ - دادگاه حکومت نظامی

مَجْلِس عسكرِيّ - دادگاه نظامی

مَجْلِسُ العمومِ البريطانِيّ - مجلس مبعوثان یا مجلس عوام (در انگلستان)

مَجْلِسُ القرعَة - کمیسیون سربازگیری

مَجْلِسُ المبعوثِين = **مَجْلِس العموم**

مَجْلِسُ النوّاب - مجلس شورای ملی

مَجْلِسُ النوّابِ الأمِيرِكِيّ - کنگره‌ی امریکا (مجلس سنای امریکا)

مَجْلِس نِيابِيّ = **مَجْلِسُ النوّاب**

مَجْلِسُ الوزراء - هیئت دولت ، کابینه ، هیئت وزیران

مَجْلِسُ الوِصايَة . شورای سلطنتی

مَجْلُوب - کالایی که (از خارج) وارد کنند

مَجْلُوط - خراشیده شده (در گفتگوی از پوست بدن‌وغیره)

مَجْمَر - تکه نانی که جلو آتش سرخ کرده باشند، نان برشته ، نان تُست

مِجْمَرةُ البخور - بخور سوز

مِجْمَرةُ النارِ ج مَجامِر - منقل آتش

غير مُجَمْرَك - گمرك نشده ، کالایی که عوارض گمرکی برای آن نپرداخته‌اند یا نباید بپردازند

مَجْمَع ج مَجامِع - مجمع ، انجمن ، شورای کشیشان وغیره

المَجْمَعُ العِلْمِيّ - آکادمی ، فرهنگستان

مَجْمَعِيّ - مربوط به آکادمی یا فرهنگستان ، عضو آکادمی

مُجَمَّم = جُمّانی

مَجْمُوع ج مَجامیع - جُنگ شعر ، سفینه ی غزل ، مجموعه‌یی از داستانها وغیره ، (در دستور زبان) صیغه‌ی جمع

مِجَنّ ، مِجَنَّة ج مَجانّ - سپر یا هر گونه سلاحی که آدمی را درجنگ محفوظ دارد

قلب له ظهر المِجَنّ - ازدوستی (باکسی) دست کشید ، بدشمنی گرایید

قلب مِجَنَّه - گستاخ شد ، جسور شد ، بی حیا وبی آزرم گشت

مَجنی ج مَجانٍ (المَجانِی) - منبع ، اصل ، منشاء ، مدخل ، درخت که از آن میوه چینند

المُجَنِّبَتان مِن الجَیش - میمنه ومیسره‌ی لشگر ، دو جناح لشگر

مُجَنَّح - بالدار

مُجَنَّس - جانور یا آدم دورگه ، گیاه پیوندی ، کسیکه پدر ومادرش از دو نژاد مختلف باشند

مِجْواب - مته‌ی بسیار بزرگ

شاعِر مِجْواد - شاعر خوش قریحه

مِجْوَب - منگنه ، سوراخ کن ، آلتی بشکل گاز انبر که مأموران قطار راه آهن بلیط هارا با آن سوراخ کنند

مِجْوَز - یك نوع ساز دارای سوراخهای متعدد

مُجَوَّل = جُوال

مِجْوَل - خلخال ، طلسم ، تعویذ ، دعـای چشم - زخم که برخود بندند ، هلال سیمین درمیان قلاده یا گردن بند

مِجْوَل القِلادَة - زیـور آویخته ، هر گونـه زیوری که بگردن آویخته باشد چون مدال الماس وغیره

مُجَوهَرات (ص) = جَواهِرات

مِجْهار - میکرسکپ ، شخص بلند آواز ، آلتی که بوسیله‌ی آن صدارا بمسافتی دور رسانند ، بوق که مأموران پلیس راهنمائی بدست گیرند ، ورانندگان وسائط نقلیه را ازدور امر بحرکت‌یا توقف کنند ، مِگافُن ، بلندگو

مِجْهار کَهرَبِیّ - میکرفون

مِجْهاض ج مَجاهِیض - زنی که پیـوسته سقط جنین کند

مِجْهَر - شخص بلند آواز

مُجْهِر - صـدای بلنـد ، شخص بلنـد آواز ، میکروسکپ

مُجْهِرِیّ - مربوط به میکروسکپ ، میکروسکپی

التَّشْرِیح المُجْهِرِیّ - (درپزشکی) بافت شناسی ، علم نسوج اجسام آلی

مُجْهِض - داروی سقط جنین ، سقط آور

مَجْهَل ج مَجاهِل - سرزمین کشف نشده یا نا - شناخته ، سرزمینی که پـای آدمی بدان نرسیده باشد

مَجْهُود - قدرت . نیرو ، توانائی ، انرژی

مَجْهُود جبّار - کوشش عظیم ، سعی بلیغ

شاعر مُجید = مِجْواد

مُجِیر - حامی ، نگهدار ، پشتیبان ، مدافع ، پناه دهنده ، فریادرس

مُجَیَّر - دارای اندودگچ ، دیوار یاهر چیزی که روی آن گچ کشیده باشند

مُحاب (المُحابِی) - طرفدار ، متمایل بطرف...

مُحاباة - طرفداری ، حمایت ، جانبداری ، تمایل

المَحاجِر الصِّحِّیَّة - قرنطینه ها

اِجْراء مُحادَثات سِیاسِیَّة - انجام گفتگوهای سیاسی

مُحادَثَة ج مُحادَثات - گفتگو ، مذاکرهٔ سیاسی ، مکالمه

مُحادَثَة هاتِفِیَّة - مکالمهٔ تلفنی

مَحارَة البِناء - مالهٔ بنائی

مَحاسِیب - دست پروردگان ، اشخاص پارتی‌دار یا مورد حمایت

مُحاضِر - سخنران ، کنفرانس دهنده ، کسیکه با سخنرانی درس میدهد ، استاد ، مدرس

مُحاضَرَة - سخنرانی ، کنفرانس دادن، باسخن-رانی درس دادن

مُحافِظ ج مُحافِظون - استاندار ، عضو حزب محافظه کار (در انگلیس) ، شخص محافظه کار یا احتیاط کار

مُحافِظ البَلَد ، مُحافِظ المَدِینَة - شهردار

المُحافِظ الرَّجْعِیّ - شخص محافظه‌کارمرتجع

مُحافِظ العاصِمَة - شهردار پایتخت

مُحافِظ عَلَی التَّقالِید القَدِیمَة - کسیکه نسبت بسنن دیرین وفادار است ، کسیکه فقط آداب و رسوم قدیمی را مراعات کند

مُحافِظ عَلَی المَواعِید - وقت شناس ، کسیکه خلف وعده نکند

مُحافَظَة ج مُحافَظات - استان

المُحافَظَة عَلَی الأَمْن - حفظ نظم وآرامش

مُحال عَلَیه - (در تجارت) برات گیر

مَحالَة - غلتك

مُحاماة - وکالت دادگستری ، عمل وشغل وکیل دادگستری

المُحامِی - وکیل دادگستری

مُحاوَلات ناجِحَة - کوششهای موفقیت‌آمیز

مُحاوَلات یائِسَة - کوششهای ناامیدانه

مُحاوَلَة ج مُحاوَلات - کوشش ، رسیدگی ، پرداختن بامری ، حیله بازی

مَحّایَة ، مِحّایَة - مداد پاك‌کن ، تخته پاك‌کن (در مدرسه)

مُحایِد - بیطرف

مُحايِدة - بیطرفی

الدول المحايدة - کشورهای بیطرف

الأمم المحبة للسلام - ملل دوستدار یاهوادار صلح

مِحْبَرة ج محابِر - دوات ، ظرف مرکب یا جوهر

مِحْبَس - حلقه‌ی نامزدی ، انگشتری (برای نامزدی وغیره)

مَحْبوك - (محکم) بافته شده

مُحتج - اعتراض کننده ، معترض ، استدلال کننده

مُحتد - خشمناك ، غضب‌آلود

مَحْتِد - اصل ، منشاء ، مبداء ، نسب ، دودمان، شجره

كريم المحتد - عالی نسب ، اصیل ، بزرگزاده

مُحتدم - برافروخته ، شعله‌ور

محتدم غيظا - سخت خشمگین

مُحترِس = حَذِر

السارق المحترِف - دزد حرفه‌یی

مُحتم - مقدر ، حتمی ، غیر قابل اجتناب ، ضروری

محتم عليك أن ... - برشما فرض یا لازم است که ...

محتوم = محتم

محثوث - برانگیخته ، تحریك شده

مَحْجَر (ص) - معدن سنگ

محجر صِحّي - قرنطینه

مَحْجوز - بتعویق یا بتاخیر افتاده ، عقب‌افتاده، رزرو شده (درگفتگوی ازجا یا صندلی وغیراینها که قبلا رزرو کنند)

محجوز عليه - توقیف شده ، ضبط شده

مُحدد - تیز ، تند ، نوك دار

خطر مُحدِق - خطر نزدیك یاتهدید کننده

مِحْدَلة - غلتك ، ماشین زمین صاف کن

مِحْراث ج مَحارِیث - خیش ، گاوآهن

مِحْراث بُخاري - ماشین شخم زنی (که بوسیله‌ی بخار کار کند)

سِكّة المحراث - کارد گاوآهن

مِحْراك النار - سیخ (که باآن آتش را زیرورو کنند)

مُحرِج - گیج کننده ، مغشوش کننده ، دشوار ، باریك ، بحرانی(درگفتگوی ازموقع یا موقعیت)

مَحْرَس - اطاقك یا سایبان چوبی برای مستحفظ یا مأمور کشیك که معمولا دم پاسگاهها وغیره نصب کنند

محرِر - آزاد کننده ، نویسنده ، کاتب ، عضو هیئت تحریریه‌ی روزنامه وغیرآن

محرر الجريدة - روزنامه نویس

مِحْرَق ـ سوهان

مُحْرَقة ج مُحْرَقات ـ گوسفندی که پس از قربانی میسوزانند (یك نوع قربانی)

مُحَرِّك ج مُحَرِّكات ـ موتور : دستگاهی که بوسیلهٔ آن هواپیما، اتومبیل وغیره بحرکت در آید

مُحَرِّك السَّيّارة ـ موتور اتومبیل

طائِرة ذات اَرْبَع مُحَرِّكات ـ هواپیمای چهار موتوره

مِحْرَمة ـ دستمال

مَحْرور ـ خشمگین ، اوقات تلخ

مَحَز ـ بریدگی ، شکاف ، فاق

مِحْزَرة = **حَزْر**

مُحْزِن ـ غم انگیز ، اندوهبار ، رقت آور، فجیع

رِوايَة مُحْزِنَة ـ نمایشنامهٔ تراژدی

مِحَسَّة ـ قشو

مَحْسوب ج مَحاسيب ـ شخص مورد حمایت ، شخص پارتی دار ، دست پرورده

مَحْسوبِيَّة ـ پارتی بازی ، حامی یا طرفدار داشتن ، دست پروردگی

مِحَشّ ـ داس ، داس بزرگ

مِحَشّ ، مِحَشَّة ـ سیخ که با آن آتش را زیرورو کنند

مَحْشو ، مَحْشِي ـ دلمه

مِحْصَد ـ داس

مِحْصَدَة ـ ماشین درو

مَحْضَر ـ صورت جلسه ، صورت مجلس ، گزارش خلاصهٔ مذاکرات

مَحَطَّة ج مَحَطّات ـ ایستگاه

مَحَطَّة الاِذاعَةِ والتِلِيفِيزِيون ـ ایستگاه رادیو وتلویزیون

مَحَطَّة الاِسْتِقْبال ـ ایستگاه گیرنده (در مورد رادیو وغیره)

مَحَطَّة الباصات ـ ایستگاه اتوبوس

مَحَطَّة البِترول ـ پمپ بنزین برای بنزین گیری اتومبیل وغیره

مَحَطَّة حَرارِيَّة ـ توربین ، جائیکه ماشینهای مولد نیرو در آن قرار دارد

مَحَطَّة طَيَران ـ فرودگاه

مَحَطَّة القِطار ، مَحَطَّة سِكَّةِ الْحَدِيد ـ ایستگاه راه آهن

مِحَفَّة ـ برانکار که بیماران یا مجروحین را بدان حمل ونقل کنند ، تخت روان ، هودج

مِحْفَظَة ج مَحافِظ ـ کیف پول

مَحْفور ـ مبتلا به بیماری پیوره

مِحْقَنَة ـ سرنگ : تلمبهٔ شیشه یی کوچك که بوسیلهٔ آن داروی مایع را ببدن تزریق کنند

مُحَكَّم ج مُحَكَّمين، مُحَكَّمون ـ داور مسابقه وغیره

مَحْکَمَة ج **مَحاکِم** - دادگاه

مَحْکَمَةُ اِبْتِدائِیَّة - محکمه‌ی بدایت ، دادگاه شهرستان

مَحْکَمَةُ الْجِنایاتِ الْعُلْیا - محکمه‌ی عالی جنائی

مَحْکَمَةُ الْجُنَح - دادگاه جنحه

الْمَحْکَمَةُ الشَّعْبِیَّة - دادگاه ملـی ، دادگاه خلق

مَحْکَمَةُ الْعَدْلِ الدُّوَلِیِّ بِلاهای - دیوان دادگستری بین المللی لاهه

الْمَحْکَمَةُ الْعَسْکَرِیَّة - دادگاه نظامی

مَحْکَمَةُ الْمُرُور - محکمه خلاف (جهت رانندگان وسائط نقلیه وغیره)

مَحَلّ ج **مَحَلّات** - تجارتخانه

مَحَلُّ الْأَزْیاء - سالن مد

الْمَحَلّاتُ التِّجارِیَّة - تجارتخانه‌ها

مِحْلاج ج **مَحالِج** ، **مَحالِیج** - وردنه‌ی نانوایی، کمان حلاجی

مَحْلَب - کارخانه‌ی لبنیات سازی

مِحْلَج - کمان حلاجی

مُحَلَّفُون ، **هَیْئَةُ الْمُحَلَّفِین** - هیئت داوران ، هیئت منصفه ، ژوری

مِحْلَق ، **مِحْلَقَة** - خودتراش : افزاری که با آن صورت تراشند

مُحَلِّقَة = **الْقَلْعَةُ الطّائِرَة**

مَحْلُوقُ اللِّحْیَة = **حَلِیق**

مَحْلُولُ الظَّهْر - عنین

مِحَمّ - پاتیل ، دیگ ، ظرفی بزرگ که در آن آب جوشانند

مُحَمَّر (ص) - گوشت یا هر چیز دیگر که در ماهی تابه با روغن سرخ کرده باشند

مُحَمَّص - نان تست ، نان برشته

مَحْمِیَّة ج **مَحْمِیّات** - کشور تحت الحمایه

مُحَنَّك - آزموده ، با تجربه

مِحْوَرُ الْخَبّاز - وردنه‌ی نانوایی

مُحَوِّل - سوزن بان (در راه آهن)

مُحَوِّل (ص) - کسیکه سند یا چك‌را ظهر نویسی کند ، برات کش ، حواله دهنده

مُحَوَّل عَلَیْه (ص) = **مُحالٌ عَلَیْه**

مُحَوِّلَة - سوزن دوراهی (در راه آهن)

مُحَوِّلْجِی (ص) = **مُحَوِّل**

مُحَیّا - صورت ، چهره ، قیافه

مَحِید - روگردانی ، اعراض ، برگشت ، اجتناب

لا مَحِیدَ عَنْه - غیر قابل اجتناب

مَحِیص - گریزگاه

الْمُحِیط ، **الْبَحْرُ الْمُحِیط** - اقیانوس

المحیط الاطلنطی - اقیانوس اطلس

المحیط الهادی - اقیانوس آرام

المحیط الهندی - اقیانوس هند

مُحیل - حواله دهنده ، برات کش ، کسیکه سند یا چك را جیرو کند

المخ الالکترونی - مغز الکترونی

قلم المخابرات - (درشهربانی) اداره اطلاعات، اداره‌ی آگاهی ، (درارتش) رکن ۲

المخابرات الهاتفیة - ارتباطات یا مخابرات تلفنی

مُخابرة ج مُخابرات - ارتباط ، مخابره ، گفتگو ، مکاتبه

مَخاطر - مخاطرات ، خطرها

مُخالفة ج مُخالفات - تخلف ، خلافکاری

مَخبأ ج مَخابئ - مخفی گاه

مُخبِر - خبرنگار

مُخبِر (ص) - کارآگاه

مَخبل - دیوانه

مختار ج مختارون ، مَخاتیر - کلانتر (در روستاها)

مُختبر - آزموده ، مجرب ، کارآزموده

مختبر ج مختبرات - آزمایشگاه ، لابراتوار

مُختبر کیماوی - آزمایشگاه شیمی

مَختوم - ممهور ، مهر شده ، لاك و مهر شده ، چیزی یا جایی را که پلم کرده باشند

مِخدة ج مَخدات - بالش

مِخراز - درفش ، افزاری که باآن سوراخ کنند

مخرج = **خِریج**

مَخرج ج مَخارج - در خروجی

مُخرِج ج مُخرِجون - کارگردان (درفیلم سینما یا تآتر)

مُخرِج سینمائی - کارگردان (در استودیوفیلم برداری)

مُخرِج مَسرحی - کار گردان (در صحنه‌ی تآتر)

مِخرَز = **مِخراز**

مِخرَطة - دستگاه چوب یا فلزتراشی ، ماشین تراشکاری

مخصرة - زن کمر باریك

مِخطاف - قلاب ، چنگك ، نوعی پرنده شبیه پرستو

مُخطِر - خطرناك

المخططات الاستعماریة - نقشه‌های استعمار-گرانه ، طرحهای استعماری ، نقشه‌های امپریالیسم

مَخطوبة = **خَطیبة**

مخطوطة ج مخطوطات - کتاب خطی

مَخفر ج مَخافر - پاسگاه

مُخْل = عَتَلَة

مِخْلاة ج مَخالِ (اَلْمَخالِی) - توبره : کیسه‌یی که دارای بند است ودر آن کاه وجو ریزند وبه گردن چارپایان بندند تا ازآن بخورند

مَخْلُوع - کسیکه از مقام یا منصبی معزول شده باشد ، عضوی از بدن که دررفته باشد

مِخَمَّة - جارو

مُخْمَل - مخمل

مَخِیط - سوزن خیاطی

مِخْیَطَة - چرخ خیاطی

مُخَیَّم ج مُخَیَّمات - اردو ، جایی که در آن اردو زده باشند

المُخَیَّم الکَشّافِیّ - اردوی پیشاهنگی

مُخَیَّمات الکَشّافَة - اردوهای پیشاهنگی

مَدِید المُساعَدَة - دست کمك بسوی کسی دراز کرد ، کمك کرد به ، مساعدت وهمراهی کرد با کسی

مِداد - مرکب که با آن نویسند ، کود ، نمونه

مَدّاد - قلم خود نویس

عَلی مَدارِ السَّنَة - سرتا سر سال ، تمام دوره‌ی سال

اَلْمَدارِسُ الْمِهْنِیَّة - آموزشگاههای حرفه‌یی

اَلْمَدافِع البَعِیدَة المَرمی - توپهای دورزن

مَدافِع ضِدّ الطّائِرات - توپهای ضد هوائی

مِدالِیَة (غ) - مدال ، نشان

اَلْمِدالِیَة الذَّهَبِیَّة - مدال طلا

مِدالْیُون (غ) - مدال یا نشان بزرگ

مُداوِر - ابن الوقت ، موقع شناس

مُداوَلَة - گفتگو ، تبادل نظر

مَدْبَسَة - جا سنجاقی که روی میزتحریر گذارند وسنجاقهارا درآن فروکنند

مَدْبَغَة - کارخانه‌ی دباغی ، دباغ خانه

مُدْخِن = داخِن

مَدْخَنَة ج مَداخِن - دودکش بخاری وامثال‌آن

مَدْخَنَة القاطِرَة اوالباخِرَة - دودکش لوکوموتیو یا کشتی بخاری

مَدْخُول - درآمد ، عایدی ، دخل

مُدَرِّب ج مُدَرِّبُون - مربی ، تربیت کننده

مُدَرَّج ج مُدَرَّجات - آمفی تآتر : جای نشستن تماشا کنندگان که ردیف های آن بشکل دایره یا بیضی ودارای پلکان باشد

مَدْرَج ج مَدارِج - باند فرودگاه هواپیما

اَلْمَدْرَحِیَّة - مکتبی که پیروان آن هم خدا وهم طبیعت را در رفتار آدمی مؤثر دانند ، مکتب مادی - معنوی (مَدْرَحِیَّة) از دو کلمه‌ی «مادِیَّة» و «رُوحِیَّة» - ترکیب یافته است

مَدْرَسِیّ - درسی ، مربوط بمدرسه

مُدَرَّعَة ج مُدَرَّعات - زره پوش (یك نوع تانك جنگی) ، ناو زره پوش

اَلْمُدَّعِی الْعُمُومِیّ - دادستان ، مدعی العموم

مِدْفَأ ، مِدْفَأة ج مَدافِئ - بخاری

مِدْفَع ج مَدافِع - توپ (از سلاحهای جنگ)

مِدْفَع رَشّاش - مسلسل

اَلْمِدْفَع الْمُضادّ لِلطّائِرات - توپ ضدهوایی ، توپ که هواپیمارا سرنگون کند

مِدْفَعِیَّة - توپخانه ، آتشبار

مَدْفُوع - وجه یا پولی که بکسی پرداخت شده باشد

مَدْفُوعٌ اِلَیْه - گیرندهٔ وجه

مِدَقّة - دسته هاون

فقر مُدْقِع - بینوایی یا فقر ذلت بار

مِدَكّ = مِتَكّ

مُدَلَّع - ناز پرورده

مَدَلْیُون (غ) = مِدالْیون

مِدْماك ج مَدامِیك - ردیف ، رج آجر وسنگ که در ساختمان بکار رفته باشد

مُدَمِّرة ج مُدَمِّرات - ناوشکن

مُدْمَك ، مُدْمُوك - فشرده ، متراکم

اَلْمُدُن الْجامِعِیَّة - شهرهایی که دارای دانشگاه باشد

مَدَنِیّ - متمدن ، مربوط به تمدن ، کشوری (مقابل لشگری)

مَدَنِیَّة - تمدن

اَلْخِدْمات الْمَدَنِیَّة وَالْعَسْکَرِیَّة - مشاغل یا پستهای کشوری ولشگری

مُدَوِّی - کاردوچاقو فروش

مُدِیر عامّ ج مُدِیرون عامّون ، مُدَراء عامّون - مدیر کل

مُدِیرِیَّة ج مُدِیرِیّات - اداره ، ریاست ، مدیریت ، حوزهٔ بخشداری ، بخش ، ناحیه ، بلوك

مِذَبَّة ج مَذابّ ، مِذَبّات - چوبدستی دارای شرابه که بوسیلهٔ آن مگس را برانند

مَذْبَح ج مَذابِح - کشتارگاه ، مسلخ

مَذْبَح الْهَیْکَل - محراب کلیسا

مِذْرَی ، مِذْراة = مِذَرّة

مِذَرّة - افزاری پارو مانند ودارای چنگال که با آن خرمن باد دهند

مُذَكِّرة ج مُذَكِّرات - یاد داشت سیاسی که دولتها بهمدیگر تسلیم کنند ، دفترچه یاد داشت

مُذَكِّرة اِحْتِجاجِیَّة - یادداشت سیاسی اعتراض آمیز

مُذَنَّب - ستارهٔ دنباله دار ، ذوذنب

مِذْیاع - مگافن : بوق که بدست گیرند و سخن

گویند تا صدا بهمه جا رسد ، میکرفون ، رادیو

مُذیع ج مُذیعون - سخنگوی رادیو

مَرَّ بِ ... ، مرَّ علی ... ، مرَّ مِن ... - عبور کرد از ، گذشت ازکنار یا وسطِ ... ، به جایی وارد شد واز آنجا گذشت

مَرْأَب - گاراژ یا تعمیرگاه اتومبیل

مُراجَعَة - دوره کردن درس وغیره ، تجدید نظر کردن دردروس وغیر اینها

مِراس - تمرین ، ممارست

مُراسِل ج مُراسِلون - خبرنگار

مَراسِیم - تشریفات ، مراسم

المَراسِیم المُعتادَة - مراسم یاتشریفات معموله

مُرافِق ج مُرافِقون - آجودان مخصوص

مُراقِب ج مُراقِبون - ناظر، بازرس ، سرپرست، کسیکه برامری نظارت کند

مُراقَبة - نظارت ، کنترل ، سرپرستی

المُراقِبون الدَّولِیّون - ناظران بین‌المللی

المُراقِبون السِّیاسِیّون - ناظران سیاسی

مَراکِز الاِقتِراع - محل هایی که درآنجاصندوق های انتخابات‌را قرار دهند تا مردم بنمایندگان خود رأی دهند

مَرانَة - خاصیت فنری داشتن ، قوه‌ی ارتجاع ، کش آمدن

مُراهِق - جوانی که بسن بلوغ رسیده باشد

مُراهَقَة - سن بلوغ

مُرْتاح - سرزنده ، آسوده : راحت ، بانشاط

مَرْتَبَة (ص) - تشك ، دشك

مُرْتَزِقَة - سربازان مزدور

مِرْجاس - سنگ که با طناب بسته باشند ودر آب اندازند تا عمق آن معلوم گردد ، عمق پیما

مِرْجَفَة ج مَراجِف - زلزله سنج : دستگاهی که مقدار زمان وشدت وموقع زلزله را تعیین کند

مَرْجوحَة = اُرْجوحَة

المَرَح العائِلِیّ - نشاط وسرور خانوادگی

مَرْحَی - مرحبا ! ، احسنت ! ، آفرین ! ، براوو ! ، به به ! ،

مِرْحاض ج مَراحِیض - مستراح ، آبریز

المَرحَلَة المُبَکِّرَة - مرحله‌ی اولیه یا ابتدائی

مَرْحَیًا = مَرْحَی

مَرْسَی ج مَراسٍ (المَراسِی) - لنگرگاه کشتی

مِرْساة - لنگر کشتی

مَرْسَم - استودیو نقاشی

مَرْسَم السِّینَما - استودیو فیلمبرداری

مَرسوم ج مَراسِیم - فرمان ، حکم ، تصویب‌نامه ، تشریفات ، مراسم

مَرسوم مَلَکِیّ - فرمان شاهانه

مِرَشَّة - آب پاش

مُرَشَّح ج مُرَشَّحون - نامزد ، کاندیدا (برای نمایندگی مجلس یا مقام ومنصبی دیگر)

مُرَشَّح البطولة - نامزد قهرمانی

مُرَشَّح لِمَجْلِس النُّوّاب - کاندیدای نمایندگی مجلس شورای ملی

مُرَشَّح النيابة - کاندیدا یا نامزد انتخاباتی

مَرْصَد ج مَراصِد } - رصد خانه
مِرْصاد ج مَراصيد }

مِرْصَدَة - یك نوع تلسکوپ یا دوربین نجومی کوچك

مَرَّضَ - پرستاری کرد، بعنوان پرستاردر بیمارستان انجام وظیفه کرد

فِراش المَرَض - بستر بیماری

مَرَض مُسْتَوطِن ج أمْراض مُسْتَوطِنَة - بیماری بومی ، بیماری یی که مخصوص یك قوم یا یك دیار باشد

المَرَض المُعْدي ج الأمْراض المُعْدِيَة - بیماری واگیردار

مَرَض وَبائِيّ ج أمْراض وَبائِيَّة - بیماری همه جاگیر ، اپیدمی

مِرْطاب - رطوبت سنج که درجه‌ی رطوبت هوارا نشان دهد

مُرَطِّب ج مُرَطِّبات - رافع خستگی، نشاطانگیز، نیروبخش

مُرَطِّبات - نوشابه‌های غیر الکلی نشاط بخش (چون پپسی کولا وغیره)

مَرْطَبان - بطری یا شیشه‌ی بزرگ دهن گشاد، بلونی

مَرْفَأ ج مَرافِئ - بندر ، لنگرگاه

مُرْفَق بِهٰذا - لفاً ، جوفاً ، بهمراه ، به‌پیوست، بضمیمه (در گفتگوی از نامه یی که دارای ضمیمه باشد)

مِرْفَقَة المَكْتَب - زیردستی که دارای آب خشك کن نیز هست وروی میز تحریر گذارند

مَرَق ، مَرَقَة - سوپ ، آبگوشت

قارِب المَرَق - ظرف سوپ خوری

مِرْقاة - شریان بند

مِرْقاة ج مَراقٍ (المَراقي) - نردبان، پلکان، آسانسور

مَرْقَب - برج دیدبانی

مِرْقَب - تلسکوپ ، دوربین نجومی

مَرْقَد ، مُرْقِد - داروی خواب آور

مَرْقَص - پیست رقص ، سالن رقص

مِرْقَم - آلتی فلزی که باآن دفاتر اندیکاتور و غیره را شماره گذاری کنند

مَرَّكَ (غ) - مارك زدروی ، علامت مخصوص (روی کالا وغیرآن) ترسیم کرد

مَرْکَب ج مَراکِب - کشتی ، قایق

مرکب النقص - عقده‌ی خود کم بینی ، عقده‌ی حقارت

مَرکَبة - واگن ، کالسکه ، درشکه ، وسیله ی نقلیه

مَرْکَز - موقعیت ، وضعیت ، مقام ، منصب ، پست ، منزلت

مرکز الادارة - اداره‌ی مرکزی

مرکز البولیس - کلانتری

مرکز مرموق - موقعیت حساس یا جالب توجه

مرکز مقلقل - موقعیت متزلزل

مِرکم = جماعة

مرمی - هدف ، غرض ، مقصود (در بازی فوتبال وغیره) دروازه (که هر دو طرف بازی کوشش کنند تا توپ را بداخل آن اندازند)

مرموق - جالب ، شایان توجه ، قابل ملاحظه ، دیدنی ، تماشایی ، مورد توجه ، سرشناس

مرن جسده - ورزش کرد ، بدن خودرا بحرکات ورزشی تمرین داد

مرن علی - عادت داد ، تمرین داد ، معتاد کرد

مِروَح ، مِروَحة ج مَراوِح - باد بزن

مِروحة - باد بزن ، پروانه‌ی موتور

مِروحة کهربائیة - باد بزن برقی ، پنکه

مرونة = مرانة

مُریح - راحت (در گفتگوی از صندلی ، منزل وغیر اینها)

مَریع - حاصلخیز ، دارای محصول

مریول - پیش بند ، پیش دامن (که استادکاران هنگام کار جلو دامن خود بندند تا لباسهایشان آلوده نگردد) ، روپوش

مریول الطفل - سینه بند کودك

مِزاج لمفاوی - مزاج بلغمی

مَزاد (ص) - حراج

مُزارِع ج مُزارِعون - کشاورز ، دهقان ، زارع

مُزاولة - بکاری مشغول بودن ، کاری‌راپیشه‌ی خود ساختن

مَزعوم - ادعا شده ، مطلبی که ادعا شده باشد ولی با حقیقت تطبیق نکند

الحکومة الوطنیة المزعومة - دولت باصطلاح ملی (دولتی که آنرا ملی خوانده باشند ودرحقیقت ملی نباشد)

مِزفّة - اتومبیل حامل عروس که باتشریفات خاص تزیین کنند

مزفت - اسفالت شده

مِزلاج - چفت وقفل در

مِزلَج - کفش اسکی ، کفش غلتك دار برای سریدن روی یخ وغیره

مزلجة - زمین بازی اسکیتینگ یا محل بازی

اسکی

مَزْلَق = مَزْلَجَة

مِزلَقة - سورتمه، درشکه برفی

مِزْمار ج مَزامیر = زَمّارَة

مِزْواة - تیودولیت: زاویه سنج مهندسی، ارتفاع یاب

مِزْوَل، مِزْوَلُ التَّلِفُون - صفحه‌ی شماره گیر در روی تلفن

مَزْهَرِيَّة (ص) - گلدان

مِزْيَتَة - روغن دان که دارای لوله‌ی بلندی است وماشین آلات را با آن گریس کاری کنند

مَزِيج - مخلوط، ترکیب، مرکب، ممزوج

مَزِيج كِيماوِيّ - ترکیب شیمیائی

مُزَيَّف - تقلبی، ساختگی، جعلی، بدلی

مُزَيِّن - آرایشگر، سلمانی

مَسّ - تماس، لمس کردن، مماس بودن، محسوس بودن، دیوانگی

مَساء ج اَمْسِيَة - شب، شب هنگام، ابتدای شب

مَساءَ اَمْسِ - دیشب

مَساءُ الخَيْر - شب بخیر (هنگام برخورد با کسی گفته میشود نه در وقت خدا حافظی)

مُساجَلَة - رقابت، مسابقه، همچشمی

مَساحُ الاَحْذِيَة - واکسی

مَساحَة (ص) = **مَحايَة**

مَساسُ الحاجَة - احتیاج مبرم

مُساعِدٌ ج مُساعِدُون - معاون

اُسْتاذ مُساعِد - دانشیار

مُساعَدات طِبِّيَّة - کمکهای پزشکی

مُساوَمَة - چانه زدن (در خرید وفروش وغیره)

مُساهِم - سهامدار، کسیکه در کاری سهیم باشد وهمکاری کند

مُساهَمَة - شرکت داشتن در کاری، همکاری کردن، سهیم بودن

مَسْبَح ج مَسابِح - استخر شنا

مُسْتَأنِف الدَّعوی - پژوهش خواه، استیناف دهنده

المُسْتَأنَف عليه اَوْضِدَّه - پژوهش خوانده، کسیکه علیه او استیناف داده باشند

مُسْتَأهِل - شایسته، لایق، شایان، مستحق، درخور، مناسب، کافی، سزاوار

مُسْتَبْشِر - خوشبین

مُسْتَحْضَرات طِبِّيَّة اَوكِيماوِيَّة - دارو های ساخته وآماده شده، محصولات یا فرآورده‌های داروئی

المُسْتَحِي - خجالت زده، خجالتمند، خجول

مُسْتَخْلِصِ البَضائِع مِن الجُمرك - کسیکه کالارا ازگمرك مرخص سازد، نماینده‌ی تاجر جهت ترخیص کالا ازگمرك

اَلْمِسْتَر (غ) - آقا (مقابل کلمه‌ی خانم

مُسْتَشار - مشاور ، مستشار ، صدر اعظم

مُسْتَشار أَلْمانِيا - صدر اعظم آلمان

مُسْتَشْرِفَة - تراس ، پشت بام هموار

مُسْتَشْفى ج مُسْتَشْفَيات - بیمارستان

مُسْتَشْفى الطَّوارِئ - بیمارستان حوادث

مُسْتَشْفى عَسْكَرِيّ - بیمارستان ارتش

مُسْتَشْفى الْمَجاذِيب (الْمَجانِين) - تیمارستان

مُسْتَصْنِع - سازنده ، تولیدکننده ، صاحب کار - خانه

مُسْتَضام - ستمدیده ، مظلوم

مُسْتَطِير - بد بین

مُسْتَعْجَل - فوری

رَسائِل مُسْتَعْجَلَة - نامه‌های فوری

طَرِيق مُسْتَعْجَلَة - راه میان بر

مُسْتَعْمِر ج مُسْتَعْمِرُون - استعمارگر ، امپر - یالیست

مُسْتَعْمَرَة ج مُسْتَعْمَرات - مستعمره

المُسْتَقْبَل الزّاهِر
المُسْتَقْبَل الْوَضّاء } - آینده‌ی درخشان یا شکوفان

المُسْتَقْبَل الْقَرِيب - آینده‌ی نزدیك

مُسْتَنْتِج - تولیدکننده (چون دهقان ، کارگر ، صاحب کارخانه وغیره)

مُسْتَنْقَع ج مُسْتَنْقَعات - باتلاق ، مرداب

مُسْتَوى الْمَعِيشَة - سطح زندگی

مُسْتَوْدَع السَّيّارات - گاراژ اتومبیل

مُسْتَوْرِد ج مُسْتَوْرِدُون - تاجر وارد کننده‌ی کالا

مُسْتَوْصَف ج مُسْتَوْصَفات - درمانگاه

مُسْتَوْقَد - بخاری از هر نوع

مُسْتَهْدَف لِ ... - درمعرض نهاده ، هدف‌قرار گرفته

مُسْتَهْلِك - مصرف کننده (مقابل تولیدکننده)

مِسَجَّة - ماله‌ی بنائی

خِطاب مُسَجَّل - نامه‌ی سفارشی

شَرِيط مُسَجَّل - نوارکه روی‌آن صدا یا آواز وغیره ضبط شده باشد

مُسَجِّل الْعُقُودِ الرَّسْمِيَّة - سردفتر اسناد رسمی

مُسَجِّلَة - دستگاه ضبط صوت

مَسَحَ الْحِذاء - کفش را واکس زد ، تمیز کرد

مِسْحَل الْحَدّاد - سوهان آهنگری

مِسْحَل النَّجّار - رنده‌ی نجاری

مسحوب علیه - (در اصطلاح تجاری) برات گیر

مسحوق - پودر ، گرد - هرچیز را که کوبیده و بصورت پودر یا گرد درآورده باشند

مسخن = سخان

مسد الجسد - بدن را ماساژ داد

مسدس - پارابلوم ، هفت تیر ، ششلول ، رولور، نوعی حربه‌ی دستی که بدان تیراندازی کنند

مسرة - تلفن

مسرجة - چراغ دان

مسرح ج مسارح - تماشاخانه

خشبة المسرح - سن تماشاخانه

علی مسرح السیاسة الدولیة - درصحنه‌ی سیاست بین المللی

مسرحیة ج مسرحیات - نمایشنامه

مسطار - ماله ، بیلچه‌ی باغبانی ، پرگار

مسطرة ج مساطر - خط کش ، نمونه ، مسطوره

مسقی - آبداده ، آبکاری شده (در گفتگوی از فلزات)

النحاس المسقی - مس آبداده یا آبکاری شده

مسقوی - کشتزاری که با آب قنات ومانند آن آبیاری شود (مقابل دیمی)

مسك = امسك

مسكان ج مساكین - بیعانه

مسكوبی - روسی

المسكونة - جهان ، دنیا ، عالم

مسل (المسلی) - سرگرم کننده ، تفریح دهنده

مسلاة ج مسال (المسالی) - جای تفریح وسرگرمی

مسلة - برج یاستون هرمی شکل مرتفع ، جوال دوز

مسلفة - شانه‌ی زمین صاف کن ، مازو

مسلكة - چرخ نخ ریسی

مسلوق - جوشیده ، آب پز شده (در گفتگوی از تخم مرغ وغیره)

خط مسماری - خط میخی

مسماع ، مسمع - گوشی که پزشگان با آن ضربان قلب مریض را معاینه کنند

مسودة - چرکنویس ، پیش نویس

مسودة الطبع - نمونه‌ی غلط گیری (درچاپخانه)

مسوكر (غ) - بیمه شده ، تضمین شده ، نامه‌ی سفارشی

مسونی = ماسونی

مسیخ - بی مزه ، بی طعم

الصواریخ المسیرة - موشك های هدایت‌شونده

مسیس الحاجة = مساس الحاجة

مسیعة - ماله‌ی بنائی

غاز مسیل للدموع - گاز اشک آور

المسیو (غ) - مسیو : آقا (مقابل کلمه‌ی خانم)

المشاة - پیاده نظام

مشارة ج مشارات - مساحتی اززمین برابر با ۱۰۰۰ متر مربع

المشاریع الزراعیة - پروژه‌های کشاورزی

مشاغب ج مشاغبون - اخلالگر

المشاکل العالمیة الهامة - مسائل یامشکلات مهم جهانی

مشؤوم - شوم ، نحس ، نامبارك

مشایة = **ممشی**

مشایة الاطفال - چارچوب غلتك دار برای کودکان

الصور المشبحة - عکسهایی که روی پرده‌ی سینما ظاهر شود

مشبك - سگك برای کمر بند وغیره ، قزن‌قفلی

مشبك صدر = **دبوس صدر**

مشبك غسیل = **دبوس غسیل**

مشبك الورق - گیره‌ی فلزی که کاغذرا بدان گیرند

مشبوه = **مشتبه فیه**

مشتی ، مشتاة ج المشاتی - قشلاق ، جای خوش آب وهوا که فصل زمستان‌را در آن گذرانند (مقابل ییلاق)

مشتبه فیه - کسیکه مورد سوء ظن باشد

مشتل ج مشاتل - قلمستان

مشجب - چوب لباس

مشجر - مشجر ، دارای درخت زیاد وانبوه

مشجر - منقوش به نقش درخت

مشخص - هنرپیشه (مرد)

مشخصة - بازیگر نمایش ، هنرپیشه (زن)

مشد - شکم بند ، کرست

مشذب - کارد باغبانی ، چاقوی شاخه زنی

مشاهد ج مشاهدون - تماشا کننده ، تماشاچی

مشرحة - (در پزشکی) اطاق تشریح

مشرد ج مشردون - آواره ، بی خانمان

مشرع - قانونگذار

مشرف - بالکن

مشرف علی العمل - ناظر ، سرپرست

مشروب بدون الکحول - نوشابه‌های غیرالکلی

المشروبات الروحیة / **المشروبات الکحولیة** } - نوشابه‌های الکلی

مشروبات لاروحیة - نوشابه‌های غیرالکلی

مشروع ج مشاریع - طرح ، نقشه ، برنامه ،

پروژه ، لایحه

مَشْرُوعُ السَّنَواتِ السَّبع - برنامه‌ی هفت ساله (برای عمران و آبادی کشور)

مَشْرُوعُ الْقانُون - لایحه‌ی قانون

مُشْط ج اَمْشاط - شانه (که با آن موی سر و غیره را شانه زنند)

مَشط ، مَشطُ الشَّعر - موی سر وغیر آنرا شانه زد یا شانه کرد

مِشْعاع - دستگاه رادیوگرافی ، دستگاه عکس‌برداری از داخل بدن

تَصْوِيرِ مِشْعاعِيّ - (در پزشکی) رادیوگرافی

مُشْعَشَع - (ص) - مست ، لول

مَشْغَل - جاییکه گدایان را بکار وادارند ، نوانخانه

مُشَكَّل - کتاب یا هر نوشته‌یی که دارای اعراب باشد

الْمُشْكِلَةُ الْمُسْتَعْصِيَةُ الْحَلّ - مشکل لاینحل

مَشْكُول = مُشَكَّل

مَشْلَح - رخت‌کن حمام وغیره ، اطاق برای لباس کندن ولباس پوشیدن

مِشْمِش ، مِشْمِشَة - زردآلو

مُشَمَّع - پالتو بارانی

مُشَمَّعُ الْأَرْض (ص) - مشمع برای فرش کردن کف اطاق وغیره

مِشْنَقَة ج مَشانِق - چوبه‌ی دار

مِشْنَقَة - میدان اعدام : فضائی که‌در آن مجرمان را بدار آویزند

مَشْنُوق - بدار آویخته ، مصلوب ، کسی را که بوسیله‌ی دار اعدام‌کرده باشند

مَشْو - داروی مسهل

مِشْواة = شَوّايَة

مِشْوار - گردش ، آهسته قدم زدن ، سفر کوتاه ، مأموریت

مِشْوَل - داس کوچك

مُشَوَّه - بد ریخت ، بد شکل ، بد قواره

مَشْهَد ج مَشاهِد - انجمن ، اجتماع ، با دسته حرکت کردن ، مراسم دفن ، منظره ، آرامگاه

مُشَهَّر - بد نام ، رسوا

الْمُشْهِيّ - اشتها آور

مَشِيج ج اَمْشاج - سلول جنسی

مَشْيَخَة ج مَشْيَخات - شیخ نشین (مانند قطر ، شارجه وغیره از شیخ نشین های خلیج فارس)

مُشِير - (در ارتش) فیلد مارشال ، ارتشبد

مَشِيط = مُمَشَّط

مَصّ = اِمْتَصّ

مَصاد - شکارگاه

مُصادَقَة - تصویب ، موافقت ، تصدیق ، تجویز ،

ابرام ، تأیید

اَلْمَصارّ - روده‌ها ، امعاء

مُصارِع ج مُصارِعُون - کُشتی گیر

مُصارَعَة - کُشتی

مُصارَفَة - صرافی ، تسعیر کردن ، تفاوت نرخ پول دو کشور ، ارز

مَصارِیّ (س) - پول

وَفَی الْمَصارِیفَ - هزینه‌ی (چیزی را) پرداخت یا متحمل شد

مَصارِیفُ الدَّعْوَی - هزینه یا مخارج (که طرفین دعوی جهت دادگاه وغیره باید بپردازند)

مَصارِیف نَثْرِیَّة - مخارج یا هزینه های جزئی ومتفرقه

مَصارِین = **اَلْمَصارّ**

مَصّاص - حجامت گر ، مك زننده

اَلْمَصالِح الحُکُومِیَّة - ادارات یا دوائر دولتی

مِصْباح ج مَصابِیح - چراغ

مِصْباح البَطّارِیَّة - چراغ قوه‌ی دستی

مِصْباح کَهْرَبِیّ - چراغ برق

مَصْبَغَة - کارگاه یا کارخانه‌ی رنگرزی

مَصْبَنَة - کارخانه‌ی صابون پزی

مَصَّة - جرعه ، چشش

مَصَحّ ، مَصَحَّة ج مَصاحّ ، مَصَحّات - آسایش‌گاه مسلولین ، منطقه‌یی خوش آب‌وهوا که‌اغلب دارای آب معدنی نیز باشد ودر آن دوره‌ی نقاهت‌را گذرانند

مَصَحَّة - صحت بخش ، مفید ، نافع (در گفتگوی از دارو وغیره)

مُصْحَف - کتاب ، دفتر

اَلْمُصْحَفُ الشَّرِیف - قرآن مجید

مَصْدَی - اکسیژن

مَصْدَر ج مَصادِر - منبع ، اصل ، منشأ ، مبدأ

مُصْران ج مَصارِین = **اَلْمَصارّ**

مَصْرِف ج مَصارِف - بانك

مَصْرِفُ الماء - زهکش ، آبگذر

مَصْرُوف ج مَصارِیف - هزینه ، خرج

مَصْرُوفُ الجَیْب - پول تو جیبی

مُصْطاد = **مَصاد**

مُصْطاف = **مَصِیف**

مَصْطَلَی - بخاری (بیشتر در مورد بخاری هایی گفته میشود که داخل دیوارهای‌اطاق وغیره ساخته شده باشد)

مَصْطَنَع - مصنوعی ، ساختگی ، بدل ، قلب ، جعلی

مِصْعَد ، مِصْعَدَة ج مَصاعِد - آسانسور

مَصَفّ ج مَصافّ - محل صف ، معرکه‌ی جنك

مَصَفُّ الاَحْرُف (فی الطِّباعَة) - ورساد : قالب حروفچینی در چاپخانه

مِصْفاة ج مَصافٍ (اَلْمَصافِی) - پالایشگاه

مِصْفاةُ الطَّبْخ - صافی، آبکش

مِصْفاةُ اللَّیمُون اَوِ الشّای - لیمو یا چای صاف کنی، آلتی بشکل قاشق که دارای سوراخهای متعددی است و با آن چای یا لیمورا صاف کنند

مُصَفَّح - فلز پوش، زره‌پوش، فلزی که باچکش وغیره پهن و نازك شده باشد

مُصَفَّحات - زره پوشها (تانکهای جنگی)

دَبّابَة مُصَفَّحَة - تانك زره پوش

مُصَفِّق - کف زننده

مَصْفَق - بورس، جایگاه معاملات سهامی‌واوراق بهادار وبروات

مَصْکُوکات - مسکوکات

مَصْل ج اَمْصال - آمپول، سِرُم

مَصْلُ الدَّم - سِرُمِ خون

الْمَصْلُ الْواقِی ج الْاَمْصالُ الْواقِیَة - سرم پیشگیری

مُصَلَّبُ الطُّرُق - چهارراه

مَصْلَحَة ج مَصالِح - اداره‌ی دولتی، سود، منفعت، مصلحت، فایده

مَصْلَحَةُ الْحُدُود - اداره‌ی مرزبانی

مُصَمِّم - مد ساز، طراح لباس

مُصَمِّمو الْاَزْیاء - طراحان، مد سازان

مَصْنَع ج مَصانِع - کارخانه، کارگاه

مَصْنَعِیَّة (ص) - اجرت ساخت، پولی که برای ساختن چیزی پردازند

مُصَنِّف ج مُصَنِّفُون - مولف، گرد آورنده، نویسنده‌ی کتاب

مُصَنَّف ج مُصَنَّفات - کتاب، نوشته

زُجاج مُصَنْفَر (ص) = زُجاج اَغْبَش

مُصَوِّت ج مُصَوِّتُون - رأی دهنده (در انتخابات)

مُصَوِّر ج مُصَوِّرُون - عکاس، نقاش

مُصَوِّر سِینِمائِیّ - فیلمبردار

مِصْوَلَة - جاروب خرمن روبیدن یا جاروب باغبانی

مَصِید - حیوانی که شکار کرده باشند، گوشت شکار

مِصْیَدَة ج مَصائِد - هر نوع دام یاتله که بدان جانوران را بدام اندازند

مَصِیدَةُ السَّمَك - محل ماهیگیری، شیل، شیلات

مَصِیر - سرنوشت

مَصِیر ج اَمْصِرَة، مُصْران - روده

قَرَّرَ الشَّعْبُ مَصِیرَه - ملت سرنوشت خودرا به دست خویشتن تعیین کرد

مَصِیف ج مَصایِف - ییلاق، منطقه‌ی خوش آب وهوایی که تابستان را در آنجا گذرانند

مَضَیٰ عَلَی الأَمْرِ - ادامه داد (بکاری)، کاری را تمام کرد، انجام داد، اجرا کرد، به انجام رسانید

مُضایَقَة - مزاحمت، تصدیع، اذیت

مَضْبَطَة - مقاوله نامه سیاسی، پروتکل، صورت جلسه، خلاصه‌ی مذاکرات

مَضْبُوط - صحیح، درست (هنگام تصدیق یا تأیید سخن کسی گفته میشود)

مَضْجَع ج مَضاجِع - اطاق یا محل خواب، (مجازاً) آرامگاه

مِضَخَّة ج مِضَخّات - تلمبه

مِضَخَّة ماصَّة - تلمبه برای کشیدن آب چاه و غیره

مِضْرَبُ الکُرَة - بازی تنیس

مُضْطَهَد - تحت فشار یا تعقیب، ستمدیده، مظلوم

مِضْغَط - هوا سنج، دستگاهی که با آن فشار هوارا تعیین کنند

مِضْمار - میدان، (مجازاً) زمینه، رشته

مِضْمارُ السَّبْق - میدان مسابقه‌ی اسب دوانی و غیره

مَضْمُون - بیمه شده، تضمین یا ضمانت شده

بَرِید مَضْمُون - پست سفارشی

مَضِیف، مَضِیفَة - مهمانسرا

مُضِیف - میزبان

مُضِیفَةُ الطّائِرات - مهماندار هواپیما، دوشیزه‌یی که بعنوان مهماندار در هواپیماها انجام وظیفه کند

مَضِیق ج مَضایِق - تنگنا، تنگه، بغاز

مَضِیقُ الدَّرْدَنِیل - تنگه‌ی داردانل

خاصِیَّةُ المَطّ - خاصیت کشش، قوه‌ی ارتجاع، خاصیت فنری

مَطار ج مَطارات - فرودگاه

مَطارُ مِهرآباد الدُّوَلِیّ فِی طَهْران - فرودگاه بین المللی مهرآباد در تهران

مُطارَحَة - مشاعره

مُطارَدَة - تعقیب کردن، دنبال کردن، ازدنبال دویدن، تحت تعقیب یا پی‌گرد قراردادن

مَطّاط - لاستیك

مُطالِب ج مُطالِبُون - خواستار

مُطالَب - مسئول

مَطالِبُ العُمّال - خواسته‌های کارگران

مَطالِبُ المُعارَضَة - خواسته های حزب اقلیت (درمجلس شوری)

المَطالِبُ الوَطَنِیَّة - خواسته‌های ملی

مَطْبَخ - فن خوراك پزی

المَطْبَخُ الکَهْرَبِی - اجاق برقی

مَطْبَع ، مَطْبَعَة ج مَطابِع - چاپخانه

مِطْبَعَة ج مَطابِع - ماشین چاپ

مَطْبُوق = طَبِق

مِطْحَنَة ج مَطاحِن - آسیاب (از هر نوع)

مَطْران ، مِطْران ج مَطارِنَة ، مَطارِين (غ) - (نزد مسیحیان) اسقف بزرگ ، خلیفه

مَطْرانِيَّة (غ) . قلمرو یا حوزه‌ی اسقف بزرك

مُطْرِب ، مُطْرِبَة - آواز خوان ، خواننده ، نوازنده ، آهنگ ساز

مِطْرَق ، مِطْرَقَة ج مَطارِق - چکش

مِطْرَقَةُ الْبابِ - کوبه‌ی در

مَطْرُوق - چکش‌خورده ، ورقه ، تنکه (در گفتگوی از فلزات)

مِطْرِيَّة - چتر بارانی

مَطْعَم ج مَطاعِم - رستوران ، کافه برای غذا خوردن ، بوفه

مُطَعَّم - کسی را که‌مایه‌کوبی کرده‌باشند ، گیاه پیوند داده

مَطْعُوم - واکسن ، مایه‌ی آبله

مِطْفاة ج مَطافِي - ماشین یا تلمبه‌ی آتش‌نشانی

مِطْفاةُ الْحَرائِق = طَفّايَة

مَطْل - مماطله ، تأدیه‌ی وام را بتأخیر یا بتعویق انداختن

مَطْلُ الْمَعْدِن - فلز را چکش کاری کردن ، ورقه یا تنکه کردن

مَطْلَب ج مَطالِب - خواسته ، آنچه مردم از دولت وغیره انجام آنرا خواستار باشند

مَطْلَع - (در موسیقی) پیش در آمد

مِطْلَمَة - وردنه‌ی خبازی وغیره

مَطْمَع ج مَطامِع - آنچه را که چشم طمع بآن دوخته باشند

مِطْوَى ، مِطْواة - چاقوی قلم تراش

مُطَّوِعَة - داوطلبان جهاد

مِطْياف = الْمِرْقَبُ الطَّيْفِي

مُظاهَرَة ج مُظاهَرات - میتینگ ، تظاهرات ، دمونستراسیون

مُظاهَرَة صاخِبَة - میتینگ پرشور وهیجان

مِظَلَّة ج مِظَلّات - چتر ، چتر آفتابی ، چتر نجات که در مواقع جنگ وغیره بوسیله‌ی آن از هواپیما فرود آیند

جُنْدِيُّ الْمِظَلَّة ج جُنُودُ الْمِظَلّات } - چتر باز
مِظَلِّي ج مِظَلِّيُون }

مَظْهَر ج مَظاهِر - سیما ، قیافه ، ظاهر آدمی ، سر ووضع

مِعیٰ ج اَمْعاء } - روده
مِعاء ج اَمْعِیَة

مُعادلة الدَّواء - فورمول دارو

اَلْحِزْب الْمُعارِض - حزب اقلیت (در مجلس شوری)

مُعارَضة ، اَلْمُعارَضة البرلمانیَّة - اقلیت پارلمانی

حِزْب الْمُعارَضة = اَلْحِزْب الْمُعارِض

زَعیم الْمُعارَضة - لیدر اقلیت (در پارلمان)

مَعارِف - آشنایان ، اطلاعات

وِزارة الْمَعارِف - وزارت فرهنگ

اَلْمَعالِم الْاَثَرِیَّة - آثار و ابنیه‌ی تاریخی

عَقْد الْمُعاهَدة - قرارداد یا پیمان بستن

وَقَّع مُعاهَدة - پیمان یا قراردادی را امضا کرد

مُعاهَدة عَدَم الاِعْتِداء - پیمان عدم تعرض یا عدم تجاوز

مُعاهَدة وِدِّیَّة - پیمان دوستی ، پیمان دوستانه

مُعَبَّد - راه یا جاده‌ی شوسه ، اسفالته ، سنگ فرش شده

مُعْتَرَك - میدان جنگ

مُعَتَّقة - شراب کهنه

مُعْتَقَل ج مُعْتَقَلات - بازداشتگاه

مَعْثوث - پارچه‌یی که آنرا بید تباه کرده باشد ، بید خورده ، جایی که در آن حشره‌ی بید وجود داشته باشد

مُعْجِب - قابل تحسین و اعجاب

مُعْجَم ج مَعاجِم - کتاب لغت ، قاموس ، فرهنگ لغات

مِعْجَن ، مِعْجَنة - قدح خمیر گیری

مُعَجَّنات - شیرینی ، نانهای شیرینی

مَعْجون ج مَعاجِین - خمیر ، معجون

مَعْجون الاَسْنان - خمیردندان

مُعْدٍ (اَلْمُعْدِی) - بیماری واگیردار ، سرایت کننده

مِعْداد - چُتکه ، چرتکه

مُعَدَّل - معدل ، حد متوسط ، ترمیم شده (در گفتگوی از کابینه وغیره) ، اصلاح شده (در گفتگوی از مواد قانون اساسی وغیره)

اَلْمُعَدَّل السَّنَوِیّ - حد متوسط سالانه (در گفتگوی از درآمد وغیره)

مَعْدِن ج مَعادِن - معدن ، کان ، فلز

مُعَدِّن - معدنچی ، معدن‌کار ، کسیکه معدن استخراج کند

مُعَرَّب - نوشته یا گفته‌یی که بعربی ترجمه شده باشد ، کلمه‌ی خارجی که وارد زبان عربی شده باشد چون ابریسم وغیره

مُعَرِّب - مترجم ، کسیکه نوشته یا گفته‌یی را

بعربی ترجمه کند

مُعَرْبِد = **عِرْبِیْد**

مِعْرَج ، مَعْرَج ، مِعْرَاج ج مَعَارِج ، مَعَارِیج نردبان ، آسانسور

مُعَرِّص (ص) - جاکش ، پااندار ، کسیکه زن او بدکاراست

مَعْرِض ج مَعَارِض - نمایشگاه

مَعْرِضُ الأزْیَاء - نمایشگاه مد یالباس

المَعْرِضُ الدُّوَلِیّ - نمایشگاه بین المللی

مَعْرَکَة ج مَعَارِك - مبارزه ، جنگ ، میـدان جنگ

مَعْرُوضَات - کالاهایی که درنمایشگاهها بمعرض نمایش گذارند

مِعْزَف ، مِعْزَفَة ج مَعَازِف - پیانو ، ساز (چون تار ، عود ، گیتار وغیره)

بِمَعْزِلٍ عَنْ ... - خارج از ... ، جدای از ... ، بعید از ... ، دور از ...

مُعْزُوفَة ج مُعْزُوفَات - ساز سلو

مَعْزُوم - مدعو ، کسیکه به مهمانی دعـوت شده باشد

مُعَسْکَر ج مُعَسْکَرَات - اردوگاه (نظامی) ، اتحادیه یا بلوك سیاسی

مَغْسَلَة = **غَسَّالَة**

سَاعَة مِعْصَم - ساعت مچی

مِعْطَال - ولگرد ، بیکاره

مِعْطَف ج مَعَاطِف - پالتو ، شنل

مُعَطَّل - بیکار ، کسیکه شغل یاکاری ندارد

مُعْفَی - معاف ، بخشوده

مُعْفَی مِنَ الرُّسُومِ الجُمْرُکِیَّة - معاف ازعوارض گمرکی

مُعَقِّم - استرلیزه کننده ، ضد عفونی کننده

مُعَقَّم - استرلیزه شده ، ضد عفونی شده

مَعْقُودُ اللِّوَاء - تحت فرماندهی (درمورد رزم - ناوهایی گفته میشودکه بفرماندهی دریا سالار در دریا بحرکت آید)

أسْعَار مَعْقُولَة - نرخهای عادلـه ، قیمت های مناسب

مَعْکَرُونَة (س) - ماکارونی: رشته فرنگی (نوعی خوراك)

أطْعِمَة مُعَلَّبَة - غذاهای کنسرو شده

مَعْلَف ، مِعْلَف ج مَعَالِف - آخور

المُعَلِّق السِّیَاسِی ج المُعَلِّقُون السِّیَاسِیُّون - مفسر سیاسی

مَعْلُومَات - اطلاعات ، اخبار

مُعَمِّدَان - (نزد مسیحیان) تعمید دهنده

مُعَمِّی - ابن الوقت ، موقع شناس

مَعْمَل ج مَعَامِل - کارخانه ، کارگاه ، آزمایشگاه

مَعْمَلُ الغَزْل - کارخانه ریسندگی

مَعْمَل کِیمَاوِیّ - آزمایشگاه شیمی

مَعْمَل النَّسِيج - کارخانه بافندگی

مَعْمُودِيَّة - (نزد مسیحیان) غسل تعمید

مِعْوَل ج مَعاوِل - تیشه دوسر، تبر

مِعَوِيّ - روده‌یی، مربوط بروده‌ها

حُمّی مِعَوِيَّة - حصبه، تب روده‌یی

نَزلة مِعَوِيَّة - آماس روده، التهاب امعاء

مَعْهَد ج مَعاهِد - انجمن یا مؤسسه‌ی علمی، آزمایشگاه، انستیتو

المِعْي = **مِعاء**

مَعِيَّة - دربار، دربار سلطنتی

مُعِيد - دانشیار، تکرار کننده‌ی درس

مُعِين ضابِط - (در ارتش) استوار

مُغامِر ج مُغامِرُون - حادثه جو، مخاطره جو

المُغامَرات الجنونيَّة - حادثه جوییهای دیوانه وار

مُغامَرة ج مُغامَرات - حادثه جویی، مخاطره‌جویی، ماجرا، سرگذشت، مخاطره

مَغَبَّة = **غِبّ**

مَغْبُوط - خوشبخت، سعادتمند، خوشحال

مِغْراة، مِغْرايَة - ظرف سریشم آب کنی

المَغْرِب، بِلاد المَغْرِب - کشور مراکش و الجزایر

مَغْرِبِيّ ج مَغارِبَة - اهل مراکش والجزائر، مربوط به مراکش والجزائر

مُغَرِّد = **غِرِّيد**

مُغْرِض ج مُغْرِضُون = **مُتَغَرِّض**

مُغْرَم بِ... - حریص بر...، بسیار مشتاق یا مایل به...، علاقمند به...، عاشق بر...

مِغْزَل ج مَغازِل - کارخانه‌ی ریسندگی، دوك پشم ریسی

مُغْتَسَل - روشوئی

مَغْسَل، مَغْسِل ج مَغاسِل - رخت شوی خانه

مَغْسَلة = **مَغْسَل**

المِغْسَلة الكَهْرَبائيَّة - ماشین رخت شویی

مَغْطَس - وان حمام

المَغْفُور لَهُ - مرحوم... (عنوان متوفی)

مَغْلِيّ - جوشیده

مَغْلاة = **غَلّايَة**

مِغْلاق - قفل پشت در خانه

مُغَلَّف - چیزی که در پاکت گذاشته باشند

مُغَلِّف (ص) - پاکت

مِغْلِي = **مَغْلِي**

مُغَنٍّ (المُغَنّي) - آوازخوان، خواننده

مَغْناة - اپرا

مغنیة - آوازخوان ، خواننده (زن)

مفاوضات دولیّة - مذاکرات یا گفتگوهای سیاسی بین المللی

مفاوضات سیاسیّة - گفتگوها یا مذاکرات سیاسی

مفاوضات مباشرة - مذاکرات مستقیم ، گفتگوهای بدون واسطه

مفاوضة ج مفاوضات - گفتگو یا مذاکرهٔ سیاسی

مفتاح - کلید ، سوزن (در راه آهن)

مفتاحجی (ص) - سوزن بان (در راه آهن)

مفترق ج مفترقات - چهارراه

مفتش ج مفتشون - بازرس

مفتش عام - بازرس کل

مفتوح البنیقة - یقه باز (در گفتگوی از پیراهن، لباس وغیره)

جواب مفحم - جواب اسکاتی

مفرش المائدة - پارچهٔ رومیزی

مفرق ج مفارق = مفترق

مفرقعات - مواد منفجره

مفرم - گوشت چرخ کرده

مفروش - دارای فرش ، سنگ فرش شده ، مبله (در گفتگوی از اطاق وغیره)

مفروشات - اثاثیهٔ خانه

مفروم = مفرم

مقشر (ص) - پوست کنده (در گفتگوی از باقلا، نخود وغیره)

مفصلة - لولای در وپنجره وغیره

مفضّل - قابل رجحان یا ترجیح

مفضل - لباس خانه ، لباس منزل

مفضلات - رختهای شستنی (چون پیراهن ، زیر شلواری وغیره)

مفضلاتی - پیراهن وزیرشلواری فروش ، بزاز

مفضلة = مفضل

مفعم - لبریز ، مالامال ، پر

مفعول - تأثیر ، نفوذ (درگفتگوی از دارو و غیره)

سریع المفعول - سریع التأثیر

یسری مفعوله - هر دستور یا حکمی که قابل اجرا باشد ، هر دارویی که قابل تأثیر باشد

مفك البراغی - آچار پیچ گوشتی

مفکرة جیب - یادداشت جیبی

المفوض السامی - کمیسر عالی ، نمایندهٔ عالی (درگفتگوی از نمایندگان سیاسی)

وزیر مفوض - وزیر مختار

مفوضیّة ج مفوضیّات - وزارت مختاری ،

محل نمایندگـی سیاسی ، سفارتخانه‌یی که وزیر مختار دارد نه سفیر

مُقابِل ـ عوض ، بدل ، بجای

مُقابَلَة ـ ملاقات ، تماس ، مصاحبه

مُقابلة اذاعِيَّة ـ مصاحبه‌ی رادیـوئی ، تماس رادیوئی

مُقاتِلَة ج مُقاتِلات ـ هواپیماهای جنگنده

مُقاطَعة ج مُقاطَعات ـ ایالت ، بخش، دهستان

مُقاطَعة تِجارِيَّة ـ خرید و فروش با کسی را تحریم کردن ، بایکوت کردن

المَقاعِد المُرِيحَة ـ صندلیهای راحت

اَلْمُقال ـ ازکار برکنار شده

مَقانِق (ص ، س) ـ سوسیس، روده‌ی پرکرده (یك نوع خوراك)

مُقاوَمَة الجِفاف ـ مقاومت یا مبارزه با خشك ـ سالی

مُقايَضَة ـ پایاپای ، تهاتر

العام المُقبِل ـ سال آینده

مُقتَبَل الشَّباب ـ آغاز جوانی ، عنفوان شباب

مُقتَرَح ج مُقتَرَحات ـ پیشنهاد

مُقتَرِن ـ متأهل ، ازدواج کرده

مُقتَطَفات ـ منتخبات

مُقَدِّر السُّوء ـ بد بین

مُقَدَّم ج مُقَدَّمون ـ (در ارتش) سرهنگ ۲ ، فرمانده

مَقَرُّ القِيادَة ـ مقر یا مرکز فرماندهی

مُقرِئ ـ کسیکه قرآن را با لحنی خوش بخواند

وَمِنَ المُقَرَّر اَنْ ... ـ قرار است که ...

الاَموال المُقَرَّرَة (اصطلاح حکومی) ـ (در اصطلاح دولت) مالیاتهای مستقیم

الاَموال غَير المُقَرَّرَة ـ مالیاتهای غیر مستقیم

مِقْرَن ـ یوغ (که برگردن گاوان نهند)

مِقَشَّة ـ شیشه یـا بطری بزرگ که زیـر آن مقداری پوشال یا کاه ودراطراف آن پوششی از حصیر باشد

مِقَصّ ج مَقاصّ ، مِقَصّات ـ قیچی

مَقْصَف ج مَقاصِف ـ بوفه : محل فروش نوشابه ومواد خوراکی در رستورانها و اماکن عمومی ، بار ، کافه

مِقْصَلَة ـ گیوتین

مَقصورة القِطار ـ کوپه‌ی قطار راه آهن

مَقصورة المَسارِح اَوِ المَلاهِي ـ لژتماشاخانه یاکاباره

مَقْطَع سابِق ـ پیشاوند (در دستور زبان)

مَقْطَع لاحِق ـ پساوند (در دستورزبان)

مَقطوعِيَّة ـ جیره‌ی معین

مَقْعَد ج مَقاعِد ـ صندلی ، کرسی مجلس شورا وسنا

المقعد الکهربائي - صندلی الکتریکی برای اعدام

مقفل - بسته ، قفل زده

مِقلی ، مِقلاة ج مَقالٍ (المقالي) - تابه ، ماهی تابه

مقلی - سرخ کرده (در گفتگوی از گوشت ، تخم مرغ وغیره که در ماهی تابه سرخ کرده باشند) ، بو داده (در گفتگوی ازحبوبات که آنهارا بو داده باشند)

مقلو ، مقلِيّ = مقلی

مقمر ، مقمرة - شب مهتاب

مقنع - نقابدار ، ماسك دار

ورق مقوی - کاغذ مقوا

مِقود - افسار ، فرمان یا رل هواپیما واتومبیل

مقهی ج مقاهٍ (المقاهي) - قهوه خانه

کتاب مقید - کتاب که حروف آن دارای اعراب باشد

المقیم العام - کمیسر عالی ، نمایندهٔ عالی سیاسی

مقینة - مشاطه ، آرایشگر زن

مَکّاس - مأمور وصول عوارض (دم دروازه)

مکافحة - مبارزه

المکافحة ضد الأمیة ، مکافحة الأمیة - مبارزه با بیسوادی

مِکبّ ، مِکبّ الخیط ج مِکبّات ، مَکابّ - قرقرهٔ نخ

مِکباس ج مَکابیس = کَبّاس

مُکبّر الصّوت - بلندگو

مُکبّرة - ذره بین

مِکبس ج مَکابِس = مِکباس

مکبس - منگنه شده

مکبل - کسیکه اورا دستبند زده باشند ، کسی که اورا بزنجیر بسته باشند

مکبوس = مکبس

مِکتاب - ماشین تحریر

مکتئب اللون - تیره رنگ ، سیاه ، گرفته رنگ

مَکتب ج مَکاتِب - اطاق دفتر ، میز تحریر

مکتب المحامي - دارالوکاله

مکتبة ج مکتبات ، مکاتب - کتابخانه، کتاب فروشی

مَکدام (غ) - سنگ سنگ فرش

رصف الطریق بالمکدام - جاده‌را سنگفرش کرد

مُکدّس - روی هم انباشته ، متراکم

مِکْروب (غ) ج مَکاریب ، مِکْروبات - میکرب

مِکْروبِیّ (غ) - مربوط بمیکرب

مَکْرونة (غ) = مَعْکَرُونَة

مَکْس - مالیات دم دروازه ، عوارض کالایی که بشهر وارد کنند

مِکْسَحَة - جارو

مُکَشْکَش - جامه‌یی که روی آن نوار وغیره دوخته باشند (جهت تزیین)

مُکَعْبَر - دارای گره

مَکْفوف ج مَکافیف ، مَکْفُوفُون - نابینا ، کور

مَکْفُول - تضمین شده ، ضمانت شده

مُکَلَّف بِالْعِنایَةِ بِ ... - متصدی حفاظتِ ... ، مأمور حفظ ...

مَکِنَة = ماکِنَة

مَکِنَة قَصِّ الشَّعْرِ - ماشین که با آن سر وصورت را اصلاح کنند

مَکِنَة نَشْرِ الْخَشَبِ - ماشین چوب بری

مِکْنَسَة - جارو

مِکْواة ج مَکاوٍ (اَلْمَکاوِی) - اطو

دارُ الْمُکُوس - جایگاه وصول عوارض دم دروازه

مَکُّوك ج مَکاکِیك - ماکوی بافندگی

مُکَهْرَب - دارای برق یا الکتریسیته

مَکْیاج (غ) = ماکیاج

مَلَّ مِلْعَقَة = لَعْقَة

مُلاءَة ، مِلایَة - چادر که زنان بسر کنند

مُلاءَة السَّرِیر - ملافه ، شمد ، چادرشب

مُلائِم - مناسب ، متناسب ، درخور ، شایسته ، هم آهنگ

مُلائَمَة - تناسب ، هم آهنگی ، مناسبت ، در خوری ، شایستگی

مَلاجِئ - پناگاهها ، نوانخانه‌ها

مَلّاح - ملوان ، کشتیران ، ملاح

مَلّاحَة - معدن نمك ، دریاچه‌ی نمك

مَلّاحَة (ص) - نمکدان

مِلاحَة - کشتیرانی ، دریا نوردی

مِلاحَة جَوِّیَّة - هوا نوردی

مُلاحَظات سِیاسِیَّة - تفسیرها یا اظهار نظرهای سیاسی

مُلاحَظَة ج مُلاحَظات - اظهار نظر ، نظارت ، تفسیر براخبار وغیره ، انتقاد

مُلاحَقَة - تحت تعقیب یا پی گرد قراردادن

مَلارِیا (غ) - مالاریا (یك نوع بیماری)

مُلازِم - (در ارتش) ستوان

مُلازِم اَوَّل - ستوان یکم

مُلازِم ثانٍ - ستوان دوم

مُلازِم ثالث - ستوان ۳

مُلاعِب = لاعِب

مَلاك - فرشته

مِلاك - کارمندان وصاحبمنصبان رسمی وثابت دولت

مِلاكُ الْجَيْش - کادر ثابت ارتش

الْمِلاكُ الحُكُومِيّ - کارمندان دولت

مُلاكِم ج مُلاكِمُون - بوکسور ، بوکس باز

مُلاكَمَة - بوکس بازی

بَطَلُ الْمُلاكَمَة - قهرمان بوکس

مُباراة الْمُلاكَمَة - مسابقه‌ی بوکس

مَلامِح الْوَجْه - خطوط چهره ، سیما ، قیافه

مَلايُو (غ) - مالایا (یکی از کشورهای آسیائی)

مُلَبَّس - شوکولات

مِلْبَن - آلت یادستگاه تصفیه‌ی شیر ، قالب خشت مالی

مَلْبَنَة - کارخانه‌ی لبنیات سازی ، ماسب بندی

مِلْبَنَة - قاشق

اِلَى الْمُلْتَقَى = اِلَى اللِّقاء

مَلْجَأ ج مَلاجِئ - نوانخانه ، دار الایتام ، پناهگاه که درموقع حمله‌های هوایی مردم بدانجا پناه برند

مُلِحّ ، مُلِحَّة - مبرم ، شدید (در گفتگوی از احتیاج وغیره)

مِلْحَفَة ج مَلاحِف - ملافه ، شمد ، پتو

مُلْحَق - متمم ، ضمیمه ، قسمت الحاقی آخر کتاب وغیره ، (در سفارتخانه) وابسته

المُلْحَق الثَّقافِيّ - وابسته‌ی فرهنگی (درسفارتخانه)

المُلْحَق الصَّحَفِيّ - وابسته‌ی مطبوعاتی

المُلْحَق العَسْكَرِيّ - وابسته‌ی نظامی

مَلْحَمَة ج مَلاحِم - شعر حماسی

مُلَحِّن - آهنگساز

مَلْحُوظَة - تبصره ، تذکر

مِلَزَّة - واشر

مِلْزَم ، مِلْزَمَة ج مَلازِم - گیره

مِلْطاس - تیشه‌ی سنگتراشی

مِلْطاط - ماله‌ی ناوه کش

مَلْعَب ج مَلاعِب - زمین ورزش ، استادیوم ورزشی

مِلْعَقَة ج مَلاعِق - قاشق

مِلْعَقَة شاي - قاشق چای خوری

مِلْعَقَة شُورْبَة - قاشق سوپ یا غذا خوری

مِلَفّ - پرونده ، پوشه

مَلْفُوف (س) - کلم (یك نوع سبزی خوراکی)

مَلْفُوف بِالْید - با دست پیچیده شده (چون سیگار های قدیم)

مِلْقَط - انبر (از هر نوع)

مِلقط السُّکّر - انبر قند

مِلقط الشَّعْر - پنس ، موچین ، منقاش

مِلقط النّار - انبر برای گرفتن آتش

مُلقِن - سوفلور : کسیکه از پشت صحنه یا از محل مخصوصی درسن تماشاخانه جملات و گفتار-های نمایشنامه را ببازیگران وهنرپیشگان یاد-آوری والقا کند

مِلْکَمَة - توپ یا جوال برای تمرین بوکس بازی

مِلْکَمَة - دستکش بوکس بازی

مَلَکِیّ - سویل : مدنی ، شخصی ، غیر لشگری ، کشوری

النِّظام الْمَلَکِیّ - رژیم سلطنتی ، رژیم پادشاهی

بَدلة مَلَکِیّة ، ثوب مَلَکِیّ - یونیفورم : لباس رسمی ومتحد الشکل ، لباس شخصی ، لباس سویل

حُکُومَة مَلَکِیّة - حکومت پادشاهی

مَلَکِیُّون - فرقه‌یی از مسیحیان

مَلْمُوس - محسوس

فَوائِد مَلْمُوسَة ، نَتائِج مَلْمُوسَة - نتایج محسوس

مَلَنْخُولیا (ع) - مالیخولیا (یك نوع بیماری روانی)

مُلُوخِیَّة - یك نوع سبزی پختنی

المَلْهَی ج الْمَلاهِی - کاباره ، تماشاخانه

مُلْهِم - الهام بخش

مُلْهَم - الهام گرفته

مِلْیار (غ) - یك میلیارد

مَلِیخ = **مَسِیخ**

مَلِیْك - شاه

مُلَیِّن الْبَطْن - لینت دهنده‌ی مزاج (در گفتگوی از دارو وغیره)

مَلْیُون ج مَلایِین (غ) - یك میلیون

مِلْیُونیر (غ) - میلیونر

مِمّا یُوسَف لَه جِدًّا اَنّ ... - بسیار جای تاسف است که ...

مُمارَسَة - تمرین ، ممارست

مُماطَلَة = **مَطْل**

مُمالَحَة - نان ونمك خوردن با کسی ، پیوند دوستی داشتن باکسی

هُو یَحْفَظ حُرمَة الْمُمالَحَة - حق نان و نمك را میشناسد ، حق دوستی را مراعات میکند

اِقْتِراح مُمْتاز - پیشنهاد عالی

وَقْت مُمْتِع - وقت خوش

مُمَثِّل ج مُمَثِّلون - نماینده‌ی سیاسی، هنر پیشه (مرد)

المُمَثِّل الرَّئیسیّ - هنر پیشه‌ی اصلی ، بازیگر عمده (در نمایش)

مُمَثِّل النِّقابَة - نماینده‌ی اتحادیه

المُمَثِّل الهَزلیّ - هنرپیشه‌ی کمدی

مُمَثِّلة ج مُمَثِّلات - هنر پیشه (زن) ، نماینده سیاسی (زن)

مِمْحاة - مداد پاك کن ، تخته پاك کن (ازوسائل مدرسه)

مَمَرّ ج مَمَرّات - کریدور ، راهرو ، معبر

مُمَرِّض ج مُمَرِّضون - پرستار ، نِرس (مرد)

مُمَرِّضة ج مُمَرِّضات - پرستار ، نرس (زن)

مِمْسَحَة - قاب‌دستمال، دستمال برای تمیز کردن اشیاء

مِمسحة الأحذيَة - آلتی آهنی که دم در خانه یا اطاق وغیره روی زمین نصب کنند و کف کفش‌را بر آن مالند تا گل ولای یا آلودگی دیگر از آن زایل شود

مِمسحة الأرجُل - پادری ، فرش کوچك و بوریا مانند وقطوری که پای در میاندازند تا آلودگی کفش بدان زایل شود

مِمسحة الأرض - نوعی جارو که برسر آن پارچه‌ی کهنه یا پشم پیچند

مَمشی - کریدور ، راهرو ، دالان

مُمَشَّط (ص) - موی که آنرا شانه کرده باشند

مَمْشوط = **مُمَشَّط**

مَمَصّ - سیفون : لوله‌یی که برای جا بجا کردن آب و غیره از ظرفی بظرف دیگر یا از ظرفی به خارج بکار برند

مِمطر ، مِمطَرة - پالتوی بارانی

مَمْلَحَة - نمکدان

المَملكة المتّحدة - کشور انگلستان

اَحسَنُ مِنْ ذی قَبْل - بهتر از آنکه یا آنچه در سابق وجود داشت

حَفرُ المَناجِم - استخراج معدن ، کان کندن

مَناحَة ج مَناحات - مجلس‌ختم یا مراسم عزا - داری که جهت میت برپا کنند

مُناخ - محل اقامت ، آب وهوا ، وضع هوا

مُنادَمَة - هم پیاله شدن ، با یکدیگر ندیم شدن، مصاحبت یا صحبت دوستانه کردن

مُناشَدَة - درخواست ، التماس ، سوگند دادن ، لابه کردن

مَناشِفُ المائدَة - دستمالهای سر میز غذا یا سفره

الشَّعب المُناضِل - ملت مبارز یا مدافع

مُناضلَة - مبارزه ، نزاع ، پیکار ، مجادله ، رقابت ، هم چشمی ، کشمکش ، دفاع ، حمایت

مَناظِر الأسبوع - فیلمهایی که از ملاقات های مقامات رسمی دولتی در طول هفته‌یی که گذشته

است تهیه کرده باشند وقبل ازفیلم اصلی درسینماها بمعرض نمایش گذارند

مَناعَة - مقاومت یا مصونیت بدن در برابر بیماری

مُنافِس ج مُنافِسُون - رقیب ، داوطلب ، کسی که با دیگری رقابت یا هم چشمی کند

مُنافَسَة - رقابت ، هم چشمی ، داوطلبی

مُنافَسَة غَرامِيَّة - رقابت عشقی

مُناقَشَة - بحث ، گفتگو در بارهٔ امری ازامور ، مباحثه ، مورد بحث قراردادن

مَنامَة - پیراهن یا جامهٔ خواب

مُناوَأة - دشمنی ، مخالفت ، مخاصمت

مُناوَرَة ج مُناوَرات (غ) - مانور نظامی

المُناوَرات السِّياسِيَّة - مانورهای سیاسی

المُناوَشات الحَرْبِيَّة - کشمکشهای جنگی یا نظامی ، زد وخوردهای جنگی

مُناوَشَة ج مُناوَشات - کشمکش ، زدوخورد ، پرخاش ، زدوخوردهای محلی وحمله های موضعی

المُناوَشَة بِالكَلامِ - مشاجرهٔ لفظی

مُناوَلَة - دادن ، چیزی را بدست کسی دادن یا سپردن ، تسلیم کردن

مَناهِج عَسْكَرِيَّة - برنامه های نظامی ، روش - های نظامی

مُناهَضَة - مقاومت ، مخالفت در برابر

مُنْبَثِق - صادر ، ناشی شده از ، منشعب از ، متفرع بر

مِنْبَذَة ج مَنابِذ - بالش ، متکا

مِنْبَر ج مَنابِر - منبر ، تریبون سخنرانی ، کرسی دانشگاه

مِنْبَرُ الأدَبِ الفارِسِيّ فِي الجامِعَةِ اللُّبْنانِيَّة - کرسی ادبیات فارسی در دانشگاه لبنان

مَنْبِض ج مَنابِض - نبض ، جایی از بدن که پزشک آنرا با دست گیرد تا از کیفیت ضربان قلب اطلاع حاصل کند ، کمان حلاجی

المَنْبُوذ - حرامزاده ، بچهٔ سرراهی

مُنْتَأى - دور ، جای دور

مِنْتاش - پنس ، موچین ، موکن ، منقاش

مِنْتاف = مِنْتاش

مُنْتِج - تولیدکننده ، تهیه‌کنندهٔ فیلم وغیره

مُنْتَدًى - سازمان ، تشکیلات ، باشگاه ، انجمن

مُنْتَدَح - اختیار ، چاره

مُنْتَزَه = مُتَنَزَّه

مُنْتَصَف اللَّيْل - نیمه شب

المُنْتُوجات الزِّراعِيَّة - فراورده‌ها یا محصولات کشاورزی

مُنْثَلِم الصِّيت اوِ السُّمْعَة - بدنام ، رسوا ، مفتضح

مُنَجِّد - مبل ساز ، لحاف دوز ، حلاج

مِنْجَدَة - کمان حلاجی

مُنْجَذِب = **مَجْذُوب**

شَبِيهُ الشَّيْءِ مُنْجَذِبٌ اِلَيْهِ - کند همجنس با هم جنس پرواز

مِنْجَر - رنده‌ی نجاری

مِنْجَل ج مَنَاجِل - داس

مَنْجَم ج مَنَاجِم - معدن ، کان ، (مجازاً) اصل، منشاء ، مبدأ

مَنْجَم - شاهنگ ترازو

مَنْجَم فَحْم - معدن زغال سنگ

مِنْحَات ج مَنَاحِيت - رنده‌ی نجاری وغیره

الدُّوَلُ الْغَيْرُ الْمُنْحَازَة - دولتهای بیطرف یا غیر متعهد

مِنْحَت ج مَنَاحِت = **مِنْحَات**

مِنْحَة ج مِنَح - جایزه : هدیه ، بخشش ، نیکی، احسان ، عطیه

الْمِنْحَةُ الدِّرَاسِيَّة ج الْمِنَحُ الدِّرَاسِيَّة - بورس تحصیلی ، فرصت تحصیل رایگان

مِنْحَة مَلَكِيَّة - عطیه‌ی ملوکانه ، عطیه‌ی شاهانه

مُنْحَدَر = **حُدُور**

مُنْخُل ، مُنْخَل ج مَنَاخِل - الك ، غربال

مِنْدَف ، مِنْدَفَة - کمان حلاجی

مَنْدُوب ج مَنْدُوبُون - نماینده‌ی سیاسی

الْمَنْدُوبُ السَّامِي - کمیسر عالی

مَنْدُوب مُفَوَّض - وزیر مختار

الْمَنْدُوبُ الْمُتَجَوِّل - نماینده‌ی سیاسی سیار

مَنْدُوب مُنَاوِب - نماینده‌ی علی البدل

مَنْدُوبُو الصُّحُف - نمایندگان جرائد

مَنْدُوحَة - چاره ، گزیر

لامَنْدُوحَةَ عَنْهُ - چاره ناپذیر ، غیر قابل اجتناب

مَنْدِيل ج مَنَادِيل - دستمال

مُنْذُ الآن - ازحالا ببعد

مُنْذُ يَوْمَيْنِ - از دوروز پیش تا حال

مِنَرْفا (غ) - الهه خرد (دراساطیر روم باستان)

مَنَزّ - گهواره‌ی کودك

مَنْزِل بِالْعَاجِ اَوِالْفِضَّة (ص) - عاج یا نقره - نشان،خاتم

واجِبات مَنْزِلِيَّة - وظائف خانه داری

مَنْزُوع - بد اخلاق ، بی تربیت

مُنْتَزَهَة - پارك ، باغ ملی

مَنْسَر ، مَنْصَر (ص) - باند یا گروه دزدان

مِنْسَف ، مِنْسَفَة ج مَنَاسِف - غربال بزرگ

مُنَشّى - آهاردار

قَمِيص مُنَشّى - پیراهن یقه آهاری

مُنْشَأَة ج مُنْشَئات - موسسه (برای امور نظامی، صنعتی وغیره)

المنشئات الجبّارة - تأسیسات عظیم برای نفت، سد سازی وغیر اینها

المنشئات الصناعیّة والتجاریّة - تأسیسات صنعتی وتجارتی

المنشئات العسکریّة - تأسیسات نظامی

منشّة - آلتی که با آن مگس را برانند

منشفة ج مناشف - حوله، حله (برای خشك کردن دست وصورت)

منشور ج منشورات - نشریه، اطلاع نامه، فرمان، منشور: یکی از اجسام هندسی، بخشنامه، اعلامیه

منصب ج مناصب - منصب، پست اداری

منصب - فر خوراك پزی

منصّة التصویر - سه پایه که برای نصب دوربین عکاسی برروی آن بکاررود

منصّة الخطابة - میز خطابه، تریبون

منصّة القضاء - مسند قضاوت

منصرم - گذشته، سپری یا منقضی شده

منضح - دوش آب

منضحة - آب پاش

منضخة ج مناضخ = منضحة

منضدة ج مناضد - میز، میز تحریر

منضدة الکتب - قفسه‌ی کتاب

کرة المنضدة - پینگ پونگ

منطاد ج مناطید - بالون

منطق، منطقة - کمربند

منطقة ج مناطق - منطقه، سرزمین، حوزه، قلمرو، ناحیه

منطقة حرام، منطقة محایدة - منطقه‌ی بیطرف

منطقة النجاة - کمربند نجات

منطل = منضح

منظار - آیینه، دوربین، تلسکوپ، عینك

منظر - منظره، دورنما

منظر - عینك، دوربین، تلسکوپ

منظرة - تماشاچیان، اطاق پذیرائی ازمهمانان (درمصر)

المنظمات الطلابیّة - سازمانهای دانشجوئی

المنظمة الامم المتحدة - سازمان ملل متحد

منظمة الصحّة العالمیّة، المنظمة الصحّیة الدولیّة - سازمان بهداشت جهانی

منع ضدّ المرض وغیره (ص) - مصونیت داد یا مصونیت آورد (دربرابر بیماری وغیره)

منعش - نیرو بخش، نشاط انگیز

منغولیا (غ) - مغولستان

المنفی ج المنافی - تبعیدگاه

مِنفاخ - دم آهنگری وغیره

مِنفاخ اِطاراتِ العَجَلات - تلمبه‌یی که با آن تایرهای اتومبیل وغیره‌را باد کنند

مِنفَخ = مِنفاخ

مَنِفِستو (غ) - بارنامه‌ی کشتی ، صورت کالاهای کشتی

مَنِفِستو السَّفَرِیَّة (غ) - بارنامه (در راه آهن وغیره)

مِنفَضَة ج **مَنافِض** - زیر سیگاری

مُنقَطِع النَّظیر - بی‌نظیر

مَنِکان (غ) - مانکن : مرد یا زن خوش‌اندامی که برای نمایش مدل لباس ها در خیاطخانه کار کند ، مجسمه‌ی خوش طرح از انسان که برای نمایش لباس از آن استفاده کنند

مُنَکَّر - مبهم ، ناشناخته ، نامعلوم

مَنکوب ج **مَنکوبُون** - مصیبت رسیده (چون زلزله زده ، سیل زده وغیر اینها)

مَنکوبُوا الزَّلازِل اَوِ الفَیَضانات - زلزله یا سیل زدگان

مُنَمَّر - خال دار

مُنَمَّر (غ) - شماره گذاری شده

مُنَمنِم - تذهیب کار ، مذهّب

مُنَمنَم ج **مُنَمنَمات** - کتاب خطی که آن را تذهیب کاری کرده باشند

مُنَمنَمَة - فن تذهیب

مِنواة - دستگاهی که تغییرات جوی‌روی آن ضبط میگردد

مِنوار - چراغ خیابان

مُنَوِّم - مخدر ، خواب آور (در گفتگوی از دارو ومانند آن)

مُنَوِّمَة = مُنَوِّم

مِنهاج ، **مِنهَج** ج **مَناهِج** - روش ، اسلوب ، متد ، برنامه

مَوائِدُ القِمار - میزهای قمار

مَواثیق دُوَلِیَّة - معاهدات بین المللی

مَوّاج - رادیو

مَوادُّ الاتِّفاق - مواد قرارداد

المَوادُّ العُضوِیَّة - (در شیمی) مواد آلی

مَواسیر - لوله‌ها ومجاری آب

مُواصَلات - ارتباطات (چون تلگراف ، تلفن ، راهها وغیره)

مُواطِن ج **مُواطِنُون** - هم میهن

مَواقِع الحَرب - رزمگاهها

مُواکَبَة الزَّمَن - همگامی با نهضت عصر وزمان

مُوتوسِکل (غ) - موتوسیکلت

مُوَثِّق - سردفتر اسناد رسمی

مُوَجِّه - راننده‌ی کشتی ، کسیکه سکان کشتی را بدست دارد

مُودَّة (ع) – مد

مُوسَى - تیغ سلمانی

مَوْسِم ج **مَواسِم** - هنگام درو ، عید بـزرگ ، بازار که در فصل معین تشکیل گردد ، مـواقع اجتماع مردم (برای عید وغیره)

مَوْسُوعَة ج **مَوْسُوعات** - دائرة المعارف

مَوْسُوق - بارگیری شده (در گفتگـوی از کشتی وغیره)

مُوسِيقَى - موسیقی ، ساز وآواز

مُوسِيقار - موسیقیدان ، موزیسین

مُوسِيقِيّ - مربوط بموسیقی ، مربوط به ساز و آواز ، موزیکال ، موسیقی دان ، موزیسین

الرمز المُوسِيقِيّ ج **الرمـوز المُوسِيقِيَّة** – نت موسیقی

موشح - پیش درآمد موسیقی

موشح ، **موشحة** ج **موشَّحات** - نوعی شعر که آنرا شعرای اندلس میسروده‌اند وازحیث وزن و قافیه بااشعار معمول عرب تفاوت دارد

الموشّحات الدِّينِيَّة – اشعار مـذهبی کـه در مناسبتهای مختلف دینی بـا لحنی خاص خوانده شود

مَوْشُور - منشور (نوعی جسم هندسی)

مُوَصِّل - (در فیزیك) جسم هادی گـرما یـا برق (مقابل عایق)

موصم = **مهمد**

مُوطُر (غ) - موتور اتومبیل وغیره

مَوطِن ج **مَواطِن** - میهن، وطن

مُوطِير (غ) = **مُوطُر**

مُوَظَّف ج **مُوَظَّفُون** - کارمند دولت وغـیره ، مأمور

موظف الاحْصاء - مأمور آمار

علَى مَوْعِد مَعَ ... – قرار ملاقات داشتن بـا کسی

مَوْعوك = **متوعِك**

مُوفَد - کسی را که بجایی اعزام کرده باشند

مُوقَد = **مُسْتَوقَد**

مُوَقِّع - امضا کننده ، صاحب امضا

المُوَقِّع أدْنَاه - امضا کننده‌ی زیر

مُوَقَّع عليه – امضا شده ، نوشته یا نامـه‌یی که امضا شده باشد

مَوْقِف ج **مَواقِف** - وضع ، عقیده ، نقطه نظر ، نظریه ، موقعیت ، وضعیت ، حالت ، چگونگی ، جایگاه ، ایستگاه ، توقفگاه یاپارکینگ اتومبیل وغیره

مَوْقِف سَيّارات - پارکینك ، توقفگاه اتومبیل

المَوْقِف السِّيَاسِيّ الدَّوْلِيّ - مـوقعیت سیاسی جهان

مَوْكِب ج **مَواكِب** - موکب ، گروه.سواره یـا پیاده ، اسکورت ، قافله

موكب الحياة - قافله‌ی زندگی

مولد ج مولدون - تازه روی کار آمده (چون شعرا ونویسندگان جدید)

مولع ب ... - حریص بر ... ، مشتاق ...

مومس ، مومسة - روسپی ، زن بدکار

مونغرام ، مونوغرام (غ) = طغراء

مهاج الاتمبیل - پروانه‌ی موتور اتومبیل

مهاجع - خوابگاهها

مهبطة ج مهابط - چتر نجات که بوسیله‌ی آن از هواپیما بروی زمین فرود آیند

مهترئ - کهنه، پاره (در گفتگوی ازجامه وغیره)

مهجر ج مهاجر - مکانی که بدان مهاجرت کرده باشند ، مهاجرنشین

مهد السبیل ل ... - راه‌راهموار کرد برای ... ، (مجازاً) اوضاع وشرایطرا مناسب کرد برای کسی یاکاری

مهد الطریق - جاده را سنگ فرش یا شوسه کرد

مهدد - تهدید کننده

مهدد - تهدید شده ، مورد تهدید قرار گرفته

مهذب - تحصیلکرده ، باتربیت

مهراس ج مهاریس - هاون

مهرب ج مهربون - قاچاقچی

مهرج - دلقك ، لوده ، مسخره

مهرجان ج مهرجانات - جشن،عید

المهرجان الالفی - جشن هزاره

مهرجان الكشافة - جمبوری پیشاهنگی

بطاطس مهروس - پوره‌ی سیب زمینی

مهزلة - کمدی ، نمایش کمدی یا خنده دار

مهماز - مهمیز

مهمة ج مهمات - مأموریت ، رسالت ، کار، شغل

مهمد (ص) - ناراحت، خسته ، کسیکه دارای ضعف مزاج باشد

مهمز = مهماز

مهمل التوقیع - نوشته یا نامه‌ی بدون امضا

سلة المهملات - سبد کاغذهای باطله

مهنة ج مهن - حرفه ، کار ، شغل ، پیشه

مهندز (غ) - مهندس

مهندس الری - مهندس آبیاری یاکشاورزی

مهندم - پاکیزه ، مرتب ، آراسته ، خوش‌اندام

مهنی ، مهنیة - حرفه‌یی ، مربوط بحرفه وشغل

المدارس المهنیة - آموزشگاههای حرفه‌یی

مهو - بلور ، کریستال ، آبکی ، رقیق ، کم رنگ

مهواة - دستگاه تهویه

مِهْوایَة - باد بزن برقی

مِیَة (ص) - آب

مَیْتَم (ص) - دارالایتام ، پرورشگاه کودکان یتیم

مِیثاق ج مَواثیق - پیمان ، منشور ، تعهد ، معاهده ، آیین نامه

مِیثاقُ الأُمَمِ المُتَّحِدَة - منشور ملل متحد

مِیثَرَة - بالش ، متکا

مِیجار - راکت تنیس ، چماق ، تنیس

مِیدَعَة - روپوش ، لباس کار ، لباس که روی جامه ها پوشند

مَیر ، مِیرَة - آذوقه ، خواربار

مِیرِیّ = اَمیریّ

مِیزاب = مِئْزاب

مِیزانِیَّة ج مِیزانِیّات - بودجه

المِیزانِیَّةُ السَّنَوِیَّة - بودجه‌ی سالانه

مِیزَة ج مِیزات - امتیاز ، وجه تمایز ، صفت مشخصه

مَیمونُ المَغْبَة - نیکفرجام ، خوش عاقبت

مِیناء ج مَوانیٔ - بندر ، مینای دندان ،

مِیناء جَوّیّ - فرودگاه

مِیناءُ السّاعَة - صفحه‌ی ساعت

مِیناء هَوائیّ = مِیناء جَوّیّ

مَیوه (غ) - مایو ، لباس شنا

«ن»

نایَ = اِنْتَای عَن

نایَ بِجانِبِه - شانه خالی کرد از ... ، دوری یا اعراض کرد از ...

نائِب ج نُوّاب - نماینده‌ی مجلس شوری ، (در ارتش) استوار دوم

نائِب ضابِط - (در ارتش) استوار ، نایب

النّائِبُ العامّ - دادستان ، مدعی‌العموم

نائِب عَرِیف - (در ارتش) سرجوخه

النّائِبُ عَلَی العَرْش - نایب السلطنه

نائِب قَضائیّ - عضو علی‌البدل دادگاه

نائِب المُدِیر - کفیل

نابِت - رشد و نمو کننده ، روینده ، درخت یا گیاهی که جوانه زند یا سبز شود ، هرچیز که تازه روییده باشد

نابِتَة - نسل ، ذریه ، اولاد

نابَذَ - مخالفت کرد با ، خصومت کرد با ...

نابَذَهُ الحَرْب - اعلان جنگ (بکسی یا بدولتی) داد

نابِض - دارای ضربان ، طپنده (در گفتگوی از

قلب وغیره) ، یك نوع فنر

نابِضُ السِّلاحِ النّاریّ - ماشه‌ی تفنگ وغیره

اَلنّابِع - قلم خود نویس

ناتِئ - برآمده ، برجسته ، متورم

صُوَر اَوْ نُقُوش ناتِئَة - عکسها یا نقوش برجسته بر روی فلز وغیره

ناتِج - برآیند ، ناشی شونده ، حاصل شده و به دست آمده

ناتِجٌ عَنْ ... - بواسطه‌ی ... ، بسببِ ...

ناجِح ج ناجِحُون - کسیکه در امتحان قبول شده باشد

اَلنّاجِحُ الْاَوَّل ج اَلنّاجِحُون الاوائل - شاگرد اول (در مدرسه ، دانشکده وغیره)

ناجِع - موثر ، سودمند ، مفید (در گفتگوی از دارو ، درمان وغیره)

عِلاجٌ ناجِع - درمان مفید یا مؤثر

ناجِم - حاصل شده وبدست آمده ، رخ دهنده ، ناشی شونده

ناخِب ج ناخِبُون - رأی دهنده (در انتخابات)

نادِل - پیشخدمت سرمیزغذا ، گارسون

اَلنّادی ج اَلْاَنْدِیَة ، اَلنَّوادی - باشگاه ، کلوب

اَلنّادی اللَّیْلیّ ج اَلنَّوادی اللَّیْلِیَّة - باشگاهی که اعضای آن شبها برای صرف شام ورقص وغیره بدانجا روند ، باشگاه شبانه ، مجلس شب نشینی

نادی الْمُحامِین - باشگاه یا کانون وکلای دادگستری

نادی الْمُعَلِّمِین - باشگاه فرهنگیان

جَبَلُ النّار - کوه آتش فشان

نارْجِیل - نارگیل (درخت ومیوه‌ی آن)

نارْجِیلَة - قلیان

سِلاحٌ ناریّ - اسلحه‌ی گرم

نازِحُ الْمَجارِیر - کنّاس

نازِلَة ج نازِلات ، نَوازِل - بلا ، مصیبت ، بد بختی

نازِیّ (غ) ج نازِیُّون - پیرو حزب ناسیونال سوسیالیست آلمان ، عضوحزب نازی آلمان،نازیست

نازِیَّة (غ) - مکتب ناسیونال سوسیالیسم آلمان ، سوسیالیسم ملی آلمان،نازیسم

ناسَبَ - مناسب بود یا شد ، مناسبت داشت یا پیدا کرد ، متناسب بود یا شد

ناشِئ ج نَشْء ، ناشِئَة - جوان

ناشِئَة - جوانان

ناشِف - خشك

الخُبْزُ النّاشِف - نان خالی ، نان بدون نان خورش

ناضَلَ - دفاع کرد از ، حمایت کرد از ، مبارزه کرد بخاطرِ ... ، رقابت یا هم چشمی کرد با ، ایستادگی یاقیام کرد در برابرِ

ناطَ = اَناطَ

السحاب

ناطِحَةُ السَّحاب ج ناطِحات السحب - آسمان‌خراش، عمارت چند طبقه وبسیار مرتفع

اَلنّاطِقُ بِاسْمِ الْجَيْش - سخنگوی ارتش

اَلنّاطِقُ بِاسْمِ الْوِزارَةِ الْخارِجِيَّة - سخنگوی وزارت امور خارجه

ناطور ج نُطّار، نَطَرَة، نَواطير، نُطَراء - مستحفظ باغ یا کشتزار

ناظَرَ - نظارت یا سرپرستی کرد بر

ناعِس - خواب‌آلود

ناعِم - نرم، صاف

ناعِمُ الْبَشَرَة - نرم پوست، نرم بدن

سُكَّر ناعِم - شکر، شکر نرم

شَعْر ناعِم - موی نرم وصاف

عَيْش ناعِم - زندگی مرفه وآسوده

حِلاقَة ناعِمَة - اصلاح پاکیزه (در گفتگوی از اصلاح سروصورت)

ناعُورَة - چرخ آبکشی از چاه

ناعُوظ - دارو برای تقویت قوه‌ی باه

اَلنّاعِي - خبر مرگ دهنده، کسیکه خبر مرگ (کسی را) آورد

نافِذُ الْمَفْعول - سود مند، موثر (در گفتگوی از دارو)، قابل اجرا (در گفتگوی از دستور، فرمان وغیره)

نافِذَة ج نَوافِذ - پنجره، باجه، گیشه

نافَسَ - رقابت کرد با

نافُوخ = يافوخ

نافُورَة - فواره

اَلطّائِرَةُ النّافُورِيَّة - هواپیمای سریع السیر، هواپیمای جت

ناقِد ج نَقَدَة، نُقّاد - انتقاد کننده، ناقد

ناقَشَ - مباحثه کرد، مطلبی را (با کسی) مورد بحث قرارداد

سُمّ ناقِع - زهر تلخ وکشنده

شَرابٌ ناقِع - شراب گوارا

ناقِلاتُ الْبِتْرول اَوِالزَّيْت - نفت‌کشها، کشتی های نفتکش، تانکرها

ناقِلَة ج ناقِلات - تانکر، نفتکش

ناقِمٌ عَلى ... - کینه توز، بدخواه، بد نیت نسبت به ...

ناقِمٌ عَلَى الْحَياة - زود رنج، تند مزاج، کج خلق

نالَ - بدست آورد، حائز شد

نالَ جائِزَةً - جایزه گرفت یا دریافت داشت

نالَ حَظْوَةً لَدَيْهِ اَوْ فی عَيْنَيْهِ - نزد کسی قربت یا منزلت یافت

نالَهُ = اَنالَ

نالَهُ كَذا - چیزی را بدست‌آورد، چیزی بدورسید

نامُوس ج نَوامیس - پشه ، قانون طبیعت چون جاذبه‌ی زمین وغیره

نامُوسِیَّة ج نامُوسِیّات - پشه بند

ناوَی - مخالفت کرد ، خصومت یا دشمنی کرد با

ناوَلَ - داد ، تسلیم کرد ، تحویل داد ، چیزی را بدست کسی داد یا سپرد

غُلام ناهِد - پسر که بسن بلوغ رسیده باشد

ناهز الخمسین (مِن عمرِه) - عمر او نزدیك به پنجاه سال شد

ناهَضَ - مقاومت کرد با ، ایستادگی کرد در برابر ، مبارزه یا دفاع کرد ، مخالفت کرد با

اَلنّای ج نایات (غ) - نی (یکی از آلات موسیقی)

العزف علی النّای - نی زدن ، نواختن نی

النّای المنفرِد - نی سلو ، نی تنها که بدون آواز ازرادیو وغیره پخش شود

نبا الدهر بِهِ - روزگار بااو مخالف بود یاشد

نبأ ج انباء - خبر

نبأ = انبأ

نبا عن ... - متنفر شد از ... ، بیزار ورو - گردان شد از ، دوری جست از ...

عِلم النَّبات - گیاه شناسی

نَباتِیّ - گیاهخوار ، کسیکه طرفدار غذاهای گیاهی باشد ، مربوط به نباتات یاگیاه شناسی ، گیاه شناس

نَباهَة - شهرت ، ناموری ، شرافت ، منزلت ، بزرگی

نَبْخَة - کبریت

نَبْذَة - طرف ، ناحیه ، بخش ، قسمتی از هر چیز ، جزء ، مقدار کم ، جزوه ، رساله ، قسمت کوتاه از نوشته ، پاراگراف ، مقاله

نِبْراس - قندیل ، چراغ خیابان ، چراغ (از هر نوع)

نِبْرِیج - اوله‌یی ازلاستیك وغیره (برای آب پاشی، آبیاری ، آتش نشانی) ، نی قلیان

نُبُوءَة - پیشگویی ، غیبگویی ، پیش بینی ، نبوت ، پیغمبری

نَبُّوت ج نبابِیت - عصای کلفت ، چماق

نُبُوَّة = نبوءة

نَبِهَ ، نَبُهَ ، نَبَهَ - مشهورشد ، معروف ونامدارشد

نَبِهَ = اِنْتَبَهَ

نَبَّهَ اِلی او علی الأمرِ - دقت کسی را به چیزی جلب کرد ، کسی را آگاه کرد بر

نَبَّهَهُ اِلی الأمرِ - مطلبی را بکسی یاد آوری کرد

نَبَّهَهُ اِلی خطرٍ - اخطار کرد ، اعلام خطر کرد

نَتَأَ - برآمدگی پیدا کرد

نِتاج - غله ، فرآورده ، محصول

نِتاجُ الْمَصْنَع - محصول یا فرآوردهٔ کارخانه

نِتاجُ الْمَواشی - بچهٔ حیوانات اهلی

نَتَجَ عَنْهُ کَذا - منتج شد به ... ، منجر شد به...

حامِض نِتْریك - (درشیمی) اسید نیتریك

نُتوء - بر آمدگی ، برجستگی ، تورم

نَثْریّات - چیزهای گوناگون یا متفرقه ، مخلفات

نَجاح - موفقیت ، قبول شدن در امتحان

نَجاحٌ باهِرٌ - موفقیت درخشان

نَجّاد - مبل ساز ، فرنگی ساز

نِجادَة - مبل وپرده سازی ، مبل فروشی

نَجّام - منجم

نَجَدَ = اَنْجَدَ

نَجَّدَ - مبله کرد ، با مبل وپرده (اطاق وغیره را) آراست

نَجَّدَ الْقُطْنَ - پنبه را حلاجی کرد

نَجَدات عَسْکَرِیَّة - قوای امدادی نظامی

نَجَزَ ، نَجِزَ = اَنْجَزَ

نَجَعَ فیهِ الدَّواءُ والطَّعامُ والْکَلامُ - دارو ، خوراك یا سخن در او مؤثر افتاد ، سودمند واقع شد

نَجَعَ ، نَجَّعَ = اَنْجَعَ

نَجَفَة - لوستر ، چهلچراغ یا جارکه بسقف اطاق آویزند

نَجْل ج اَنْجال - فرزند ، نسل

نَجْلَزَ (غ) - (کسی را) انگلیسی مآب کرد ، به آداب ورسوم انگلیسیان درآورد

نَجَمَ = اَنْجَمَ

نَجَمَ عَنْهُ - منتج شد از ، ناشی یا حاصل شد از

نَجْمَة سینِمائِیَّة - ستارهٔ سینما

نَجیع = ناجِع

نَحّاتُ التَّماثِیل - مجسمه ساز

نَحّاتُ الْحَجَر - سنگتراش

نَحّاس - مسگر

نُحاس اَحْمَر - مس (فلز)

نُحاس اَصْفَر - برنج (فلز)

نَحْتُ التَّماثِیل - مجسمه سازی

نِحْریر ج نَحاریر - دانشمند بزرك وباتجربه ، حاذق وزیرك

نَحَلَ = اَنْحَلَ

نِحْلَة - روش ، مسلك ، مرام ، طریقه ، خط مشی

نَخاریب النَّحْل - سوراخهای شش ضلعی کندو

نَخّاس - برده فروش ، خرید و فروش کنندهٔ چارپایان

نِخاسَة - برده فروشی، خرید وفروش چارپایان

شَرِبَ نَخْبَ فُلانٍ - (جام خودرا) بسلامتی کسی نوشید

نَدَبَ = اِنْتَدَبَ اِلَی الاَمْرِ وَلَهُ

نَدَبٌ ، نَدْبَة — اثر زخم که بر روی پوست بدن باقیماند

نَدَدَ بِفُلان — انتقاد کرد از ، عیوب کسی را آشکارساخت

نَدَّدَ الشیئَ — مشهورکرد ، معروف ساخت

نُدُل — پیشخدمتهای سر سفره ، گارسونها

نَدْوَة — انجمن ، مجمع ، شوری ، مشاوره ، کمیسیون ، مجلس ، باشگاه

دارُ النَّدْوَة — محل تشکیل شوری وانجمن

نَدْوَة عِلْمِيَّة — انجمن بحث وگفتگوی علمی ، شورای علمی وادبی

نَدْوَة لَيْلِيَّة — مجلس شب نشینی

نُدُول = نادل

نَدِيٌّ = اَلنّادی

نِرْبِيج ، نِرْبِيش — نی قلیان

نَزَّة — میل شدید جنسی ، شهوت

نَزْعُ السِّلاح — خلع سلاح

نَزَعَ النُّهْزَة (الفرصة) — فرصترا غنیمت شمرد

النَّزَعاتُ السِّياسِيَّة — تمایلات سیاسی

النَّزَعاتُ الشُّيُوعِيَّة — تمایلات کمونیستی

نَزْعَة ج نَزَعات — تمایل ، میل

نَزْفُ الدَّم — خونریزی داخلی یا خارجی بدن

نَزَلَ = اَنْزَل

نَزَلَ بِفُلانٍ اَوْ عَلَيْهِ — مهمان (کسی) شد ونزد او ماند ، بعنوان مهمان برکسی وارد شد

نَزَّلَ بِهِ — اورا پیاده کرد ، فرود آورد

نَزَلَ بِهِ الاَمْرُ — امری برای او اتفاق افتاد ، رخ داد

نَزَلَ عَلَى — حمله کرد به ، هجوم آورد به ، بر سر کسی افتاد

نَزَلَ عَلَى (ص) — شروع کرد ، آغازکرد

نَزَلَ عَلَى رَأْيِهِ — با نظر او موافقت کرد

نَزَلَ مِنَ القِطارِ — از قطار راه آهن پیاده شد

نَزَلَ مِنَ المَرْكَبِ اَوِ الطّائِرَةِ اِلَى البَرِّ — از کشتی یا هواپیما پیاده وبخشکی وارد شد

نَزَلَتِ الطّائِرَةُ — هواپیما بزمین نشست

نَزْلَة صَدْرِيَّة — برنشیت (یك نوع بیماری سینه)

نَزْلَة مِعْدِيَّة — آماس یا التهاب معده ، ورم معده

نَزْلَة وافِدَة — آنفلونزا

النُّزُوحُ عَنِ الوَطَنِ — جلای وطن ، مهاجرت از میهن

نُزُولاً عَلَى رَغْبَةِ فُلانٍ — بخاطر توافق یاموافقت باکسی

نُزْهَة — گردش ، پیك نیك

اَماكِنُ النُّزْهَة — گردشگاهها

نُزْهَة عَلَى ظَهْرِ الحِصان — گردش سواره ،

گردش با اسب

نُزْهَة فِی عَرَبَة - گردش با درشکه وغیره

نَزِیل - مهمان ، ساکن ، مقیم

نَزِیه ج نُزَهاء - درستکار ، امین ، مورداعتماد ، پاکدامن

الحَرَکَة النِسائِیَّة ، الحَرَکَة النِسْوِیَّة - نهضت زنان

نِساجَة - بافندگی ، عمل وشغل بافنده

نُسارِیَّة -- عقاب ، شاهین (یك نوع پرنده‌ی بزرگ)

نَسّافَة ج نَسّافات - اژدر افکن (یك نوع کشتی زیردریائی جنگی)

الطائِرَة النَسّافَة - هواپیمای شکاری برای سرنگون ساختن هواپیماهای دشمن

قَذِیفَة نَسّافَة - اژدر ، موشك زیر دریائی

النِسبَة المِئَوِیَّة - درصد ، پورسانتاژ

نَسَخَ - استنساخ کرد ، نسخه‌یی را تکثیر کرد ، کپی کرد

نُسْخَة ج نُسَخ - رونوشت ، سواد ، کپی

نُسْخَة (ص) - نسخه‌ی طبیب

نُسْخَة ثانِیَة - نسخه‌ی دوم ، المثنی

نُسخَة طِبقَ الأَصل - رونوشت برابر اصل

نَسَفَ = اِنْتَسَفَ ، انْسَفَ

النَسْف بِالْقَنابِل -- بمباران کردن ، بوسیله‌ی بمب ویران کردن

نَسَفَ بِالمِنْسَف - غربال کرد ، الك کرد

نَسفَة ج نِسَف ، نَسَف ، نُسَف ، نِساف - سنك پا

نَسَمَة ج نَسَمات - نفر ، شخص ، آدم یاهر موجود زنده

نَسِیج - پارچه ، بافت پارچه

نَشا - نشاسته ، آهار

النَشَأ - جوانان ، نسل

النَشْأ الحَدِیث - نسل جدید ، نسل جوان

نَشَأَ ، نُشُوّ - بوجود آمد ، پرورش یافت ، نمو کرد ، حاصل شد

نَشَأَ = اَنْشَأَ الوَلَد

نُشّاب ، نُشّابَة ج نَشاشِیب - تیر : چوب راست وباریك دارای نوکی آهنین وتیز که آنرا باکمان پرتاب کنند

نَشْأَة - پیدایش ، وجود ، جوانان

النَشْأَة الحَدِیثَة = النَشْء الحَدِیث

نُشارُ الخَشَب - اره کش

نُشارَة الخَشَب - خاکه اره

وَرَق نَشّاش ، وَرَق نَشّاف - کاغذ آب خشك کن

نَشاط - فعالیت ، انرژی ، نیرو

نَشاط اِشعاعِیّ - رادیو اکتیویته

النَّشاطُ العِلْمِيّ اوالاَدَبِيّ - فعالیت علمی یا ادبی

النَّشاطاتُ الاِجْتِماعِيَّة اوالسِّياسِيَّة اوالصِّحِّيَّة فعالیتهای اجتماعی یا سیاسی یا بهداشتی

نَشّاف - کاغذ آب خشک‌کن

نَشّافَة = مِنْشَفَة

نَشّافَةُ (الحِبر) - خشک‌کن که روی میز تحریر گذارند و نوشته‌هارا با آن خشک کنند

نَشّال ج نَشّالُون، نَشّالِين - جیب بر

نَشَبَ = اَنْشَبَ

نَشِبَتِ الحَرْبُ - جنگ بروز کرد، درگیر شد

نَشَدَ = اَنْشَدَ

نَشَرَ الغَسِيلَ - لباس‌را پس از شستن روی طناب پهن کرد تا خشک شود

نَشْرَة ج نَشَرات - نشریه، آگهی، بخشنامه پخش

نَشْرَةُ الاَخْبار (فی الراديو) - سرویس اخبار، پخش اخبار

نَشْرَة رَسْمِيَّة - نشریه‌ی رسمی، بولتین

نَشْرَة يَوْمِيَّة او اُسْبُوعِيَّة - نشریه روزانه یا هفتگی

نَشَطَ = اَنْشَطَ

نَشَطَ الحَبْلَ - طناب را گره زد

نَشَفَ، نَشَّفَ يَدَيه ووَجْهَه بِالمِنْشَفَة - دست وصورت خودرا با حوله خشک کرد

نَشَلَ = اِنْتَشَلَ

النَّشْل - جیب بری

نَظَرِيَّةُ النُّشُوء والاِرْتِقاء - تئوری تکامل

نَشْوان - مست، سرمست

نُشُوبُ الحَرْبِ - بروز یا درگیری جنگ

نَشَوِيّات - مواد نشاسته‌یی

نَشِيئَة = ناشِئَة، نَشأة

نَشِيد = اُنْشُودَة

النَّشِيدُ المَلَكِيّ - سرود پادشاهی، سرود یا سلام شاهنشاهی

نَشِيد وَطَنِيّ - سرود ملی

نَشِير - روب دوشامبر، لباس منزل

نَشِيط - فعال، سرزنده، دارای انرژی، زرنک

سُوق نَشِيطَة - بازار رواج (مقابل کساد)

نَصّاب ج نَصّابُون - کلاهبردار، شارلاتان، گوش بُر، متقلب، دغل باز، شیاد

النِّصابُ القانُونِيّ - حصول اکثریت (درمجلس شوری وغیره)

نَصْب - گوش بری، کلاهبرداری، شارلاتانی، شیادی، دغلبازی

نُصْبَة - تیرهای راهنما که درکنار جاده‌ها نصب کنند

نُصْبَةُ الاَمْيال - کیلومترشمار که درکنارجاده‌ها نصب کنند برای تعیین طول راه

نَصَتَ = اَنْصَتَ لَه

قَوسُ النَّصْر ج اَقْوَاسُ النَّصْر - طاق نصرت

نَصْرَه - اورا نصرانی کرد ، غسل تعمید داد ، به کیش مسیحیت در آورد

بَیْض نِصْف سَلْق - تخم مرغ نیم پخته

نِصْف ناضِج - نیم پخته (در گفتگوی از گوشت وغیره)

یانَصِیْب - بخت آزمایی ، لاتاری

نَضّاحَة = مِنْضَحَة

نِضال = مُناضَلَة

نَضِیْدَة - تشك ، دشك

نَطَّ الْحَبْل - طناب بازی کرد

نَطّاح - جانور شاخ زن

نَطّار = فَزّاعَة

نِطارَة - باغ یا کشتزار را پاسبانی کردن ، حفاظت کردن

نِطاسِیّ ج نُطُس - دانشمند ، پزشك حاذق

نِطاق - کمربند ، دامن زنانه ، (مجازاً) حد ، مرز ، فضا ، قلمرو ، دامنه ، منطقه ، سهم ، حصه ، بخش ، قسمت ، میدان ، مجال ، حدود ، دایره ، محیط ، حوزه ، وسعت ، چشم رس ، مقیاس

نِطاقُ الْحِصار - دایره‌ی محاصره

نِطاق واسِع - حد وسیع ، مقیاس یا دامنه‌ی وسیع

لُعبَةُ النَّطَّة - بازی جفتك چار کش

نَظْر = نِظارَة

نَظّارَة - تماشاچیان ، تماشا کنندگان

نَظّارَة ج نَظّارات - عینك ، دور بین که با آن اشیاء دور را بینند

نَظّارَة حَرْبِیَّة - دور بین نظامی یا صحرائی

نَظّارَة مُقَرِّبَة - نوعی تلسکوپ کوچك

نَظّارَة مُکَبِّرَة - میکروسکپ

نِظام ج نُظُم ، اَنْظِمَة - رژیم ، سیستم حکومت ، سازمان ، تشکیلات ، روش ، اسلوب ، متد ، طریقه ، نظم ، ترتیب ، آئین نامه ، قانون ، مقررات ، رژیم سیاسی یا غذائی

نِظامُ الْاِقْطاع - رژیم ارباب رعیتی ، رژیم فئودالیته

نِظامُ الْحُکْم - رژیم حکومت

نِظام دُسْتُورِیّ - رژیم مشروطه

اَلنِّظامُ الرَّأْسْمالِیّ - رژیم سرمایه داری

اَلنِّظامُ الشُّیُوعِیّ - رژیم کمونیستی

اَلنِّظامُ الطَّبَقِیّ - رژیم طبقاتی

اَلنِّظامُ الْعَسْکَرِیّ - انضباط یا دیسیپلین نظامی ، رژیم کودتا

اَلنِّظامُ القائِم - رژیم یا وضع موجود حکومت

نِظامُ نِقابِیّ - تشکیلات یا سازمان صنفی، سازمان سندیکائی

نظامُ منْعِ التَّجوُّل - مقررات منع عبور و مرور (در حکومت نظامی)

العَسکرُ النِّظامِیّ - سپاه تعلیمات دیده

نَظَرِیّة ج نَظَرِیّات - تئوری، فرضیه، عقیده، نظریه، ایده، فکر

نُظُم - سازمانها، تشکیلات، رژیمها یا سیستم های حکومت وغیره

نَظِیرَ ... - در برابر، بازای ...

نَعَی فُلاناً - خبر مرگ کسی را داد یا آورد

نَعْرة قَومِیَّة - مبالغه در میهن پرستی که اغلب همراه با فریادهای تعصب ملی باشد، غوغای میهن پرستی و تعصب ملی

نَعْسان = ناعِس

نَعَمْ - بلی، آری، درست، صحیح، البته

نَعُمَ - نرم بود یا شد

نُعُومة - نرمی

مُنْذُ نُعُومَةِ اَظْفارِه - کنایه از کودکی (یعنی از اوان طفولیتش)

نَعْی - خبر مرگ

نَغَمات ساحِرَة - آهنگهای سحرانگیز

نَغْمَة ج نَغَمات - آواز، آهنگ

نَفَی الرَّجلَ مِنْ بَلَدِه - اورا تبعید کرد

طائِرَة نَفّاثَة - هواپیمای جت

نَفاذ - اجرا، اقدام

نُفایَة - زباله، آشغال

النَّفْح - وزش باد سرد

نَفِدَتْ طَبعَةُ الکِتاب - به کلمه «طبعة» نگاه کنید

نَفَر - شخص، دسته، گروهی از مردم

نَفَر = اَنْفَر

نَفَر (ص) - سرباز، تابین

اَخَذَ نَفَساً مِنَ السِّیجارَة - یك پُك سیگار کشید یا پکی بسیگار زد

نَفْس ج اَنْفُس - خود، خویشتن

تَرْوِیح النَّفْس - تفریح کردن

الثِّقَة بِالنَّفْس - اعتماد بنفس

ضَبط النَّفْس - خویشتن داری

طِبُّ النَّفْس - روانپزشکی

عِلْمُ النَّفْس - روانشناسی

مَحَبَّةُ النَّفْس - خود پسندی، خود پرستی

نَفَسُ الشّاعِر اَوالکاتِب - سبك وشیوه‌ی شاعر یا نویسنده

هُوَ نَفْسُهُ یَفْعَلُ کَذا - او خودش چنین میکند

نَفْسانِی، نَفْسِی - معنوی، روحی

طَبیبِ نَفسانیّ ، طَبیبِ نَفْسِیّ - روانپزشک

نَفْسِیّاً - اخلاقاً ، در معنی ، از نظر اخلاق ، از لحاظ روانی یا روحی

نَفَضَ الثَّوب - جامه‌را تکاند تا گرد وغبار از آن برطرف گردد

نَفَضَة ، نَفیضَة - گروه پیشاهنگ که برای اطلاع از احوال دشمن یا وجود خطر بسرزمینی اعزام شوند ، پیشاهنگان

نَفْط ، نِفْط - نفت

نِفْط ، نِفْطَة - کبریت

نِفط ، نِفْطَة ، نِفْطَة ، نَفِطَة - بیماری آبله ، تاول

النَّفْعیّ - پیرو مکتب اصالت سودمندی عمل

النَّفْعیَّة - مکتب فلسفی اصالت سودمندی عمل ، شیوه‌یی که پیروان آن کاررا از نظر مفید بودن و سودمندی آن صحیح دانند ، اعتقاد باینکه منظور از کار های عمومی واخلاقی باید تأمین نفع و خوشبختی اکثریت باشد

نَفَق ج اَنْفاق - تونل

النَّفَقات الدِّراسیَّة - هزینه‌های تحصیلی

علی نَفَقَة فُلانٍ - بخرج یا بهزینه‌ی فلانکس

دائرة النُّفوس - اداره‌ی آمار

نَفیر - گروه ، دسته ، جماعت ، بوق

نَفیرِ سیّارَة - بوق اتومبیل

النَّفیرُ العامّ - بسیج عمومی (برای جنگ با دشمن)

نِقاباتُ العُمّال - اتحادیه های کارگران ، سندیکاهای کارگران

نِقابَة ج نِقابات - اتحادیه ، سندیکا

نِقابَةُ الطُّلّاب - اتحادیه‌ی دانشجویان

نِقاش = مُناقَشَة

نَقّاطَة (ص) = قَطّارَة

نَقّالَة (ص) - آمبولانس

نَقّالَة المستشفی - برانکار

نَقْب - کند و کاو کرد برای استخراج معدن یا نفت وغیره

نُقْبَة ج نُقَب - دامن زنانه

نَقَّحَ الکِتاب - کتاب را تصحیح کرد ، تجدید نظر در کتاب کرد وآنرا بچاپ رسانید

نَقْد - انتقاد ، خرده گیری

مُرَکَّبُ النَّقص - عقده‌ی خودکم بینی ، عقده‌ی حقارت

نِقْض ج اَنْقاض ، نُقوض - ویرانه ، خرابه

نَقَطَ ، نَقَّطَ الحَرف - حرف را نقطه دار کرد ، نقطه گذاشت روی یا زیر حروف

نَقَطَ ، نَقَّطَ الکَلام - نوشته یی را نقطه گذاری کرد (یعنی علامات نقطه گذاری چون نقطه ، ویرگول ،

علامت سئوال وغيره در آن بكار برد)

النقطة الرابعة الاميركية - اصل ٤ امريكا

نقل الدم - تزريق خون

نقل الكتاب الى لغة كذا - كتاب را بفلان زبان ترجمه كرد

نقليات آلية - وسائل حمل ونقل موتوری

نقيب - رئيس ، (در ارتش) سروان

نقيب الكلية او الجامعة - رئيس دانشكده يا دانشگاه

نقيب المحامين - رئيس كانون وكلای داد - گستری

نكات - شوخ ، لطيفه گو ، خوشمزه در سخن ، بذله گو

نكبة ج نكبات - بلا ، مصيبت ، بد بختی

نكت في كلامه - درسخن گفتن لطيفه گويی كرد ، خوشمزگی كرد

نكتة ج نكت - شوخی ، لطيفه ، خوشمزگی ، بذله

نكل به - كسی را عقوبت داد وعبرت ديگران كرد

نمى = انمى

نمبرشت - گوشت نيم پخته ، تخم مرغ نيم بند يا عسلی

نمسا - كشور اطريش

نمساوى ، نمسوى - اطريشی ، اهل اطريش ، مربوط بزبان ، نژاد يا مذهب اطريش

نمنمة - فن تذهيب ونقاشی مينياتور در كتابهای خطی

نموذج = انموذج

نموذجى ، نموذجية - نمونه‌يی

نواب - نمايندگان مجلس شورای ملی

نواة - هسته

نواتى السفينة - جاشويان ، ملوانان كشتی ، ملاحان

النوادى الليلية - باشگاههای شبانه

نوارة - نور افكن

نوتى ج نواتى - كشتيبان ، ملاح ، كشتيران ، جاشو ، ملوان

نورج - ماشين خرمن كوبی

نوط = اناط ، اناط به الامر او عليه الامر

النوطة (غ) - نت موسيقی

نوفمبر (غ) - نوامبر : ماه يازدهم ميلادی

نول = انال

نوم = انام

نوم بالكلوروفرم - با داروی بيهوشی (كسی را) بيهوش كرد

نوم تنويما مغنطيسيا - اورا هيپنوتيزم كرد ،

بخواب مغناطیسی فرو برد

نوم مغنطیسی - هیپنوتیزم ، خواب مغناطیسی یا مصنوعی

نَوَوِیّ - هسته یی

الاسلحة النوویّة - سلاحهای هسته‌یی

نَوَّهَ بِهِ - درباره‌ی او بگفتگو پرداخت ، از کسی یاد کرد ، اورا ذکر کرد ، مدح کرد

نُهی = اُنهِیَ اِلیهِ الخبر

نِهاء - مرمر سفید ، نهایت ، پایـان ، عاقبت ، غایت

بلاغ نِهائیّ - اولتیماتوم

نُهّاز الفرص - موقع شناس ، ابن الوقت

فِی النِّهایَةِ - سرانجام ، در پایان

النّهایة الصّغری - مینیمم ، حد اقل

النّهایة الکبری - ماکزیمم ، حد اکثر

نِهْد - دانگ که هریك از دوستان بهنگام رفتن پیك نیك پردازند

نُهر الجریدة - ستون روزنامه

نُهزَة - فرصت

نُهفَة - شوخی ، لطیفه ، بذله

نِهِلِستیّ (غ) - پیرو مکتب نیهیلیسم

نِهِلِستیّة (غ) - نیهیلیسم: مکتب فلسفی که پیروان آن اعتقاد دارند هیچ چیز درعالم وجود ندارد یا

نمیتوان بوجود آن پی برد

نَیّ ، نِیّ ، نِیْء - خام ، ناپخته (در گفتگوی از خوراکیها وغیره)

نَیّاً ، نیئاً - بطور خام یا ناپخته (قید)

نِیابَة - نمایندگی مجلس شورای ملی

النّیابة العامة ، النّیابة العمومیّة - دادستانی، منصب یا مقام دادستان

نیابیّ ، نیابیّة - پارلمانی ، مربوط به پارلمان یا نمایندگی مجلس شوری

حکومة نیابیّة - حکومت پارلمانی ، حکومت مشروطه

نِیافَة - جناب (عنـوان اسقف ها یا خلیفه ها در مسیحیت)

نیر الاستعمار - یوغ استعمار یا امپریالیزم

نیران الرّشاش - رگبارهای مسلسل

النّیران المتحرّکة - گلوله‌های توپ که بسوی دشمن پرتاب کنند

نیرة الاسنان (ص) - لثه

نَیروز (غ) - عید نوروز ایرانیان

نَیزك ج نیازك - شهاب

نِیسان (غ) - ماه چهارم میلادی مطابق باآوریل

نَیِّف - اند ، چند

نَیَّفَ - افزود

نَيِّفٌ وعِشْرونَ سَنَةً - بیست سال واندی

نَيِّقٌ ـ مشکل پسند ، شیك پوش ، دقت گیر (در خوراك ، لباس ودیگرامور زندگی)

نِيم - خواب جامه

((و))

وِئام - موافقت، سازش ، سازگاری ، هم‌آهنگی، توافق ، تناسب ، تطبیق کردن یاداشتن ، مناسبت

وَأْدُ البَنات - زنده بگور کردن دختران

واءَمَ - توافق داشت با ، متناسب بود یا شد با ، تطبیق کرد با ، هم آهنگی داشت با ، موافقت کرد با

وابِلٌ مِنَ الرَّصاص - رگبار گلوله

وابُور (غ) - موتور ، ماشین ، آتشخانه‌ی‌لوکوموتیو ، دستگاهی که پره وچرخ داشته باشد و بوسیله‌ی بخار یا برق وغیره بحرکت آید

وابُورٌ بَحْرِ - کشتی بخار

وابُورٌ بُخاریٌّ - موتور یا ماشین بخار

وابُور بِرِيمُوس (غ) - چراغ پریموس

وابُورُ الحَرائِق - ماشین آتش‌نشانی

وابُورُالحَلِيج ـ ماشین پنبه پاك کن

وابُورُ الرَّيِّ ـ ماشین آبیاری

وابُورُ الزَّلَط - ماشین جاده صاف کن

وابُور سِبِيرْتُو (غ) - چراغ الکلی

وابُورُ المطافِیٔ = وابُورُ الحَرائِق

وابُورُ المِياه - موتور آبکشی

واجِبٌ ج واجِبات - وظیفه ، لازم ، واجب ، حتمی ، اصلی ، مسلم ، چاره ناپذیر ، غیر قابل اجتناب

أَدَّى واجِبَهُ - وظیفه‌ی خودرا انجام داد

واجَهَ - مواجه بود یا شد با ، روبرو بود یا شد با ، مصاحبه کرد با

واجِهَةُ البِناء - نمای خارجی عمارت

واحَة ج واحات - واحه ، ناحیه‌ی سرسبزوخرم درمیان صحرای شن زار

الوادِيّ ج أَوْدِيَة ، وِدْيان - دره

وارِش - طفیلی ، انگل ، مزاحم ،کسیکه سرزده بجایی وارد شود

وارِفٌ ـ سر سبز ، خرم ، تازه ، با طراوت ، سایه دار

وارِقٌ - پر برگ ، دارای برك فراوان

واسِطَة ج وَسائِط - وسیله ، واسطه‌ی خرید و فروش وغیره ، عامل ، دلال

واصَلَ العَمَل - کاری را ادامه داد

واطِئٌ ـ زمین گود یا پست وهموار

واطَأَهُ على... - باکسی‌درباره‌ی‌امری‌توافق کرد

واظب علی ... - پافشاری کرد در ، استقامت ، پشت کار بخرج داد در ، مداومت کرد در
الْواعِی - بیدار ، هوشیار
وافقه الثوب - لباس بتن او برازنده شد ، لباس باو خورد
واقِعِیّ واقعی ، حقیقی ، پیرومکتب سوررئالیسم
واقِعِیّة - مکتب سوررئالیسم
وَباء مُسْتَوطِن - بیماری بومی
وَباء وافِد - اپیدمی ، بیماری همه جاگیر
وَبِرَ = اَوْبَرَ
وَبُرَ = اوبر
وَبِیَ ، وَبُوَ ، وَبِئَ = اَوْبَأَ الْمَکان
وَبِه = اَوْبَه لَه ، اَوْبَه بِه
وَبِیّ ، وَبِیئَة - وبا خیز ، محیط آلوده به بیماری
وَتَدَ ، وَتَّدَ = اَوْتَدَ الْوَتَد
وَتَرَ = اَوْتَرَ الْقَوس
وَتَرَ فُلاناً - کسی را مورد ظلم یا بیعدالتی قرار داد
وَثَأَ = اَوْثَأَ الْیَد
وَثّاب وَثّابَة - جهنده ، جست وخیز کننده ، پرش کننده ، دارای علو
وِثار - رختخواب نرم
وَثَبَ = اَوْثَبَ

وَثَبَ عَلَیهِ - جست روی سر کسی ، حمله کرد به کسی
وَثَبَ فَوقَ الْحاجِز - از روی مانع پرید ، پرش کرد
وَثْبَة - پرش ، یکبار پریدن
وَثْر - تنکه ، شرت
الْوَثَنِیَّة - بت پرستی
اِتِّصال وَثِیق - رابطه یا تماس نزدیک
وَثِیقَة ج وَثائِق - سند ، مدرک
وَثِیقَة تِجارِیَّة - سفته
وُجاق ج وُجاقات (غ) = اُوجاق
وَجَبَ ، وَجَّبَ = اَوْجَبَ
وَجَبَ = اَوْجَبَ الاَمرَ عَلَیهِ
وَجْبَة ج وَجَبات - یکوعده غذا یا خوراك (درروز)
وجبة الاَسْنان (س) - یك دست دندان مصنوعی
وَجْبَة الْمَلاعِق - یك دست قاشق
وَجْر - غار ، کهف ، مغاره
وَجَزَ = اَوْجَزَ الْکَلامَ اَوفِیهِ
وُجُودِیّ - اگزیستانسیالیست ، پیرو مکتب اگزیستانسیالیسم
وُجُودِیَّة - اگزیستانسیالیسم
وَجْه ج وُجُوه ، اَوْجُه - صورت ، چهره ، جنبه لحاظ

وَجْهُ الثَّوب - رویه‌ی لباس (مقابل آستر)

اَلْوَجْهُ الْبَحْرِیّ (ص) - مصر سفلی ، دلتای مصر

وَجْهُ الْقُماش - روی پارچه (مقابل پشت پارچه)

اَلْوَجْهُ الْقِبْلِیّ (ص) - مصر علیا

وَجْه مُسْتَعار - ماسك

وَجَّهَ اِلَیْهِ سُؤالاً - از کسی سئوال کرد،

وَجَّهَ اِلْتِفاتَهُ اِلی ... - روی خود را بطرف (چیزی یا کسی) گردانید ، توجه ودقت کرد به...

وَجَّهَ سِلاحَهُ اِلی - چیزی یا کسی را نشانه گرفت ، اسلحه خودرا بطرف هدف متوجه ساخت یا نگاه داشت

وَجَّهَ کَلامَهُ اِلی ... - کسی را مورد خطاب قرارداد ، مخاطب قرارداد

وَجَّهَهُ = اَوْجَهَهُ

وَجَّهَهُ اِلی ... - کسی را فرستاد بسوی ... ، گسیل داشت به ... ، روانه کرد بطرف ... ، رهسپار کرد بسوی ...

وُجْهَةُ النَّظَر ج وُجْهاتُ النَّظَر - نقطه نظر ، لحاظ ، جنبه

مِنَ الْوُجْهَةِ التّاریخِیَّةِ اَوِالْعِلْمِیَّةِ - ازلحاظ تاریخی یا علمی ، ازنقطه نظر تاریخی یا علمی

وَحی = اَوْحی ، اَوْحی فی قَلْبِهِ کَذا ، اَوْحی اِلَیْهِ بِکَذا

اَلْوَحَداتُ الْعَسْکَرِیَّة - واحدهای نظامی

اَلْوَحْدَةُ الْعَرَبِیَّة - وحدت اعراب ، پان عربیسم

وَحْدَة عَسْکَرِیَّة - یك واحد نظامی

وَحَلَ (ص) = اَوْحَلَ

اَلْغَرَضُ الْوَحید - یگانه هدف ، یگانه مقصود

وَحیدُ الْخَلِیَّة - جانور یك سلولی

وَخّاز - دردناك ، مولم ، جانگداز ، تیر کشنده (در گفتگوی از اعضای بدن هنگام درد گرفتن)

وَخَمَ = اِتَّخَمَ مِنْ کَذا

اَلْوَداعُ الْاَخیر - آخرین وداع

حَفْلَةُ الْوِداع - جلسه‌ی تودیع

وَداعَة - افتادگی ، فروتنی ، تواضع ، بردباری، حلم ، ملایمت ، آرامی ، مهربانی

وَدَّعَ - خدا حافظی کرد ، وداع کرد

وُدّی ، وِدّی - دوستانه ، مربوط به دوستی و صمیمیت

عَلاقات وُدِّیَّة - روابط دوستانه

وَدیع - آرام ، بی آزار

وَری ، وَرِیَ = اَوْرَی الزَّنْد

وَرّی (ص) - نشان داد

وِراقَة - صنعت کاغذ سازی ، کاغذ فروشی

وَرَّثَ = اَوْرَثَ

وَرَدَ ـ کالایی را ازخارج کشور وارد کرد

وَرْشَة (غ) ج وِرَش ـ کارگاه ، تعمیرگاه

وَرَطَ = اَوْرَط

وَرِف ، وَرَّفَ = اَوْرَفَ النبات ، اَوْرَفَ الظِّلُّ

وَرِقَ ، وَرَّقَ = اَوْرَقَ الشَّجَرُ ، اَوْرَقَ الشَّجَر

وَرَقُ التَّغْلِيف ـ کاغذ لفاف

وَرَقُ اللَّعِب ـ ورق بازی ، کارتهای بازی

وَرَقٌ مالِيّ ـ اسکناس

وَرَق يانَصِيب ـ بليط بخت‌آزمایی ، بليط لاتاری

وَرَقَةُ الاِتِّهام ـ ادعانامه ، کیفرخواست

وَرْنِيش (غ) ـ روغن جلا ، واکس کفش

وَزٌّ = اِوَزّ

وِزارَة ج وِزارات ـ وزارتخانه ، وزارت ، کابینه‌ی دولت

تَعْدِيلُ الوِزارَة ـ ترمیم کابینه

وِزارَةُ الاِرْشادِ الوَطَنِيّ ـ وزارت هدایت ملی ، یا هدایت افکار

وِزارَةُ الاَشْغال ـ وزارت کار

وِزارَةُ الاِعْمار ، وِزارَةُ التَّعْمِير ـ وزارت آبادانی

وِزارَةُ الاِقْتِصادِ الوَطَنِيّ ـ وزارت اقتصادملی

وِزارَةُ الاَوْقاف ـ وزارت اوقاف

وِزارَةُ البَحْرِيَّة ـ وزارت دریابانی یا دریا ـ سالاری

وِزارَةُ البَلاط ـ وزارت دربار

وِزارَةُ التَّعْلِيم وَالتَّرْبِيَة ، وِزارَةُ المَعارِف وزارت فرهنگ

وِزارَةُ التَّمْوِين ـ وزارت تدارکات

وِزارَةُ الحَرْبِيَّة ـ وزارت جنگ

وِزارَةُ الخارِجِيَّة ـ وزارت امورخارجه

وِزارَةُ الدّاخِلِيَّة ـ وزارت کشور

وِزارَةُ الدِّفاع ، وِزارَةُ الدِّفاعِ الوَطَنِيّ ـ وزارت دفاع ، وزارت دفاع ملی

وِزارَةُ الزِّراعَة ـ وزارت کشاورزی

وِزارَةُ الشُّئُونِ الاِجْتِماعِيَّة ـ وزارت امور اجتماعی یا خدمات اجتماعی ، وزارت فوائد عامه

وِزارَةُ الصِّحَّة ـ وزارت بهداری

وِزارَةُ الصِّناعَة ـ وزارت صنایع

وِزارَةُ الطَّيَران ـ وزارت هواپیمائی

وِزارَةُ العَدْل ، وِزارَةُ الحَقّانِيَّة ـ وزارت دادگستری

وِزارَةُ المالِيَّة ـ وزارت دارائی

وِزارَةُ المُواصَلات ـ وزارت ارتباطات (چون

وزارت راه ، پست وتلگراف وتلفن وغیره)

وِزاریّ - وزارتی ، مربوط بوزارت یا کابینه‌ی دولت

اَلْبیانُ الْوِزاریّ - اعلامیه‌ی دولت ؟

رَئیس وُزَراء ، رَئیس وِزارَة ج رُؤَساءوُزَراء ، رُؤَساء وِزارات - نخست وزیر

مَجْلِسُ الْوُزَراء - هیئت دولت ، شورای وزیران

وَزْنَة - سنگ ترازو

وَزیر بِلاوِزارَة - وزیر مشاور

وَزیر بِالنّیابَة } - کفیل وزارت (خانه)
وَزیر بِالْوِکالَة }

وَزیر الدَّوْلَة = وَزیر بِلا وِزارَة

وَزیر مُفَوَّض - وزیر مختار

وَزیر المُمْتَلَکات - وزیر مستعمرات (در انگلستان)

وِسام ج اَوْسِمَة - مدال ، نشان

وِسام الاِسْتِحْقاق - نشان لیاقت

اَلْوِسام الذَّهَبِیّ - مدال یا نشان طلا

وَسِخ = اِتَّسَخ

وَسَخ = اَوْساخ

وَسَط ج اَوْساط - محیط ، محفل (چنانکه گویند محافل اجتماعی ، سیاسی وغیره)

اَلْعُصُورُ الْوُسْطی - قرون وسطی

وَسَع = اَوْسَع

وَسْق - محموله‌ی کشتی

وَسَق = اَوْسَق

وَسیط ج وُسَطاء - دلال ، واسطه‌ی خریدوفروش ، میانجی ، شفیع

وَشائِج - روابط ، پیوندها

وَشائِج الاُخُوَّة - پیوندها یا روابط برادری و دوستی

وُشْك - سرعت ، فوریت ، زودی

عَلی وَشْكِ ... - درشرف ...

عَلی وَشْكِ الظُّهور - قریب الوقوع

وَشْکان = وُشْك

وَشنطن (غ) - واشنگتن (پایتخت ایالات متحده‌ی امریکا)

وَشیجَة ج وَشائِج - پیوند ، رابطه

وَشیكُ الحُدوث = عَلی وَشْكِ الظُّهور

وَشیكاً - عنقریب ، زود ، بزودی

خَرَجَ وَشیكاً - شتابان رفت

وَصّی = اَوْصی

وَصاة = وَصْفَة

مَجْلِسُ الْوِصایَة - شورای سلطنتی (جهت تعیین جانشین شاه)

وَصَب - رنجوری ، بیماری مزمن

وَصِب ، وَصَّبَ = اَوْصَب

وَصَفَ الطَّبِیبُ اَدْوِیَةً اِلٰی ... - پزشك دارویی تجویز کرد برای ...

وَصْفَة - نسخه‌ی طبیب

وَصْلٌ (ص) - قبض رسید

وُصْل ، وِصْل ج اَوْصال - هریك از اعضای بدن

وَصَلَ = اَوْصَلَ اِلٰی

وَصَلَ - (درفیزیك) هادی گرما وبرق وغیره بود (مقابل عایق) (درگفتگوی از اجسام)

وُصْلَة - علامتی بدین شکل (-) که بین کلمات گذارند ، هایفن

وَصَمَ = تَوَصَّمَ

وُصُول ج وُصُولات = وَصْل

وُصُولِیّ - نفع پرست ، سودجو

وُصُولِیَّة - نفع پرستی ، سودجویی

الوَصِیّ عَلَی العَرْش - نایب السلطنه

وَصِیف ج وُصَفاء - بچه‌یی که بسن بلوغ نرسیده باشد ، غلام بچه ، نوکر

وَصِیفَة ج وَصائِف - دختر بچه ، کلفت ، خدمتکار ، معشوقه

وَصِیفَةُ المَلِكَةِ اَوِ الاَمِیرَة - ندیمه ملکه یا شاهدخت ، ندیمه‌ی درباری

وَصِیل - دوست صمیمی ، هم اطاق

وَضَعَ حَدّاً لِ ... - پایان داد به ... ، متوقف ساخت

وَضَعَ الحَدِیثَ - روایت یا حدیث ازقول پیغمبر یا امام جعل کرد

وَضَعَ الکِتابَ - کتاب تالیف کرد

وَضَعَ یَدَهُ عَلَی الشَّیْءِ - چیزی را تصاحب یا تملك کرد

وَضَعَتِ الحَرْبُ اَوْزارَها - جنگ بپایان رسید

وَطّ (غ) - وات : واحد قوه‌ی الکتریکی (این کلمه ازنام جیمز وات مخترع دیگ بخار گرفته شده است)

وَطِئَ = واطَأَ

وَطَّدَ - استوار کرد ، ثابت وراسخ کرد ، برقرار وپا برجا کرد

مُشاعُ الوَطَن - کسموپولیتان : کسیکه ازتعصبات ملی ومیهنی فارغ باشد ، کسیکه همه جای دنیارا وطن خود انگارد

وَطَنِیّ - مربوط به میهن ودوستی آن ، وطنی ، ملی ، بومی

وَطَنِیّ ج وَطَنِیُّون - میهن پرست

الوَطَنِیَّة - میهن پرستی ، ناسیونالیسم

لُغَة وَطَنِیَّة - زبان بومی

وَطِید - محکم ، استوار ، ثابت ، راسخ ، برقرار ، پا برجا

وَظِیفَة - شغل ، موقعیت ، پست یامقام ومنصب اداری ،

جیره ، حقوق ، کار ، استخدام

وَظَّفَ الرَّجُلَ - کسی را استخدام کرد ، بکار گماشت ، برای کسی جیره معین کرد

وَظَّفَ الْمالَ (ص) - سرمایه گذاری کرد

وَعِرٌ - زمین سخت وناهموار

وَعِكٌ = مَوْعُوكٌ

وَعْكَة - ناخوشی ، کسالت

وَعْيٌ - بیداری ، هوشیاری ، رشد معنوی

الْوَعْيُ الْقَوْمِيُّ - رشد ملی

وَغْنَر (غ) - واگْنِر : موسیقی دان شهیر آلمانی

وَفْدٌ ج وُفُود - هیئت نمایندگی ، هیئت اعزامی

وَفَدَ = اَوْفَدَ

الْوَفْدُ الْجامِعِيُّ - هیئت اعزامی دانشگاهی

وَفَدَ اِلَى ، عَلَى ... - وارد شد بر کسی

وَفَرَ = اَوْفَرَ الشَّيْءَ

وَفَّرَ - فراهم کرد ، آماده ساخت ، تهیه کرد

وَفْقاً لِ ... - برطبق ... ، مطابق با ...

وُفُود - بعنوان نمایندگی بر کسی وارد شدن ، هیئتهای نمایندگی سیاسی وغیره

وَفِير - فراوان ، زیاد ، بسیار

وَقْتَئِذٍ - آن وقت ، متعلق بآن زمان ، آنموقع

وَقْت اِضافِيّ (زائِد عَنِ الْمُقَرَّرِ لِلْعَمَلِ) - اضافه کار ، وقت اضافی

الْوَقْتُ الرّاهِنُ - حال حاضر

وَقْت فَضاء (الْفَراغ مِنَ الْعَمَلِ) - موقع فراغت از کار ، موقع بیکاری

وَقْت مُتَاَخِّر - دیر وقت ، دیرگاه

وَقَّعَ الْخِطابَ اَوِ الصَّكَّ - نامه یا چك را امضا کرد

وَقَّعَ عَقْداً - قراردادی را امضا کرد

وَقَفَ اَمامَ فُلانٍ اَوْ فِي وَجْهِهِ - دربرابر کسی ایستادگی کرد ، مقاومت کرد

وَقْفُ اِطْلاقِ النّارِ - آتش بس

وَقَفَ الْاَمْرَ عَلَى كَذا - مطلبی را موکول کرد یا بستگی داد به ...

وَقَفَ عَلَى الْاَمْرِ - وقوف یافت بر ، اطلاع حاصل کرد از

وَقَفَ عَنِ الْعَمَلِ - از کار دست کشید

وَقَفَ مَوْقِفاً - جای گرفت ، جایگزین شد ، در موقعیتی قرارگرفت

وَقْفَة - مکث ، درنك ، توقف ، ایست ، فیگور گرفتن (درگفتگوی از زیبائی اندام وغیره)

وَقْفَةُ انْتِباهٍ - بحالت خبردار ایستادن

وَقْفَة رائِعَة - فیگور جالب

وِكالَةُ الْاَنْباءِ ج وِكالاتُ الْاَنْباءِ - خبرگزاری

وَكَز - مشت زد ، بوکس زد

وُکَلاء مُتَجَوِّلون - نمایندگان تجارتی سیار

وَکیل ج وُکَلاء - نمایندهٔ تجارتی وغیره ، نائب ، عامل

وَکیلُ الْخارجیَّة - معاون وزارت خارجه

وَکیل قُنْصُل - کنسولیار

وَکیلُ وِزارة - معاون وزارت خانه

وَکیلُ وِزارةِ الزِّراعَة (مَثَلاً) - معاون وزارت کشاورزی

وَکیلُ وَزیر - معاون وزیر

وَلّاعَة - فندك

اَلْوِلایاتُ المُتَّحِدةُ الْاَمیرکیَّة - ایالات‌متحدهٔ امریکا

وَلیُّ العَهْد - ولیعهد

وِنْش (غ) - جرّثقیل

وَهین - سرکارگر ، سرعمله ، مباشر

((هـ))

هائب - ترسان ، بیمناك ، خائف

هائج - دارای هیجان ، برانگیخته

بَحْرٌ هائِج - دریای خروشان یا متلاطم

هائِل - سهمگین ، وحشتناك ، هولناك (مجازاً) عظیم ، هنگفت

هائم - سرگردان ، متحیر ، سرگشته

اَلْهابطون بِالْمِظَلّات - چتر بازان

هات - بیاور

هاتِف - تلفن

کُشْكُ الْهاتِف - کیوسك تلفن

مُحادَثَة هاتِفیَّة - مکالمهٔ تلفنی

هاجَرَ اِلی بَلَد - بشهری مهاجرت کردودر آنجا اقامت گزید

هاجَرَ مِنْ بَلَد - ازشهری مهاجرت کردو بجایی دیگر رفت

هادِئ - آرام ، دارای آرامش وسکون

المُحیطُ الْهادِئ - اقیانوس آرام

هارِبٌ ج هارِبُون - فراری ، گریزان ، گریخته

هاضوم - هرنوع دارویی که عمل هضم غذا را آسان گرداند

هکَذا دَوالَیْك - بهمین ترتیب تاآخر

هامّ ، هامَّة - مهم ، عظیم ، خطیر ، جالب توجه

هامَّة ج هَوامّ - حشره ، حشرهٔ موذی

هامِد - آرام ، خاموش

هامِش - حاشیه (مجازاً) پیرامون

هانِم (غ) - بانو ، خانم

هاوٍ (الْهاوِي) ج هُواة - آماتور : کسیکه در یکی از رشته های ذوقی بسبب رغبتی که بدان دارد کار کند وقصد استفاده‌ی مادی یا انتفاع از آن را نداشته باشد ، علاقمند ، دوستدار

هَبْ - گیرم ، فرض کنیم ، فرض میکنیم

هَبَّ يَفْعَلُ كَذا - شروع کرد چنین کند

هَبْر ، هَبْرَة - گوشت لخم (بدون استخوان)

هَبَطَتِ الْأَسْعارُ - نرخها تنزل کرد

هَبَطَتِ الطّائِرَة - هواپیما بزمین نشست یافرود آمد

هُبُوطٌ صِحِّيّ - ضعف مزاج

هُتاف ج هُتافات - با صدای بلند شعار دادن ، هورا (کشیدن) ، زنده باد گفتن

هُتافُ الْاِسْتِحْسان - هورا ، فریاد احسنت

الْهُتاف بِحَياةِ فُلانٍ - فریاد زنده باد فلانکس

هُتافُ الْفَرَح - فریاد شادی

هَتَفَ - زنده باد گفت ، هورا کشید

هَجّاس (ص) - شارلاتان ، کلاهبردار ، حقه باز

هَدَّ - خراب کرد ، ویران کرد ، منهدم کرد

هَدَأَ - آرام شد ، آرام گرفت ، تسکین یافت

هَدَّأَ - تسکین داد ، آرام کرد

هَدَأَ رَوْعُهُ - نگرانی اورا برطرف کرد ، اورا از دل واپسی درآورد

هَدِّئْ رَوْعَكَ ! - سخت نگیر ، آسوده یا خونسرد باش

هُدام = دُوارُ الْبَحْر

هَدَّدَ - تهدید کرد

هِدْرُجِين (غ) - ئیدرژن ، هیدرژن

هُدْنَة - متارکه‌ی جنگ ، صلح

هُدُوء - آرامش ، سکون ، آرامی ، خونسردی

بِهُدُوءٍ - بآرامی ، با خونسردی

هُدُوم (ص) - لباس

هَذْر - وراجی ، پرگویی ، یاوه سرایی

هُراء - سخن یاوه ، چرند ، پوچ ، مزخرف

هَرّاسَة - آلتی برای پوره کردن سیب زمینی وغیره

هَرَّبَ - چیزی یا کسی را فرارداد ، کالای قاچاق وارد کرد ، قاچاق فروشی کرد

هَرْطَقَة (غ) - (نزد مسیحیان) بدعت گذاشتن در دین مسیح

هَرْطُوقِيّ (غ) - بدعت گذار

هَرِيرُ الْكَلْبِ - پارس کردن سگ

هِزَّة - نشاط وسرور ، انبساط خاطر

هَزَّة أرْضِيَّة - زمین لرزه ، زلزله

هَزِج ، هَزَج - مترنم بود یاشد ، آواز یاسرود محلی خواند

هَزْلِيّ - خنده دار ، کُمیك ، مربوط به نمایش کمدی

رِوايَة هَزْلِيَّة - نمایشنامه‌ی کمدی

صُورَة هَزْلِيَّة - کاریکاتور

هَزِيعٌ مِنَ اللَّيْل - پاسی از شب

هَشّ - ترد ، زود شکننده

هَضْم حُقُوقِه - حق کسی را پایمال کرد

هِلالان ، هِلالَيْن ، هِلالا الْحَصْرِ - پرانتز بدین شکل ( )

هُلام - ژله ، لرزانك

هِلْب (ص) - لنگر کشتی

هِلُيوكُوبْتر (غ) - هلیکوپتر

هَمايُونِيّ (غ) - همایونی ، سلطنتی ، مربوط به پادشاهی وسلطنت

هَمَجِيَّة - توحش ، بربریت ، وحشیگری

هَمَسَ اِلَيْه - نجوا کرد ، توگوشی وبا صدای آهسته سخن گفت

هَمَك (غ) - ننو ، نعنو : گهواره یی که برای کودکان میان اطاق وغیره با طناب بندند وآنرا باد دهند

هَمْيُونِيّ (ص) = هَمايُونِيّ

هَنَّاه بِ ... - بکسی در باره امری تبریك گفت

هِناء - قیر

الْهِنْد الصِّينِيَّة - کشور هندوچین

هِنْدام - خوش اندام ، پاکیزگی ، آراستگی ، خوش اندامی ، زیبایی ، زیبا ، آراسته

كُلِّيَّة الْهَنْدَسَة - دانشکده‌ی فنی

هَنْدَمَة - زیبایی ، آراستگی ، پاکیزگی ، خوش اندامی

هُنْغارِيا (غ) - کشور مجارستان

هُنَيْهَة - مدت کم ، زمان کوتاه ، مقدار کمی از وقت

الْهَواء الطَّلْق - هوای آزاد

هُواة الطَّوابِع الْبَرِيدِيَّة - تمبر بازان ، کسانی که علاقمند بجمع آوری تمبرهای پست باشند

هَواجِس - وسوسه ها ، شبهات ، توهمات

هَوادَة - رحم ، مدارا ، امان ، زینهار ، بخشودگی

حَرْب بِلا هَوادَة - جنگ بیرحمانه یا بدون زینهار وامان

هَوارَة - سپاه نامنظم

هِوايَة ج هِوايات - آماتوری : میل وعلاقه بکارهای ذوقی بخاطر سرگرمی ورغبتی که شخص بدانها دارد نه بخاطر استفاده‌ی مادی وانتفاع از آنها چون جمع آوری تمبر ، عکس ، سکه وجز آنها

هُوَّة - پرتگاه ، حفره یا گودال عمیق

هَوْر ج أَهْوار - کرانه ، جای کم عمق دریا که

بكرانه نزديك باشد ، دشت ، زمين پست

هُولَنْدا ، هُولَنْدَة (غ) ـ كشور هلند

هَوِّنْ عَلَيْكَ ! سخت نگير ! زحمت بخود مده ، آسوده باش !

تَذْكِرَة هُوِيَّة (س) ـ شناسنامه

هَيَّأَ ـ آماده كرد ، فراهم ساخت

هَيْئَة ـ چگونگى ، كيفيت ، هيئت ، سازمان ، تشكيلات

هَيْئَةُ الأُمَمِ الْمُتَّحِدَة ـ سازمان ملل متحد

الْهَيْئَةُ الْحاكِمَة ـ هيئت حاكمه ، مقامات مسئول

هَيْئَةُ الْمَحْكَمَة ـ هيئت دادگاه

هَيْئَةُ الْمُفاوَضات ـ هيئت مذاكره يا گفتگو ، هيئتى كه مأمور مذاكره وگفتگو باشد

هِيدْرُوجِين = **هِدْرجِين**

هَيْكَل ج هَياكِل ـ معبد ، محراب معبد كه نزد آن قربانى كنند

الْهَيْكَلُ الْعَظْمِىّ ـ اسكلت آدمى

هَيُوابِنا ـ بيائيد برويم ، يالا برويم

((ى))

يائِس ـ نوميد

اَلْيابان (غ) ـ كشور ژاپن

زَهْرَةُ الْيابان ـ گُل ادريسى

يابانِىّ ، يابانِيَّة ـ ژاپنى ، مربوط بزبان ، نژاد يا مذهب ژاپن .

لا يُؤْبَهُ لَه ـ غير مهم ، غير قابل ملاحظه ، ناچيز ، بى اهميت ، ناقابل

يا تُرى ؟ ـ آيا چنين تصور ميكنى ؟

يازَرْجَة (س) ـ علم نجوم ، ستاره شناسى

يازَرْجِى (س) ـ منجم ، ستاره شناس

يَأْسَة ـ نوميدى

يَئِسَ مِنْ ... ـ نوميد شد از ...

يَؤُس = **يائِس**

ياظ (س) ـ پشت سكه ، آن طرف ازسكه ياپول كه داراى خطوط نوشته باشد

طُرَّة أمْ ياظ ؟ ـ شير ياخط ؟ (نوعى قمار باسكه)

يافَطَة (س) ـ تابلو ، پلاك

يافِع ـ پسر بچه يى كه نزديك بسن بلوغ باشد

يافُوخ ج يَوافِيخ ـ فرق سر

یافوخ رأس الطفل - فرق سر نوزاد

یاقة ج یاقات (ص) - یقه

یاقة عیرة - یقه‌ی جدا (برای پیراهن مثلا)

یاقة القمیص - یقه‌ی پیراهن

یاقة مقلوبة - یقه‌ی برگشته

یاقة واقفة - یقه‌ی ایستاده

یا للحلم الجمیل ! - چه رؤیای زیبایی !

یالك من فارس ! چه اسب سواری هستی !

یاله من رجل ! ، یاله رجلا ! - چه مردی است او ! (درجمله های اخیرحرف «یا» برای ندا وحرف «ل» برای تعجب میباشد)

یانع - رسیده ، قرمز (درگفتگوی از میوه ها وغیره)

یؤوس = یائس

یاور (ص) - آجودان مخصوص

یاوم - کسی را روزمزد استخدام کرد

یای (ص) - فنر مار پیچ یا حلزونی شکل

یباب - مخروبه ، ویرانه

یبرر - قابل توجیه ، مجاز، بجا وبمورد، موجه، قابل تصدیق ، قابل اثبات ، تبرئه پذیر

یتبع - بقیه دارد، ناتمام (این کلمه‌را درروزنامه‌ها درزیر مقالاتی که ناتمام است مینویسند)

یتجمل - شکل پذیر

یجتنب - قابل اجتناب ، چاره پذیر ، اجتناب پذیر

یحبور - خوشدل ، بشاش ، شوخ ، سردماغ ، شادمان ، خوشحال ، خوش

یخت (غ) - کشتی زیبا برای گردش وغیره که‌در آن همه‌گونه وسائل آسایش فراهم باشد

الیخت الملکی - کشتی سلطنتی

یخنة ، یخنی (ص) - راگو (نوعی خوراك که باگوشت وسبزی وغیره درست کنند)

ساعة ید - ساعت مچی

عربة ید - گاری دستی

علی او عن ید فلان - بوسیله‌ی فلانکس

قنبلة ید - نارنجك دستی

مصنوع بالید - دست ساز(درگفتگوی ازاشیائی که بادست ساخته باشند نه بوسیله‌ی ماشین‌آلات)

طلب ید المرأة - زنی را خواستگاری کرد

یدوی - دستی ، مربوط بدست

شغل یدوی - کاردستی

صناعة یدویة - هنر یا صنعت دستی

بین یدی ... - در برابر ... ، درحضور ...

یراع ، یراعة - قلم ، قلم نی ، نی‌لبك چوپان،

کرم شب تاب

یَزَرْجَة = **یازِرْجَة**

یَزَرْجِی = **یازِرْجی**

الأحزاب الیَسارِیَّة - احزاب دست چپی یاوابسته به بلوك شرق ، جناح چپ حزب

یَسْروع - کرم درخت ، کرم صد پا

یَسُوع - حضرت عیسی

یَسُوعُ المَسِیح - عیسی مسیح

یَسُوعِیّ ج یَسُوعِیُّون - عیسوی ، مسیحی ، عضو فرقه‌یی ازمسیحیان ، عضو فرقه ژزویت ها

یَشْمَك (ص) - روبند ، پیچه (که زنان قدیم بر چهره میافکندند)

یَفْطَة = **یافِطَة**

یَفْطَة الباب (ص) - پلاك درخانه (که‌نام صاحب خانه روی آن نوشته شده باشد)

یَفْطَة الطُرود (ص) - برچسب که روی بسته‌های خوراکی وغیره چسبانند تا قیمت آنها را معلـوم دارد

یَفَعْ = **یافِع**

یَفَع = **تَیَفَّع الغُلامُ**

یَقِظ ، یَقُظ ، یَقْظان ج اَیْقاظ .. بیـدار ، هوشیار

یَمَخانَة ، یَمَکْخانَة (ص) - سالن غذا خـوردی در مدارس وغیره

یَنایِر (غ) - ژانویه . ماه اول میلادی

یُوسُف اَفَنْدِیّ - نارنگی

یُوغُرْت (غ) - ماست

یُوغُسْلافِیا ، یُوغُوسْلافِیا (غ) - کشوریوگسلاوی

یُولْیُو ، یُولْیَه (غ) - ژوئیه : ماه هفتم میلادی

یَوْمِیًّا - بطور روزانه (قید)

صَحِیفَة یَوْمِیَّة - روزنامه یی که هر روز منتشر شود

الیُونِیسْکُو (غ) - یونسکو : مؤسسه‌ی‌فرهنگی وعلمی وتربیتی وابسته بسازمان ملل متحد

یُونْیُو ، یُونْیَه (غ) - ژوئن : ماه ششم میلادی

«پایان»

BORROWER'S NO.	ISSUE DATE	BORROWER'S NO.	ISSUE DATE

قاموس اليوم

عربی - فارسی

تأليف

كمال موسوی

خريج قسم الدكتوراه من كلية المعقول والمنقول
بجامعة طهران

DICTIONARY OF CURRENT ARABIC

Arabic - Persian

by

Kamal Moosavi

Doctor of Theology

from

The University of Tehran

Shahriar Publications
Isfahan

1964

Printed by Javid press

BORROWER'S NO.	ISSUE DATE	BORROWER'S NO.	ISSUE DATE